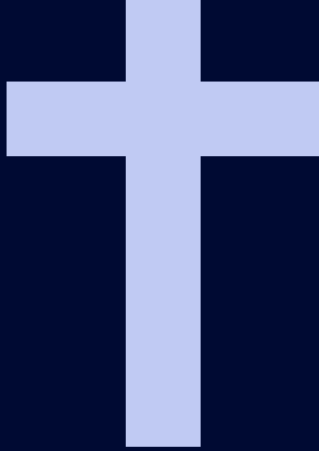

The New Testament of our Lord and Saviour Jesus

Christ

New Testament in Apache, Western (US:apw:Apache, Western)

The New Testament of our Lord and Saviour Jesus Christ

New Testament in Apache, Western (US:apw:Apache, Western)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Western Apache (Apache, Western)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apache, Western

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
22cab38e-86e0-5c5b-8972-5c0fa467c049

Contents

FRT	1
MATTHEW	2
MARK	38
LUKE	61
JOHN	99
ACTS	126
ROMANS	161
1 CORINTHIANS	178
2 CORINTHIANS	195
GALATIANS	206
EPHESIANS	212
PHILIPPIANS	218
COLOSSIANS	222
1 THESSALONIANS	226
2 THESSALONIANS	230
1 TIMOTHY	232
2 TIMOTHY	237
TITUS	240
PHILEMON	242
Hebrews	243
JAMES	256
1 PETER	260
2 PETER	265
1 JOHN	268
2 JOHN	273
3 JOHN	274
JUDE	275
REVELATION	277
Read the New Testament	295
GLOSSARY	307

BIK'EHGO'IHI'NAÑ BIYATI'
THE NEW TESTAMENT OF OUR LORD AND SAVIOUR JESUS
CHRIST

WESTERN APACHE

AMERICAN BIBLE SOCIETY

BIK'EHGO'IHI'NAÑ BIYATI'

THE NEW TESTAMENT OF OUR LORD AND SAVIOUR JESUS CHRIST

WESTERN APACHE

[apw]

© 2012, AMERICAN BIBLE SOCIETY

printed in 1966 by the American Bible Society.

Reprinted by Permission.

www.americanbible.org

www.ScriptureEarth.org

Creative Commons (by-nc-nd)

(Attribution-NonCommercial-No Derivatives)

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>

THE BOOKS OF THE NEW TESTAMENT

THE GOSPEL ACCORDING TO MATTHEW

¹ Abraham bits'á'dí hanádaakinolt'ííki Jesus Christ, David bá niłtíni nyázhi' naltsoos besi'aaní.

² Isaac Abraham bá hizhchji; Jacob Isaac bá náánázhchji; Judas hik'e bik'isyú Jacob bá hizhchji;

³ Thámar, Pháres hik'e Zára Judas yá yishchji; Éstrom Pháres bá náánázhchji; Áram Éstrom bá náánázhchji;

⁴ Amínadab Áram bá náánázhchji; Náasson Amínadab bá náánázhchji; Sálmón Náason bá náánázhchji;

⁵ Ráchab, Bóoz Sálmón yá yishchji; Ruth, Óbed Bóoz yá yishchji; Jesse Óbed bá hizhchji;

⁶ David, ízigo nant'an níni, Jesse bá hizhchji; Uriás n'íi bí'aańi Sólomon David, ízigo nant'an níni, yá yishchji;

⁷ Robóam Sólomon bá hizhchji; Abíaħ Robóam bá náánázhchji; Asa Abíaħ bá náánázhchji;

⁸ Jósaphat Asa bá náánázhchji; Jóram Jósaphat bá náánázhchji; Ozías Jóram bá náánázhchji;

⁹ Jóatham Ozías bá náánázhchji; Áchaz Jóatham bá náánázhchji; Ezékias Áchaz bá náánázhchji;

¹⁰ Manáses Ezekías bá náánázhchji; Ámon Manáses bá náánázhchji; Josías Ámon bá náánázhchji;

¹¹ Bábylonyú isnáħo odestíídá', ái hadá' Jechonías, hik'e bik'isyú Josías bá náánázhchji;

¹² Bábylonyú isnáħo odestiíní bikédi'go: Saláthiel Jechonías bá hizhchji; Zoróabel Saláthiel bá náánázhchji;

¹³ Abíud Zoróabel bá náánázhchji; Eliákim Abíud bá náánázhchji; Ázor Eliákim bá náánázhchji;

¹⁴ Sádod Ázor bá náánázhchji; Áchim Sádod bá náánázhchji; Eliú Achim bá náánázhchji;

¹⁵ Eleázar Eliú bá náánázhchji; Mátthan Eleázar bá náánázhchji; Jacob Mátthan bá náánázhchji;

¹⁶ Joseph Jacob bá náánázhchji, Josephíi Mary holzéhi biká' nlii ni', Maryíi Jesus, Christ holzéhi, yishchji.

¹⁷ Áik'ehgo Abraham bits'á'dí David nehená'zhí' díjts'adah hanátolchji; David bits'á'dí isnáħo odestíjzhí' díjts'adah hananátolchji; áidí' isnáħo odestiíní bits'á'dí' Christ nyázhi' díjts'adah hananátolchji.

¹⁸ Díi k'ehgo nko Jesus gozlii: Báq Mary holzéhi ilk'idá' Joseph baa hiłtíi, ndi doo hwahá yił nińéh da ndi Holy Spirit bits'á'dí'go biyi' mé' silii.

¹⁹ Yił nińéhíhií, Joseph holzéhi, nńee nt'éego at'éhi, Mary doo dénchq'ego bich'i' godighán hát'íi dahíi bigħa, doo hadín yígósinégo bił ilk'inášht'aash, nzi.

²⁰ Áidá' yaa nsekees nt'éego, nayeelgo Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'a yaaká' dí'ihí bich'i' hadziigo gáníi, Joseph, David biye' níni, Mary ni'aa ándle'zhí' doo néndzid da; hiltsaq siliíní Holy Spirit bits'á'dí'go at'éé.

²¹ Bizhaazhé ishkiinhi goleeh, ái Jesus holzeego ádníi: bik'íi binchq'íi bits'á'zhí' hasdáyihíi doleelhií bigħa.

²² Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi áńi n'íi begolne'go be'anágót'íid, gáníigo,

²³ Isaa, na'íln doo hwahá nńéh dahíi hiltsaq hileeh, bizhaazhé ishkiinhi goleeh, ái bizhi'íi Emmánuel golzee doleel, ái, Bik'ehgo'ihí'nań nohwil nlii, golzeego ágolzee.

²⁴ Áidí' Joseph ch'ínádzigo, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'a ábłnníidyú ádzaago Mary yił nńáa:

²⁵ Áidá' doo yaa nagħaa da, bizhaazhé dantsé ishkiinhi gozlii'zhí'; áń Jesus yizhi' yá áyíłaa.

2

¹ Judéayú Bétlehem golzeegee Jesus gozliídá' Hérod nant'an nlii lək'e, áidá' ya'ái hanadáhdí' nńee daagoyánihi hikai, Jerúsalemzhi',

² Gádaaniigo, Jews binant'a' gozlii'hií hayú? Ya'ái hanadáhdí' bits'ılsoqsé dah hiit'íi'hií bigħa daahohiikaqayú dekaí.

³ Hérod nant'an níni la'íi nńee dawa Jerúsalemýú daagolni biłgo díi daidezts'aqadá' doo bił daagozhóq da lək'e.

⁴ Hérod okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi la'íi begoz'aaníi ye'ik'eda'ılchíhi ıla'áyıłlaago, Hayú Christ goleeh? daayııniigo nayııdaadikid.

⁵ Áik'ehgo gádaabııni, Judéayú Bétlehem golzeegee; Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi n'íi k'e'eshchii'hi k'ehgo,

⁶ Júda bini'yú Bétlehem ríliníí, Júdagee nant'an daanliiníí bíl dátedaanlt'éé: nant'an shichagháshé, Israel hat'í'í, yá nant'aa doleehí nits'á'dí'go goleehí bighá, nii.

⁷ Hérod dánant'í'ego nnee daagoyánihi yiká o'l'a'dá' nayídaadilkid, Daadá' ts'ílsqósé dantsé hit'í silij? niigo.

⁸ Áidí' Bétlehemiyú odaayis'a' gádaabiñiigo, Ishkiin alts'íséé nlt'éégo biká hadaanohtaa; baa nohkai lèk'eyúgo shil nanádaagodoñiigo shíí aldó' ákú hoshkaqahyú disháh.

⁹ Nant'an ániíhí daidezts'áqadá' dahiskai; hikaahdá' ya'ái hanadáhdí'go ts'ílsqósé dahs'áqgo daayo'íi n'íí bádihyúgo hiltqol nt'éégo, ishkiin alts'íséhi sitijíígeee bik'ehdí' dahs'áq silij.

¹⁰ Ts'ílsqósé daayilts'áqadá' dázhó yaa bíl daagozhóé lèk'e;

¹¹ Áidí' kíh yune' ha'ákaidá' ishkiin alts'íséhíí báá, Mary holzéhi, yilgo daayilts'áqadá', yich'í' hayaa ádaadzaago daayokaqah: ilínihi nadaayiné'íí yidá'ch'ida'iztáqgo óodo, jeeh didlidgo kíkagolchini, frankincense holzéhi, la'íí jeeh nch'í'i, myrrh holzéhi, yaa daizné'.

¹² Nnee daagoyáni Bik'ehgo'ihí'nañ, Hérod bich'í'yú nádohkáh hela', daabiñiigo yaa nadaiyeelgo, dabíí bini'yú onákai, lahyúgo.

¹³ Anákaidá' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'dí'hi Joseph bíl ch'í'nah ánágodlaa nayeelíí bee, gáníigo, Nádnáh, mé' hik'e báá bílgo Egyptyú bíl nkáh, akú nahísóotqá, nohwíl nanágoisni'zhí'; Hérod k'ad mé' yizilheego yiká hantaa godigháh.

¹⁴ Áik'ehgo Joseph nádiidzaago mé'ihíí hik'e baqahíí bílgo t'é'yú Egyptyú okai.

¹⁵ Hérod dazts'áqzhí' da'akú naháztaq: Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidíí ánií n'íí, ShiYe' Egyptdí' hannáh bildishnií, nniidíí begolne'go ágodzaa.

¹⁶ Áidí' Hérod nnee daagoyáni bich'í' nadaazhch'a'go yígolsíidá' dázhó bágóchiidgo, ishkiín naki bíl ledaagodzaadí' hayaa godezt'í'go dawa natseedgo yengon'áá Bétlehemiyú, nnee daagoyáni Jesus yaa nayídaadilkid n'íidí' godezt'í'go.

¹⁷ Jérémy, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidíí begolne';

¹⁸ Rámayú la' bizhíí daidits'ag, daachag la'íí chaaá daadilwosh, Rachel bichagháshé yighá hichago, yati' ines'k'azíí bee bich'í' yádaach'ílti' ndi doo hagot'éégo da lèk'e, bichagháshé da'ádaadhíí bighá.

¹⁹ Hérod dazts'áqadá' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'dí'hi Egyptgeee Joseph nayeelíí bee bíl ch'í'nah ánágodlaa,

²⁰ Gáníigo, Nádnáh, niye' hik'e báá bílgo Israel hat'í'i bini'yú bíl nádnákáh: niye' daizilthee hádaat'íi n'íí nanezna'.

²¹ Áidí' nádiidzaago biye' hik'e baqahíí bílgo Israel hat'í'í bini'yú onákai.

²² Arkeláus Judéayú nant'an nanásdlíí, bitaa Hérod sitijí n'íígeee nnañt'izhgo Joseph ya'íkonzíidá', ákú digháhzhí' neldzid: áik'ehgo bindzeelíí bee Bik'ehgo'ihí'nañ, Doo ákú ñáh da, bílñniid, áik'ehgo ni' lahyúgo Galilee golzeeyú okai.

²³ Áidí' kíh gozníilíí Názareth golzeegee ndaagozle'; Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidíí, Áín Názarene holzee doleel, daañii n'íí begolne'go.

3

¹ Ái benagowaadá' John Baptize ágole'íí nnee yich'í' yałti'go nyáá, da'igolijíyú, Judéa bigodesdzogíí biyi', gáníigo,

² Nohwinch'íí bits'á'zhí' ádaahne', yaaká'yú dahsdaahn nant'aahíí biká' nagowaa.

³ Díínko Esáias, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidíí, yaa yałti'go gáníí n'íí, Da'igolijíyú hadíishí dilwosh, NohweBik'ehíí bádihyú ilch'í'daagohle', intín ilk'ídezqohgo bá ádaahle', niigo.

⁴ John bidiyagé bighán ha'í'ahíí bighaa alzaa, ikał hılchii biziz alzaa; nágonech'íidíí hik'e dzilyú gosnihíí bílgo bihidán lèk'e.

⁵ Áidá'go Jerúsalemdí' Judéa dahot'éhé ni' nagoz'áqadí' la'íí túnlíiníí Jórdan holzéhi bínaayú dahot'éhé ni' nagoz'áqadí' baa nánzqá,

⁶ Áik'ehgo bi'ádaat'e' nch'í'í yaa nanádaagosñí'dá', túnlíiníí Jórdan holzéhi biyi' John baptize ádaabizlaa.

⁷ Phárisees daanlíni hik'e Sádducees daanlíni baptize ádaalnéhíí yighá nehaskaigo yilts'áqadá' gáyíñii, Nohwíí, ch'osh bik'asda' golijíhí k'ehgo daahinoł'ííhí, hadín lá nohwádihyú nohwiñgodilne' goz'aaníí bits'á'nohkáh nohwiñniid?

⁸ Da'anii nohwinch'íí bits'á' ádaahdzaayúgo ch'í'nah ádaadi'nołs, nest'á' nlt'éégo nádaant'íhíí k'ehgo nohwaa daide' aah.

⁹ Abraham bits'á'dí' daadihe'na'í doo ídiłdaadoh'ñii da: Bik'ehgo'ihí'nañ díí tséé nazníilíí nnee Abraham bits'á'dí' daadihezná'híí k'ehgo áile'yúgo áile', nohwíłdishñii.

¹⁰ Ch'il nkedn'aagee ilk'idá' bé'níl'aadgo ácha nnit'áq: ch'il dawa doo nest'án nlt'éehíí baa dahndéh dayúgo yó'ok'éhgo k'p' dilti' yuyaa olkaadhí at'éé.

¹¹ Shihíí tú bee baptize ádaanoahwish'íí gádnii, nohwinchó'íí bits'á'zhí' ádaasohdzaayúgo: ndi shiké'dí' lá' shitisgo at'éhi higháh, bikee hishleeíí ndi doo bik'eh sitíí da: án Holy Spirit hik'e k'p' yee baptize ádaanoahwi'íí doleel.

¹² Be'ikch'íhé dahyotíí, t'oh naghái ilch'íhi goz'aagee nágosho doleel; binest'á'híí ilk'eyihinií; áidá' bizhoolíí k'p' doo ntsésíhi biyi' yuyaa yidiíhd.

¹³ Áidí' Jesus Gálileedí' Jórdan túníízhí' nyáá, John baptize ábile'híí bighá.

¹⁴ Áidá' John doo hat'íí dago gáníí, Shíígo néeshaa nyaa, shíí ni baptize áshííle'go dávik'ehdá'?

¹⁵ Jesus gábilnii, Ch'ík'eh ndi nzhoq k'adíí: nzhoqgo ágot'eehíí dawa be'iidle'go dávik'eh. Áík'ehgo John baptize ábíílaa.

¹⁶ Jesus baptize ábi'delzaadá' tú biyi'dí' dagoshch'í' hanádzaa: áidí' yáá bich'í' ílts'á' ádzaago Bik'ehgo'íhi'nañ biSpirit hawú k'ehgo bich'í' nke'eníhgo yíítsaanií dábilgo biká' dahnezdaa:

¹⁷ Nt'éégo yaaká'dí'go yati' gáníígo yidezts'áq, Díínko shiYe' shíí nzhóni, án baa shíí gozhóq.

4

¹ Áidí' Jesus Holy Spirit nabíílaago da'igolííyú ch'iidn nant'án nabíntaahyú óyáá.

² Dá doo iyáné dizdin behiskáq, áí aqá hiskáqadá' shiná' silíí.

³ Na'íntaahíí baa nyáágo gábilnii, Ni Bik'ehgo'íhi'nañ biYe' níííyúgo, díí tsééhíí bán náodlee, nñii.

⁴ Áidá' Jesus gábilnii, Ágágozzeego k'e'eshchíí, Nnee doo dá bán zhá yee hínaa da doleel, áidá' Bik'ehgo'íhi'nañ biyati'íí bizé'dí' behagohígháhíí dawa yee hínaa doleel.

⁵ Ch'iidn nant'án godiyíhgo ízisgo kíh goznilyú Jesus yíí o'áazhgo kíh biyi' da'ch'okáqahíí ts'ídago goz'aanií bilatahyú yíí n'áazhgo,

⁶ Gánábíldo'níid, Bik'ehgo'íhi'nañ biYe' níííyúgo gódaa ch'í'ínt'e': ágágozzeego k'e'eshchíí, Bik'ehgo'íhi'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníí nlt'éégo bináadaadh'íí doleel, ná daayíldoníí: áidí', Doo tséé hítaígo hayaa ngeeh dahíí bighá anádaanohteel doo.

⁷ Jesus bich'í' hananádzíigo gábilnii, Ágágozzeego k'ená'ishchíí, Bik'ehgo'íhi'nañ neBik'ehíí doo nabíntaah da.

⁸ Áidí' dzíl dázhó yúdahi biká'yú yíí hananát'aazhgo nnee íltaa at'éégo hadaazt'íí dawa lá'íí bi'ízisgo ágot'eehíí bíl ch'í'nah áyúílaago;

⁹ Gábilnii, Díí nagoz'aanií dawa naa dínish'aa doleel, hayaa ánné'go shonkáqhyúgo.

¹⁰ Jesus gánábíldo'níid, Yuwehyú, Satan: ágágozzeego k'ená'ishchíí, Bik'ehgo'íhi'nañ neBik'ehíí zhá honkáqah, da án zhá bá na'ízíid.

¹¹ Áidí' ch'iidn nant'án bits'á'zhí' onádzaa'á Bik'ehgo'íhi'nañ binadaal'a'á yaaká'dí'hi baa híkaigo bich'odaazni'.

¹² Áidí' Jesus John ha'áneztíigo ya'íkonzjídá' Gálileeyú óyáá;

¹³ Názaarethdí' dahiyaa go Capérnaumyú ngonle', túsikaaníí bahyú, Zábulon hik'e Néphthalim bigodesdzogíí biyi':

¹⁴ Esáias, Bik'ehgo'íhi'nañ binkááyú na'iziidi, gáníid n'íí begolne'go,

¹⁵ Zábulon bini' hik'e Néphthalim bini' Jórdan túníí hanaayú túsikaaníí bich'í' Gálileeyú, doo Jews daanlíí dahíí bini'yú;

¹⁶ Godííhílyú naháztáq n'íí k'p' bená'dindííngo daayíítsáq; da'itsaah bichagosh'ohyú naháztáq n'íí bich'í' idindláad silíí.

¹⁷ Áidí' godezt'í'go, Nohwinchó'íí bits'á'zhí' ádaahne', yaaká'yú dahsdaahíí nant'aahíí biká' nagowaa, níigo Jesus yaít' nkegonyaa.

¹⁸ Jesus túsikaaníí Gálílee holzéhi bahyú hígaaldá', nnee ilk'isyú naki, Simon, da'án Peter holzéhi, hik'e bik'isn Andrew lóg behaidlehé nanest'óli téh nádaayi'aa'go yíítsáq: áí lóg hadaayihíleehíí daanlíí.

¹⁹ Áík'ehgo gádaayíhíí, Shiké' dahdoh'aash; lóg hayihíleehíí k'ehgo nnee shá nádaahohííhgo ánohishlé'.

²⁰ Dagoshch'í' lóg behaidlehé nanest'ólihíí da'áígee ndaistsoozdá' Jesus yiké' dahn'aazh lèk'e.

²¹ Áidí' dahnáidíidzaago ilk'isyú naki naayíítsáq, James, Zébedee biye', hik'e bik'isn John, áí bitaa Zébedee bílgo tsina'eeíí yiyi' naháztáq, bílógbehaidlehé nanest'ólihíí nádaíílkadgo; áík'ehgo yich'í' ánníid.

²² Dagoshch'í' bitaa tsina'eeíí yiyi' sidaadá' yits'á' dahn'aazh, Jesus biké'.

²³ Áídí' Jesus, Gálileeyú dahot'éhé Jews ha'ánáséh nagoznilyú ilch'ígó'aahgo, yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aanii ntl'éégo baa na'goni'íi yaa yahti'go, la'íi nnee bitahyú iltah at'éégo kah yaa nadaakaihií hik'e daanniihií náyihilziihgo anádaat.

²⁴ Syria golzeeyú dahot'éhé Jesus baa daach'inni: ákú iltah at'éégo daanniihií hik'e kah yaa nakaihií, góyéhgo bich'i' nadaagowaahíi, ch'iidn yisná ádaabiksiinií, onádaatshihíi, la'íi daadi'ilihíi yil nadaaskaigo Jesus ntl'éégo ánadaayisdlaa lèk'e.

²⁵ Áík'ehgo nnee lággo Gálilee, Decápolis, Jerúsalem, Judéa, la'íi Jórdan túnlíinií hanaadí'hi biké' anáseeł lèk'e.

5

¹ Jesus nnee biké' anáseełií yiltsáqgo dzilyú haya: áígee nezdaago bitsilke'yu áldó' baa hikai:

² Yil ch'ídaago'aah nkegonyaa, gáníigo:

³ Hadíi ídaagoch'iyolba'íi biyaa daagozhó' le': yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanliinií itah daanlii.

⁴ Chaał nadaakaihií biyaa daagozhó' le': bá nádaagodojool.

⁵ Bijíidí' isht'edaagodnt'éehíi biyaa daagozhó' le': ni'gosdzán dá goz'ąą nt'éégo biyéé doleek.

⁶ Nzhoqgo ágot'eehií dázhó hádaat'íihíi bighą shiná' hik'e dibá' daanliinií biyaa daagozhó' le': áí náda' doldíi.

⁷ Bil daagoch'oba'íi biyaa daagozhó' le': bíi áldó' baa goch'oba' doleek.

⁸ Bijíi biyi' daagozhó'nií biyaa daagozhó' le': áí Bik'ehgo'ihí'nań daidołkséel.

⁹ Ich'i'gont'éehíi benadaago'aahíi biyaa daagozhó' le': áí Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé daabildi'nií doleek.

¹⁰ Nzhoqgo ágot'eehií ye'adaat'eehií bighą bich'i' nadaagoch'inłkaadíi biyaa daagozhó' le': yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanliinií itah daanlii.

¹¹ Shíi shighą nnee yati' yee daanohwokáayúgo, nohwiniidaagodnłsiyúgo, la'íi léda'ilchoogo yati' dénc'ó'ehíi yee nohwaa yádaakti'yúgo, nohwiyaa daagozhó' le'.

¹² Nohwił daagozhó' le', dázhó nohwił daagozhó' le': yaaká'dí'go ízigo ágot'eehií nohwaa hi'né' doleek: nohwił dánohwintségo Bik'ehgo'ihí'nań binkáayú nada'iziid n'íi da'ágát'éégo bich'i' nadaagoch'inłkaad ni'.

¹³ Nohwił ni'gosdzán bi'ishijł daanohlii: áídá' ishijłhií doo nk'ó'ózh da silijyúgo, nt'é bee nk'ó'ózh anáłne'? Doo nt'é bee ntl'éé da, daazhógo ch'élkádgo biká' nach'ikai doo.

¹⁴ Nohwił ni'gosdzán biká' nnee bá'idindláadíi daanohlii. Dzil biká'yú izigo kłł nagoznil dahgoz'ąyúgo, doo hagot'éégo nant'i' da.

¹⁵ La'íi ik'ah k'oi' ch'idnłtah lèk'eyúgo, doo táts'aa bil haya nch'i'áah da go'íi, áídá' ik'ah k'oi' biká' dahnásił'áhé biká' dahch'ilt'aah go'íi; áík'ehgo hadíi kłł yuné' naháztaanií dawa yee daago'íi.

¹⁶ Nnee bináál nohwits'ą' idindláád le', áík'ehgo ntl'éégo ánadaaht'íihíi daayo'íigo nohwiTaa yaaká'yú dahsdaahn izigo at'éehíi bee ch'i'nah ádaanokł.

¹⁷ Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aanii dagohíi Bik'ehgo'ihí'nań binkáayú nada'iziid n'íi bek'e'eshchiiinií doo anábiiyishdijhyú niyáá daashoh'nií da: doo anábiiyishdijhyú niyáá da, áídá' dawa begolne'go niyáá.

¹⁸ Da'anií gánohwiłdishiinií, Yáá hik'e ni'gosdzán bilgo bech'igońahzhí' begoz'aanii biyi'dí' ayáhago isdzohíi la'íi dahts'idilłhií doo daazhógo dá dahgoz'ąą nt'éégo da, ąął alzaazhí.

¹⁹ Hadíi díi Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aanii ayáhago ágot'eehií ndi doo yikisk'eh at'éé dahíi, la'íi áík'ehgo nnee yil ch'ídaago'aahíi, án yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanliinií bitahyú dázhó doo ilłi dahíi bee hojił doleek: áídá' hadíi díi begoz'aanii yikisk'eh at'éehíi la'íi yee ilch'ígó'aahíi, án yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanliinií bitahyú izigo at'éehíi bee hojił doleek.

²⁰ Begoz'aanii ye'ik'eda'ilchíi hik'e Pharisees daanliini bitisigo ntl'éégo ádaanoht'eeyúgo zhą yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanliinií itah daahleeh go'íi, nohwildishiinií.

²¹ Doo aníidá' díi k'ehgo nnee bąngot'ąągo daadesots'ąą ni', Doo izilłhéé da; hadíi izis-hij'íi góyéégo bągoz'áni at'éé, golzeego:

²² Áídá' gádaanohwiłdishiinií, Hadíi bik'isn doo nt'é bighą dayú yik'enniihií góyéégo bągoz'áni at'éé: hadíi bik'isn, Ráca, yilłiihií baa yá'iti'go bągoz'áni at'éé: hadíi bik'isn, Doo gonyáą da, yilłiihií ch'iidn biko' diltłi' yuyaa bągoz'áni at'éé.

²³ Áík'ehgo bech'okąąhií biká' dahnási'niłłi goz'ąągee nt'éhéta Bik'ehgo'ihí'nań baa nánne'yúgo, nik'isn bil dahgosíł'ąąhií bináłłiihyúgo;

²⁴ Da'áígee da'ch'okąąh goz'ąągee nt'éhéta nánne' n'íi siné'dá' nik'isn bich'i' nnąhgo ilk'inągodokłq; áídí' t'ąązhí' nádndáhgo aníita Bik'ehgo'ihí'nań baa nánne'.

²⁵ Hadín naa dahgoz'aanú dagoshch'i' bíl ik'ínágodndóh, yáná'ití'héyú bíl hí'ashdá; dahyúgohí dánko aayánáltihí yaa nide'ahi at'éé, aayánáltihí aasitini yaa niht'éhgo ha'anít'e'.

²⁶ Da'anii doo ch'ínánódáh át'éé da, dá qal na'ínínglo zhá, nildishnii.

²⁷ Doo ánidá' ágádaach'iniigo ba'ikodaanojsí lán shí, Doo nant'i' nahkai da, golzeego:

²⁸ Áidá' shíí gádaanoht'ishnii, Nnee isdzán dázho há't'íigo dénc'ó'ego yinel'íidí ik'idá' bijíu biyi' yuyaa nant'i' deyaa.

²⁹ Nínáá dihe'nazhinéégohí nch'ó'go ánat'íil' ánílsiyúgo ha'aahgo yó'olne': nits'í lahzhí' da'ádihyúgo doo nzhoq da, áidá' nits'í dabiighago ch'iidn biko' dílti' yuyaa, hell holzéhi, oní'dolt'e'yúgo itisgo doo nzhoq da.

³⁰ Nigan dihe'nazhinéégohí nch'ó'go ánat'íil' ánílsiyúgo nadnlgeeshgo yó'olt'e': nits'í lahzhí' da'ádihyúgo doo nzhoq da, áidá' nits'í dabiighago ch'iidn biko' dílti' yuyaa oní'dolt'e'yúgo itisgo doo nzhoq da.

³¹ Gánádaadi'nii ní, Hadín bí'aa yó'onáyít'e' hat'íiní, naltsoos yiká' ik'ínát'aash:

³² Áidá' shíí gádaanoht'ishnii, Hadín bí'aa doo nnee la' yil nant'i' na'aash dadá' yil ik'ínát'aazhyúgo, nant'i' naghaago áile': hadín isdzán yó'olt'e' n'ii yil n'áayúgo, áí nneehí yil nant'i' na'aash hileeh.

³³ Doo ánidá' gádaach'iniigo ba'ikonaadaanoht'í lán shí, Doo daazhógo nit'á dahnádinliih da le', áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee hagot'éego ánniíhí k'ehgo áile':

³⁴ Áidá' shíí gádaanoht'ishnii, Doo yaaká' bee nohwit'á dahnádaadidoht'iih da; áígee Bik'ehgo'ihí'nañ nant'aago dahsdaahí bigha:

³⁵ La'íi doo ni'gosdzán bee nohwit'á dahnádaadidoht'iih da; áí Bik'ehgo'ihí'nañ dahnádi'ísehi at'éé: doo Jerúsalem ndi bee da; áí íziso k'ih gozníli nant'án ízísú gólínihi at'ééhi bigha.

³⁶ Doo nits'ín ndi bee nit'á dahnádinliih da, nitsizil da'á ndi doo lígaigo dagohí díliigo áóléh át'éé dahíi bigha.

³⁷ Ha'oh, dagohí, Dah, zhá daadoht'ii, doo nohwit'á dahnádaadidoht'iih da ndi da'aniigo ádaadoht'ii: la'ihí nch'ó'ihí bits'á'dí'go at'éé.

³⁸ Doo ánidá' gádaadi'niigo ba'ikodaanoht'í lán shí, Nohwiñáá hayi'áayúgo bináa hanádoh'aal, nohwiwoo hayi'áayúgo biwoo hanádoh'aal:

³⁹ Áidá' shíí gádaanoht'ishnii, Nnee nch'ó'go nohwich'i' at'ééhi doo bich'i' t'áazhí' ádaanoht'ee da: hadín nit'áah yonlt's'iyúgo, lahzhinéé bich'i' nnanint'aah.

⁴⁰ Dahadín ní'íi bigha naa ya'ití'dá' nahayíilts'óozyúgo, ní'íicho áldó' doo baa n'chí' da.

⁴¹ Da'áá dahgost'yú niñdeyodyúgo, nakidn dahgost'yú bíl n'aash.

⁴² Hadín dant'éhéta níyókeedíi baa nné', hadín dant'éhéta bá ch'íinné'yúgo doo bich'i' t'áazhí' hótq' da.

⁴³ Doo ánidá' gánádaadi'niigo ba'ikonaadaanoht'í lán shí, Nit'ahdí' gólínií zhá níl nzhoq'dá' ník'enníhí bik'enníhí le'.

⁴⁴ Áidá' shíí gádaanoht'ishnii, Nohwik'enníhí nohwil daanzhoq le', yati' yee daanoht'wokáahí biyaa daagozhóq doleel daahoh'nií le', hadíi bíl daanoht'ó'í n't'éego bich'i' ádaanoht'ee le', nch'ó'go nohwich'i' ádaat'eehí la'íi nohwiniidaagodn'siníi bá da'ohk'áah le';

⁴⁵ Áik'ehgo nohwiTaa yaaká'yú dahsdaahn bizhaazhé daanoht'ii: áí nch'ó'íi hik'e' nzhoq'íi dálet'eego biká'zhí' ya'ái hanadáho áyísi, n't'éego at'ééhi hik'e' doo dávik'ehyú ádaat'ee dahíi dálet'eego biká' nagoht'iihgo áyísi.

⁴⁶ Hadíi bíl daanoht'ooníi zhá nohwil daanzhoqyúgo, nt'é bigha nohwich'i' nahi'niíi? Tax bich'i' nadaahi'niíi ndi hadíi yil daanzhooníi bíl daanzhoq ya'?

⁴⁷ Nohwik'isyú zhá bílak'e' nádaadoht'iihyúgo, la'ihíi hant'é bee bitisgo ádaanoht'ee? Tax bich'i' nadaahi'niíi áldó' da'ágát'éé ya'?

⁴⁸ Áik'ehgo nohwiTaa yaaká'yú dahsdaahn dázho n't'éego at'éé, nohwíi áldó' ágádaanoht'ee le'.

6

¹ Doo dá nnee binadzahgee zhá nnee bich'i' n't'éego ádaanoht'ee da, daazhógo dédaanoht'wini'íhíi bigha: ágádaah't'iiyúgo nohwiTaa yaaká'yú dahsdaahn bits'á'dí' doo nt'é nohwich'i' naho'niíi át'éé da.

² Tédaat'iyéhi dant'éhéta baa nné' lék'eyúgo, doo nádih higaalíi bésh dilwoshé yee aniigo da, daanzhoq ádaadi'íinií Jews ha'ánálsén nagozníi yune' la'íi intínyú nnee bada'ohíhíi bigha ágádaat'íhíi k'ehgo doo ánt'íi da. Da'anii gánohwíldishnii, Ik'idá' áí bich'i' nahasnii at'éé.

³ Áidá' tédaat'iyéhií dant'éhéta baa nne'yúgo nigan dihe'nazhinéé ánát'íhíí ne'eshganzhinéehíí doo yígótsj da le'.

⁴ Dánant'í'ego baa nné': áik'ehgo dánant'í'ego ánáda'ch'ol'íjil ndi yo'iinií, niTaa, da'án nnee binadzahgee nich'í' nado'oníli at'éé.

⁵ Onkaqahgee doo daanzhoo ádaadil'íhíí k'ehgo ánt'éégo da: áí ha'ánázéh yune' lá'íí ik'ída'itingee nazíjgo da'okqahgo bíl daagozhóq, nnee daabine'íjgo. Da'aníi gádaanochwíldishníi, Ik'ída' áí bich'í' nahasníli at'éé.

⁶ Áidá' ni, onkaqahyúgo, ntééh yune' ha'ánnángo, ídíl da'déntíjhdá' niTaa nagont'í'yú honkaqah; áń dánant'í'ego ánáda'ch'ol'íjil ndi yo'iinií, niTaa, da'án nnee binadzahgee nich'í' nado'oníli at'éé.

⁷ Da'ohkaqahgee be'ádaadohniíhíí doo dayúweh doo nt'é bighayú be'ádaadohnií da, doo Jews daanlij dahíí ádaat'eehíí k'ehgo: áí lággo yádaasiilti'yúgo zhá Bik'ehgo'ihí'nań nohwíds'ag, daanzj.

⁸ Doo áik'ehgo ádaanoht'ee da: nohwíTaa hant'é bídaanojdíhíí yígótsj, t'ah doo hwahá bíhóhkeed da.

⁹ Díí k'ehgo nkó da'ohkaqah: NohwíTaa yaaká'yú dahsínaahíí, Nizh'í'í díljíngo bígózíh le'.

¹⁰ Nant'án níjíhíí begodowáh. Hagot'éégo ánniyú yaaká'yú benagowaahíí k'ehgo ní'gosdzán biká'yú áddó' begodolníí.

¹¹ Díí jji daahíidáq doleehíí nohwá ágonksj.

¹² Hadíí ncho'go nohwich'í' ádaaszaahíí bigha baa nágodent'áqahíí k'ehgo néé áddó' ncho'go ádaasiidzaahíí bigha nohwaa nádaagodin'áah.

¹³ Nanhwída'dintaah yune' onohwoníí hela', áidá' ncho'go at'ééhíí bits'á'zhí' hanánohwi'níí: Dahazhí' dawa bá nant'áa, lá'íí ninawodíí itisyú at'éhi, lá'íí ízigo ánt'éhi dahazhí' bee sínzj doleel. Doleelgo at'éé.

¹⁴ Nnee bincho'híí bigha baa nádaagodeso'áayúgo, nohwíTaa yaaká'yú dahsdaahn áddó' nohwaa nágode'aahi at'éé:

¹⁵ Áidá' nnee bincho'híí bigha doo baa nádaagodeso'áq dayúgo, nohwíTaa áddó' doo nohwaa nágode'aahi at'éé da.

¹⁶ Dáshiná' da'ohkaqah lék'eyúgo, daanzhoo ádaadil'íni doo k'ehgo ádaanoht'ee da: áí dáshiná' da'okqahgee ídaadaagoch'iyolba'go binii hago ándaayol'íjil, nnee dáshiná' oshkaqahíí yidaagótsj le', daanzigo. Da'aníi gádaanochwíldishníi, Ik'ída' áí bich'í' nahasníli at'éé.

¹⁷ Áidá' ni dáshiná' onkaqah lék'eyúgo, nitsizíl nntlag, ninii tángis;

¹⁸ Áí bee nnee dáshiná' onkaqahíí doo yidaagótsj da, niTaahíí zhá na'gont'í' ndi yígótsj: áik'ehgo dánant'í'ego ánáda'ch'ol'íjil ndi yo'iinií, niTaa, da'án nnee binadzahgee nich'í' nado'oníli at'éé.

¹⁹ Ní'gosdzán biká' dawahá nohwíl da'íllínií doo nadaanoht'ee da, dánko gólchoozhi nohwits'á' da'iyáq, beshihii nohwits'á' dichíh, lá'íí da'in'íjilíí nohwee dain'íjil:

²⁰ Áidá' yaaká'yú zhá nada'nohníí, akuyúgo zhá gólchoozhi doo nohwits'á' da'iyáq da, beshihíí doo nohwits'á' dichíh da, lá'íí da'in'íjilíí doo nohwee daino'íjil at'éé da:

²¹ Dahayú nohwíl ílíní sínilyú, áí zhá baa natsídaahkees doo.

²² Koná'á'í kots'í bikó'i at'éé: áik'ehgo koná'á nnt'éyúgo kots'í dahot'éhé bikó' golíní at'éé.

²³ Áidá' koná'á doo nnt'éé dayúgohíí, kots'íhíí dahot'éhé díhíhí at'éé. Koyi' ná'dindín n'íí kots'á' díhíhí síljyúgo, áí dázhoo díhíhí at'éé.

²⁴ Doo hadín binant'a' naki da, dála'á bíl ncho'dá' lá'íhíí bíl nzhoo doleelí at'ééhíí bigha; dagohíí dála'á yotá'dá' lá'íhíí yich'ólaa doleelí at'éé. Bik'ehgo'ihí'nań hik'e hágódzilíí dála' doo hagot'éégo bá na'ch'íziidi at'éé da.

²⁵ Áí bigha gádaanochwíldishníi, Nohwí'ihí'na'íí doo baa nohwíl daagoyéé da le', hant'ésha' hishaq doleel, daanoht'ee; dagohíí nohwits'í doo baa nohwíl daagoyéé da le', hant'ésha' ágoshde', daanoht'ee. Ya' idánhíí ihí'naahíí bitisgo iljí gá, ya' diyagé kots'íhíí bitisgo iljí gá?

²⁶ Dló' yúdahyú nada'ínihíí baa natsídaahkees: doo k'eda'dílee da, doo náda'igeesh da, doo hayú binon'ík'edaayihíniíhíí bá gowá goz'áq da; da'ágát'éé ndi nohwíTaa yaaká'yú dahsdaahn bá da'diiné'. Ya' nohwíí áí bitisgo da'inoht'íí gá?

²⁷ Nohwítahyú hadín daahohneezií yaa natsékeesií zhá bee ayáhágo ndi ts'ídag ndíkséngo ádidle' gá?

²⁸ Hant'é bigha diyagé baa nohwíl daagoyéé? T'oh dénzhónéhíí baa natsídaahkees; doo nada'íziidi da, doo da'it'ool da ndi nnt'éégo daanoht'ee:

²⁹ Da'ágát'éé ndi Sólomon ízigo at'éé lék'e ndi doo díí t'oh dénzhóné k'ehgo ik'e'isdlaa da, nohwíldishníi.

³⁰ T'oh díí jji nolseehíí, áidí' iskaq daadididíí ndi Bik'ehgo'ihí'nań nnt'éégo bik'e'islaadá' danílt'eego ya' áí t'ohíí bitisgo Bik'ehgo'ihí'nań nohwik'e'islaa gá, nohwíí nohwí'odlá' ádaayáháhi?

³¹ Áík'ehgo, Hant'é da'iidaqá shíhíí? dagohíí, Hant'é da'iidláqá shíhíí? dagohíí, Hant'é ádaagohidle' shíhíí? doo daadohniigo baa nohwil daagoyéé da le'.

³² (Doo Jews daanlii dahíí áí zhá itisgo hádaat'íí:) áídá' áí dawa bídqh daanohtíhíí nohwitaa yaaká'yú dahsdaahn yígótsj.

³³ Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aanú hik'e bits'á'dí' nzhqogo ágot'eehíí ntsé biká hádaah'tíí; áík'ehgo díí dawahá áldó' nohwiyéé doleel.

³⁴ Áík'ehgo yiskaqago hago ágot'eehíí doo baa nohwil daagoyéé da le': áí dabíí na'idint'og ndi at'éé. Daka'á jii nagont'ogíí da'áí zhá dávik'eh.

7

¹ Doo hadín baa nádaah'tíí da le', áík'ehgo nohwíí áldó' doo nohwaa nádaach'it'íí da doleel.

² Aanádaah'tííhíí k'ehgo nohwíí áldó' nohwaa nádaach'it'íí doleel; dáhołqago kaa daasohne' láń shj n'íí k'ehgo da'ágáhołqago nohwaa nádo'né'.

³ Hant'é bighá nik'isn bináá yune' tsj akts'íséqé sitaanú hí'íí, áídá' nihíí nináá yune' tsj nchaahi sitaanú doo hí'íí da?

⁴ Ni nináá yune' tsj nchaahi sitaqáda', hagog'éégo nik'isn gáhnii, Shik'isn, ai tsj akts'íséqé nináá yune' sitaanú ná haosh'tííh?

⁵ Ni, nzhqo idń'íni, ntsé nináá yune' tsj nchaahi sitaanú hatííh; áík'ehgo nnt'éégo go'íí nleehgo áníta nik'isn bináá yune' tsj akts'íséqé sitaanú bá hatííh.

⁶ Nt'é dilziníí doo gósé baa daahohniil da, la'íí nohwiyo' nnt'éhíhíí doo góchi bich'í' odaaholkaad da, ágádaah'tííyúgo dánko yiká' nakai doleel, áídí' nohwich'í' nádiikeego nohwik'idahjeeh.

⁷ Ídaadohkeed, áík'ehgo hant'é ídaadohkeedíí nohwaa hí'né'hi at'éé; hádaadoh'íí, áík'ehgo hant'é hádaadoh'íiníí nádaadohné'hi at'éé; dáádítíh ndaanolts'í, áík'ehgo nohwá ch'í'ítííhi at'éé:

⁸ Hadín ídókeedíí baa hí'né'hi at'éé; hadín hádéz'íiníí hant'é hádéz'íí shíhíí náidiné'hi at'éé; hadín dáádítíh ndaalts'íhíí bá ch'í'ítííhi at'éé.

⁹ Nohwitahyú la' nnee biye' golíni, biye' bán bíyókeedyúgo, ya' tséégo yaa yi'aah gá?

¹⁰ Dagohíí lóg bíyókeedyúgo, ya' ch'oshgo yaa yilteeh gá?

¹¹ Daanolchq' ndi nohwichagháshé nt'é nnt'éhi baa hí'né'íí bídaagonolts'yúgo, itisgo nohwaa natsekeesgo nohwitaa yaaká'yú dahsdaahn hadín dant'éhéta nnt'éhíhíí bíyókeedíí yaa yiné'hi at'éé.

¹² Áík'ehgo nnee hagog'éégo nohwich'í' ádaat'eego hádaah'tííhíí k'ehgo nohwíí áldó' bich'í' ágádaanoht'ee: áí Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aanú hik'e binkááyú nada'iziid n'íí ye'ích'ídaago'aahíí bik'ehgohi at'éé.

¹³ Ágot'sóségo ch'ígót'í'yú ch'ínokháh: nteelgo ch'ígót'í'ihíí, goteelgo intínhíí góyéé nágot'áayú intín, láqágo ákóne' ha'ánátséh.

¹⁴ Ágot'sóségo ch'ígót'í'ihíí, ágot'sóségo intínhíí, áí zhá ihí'naa bich'í' intín, da'akwííyé zhá áku ch'ekáh, doo láqágo da.

¹⁵ Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidíí ádaadil'íni baa daagonohsaq, áí dibelíí bikágéhíí daabidiyáqégo nohwaa hikáh, áídá' biyi' yuyaaahíí ma'cho dázhqó shíná' daanliiníí k'ehgo at'éhi ádaat'ee.

¹⁶ Dá binest'á'híí bee bídaagonoltsj doleel. Ya' dahts'aa'íí hosh baa ndaach'ihiniil née, née figs kq'dahosh baa ndaach'ihiniil née?

¹⁷ Ch'il nnt'éhíhíí nest'án nnt'ééhíí bah dahnándahi at'éé; áídá' ch'il dénchq'éhíí nest'án dénchq'éhíí bah dahnándahi at'éé.

¹⁸ Ch'il nnt'éhíhíí doo nest'án dénchq'éhíí bah dahnándahi at'éé da, la'íí ch'il dénchq'éhíí doo hagog'éégo nest'án nnt'éhíhíí bah dahnándahi at'éé da.

¹⁹ Ch'il dawa doo nest'án nnt'ééhíí bah dahndéh dayúgo, yó'ok'ehgo kq' diltí' yuyaa olkaadhi at'éé.

²⁰ Áík'ehgo binest'á'ihíí bee bídaagonoltsj doleel.

²¹ SheBik'ehń, sheBik'ehń, daashihniihíí doo dawa yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanliiníí itah daaleeh da; hadín shi'Taa yaaká'yú dahsdaahn anihíí yikisk'eh at'ééhíí zhá itah daaleeh.

²² Áí bijíí nnee láqágo gádaashihnií doleel. NohweBik'ehń, nohweBik'ehń, ya' doo daanonjiigo Bik'ehgo'ihí'nañ nohwinkááyú yakti' da lán? Ya' doo nich'í' ádaan'niigo ch'indn hadaaníidzood da lán? Ya' doo nizhi' biláhyú izisgo ánágot'ííhíí be'ádaant'ee da lán?

²³ Nohwíí doo nohwídaagonsini ádaanoht'ee da: yúwehzhí' nohkáh, nchq'go ádaah'tííni, bíkdishniil.

²⁴ Dahadín shíyést'sáqo shiyati' yikisk'eh at'ééhíí díí k'ehgo nkó at'éhi at'éé: nnee goyáni tséé yiká' bigowá ágodlaa:

²⁵ Lǎágo nanágohtǐi, la'íi tú ná'dijol, la'íi bigowǎ bich'í' nádiyoł; ndi doo nagongeeh da: tséé biká' goz'ǎqǎhíi bighǎ.

²⁶ Áidá' dahadiń shíyést'sǎǎ ndi shiyati' doo yikísk'eh at'éé dahíi, díi k'ehgo nkó at'éhi at'éé: nnee doo goyánihi sái biká' bigowǎ ágodlaa:

²⁷ Lǎágo nanágohtǐi, la'íi tú ná'dijol, la'íi bigowǎ bich'í' deyolgo nangóngo': gowǎ nabigozt'íi silǐi.

²⁸ Jesus áí ǎǎl yaa nagosni'dá' ilch'ígon'ǎǎhíi bighǎ nnee bil díyadaagot'ee lǎk'e:

²⁹ Yebik'ehíi k'ehgo yil ch'ígo'aahíi bighǎ, doo nnee begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchihíi ádaat'eehíi k'ehgo da.

8

¹ Dził biká'dí' nkenádiidzaadǎ' lǎágo biké' anázeel lǎk'e.

² Nt'éégo la' nnee lóód doo ínádǐh dahi, léprosy holzéhi, yaa nagháhi biyahzhí' hayaa adzaago gábilǐi, SheBik'ehń, náshíńlzihiíi bik'e sítǐtǐgo nígonšǐ, háńt'íyúgo náshíńlzihi.

³ Áik'ehgo Jesus yich'í' dahdidilńiid' yiká' ndelńiihgo, Hasht'íyǐ; náńdziih, yilńii. Ái dábilgo lóód n'íi ínásdǐd lǎk'e.

⁴ Áidí' Jesus gábilǐi, Hadíń dńńko bil nagolńi' hela'; ti'i, okǎǎh yebik'ehi bich'í' ch'í'ńah ándle'go, nt'éhéta be'okǎǎhíi Bik'ehgo'ihí'ńań baa nné', Moses ngon'ǎǎ lǎk'ehíi k'ehgo, áik'ehgo náńdzihiíi nnee yidaagołšǐ doleel.

⁵ Jesus Capernaum golzeeyú ńyáádǎ', áígee siláada dałǎ'á gonenadń binant'a'íi náboǎǎhgo baa nýáágo,

⁶ Gábilǐi, ShiNant'a', shána'iziidiíi di'il silńiihi yaat'éégo bil na'dinǐ'go gowǎyú sitǐi.

⁷ Jesus gábilǐi, Ákú dishángo naszǐih.

⁸ Siláada nant'ń gábilǐi, ShiNant'a', shigowǎ yuńe' ha'ńńǎhgo ndi doo bik'eh sitǐi da: déhadzihgo ndi shána'iziidi nadzǐih ndi at'éé.

⁹ Shíi áldó' shinant'a' golǐi, shihíi siláada bá nansht'aa: dałǎ'á, Dah nńáh, bíldishńiiyúgo dahdǐgháh; la'íi, Yushdé', bíldishńiiyúgo shaa higháh; la'íi shána'iziidi, Díi áńle', bíldishńiiyúgo ái áńle'.

¹⁰ Jesus ái yidezts'ǎǎdǎ' débilđiyagodzaago nnee biké' náńseehíi gáyilńii, Da'ńńii gádaanoħwíldishńii, Israel hat'íi bitahyú ndi doo hadíń díi k'ehgo bi'odłǎ' golńi baa nsháh da.

¹¹ La'íi gánádish'ńii, Lǎágo ya'ái hanadáhdí' la'íi ya'ái onadáhdí' nihikáhgo, Abraham hik'e Isaac la'íi Jacob yil dahńáhaztaǎ doleel, yaaká'yú dahsdaahn bílałt'áhgee daanlińii bitah:

¹² Áidá' nnee, yaaká'yú dahsdaahn bílałt'áhgee daanlii le'at'éé n'íi, chagołheel yuńe' ohilkaad doo: áígee daach'ichag hik'e kowoo lidaach'idilk'ash doleel.

¹³ Jesus siláada binant'a'íi gáyilńii, Náńdńáh; hagot'éégo osíńdłǎǎdíi da'ái k'ehgo ná begolzaa. Áik'ehgo siláada binant'a' bána'iziidihiíi da'áígee dagoshch'í' nadziih.

¹⁴ Áidí' Jesus Peter bigowǎ yuńe' ha'ayáádǎ' Peter bi'aahíi bimaa nezgaago sitǐi go yiltsǎǎ.

¹⁵ Bigan yedelńiih, áik'ehgo nezgai n'íi bits'ǎ' gonyáá: áidí' nádiidzaago yá da'dezné'.

¹⁶ Áidí' o'í'ǎǎzh'í' godeyaago lǎágo ch'íidn isná ádaabiksiníi bich'í'yú yil neheskai: áik'ehgo hadaadzi'íi zhǎ bee ch'íidn hainiheyood, la'íi daanńiihíi dawa nádaayilziih:

¹⁷ Esásias, Bik'ehgo'ihí'ńńń binkááyú na'iziidi, gńńńid n'íi begolne'go, Néé doo daanldzil dahíi, la'íi noħwihak n'íi dawa dabízhǎ ídǎ'áyiidlaa.

¹⁸ Jesus binaayú nnee lámńi íta'at'éehíi yiltsǎǎdǎ', Hanaazh'í' noħwíl nada'do'eel, nńńid.

¹⁹ Áígee begoz'aaníi ye'ik'e'ilchihíi baa nýáágo gábilǐi, Ilch'ígo'aahíi, dahayú anadááyú níké' anáshdaal doo.

²⁰ Jesus gábilǐi, Ma' ndi bi'í'ńńń daagolǐi, dló' yúdahyú nada'ńńiihíi ndi bit'oh daagolǐi; áidá' shíi nnee k'ehgo Niyááhíi doo hayú nshteehíi at'éé da.

²¹ Łǎ' bitsilke'yuhíi gábilǐi, ShiNant'a', halǎǎ shítaa ntsé lehshiteehyú dósha'.

²² Jesus gábilǐi, Shiké' híńǎá; áidá' nanezna'íi dabíi ledaahí'ńńń le'.

²³ Áidí' tsina'eełi yehiyaadǎ' bitsilke'yu áldó' ehikai.

²⁴ Nt'éégo tú yat'éégo bil deyol, áik'ehgo tsina'eełi tú nádidáhíi beh nádiłk'ool: áidá' Jesus-híi ilhosh lǎk'e.

²⁵ Áik'ehgo bitsilke'yu bich'í' nnikaigo ch'ńńadaabisidǎ' gádaanńii, NohweBik'ehń, hasdánohwiníi: dak'azhǎ tǎtǎ'ah noħwíl ogo'eel.

²⁶ Áik'ehgo gádaayilńii, Hant'é lǎ bighǎ ńdaakdzid, ntsólǎǎ'at'éégo noħwi'odłǎ' doo hwoi da? nńii. Áidá' nádiidzaago nyolhíi túhíi bíłgo yich'í' hadziigo nkenágoħeltǎ'.

²⁷ Áik'ehgo nnee bil díyadaagot'éégo gádaanńii, Nnee lǎǎ daat'éhi díi, nyolhíi la'íi túhíi ndi da'áyilńiiyú ádaat'íi!

²⁸ Hanaayú Gérgesenes daagolíyú bíl nada'diz'eeldá' nnee lena'níhí goz'aqádí' nnee naki, ch'iidn isná ádaabílsinihí, Jesus yaa n'áázh, bédaach'ildzidhí bighá doo hadín ałhánégo bit'ah ch'egháhi da.

²⁹ Yat'éégo gádaanii, Hago láá ánohwile'go ánt'íí, Jesus, Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nílni? Nohwiniigodilne'íí doo hwahá biká' ngonáh dadá' nohwiniigodnle' née?

³⁰ Áígee da'anaahyú góchi da'iyáqgo nanakse'.

³¹ Áík'ehgo ch'iidn náda'okqáqho gádaabílnii, Hanohwinyóódyúgo, góchi nanksé'íí beh nohwinyóód.

³² Áík'ehgo, Hahkeeh, yílníid. Hakíídá' góchi nanaksé'íí yeh hikíí: nt'éégo góchi dawa hayaa nádnkíigo túsikáni yeh hikíí, áík'ehgo tú yil daadesdzii.

³³ Áídí' góchi yínádaadéz'íí n'íí nádnkíigo kíh goznilyú okai, áígee ch'iidn isná ádaabílsí n'íí hago ádaabi'deszaahíí dawa yaa nadaagosni'.

³⁴ Áídí' kíh goznílgee daagolíníí dawa Jesus yich'í' ch'ínátsáá: áík'ehgo daayíłtsáqádá' náyokáqho gádaayílnii, Nohwini'dí' ch'íínáh.

9

¹ Áídí' Jesus tsina'eelíí yeh hiyaago hanaayú dabíí gólíyú bíl oná'í'éeł.

² Nt'éégo la' nnee di'ili baa daach'iskáq: Jesus daabi'odla' yígolsíídá' nnee di'ilihíí gáyílnii, Shiye', níl gozhó'le'; nincho'híí bighá dák'ad naa nágodet'aah.

³ Áídá' begoz'aaníí ye'ík'eda'íłchíhi la' dábiyi'yú, Díí nnee Bik'ehgo'ihí'nań ádíł'íigo áníi, daanzí.

⁴ Natsídaakesíí Jesus yígółsigo gádaabílnii, Nt'é bighá nohwííí biyi' yuyaa ncho'go natsídaahkees?

⁵ Hadíhíí doo nyeeego ách'íníih da, Nincho'híí bighá dák'ad naa nágodet'aah; dagohíí, Nádnáhgo dahnnáh?

⁶ Ní'gosdzán biká' nnee bincho'híí bighá baa nágodet'aahíí shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, beshik'ehgo bídaagonołsí doleelhíí bighá, (nnee di'ili sitiiníí gáyílníid,) Nádnáhgo biká' sintiiníí dahnádné'go gowayú nádnáh.

⁷ Áík'ehgo nádiidzaago gowayú onádzaa.

⁸ Nnee láágo íla'adzaahíí díí daayo'íídá' bíł díyadaagot'eego Bik'ehgo'ihí'nań ya'íhedaanzí, nnee díí k'ehgo á'íł'íigo yaa goden'aahíí bighá.

⁹ Jesus ádíł' higaalgo nnee Matthew holzéhi tax nanáhi'níłígee sidaago yíłtsáqádá', Shiké' dahnnáh, yílnii. Áík'ehgo nádiidzaago biké' dahiyaa.

¹⁰ Jesus iyáqgo nezdaago, tax bich'í' nadaahi'níłíhik'e nnee doo dábił'ehyú ádaat'ee dahíí láágo hikaigo Jesus hik'e bitsilke'yu yil da'iyáqgo dahdinezbíl.

¹¹ Pharisees daanlíni daabo'íídá' Jesus bitsilke'yu gádaayílnii, Nt'é bighá nohwíłch'ígó'aahíí tax bich'í' nadaahi'níłíhí hik'e nnee doo dábił'ehyú ádaat'ee dahíí yil da'iyáq?

¹² Jesus áí yidezts'aqádá' gádaabílnii, Doo hago'ádaat'ee dahíí izee nant'án doo yaa nakáh bik'eh da, daanníhíí zhá.

¹³ Hant'é níigo ágodi'níhíí bídaagono'aa, Dawahá nastseedgo bedaashich'okáqahíí bitisgo nnee laadaach'oba'íí hásh'íí, níigo: shíí nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí, Nohwincho'íí bits'á'zhí' ádaahne', bíłdishníiyú níyáá, áídá' doo nnee dábił'ehyú ádaat'eehíí ágáłdishníiyú níyáá da.

¹⁴ John bitsilke'yu Jesus yaa hikaigo gádaanii, Nt'é bighá née hik'e Pharisees daanlíni lahgee dáshíná' da'ohíłkqah, áídá' ni nitsilke'yu doo dáshíná' da'okqah da?

¹⁵ Jesus gádaabílnii, Ya' ní'í'nehgee nnee íla'ádaat'eehíí nnee níinéhíí yil nakaiyúgo doo bíł daagozhó' da née? Dahagee nnee níinéhíí bits'á' náđilteeh ndi at'éé, áígee dáshíná' da'okqah doleel.

¹⁶ Ko'íí déncho'ehíí doo nak'á' ánídéhíí bee ch'idi'aah da; ágách'idzaayúgo ánídéhíí íłhaníghágo dayúwehégo onanáđlaad.

¹⁷ Ła'íí wine ání alzaahíí ikágé wine benáłtiníí déncho'ehíí doo biyi' tádaach'ínil da: ágách'idzaayúgo wine benáłtiníí kots'á' daídíłdoh, áík'ehgo winehíí qal ha'ijool, la'íí wine bee naktí n'íí da'íłíi hileeh: áídá' wine ání alzaahíí wine benáłtiníí ánídéhíí zhá biyi' tádaach'ínil, áík'ehgo da'íla nłt'éé.

¹⁸ Jesus t'ah bich'í' yakti' nt'éégo nant'án la' baa nyáágo biyahzhí' hayaa adzaago gábílníid, Shitsi' ání daztsaq: ndi yushdé', biká' ndenłnłhgo nnaahó'naa.

¹⁹ Áík'ehgo Jesus nneehíí yiké' dahiyaaago bitsilke'yu aldó' biké' dahiskai.

²⁰ Nt'éégo isdzán díł bigháníł'íigo nakits'adah bíł łegodzaahi Jesus yine'dí' ninyaago bí'íí bídá'yú yedelníih:

²¹ Ídıł yakti'go gáníí, Bí'íí zhá ndi bedenshnihyúgo nłt'éé náshdleeh.

²² Jesus lédiidzaago biłtsąq, áik'ehgo gábiłnii, Shilah, nił gozhóq le'; ni'odlq'í nł'éeqo ánániidlaa. Áik'ehgo dagoshch'í' nł'ée násdłj'í.

²³ Áidí' Jesus nant'án bigowq yun'e' ha'ayááqo, tsjísól yeda'do'aahí hik'e nnee daagod-nch'aadí yiltsąqo,

²⁴ Ch'ínokáh, yilniiid: na'ilíln doo daztsąq da, daazhóqo ilhoshgo at'ée. Ái bighq baa daach'odloh l'ék'e.

²⁵ Nnee íla'adzaahí dawa ch'ínánísqááda' Jesus ha'ayááqo na'ilílní bigan yiltsoodá' nádiidzaa.

²⁶ Áik'ehgo ái binaayú dahot'éhé ágodzaahí baa ch'ínii l'ék'e.

²⁷ Áidí' Jesus dayúweh higaalqo nnee naki bińáá ádaagodini bik'e' dahizh'aazh, adjíd daadilwoshgo gádaañii, David biye' nłini, nohwaa ch'onbáah.

²⁸ Kih yun'e' ha'ayááqo nnee bińáá ádaagodini baa n'ázah: Jesus gádaayilnii, Ya' ágá'ishl'ehgo nohwi'odlq' golj'í n'ee? Ha'oh, nohwiNant'a', daabiłnii.

²⁹ Áik'ehgo bińáá ádaagodini bińáá yiká' ndelniigo, Hago nohwi'odlq' nel'aaní dábik'ehgo nohwá begolne', biłniiid.

³⁰ Áik'ehgo bińáá nádaagosdłjigo, Hadín yígonoksjih hela', Jesus nłdzilgo baa daasni'.

³¹ Da'ágát'ée ndi o'ázhyú dahot'éhé yaa nadaagosni'.

³² Áidí' dahnádikáh nł'éeqo nnee doo yakti' dahi, ch'iidn isná ábiłsini, Jesus baa bił ch'ikai.

³³ Áik'ehgo nneehí biyi'dí' ch'iidn habi'dinodzoodá', nnee doo yakti' da n'íi hadzii: áik'ehgo nnee íla'adzaahí bił díyadaagot'eego gádaañii, Israel hat'i'í bitahyú doo hak'i díi k'ehgo ágot'eehí daahiltséhi da.

³⁴ Áidá' Pharisees daanłini, Ch'iidn nant'án binawodíi bee ch'iidn hainihiyood, daañii.

³⁵ Áidí' Jesus kih nagoznyú hik'e gotahyú yitah naghaa, Jews ha'ánáséh nagoznyúyú ich'ígó'aahgo, yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaní baa na'goni'í nł'ehi yaa yakti'go, la'íi nnee bitahyú iltah at'éeqo daanniihí hik'e kah yaa nakaihí dawa náyihilziihgo naghaa.

³⁶ Jesus nnee láni yo'jigo, dibelji' nadaabinyoodí da'ádihgo nakai lehi' k'ehgo doo daanłzil dago iltanáhosaqahí bighq dážhó yaa ch'oba' l'ék'e.

³⁷ Áidí' bitsilke'yu gádaayilnii, Nest'án dážhó l'áqo nest'áqáda' nada'iziidíi doo l'áq' dahí bighq doo hwoi da;

³⁸ Áik'ehgo nest'a' yeBik'ehú bich'í' da'ohkqahgo gádaabikdohniih, Nada'iziidíi ninest'a' nádaayihigeshyú daadn'áá.

10

¹ Jesus bitsilke'yu nakits'adáahí yushdé' daayilniiidá' spirits daanch'oi hadainihiyóod doleeqo yedaabik'ehgo yaa daagodez'ąq, iltah at'éeqo daanniihí hik'e kah iltah at'éehi yaa nadaakaihí nádaayilziihgo alód' yaa daagodez'ąq.

² Nakits'ádah nadaal'a'á gádaaholzee; dantséhi Simon, da'án Peter holzéhi, hik'e bik'isn Andrew; James Zebedee biye'hi, hik'e bik'isn John;

³ Philip hik'e Barthólomew; Thomas la'íi Matthew, tax bich'í' nahi'nii; James, Alphéus biye'hi, hik'e Lebbéus, da'án Thádeus holzéhi;

⁴ Simon, Cánaanite nłini, la'íi Judas Iscáriot, Jesus ch'iyido'aahí.

⁵ Díi nakits'adáahí Jesus odaahil'aago gádaayilnii, Doo Jews daanłj'í dahí bitahyú dohkáh hela', la'íi Samáriayú kih nagoznyúyú dohkáh hela':

⁶ Israel hat'i'í bitahyú, dibelji' ch'a'onehezdeehí k'ehgo zhá bich'í' dohkáh.

⁷ Desohkaiyú, Yaaká'yú dahsdaahn nant'aahí biká' nagowaa, daadohniigo baa yádaalti'.

⁸ Daanniihí nádaaholziih, nnee lóód doo ináqih dahi, leprosy holzéhi, yaa nakaihí nł'éeqo ánádaahle', nanezna'íi nádaabiho'naah, ch'iidn nnee biyi'dí' hadaanohohsood: daazhóqo nohwaa daas'né', daazhóqo nadaahniih.

⁹ Nohwibestso bizis biyi' yuyaa óodo, béshłgai, dagohí zhaali litsogé odaahníi hela';

¹⁰ Hohkaahyú izis bena'iltini, dagohí nohwi'icho naki, ik'e'an nohwiikee, la'íi tsj be'idil'tishé dahdaadohniil hela': nnee na'iziidíi bá di'néqo goz'ąq.

¹¹ Dahadí kih nagoznił dagohí gotahyú dohkáhyugo, hadín nł'éeqo at'éehi biká na'ídaadołkidgo, lahyú naadohlkážh'í bil nahísóotaq le'.

¹² Gowq yun'e' ha'ahkaagee, Ich'í'gont'éehi díi gowq yun'e' be'ágót'ee le', daadohnii.

¹³ Áígee daagolíini nł'éeqo ádaat'eeyúqo nohwił ich'í'gont'éehi yil daanłj'í doo: doo nł'éeqo ádaat'ee dayúqo, nohwił ich'í'gont'éehi dánohwił nohwił nádodleeł.

¹⁴ Dahadí doo hádaanohwit'j'í dayúqo, nohwiya'ti' doo yidaayést'sąq dayúqo, ái gowq dagohí kih gozníił bits'a' dahnádohkáhgo, nohwiikee baq leezhí baa daahaał.

15 Da'anii gádaanohwíldishnii, Bik'ehgo'ihinañ nnee yándaago'aahíi bijii Sodom hik'e Gomórrah golzeegge daagoljii n'íi biniidaagodiine'íi bitisgo ái kñh gozñilgee daagolínii biniigodolnii.

16 Ma' bitahyú dibelji k'ehgo daanohwide'á: ái bigha ch'osh goyááhi k'ehgo daagonhsaa, hawú ga'ádaanoht'eego doo t'aazhi nádaadołghash da.

17 Nnee baa daagonhsaa: yánaaltihii yaa nádaanohwid' aah doleel, la'íi Jews íla'ánat'íih nagozñil yune' hanohwínáa'íltas doleel;

18 La'íi nant'ánchañ hik'e íziso nant'ánhii biyahzhi' nnádaanohwich'ílteeh doleel, shii shigha, ái hik'e doo Jews daanlii dahii áldó' bináa'í shá nadaagołni' doleel.

19 Nohwaa yá'iti'yú nohwil ch'ideskaiyúgo, hagog'éegoshá' hasdzii, hant'éshá' dishnii, doo daanołshí da: hant'é daadołniihii da'ái bik'ehenkéézge nohwaa hi'né' ndi at'éé.

20 Ái doo dánohwíi hahdziih da, ndi nohwíTaa bits'á'di'go Spirit-hii nohwinkááyú hadziih ndi at'éé.

21 Nnee la' bik'isn zideeyú nyide'aah doleel, la'íi nnee la' bizhaazhé ágáyidoliik: chağhášhé báá hik'e bitaa yich'í nanádaagonkkaadgo bik'ehgo nabi'ditseed doleel.

22 Shizhi' bee daanohwich'ozhiihii bigha nnee dawa bil daanohcho' doleel: áidá' dahadiñ dąngont'ízh' dahildóhii hasdabi' dolteel.

23 La' kñh gozñilgee nohwiniidaagoch'idnksiyúgo, lahuyúgo náadołkáh: da'anii gádaanohwíldishnii, Shii, nnee k'ehgo Niyááhi, nánsdzaazhi' Israel hat'íi bikñh nagozñilii t'ah doo hwahá dawago nohkáh da doleel.

24 Bik'ígót'aahii bilch'ígó'aahii doo yitiso at'éhi at'éé da, la'íi na'iziidii doo binant'a' yitiso at'éhi at'éé da.

25 Bilch'ígót'aahii bilch'ígó'aahii yilgo dáteht'eego dávik'eh, la'íi na'iziidii binant'a' yilgo dáteht'eego dávik'eh. Bigowá golíiní Beelzebub daalch'iniigo daabich'ozhiiyúgo, bichaghášhé itisgo ncho'go daabich'ozhii doleel.

26 Áik'ehgo doo bédaaldzid da: k'ad dawahá bil le'izkaad n'íi ch'í'nah ádolnii; la'íi k'ad dawahá nanli' n'íi bigózihgó ádolnii.

27 Godihii yune' nohwil nagoshnii'íi idindláadyú baa nadaagołni: nant'í'ego bee nohwich'í' ha'ozdiihii kñh biká'di' daadołwoshgo baa nadaagołni'.

28 Hadii kots'í nadaitseedá' koyi'siziinii doo nadaitseed at'éé dahii doo bédaaldzid da; áidá' ch'iidn bikó' dilti' yuyaa kots'í hik'e koyi' siziinii oyiné'hii, án zhá bédaaldzid.

29 Ya' dlo'dichiné naki zhaali lich'í' da'á íljiigo nahinih gá? Da'ágát'éé ndi nohwíTaa doo hat'íi dayúgo da'á ndi doo ni'yú bits'á' naokaad at'éé da.

30 Nohwitsizil ndi dawa ilk'idá' hotagi at'éé.

31 Áik'ehgo doo nédaaldzid da, dlo'dichiné doo alch'idé bitisgo da'inołjii da.

32 Dahadiñ nnee binadzahgee, Án bigonsi, shiinihii, án shiTaa yaaká'yú dahsdaahn binadzahgee ágátdidishnii.

33 Áidá' dahadiñ nnee binadzahgee, Án doo bigonsi da, shiinihii, án shiTaa yaaká'yú dahsdaahn binadzahgee ágátdidishnii.

34 Ni'godzán biká'zh' ilch'í'gont'éehii nkeniné' doo daasho'nii da: doo ilch'í'gont'éehii nkenishné'hii bigha niyáá da, besh be'idiltishé niitáago niyáá.

35 Nnee la' bitaa bil hi nanágonkkaad doleel, isdzán bi'isdzá' bil hi nanágonkkaad, la'íi isdzán hik'e bá'yéhi áldó' bil hi nanágonkkaadgo ashle'hii bigha niyáá.

36 Nnee dabii bichaghášhé bich'í' nanádaagonkkaad doleel.

37 Dahadiñ bitaa dagohii báá shii shitisgo bil nzhoonii doo shiyéé hileehgo dávik'eh da: la'íi dahadiñ biye' dagohii bitsi' shii shitisgo bil nzhoonii doo shiyéé hileehgo dávik'eh da.

38 Dahadiñ bits'i'na'áahii doo dahiditjiihgó shiké' dahdigháh dahii doo shiyéé hileehgo dávik'eh da.

39 Dahadiñ bi'ihina' bil ilíinii bits'á' da'ilii hileeh: áidá' dahadiñ shii shigha bi'ihina' doo bil ilji dahii, án zhá dahazhi' ihina'ahii yaa higháhi at'éé.

40 Dahadiñ nánohwidnitiinii shii áldó' náshidntíni at'éé; dahadiñ náshidntíinii shides'a'íi áldó' náidntíni at'éé;

41 Dahadiñ nnee Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi nliihii bigha nádníinii, Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi nt'é Bik'ehgo'ihinañ bainé'íi án áldó' da'áik'ehgo baa hi'né'hi at'éé; dahadiñ nnee dávik'ehyú at'éehii nliihii bigha náidntíinii, nnee ágát'éhi nt'é Bik'ehgo'ihinañ bainé'íi án áldó' da'áik'ehgo baa hi'né'hi at'éé.

42 Dahadiñ, Jesus yiké' higaalhi bigha, díi doo íziso at'éé dahii idee bee tú sik'azii ndi yá ná'islihyúgo, da'aniiigo gádaanohwíldishnii, Bik'ehgo'ihinañ bich'í' nayihinihii da'aniiigo biyéé doleel.

11

¹ Jesus bitsilke'yu nakits'adahíi ʔaʔ yil ch'idaagoz'ʔadá' Jews daanlíni bikíh nagoznilyú ilch'ígó'aahgo hik'e yati' baa gozhóni yaa nagoln'i'go onanádzaa.

² John ha'ásitij yun'e' Christ anát'íhíi ya'íkonziidá' bitsilke'yu naki Christ yich'í' oyi'á'go, ʔayihniid, Ya' ní hígáhi n'íi ant'íi nées, dagohíi lá'í biká daadéet'íi nées?

³ Jesus gábilnii, John bich'í' nádoht'aashgo díi disoht'aaníi lá'íi ho'íinií baa bíl nagoln'i'.

⁵ Bináá ádaagodíh n'íi bináá anágodle', doo nadaakai da n'íi náhikáh, nnee lóód doo ináđh dahi, leprosy holzéhi, yaa nadaakai n'íi nlt'éeego anádaidle', bijeyi' ádaagodíh n'íi da'idits'ag anádaidle', nanezna' n'íi naahikáhgo anádaidle', tédaat'iyehíi yati' baa gozhóni bee bich'í' yáda'iti'.

⁶ Hadín shodlʔaago doo t'ʔazhi' at'ée dahíi biyaa gozhóó doleel, nii.

⁷ Onát'aazhdá' Jesus nnee íla'at'éehíi John yaa nagoln'i'go yich'í' yaht'igo nkegonyaa gáníigo, Da'ígoljyú nt'é hádaadeh'íyú nasohkai? T'oh bit'ʔʔ nteelíi bíl godiyolíi nées?

⁸ Nt'é hádaadeh'íyú nasohkai áidá'? Nnee nlt'éeego bik'e'izláhi nées? Hadíi bidiyágé nt'ééhíi nant'an góljige nadaakai at'ée.

⁹ Nt'é láʔ hádaadeh'íyú nasohkai áidá'? Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi nées? Ha'oh, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi yitisgo at'éhi, nohwikdshnii.

¹⁰ Díi baa k'e'eshchíi n'íi an'at'íi, Shinal'a'a náđh dish'aa, náđh ilch'í'gole'go.

¹¹ Da'aniigo gánohwikdshnii, Nnee daagozliiníi bitahyú doo la' John Baptize ágo'e'íi yitisgo at'ée da: áidá', yaaká'yú dahsdaahn bílat'áhgee daanliiníi bitahyú hadín dážhó doo ílji dahíi John yitisgo at'ée.

¹² John Baptize ágo'e'íi n'igodzáñ biká' naghaad'í' godezt'igo nnee yaaká'yú dahsdaahn bílat'áhgee daanliiníi itah daaleeh dážhó hádaat'íigo idéedaalnaa.

¹³ Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íi lá'íi begoz'aaníi baa k'e'eshchiiníi ágo'e'íi dabintsédá' yaa yil nadaagosni', John nyáázhi'.

¹⁴ Shiyati' nádaagodoh'aah hádaat'íyúgo gánohwikdshnii, Elías, hígáh n'íi, at'íi.

¹⁵ Hadín bijeyi' goliiníi, iyésts'ʔʔ le'.

¹⁶ Dzʔagee nnee daahinolt'íhíi hant'é bíl lishhah nishleego baa nagoshn'i'? Na'iniih nagoz'ʔagee chagháshé íla'at'éeego ilch'í' ádaaniigo,

¹⁷ Tsísol'bee nohwich'í' da'nt'aal ndi doo hak'í' da'olzhizh da; nohwich'í' daahiichag ndi doo hak'í' ch'adaashinotzhil da, daahídi'niihíi nnee díi goldohgee daagolíníi bíl dátelt'ee.

¹⁸ John doo iyʔaago lá'íi doo idlʔaago nyáá dadá', Ch'iidn'biyi' gólji, daach'inii.

¹⁹ Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, ishʔaago lá'íi ishdlʔaago niyáádá' gádaashilch'inii, An' dichini lá'íi idláníhi, tax bich'í' nádaahi'niilíi lá'íi nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi bit'eké níni, daach'inii. Da'ani' igoyá'íi nt'é ádaat'íhíi bee bígózih.

²⁰ Kíh nagoznili' biyi' Jesus ízigo anát'ol'íhíi láʔaago ye'anát'íidá' binch'í'í doo yits'ʔ'yúgo ádaane' dahíi bighá yil daaditeh nkegonyaa, gáníigo,

²¹ Korázingee daagonohiiníi, nohwá góyéé doleel! Bethsáidagee daagonohiiníi aldó' nohwá góyéé doleel! Nohwitahyú ízigo anágot'íhíi Tyre hik'e Sídongee ágágodzaayúgo, áíge daagolíníi doo anídá' nak'ʔdich'ízhé bik'inazlaadá' ilch'ii yi' naháztaʔaago binch'í'í yits'ʔ'zh'igo ádaasdzaa doleel ni'.

²² Bik'ehgo'ihí'nañ nnee yándaago'aahíi bijji Tyre hik'e Sídon bitisgo nohwiniigodidolnii, nohwikdshnii.

²³ Nohwíi, Capérnaumgee daagonohiiníi, yaaká'zh'igo hanohwidí'niilíi, nohwíi ch'iidntahzh'igo nohwidido'ni: nohwitahyú ízigo anágot'íhíi Sódongee ágágodzaayúgo, díi jji Sódóm t'ah goz'ʔʔ doleel ni'.

²⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ nnee yándaago'aahíi bijji ni', Sódóm golzeehíi, bitisgo nohwiniigodidolnii, nohwikdshnii.

²⁵ Áidá' Jesus Bik'ehgo'ihí'nañ yokʔaago gáníi, ShiTaa, yaaká'zh' hik'e n'zh'í' nant'an nílinihi, díi ilch'ígót'aahíi nnee daagoyáʔaago bíl idaagozinihíi baa ch'anant'í' n'íi mé' ga'adaat'eehíi bich'í' ch'í'nah anleehíi nich'í' ba'lhénsi.

²⁶ Da'áik'ehgo ágot'ee le', shiTaa; da'áik'ehgo hánt'íigo ágónlaahihi.

²⁷ ShiTaa bits'ʔ'dí'go dawa shaa hi'nií: doo hadín shíi, Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' nshlíni, shígótsini at'ée da, shiTaa zhá; lá'íi doo hadín shiTaa yígótsini at'ée da, shíi biYe' nshlíni zhá, lá'íi dahadínta shiTaa bich'í' bígózihgo áshke'íi aldó' shiTaa yígótsi.

²⁸ Daanohwigha nada'ohsiidíi lá'íi ndaazgo dahda'ohheehíi shich'í' nohkáh, áik'ehgo hádaaso'go anohwishle'.

²⁹ Izénázwodíi láhdi' nábiyi'hishaalgo shits'ʔ'dí' ígon'áah; shijíi yun'e' isht'egodnt'ee, doo itisgo idésh't'íi da: áik'ehgo nohwiyi' siziiníi hanáyot doleel.

³⁰ Izénázwodíi láhdi' nábiyi'hishaalyúgo doo ná nyee da doleel, da'íghéelgo ánisiníi doo ná ndaaz da doleel.

12

¹ Áídá' Jews daagodnksinií bijji Jesus t'oh naghái hentíinií yi'iyú higaak; bitsilke'yu yil hikaahgo shiná' daasiljigo t'oh naghái binest'á' nadaayiniilgo daayiyáq nkegonyaa.

² Pharisees daanlíni daabiltsáqadá' gábilnii, Dín'íj, godilzinií bijji doo baa nach'ighaa dahí nitsilke'yu yaa nakai.

³ Jesus gádaabilnii, Ya' David hik'e yil nakaihií bilgo shiná' daasiljigo, hago ádaaszaa lán shjhií doo hwahá baa da'ohshiih da née?

⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ daach'okaqah goz'áq yune' ha'akaigo, bán Bik'ehgo'ihí'nañ ye' okaqahgo baa hi'né'go nii'né' n'íi, doo daayiyáqgo bágoz'ánihi daayiyáq, áí bánhií okaqah yedaabik'ehi zhá daayiyáqgo goz'ánihi.

⁵ Da'ch'okaqah goz'áq yune' okaqah yedaabik'ehi godilzinií bijji doo daagodnksj da ndi doo bee bída'itah dahí, begoz'aanií bek'e' eshchiinií biyi' doo hwahá baa da'ohshiih da née?

⁶ Dzaqgee hadín da'ch'okaqah goz'aanií yitiso at'éhi naghaa, nohwildishnii.

⁷ Dawahá nastseedgo bedaashich'okaqahíi bitisgo nnee laadaach'oba'íi hásh'íj, niigo aníhíi bidaagonsiyúgo, shíi, doo shaa dahgoz'áq dahíi, doo shaa yadaakti' da doleel ni'.

⁸ Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, godilzinií bijji ndi beshik'eh.

⁹ Áídá' dahiyaadá' Jews ha'ánáséh goz'áq yune' ha'ayáa.

¹⁰ Áígee nnee bigan dala'ázhinéé binawod ásdjidi itah sidaa lék'e. Nnee la'i Jesus dant'éhéta bee baa dahgosit'aa daanzigo nayídaadiikid gádaaniigo, Ya' godilzinií bijji ná'ch'ilzihií begoz'áq née?

¹¹ Jesus gádaabilnii, Nohwitahyú nnee la' bidibeljii dala'áhi godilzinií bijji o'í'án yune' ogo'yúgo, yiltsoodgo hanáidishood ya'?

¹² Nnee dibeljii yitiso iljii go'íj! Áík'ehgo godilzinií bijji nt'éégo ánách'ot'íjgo goz'áq.

¹³ Áídá' nnee bigan binawod ásdjidi yich'í' gáníi, Yushdé' dahdinlñh. Áík'ehgo bich'í' dahdidilniigo bigan nádzi, lahzhinééhíi ga'at'éé násdjii.

¹⁴ Áídá' Phárisees daanlíni ch'ékaigo, hagog'éégo Jesus daayizilhee doleelíi yaa nadaagoshchjii.

¹⁵ Jesus díi yigótsigo áídá' dahnyaa: nnee biké' dahnánlsáq, áí dawa náyihilziih;

¹⁶ Áídá' gádaayilnii, Ch'ídaashinoh'aah hela':

¹⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi, Esáias holzéhi, gánniidíi begolne'go ánágot'íj,

¹⁸ Shinal'a'á, haktíinií, shil nzhóni, shiyi'siziinií bil dábik'ehyú at'éhi daanel'jii: shiSpirit-híi biká'zh'í' ashléhgo doo Jews daanljii dahíi bich'í' dábik'ehyú ágot'eehíi yaa nagolni' doleel.

¹⁹ Doo nago'og nago'aa da, doo dilwosh da doleel; da'intinyú bizhihií doo hadín yidits'ag da doleel.

²⁰ Dábik'ehyú ánách'ot'íjii itis siljigo áyílaazh'í' t'oh hichqodíi doo yitih da, túkq'íi beh hiit'íi dé't'ih dachiihií doo yintsees da doleel.

²¹ Bii bizhi'íi doo Jews daanljii dahíi bada'ohí doleel.

²² Nnee la' ch'iidn isná ábilsini bináá ágodjñ, la'íi doo yakti' dahi baa bil ch'ikaigo náyilziih: áí nnee doo yakti' da n'íi yakti' la'íi go'íj násdjii.

²³ Nnee dawa bil diyadaagot'eego gádaanniid, Án David biYe' at'íj ya'?

²⁴ Phárisees daanlíni áí daidezts'áqadá' gádaannii, Ch'iidn nant'án, Beélzebub holzéhi, bina-wodíi bee díi nnee ch'iidn hainihyood, daanii.

²⁵ Natsidaakeesíi Jesus yigótsigo gádaayilnii, Nnee dala'háyú binant'a' golíinií dabíi ilch'í' nanágonlkaadyúgo da'ílii huleeh; kñ goznilgee daagolíinií dagohíi dála' naháztaanií dabíi ilk'idahnájahyúgo doo anahyú bengonowáh at'éé da:

²⁶ Satan nnee biyi'dí' Satan hainihyoodyúgo, dabíi ích'í' naná'idziid; áík'ehgo yebik'ehíi hagog'éégo nzaad begoldoh?

²⁷ Shíi Beélzebub bee ch'iidn haniisoodyúgo, nohwíi daanohwiye'íi hadín bee ch'iidn hadainiyood áídá'? Áík'ehgo daanohwiye'íi ch'í'nah ádaanohwile'.

²⁸ Áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ biSpirit bee ch'iidn haniisoodyúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ nohwitahyú ilk'idá' nant'aa.

²⁹ Hagog'éégo la' nnee nalwodi bigowá yune' ha'ách'ighaago dawahá biyéehíi ch'in'íjñ? Nnee nalwodíi ntsé lich'ilt'ó hik'e go'íj. Áídá' dawahá biyéehíi bits'á' ch'in'íjñ.

³⁰ Hadín doo bil gonsht'íj dahíi shich'í' got'inihi at'éé; hadín doo bil íla'ána'ishdle' dahíi shits'á' ts'iltjigo áile'hi at'éé.

³¹ Áík'ehgo gádaanohwidishnii, Konchq'íi dawa la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ dénchq'go baa yách'ikti'híi bigñá kaa nágodit'aah doleel: áídá' Holy Spirit dénchq'go baa yách'ikti'yúgohíi doo kaa nágodinot'aah at'éé da.

³² Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, dénch'ogo shaa yách'ilti'híí bighá kaa nágodit'aah doleel: áidá' Holy Spirit dénch'ogo baa yách'ilti'híí bighá doo kaa nágodinot'aah at'éé da, díí jii goldohíí hik'e nágoldohíí ndi.

³³ Ch'il nlt'ééyúgo, binest'á' aldó' nlt'éé ngolníí; áidá' ch'il dénch'oyúgo, binest'á' aldó' dénch'ogolníí; ch'il hago'at'ééhíí binest'á' bee bígózini at'éé.

³⁴ Ch'osh bik'asda' golínií k'ehgo hahinolt'jiihíí, hagog'éégo nlt'éégo yádaakti', nch'ogo ádaanoht'eedá'? Kojíí yune' hagog'éégo goz'áá shíhíí bee yách'ilti'hi at'éé.

³⁵ Kojíí yune' nlt'éégo goz'aaníí bee nlt'éégo ách'it'éhi at'éé: kojíí yune' nch'ogo goz'aaníí bee nch'ogo ách'it'éhi at'éé.

³⁶ Bik'ehgo'ihí'nań nnee yándaago'aahíí bijii nnee yati' da'ilínihíí dawa yee hadaadzi' n'íí bighá baa yá'iti'doleel, nohwikdishñii.

³⁷ Niyati' n'íí bee nlt'éégo ánt'ééhlíí ná ha'dodzil, dagohíí niyati' n'íí bee nángodot'aal.

³⁸ Begoz'aaníí ye'ik'eda'íchíhí hik'e Phárisees daanlíí la' Jesus gádaayihñii, ilch'ígó'aahíí, godiyihgo be'ígózinií la' nohwil ch'í'nah áńle'.

³⁹ Yich'í' hananádziigo gádaayihñii, Nch'ogo ádaat'éhi nant'í' nakaihi daahinolt'jiihíí godiyihgo be'ígózinií yiká daadéz'jii; áidá' be'ígózinií doo bil ch'í'nah ádaalne'hi at'éé da, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi n'íí, Jonas holzéhi, nnee bich'í' be'ígózih alzaahíí zhá.

⁴⁰ Jonas taagi jii hik'e taagi t'é' léyi' sitjii doleel.

⁴¹ Bik'ehgo'ihí'nań nnee yándaago'aahíí bijii nnee Nínevehgee daagoljii n'íí daahizjigo nnee daahinolt'jiihíí yaa yádaakti'go, Nohwíí nohwitisgo daanch'og' ni', daadidonii: Nínevehgee daagolníí Jonas yakti'go daidezts'áqadá' binch'og'íi yits'á'zhi' ánádaasdzaa; áidá' k'adíí Jonas bitisgo ánsht'éhi niyáá.

⁴² Bik'ehgo'ihí'nań nnee yándaago'aahíí bijii isdzán nant'ánihi hayaad'igo nyááhíí hizjigo nnee daahinolt'jiihíí yaa yakti'go, Shíí shitisgo daanch'og' ni', didonii: áń dážhó'ńzaad'ńyáá, Sólonon bigoyá' yidits'ihgo; áidá' k'adíí Sólonon bitisgo ánsht'éhi niyáá.

⁴³ Spirit nch'og'íi nnee yi'í'di' háyáadá' tú áđihyú aanádaa, hayú hanayóokíí yiká hantaago; áidá' doo hagee da l'ek'e.

⁴⁴ Áik'ehgo gáníí, Shíí shigowayú hadí' niyáá n'íyú nádésdzá; bigowá n'íí doo nt'é siné' da, nágolzhooogo dawahá nzhoggo neheshjaayú nádzá.

⁴⁵ Áik'ehgo spirits gots'ídi daanch'og'i yil nakai, bíí bitisgo daanch'og'ihí, áí gowá yune' yil ha'akáhgo áígee ndaagoleeh: áik'ehgo nnee ntsédá' át'éé n'íí bitisgo at'éé hileeh. Áik'ehgo díí nch'ogo daahinolt'jiihíí aldó' ágát'éé doo.

⁴⁶ Jesus nnee íla'adzaahíí t'ah yich'í' yakti'dá', báá hik'e bik'isyú dadányú nadaazí, yich'í' hadaadzií hádaat'jigo.

⁴⁷ Nnee la' gábihñii, Nímaa hik'e nik'isyú dadányú nadaazí, nich'í' hadaadzií hádaat'jigo.

⁴⁸ Nnee bil nagosni'íí gáyihñii, Hadín shímaa, hadín shik'isyú?

⁴⁹ Bitsilke'yu yich'í' dahdidilniigo gáníí, Kú shímaa hik'e shik'isyú!

⁵⁰ Dahadín shi'aa yaaká'yú dahsdaahn yikísk'eh at'ééhíí shik'isn, dagohíí shilah, la'íí shímaa at'éé.

13

¹ Da'ái bijii Jesus kįhdi' ch'ínyáágo, túsikaaníí bahgee nezdaa.

² Áíígee nnee ląágo baa náńsáá, áik'ehgo tsina'eelíí yeh hiyaago dahnezdaa; áidá' nneehíí tábaayú íla'adzaa.

³ Áíííí na'goni'íí yee ląágo yil ch'ígó'aah, gáníígo, K'edileehíí yil ke'go k'edileeyú óyáá;

⁴ K'edileege k'edilzií la' intin bahyú nanehezdee, áik'ehgo dló' íla'adzaago aął náđaihezlaa:

⁵ La' k'edilzií tsétahyú nanehezdee, ákú leezh doo dážhó' ląágyú da: leezh da'ayáahíí bighá dagoshch'í' hadaazhjeed.

⁶ Áidá' ya'ái hanadáhgee dilid; bikeghad doo yúyahyú nel'áá dahíí bighá nádaahesga.

⁷ La'ihíí hosh bitahyú nanehezdee; áik'ehgo hoshihíí ighánśąągo nadaistseed.

⁸ La' k'edilziíhíí leezh nlt'ééyú nanehezdee, áí zhá nest'án áyíílaa, la' dała'á gonenadín, la'íí gogądin, la'íí tádin bitisyú ánálzaa.

⁹ Hadín bijeyi' golínií iyésts'áq le'.

¹⁰ Bitsilke'yu baa hikaigo gádaabihñii, Nt'é bighá ilch'ígót'aahgo na'goni'íí bee bich'í' yániti'?

¹¹ Áik'ehgo gábihñii, Yaaká'yú dahsdaahn bilalt'áhgee begoz'aaníí doo bígózí da n'íí nohwíí bídaagonońjigo nohwaa daagodest'áqadá' bíhíí doo baa daagodest'áq da.

¹² Dahadín iyésts'áqgo ígo'aahíí, bigoyá'íí itisgo baa nádo'né', áik'ehgo dayúweh bigoyá' bá ínágododaat: áidá' dahadín doo iyésts'áq dahíí, ayáhágo ígo'áq n'íí ndi bits'á' da'íílií nádodleel.

¹³ Áí bighá ilch'ígót'aahgo na'goni'íí bee bich'í' yádaashti': dédaíne'jii ndi doo daayo'jii da; dédaidits'ag ndi doo ídaayésts'áq da, doo bil ídaagozi da.

14 T'ah doo hwahá gágonéh dadá' Esáias yaa nagolnì' n'íi begolzaa, gánniidhi, Dédaadohts'ag ndihíi doo nohwil'í daagozì da doleek; dédaane'íi ndihíi doo daah'íi da doleek:

15 Díi nneehíi bijíi daant'iz daazlji, doo da'dits'ag da daazlji, la'íi daaneshch'il daazlji; doo ágádaat'ee dayúgo bináá yee daago'íi doleek ni', bijeyi' yee da'dits'ag doleek ni', bijíi yee bil'í daagozì doleek ni', áik'ehgo shich'í' ádaane'go nádaasziih doleek ni'.

16 Nohwíi nohwináá biyaa gozhóq, go'íi'íi bigha: nohwijeyi' biyaa gozhóq, idits'ag-híi bigha.

17 Da'aniigo gádaanochwildishnii, Doo ach'ídé Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi, la'íi nnee nnt'éégo anát'íi'íi daah'íinií daayiltséh hádaat'íi ndi doo hak'i daayiltsaq da; daadohts'agú daidits'íh hádaat'íi ndi doo hak'i daidezts'aa da.

18 Áik'ehgo k'edileehíi ilch'ígót'aahgo baa nagon'íi n't'é golzeego ágolzeehíi ídaayesólt's'aa.

19 Hadíi' yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníi baa yá'iti'íi iyésts'áago doo bil'ígózi dadá', nch'ò' nli'íh baa nyaágo bijíi yune' k'edolzaa n'íi bits'á' haiyiné'. An k'edilzií intín baha'yú nanehezdee n'íi át'ée;

20 Áidá' tsétahyú nanehezdee n'íi, yati' yidits'ago dagoshch'í' bil' gozhóqogo náidnné'híi át'ée;

21 Áidá' biyi'yú bikeghad doo yúyahyú nel'aa dago, da'anahzhí' begodigháh: áidá' yati'híi bigha nagent'ogú, dagohíi biniionkt'ééhíi baa gowáhgee dagoshch'í' t'aqzhí' nanánihidéh.

22 Hosh bitahyú nanehezdee n'íi yati' yidits'agdá' ní'goshzáñ biká'zhí' nabi'dint'ogú, hágoldzilgohíi k'izé'idilteehíi igháñts'áago yati' k'edolzaa n'íi naistseed, áik'ehgo doo binest'á' goleeh da.

23 Leezh nlt'néyú nanehezdee n'íi, yati' yidits'ago bil'ígóziníi át'ée; an nest'án anáil'íi'íh, la' dala'á gonenadín, la'íi gostadín, la'íi tadin bitisyú anáil'íi'íh.

24 Áidí' Jesus ilch'ígót'aahgo na'goni'íi la' ch'í'nah anágodlaa, gáníigo, Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníi díi k'ehgo at'ée: nnee bik'edolzaayú k'edilzií nzhooníi k'eidnláá:

25 Áidá' nnee da'adhoshdá' nnee bó'ni'íi áígee nyaágo, t'oh naghái bitahyú t'oh dénch'ó'ehi k'eidnlááda' onázzaa.

26 T'oh naghái hájééda' binest'á' gozljígee t'oh dénch'ó'ehi addó' hájééd lék'e.

27 Bik'edolzaa golíinií bánada'iziidíi baa hikaigo gádaabilnii, Nohwinant'a', k'edilzií nnt'éhi la' k'edíilaa ní'dá' díi t'oh dénch'ó'ehi hadí'go hájéédhi gá?

28 Gábilnii, Shó'ni'íi át'íi. Bánada'iziidíi gádaabilnii, Ya' ái t'ohíi daah'nizh née?

29 Dah; t'oh daahnizhyúgo, t'oh naghái'íi dánko bil' daahnizhi at'ée.

30 Ch'ík'eh dala' nouseel le', inest'aqzhí': áik'ehgo inest'aqgo t'oh naghái daigeeshíi gádaakdishnii, T'oh dénch'ó'ehíi ntsé bee da'oh't'ó'go didlid doleehíi bigha: áidá' t'oh naghái'íi shit'oh naghái' bágowá yune' ndaanohníi.

31 Áidí' Jesus ilch'ígót'aahgo na'goni'íi la' ch'í'nah anágodlaa gáníigo, Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníi díi k'ehgo anánát'ée: nnee bik'edolzaayú ch'il mustard holzéhi biyigé k'eidnláá.

32 Ái biyigéhi dážhó alts'íséhi, ndi k'edolzaayúgo, dážhó nchaa hileeh, ch'il dawa bitisgo nchaa, áidí' ch'il dážhó nneezgo hileehgo dló' yúdahyú nada'iniíi bits'ádaaz'aahíi biyi'yú bit'oh ádaagole'.

33 Ilch'ígót'aahgo na'goni'íi yee nanágoni' gáníigo, Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníi díi k'ehgo anánát'ée: isdzán ik'áán táadn ha'okáágo, bán benilzoolé yil ná'ist'oodgo qal' dahndiilzoolzhí'.

34 Díi dawa ilch'ígót'aahgo nada'goni'íi Jesus nnee íla'ádaadzaahíi yee yil' nagosni'; dá ilch'ígót'aahgo nada'goni'íi zhá yee yich'í' yakti' lék'e.

35 Ái Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi gáníi n'íi begolne'go, Ilch'ígót'aahgo nada'goni'íi bee yashti' doleek; ní'goshzáñ alzaadí' yushdí' godezt'ígo nal'í' n'íi baa nagodishnii, nii ni'.

36 Jesus nnee láni nádohkáh yihniidá' k'ih yune' ha'ayáa: áígee bitsilke'yu baa hikaigo gádaabilnii, T'oh dénch'ó'ehi k'edolzaayú hentíi, nniigo nagosíníi'íi nohwil'íi'íh ch'í'nah áñle'.

37 Áik'ehgo gádaabilnii, K'edilzií nzhóni k'edileehíi shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi ánsht'ee;

38 K'edolzaahíi ní'goshzáñ át'ée; k'edilzií nzhóníi'íi yaaká'yú dahsdaahn nnee bilakt'áhgee sinilíi át'ée; áidá' t'oh dénch'ó'ehíi nch'ò' nli'íh bichagháshé át'ée;

39 Ó'ni'hi k'edilzií dénch'ó'ehíi k'eidnlááhíi ch'iidn nant'án at'ée; aq' inest'aaníi nnágodáhíi át'ée; la'íi náda'igeeshíi Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníi ádaat'ee.

40 T'oh dénch'ó'ehíi dala' alzaago k'ò' yune' didlidhíi k'ehgo nnágodzaago ágágot'ee doleek.

41 Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, shinal'a'á yaaká'yú daagolíníi daadish'aago, da'ilch'óhíi la'íi nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi shíi shilakt'áhgee goz'aaníi biyi'dí' hadaayiniik;

42 Áidí' k'ò' yáádinah yuyaa oyihikaad: ákú daach'ichag la'íi kowoo hádaach'idik'í' ash doleek.

⁴³ Áídá' nnee dávik'ehyú ádaat'eehí ya'ái k'ehgo bik'inada'didlaad doleel, biTaa bilakt'áhgee goz'ayú. Hadín bijeyi' golínní, iyésts'aa le.

⁴⁴ Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaní dant'éhéta kol ílíní ték'eyú nách'ides'íi lehí k'ehgo at'éé; nnee náidnné'go náides'íigo bíl gozhó'ogo bíyéé dawa baa nahazniigo ték'ehíi nagohehni.

⁴⁵ Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaní díi k'ehgo ánánát'éé: nnee bana'iníihí yoo' lán ílíní, dílkqohé holzéhi, yikantaa:

⁴⁶ Áík'ehgo yoo' lán ílíníhíi yaa nyáágo, bíyéé n'íi dawa baa nahazni'go yoo' n'íi nayih-esni'.

⁴⁷ Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaní díi k'ehgo ánánát'éé: lóg behaidlehé nanest'óli tayi' yuyaa olkaadgo, lóg íltah at'éehíi lággo bee hanáltqá:

⁴⁸ Dáhal'íigo, tábaqzhí' ndaidíst'go dinezbíh, n't'éehíi táts'aa yiyi' odaihezniil, áídá' doo nzhqo dahíi yó'odaiskaad.

⁴⁹ Díi k'ehgo ágot'ee doleel nnágodáhgee: Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníi hikágo, nnee dávik'ehyú ádaat'eehíi yits'á'zhí' nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi yita'iláh,

⁵⁰ Áídí' doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi kq' yáadínah yuyaa oyihílkkaad: ákú daach'ichag la'íi kowoo hídaach'idíik'ash doo.

⁵¹ Jesus gádaabíhni, Ya' díi dawa n't'éégo bídaagonóksí n'éé? Ha'oh, nohweBik'ehí, daabíhni.

⁵² Jesus gánábído'níid, Begoz'aaní ye'ik'eda'íkhíhi dala'á n'íigo yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaní baa bíl ch'ígót'aaní díi k'ehgo at'éé: nnee bik'íh golínní nainoníhíi biyi'dí' dawahá'ánidéhi hik'e sá'áhu'í ndi hanáyihí'niil.

⁵³ Jesus díi ílch'ígót'aahgo na'goní'íi qal' yaa nagosni'dá' dahnasdzá.

⁵⁴ Áídí' dabíi bini'yú n'yáágo Jews ha'ánáséh goz'aa yune' yil ch'ídaago'aahgo, nnee bíl díyadaagot'eego gádaani, Hadí'go díi nneehíi bigoyaq' gozlini, hagot'éégo ízigo ánát'íil?

⁵⁵ Díi la' kíh ágolé'íi biye', báq' la' Mary holzee, bik'isyú James, Joses, Simon la'íi Judas daaholzee?

⁵⁶ Bilahkíyú la' aldó' kú nohwil daanlíi? Díi nneehíi hadí' díi dawa nágodn'áni?

⁵⁷ Ái bighá bik'edaach'ishch'ii lék'e. Áík'ehgo Jesus gádaabíhni, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi dahot'éhé nnee daabidn'íi, áídá' dágolíígee, bik'íi bitahyú doo hadín bidn'íi da, ni.

⁵⁸ Áígee doo lággo ízigo ánát'íil da lék'e, doo daabodlqá dahíi bighá.

14

¹ Áídá' nant'án, Hérod holzéhi, Jesus ánát'íihíi ya'íkonziidá',

² Bánada'iziidi gádaayíhni, Án John Baptize ágolé'íi n'íi át'íi lqá; daztsaqád' naadiidzaa; ái bighá ízigo ánát'íil.

³ Dabínt'sédá' Hérod John yiltsoodgo híyist'ó'oggo ha'áyíkt'e' ni', Hérod bik'isn Philip bí'aa, Heródias holzeehíi bighá.

⁴ John gábiln'niidhíi bighá, Án doo bíl na'aashgo ná goz'aa da.

⁵ Hérod John yizilhee há't'íi ndi, nnee láni yénáldzid lék'e, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi daanzíhíi bighá.

⁶ Hérod bíl lenágodáhgee nnágodzaago daagoch'inelíigo Heródias bizhaazhé na'ilíhni bína'ái ilzhishgo, Hérod yil goyilshó'ó lék'e.

⁷ Áík'ehgo Hérod bit'l'a dahdidiln'íihgo gáyíln'niid, Dant'éhéta shíhónkeedíi naa nshné'.

⁸ Áík'ehgo na'ilíhni bíq' ábilniigo, Hérod gáyíln'niid, Bena'ikaahíi biká' John Baptize ágolé'íi bitsits'in dahs'áago shaa nkáah.

⁹ Nant'ánhíi doo bíl gozhó'ó da, áídá' bit'l'a dahdidiln'íih n'íi bighá, la'íi nnee yil da'iyáqahí bighá. Baa daanoikkaah, ni lék'e.

¹⁰ Ákú il'aago, ha'áná'ilka' yune' John bitsits'in nadain'aa.

¹¹ Áídí' bena'ikaahíi bee bitsits'in ha'ádaiskaqágo na'ilíhni yaa yinkqá: áídí' báq' yaa nainkqá.

¹² John bitsilke'yu akú hikaigo bits'íhíi nádaidn'íigo, lehdaistíi, áídí' Jesus yaa hikaigo yil nadaagosni'.

¹³ Jesus díi ya'íkonziidá' dasahn bíl o'í'éel, doo hadín nagháa dayú: áídá' nnee Jesus oyááhíi ya'íkodaanzíidá' il'panigo kíh nagozníld' dání' biké' nádesaq.

¹⁴ Jesus ákú n'yáádá', nnee lággo yo'íi, ái yaa daach'oba'go, daanníhíi nádaayilziih.

¹⁵ K'ad o't'aahgo bitsilke'yu baa hikái, gádaaniigo, Kú doo hadín gólíi da, k'ad o't'aahzhí' goldoh; áík'ehgo nneehíi dahayú gotahyú nádaadn'áa, idán nadaayílníihyú.

¹⁶ Doo nádikáh bik'eh da; nohwíigo bá da'dohné', ni, Jesus.

¹⁷ Bitsilke'yuhíi, Bán dijolé dá'ashdla'á zhá hik'e lóg dánakiyé bílgo nadaahí'né', daabíhni.

¹⁸ Ái shaa daanohe', daabíhni, Jesus.

¹⁹ Nnee dawa, Ni'yú t'oh biká' dinohbññ, yññiidá' bán dijolé ashdla'ihíí hik'e lóg nakihíí bílgo náidnne'go hadag déz'jigo ya'ihénzigo oskqáadí' ilk'idaizné'go bitsilke'yu yaa daizné', áí nnee dawa yitada'izññii.

²⁰ Áígee nnee dawa da'iyáago náda'isdjíd lèk'e: ádí' ch'ékaadí táts'aa nakits'adah bik'ehgo nádaizhezlaa.

²¹ Chagháshé hik'e isdzáné doo bíl otago da, dá nnee zhágo ashdladn doo náhóltagyú áholáni shì da'iyáa.

²² Ádí' Jesus bitsilke'yu gáyññii, Tsina'eehí behohkáh, shádñyú nohwil ido'éeel hanaayú, shíí nnee nádohkáh, bikhishñiidá'.

²³ Nnee nádohkáh yññiidá', dasahndi wá'yú óyáá, okqáhyú: o'i'ááyú ákú dasahndi naghaa lèk'e.

²⁴ Ádá' tsina'eehí tú ihñ'yú hi'olyú tú nádidáhíí nabihñnaa lèk'e: bidáhzhí' nyolhíí bighã.

²⁵ Doo hwahá ha'i'aah dayú Jesus bich'i' higaal, tú yiká' higaalgo.

²⁶ Tú yiká' higaalgo bitsilke'yu daabitsqáago, tsídaadolyzigo, Ch'iidn át'jñ, daañigo ndaalzdizyú daadilwosh.

²⁷ Dagoshch'i' Jesus bich'i' hadziigo, Nohwil daagozhó le'; shíí ásh'tjñ; doo nédaaldzid da, daabilññii lèk'e.

²⁸ Peter gábilññii, SheBik'ehñ, da'anñi ánt'jyúgo, Tú biká' shich'i' ññáh, shñññii.

²⁹ Jesus, Yushdé', bilññii. Ádí' Peter tsina'eehí biyi'dí' gódah ch'eyáago Jesus yich'i' tú yiká' deyaa lèk'e.

³⁰ Ádá' Peter adjíd nyolgo yígolsjídgo neldzid; hayaa dezkaadá' nádidilghaazh, SheBik'ehñ, hasdáshltee, ññigo.

³¹ Dagoshch'i' Jesus bich'i' dahdidilññiidá' yiltsoodgo gábilññii, Ni'odlq' lántsoh ayáhá, hant'é bighã ñil nagoki?

³² Ádí' tsina'eehí yiyi' onát'aazhdá' nyolíí isht'idedzaa.

³³ Tsina'eehí yiyi' nahátáníhíí Jesus daayokqah lèk'e, Da'anñi Bik'ehgo'ihí'ñañ biYe' ñlíni laq, daayññigo.

³⁴ Hanaayú bíl nada'dez'eeldá' ni' Gennésaret golzeeyú hikai.

³⁵ Nnee áígee daagolíníí Jesus ya'ikodaanzjídá' daagotahyú dahot'éhé anákeelgo, kah yaa nakaihíí dawa baa daayihesñil;

³⁶ Nidiyagé bidá'yú zhá ndi bedaadenolññ, daabilññigo nádaabokqah: dawa be-daadelññihíí nádaabi'dilziññ lèk'e.

15

¹ Jerúsalemdí' begoz'aaníí ye'ik'eda'ik'híí hik'e Phárisees daanlíni Jesus yaa hikai, gádaayññigo,

² Hant'é bighã nitsilke'yú ilk'idá' nnee yánazjñ n'íí yendaago'aahíí doo yikísk'eh ádaat'ee da? Dá doo daagonlsigo táda'digisé da'iyáa.

³ Jesus gádaabilññii, Nohwíí hant'é bighã ilk'idá' nnee ye'ádaañihíí zhá daahonohtq'go Bik'ehgo'ihí'ñañ yegos'aaníí doo bikísk'eh ádaanoht'ee da?

⁴ Bik'ehgo'ihí'ñañ díí k'ehgo gos'qá, Nitaá hik'e nimaa dínlsj, ññi: la'íí, Hadín bitaa dagohíí bájá yati' yee yokáalíí zideego bá goz'qá.

⁵ Ádá' nohwihíí gádaadohññii, Hadín bitaa dagohíí bájá, Nt'éhéta naa nshné' doleel n'íí Bik'ehgo'ihí'ñañ baa nshné', yññihíí;

⁶ La'íí bitaa, bájá bílgo doo yidnlsj da ndihíí, da'áik'eh nnt'ée, daabildohññii. Áík'ehgo ilk'idá' nnee yendaagos'aaníí bee Bik'ehgo'ihí'ñañ biyati'íí doo nt'égo ádaanołsđ da.

⁷ Nohwíí, nnee nzhóni ádaado'iññii, Esáias da'anñigo dabintsé nohwaa nagolñi' lèk'e, gánñigo,

⁸ Díí nneehíí dáyati' zhá yee athánégo shit'ah daanljñ, dáyati' zhá yee daashidnlsj, ádá' bíjñ yee doo daashidnlsj da.

⁹ Daashokqah ndi ch'éh ádaat'jñ, nnee yegos'aaníí zhá yee ilch'idaago'aah.

¹⁰ Jesus nnee láni yushde' daayilññiidá' gádaayññii, Shídaayelts'áago bídaagonol'aah.

¹¹ Kozé' yune' be'ogohigháhíí doo nchq'go kodiltee da; ádá' kozé'dí' behagohigháhíí zhá nchq'go kodiltee at'ée.

¹² Ádí' bitsilke'yu baa hikaigo Jesus gádaayññii, Áí aññihíí Phárisees daanlíni daidezts'áago doo bíl daanzhqq dahíí bígonłsđ née?

¹³ Ádí' gáyññii, K'edolzaahíí dawa shiTaa yaaká'yú dahsdaahn doo k'eidnláá dahíí hi'ñizh doleel.

¹⁴ Ch'ík'eh da'áik'ehgo ádaat'ee: nnee biñáá ádaagodinií la' biñáá ádaagodini lolqpsíí k'ehgo ádaat'ee. Biñáá ágodinií la' biñáá ágodini lolqpsyúgo, da'íla o'i'án yuyaa ohíídeel.

¹⁵ Peter gábilñii, Ilch'ígon'áahgo nagosíññi'íí nohwíl ch'í'nah áñle'.

¹⁶ Jesus gádaabilñii, Ya' nohwíl addó' t'ah doo nohwíl ídaagozì da nées?

¹⁷ Ya' doo hwahá bídaagonolsìjñhda, hadíí kozé' yune' be'ogohigháhíí kobidyú bendaagowa', ádíí' nláhyú bech'íghohigháh?

¹⁸ Hadíí kozé' dí' behagohigháhíí kojíídí' behagohigháhí at'éé; áí nchò'go kodilteehi at'éé.

¹⁹ Nchò'go natsí'ikeesíí, izideehíí, nant'í' na'ídaahíí, iké' na'ídaahíí, ich'in'íjñhíí, lé'ílchoogo ánach'it'íjñhíí, nchò'go yách'ilti'íí, díí dawa kojíídí' behagohigháhí at'éé.

²⁰ Áí nchò'go daakodihñiñi at'éé: kogan dá doo tách'igísé da'ch'iyáqñhíí doo nchò'go kodilteehi at'éé da.

²¹ Ádíí' Jesus dahiyaago Tyre hik'e Sídon golzeehíí binaayú óyáá.

²² Isdzán áizhì' golíni, Cánan hat'í'íí nlníni, baa nyáágo gábilñii, ShiNant'a', David biYe' nlníni, shaa ch'onbáah; shizhaazhé na'ílníñíí góyéégo bich'í' nagowaa, ch'iidn biyi' golíjgo.

²³ Da'ágát'éé ndi doo yich'í' hadzii da. Bitsilke'yu baa hikai, gádaabilñiigo, Yúwehyú nádñí'áá; áñ nohwiké' dilwoshgo anádaal.

²⁴ Jesus gáníí, Israel hat'í'íí bitahyú nnee dibelíí ch'a'onehesdee'híí k'ehgo ádaat'eehíí zhá bighá niyáá.

²⁵ Ádíí' isdzánhíí biyahzhì' hayaa adzaago bokáqñhgo gábilñii, ShiNant'a', shich'onñii.

²⁶ Jesus gábilñii, Chagháshé bán bits'á' nách'ídiné'go gósé bich'í' och'ílkaadgo doo bik'eh da.

²⁷ Isdzán gánábildo'niid, Da'anñi, shiNant'a': da'ágát'éé ndi bán bizhool nnee bibiká'idané biká'dí' nanihidéhíí, gósé daayiyáq.

²⁸ Jesus gánábildo'niid, Isdzán, dázhò' ni'odlq' golíí lq! Dá hánt'íjñhíí k'ehgo ná lalné' doleel. Áík'ehgo da'ái bik'ehenkéézege bizhaazhé nlt'éé násdlijí.

²⁹ Jesus dahnadiidzaago túsikaaníí Gálílee holzéhi bit'ahyú nyáá; ádíí' dziilyú óyáágo akú dahnazdaa.

³⁰ Nnee doo aich'idé baa nánísáqgo, nnee doo nakai dahíí, bináá ádaagodiníí, doo yádaakti' dahíí, baa dahnagoz'aaníí, la'íí ik'e'an lqáqgo, Jesus dées'eezge ndaihezñilgo nádailziñh:

³¹ Áí bighá nnee íla'at'ééhíí nnee doo yádaakti' da n'íí yádaakti'go nádaasdlíjgo daayiltsaqago, la'íí baa dahnagoz'aq n'íí nlt'éé nádaasdlíjgo, doo nadaakai da n'íí nlt'éégo nakai nádaasdlíjgo, bináá ádaagodjñ n'íí bináá nádaagosdlíjgo daayiltsaqago bil díyadaagot'ee: áík'ehgo Israel hat'í'íí Bik'ehgo'ihí'nañ daayokáqñhíí ya'ihédaanzí lqk'e.

³² Ádíí' Jesus bitsilke'yu yushdé' daayihñiídá' gáyilñii, Díí nnee shaa nánísáqñhíí baa daach'oshba', dá bil nashkaigo taagiskaq, k'adií doo nt'é daiyáq da: doo dá shíná' nádaadish'aa hasht'íí da, ágádaadzaayúgo nákaahyú dánko shíná' yik'e odaatzih.

³³ Bitsilke'yu gádaabilñii, Da'igolíjgeee hadí' bán díí nnee doo akch'idé dahíí bá daan'né'go nádaadihíí'né'?

³⁴ Bán dijolé da'kwíí nadaahné', daabilñii, Jesus. Gosts'idi, la'íí lóg akts'íséñhi ayáhago bilgo, daabilñii.

³⁵ Áígeee nneehíí, Ni'yú dinohbjñh, daayilñii.

³⁶ Bán dijolé gosts'idihíí, lógíí bilgo náidnné'go ya'ihénzigo oskqáqdí' ílk'ídaizné'go bitsilke'yu yaa daizné'go nnee yitada'izñii.

³⁷ Dawa da'iyáqgo náda'isdíid lqk'e: ádíí' ch'ékaadíí táts'aa gosts'idi bik'ehgo nádaitezlaa.

³⁸ Isdzáné hik'e chagháshé doo bil otago da, dá nnee zhágo díjdn doo náhóltagyú áholáni shí da'iyáq.

³⁹ Ádíí' nnee baa nánísáq n'íí onádaihes'a'dá', bíhíí ni' Mágdala golzeehíí binaayú bil o'í'éeí.

16

¹ Phárisees hik'e Sádducees daanlíni Jesus yaa hikai, nabídaantaah daanzigo, Yaaká'dí' godiyñhgo be'ígóziníí nohwíl ch'í'nah áñle', daabilñii lqk'e.

² Jesus gádaabilñii, O'í'aahgee gádaadohñii dák'eh, Gont'éé doleel lqá ko: yaak'os lichihíí be'ígózi.

³ Ádá' t'ahbjdá' gádaadohñii dák'eh, Dégochò'go o'í'aah lqá: yaak'os lichiiigo dábégódzidgo bil hayilkáqñhíí be'ígózi. Nohwíl nnee nzhóni ádaagonoñ'iiníí, yáa daanel'íjgo hago ágonéñhíí bídaagonolsì; ádá' k'ad ágonéñhíí doo bídaagonolsì da.

⁴ Nchò'go ádaat'éhi nant'í' nakaihi daahmolt'íjñhíí godiyñhgo be'ígóziníí yiká daadéz'íj; ádá' be'ígóziníí doo bil ch'í'nah ádaalne'hi at'éé da, Bik'ehgo'ihí'nañ binkáayú na'iziidi, Jonas holzéhi, nnee bich'í' be'ígózhil alzaahíí zhá. Ádá' Jesus bits'á' dahnazdaa.

⁵ Jesus bitsilke'yu hanaazhì' bil naná'diz'eeldá', bán yínáadaasñah lqk'e.

⁶ Jesus gádaabilñii, Bán benilzoolé, Phárisees hik'e Sádducees daanlíni bíyééhíí, baa daagonohsáq, ñii.

⁷ Bitsilke'yu ílch'í' yádaakti'go gádaañii, Bán doo daasii'né' dahíí bighá aníí.

⁸ Jesus ádaañihíí yígótsiigo gábiññii, Nohwíí nohwí'odla' da'ayáháhi, hant'é bighá bán doo daasoné' dahi baa ilch'i' yádaakti'?

⁹ Ya' doo hwahá bídaagoonshññii da? Bán dijolé ashdlá'i nñee ashdladn doo náhóltag dago bá da'desné' n'dá' ch'ékaadíí da'kwíí táts'aa bik'ehgo nádaahesoolaa n'íí, ya' doo bínadaaññii da née?

¹⁰ Lah aldó' bán dijolé gots'idi, nñee djídn doo náhóltag dago bá da'desné' n'dá' ch'ékaadíí da'kwíí táts'aa bik'ehgo nádaahesoolaa n'íí, ya' doo bínadaaññii da née?

¹¹ Nt'é bighá doo nohwíí ídaagoz'í da? Bán benilzoolé Phárisees hik'e Sádducees daanlíni bíyéehíí baa daagoonshññii, nohwíídjéniidíí, bán doo baa yashti'go ádishññii da.

¹² Bitsilke'yu áníta yídaagoññii, Bán benilzoolé baa daagoonshññii, doo ñiigo aníí da, áídá' Phárisees hik'e Sádducees daanlíni hagot'éégo ilch'ídaago'aahíí baa daagoonshññii, ñiigo aníí lék'e.

¹³ Jesus Caesaréa Philipíi golzéhi bínaayú nyáágo bitsilke'yu nayídaadikidigo gáyihññii, Shíí, nñee k'ehgo Niyááhíí, nñee hadín nshlíí daashññii?

¹⁴ Bitsilke'yu gádaabiññii, La', John, Baptize ágo'íí n'íí át'íí, daanilññii; la'ihíí, Elías at'íí; la'ihíí Jeremías; dagohíí Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'izúidi n'íí át'íí daanilññii.

¹⁵ Jesus gánábikdo'ñiid, Nohwíí nohwí'ch'i'yúgohíí, hadín át'íí daashikdohññii?

¹⁶ Simon Peter gábiññii, Ni Christ ánt'íí, Bik'ehgo'ihí'nañ hínáhi bíYe'.

¹⁷ Jesus gábiññii, Simon Bar-jóna, ni nyaa gozhó' le': its'í hik'e díí nlíni doo níl ch'í'nah áyíílaa da, shiTaa yaaká'yú dahsdaahn zhá níl ch'í'nah áyíílaago ádíññiid.

¹⁸ La'íí gánikishññii, Ni Peter honlzéhi, daashodlaaníí kíh ágoch'íle'híí k'ehgo díí tséehíí biká' yisht'í': áík'ehgo ch'íidntahdí' ch'íidn binawodíí doo bitis hileeh da.

¹⁹ Yaaká'yú dahsdaahn bílakt'áhgee goz'aaníí bá be'ígees'aa nshñíí: áík'ehgo nt'éhéta ni'goshzáñ biká' lesínt'ooníí yaaká'yú aldó' lest'ó'qo doleek; nt'éhéta ni'goshzáñ biká' k'e'íin'aahíí yaaká'yú aldó' k'e'dot'aah doleek.

²⁰ Jesus bitsilke'yu gádaayihññii, Shíí Jesus, Christ nshñíí hadín bíl nadaagolñi' hela'.

²¹ Áídí' godezt'ígo Jesus, Jerúsalem'yú deyaago Jews yánazini, okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, la'íí begoz'aaníí ye'ik'eda'ikchíhi biniidaagodnle'íí, la'íí bidizideedí' taagi jñi hileehgo naadiidáhíí dahkodá' bitsilke'yu yíl na daagolñi'go nkegonyaa.

²² Peter t'áqzhí' bich'í' hananázziigo gáníí, SheBik'ehñ, díí nits'á'zhí' begoz'áq le': nich'í' begolne' hela'.

²³ Jesus t'áqzhí' adzaago Peter yich'í' hadziigo, Satan, yúwehyú shiká'zhí' áñne': ni shíl godn'kísh: Bik'ehgo'ihí'nañ binatsekeesíí k'ehgo doo natsínkees da laq, nñee binatsekeesíí zhá bee natsínkees, bíññii.

²⁴ Jesus bitsilke'yu gádaayihññii, Dahadíí shiké' dahdigháh hát'ííyúgo, ídaayo'nahdá' bits'ílna'áhi dahyidot'ííhgo shiké' dahdowáh.

²⁵ Dahadíí bí'ihí'na' yaa bíl goyéehíí, áí bits'á' da'ilíí hileeh: áídá' dahadíí ídaayis'nahgo shíí shighá bí'ihí'na' da'ilíí silíí'íí, áñ ihí'naa doo ngonel'áq dahíí yee hínaa doo.

²⁶ Ni'goshzáñ dágoy'áq nt'éégo ch'ist'íídá' koyi'siziiníí da'ilíí silííyúgo, áí hant'é bits'á'dí' ch'it'ííh? Dagohíí koyi'siziiníí hant'é bídená nch'iné'?

²⁷ Shíí, nñee k'ehgo Niyááhíí, shiTaa bits'á'idindláadíí bee shits'á'idindláádgo, binal'a'á yaaká'yú daagolíníí bíl nánshkáh; áígee nñee da'á' daant'íígee ánt'íídíí dá'ík'ehgo bich'í' nadi'ish'ñil.

²⁸ Da'aníí gánohwíldishññii, Kúgee nadaaziiníí la' dá doo da'itsaahíí daillííh shíí, nñee k'ehgo Niyááhíí, nant'an nshlíígo náshdaalgo daashítsáqgo zhá.

17

¹ Áídí' gostán iskaqgee Peter, James, hik'e John, bik'isnhíí, bílgo Jesus dasahndi yíl okai lék'e, dzíl n'ááyú.

² Áígee binadzahgee Jesus lahgo ánoñh silíí: binii bik'ina'didlaad silíí, ya'ái k'ehgo, bidiyághíí hígai silíí, idindláádíí k'ehgo.

³ Nt'éégo áígee Moses hik'e Elías bíl daanlíigo silíí, Jesus yíl yádaakt'ígo.

⁴ Peter Jesus gáyihññii, NohweBik'ehñ, kú nkaihíí nohwá nzhóq: hánt'ííyúgo dzaqgee t'ohdahskán taago ádaagohiidle'; la' ni ná, la'ihíí Moses bá, la'ihíí Elías bá.

⁵ T'ah yati'go áígee yaak'os dázhó bits'á'idindláadíí biká' dahiyaa: nt'éégo yaak'os biyi'dí' yati' yidezts'áq gáníigo, Díínko shiYe' shíl nzhóni, baa shíl gozhóni; áñ hódáayokts'áq.

⁶ Díí daidezts'áqgo Jesus bitsilke'yu hayaa ádaasdzaa, nádaaldzidgo.

⁷ Jesus baa nyáágo bedaadesniigo gádaabiññii, Daohsññii, doo nádaaldzid da.

⁸ Hadag daadéz'íí hik'e nñee doo la' dadá' Jesus zhá daayo'íí.

⁹ Dzíldí' hayaa nákahdá' Jesus gádaabiññii, Daahótsáq n'íí hadín bíl nadaagolñi' hela', shíí, nñee k'ehgo Niyááhíí, dasíts'á'dí' naadisdzaa go zhá.

¹⁰ Bitsilke'yu nabídaadikidgo gádaabilñii, Hant'é bigha Elías dantsé hígháh, daañii, be-goz'aanii ye'ik'eda'ilchihí?

¹¹ Jesus gádaabilñii, Elías da'anii dantsé hígháhgo dawahá ilch'i'nádaidle'.

¹² Áídá' gánohwíldishñii, Elías ilk'idá' nyáá, ndi doo bídaagoch'isli da ni', áídá' dá hádaach'it'iyú ánadaach'ol'ijil lék'e. Ái k'ehgo shúí, nnee k'ehgo Niyááhíí, ákó' ádaashich'idolií.

¹³ John, Baptize ágo'ijí n'íí, áyilñiigo bitsilke'yu yídaagosjíd.

¹⁴ Nnee lqágo íla'at'ééhíí yaa hikaigo nnee la' Jesus yaa nyáágo yich'i' hilzhiizhgo gábilñii,

¹⁵ ShiNant'a', shiye' baa ch'onbáah; onátlishgo goyéégo bich'i' nagowaa: lahgee k'o' yeh naká', lahgeehíí tú yeh naká'.

¹⁶ Nitsilke'yu baa bil ni'ááz ndi doo hagot'éégo ilch'i' ánadaidle' da.

¹⁷ Jesus gádaabilñii, Nohwi'odla' édaadihgo, dánohwíí zhá daanohwik'ehgo daalinok't'ijhíí, dahosahzhí' nohwiíl nahashtáq? Dahosahzhí' lqá nohwidag ánsht'ee? Yushde' niye' shich'i' bil nn'áash.

¹⁸ Jesus ch'i'idn ndzilgo yich'i' hadziigo ishkiiníí yiyi'dí háyáá: áik'ehgo da'ái bik'ehenkéézgee nlt'éé násdlií.

¹⁹ Áik'ehgo Jesus bitsilke'yu dasahndiyú baa hikaigo, Néehíí hant'é bigha doo hadaandzód da lán? daabilñii lék'e.

²⁰ Jesus gádaabilñii, Nohwi'odla' da'ayáhahíí bigha: da'anii gádaanohwíldishñii, Nohwi'odla' mustard biyígé ga'at'éé ndi, díí dzihíí bich'i' hadaahdziigo, Yúwehégo dihi'náh, daabildohñiyúgo, ágánéh: doo nt'é ch'éh ádaal'ijí da doleel.

²¹ Áídá' díí ga'at'éehíí dáshiná' da'ch'okqahgo zhá habidi'nedzódihí at'éé.

²² Gáílee golzeegee naháztaqadá' Jesus bitsilke'yu gádaayilñii, Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, shik'edaannñihíí bilák'e shi'dolteel:

²³ Daashizilheedá' taagi jji hileehgo naadishdáh, ñii. Ái bigha bitsilke'yu bijíí daannñih lék'e.

²⁴ Capérnaum golzeeyú hikaigo tribute bich'i' nada'ch'iniííí Peter yaa hikaigo, Ya' nich'ígó'aahíí naná't'niíhíí nayiniíí néé? daabilñii.

²⁵ Peter, Ha'oh, ñii. Kih yune' oyáágo Jesus ntsé bich'i' hadziigo gábilñii, Hagot'éégo baa natsínkees, Simon? Ni'gosdzán biká' izisgo nant'an daanliiníí, hadín tax dagohíí tribute bich'i' nayiniíí? Ya' dabíí bichagháshéhíí néé, dagohíí nanidí' nakaihíí néé?

²⁶ Peter, Nanidí' nakaihíí, ñii. Jesus gánábikdo'niid, Áik'ehgo bichagháshé doo nada'hiñiíí da.

²⁷ Da'ágát'éé ndi, doo hadaashkee da doleehíí bigha, túsikayú íñáh, lóg behahidleeheíí táyi' oldeelgo, lóg dantsé hánlee'íí bizé' ílts'á' áñle'; ákóne' zhaali siné'ihíí hanné'go tribute bich'i' nada'ch'iniíííí shúí shá lá'íí ni ná bich'i' nahiniíí.

18

¹ Áídá' Jesus bitsilke'yu baa hikaigo gádaabilñii, Yaaká'yú dahsdaahn bilatl'áhgee daanli-iníí bitahyú hadín itisgo nlijí?

² Áik'ehgo Jesus chagháshé alts'íséhi dala'á yushdé' yilñiigo, bit'ahdí' dahyinesdaago,

³ Gáníí, Da'aniigo gánohwíldishñii, Nohwinch'íí bits'á'zhí' ádaahne'go chagháshé alts'íséhíí k'ehgo ádaadohde'yúgo zhá yaaká'yú dahsdaahn bilatl'áhgee daanliiníí itah hohleeh.

⁴ Dahadíí díí chagháshéhíí k'ehgo ídaagoch'iyolba'íí, yaaká'yú dahsdaahn bilatl'áhgee daanliiníí bitahyú da'án itis nlijí.

⁵ Dahadíí shizhi'íí binkááyú chagháshé díí ga'at'ééhíí náidnt'ijiyúgo, shíí náshidnt'ini at'éé.

⁶ Dahadíí díí doo ízisgo ádaat'ee da ndi daashodlaqahíí dala'á nch'o'go at'ijígo áile'íí, án tséé be'ik'áhi nchaahi bik'osyú bidest'qoogo túnteel beh hilt'e'go tú yil didziihgo bá nzhqo doleel ni'.

⁷ Ni'gosdzán biká' nnee nakóntaahíí bá góyéé doleel: nakóntaahíí dá begolnéh go'ijí; áídá' hadín na'íntaahíí bá góyéé doleel!

⁸ Áik'ehgo nigan dagohíí nikee nch'o'go ánát'ijil ánisiyúgo, nadnlgeeshgo yó'olt'e': doo hagot'éégo nanñaa da ndi, nits'í lahzhí' ádíh ndi dahazhí' ihí'naahíí biyi' onnáhgo doo hago'at'éé da, áídá' nigan nakigo hik'e nikee nakigo k'o' dahazhí' dílt'i' biyi' yuyaa oni'dilt'e'yúgo doo ná nzhqo da.

⁹ Niñáá nch'o'go ánát'ijil ánisiyúgo, ha'aahgo yó'olne': niñáá dala'á ádíh ndi dahazhí' ihí'naahíí biyi' onnáhgo doo hago'at'éé da, áídá' niñáá nakigo ch'i'idn bik'o' dílt'i' biyi' yuyaa oni'dilt'e'yúgo doo ná nzhqo da.

¹⁰ Ídaa daagonohdzaa, díí doo íziso go ádaat'ee dahíí la' doo daach'ohlaa da; yaaká'yú Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á binádaadéz'iinihíí, shiTaa yaaká'yú dahsdaahn biniizhí' dahazhí' daabinef'íí, nohwíkdishnii.

¹¹ Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, ch'a'onehesdeehíí hasdáhishniíhíí bigha niyáá.

¹² Díí hagot'éégo baa natsídaahkees? Nnee bidibehíí dala'á gonenadín goljída' dala'á ch'a'oyááyugo, ngost'ádin ngost'áhíí dákú nyiniíldá' dzilyú ch'a'oyáá n'íí hantaa gá?

¹³ Da'aniigo gádaanohwíkdishnii, Náidnktjyúgo ngost'ádin ngost'ái doo hak'i ch'a'okai dahíí dawa bitisigo náid ntiinií yaa bíl gozhóó.

¹⁴ Áík'ehgo shiTaa yaaká'yú dahsdaahn díí doo íziso go ádaat'ee dahíí dala'á ndi doo ch'a'okaad hat'íí da.

¹⁵ Ník'isn nich'í' ncho'go adzaayúgo, bich'í' nñángo bi'at'e'íí dasahndi bee bich'í' yánti': nidits'agyúgo, ník'isn hosíníibáni at'éé.

¹⁶ Áída' doo nidits'ag dayúgo, dala'á dagohíí naki bílgo bich'í' bíl nkáh, áík'ehgo naki dagohíí taagi hilt'eego bináái bee yá'iti'íí da'aniigo bee bígozí doleel.

¹⁷ Díí ndi doo yidits'ag dayúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ daayodlaaníí ha'ánátséhyú baa nagolní': áí ndi doo yidits'ag dayúgo, doo Jew nlií dahíí, tax bich'í' nahi'niihíí k'ehgo baa natsínkees doleel.

¹⁸ Da'aniigo gádaanohwíkdishnii, Nt'éhéta ni'gostzáñ biká' l'édaasoht'qohíí yaaká'yú aldó' lest'qo doleel; nt'éhéta ni'gostzáñ biká' k'éda'so'aahíí yaaká'yú aldó' k'e'do't'aah doleel.

¹⁹ Gánánohwíkdish'nii, Naki doht'eego ni'gostzáñ biká' nt'éhéta dala' haht'íí l'ek'eyúgo hohkeedgo, shiTaa yaaká'yú dahsdaahn nohwá áile'.

²⁰ Dahayú naki dagohíí taagi hilt'eego shizhí' yee da'okqahgo íla'at'ééyúgo, áígee ihní'gee shíí nshíí.

²¹ Peter baa nyáágo gábilnii, SheBik'ehíí, shík'isn shich'í' déncho'go ánát'ííyúgo, da'kwiidnshá' baa nágodinsh'aah, gots'idn nées?

²² Jesus gábilnii, Gots'idn doo níkdishnii da, ndi gots'idinhíí gots'idngo.

²³ Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgée begoz'aaníí nant'án bánada'iziidíí baa hadaaz'aahíí ílk'ídaagodiídooh hádaat'ííhíí k'ehgo at'éé.

²⁴ Yohtag nkegonyaagee, bána'iziidi la' gonenáí doo náhóltagyú talents golzeego baa ha'áahi baa híí'a'.

²⁵ Doo hagot'éégo na'iniíí dahíí bigha, Díí nneehíí, bi'aahíí, hik'e bichagháshéhíí, la'íí dawa bíyééhíí bílgo nahonííh, áí bee shich'í' nanáhó'nííí, niigo bángon'áá, binant'a'.

²⁶ Áík'ehgo bána'iziidíí bich'í' hayaa adzaago náboqahgo, Shinant'a', ntsé nt'ah, qal' nich'í' na'ishniíí ndi at'éé, bílnii.

²⁷ Áík'ehgo binant'a'íí baa ch'oba'go, Doo shich'í' na'iniíí da ndi nzhoo, bílniiigo nanábines'ííí.

²⁸ Áída' án ch'ínyáágo la' yil na'iziidi, dala'á gonenadín pence golzeego baa hayí'áhi, yiltsáq: án yizidnktsoodgo, Shaa hán'aahíí shich'í' nanáhí'nííí, yilnii.

²⁹ Yil na'iziidíí bich'í' hayaa adzaago náboqahgo, Ntsé nt'ah, dawa nich'í' na'ishniíí ndi at'éé, bílnii.

³⁰ Ndi, Dah, niigo ha'áyft'e', baa ha'áahíí na'haznílzhí'.

³¹ La' yil nada'iziidíí daabitsáqgo doo bíl daagozhóó dago díí ágodzaahíí dawa binant'a' yil nadaagosni'.

³² Áíd' binant'a'íí biká'íí'aadgo gábilnii, Ni shána'iziidíí dážhó' ncho' l'aa, ni shaa hán'áhi doo shich'í' nanáhí'nííí da ndi nzhoo, níkdéniid ni', náshonqahgo:

³³ Áík'ehgo ni aldó' bíl na'iziidíí baa ch'onba' le'at'éhi, shíí naa ch'osibáadhíí k'ehgo,

³⁴ Áík'ehgo binant'a' hashkeego ha'áná'ilka' yune' obil'a' biniigodilnéhgo, baa ha'áahíí dawa nanáyiheznílzhí'.

³⁵ Díí k'ehgo shiTaa yaaká'yú dahsdaahn ádaanohwile', doo nohwíjídíí nohwik'isn nohwich'í' ncho'go at'ééhíí bigha baa nádaagodinoh'aah dayúgo.

19

¹ Jesus díí qal' yee nyánti'dá' Gálíleed' dahnyaa l'ek'e, ni' Judéa golzeeyú, túnlííí Jórdan holzéhi bitisyú nyáá;

² Áígee nnee biké' nántsáágo nádaayilziih l'ek'e.

³ Phárisees daanlíni aldó' baa hikaigo nabídaantaahgo gádaabilnii, Ya' nnee hant'éhéta bigha bí'aa yil ílk'inát'aashgo goz'qá nées?

⁴ Jesus gádaabilnii, Ya' díí doo hwahá daahohshiih da nées, dantsé godeyaadá' Bik'ehgo'ihí'nañ nnee áyíílaahíí, nnee la'íí isdzán áyíílaa l'ek'e,

⁵ Gáníngo, Díí bigha nnee bitaa hik'e bą́a yits'ą́'gháhgo bi'aa yil nlii doleeł: áí naki n'íí dala'á nádodleeł.

⁶ Áík'ehgo doo naki dilt'ee dadá' bits'í dala'á silji. Áík'ehgo dahadín Bik'ehgo'ihí'nań layinlááhí, dahadína ik'iyóleh hela'.

⁷ Phárisees gádaabilni, Ágát'édádá', nt'é bigha naltsoos bee ik'ínch'ít'aashí layile'go is-dzánhí yil ik'ínat'aashgo Moses ngon'ą́á lán gá?

⁸ Jesus gádaabilni, Moses nohwíí daant'izíí bigha nohwi'aa bil ik'ínat'aashgo nohwá ngon'ą́á lək'e: ndi dantsé godeyaadá' doo ágágot'ee da ni'.

⁹ Shíí gádaanohwildishni, Hadín bi'aa doo nnee la' yil nant'í' na'aash dadá', yil ik'ínat'aazhdá' yil naná'naáyúgo nant'í' nagháhi at'ée: hadín isdzán yó'olt'e' n'íí yil nnááyúgo, án aldó' nant'í' nagháhi at'ée.

¹⁰ Bitsilke'yu gádaabilni, Na'í'neehíí ágát'éyúgo, doo nch'inéh da ndi nzhoo.

¹¹ Jesus gádaabilni, Doo nnee dawa díí yidaanel'ą́a da, hadíí ye'at'ée doleełgo baa daadest'aanii zhá.

¹² Nnee la' doo nnádaaksé' dago daabi'deshchíni ádaat'ee: áídá' la'íí doo nnádaaksé' dago ádaalne': la'íí dabíí hádaat'íigo yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'ą́ahí bigha doo nnádaaksé' da. Hadín díí yinel'aanii ch'ík'eh ye'at'ée le'.

¹³ Jesus chągháshé ats'íséhi baa bil nch'íhezkaí lək'e, yiká' ndaadilniigo yá okąąh daabich'o'niigo: áídá' bitsilke'yu Doo ágádaat'íi da, daakońni.

¹⁴ Áídá' Jesus gání, Ch'ík'eh chągháshé shich'í' nihikáh le', doo t'ą́azhí' daahínóhtą' da; bíí ga'ádaat'eehíí yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanlii.

¹⁵ Chągháshé ą́al yiká' ndaadensnihdá' onádzaa.

¹⁶ Nt'éego nnee la' Jesus yaa nyáágo gáyini, Ich'ígó'aahíí nt'éhi nílini, hago lą́a nt'éhi áshne'go ihí'naa doo ngonel'ą́a dahíí yaaká'yú bee hinshnaa doleeł?

¹⁷ Jesus gábilni, Nt'é bigha nt'éhi shílni? Doo hadín nt'éé da go'íí, dala'á zhá, Bik'ehgo'ihí'nań zhá: áídá' ihí'naa nt'éhi biyi' onńah hánt'íyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aanii bikisk'eh ánt'ee le'.

¹⁸ Daat'ehihí? ni. Jesus gábilni, Doo ich'izilhee da, Doo nant'í' nach'ighaa da, Doo ich'in'íh da, Doo lé' ch'ílchoo da,

¹⁹ Kotaa hik'e komaa ch'idnksj: la'íí, Kot'ahdí' gólíni kól nzhoo, dakíí idil ch'ijóphí k'ehgo.

²⁰ Nnee ání nagháhíhí gábilni, Ánists'ísédí' godezt'igo díí dawa be'ansht'ee: áídá' nt'é zháshą' doo be'ansht'ee da?

²¹ Jesus gábilni, Nzhoo nleeh hánt'íyúgo, tí'i, dawahá níyééhií naa nahonniigo zhaalihí tédaat'iyéhií bita'íníh, áík'ehgo yaaká'yú dawahá lán ílíni níyéé doleeł: áídí' yushde' shiké' dahsinná.

²² Áídá' nnee ání nagháhíhí díí yidezts'ą́adá', doo bil gozhóo dago onádzaa: dážhó hádzilhií bigha.

²³ Jesus bitsilke'yu gádaayini, Da'aniigo gánohwildishni, Nnee háldzili yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanliini itah hileehgo bá nyee.

²⁴ Gánádaanohwildish'ni, Ljí bighán ha't'áhíí bená'kadé bigha'í'ányú ch'égháhgo bá nyeedá' nnee háldzilí Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee daanliini itah hileehgo itisgo bá nyee.

²⁵ Bitsilke'yu díí daidezts'ą́adá' bil díyadaagot'eego gádaanii, Áídá' hadín zhá hasdábi'dilteeh?

²⁶ Jesus daabineł'íigo gání, Nneehíí áí doo layole' at'ée da go'íí; Bik'ehgo'ihí'nań zhá dawa layile'hi at'ée.

²⁷ Peter gábilni, Isą́, nohwíyéé dawa bits'ą́' dahdihikaidá' níké' dahsikai ni': áígee nt'é nohwich'í' nahí'nií?

²⁸ Jesus gádaabilni, Da'aniigo gánohwildishni, Dawa ánídégo ánálzaago, shíí, nnee k'ehgo Niyááhí, nant'án biká'dahsdáh bits'ą́'idindláadí biká' dahsidaago, nohwíí shiké' nahkai-híí aldó' nant'án biká' dahsdáh nakits'adah biká' dahnahísóotaą́ doleeł, Israel nakits'adah hat'í'í yaa yádaakt'igo.

²⁹ Dahadín bigowa, bik'isyú, bilahkiyú, bitaa, bą́a, bi'aa, bichągháshé, dagohí bini' shizhi'hí bigha yits'ą́' dahnyaahí, dala'á gonenadín ánáholą́ago baa det'aahi at'ée, la'íí ihí'naa doo ngonel'ą́a dahíí yee hínaa doleeł, yaaká'yú.

³⁰ Áídá' lą́ągo dantsé daanlii n'íí ik'é'yú doleeł; la'íí ik'é'yú daanlii n'íí dantsé doleeł.

20

¹ Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aanii díí k'ehgo at'ée: nnee dahts'aa hentínií bíyéé gólíni dážhó t'ahbiyú bánada'iziidíí hantaayú dahiyaa.

² Nnee bánada'iziidíí penny yich'í' na'iniigo yágon'ą́adá' bidahts'aa hentíyú odais'a'.

³ Ngost'ái bik'ehenkéézyú shí onanádzaago na'hiñiih nagoz'qayú la' daazhógo nadaazjigo yiltsaago,

⁴ Gádaayihñii, Nohwíí aldó' shidahts'aa hentjýyú dohkáh, dávik'ehgo nohwich'í' nahishñiiñ ndi at'éé. Áik'ehgo áí aldó' ákú okai.

⁵ Isk'áhnýááyú la'íí taagi bik'ehenkéézyú shí onanádzaago da'ágánánádzaa.

⁶ Ashdla'í bik'ehenkéézyú shí onanádzaago ákú la' daazhógo nadaazjigo náyltsaqa, Hant'é bighá daazhógo nasozjigo o'í'áq? yihñii.

⁷ Doo hadín na'idziid nohwaidi'aah dahíí bighá, daabihñii. Nohwíí aldó' shidahts'aa hentjýyú dohkáh, yihñii. Dávik'ehgo nohwich'í' nahishñiiñ ndi at'éé.

⁸ O'í'áqyú dahts'aa hentíníí biyééhií bik'ehgo na'idziidí gáyihñii, Shánada'iziidíí bich'í' ádaanñigo bich'í' nada'hiñíí, da'íké'yú náda'nziidíí ntsé, áidá' dantsé náda'nziidíí iké'yú.

⁹ Ashdla'í bik'ehenkéézyú shí náda'nziid n'íí ákú hikaigo dala'á ntjigo penny bich'í' nahas'ñil.

¹⁰ Dantsé náda'nziid n'íí ákú hikaigo, néé itisgo nohwich'í' nahi'ñiiñ, daanzí lék'e; da'ágát'éé ndi dala'á ntjigo penny zhá bich'í' nahas'ñil.

¹¹ Díí bich'í' nahas'ñilhií bighá nnee bidahts'aa golííníí yída'iltahgo,

¹² Gádaabihñii, Dala'ádn lédihikeezhí' nada'iziid n'íí néé bil dálet'eego nohwich'í' naháññil, néé gozdogyú nyeeo nada'idziidgo o'í'áq.

¹³ Nant'ánhií na'iziidíí la' gáyihñii, Shi'téké, doo hagog'éégo nich'í' nateskees da: penny nich'í' nadihishñiiñ, nildishñigo, da'áígee nil nzhoo ni'ya'?

¹⁴ Nich'í' na'henilííhí nádné'go nádnáh: díí iké'yú na'nziidíí áí aldó' nich'í' na'háññilhií k'ehgo bich'í' na'hishñiiñ.

¹⁵ Dashíí shíyééhií dashíí hásh'tjýyú ánásh'jilgo, áí doo shá goz'qá da néé? Ya' niñ nñii néé, nt'éégo ánsht'eehíí bighá?

¹⁶ Áik'ehgo iké'yú daanliñ n'íí dantsé doleel, la'íí dantsé daanliñ n'íí iké'yú doleel: ląągo yiká ádaanñiid ndi da'akwyé habi'do'ñil.

¹⁷ Jesus wá'yú Jerúsalemýú bitsilke'yu yil hikaahgo k'ihzhí' yil nikaigo gádaayihñii,

¹⁸ Isaq, Jerúsalemýú dekaí; ákú shíí, nnee k'ehgo Niyááhií, okąąh yebik'ehi itisyú nadaandehíí hik'e begoz'aaníí ye'ik'eda'íłchíhi bilgo baa shi'diltehdá' shidizideego shá ngot'áah doleel,

¹⁹ Áidí' doo Jews daanliñ dahíí yaa daashiltéehgo shaa daadloh doo, hashída'iltsaas doo, áidí' tsí'ílna'áhi bídaashilkaago daashizilhee doleel: áidí' taagi jii hileehgo naadishdáh.

²⁰ Zébedee bichagháshé bąąhií binne'húí Jesus yaa yil hikaigo yich'í' daahilzhiizh, nahídóshkid nzigo.

²¹ Nt'é hánt'jii gá? biñii, Jesus. Isdzán gábihñii, Nant'án sínljigo dahnándaago díí shinne'yu nakihíí la' nigan dihe'nazhíneé dahsdaa doleelgo, la'íí ni'eshganzhíneé dahsdaa doleelgo bá ngon'áah.

²² Áidá' Jesus gádaabihñii, Nt'é biká hádaaht'iiníí doo bídaagonośj da ląą. Idee be'ishdląąhií be'ohdląągo bínođzil néé, la'íí baptize be'ásh'i'dilne'íí bee baptize ánohwi'dilne'go bínođzil néé? Bínłzil, daabihñii.

²³ Jesus gánábíldo'ñiid, Idee be'ishdląąhií da'anii be'ohdląą doleel, la'íí baptize ásh'i'dilne'íí da'anii bee baptize ánohwi'dilne' doleel: áidá' shigan dihe'nazhíneé dagohíí shi'eshganzhíneé sodaa doleelíí, doo shíí nohwaa godesh'aah da, áí dahadíí shiTaa yágoz'aaníí zhá bágoz'áni at'éé.

²⁴ Iłk'isyú nakihíí ádaanñiihíí Jesus bitsilke'yu gonenanhií daidezts'ąądá' doo bil daabik'eh da.

²⁵ Jesus bitsilke'yu íla'áyílaago gádaayihñii, Doo Jews daanliñ dahíí binadaant'a'íí isná ádaabíłsigo bá nadaant'aah, la'íí bitahýú nnee ízigo ádaat'eehíí da'áníyú ádaat'jigo ádaabíłsigo bídaagonośj.

²⁶ Áidá' nohwhíí nohwhitahýú doo ágágot'ee da doleel: áidá' dahadíí nohwhitahýú ízigo ánsht'ee le' nzihíí, áí nohwá áil'jii le';

²⁷ Nohwhitahýú dahadíí nant'án nshłjii le' nzihíí, áí nohwá na'iziid le';

²⁸ Shíí, nnee k'ehgo Niyááhií nshłjii ndi, doo hadín shich'onñiihí bighá niyáá da, áidá' nnee bich'oshñiihí bighá niyáá, shi'ihí'na'íí nnee láni bá nahishñiihí bighá niyáá.

²⁹ Jérikodí' dahnanáskaigo, Jesus biké' naadeząą.

³⁰ Nt'éégo nnee naki bináá ágodini intín bahýú sikee lék'e, áí Jesus higaalgo ya'ikodaanzjigo nádaadilghaazhgo, NohwiNant'a', David biye' ílníni, nohwaa ch'onbáah, daanñigo nádaabokąąh.

³¹ Nnee Jesus biké' nátséłłí, Godnch'áad, daabihñiid: áidá' da'tiségo nanádaadilghaazhgo, NohwiNant'a', David biye' ílníni, nohwaa ch'onbáah, daanñigo nanádaabokąąh.

³² Jesus ninyáágo bich'í' ánnjigo, Nt'é nohwá áshle'go ádohñii? biñii.

³³ NohwiNant'a', gohiit'ijigo ánánohwidle', daabiñii.

³⁴ Jesus baa daach'osbaadgo biñáá yedaadolñiihgo dagoshch'i' daago'ii nádaasdljigo biké' dahish'aazh lèk'e.

21

¹ Áidí' Jerúsalem k'ad yaa hikáh, Béthphage golzeezhi', áí dził Olives holzéhi si'áagee, áidí' Jesus bitsilke'yu naki oyil'a',

² Gáyilñiigo, Ti'i, nohwáñiyú gotahyú doh'aash, áígee dagoshch'i' túlgayé bizhaazhé bilgo dahst'qoggo baa noh'aash: áí k'e'oh'adgo shaa nánohlqos.

³ Nnee la' nt'éhéta nohwiñiiyúgo, NohwiNant'a' hát'ijigo áhiit'ij, bikdohñiih; áík'ehgo dagoshch'i' nohwaa gode'aahgo nádohlqos.

⁴ Díí ánágot'ijilí Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi gáníi n'ii begolñéhgo ánágot'ijil,

⁵ Sion bizhaazhé bil nadaagohñi', Díñ'ij, izisigo niNant'a' idaagoch'iyolba'go túlgayé, áí túlgayé bizhaazhéhi, yiká' dahsdaago nich'i' boghéél.

⁶ Áík'ehgo Jesus da'áníyú bitsilke'yu ádaadzaa,

⁷ Túlgayé, bizhaazhé bilgo, baa daizlqozgo bidiyagéhií yiká' dahdaiheznildá' Jesus yiká' dainesdaa.

⁸ Nnee láágo bidiyagé intínyu yidaagosteel lèk'e; la'ihíi ch'il palm bits'ádaaz'aahíi nadaayi-hilgeeshgo intínyu yidaagosteel.

⁹ Nnee bádiñ náseeñí, la'ii biké'dí' náseeñí daadilwoshgo gádaañii, Hosánna, David biYe' nliini: NohweBik'ehñ bizihi' yee higaalí ba'ihégozini at'éé; da'itise goz'áadi' Hosánna.

¹⁰ Áidí' Jerúsalemyú nyáágo áígee daagolíníi dawa, hago laá ágodzaa daanzigo, Díí hadín át'ij? daañii.

¹¹ Nnee biké' náseeñí gádaañii, Díí Jesus, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi at'ij, Názarethd' nagháhi, áí Gálilee bigodesdzogíi biyi'dí'.

¹² Áidí' Bik'ehgo'ihí'nañ daach'okáah goz'áa yune' Jesus ha'ayáágo, baa nada'ñiihi la'ii nada'ñiihi ch'inihiyood, la'ii zhaali yiká' ikáh ch'inadañiihi naz'aanií nanyihesgo', hawúcho baa nadaahñiihií biká'dah'sdáhá addó' nanyihesgo',

¹³ Gáyilñiigo, Ágáníigo bek'e'eshchij, Shikñíi kñh biyi' da'ch'okáahíi holzeego hojii doleel; áidá' nohwiñíi daan'ñiihi bigowá ádaagosolaa laá.

¹⁴ Biñáá ádaagodiníi la'ii doo nadaakai dahíi da'ch'okáah goz'áagee baa hikai; áígee nádaabilziil lèk'e.

¹⁵ Okáah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi hik'e begoz'aanií ye'ik'eda'ikchíhi Jesus izisigo áná'ol'ijilí daayiñsáago, la'ii da'ch'okáah goz'áagee chagháshé daadilwoshgo, Hosánna, David biYe' nliini, daañiigo daayiñsáago, dázhó doo bil daagozhqó da lèk'e.

¹⁶ Áík'ehgo gádaabiñii, Ya' díí ádaañiihi dints'ag née? Jesus gábiñii, Ha'oh; ya' díí doo hwahá daahohshiihi da née, Chagháshé alts'iséhi la'ii mé' t'ah da'ilbe'i dázhó nt'éégo ihédaanzigo ádaasñílaa?

¹⁷ Áidí' bits'á' dahiyaago kñh goznildí' Béthany golzeezhi' nyáá; áígee sidaa lèk'e.

¹⁸ T'ahbjyú kñh goznilyú nádesdzaago, shiñá' silij.

¹⁹ Ch'il fig intín bahyú o'áágo yiñsáago yaa nyáá, binest'á' da'áñhdá' bit'áa zhá góljigo yígolsijigo gáyilñii, Kodí' godezt'i'go dahazhi' ninest'á' da'áñh doleel. Áík'ehgo dagoshch'i' ch'il fig náhesgá.

²⁰ Bitsilke'yu díí daayiñsáago bil díyadaagot'eego gádaañii, Hagot'éégo ch'il fig dagoshch'i' náhesgá laá!

²¹ Jesus gádaabiñii, Da'añii gánohwíldishñii, Nohwi'odla' goljijyúgo, doo nohwiñ nadaagoki dayúgo, doo díí ch'il fig ádaaahí k'ehgo zhá ádaahne' da, áidá' díí dziilí bich'i' hahdziigo, Yúwehégo dihi'nángo túnteel biyi' onidolné', daadohñiiyúgo, nohwá ágáne'.

²² Da'ohkáahgo dant'éhéta daahohkeedíi, da'ohdlaágo ádaadohñiiyúgo, dawa nohwaa hi'né'hi at'éé.

²³ Jesus da'ch'okáah goz'áa yune' i'ayáágo, áígee nnee yil ch'ígó'aahgo, okáah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, nnee yánazini bilgo baa hikaigo gádaabiñii, Hadín bik'ehgo ánánt'ijil? Hadín naa godin'áágo ánt'ijil?

²⁴ Jesus gádaabiñii, Shií áldó' dala'ándi nanohwíldishkid, shil nadaagohñi'yúgo, shíi áldó' hadín bik'ehgo ánásh'ijilí nohwiñ nagoshñi' doleel.

²⁵ John baptize ádaagole'íi hadí' begoz'áni? Yaaká'dí'go née, dagohíi nnee bits'á'dí'go née? Líl yádaalt'igo gádaaahíñii, Yaaká'dí'go daan'ñiihyúgo, gánohwiñiih, Áidá' nt'é bighá doo daahohdlaá da láni?

²⁶ Áidá', Nnee bits'á'dí'go, daan'ñiihyúgo, nnee bédaahildid; nnee dawa John Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi nlij daanzíhíi bighá.

²⁷ Áík'ehgo Jesus gádaayihñii, Néé doo bídaagonlɔ́ da. Jesus gánábikdo'ñiid, Shíú akdó' hadíí bik'ehgo ánásh't'ííhí doo nohwíl nagoshñi' da.

²⁸ Díí hagot'éégo baa natsídaahkees? La' nñee biye'ke naki; dała'á yaa nyaáago, Shiye', díí jji shidahts'aa hentíyú na'iziidyú nñáh, yihñii.

²⁹ Án bich'í' hadziigo, Dah, doo akú disháh da, bihñii; áidá' bikédí'go biini' lahgo ányáidlaago akú óyáá lèk'e.

³⁰ Biye' la'ihíi yaa nanádzaaago da'ágánáyikdo'ñiid. Áík'ehgo, Akú disháh, nñiid; áidá' doo akú óyáá da.

³¹ Díí nakihíi hadíi bitaa ányíyú ádzaa? Dantséhi, daanñii. Jesus gádaabihñii, Da'anñii gánohwildishñii, Tax bich'í' nadaahi'ñiihí la'íi nant'í' nakaihi danohwintsé Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliini' itah daaleeh.

³² John nlt'éégo ágot'eehíi yaa yałti'go nohwitahyú nyaá, ndi doo daahohdlaq da; tax bich'í' nadaahi'ñiihí la'íi nant'í' nakaihi zhá daabodlaq: nohwíi bídaagonoñi' ndi bikédí'go nohwíini' doo lahgo ánádaasohdlaqgo daahohdlaq da.

³³ Iłh'ígót'aahgo naná'gonihíi la' ódaayets'áq: la' nñee bidák'eh golíini' dahts'aa k'eidnlaago yinaayú na'neznil, dahts'aa hahigees doleelgee yá ogogéed, biká'dí' idést'iini' ágólaa, la'íi bá yinádaadéz'ini yá ch'ígohet'áqadá' nzaadyú ni' goz'áayú óyáá:

³⁴ Da'nest'áqgee ngonyáago bánada'iziidi bidahts'aa bá yinádaadéz'ini yich'í' oyił'a', binest'á' la' bá náyiné'go.

³⁵ Áidá' bá inádaadéz'ini nada'iziidi yil ndaazdeelgo dała'á nyída'eshtlizh, la'ihíi daizes-hjí, la'ihíi tséé bee daaytséed.

³⁶ Bánada'iziidi' ntsédá' oyił'a' n'íi bitisgo onayíł'a': áí ágánadaayiidlaa.

³⁷ Da'íké'yú biye' oyił'a', Shiye' daidnłsı doleel, ñiigo.

³⁸ Áidá' biye' daayiktsáqadá', dahts'aa yinádaadéz'ini gádaakildi'ñii, Díí dahts'aa hentíini' biyéé doleelí á't'éé; yushdé', daazokdee, áík'ehgo biyéé doleel n'íi daanohwiyéé doleel.

³⁹ Áík'ehgo yil ndaazdeelgo dahts'aa hentíi'dí' ch'ídaist'e'go daizes-hjí.

⁴⁰ Áík'ehgo dahts'aa hentíini' biyééhi' nádzáago bidahts'aa bá yinádaadéz'inihíi hagoshá' ádaile'?

⁴¹ Jesus gádaayihñii, Bidahts'aa golíini' nñee doo bik'ehyú ádaat'íi dahíi naitseedá', bidahts'aa hentíini' bá yinádaadéz'ini la'ihíi yá ch'ínágohet'aah, áí inest'áqgo nest'ánhíi baa daach'ihinił doo.

⁴² Jesus gádaabihñii, Díinko Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' beke'eshchiini' doo hwahá daahohshiih da néé? Tséé kñh ádaagole'íi yó'odaisne'i n'íi, hagon'áagee dantsé si'aani' silji: díí nohweBik'ehñi' bik'ehgo ánágot'íił, áí daanéel'jigo nohwíl díyadaagot'ee.

⁴³ Áí bigħá gádaanohwildishñii, Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanohjigo nohwaa ch'ígót'i' n'íi nohwaa nágodit'aahgo lahgo hat'íi, Bik'ehgo'ihí'nañ yikisk'eh hikaahíi, baa godidot'aal, nohwits'á'.

⁴⁴ Dahadíi áí tséé yiká' nágo'yúgo, alts'íségo nihiltqod: áidá' dahadíi áí tséé biká' naltó'yúgo, di'ílégo bik'aa doleel.

⁴⁵ Okqah ye bik'ehi itisyú nadaandeehíi hik'e Phárisees daanliini' ilch'ígót'aahgo na'goni'íi Jesus yee hadzii n'íi daidezts'áqadá', bíi ádaabihñiigo yídaagoksiid.

⁴⁶ Ha'ádaikt'e' hádaat'íi ndi nñee láni yédaaldzid, Bik'ehgo'ihí'nañ binkáayú na'iziidi nłji daanzihíi bigħa.

22

¹ Jesus ilch'ígót'aahgo na'goni'íi yee yil nanágoni'go gáníi,

² Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aani' díi k'ehgo at'éé: izisgo nant'án biye' niñehi bá da'idaqgo ngon'áq.

³ Áík'ehgo binadaal'a'á ni'í'nehýú nohohkáh daayihñiid n'íi, yushdé' bilñiigo yił'aa: ndi doo akú hikáh da.

⁴ Nadaal'a'á la'í onáyíł'a' gáníigo, Daabi'dokeedíi gábikdohñii, Hidán dawa lałzaa: shimagashi hik'e bizhaazhé hik'ahíi nasiltseed, dawa aqł nlt'éégo alzaa: yushdé' ni'í'nehýú nohkáh.

⁵ Áidá' áí doo akú ádaat'ee da, dabíi hádaat'íiyú oheska, la' bidák'ehyú óyáá, la'ihíi baa na'hiniihyú óyáá:

⁶ La'ihíi nant'án binadaal'a'á yil ndaazdeelgo yiniidaagodezlaadi' nadaistseed.

⁷ Nant'ánhíi díi ya'ikonziidá' hashkee: áík'ehgo bisiláadahíi daił'aago nñee ádáat'íid n'íi nadaistseed, la'íi bikñh nagozñilíi daidnłid.

⁸ Áidá' nant'án binadaal'a'á gáyihñii, Ni'í'nehýgo da'idaqahíi lałzaa ndi daabi'dokeedíi doo yik'e shijeed da.

9 Ái bigha da' ditinyú dohkáh, áígee hadíi daah'iiníi dawa ni'i'néhyú nohohkáh, daabilidohníi.

10 Áik'ehgo nadaal'a'á intínk'ehyú okai, hadíi daayiltsaahíi dawa, doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi la'íi nlt'éegeo ádaat'eehíi íla'ádaizlaa: áik'ehgo nnee láni ni'i'néhyú hikai.

11 Áígee nant'án ha'ayáadá' nnee niheskaihi yinel'íígo, nnee la' ni'i'néngo íhíi doo golíi dago yiltsaa:

12 Áik'ehgo gáyihíi, Shit'ekéhe, hagot'éegeo kóne' ha'anyaa, ni'i'néngo íhíi doo ágondlaa dago? Áídá' nneehíi doo nt'é níi da.

13 Nant'ánhíi binadaal'a'á gádaayihíi, Bigan hik'e bikee lídaalt'oogo godilhiyú ch'ídaanoft'e; akú daach'ichag la'íi kowoo lídaach'idilk'ash doleet.

14 L'áágo yiká ádaanńiid ndi da'akwíy'e habi'do'ńil.

15 Phárisees daanlíni hagot'éegeo Jesus yalti'gee daabihiljizh doleelgo ndaagoshchíi.

16 Phárisees biké' anákahíi hik'e Hérod yil daagot'ini Jesus yich'i' odais'a, gádaabilniigo, lch'ígó'aahíi, da'aniigo ánniigo, la'íi Bik'ehgo'ihí'nań bich'i'zhinéego goz'aaníi da'aniigo baa lch'ígon'áahgo bídaagonlzi, nnee doo béndldzid dago yáńiti': nnee doo la' itisgo síńtíi da.

17 Ái bigha nohwil nagolní, Díi hagot'éegeo baa natsińkees? Ya' Caesar bich'i' tax nadaach'ńniigo begoz'aa née? Née dah née?

18 Ái nneehíi doo bik'ehyú ádaat'ee dago Jesus yígóńsigo gádaayihíi, Nt'é bigha yashti'íi bee daashojizhgo ádaashidohńii, nohwil daanohshoq ádaado'ńni?

19 Zhaali tax bidená nahi'ńniilíi shaa noh'aahgo nesh'íi. Áik'ehgo zhaali la', penny holzéhi, baa daiz'aa.

20 Hadíi be'ilzaa, hadíi bizhi' biká' dahgoz'aa? daayihíi.

21 Caesar bíyéhi laq, daaníi. Jesus gádaabilniigo, Caesar bíyéehíi Caesar baa daanohńii, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań biyéehíi Bik'ehgo'ihí'nań baa daanohńii.

22 Díi daidezts'aa dá' bíl díyadaagot'eego bits'á'yú dah hiskai.

23 Da'ái bijíi Sádducees daanlíni, nanezna' n'íi doo naadikáh da daaníhi, Jesus yaa hikaigo nayídaadilkid,

24 Gádaayihíiigo, lch'ígó'aahíi, Moses gáníi ni', La' nnee bichagháshé doo la' dago dazt-saa'yúgo, bik'isnhíi bí'aa n'íi yil nnádo'neeigo, bik'isn n'íi chagháshé bá ágodolńii.

25 lch'isyú gots'idi nohwitahyú daagolíi ni': dantsé nnááhíi daztsaa, bichagháshé doo la' da, áik'ehgo bí'aa n'íi bik'isn yil naná'náa:

26 Nakigeehíi ágánánádaa, taagigeehíi aldó', da'áik'ehgo gots'idzh'i' dawa nanezna'.

27 Da'ík'e'yú isdzánhíi aldó' daztsaa.

28 Áik'ehgo nanezna'dí' naach'idikáhgee díi gots'idihíi shaq' hadíi bí'aa doleet, dawa yil nadaaznaada'?

29 Jesus gádaabilniigo, Da'olsiil, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníi la'íi Bik'ehgo'ihí'nań binawodíi doo bídaagonoksi dahíi bigha.

30 Naach'idikáhgee doo nnádaach'ise' da, doo ndaagoch'ihiniigo nnádaach'ise' da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíihíi k'ehgo daagoch'ihíi.

31 Áídá' nanezna'íi naadiikáhíi, Bik'ehgo'ihí'nań baa nohwich'i' yalti'íi, ya' doo hwahá baa daahohshihíi da née, gáníigo,

32 Shíi Abraham Bik'ehgo'ihí'nań yokaqahíi nshíi, Isaac, Jacob aldó' Bik'ehgo'ihí'nań yokaqahíi nshíi. Bik'ehgo'ihí'nań doo nanezna'íi yokaqahíi nlii da, daahinaahíi zhá.

33 Nnee íla'at'éeéhíi díi daidezts'aaqo, lch'ígó'aahíibigha bíl díyadaagot'ee.

34 Jesus Sádducees daanlíni doo nt'é ndaado'ńni dago áyílaago Phárisees ya'ikodaanzíigo, íla'adzaa.

35 Ái la' begoz'aaníi nlt'éegeo yígóńsini Jesus yich'i' hadziigo nabintaahgo nabidilkid,

36 lch'ígó'aahíi, Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníi hadíi itisgo at'ée? níigo.

37 Jesus gábilniigo, Bik'ehgo'ihí'nań neBik'ehń níjii dawa bee nil nzhooq le'. niyi'siziiníi dawa bee, la'íi ninatsekeesíi dawa bee nil nzhooq le'.

38 Ái Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníi dantséhi la'íi itisgohi at'ée.

39 Nakigeehíi aldó' ágánánat'ée, Nit'ahdí' góńíniilíi nil nzhooq le', dáni idil njóóhíi k'ehgo.

40 Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníi la'íi Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi n'íi k'eda' eshchiiníi dawa díi nakihíi bits'á'dí'hi at'ée.

41 Phárisees daanlíni t'ah íla'at'éegee, Jesus nabídaadilkid,

42 Gáníigo, Christ-híi hagot'éegeo baa natsídaahkees? Hadíi biye' nlii? David biye' nlii, daabilniigo.

43 Jesus gánadí'ńni, Hagot'éegehaq' David Holy Spirit yábiiyilti'go, SheBik'ehń, bilniigo, gáníigo,

44 Bik'ehgo'ihí'nań sheBik'ehń gáyilńniigo, Shigan dihe'nazhinéego síńdaa, ni'ina' benik'eh silíigo nikt'í'áahyú niníilzh'i'.

⁴⁵ David, SheBik'ehñ, biñniigo bozhúyúgo, hagog'éeegoshá' biye' nlii áidá'?

⁴⁶ Jesus nnee doo la' bich'i' hanadzih da lék'e, áí bijjidi' godezt'i'go nnee daaste'go, doo hadín nabínánkid da.

23

¹ Jesus nnee íla'at'éeéhí hik'e bitsilke'yu yich'i' hadzii,

² Gánígo, Begoz'aanii ye'ik'eda'ílchíhi hik'e Phárisees daanlíni Moses nnee yá sizii n'íi k'ehgo nnee yá nazii:

³ Áí bighá da'ádaanohwiñiiyú ádaanoht'eego ádaaht'íi; ndi doo ádaat'íihí k'ehgo ádaaht'íi da: áí ádaaniyú doo ádaat'íi da ndi ádaanii.

⁴ Áí nneehí nnee biwosyú ndaazgo dázhó nyeego dahda'ogheelgo ádaayílsi; áidá' da'ayáhá ndi doo ich'odaanii da.

⁵ Nt'éeego ánádaat'íihí dawa nnee dá bo'íi hádaat'íihí bighá ánádaat'íi: Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' la' bídaadest'óohíi nteelgo ádaile', bi'íi bidá'yú áldó' nteelgo na'izlaago ádaayílsi.

⁶ Da'idáagee nnee ízigo ádaat'eehíi dahnádinbìhyú itah dahnaháztáago zhá bíl daanzhóq, la'íi Jews ha'ánálséh nagozníl yune' nnee yánazíni dahnádinbìhyú itah dahnaháztáago áldó' bíl daanzhóq,

⁷ Na'hiníih nadaagoz'áayú bich'i' ádaach'iniigo, la'íi, Ich'ígó'aahíi, Ich'ígó'aahíi, daabiñniigo zhá bíl daanzhóq.

⁸ Áidá' nohwíhí doo hadín, Ich'ígó'aahíi, nohwíhíi da le': da'á' nohwíl ch'ígó'aahíi nlii, Christ zhá; la'íi nohwíhí daanohwígha ík'isyú daanohíi.

⁹ Ni'godzáñ biká' nnee doo la', ShiTaa, bíldohíi da le': da'á', yaaká'yú dahsdaahn zhá, nohwíTaa at'éé.

¹⁰ Doo hadín, ShiNant'a', nohwíhíi da le': da'á' nohwíNant'a' nlii, Christ zhá.

¹¹ Hadín nohwitahyú ízigo at'éeéhí, nohwá na'iziid le'.

¹² Hadín itisgo ídéstiniíi ídaagoch'olba'go ádolníi; áidá' hadín ídaagoch'olba'íi itisgo at'éeego ádolníi.

¹³ Begoz'aanii ye'ik'eda'ílchíhi hik'e Phárisees daanohlíni, daanohshóq ádaado'íni, nohwá góyéé dolee! Yaaká'yú dahsdaahn bílaht'áhgee goz'áni nnee bits'á' daanáda' dohtj: nohwíi doo itah daahleeh dadá', nnee itah daaleeh dolee! n'íi t'áqzh'i' ádaanolsi.

¹⁴ Begoz'aanii ye'ik'eda'ílchíhi hik'e Phárisees daanohlíni, daanohshóq ádaado'íni, nohwá góyéé dolee! Isdzáné itsaa daanlíni bigowá bits'á' nádaahohníi, la'íi daazhógo ádaadohniigo nzaad gont'i'go da'ohkáqah: áí bighá nohwíi itisgo nohwiniigonk'éeego nohwá ndaagodot'aal.

¹⁵ Begoz'aanii ye'ik'eda'ílchíhi hik'e Phárisees daanohlíni, daanohshóq ádaado'íni, nohwá góyéé dolee! Tú biká' la'íi ni' biká' dahot'éhé nadaanohtaah, da'á' ndi nohwíhígháhíi bighá; nohwíhiyaayúgo nakidn nohwitsiyú tenágochhóqdogo ch'íidn bikq' dilt'i' yuyaa bágoz'áq.

¹⁶ Nohwínáá ádaagodhíi ndi la' bádih nadaahkaihíi, nohwá góyéé dolee! Dahadín da'ch'okáqah goz'aanii bíláhyú bit'á' dahnádidilníihdá', áí doo nt'é da, daadohni: ndi hadín óodo da'ch'okáqah goz'áq yune'hi bíláhyú bit'á' dahnádidilníihíi, áí zhá da'áníyú at'éé le', daadohni!

¹⁷ Nohwíi doo daagonhsáq da, nohwínáá ádaagodini: hadíi itisgo at'éé, óodohíi née, née da'ch'okáqah goz'aanii bits'á'di' óodo dilzihgo alzaahíi née?

¹⁸ La'íi, Dahadín be'okáqahíi biká' dahnási'níi goz'aanii bíláhyú bit'á' dahnádidilníihdá', áí doo nt'é da, daadohni; ndi hadín Bik'ehgo'ihí'nañ baa hi'níihíi áí yiká' dahsiné'íi bíláhyú bit'á' dahnádidilníihíi, áí zhá da'áníyú at'éé le', daadohni.

¹⁹ Nohwíi doo daagonhsáq da, nohwínáá ádaagodini: hadíi itisgo at'éé, Bik'ehgo'ihí'nañ baa hi'né'ihíi née, née yiká' dahsiné'íi Bik'ehgo'ihí'nañ baa hi'né'ihíi dilzihgo áile'ihíi née?

²⁰ Áik'ehgo dahadín Bik'ehgo'ihí'nañ baa hi'né'íi yiká' dahsiné'íi bíláhyú bit'á' dahnádidilníihíi, áí hik'e biká' dah sihi'níihíi dawa áldó' bíláhyú bit'á' dahnádidilníihíi.

²¹ La'íi dahadín da'ch'okáqah goz'aanii bíláhyú bit'á' dahnádidilníihíi, áí hik'e ákóne' golíinií áldó' bíláhyú bit'á' dahnádidilníihíi.

²² La'íi dahadín yaaká'yú bíláhyú bit'á' dahnádidilníihíi, Bik'ehgo'ihí'nañ dahsdaagee goz'aanii hik'e áígee dah sdaahíi áldó' bíláhyú bit'á' dahnádidilníihíi.

²³ Begoz'aanii ye'ik'eda'ílchíhi hik'e Phárisees daanohlíni, daanohshóq ádaado'íni, nohwá góyéé dolee! T'oh mint, ánise, hik'e cúmmín daaholzéhi dá goneznanyú ilk'é'níilgo, da'á' Bik'ehgo'ihí'nañ baa nádaahné', áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aanii itisgo at'éeéhí doo bee ádaanoht'ee da, dávik'ehyú ánách'ot'íihíi, koł goch'oba'íi, la'íi ko'odlq' golíinií: díi bee ádaanoht'ee le'at'éhi, la'íihí doo baa daayoñah dago.

²⁴ Nohwiṇáá ádaagodiḥ ndi la' bádih nadaahkaihií, dó' áłts'íséhi bitádaadołkaadá' h́i' bighán ha'í'áhi odaahoneeh.

²⁵ Begoz'aanú ye'ik'eda'ilchíhi hik'e Phárisees daanohłni, daanohshoq ádaadol'ini, nohwá góyéé dolee! Idee hik'e its'aa biká'yú zhá tádaahgisdá', aadaach'ih'i'nihií la'í' doo ádaagoch'izdaa dahú zhá biyi' yuṇe' begoz'áq.

²⁶ Phárisee nłni, niṇá' ágodini, idee hik'e its'aahí' biyi' yuṇe' ntsé tángis, áik'ehgo biká'dí' aldó' nł'ée dolee.

²⁷ Begoz'aanú ye'ik'eda'ilchíhi hik'e Phárisees daanohłni, daanohshoq ádaadol'ini, nohwá góyéé dolee! Nnee le'shijeedí' biká'gee alzaahí' lıgaigo ánálzaahí' k'ehgo ádaanoht'ee, áidá' ái' biyi' yuṇe' h́i' nnee daztsáni bits'in zhá sınıl, ncho'í' zhá dawa begoz'áq.

²⁸ Nohwí' aldó' nohwiká'dí'go zhá nnee biṇáá' nł'ée'go ádaanoht'ee, áidá' nohwiyi' yuṇe' nzhqo ách'idil'iinií hik'e ncho'hí' bee hagolk'il.

²⁹ Begoz'aanú ye'ik'eda'ilchíhi hik'e Phárisees daanohłni, daanohshoq ádaadol'ini, nohwá góyéé dolee! Bik'ehgo'ih'i'nañ binkááyú nada'iziidi n'í' le'shijeedí' biká'gee dant'éheta bee bínádaach'il'nihií ádaagohle', la'í' nnee dá'ik'ehyú ádaat'ee n'í' le'shijeedí' biká'gee alzaahí' dénzhónégo ánádaahle'hí' bighá,

³⁰ Gádaadohniigo, Nohwita' n'í' t'ah daahinaadá' daagondliiyúgo, Bik'ehgo'ih'i'nañ binkááyú nada'iziidi n'í' naatseedee doo itah daandlı' da dolee ni'.

³¹ Ádaadohniigo, Bik'ehgo'ih'i'nañ binkááyú nada'iziidi ndaistseed n'í' bichagháshé daanohłniigo dánohwí' ádaa nadaagolni'.

³² Nohwita' n'í' ncho'go ádaat'ı' n'í' aqłzhı' beda'ohle'.

³³ T'ı'ish k'ehgo daanohłni, ch'osh bik'asda' gollıni' k'ehgo halinolt'ı'hií, ch'iidn biko' dilti' yuyaa nohwá goz'aanú hagog'ée'goshá' bitis hankáh?

³⁴ Ái' bighá Bik'ehgo'ih'i'nañ binkááyú nada'iziidi, nnee daagoyáni, hik'e begoz'aanú ye'ik'eda'ilchíhi nohwich'ı' daade'á': ái' la' nadaaktseed dolee, la'í' tsj'ına'áhi bídaahokkál dolee; la'ihí' ı'ánaadaht'ı'gee habıda'oktsaas dolee, la'ı' daabi'odla'hí' bighá yóiyahgo biñ'da'dohł dolee, k'ıh goznildi' lahıyúgo k'ıh goznı'zhı'.

³⁵ Ái' bighá n'ı'gosdzán biká' nnee dá'ik'ehyú ádaat'eehı' nadaaztseedı' dawa bidıl nohwik'izhı' didot'aa, dá'ik'ehyú á'éhı, Abel holzéhi, zesdı'dı' Barakias biye', Zakarias holzéhi, zesdı'zhı', Zakariası' k'ıh biyi' da'ch'okqahı' hik'e be'okqahı' biká' dahnási'nihií goz'aanú bigizhgee daazesohı'ı'.

³⁶ Da'aniigo gánohwı'dishni, Dı' dawa dı' daalinolt'ı'hií bik'izhı' didot'aa.

³⁷ Jerúsalem, Jerúsalem nłni, Bik'ehgo'ih'i'nañ binkááyú nada'iziidi natsı'ntseedı', la'ı' nich'ı' daahıl'aadı' tsée bee nbida'tsı'ntne'ı', tazhik'áne' bı'aadı' bit'ats'in bit'ááh yuṇe' bizhaazé onáyinihi' k'ehgo nichagháshé doo alch'idn lınáhishniı' hasht'ı' ndi doo hádaht'ı' da ni'!

³⁸ Nikı'hi' yó'agodot'áq.

³⁹ Gádaanohwı'dishni, Bik'ehgo'ih'i'nañ bizhi' yee hıgaakı' ba'ı'hé'gosini at'ée, daadohnihií bijı' zhá nadaashoht'séh.

24

¹ Jesus da'ch'okqah goz'qadı' ch'ınyáadá', bitsilke'yu baa hikai, gádaabi'niigo, Dı' da'ch'okqah goz'qá'gee k'ıh nagoznı'ı' nı'ı'ı'.

² Jesus gádaabi'ni, Dı' dawa daah'ı' née? Da'aniigo gánohwı'dishni, dı' tsée ı'ká' dah-nagoznı'ı' doo la' ı'ká' dahnast'áq da dolee, dawa nanehı'kaad dolee.

³ Áidı' Jesus dzıl Olives holzéhi biká'yú dahsdaago bitsilke'yu dasahndiyú baa hikaigo gádaabi'ni, Nohwıl nagolni' da'os'ah ágonéhi? Nádnáhi' hik'e nnágodáhi bıłgo hant'é bee bigózı' dolee?

⁴ Jesus gánádaabı'dı'ni, İdaa daagonohdzaq, nnee la' ch'a'onoholt'e' hela'.

⁵ Nnee lággo shizhi' yee daahikáh dolee, Shı' Christ nshı'ı, daaniigo; ái' nnee lággo ch'a'odaayı'kaad dolee.

⁶ Nagonłkaadı' ba'ı'kodaanohsı, la'ı' nagonłkaadı' baa ch'ıni daadohts'ag dolee: áidá' doo nohwı'ı' natsıdaahılto' da le': dı' dawa begolne'hi at'ée, ndihı' t'ah doo hwahá nnágodáh da.

⁷ Nnee ı'tah at'ée'go hadaazt'ı'ı' ı'ch'ı' nanágonłkaad dolee, la'ı' nnee dala'á binant'a' daagolı'nihi' aldó' ı'ch'ı' nanágonłkaad dolee: da'adzaayú shı'ná' góyééhı' benagowaa doo, nadaagont'ogı' ı'tah at'ée'hi' benadaagowaa dolee, la'ı' ni' nagohı'naa dolee.

⁸ Ái' koniidaagont'ée'hi' begodigháh dolee.

⁹ Áı'gee nohwi'ı' daach'idı'ni'go odaanohwiniyood dolee la'ı' nadaanohwı'tseed dolee: la'ı' shizhi' daanohwı'ch'ozhı'hi' bighá nnee ı'tah at'ée'go hadaazt'ı'ı' dawa bıł daanohcho' dolee.

¹⁰ Áı'gee nnee lággo t'aqzhı' ánada'ne' doo, laa nadaagolni' doo, la'ı' ı'k'edaadi'nihi doo.

11 Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidi ádaadil'ini hahikáh doleel, áik'ehgo nnee lágago ch'a'odaayilkaad doleel.

12 Doo bik'ehyú ágot'ee dahíí dážhó lágago begoz'aahíí bighą nnee lágago bil'ijóóníí édiłłgo nádaanihik'as doleel.

13 Áidá' dahadín dąngont'i'zhí' dahildóhíí hasdábí'dolteel.

14 Yaaká'yú dahsdaahń bilakt'áhgee begoz'aaníí nlt'éego baa na'goni'íí ni' dągoz'aą nt'éego be'anágoldoh doleel, nnee iltah at'éego hadaazt'i'íí dawa yidiits'łh doleelhíí bighą; áí bikédí'go nnągodáh doleel.

15 Áik'ehgo golchųghgo o'ni'ihíí Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi, Daniel holzéhi, yaa yaht'i' n'íí, godiyłghgo goz'aągee sizįigo daah'įidá', (dahadín áí yózhíhíí bil'igózi'le')

16 Hadíí Judéa golzeeyú daagolíníí, dzıl naz'aaníí yich'į' okeeh doo:

17 Dahadín kįh biká'yú dahsdaahíí nt'éhéta náidiiné'go gódah ch'ínadáh hela':

18 La'íí dahadín k'edolzaahíí yiyi' na'iziidíí t'aązhį' bidyágé yaa nánódáh hela'.

19 Áígee goldohíí daaltsaaníí la'íí isdzáné mé' daabiłbe'íí bá góyéé doleel!

20 Haihíí biyi' la'íí godilziníí bijįí ágónéh hela', daadohniigo da'ohkąąh.

21 Áígee dantsé godeyaadí' godezt'į'go díí jįįzhį' goyéégo nagowaahíí áí ga'at'éhi doo hwahá be'ągone' da, áí doo be'ągánągó'néh át'éé da.

22 Áígee goldohíí doo dé'įgodégo ánálzaa dayúgo, nnee doo la' hasdáváh át'éé da: áidá' nnee bitahasdlaahíí bighą áígee goldohíí dé'įgodégo ánádolnıíí.

23 Áígee nnee la', Daadeh'įí, Christ kú naghaa, dagohíí, nlahyú naghaa, nohwilniiyúgo, doo daahohdłąą da.

24 Christ ádaadil'iniíí, la'íí Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidi ádaadil'iniíí hahikáh doleel, áí godiyłghgo be'įgózinií ch'į'nah ádaile' la'íí izisgo ánda'ol'įh doleel; yıdaanel'aąyúgo áí bee nnee bitahasdlaahíí ndi ch'a'odaayilkaad doleel.

25 Įdaayesóts'aą, ilk'idá' dabínsé baa nohwil' nagosisni'.

26 Christ da'įgolįyú naghaa, daanoahwılch'iniiyúgo; ákú dohkáh hela': nagont'į' goz'aą yune' sidaa, daanoahwılch'iniiyúgo; áí doo daahohdłąą da.

27 Ya'ái hanadáhdi' ya'ái onadązhį' hada'didla'íí k'ehgo shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, nádishdaal.

28 Dahayú its'í siné'yú ch'ishoogi ıla'at'éé doleel.

29 Goyéégo nagoyaahíí bikédí'go ya'ái díłhł doleel, t'égona'áihíí doo bee got'įi da doleel, ts'įsqósé yáadı' nanihidéh doleel, la'íí yáązhį'go inawodíí nagohi'naa doo:

30 Áígee shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, yaaká'yú beshįgózinií ch'į'nah hileeh; áik'ehgo ni'gosdzán biká' nnee iltah at'éego hadaazt'i'íí doo bil' daagozhųó dago daachag doleel, shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, yaak'os biyi'di' shinawodíí bee la'íí dážhó shıts'ą'idindłáądo náshdaalgo daashidotseel.

31 Áidí' shinadaal'a'á yaaká'di' ohish'aa doleel, besh dilwoshé ádaaniigo bitahelááhíí díidi', ni'gosdzán nel'aądí' yáá nel'aązhį' ıla'ádaile'.

32 Ch'ıl fig holzéhi bits'ą'di' nohwıl ch'įgót'aah; bits'ádaaz'aahíí dit'ódé daaleehdi' bit'aą daagoleehyúgo, k'ad shįí nągodleehgo bídaagonolsį.

33 Da'áik'ehgo áí be'ádaagone'íí goldohgo daah'įidá', k'ad náshdaalzhį' alhánégo godziigho bídaagonolsį doleel.

34 Da'aniigo gádaanoahwıldishnií, Díí daalınolt'įhíí doo nohwee ch'įgonáh da, díí ádaanoahwıldéniidíí dawa begolzaago zhą.

35 Yáá hik'e ni'gosdzán bilgo bech'įgonáh doleel, áidá' shiyati'íí doo bech'įgowáh da doleel.

36 Hadíí bijįi shįhíí, dagohíí da'kwíí bik'ehenkéézo shįhíí ągone'íí nnee doo la' yįgólş da, Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníí ndi doo yıdaagólş da, shi'Taa zhą yįgólş.

37 Noe t'ah golįidá' ágot'ee n'íí k'ehgo shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, nánshdáhíí bijįi alđó' ágągot'ee doleel.

38 Tú'idezjoolíí dabínségo ágot'ee lék'ehíí k'ehgo ágot'ee doleel, da'ch'iyąą ni', da'ch'idłąą ni', nnádaach'įlse' ni', la'íí łaa daagoch'ihiniłgo nnádaaze' ni', Noe tsina'eelíí yiyi' oyaahíí bijįi'zhį',

39 Tú'idezjoolíí doo yıdaagólş'ęgo tú'idezjoolgo dawa bil'ogo'éeł; shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, nánshdąhgo alđó' ágągot'ee doleel.

40 Áí bijįi nnee naki k'edolzaayú na'aashyúgo, dałá'á nádilteehdá' la'íí da'akú sizįi doo.

41 Isdzáné naki da'ik'aayúgo, dałá'á nádilteehdá' la'íí da'akú sidaa doo.

42 Áí bighą biká nádaadeht'įh; da'kwíí bik'ehenkéézo shíí, nohweBik'ehńhíí, nánshdáhíí doo bídaagonolsį da.

43 Díí bídaagonolsį, nnee bigową gollíníí da'os'ah in'įhíí hígháhgo yįgólşyúgo, yiká déz'įi doleel ni', áik'ehgo bigową doo ch'ínódzijs át'éé da.

⁴⁴ Nohwíí áldó' dahkodá' ílch'í'daanoht'ee: shúí, nnee k'ehgo Niyááhíí, dahagee nánshdáh, doo ndaashóíí dagee.

⁴⁵ Áídá' hadín na'iziidi begondlííhíí góyáni, binant'a' bigowáhíí yebik'ehgo nbíktíí n'íí, dahagee idán nana'nííhgee idán nayíniih.

⁴⁶ Na'iziidíí binant'a' ábíkíyíyú át'íígo, binant'a' nadzááyúgo, án biyaa gozhóó doleel.

⁴⁷ Da'aniigo gádaanoht'ííhíí, Nant'án nt'é bíyééhíí dawa yebik'ehgo na'iziidíí nbíltéeh doo.

⁴⁸ Áídá' áí na'iziidi nchó'íhíí, Shinant'a' doo hwah nadáh da, ídildí'niíyúgo;

⁴⁹ Isdzáné hik'e nnee la' nada'iziidíí nadainkaad nkegonyaago bíl nágodizyísíí bílgo da'iyáq hik'e da'idláayúgo;

⁵⁰ Áí na'iziidi binant'a' doo yiká déz'íí dagee, doo nyohíí dagee nadáhgo,

⁵¹ Nbhíílgéesh, áídí' hadíí daanzhóq ádaagodil'ínihíí bich'í'zhinéego nilteeh: áígee daach'ichag la'íí kowoo lídaach'idíik'ash doo.

25

¹ Yaaká'yú dahsdaahn bilatt'áhgee begoz'aaníí díí k'ehgo at'éé: ch'ekíí gonenan kó' nałbaakíí dahdaayo'aalgo nnee niínééhíí bich'í'yú deskai.

² Ashdla'íhíí daagoyáq, áídá' ashdla'íhíí doo daagoyáq da.

³ Doo daagoyáq dahíí kó' nałbaakíí dahdaayo'aal ndi túkó'íí ik'e'an doo la' dahdaidnzíid da.

⁴ Áídá' daagoyáaníí túkó'íí tús biyi' siziidgo ik'e'an dahdaidn'áq lék'e, kó' nałbaakíí bílgo.

⁵ Nnee niínééhíí t'ah doo hwahá hígháh dadá', ch'ekíí bíl daanzíígo da'íhhaazh.

⁶ T'é'is'ahyú la' nádidilghaazh gáníígo, Daadeh'íí, nnee niínééhíí kodí' higaak; bich'í' dohkáh.

⁷ Áík'ehgo ch'ekííhíí nádiikaigo bíkó' nałbaakíí ílch'í'daizlaa.

⁸ Áídá' doo daagoyáq dahíí daagoyáaníí gádaayíhíí, Túkó'ííla' nohwaa daanoht'íí; nohwikó' nohwits'á' daanestsiz.

⁹ Daagoyáaníí gádaabíhíí, Dah; ágádaasiidzaayúgo, doo hwoi da hileeh: áídá' hayú nahíniih goz'áayú dohkáhgo la' nadaaahohííh.

¹⁰ Nada'íhííhíí okaidá' nnee niínééhíí n'yaá; áík'ehgo ík'idá' nlt'éégo ádaadeszaago naháztaaníí ní'í'neh yune' okai: áídí' da'det'áq.

¹¹ Bikédí'go la' ch'ekíí n'íí nákaigo gádaanií, Nohwinant'a', Nohwinant'a', nohwá ch'í'íntííh.

¹² Áídá' nnee niínééhíí gádaabíhíí, Da'aniigo gánohwíidshíí, Doo nohwíidaagonsí da.

¹³ Áík'ehgo bík'á ndaadeht'ííh; hadíí bíjii shíhíí, da'kwíí bík'ehenkééz shíhíí shúí, nnee k'ehgo Niyááhíí, nánshdáhíí doo bídaagonsí da.

¹⁴ Yaaká'yú dahsdaahn bilatt'áhgee begoz'aaníí díí k'ehgo at'éé: nnee n'zaadyú deyaago bánada'iziidíí yushdé' nnohkáh yíniigo, bíyééhíí yínáadaadé'íígo yaidin'áq lék'e.

¹⁵ La' bestso talent holzéhi ashdla'í yaidin'áq, la'íí naki yaidin'áq, la'íí dala'á yaidin'áq; dawa daantíígee dá yídaanel'áqgee yaidin'áqgo; áídí' nant'ánhíí dagoshch'í' dahnyaa.

¹⁶ Nnee talents ashdla'í baadet'aaníí hant'é nayihesníhíí baa nanáhazniigo ashdla'í bá ígoya.

¹⁷ La'íí talents naki baadet'aaníí áldó' naki bá ígoya.

¹⁸ Áídá' talent dala'á baadet'aaníí leyí' ogopeed yuyaa binant'a' bíbestsohíí náyides'íí.

¹⁹ Áídí' n'zaad godeyaago binant'a'íí nádzáágo yíl daayołtag.

²⁰ Áík'ehgo talents ashdla'í baadet'aaníí talents ashdla'í bá'ígoyahíí áldó' ákú yinné' gáníígo, Shinant'a', talents ashdla'í shá n'íil n'íí talents ashdla'í shá ígoya.

²¹ Binant'a' gábhíí, Negondlíígo shána'izíidíí, nlt'éégo ándzaa laq: da'yágháhi ndi nlt'éégo shá ánlahíí bighá láni benik'ehgo ánishle': shíí ninant'a' baa shíl gozhóóníí ní áldó' baa níl gozhóó le'.

²² Talents naki baadet'aaníí áldó' kú n'yaá gáníígo, Shinant'a', talents naki shá n'laa n'íí talents naki shá ígoya.

²³ Binant'a' gábhíí, Negondlíígo shána'izíidíí, nlt'éégo ándzaa laq: da'yágháhi ndi nlt'éégo shá ánlahíí bighá láni benik'ehgo ánishle': shíí ninant'a' baa shíl gozhóóníí ní áldó' baa níl gozhóó le'.

²⁴ Áídí' talent dala'á baadet'aaníí kú n'yaá gáníígo, Shinant'a', nnee doo bee gónedzaq dahi níígo n'gonsí, doo k'edínláa dayú ná'igéesh, doo ishínlch'íí dayú lená'íla:

²⁵ Nésdzidgo, nitalent-híí leyí' yuyaa nádé'íí ní; koh, n'yéé naa nániné'.

²⁶ Binant'a' gábhíí, Nchó'go shána'izíidíí, bílgoyé'íí níí, doo k'e' diláa dayú ná'ishgeesh, doo ishíh'íí dayú lená'íshlá bígonsí:

²⁷ Áí bighá bestso ílkáh ch'ídaihinííhíí shizhaali bíanné' le'at'éhi, áík'ehgo nánsdzaago bínágodáhíí bíl shaa nániné' doleel ní'.

- ²⁸ Áík'ehgo talent-híi bits'á' nádo'né'go nnee gonenan talents biyéehíi baa no'né'.
- ²⁹ Dahadíni dant'éhéta biyéé gólínií bitisgo baa nádo'né', áík'ehgo láágo biyéé doleel: áidá' dahadíni biyéé da'ayáháhi, biyéé gólíi n'íi ndi bits'á' nádido'né'hi at'éé.
- ³⁰ Na'iziidi doo bik'ehyú át'éé dahíi chagoheelzhi' ch'ídaanoht'e': ákú daach'ichag la'íi kowoo hídaach'idíik'ash doo.
- ³¹ Shíi, nnee k'ehgo Niyáahíi, shits'á'idindláadíi bee dahnádisdzaago yaaká'dí'go nadaal'a'á dílzini bíl nánshkáh, biká'dahsdáhá biká'dí' shits'á'idindládi biká' dahsidáágo nansht'aa doo:
- ³² Shinadzahgee nnee ílthah at'éégo hadaazt'í'íi dawa íta'alnéhgo ílts'á' hishniik, dibelíi nanyoodi bidibelíi hik'e gant'í'izi bits'á'yihiniihíi k'ehgo.
- ³³ Dibelíi shigan dihe'nazhinéégo nnihihniik, áidá' gant'í'izi she'eshganzhinéégo.
- ³⁴ Áidí' shíi, Ízisgo Nansht'aahíi, shigan dihe'nazhinéégo híi gádaakdishni, Yushde', shi-Taa gozhóoníi nohwá ádaizlaahíi, ní'godsza'ni nni't'áqadá' bee nadaanoht'aa doleelgo nohwá íkch'í'golzaahíi bee nadaanoht'aa le':
- ³⁵ Shiná' nshlíigo shá da'desoné' ni': dibá' nshlíigo tú shaa daasoziid ni': doo kígonsi dayú hishaalgo nádaashidohtíi ni':
- ³⁶ Shidiyáge ádíhgo diyáge shá ádaagosolaa ni': dinshniihgo shaa nanádaanohtaah ni': ha'ásitíigo shaa nahkáh ni'.
- ³⁷ Áík'ehgo dávik'ehyú ádaat'eehíi gádaashihni, NohweBik'ehni, dadá' shiná' nllíigo daaniit'íigo ná da'de'né' lán? Lá'íi dibá' nllíigo tú nadaasiidziid lán?
- ³⁸ Dadá' doo kígonsi dayú hínááigo nádaamideltíi lán? Lá'íi nidiyáge ádíhgo naa daasii'níl lán?
- ³⁹ Lá'íi dadá' dinníihgo dagohíi ha'ásitíigo daaniit'íigo naa nkai lán?
- ⁴⁰ Shíi, Ízisgo Nansht'aahíi, bich'í' hasdziihgo gádaakdishni, Da'anii gánohwikdishni, Shik'isyú doo ízisgo at'éé dahi ndi ágádaasolaayúgo, shíi áldó' ágádaashisolaahi at'éé.
- ⁴¹ Áidí' she'eshganzhinéehíi áldó' díi k'ehgo bich'í' hasdziih, Nohwíi, da'ílii daahleehgo nohwá ndaagost'áahíi shits'á'zhí' daadohkáh, k'o' dahazhi' dílti' yune', ch'iidn nant'án hik'e binadaal'a'á bílgo bá íkch'í'golzaayú.
- ⁴² Shiná' nshlíigo doo shá da'desoné' da ni': dibá' nshlíigo tú doo shaa daasoziid da ni':
- ⁴³ Doo kígonsi dayú hishaalgo doo nádaashidohtíi da ni': shidiyáge ádíhgo diyáge doo shá ádaagosolaa da ni': dinshniihgo la'íi ha'ásitíigo doo shaa noyaa da ni'.
- ⁴⁴ Áík'ehgo gádaashihni, NohwiNant'a', dadá' shiná' nllíigo, dagohíi dibá' nllíigo, dagohíi doo kígonsi dayú hínááigo, dagohíi nidiyáge ádíhgo, dagohíi dinníihgo, dagohíi ha'ásitíigo daaniit'íigo doo nich'odaasii'ni' da lán?
- ⁴⁵ Áík'ehgo gádaakdishni, Da'anii gánohwikdishni, Díi doo ízisgo at'éé dahi ndi doo ágádaasolaa dayúgo, shíi áldó' doo ágádaashisolaahi at'éé da.
- ⁴⁶ Díihíi dahazhi' biniigodilne' doleel, áidá' dávik'ehyú ádaat'eehíi dahazhi' daahinaa doleel, yaaká'yú.

26

- ¹ Áík'ehgo Jesus díi aqá yaa nagosni'dá' bitsilke'yu gádaayihni,
- ² Nakiskqá hik'e bitis-hagowáh n'íi bee bíná' godiníhgo da'idaq doleelíi bídaagonosi, áigee shíi, nnee k'ehgo Niyáahíi, shik'edaannihíi bílák'e shi'dolteelgo ts'ílna'áhi bíshí'dilkał.
- ³ Áidí' okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi, begoz'aanii ye'ík'eda'ílchíi, la'íi nnee yánazini okqah yebik'ehi da'itisyú sitini, Cáiapah holzéhi, bigowágee íta'adzaago,
- ⁴ Hagot'éégo dánant'í'eego Jesus daayiltsoodgo daayizilheego yee ndaagoshchíi.
- ⁵ Áidá', Doo da'idaqahíi bijii daahiltsood da, daanii, ágádaasidzaayúgo nnee dánko bádaagochíihgo godnch'aad doleel: at'éehíi bighq, daanii.
- ⁶ Béthyú Simon, kóod doo ínadíh dahi, léprosy holzéhi, yaa nagháa n'íi bigowq yune' Jesus sidaadá',
- ⁷ Iyaqgo sidaago isdzán la' ch'íl bik'ah lán ílíníi tús alabáster be'alzaahi besi'áni ha'áyí'áqgo Jesus baa nyaá, ái ik'ahíi Jesus bitsits'in yiká' yaa yiziid.
- ⁸ Jesus bitsilke'yu díi daayiltsaqgo doo bíl dávik'eh dago gádaanii, Nt'é bighq ik'ahíi da'ílii yishchíi?
- ⁹ Ái ik'ahíi láqgo ilíigo nahiniihgo, zhaalihíi tédaat'iyehíi baa hi'né' le'at'éehi.
- ¹⁰ Ádaaniihíi Jesus yígolsiidgo gábilni, Nt'é bighq isdzánhíi nadaanoht'og? Nt'éégo áshílaa.
- ¹¹ Tédaat'iyehíi dávik'ehni nohwitahyú nadaakai; áidá' shihíi doo dahazhi' nohwitahyú nashaa da doleel.
- ¹² Doo hwahá leeh shi'dilteeh dadá' ik'ahíi shits'í yiká' yaa yiziid.

¹³ Da'anii gánohwíldishnii, Ni'gosdzán dágóz'áá nt'éégo dahayú yati' baa gozhóni baa na'goni'gee, díi isdzán adzaahíi baa na'goni' doleel, bee bíná'godiníhgo.

¹⁴ Áídí' Judas Iscariot, nakits'ádahíi itah n'íni, okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi yaa nyáágo,

¹⁵ Jesus hayúhíi nohwíl ch'ínsh'aahdá', hant'é shaa daanohné'? daayihii. Zhaali higaíi tadin naa do'né', daabilhii.

¹⁶ Áídí' godezt'i'go hagot'éégo ch'ífidish'aal nzigo yiká hésdaa nkegonyaa.

¹⁷ Bání benilzookíi da'ádihgo bání alzaahi daadaaníi dantséhíi bijíi Jesus bitsilke'yu baa hikaigo gádaabilhii, Bitis-hagowáh n'íi bee bíná'godiníhgo da'idaaníi hayú ná ich'i' daagohiidle'?

¹⁸ Jesus gádaabilhii, Kíh goznilyú dohkáh, áígee nnee la' gádaabildohnih, Ilch'ígó'aahíi gáníi, Ilk'ida' shaa gonyáá; nigowá yune' bitis-hagowáh n'íi bee bíná'godiníhgo shitsilke'yu bíi da'ishqá doleel.

¹⁹ Áík'ehgo Jesus ádaabilhii n'íi k'ehgo bitsilke'yu ádáát'íid; áígee bitis-hagowáh n'íi bee bíná'godiníhgo da'idaaníi ich'i' daizlaa.

²⁰ Áídí' o'i'ááyú nakits'ádahíi da'iyáago yil dahdinezbih.

²¹ Da'iyáago Jesus gáníi, Da'anii go gánohwíldishnii, nohwíl la' ch'ishinoh'aah doleehi at'éé.

²² Áík'ehgo dázho doo bíi daagozhó dago da'á daantíigo, SheBik'ehíi, ya' shíi nées? daanii nkegonyaa.

²³ Áík'ehgo gáníi, Dahadíi its'aa biyi'zh'i' da'á bíi éedisht'áhi, án ch'ish'i'aah doleel.

²⁴ Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, dá shaa k'e'eshchiiníi shee godolnii: ádá' nnee ch'ish'i'aahíi bá góyéé doleel! Ái nneehíi doo bi'deshchíi dayúgo nt'éé doleel ni'.

²⁵ Áídí' Judas, ch'íbi'aah doleehíi, Jesus gáyihii, Ilch'ígó'aahíi, ya' shíi nées? Jesus gábilhii, Da'áígee ánniid.

²⁶ Da'iyáago Jesus bání náidn'áago ya'ihénzigo oskqáda' ilk'ídaizné'go bitsilke'yu yitaznih, Nkóh daohsqá; díi shits'i á't'éé, níigo.

²⁷ Áídí' idee beda'iskaaníi náidnkqá, áí ya'ihénzigo oskqáda' íltah daidezkaq, Daanohwigha daohdlaq, yilníigo;

²⁸ Díínko shidíi k'ehgo at'éé, shidíi bee áníidégo lángont'aahi at'éé, nnee láágo bá idijoohíi, bincho'híi bighá baa nádaagode't'aahgo.

²⁹ Gádaanohwíldishnii, Kodí' godezt'i'go dahts'aa bitoohíi doo naanáshdláq da, dahadíi bijíi shiTaa bilakt'áhgee goz'áayú áníidéhi nohwíl naadaadishdlíigo zhá.

³⁰ Áídí' s'i' lá' hadaidez'áqda', dzilí Olives holzéhi si'áayú okai.

³¹ Áígee Jesus gádaabilhii, Tí'égo áshi'dilne'híi bighá daanohwigha t'áqzh'i' ádaahne': díi baa k'e'eshchíihíi k'ehgo, Dibehíi Nanyoodíi biní'dishnih, áík'ehgo dibehíihíi da'adzaayú nkenelt'ee doleel.

³² Ádá' dasiitsáqad'i' naadisdaago Gálileeyú nohwádih disháh doleel.

³³ Peter gábilhii, Nnee dawa nits'á' t'áqzh'i' ánádaasdzaa ndi, shíi doo ágáoshne' at'éé da.

³⁴ Jesus gánábikdo'níid, Da'anii go gánildishnii, Tí'égo tazhik'áné doo hwahá ánih dadá' taadn, Án doo bigonsi da, shildinníi.

³⁵ Ádá' Peter gábilhii, Da'á' níl dastaah ndi, Án doo bigonsi da, doo nildoshnih at'éé da. Lá'ihíi bitsilke'yu dawa da'áík'ehgo ádaanniid.

³⁶ Áídí' Gethsémane golzéhi goz'áayú Jesus bitsilke'yu yil hikaidá' Jesus gádaabilhii, Dádzqá nahísóotqá, nláhyú déyáá, oshkqáhyú.

³⁷ Peter la'íi Zébedee biye'ke naki Jesus yil okai, áídí' dázho doo bíi gozhó dago bijíi nnihi nkegonyaa.

³⁸ Áík'ehgo gádaabilhii, Shiyi'siziiníi dázho doo bíi gozhó da, dák'azhá dastaahíi ga'at'éé: dádzqá nahísóotqágo sha'ishhah daadeh'íi.

³⁹ Áídí' da'anahyú óyáayú ni'zh'i' hayaa adzaago okqah gáníigo, Bigonedzáayúgo, shiTaa, díi hishdlaq doleehíi shits'á'zh'i' áne': ádá' shíi doo beshik'eh da, ni zhá benik'eh.

⁴⁰ Áídí' bitsilke'yu yaa nadzaago da'ilhoshgo yiká nnyáá, áík'ehgo Peter gáyihii, Da'á' le'dihikeezzh'i' ndi shá' doo sha'ashhah daadeh'íi le'at'éé da?

⁴¹ Daadeh'íigo da'ohkqah, nanohwída'dintaah bídaanozdil doleehíi bighá: nohwiyi'siziiníi da'anii hát'íi ndi nohwits'íhíi doo ndzil da.

⁴² Nakidn onaanádzagee na'okqah gáníigo, shiTaa n'íni, díi hishdlaq doleehíi doo hagot'éégo shits'á'zh'i' alne' dayúgo hishdlaq, ni nik'ehgo ágone'.

⁴³ Bitsilke'yu da'ilhoshgo yaa naanázdaa: dázho bíi daanzigo.

⁴⁴ Áídí' yits'á' onaanádzaa, okqáhyú taadngee da'ágánadí' níigo.

⁴⁵ Áídí' bitsilke'yu yaa naanádzaago gádaayihñii, Akú da'ohshoogo hanádaahso: shíí, ñnee k'ehgo Niyááhíí, ñnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí bilák'e shí'dilteehgo ch'ishi'dot'aahíí ilk'idá' biká' ngonyáá.

⁴⁶ Nádohkáh, hiikaah le': ch'ishi'aahíí kodí' higaal.

⁴⁷ Jesus t'ah yahtí'dá' Judas, nakits'ádahíí bíl itah nííni, ñnee láágo bésh be'idiltkíshé lá'íí tsj be'idiltkíshé dahdaayiniíngo, okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíí lá'íí ñnee yánazini daabides'a'íí yíl nánsáá.

⁴⁸ Ch'íbi'aah doleehíí ilk'idá' bebígózi doleehíí yengon'áá lèk'e, gáníngo, Hadín hist'sósi áí án dolee; áí daaholtsood.

⁴⁹ Dagoshch'i' Jesus yaa nyáágo, Gozhóó, Hch'ígó'aahíí, yihñiigo yizts'os lèk'e.

⁵⁰ Jesus gábilñii, Shik'isn, hant'é bighá nyaa? Áídí' Jesus yíl ndaazdeelgo daayiltsood.

⁵¹ Ñnee dala'á Jesus yíl hikaahíí bibízh be'idiltkíshé hayidzjzgo okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni binal'a'áhi yontízhgo bijaa naidnlgizh lèk'e.

⁵² Jesus gábilñii, Nibízhíí ikch'ínántjiih: dahadíí bésh yee izilheehíí dabíí aldó' bésh bee nabizi'dodeeli at'éé.

⁵³ Ya' doo bígonsi da née, shiTaa bich'i' oshkaqahyúgo binadaal'a'á yaaká'dí'hi nakits'ádahyú sinili dagoshch'i' shich'i' yidi'áah go'íí?

⁵⁴ Áídá' ágádaazyúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiinií hagot'éégo begolne'? Da'ágágonéngo goz'áq go'íí.

⁵⁵ Da'ái bik'ehenkéezgee Jesus ñnee baa nánsááhíí gádaayihñii, Ya' bésh be'idiltkíshé lá'íí tsj be'idiltkíshé dahdaanohñiigo daasholtsoodgo nánołsáq née, in'íhíí daach'iltsoodhíí k'ehgo? Dawa jji lá' da'ch'okaqah goz'áq yune' nohwil ch'idaagonsh'aahgo dahsidáá at'éé ni', ndi doo hak'í daasholtsood da ní'.

⁵⁶ Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íí yee K'e'eshchiinií begolne'híí bighá díí dawa ánágot'íí. Áídí' bitsilke'yu dawa bits'á'zhí' ádaaszaago bits'á' ílhadeskai.

⁵⁷ Ñnee Jesus daabiltsoodíí okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni, Cáíaphas holzéhi, yaa yíl hikai, begoz'aanii ye'ik'eda'íhchíhi hik'e Jews yánazini bílgo íla'at'éégee.

⁵⁸ Peter da'anahgo biké'dí' higaal, áídí' okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni bikíh bínaa lé'dit'ííh yune' ha'ayáágo nada'iziidi bitahyú nezdaa, hago ágone'íí dá'áqázh'i' yine'íí há't'íígo.

⁵⁹ Okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, Jews yánazini, yánadaaltihi bílgo Jesus zidee hádaat'íígo daazhógo yaa dahgosi'aahíí yiká daadéz'íí.

⁶⁰ Ndi doo lá' da: láágo neheskai ndi dá doo at'éé dayú baa dahdaago'aahíí doo lá' da. Nt'éégo ñnee naki n'ááz, daazhógo baa dahdaago'aahi,

⁶¹ Gádaaniigo, Díí ñnee, Bik'ehgo'ihí'nañ daach'okaqah goz'aanii tagoshñiigo, áídí' taagi jji hileehgo ánágoshdle'go binesh'áq, níí ní'.

⁶² Okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni hizí'go Jesus gáyihñii, Ya' níhí doo nt'é ñniigo hadziih da née? Díí naa dahdaago'aahgo naa yádaakt'íí hago at'éé.

⁶³ Áídá' Jesus doo nt'é ñii da. Okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni gábilñii, Bik'ehgo'ihí'nañ hínáhi biláhyú gánikdishñii, Nohwíl nagolní', ya' ní Christ, Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' níjji née?

⁶⁴ Jesus gábilñii, Da'áígee áñniid: gádaanohwíldishñii, Díí biké'dí'go shíí, ñnee k'ehgo Niyááhíí, da'tiséyú binawod golíni bigan dihe'nazhíneé dahsidáágo, yaaká'dí' yaak'os shíí honáhgo daashidołtséé.

⁶⁵ Áík'ehgo okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni bidiyagé idá nayihesdzjzda' gáníí, Bik'ehgo'ihí'nañ nchó'go yaa yahtí'; nt'é bighá ñnee lá'íí baa yanánálti' dolee? Bik'ehgo'ihí'nañ nchó'go yaa yahtí'íí daadisots'áq.

⁶⁶ Hagot'éégo baa natsidaahkees? Zideego bángonot'aah dañii.

⁶⁷ Áídí' biníizh'i' odaach'idihizheeh, lá'íí ndaach'inłts'j; lá'ihíí bit'adaach'ika',

⁶⁸ Gádaaniigo, Christ nííni, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yánti'yúgo, hadín náninłts'j shíhíí nohwil nagolní'.

⁶⁹ Okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni bikíh bínaa lé'dit'ííh yune' Peter sidaa: áígee isdzán na'iziidi baa nyáágo, Ni lá' aldó' Jesus Gálileedí' nagháhi bíl na'aash ní', bíhñii.

⁷⁰ Áídá' dawa bínaál, Dah, hant'é ñniigo áñniihíí doo bígonsi da, ñniid.

⁷¹ Kíh bahgee ch'ínágoheñ'ááyú ch'ínyáágo isdzán na'iziidi lá'íí náábíłtsáqgo, áígee naháztaaníí gáyihñii, Díí ñneehíí aldó' Jesus, Názarethdí' gólíni, yíl na'aash ní'.

⁷² Bit'á dahdidilñiihdá' gánádo'ñiid, Áí ñneehíí doo bígonsi da.

⁷³ Dé't'ihék'e alhánídí' nazíni Peter yaa hikaigo gádaayihñii, Da'anii ni áí itah nííí, niyati'íí bee nígózi.

⁷⁴ Áídá' Peter bit'á dahdidilñiihgo hashkeego nchó'go yahtí' nkegonyaa, Ai ñneehíí doo bígonsi da, níí nt'éégo, áígee tazhík'áné áñniid.

⁷⁵ Peter Jesus gábiln̄niid n'íí yénáln̄ni, Tazhik'áné doo hwahá ǎniih dadá' taadn, Ání doo bígonsinihi at'éé da, sh̄ldinn̄ni. Áídí' ch'ínyáágo dázhó doo bíl gozhóq dago hichag.

27

¹ Hayilkááyú okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi hik'e Jews yánazini bílgo dawa hagot'éégo Jesus zidee doleehí yaa nadaagoshch̄j̄j̄:

² Áík'ehgo k̄idaist'óqogo dahdaint'e', nant'án, Póntius Pílate holzéhi, yaa daidez'áq.

³ Judas, ch'íbin'áni, Jesus zideego bángot'áqgo yígoksj̄j̄dá', dázhó doo bíl gozhóq dago zhaali tádinhií okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, Jews yánazini bílgo t'áqzh̄' yaa náyiné',

⁴ Gánígo, Nnee dávik'ehyú át'éhi ch'íní'ááhíí bighá doo bik'ehyú ásdzaa da. Áík'ehgo gádaabih̄ni, Néé doo nanohwint'og da. Dani nanínt'og le'.

⁵ Da'ch'okqah goz'áq yune' zhaalihíí nayilkaadá' ch'ínyáágo da'ídodleeh.

⁶ Okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi zhaali nádaidnné'go gádaani, Zhaali biyi' ohilkaadií biyi' yuyaa doo o'né'go goz'áq da, dií bighá nahasn̄lhií bighá.

⁷ Áík'ehgo yaa yádaakti'dá' zhaalihíí bee nnee gosht'ish tús áiléhi bini' nahazni, áígee ǎnahdí' nadaakaihíí lehi'n̄nií doleelgo.

⁸ Áí bighá áídí' godezt'igo díí j̄j̄zh̄' áí ni'hú, Ni' dií bee nahazniíhí, holzee.

⁹ Áík'ehgo Jéremy, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'ziidi, gáníí n'íí begolzaa, Zhaali tádinhií, Israel hat'íí la'i, Áí nnee il̄j̄, daaniigo, nádaidnné'go,

¹⁰ Gosht'ish tús áiléhi bini'íí yaa nadaihesni, sheBik'eh̄n̄ ásh̄l̄n̄niid n'íí k'ehgo.

¹¹ Jesus nant'án yidázh̄'í' siz̄j̄igo nayídiikid gáyih̄niigo, Jews ízisgo biNant'a'í n̄l̄j̄í n̄éé? Da'áígee ǎnni, bih̄ni, Jesus.

¹² Okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, Jews yánazini bílgo baa dahgoz'áq ndi doo nt'é n̄ni da l̄ék'e.

¹³ Áík'ehgo Pílate gábih̄ni, L̄áágo naa yádaakti'íí ya' doo dints'ag da n̄éé?

¹⁴ Áídá' t'ah Jesus doo nt'é bih̄ni da, yati' da'á' ndi; áí bighá nant'án dázhó bíl diyagot'ee.

¹⁵ Bitis hagowáh n'íí biná'godin̄higo da'idáqgee ha'ásh̄ijeedií da'á', hadíí nnee hádaat'inií, nant'án bá ch'ínádaayilt'éeh l̄ék'e.

¹⁶ Áígee nnee doo bik'ehyú át'éé dago bígózini, Barábbas holzéhi, ha'ásit̄j̄í l̄ék'e.

¹⁷ Áík'ehgo nnee íla'adzaago Pílate gádaabih̄ni, Hadíí nohwich'í' ch'ínánshteeh hádaht'íí? Barábbas n̄éé, dagohíí Jesus, Christ holzeehíí n̄éé?

¹⁸ Pílate yígósj̄ nnee dawa Jesus bíl daanzhóqhií bighá okqah yedaabik'ehi Jesus yik'edaann̄ihgo baa daabidez'áq.

¹⁹ Pílate yánáltihgo dahnezdaadá' bi'aahíí, la' yich'í' yil'aa gábih̄niigo, Áí nnee dávik'ehyú át'éehíí doo baa nannaa da, díí j̄j̄igo baa naiseelgo sh̄in̄igonnt'éé.

²⁰ Okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, Jews yánazini bílgo nnee íla'adzaahíí biini' yá ádaagozlaa, gádaayih̄niigo, Barábbas nohwá ch'ínánt'ehdá' Jesus-híí zodéé, daadohni.

²¹ Nant'ánhií gádaabih̄ni, Díí nnee nakihíí hadíí nohwich'í' ch'ínánshteeh? Barábbas zh̄á hádaahiit'íí, daani.

²² Pílate gánádaabildon̄niid, Jesus, Christ holzéhi, hago l̄aq nohwá ásh̄l' áídá'? Dawa gádaabih̄ni, Ts̄j'ih̄na'áhi bíholkaigo zodéé.

²³ Nant'ánhií gádaabih̄ni, Nt'é bighá, hant'é bee ncho'go adzaago? Nnee da'tiségo nnádaadidilghaazhgo, Ts̄j'ih̄na'áhi bíholkaigo zodéé, daabih̄ni.

²⁴ Pílate doo hagot'éégo nnee yidag hagháh át'éé dago, la' gíí godnch'áad nkegonyaago yígoksj̄j̄dá', nnee íla'adzaahíí binááí tús náidnkaqo bigan tayizgis, gánígo, Díí nnee dávik'ehyú át'éehíí bidíihí sh̄íí doo nashin̄t'og da: dánohwíí nadaanoht'og le'.

²⁵ Nnee dawa gádaabih̄ni, Bidíihí nohwiká'zh̄' at'éé doleel, la'íí nohwichaghásh̄éhíí aldó' biká'zh̄' at'éé doleel.

²⁶ Áík'ehgo Pílate Barábbas nnee yich'í' ch'ínáint̄j̄í, áídá' Jesus-híí habi' oltsaazdá' ts̄j'ih̄na'áhi bíholkaigo zidéego nneehíí yaa daidez'áq.

²⁷ Nant'án bisiláadahíí yáná'itih goz'áq yune' Jesus odaizt'e' l̄ék'e, áígee siláada dawa baa íla'adaizlaa.

²⁸ Áídí' bidiyágé yaa daidntsoozdá' diyágé híhí'í yá ádaagozlaa.

²⁹ Hosh diwozhí náníhezwozog nant'án bich'ah k'ehgo alzaahi bik'e daidez'áq, bigan dihe'nazhinéégo ts̄j'í yaa daiztaq: la'íí bich'í' nádaahilzhishgo baa daadloh, Gozhóq, Jews ízisgo biNant'a'í n̄l̄nií daaniigo.

³⁰ Áídí' bik'ídaadihizeeh, la'íí ts̄j'ihíí naanádaidntáqgo bitsits'inyú nádaidnt'ish.

³¹ Aq̄l baa daadlohda', diyágé yaa daidntsoozdá' dabíí bidiyágé yá ánádaagosdlaa, áídí' ts̄j'ih̄na'áhi yiká' daizilheeyú bíl nádezq̄q l̄ék'e.

³² Ch'ínánsááyú nnee Símon holzéhi, Cyréne golzeedí' gólíni, silááda daabíltsaqgo, Tsj'ílma'áhi bá dahngheeh, daabiñii.

³³ Áik'ehgo Gólgotha golzeegee nántsáá, áí golzeego itsits'in si'áni golzeego ágolzee.

³⁴ Áígee vinegar, nch'íi bil nadesdziidgo, Jesus yaa daizkaq: yizlìh ndi doo yodlqaa da.

³⁵ Áígee tsj'ílma'áhi yídaabiskaldá' bidiyágé ilta'isñiigo yighá da'diljo lèk'e: Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi gáníi n'íi begolne'go ánágot'ijì, Shidiyágé ilta'isñii, la'íi iká' shi'íhíi yighá da'diljo.

³⁶ Áídí' áígee naháztaqgo daabine'íi lèk'e.

³⁷ Nt'é baa dahgost'aaníi ádaagozlaago bitsit'á'gee díinko dahdaiztaq, Díí JESUS JEWS ÍZISGO BINANT'A' NLÍNI, golzeego k'e'eshchjì.

³⁸ Áígee nnee da'in'íhíi naki aldó' Jesus ba'ashhahdí' tsj'ílma'áhi bídaahaska, la' dihe'nazhinéégo, la'íi be'eshganzhinéégo.

³⁹ Bahyú ch'íhikáhíi bitsits'in daidíitago yati' yee daabokáa,

⁴⁰ Gádaaniigo, Biyi' da'ch'okáqahíi tanágoshnìlgo taagi jìi hileehgo ánágoshdle', nñii ni', halaq, Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' nlijyúgo dani hasdá'ánlteehgo tsj'ílma'áhi biká'dí' gódah ch'innáh.

⁴¹ Okáqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi, la'íi Jews yánazni aldó' baa daadloh lèk'e, gádaaniigo,

⁴² Nnee hasdáyiniidá' bíhíi doo hasdá'ádilteeh da. Israel hat'íi'íi ízigo biNant'a' nlijyúgo, tsj'ílma'áhi yiká'dí' naadowáh, áik'ehgo daahohiidlqah.

⁴³ Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ohí; án hat'íyúgo hasdábóteeh: Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' nshlìj, niidá', daani.

⁴⁴ Da'n'íhíi áígee tsj'ílma'áhi yídaayiskalíi aldó' da'áik'ehgo bee baa daadlohgo daabóch'iid lèk'e.

⁴⁵ Isk'áhnyáadí' taagi nehenkéézzhì' ni' biká' dahot'éhé godihil gozljì lèk'e.

⁴⁶ Taagi nehenkéézzo shì Jesus nádidilghaazhgo gáníi, Éli, Éli, láma sabákthani? áí, Bik'ehgohinshnaahí, Bik'ehgohinshnaahí, nt'é laq bighá shits'á'zhì' ándzaa? golzeego ágolzee.

⁴⁷ La' áígee nadaaziinií daabidits'ago, Díi nneehíi Elías yich'í' anii, daanii.

⁴⁸ Dagoshch'í' nnee la' nádilwodgo túdaabits'osíi vinegar yiyi' naiz'aa, áídí' tsj' yaa dahyiz'aaqgo Jesus bizé'zhì' dahyída'ntsih.

⁴⁹ La'íhíi gádaanii, Ntsént'ah, bídaagonolzijh, Elías baa higháhgo hasdábilteeh shì.

⁵⁰ Jesus nanádilghaazhgo dabíi biyi'siziinií be'ogoyáago áyílaa lèk'e.

⁵¹ Áígee kìh biyi' da'ch'okáqahíi biyi' yuñe' daadintsoozíi bighá'dí' hayaago ilch'idláad lèk'e; ni' godihes'naadá' tséé daahesdla';

⁵² Nnee leyi' nazjeedíi bá ilts'á' ádaagosdzaago ínashood daanljì n'íi lqáqgo naadiikai.

⁵³ Áí Jesus naadiidzaahíi bikédí'go leyi'dí' hakaidá' kìh dilzini goznilyú okaigo, nnee lqáqgo daabiltsaq.

⁵⁴ Silááda gonenadín binant'a'íi, la'íi yil nakaihi Jesus daine'íni, ni' nagohi'naago la'íi áígee ágodzaahíi daayiltsaqadá' dážhó ndaakdzid, áik'ehgo gádaanii, Díi da'anii Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' nlíni laq.

⁵⁵ Isdzané lqáqgo Gálileedí' Jesus biké' anákahi, bich'odaanihi, anahdí' nazjì daabine'íjgo:

⁵⁶ Mary Mágdalene, la'íi Mary, James hik'e Josep báq, la'íi Zébedee bichagháshéhíi báqhi aldó' itah nazjì.

⁵⁷ K'ad o'í'aahyú, nnee háldzili, Arimathéa golzeeyú gólíni, Joseph holzéhi nyáá, án Jesus yodláni:

⁵⁸ Án Pilate yich'í' oyáago Jesus bits'íhíi yíyókeed. Áik'ehgo Pilate ániigo Jesus bits'íhíi baa daach'idez'aa.

⁵⁹ Joseph Jesus bits'íhíi baa det'aaadá' nak'q'ligaihi nnt'éhi yik'íyidesdizgo,

⁶⁰ Dabíi tsébií'i'án ániidéhi goz'aa yuñe' nyinltjì, áí tséé biyi' yuñe' hayik'ehgo áyílaahi: áídí' tséé nchaahi yidaiden'hzidá' onázza.

⁶¹ Mary Mágdalene, la' Maryhíi bilgo, tsébií'i'áhhíi bidáhzhì' sikee lèk'e.

⁶² Iich'í'golne'íi bijjìi hiskaqgo okáqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi, Phárisees daanlíni bilgo, dala' Pílate yaa hikai,

⁶³ Gádaabilniigo, Nohwinant'a', bínadaaahilnihi, áí k'izé'idilteehíi t'ah hínaadá', Taagi hileehgo bijjìi naadishdáh, nii ni'.

⁶⁴ Áí bighá nik'ehgo tsébií'i'áhhíi ch'í'itingee dážhó nt'izgo áolne', taagi hileehíi bijjìzhì', doo ágát'éé dayúgo dánko bitsilke'yu t'é'go hikáhgo bits'í daayin'ijh, áídí', Jesus daztsaqadí' naadiidzaa, nnee daayilnihi: áik'ehgo iké'yú doo bik'ehyú ádaanii dahíi ntségo ádaanii n'íi bitisgo ádaanii doleel ákoh.

⁶⁵ Pílate gádaabilñii, Silááda tsébií'i'án yinádaadéz'ini nohwaa siñil: ti'i, nzhoggo nt'izgo ádaahle'.

⁶⁶ Áídi' okaigo, tsébií'i'ánhíi nzhoggo nt'izgo ádaizlaa, la'íí áígee silááda yinádaadéz'íigo ádaizlaa.

28

¹ Jews daagodnlsiníi bijji hiskaago hayokaa'yú inashood daagodnlsiníi bijji, Mary Mágdalene, la' Maryhíi bilgo tsébií'i'ányú daadéz'íiyú ó'áázh.

² Nt'éégo adjid ni'godes'naa: Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'a yaaká'dí' nkenyáágo, tséé daadin'áanii yó'oyilhizdá' yiká' dahnezdaa lék'e.

³ Biniizhí' hada'didla'hú k'a'at'éé, bidiyáagé zas k'ehgo dázhó ligai:

⁴ Inádaadéz'ini tsídaadesyizyú daaditlid daasilij, nnee nanezna'hú k'ehgo ádaasdzaa.

⁵ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'a isdzáné gáyilñii, Doo nédaaldzid da: Jesus tsj'lna'áhi bíheskañ n'íi biká hadaanohtaago bígonsj.

⁶ Áí doo hak'i da: naadiidzaa ni', áñíi n'íi k'ehgo, Yushdé', nohweBik'ehñ bits'í siné' n'gee daadeh'íi.

⁷ Ti'i, dáháte bitsilke'yu Jesus daztsáadí' naadiidzaahíi baa nagohñi'yú doh'aash; nohwádñ Gálilee golzeeyú óyáá; ákú daahoktséh: da'aniigo ádishñii.

⁸ Tsébií'i'áadí' hwéheego dahts'isteel, nédaaldzid ndi bil daagozhó lék'e; bitsilke'yu yil nagolñi'yú ots'itheel.

⁹ Nt'éégo bitsilke'yu yil nadaagolñi'yú hi'ashgo, Jesus bideyaa, Gozhó, bilñiigo. Ákú Jesus yiyahzhí' hayaa adzaago yikee daayotá'dá' daayokáqah lék'e.

¹⁰ Jesus gábilñii, Doo nekdzid da: shik'isyú, Gálileeyú dohkáh, bilohñii, ákú daashiltséh ndi at'éé.

¹¹ Isdzáné ákú hi'ashdá' inádaadéz'ínihiíi la' kih goznilyú hikaigo, okáqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi hago ágodzaahíi dawa yil nadaagosñi'.

¹² Okáqah yedaabik'ehi, Jews yánazíni bilgo íla'adzaago baa nagoshchíidí' silááda bestso láágo bitasñii,

¹³ Gádaayihñiigo, Nnee gádaabilohñii, Bitsilke'yu t'é'yú nádaabinst'íid, da'ilwoshdá'.

¹⁴ Nant'án ya'ikonziyúgo, nohwá bich'í' yádaahiilti'go doo hago ádaanohwile' at'éé da.

¹⁵ Silááda bestso nádaidnné'go, da'ádaabildi'niiyú ádaasdzaa: díi jji ndi silááda ádaañii n'íi Jews bitahyú t'ah benagowaa.

¹⁶ Bitsilke'yu la'ts'áadáhií dzilyú okai, Jesus bándagoz'áq n'yú, Gálileeyú.

¹⁷ Akú Jesus daayiltsáqádá' daayokáqah: ndi la'ihíi bil nadaagoki.

¹⁸ Jesus baa nyáágo gádaabilñii, Yaaká'yú, ni'godsán biká'gee áldó', dawa beshik'ehgo shaa godet'áq.

¹⁹ Áik'ehgo ti'i, dahdohkáh, i'aniyú hadaazt'i'íi dawa bil ch'ídaagonoh'aah, Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa, hik'e biYe', la'íí Holy Spirit bizhi'íi bilázhí' baptize ádaago'íigo:

²⁰ Ádaanohwildéñiidíi dawa bikisk'eh ádaat'eego bil ch'ídaagonoh'aah: áik'ehgo dahazhí' nohwil nshlij, nnágodzaayú ndi. Doleelgo at'éé.

THE GOSPEL ACCORDING TO MARK

- ¹ Bik'ehgo'ih'i'nañ biYe', Jesus Christ, baa na'goni'í baa gozhóni díinko begodezt'i';
- ² Bik'ehgo'ih'i'nañ binkááyú nada'iziidi n'í binaltsoos biyi'dí díi baa k'e'eshchijí, Shíí, Bik'ehgo'ih'i'nañ, shinal'a'á nádihyú ilch'i'gole' doleelí del'a'.
- ³ Da'igoljyú hadíshí dilwosh, NohweBik'ehú bádihyú ilch'i'daagohle', intín ilk'idezdhgo bá ádaahle', niigo.
- ⁴ Áik'ehgo John da'igoljyú baptize ádaagole', nnee yich'i' yádaakti'go gádaayihni, Nohwinch'í bits'á'zhí' ádaahne'go baptize ádaanothwi'dolne', áik'ehgo nohwinch'í hígá nohwaa nágodit'aah doleel.
- ⁵ Judéa dahot'éhé ní' goz'áadí' la'í Jerúsalem golzeedí' baa nánzáá, ái dawa bí'ádaat'e' nch'í yaa nanádaagosni'dá' túnlíni Jórdan holzéhi biyi' John baptize ádaabizlaa.
- ⁶ John bidiyágé bighán ha't'áhi bighaa alzaa, íka' hílchii biziz alzaa; nágonech'iidi hik'e dzilyú gosnihi bílgo bihidán lék'e;
- ⁷ Nnee yich'i' yádaakti'go ganíí, Shik'é'dí' la' shitisgo at'éhi higháh, ts'íyaa ashnéhgo biket'í'ool k'e'ish'adzhi' ndi doo bik'eh sitií da.
- ⁸ Shíhíí tú bee baptize ádaanothwíhlaa: áidá' án Holy Spirit yee baptize ádaanothwi'í doleel.
- ⁹ Ái benagowaadá' Jesus ní' Gálileege Názareth holzeedí' ch'ínyáadá', túnlíni, Jórdan holzéhi, biyi' John baptize ábílaa.
- ¹⁰ Tú biyi'dí' hanázaadá' dagoshch'i' yáá ílts'á' ádzaago, Holy Spirit hawú k'ehgo bich'i' nke'eníhgo yiltsáq:
- ¹¹ Nt'éego yaaká'dí'go yati' gáníigo yidezts'áq, ShiYe' shíl nzhóni níj, naa shíl gozhóó.
- ¹² Dagoshch'i' Holy Spirit nabilaago da'igoljyú obinyood.
- ¹³ Satan nabíntaahgo ákú da'igoljyú dizdín behiskáq; tsétahgo daagolíní bílgo; áígee Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á yaaká'dí' daagolíní baa hikaigo bich'odaazni' lék'e.
- ¹⁴ John ha'áneztíhíí bikédí'go Jesus Gálileeyú nýáá, Bik'ehgo'ih'i'nañ bilakt'áhgee bez'aaníí baa na'goni'í baa gozhóni yaa yahti'go,
- ¹⁵ Gáníí, Áígee baa gonyáá, Bik'ehgo'ih'i'nañ nant'aahíí biká' nagowaa; nohwinch'íí bits'á'zhí' ádaahne', yati' baa gozhóni daahohdláq le'.
- ¹⁶ Jesus túsikaaníí Gálilee holzéhi bahyú higaaldá', Simon bik'isn Andrew bílgo lóg behaidléhé nanest'óli téh nádaayi'aa'go yiltsáq: ái lóg hadaayileehíí daanljí.
- ¹⁷ Jesus gádaabihíí, Shik'é'yú doh'aash, lóg hayihileehíí k'ehgo nnee shá nádaahohláhgo ánohwishle'.
- ¹⁸ Áik'ehgo dagoshch'i' lóg behaidléhé nanest'ólihií da'áígee ndaistsoozdá' Jesus yiká' dahn'aazh lék'e.
- ¹⁹ Áidí' dahnáididzaago James, Zébedee biye', hik'e bik'isn John bílgo yiltsáq, ái tsina'eehíí yiyi' naháztaq, nanest'ólihií nádaikadgo.
- ²⁰ Dagoshch'i', Yushdé', bihíí: áik'ehgo bitaa, Zébedee, hik'e bánada'iziidi bílgo da'akú tsina'eehíí yiyi' naháztaqadá' yits'á' dahn'aazh, Jesus biké'.
- ²¹ Áidí' Capérnaum golzeeyú okai; dagoshch'i' Jews daagodnlsinií bijíí ha'ánátséh goz'áq yune' ha'ayáágo ilch'ígó'aah lék'e.
- ²² Áígee ilch'ígót'aahíí yaa bíl díyadaagot'ee: yebik'ehíí k'ehgo yil ch'ígó'aahíí bighá, doo bez'aaníí ye'ik'eda'ilchíhi ádaat'eehíí k'ehgo da.
- ²³ Jews ha'ánátséh goz'áq yune' nnee la' spirit nch'í biyi' golínihi sídaa lék'e; án nádidilghaazhgo,
- ²⁴ Gáníí, Doo nohwaa nanna da; hago láá át'éégo nohwich'i' go'n'aahgo ánt'íí, Jesus, Názarethdí' nannáhi? Ya' da'ílíí nohwichííyú nýaa née? Shíí nígonsí, hadíí ánt'ííhíí, Bik'ehgo'ih'i'nañ bits'á'dí'go Dilzihgo Nlíni.
- ²⁵ Jesus ndzilgo hadziigo gáyihíí, Handziih hela', an biyi'dí' hannáh.
- ²⁶ Áik'ehgo spirit nch'íhíí nnee nádinigisdá' ádíí d nádidilghaazhgo biyi'dí' halwod.
- ²⁷ Nnee dawa bíl díyadaagot'eego nahádailkid gádaaniigo, Díí nt'é láhi? Áníí zhá ilch'ígó'aahíí láq. Yebik'ehgo spirits daanch'í yich'i' hadziigo ndi daabidits'ag.
- ²⁸ Dagoshch'i' Gálilee golzeehíí dahot'éhé nt'éégo baa ch'ínií didezdlaad lék'e.
- ²⁹ Jesus, James hik'e John bílgo ha'ánázhdí' ch'ínákaigo Simon hik'e Andrew bigowá yune' ha'ákai.
- ³⁰ Ákóne' Simon bí'aahíí báq nezgaigo sitií; áik'ehgo dagoshch'i' Jesus yil nadaagosni'.
- ³¹ Baa nyáadá' bigan yiltsoodgo hadag áyílaa; dagoshch'i' nezgai n'íí bits'á' gonyáá, áidí' nádiidzaago yá da'dezné'.

³² O'i'áázhi' godeyaa'go kah iltah at'éhi yaa nakaihií dawa, la'íi ch'iidn isnáh ádaabiisnií Jesus bich'i'yú bíl nch'eheskai.

³³ Ái k'ih goznilgee daagolíinií dawa dadá'ngée baa íta'adzaa.

³⁴ Áígee kah iltah at'éhi yaa nakaihií l'áágo nádaayilzii, la'íi ch'iidn l'áágo haineheyood; ch'iidnhií bídaagols'ihíi big'ha Jesus, Hadaahdziih hela', daabihiíi l'ék'e.

³⁵ T'ahbi'yú doo hwahá got'íih dadá' Jesus nádiidzaago ch'ínyáá, doo hadín nagháa dayú óyáá, ákú osk'áq.

³⁶ Simon hik'e yil nakaihií bílgo biké'yú okai.

³⁷ Baa hikaigo gádaabihiíi, N'nee dawa hadaanintaah.

³⁸ Áík'ehgo Jesus gáníi, Noo', lahyúgo k'ih nagoz'nyilyú náádokáh, ákú n'nee bich'i' yánádaahoshti'; díi big'ha niyáhi.

³⁹ Áídí' Gálilee dahot'éhé biyi'yú Jews ha'ánátséh nagoz'nil yune' n'nee yich'i' yalti'go nagháa, la'íi ch'iidn haineheyood l'ék'e.

⁴⁰ N'nee lóód doo ínád'ih dahi, leprosy holzéhi, yaa nagháhi Jesus yich'i' hilzhiizhgo náyok'áq, gáníigo, Nashíníziihií bik'eh sínt'íigo nígonsí, hánt'íiyúgo náshíníziih.

⁴¹ Áík'ehgo n'neehíi Jesus yaa ch'oba'go yich'i' dahdidilniidí' yee delniihgo, Hasht'íi; nándziih, yilnií.

⁴² Ái yilniidá' dagoshch'i' lóód n'íi ínás'díidgo n'neehíi nádzii l'ék'e.

⁴³ Jesus bich'i' hadziidá' obi'a';

⁴⁴ Gábihiigo, Hadín dánkó bíl nagolní' hela': ti'i, ok'áq yebik'ehi bich'i' ch'i'nah ádn'dle'go, Moses ngon'áq l'ék'ehíi k'ehgo hanánidelzaahí big'ha Bik'ehgo'ihí'naán dant'éhéta baa nné', áík'ehgo nándzihií n'nee yidaagols'í doleel.

⁴⁵ Áídá' da'ádzayú yaa nagolní'go deyaa, dahot'éhé ch'iníi didezdaad, ái big'ha Jesus doo dayúweh k'ih goz'nyilyú ch'i'nah aanádaal da, da'igol'íiyú zhá nagháa: áídá' ích'i'dí' n'nee baa náns'áq l'ék'e.

2

¹ Áídí' da'kwíi isk'áqgo Jesus Capérnaum golzeeyú nádzá; áígee gowayú sídaa, daaníi.

² Dagoshch'i' n'nee l'áágo baa náns'áq, dázhó doo hagee nágot's'áq da, dáá'dí'ih bahyú ndi: áígee yati' nlt'éhi yaa yalti' l'ék'e.

³ Áígee n'nee la' baa hikai, díi' hilt'eego n'nee di'ili baa daisk'áqgo,

⁴ Ch'ílaq'adhií big'ha Jesus doo bit'ah ch'idowáhgo da, áík'ehgo k'ih biká'híi yó'adaiznil, Jesus bik'ehgee: ái q'áq ch'íi'ángo ádaizlaadi' di'ilíhií yiká' sitiinií bee nkedaizt'íi.

⁵ Daabi'odlá' Jesus yígols'íidá' di'ilíhií gáyilnií, Shiye', nincho'híi big'ha dák'ad naa nágotet'aah.

⁶ Begoz'aanií ye'ik'eda'í'chíhi la' naházt'áq, dábiyi'yú na'ídaadilkidgo gádaanií,

⁷ Hant'é big'ha díi n'nee Bik'ehgo'ihí'naán ádil'íigo aníi l'áq? Hadín lá koncho'híi big'ha kaa nágotet'aah? Bik'ehgo'ihí'naán zhá go'íi.

⁸ Na'ídaadilkidíi Jesus dagoshch'i' biyi'siziinií bee yígols'íidgo gáyilnií, Nt'é big'ha na'ídaadolkid?

⁹ Hadíhií doo nyeego di'ilíhií álch'iníih da, Nincho'híi big'ha naa nágotet'aah; dagohíi, Nádn'dáh, biká' sínt'inií dah'nádnne'go dahnnáh?

¹⁰ Ní'gosdzán biká' n'nee bincho'híi big'ha baa nágotet'aahíi shíi, n'nee k'ehgo Niyááhíi, beshik'ehgo bídaagonols'í doleelhií big'ha, (n'nee di'ili sitiinií gáyilniid.)

¹¹ Nádn'dáhgo biká' sínt'inií dah'nádnne'go gowayú nádn'dáh, níldishnií.

¹² Dagoshch'i' nádiidzaago yiká' sit'íi n'íi dah'náyiné'go dawa bináál ch'ínyáá; áík'ehgo n'nee dawa bíl diyadaagot'eego Bik'ehgo'ihí'naán ya'ihédaanzigo gádaanií, Doohwahá áík'ehgo daahiiltséhi da.

¹³ Áídí' Jesus túsikaanií bahyú ch'ínánázaada' n'nee baa nanáns'áq, áígee yil ch'ídaagoz'áq.

¹⁴ Jesus higaa'go Alphéus biye', Levi holzéhi, tax nanáhi'niíhíi sidaago yilts'áq'á' gáyilnií, Shiké' dahnnáh. Áík'ehgo nádiidzaago biké' dahiyaa.

¹⁵ Áídí' Levi bigowá yune' Jesus iyáqgo nezdaago, tax bich'i' nadaahi'niíhíi la'íi n'nee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi l'áágo Jesus hik'e bitsilke'yu bílgo itah da'iyáqgo dahdinezbi; n'nee gádaat'eehíi l'áágo Jesus biké' anáseel l'ék'e.

¹⁶ Begoz'aanií ye'ik'eda'í'chíhi hik'e Phárisees daanlíni bílgo tax bich'i' nadaahi'niíhíi la'íi n'nee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi Jesus yil da'iyáqgo daayilts'áq'á' bitsilke'yu gádaayilnií, Nt'é big'ha tax bich'i' nadaahi'niíhíi la'íi n'nee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi Jesus yil da'iyáq?

¹⁷ Jesus ái yidezts'áq'á' gádaabihiíi, Doo hago'ádaat'ee dahíi izee nant'an doo yaa nakáh bik'eh da, daanníhií zhá: shíi n'nee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi, Nohwincho'íi bits'á'zhí' ádaahne', bíldishniiyú níyáá, áídá' n'nee dábi'ehyú ádaat'eehíi doo ágá'dishniiyú níyáá da.

¹⁸ John bitsilke'yu hik'e Pharisees daanlíni bitsilke'yu dáshiná' da'okaḡah ni': áík'ehgo Jesus yaa hikaigo gáníí, Nt'é bighḡ John bitsilke'yu hik'e Phárisees bitsilke'yu dáshiná' da'okaḡah, áídá' ni nitsilke'yu doo dáshiná' da'okaḡah da?

¹⁹ Jesus gádaabihíí, Ya' ni'í'nehgee nnee íla'ádaat'eehíí nnee niinéhíí yíl nakaiyúgo dáshiná' da'okaḡah née? Nah, nnee niinéhíí yíl nakaiyúgo doo dáshiná' da'okaḡah at'éé da.

²⁰ Dahagee nnee niinéhíí bits'á' nádílteeh ndi at'éé, áígee dáshiná' da'okaḡah doleeł.

²¹ Ko'íí dénchḡ'éhíí doo nak'á' ánídídhíí bee ch'idi'aah da; ágách'ídaayúgo ánídídhíí ílhanighángo dayúwehégo onanálda.

²² La'íí wine ání alzaahíí ikágé wine benaktiníí dénchḡ'éhíí doo biyi' tádaach'íníł da; ágách'ídaayúgo wine ání alzaa'íhíí ikágé yidíldohgo na'níł, áík'ehgo winehíí ḡḡł ha'íjool, la'íí ikágéhíí kots'á' yíłchḡḡh: áídá' wine ání alzaa'íhíí wine benaktiníí ánídídhíí zhá biyi' tádaach'íníł.

²³ Lah Jews daagodnksinii bijíí Jesus t'oh naghái hentííníí yiyi'yú higaak; bitsilke'yu yíl hikaahgo t'oh naghái binest'á' nadaayíníł nkegonyaa.

²⁴ Phárisees daanlíni Jesus gádaayíhíí, Díń'íí, nt'é bighḡ godilziníí bijíí doo baa nach'ighaa dahíí nitsilke'yu yaa nakai?

²⁵ Jesus gádaabihíí, Ya' David hik'e yíl nakaihíí bíłgo idán ádíngo shiná' daasilíigo, hago ádaaszaa láń shíhíí doo hwahá baa da'ohshíih da née?

²⁶ Abíathar okaḡah yebik'ehi da'tiséyú sitíídá' Bik'ehgo'íhi'nań daach'okaḡah goz'ḡḡ yune' ha'ayáágo, bání Bik'ehgo'íhi'nań ye'okaḡahgo baa hi'négo níí'né' n'íí náádné'go yiyḡḡ, la'íí yíl nakaihíí aldó' la' yá'nné' lék'e; áí báníhíí okaḡah yedaabik'ehi zhá daayiyḡḡgo goz'áníhi.

²⁷ Jesus gádaabihíí, Godilziníí bijíí nnee bá alzaa, doo nnee godilziníí bijíí bá alzaa da:

²⁸ Áí bighḡ shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, godilziníí bijíí ndi beshik'eh.

3

¹ Jesus Jews ha'ánátséh goz'ḡḡ yune' ha'anánázaago nnee bigan dala'ázhiinéé binawod ásdíidi ákóné' itah sidaa.

² Áík'ehgo Jesus daabich'in'íí, godilziníí bijíí áí nneehíí náyilzih shí daabich'o'núigo; ágázaayúgo dant'éhéta bee yaa dahdaago'aahíí bighḡ.

³ Jesus nnee bigan binawod ásdíidi, Kodé' hizíí, yíhíí.

⁴ Áíd' nnee daabine'ííníí gádaayíhíí, Ya' godilziníí bijíí nt'éégo ách'ít'íigo goz'ḡḡ née, dagohíí nchḡ'i bee ách'ít'íigo née? Ya' nnee hasdách'ílteehgo née, dagohíí ch'izilheego née? Áídá' doo nt'é daaníi da.

⁵ Bijíí daant'izíí bighḡ Jesus doo bíł gozhḡḡ dago déhashkeego nnee yitah déz'íídá' nnee bigan binawod ásdíidi, Yushdé' dahdin'íh, yíhíí. Áík'ehgo bich'í' dahdidilníigo bigan nádzii, lahzhinééhíí ga'at'éé násdíí.

⁶ Áíd' Phárisees daanlíni ch'ékaigo dagoshch'í' Hérod yíl daagot'íni bíłgo hagot'éégo Jesus daayizilheehíí yee ndaagoshchíí.

⁷ Jesus bitsilke'yu bíłgo túsikaḡyú dahiskai: nnee láágo Gálileedí' la'íí Judéadí' biké' onáksáá, ⁸ Jerúsalemdí' aldó', la'íí Iduméadí', Jórdan túńlíníí hanaadí', la'íí Tyre hik'e Sidon binaadyúdí', izisgo ánat'ííhíí ya'íkodaanzíigo baa náńsáá.

⁹ Akú nnee lááhíí bighḡ Jesus bitsilke'yu gádaayíhíí, Nnee doo daashiljizh da doleełgo t'ahkodá' tsina'eel áłs'íséhi kozhí' shá nno'eeł.

¹⁰ Nnee láágo náilzii; áík'ehgo kah yaa nakaihíí dawa bee denshchíd daanzigo bik'izhí' daalishjizh lék'e.

¹¹ Spirits daanchḡ'íí dahagee daabo'íige biyahzhí' hayaa ádaadzaago nádaadidilghaazh, Ni, Bik'ehgo'íhi'nań biYe' n'líni ánt'íí, daaníigo.

¹² Ch'ídaashinoh'aah hela', daayíhíí.

¹³ Áíd' Jesus wá'zhí' hayaadá' yíl nakai doleełíí, Yushdé', daayíhíí: áík'ehgo baa hikai lék'e.

¹⁴ Bitsilke'yu doleełíí nakits'adah hayíníł, yati' baa gozhóni yaa yádaakti'yú daidoł'aalgo,

¹⁵ Ítah at'éégo daanníhíí nádaayilzilhgo, ch'iidn aldó' hadainihiyóódogo binawod baa daadest'ḡḡ:

¹⁶ Simon holzéhi Peter aldó' yizhi' yá áyílaahi;

¹⁷ Zébedee biye', James holzéhi hik'e bik'isn John bíłgo; áí Boanérgees yizhi' yá ádaayizlaa, i'níhíí k'a'at'éégo golzeego ágolzee:

¹⁸ Andrew, Phillip, Barthólemew, Matthew, Thomas, Alpheús biye' James holzéhi, Tháddeus, Simon, Cánaanite n'líni,

¹⁹ La'íí Judas Iscáriot, ch'íbido'aahíí: áí hayíníłdá' k'íh yune' ha'akai lék'e.

²⁰ Áígee nnee dázhḡ láágo íla'ánánázaa, áík'ehgo Jesus hik'e bitsilke'yu doo hagot'éégo ndi da'iyḡḡ da.

²¹ Bik'íí ya'ikodaanzíídá' biká okai; Biini' édíh ląą, daañiigo.

²² Begoz'aanii ye'ik'eda'ik'ihíhi Jerúsalemđí' hikaihií gádaanii, Ch'iidn binant'a', Beélzebub holzéhi, biyi' sizíi lągo, án binawodíi bee nnee biyi'dí' ch'iidn hainihiyood, daabihií lẹk'e.

²³ Áídá' Jesus begoz'aanii ye'ik'eda'ik'ihíhi, Yushdé, daayihiigo, na'goni'íí bee bił ch'ígó'aahgo gáníí, Hagot'éego Satan biyi'dí' dabíi hádi'niidzood doleeł?

²⁴ Nnee dałaháyú binant'a' golińií dabíi ilch'i' nanádaagonkaadyúgo doo aňahyú bengenowáh át'éé da.

²⁵ Dała' naháztaanii dabíi ilk'idahnájahyúgo doo aňahyú bengenowáh át'éé da.

²⁶ Áik'ehgo Satan dabíi ich'i' naná'idziidgo ádaagodet'aqyúgo doo aňahyú bengenowáh át'éé da, daazhógo bengenáh.

²⁷ Doo hadín nnee nalwodi bigową yune' ha'agháhgo dawahá bíyéehíi yino'íi at'éé da, ntsé nnee nalwodi l'ihitł'opyúgo zhą; áídá' dawahá bíyéehíi yits'ą' yin'íi.

²⁸ Da'añiigo gádaanoħwíldishni, Nnee binch'íi dawa baa nágodit'aah doleeł, Bik'ehgo'ihí'nań nch'ogo baa yách'ilti'íi ndi adó:

²⁹ Áídá' Holy Spirit dənch'ogo baa yách'ilti'yúgohíi doo kaa nágodinot'aah át'éé da, áídá' dahazh'i' bił ch'ígodeehíi bee bá goz'aq:

³⁰ Begoz'aanii ye'ik'eda'ik'ihíhi, Ch'iidn biyi' golíi ląą, daabihiíhií bighą Jesus díi k'ehgo yalt'i' lẹk'e.

³¹ Jesus bik'isyú bima a biłgo akú hikai, dadányú nadaaz'i'dá' bich'i' oda'is'a', Yushdé, daabihiigo.

³² Nnee ląągo biňaayú naháztaanii gádaabihi, Nima a lą'íi nik'isyú dadányú nazii, níka daantaahgo.

³³ Hadíi shima a, hadíi shik'isyú? bihi.

³⁴ Jesus nnee biňaayú naháztaanii yitah déz'íídá' gáníí, Kúnko shima a lą'íi shik'isyú.

³⁵ Dahadíi Bik'ehgo'ihí'nań dáhát'íyú ánát'íi, shik'isn dagohíi shilah lą'íi shima a at'éé.

4

¹ Jesus túsikaanii bahgee ilch'ígó'aah nkenágodidzaa: áígee nnee ląągo baa náńsąą, áik'ehgo tsina'eelii yihyaago dahnezdaa; áídá' nneehíi tábaqyú íla'adzaa lẹk'e.

² Áígee na'goni'íi yee ląągo yił ch'ígó'aah gáníigo,

³ Ídaayesółts'aq; k'edileehíi yił ke'go k'edileeyú óyáa,

⁴ K'edileege k'edilzi l'aintin bahu nanehezdee, áik'ehgo dl'ó' íla'adzaago qal náđaihezlaa.

⁵ Ła' k'edilzi tsétahyú nanehezdee, akú leezh doo dážh' ląąyú da; leezh da'ayáhahíi bighą dagoshch'i' hadaazhjeed:

⁶ Áídá' ya'ái hanadáhgee dilid; bikeghad doo yúyahyú nel'aq dahíi bighą nádaahesgą.

⁷ Ła'ihíi hosh bitahyú nanehezdee, áik'ehgo hoshihií ighánłsąągo nadaistseedgo binest'a' da'ádih.

⁸ Ła' k'edilzi leezh nł'téeyú nanehezdee, ái zhą hadaazhjeedi' ncha a daasiligo nest'án áyíłaa, lą' táđin, lą'íi gostąđin, lą'íi dał'a' gonenadín bitisyú ánálzaa.

⁹ Hadíi bijeyi' golińií íyést'sąq le', nii, Jesus.

¹⁰ Jesus dasahndi nnee lą' t'ah biňaayú nadaaz'íi bitsilke'yu biłgo nabídaadiłkidgo gádaabihi, Ilch'ígót'aahgo na'goni'íi bee noħwił nadaagosínhi'íi nt'é nniigo ánnii?

¹¹ Áik'ehgo gáyihii, Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aanii doo bíg'ózi da n'íi noħwił bídaagonłs'ihigo noħwa daagodeł'aq: áídá' doo néé zhińéé daanlii dahíi ilch'ígót'aahgo na'goni'íi zhą bee bił na'goni'íi.

¹² Áik'ehgo dédaimeł'ii ndi doo daayo'ii da doleeł; dédaids't'ag ndi doo bił ídaagozi da doleeł; doo ágát'éé dayúgo binch'íi yits'ą' t'aqzh'i' nakáhgo binch'ó'hú bighą baa nágodit'aah doleeł ni'.

¹³ Ya' ilch'ígót'aahgo noħwił nagosisni' n'íi doo noħwił ídaagozi da néé? Áídá' hagot'éego ilch'ígót'aahgo nada'goni'íi dawa noħwił ídaagozi doleeł? nii, Jesus.

¹⁴ K'edileehíi Bik'ehgo'ihí'nań biyati' k'edilee.

¹⁵ K'edilzi intin bahu nanehezdee n'íi ái nnee yati' biyi' k'edolzaahíi ádaat'ee, áídá' yati' dédaids't'agdá' Satan baa nyaago daabijíi yune' yati' k'edolzaa n'íi bits'ą' hayiné'.

¹⁶ Da'ágánánát'éego tsétahyú nanehezdee n'íi yati' daids't'ago dagoshch'i' bił daagozh'ógo nádaidnné'hi;

¹⁷ Áídá' daabihi'yú bikeghad doo yúyahyú nel'aq dago dá'aňahzh'i' begodigháh; áídá' yati'hií bighą nagont'ogii bee, dagohíi nnee daabich'ólaahíi bighą biniigonł't'éehíi begowáhgee dagoshch'i' t'aqzh'i' nanánihidéh.

¹⁸ Hosh bitahyú nanehezdee n'íi yati' daids't'ag,

¹⁹ Áidá' ni' gosdzán biká' zhì' nabi' dintl'ogíí, hágołdzilgońí k'izé' idilteehíí, la'íí dawahá biká' hágot'inií bijíí biyi' bitis silíigo, hosh ighánísáágo yati' k'edolzaa n'íí naistseed, áik'ehgo doo binest'á' goleeh da.

²⁰ Leezh nlt'éeýú nanehezdee n'íí yati' daidits'ago nádaagodin'áa, áik'ehgo nest'án ánadaail'íih, la' tadin, la'íí gostadin, la'íí dala'á gonenadin bitisyú ánadaail'íih.

²¹ Jesus gánadaayi'ńii, Ik'ah kọ'íí ch'otííigo táts'aa bil hayaa nch'í'áah née? Kástiné yitl'áahyú nch'í'áah née? Ik'ah kọ'íí biká' dahnásilt'áhé biká' dahch'i'aahgo hi at'ée.

²² Dawahá nanl'i' n'íí ch'í'nah ádolńii; dawahá doo hit'íi da n'íí bigózłhgo ádolńii.

²³ Hadín bijeyi' golíńii íyést's'aa

²⁴ Da'dohts'agíí nlt'éeigo ídaayesółts'aa. Dáhołáago kaa daasohné' lárshí n'íí k'ehgo da'ágáhołáago nohwaa nádo'né'; la'íí nohwíí daadohts'agíí dayúweh bitisyú ínagodángo nohwaa nádo'né', bilńii.

²⁵ Dahadín íyést's'aaigo ígol'aahíí, bigoya'íí itisgo baa nádo'né'; áidá' dahadín doo íyést's'aa dahíí ayáhágo íyést's'aa n'íí ndi bits'á' da'ílií nádodleel.

²⁶ Jesus gáníí, Bik'ehgo'ihí'nań bilatl'áhgee begoz'aaníí díí k'ehgo at'ée: la' nnee k'edilzíí yil ke'go k'edilee;

²⁷ Anágoldohgo t'é'gee ilhoshdá' t'ahbiggo nádidáhdá' k'ednláá n'íí hadaazhjeedí' ndaandésaa, hagog'éeigo shíhíí doo yígółs' da ndi.

²⁸ Ní' dabíí inest'á' yindítsé, bit'áa ntsé hadaajah, áígeehíí bilatáhé daagoleeh, áidí' binest'á' nlt'éeigo nt'í.

²⁹ Nlt'éeigo nest'aaagee dagoshch'í' t'oh bená'it'íshé bee higeesh nkegonigháh, da'nest'aaagee ngonyááhíí bighá.

³⁰ Jesus gánadí'ńii, Bik'ehgo'ihí'nań bilatl'áhgee begoz'aaníí hant'é bil hshhah ndleego baa nadaagohińni'? Nt'eshá' ikch'ígót'aahgo na'goni'íí baa nadaagohińni'?

³¹ Ch'il mustard holzéhi biyigéhií k'ehgo at'ée; áik'edilzeegee k'edilzíí dawa bitahgee bízhá alts'íséhihi at'ée:

³² Áidá' k'edolzaadá' hadag nołséét, áidí' ch'il dawa bitisgo at'éhi hileeh, bits'ádaaz'aahíí nchaa hileeh, áik'ehgo dló' yúdahyú nada'inihíí bit'oh ádaagole', bichagosh'ohyú.

³³ Ikch'ígót'aahgo nada'goni'íí ágádaat'eehíí ląágo Jesus Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bee bil nagosni' lẹk'e, bil ídaagozińii bik'ehgo.

³⁴ Dá'ikch'ígót'aahgo nada'goni'íí zhá bee bich'í' yakti' lẹk'e: áidá' dasahndi bitsilke'yu yil nadaaháztaayúgo, dawahá bil ch'í'nah áyílaa.

³⁵ Da'ái bijíí o'í'áayú Jesus bitsilke'yu gádaayihńii, Noo', hanaazh'í' nohwil nada'do'éeel.

³⁶ Nnee baa nanńsáá n'íí nádihołséh daayihńii, Jesus t'ah tsina'eehíí yiyi' dahsdaago bitsilke'yu bil oda'iz'éeel. Tsina'eeł ádaakts'íséhi áldó' ba'ashhah dahi'eeł lẹk'e.

³⁷ Nt'éeigo yat'éeigo deyolgo tsina'eehíí tú nádidáhíí beh nádiłk'oolgo bee ha'dezbłh.

³⁸ Áidá' tsina'eehíí biyi' iké'dí' tsi'aał biká' Jesus ilhosh: bitsilke'yu ch'ínadaabisidgo gádaabińii, Ikch'ígót'aahíí, goyéelgo nohwich'í' godegháhíí doo nił hago'at'ée da née?

³⁹ Áik'ehgo ch'ínadzidgo nyolhíí yich'í' hadzii, áidí' túsikaaníí gáyihńii, Dákohego, nkego-hin'áá le'. Áik'ehgo oyółgo nkenágohełt' lẹk'e.

⁴⁰ Áidí' Jesus gádaabińii, Hant'é lą bighá ndaaldzid? Hant'é bighá doo Bik'ehgo'ihí'nań bada'ohíí da?

⁴¹ Áik'ehgo bitsilke'yu dázhó tsídaadesyzigo gádaahídi'ńii, Nnee ląá daat'éhi díí, nyolhíí la'íí tú ndi da'áyiłńiiyú ádaat'íi.

5

¹ Hanaayú Gadarénes daagolńiiyú bil nada'diz'eel.

² Jesus tsina'eehíí yiyi'dí' háyáágo nnee lena'ńihíí goz'ąądí' nnee spirit nchọ'íí biyi' golíni baa nyáá,

³ Áń nnee lena'ńihíí goz'ąayú golínihi; doo hadín kńábółt'óh adzaa da, bésh hshbizhíí bee ndi:

⁴ Golaąń bésh hshbizhíí la'íí kokee bee kńadaach'ilt'óhíí bee hbi'dest'ło ndi bésh hshbizhíí ik'ínayidzińs, la'íí bikée kńadaach'ilt'óhíí nyihidzińz lẹk'e: doo hadín nzhọgo ábóle' ágódzaa da.

⁵ T'é'gee la'íí jįįge dzilyú nnee lena'ńihíí bitahyú dádiłwoshgo zhá naghaa, tsée yee n'ídiłgeeshgo.

⁶ Áidá' dánzaadí' Jesus yiltsąądá' yich'í' nádiłwodgo yiyahzh'í' hayaa adzaago,

⁷ Yat'éeigo gáníí, Hago ląá áshíle'go ánt'íi, Jesus, da'tiséyú at'éhi biYe' nńini? Shiniigodnłeh hela', Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee nánoshkąąh.

⁸ Jesus spirit nchọ'íí ik'idá' gáyihńii, An biyi'dí' hanńáh, spirit nchọ'íí nńini.

⁹ Jesus nabidłkido, Hant'é honłzéé? bńii. Shíí Łáni honszee: hiidłąhíí bighá, ńii.

10 Díí goz'aađí' ch'ídaanohwinyóód hela', n̄iigo náyokaaḡ.

11 Áígee dzil biṇahzhì'yú góchi da'ayaaḡo nanaksé' lèk'e.

12 Áík'ehgo ch'iidn dawa nádaayokaaḡ, Góchi biyi' onohwinyóód, áí beh náhiilzéh, daaniigo.

13 Áík'ehgo Jesus baa goden'áá. Spirits daanchò'í n̄eehí'iyi'dí' hanaksáá'dá' góchi yiyi' onaksáá; áídí' góchi n'íí (nakidn doo náhóltagyú shì,) hayaa nádnk̄iigo túsikáni yeh náksááḡo tú yil daadesdzii.

14 Góchi yinádaadéz'jì n'íí nádnk̄iigo k̄ih goznilyú la'íí biṇaayú gotahyú yaa nadaagosni'.

N̄ee yil nadaagosni'íí áí ágodzaahí' daine'j̄iyú oheskai lèk'e.

15 Jesus yaa hikaidá' n̄ee ch'iidn isná ábiksì n'íí, spirits daanchò'í lani biyi' golj̄i n'íí, bidiyágé gólj̄igo, biini' ndi golj̄igo sidaago daayiltsaa lèk'e; áík'ehgo ndaaldzid.

16 N̄ee biṇáát' ágodzaahí' hagot'éégo n̄ee ch'iidn isná ábiksì n'íí biyi'dí' Jesus ch'iidn hainiyoodíí, la'íí góchi hago ádaaszaahí' yaa nadaagosni'.

17 Áík'ehgo, Nohwini'dí' ch'ínnáh, yilniigo náyokaaḡ n̄kegonyaa.

18 Jesus tsina'eelí' yeh nádzaaḡo n̄ee ch'iidn isná ábiksì n'íí nábokaaḡgo, Nił nádosht'aash, nii lèk'e.

19 Áídá' Jesus, Dah, biṇii, gowayú nádnádahgo nit'eké Bik'ehgo'ihì'nañ dážhò ná áyílaahí' baa bił nadaagoln̄i', la'íí hagot'éégo naa ch'oba'íí.

20 Áídí' dahiyaago Decápolis biṇaayú Jesus bá áyílaahí' yaa nagoln̄i' n̄kegonyaa; áík'ehgo n̄ee dawa bił díyadaagot'ee lèk'e.

21 Jesus hanaayú bił naná'dez'eeldá' ákú n̄ee l̄áḡo baa nántsáá; án tábaayú sizj̄i lèk'e.

22 Áígee Jews ha'ánátséhí' yebik'ehi la' Jáirus holzéhí nyáá; án Jesus yiltsaa'dá' yiyahzhì' hayaa adzaago,

23 Náyokaaḡgo gáníí, Shitsi' alts'ísèhi k'azhà datsaah: noo', n̄t'éé nádleeh doleelgo bik'enl̄n̄ih; áík'ehgo hiṇaa doo.

24 Áík'ehgo Jesua yil onát'aazh; higaalgo n̄ee l̄áḡo biké' nalseelgo daabiljizh lèk'e.

25 Áígee isdzán dił bighánl̄j̄igo nakits'adah bił legodzaa,

26 Izee nant'án lán ch'éh ádaabil'j̄id, la'íí bizhaali dawa nayihnił ndi doo nzhoḡ nádleeh da, áídá' da'tiségo adzaa.

27 Jesus ya'ikonzj̄igo bine'dí' ch'íl̄aaḡee ninyaago bi'íí yedelniih lèk'e.

28 Ídił yalti'go gáníí, Bi'íí zhà ndi bedenshniihyúgo, n̄t'éé náshdleeh.

29 Dagoshch'ì' dił bighánl̄j̄i n'íí ésdj̄id; áík'ehgo kah yaa naghaa n'íí nábi'dilziigo yígołs̄j̄id lèk'e.

30 Jesus, binawodíí bits'á' hagoshì adzaago yígołs̄j̄idgo, dagoshch'ì' n̄ee biké' nántsáá'hí' yich'ì' ledidzaago gáníí, Hadín shi'íí yedelniih?

31 Bitsilke'yu gádaabilni, N̄ee niṇaayú daahiljizhgo hí'j̄i; nt'é bigha, Hadín shedelniih, n̄ni áídá'?

32 Hadín át'ínií yígołs̄j̄ihgo, n̄ee yitah dez'j̄i.

33 Isdzánhí' ábi'dilzaahí' yígołs̄j̄idgo néldzidgo dit̄idgo Jesus yiyahzhì' hayaa adzaago, adzaahí' da'aniigo yaa yil nagosni'

34 Jesus gáyilni, Shilah, ni'odla'íí n̄t'éégo ánániidlaa; ilch'ì'gont'éégo nadáát, kah baa nanṇaa n'íí nándzii.

35 Jesus áígee t'ah yalti'dá' Jews ha'ánátséhí' yebik'ehi bigowadı' n̄ee hikaigo gádaabilni, Nitsi' dastsaa; nt'é bigha ilch'ígó'aahí' dayúweh nañt'og áída'?

36 Ádaaniihí' Jesus yidezts'aaḡo ha'ánázéh yebik'ehi gáyilni, Doo néıldzid da, Bik'ehgo'ihì'nañ hondl̄á.

37 Áídí' Peter, James hik'e bik'isn Johnhí' zhà yil dikáhgo ngon'áá.

38 Ha'ánázéh yebik'ehi bigowayú n̄yáágo godnch'aadgo la'íí n̄ee díyat'éégo daachago yiltsaaḡ.

39 Gowayun'e' ha'ayáágo gádaabilni, Nt'é bigha daagodinolch'aadgo daachag? Na'ilíhn doo daztsaa da, daazhógo ilhoshgo at'éé.

40 Áí bigha n̄ee dážhò baa daadloh lèk'e. N̄ee ila'adzaahí', Ch'ínokháh, daayilniidá', na'ilíhnhí' b̄áá, bitaa hik'e yil nakai n'íí bilgo na'ilíhn sitj̄i yun'e' ha'akai.

41 Áígee bigan yiltsoodgo gáyilni, Talítha cúmi; áí, Na'ilíhn, nádnáh, (nildishni,) golzeego ágolzee.

42 Dagoshch'ì' nádiidzaago dahiyaa; án nakits'adah bił legodzahi. Áígee dážhò koł díyadaagodzaa lèk'e.

43 Ágodzaahí' hadín baa bił nadaagoln̄i' hela', daayilni, Jesus; la'íí gánádaabildo'niid, Bá da'dohné'.

6

¹ Jesus áídí' dahiyaa, dabíí gólíyú nádzáá; bitsilke'yu biké' hikaahgo.

² Jews daagodnshíí bíjii, ha'ánálséh goz'áa yune' Jesus ilch'ígó'aah nkegonyaa: nnee lǎágo daidits'ago bíl díyadaagot'eego gádaanii, Hadí' lǎá yígolsíidihí? Bigoyá'íí hadí' baa hi'né'i, godiyíhgo ánágot'ííhí ndi ányol'ííhgo?

³ Díí la'kíh ágole'hi nlií, Mary bizhaazhé ya', James, Josés, Juda hik'e Simon daabik'isn ya'? Bilahkiíhí áldó' la' akú bíl nahétaq? Áí bighǎ bik'edaach'ishch'ii lǎk'e.

⁴ Jesus gádaabíhí, Bik'ehgo'íhí'nañ binkááyú na'iziidi dahot'éhé nnee daabidnshí, áídá' dágolííge, bik'íhí la'íí da'la' naháztaaní bitahyú zhǎ doo hadín bidnshí da.

⁵ Áí bighǎ akú doo izisgo ánat'ííhí da ndihí daanníhíí da'kwíyé zhǎ yik'e daadilíhíhgo nádaailzií.

⁶ Doo daabodlǎá dahíí bighǎ bíl díyagot'ee lǎk'e. Áíge ilch'ígó'aahgo gotahyú naghaa.

⁷ Jesus bitsilke'yu nakits'adáhí, Yushdé', daayilniiidá', dánaki nláágo zhǎ odaayihí'aago spirits nchó'íí daabidits'ago yá ndaagoz'áa;

⁸ Gádaayihíhgo, Desohkaiyú doo hant'é daahné'go da, gish zhǎ; izis bena'iltiníí dahgo, bání áldó' dah, nohwibestso bizis biyi' zhaali da'ádhgo;

⁹ Kee biká' na'ast'ónihíí biyi' deso'eez, ni'íicho doo naki da le'.

¹⁰ Gánádaayíldo'níid, Dahagee gowayú ha'ahkáhgo, da'áígee dinohbíh le'gá, lahýú desohkaizhí'.

¹¹ Dahagee nnee daagolíníí doo hádaanohwit'íí dayúgo, nohwiyati' doo yídaayést'sáa dayúgo, áídí' dahdohkáhgo nohwíkee bǎq leezhíí baa daalhaak, áí bee doo hádaanohwit'íí dahíí bigózi' doo. Da'ániigo gánohwíldishnii, Bik'ehgo'íhí'nañ nnee yándaago'aahíí bíjii Sódóm hik'e Gomórrah golzeegee daagolíí n'íí biniidaagodilne'íí bitisgo hagee nohkai n'ííge daagolíníí biniidaagodolnii.

¹² Áík'ehgo nakits'adáhíí dahdikaigo nnee yich'í' yádaakti', Nohwinchó'íí bits'á'zhí' ádaahne', daaniigo.

¹³ Ch'iidn lǎágo nnee biyi'dí' hadainiheyood, la'íí daanníhíí lǎágo ik'ah yíl yedaadilíhíhgo nádaailzií.

¹⁴ Nant'án Hérod holzéhi Jesus ya'ikonzi; (dahot'éhé bizhi' bigozíidgo); áík'ehgo gáníí, John Baptize ágole' n'íí daztsáqdí' naadiidzaa lǎq, áí bighǎ ígozisgo ánat'ííhí.

¹⁵ Áídá' la'íí, Elías at'íí, daanii. La', Bik'ehgo'íhí'nañ binkááyú na'iziidi at'íí, dagohíí doo áníidá' Bik'ehgo'íhí'nañ binkááyú na'iziidi n'íí ga'at'éhi, daanii.

¹⁶ Hérod Jesus ánat'ííhíí ya'ikonziidá' gáníí, John, bitsits'in nadik'ii n'íí át'íí: daztsáqdí' naadiidzaa lǎq.

¹⁷ Dabíntsedá' Hérod oda'is'ago John daayiltsoodgo ha'ádaayist'e', Heródias holzéhihí bighǎ, án Hérod yíl nnaa lǎk'e, bik'isn Philip t'ah yíl nannee ndi.

¹⁸ John Hérod gáyilniiid, Nik'isn bí'aa doo bíl na'aashgo ná goz'áa da.

¹⁹ Áí bighǎ Heródias John yik'enniíhgo bidizidee hat'íí ndi doo hagot'éégo da lǎk'e:

²⁰ Hérod John yidnshí, nnee dábi'ehyú át'éehíí, dílzíhgo bá habi'delzaahíí nliigo yígolsíigo binádezi'íí lǎk'e; Hérod yidits'ago yaa bíl gozhóq, bíl nagodinlt'ee ndi.

²¹ Áídá' Heródias bá ilch'í'golzaa, Hérod bíl lénágodáhgo nnágodzaagee bá da'odaágo nadaant'aahíí, siláada bá nant'án daanliiníí, la'íí Gálileegee nnee itisgo ádaat'eehíí dawa da'iyáq.

²² Heródias bizhaazhé na'ilíhíí ha'ayaadá' ilzhishgo Hérod la'íí yíl da'iyáqhíí yíl daagoyíshóq, áík'ehgo Hérod na'ilíhíí gáyilnii, Dant'éhéta hánt'iiníí shíhóhkeed, áík'ehgo naa nshné'.

²³ Bit'á dahdidilíhíhgo gánáyíldí'nii, Dant'éhéta shíhóhkeedíí, dawahá bánansht'aahíí ihní'go ndi naa densh'aa.

²⁴ Áídí' na'ilíhíí onádaayú bima gáyilnii, Nt'é bíhóshkeed? Áík'ehgo bima gábíhíí, John Baptize ágole'íí bitsits'in bíhóhkeed.

²⁵ Áík'ehgo na'ilíhíí dagoshch'í' ha'ánádaadá' hwéhego Hérod yich'í' nnilwodgo gáníí, John Baptize ágole'íí bitsits'in bena'ikaahíí biká' dahs'áago dagoshch'í' shaa íkaah.

²⁶ Nant'ánhíí dázhógo doo bíl gozhóq da; áídá' bit'á dahdidilíhíí n'íí bighǎ, la'íí nnee yíl da'iyáqhíí bighǎ doo hagot'éégo, Dah, yilnii da.

²⁷ Áík'ehgo dagoshch'í' nant'ánhíí siláada John bitsits'in náyíí'aahgo oyi'á': áík'ehgo ha'áná'ilka' yune' bitsits'in nadain'áqadá',

²⁸ Bena'ikaahíí bee bitsits'ini ha'ádaiskáqgo, na'ilíhíí yaa yinkáq; áídí' na'ilíhíí bima yaa nainkáq.

²⁹ John bitsilke'yu ya'ikodaanzíidá' bits'íhíí nádaintíígo tsébií'í'án yune' odaiztíí lǎk'e.

³⁰ Odais'a' n'íí Jesus yaa nákaigo hago ánadaát'íidíí, la'íí nt'é ilch'ídaagos'aqahíí dawa baa bił nanádaagosni'.

³¹ Áidí' Jesus gádaabilnii, Noo', danéé zhá da'igoljyú ch'a'ohkáh, hanádaahidzoolyú; nnee ląągo baa nihikahíí bighą doo da'iyąą da le'ągot'ee lęk'e.

³² Áík'ehgo doo hadií naghaa dayú dabíí zhá bił oda'iz'eel.

³³ Áidá' nnee bił oda'iz'eelgo daabiltsąą lęk'e, áík'ehgo ląągo Jesus yídaagoksjidgo il'anigo kįh goznildí' dani'go akú dantsé nkíí, áidí' baa nanńśąą.

³⁴ Jesus ákú bił nda'iz'eelgo nnee ląągo íla'adzaahíí yo'jigo yaa daach'oba', dibelji nanyoodíí da'ądįhgo nakai lehíí k'ehgo ádaat'eehíí bighą; áík'ehgo ląągo yil ch'ídaago'áh nkegonyaa.

³⁵ O'i'ąązhí' godeyaayú bitsilke'yu baa hikaigo gádaabilnii, Kú da'igoljyú doo hadiń gólji da, k'ad o'i'aazhzi' goldoh:

³⁶ Nneehíí dahayú gotahyú nádaadnl'áá, bán nadaayihnihyú; bi'idán da'ądįhíí bighą.

³⁷ Áidá' Jesus gádaabilnii, Nohwiigo bá da'dohné'. Bitsilke'yu gánádaabikdo'niiid, Bán naki gonenadin zhaali, penny holzehi, dabik'ehgo nadaahilnihyú nkáh née, bá da'n'né'go?

³⁸ Bán dijolé da'kwíí nadaahné'? nii, Jesus, Ti'i, akú hadaadeh'ji. Yídaagoksjidá' gádaanii, Ashdla'i ląą, lógíí naki bilgo.

³⁹ Jesus gádaabilnii, Nnee dawa ni'yú t'oh dot'izhi biká'yú il'anigo dinohbįh daabikdohnii.

⁴⁰ Áík'ehgo dała'á gonenadįngó la'íí ashdladįngó dinezbįh.

⁴¹ Áidí' Jesus bán ashdla'ihíí lóg nakihíí bilgo náidnné'go hadag déz'jigo ya'ihénzigo oskaąđ' ilk'ídaizné'go bitsilke'yu yaa daizné', nnee yitada'įniihgo; la'íí lóg nakihíí nnee dawa yitada'iznii.

⁴² Áígee nnee dawa da'iyąągo náda'isdjíd lęk'e.

⁴³ Ch'ėkaadíí táts'aa nakits'adah bik'ehgo nádaaihezlaa, bán hik'e lóg bilgo.

⁴⁴ Nnee ashdladn doo náhóltagyú áhólanishį bán daiyąą.

⁴⁵ Áidí' Jesus bitsilke'yu gádaayihni, Tsina'eehíí beh hohkáhgo shádįhyú nohwil ido'eeł hanaayú, Bethsáidayú, shíhíí nnee nádohkáh bikhshniidá'.

⁴⁶ Nádohkáh yilnńiídá' dasahndi wá'yú óyáá, okąąhyú.

⁴⁷ O'i'ąą ni' tsina'eehíí tú ilni'yú hi'ól, áidá' Jesus dasahndi ni'yú naghaa lęk'e.

⁴⁸ Bił da'o'ólgee bidáhzhí' nyolgo bich'į' nagont'ogo Jesus yiltsąą; áík'ehgo doo hwháh ha'i'aah dayú bich'į' higaal, tú yiká' higaalgo; ba'ashhah ch'eghągo.

⁴⁹ Nt'éeego tú yiká' higaalgo bitsilke'yu daabiltsąądá', ch'iidn at'jį daanzigo nádaadilghaazh:

⁵⁰ Dawa daabiltsąągo tsídaadolyiz. Áidá' dagoshch'į' Jesus bich'į' hadziigo, Nohwil daagozhó' le': shíí ásh't'jį; doo nédaakdzid da, daabilnii lęk'e.

⁵¹ Áidí' tsina'eehíí itah yiyi' oyaągo nyolii isht'idedzaa: ái bighą dązhó bił díyadaagot'eego tsídaadolyiz.

⁵² Bán godiyįhgo ląągo alzaa n'íí doo bił ídaagozi da; áidá' bijii nt'iz daasilji.

⁵³ Hanaayú bił nada'dez'eeldá' ni' Gennésaret golzeeyú nda'iz'eelgo tsina'eehíí dah daay-ihizt'ó'.

⁵⁴ Áígee tsina'eehíí biyi'dí' hakaidá' dagoshch'į' nnee Jesus yídaagoksjid.

⁵⁵ Áík'ehgo daagotahyú dahot'éhé anákeelgo daannihíí ch'id yiká' nashjeed, hayú Jesus naghaa ch'įniyú anádaayoltéeh.

⁵⁶ Dahayú naghaayú kįh nagoshjaayú, la'íí kįh nagoznilyú, la'íí gotahyú, daannihíí intink'ehyú ndaayihniik. Jesus náyokąąhgo, Nt'íí bidá'yú zhá ndi bedaadenlñih, daabiknigo: áík'ehgo bedaadesniihíí dawa nádaabi'dilzii.

7

¹ Pharisees daanlını hik'e begoz'aaníí ye'ik'eda'ilchíhi la' biłgo Jerúsalemđ' hikaihíí Jesus yaa íla'adzaa.

² Jesus bitsilke'yu la' bigan dáchizhągo da'iyąągo daa yiltsąą, ái dá doo daagodnįsigo táda'digisé da'iyąągo ágolzee; ái daayiltsąądá' yida'iltah lęk'e.

³ Phárisees hik'e Jews daanlını dawa daagodnįsigo tánáda'digisyúgo zhá náda'idįh, ilk'idá' nnee yánazji n'íí yendaago'aahíí k'ehgo.

⁴ Na'hinih nagoz'ąđi' nnáhikągee daagodnįsigo táda'digisigo zhá da'iyąą. Ilk'idá' nnee n'íí yedaagos'aaníí ląągo aldó' yee ánadaat'jil, idee, isaa, be'ibizhé bésh litsogi alzaahíí daagodnįsigo tádaasgigo, biká'idáné aldó'.

⁵ Phárisees hik'e begoz'aaníí ye'ik'eda'ilchíhi biłgo Jesus nayidaadikidgo, Hant'é bighą nitsilke'yu ilk'idá' nnee yánazji n'íí yendaagos'aaníí doo yikisk'eh ádaat'ee dago dá doo daagodnįsigo táda'digiségo da'iyąą? daanii.

⁶ Jesus gádaabiñii, Nohwíi nñee nzhóni ádaadoł'ini, Esáias da'aniiigo dabíntséda' nohwaa nagolni' lèk'e, díi k'ehgo nohwaa k'e'eshchíigo, Díi nñee dá yati' zhá bee daashidnısjı da.

⁷ Da'ılıjızhı' daashokqah, nñee yegos'aaniiı zhá yee ilch'ıdaago'aah.

⁸ Bik'ehgo'ihı'nañ yengon'áanii k'ihzhı' ádaasolaadá' ilk'ıda' nñee n'ıı yendaagos'aaniiı zhá bikısk'eh ádaanoht'ee, isaa, ideeta daagodinolsıgo tádaahgısgo; la'ıı da'áık'ehgo ląáyú ánádaaht'ıjı.

⁹ Áıdı' gánaadaabıldı'nıı, Ilk'ıda' nñee n'ıı nohwá yendaagos'aaniiı zhá nıdzılgo daahonohı'huı bıghá Bik'ehgo'ihı'nañ yengon'áaniiı daazhógo k'ihzhı' ádaanołsjı.

¹⁰ Moses gánıııd, Nıtaa hik'e nımaa dınsı, la'ıı, Hadıń bitaa dagohıı bąá yati' yee yokáahıı zıdeego bá goz'ąą:

¹¹ Áıdá' nohwıhıı gádaadohıı, Hadıń bitaa dagohıı bąá, Nt'éhéta bee nich'oshııı doleeł n'ıı Corban at'éé, yihııhıı, áı golzeego Bik'ehgo'ihı'nañ baa nshné' golzeego ágolzee; áık'ehgo áń doo zıdeego bá goz'ąą da, daadohııı.

¹² Adohııgo bitaa dagohıı bąá doo dayúweh bich'onıı da ndı nzhọq, daadohııı;

¹³ Áık'ehgo ilk'ıda' nñee n'ıı yendaagos'aaniiı nohwıchagháshé bıł ch'ıdaagonoh'aahıı bikısk'eh ádaanoht'eego Bik'ehgo'ihı'nañ bıyati'ıı doo nt'égo ádaanołsjı da: la'ıı da'áık'ehgo ląáyú ánádaaht'ıjı.

¹⁴ Áıdı' nñee dawa, Yushdé', daayılñıııd' gádaayılñıı, Daanohwıgha shıdaayelks'ąągo bıdaagonoh'aah:

¹⁵ Nt'é koká'dı' koyı' yune' be'ogohıgháhıı doo nchọ'go kodılteeh da: áıdá' nt'é koyı'dı' behagohıgháhıı zhá nchọ'go kodılteehıı at'éé.

¹⁶ Hadıń bıjeyı' golıınıı ıyésts'ąą le'.

¹⁷ Nñee ıla'at'éé n'ıı bıts'ą' Jesus kıh yune' ha'ayaadá' bıtsılke'yu ilch'ıgó'aahgo nagolni' n'ıı yaa nabıdaadıłkıd.

¹⁸ Áık'ehgo gádaabiñıı, Ya' nohwıı aldó' t'ah doo nohwıı ıdaagozı da néé? Nt'éhéta koká'dı' koyı' yune' be'ogohıgháhıı doo nchọ'go kodılteeh dahıı, ya' doo hwahá bıdaagonokıjıh da néé?

¹⁹ Áı kojıı doo bıyı' yune' ogohıgháh da go'ıı, áıdá' kobıd yuyaa be'ogohıgháh, áıdı' nláhyú bech'ıgohıgháh; Jesus áńıhıı bee ıdánı dawa nt'éé, ııı.

²⁰ Gánaadaabıldó'ıııd, Koyı'dı' behagohıgháhıı zhá nchọ'go kodılteehıı at'éé.

²¹ Koyı'dı', kojıı bıyı'dı' dııńko behagohıgháh: nchọ'go natsı'ıkeesıı, nant'ı' na'ıdaahıı, iké' na'ıdaahıı, na'ıltsedıı,

²² Ich'in'ıjıhıı, dawahá dayúwehého ıdáhách'ıt'ıııı, nchọ'go ách'ıt'ééhıı, nach'ıch'aahıı, nchọ'ıı doo bıch'ı' t'ąązhı' ách'ıt'éé dahıı, bıyééhıı hách'ıt'ıjıhıı bıghá hach'ıshkeehıı, nchọ'go yách'ıltı'ıı, ıda'ch'odlııhıı, konı' ádıńıı aldó'.

²³ Dıı nchọ'ıı dawa koyı'dı' behagohıgháh, áı nchọ'go daakodıhıııı at'éé.

²⁴ Áıdı' Jesus dahıyaago Tyre hik'e Sidon golzeehıı bınaayú óyáá, áıgee kıh yune' ha'ayáá, ákı nashaahıı doo hadıń yıgokıjıh da, nzıgo: áıdá' doo hagot'éego nádaabıdof'ıjıhgo da.

²⁵ Áıdá' ısdzán bızhazhé na'ılıhıııı spirit nchọ'ı bıyı' golıınıı Jesus ya'ıkonzı, áık'ehgo baa nyáágo bıyahzhı' hayaa adzaa:

²⁶ ısdzánhıı Greek k'ehgo yaltı'ıhı, Syrophenıadı' gólını; áń nábokqah, Ch'ııd shızhazhé bıyı' golıını bıyı'dı' hanyóód, bıñııgo.

²⁷ Jesus gáбіñıı, Chagháshé ntsé bá daach'ıdıne'go nlt'éé: bán chagháshé bıts'ą' nách'ıdıne'go gósé bıch'ı' och'ılkaadgo doo bık'eh da.

²⁸ ısdzán gánaabıldı'ııı, Da'anıı, shıNant'a': da'ágát'éé ndı gósé bıká'ıdáné bıch'ı' nakahıı bán bızhool chagháshé bıts'ą' nanıhıdéhıı daayıyąą.

²⁹ Jesus gáбіñıı, Áńıhııhıı bıghá nádndáh; ch'ııd nızhazhé bıyı'dı' háyáá.

³⁰ ısdzánhıı bıgowayú nadzaago, ákı bızhazhé bıká'dahstıne' yıká' dahstıjı ląą, ch'ııd nı da'ádıhgo.

³¹ Áıdı' Jesus dahnadızaago Tyre hik'e Sidon golzeedı' túsikaanıı Gáılee golzeezhı' nadzáá, Decápolis golzeeyú ch'ınyáágo.

³² Áıgee nñee bıjeyı' ágodını, doo nlt'éégo yaltı'ı, Jesus baa bıł ch'ıkai lèk'e; Bıká'nłñıh, daabılch'ııııgo nádaabıch'okqah.

³³ Nñee ıla'at'ééhıı bıts'ą' dasahndı yıl' ó'áázhdá' bıjeyı' odolñııh, áıdı' hadnzheedgo nñeehıı bızaad yedelñııh;

³⁴ Hadag déz'ııgo deyoldá', Éphphıı, bıñıı, áı, Ch'ınáđendláád, golzeego ágolzee.

³⁵ Dagoshch'ı' bıjeyı' ch'ınáđendláád, la'ıı bızaad n'ıı nlt'éé násdıııgo, nlt'éégo yaltı'ı.

³⁶ Hadıń bıł nadaagolñı' hela', bıñıı, Jesus: ádaabiñıııd ndı da'tısego yaa nanádaagolñı';

³⁷ Dázhó bıł díyadaagot'ee lèk'e, gádaanııgo, Dawahá dázhó nlt'éégo ladaile': kojeyı' ágodıh n'ıı ıch'ıdıt's'ago ánáıdle', la'ıı doo yách'ıltı'ı da n'ıı ndı yách'ıltı'ıgo ánáıdle'.

8

1 Ái benagowaadá' nnee láágo íla'adzaa, doo nt'é daiyaá dago Jesus bisilke'yu, Yushdé', yihniidgo gádaayihni,

2 Nnee íla'at'éehíí baa daach'oshba', dá bil nashkaigo taagiskaa, k'adíí doo nt'é daiyaá da.

3 Bigowayú dáshiná' onádaasil'a'yúgo, nákaahyú dánko shiná' yik'ee odaatish: lá'íí nzaadí' neheskaihí bigha.

4 Bitsilke'yu gádaabilni, Da'igolíígee hadí' bán nádaach'idiné', díí nnee bá daan'né'go?

5 Jesus gádaabilni, Bán dijolé da'kwíí nadaahné'? Gosts'idi, daanii.

6 Áííge nneehí, Ni'yú dinohbih, daayihni: ádí' bán gosts'idi náidnné'go ya'ihénzigo oskaadí' ík'ídaizné'go bitsilke'yu yaa daizné', nnee yitada'niihgo; áík'ehgo yitada'izni.

7 Lóg alts'iséhíí da'ayáhago áldó' nadaané': áí ya'ihénzigo oskaádogo, Díí áldó' nnee bitadaahni, ni, Jesus.

8 Áík'ehgo da'iyáago náda'isdíí: ádí' ch'ékaadí' táts'aa gosts'idi bik'ehgo nádaihlezla.

9 Nnee díídn doo náhóltagyú áholánishí da'iyá: ádí' onádaihes'a' lèk'e.

10 Dagoshch'í' bitsilke'yu bilgo tsina'eehí beh hikai, ádí' Dalmanútha golzeeyú bil nda'iz'eel.

11 Phárisees baa hikaigo yil lahada'dit'áh nkegonyaa, bídaantáah daanzigo gádaabilni, Yaaká'dí' godiyihgo be'ígózini nohwil ch'í'nah áúle'.

12 Jesus biyi'siziinií doo bil gozhó dago gáníí, Nt'é bighá díí daahinolt'ííhí be'ígózini yiká daadéz'íí? Da'aníi gádaanohwidshni, be'ígózini doo bil ch'í'nah ádaalnéhi at'éé da.

13 Ádí' tsina'eehí yeh nanadzaago hanaayú yits'á' bil naná'diz'eel.

14 Bitsilke'yu bán yínadaas'nah ni', da'á'á zhá tsina'eehí biyi' si'áá lèk'e.

15 Jesus bil ch'ígó'aahgo gádaabilni, Bán benilzoolé Phárisees daanlíni biyéehíí, lá'íí Hérod áldó' biyéehíí baa daagonohsaa.

16 Bitsilke'yu ilch'í' yádaakti'go gádaanii, Bán doo daasii'né' dahíí bighá aníí.

17 Jesus ádaaniihí yígólsigo gábilni, Hant'é bighá bán doo daasoné' dahi baa ilch'í' yádaakti'? Ya' doo hwahá bídaagono'aah da, doo nohwil ídaagozi da nee? Ya' nohwíí t'ah daant'iz?

18 Nohwííáá daagolíí dá' doo bee daadeh'íí da néé? Nohwijeyi' daagolíí dá' doo bee ídaayesólt'sáá da néé? Ya' doo bínadaaniih da néé?

19 Bán dijolé ashdlá'í ík'ídaasiiné'go nnee ashdladn doo náhóltago bá da'dená' n'dá', ch'ékaadí' da'kwíí táts'aa bik'ehgo nádaahesolaa lání? Gosts'idi, daanii.

20 Bán dijolé gosts'idi ík'ídaasiiné'go nnee díídn doo náhóltago bá da'dené' n'dá', ch'ékaadí' da'kwíí táts'aa bik'ehgo nádaahesolaa lání? Gosts'idi, daanii.

21 Áík'ehgo Jesus gánádo'niid, Nt'é bighá doo nohwil ídaagozi da?

22 Ádí' Jesus Bethsáidayú n'yáá; áííge nnee bináá ágodini baa bil ch'íkaigo, Bik'enl'ni, daabilniigo nádaabokáqh.

23 Áík'ehgo nnee bináá ágodinihí bigan yiltsoodgo k'ih gozníí bits'á'yú oyilqóz; áku bináá yik'ídihizheedá' yiká' ndel'niihgo gáyihni, Nt'éhéta hí'íí néé?

24 Déz'íigo gáníí, Nnee hikahgo daash'íí ndi t'íis hikahi ga'at'éé.

25 Jesus nneehíí bináá yiká'nnadel'niihdá', Dín'íí, bilni; áníta bináá nágosdlíígo nnee dawa nt'éégo yo'íí lèk'e.

26 Ádí' Jesus gowayú onábí'a' gábilniigo, K'ih goznilyú dáko nádódáh hela', hadíí bil nagolní' hela'.

27 Ádí' Jesus bitsilke'yu bilgo Caesaréa Philippi golzéhi bínaayú k'ih nagoznilyú okai: hikaahyú bitsilke'yu nayídaadikidgo gáyihni, Nnee hadíí at'íí daashihni?

28 Gádaabilni, Lá', John, Baptize ágole' n'íí at'íí, daanilni; lá'ihíí, Elías at'íí, lá'ihíí, Bik'ehgo'ihí'na' binkáayú nada'iziidi n'íí lá' at'íí, daanilni.

29 Jesus gádaabilni, Nohwíí nohwich'í'yúghíí, hadíí at'íí daashíldohni? Ni Christ ánt'íí, yihni, Peter.

30 Jesus gádaabilni, Hadíí shaa bil nadaagolní' hela'.

31 Ádí' bil ch'ídaago'aah nkenágodidzaa gáníigo, Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, doo alch'ídn shiniigodilnéh da, Jews yánazíni, okáqh yebik'ehi itisyú nadaandeehi, lá'íí begoz'aaníí ye'ik'eda'íkhíhi doo hádaashit'íí dago shidizideedá' taagi j'íí hileehgo naadishdáh.

32 Áí doo nain'í' dago aníí. Ádí' Peter bich'í' ya'ti' nkegonyaa, Doo ánni da, bilniigo.

33 Ádá' Jesus t'aqzhí' adzaago bitsilke'yu lá'ihíí yich'í' déz'íidgo Peter ndzilgo bich'í' hadzi-igo, Satan, yúwehyú shiké'zhí' ánné': Bik'ehgo'ihí'na' binatsekeesí k'ehgo doo natsínkees da láq, nnee binatsekeesí zhá bee natsínkees, bilni.

34 Áííge nneehíí bitsilke'yu bilgo yiká ánniidgo gádaayihni, Dahadíí shiké' dahdigháh há't'íyúgo, ídaayo'nahdá' bits'í'lna'áhi dahyidot'ííhgo shiké' dahdowáh.

³⁵ Dahadín bi'ihí'na' yaa bił goyééhíí áí bits'á' da'ilíí hileeh: áídá' dahadín ídaayis'nahgo shíí shighá' la'íí yati' baa gozhónihíí bighá' bi'ihí'na' da'ilíí silíí'íí, áú ihí'naa doo ngonel'áq dahíí yee hínaa doleel.

³⁶ Ní'gosdzáń dągoz'ąą nt'éego ch'ist'íídá', koyi'sizini da'ilíí silííyúgo, áí hant'é bits'á'dí' ch'it'ííh?

³⁷ Dagohíí koyi'sizini hant'é bidená nch'iné'?

³⁸ Díí ncho'go nant'í' nakaigo daahinolt'ííhíí bitahgee dahadín shik'e ídaayándzjhií, la'íí shiy-ati' yik'e ídaayándzjhií, shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, áldó' án bik'e ídaayánsdzí doo, nánsdhágee, shí'Taa bits'á'idindláádíí bee shits'á'idindláádgo, binal'a'á yaaká'yú daagolíníí dilzini bił nánskhágo.

9

¹ Jesus gádaabiłnii, Da'anii gánohwíldishnii, kúgee nadaaziiníí la' dá doo da'itsaahíí dailíhē Bik'ehgo'ihí'nań binawod golíigo nant'aa nkegonyaago daayítsésh.

² Áídí' gostáń iskąągee Peter, James hik'e John, Jesus dasahndi yíl okai lėk'e, dzil n'ááyú; áígee binadzahgee Jesus lahgo ánołih silíí.

³ Bidiyágé bik'ina'didlaad silíí, zas k'ehgo lągaigo, nnee ní'gosdzáń bik'á'gee doo hadín ágát'éego lągaigo áyóle' at'éé da.

⁴ Áígee Moses hik'e Elías bił daanłigo silíí: Jesus yíl yádaalt'igo.

⁵ Peter Jesus gáyihii, NohweBik'ehń, kú nkaihií nohwá nzhq; t'ohdahskáń táago ádaagohiidle'; la' n'í ná, la'ihíí Moses bá, la'ihíí Elías bá.

⁶ Nt'éshá' dishnii nzi lėk'e; ndaaldzidhíí bighá.

⁷ Áígee yaak'os bik'á' dahiyaa: nt'éego yaak'os biyi'dí' yati' daidezts'ąą gáníigo, Díinko shiYe' shil nzhóni; hódaayelts'áq.

⁸ Dagoshch'í' bitsilke'yu lédaadnhalgo, nnee doo la' dadá' Jesus zhá itah sizíigo daayo'íí.

⁹ Dzil'dí' nkenádikaigo, Jesus gádaabiłnii, Daaholtsąą n'íí hadín bił nadaagołni' hela', shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, dasitsądí' naadisdzaaago zhá.

¹⁰ Áik'ehgo áńíí n'íí doo hadín yíl nadaagołni' da lėk'e, áídá' gádaahłd'nií, Nt'éshá' áihii, dasitsądí' naadishdáh, niíhíí?

¹¹ Bitsilke'yu nabídaadikidgo gádaabiłnii, Hant'é bighá Elías dantsé hígáh, daanii, begoz'aaníí ye'ik'eda'ilchihí?

¹² Jesus gádaabiłnii, Elías da'anii dantsé hígáhgo dawahá ilch'í'nádaidle'; áídí' shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, díí k'ehgo shaa k'e'eschchíí lėk'e, doo alch'ídn shiniigodilne' da, la'íí doo shíl da'ch'oltag da doleel.

¹³ Áídí' gánohwíldishnii, Elías ilk'idá' nyáádá' baa k'e'eshchiiníí k'ehgo nnee dabíí hádaat'íiyú ánadaayol'íí lėk'e.

¹⁴ Áídí' bitsilke'yu la'ihíí yaa nákaídá' nnee ląągo binaayú nadaazíigo begoz'aaníí ye'ik'eda'ilchihí yíl ládaadit'ąhgo Jesus yiltsąą.

¹⁵ Nnee dawa Jesus daayiltsąągo bił díyadaagot'ee, áídí' dagoshch'í' baa bił daagozhóqogo bich'í' nádńkíí.

¹⁶ Áígee begoz'aaníí ye'ik'eda'ilchihí gádaayihii, Nt'é baa bił ládaadoht'áh lán?

¹⁷ Áik'ehgo nnee íla'at'ééhíí la' gáníí, Ilch'ígó'aahíí, shiye' naa bił n'ááz, spirit ncho'í biyi' golíigo doo yati' da.

¹⁸ Dahagee nabihílaagee nádinigi; áídí' bizédí' tánwosh hahigháh hileeh, biwoo'íí híidilk'ash, la'íí doo ndzil da hileeh: nitsilke'yu hadainihiyoodgo nádaahoshkąą: ndi doo hagot'éego da ní'.

¹⁹ Jesus gábiłnii, Nohwi'odłá' édaadłigo daahintok'ííhíí, dahosahzhí' nohwil nahashtąą? Dahosahzhí' ląą nohwidag ánsht'ee? Yushdé', niye' shich'í' bił nn'áš.

²⁰ Áik'ehgo ishkiinhíí baa bił hikai: nt'éego spirit ncho'ihíí Jesus yiltsąądá' dagoshch'í' ishkiinhíí nádinigi go ní'yúnágo; áígee anáyis lėk'e, bizédí' tánwosh hahigháhda'.

²¹ Jesus ishkiin bitaahíí nayíidilkid gáníigo, Dadá' át'íí godeyáhi? Alts'í éędá' át'ini, nii.

²² Lahgee spirit ncho'ihííkq biyi' onábilt'ee, tú áldó' biyi' onábilt'ee, bizilheego ch'éh ábil'íigo; binil'ąáyúgo nohwaa ch'onbaahgo nohwich'onni.

²³ Jesus gábiłnii, Ondłąáyúgo, dahadín odlaaníí dawahá bá laalne'hi at'éé.

²⁴ Dagoshch'í' ishkiinhíí bitaa hichago nádidilghaazhgo gáníí, Shíí oshdląą; doo oshdląą dagee oshdląągo áshíńsł.

²⁵ Jesus nnee ląągo bich'í' dahikeego yiltsąądá' spirit ncho'í ndzilgo yich'í' hadziigo gáníí, Spirit ncho'í nílni, doo yánłti'í da, doo idints'agi da, biyi'dí' halyeedá' t'ąqzhí' onándáh hela', nildishnii.

²⁶ Áidí' spirit nchọ'í nádidilghaazhdá' nádinigisgo ábílaago biyi'dí' háyáá; áidí' ishkiinhí daztsáni k'a'ánolìh silìj; áik'ehgo nnee lággo, Daztsaq laq, daanì lèk'e.

²⁷ Áidá' Jesus ishkiinhí bigan yiltsoodí' náidnloqzgo hizì'.

²⁸ Áidí' Jesus kìh yunè' ha'ayáádá' bitsilke'yu dasahndi nabídaadiikidgo, Nohwihí nt'é bighà doo hadaandzood da lání? daabilnii.

²⁹ Jesus gádaabilnii, Spirit nchọ'í ga'at'éhíhí dáshíná' da'ch'okqahgo zhà habidí'nedzoodhi at'éé.

³⁰ Áidí' dahnanáskaidá' Gálee golzeeyú ch'ékai; áidá' Jesus akú nagháa ndi nnee doo la' bigólsj hat'íj da.

³¹ Bitsilke'yu bil ch'ídaago'aah gánígo, Shíi, nnee k'ehgo Niyááhí, nnee bilák'e shi'dolteelgo daashizilhee; áidí' taagi jìj hileehgo naadishdáh.

³² Hant'é níigo aníhí doo bil ídaagozj da, áidá' nabídaadiikidzhí' nédaaldzid.

³³ Jesus Capérnaum golzeeyú nyáá: áígee kìh yunè' ha'ayáádá' bitsilke'yu nayídaadiikid gánígo, Hohkaahyú nt'é baa lí nadaagoñi'?

³⁴ Áidá' doo hant'é daanii da: Nohwitaahyú hadín itisgo at'éhi? daalikí'nii ni', hikaahyú.

³⁵ Áígee Jesus nezdaago nakits'adahí yiká ánniidá' gádaayihii, Dahadín shíi dantsé le' nzjyúgo, án iké'zhí' hileeh doo, án dawa yá áil'j doo.

³⁶ Chagháshé la' íhí'gee nyinlqóz: áidí' dahyintjigo bitsilke'yu gádaabilnii,

³⁷ Dahadín shizhí'í binkááyú chagháshé dí ga'at'ééhí náidntjyúgo, shíi náshidntíni at'éé; la'í dahadín náshidntíni doo shíi zhà náshidntjì da ndi shides'a'í aldó' náidntíni at'éé.

³⁸ John gábilnii, ShiNant'a', nnee la' doo bil daandljì doo dahí nizhí'í binkááyú nnee biyi'dí' ch'iidn hainiyoodgo daahiit'j; áik'ehgo, Doo ágánt'jì da, daabiln'niid, doo bil daandljì dahí bighà.

³⁹ Áidá' Jesus gábilnii, Doo ágádaabildohñii da: dahadín shizhí'í binkááyú godiyihgo áná'ol'íhí, doo dénchọ'ého áshildoni' at'éé da.

⁴⁰ Hadín doo nchọ'go nohwich'j' na'iziid dahí, án bil daagohiit'j.

⁴¹ Hadín shizhí'í bighà, Christ biyéé daanohjìhí bighà, idee bee tú nohwá nayiziidí, da'aniigo gánohwildishñii, Bik'ehgo'ihí'nañ bich'j' nayihñihí da'aniigo biyéé doleel.

⁴² Dahadín dí doo izisgo ádaat'ee da ndi daashodlaanií dala'a nchọ'go at'jigo áile'í, án tséé be'ik'áhi nchaahi bik'osyú bidest'qoggo túnteel beh hilt'e'go bá nzhqo doleel ni'.

⁴³ Nigan nchọ'go ánát'jìl ánísjyúgo nadnłgeesh; nigan dala'a ádjh ndi dahazhí' ihí'naahí biyi' onnáhgo doo hago at'éé da, áidá' nigan nakigo ch'iidn bikọ' dilt'hí, kọ' dahazhí' dilt'hí' biyi' yuyaa onnáhýúgo doo ná nzhqo da:

⁴⁴ Ákú ch'osh doo nanne' da, la'í kọ' doo nłtséés da.

⁴⁵ Nikee nchọ'go ánát'jìl ánísjyúgo nadnłgeesh; nikee dala'a ádjh ndi dahazhí' ihí'naahí biyi' onnáhgo doo hago at'éé da, áidá' nikee nakigo ch'iidn bikọ' dilt'hí, kọ' dahazhí' dilt'hí' biyi' yuyaa oni'dolt'e'yúgo doo ná nzhqo da:

⁴⁶ Ákú ch'osh doo nanne' da, la'í kọ' doo nłtséés da.

⁴⁷ Niñáá nchọ'go ánát'jìl ánísjyúgo ha'aah; niñáá dala'a ádjh ndi Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee goz'qá yunè' ha'annáhgo doo hago at'éé da, áidá' niñáá nakigo ch'iidn bikọ' dahazhí' dilt'hí' biyi' yuyaa oni'dilt'e'yúgo doo ná nzhqo da:

⁴⁸ Ákú ch'osh doo nanne' da, la'í kọ' doo nłtséés da.

⁴⁹ Daakówa kọ' bee hadaakodilne' doleel, ishijh k'ehgo, be'okqahí natseedgo Bik'ehgo'ihí'nañ baa hi'niilí ishijh bee daadilk'qsh doleel.

⁵⁰ Ishijh nt'éé ndi doo nk'qóz da silijyúgo, nt'é bee nk'qózgho ánálné'? Nohwiyi' ishijh daagoljì le', áidí' ilch'j' daanohjọq le'.

10

¹ Áidí' Jesus dahnádizdaago ni' Judéa golzéhi goz'qayú túníliní Jórdan holzéhi hanaayú nyáá: ákú nnee baa nanánsáq; áígee ilch'ígó'aah n'í k'ehgo yich'j' yałt'go nkenágodidzaa.

² Phárisees daanlíni baa hikaigo nabidaantaahgo gádaabilnii, Ya' nnee bí'aa ilk'ínát'aashgo goz'qá néé?

³ Gábilnii, Moses nt'é nohwilniigo nohwá ngon'qá lán?

⁴ Áidí' gádaanii, Naltsoos bee ilk'ínch'ít'aashí layile'go isdzánhí yil ilk'ínát'aashgo Moses bá ndaagoz'qá ni'.

⁵ Jesus gádaabilnii, Nohwijí daant'izí bighà dí begoz'aaní Moses bee nohwich'j' k'e'eshchijì lèk'e.

⁶ Dantsé godeyaadá' Bik'ehgo'ihí'nañ nnee áyílaadí' godezt'igo nnee la'í isdzán áyílaa.

⁷ Dí bighà nnee bitaa hik'e báq yits'q'gháhgo bí'aa yil nlij doleel;

⁸ Áí naki n'í dala'a nádodleel; áik'ehgo doo naki dilt'ee dadá' bits'í dala'a silij.

⁹ Áík'ehgo dahadín Bik'ehgo'ihí'nañ layinlááhií, dahadínta ilk'íyóléh hela'.

¹⁰ Áídí' kíh yune' bitsilke'yu da'ái baa nabínáadaalkid.

¹¹ Jesus gáyihnií, Hadín bí'aa yíl ilk'ínát'aazhdá' la'í yíl naná'nááyúgo nant'í' nagháhi at'éé.

¹² Dagohí isdzánhií biká' yíl ilk'ínát'aazhdá' la'í yíl naná'nááyúgo, isdzánhií ch'a'onáá hileeh.

¹³ Jesus chagháshé alts'íséhi baa bíl nch'ihezkaí lék'e, yiká' ndaadilniíh daabich'o'núgo; áídá' bitsilke'yu, Doo ágádaaht'íi da, daakohnií.

¹⁴ Áídá' Jesus daabilsáago doo bíl bik'eh da lék'e, áík'ehgo bitsilke'yu gádaayihnií, Ch'ík'eh chagháshé shich'í' nihikáh le', doo t'áqzhí' daahínóhtá' da; bíi ga'ádaat'eehíi Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanlií.

¹⁵ Da'ánigo gádaanohwídishnií, Dahadín chagháshé alts'íséhií k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníi nágodn'áayúgo zhá Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliinií itah hileeh.

¹⁶ Áík'ehgo dahnáidit'éehgo yiká' ndaadelníigo yá da'oskáqd.

¹⁷ Áídí' lahyúgo Jesus dahnasdaadá' nnee bich'í' nádilwodgo biyahzhí' hilzhiizhdá' nabídkid, Ilch'ígó'aahíi nnt'éhi rílinií, hago laq áshne'go ihí'naa doo ngonel'áq dahíi bee hinshnaa doleel? níigo.

¹⁸ Jesus gábilnií, Nt'é bighá nnt'éhi shílnií? Doo hadín nnt'éé da go'íi, dala'á zhá, Bik'ehgo'ihí'nañ zhá.

¹⁹ Bik'ehgo'ihí'nañ ngon'áá lék'ehíi bígonstí go'íi, Doo nant'í' nach'ighaa da, Doo na'ch'iltsee da, Doo ich'in'íi da, Doo lé'ch'ilchoo da, Doo nach'ich'aa da, Kotaa hik'e komaa ch'idnístí.

²⁰ Nneehíi gábilnií, Ilch'ígó'aahíi, ánists'ísédí' godezt'i'go díi dawa bee ánsht'ee.

²¹ Jesus bíl nzhógo bine'íigo gábilnií, Dala'á zhá doo bee ánt'éé da: tí'í, dawahá níyéehíi naa nahoníhgo zhaalíhií tédaat'iyéhií bita'íníi, áík'ehgo yaaká'yú dawahá lán ílini níyéé doleel: áídí' yushdé' tsj'ílna'áhi dahntíilgo shiké' dahsinnáh.

²² Jesus áníídá' nneehíi ádaatsídézkeezgo doo bíl gozhó dago onázza; dázhó hádzilíhií bighá.

²³ Áídí' Jesus bitsilke'yu yitah déz'íidá' gádaabilnií, Nnee hádaaldzilíi Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliinií itah daaleehgo dázhó bá nyee!

²⁴ Bitsilke'yu Jesus ánííhií bighá bíl díyadaagot'ee lék'e. Áídá' Jesus gánádaabíldo'niid, Shichagháshé, nnee hádaaldzilíi zhá ya'olíhií Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliinií itah daaleehgo dázhó bá nyee!

²⁵ Líi bighán ha'í'áhií bená'kadé bigha'í'ányú ch'égháhgo bá nyeedá' nnee hádzilíi Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliinií itah hileehgo itisgo bá nyee.

²⁶ Bitsilke'yu díi daidezts'áqdá' dázhó bíl díyadaagodzaago gádaahíidí'nií, Áídá' hadín zhá hasdábi'dilteeh?

²⁷ Jesus daabine'íigo gáníi, Nneehíi ái doo layole' at'éé da, Bik'ehgo'ihí'nañ zhá go'íi: Bik'ehgo'ihí'nañ zhá dawa layile'hi at'éé.

²⁸ Peter gábilnií nkegonyaa, Nohwíyéé dawa bits'á' dahidiikaidá' níké' dahsiikai ní'.

²⁹ Jesus gádaabilnií, Da'aníi gádaanohwídishnií, dahadín bigowa, bik'isyú, bilahkíyú, bitaa, báá, bichagháshé, bí'aa, dagohíi bini' shíi shighá la'íi yati' baa gozhóníhií bighá yits'á dahnyaayúgo,

³⁰ An díi goldohíi biyi' gowa, bik'isyú, bilahkíyú, báá, bichagháshé, la'íi bini' dala'á gone-nadín k'a'ánahóáago, binígodilnéhií bíhií'né'go, baa det'aahi at'éé, la'íi lahgo nágodesdaago ihí'naa doo ngonel'áq dahíi yee hináa doleel.

³¹ Áídá' láágo dantsé daanlií n'íi iké'yú doleel; la'íi iké'yú daanlií n'íi dantsé doleel.

³² Áídí' Jesus ádíh higaalgo Jerúsalemyú wá'yú intínk'eh ch'okaah lék'e; áígee bíl díyadaagot'ee; la'íi biké' hikaahíi nédaaldzid lék'e. Nakits'ádahíi k'ihzhí' yíl nnanákaigo bich'í' ágonéhií baa bíl nadaagolní'go nkenágodidzaa,

³³ Gáníigo, Isáq, Jerúsalemyú dekaí; ákú shíi nnee k'ehgo Niyááhií, okáqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi hik'e begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi bílgo baa shí'dilteehdá' shidizideego shá ngot'áah doleel, áídí' doo Jews dannlií dahíi yaa daashít'éehgo,

³⁴ Shaa daadlo doo, hashída'íltsaas doo, shik'ídaadihizheeh doo, la'íi daashizíthee doleel; áídí' taagi jíi hileehgo naadishdáh.

³⁵ Áídí' James hik'e John bílgo, Zébedee biye'kehíi, Jesus yaa n'áázhgo gáyihnií, NohwiNant'a', nt'é nihókeedíi nohwá lanle'.

³⁶ Hant'é nohwá áshke' haht'íi gá' bínií, Jesus.

³⁷ Gádaabilnií, Ízigo ánt'ee sínliígee la' nigan dihe'nazhinéé dahsdaa doleelgo, la'íi ní'eshganzhinéé dahsdaa doleelgo nohwá ngon'áah.

³⁸ Áídá' Jesus gádaabiñii Nt'é shíhónkeedíí doo bígonolsj da ląą: idee be'ishdląąhíí be'ohdląągo bínoldzil néé? Baptize be'áshí'diln'eíí bee baptize ánohwi'dilne'go bínokdzil néé?

³⁹ Bínldzil, daabiñii. Jesus gánábikdo'niid, Idee be'ishdląąhíí da'anii be'ohdląą doleel, baptize áshí'dilne'íí da'anii bee baptize ánohwi'dilne' doleel,

⁴⁰ Áídá' shigan dihe'nazhínéé dagohíí shí'eshganzhínéé sodaa doleelíí, doo shíí nohwaá godesh'aah da; áí dahadín bá ilch'į'golzaahíí zhą baa godet'aahi at'éé.

⁴¹ Áík'ehgo bitsilke'yu gonenanhíí James hik'e John ádaañihíí daidezts'ąądá' doo bíl daabik'eh da nkegonyaa lẹk'e.

⁴² Jesus bitsilke'yu íla'áyíílaago gádaayihíí, Doo Jews daanlįj dahíí bánant'an daanlįgo ha'nííí isná ádaabiksigo bá nadaant'aah; la'íí bitahyú nnee ízisgo ádaat'eehíí da'áníyú ádaat'įgo ádaabiksigo bídaagonolsj.

⁴³ Áídá' nohwihíí nohwitahyú doo ágągot'ee da doleel: áídá' dahadín nohwitahyú ízisgo ánsht'ee le' nzhíí, án nohwá áil'įj le':

⁴⁴ Nohwitahyú dahadín nant'an nshlįj le' nzhíí, án nohwá na'iziid le'.

⁴⁵ Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí nshlįj ndi, doo hadín shich'oníihíí bighą niyáá da, áídá' nnee bich'oshníihíí bighą niyáá, shí'ihí'na'íí nnee láni bá nahishníihíí bighą niyáá.

⁴⁶ Jériko golzeeyú hikai: áíd' Jérikodí' dahiskaigo bitsilke'yu nnee ląągo bílgo náńsąągo nnee bíńáá ágodini, Bartiméus holzéhi, Timéus biye'híí, intin bahyú sidaa, idókeedgo.

⁴⁷ Jesus, Názarethdí' gólíni, higaalgo nnee bíńáá ágodini ya'ikonziđá' nádidilghaazh nkegonyaaago gáníí. Jesus, David biYe'ńlını, shaa ch'onbáah.

⁴⁸ Nnee ląągo, Godnch'áad, daabiñii: áídá' da'tiségo nanádidilghaazhgo gánádo'niid, David biYe'ńlını, shaa ch'onbáah.

⁴⁹ Jesus ninyáągo gáníí, Yushde' daabikdohni. Áík'ehgo nnee bíńáá ágodiníí yich'į' ánnidgo gádaabiñii, Nıl gozhóągo nádnáh: yushde' nńni.

⁵⁰ Íicho ídáidiltsoozdá' nádihiitahgo Jesus yich'į' nyáá.

⁵¹ Jesus gánábikdo'niid, Nt'é ná áshle' hánt'įj gá? Nnee bíńáá ágodiníí gábiñii, SheBik'ehń, desh'įgo ánáshidle'.

⁵² Jesus gábiñii, Ti'i, ni'odla'íí nńt'éégo ánániidlaa. Áík'ehgo dagoshch'į' bíńáá nágosdlįgo biki' dahiyaa.

11

¹ Áíd' Jesus bitsilke'yu bílgo Jerúsalem k'ad yaa hikáh, Béthphage la'íí Béthany golzeezhį', dzil Olives holzéhi si'ąągee, áíd' bitsilke'yu naki oyí'a',

² Gáyilniigo, Ti'i, nohwáđihyú gotahyú doh'aash: dáha'ah'aashgee túlgayé zhaazhé da-hast'ųgo baa noh'aash, doo hwahá hadín yiká' dahndaahi da; áí k'e'oh'adgo kú nánohłqos.

³ Dahadín, Nt'é bighą k'e'oh'ad? nohwilniyúgo, gábidohni, NohwiNant'a' hát'įgo áhiit'įj: áík'ehgo dagoshch'į' nohwaá gode'aahgo nádohłqos.

⁴ Áík'ehgo o'áázh, ákú túlgayé zhaazhé kįh bitah na'iztńhíí bahyú ch'íná'itńhgee da-hast'ųgo yaa n'áázh, áíd' k'eda'yi'ad.

⁵ Áígee la' nadaaziiníí gádaabiñii, Nt'é bighą túlgayé k'e'oh'ad?

⁶ Jesus áníihíí bee ágádaabiñii; áík'ehgo onádaist'e'.

⁷ Áíd' túlgayéhíí Jesus yaa daizlųzgo bidiyágéhíí biká' dahdaihezńlídá' Jesus túlgayéhíí yiká' dahnezdaa.

⁸ Nnee ląągo bidiyágé intínyú yidaagosteel lẹk'e; la'ihíí ch'il palm bits'ádaaz'aahíí nadaayi-hilgeeshgo intínyú yidaagosteel.

⁹ Nnee báđńh náseełhíí la'íí biki'dí' náseełhíí daadilwoshgo gádaañii, Hosánna: Nohwe-Bik'ehń bizhi' yee higaalíí ba'ihégosini at'éé:

¹⁰ David, bits'ą'dí' hadaahinelt'ąąhíí, nant'aa n'íí k'ehgo nohweBik'ehń bizhi' bee kú ngowáhíí ba'ihégosį: da'tiséyú goz'ąądí', Hosánna.

¹¹ Áíd' Jesus Jerúsalemý nyáągo da'ch'okąąh goz'ąą yune' oyáá: ákú dawahá daineł'įđá ilk'dá', o'į'ąągo Béthanyú nakits'adahíí bílgo onákai.

¹² Iskąą hik'e Béthanydí' nákaahdá' Jesus shińá' silįj:

¹³ Dańzaadí' ch'il fig bit'ąą gollįgo o'áągo yiltsąągo yaa nyáá, nt'éhéta baa dahsné' nolį nziigo: áídá' yaa nyááda' doo nt'é baa dahsné' da ląą, bit'ąą zhą, figs doo hwahá daant'ąą dagee goldohíí bighą.

¹⁴ Áík'ehgo Jesus gábiñii, Kodí' godezt'i'go doo hadín nits'ą'dí' nest'ą' náyóđąđ át'éé da. Áníihíí bitsilke'yu daidezts'ąą.

¹⁵ Áíd' Jerúsalemý hikai: áígee da'ch'okąąh goz'ąą yune' Jesus ha'ayáągo, baa nada'inihi la'íí nada'inihi ch'inihiyood nkegonyaa, la'íí zhaalı yiká' ilkáh ch'ínadañihíí naz'aaní nanyihesgo'; hawúcho baa nadaahñihíí biká' dah'sdáhá áldó' nanyihesgo';

¹⁶ Áídá' doo hadín nt'éhéta da'ch'okqah goz'aanú ihní'yú ch'ínáyiné' dago ngon'áá.

¹⁷ Áídá' bíl ch'ídaago'aahgo Jesus gádaabihníi, Ya' díínko doo bek'e'eshchíi da née? Shikíhíi nnee íltah at'éégo hadaazt'íi dawa k'ih biyi' da'ch'okqahíi holzeego hojii doleel, áídá' nohwíhíi daan'íhíi bigowá' ádaagosolaa láq.

¹⁸ Begoz'aanú ye'ík'eda'ílk'ihíi hik'e' okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi díi ya'íkodaanzíídá' hagog'éégo daabizíheehíi ch'éh yaa natsídaakees: áídá' bee yil ch'ígó'aahíi nnee dawa bíl díyadaagot'eehíi bighá yédaaldzid lék'e.

¹⁹ Áídá' o'í'ááyú k'ih goznildí' onádzaa.

²⁰ T'ahbíyú ch'il fig o'áhi n'íi naach'okahgo bikeghadí' náhesgágo daayiltsáq lék'e.

²¹ Jesus áníi n'íi Peter yenálníihgo gáyihíi, NohweBik'ehíi, isáq, ch'il fig doo nant'áá át'éé da bílníi n'íi náhesgá láq.

²² Jesus gádaabihníi, Bik'ehgo'ihí'nañ baa daahohlíigo daahohdláq.

²³ Da'aníi gádaanohtwíldishníi, Dahadíi díi dzil bich'í' hadziigo, Yúwehégo díhí'nángo túnteel biyi' oní'dolné', yilníiyúgo, lá'íi bíjii biyi'dí' doo bíl nagoki dago, áídá' áníhíi begolné' yodlqayúgo, da'áníhíi k'ehgo bá ádolníi.

²⁴ Ái bighá gádaanohtwíldishníi, Dant'éhéta da'ohkqahgo daahohkeedii nohwaa do'né'go daahohdláq, áik'ehgo nohwaa hí'né'hi at'éé.

²⁵ Lá'íi dahayú nasozíigo da'ohkqahgee dahadíi nohwil dahgoz'áq lék'eyúgo baa nágodenoh'aah; áik'ehgo nohwíTaa yaaká'yú dahsdaahíi doo bik'ehyú ádaanoht'ee dahíi nohwaa nágode'aah aldó'.

²⁶ Áídá' doo baa nádaagodeso'áq da lék'eyúgo, nohwíTaa yaaká'yú dahsdaahíi aldó' doo bik'ehyú ádaanoht'ee dahíi doo nohwaa nágode'aahi at'éé da.

²⁷ Áídá' Jerúsalemýi naanákai: áígee da'ch'okqah goz'áq yune' Jesus anádaaigo okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, begoz'aanú ye'ík'eda'ílk'ihíi lá'íi Jews yánazini baa hikaigo,

²⁸ Gádaabihníi, Hadín bik'ehgo ánant'íi? Hadíi naa godin'áqgo ánt'íih?

²⁹ Jesus gádaabihníi, Shíi aldó' da'á'ndi nanohwíldishkid, shíi nadaagohní'yúgo, shíi aldó' hadín bik'ehgo ánásh't'íihíi nohwil nagoshní' doleel.

³⁰ Ya' John baptize ádaagole'íi yaaká' dí'go née, dagohíi nnee bits'á'dí'go née? Shíi nadaagohní'.

³¹ Łil yádaakti'go gádaahíldi'níi, Yaaká'dí'go daan'niihyúgo, gánohwílníih, Áídá' nt'é bighá doo daahohdláq da lári?

³² Áídá', Nnee bits'á'dí'go daan'niihyúgo nnee bédaahildzid, nnee dawa John da'aníi Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi nlii n'íigo yídaagolsíhíi bighá.

³³ Áik'ehgo Jesus gádaayihíi, Néé doo baa nadaagohílníi da. Jesus gánábíldo'niid, Shíi aldó' hadínbik'ehgo ánásh't'íihíi doo nohwil nagoshní' da.

12

¹ Jesus ílk'ígót'aahgo na'goní'íi bee bich'í' yádaakti' nkegonyaa. Ła' nnee dahts'aa k'eidnláádá' yinaayú ná'nezníl, dahts'aa hahígées doleelgee yá ogogéed, biká'dí' idést'iinií ágólaa, lá'íi bá yinádaadéz'ini yá ch'ígohet'áqda' nzaadyú ní' goz'áayú óyáá.

² Da'nest'áqgee ngonyáágo bána'iziidi bidahts'aa bá yinádaadéz'ini yich'í' oyi'l'a', binest'á' lá' bá náyiné'go.

³ Áídá' bíl ndaazdeelgo nyída'eshtlzhdá' dádílkqohgo onádais'a'.

⁴ Áídá' bána'iziidíi lá'ihíi onaayil'a'; án bitsits'in yináda'desníh, lá'íi ncho'go ánádaabil'íídá' án aldó' onádais'a'.

⁵ Áídá' lá' onaayil'a'; án daizes-híi; áídá' da'áik'ehgo láqágo odaihes'a', lá' nyída'eshtlzh, lá'ihíi nadaistseed.

⁶ Áídá' da'á' ná'godzii lék'e, biye' bíl nzhóni, án da'ík'e'yú oyi'l'a', Shiye' daidnłs doleel, niigo.

⁷ Áídá' bidahts'aa yinádaadéz'ini gádaahíldi'níi, Díi dahts'aa hentíinií bíyéé doleelíi át'éé, yushdé', daazoldee, áik'ehgo bíyéé doleel n'íi daanohtwiyéé doleel.

⁸ Áik'ehgo yil ndaazdeelgo daizes-híidá' dahts'aa hentíidí' ch'ídaist'e'.

⁹ Áídá' dahts'aa hentíinií bíyéehíi hago ádaabile'sh'á? Án nádángo dahts'aa bá yinádaadéz'íi n'íi nailtseedá' dahts'aa hentíinií lá'ihíi yá ch'ínágohet'aah.

¹⁰ Díínko Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e' eshchiinií doo hwahá daahohshíih da née: Tséé k'ih ádaagole'íi yó'odaisne'í n'íi, hagon'áqgee dantsé si'aanií silij;

¹¹ Díi nohweBik'ehíi bik'ehgo ánágot'íi, ái daanéel'íigo nohwil díyadaagot'ee, níihíi daahohshíi née?

¹² Áídá' Jesus ha'ádaikt'e' hádaat'íi ndi nnee láni yédaaldzid, ílk'ígót'aahgo na'goní'íi bíi ádaabihniigo yídaagolsí lék'ehíi bighá; áik'ehgo bits'á' okai.

¹³ Áidí' la' Phárisees daanlíni, la' Hérod yil daagot'ini bilgo Jesus bich'i' odaach'is'a', yaht'gee daabihljizh, daabich'o'niigo.

¹⁴ Ái baa hikaigo gádaabihni, Ilch'igó'aahí, da'anii ánniigo, nnee doo bénildzid dago yánti'go bídaagonlzi; nnee doo la' itisgo síntij da, áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ bich'i'zhin'éego goz'aanii da'aniiigo baa ilch'igón'aah. Ya' Caesar bich'i' tax nadaach'iniigo begoz'aa née? Née dah née?

¹⁵ Bich'i' nadaahii'niil née, née doo bich'i' nadaahii'niil da née? Áidá' daazhógo ádaaniiigo Jesus yígólsigo gádaabihni, Nt'é bighá yashti'í bee daasholjizhgo ádaashikdohni? Zhaali la', penny holzéhi, shaa noh'aahgo nesh'íi.

¹⁶ Áik'ehgo la' baa daiz'aa. Jesus gádaabihni, Hadín be'ilzaa, hadín bizhi' biká' dahgoz'aa? Caesar biyéhi laa, daabihni.

¹⁷ Áik'ehgo Jesus gádaabihni, Caesar biyéehí Caesar baa daanohniil, áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ biyéehí Bik'ehgo'ihí'nañ baa daanohniil. Áígee nneehí bil díyadaagot'ee lèk'e.

¹⁸ Áidí' la' Sáducees daanlíni, nanezna' n'íi doo naadikáh da daanihi, Jesus yaa hikaigo nayidaadikidgo gádaanii,

¹⁹ Ilch'igó'aahí, Moses gánígo nohwá k'e'eshchij lèk'e. La' nnee bik'isn bi'aa yits'á' daztsaayúgo, bichagháshé doo la' dayúgo, nneehí bik'isn n'íi bi'aa yil nnádo'neeigo bik'isn n'íi chagháshé bá ágodolniil, niigo.

²⁰ Lah nnee ilk'isn gosts'idi daanlij lèk'e, ái dantséhi nnáago bichagháshé doo la' dago daztsaa.

²¹ Bik'isn nakigeehí yil nnaná'náago dananástsaá, bichagháshé doo la' dago; taagigeehí da'ágánánádzaa.

²² Ilk'isyú gosts'idíi dawa nanezna', bichagháshé doo la' dago. Dá'iké'yú isdzánhí áldó' daztsaa.

²³ Áik'ehgo nanezna'dí' naach'idikáhgee hadíi bi'aa dolee? Ilk'isyú gosts'idihíi dawa yil nadaaznaadá'.

²⁴ Jesus gádaabihni, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiini dago hii Bik'ehgo'ihí'nañ bina-wodíi doo bídaagonlzi dahíi bighá da'olsiih shí ya'?

²⁵ Naach'idikáhgee doo nnádaach'ikse' da, doo ndaagoch'ihiniigo nnádaach'ikse' da; áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíni k'ehgo daagoch'ilij.

²⁶ Áidá' ya' Moses binaltsoos biyi'dí' ániíhí k'ehgo nanezna'íi naadikáhíi doo hwahá baa daahohshuih da née? Ch'il biyi'dí' Bik'ehgo'ihí'nañ Moses gáyihni, Shíi Abraham yokqahíi nshij. Isaac, Jacob áldó' yokqahíi nshij.

²⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ doo nanezna'íi yokqahíi nlij da, daahinaahíi zhá: áígee nohwíi dázho da'olsiih.

²⁸ Begoz'aanii ye'ik'eda'ilchíhi da'á nneehíi Jesus yil lahadaadit'ángo yidezts'aa dá' Jesus goyáágo t'azhí' yich'i' hadziigo yígólsiidá' nayidíikid gánígo, Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aanii hadíi itisgo at'éé?

²⁹ Jesus gábihni, Dantsé begoz'aanii díinko, Israel hat'íi daanohíni, ídaayesóts'aa; Bik'ehgo'ihí'nañ nohweBik'ehni Nant'án da'á nlij;

³⁰ Bik'ehgo'ihí'nañ neBik'ehni nijíi dawa bee ni nzhqo le', niyi'siziini dawa bee, ninatse-keesíi la'íi ninawodíi dawa bee; ái dantségee begoz'aanii át'éé.

³¹ Nakigeehíi ágánánát'éé, Nit'ahdí' gólíniil ni nzhqo le', dani ídii njóóhíi k'ehgo. Díi begoz'aanii bitisgo at'ééhíi doo la' da.

³² K'e'ilchihíi gábihni, Bik'ehgo'ihí'nañ da'á nlij, nniíhíi da'anii ánni, Ilch'igó'aahí, ba'ashhahíi doo la' da, dabíi zhá:

³³ Án kojíi dawa bee kol nzhqogo, konatsekeesíi dawa bee, koyi'siziini la'íi konawodíi dawa bee, la'íi kot'ahdí' gólíniil kol nzhqogo, dakó ídii ch'ijóóhíi k'ehgo, ái okqahgo Bik'ehgo'ihí'nañ bich'i' nch'ihiniíhíi dawa didlíi, la'íi natseedíi Bik'ehgo'ihí'nañ bich'i' nch'ihiniíhíi dawa bitisgo at'éé.

³⁴ K'e'ilchihíi góyáágo hadziigo Jesus yígólsiidá' gábihni, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliini k'azhá itah nleeh laa. Ái bikédí'go nnee daaste'go doo hadíi nabináníkid da.

³⁵ Jesus da'ch'okqah goz'aa yune' ilch'igó'aahgo gáníi, Hagot'éégoshá' begoz'aanii ye'ik'eda'ilchíhi Christ David biye' nlij, daanii?

³⁶ David dabíi Holy Spirit yábiyilti'go gáníi, Bik'ehgo'ihí'nañ sheBik'ehni gáyihniid, Shigan dihe'nazhin'éego síndaa, ni'ina' ni'isna' ashle'go nikelt'áahyú niñlzhí'.

³⁷ David dabíi sheBik'ehni biñniigo bozhíi; hagot'éégoshá' biye' nlij áidá'? Áígee nnee láágo bil daagozhógo daidezts'aa lèk'e.

³⁸ Jesus ilch'igó'aahgee gáníi, Begoz'aanii ye'ik'eda'ilchíhi baa daagonhsaa, ái bidiyágé daanneezihí daagolígo nakaigo, la'íi na'hinih nadaagoz'aa'yú bich'i' ádaach'iniigo bil daanzhoq,

³⁹ Jews ha'ánálséh nagozníl yuñe' nñee yánazíni dahnádinbìhyú itah dahnanáztaqágo, la'íi da'idaqágee nñee ízísigo ádaat'eehíi dahnádinbìhyú itah dahnaháztaqágo aldó' bíl daanzhòq:

⁴⁰ Ái isdzáné itsaa daanlíni bigowá yits'á' nádaagohí'aa, la'íi daazhógo ádaañiigo nzaad gont'i'go da'okáqah: ái itisgo biniigonk't'éégo bándagodot'aa.

⁴¹ Jesus zhaali biyi' ohilkaadí bí'ahgee dahnezdaa, nñee ái biyi' yuyaa bizhaali odaayi-hilkaadgo yine'íjgo: nñee láqágo hádaaldzilíi bizhaali doo alch'ídé odaayihilkaad da lèk'e.

⁴² Áidá' isdzán itsaa nlíni tét'iyéhi ákú nyáágo zhaali naki doo ílínihí da oyiilkaad, ái nakigo zhaaliché'é íjji.

⁴³ Áik'ehgo Jesus bitsilke'yu yiká ánniido go gádaayilñii, Da'anñi gádaanochwíldishñii, Ái itsaa tét'iyéhíi nñee dawa zhaali odaiheskaadí bitisigo zhaali oyiilkaad:

⁴⁴ Nñee hádaaldzilíi bizhaali dálahzh'í zhá odaiheskaad, áidá' bíhíi tét'iyé ndi bizhaali da'ái zhá yee golíni n'íi oyiilkaad.

13

¹ Áidí' Jesus da'ch'okáqah goz'áqadí' ch'ínyáágo, bitsilke'yu da'á' gábilñii, Ilch'ígo'aaahí, dín'íi, tséé ntso láq n't'ehi, la'íi kíh ntso láq gont'ehi gozníl!

² Jesus gábilñii, Ya' díi kíh ízísigo ádaagoszaahí h'í'íi néé? Díi tséé ilká' dahnagoznílíi doo la' ilká' dahnast'áq da doleel, dawa nanehilkaad doleel.

³ Áidí' da'ch'okáqah goz'aaníi hanaayú dziil Olives holzéhi biká'yú Jesus dahsdaago, Peter, James, John hik'e Andrew bílgo zhá nabídaadilkid, gádaañiigo,

⁴ Nohwíl nagolní', da'os'ah ágonéhi? Dawa be'ágoné'go hant'é bee bigózi doleel?

⁵ Jesus gádaabiññii godeyaa, Ídaa daagonohdzaq, nñee la' ch'a'onohok't'e' hela':

⁶ Nñee láqágo shizhi' yee daahikáh doleel, Shíi Christ nshíi, daañiigo; ái nñee láqágo ch'a'odaayilkaad doleel.

⁷ Nagonkaadíi ba'ikodaanoñsi, la'íi nagonkaadíi baa ch'iniigo daadohts'agdá', doo nohwí-jii natsidaahlit'q' da le'; ái dawa begolne'hi at'éé ndihíi t'ah doo hwahá nnágodáh da.

⁸ Nñee íltaah at'éégo hadaazt'íi ilch'í' nanágonkaad doleel, la'íi nñee dala'á binant'a' daagolínihíi aldó' ilch'í' nanágonkaad doleel: da'adzaayú ni' nagohi'naa doleel; shíná' góyéehíi benagowaa doo, la'íi nyé'i daats'ídits'ag doleel: ái koniidaagont'ée'híi begodigháh doleel.

⁹ Áidá' ídaa daagonohdzaq: yánádaaltihíi yaa nádaanochwíde'aaah doleel; Jews ha'ánálséh nagozníl yuñe'hanohwínáda'íltas doleel; la'íi nant'ánchañ hik'e ízísigo nant'án daanliiníi daabináái shaa yádaakti'go biyahzh'í nadaasozíi doo.

¹⁰ Yati' baa gozhóni nñee íltaah at'éégo hadaazt'íi dawa ntsé bíl na'goni' ndi at'éé.

¹¹ Nohwaa yá'iti'yú bíl desohkaigo yánádaaltihíi yaa daanochwíde'áayúgo, doo hwahá hadaahdziih dadá' nt'éshá' dishñiih doo daanoñsi da, la'íi doo nohwíini' láq da le': áidá' daazhógo nohwaa hi'né'íi baa hadaahdziih, da'ái bik'ehenkééze: doo dánohwíi yádaakti' da, Holy Spirit nohwílahyú yakti' doleel.

¹² Nñee la' bik'isn zideeyú nyiiltee doleel, la'íi nñee la' biye' ágáyidoliit; chagháshé bitaa, báqá bílgo yich'í' nanáda'ídzidgo, ádaañiigo nabi'ditseed doleel.

¹³ Shizhi' bee daanochwich'ozhíihíi bighá nñee dawa bíl daanochwíq' doleel; áidá' dahadíi dánt'í'zh'í dahildqhií hasdábi'dolteel.

¹⁴ Áik'ehgo golchqohgo o'n'íhíi, Bik'ehgo'ihí'nañ binkáayú na'iziidi Daniel holzéhi yaa yakti' n'íi, doo bágoz'áq dagee sizíigo daah'íidá', (dahadíi ái yózhíihíi bíl ígózí le') hadíi Judéa golzeeyú daagolíníi dziil naz'aaníi yich'í' okeeh doo.

¹⁵ Dahadíi bikíh biká'yú dahsdaahíi gódah ch'ínadáhgo bikíh yuñe' ha'awáh hela', nt'éhéta náidiiné'go.

¹⁶ La'íi dahadíi k'edolzaahíi yiyi' na'iziidíi t'áqzh'í bidiyágé yaa nánodáh hela'.

¹⁷ Áígee goldohíi daaltsaaníi la'íi isdzáné mé' daabilbe'íi bá góyéé doleel!

¹⁸ Haihíi biyi' ágoné'h hela', daadohñiigo da'ohkáqah.

¹⁹ Áígee goldohíi Bik'ehgo'ihí'nañ dawahá áyílaad'í godezt'i'go díi jjiizhi' goyéégo nagowaahíi ái ga'at'ehi doo hwahá be'ágoné' da, ái doo be'ágánágo'neh át'éé da.

²⁰ Áígee goldohíi nohweBik'ehñ doo dé'igodégo áyílaa dayúgo, nñee doo la' hasdáwáh át'éé da: áidá' nñee bitahasdlaahíi, dabíi yitahezlaahíi bighá áígee goldohíi dé'igodégo áyílaa.

²¹ Áígee nñee la', Daadeh'íi, Christ kú naghaa; dagohíi, Daadeh'íi, nlahyú naghaa, nohwíniyúgo, doo daahohdláq da:

²² Christ ádaadil'iiníi la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ binkáayú nada'iziidi ádaadil'iiníi hahikáh doleel, ái godiyíhgo be'ígóziníi ch'í'nah ádaile', la'íi ízísigo ánda'ol'íh doleel, yídaanel'áayúgo ái bee nñee bitahasdlaahíi ndi ch'a'odaiilkaad doleel.

²³ Áik'ehgo ídaa daagonohdzaq: ídaayesóts'aa, ilk'idá' dabíntsé dawa baa nohwíl nago-sisni'.

²⁴ Ái benagowaadá, goyéégo nagoyaahíi bikédí'go ya'ái dilhił doleel, t'égona'áhií doo bee got'ij da doleel,

²⁵ Ts'ílsqqsé yáadí' nanihidéh doleel, la'íi yáázhi'go inawodíi nago'hi'naa doleel.

²⁶ Áígee shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, shinawodíi bee, la'íi dázho shits'á'índinláádgo yaak'os biyi'dí' náshdaalgo daashidóitseeł.

²⁷ Áidá' shinadaal'a'á yaaká'dí' ohish'aa doleel, bitahelááhíi díí'dí', ni'godzáń nel'aa'dí' yáa nel'aa'zhí' íl'íla'ádaile'.

²⁸ Ch'il fig holzéhi bits'á'dí' nohwíl ch'ígót'aah; bits'ádaaz'aahíi dit'ódé daaleehd' bit'aa daagoleehyúgo k'ad shíi nágodleehgo bídaagono'si:

²⁹ Da'áik'ehgo ái be'ádaagone'íi goldohgo daah'íidá', k'ad náshdaazhi' ałhánégo godziihgo bídaagono'si:

³⁰ Da'anii gánohwíldishnii, díi daańinolt'íi'íi doo nohwee ch'ígonáh da, díi ádaanohwíldéniidíi dawa begolzaago zhá.

³¹ Yáa hik'e ni'godzáń bílgo bech'ígonáh doleel; áidá' shiyati'íi doo bech'ígowáh da doleel.

³² Hadíi bijíi shíhíi dagohíi da'kwíi bik'ehenkéé'zgo shíhíi ágone'íi nnee doo la' yígó'si da, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíníi la'íi biYe' ndi doo yídaago'si da, shiTaa zhá yígó'si.

³³ Da'os'ah begonáh shíhíi doo bídaagono'si dahíi bighá ídaa daagonohdzaq, biká nádaadeht'íi'ih, la'íi da'ohkqał.

³⁴ Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, nnee la' bigowa yits'á dahiyaago lahyú óyááhíi k'ehgo ánsht'ee; áń bánada'iziidíi biyéé gólíníi yebik'ehgo áyíílaa, dala'á daant'íígee binasdzíid gollígo; la'íi dáadíit'ih yaasidaahíi nádét'íi'ihgo yágon' áá.

³⁵ Áik'ehgo nádaadeht'íi'ih: bikíh gollíníi da'os'ah nadáh doleelíi doo bídaagono'si da, o'í'áágo shí, t'é'is aho, tazhik'áne ádaaniigo, dagohíi t'ahb'í shí nadáh doleel:

³⁶ Doo nádaadeht'íi'ih dayúgo dahíko nádaalgo da'ohsho'go nohwiká niigháh.

³⁷ Ádaanohwíldishnii'íi'íi da'ái nnee dawa ádaabíldishnii, Nádaadeht'íi'ih.

14

¹ Bitis-hagowáh n'íi bee bíná'goniihgo da'idaqazhi', la'íi bán benilzoolé da'ádíhgo bán alzaahi daadaqazhi' naki yilkaah godziih: okqał yebik'ehi itisyú nadaandeehi, begoz'aanii ye'ik'eda'ilchíhi bílgo hagot'éégo dánant'í'eego Jesus daayiltsoodgo daayizilheego yee ndaagoshchíi lék'e.

² Áidá', Doo da'idaqahíi bijíi daahiiltsood da, nnee dánko bádaagochíi'ihgo godnch'aad doleehi at'éehíi bighá, daanii.

³ Béthanyú Simon, lódo doo ínád'ih dahi leprosy holzéhi yaa naghaa n'íi, bigowa yune' Jesus iyaágo sidaadá, isdzán la', ch'il bik'ah spikenard holzéhi lán ílíni, tús alabáster bee alzaahi besí'áni ha'áyi'áágo baa nyáá; áidí' tús bídá'gee yists'ílgo ik'ahíi Jesus bitsits'in yiká' yaa yiziid lék'e.

⁴ Áígee la' doo bíl dávik'eh dago gádaa'íldi'nii, Nt'é bighá ik'ahíi da'ílii yishchíi?

⁵ Ik'ahíi taadn gonenadín zhaali, penny holzéhi, bitisyú izlíigo nahaznii lánshí n'íi zhaali-híi tédaat'iyehíi bitahi'niih le'at'ehi, daanii. Áik'ehgo isdzánhíi yida'íltah lék'e.

⁶ Áidá' Jesus gáníi, Doo nt'é daabíldohníi da; hant'é bighá nadaanołt'og? Nt'éégo áshíílaa.

⁷ Tédaat'iyehíi dabik'ehn nohwitahyú nadaakai, ái hádaah'íígee nt'éégo ádaaf'íi doleel: áidá' shíhíi doo dahazhi' nohwitahyú nashaa da doleel.

⁸ Yínel'qałhíi qał layíílaa: doo hwahá leeh shi'dilteeh dadá' ik'ahíi shits'í yiká' yaa yiziid.

⁹ Da'anii gádaanohwíldishnii, Ni'godzáń dágoz'aa nt'éégo dahayú yati' baa gozhóni bee na'goni'gee, díi isdzán adzaahíi baa na'goni' doleel, bee bíná'godni'ihgo.

¹⁰ Áidí' Judas Iscáriot, nakits'adáhi itah níni, okqał yebik'ehi itisyú nadaandeehi yaa nyáá, Jesus ch'íyi'aah doleelgo.

¹¹ Ái daidezts'aa'dá' bíl daagozhó lék'e, áik'ehgo Judas zhaali yaa daayiné'go yándaagoz'aa. Áidí' hagot'éégo Jesus ch'íyi'aahíi yiká déz'íi.

¹² Bán benilzoolé da'ádíhgo bán alzaahi daadaanii, Bitis-hagowáh n'íi bee bíná'goniihgee dibel'íi zhaazhé zesjíidá', bitsilke'yu Jesus gádaayihníi, Bitis-hagowáh n'íi bee bíná'godni'ihgo da'idaanii hayú ná ikh'í'idaagohiidle'?

¹³ Áidí' bitsilke'yu naki oyi'l'a', gáyiłniigo, Ti'i, kíh goznilyú doh'aash, áígee nnee la' tús tú beyo'áti nohwaa hińáh doleel: áń biké'doh'aash.

14 Dahayú ha'ayááyú, nnee bigowa golínní gábilohñiih, Ilch'ígó'aahíí gáññii, Gosta' nakaahíí hayú bágoz'áá, ákóne' bitis-hagowáh n'íí bee biná'godinñigo shitsilke'yu bil da'ishaq doleel?

15 Áik'ehgo ik'ehyú dahnágost'áá yune', ilk'idá' dawa sinili, nohwiba' goz'ááyú bil nkáh doleel: ákóne' nohwá ilch'í'gohle'.

16 Áidí' bitsilke'yu dahizh'aazhgo kñi goznilyú ó'áázh, ákú Jesus da'ádaabiññii n'íí k'ehgo yaa n'áázh: áígee bitis hagowáh n'íí bee biná'godinñigo da'idaani' ilch'í'daizlaa.

17 Áidí' o'í'ááyú Jesus nakits'adahíí yil hikai.

18 Áígee da'iyáago naháztaqadá' Jesus gáññí, Da'anñii gánohwidishñii, Nohwíí la' ch'ishinoh'aah doleel, hadín bil dala' ishaani.

19 Áik'ehgo doo bil daagozhóo dago dala'á daantíígo, Ya' shíí née? daabiññii nkegonyaa.

20 Jesus gádaabiññii, Nakits'adah daanohliini' dala'á, hadíí its'aa biyi'zhí' dala' bil éédisht'áhi.

21 Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, dá shaa k'e'eshchiini' shie godolñii: áidá' nnee ch'ishí'aahíí bá góyée doleel! Áí nneehíí doo bi'deshchíí dayúgo bá nlt'ée doleel ni'.

22 Da'iyáago Jesus bán náidn'áago ya'ihénzigo oskaqadá' ilk'idaizné'go bitsilke'yu yitaizñiih, Nkóh, daohsáq: díí shits'í át'ée, ñiiigo.

23 Áidí' idee beda'iskaani' náidnkáq, áí ya'ihénzigo oskaqadá' itah daizkáqago dawa daayo-dlaq.

24 Jesus gádaabiññii, Díínko shidil nnee láqago bá idijoolíí bee ánidégo Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e nnee bilgo lángont'aahi at'ée.

25 Da'anñii gádaanohwidishñii, Kodí' godezt'í'go dahts'aa bitoohíí doo naanashdláq da, dahadíí bijíí Bik'ehgo'ihí'nañ bilalt'á'geee goz'ááyú ánidéhi naadishdláqzgo zhá.

26 Áidí' sñí la' hadaidez'áqadá', dzil Olives holzéhi si'ááyú okai.

27 Áígee Jesus gádaabiññii, T'é'go áshí'dilne'huí bighá daanohwigha t'áqzhí' ádaahne': díí baa k'e'eshchiini' k'ehgo, Dibelñí Nanyoodíí biní'dishñih, áik'ehgo dibelñíhíí da'adzaayú nkenelt'ee doleel.

28 Áidá' dasiitsáqadí' naadisdaago Gálileeyú nohwádhíí disháh doleel.

29 Peter gábiññii, Nnee dawa nits'á' t'áqzhí' ánádaasdzaa ndi, shíí doo ágáoshne' at'ée da.

30 Jesus gánábildo'ñiid, Da'anñii gánildishñii, T'é'go tazhik'áné doo hwahá nakidn'áññii dadá' taadn, Án doo bígonsí da, shíldinníí.

31 Áidá' Peter nawode gábiññii, Dala' níl dastsaa ndi, Án doo bígonsí da, doo nildoshñiih at'ée da. La'ihíí bitsilke'yu dawa da'áik'ehgo ádaanñiid.

32 Áidí' Gethsémane gólzéhi goz'ááyú hikaidá' Jesus bitsilke'yu gádaayññii, Dádzaq nahísóotáq, oshkáqahyú déyááadá'.

33 Áidí' Peter, James, la'íí John yil okai, áígee Jesus dázhó doo bil gozhóo dago bijíí ññiih nkegonyaa lék'e.

34 Áik'ehgo gádaabiññii, Shiyi'siziini' dázhó doo bil gozhóo da, dák'azhá dastsaa'ga'at'ée; dádzaq nahísóotáqago daadeh'íí.

35 Áidí' da'anahyú óyááyú ní'zhí' adzaadá' okáqah, gáññígo, Bígonedzqáyúgo, díí shich'í' begodigháhíí shits'á'zhí' begodogaal.

36 Gánadí'ñii, Ábba, shíTaa, doo nt'é ná nyee da; díí hishdláq doleelíí shits'á'zhí' áñle': áidá' shíí doo beshik'eh da, ní zhá benik'eh.

37 Áidí' bitsilke'yu dá'ihoshgo yaa nadzaa, áik'ehgo Peter gáyññii, Simon, ilhosh née? Dala'á ledihikeezhí' ndishá' doo díí'íí le'ágot'ee da née?

38 Daadeh'íígo da'ohkáqah, nanohwída'dintaah bídaanołdzil doleelíí bighá. Nohwiyi'siziini' da'anñii hat'íí ndi nohwits'íhíí doo ndzil da.

39 Áidí' onaanádaayú da'ágánadí'ñiiigo naa'okáqah.

40 Áidí' bitsilke'yu da'ihoshgo yaa nánádzáá, (dázho bil daanzígo,) áígee hant'é daaññiih shíhíí doo yídaagolsí da lék'e.

41 Taadngee baa naanádzáágo gádaabiññii, Akú da'olhoshgo hanádaahsoł gádnii: shí k'adi', shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí bilák'e shí'dilteehgo ch'ishí'det'áqahíí ilk'idá' biká'ngonyáá.

42 Nádohkáh, hiikaah le': ch'ishí'aahíí kodí' higaal.

43 Dagoshch'í' Jesus t'ah yalti'dá', Judas, nakits'adahíí bil itah nlini, nnee láqago besh be'idiltíshé la'íí tsí be'idiltíshé dahdaayiníígo okáqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, begoz'aani' ye'ik'eda'íłchíhi, la'íí Jews yánazíní daabides'a'íí yil nátsáq.

44 Ch'íbi'aah doleelíí ilk'idá' bebígózi doleelíí yengon'áq lék'e, gáññígo, Hadín hist'sqsíí án doleel; daaholtsodgo binádaadeh'íígo bil dohkáh.

45 Áík'ehgo Judas ákú n'yaágo dagoshch'i' Jesus yich'i' daheswodgo, Ilch'ígó'aahí, Ilch'ígó'aahí, yilniigo yizts'os.

46 Áídí' Jesus yil ndaazdeelgo daayiltsood.

47 Áídá' bit'ahgee naziiní dala'á bibeshbe'idiltshé hayidzjizgo okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitini binal'a'áhi yontshzgo bijaa naidnlgizh lèk'e.

48 Áídí' Jesus nnee baa nánstqahí gádaayilni, Ya' besh be'idiltshé la'í tsj be'idiltshé dahdaanohniigo daashohtsoodgo nánostqá née, in'ihí daach'iltsoodhí k'ehgo?

49 Dawa jji la' da'ch'okaqah goz'áq yune' nohwil ch'idaagons'h'aahgo nohwitah nashaa ni' ndi doo hak'i daashohtsood da ni': áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiní begolne' doleehí bighá ánágot'jil.

50 Áígee bitsilke'yu dawa bits'á'zhí' ádaaszaago bits'á' ilhadeskai.

51 Nnee áníd nagháhihi nak'á'ligaihi zhá binasti'go Jesus yiké' itah higaal lèk'e; án nnee áníd nakaiyéhi bil ndaazdeel:

52 Áídá' nak'á' binasti' n'í yiyi' halwodgo dátichiigo ch'a'olwod.

53 Nnee Jesus daabiltsoodí okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitini yaa yil hikai: áígee okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, Jews yánazini, hik'e begoz'aaní ye'ik'eda'ilchíhi bilgo íla'adzaa lèk'e.

54 Peter da'anahgo biké'dí' higaal, áídí' okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitini bik'ih binaa lé'dit'jil yune' ha'ayáa: áígee kq' dilthi'zhí' aasinilí yil naháztaq, náníldziigo.

55 Okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi la'í yánadaaltihi dawa Jesus zidee hádaat'jigo, yaa dahgosi'aahí yiká daadéz'jil ndi doo la' da lèk'e.

56 Lááni daazhógo ádaaniigo baa dahgo'aahgo baa yádaalti' ndi doo la' lèk'ee da.

57 Áígee nnee la' daahizí'go léda'ilchoogo baa yádaalti', gádaaniigo,

58 Án gánígo daadihiits'ag ni', Díi k'ih biyi' da'ch'okaqahi nnee áyílaahí taanágoshni, áídí' taagi jji hileehgo la'ihí nnee doo áyílaa dahí ánágothle', niigo.

59 Gádaanii ndi doo lèk'eego ádaanii da.

60 Áídí' okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitini da'ihní'gee hizí'go Jesus nayidilkidgo gání, Ya' nihí doo nt'é nniigo hadziih da néé? Díi naa dahgo'aahgo naa yádaalti'í hago'at'éé?

61 Áídá' Jesus doo nt'é nii dago doo t'áqzhí' hanádzii da. Okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitini nabináidilkidgo, Ya' ni Christ, Bik'ehgo'ihí'nañ Dilzini biYe' níjii néé? bihni.

62 Jesus, Ha'oh, án nshj, nii: shí nnee k'ehgo Niyááhí, Bik'ehgo'ihí'nañ da'tiséyú binawod golíni bigan dihe'nazhinéego dahsidáago yaaká'dí' yaak'os shí honahgo daashidohtséel.

63 Áík'ehgo okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitini bidiyágé ídanayihesdzjzda' gání, Nt'é bighá nnee la'í baa nanaagolni' doleel?

64 Bik'ehgo'ihí'nañ ncho'go yaa yahti'í daadisots'áq: hagot'éego baa natsidaahkees? Dawa gádaanii, Zideego bángonot'aah.

65 Áídí' la' bik'idaadihizheeh nkegonyaa, la'í binii yináda'isti'dá' nádaink'sj, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yánti'yúgo, hadíi nánink'sj shíhí nohwil nagolni', daabiniigo; la'í aasinilí bit'adaayika' lèk'e.

66 Peter yúyahyú k'ih binaa ledn'aahí biyi' yune' sidaadá' isdzán, okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitini yána'iziidi, baa nyáa:

67 Án Peter kq'zhí' náníldziigo yo'jídá', Ni la' áldó' Jesus, Nazaréne níni, bil na'aash ni', bihni.

68 Áídá', Dah, hant'é nniigo ánnihí doo bígonsj da, nii. Áídí' k'ih bahgee ch'ínágoheh'ááyú ch'inyáa; áígee tazhik'áné ánniid lèk'e.

69 Áígee isdzán na'iziidi naabiiltsqá, áík'ehgo áígee naziiní gáyiilni, Díi nneehí áí itah níjii.

70 Áídá', Dah, naado'niid. Dét'ihék'e áígee naziiní Peter gánadaayildo'niid, Da'anii ni áí itah níjii: Gálideed' gonlj, áí yádaalti'hí k'ehgo yánti'.

71 Áídá' Peter bit'a dahdidilniigo hashkeego ncho'go yahti' nkegonyaa gánígo, Nnee baa yádaalti'í doo bígonsj da.

72 Nt'éego tazhik'áné ánádo'niid nakidngee. Peter Jesus gábilniid n'í yénalni, Tazhik'áné doo hwahá nakidn ániih dadá' taadngee, Án doo bígonsj da, shíldinní. Áí yaa natsekeesgo hichag lèk'e.

15

1 Hayilkááyú okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, Jews yánazini, begoz'aaní ye'ik'eda'ilchíhi, la'í yánadaaltihi dawa bilgo íla'adzaago Jesus yaa ndaagoshchij, áídí' lídaist'óodá' dahdainlqozgo Pilate yaa daidez'áq.

² Áígee Pílate Jesus nayídiłkid, Ya' ni Jews ízigo biNant'a'i níłíí nées? Da'áígee ánnii, biłńii, Jesus.

³ Okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehí doo alch'ídeyú baa dahgoz'ąą da; ndi doo nt'é ńii da lęk'e.

⁴⁻⁵ Áík'ehgo Pílate nabinádiłkid, Nihíí doo nt'é shiłńii da nées? Doo alch'ídeyú naa dahgost'ąą da laą akoh.

⁶ Bitis hagowáh n'íí bee bíná'godiníłgo da'idaągee ha'áshijeedí dała'á, hadíí ńnee hádaat'iinií, Pílate bá ch'ínáyíłteeh lęk'e.

⁷ Áígee ńnee, Barábbas holzéhi, ha'ásitíí lęk'e; án ńnee nant'án agohet'aa nkegonyaaگو nada'iltseedihí yíl ha'áshijeed.

⁸ Áík'ehgo ńnee Pílate yaa náníśąągo daadilwoshgo gádaayíłńii, Da'ánál'íłhí k'ehgo nohwá áriléh.

⁹ Ya' Jews ízigo biNant'a' nohwá ch'ínánshteehgo hádaaht'íí nées? biłńii, Pílate.

¹⁰ Pílate yígóśi, ńnee dawa Jesus bił daanzhóqđhí bighą okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehí Jesus yik'edaanníłgo baa daabidez'ąą.

¹¹ Áídá' okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi ńnee ląągo íła'adazahí biini' yá ádaagozlaa, gádaayíłńii, Barábbas nohwá ch'ínáńłteeh, daadohńii.

¹² Áík'ehgo Pílate gánádaabíłdo'ńiid, Jews ízigo biNant'a', daadohńii go daahohshíłhishą' hago laą nohwá áshłéh áídá'?

¹³ Áídá' nnádaadilghaazhgo, Tsí'ılma'áhi bíhołkałgo zodée, daanńii.

¹⁴ Nt'é bighą, hant'é bee nch'ogo adzaago? ńii, Pílate. Áídá' da'tiségo nanádaadilghaazhgo, Tsí'ılma'áhi bíhołkałgo zodée, daanńii.

¹⁵ Áík'ehgo Pílate ńneehí yíl daagoyíłshóq hát'íłgo Barábbas bich'í' ch'ínáńłtíí, áídá' Jesus hab'óltsaazdá' tsí'ılma'áhi bíhołkałgo zideego ńneehí yaa daidez'ąą.

¹⁶ Áíd' siláada yáná'itih goz'ąą yune', Pretórium holzéhi, Jesus odaizt'e'; áígee siláada dawa baa íła'adaizlaa.

¹⁷ Áíd' diyágé hichíłgo dot'izhi Jesus yá ádaagozlaadá' hosh diwozhi nánihezwođgo nant'án bich'ah k'ehgo alzaahi bik'e daidez'ąą.

¹⁸ Áíd' daidńłsigo ádaadil'íłgo, Gozhóq, Jews ízigo biNant'a' níłni, daabíłńii go yaa daadilwosh nkegonyaa lęk'e.

¹⁹ Áíd' tsj'bee bitsits'inyú nádainłłsh, áíd' bik'ídaadihizheeh, áíd' biyahzh'í nádaahilzhishgo daayokqah nádaadi'ńiihé lęk'e.

²⁰ Aął baa daadłohdá' diyágé hichíłgo dot'izh n'íí yaa daidńłsoozdá' dabíí bidiyágé yá ánádaagosdlaa, áíd' tsí'ılma'áhi yiká' daizilheeyú bił nádezaą.

²¹ ńnee la', Simon holzéhi, Alexándher hik'e Rúfus bitaahi, Cyréne golzeedí' gólíni, k'edolzaad' nádaalgo, siláada tsí'ılma'áhi yogheelgo ádaabizlaa.

²² Áík'ehgo Gólgotha golzeeyú bił nánząą; áí golzeego itsit'in si'áni golzeego ágolzee.

²³ Áígee wine, jeeh nch'í, myrrh holzéhi, bił nadesdziidgo Jesus yaa daizkąą; áídá' doo yodłąą da.

²⁴ Áígee tsí'ılma'áhi yídaabiskaldá' bidiyágé ilta'isńii go yighą da'diljól lęk'e, hadíí gonesnaahí biyéé hileehgo.

²⁵ ńgost'ái bik'ehenkéezgee tsí'ılma'áhi yídaabiskal lęk'e.

²⁶ Nt'é baa dahgost'aaníí ádaagozlaago díńko bik'ehgee dahgoz'ąą, JEWS ÍZIGO BINANT'A' NÍLNI, golzeego k'e'eshchíj.

²⁷ Áígee ńnee da'in'íłhí naki aldó' Jesus ba'ashhahdí' tsí'ılma'áhi bídaahaskał, la' dihe'nazhíńéego, la'íí be'eshganzhíńéego.

²⁸ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e' eshchiinií, Begoz'aaníí doo yikísk'eh ádaat'ee dahíí bił da'ch'oltag lęk'e, ńii n'íí begolzaa.

²⁹ Bahyú ch'íłikahíí bitsits'in daidíłtasgo yati' yee daabokáalgo gádaanńii, Háhái', biyi' da'ch'okqahíí taagoshńilgo taagi jii hileehgo ánágoshdle', ńńii n'íí,

³⁰ Haląą, dání hasdá'íđńłteehgo tsí'ılma'áhi biká'dí' gódah ch'ínńáh.

³¹ Okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, begoz'aaníí ye'ik'eda'ikłhí biłgo Jesus yaa daadloh, gádaahíđ'ńii go, ńnee la'íí hasdá'yihíńii; áídá' bíłhí doo hasdá'íđilteeh da.

³² Christ, Israel hat'í'í ízigo biNant'a' nliinií, haląą tsí'ılma'áhi yiká'dí' naadowáh, áík'ehgo daahihíłtsąągo zhą daahohíłłqah. Áíd' bit'ahyú tsí'ılma'áhi bił bídaach'iskahíí yati' yee daabokáal lęk'e.

³³ Isk'áhnyáád' taagi nehenkéézzh'í n'í' biká' dahot'éhé godiłhí gozłjii lęk'e.

³⁴ Taagi nehenkéézgo Jesus nádidilghaazhgo gáníí, Éloi, Éloi, láma sabákthani? áí, Bik'ehgohinshnaahíí, Bik'ehgohinshnaahíí, nt'é ląą bighą shits'ą'zhí' ándzaa? golzeego ágolzee.

³⁵ Ła' áígee nadaaziinií daabidits'ago, Isąą, Elías yich'í' anii, daanii.

³⁶ Ła' nádilwodgo tú daabits'osúí vinegar yiyi' naiz'ąą, áídí' tsj' yaa dahyiz'ąągo Jesus bize'zhí' dahyida'ntsiih, gáníígo, Ntséńt'ah; bídaagonolziíh, Elías baa hįháhgo nanábíldíteeh shj.

³⁷ Áídí' Jesus nádidilghaazhgo oyol.

³⁸ Áígee kįh biyi' da'ch'okąąhíí biyi' yune' daadintsoozíí bighá'dí' hayaago ich'idláád lęk'e.

³⁹ Silááda dała'á gonenadín binant'a'íí Jesus bich'į'go sizinií Jesus nádidilghaazhdá' oyolgo yigolsjídá' gáníí, Dii nneehíí da'anii Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nlíni ląą.

⁴⁰ Isdzané anahdí' nazjį daabineł'jįgo, Mary Mągdalene, Mary, James iké'yú nagháhi hik'e Joses baąhíí, la'íí Salóme bíłgo, itah nazjį lęk'e.

⁴¹ Áí Jesus Gálileeyú nagmaadá' biké' anákah lęk'e, bich'odaaniigo; la'íí isdzané Jerúsalemýú bíł hikaihií aldó' ląągo itah nadaazjį.

⁴² K'ad o'í' aahyú ich'į'golne'íí bijjį, áí iskaą hik'e Jews daagodnłsinií bijjį doleełhíí bighą.

⁴³ Nnee Joseph holzéhí, Arimathéa golzeeyú gólíni, doo biini' hąh dago Pilate yich'į' oyáá, Jesus bits'łhíí yiyókeedgo; án nnee godnłsini, yánádaaltihíí itah nlíni, Bik'ehgo'ihí'nań nant'aa doleełhíí yibad sidáhi.

⁴⁴ Pilate, Jesus daztsąą shj dashą'at'éé nzigo, silááda binant'a' yiká ánniigo nayidłkid, lłk'idá' daztsąą née? yłłniigo.

⁴⁵ Áík'ehgo silááda binant'a', Ha'oh, daztsąą, bíłłniiddá' Pilate Jesus bits'łhíí Joseph yaa yiden'ąą.

⁴⁶ Áík'ehgo Joseph nak'ą'łigaihi nk'éhi nayihesni, áídí' Jesus bits'łhíí tsj'łna'áhi yiká'dí' nanáidnłjįgo nak'ą'łigaihi yik'įyidesiz, áídí' tsébi'í'áńgo ágolzaa yune' nyinłtjídá' tséé yidaidenłhiz lęk'e.

⁴⁷ Mary Mągdalene hik'e Joses bąą bíłgo hayú nnłitiinií daayo'jį ni'.

16

¹ Jews daagodnłsinií bijjį ąąłdá' Mary Mągdalene, Mary, James baąhíí, Salóme bíłgo, ik'ah kįągolchinihíí nadaahesni ni', Jesus bits'í yee yidizhish doleełgo.

² Áík'ehgo dązhó t'ahbjį godilzinií bijjį ya'ái hagaaldá' tsébi'í'ányú hikai.

³ Áígee, Hadínshą' tséé daadin'ąąhíí nohwá yó'idolłis? daakłdi'ni.

⁴ Áídí' hadag daadéz'jįgo tséé n'íí yó'olyizgo daayłtsąą; tséé dązhó nchaago.

⁵ Tsébi'í'án yune' ha'ákaidá' nnee ánií nagháhihi, bí'íí nneezi łigaihi dihe'nazhinéégo sidaago daayłtsąą; áík'ehgo tsídaadolyiz lęk'e.

⁶ Áídá' nneehíí gádaabłłni, Tsídaadołheez hela': Jesus, Názarethdí' gólíni, tsj'łna'áhi bíheskał n'íí biká hadaanohtaago bígosń; án naadiidzaa ni'; doo hak'í da: nnłtjį n'ńígee daadeł'jį.

⁷ T'í' dohkáh, bitsilke'yu, Peter bíłgo, Jesus Gálileeyú nohwádįh deyaa, bíłdohłłni: ákú daabidołtsééł, da'ánohwłłłni k'ehgo.

⁸ Áídí' tsébi'í'ándí' dahale ch'łnákaidá' nádnkįj; daiditłid la'íí bíł díyadaagot'ee daasiljį: nédaildzidgo doo hadín nt'é daayłłni da lęk'e.

⁹ Godilzinií bijjį t'ahbjį Jesus daztsąądí' naadiidzaadá' Mary Mągdalene dantsé yich'į' hit'jįgo ádelzaa, áí isdzánhíí biyi'dí' ch'iidn gosts'idi hanyóod n'íí.

¹⁰ Áń nnee Jesus yłł nakai n'íí doo bíł daagozhógo dago chał nahąztąąyú yaa nyáągo yłł nagosni'.

¹¹ Áídá' Jesus náhi'na'go isdzán bo'jįgo ya'łkodaanzjį ndi doo daayodłąą da lęk'e.

¹² Áí bikédí'go Jesus yłł nakai n'íí naki itínk'ehyú hi'aashgo bich'į' łąhgo hit'jįgo ádelzaa.

¹³ Áídí' onát'aazhgo la'ihíí yłł nadaagosni' ndi doo daabodłąą da lęk'e.

¹⁴ Áí bikédí'go bitsilke'yu łats'ádahí da'iyąągo nahąztąągo Jesus bich'į' hit'jįgo ádelzaa, áígee doo da'odłąą dago bijjį daant'izíí bighą bich'į' yádaakti', daztsąądí' naadiidzaahíí bikédí'go la' daabo'jįhíí doo daayodłąą dahíí bighą.

¹⁵ Áídí' gáblłni, Ni'gosdzán dągoz'ąą nt'éégo yati' baa gozhóni nnee dawa baa bíł nadaagołłni' le'.

¹⁶ Dahadín odłąądí' baptize ábi'delzaahíí hasdádolteek; áídá' dahadín doo odłąą dahíí dahazhį' biniigonłt'éégo bá ngodot'aał.

¹⁷ Áídí' díńko godiyįhgo ánągot'jįhíí da'odlaaníí ádaadolłi; shizhi' bee ch'iidn hadaanyood doleeł; la'íí yati' łąhgo at'éégo yee yádaakti' doleeł;

¹⁸ Ch'osh bik'asda' golíni nádaihiniil doleeł; dant'éhéta kozilheehíí daidląą ndi doo hago ádaabile' da doleeł; la'íí daanniihíí yiká' ndaadilniigo nádaadziih doleeł.

¹⁹ Áik'ehgo Jesus ąął bich'í' yádaakti'dá' yaaká'yú onábi'doltíí, áígee Bik'ehgo'ihí'nań bigan dihe'nazhińéego dahnezdaa.

²⁰ Áídi' dahiskaigo dahot'éhé yati' baa gozhóni yaa nadaagolni' lék'e, beBik'ehn' yil nliigo nada'iziidgo, godiyihgo ánágot'ííhíí bee biyati' da'anii at'éhi ch'í'nah áile'go. Doleełgo at'éé.

THE GOSPEL ACCORDING TO LUKE

- ¹ Nnee láágo nohwitahyú hago ánágot'ííhíí daliké'go yek'eda'ishchíigo,
- ² Nnee da'íhtsé godezt'i'gé' binaát' ánágot'ííhíí, Jesus biyati' yaa nadaagolñi'íí nohwil nadaagosni'híí k'ehgo yek'eda'ishchíi;
- ³ Áik'ehgo Theóphilus, ízigo ánt'éhi, shíí áldó' da'íhtsé godezt'i'gé' hago ánágot'ííhíí bígosíhíidgo daliké' ánágot'ííhíí bee nich'í' k'e'eshchíi hasht'íí,
- ⁴ Hago ánágot'ííhíí nil na'gosni' n'íí da'aniigo bígonshíhíí bighá nich'í' bek'e'eshchii.
- ⁵ Hérod Judéa yánant'aaná' nnee, Zakarías holzéhi, okaqah yedaabik'ehi Abía hat'i'íí itah nlii lé'e: án bi'aad, Elisabéth holzéhi, Aaron hat'i'íí nlii.
- ⁶ Zakarías la'íí bi'aad bílgo Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee dánht'éégo ádaat'ee, Bik'ehgo'ihí'nañ ngon'aaníí la'íí biyati'íí nzhóogo yikisk'eh hi'ash lé'e.
- ⁷ Bichagháshé doo hwaa da, Elisabéth doo ílchiih dahíí bighá; sáan la'íí hastiin daasilíí'.
- ⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee Zakarías okaqah yebik'ehgo baa gonyáaná',
- ⁹ Nnee okaqah yedaabik'ehi dahgos'aaníí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ daach'okaqah goz'áa yune' dilidgo hikágolchinihíí yidíht'i'go habi'doltíí lé'e.
- ¹⁰ Likágolchinihíí dílt'i'go biká' ngonyaaná' nnee láágo dadányú da'la'adzaago da'okaqah lé'e.
- ¹¹ Ákóne' hikágolchinihíí biká' dahsi'áago yidíht'íí díhe'nazhínéégo Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'gé'hi bíl ch'í'nah adzaa.
- ¹² Zakarías yíhtsáago yik'e' tsidolyizgo bílgoyé'go gozlii.
- ¹³ Áiná' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á gáyihíí, Doo néndzid da, Zakarías: Bik'ehgo'ihí'nañ ni'okaqahíí yidezts'áa; ni'aad Elisabéth bizhaazhé ishkiini ná yilchii, áí mé'ihíí bizhí' John bá áíle'.
- ¹⁴ Baa nil gozhóó doleel, dázhóó nil gozhóó doleel; nnee láágo mé' goleehíí yaa bíl daagozhóó doleel.
- ¹⁵ Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee ízigo at'éé doleel, wine dagohíí ímágodíhíí doo yidláa da doleel; t'ah bimaa bíbishch'id yiyi' sitíigé' godezt'i'go Holy Spirit bee baa godet'áa doleel.
- ¹⁶ Díí mé' goleehíí nnee Israel hat'i'íí láágo beBik'ehñ, Bik'ehgo'ihí'nañ daayokaqahñ, yich'í' nnáhiikáhgo áidoliil.
- ¹⁷ Elías biyi'siziinií la'íí binawodíí k'ehgo beBik'ehñ yádn dahdidogaal doleel, nnee bichagháshé nht'éégo yaa tsinádaadikeesgo áidoliil, la'íí hayíí doo ídaayéts'áa dahíí nnee nht'éégo ádaat'eehíí bigoy' yídaayéts'áago áidoliil; beBik'ehñ yaa higháhíí nnee bíjii yune' bá ílch'í'gole'go áidoliil.
- ¹⁸ Zakarías Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á gáyihíí, Hago at'éégo shiye' goleehíí bígonshí doleel, shíí hastiin silíiná' shi'aadn áldó' sá silíi?
- ¹⁹ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á bich'í' hananádzii, gáníigo, Shíí Gábriel honszee, Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee sizíí; shíí nich'í' hasdziihgo díí nht'éégo ágone'íí baa nil nagoshni'go shi'dol'aad.
- ²⁰ Doo yáht'i' da nleeh, díí ágone' dishniihíí begolzaahíí bíjii zhá hanándziih, doo shondláa dahíí bighá, ágone' dishniihíí da'anií begolne'hi at'éé.
- ²¹ Nnee da'la'at'éé n'íí Zakarías ch'éh yiba' naháztaq, hat'íí bighá doo hwaa ch'ínádáh da daanzigo.
- ²² Ch'ínádzaaná' doo hago'at'éégo nnee yich'í' hadzii da: áik'ehgo hat'íhíta bich'í' ch'í'nah adzaa shí daanzí; t'ah doo yati' dago daazhógo na'ígizh lé'e.
- ²³ Áígee binasdziidíí qal' áyílaaná' bigowáyú onázdaa.
- ²⁴ Áí bikédé'go bi'aad Elisabéth híltsáa silíiná' yaa ch'anant'í'go ashdla'í dahítaq, gáníigo,
- ²⁵ Nnee bich'í' siste' n'íí shich'á'zh'í'go shá áíle'híí bighá sheBik'ehñ shaa ch'ozbaago díí k'ehgo shá ágólaa.
- ²⁶ Isdzán holtsaaníhíí gostán behítaqgo Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á, Gábriel holzéhi, yaaká'gé' kíh gozñil Názareth golzeezh'í' yí'aad, áí kíh gozñilíí Gáíleehíí biyi',
- ²⁷ Áígee it'eedn k'ad nnee, Joseph holzéhi, baa híiktíni yich'í' oyáá lé'e, áí nneehñ David hat'i'íí nlii; it'eedn Mary holzee.
- ²⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'gé'hi Mary yaa nyáágo gáyihíí, Nil gozhóó le', Bik'ehgo'ihí'nañ dázhóó naa ch'oba'go nohweBik'ehñ nil nlii: dázhóó niyaa gozhóó doleelgo isdzáné bitahgé' haníktíí.
- ²⁹ Án yo'íigo ábihíihíí bighá tsidolyiz, yaa tsidiskeeze go hat'íishá' níigo aníí nzi lé'e.

³⁰ Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á gábiñii, Doo nénkdzid da, Mary: Bik'ehgo'ih'i'nañ naa ch'oba'go haniltíj.

³¹ Isaaq, hínktsáq nleehgo ishkiinií hínkchii, án Jesus golzeego ánilíí.

³² Ízigo at'éé doleel, Da'tiséyé At'éhi biYe' holzee doo; án David yá niltíjgo godoleel, Bik'ehgo'ih'i'nañ nohweBik'ehn David yánant'aa lé'e n'íí yánant'aago ábile'.

³³ Jacob hat'i'i daanliinií dahazhí' yánant'aa doleel; nant'aago doo bee nnágódáh da.

³⁴ Mary Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á gáyiñii, Hago'at'éégo díí, shiká' doo hwaa daná'?

³⁵ Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á gábiñii, Holy Spirit níká'zhí' at'éé doleel, Da'tiséyú At'éhi binawodii níká'zhí' áiléh: áik'ehgo ni'imé' goleehíí dážhó dílzini doleel, Bik'ehgo'ih'i'nañ biYe' holzee doo.

³⁶ Elisabeth, ník'íí, doo ikhíhi da daakch'inii n'íí, sá silíj ndi áldó' hilttsáq, gostán bedahitáq, bi'imé' ishkiin doleel.

³⁷ Bik'ehgo'ih'i'nañ doo hat'íí ch'éh áil'íj da.

³⁸ Mary gáníí, Shíí Bik'ehgo'ih'i'nañ bíyéé nshíj; ha'aa dishñii, da'ánñiihíí bikísk'ehyú áshidolíí. Áigé' Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á bich'á' onádzaa.

³⁹ Áigé' Mary dahaleego anahyú beezhí'yú kñh goznilyú Judahíí biyi' oyáá lé'e;

⁴⁰ Ákú Zakarías bigowá yune' ha'ayáago Elisabeth yich'í' hadzii.

⁴¹ Elisabeth Mary biyati' yidezts'áqgo biyi' mé' dehes'naa lé'e; la'íí Elisabeth Holy Spirit bee baa godet'áq lé'e:

⁴² Án nawode hadzii laq gáníigo, Isdzáné bitahgé' niyaa gozhóq doleel, mé' nibishch'id biyi' sitiinií áldó' biyaa gozhóq doleel.

⁴³ Hago'at'éégo láhi sheBik'ehn bimaa shaa ch'oba'go shaa nyáá?

⁴⁴ Niyati'íí disets'áqaná' mé' bíl gozhóqgo shiyi' dehes'naa laq.

⁴⁵ Isdzán osdlaqadíí biyaa gozhóq: Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á yaaká'gé'híí binkááyú ábilñiihíí da'añii begolne'híí bighá.

⁴⁶ Mary gáníí, Shíjii dawa bee sheBik'ehn ízigo at'éehíí baa nagoshñi',

⁴⁷ Shiyi'siziinií Bik'ehgo'ih'i'nañ Hasdáshíitíinií yaa bíl gozhóq.

⁴⁸ Shíí binal'a'á nshíni doo hat'íí be'ánsht'ee da ndi nlt'éégo shaa tsínádeskeez: kogé' godezt'í'go nnee daakinolt'ííhíí dawa, isdzán biyaa gozhóni' daashíñii doleel.

⁴⁹ Dážhó k'a'at'éhi dážhó nlt'éehíí áshíílaa; án bizhi'íí díljh.

⁵⁰ Iké' nánót'ííhíí dahadñ Bik'ehgo'ih'i'nañ bíl diyinihíí baa ch'oba' doleel.

⁵¹ Binawod ch'í'nah áyíílaa: bíjii yune' dážhó ádaadilkahíí yíl nadaagodesgeed,

⁵² Nnee hayíí ízigo ádaat'ee n'íí hayaa ánáyiidlaaná' doo ízigo ádaat'ee da n'íí hadag ánáyiidlaa.

⁵³ Hayíí dáshiná' nakai n'íí dawahá nlt'éehíí yá ná'nné' ni'; áiná' ízis da'it'i'inihíí dádikqogo onáyis'a' lé'e.

⁵⁴ Bána'iziidíí, Israel holzéhi, bich'ozni', bílgoch'oba'íí yee yénáñiihgo;

⁵⁵ Dahazhí' Abraham la'íí bich'á'gé' hadaakñolchiihíí bíl goch'oba', daanohwitaa n'íí ágáyiñii n'íí k'ehgo, ñii, Mary.

⁵⁶ Mary Elisabeth yíl sikeego taagi dahitáq lé'e, áigé' bigowáyú onádzaa.

⁵⁷ Elisabeth ílchiigee ngonyaa lé'e; áigee ishkiin yizhchíj.

⁵⁸ Hago'at'éégo Elisabeth Bik'ehgo'ih'i'nañ baa ch'ozbaadíí, ba'ashhahgé' daagolíinií la'íí daabik'íihíí yaa t'ídaanzígo bíl daagozhóq lé'e.

⁵⁹ Mé' tsebíí beyiskáqgo circumcise alnéhgo baa ch'íkai; Zakarías holzee doleel, bitaa bizhi'híí k'ehgo, daach'inii.

⁶⁰ Áiná' mé' bimaahíí, Dah; John bizhi' hileeh, ñii.

⁶¹ Ník'íí doo la' ágágozlee da, daabíłch'inii.

⁶² Áik'ehgo mé'íí bitaahíí bich'í' na'ída'ch'ígizhgo, Díí mé'íí hat'íí holzee doo? daabíłch'inii.

⁶³ Áik'ehgo Zakarías biká' k'e'elchihií há't'íjgo na'ígizh, áigé', Díí mé'íí John holzee doo, ñiigo biká' k'e'eshchíj. Ái bighá nñeehíí bíl díyadaagot'ee lé'e.

⁶⁴ Áigé' dahíko Zakarías hanádzíigo, Bik'ehgo'ih'i'nañ yá'ahénzj lé'e.

⁶⁵ Áigé' ba'ashhahgé' daagolíinií tsídaadesyiz: díí ágodzaahíí ni' Judéa biyi' dahyisk'idyú daagoch'ííinií dawa bitahyú didesdlaad.

⁶⁶ Hayíí ái ch'inii daidezts'aaníí bíjii yuyaa nazné'go, Díí mé'íí hagosha' at'éé hileehi! daañii. Áigé' Bik'ehgo'ih'i'nañ yíl nlií lé'e.

⁶⁷ Zakarías, mé' bitaahíí, Holy Spirit yábiyilti'go Bik'ehgo'ih'i'nañ binkááyú yakti', gáníigo,

⁶⁸ Bik'ehgo'ih'i'nañ Israel hat'i'i beBik'ehn ba'ahégoş; nnee bíyéehíí yaa nyáágo hanáyiñihíí bighá,

⁶⁹ Bána'iziidíí, David holzéhi, bich'á'gé' hadaakñolchiihíí bitahgé' dážhó nalwodi hasdánohwiñii doleehíí nohwa hayiltíj;

⁷⁰ Ni'goszdań alzaagé' yúshdé' godezt'i'go Bik'ehgo'ih'i'nań binkááyú nada'iziidi daadilzini yinkááyú nohwich'j' hadziigo gánohwihniid:

⁷¹ Nohwik'edaannihíí lá'íi hayíi bíl daanlch'ó'íi dawa nohwidás sizjji doleel;

⁷² Daanohwitaá n'íi áyihni n'íi k'ehgo nohwaa daach'oba', lá'íi ái bílgo godiyihgo lángot'ąą n'íi yénalniih,

⁷³ Bik'ehgo'ih'i'nań bitl'a dahdidilniigo díi k'ehgo nohwá ngon'ąą,

⁷⁴ Nohwíi hayíi nohwik'edaannihíí nohwidás sizjigo, doo nídaaahildzidgo da Bik'ehgo'ih'i'nań bá nada'iidziid doo,

⁷⁵ Dáhandaahinna'zhj' daagodinlziigo lá'íi nlt'éégo binadzahgee ádaant'eego.

⁷⁶ Ni, mé'íi, Da'tiséyú At'éhi binkááyú na'iziidíi honlzee doo: ni nohweBik'ehń bádnyú ich'j'goléhgo dahnnáh;

⁷⁷ Nnee Bik'ehgo'ih'i'nań biyéehíi hago'at'éégo binch'ó'íi bá da'izlji anánlne'go hasdaakáh doleelgo yídaagolsjigo ánlé',

⁷⁸ Bik'ehgo'ih'i'nań daahohiikaąhń nohwaa ch'oba'íi binkááyú; da'án bik'ehgo yaaká'gé' idindláádíi nohwaa nyáá,

⁷⁹ Hayíi chagołheeyú naháztaaníi da'itsaah yédaaldzidíi bá idindláádgo ágole', lá'íi ich'j'gont'éégo yikisk'eh hiikaahgo áile', nii lé'e, Zakariás.

⁸⁰ Mé' nchaa siljigo biyi'siziiníi dážh'ó nalwod silji, Israel hat'i'i bich'j' ch'í'nah ádilne'íi bijjizh'j' da'izljiyú naghaa lé'e.

2

¹ Áiná' nant'án Caesar Augústus holzéhi nnee dawa daantjige tax nahi'niil doleelgo bizhi' ádaagole'go yángon'ąą lé'e.

² (Cyrénius, Sýriayú nant'án nlijná', díi nach'ih'i'niil doleelgo kozh'i' ádaagoch'ile'íi da'iltse álzaa lé'e.)

³ Nnee dawa bizhi' ádaagole'yú onádaaskai lé'e, hayú kih goznilgé' daagoljiyú.

⁴ Joseph áld' itah onádzaa, Gálílee bigodzogíi biyi' Názareth golzeegé' Bétlehem golzeezh'j', Judéahíi biyi'gee, David golji n'íiyú, (Joseph David yil hat'i'i lé'éhíi bighą.)

⁵ Mary dak'adégo ichiíhi, Joseph baa hiiltini yil hi'ash lé'e, bizhi' ádaagole'yú.

⁶ Áígee sikeená' ichiíhíi biká' ngonyaa lé'e.

⁷ Da'iltse ichíhi ishkiin yishchji, mé'ihíi nadik'ą' bik'ídisizgo magashi yiyi' náda'idjhií yiyi' nyintjji; na'ch'injahú doo lá' hayú bá goz'ąą dahíi bighą.

⁸ Mé' sitiiníi da'anahyú nnee nada'nyoodíi bidibéjji yinádaadéz'jji lé'e, tlé'yú.

⁹ Áígé' Bik'ehgo'ih'i'nań binal'a'á yaaká'gé'hi bich'j' ch'í'nah adzaago Bik'ehgo'ih'i'nań bich'ą'idindláádíi bee ike'dendláád; áik'ehgo nnee nada'nyoodíi tsídaadesyiz.

¹⁰ Bik'ehgo'ih'i'nań binal'a'á gábihni, Doo nédaaldzid da: íyints'ąą sáą, yati' dážh'ó nlt'éhi nnee dawa bee bíl daagoyiksh'ó doleelíi baa nohwil nagoshni'.

¹¹ Díi jji David golji n'íiyú nnee hasdáyhiniíi nohwá gozljji, Christ nohweBik'ehń.

¹² Díi bee bídaagonoksj doleel, mé'ihíi nadik'ą' bik'ídisizgo magashi yiyi' náda'idjhií yiyi' sitjigo daaholtséh.

¹³ Dahjko Bik'ehgo'ih'i'nań binal'a'á da'iltse ch'í'nah ádilzaahíi ląągo yaaká'gé' yil ch'í'nah ánádedlaa, ái Bik'ehgo'ih'i'nań ya'ahédaanzigo gadaani,

¹⁴ Bik'ehgo'ih'i'nań da'tiségo at'éhi yaaká'zh'j'go daach'insj le', lá'íi ni' biká'yú nnee Bik'ehgo'ih'i'nań bílgoch'oba'íi bee ich'j'gont'éehíi biyéé le'.

¹⁵ Áígé' Bik'ehgo'ih'i'nań binadaal'a'á yaaká'yú onákaína' nada'nyoodíi, Bétlehemiyú dokáh, daahídi'ni, Díi ágodzaahíi Bik'ehgo'ih'i'nań nohwil ch'í'nah ágolaahíi daanél'jjiyú dokáh.

¹⁶ Áik'ehgo áígé' dagoshch'j' deskaigo Mary, Joseph, lá'íi mé' magashi yiyi' náda'idjhií yiyi' sitjigo yaa hikai.

¹⁷ Daayiktsąqaná' mé'ihíi ábıldı'ni n'íi dahot'éhé yaa nadaagosni'.

¹⁸ Hayíi daidezts'aaníi nada'nyoodíi ádaabihniíi yaa bíl diyadaagot'ee.

¹⁹ Maryhíi díi dawa yénalniigo dayúweh bijji yuyaa yaa natsekees lé'e.

²⁰ Nada'nyoodihíi da'ádaabildi'niíhíi k'ehgo hayíi daidezts'ąąhíi lá'íi daayo'jhií bighą Bik'ehgo'ih'i'nań izisgo at'éehíi yaa nadaagolni'go, lá'íi ya'ahédaanzigo t'ąązh'j' onákai.

²¹ Tsebii beyiktsąqaná' mé' círcumcise ábi'delzaaná' Jesus bizhi' bá álzaa, ái bizhi'íi doo hwaa goleeh daná' Bik'ehgo'ih'i'nań binal'a'á yaaká'gé'ih'i bizhi' bá áyílaahi.

²² Moses ngon'ąą n'íi k'ehgo Mary godnjsigo ich'j'bi'dilne'íi biká' ngonyáágo, mé' Bik'ehgo'ih'i'nań baa hitéehgo Mary lá'íi Joseph bílgo Jerúsalemiyú odaistjji lé'e;

²³ (Mé' da'iltse ishkiin daagolehíhíi Bik'ehgo'ih'i'nań bá sanigo nih'niilgo ngon'ąągo k'e'eshchjhií bighą.)

²⁴ La'í Bik'ehgo'ihí'nañ hat'íhíta ye'okáqhíi yaa daayiné'go odaistijí lé'e áldó', hawú naki, dagohíi hawúcho bizhaazhé naki, Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aanú k'ehgo.

²⁵ Jerúsalemgee nnee la', Símeon holzéhi, nít'éégo at'éhi, Bik'ehgo'ihí'nañ yidnksíni naghaa lé'e; an' Israel hat'íi yil goyilshóqgo anáyidle'íi hígháhíi yiká déz'íi lé'e: Holy Spirit biká'zhí' at'éhi.

²⁶ Holy Spirit bee bil ch'í'nah ágolzaago gábil'idi'nii, T'ah doo hwaa dantsaah daná' Bik'ehgo'ihí'nañ Its'áltíni, Christ holzéhi, hintléh.

²⁷ Holy Spirit nábihilaago da'ch'okáqh goz'áq yune' nyáá; ákú Jesus bimaá la'íi bitaa bilgo begoz'aanú k'ehgo bá okáqhgo ádaabist'íiná',

²⁸ Áígee Símeon mé' náyint'ijigo Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ahénzigo gáníi,

²⁹ SheBik'ehí, áníta áshilnii n'íi k'ehgo nána'isiidíi shí gozhóqgo ch'ík'eh shee ngonowáh:

³⁰ Shí shinaahíi bee hago'at'éégo hasdá'íníi'íi doleelíi hish'íi,

³¹ Ái nnee dawa biba' ilch'í'ndlaa n'íi;

³² An' bich'á'idindíini nnee doo Jews daanlijí dahíi bee bá got'íi doleel, la'íi nnee níyéehíi, Israel hat'íi, an' bee ízigo ádaat'ee doleel.

³³ Jesus ábilda'niihíi bitaa, bimaá bilgo yaa bil díyadaagot'ee lé'e.

³⁴ Símeon bá da'oskáqdná' Mary, Jesus bimaahíi, gáyilnii, íyínt'sáq sáá, díi mé'ihíi Israel hat'íi lágó bighá naanándéh, la'íi lágó nádikáh doleelíi bighá habi'dol'tini at'éé; godiyíhgo be'ígózini baa yádaach'ilti' doleel;

³⁵ (Bésh be'idiltíshé níjii bighálgeedhíi k'ehgo níjii nniih doleel) nnee bijíígé' natsekeesíi ch'í'nah alnéh doleelíi bighá.

³⁶ Phánuel, Áser hat'íi itah nlíni, bitsi', Anna holzéhi, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yakt'i nlijí lé'e; an' sá silij, nanneego gots'idn legodzaa;

³⁷ Itsaa nlijigo tsebídín díj'íi bil legodzaa, da'ch'okáqh goz'áqgé' dá doo ch'ígháhá dajjii biigha la'íi dat'í'é' biigha dáshiná' okáqhgo Bik'ehgo'ihí'nañ yá na'ízid lé'e.

³⁸ An' áldó' da'áígee nyáágo, Bik'ehgo'ihí'nañ yich'í' ahénzi, áíge' Jerúsalemgee daagol'íni hago'at'éégo hasdábid'íni doleelíi yiká daadéz'íinií Jesus yaa yil nadaagosni'.

³⁹ Bik'ehgo'ihí'nañ hago'at'éégo gos'aanú áq' yikisk'eh ádaaszaaná' dabíi daagol'íyú, Gálílee bigodzogíi biyi' Názareth golzeeyú, onákai.

⁴⁰ Mé' n'íi nolseehá' biyi'siziiníi nldzil silij, goyáq silij; la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ bilgoch'oba'íi biká'zhí' at'éé lé'e.

⁴¹ Jesus bimaá la'íi bitaa bilgo dalenágodáhgee Jerúsalemyú onat'ash lé'e, bitis-hagowáh n'íi bee biná'godínihgo náda'idíi'íi bighá.

⁴² Jesus nakits'adah bil legodzaaná', dalenágodáhgee ákú onakáhíi k'ehgo ákú okai lé'e;

⁴³ Áq' bengonyaaná' onákai, ndi Jesus t'áqzhí' idestáq lé'e Jerúsalemgee; bimaá la'íi bitaahíi dá doo yidaagolsj dago.

⁴⁴ Jesus bil hikah daanzigo názeelgo o'í'áqáyú; bik'íi la'íi hayíi bídaagosiníi bitahyú ch'éh yiká daantaá lé'e.

⁴⁵ Doo hwaa hayú nádaant'ijí dahíi bighá t'áqzhí' Jerúsalemyú biká daantaayú onat'aazh.

⁴⁶ Taagiskáayú da'ch'okáqh goz'áq yune' nnee daagoyáanú ilch'ídaago'aaahíi íyésts'áqgo la'íi nayidíkidgo naháztáayú itah sidaago yaa hikai lé'e.

⁴⁷ Bil'ígóziníi la'íi nabídíkidgo yígótsigo hadzi'híi bighá nnee daabidezts'aanú bil díyadaagot'ee lé'e.

⁴⁸ Jesus bimaá la'íi bitaahíi daabiltsáqgo bil díyadaagot'ee: áik'ehgo bimaá gábilnii, Shizhaazhé, hat'íi lágó bighá ánt'íni? Nítáa la'íi shíi ch'éh níká hantaahíi bighá doo nohwíl daagozhóq da ni'.

⁴⁹ Jesus gábilnii, Hat'íi bighá shiká hanołta? ShiTaa binasdzidíi baa nashaago shá goz'áq, ya' doo bígonoksí da née?

⁵⁰ Hat'íi niigo aníi shíhíi doo yidaagolsj da lé'e.

⁵¹ Áik'ehgo yil onákai Názarethyú, bimaá la'íi bitaa da'ádaabihiyú at'éé lé'e: bimaahíi bizhaazhé ábilniiidíi dawa yaa natsekees lé'e.

⁵² Áik'ehgo Jesus goyáqgo honaa, la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ da'áígeego bil at'éé, áíge' nnee áldó', dayúweh begoldoh lé'e.

3

¹ Tibérius Caesar holzéhi nant'ánchañ nlijigo ashdla'adah legodzaa lé'e, áiná' iké'gee sitiin, Póntius Pilate holzéhi, ni' Judéa golzéhi yánant'aa, taagígee sitiin, Hérod, ni' Gálílee golzéhi yánant'aaná' bik'isn Philip Ituréa la'íi Trakonítis yánant'aa, la'íi Lysánias Ábilene yánant'aa lé'e,

² Ánnas la'í Cíaiphas okaah yebik'ehi da'tiséyú sitíni daanljiná Zakarías biye', John holzéhi, da'izljiyú Bik'ehgo'ihí'nañ bich'i' hadzii.

³ Jórdan túrílinihí binaayú nnee yich'i' yalti'go gádaayihni, Nohwinchó'íi bich'á'zhí' ádaañe'go baptize ádaanohwi'dolne', áik'ehgo nohwinchó'íi nohwá da'izlji ánálne';

⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi, Esáias holzéhi, binaltsoos biyi'gé' díi bak'e'eshchji, Da'izljiyú hadnshí gáníigo dilwosh, NohweBik'ehñ bádnyú ilch'i'daagole', intín ik'ídezdzqho bá ádaa'e'.

⁵ Nadaashwozhí hanágodibih, la'í dzil naz'aaní, nadaask'idíi hayaa álne'; la'í godigizíi ik'ínádoldqł, la'í godilwohí dilkqh ánálne' doo;

⁶ Áígee nnee dawa hago'at'éégo Bik'ehgo'ihí'nañ hasdá'iiniil doleekí daidołtseeł.

⁷ Áíge' nnee John baptize ádaabile' hádaat'jigo yaa hikaihíi gáyihniigo yich'i' yalti', Nohwíi t'iish bik'asda' golíini k'ehgo daalinoł'jiihí, hadn lá nohwádnýú nohwiniigodilne'íi bich'á' nołkáh nohwihniid?

⁸ Da'anii nohwinchó'íi bich'á' ádaakdzaayúgo ch'í'nah ádaadi'nołsi, nest'á' nł'éégo nádaant'ihíi k'ehgo nohwaa daide'aah, Abraham bich'á'gé' daadihe'na'i doo idíldaadoł'ni da: Bik'ehgo'ihí'nañ díi tséé naznilií nnee Abraham bich'á'gé' daadihezná'íi k'ehgo áile'yúgo áile', nohwildishni.

⁹ Tsint'áni nkedn'aagee k'ek'éhgo godesť'aa; tsint'áni dawa doo nest'án nł'ééhíi baa dahndéh dayúgo, yó'ok'éhgo kq' dilti' yuyaa olkaadhi at'éé.

¹⁰ Nneehí John nayídaadikidgo gádaabiñii, Hago ádaahi'ne' áiná'?

¹¹ John gánii, Hadn bi'íicho naki shíhíi, la'ihíi bi'íicho da'ádih shíhíi yaa yinołtsós; hadn bich'iyán ląá shíhíi hadn bich'iyán da'ádih shíhíi la' yaa yinoné'.

¹² Tax bich'i' nadaahi'niilgo aldó' baptize ádaabi'dilne'yú hikaigo John gádaayihni, Ilch'ígó'aahíi níini, hago ląą ádaahi'ne'?

¹³ John gábiñii, Da'kwíi nohwich'i' nadaahi'niilgo goz'ąą shíhíi doo bitisyú daaohłkeed da.

¹⁴ Siláada aldó' nabídaadikidgo gádaanii, Nohwihíi hago ląą ádaahi'ne'? John gábiñii, Hadn biñi'dołnih hela', hadn da'izljiyú baa dahdaagoł'aah hela'; la'íi hanádaakdéhíi, da'ái nohwil daanzhóqgo nzhqo.

¹⁵ Nada'ohíigo nnee dawa bijíi yune' gádaanzj, Díi nnee, John holzéhi, Christ at'jii née, dah née?

¹⁶ John dawa yich'i' hananádziigo gáyihni, Shíhíi tú bee baptize ádaanohwish'jii, áiná' shiké'gé' la' shitisgo at'éhi higháh, biket'óol k'e'ish'adgo ndi doo bik'eh sitjída; án Holy Spirit la'íi kq' yee baptize ádaanohwi'jii doleek.

¹⁷ Be'ilch'ihé dahyołjik, t'oh naghái ilch'ihí goz'ąągee nágoško doleek, binest'á'híi náyiziidgo ik'eiyihniiná' bizhoolii kq' doo ntsésihi biyi' yuyaa yidiid.

¹⁸ Áíge' nnee yich'i' yalti'go ląágo yil ch'ígó'aah l'é'e.

¹⁹ Hérod, nant'án níinihi, nchó'go at'jigo bik'isn Philip holzéhi bi'aad, Heródias holzéhi, yaa yiheltjii, la'íi nchó'go ánat'jidií John yee bich'i' yalti' l'é'e,

²⁰ Hérod nchó'go ánat'jidií bitisigo adzaa, John ha'áyit'e'.

²¹ Nnee dawa baptize ádaabiłne'ná', Jesus aldó' baptize ábi'delzaago yáa bich'i' alch'á' ádzaago,

²² Holy Spirit hawú k'ehgo bich'i' nke'eníihgo yaaká'gé' yati' gáníigo yidezts'ąą, ShiYe' shil nzhóni níjii; naa shil gozhóq.

²³ Áígee Jesus tádin shj bil łegodzaa, án Joseph biye' (bido'níi), Josephíi Héli biye',

²⁴ Hélihíi Mátthat biye', Mátthatíi Levi biye', Levihíi Méłki biye', Méłkihíi Jána biye', Jánnahíi Joseph biye',

²⁵ Josephíi Mattathías biye', Mattathíasíi Amos biye', Amosíi Náum biye', Náumíi Éšli biye', Éshihíi Nágge biye',

²⁶ Nággehíi Máath biye', Máathíi Mattathías biye', Mattathíasíi Sémei biye', Sémeihíi Joseph biye', Josephíi Júda biye',

²⁷ Júdahíi Joánna biye', Joánnahíi Rhésa biye', Rhésahíi Zoróbabel biye', Zoróbabelhíi Saláthiel biye', Saláthielhíi Néri biye',

²⁸ Nérihíi Méłki biye', Méłkihíi Áddi biye', Áddihíi Cósam biye', Cósamhíi Elmódah biye', Elmódamhíi Er biye',

²⁹ Erhíi Jóse biye', Jósehíi Eliézer biye', Eliézerhíi Jórim biye', Jórimhíi Mátthat biye', Mátthatíi Levi biye',

³⁰ Levihíi Símeon biye', Símeonhíi Júda biye', Júdahíi Joseph biye', Josephíi Jónan biye', Jónanhíi Elfakim biye',

³¹ Elíakimhíi Mélea biye', Méleahíi Ménan biye', Ménanhíi Mátthata biye', Mátthahíi Náthan biye', Náthanhíi David biye',

³² Davidhíí Jesse biye', Jessehíí Óbed biye', Óbedhíí Bóoz biye', Bóozíí Sálmon biye', Sálmonhíí Náasson biye',

³³ Náassonhíí Amínadab biye', Amínadabíí Áram biye', Áramhíí Ésrom biye', Ésromhíí Pháres biye', Pháresíí Júda biye',

³⁴ Júdahíí Jacob biye', Jacobíí Isaac biye', Isaacíí Abraham biye', Abrahamhíí Thára biye', Thárahíí Nákor biye',

³⁵ Nákorhíí Sárúk biye', Sárúkhíí Rágau biye', Rágauhíí Phálec biye', Phálecíí Héber biye', Héberhíí Sála biye',

³⁶ Sálahíí Caínan biye', Caínanhíí Arfáxad biye', Arfáxadíí Sém biye', Semhíí Noe biye', Noehíí Lámek biye',

³⁷ Lámekhíí Mathúsala biye', Mathúsalahíí Enok biye', Énokhíí Járed biye', Járedhíí Maléleel biye', Maléleelhíí Caínan biye',

³⁸ Caínanhíí Énos biye', Énosíí Seth biye', Sethíí Adam biye', Adamíí Bik'ehgo'ihí'nañ biye'.

4

¹ Jesus, Holy Spirit bíl nliigo Jórdan túnlííggé' t'aqzhí' nádesdzaa lé'e, Spirit-híí nabílnaago da'izljiyú oyáá,

² Áíggé dizdin behiskaq, ákú ch'iidn nant'án nabíntaah lé'e. Akú naghaaná' doo hat'íi yiyaa da: áí dizdin qal iskaqaná' shiná' silíí lá.

³ Ch'iidn nant'án bich'í' hadziigo gábilni, Ni Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' nliíyúgo díí tséhíí bán náodleeh, nni.

⁴ Áiná' Jesus gábilni, Ágágozzeego k'e'eshchii, Nnee doo dá bán zhá yee hiinaa da doleel, áiná' Bik'ehgo'ihí'nañ biyati'íi dawa yee hiinaa doleel.

⁵ Áíggé' ch'iidn nant'án dzil dážhó yúdahi biká'yú yil hananásht' aazhgo, áíggé' nnee iltah at'éégo hadaazt'íi dawa ch'inesk'ohíí dá bich'í' bíl ch'í'nah áyíílaa lé'e.

⁶ Áíggé' ch'iidn nant'ánhíí gánábildo'niid, Díí dahot'éhé izisgo ágot'eehíí naa nishné', dawa bee ník'ehgo: díí ak'iná' dawa shaa hí'né'hi at'éé; dahadnta baa nishné' hásh'tjiyúgo baa nishné'.

⁷ Ni shonkaqhyúgo díí dawa niyéé doleel.

⁸ Jesus gánábildo'niid, Ágágozzeego k'ená'ishchii, Satan, shiké'gé' nñáh: ágágozzeego k'ená'ishchii. Bik'ehgo'ihí'nañ neBik'ehñ zhá honkaqah, da'án zhá bá na'íziid.

⁹ Ch'iidn nant'án Jesus Jerúsalemyú yil o'áazhgo, k'ih biyi' da'ch'okaqhíí hadago goz'aaníí bilatahyú yil n'áazhgo gávilni, Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' nliíyúgo kogé' gódah ch'í'nt'e':

¹⁰ Ágágozzeego k'e'eshchii, Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníí nt'éégo bínáadaadé'íi doleel, ná daayildoníi:

¹¹ Áíggé', Doo tséé hitalgo hayaa nageeh dahíí bighá ánádaanohteel doo, golzeego k'e'eshchii.

¹² Jesus ch'iidn nant'án yich'í' hananádziigo gávilni, Bik'ehgo'ihí'nañ neBik'ehñ doo nabíntaah da, golzee.

¹³ Ch'iidn nant'án dawa yee nayineztqaad hik'e, Jesus yich'á' zhí'go dahnasdzaa, dé't'ihézhí'.

¹⁴ Áíggé' Jesus Holy Spirit nabílnaago Gáíleeyú onázzaa: ákú dahot'éhé nt'éégo baa ch'iniigo didezdlaad lé'e.

¹⁵ Jews ha'ánálséh nagozníl yune' ilch'ígó'aahgo naghaago nnee dawa daabidnlsj.

¹⁶ Nazarethyú gólíí n'íyú nadzaa: ákú Jews ha'ánálséh goz'aa yune' oyáá, Jews daagodnlsiníí bijíí ákone' onadáhgee, áíggé' ozhiíngo hizí'.

¹⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi n'íí, Esáias holzéhi, naltsoos biyati' biyi' k'e'eshchiiníí Jesus baa hit'áá. Áí naltsoosíí ilch'á' áyíílaa, gáníigo k'e'eshchiiíggé,

¹⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ sheBik'ehñ bíSpirit-híí shiká'zhí' nlií, nnee tédaat'iyéhi yati' baa gozhóni bee bich'í' yádaashti' doleelgo Bik'ehgo'ihí'nañ hashidílaahíí bighá; dážhó doo bíl daagozhóq dahíí nt'éégo ánáshdle' doleelhíí bighá shidol'aad, isnáh daanliiníí hago'at'éégo yich'ákángo lá'íí bínáá' ádaagodiníí hago'at'éégo ch'ínádaaghaalgo ánáadaadé'go bíl nagoshni'go, hayíí bich'í' nagont'ogíí biyi'gé' hahishniil doleelgo,

¹⁹ Lá'íí Bik'ehgo'ihí'nañ nnee yaa ch'oba'íí biká' ngonyaagee baa nagoshni'híí bighá shi'dol'aad.

²⁰ Áíggé' naltsoosíí ilch'í' ányíidlaago, nal'a'á yaa náyin'áággé' nánezdaa. Ha'ánálséh goz'aa yune' yil naháztaaníí dawa daabinef'íí lé'e.

²¹ Nnee yich'í' yaht'í' nkegonyaago gáníí, Díí Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiníí díí jji daasidolts'aanihíí begolne'.

²² Nnee dawa nt'éégo baa yádaalt'í' lé'e, yati' nzhóni yee hadziihíí yaa bíl díyadaagot'eego gádaakíldi'ni, Díí la' Joseph biye' at'éé?

²³ Jesus gábilñii, Yati' ilch'ígó'aahíí bee gádaashildolñii, Izee nant'an nílíni, dáni na'nlziih: Capérnaumyú ánát'íhíí yaat'ídaandzigo kú aldó' dáni gonl'íyú ágant'íhí.

²⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi dá gol'íígee doo habi'dit'íí da, da'aníigo ádaanohtildishñii.

²⁵ Shíí da'aníigo nohwíl nadaagoshñi', Elías t'ah hínaaná' dá doo nagolt'íhéhé taagi legodzaagé' gostán' dahitáá, áígee shiná' góyééhíí benagowaa lé'e, Israel hat'i'i bitahgee isdzáné biká' da'adini láágo daagol'íí;

²⁶ Ndi Elías doo hwaá la' bich'í' bi'dol'aad da, naniyúgo itsaa Sídon godzogíí biyi' k'ih gozníl Sarépta golzeeyú gólínihi zhá bich'í' bi'dol'aad lé'e.

²⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi, Elíseus holzéhi, t'ah hínaaná' Israel hat'i'i bitahgee nnee láágo l'óód doo ínádih dahi, leprosy holzéhi, yaa nakai; ndi doo la' nádzii daná' nnee Náaman holzéhi, Síriayú gólíni, zhá nádzii lé'e.

²⁸ Ha'ánázéh yuñe' naháztaanií díí Jesus áníhíí daideztsáan' bádaagoshch'íí,

²⁹ Áik'ehgo daahizí'go Jesus ch'ídaaniyood, dził nan'aahíí biká' gotahyú yíl náseel lé'e, áíge' gódah ch'ídaahilt'e' daanzí.

³⁰ Áiná' nneehíí bigizhyú ch'ínyáá lé'e.

³¹ Áíge' Capérnaum golzeeyú n'yaá, Gálee godzogíí biyi', ákú Jews daagodn'ínií bíjii dawahn ilch'ígó'aah lé'e.

³² Yebik'ehgo ilch'ígó'aahíí bighá nnee bíl díyadaagot'ee.

³³ Jews ha'ánálséh goz'áá yuñe' la' nnee ch'íidn biyi' gólínihi sidaa lé'e, án nawode

³⁴ Gáníí, Doo nohwaa nannaa da; hago láá át'éégo nohwich'í' goñ'aahgo ant'íí, Jesus, Názareshé' nannáhi? Ya' da'izl'íyú ánohwiléhíí bighá n'yaá née? Shíí nígonsí hadn' ant'ííhíí; Bik'ehgo'ihí'nañ bich'á'gé'go Dilz'ihgo N'líni.

³⁵ Jesus nkdzilgo hadziigo gáyihñii, Handziih hela', an biyi'gé' hannáh. Nnee ihní'gee nnee ch'íidn biyi' gólínihi ch'íidn nkíbidest'ehgo dá doo hago ábile'é biyi'gé' halwod.

³⁶ Nnee dawa bíl díyadaagot'eego gádaahíid'ñii, Díí yati'íí hago'at'éhi! Dawa yebik'ehgo la'íí binawod gol'íigo spirits daanch'ó'í haolkáh yihñigo hainiyood.

³⁷ Dahot'éhé nnee bitahyú n't'éégo baa ch'ínií didezlaad lé'e.

³⁸ Nádiidzaago ha'ánázéhge' ch'ínádzzaago Simon bigowá yuñe' ha'ayáá. Simon bi'aadíí bimaa yóiyahgo nezgai; áí bighá nádaach'okááq.

³⁹ Yit'ahgé' siz'íigo hat'íí binesgai sh'íhíí náimes'íhgo n't'éé násdlíí: áik'ehgo dagoshch'í' nádiidzaago yá da'ezné'.

⁴⁰ O'í'áázhí' godeyaa go hayíí bik'íí kah íltah at'éhi yaa nakaihíí Jesus bich'í'yú yíl neheskai; áik'ehgo dała'á daant'íigo yik'e daadil'niigo nádaalziih lé'e.

⁴¹ Nnee ch'íidn biyi' daagol'ínií láágo ch'íidn nádaadil'ighaashgo haikáhná' gádaañii, Ni, Christ Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' n'líni. Ch'íidn Jesus, Christ n'íigo yidaagol'shíí bighá, nkdzilgo yich'í' hadziigo, Hadaakz'ihíí hela', yihñiid.

⁴² Hayolkaahyú ch'ínyáágo da'izl'íyú óyáá: áiná' nnee biká hadaantaago, áike'égo baa hikai, doo yich'á' digháh hadaabit'íí dahíí bighá.

⁴³ Áik'ehgo yich'í' hadziigo gáníí, Lahyú k'ih nagozn'íí Bik'ehgo'ihí'nañ bilatt'áhgee be-goz'aanií baa yashti' doleek: áí bighá shí'dol'aad.

⁴⁴ Gáleeeyú Jews ha'ánálséh nagozn'íl yuñe' nnee yich'í' yaltigo naghaa lé'e.

5

¹ Jesus túsikaanií Gennésaret holzéhi bahyú siz'íiná' nnee daah'ijizh, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' daidits'ih hádaat'íhíí bighá,

² Túsikaágee tsina'eehíí naki silaago yiltsáá, nnee log hadaileehíí tsina'eeł yiyi'gé' hakaigo bílogbehaidlehé nanest'óli tádaigisgo.

³ Jesus tsina'eehíí dała'á Simon biyééhíí yeh hiyaaná', Simon gáyihñii, Da'anahzhí' shíł n'í'eeł. Áíge' tsina'eehíí yiyi' dahnezdaa, áíge' nnee yíl ch'ígó'aahgo yich'í' yakti'.

⁴ Aqł nyáñti'ná' Simon gáyihñii, Tú lááyú idn'eelgo áíge' nílógbehaidlehé ténltsosgo beha'íílee.

⁵ Áik'ehgo Simon gábilñii, Ilch'ígó'aahíí, ch'éh ádaahiit'íigo iskaá ndi doo la' hadaasiidlee da: da'ágát'éé ndi da'áshil'niiyú áshne'go shílogbehaidlehé hayaa ashle', nii.

⁶ Ágáadaadzaago lóg dázhó láágo hayííleego bílogbehaidlehé bich'á' nádaasdlaad lé'e.

⁷ La' yíl hada'íleehíí anahyú tsina'eehíí bíl dahna'eehíí yich'í' yida'dishgish, Nohwich'odaal'niih, daaniigo, Áik'ehgo áí bich'í' bíl nda'iz'eelgo tsina'eehíí da'ála lóg biyi' ha'desh'ihgo tsina'eehíí hayaa tétt'á' o'eeł nkegonyaa.

⁸ Simon Peter díí yiltsáágo Jesus biyahzhí' hayaa adzaago gáníí, SheBik'ehñ, shich'á'zhí'go dahnnáh, nnee binch'ó' lanihi nsh'íhíí bighá.

⁹ Simon la'íi yił hada'ileehíi biłgo dawa bił díyadaagot'ee, łóg dážhó łáągo hadaizlee'híi bighą:

¹⁰ James la'íi John biłgo, Zébedee biye'kehi, Simon yił nada'iziidi, aldó' bił díyadaagot'ee. Jesus Simon gáyihni, Doo néndzid da; kodé' godezt'i'go łóg hayihileehíi k'ehgo nnee shá náhílah doleel.

¹¹ Áik'ehgo bitsina'eelii tábąyú ndaayisnilná' dawahá akúyaa ndaiznilná', Jesus yiké' dahiskai l'é'e.

¹² Jesus kih goznilyú nyáągo nnee łód doo ínádih dahi, leprosy holzéhí, yaa nagháhi Jesus yiltsąąná' hayaa adzaago náyokaąhgo gáyihni, SheBik'ehni, nashínłizihíi bik'e sínitii'go nígonsi, hárit'iiyúgo nashínłizih.

¹³ Jesus yich'i' dahdidilniigé' yedelni'go gáyihni, Hasht'ii, nándziih. Ái dábiłgo łód n'ii ínásdjid l'é'e.

¹⁴ Jesus gábilni, Hadn dánko bił nagoln' helá': ti'i, okaąh yebik'ehni bich'i' ch'í'nah ádníle'go, Moses ngon'ąą l'é'ehii k'ehgo hat'ihita be'okaąhii Bik'ehgo'ihina' baa nne', hanánidelzaahii bighą, áik'ehgo nándziihii nnee yidaagolsi doleel.

¹⁵ Áiná' yúwehyú ch'ini didezlaad: áik'ehgo nnee doo akh'igé Jesus yalti'ii daidits'ih hádaat'ii la'ii kah iltah at'éhi yaa nakaihi nádaabi'dilzii hádaat'iihii bighą baa hikáh l'é'e.

¹⁶ Áigé' Jesus dasahn da'izliiyú óyáayú oskaąd.

¹⁷ Áiná' la' jii Jesus ilch'igó'aahgo Phárisees daanłini la'ii begoz'aanii ilch'idaago'aahi itah naháztaą l'é'e, Gálılee biyi', Judéa biyi' daagotahgé', la'ii Jerúsalemgé' hikaihi: Jesus Bik'ehgo'ihina' binawodii bilniiggo nádaizliih.

¹⁸ Jesus yalti'ná' la' nnee di'ili Jesus bich'i' ndaach'íteehgo biyahzh'i' ndaach'íteehgo ch'éh ádaach'it'ii l'é'e.

¹⁹ Dážhó ch'ilaądgo doo hayú Jesus bich'i' ch'igót'i' dahii bighą kih biká'yú hádaach'istii'go Jesus siziinii bik'ehgé' ch'i'f'ángo ádaach'izlaagé' a'ádaach'istii l'é'e.

²⁰ Jesus nnee bi'odla' yígolsiidná' di'ihii gáyihni, Shik'isn, nincho'ii da'izlíné nádleeh.

²¹ Begoz'aanii ye'ik'eda'ilchíhi la'ii Phárisees daanłini biłgo dábiyi'yú na'idaadikidgo gádaanii, Hadn láhi án Bik'ehgo'ihina' ádil'ii'go anii? Hadn koncho'ii da'izlíné áile'? Bik'ehgo'ihina' zhą go'ii.

²² Jesus ái natsidaakeesii yígolsiidná' gáyihni, Hat'ii bighą dánohwiyi'yú na'idaadołkid?

²³ Hayiihii doo nyeego ách'iniih da, Nincho'ii da'izlíné nádleeh, dagohii, Nádnáhgo dahnńáh?

²⁴ Ni'gosdzán biká' nnee bincho'ii da'izlii alne'ii shii, nnee k'ehgo Niyááhii, beshik'ehgo bidaagonolsi doleehii bighą, (nnee di'ili sitiinii gáyihniid,) Nádnáhgo biká' sintiniid dahnádné'go gowayú nádndáh, nildishni.

²⁵ Nnee bináál dagoshch'i' nádiidzaago yiká' sitii n'ii dahnáyiné'go gowayú onádzaa, Bik'ehgo'ihina' ya'ahéńzigo.

²⁶ Nneehii dawa dážhó bił díyadaagot'eego Bik'ehgo'ihina' ya'ahédaanzj, áigé' tsidaadesyigo gádaanii, Díi jii ánagot'iihii doo hwaa la' hat'ii gát'éego daahiit'ii da.

²⁷ Díi bikédé'go Jesus ch'ínádaago tax nanáhi'niłgeee nnee tax bich'i' nah'niłihii, Levi holzéhí, sidaago yiltsąą l'é'e: áik'ehgo gáyihni, Shiké' dahnńáh.

²⁸ Áik'ehgo dawahá da'akú naznilná' nádiidzaago Jesus yiké' dahiyaa l'é'e.

²⁹ Levi bigowayú Jesus bá da'odaą: áigee nnee łáągo tax bich'i' nadaahi'niłii, nnee la'ihii biłgo, Jesus la'ii bitsilke'yu itah da'iyąązh'i' naháztaą.

³⁰ Áiná' Phárisees daanłini la'ii bitahyú begoz'aanii ye'ik'eda'ilchíhi biłgo Jesus bitsilke'yu yida'iltahgo gádaayihni, Hat'ii bighą tax bich'i' nadaahi'niłii la'ii nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahii bił da'oskaą?

³¹ Jesus gádaabilni, Doo hago'adaat'ee dahii izee nant'an doo yaa nakah bik'eh da, daanezgaihi zhą.

³² Shii nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahii, Nohwincho'ii bich'ą'zh'i' ádaalne', bildishniiyú niyáá, áiná' doo nnee dábi'ehyú ádaat'eehii ágáldishniiyú niyáá da.

³³ Phárisees Jesus gádaayihni, Hat'ishą' bighą John bitsilke'yu dáshiná' da'okaąh, la'ii Pharisees bitsilke'yu aldó' ágádaat'ee; áiná' ni nitsilke'yuhii doo dáshiná' da'okaąh da?

³⁴ Jesus gádaabilni, Ya' ni'n'ehgeee nnee dała'adaat'eehii nnee niinéhii yił nakaiyúgo dáshiná' da'okaąh née?

³⁵ Dahagee nnee niinéhii bich'ą' nádiiteeh ndi at'éé, áigee dáshiná' da'okaąh doleel.

³⁶ Jesus ilch'igót'aahgo na'goni'ii aldó' yee hadziigo gábilni, Doo hadn ii ánidéhii haizpogsó ii déncho'ehii yenádi'aah da; ágádaayúgohii ánidéhii biká' ch'ida'i'án hileehná' ii déncho'ehii ánidéhii béédit'ąągo doo lełt'ee da.

³⁷ La'íi wine áníi alzaahíi ikágé wine bee nahtiníi dénch'óhéi doo biyi' tádaach'iniil da; ágách'idzaayúgo wine áníi alzaa'ihíi ikágé yidildohgo na'niil, áik'ehgo winehíi qal' ha'ijool, la'íi ikágéhií koch'á' yilchqoh.

³⁸ Áiná' wine áníi alzaahíi wine bee nahtiníi ániidéhíi zhá biyi' tádaach'iniil; áik'ehgo daaht'ée nt'ée.

³⁹ Hadn' wine da'iktsé alzaahíi yodlaaníi, doo áníi alzaahíi hárt'íjda; Wine da'iktsé alzaahíi zhá nht'ée, niíhíi bighá.

6

¹ Jews daagodn'siníi bijji nakigeehíi Jesus t'oh naghái hentíiníi yi'iyú higaal; bitsilke'yu yil hikaahgo t'oh naghái binest'á' nadaayiniil; áigé' daidnzhishgo daayiyáqá lé'e.

² Phárisees daanlíni la' gádaabihni, Hat'íi bighá godilziníi bijji doo hat'íi baa nach'ighaa dahíi ádaakt'íi?

³ Jesus gáníi, Ya' David la'íi yil nakaihíi bilgo shiná' daasilijgo hago ádaasdzaa lán shíhíi doo hwahá baa da'olshih da nées?

⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ daach'okáqah goz'áq yune' ha'ayáágo, bán Bik'ehgo'ihí'nañ ye'okáqahgo baa hi'né'go nií'né' n'íi náidmne'go yiyáq, la'íi yil nakaihíi áldó' la' yá'fne' lé'e; áí báníhíi okáqah yedaabik'ehi zhá daayiyáqago goz'ánihi.

⁵ Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, godilziníi bijji ndi beshik'eh, ni, Jesus.

⁶ Láh Jews daagodn'siníi bijji ha'ánátséh goz'áq yune' Jesus ha'ayáágo ikh'ígó'aah lé'e: akóne' nnee bigan dihe'nazhinéégo binawod ásdjidi itah sídaa.

⁷ Begoz'aaníi ye'ik'eda'ikchíi la'íi Phárisees daanlíni bilgo Jesus daine'íi lé'e, godilziníi bijji nneehíi náyilziih shí daanzigo; ágádaayúgo Jesus hat'íhita yee yaa dahdaago'aahíi bighá.

⁸ Áiná' Jesus áí natsídaakeesíi yígó'sihíi bighá nnee bigan binawod ásdjidi gáyihni, Nádnáhgó kodé' hizji. Áik'ehgo nádiidzaago áigee hizí' lé'e.

⁹ Jesus begoz'aaníi ye'ik'eda'ikchíi la'íi Phárisees bilgo gádaayihni, Dala'á nanohwídaadishkid, ya' godilziníi bijji nht'éégo ách'it'ijgo goz'áq nées, dagohíi dénch'óégo ách'it'ij nées? Ya' nnee hasdách'ikteehgo nées, dagohíi ch'izilheego nées?

¹⁰ Jesus nnee yitah déz'ij lé'e, áigé' nnee bigan binawod ásdjidi gáyihni, Yushdé' dahdinl'ni. Ágádaaná' bigan nht'ée násdjij, lahzhinééhíi ga'at'ée.

¹¹ Nnee Jesus yik'edaannihíi hadaashkeego gádaahíi'ni, Jesus hagoshá' ádaahiidle'?

¹² Áiná' Jesus dasahn dzilyú óyáá okáqahgo, Bik'ehgo'ihí'nañ yich'í' okáqahgo iskáq.

¹³ Hayikááyú biké' hikahíi, Yushdé', daayihniidná' nakits'ádah hayinil: áí shinadaal'a'á daayihni;

¹⁴ Simon, (Peter yízhí' yá áyílaahíi), bik'isn Andrew, la'íi James, John, Philip, Barthólemew,

¹⁵ Matthew, Thomas, la'íi James Alphéus biye'i, Simon Zelótes holzéhi,

¹⁶ Judas James bik'isn, la'íi Judas Iscáriot, ch'ibido'aal doleehi.

¹⁷ Dzilgé' yil nkenákainá' dzilíi bitl'áahgeezij, áigee biké' hikahíi, la'íi nnee káágo Judéagé', Jerúsalemgé', la'íi tádá'yú Tyre la'íi Sídongé' daagol'nihi daabidits'ih hádaat'ijgo, la'íi daanezgaihíi nádaabidilziih hádaat'ijgo baa nántsáq;

¹⁸ Hayíi spirits nch'ó'i biyi' daagol'nihi áldó' baa hikai: áik'ehgo náda'bidilziil lé'e.

¹⁹ Nnee dawa bedaadilchiid hádaat'ij lé'e: binawodíi nádaabilziihíi bighá.

²⁰ Biké' hikahíi yinel'ijgo gáyihni, Nohwíi tédaanoht'iyéhií nohwiya gozhóq doleel: Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhge daanliiníi itah daanoht'ij.

²¹ K'adíi shiná' daanoht'ij nohwiya gozhóq doleel: náda'doldoq. K'adíi daalkhagíi nohwiya gozhóq doleel: daaldoh doleel.

²² Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, shighá nnee nohwik'edaannihíi yúgo, la'íi doo hádaanoht'ij dayúgo, nch'ógo nohwich'í' yádaakt'yúgo, nohwizhi' nch'ógo yaa yádaakt'yúgo nohwiya gozhóq doleel.

²³ Áí bijji dázhq nohwil daagozhóqgo yaadaol'ah le': yaaká'yú itisgo nohwaa hi'né'i dázhq nchaa doleel: nnee nohwik'edaannihíi bich'á'gé' nnee daanliihíi Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íi áldó' ágádaayisj lé'e.

²⁴ Áiná' nohwíi izisgo da'ok'iniíi, nohwá góyéé doleel! alk'iná' dawa hádaat'iiníi nohwiyéé.

²⁵ K'adíi náda'soldjidií, nohwá góyéé doleel! shiná' daanoht'ij doleel. K'adíi daaldohíi, nohwá góyéé doleel! ik'edaadoht'ij la'íi daolkhag doleel.

²⁶ Nohwíi nnee dawa nht'éégo nohwaa yádaakt'ihíi, nohwá góyéé doleel! áí bich'á'gé' nnee daanliihíi Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidií daazhógo ádaadil'ini n'íi ágádaayihniid áldó'.

²⁷ Shíhíi daashidoht's'agíi gádaanoht'ishni, Nohwik'edaannihíi nohwil daanzhóq le', hayíi bil daanoht'ij nht'éégo bich'í' ádaanoht'ee le',

²⁸ Yati' yee daanohwókaahí nlt'éégo bich'í' natsídaakées le', la'íí nchọ'go nohwich'í' ádaat'eehíí bá da'olkaḡah le'.

²⁹ Hadń nit'ah yonlts'iyúgo lahzhin'éé bich'í' nnanínt'aah; hadń ni'íicho nich'á' náidiltsoozyúgo n'íí akdó' doo baa nchi' da.

³⁰ Dahadń hat'íí níyókeedíí baa nné'; hadń dahat'íhíta níy'ééhíí nich'á' náidnné'yúgo doo t'ązhi' bínáhóíkeed da.

³¹ Nnee hago'at'éégo nohwich'í' ádaat'eego hádaakt'ííhíí k'ehgo nohwíí akdó' bich'í' ágádaanoht'ee.

³² Hayíí bil daanoishooníí zhá nohwíl daanzhọ'yo'go, hago'at'éégo nlt'éé áí? Nnee doo daagodnłsį dahíí ndi hayíí bil daanzhooníí bil daanzhọ'.

³³ Hayíí nlt'éégo ádaantsį shíhíí zhá bich'í' nlt'éégo ádaanoht'eeyúgo, hago'at'éégo nlt'éé áí? Nnee doo daagodnłsį dahíí ndi ágádaat'íni at'éé akdó'.

³⁴ Nohwíí hadń hat'íí bá ch'ídaashóhné'yúgo t'ązhi' shaa nné' daanołsįgo, hago'at'éégo nlt'éé áí? nnee doo daagodnłsį dahíí ndi dawahá lálch'ínadá'né'í at'éé, da'áígee shaa nai'né' daanzįgo.

³⁵ Nohwik'edaannihíí nohwíl daanzhọ' le', la'íí nlt'éégo ádaakt'íí, dahat'íhíta ch'ídaanohné' le' doo shaa nané' daanołsį dago; áik'ehgo yaaká'gé' ląągo nohwaa nané' la'íí Da'tis'yú At'éhi bichagháshé daanołsį doleek: án nnee doo ahédaanzį dahíí la'íí daanchọ'íí ndi yich'í' nlt'éégo at'éé.

³⁶ NohwiTaa bil goch'oba'híí k'ehgo nohwíí akdó' nohwíl goch'oba' le'.

³⁷ Doo hadń baa nádaakt'íí da le', áik'ehgo nohwíí akdó' doo nohwaa nádaach'it'íí da doleek: nnee doo nchọ'go baa natsídaakées da le', áik'ehgo doo nchọ'go nohwaa natsída'íkées da: nnee nohwich'í' nchọ'go ánat'ííhíí baa nádaagodenol'aah le', áik'ehgo nohwíí akdó' nohwaa nágodet'aah:

³⁸ Nnee baa daanołné', áik'ehgo nohwíí akdó' nohwaa na'né'; áí nlt'éégo bínel'ąądgo, hayaa ilk'ínabénisdzilgo, nlt'éégo ąął nnésgohgo haláh odaazłįgo nohwaa nach'iné'. Dáholąągo kaa daasolné' lánshį n'íí k'ehgo da ágáholąągo nohwaa nádo'né'.

³⁹ Ich'ígót'aahgo na'goni'íí yee hadziigo gádaabihnniid, Ya'nnee bínáá ágodini'íí la' nnee bínáá ágodini kolqos néé? ágádaaszaayıgo shą' da'ála ínłwozh yuyaa ohłkeel?

⁴⁰ Bilch'ígót'aahíí bilch'ígót'aahi doo yitįsigo at'éhi at'éé da: áiná' daakówa nlt'éégo kol ch'ídaakost'ąąyúgo, áí bil ch'ígót'aahíí ga'ách'it'éé daach'ileeh.

⁴¹ Hat'íí bighą nik'isn bínáá yune' tsįach'íséę sitaaníí h'íí, áiná' nihíí nináá yune' tsį nchaahi sitaaníí doo h'íí da?

⁴² Ni nináá yune' tsį nchaahi sitaaníí doo h'íí daná', hat'íí bighą nik'isn gáłnńii, Shik'isn, ai tsį alch'íséę nináá yune' sitaaníí ná haoshłłh? Ni nzhọ' adńł'ini, łłtsé nináá yune' tsį nchaahi sitaaníí hatłłh, áik'ehgo nlt'éégo go'íí nleehgo, ánłta nik'isn bínáá yune' tsį alch'íséę sitaaníí bá hatłłh.

⁴³ Tsint'áni nlt'éhíhíí doo nest'án dénchọ'éhíí baa dahnándahi at'éé da; la'íí tsint'áni dénchọ'éhíí nest'án nlt'éhíhíí doo baa dahnándahi at'éé da.

⁴⁴ Tsint'áni dał'a hentłłgo nest'án baa dahnándahíí bee bígózi. Figs doo hosh baa ndaach'ihinłłh at'éé da, la'íí dasts'aa'íí doo hosh diwozhíí baa ndaach'ihinłłh at'éé da.

⁴⁵ Nnee nlt'éhíhíí bįjį yune' nlt'éégo goz'aaníí bich'á'gé' nlt'éhíhíí zhá bee hagowá; áiná' nnee nchọ'íí bįjį yune' nchọ'go goz'aaníí bich'á'gé' nchọ'íí zhá bee hagowá: hago'at'éégo yách'łti' shįhíí kojį yune' hago'at'éégo goz'ąą shįhíí bich'á'gé' ách'łnłh at'éé.

⁴⁶ Hat'íí bighą, SheBik'ehń, sheBik'ehń, daashłłdołńigo shich'í' ádaadołńiná' da'ánohwıldishńiyú doo ádaanoht'ee da?

⁴⁷ Dahadń shaa nyááhń shýésts'ąągo shiyati' yikísk'eh at'ééhń, díí k'ehgo ako at'éhi at'éé:

⁴⁸ Nnee yúyahgo hagogéedgo tséé biká' bigową ágodłaa: áik'ehgo tú idezjoolgo bigowąhíí bidik'łł ndi doo hago adzaa da; ndzilgo tséé biká' ágolzaahíí bighą.

⁴⁹ Áiná' dahadń shýésts'ąą ndi doo yikísk'eh at'éé dahń, díí k'ehgo ako at'éhi at'éé, nnee bigową dá sái zhá yiká' ágodłaa, doo tséé biká' dahgoz'ąą dago; áí gowąhíí yich'í' tú idezjoolgo dagoshch'í' nangónko; áik'ehgo aanábígót'łłł gozłłł.

7

¹ Jesus nnee bídaayésts'aaníí ąął yich'í' nyánłti'ná' Capérnaum golzeeyú óyáá.

² Silááda dałán' n gonenadń binant'a'íí yána'iziidi bil nzhóni nezzaigo dak'azhą datsaah lę'e.

³ Nant'ánhíí Jesus yaat'ínziigo nnee Jews yánadaazńi Jesus bich'í' odais'a' gánłigo, Yushdé', kú nńąhgo shá na'iziidíí shá nánłziih, daabłłdołńiih.

⁴ Áik'ehgo Jesus yaa hikaigo nádaayokąąhgo gádaanńi, Díí áłńiihíí bá ándle'go dábik'eh:

⁵ Bil daanjọ'go ha'ánálzéh goz'aaníí nohwá ágolaa.

⁶ Áík'ehgo Jesus yíl onákai. Nant'ánhíí bigowa t'ah bich'i' hikahná' nant'án bit'eké Jesus bich'i' hil'aad gánígo, ShiNant'a', nich'i' nagónt'ogíí bighá dáko akú nódáh hela; shigowá yune' ha'ánnángo ndi doo bik'eh sitíí da:

⁷ Naa nsháhgo doo bik'eh sitíí da nshíí bighá doo dashíí naa niyáá da: déhadziigo ndi shána'iziidn nádziih ndi at'éé.

⁸ Shíí aldó' shinant'a' golíí, shihíí siláada bá nash't'aa, dała'á, Dahnnáh, bíldishniyúgo dahdigháh; lá'íí, Yushdé', bíldishniyúgo shaa higháh, lá'íí shána'iziidi, Díí áńle', bíldishniyúgo áí áńle'.

⁹ Jesus áí yidezts'aaná' dé bíl díyagodzaago, nnee biké nátselíí yich'i' adzaago gáyilnii, Gánohwíldishnii, Israel hat'i'í bitahyú ndi doo hwaa hadn díí k'ehgo bí'odla' golíni baa nsháh da.

¹⁰ Jesus yich'i' oda'is'a'íí gowayú nákaína' nezgai n'íí nlt'éé násdliigo yaa nakai lé'e.

¹¹ Áí iskaqá hik'e Jesus kíh gozníl, Nain golzeeyú óyáá; bitsilke'yu lá'íí nnee yíl okai.

¹² Áí kíh gozníl ch'íná'itíh goz'aaní yich'i' higaalgo, nnee édihi ch'ídaach'it'eeh lé'e, bimaa itsaaná' dabíí zhá bizhaazhé ishkiin dała'áhi; áí isdzánhíí nnee ląágo yíl nátsel lé'e.

¹³ Jesus yiltsaaná' bíjíí nniigo gáyilnii, Doo nchag da.

¹⁴ Jesus yaa nyáágo tsilhwón yedolchidgo, tsilhwón daayo'aakíí daahizi'. Áíge' hadziigo gáníí, Shik'isn, nádnáh, nildishnii.

¹⁵ Édiigo sitíí n'íí nezdaago yakti' nkegonyaa. Áík'ehgo Jesus isdzánhíí bizhaazhé yaa náńitíí.

¹⁶ Nnee dawa tsídaadolyizgo Bik'ehgo'ihí'nań ya'ahédaanzigo gádaanii, Bik'ehgo'ihí'nań yána'iziidi izisgo at'éhi nohwitah silíí; lá'íí, Bik'ehgo'ihí'nań nnee hayihezníí yaa nyáá.

¹⁷ Judéa dágoz'aqá nt'éégo, lá'íí bínaayú daagotahyú Jesus nlt'éégo baa ch'ínii lé'e.

¹⁸ John bitisike'yu díí áńagot'íídíí dawa yaa bíl nadaagosni'.

¹⁹ John bitsilke'yu naki, Yushdé', daayilniiidná' gádaayilnii, Jesus bich'i'yú doł'aashgo gáldohní', Ya' ní higháhi n'íí áńt'íí née? dagohíí lá'íí biká daadéet'íí née?

²⁰ Nnee nakihíí Jesus yaa n'áázhgo gádaabilnii, John Baptize ágole'íí nich'i' nohwides'a', gánin'niigo, Ya' ní higháhi n'íí áńt'íí née? dagohíí lá'íí biká daadéet'íí née?

²¹ Yaa n'áázhná' Jesus nnee ląágo náyihilzii, kah íltah at'éhi yaa nakaihíí aldó', spirits nch'í biyi' daagolíníí bá hanesdzood; lá'íí bínaá ádaagodiníí daago'íigo ányaidlaa.

²²⁻²³ Áík'ehgo áí nnee bich'i' hil'aadíí gáyilnii, John bich'i' nádoł't'aashgo díí hoł'iiníí lá'íí disołts'aaní baa bíl nagolní': bínaá ádaagodíh n'íí bínaá áńagodle', doo nadaakai da n'íí náhikáh, nnee lóód doo ínádíh dahí yaa nadaakai n'íí nlt'éégo áńadaidle', bijeyi' ádaagodíh n'íí da'ídits'ag áńadaidle', nanezna' n'íí naahikángo áńadaidle', tédaat'iyéhií yati' baa gozhóni bee bich'i' yada'iti'.

²⁴ Nnee John daabis'a'íí t'aqzhi' onát'aazhná', Jesus nnee dała'at'ééhií John yaa nagolní'go yich'i' yakti' nkegonyaa gáníigo, Da'izlííyú hat'íí hádaadel'ííyú nasolkaí? Tł'oh bit'aqá nteelíí bíl godiyokíí née?

²⁵ Hat'íí hádaadel'ííyú nasolkaí áína'? Nnee nlt'éégo bik'e'izláhi née? Hayíí bidiyagé nlt'ééhií lá'íí izisgo daagolíníí nant'án golíígee nadaakaihi at'éé.

²⁶ Hat'íí ląá hádaadel'ííyú nasolkaí áína'? Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi née? Ha'aa, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi yitiso at'éhi, nohwíldishnii.

²⁷ Díí bak'e'eshchíí n'íí áń'át'íí, Shinal'a'á nádn dish'aa, nádn ílch'i'gole'go.

²⁸ Gánohwíldishnii, Nnee daagolíníí bitahyú Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi doo lá' John Baptize ágole'íí yitiso at'éé da: áína' Bik'ehgo'ihí'nań bíllat'áhgee daanliiníí bitahyú hadn dážhó doo ílíí dahíí John yitiso at'éé.

²⁹ Nnee dawa Jesus daidezts'aaní lá'íí tax bich'i' nadaahi'niilíí John baptize ádaabizlaa n'íí, Bik'ehgo'ihí'nań dážhó nlt'éégo at'éé, daanii.

³⁰ Áína' Phárisees lá'íí begoz'aaní nlt'éégo yídaagołsini, John doo hwaa baptize ádaabizlaa dahíí bighá Bik'ehgo'ihí'nań ngon'ááníí doo hádaat'íí dago yich'á'zhí' ádaat'ee lé'e.

³¹ Jesus gáníí, Nnee daakinolt'ííhíí hat'íí bíl kshhah nishleego baa nagoshní'? hat'íí bíl dátełt'ee?

³² Na'inih nagoz'aqgee chągháshé dała'at'éégo ílch'i' ádaaniigo, Tsjól bee nohwich'i' da'nt'aał ndi doo hwaa ch'adaashinolzhil da, daakíłd'i'niihíí bíl dátełt'ee.

³³ John Baptize ágole'íí doo bán yiyąą dago lá'íí doo wine yidłąą dago nyaaná'; Ch'iidn biyi' golíí, daadohii.

³⁴ Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, ishąągo lá'íí ishđłąągo niyáána' gádaashíłdołnii, Áń dichini lá'íí idłánihi, tax bich'i' nadaahi'niilíí lá'íí nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí bit'eké nílini!

³⁵ Da'anií igoyá'íí hat'íí ádaat'ííhíí bee bigóžih.

³⁶ La' Phárisee n'líni Jesus, Shigowayú n'náá, yíh'ni. Áik'ehgo Jesus áí Phárisee bigowayú nyaayú iyáago nezdáa.

³⁷ La' isdzán binch'ó' lánihí áí k'ih goz'niilgee golínihi, Jesus Phárisee bigowayú iyáago yaat'ínzigo tús tséé, alabáster holzéhi, bee alzaahi yee ik'ah yin'áágo,

³⁸ Jesus dés'eezi yin'e'gé' hichago hizí', bináá túhú bee Jesus bikee yá táyigis nkegonyaa, bitsizí yee k'eyildéh, áigé' daayits'osgé' ik'ah yaa yiziid lé'e.

³⁹ Phárisee yíl iyáq'í d'í isdzán at'íní yó'íigo dabíi gádíid'ni, D'í n'neehí Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi n'liyúgo, d'í isdzán bídíichi'íi had'í at'íi sh'ihí hago'at'éé sh'ihí yígótsí doleel'ni'; binch'ó' lánihí at'ééná'.

⁴⁰ Jesus bich'í' hadziigo gáníí, Simon, hat'íi sh'í n'ldish'ni. Áik'ehgo Simon gábil'ni, Ánni, ích'ígó'aahíí.

⁴¹ La' n'nee zhaali ách'íní n'nee naki yaa yil'áá lé'e: n'nee da'á'á ashdlá'i gonenadín zhaali, penny holzéhi, baa ha'áá, la' n'neehí ashdladin baa ha'áá,

⁴² Doo hago'at'éégo nanáda'í'niil da lé'e, da'ágát'éé ndi nzh'qo yíh'niid. D'í n'nee nakihí hayíhí n'nee zhaali ách'íní itisgo bíl nzh'qo gá?

⁴³ Simon hananádzi, Hayí dáz'hó itisgo baa ha'áá sh'ihí go'íi. Jesus gábil'ni, Da'áigee ádín'niid.

⁴⁴ Jesus isdzánhí yich'í' adzaaná' Simon gáyíh'ni, Ya' d'í isdzánhí h'í'í n'nee? Nigowá yune' ha'ayáaná' doo hwaa tú shikee bee tánágisií shaa n'ziid da: áiná' d'í isdzánhí bináá túhú bee shikee shá táyigisgé' bitsizilí bee k'e'íldé.

⁴⁵ Ni doo hwaa shísín's'os da: áiná' ha'ayáágé' yushd'é' godezt'igo d'í isdzánhí shikee daayits'os nkegonyaa ní'.

⁴⁶ Doo hwaa ik'ah shitsit'á' bídínzhizh da: áiná' d'í isdzánhí ik'ah shikee yídezhizh.

⁴⁷ Áik'ehgo gáníidish'ni, Isdzán binch'ó' dáz'hó l'ááhí da'izlíné bá ánál'ne', dáz'hó bíl nsh'qohí bíghá: áiná' had'í binch'ó' ayá'háhi da'izlíné bá ánál'ne'í, ayá'hágo bíl nsh'óni at'éé.

⁴⁸ Jesus isdzánhí gáyíh'ni, Ninch'ó'í da'izlíné ná ánál'ne'.

⁴⁹ N'nee yíl da'ayaaní gádaah'í'ni, Had'í l'áhi d'í, konch'ó'í da'izlíné ká ánáid'e'í?

⁵⁰ Jesus isdzánhí gánáyíldo'niid, Ni'odl'á'íi hasdán'í'í; ích'í'gont'éégo dahnádnáh.

8

¹ Áí bikédé'go Jesus k'ih nagoz'niilyú la'íi gotahyú dahot'éhé n'nee áigee daagolíní yich'í' yaht'igo la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaní n'nt'éégo baa na'goni'íi yaa nagol'ni'go nagháa lé'e: bitsilke'yu nakits'adah yíl nakai,

² La'íi isdzáné spirits nch'ó'íi biyi' daagol'í n'íi la'íi kah íltah at'ééhí yaa nadaakai n'íi nádaabi'dilizí lé'ehi yíl nakai áldó', Mary, Mágdalene daalch'íníihí, ch'íidn gots'idn biyi'gé' hakaihi,

³ La'íi isdzán Jóánna, nant'án Hérod bik'ih yá bik'ehi, Chúza holzéhi, bi'aad; la'íi Susánna, la'íi isdzáné doo alch'ídé dahi, áldó' yíl nakai, áí isdzánéhí bíyééhí l'ahzhí' Jesus yee yich'odaazní'.

⁴ Í'ánigé' k'ih nagoz'niilgé' n'nee l'áágo Jesus yaa nántsáá, áigee na'goni'íi yee yíl ch'ígó'aahgo gáníí:

⁵ K'edileehí yíl ke'go k'edileeyú óyáá: k'edileege k'edilizí la' itín bahyú nanehezdee; áí la' n'nee yiká' naskai, la'íhí dl'ó' nádaihzlaa.

⁶ La' k'edilizí tsééká' nanehezdee; ndi hadaazhjeedgo dagoshch'í' daan'nhago nádaahisgá, doo n'nt'éégo godit'oodyú hadaazhjeed dahíi bíghá.

⁷ La'íhí hosh bitahyú nanehezdee; áik'ehgo hoshihí ighán'sáago nadaistseed.

⁸ La' k'edilizí leezh n'nt'éeyú nanehezdee, áí zhá hadaazhjeedgo da'á'á gonenadín bitisyú ánál'zaa. A'á' nagosni'ná' gán'niid, Had'í bijeyi' golínií íyésts'áá le'.

⁹ Bitsilke'yu nabídaadikidgo gádaab'ni, Ích'ígót'aahgo na'goni'íi bee nohwíl nadaagosín'ni'íi hat'íi niigo ánni'?

¹⁰ Jesus gáníí, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'áni doo bígóz'í da n'íi nohwíi bidaagonol'síhgo nohwaa daagodest'áq: áiná' la'íhí ích'ígót'aahgo na'goni'íi zhá bee bíl na'goni'; áik'ehgo dédain'e'í'íi ndi doo daayo'íi da doleel, la'íi dédaidits'ag ndi doo bíl ídaagoz'í da doleel.

¹¹ Ích'ígót'aahgo na'goni'íi hat'íi niigo ádish'ni sh'ihí baa nohwíl nagosh'ni': K'edilzihí Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' at'éé.

¹² K'edilizí itinyú nanehezdee n'íi áí n'nee yati' daidezts'áq, ndi ch'íidn nant'án nyáágo yati' bíjii yune' benagoz'aaní bich'á' náyihezlaa'íi ádaat'ee, doo da'osdláq'go hasdákaí dahíi bíghá.

¹³ K'edilzií tséé yiká' nanehezdee n'íí nnee bíl daagozhóogo daidezts'aa; áiná' t'oh bikeghad ádijhíí k'ehgo ádaat'eego, dét'ihézhí' yati' daayodlaa, áiná' nabída'dintaahgee t'aqzhí' nanánihidéh.

¹⁴ K'edilzií hosh biyi' nanehezdee n'íí nnee yati' daidezts'aa, ndi dahikáhyú ní'gosdzáí biká' ágot'eehíí, ízigo it'íníí, lá'íí gonedliiníí zhá yaa natsídaakesíí ádaat'ee, áik'ehgo doo nest'á' goleeh da.

¹⁵ K'edilzií leezh nt'ééyú nanihezdee n'íí yati' daidezts'aaná' daabijíí nt'éhi biyi' yuyaa yati' ích'iyolta', áik'ehgo nest'á' nt'ééhíí yint'áa dayúweh yaa hikaahgo.

¹⁶ Doo hadn ik'ah k'ó'íí yidil'laadgo dahat'íhíta yit'ááh ch'aanáidil'íí da, dagohíí doo kástíné yit'ááhýú nyilt'áah da; áiná' ik'ah k'ó'íí biká' dahnásilt'áhé yiká' dahy'aaah, áik'ehgo hayíí ha'áhikáhíí áí k'ó'íí yee daago'íí.

¹⁷ Dawahá nanl'í' n'íí ch'í'nah ádolnii; dawahá doo hit'íí da n'íí bígózihgo hit'íí doo.

¹⁸ Áí bighá da'dohs'agíí nt'éégo ídaayesóts'aa: dahadn íyésts'aa go ígo'aaahn bigoyá'íí itisgo baa nádo'né; áiná' dahadn doo íyésts'aa dahn, ayáhágo ígo'aa n'íí ndi bich'á' da'íííí nádodlee.

¹⁹ Jesus bimaá lá'íí bik'isyú bílgo baa hikai, ndi Jesus baa ch'ílaqahíí bighá doo hago'at'éégo baa hikáh da lé'e.

²⁰ Nimaa lá'íí nik'isyú bílgo naa hikáh hádaat'íhíí bighá dadányú nadaazí, daabílk'h'inníid.

²¹ Jesus hadziigo gáníí, Bik'ehgo'íhi'naá biyati' yidezts'aa go yikísk'eh ádaat'eehíí shimaa lá'íí shik'isyú ádaat'ee.

²² Lah jíí Jesus tsina'eehíí yeh hiyaa, bitsilke'yu bílgo: bitsilke'yu gádaayínnii, Noo', hanaazhí' nohwił nada'do'éeł. Áik'ehgo bíl dahda'n'eeł.

²³ Bíl da'o'oyú Jesus íhaazh lé'e: áigé' dát'éégo deshch'iidgo tú nádidáh silíigo tsina'eehíí bidaadesk'olgo ígodzid lé'e.

²⁴ Áik'ehgo Jesus ch'ínádaabisidgo gádaabínnii, NohweBik'ehń, nohweBik'ehń, k'azhá télt'áh nohwił ogo'eeł. Áik'ehgo ch'ínádzidgo ích'iidíí lá'íí tú hashkeego nádidáhíí yich'í' hadziigo óch'iidgo nkenághelt'.

²⁵ Jesus bitsilke'yu gáyínnii, Hago'at'éégo nohwi'odla'íí doo bada'ohíí da? Tsídaadolyiz lá'íí bíl díyadaagot'eego gádaahíid'íí, Hago'at'éégo laa, díí nneehń tú lá'íí ích'iidíí ndi da'áyiíniyú ádaat'ee!

²⁶ Gadarénes daagoljyú Gálílee binaazhí'yú bíl nada'diz'eeł.

²⁷ Jesus tsina'eehíí yiyi'gé' háyáágo k'ih goznílgé' nnee lá' doo áníná' godezt'í'go ch'iidn biyi' golíni baa nyáá, án bidiyágé da'ádhgo nagháhi, nnee lena'niíí goz'aayú golíni, doo k'ih biyi' da.

²⁸ Jesus yiltsaaná' nádidilghaazhgo yiyahzhí' hayaa adzaago, nawode gáníí, Hago láá áshlé'go ánt'íí, Jesus, Bik'ehgo'íhi'naá da'tiséyú at'éhi biYe' nílni? Nánoshkaqah, shiniigodoléh hela'.

²⁹ (Jesus spirit ncho'íí álk'iná' gáyínnii, An biyi'gé' hannáh. Doo álk'idn ch'iidnhií nabih-eslaa da: bésh hishbizhíí lá'íí kokee bee ínádaach'íh'óhíí bee líbi'dest'óq; ndi líbi'dest'ooníí nyíhidzjzgo ch'iidn da'ííjyú onábinyo'.)

³⁰ Jesus nabidílkidgo, Hat'íí honlzéé? bínnii. Shíí Láni honszee, nniid: ch'iidn doo álk'idé biyi' oheskai dahíí bighá.

³¹ Jesus nádaayokaqahgo, Doo yúyahgo o'í'ányú dolkáh nohwiłdonii hela', daanníid.

³² Áigee dzilyú góchi da'ayaago nanalsé': ch'iidn Jesus nádaayokaqahgo gádaanií, Góchi behokáh. Áik'ehgo Jesus yaa goden'áa.

³³ Áik'ehgo nneehíí yiyi'gé' hakaigo góchi nanalsé'íí yiyi' oheskaigé' túnteel sikaaníí yeh nalsáágo hayaa nádnkíigo tú yil daadesdzii.

³⁴ Góchi yinádaadé'íí n'íí díí ágodzaahíí daayiltsaaná' nádnkíigo, k'ih goznilyú lá'íí bínaayú gotahyú yaa nadaagosni'.

³⁵ Nnee bíl nada'gosni'íí áí ágodzaahíí dainel'íyú oheskai lé'e. Jesus yaa hikainá' nnee ch'iidn biyi' golj' n'íí Jesus bikiéyú sidaago daayiltsaa, áí nneehíí ch'iidn biyi'gé' haheskaigo k'adíí biini' golj'go bidiyágé gólj'go sidaa, áik'ehgo nádaaldzid lé'e.

³⁶ Nnee bínaál ágodzaahíí hago'at'éégo nnee ch'iidn isná ábiksí n'íí biyi'gé' ch'iidn hainiyoodgo nailziíhíí yaa nadaagosni'.

³⁷ Nnee Gadarénes daanliiníí bini'yú daagolínihíí dawa nádaaldzidhíí bighá Jesus, Nohwich'á'zhí' dahnnáh, daayínnii; áik'ehgo tsina'eehíí yeh nádzago t'aqzhí' bíl oná'í'éeł.

³⁸ Nnee ch'iidn yiyi'gé' hanalsáá n'íí nábokahgo, Níl nádósh't'aash, níi: áiná' Jesus t'aqzhí' onábí'a', gáníigo,

³⁹ Nigowayú nádnáhgo Bik'ehgo'íhi'naá hago nt'éégo ánániidlaahíí baa nagól'ni'yú. Áik'ehgo Jesus hago nt'éégo ánabiidlaahíí k'ih dágozníí nt'éégo yaa nagól'ni'go anádaał.

⁴⁰ Jesus hanaayú bíl naná' dez' eelná' akú nñee lǎágo biba' dała'at'éégo Jesus baa nyaáhhí yaa bíl daagozhó l'é'e.

⁴¹ Nñee la' Jáirus holzéhi, Jews ha'ánátséhhí yebik'ehń, Jesus yaa nyaá l'é'e; yiyahzhí' hayaa adzaago náyokáqhgo gáníi, Shigowayú nñáh:

⁴² Bizhaazhé dała'áhi it'eedn nakits'ádah shí bíl légodzáhi k'azhá datsaahíi bighǎ ánníi. Jesus higaayú nñee daabihjizh l'é'e.

⁴³ Áígee isdzán díi bigháníiǎgo nakits'ádah bíl légodzáhi itah l'é'e, dawahá bíyéé n'íi izee nant'an yich'í' nayihezníl ndi doo hwaá la' nábilziih da.

⁴⁴ Áń Jesus yine'gé' ninyaago bí'íi bidá'yú yedelniih: dagoshch'í' díi bigháníi n'íi ésdjíd.

⁴⁵ Jesus gáníi, Hadń shedelniih? Nñee baa náńtsáqáhhí, Nohwíi doo hwaá ádaaahit'íi da, daanniidgo, Peter la'íi yil nakaihíi Jesus gádaayihńii, NohweBik'ehń, nñee lǎágo ninaayú náńtsáqágo daabihjizh, hat'íi bighǎ, Hadń shedelniih? nñii, áiná'?

⁴⁶ Jesus gáníi, Shinawodíi lǎhzhí' shich'á'zhí' adzaahíi bighǎ hadńshí shedelniihgo bígonsí.

⁴⁷ Isdzánihíi doo nant'í' dago yígoksjidná' tsidolyizgo ditidgo Jesus yiyahzhí' hayaa adzaago hat'íi bighǎ Jesus yedelniih shíhíi, la'íi hago'at'éégo dagoshch'í' nábi'dilziihíi nñee dawa yinaáa' nagosni' l'é'e.

⁴⁸ Jesus isdzánihíi gáyihńii, Shilah, níl gozhó l'e: ni'odla'íi nlt'éégo ánániidlaa; ilch'í'gont'éégo dahnádnáh.

⁴⁹ Áígee t'ah yaht'í' ná' Jews ha'ánátséhhí yebik'ehń bigowagé' nñee la' baa nyaágo gábihńii, Nitsi' daztsǎq; Jesus doo dayúweh nańt'og da.

⁵⁰ Jesus díi yidezts'ǎago gáníi, Doo nńldzid da: ondlǎago zhǎ nitsi' nlt'éé nádodleeł.

⁵¹ Jesus gowayú nyaána' Peter, John la'íi James bílgo la'íi it'eedn daztsaanihíi bitaa la'íi bimaa zhǎ bíl ha'ashkáh, nñiid l'é'e.

⁵² It'eedn n'íi nñee dawa baa daachag la'íi baa ch'aadaaneshzhil: áiná' Jesus gáníi, Doo daalchag da, it'eedn doo daztsǎq da, daazhógo alhoshgo at'éé.

⁵³ Ái bighǎ nñee dázhó baa daadloh, it'eedn da'anii daztsǎq yidaagokshíi bighǎ.

⁵⁴ Jesus nñee dała'adzaahíi, Ch'ínokáh, daayihńiidná' it'eedn bigan yiltsoodgo gáyihńii, Shina'ili', nándáh.

⁵⁵ Bi'ihí'na' nágosdljigo dagoshch'í' nádiidzaa l'é'e: áígé' Jesus, Bá'domé', nñii.

⁵⁶ Bitaa la'íi bimaa bíl díyadaagot'ee: áiná' Jesus gábihńii, Díi ágodzaahíi hadń baa bíl nadaagohńi' hela'.

9

¹ Jesus bitsilke'yu nakits'ádahíi dała'áyíilaago ch'iidn dawa bitisgo binawod daagoljigo yedaabik'ehgo, la'íi kah itah at'ééhhí yaa nadaakaihíi nádaayilziihgo yaa daagodez'ǎq.

² Áígé' Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníi yaa nadaagolni'go, la'íi daanezgainíi nádaayilziihgo odais'a'.

³ Áígee gádaabihńii, Desolkaiyú doo hat'íi daalné'go da, gish, izis bena'iltiníi, bán, dagohíi zhaali; doo íicho naki nadaalńilgo da.

⁴ Dahayú gowágee ha'álkaigee, lahýú nádesolkaizhí' da'áigee nasóltaq l'é'gá.

⁵ Dahadń doo nádaanohtwidilteeh dayúgo dahdolkáhgo nohwikee baq leezhíi baa daalhaal, ái bee doo hádaanohtwit'íi dahíi bígózih doo.

⁶ Áík'ehgo dahdikaigo daagotahýú yati' baa gozhóni yaa nadaagolni', la'íi dahayú nakaiyú náda'ihilziih l'é'e.

⁷ Hérod nant'an Jesus ánát'íiǎi dawa yaat'ínzigo, hadńshǎ' ádaayihńii, nzí l'é'e, la', John daztsǎqé' naadiidzaago án át'íi, daannihíi bighǎ;

⁸ La'ihíi, Elías n'íi nádzáá, daannii; la'ihíi, Doo áníná' Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi n'íi naadiidzaahi at'íi, daannii.

⁹ Hérod gánńiid, Shí la' John shik'ehgo bitsits'in nadaach'idnk'ii ni'; hadń lǎqáhi áiná', díi dá baa idists'ag nt'éé? Áík'ehgo Jesus yiltseh hat'íi l'é'e.

¹⁰ Odais'a' n'íi nákaigo hago ánádaat'íiǎi n'íi Jesus yil nadaagosni'. Áígé' anahýú da'izljíyú, kǎh gozníl Bethsáida holzéhi ba'ashhahýú yil okai l'é'e.

¹¹ Áiná' nñee yidaagoksjidgo biké' onalsǎq: áík'ehgo Jesus baa bíl gozhógo Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníi yaa bich'í' yaht'í', la'íi hayíi nádaabi'dilziih hádaat'íiníi nádaayilzii l'é'e.

¹² O'i'ǎázhi' godeyaayú nakits'ádahíi Jesus gádaayihńii, Ai nñee dała'at'ééhhí dahayú gotahýú nádaadn'áá, dahayú njeehíi nádaagodi'aahgo, la'íi dahat'ihita daiyaaníi yiká daadéz'íyú; kú da'izljíyú nahétaqáhhí bighǎ.

¹³ Áiná' Jesus gádaabihńii, Nohwhíi bá da'domé'. Áík'ehgo gádaanii, Bán dijolé dá'ashdla'á zhǎ nadaahii'né', lóg dánakiyé bílgo; díi nñeehhí dawa idán bá nadaahilńiihýúgo zhǎ bá da'n'é'.

¹⁴ Nnee dala'at'éehíí ashdladn doo náhóltag dayú hilt'ee lé'e. Jesus bitsilke'yu gáyihíí, Nnee dala'at'éehíí ashdladngó il'anigo dinobh daabildohíí.

¹⁵ Ágádaaníidná' nnee dawa dinezbñ.

¹⁶ Áigé' Jesus bán ashdlá'ihíí lóg nakihíí bílgo náidnné'go hadag déz'íggo ya'ahénzigo oskqádná' ílk'ídaizdlaad, áigé' bitsilke'yu yaa daizné', nnee yitada'inihigo.

¹⁷ Áigee nnee dawa da'iyáqgo náda'isdíid lé'e: áigé' ch'ékaadíí táts'aa nakits'adah bik'ehgo nádaach'ihézlaa.

¹⁸ Lah Jesus dasahn okqah, bitsilke'yu zhá bíl naháztáqgo; áigé' Jesus bitsilke'yu nayidílkidgo gádaabihíí, Nnee hadn át'íí daashihíí?

¹⁹ Áik'ehgo gádaabihíí, Lá' John Baptize ágole' n'íí daanihíí: la'ihíí Elías at'íí; la'ihíí doo áiná' Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi n'íí daztsáqgé' naadiidzaahi at'íí daanihíí.

²⁰ Jesus gánádo'niid, Nohwihíí hadn át'íí daashíldohíí? Peter gáníí, Bik'ehgo'ihí'nañ Ats'áltíni, Christ holzéhi, ánt'íí.

²¹ Bitsilke'yu ndzilgo yich'í hadziigo gáyihíí, Hadn áí bíl nadaagohí' hela';

²² Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, doo ach'idn shiniigodilne' da, Jews yánazini, okqah yedaabik'ehí bánadaant'aahí, la'íí begoz'aaníí ye'ik'eda'ilchíhi doo hádaashit'íidago shidizideená' taagi jji hileehgo naadishdá.

²³ Dawa yich'í' hananádziigo gánádo'niid, Dahadn shiké' dahdigháh há't'íyúgo ídaayo'nahná' dajjii bígha bitsi'ihna'áhi dahyidotíhigo shiké' dahdowáh.

²⁴ Dahadn bí'ihí'na' yaa bíl goyééhí, áí bich'á' da'izlji hileeh: áiná' dahadn ídaayis'nahgo shíí shighá bí'ihí'na' da'izlji siljín, án ihí'naa doo ngonel'áq dahíí yee hínaa doo.

²⁵ Ní'gosdzán dágóz'áq nt'éégo ch'ist'íiná' koyi'sizini da'izlji siljigo ch'a'och'ítkizhyúgo, áí hat'íí bich'á'gé' ch'it'íh?

²⁶ Hadn shiké' ídaayándzihíí la'íí shiyati' yik'e ídaayándzihíí, shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, áldó' nánshdágo bik'e ídaayánsdzí doo, shich'á'íidindláádgo, shiTaa bich'á'íidindláádíí la'íí binal'a'á yaaká'yú daagolííni dílzini bich'á'íidindláádíí bee shich'á'íidindláádgo.

²⁷ Shíí da'anigo nohwíí nadaagoshní', kúgee nadaaziinií la' dá doo da'itsaahíí dailjé Bik'ehgo'ihí'nañ nant'aago daayítsáh.

²⁸ Díí ánníidíí dáshí tsebískáqgo Peter, James, la'íí John bílgo, Jesus yil okai lé'e, dzil n'ááyú okqahyú.

²⁹ Jesus okqahná' biniihíí lahgo at'éégo siljii, bidiyagéhíí dázhó lugaigo bik'ina'didlaad siljii.

³⁰ Áigee nnee naki, Moses holzéhi la'íí Elías holzéhi Jesus yil yádaakti' siljii.

³¹ Áí nneehíí dázhó bich'á'íidindláád siljii, áigé' Jesus datsaah doleelíí yaa yádaakti', Jerúsalemyú áne'ihí.

³² Peter la'íí yil nakaihíí dázhó bíl daanzjii: ndi t'ah daadez'íiná' Jesus bich'á'íidindláádgo la'íí nnee naki yil nadaazj'íí daayítsáq.

³³ Áí nnee nakihíí Jesus yich'á'zhí'go dahnasht'aazhná' Peter Jesus yich'í' hadziigo, SheBik'ehí, kú nkaihíí nohwá nlt'éé: chagosh'oh taagi ádaagohíidle'; la' ni ná, la'ihíí Moses bá, la'ihíí Elías bá, níí lé'e: dá doo natsekéésé da.

³⁴ T'ah yakti'na' yaak'os biká' dahiyaa lé'e: biyaa nágonahgo tsídaadolyiz.

³⁵ Áí yaak'os biyi'gé' yati' yidests'áq, gáníígo, Díínko shiYe' shil nzhóni: hódáayokts'áq.

³⁶ Áihíí áqł yakti'na' Jesus dasahn daayítsáq. Bitsilke'yu díí ágodzaahíí nadain'íí'go doo hadn yil nadaagosní' da.

³⁷ Áí iskáq hik'e dzilgé' gódah nákaigo nnee íáqgo baa náínsáq lé'e.

³⁸ Áí nneehíí la' nádíidighaazhgo gáníí, Ich'ígó'aahi, nánoshkqah, shiye' shá níí'í; da'ái zhá shizhaazhéhi.

³⁹ Lahgee spirit ncho'í nabihííaa, áigee dilwosh; nádinigisgo bidayi'gé' itáwosh haigháh nádleeh, áigé' biniigon't'éégo doo bich'á'íidigháh da.

⁴⁰ Nitsilke'yu nádaahoshkqah hadainihiyoodgo; ndi doo hago'at'éégo da.

⁴¹ Jesus gáníí, Nohwí'odlq' édaadihgo dánohwíí zhá daanohwik'ehgo daakino't'íhíí, dahónsahzhj' nohwíí nahashtáq, dahónsahzhj' lqł nohwidah ánsht'ee? Yushdé', niye' shich'í' bíl nn'aash.

⁴² T'ah yich'í' higaalmá' ch'íidn yaabilt'e'gé' nádinigis lé'e. Áiná' Jesus spirit ncho'íí ndzilgo yich'í' hadziigo haníyood, ák'ehgo ishkiinií návilziigo bitaa yaa náínt'íí.

⁴³ Daakowa Bik'ehgo'ihí'nañ binawodíí baa kíí díyadaagot'ee lé'e. Dawahá yaa ánat'íhíí baa kíí díyadaagot'ee go Jesus bitsilke'yu gáyihíí.

⁴⁴ Díí yati'íí nlt'éégo ídaasinóts'áqgo nohwííí yune be'ogohigháh le': shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, nnee baa daashich'ide'aah.

⁴⁵ Áik'ehgo bitsilke'yu Jesus hat'íí níigo aníhíí doo bíl ídaagozi da, doo yídaagołsi da doleelgo yaa ch'anani'í lé'e: áigé' na'ódaadikidzhj' bíl daagoyéé.

⁴⁶ Jesus bitsilke'yu ladaadit'áh nkegonyaa, Nohwitaahyú hadn itisgo at'éhi? daahíndi'niigo.

⁴⁷ Jesus bitsilke'yu natsídaakeesíi yígolsíidgo, chagháshé ach'isééhi náidnloqzgo ba'ashhahgé'yinesdaago,

⁴⁸ Bitsilke'yu gáiyiníi, Dahadn shizhi'íi binkááyú díi chagháshéhi náidnltíyúgo shúí ák'dó náshidntíni at'éé; dahadn náshidntíniíi shides'a'n ák'dó náidntíni at'éé: dahadn nohwitaahyú doo ilíi dahíi ízigo at'éé dolee.

⁴⁹ John gáníi, SheBik'ehú, nnee la' nizhi'íi binkááyú nnee biyi'gé' ch'iidn hainiyoodgo daahíit'íigo, Doo ágánt'íi da, daabilde'niid; doo bíl daagohíit'íi dahíi bighá.

⁵⁰ Jesus John gáiyiníi, Doo ágádaabíldohníi da: hadn doo ncho'go nohwich'í' na'iziid dahí bíl daagohíit'íni at'éé.

⁵¹ Jesus yaaká'zh'ígo nábidí'dilteehíi biká' ngonyaaago, Jerúsalemýú digháhgo biini'í layílaa,

⁵² Áik'ehgo bádnyú bá ilch'í' daagole'go binadaal'a'a odail'a': ái Samáritans bigotahyú híkai.

⁵³ Ndí áígee daagolíníi Jesus doo hádaayit'íi da lé'e, Jerúsalemýú deyaá daanzhíi bighá.

⁵⁴ Jesus bitsilke'yu John la'íi James bílgo díi yídaagolsíidgo gádaanii, NohweBik'ehú, ya' yaaká'gé' ko'íi daahwíkeedgo díi nneehíi daadndlid née, Elias adzaahíi k'ehgo?

⁵⁵ Jesus bich'í' adzaago ndzilgo bich'í' hadziigo gádaabílníi, Spirit nohwiyi'sizíni hago'at'ééhií doo bídaagonósj da.

⁵⁶ Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, doo nnee da'izlíi ishchiíhíi bighá niyáá da, áiná' hasdáhishniíhíi bighá niyáá. Áíge' lahyúgo gotahyú onanáki.

⁵⁷ Itinyú ch'okaahyú nnee la' Jesus yich'í' hadziigo gáníi, Dahayú anadaályú níké' anáshdaal doo.

⁵⁸ Jesus gábihníi, Ba' ndi bi'í'án daagolíi, dló' yúdahyú nada'iníhíi bit'oh daagolíi; áiná' shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, doo hayú nshteehi at'éé da.

⁵⁹ Jesus nnee la'íhi gáiyiníi, Shiké' dahnnáh. Ái nneehíi gáníi, ShiNant'a', halqá shítáa íltsé lehishteehyú dóshq'.

⁶⁰ Jesus ái nneehíi gánáyíldo'niid, Nanezna'íi dabíi ladaahí'niil le': áiná' níhíi Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníi baa nagólíi'go dahnnáh.

⁶¹ Nnee la'íhi gánádo'niid, ShiNant'a', níké' dahdisháh dolee; áiná' íltsé shigowayú nádishdáhgo áígee naháztaaníi bíl nanágoshní' hik'e.

⁶² Jesus gábihníi, Dahadn bengohildzísé alk'iná' yiltsoodná' t'qazhí' nádést'íiníi Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliiníi itah hileehíi doo yik'eh sitíi da.

10

¹ Díi bikédé'go Jesus la' gosts'idin hanayiníi bídn dá nakigo nlaago kíh nagoznilyú hayú deyaa shíyú odaihes'a'.

² Jesus gádaabihníi, Nest'q' dázho lqágo nest'aqaná' nada'iziidíi doo hwoi da: áik'ehgo nest'a' yeBik'ehú bich'í' da'okqághgo gádaabíldohníi, Nada'iziidíi ninest'a' nádaayihigeeshyú daadn'áa.

³ Dahdokáh: ba' bitahyú dibéjji bizhaazhé k'ehgo daanohwidé'a'.

⁴ Besto bízis, izis bena'iltiníi, dagohíi nohwikee ik'e'an dahdaadolmé' hela': itínyú daahokáhíyú nnee da'adzaayú doo bíl nadaagohní' da.

⁵ Gowá yuné' ha'alkaígee íltsé gádaadohniíh dolee, Ilch'í'gont'ééhií díi gowá yuné' be'ágót'éé le'.

⁶ Nnee nlt'éégo at'ééhií áígee sidaayúgo nohwíl ilch'í'gont'ééhií yil nlii doo: áiná' nnee doo hwaa ágát'éé da lé'eyúgo, nohwíl ilch'í'gont'ééhií dánohwíi nohwíyéé nádodlee.

⁷ Gowá yuné' ha'alkaígee, da'áígee dinobíh le'gá, áígee dahat'íhíta nohwá daach'idiné'íi daaholsqágo, la'íi dahat'íhíta nohwá náda'ch'í'íhíi daaholdlqágo: hadn na'iziidíi bich'í' na'í'niilgo goz'qá. Doo daazhógo gotahkaigo da.

⁸ Dahagee kíh goznílee ha'alkaigo, áígee hádaanohwíh'it'íi yúgo, idán nohwidáhgee daach'izné'íi daaholsqá dolee:

⁹ Áígee daanezgaihíi nádaaholsihgo bich'í' gádaabíldohníi, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliiníi itah daaleehgo nohwá ch'ígót'í'.

¹⁰ Dahagee kíh goznílee ha'alkaigo, áígee doo hádaanohwíh'it'íi dayúgo, áígee da'itinyú nołkahgo gádaadidołniil,

¹¹ Daagonohíígee dá leezh zhá ndi nohwikee bídaahit'íhíi k'eda'ildéh, ái bee doo hádaanohwíh'íi dá bígózíh doo, ndi díi bídaagonósj, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliiníi itah daaleehgo nohwá ch'ígót'í' ni'.

¹² Shíi nohwíl nagoshní', Bik'ehgo'ihí'nañ yándaago'aahíi bíjji Sódóm biniigodilné'íi bitisgo ái kíh gozníi biniigodolniil.

¹³ Korázínee daagonohíiníi, nohwá góyéé dolee! Bethsáidagee daagonohíiníi, nohwá góyéé dolee! Nohwitaahyú izisgo ánágot'íiíi Tyre la'íi Sídongee ágágodzaayúgo, áígee daagolíníi doo

ániná' nak'á' dich'ízhé bik'inazlaaná' ilch'ii yiyi' naháztaqgo binchq'íi yich'á'zhí' ádaasdaa doleel ní'.

¹⁴ Bik'ehgo'ihí'nań nnee yándaago'aahíi bijii Tyre la'íi Sídon bitisgo nohwiniigodidolnii.

¹⁵ Nohwíi, Capernaumgee daagonońiińi, yaaká'zhí'go hanohwidí'ńiińi, nohwíi ch'iidntahzhí'go nohwidido'ńi.

¹⁶ Hadń daanohwiyésts'aaníi shíi shíyést'saq áddó'; hadń daanohwích'olaahíi shíi áddó' shich'olaa; hadń shich'olaahíi shides'a'ń áddó' yich'oláhi at'éé.

¹⁷ Gosts'idinhíi bíl daagozhóqgo nákaigo gádaanii, NohweBik'ehń, nizhi'íi binkááyú ch'iidn ndi benohwik'eh.

¹⁸ Jesus gádaabihii, Ch'iidn nant'án, Satan holzéhi, yaaká'gé' hada'didla'híi k'ehgo gódah ch'íngo'go hish'íi ní'.

¹⁹ Shíi t'íiish la'íi ch'ígodahistas doo la' lanohwile' dago, la'íi nohwik'edaannihíi binawod bitisgo nohwíinawod gońigo nohwaa godini'áq; áik'ehgo doo hat'íi nohwini'dómhíi at'éé da.

²⁰ Da'ágát'éé ndi ch'iidn da'ádaadońiiyú ánádaat'íińi doo da'ái zhá baa nohwil daagozhóq da le'; áiná' yaaká'yú daanohwizhi' ágolaahíi baa nohwil daagozhóq le'.

²¹ Áiná' Jesus Holy Spirit bee bíl gozhóqgo gánńiid, ShiTaa, yaaká'zhí' la'íi ni'zhí' nant'án nńinihi, díi ilch'ígót'aahíi nnee daagoyáqgo bíl idaagozinihíi baa ch'anant'í' n'íi mé' ga'ádaat'eehíi bich'í' ch'í'nah áńlaahíi ba'ahéńs; da'áik'ehgo ágot'ee, shiTaa; da'áik'ehgo háń'íigo ágónlaahi.

²² ShiTaa bich'á'gé'go dawa shaa hi'ńii: doo hadń shíi Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nshńni shígótsini at'éé da, shiTaa zhá; doo hadń shiTaa yígótsini at'éé da, shíi biYe' nshńni zhá, la'íi dahadń shiTaa bich'í' bígózihgo áshle'íi áddó' shiTaa yígótsi.

²³ Bitsińke'yu zhá yich'í' adzaago gáyihii, Hadń hat'íi daa'íinińi daayo'inińi biyaa gozhóq doleel:

²⁴ Shíi nohwil nagoshni', doo akch'idé Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi la'íi nant'án daanńini daa'íinińi daayiltséh hádaat'íi ndi doo hwa daayiltsaq da; daado'ts'agú daidits'ih hádaat'íi ndi doo hwa daidezts'aq da.

²⁵ Begoz'aaníi nń'éégo yígótsini la' Jesus hat'íi nayintaahgo gánńigo hizí', Ilch'ígó'aahíi, hago ashne'go ihí'naa doo ngonel'áq dahíi bee hinshnaa doleel?

²⁶ Jesus gánńi, Begoz'aaníi hago'at'éégo k'e'eshchíi? Hónzhiigo hat'íi ni'idi'ńii?

²⁷ Nńeehíi gánńi, Bik'ehgo'ihí'nań neBik'ehń níjii dawa bee niń nzhq' le', niyi'siziinińi dawa bee, ninawodíi la'íi ninatsekeesi dawa bee; na'ashhahgé' góńińi niń nzhq' le', dáni idil njóhíi k'ehgo.

²⁸ Jesus gánábikdo'ńiid. Da'áígee ádńńiid: díi bee áńt'éeyúgo hinńáa doleel.

²⁹ Begoz'aaníi nń'éégo yígótsini nnee binadzahgee nzhq' adil'íi hat'íigo Jesus gánáyikdo'ńiid, Na'ashhahgé' góńińi nńiihíi, hat'íi nńiiigo áńńii?

³⁰ Jesus hananádziigo gánńi, La' nnee Jerúsalemge' Jériko yuyaa higaalyú nnee da'n'íihi bik'idahishjeedgo dawahá biyéehíi bich'á' nádaidnńigo yóiyahgo biní'da'disnńná' bich'á' onakai, k'azhá datsaahgo da'akú ndaabistíiná'.

³¹ Okqah yebik'ehi ái itin yuyaa higaalyú, ái nnee sitiinińi yltsaq, ndi lahzhinéégo lédnyaago ch'ínyáá lé'e.

³² La' nnee Levi hat'íi nńini áldó' ái nnee sitiinińi yltsaq, ndi áń áldó' lahzhinéégo ya'ishhah ch'ínánádaa.

³³ Áiná' la' nnee Samáritan nńini higaalyú, ái nnee sitiinińi yltsaqgo yaa nyáa; áik'ehgo yaa ch'oba'go,

³⁴ Ik'ah la'íi wine bílgo hagee bidaant'oodgee yik'i yaa daayiziidgo yik'ida'disdiz, áíge' Samáritanńii dabíi bitulgayé yiká' dahyistíigo ná'ch'injahyú yinńtíi, áik'ehgo nń'éégo áyisí lé'e.

³⁵ Iskaq hik'e bizhaali, penny holzéhi, naki hayiné'go ná'ch'injahíi yebik'ehń yaa yinné' gáyihíigo, Díi nńeehń shá nń'éégo áńs; díi zhaali naa niné'íi bitisyú ilzłiyúgo, nich'í' naná' dihishńi, náńsdaago.

³⁶ Ái nnee taagihíi hayíihíi nnee be'nest'íidihíi ba'ashhahgé' góńińi k'ehgo ábílaa nńzi?

³⁷ Begoz'aaníi nń'éégo yígótsinińi gánńi, Nnee bílgoch'ozbaadí. Jesus gábihii, Dahńńáh, ni áldó' ágánt'íi le'.

³⁸ Ch'okaahyú Jesus la' gotahzhí' oyáa: áígee isdzán Martha holzéhi bigowayú nyáágo, ha'áńńáh bińiiigo ha'ayáa.

³⁹ Ákóne' Martha bik'isn, Mary holzéhi, Jesus yit'ahgé' nezdaa ni'yú, bílch'ígó'aahíi yiyésts'áqgo.

⁴⁰ Martha lqágo nabi'dintl'ogo Jesus yaa nyáágo gánńi, SheBik'ehń, ya' shik'isn doo shich'onńi dago dasahn na'isiidíi doo niń hago'at'éé da née? Nik'isn bich'onńii, bińńe'.

⁴¹ Jesus gábihii, Martha, Martha, nani'dintl'ogíi zhá lqágo baa natsińkees:

42 Áíná' daka'á zhá ízisgo ilíni; áí Mary nágodn'ąą, doo hago'at'ée'go bich'ą' nádi'né' da.

11

1 Łahn Jesus okąąh lẹ'e; ąął oskąądná' bitsilke'yu dala'á gábilnii, SheBik'ehń, da'ohiikąąhgo nohwil ch'ígon'áah, John bitsilke'yu yil ch'ígon'ąą lẹ'ehii k'ehgo.

2 Áík'ehgo Jesus gánii, Da'olkąąhgee gádaadidołniił, NohwiTaa yaaká'yú dahsındaahń, Nizhi'íi dilzihgo bígózih le'. Nant'án nłjłhii begodowáh. Hago'at'ée'go ąnniiyú yaaká'yú benagowaahii k'ehgo ni'gosdzán biká'yú ąłdó' begodolniił.

3 Dajii biigha daahiidaanii nohwá ągonłj.

4 Nohwinchọ'hii nohwá da'izlíné ąnándle'; nohwii ąłdó' nnee nchọ'go nohwich'í' ądaadzaahii baa nádaagodent'aah. Nanohwída'dintaah yune' onohoniił hela'; ąíná' nchọ'go at'ée'hii bich'ą'zhí' hanánohwihii'ńiił.

5 Jesus gádaabilnii, Tł'é'is'ahgo nohwii la' dąńko nit'eké bich'í' nńąhgo gábilńniił, Shit'éké, bání dijolé taagi shá ch'ihinjáh;

6 Ła' shit'ekéhi shaa nyaaná' doo hat'íi bá'dishné' da.

7 Bigową yune' nit'ekéhii dąńko gánikđniił, Doo nashiiłt'og da: alk'iná' dáadıłłh da'dintąą, shichągháshé bil shiijéed; doo hago'at'ée'go nádishdąhgo dahat'ihíta naa nshné' da.

8 Gádaanohwildishnii, Ái nnehn nádiidąhgo nnee idókeedii dahát'įjgee yaa yiné', doo bit'ekéhii zhá bigą da, dayúweh idókeedhii bigą.

9 Áík'ehgo gádaanohwildishnii, Da'dolkeed, áík'ehgo hat'íi daadolkeedii nohwaa hi'né'hi at'ée'; nadaanołtaad, áík'ehgo hat'íi bika daanołtaadihii nádaadołné'hi at'ée'; dáadıłłh ndaanołts'į, áík'ehgo nohwá ch'ítłjhi at'ée'.

10 Hadń idókeedń baa hi'né'hi at'ée'; hadń nantaadń hat'íi yika ntaadii náidiné'hi at'ée'; hadń dáadıłłh nýinłts'įhn bá ch'ítłjhi at'ée'.

11 Nohwitahyú la' nnee biye' golini, biye' bání biyókeedyúgo, ya' tséego yaa yi'aah gá? Dagohii lóg biyókeedyúgo, ya' t'łishgo yaa yilteeh gá?

12 Dagohii iyęęzh biyókeedyúgo, ya' ch'ígodahistago yaa yilteeh gá?

13 Daanołchọ' ndi nohwichągháshé nł'ėhi baa hi'né'íi bídaagonoksyúgo, itisgo nohwaa natsekeesgo nohwitaa yaaká'yú dahsdaahń hadń Holy Spirit biyókeedii yaa yiné'hi at'ée'.

14 Jesus ch'iidn doo yakti' dahii hainyood lẹ'e. Ch'iidn habi'dinodzoodná' nnee doo yakti' da n'íi hadzii; áík'ehgo nnee dala'adzaahii bil díyadaagot'ee.

15 Áíná' la' gádaanii, Ch'iidn nant'án Beélzebub holzėhi binawodii bee Jesus ch'iidn haini-hiyood.

16 Ła'ihii nayídaantaahgo gádaanii, Yaaká'gé' godiyihgo be'ígózinii nohwil ch'í'ńah ąńle'.

17 Áíná' Jesus, ái nnee natsídaakesii yígółsigo gáyihii, Nnee ilch'í' t'ekédaas'anihii dabii ilch'í' nanádaagonłkaadyúgo da'izłł hileeh; nnee dala' naháztaanii dabii ilk'ídahnájahyúgo doo ąnahyú begonowáh at'ée' da.

18 Áík'ehgo Satan dabii ich'í' naná'idziidyúgo hagosą' yebik'ehii bínągonął doleeł? Ni Beélzebub bee ch'iidn haniyóod daashildolniił bigą ądishnii.

19 Shii Beélzebub bee ch'iidn haniisoodyúgo, nohwii daanohwiyé'íi hadń bee ch'iidn hadainiyood ąíná'? Áík'ehgo daanohwiyé'íi ch'í'ńah ądaanohwile'.

20 Áíná' Bik'ehgo'ihii'ńań binawodii bee ch'iidn haniisoodyúgo, da'ąniigo Bik'ehgo'ihii'ńań nohwitahyú alk'iná' nant'aa.

21 Nnee nłdzili yenagonłkaad doleełii alk'iná' dahyoné'go bigową yinądéz'įyúgo, dawahá biyéehii doo hago ąneh da:

22 Áíná' la' nnee bitisgo nłdzilihi bich'í' nanálwodgo isná ąbidlaayúgo, yenagonłkaadii ya'ohii n'íi bich'ą' náyidinniiłgo nnee yitah'inił.

23 Hadń doo bil gonsht'įi dahń shich'í' got'įi'hi at'ée'; hadń doo bil dala'á ná'ąshdle' dahń shich'ą' ts'iltłjgo ąile'.

24 Spirit nchọ'íi nnee yiye'gé' háyáána' tú ąđihyú ąánaadał, hayú hanayóohii yika ntaago; ąíná' doo hagee dahii bigą gánii, Shigowayú hagé' nýyáá n'íyú nádésdzá.

25 Bigową n'íi nł'ée'go nágolzhoogo dawahá nzhọ'go neheshjaayú nádzá.

26 Áík'ehgo spirits gosts'idi daancho'íi yil nakai, bíi bitisgo daancho'íi, ái gową yune' yil ha'akąhgo ąígee ndaagoleeh: áík'ehgo nnee iltséná' at'ée' n'íi bitisgo at'ée' hileeh.

27 Jesus t'ah yakti'ná' la' isdzán dala'ách'ít'ée' biyi'gé' hadziigo Jesus gáyihii, Isdzán bibishch'id biyi'gé'go súnłjgo nnłbe' n'íi biyaa gozhó' doleeł.

28 Áíná' Jesus gánii, Hadń Bik'ehgo'ihii'ńań biyati' yidits'ago yikisk'eh at'ée'hń, ąńgo biyaa gozhó' doleeł.

²⁹ Nnee láágo dała'adzaaná' Jesus gáníí nágodidzaa, Dázhó nchó'go daahinolt'ííhi: godiyíhgo be'ígóziníí yíka daadéz'íi; áiná' be'ígóziníí doo bil ch'í'nah ádaalne'hi at'éé da, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi n'íí, Jonas holzéhi, nnee bich'í' be'ígózh alzaahíí zhá.

³⁰ Jonas nnee Nínevehgee daagolíníí bich'í' be'ígózh alzaahíí k'ehgo shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, daahinolt'ííhi bich'í' be'ígózh doleel.

³¹ Bik'ehgo'ihí'nañ nnee yándaago'aahíí bijíi isdzán nant'ánihi hayaadé'go nyááhn hizíigo daahinolt'ííhi yaa yakti'go, Shíi shitisgo daanchó' n'í, didoníi: án dázhó nzaadgé' n'yáá, Sólonon bigoyá' yidits'íhgo; áiná' k'adií Sólonon bitisgo ánsht'éhi niyáá.

³² Aayá'iti'gee nnee Nínevehgee daagolíí n'íí daahizíigo nnee daahinolt'ííhi yaa yádaakti'go, Nohwíí nohwitisgo daanchó' n'í, daadidoníi; Nínevehgee daagolíníí Jonas yakti'go daidezts'aqna' binchó'íi yich'á'zh'ígo ánádaasdzaa; áiná' k'adií Jonas bitisgo ánsht'éhi niyáá.

³³ Doo hadn ik'ah kó'íi yidílt'aaadoo nagont'í'yú nyílt'áah da, dagohíí doo táts'aa yíí yaa nyí'aah da, áiná' ik'ah kó'íi biká' dahnásit'áahyú daach'ílt'aah, áik'ehgo hayíí ha'áhiháíí áí kó'íi daayo'íi doleel.

³⁴ Kínáá'íi kits'íi bikó'í at'éé: kínáá nlt'ééyúgo kits'í dahot'éhé bikó'í golíni at'éé; áiná' doo nlt'éé dayúghíí kits'íhií dahot'éhé dílhíi at'éé.

³⁵ Áik'ehgo ádaagots'idzāā, dahyúgo kiyi' ná'dindín n'íí kich'á' dílhíí nádleeh.

³⁶ Kits'í dahot'éhé biyi' adindínnyúgo, hayú doo dílhígo baa dahgoz'aq dayúgo, kits'í dahot'éhé bich'á'ídindín doo, ik'ah kó'íi bich'á'ídindínhií k'ehgo.

³⁷ Jesus t'ah yakti'na' Phárisee nlinihi, Shíí ináá, bíhni: áik'ehgo Jesus itah iyáago nezdaa.

³⁸ Jesus Phárisees bi'at'e'híí k'ehgo dá doo táádígíse itah iyáago nezdaago Pháriseehíí bíí díyagot'ee lé'e.

³⁹ Jesus gábihíi, Nohwíí Phárisees daanoíni, idee lá'íi its'aa biká'yú zhá táadaalgis; áiná' nohwií'yú adaach'ihí'niíhíí lá'íi daanchó'íi zhá begoz'aq.

⁴⁰ Nohwíí doo daagonólsáni da, hadn nohwits'í áyíílaahn shá' da'án nohwií'ihíí áldó' áyíílaa?

⁴¹ Dawahá nohwííi biyi'gé' nlt'ééhií nnee bá daadomé'; áik'ehgo dawahá nohwá nlt'éé doleel.

⁴² Phárisees daanoíni, nohwá góyéé doleel! t'oh mint holzéhi, lá'íi rue holzéhi, lá'íi t'oh ílta at'ééhií dágonenanyú ik'é'nílgo dała'á Bik'ehgo'ihí'nañ baa nádaalmé', áiná' nlt'éégo ágot'eehií doo bikisk'eh ádaanołt'ee da, Bik'ehgo'ihí'nañ bí'íjóníi doo baa natsidaalkes da: áí bee ádaanołt'ee doleel n'í, lá'ihíí doo baa daayołnah dago.

⁴³ Phárisees daanoíni, nohwá góyéé doleel! nohwíí Jews ha'ánáséh nagoz'nyíi yune' nnee izisgo ádaat'eehií dahnádinbíhyú itah dahnasółt'aaago zhá, lá'íi nahi'niíh nagoz'aqayú nohwich'í' ádaach'íniigo nohwíí daagozhó.

⁴⁴ Begoz'aanií ye'ik'eda'íłchíhi lá'íi Phárisees daanoíni, daanołshoq ádaagonół'ini, nohwá góyéé doleel! le'ch'izhjeegíí doo daat'íi dahíí ga'ádaanołt'ee, áí le'ch'izhjeegíí biká' ch'í'ch'íłhíkáh, dá doo bídaagoch'íłsinégo.

⁴⁵ Lá' Jews bich'í' begoz'aanií nlt'éégo yígółsini Jesus gáyíłnií, l'ch'ígó'aahíí, ágánniyyú nohwíí áldó' ánohwíłnií.

⁴⁶ Jesus gáníí, Begoz'aanií nlt'éégo bídaagonółsini, nohwíí áldó' nohwá góyéé doleel! heel ndaazi nnee biká' dahda'ohółheeh, áiná' nohwíhíí dázhó da'ayáhago ndi doo bich'odaahíi da.

⁴⁷ Nohwíí nohwá góyéé doleel! nohwitaa n'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi nadaisteedi le'shijeegíí biká' dahat'íhíta bee bínádaach'íłnihíí ádaagołe'.

⁴⁸ Nohwitaa n'íí ánádaat'íł n'íí nohwíí dábił'ehgo ch'í'nah ádaal'íi: daanohwitaa n'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidíí nadaisteed, nohwíí le'shijeegíí biká' dahat'íhíta bee bínádaach'íłnihíí ádaagołe'.

⁴⁹ Áí bighá Bik'ehgo'ihí'nañ bigoyá'íi gánniíd lé'e, Binkááyú nada'isiidíí lá'íi shinadaal'a'á koch'í' daadish'aa, lá' nadaach'íłtseed doleel, lá'íi biníidaagoch'íidile' doleel.

⁵⁰ Áik'ehgo ní'godszáa alzaagé' godezt'í'go Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi dawa bídíí nada'íjóóhí, daahinolt'ííhi bík'izh'í' didot'aal,

⁵¹ Ábel zesd'íge' Zekariás zesd'ízh'í' nnágot'í'go, Zekariási bech'okáqahíí biká' dahnási'niíhí goz'aanií lá'íi k'íł biyi' da'ch'okáqahíí bigizhgee daztsaq lé'e: da'aníi ádaanołwíłd'ishíi, daahinolt'ííhi bík'izh'í' didot'aal.

⁵² Begoz'aanií nlt'éégo bídaagonółsini, nohwá góyéé doleel! nohwíí igoyá' bich'í' bená'ígíse nádaadołt'aq: nohwíí doo ha'álkáh daná' nnee ha'akáh doleel n'íí t'aqzh'í' ádaanołs.

⁵³ Jesus ágániíná' begoz'aanií ye'ik'eda'íłchíhi lá'íi Phárisees daanlíni bá daagošhch'íidgo láágo nayídaad'íłkid:

⁵⁴ Yá nakída'íł'áago, k'izé hadzii daanzigo, dahat'íhíta yik'izh'í' daidí' aahíí bighá.

12

¹ Díí bee ánaḡot'ílná' nnee doo náhóltag dayú dała'adzaago dážhó daalıjizhná' Jesus bitsilke'yu ılıtsé gáyılnıı nkegonyaa, Phárisees daanlíni binchó'ıı bání benilzoolé ga'at'éhi baa daagonoşaa, áı nnee binadzahgee nzhóni ádaadil'ını at'éé.

² K'ad dawahá bıł le'izkaad n'ıı ch'ı'nah ádolnıı; la'ıı k'ad dawahá nanlı'ı' n'ıı bıgózıhgo ádolnıı.

³ Áık'ehgo godılhılıyú hat'ıı daadołnıı n'ıı got'ıızhı' didots'ıı; kıl biyi' yune' dataqanégo hat'ıı daadołnıı n'ıı kıl biká'gé' didots'ıı.

⁴ Şıt'ekéhiı, gádaanołwıdışnıı, Hayıı kits'ıı nadailtseedná', bikédé'go doo hago ádaaneł dahıı doo bédaaldzıd da.

⁵ Şıı nohwıl nadaagoşnı' hadnı bédaaldzıd: ich'izishiınıı bikédé'go ch'ııdn bıko' dıltı' yuyaa kaa o'ılkaadıı án bédaaldzıd; gánołwıdışnıı, án bédaaldzıd.

⁶ Ya' dıo'dichiné ashdıa'ı zhaalı kılch'é naki izlııgo nahııııh gá? Da'ágát'éé ndi Bik'ehgo'ıhi'nađ dała'á ndi doo yaa yınah da.

⁷ Nohwıtızıl dawa ak'ıná' hotađı at'éé. Áık'ehgo doo nédaaldzıd da: dıo'dichiné doo ach'ıdé bitisgo da'inołıı da.

⁸ Gánađanołwıdış'ıı, Dahadı nnee binadzahgee, Án bıgonsı, şılııııhı, şıı nnee k'ehgo Nıyaáhiı Bik'ehgo'ıhi'nađ binal'a'á yaaka'yú daagolıınıı binadzahgee ágáđıdışnıı:

⁹ Áıná' hadnı nnee binadzahgee, Án doo bıgonsı da, şılııııhı, Bik'ehgo'ıhi'nađ binal'a'á yaaka'yú daagolıınıı binadzahgee, Doo yıgólşı da, bıldıdışnıı.

¹⁰ Dahadı şıı, nnee k'ehgo Nıyaáhiı, nchó'go şaa yałtı' ndi binchó'ıı bá da'ızlıné ánađolnıı; áıná' dahadı Holy Spirit nchó'go yaa yałtı'n bıncı'ıı doo bá da'ızlıné ánałıe' at'éé da.

¹¹ Jews ha'ánaşehıı, la'ıı nadaant'aahıı, la'ıı aasınılıı binadzahgee ndaanołwıdel'aago, hago'at'éégo şa' hasdzııh, dagohıı hat'ıışa' dışnıı gádnıı, doo daanołşı da:

¹² Holy Spirit da'ái bik'ehen'áqáee biyi' hat'ıı daadołııııııı nohwıl ch'ıgó'aah ndi at'éé.

¹³ Nnee dała'at'ééhiı la' Jesus yıch'ı' hadzııgo gánıı, İlch'ıgó'aahıı, şık'ısın hat'ıı nohwıyéé doleeıı lahzıı' şaa no'ne', bılnıı.

¹⁴ Jesus gábıııı, Dawahá nanołwııt'ogıı hadnı nohwá ilch'ı'ıshle'go hashılıtıı?

¹⁵ Áıgé' Jesus gánađo'ıııı, Daagonoşaa le', dawahá dayúwehégo ádáhádaalt'ıınıı baa daagonoşaa: kıyéehıı ląá ndi doo áı bee ch'ıhıınaa da.

¹⁶ İlch'ıgót'aahgo na'gonı'ıı yee yıch'ı' hadzııgo gáyılnıı, Nnee ızısgo it'ıınıı ląágo na'ınł'ıh:

¹⁷ Dabıı gáđı'ııı, Hago áşnşeh, şıneşt'a'ıı doo hayú bá nágoşt'ąą da.

¹⁸ Áıgé' gánađı'ııı, Hago áşnşehıı bıgonsı: dawahá bá gowa' şıyéehıı nanágołışnıııgo nchaago ánađoşdılehgó, şıneşt'a'ıı la'ıı dawahá şıyéehıı ákóne' oşnıı.

¹⁹ Şııı'ızıınıı gábıdışnıı, Şııı'ızıınıı, dawahá nıyéehıı da'kwıı łegodzaayú dáık'ehyú ilk'eyılınıı; áık'ehgo hanányoł, ináá, ıđląá, nıl gozhóó le'.

²⁰ Áıná' Bik'ehgo'ıhi'nađ gábıııııı, Doo gonyąá da; díı t'éé nıı'ızıınıı nıhókeed: dawahá nıyéehıı ilk'ehıııııı hadnı bıyéé doleeł áıná'?

²¹ Hadnı dabızá nzhooıııı zıá ádáhá'ııgo ilk'eyılınıına' Bik'ehgo'ıhi'nađ binadzahgee doo nzhoo da, án nneehıı ágát'éé.

²² Jesus bitsilke'yu gáyılınıı, Áı bıghá gánołwıdışnıı, Nohwı'ıhi'na'ıı doo baa daanołwıl goyéé' da le', hat'ıışa' hışaa doleeł, daanołşıgo; dagohıı nohwıt'ıı doo baa daanołwıl goyéé' da le', hat'ıışa' ágoşdıle', daanołşıgo.

²³ Kıl'ıhı'na'ıı ıdađ bıtısgo ılııı at'éé, kits'ıhıı díyáge bıtısgo ılııı at'éé.

²⁴ Gaagé baa natsıdaalkees: doo k'eda'dılee da, doo náda'ıgeesh da; doo hayú bınon'ılk'edaayılınıııııııı bıtısgo goz'ąą da; da'ágát'éé ndi Bik'ehgo'ıhi'nađ bá da'dııne': nohwıı dıo' bıtısgo da'inołıı!

²⁵ Nohwıtahyú hadnı daahołneezıı yaa natsekeesıı zıá bee ayáhágo ndi hadađ nđışlehgó ádıdle' gá?

²⁶ Áık'ehgo ágát'éhi dé'ıyáhá ndi ch'eh ádaale'ná, hat'ıı bıghá la'ıhıı baa daanołwıl goyéé'?

²⁷ T'oh dénzónéhıı baa natsıdaalkees, hago'at'éégo nadaanse'ıı: doo nada'ızııı da, doo da'ıt'ool da; da'ágát'éé ndi Sóloınon ızısgo at'éé le'e ndi, doo díı t'oh dénzóné ga'at'éégo ik'e'ısdıaa da, nołwıdışnıı.

²⁸ Áık'ehgo t'oh díı ııı nołseehıı, áıgé' ışkaa daadıdıdııı ndi Bik'ehgo'ıhi'nađ nł'éégo bık'e'ışlaána'; áı t'ohıı bıtısgo Bik'ehgo'ıhi'nađ nohwık'e'ışlaa, nohwıı nohwı'odıa' ayáháhi.

²⁹ Áık'ehgo hat'ıı da'ııđaa şıhıı dagohıı hat'ıı da'ııđıa' şıhıı zıá doo baa natsıdaalkees da, doo nohwııı' hıh da le'.

³⁰ Nı'gosdzán bıká' nnee ılıtał at'éégo hadaazt'ııı áı zıá ıtısgo hádaat'ıı: áıná' hat'ıı bıdnı daanołıınıı Bik'ehgo'ıhi'nađ nohwııTaa nohwá yıgólşı.

³¹ Bik'ehgo'ih'i'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníi itisgo biká hádaak't'íi, áigé' díi dawahá áldó' nohwíyéé doleel.

³² Doo nédaakdzid da, doo hwoigo shiké' hołkah dahíi, Bik'ehgo'ih'i'nañ nohwíTaa bilakt'áhgee daanliinií itah daanol'íigo nohwá ngon'áá, ái bil goyilshóó.

³³ Dawahá nohwíyééhíi nohwaa nahiniil'le, tédaat'iyéhíi baa daanołné'; bestso bizis doo sa'i hileeh dahíi nádaadoł'aah, yaaká'zh'i' ilinihií doo édjíhi nádaadoł'aah, áku da'in'íihíi doo keda'in'íih dayú, la'ihíi doolé doo nohwich'á' da'iyáa dayú.

³⁴ Dahayú nohwił ilíni sinilyú ái zhá baa natsídaakkees doo.

³⁵ Ík'eda' soldaago t'alkóná' nohwik'q' daadilti' le',

³⁶ Nnee binant'a' ni'i'néhgee k'ad nadáhgo yiba' naháztaqahíi k'ehgo ádaanoł't'ee le'; nadzáago dáadít'ih nyínkts'igo dagoshch'í' yá ch'ída'it'íih doleel.

³⁷ Nadaal'a'á binant'a' nadzáána' daadéz'íihíi biyaa gozhóó doleel: da'aníi gánohwíldishnii, ik'e'ídleego, Dinob'ih, yihniigo yich'í' iikaah.

³⁸ K'ad t'é'is'ahzh'i' godeyaayú, dagohíi hadiyeskaayú biká daadé'íigo nadzááyúgo, ái nadaal'a'á biyaa gozhóó doo.

³⁹ Díi bídaagonłs'i, nnee bigowá golínií da'os'ah in'íihíi hígháhgo yígólsiyúgo yiká déz'íi doleel ni', áik'ehgo bigowá doo ch'í'nódziis át'ée da.

⁴⁰ Nohwíi áldó' t'alkóná' ilch'í'daanoł't'ee, shíi nnee k'ehgo Niyááhíi dahagee nánsdháh, doo ndaashohíi dagee.

⁴¹ Peter gábilnii, SheBik'eh'n, ilch'ígót'aahgo na'goni'íi bee yáñti'íi, ya' nohwíi zhá nohwá ánnii née, dagohíi dawa bá ánnii née?

⁴² Jesus gáníi, Hadn begond'íigo na'iziidíi góyáni, binant'a' bigowáhíi yebik'ehgo nbikt'íi n'íi, dahagee idán nana'níihghee idán nayiníih.

⁴³ Na'iziidíi binant'a' ábilniiyú át'íigo binant'a' nadzááyúgo, án biyaa gozhóó doleel.

⁴⁴ Da'aníigo gádaanołwíldishnii, nant'án hat'íi biyééhíi dawa yebik'ehgo na'iziidíi nbítteeh doo.

⁴⁵ Áiná' ái na'iziidíi, Shinant'a' doo dáhah nadáh da, idildi'niiyúgo; isdzáné la'íi nnee nada'iziidíi nadainkaad nkegonyaayúgo, iyáa la'íi idlággo bíl nágodezyiyúgo;

⁴⁶ Ái na'iziidíi binant'a' doo yiká déz'íi dagee, doo nyohíi dagee nadáhgo nbihilgeesh, áigé' hayíi doo da'odlāq dahíi bich'í'zhin'éego nilteeh.

⁴⁷ Ái na'iziidíi binant'a' hat'íi áile' hábit'iiníi yígóls'i ndi doo hwaa ágádzaa da, doo hwaa ilch'í'ádidlaa dahíi nábi'diltsas.

⁴⁸ Áiná' na'iziidíi binant'a' hat'íi áile' hábit'iiníi doo yígóls'i dahíi, nábi'diltsas dábi'ehyú adzaayúgo ndi, dé't'ih nbi'diltsas doleel. Hadn lággo baa hi'né'íi, án lággo bínádokil; hadn nnee lággo yá'nné'yúgo, án lággo yíná'dókeed doo.

⁴⁹ Shíi k'q' ni'gosedzán biká'zh'i' nkedinshniigo niyáa: alk'iná' dilti' le' láni!

⁵⁰ Shíi baptize áshidilne'; ái dáhah hadó' begolne'!

⁵¹ Ya' ni'gosedzán biká'zh'i' ilch'í'gont'ééhíi nkeniiné' daanołs'i née? Dah, nohwíldishnii; nnee ilk'ídaashniilyú niyáa:

⁵² Kodé' godezt'ígo ashdla'i k'ih dałá'a biyi' daagol'íiyúgo, taagi yich'í' nakilt'ée doleel, dagohíi naki yich'í' tak't'ée doo.

⁵³ Nneehíi biye' yil nanágonkaad doo, biye'n bitaa yil nanágonkaad doo áldó'; la'íi isdzán bi'isdzā' yil nanágonkaad doo, bi'isdzā'n bimaa yil nanágonkaad doo áldó'; isdzán yá'iyéhn yil nanágonkaad doo, isdzán bá'iyéhn yil nanágonkaad doo áldó'.

⁵⁴ Jesus nnee dałá'at'ééhíi yich'í' hadziigo gánniid, O'í'ah biyaayú yaak'os dahnanłse'go daaf'íiyúgo dagoshch'í' gádaadołnii, Nagolt'íi lāq; áik'ehgo da'ágánágot'íi.

⁵⁵ Hayaagé'go nch'iidyúgo, Gozdog doleel lāq, daadołnii; áik'ehgo ágánágot'íi.

⁵⁶ Nohwíi nnee nzhóni ádaagonoł'ini, yaak'os la'íi ni'gosedzán hago ágonéhií bídaagonołs'íná', hat'íi bighá k'ad ágonéhií doo bídaagonołs'í da?

⁵⁷ Hat'íi bighá doo dánohwíi nohwi'at'e' hago'at'ée shíhíi bídaagonołs'í dashā'?

⁵⁸ Hadn naa dahgoz'aaníi nant'án yaa bíl hi'ashyú dagoshch'í' bíl ilk'inágonłdóq; dahyúgohíi aayanáltihíi yaa nidok't'eelgo at'ée, áik'ehgo aayanáltihíi aasit'ini yaa niltéehgo, aasit'inií ha'ánilt'e'.

⁵⁹ Doo ch'ínánódáh át'ée da, dá qāł na'íníilgo zhá, nildishnii.

13

¹ Áiná' la' nnee áigee dałá'at'ééhíi Jesus yil nadaagol'ni'go gádaayilnii, La' nnee Gálileegé' hikaihi Pílate nabistseedgo bidikíi la'íi Bik'ehgo'ih'i'nañ yaa dainé'íi bidikíi bíl nanádisgeed lé'e.

² Jesus gádaabilnii, Ya' ái nnee Gálileegé' daagol'inií nnee la'ihíi Gálileegé' daagol'inií bitisgo binch'q' ye'ádaat'eehíi bighá biniiidaagodeszaa daanołs'i née?

³ Dah, nohwildishnii: áiná' nohwí daanohwinch' doo bich'á'zhí' ádaahne' dayúgo, nohwíí aldó' áí k'ehgo nanohne'.

⁴ Dagohíí lah nnee tsebiits'adah hilt'éhi Silóamgee tséé ilk'ehist'ini nneezgo nadn'áhi biká' nágo'go nabistseed n'íí, ya' áí la'ihíí Jerúsalemgee daagolíníí bitisgo binch' ye'ádaat'eehíí bighá adzaa daanolsh néé?

⁵ Dah, nohwildishnii: áiná' nohwíí daanohwinch' doo bich'á'zhí' ádaahne' dayúgo, nohwíí aldó' áík'ehgo nanohne'.

⁶ Jesus ilch'ígót'aahgo na'goni'íí yee yaa nanágoni'igo gáníí, La' nnee bidasts'aa hentííníí biyi'gee ch'il fig holzéhi o'áá lé'e; áík'ehgo nneehn áí fig o'áhi bah dahnándahíí yiká déz'íigo nyáá ndi doo la' da laq.

⁷ Nnee bidasts'aa hentííníí bá yaa nádéz'iiníí gáiyhíí, Kú dín'íí, díí fig sikaadíí bah dahnándahíí biká nádisht'íigo taagi legodzaa, t'ah doo la' nádish'aa da: k'írk'é; hat'íí bighá o'áá doleel, doo bah dahná'ndah daná'?

⁸ Áík'ehgo gáníí, Shinant'a, ch'ík'eh da'áík'ehgo o'áágo lenágodáhgo nzhq, áík'ehgo dahat'ihita bich'í' int'aaníí bil k'enádishdlee:

⁹ Áík'ehgo bah dahnisdeeyúgo nt'éé: dahyúgohíí k'idínk'i.

¹⁰ Jews daagodnksiníí bijíí Jesus la' Jews ha'ánáséh goz'qá yune' ilch'ígó'aah lé'e.

¹¹ Áígee la' isdzán spirit nch'oi kah naghaago ábítsini biyi' golíigo tsebiits'adah bil legodzaahi itah lé'e, án hayaá isk'idgo doo ilk'ididqphi da.

¹² Jesus yiltsáqago yich'í' ániigo gáiyhíí, Isdzán, kah nannaahíí bich'á' ni'doltíí.

¹³ Yiká ndelníigo dagoshch'í' isdzánhíí ilk'inádezqod, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ náshilziigo bich'í' ahénsj, níí lé'e.

¹⁴ Áígee Jews ha'ánáséh yebik'eh hashkee, Jesus Jews daagodnksiníí bijíí ná'ilziihíí bighá, áík'ehgo nnee dala'at'éehíí yich'í' hadziigo gáníí, Gostán ikázqzhí' na'iziidíí bee goz'qá: áí gostán iskaaníí biyi' nádaanohwidilziyíí nohokáh, doo godilziníí bijíí da.

¹⁵ Jesus hananádiigo áí nneehíí gáiyhíí, Ni, nzhq ádn'íni, nohwíí dala'á nohtíigo godilziníí bijíí nohwimagashi dagohíí nohwitúlgayé dahast'ooníí k'eda'ol'adgo túyú daadołqoz góya'?

¹⁶ Díí isdzánhíí, Abraham bich'á'gé' bi'dishchini, Satan dahbihest'qogo tsebiits'adah bil legodzaahi, godilziníí bijííshq' doo k'e'it'ad da néé?

¹⁷ Ágánniidná' nnee Jesus yich'í' daagot'iiníí ádaa yadaaniidzi: áiná' nnee la'ihíí dawa bil daagozhq, Jesus dázhq nt'éégo adzaahíí bighá.

¹⁸ Áígé' Jesus gáníí, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníí hago'at'éehíí? Hat'íí bil hsh't'a nshné' baa nagoshni'?

¹⁹ Nnee la' mústard biyigé dázhq akh'íséhi náidn'áqgo bikíyaayú k'eidnláá; áí ch'il dázhq nchaahi silíigo bich'ádaaz'aahíí biyi'yú dló' yúdahyú nada'inihíí bit'oh ádaagozlaahíí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníí á't'éé.

²⁰ Áígé' gánádo'niid, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníí hat'íí bil hsh't'a nshné'go baa nagoshni'?

²¹ Isdzán ik'áan taadn ha'okáqgo bán benilzoolé yil ná'ist'oodgo qal dahndilzoolíí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníí á't'éé.

²² Jesus Jerúsalemýú higaalqo kih nagoznilyú la'íí daagotahyú ilch'ígó'aah lé'e.

²³ La' bich'í' gánniid, ShiNant'a, ya' nnee da'ayáhágo hasdáhikáh doleel néé? Gáiylnniid,

²⁴ Ágolch'óshígo ch'ígót'í' ch'inokáh bich'í' dahdaanołqoh: láqgo ha'akáh hahdaat'íí doleel ndi ch'éé ádaat'íí doleel, nohwildishni.

²⁵ Bigowq golíníí nádidáhgo dáádítłh nohwich'á' da'ditłhna' da'dányú nasozíigo dáádítłhíí nádaanots'igo gádaadohniil, Nohwinant'a, Nohwinant'a, nohwá ch'í'íntłh; nohwich'í' hadziigo gádaanohwidonniil, Hagé' nalkaihi shj, shíí doo nohwídaagonsj da:

²⁶ Áiná' gánádaado'niil, Niináá da'iidq ni', nohwida'itinyú ilch'ígon'aah ni'.

²⁷ Áiná' gánohwididoniil, Hagé' nohkaihi shj doo nohwídaagonsj da, nohwildishnii; yúwehzhí' nołkáh, daanohwigha nch'og' ádaat'íni.

²⁸ Abraham, Isaac, Jacob, la'íí dawa Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íí Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee goz'qá yune' naháztqago daaf'íigo, áiná' nohwíí nohwich'á' da'detqago, daachag la'íí nohwiwoo' hidaadołk'ash doo.

²⁹ Nnee ha'í'áh biyaadé'go, la'íí o'í'áh biyaadé'go, yúdaazhidé'go, la'íí hayaadé'go nihikáhgo, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee goz'qá yune' dahnaháztq doo.

³⁰ Nnee la' iké'yú daanłi n'íí da'it'sé doleel; la' da'it'sé daanłi n'íí iké'yú doleel.

³¹ Da'ái bijíí la' Phárisees daanłihíi baa hikaigo Jesus gádayilni, Kogé' dahnnáh; Hérod niziłhee hát'íí.

³² Jesus gábilñii, Ti'i, áí ba'í k'ehgo nlíni gádaadoñii, Díí jji la'í iskaá shíi ch'iidn nnee biyi'gé' ch'inihisood, la'í ná'isziih; nakiskaágo ániita shinasdziid ąął ashleh.

³³ Da'ágát'ée ndi díí jji la'í iskaá la'í nakiskaágo da'ái k'ehgo hishgaal: Bik'ehgo'ihina'na' binkááyú na'izidi Jerusalemyú zhá datsaah dávik'eh.

³⁴ Jerúsalem, Jerúsalem nílini, Bik'ehgo'ihina'na' binkááyú nada'iziidi natsíntseedíí, la'í nich'i' daahi'aadú tsée bee nabida'tsisiñne'í; tazhik'áne bi'aadú bit'ats'in bit'áah yune' bizhaazhé onáyini' k'ehgo nichagháshé doo alk'ídn lináshishñii' hasht'íí ndi doo hádaat'íí da ni'!

³⁵ Nik'ihí yó'agodat'ąą: da'aniiigo gádaano'wíldishñii, Bik'ehgo'ihina'na' bizhi' yee higaañ ba'ahégo'sini at'ée, daadoñiihí bijji zhá nadaasho'tséh.

14

¹ Lah Jews daagodn'sinií bijji Jesus Phárisee nant'an nlíni bigową yune' iyąayú óyáágo, dé'at'ée go daayin'íí lé'e.

² Jesus la' nnee nádaanilzoli yiltsąą.

³ Áik'ehgo nnee begoz'aani' nlt'ée go yidaagolsini la'í Phárisees daanlíni yich'i' hadziigo gáyihñii, Ya' godilziní bijji na'ch'ilziihgo goz'ąą née, dah née?

⁴ Doo hadn bich'i' hanadzii da lé'e. Áik'ehgo nnee kah yaa nagháhihí náidnlo'ozgé' náilzih, áigé' onáyif'aad.

⁵ Áigé' gánádaabiln'niid, Hadn godilziní bijji bitúlgayé dagohí bimagashi o'i'án yúyaa ogo'yúgo dagoshch'i' hanáidishood ya'?

⁶ Áigee doo hadn hananádzii da lé'e.

⁷ Nnee kú neheskaihí hagee nnee itisgo ádaat'eehí dahnádaadinibihgee dahnihebjilgo yiltsąąná' ilch'ígót'aahgo na'goni'í yee hadziigo gánii,

⁸ Ni'i'néhgee da'idąayú nńáh, nilnñidyúgo, nnee itisgo ádaat'eehí dahnádinibihyú dahnódaa hela'; ágándzaayúgo nnee nitisgo at'ehi, Kú nńáh, bildo'niid n'íi;

⁹ Áik'ehgo nnee bá da'idaani' nich'i' nigháhgo gánildidoñii go at'ée, Ai dahsínaageehí díí nneehí baa gon'aah; ádaayárdzigo dá'ich'i'égee goz'ąągee dahnádaal.

¹⁰ Kú nńáh golzeego naa ch'inihit'ąągo akú nýaago dá'ich'i'égee goz'ąągee dahnádaal; áik'ehgo nnee bá da'idaani' nýáágo, Shit'eké, yúdahgee dahnádaal, nilniigo, kú neheskaihí bináái itisgo nni'dilteeh.

¹¹ Hadn itisgo ádesti'ihú ádaagoch'olba'go ádolñii; áiná' ádaagoch'olba'n itisgo at'ée go ádolñii.

¹² Jesus nnee bá da'idaani' aldó' yich'i' hadziigo gáyihñii, Nigowągee ha'iz'ąągo da'idąayúgo, dagohí o'i'ąągo da'idąayúgo, doo dá nit'eké, nik'isyú, nik'íi, dagohí izis da'it'inií na'ashhahgé' daagolínii zhá, Kú nohołkáh da'olsąayú, bilñii da; ágándzaayúgo ni aldó', Kú nńáh, nádaanildo'niik at'ée, t'ąązhi' ni nich'i' naná'doho'nił.

¹³ Ná da'idąayúgo tédaat'iyehí, baa dahnagoz'aani', doo nadaakai dahí, la'í bináá édaagodini', Da'olsąayú nohołkáh, daabilñii doo:

¹⁴ Áik'ehgo niyaa gozhó' doleeł; áí doo hat'íi nich'i' nanádaihi'nił dahí bighą: nnee nlt'ehi nanezna'í naadikaihí bijji nich'i' nanádo'nił.

¹⁵ Nnee la' Jesus yił iyaani' díí yidezts'ąągo gábilñii, Bik'ehgo'ihina'na' bilatt'áhgee goz'ąą yune' hadn bái yiyąą doleeł biyaa gozhó' doleeł.

¹⁶ Jesus gábilñii, Nnee la' izisgo bá da'idąągo, nnee ląągo, Kú da'olsąayú nohołkáh, yihñiid lé'e:

¹⁷ Áigé' da'idaani' biká' ngonyáágee binal'a'á gáyihñii, Hayí, Kú nohołkáh, daabildéniidíí, Yushdé', daabilñii; alk'iná' ąął á'ilzaa.

¹⁸ Áiná' nnee dałá'á daant'igo, Doo akú disháh da, daani' nkegonyaa. Nnee da'itséhí gánii, Ni' nagohéñii ni', áí nish'iyú díyáá: shá ch'igon'aah, nánoshkąął.

¹⁹ La'ihí gánádo'niid, Shíi magashi bena'ibąąsé gonenan nahéñii ni', áí bínshtáahyú díyáá: shá ch'igon'aah, nánoshkąął.

²⁰ La'ihí aldó' gánádo'niid, Shíi shi'aad gozłii ni', áí bighą doo akú nsháh da.

²¹ Nal'a'á binant'a' áí nneehí hat'íi daaniihí yił nagosni'. Nant'ánhíi bágóchjido bi-nal'a'á gáyihñii, Ti'i, dahale, kñ gozñilí biyi' da'itinyú, kñ bigizh ch'énádaagozt'i'yú nnee tédaat'iyehí, baa dahnagoz'aani', doo nadaakai dahí, la'í bináá édaagodini', Yushdé', daabilñii.

²² Áigé' nal'a'áhí binant'a' gáyihñii, Shinant'a', áshihñiihí alk'iná' begolzaa, ndi t'ah goz'ąą.

²³ Nant'ánhíi binal'a'á gáyihñii, Ti'i, da'itinyú la'í kñ binaayú ch'il tédaant'i'yú nihiyóód, áik'ehgo shigową yune' ch'iląą doleeł.

²⁴ Nnee, Kú da'olsąayú nohołkáh, ch'éh ádaabildéniidíí shi'idán doo daayolñ at'ée da.

- ²⁵ Jesus nnee lǎágo yil násee: áí yich'í' adzaago gáyiln̄niid,
²⁶ Dahadn̄ shaa nyááhn̄ bitaa, bima, bi'aad, bichagháshé, bik'isyú, bilahkíyú, lá'í dabíí bi'ihí'na' ndi shitisgo bil̄ nzhooní, áń doo shiké' higaahíí át'ée da.
²⁷ Dahadn̄ bitsí'ihna' ááhn̄ doo dahiditíhgo shiké' dahdigháh dahń, doo shiké' higaahíí át'ée da.
²⁸ Nohwitaahyú dahadn̄ yúdahyú nil'áago ilk'e'isht'í nzyúgo, áń ikté ndaahgoshá' da'kwíí ileeh shíhíí yoltag, dá bíníí'áa shí ąął ashléhzhí' nziigo?
²⁹ Dahyúgohíí k̄ih bit'ááh lédn'aahíí ąął áyúlaaná' hat'íí áile'ihíí doo ąął áile' yínés'ąą dayúgo, nnee bińáá! doo ąął áile' dahíí baa daadloh nkegonyaa,
³⁰ Gádaan̄niigo, Áí nneehíí it'í nkegonyaa ndi doo ąął áile' yínés'ąą da.
³¹ Lá'í nant'án, nant'án lá' yil nagonlkaad doleelyúgo, ikté ndaahgoshá' yaa natsekees, shisiláada gonenango doo náhóltag dayú lá' nant'ánhíí bisiláada nadin doo náhóltag dayúhi bil̄ nagonshkaad dábik'eh shí, nziigo?
³² Dahyúgohíí, yil nagonlkaadíí t'ah nzaadgé' hikaahná', bá ch'iníih nadai'aahíí bidáhzhí' daidíí'aa gádaayildin̄niigo, It'eké náodlee.
³³ Áík'ehgo nohwitaahyú dahadn̄ bíyééhíí dawa bil̄ nzhohíí bighá doo yich'á'hígháh hát'íí dahń, doo shiké' higaahíí át'ée da.
³⁴ Ishíh n̄t'ée, ndi ishíh doo nk'óózh da silíyúgo, hat'íí bee nk'óózhgo ánálne'?
³⁵ Lǎj bichan ndi bil̄ nadigeedgo kíyaayú doo nalkaad bik'eh da; daazhógo ch'élkád. Hadń bijeyí' goliíní iyésts'ąą le.

15

- ¹ Tax bich'í' nadaahi'n̄ihíí lá'í nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí dawa Jesus yídaayésts'ąągo yich'í' nihikáh lé'e.
² Phárisees daanlíní lá'í begoz'aaníí ye'ik'eda'ilchíhi Jesus yída'iltahgo gádaan̄ni, Áí nnee, nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí yich'í' nihikáh, lá'í yil da'ayąą.
³ Áík'ehgo Jesus ilch'ígót'aahgo na'goní'íí yee yil nagonl'í gánúgo,
⁴ Nohwitaahyú lá' dahadn̄ dibelíí dała'á gonenadin da'izllyú yinoyołgo, dała'á ch'a'oyáayúgo, ngost'adin ngost'áhn̄íí dakú nyiníłshá', áiná' dała'á bich'á' ch'a'oyááhn̄íí yika ntaah, dá náidn̄tjzhí'?
⁵ Náidn̄tjina' yaa bil̄ gozhógo biwosyú dahilteeh.
⁶ Bigowayú nádzáago bit'eké lá'í ba'ashhahgé' daagolíníí dała'áyúlaago gádaayiln̄ni, Shil̄ nohwil̄ daagozhó le'; shidibelíí ch'a'oyáá n'íí nádiltjih.
⁷ Da'áik'ehgo ákđó' nnee dała'á nch'ogo at'ééh̄n̄ binch'og' yich'á'zhí' adzaahn̄, ngost'adin ngost'ái nnee daanjog' daanzigo binch'og' doo yich'á'zhí' ádaane' dahíí bitisgo yaaká'yú baa kol̄ daagozhó doleel, nohwildishn̄ni.
⁸ Isdzán lá' zhaali béshigai be'alzaahi gonenan nainilgo, dała'á baa ch'a'oltog'yúgo, k'og' yidil̄taadgoshá' nágołshóhgé' yiká déz'íí, danáidn'ąązhí'?
⁹ Náidn'ąąná' bit'eké lá'í ba'ashhahgé' daagolíníí dała'áyúlaago gádaayiln̄ni, Shil̄ nohwil̄ daagozhó le'; zhaali shich'a'oltog' n'íí nád'ąą.
¹⁰ Da'áik'ehgo ákđó' nnee dała'á nch'ogo at'ééh̄n̄ binch'og' yich'á'zhí' adzaahn̄íí bighá Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíníí bińááł gozhó doleel, nohwildishn̄ni.
¹¹ Jesus gánádo'niid, Lá' nnee biye' naki golíí lé'e:
¹² Iké'gee nagháhihíí bitaa gáyiln̄ni, Shitaa, dawahá níyééhíí łhzhí' shíyéé doleelíí shaa nné'. Áík'ehgo bá ilk'íyíné'go yaa yiné'.
¹³ Da'kwíí iskaą hik'e iké'gee nagháhihíí dawahá bíyééhíí dała'áyúlaago nzaadyú óyáá, ákú da'adzaayú anáłwołgo dawahá bíyéé n'íí ąął ch'ayishchíih.
¹⁴ Dá ąął ch'ayishchíina' áígee shiná' góyéégo daagodeyaa lé'e; áík'ehgo dawahá yidn̄ nliigo nkenyaa.
¹⁵ Nnee lá' áígee daagolíníí yá ná'nziid; góchi yá nádi'né'go.
¹⁶ Góchi bi'idán dák'azhą yiyąą ndi nnee doo lá' bá'diné' da.
¹⁷ Ídínagoszjigdo gádiki'n̄ni, Shitaa yánada'iziidíí lǎágo bi'idán daagolíí, ik'e'an nazn̄ilgo, áiná' shihíí shiná' dák'azhą shizilhee!
¹⁸ Shíí nádishdáhgo shitaa bich'í'yú nádésdzá, áík'ehgo gábildishn̄ni, Shitaa, yaaká'zhí' bich'í', lá'í ni nich'í' nch'og' asdzaa,
¹⁹ Doo niye' daashilch'in̄ni bik'eh sitjđ da: nánada'iziidíí k'ehgo nashíłn̄teeh.
²⁰ Áík'ehgo nádiidzaago bitaa yich'í' onádzaa. T'ah nzaadgé' nádaahná' bitaa bil̄tsąągo baa ch'ozbaadgo bich'í' nádilwod, bizénáschidgo bizts'os lé'e.
²¹ Biye' gábiln̄ni, Shitaa, yaaká'zhí' bich'í', lá'í ni nich'í' nch'og' asdzaa, doo niye' daashilch'in̄ni bik'eh sitjđ da.

²² Áíná' bitaahí yánada'iziidi gádaayíñii, Diyágé dážhó itisgo n̄t' éhíhí kú ndaanoktsoosgo bá ádaagole'; gan bik'edn'áne bik'e daadoł'aa, kee aldó' bá ádaagole':

²³ Magashi zhaazhé bidinesk'ah n'í nádaadołt'e'go bá daazoł'hee; áík'ehgo daahiidaągo nohwil daagozhó'le':

²⁴ Díí shiye' daztsąą nsj n'í t'ah h̄naa lą́ą; ch'a'otłizh n'í náditłj̄h. Áík'ehgo bil daagozhó' nkegonyaa.

²⁵ Biye' iltsé nagháhihí k'edolzaayú naghaa n'í nádaak: án k̄h yit'ahzhj' nnyáána' bésh dilwoshé bee idot'aalna' da'ch'ilzhishgo yidezts'ąą.

²⁶ Nada'iziidi la' yiká ánniido go nayidilkid, Hat'íi bighą́ ágot'j̄h?

²⁷ Gábilñii, Nidizhé nádzáá; nitaag magashi zhaazhé bidinesk'ah n'í bá zesd̄j̄, nidizhé dánk't'éé n't'éego baa nadzááhí bighą́.

²⁸ Áík'ehgo bágóch̄j̄ido go doo ha'agháh dahíi bighą́ bitaa bich'j' ch'ínyáągo, Ha'ánnáh, bilñiigo náboqąąh lę'e.

²⁹ Bitaa yich'j' hadziigo gáyilñii, Doo akch'ídé legodzaa da nich'oshñiigo áshilñiihí dawa bikisk'eh ánsht'ee ni'; ndi gantł'izi zhaazhé ndi t'ah doo h̄waa shaa n̄t'eeh da, shit'eké bil shil daagozhó'le'at'éhi:

³⁰ Áíná' díi niye', bizháan da'adzaahí yil anákeelgo dawahá níyéé n'í ąął ch'ayishch̄j̄iná' nádzááyú, dagoshch'j' magashi bidinesk'ah n'í bá zínłj̄i.

³¹ Bitaa gábilñii, Shiye', ni nil gonshłj̄, shíyééhí dawa níyéé.

³² Nohwil daagozhó'le', nohwil gonediłj̄igo dávik'eh go j̄j̄: díi nidizhé daztsąągo daandzj n'í h̄naa; ch'a'otłizh n'í náditłj̄h.

16

¹ Jesus bitsilke'yu yich'j' hananádzi, Lah n̄ee íziso it'ini la' n̄ee bána'iziidihí bíyééhí dawa yinádéz'j̄igo nyintłj̄ lę'e; ái n̄ee íziso it'j̄ n'í gádaabılch'ini, Níyééhí yinádéz'inií dawahá nich'ą́' da'izłłj̄ áik'j̄.

² Áík'ehgo bána'iziidí, Yushdé', yilñiido go gáyilñii, Hat'íi lą́ą daanılch'iniigo naa idists'ag? Naltsoos biká'dawahá shíyééhí shá beda'izoh n'í shaa nán'aah; k'adíi dawahá shíyééhí doo shá binádín'j̄ da.

³ Na'iziidíi gádikł'ñii, Hago ląą ashne'? Shinant'a' dawahá bá binádesh'j̄ n'í shich'ą́' nágodn'ąą: doo nagoshgeed bik'eh da; idóshkeedyúgohí ádaayánsdzj̄.

⁴ Shíi hago ashne' bígonsj̄, kodé' ch'ínashi'dolt'e'go n̄ee bitashaa doleełgo.

⁵ Áík'ehgo binant'a'íi yaa hadais'aa n'í, Yushdé', daayilñiigo, da'iltséhihí gáyilñii, Shinant'a' da'kwíi naa ha'áá?

⁶ Mazhíł dala'á gonenadíni ik'ah bee kedaanes'ąągo, ñii. Áík'ehgo gánáyılđo'niid, Dagoshch'j' ndaahgo ashldladin zhą́ shaa ha'áá ánágóđle'go k'e'elchíi.

⁷ Ła' gánáyılđo'niid, Nihíi da'kwíi naa ha'áá? Áík'ehgo gáníi, Tł'oh naghái ízis nchaahíi dala'á gonenadíni dádeskadgo. Áík'ehgo gánáyılđo'niid, Tsebídini zhą́ shaa ha'áá ánágóđle'go k'e'elchíi.

⁸ Nant'án bána'iziidná' bich'j' nach'aahí, Gonyááyú ándzaa ląą, yilñii: díi j̄j̄ ni'gosdzán biká' ágot'ee zhínéé nakaihíi daalinołt'j̄łj̄i, idindíni zhínéé nakaihíi bitisgo daagoyą́.

⁹ Ni'gosdzán biká' ízis it'inií bee nohwit'eké ádaagołde'; áík'ehgo ásd̄j̄ido go dahazh'j' daagolj̄j̄yú nohwá ch'ídaadołj̄j̄, nohwildishñii.

¹⁰ Hadn' da'ayáhago ágot'eehí ndi begondiłj̄igo nayik'iziidyúgo íziso ágot'eehí aldó' begondiłj̄igo nayik'iziid doleeł: hadn' ayáhago doo bik'ehyú á't'éé dayúgo dážhó itisgo doo bik'ehyú á't'éé da doleeł.

¹¹ Áík'ehgo ni'gosdzán biká' it'inií doo nzhógo ádaanołs'j̄ dayúgo, hadn' yaaká'yú it'inií nohwaa yiné' áiná'?

¹² Ła' bíyéhi doo bá nzhógo ádaanołs'j̄ dayúgo, hadn' dánohwíi nohwíyééhí nohwaa yiné' áiná'?

¹³ Doo hadn' binant'a' naki da: dala'a bil nchọ'ná' la'ihí bil nzhọ doleełi at'ééhí bighą́, dagohíi dala'á yotą́'ná' la'ihí yich'olaa doleełi at'éé. Bik'ehgo'ihí'nañ la'íi it'inií dala' doo hago'at'éego bá na'ch'iziidi at'éé da.

¹⁴ Phárisees daanłni, zhaali ádáhádaat'inihi, díi dawa daidezts'ąąná' Jesus yaa yádaalt'igo yaa daadloh lę'e.

¹⁵ Áík'ehgo gáyilñii, N̄nee binadzahgee daanołshoęo ádaanoł'j̄i ndihíi Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíj̄i yune'íi yigółs: n̄nee hat'íi itisgo ádaayonihíi, ái Bik'ehgo'ihí'nañ bil nchọ'.

¹⁶ Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníi la'íi binkááyú nada'iziidíi ádaanihíi yebik'ehgo ngóhéyáa, John nyáázh'j̄: áigé' yushdé' godezt'igo Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhee begoz'aaníi n't'éego

baa na'goni'í t'ah baa nadaagolni' goldoh, áik'ehgo nnee dala'á daantíígee dázhó hádaat'íigo idéédaalnaa.

¹⁷ Yáa lá'í ni'gosdzán bilgo bech'ígonáhgo doo nyee da, áiná' begoz'aaní dázhó da'ayáhágo ndi bech'ígowáhgo nyee.

¹⁸ Dahadn bi'aad yil ilk'ínat'aazhgo lá'í yil nnaná'nááyúgo án nant'í' naghaa: lá'í dahadn isdzán biká' yó'onáyilt'e'n yil nnááyúgo áí nnee nant'í' naghaa.

¹⁹ Lah nnee ízigo it'iiníí, nak'á' nlt'éhi lichiiigo dotl'izhi bidiyágé l'é'e, dajji biigha idán lán ilíiníí zhá yiyáni.

²⁰ Áí nnee bich'ígót'í'gee lá' nnee ídókeedi dá lóód zháhi, Lázarus holzéhi, ndaabich'istjii.

²¹ Nnee ízis it'iiníí iyáagé' bání bizhool nanidéhíí shá dó'né' hadó' nzi l'é'e: lá'í licháné baa hikáhgo biká' lóódíí daayilnaad.

²² Nnee tét'yé n'íí daztsáaggo Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'a yaaká'yú daagolíiníí Abraham bijilálhzhí' idéyóltá'go onádaabistjii l'é'e: nnee ízis it'í' n'íí akdó' daztsáaggo letjii.

²³ Ch'íidntahyú dázhó biniigonlt'éeego hadag déz'íigo nzaadyú Abraham Lázarus idéyóltá'go yiltsáq.

²⁴ Áik'ehgo Abraham nawode yich'í' ánniid, Abraham, shítáa, shaa ch'onba'go Lázarus shich'í' n'áá, bilázhoozhíí tú bee náyólt'oodgo shizaad shá yinołk'az; díí k'ó'íí biyi' nyeeego shich'í' nagowaahíí bighá.

²⁵ Áiná' Abraham gábilnniid, Shiye', t'ah hinnáána' bínánlnih, dawahá nlt'éehíí níyéé ni', áiná' Lázarus doo hat'íí nlt'éhi biyéé da ni': k'adíí án nlt'éeego ábi'dilzj, áiná' nihíí k'adíí niniigonlt'éeé.

²⁶ Nohwíí nohwigizhgee dázhó yúyahgo nalwozh áldó': áik'ehgo kodé' azhí' nach'idikáh doleel n'íí doo hago'at'éeego akú nach'idikáh át'éeé da; áiná' doo yushde' nach'idikáh át'éeé da.

²⁷ Áik'ehgo nnee ízis it'í' n'íí gánniid, Shítáa, nánoshkáq, Lázarus shítáa bigowayú n'áá:

²⁸ Shik'isyú ashdlá'í goljii; áí doo kúyaa góyéégo goz'áq yuyaa dikáh da doleelhií bighá Lázarus bil nagolni'go n'áá.

²⁹ Abraham gábilnniid, Bíí Moses lá'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íí k'eda'ashchiiníí yedaagoyiljii; áí yidaayést'sáq le'.

³⁰ Ágánniid, Dah, shítáa Abraham: áiná' dahadn daztsánihi bich'á'gé' nán'ááyúgo shik'isyú binch'ó'íí yich'á'zhí' ádaane' doleel.

³¹ Abraham gánábildo'nniid, Moses lá'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íí k'eda'ashchiiníí doo daidits'ag dayúgo, daztsáni naadiidzaago bil nadaagolni' ndi doo da'odlqá da doleel go'íí.

17

¹ Jesus bitsilke'yú gáyilnniid, Nakídintaahíí dábegolne' go'íí, áiná' hadn na'intaahíí bá góyéé doleel.

² Tséé be'ik'áhi nchaahi bik'osyú bídestl'óoggo túnteel beh hilt'e'go bá nzhog doleel ni', díí doo ízigo ádaat'ee dahíí dala'á nch'oggo at'íígo doo áile' da doleelhií bighá.

³ Ídáadaadesólt'íí: nik'isn nich'í' nch'oggo at'ííyúgo bee bich'í' yáñlti'; áik'ehgo, Shaa nágodin'áah, nilniiyúgo baa nágodin'áah.

⁴ Dala'á jji gosts'idn nich'í' nch'oggo ánádzayúgo, gosts'idn nich'í' ánádzáago, Shaa nágodin'áah, nilniiyúgo, baa nágodin'áah.

⁵ Jesus binadaal'a'á gádaabihni, Nohwi'odlq'íí dayúweh nohwá bínáhodaalgo áñtsj.

⁶ Áik'ehgo Jesus gádaabihni, Nohwi'odlq' mústard biyigé ga'at'éeýúgo ndi, díí tsj sýcamine holzéhi gádaabikolnii, Dáni nikeghadgé' hádnlt's'oggo túnteel biyi'gee ik'endléé; áik'ehgo da'ánniyyú ane' doleel.

⁷ Nohwitaahyú lá' bána'iziidíí bá nagodzjizyúgo, dagohíí magashi bá nanyoodyúgo, ya' kíyaagé' nádzáago gáyilniih néé, Yushde', dák'ad ndaahgo ináá?

⁸ Dah, áiná' gáyilniih, Shá á'ile', áigé' ik'e'idleego shich'í' n'úíkáah, qal iyáágé' qal ishdláayúgo; bikédé'go ináá lá'íí idlájá.

⁹ Ya' bana'iziidíí da'áylíniyyú adzaahíí bighá, Ahíyi'ee, yilnii néé? Dah, nsj.

¹⁰ Nohwíí áldó' da'ánohwíld'íínihií dawa ádaasolaayúgo gádaadolniih, Nohwíí doo nil daandlij dago ná nada'iziid: hat'íí, Ádaale', nohwíld'íínihií zhá ádaasiidlaa.

¹¹ Jerúsalemyú higaayú Jesus Samária lá'íí Gálilee bigizhyú higaal l'é'e.

¹² Gotah yune' oyáágo nnee gonenan lóód doo ináđih dahi, léprosy holzéhi, yaa nakaihi baa hikai, áí da'anahyú nazjigo,

¹³ Daadilwoshgo gádaanii, Jesus, Nant'án, nohwáa ch'onbáah.

¹⁴ Jesus áí nneehíí yiltsáaggo gádaayilnii, Daadolkáhgo okqah yedaabik'ehi bich'í' ch'í'nah ádaadokle'. Hikahná' nlt'éeé nádaadlij l'é'e.

15 Ái nnee daka'á nábi'dilzihií yígotsiidgo t'aqzhi' Jesus yaa nadzáá, nádzihií Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ahénzigo dilwoshgo,

16 Jesus biyahzhi' hayaa adzaa, Ahíy'ee, yiñii: án Samáriagé' gólínihi.

17 Áigé' Jesus gábilñii, Gonenan nádaadzihná' ngost'áihí hayú?

18 Dadín zhá lahgé' nneehihi t'aqzhi' nadzáá, Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ahénzigo.

19 Nándáhgo hínáát, ni'odlq'íi nlt'éego ánániidlaa, yiñii.

20 Phárisees daanlíni Jesus nayidaadikidgo gádaayihñii, Da'os'ah Bik'ehgo'ihí'nañ nant'aa doleehí kú bengowáh? Jesus gáníi, Doo hwit'íigo kú bengowáh da:

21 Kúiko dín'íi! dagohíi, Nláhyú nlá! doo daach'ínii da: Bik'ehgo'ihí'nañ ak'íná' nohwiyi' yune' nant'aa.

22 Jesus bitsilke'yu gáyihñii, Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi bijíi da'á nách'oltséh hádó' daanolsih doleel, ndi doo ndaaholtséh át'éé da goldohí dahagee biká' ngowáh.

23 Nláhyú daade'íi, dagohíi, Kú daade'íi, daanohwích'ínii doo: áiná' akú dołkáh hela', biké' dołkáh hela'.

24 Hada'didla'íi bee yáá dálázhiéé' lahzhinéégo bee got'íi nágodleeh; áik'ehgo shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, ánsht'ee doleel ch'í'nah áshi'delzaahíi bijíi.

25 Dabi'íitsé kágo shiniigodilñe'go daaknolt'íihí doo hádaashit'íi da doleel.

26 Noe t'ah golíiná' ágot'ee n'íi k'ehgo shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, nánsdháhíi bijíi aldó' ágágot'ee doleel.

27 Áiná' Noe tsina'eehíi yi'yi' oyaazhi' da'ch'iyáa ni', da'ch'idlqá ni', nnádaach'íkse' ni', la'íi laa daagoch'ihí'niigo nnádaaze' ni', áigé' tú idezjoolgo aqł tú bil daach'idesdzii'.

28 Lot t'ah golíiná' aldó' da'ágágot'ee ni'; da'ch'iyáa ni', da'ch'idlqá ni', nada'ch'ihí'nihi ni', kaa nadaahi'nihi ni', k'eda'ch'idílee ni', la'íi gowá'ádaagoch'íle' ni';

29 Áiná' Lot Sódomé' ch'inyááhíi bijíi kq' la'íi tséé kíkq'i, brimstone holzéhi, yaaká'gé' náttáago aqł daakowáá'.

30 Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, ch'í'nah ádideshde'íi bijíi aldó' ágágot'ee doleel.

31 Ái bijíi hadn bikíh biká'yú dahsdaahn bikíh yune' bíyéehíi siné'i, gódah yiká o'ánádáh hela': da'áik'ehgo aldó' nnee k'edolzaahíi yi'yi' nagmaahn t'aqzhi' ánao'ne' hela'.

32 Lot bi'aadn bínadaahñii.

33 Dahadn bi'ihí'na' yaa bil goyéehñ, ái bich'á' da'izl'íi hileeh; áiná' dahadn ádaayis'nahgo bi'ihí'na' da'izl'íi silí'ni' ihí'naa doo ngonel'áq dahíi yee hínaa doo.

34 Shíi gánohwíkdishñii, Ái bit'é' nnee naki dashteezhgo, da'á nádíltehná' la'íi da'akú sitíi doo.

35 Isdzané naki hísht'a da'ik'aayúgo, da'á nádíltehná' la'íi da'akú sidaa doo.

36 Nnee naki k'edolzaayú na'aashyúgo, da'á nádíltehná' la'íi da'akú sizíi doo.

37 Hayú, nohweBik'ehñ? daabilñii. Jesus gádaabilñii, Dahayú its'íi siné'yú ch'ishoogi da'áat'éé doleel.

18

1 Da'ch'okqah nt'éégo doo kil iyeeh dago Jesus na'goni'íi bee ilch'ígó'aahgo

2 Gánniid, Lah kíh gozñilyú yánáltihñ gólíi, Bik'ehgoihí'nañ doo yidn'síni da, nnee doo bil ilíni da:

3 La' isdzán, itsaa n'íni, áigee golíni dakozhá baa nadáhgo gábilñii, Shá ilk'ígodn'ldqoh, nnee la' shik'enn'ihíi bigha.

4 Dét'íhézhi', Dah, yiñii: ndi bikédé'gohíi dabíi gádkid'ni, Bik'ehgo'ihí'nañ doo dinsi da, nnee doo shíi ilíi da;

5 Da'ágát'éé ndi díi itsaahíi ts'ishildíihíi bigha bá ilk'ígodishd'qoh; dahyúgohíi kú nádáh nt'ééyúgo shiyílhá.

6 Jesus gánado'niid, Yánáltihñ doo dávik'ehyú át'éé dahñ ánniidi'íi ídaayesóts'áq.

7 Bik'ehgo'ihí'nañ nnee hayíniilíshq' dajíi biigha la'íi dat'é' biigha bich'í' ádaañihíi bich'í' ídést'áago n'zaad godihigháh ndi yá ilk'ígodild'qoh.

8 Dagoshch'í' yá ilk'ígodild'qoh, nohwíkdishñii. Da'ágát'éé ndi shíi nnee k'ehgo Niyááhíi nánsdzaagoshq', ni'goshzáni biká' nnee daashodlaani' la' daastséh shí?

9 Jesus nnee la' dázhó nshq' daanzigo dabíi zhá ádaa da'odlíigo, la'íi doo hadn yíi da'óltagi da, ilch'ígó't'aahgo na'goni'íi yee hadziigo gáyihñii:

10 Lah nnee naki wá'yú da'ch'okqah goz'áq yune' o'áázh l'é'e; da'á Phárisee n'íni, la'n tax bich'í' nadaahi'ni.

11 Phárisee n'ínihn ídá'okqahgo gáníi, Bik'ehgo'ihí'nañ, shíi la' nnee ádaat'eehíi k'ehgo doo ánsht'ee dahíi bigha naa ahénsi, ái aadaanch'íi, doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi, nant'í' nadaakaihií, díi tax bich'í' nahi'niñ ndi doo bik'ehgo ánsht'ee da.

¹² Shíí dalán godilziníí biyi' nakidn dáshiná' oshkaqah, la'íí dawahn shíyééhií dágonenanyú ilk'é'niigo dala'á Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' nanáshinií.

¹³ Áiná' tax bich'í' nahi'nihiñ da'anahyú sizíigo bijíílázhí' nyínks'í, dá doo hadag dighaaé gáníigo okaqah, Bik'ehgo'ihí'nañ, shíí shínchq' lanihi shaa ch'onba' le'.

¹⁴ Shíí nohwil nadaagoshni', Áí nneehñ gowayú onádzaa, Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee bízhá binchq' n'íí bich'á'né'ná' la' nneehíí, dah: hadñ itisgo ádestíihñ ádaagoch'olba'go ádolnií; áiná' hadñ ádaagoch'olba'í itisgo at'éégo ádolnií.

¹⁵ Jesus mé' baa ndaach'izehñil lé'e, yiká ndaadilniíh daabich'ido'niigo: áiná' Jesus bitsilke'yu daayiltsaqago, Doo ágadaat'íí da, daabilniid.

¹⁶ Áiná' Jesus, Yushdé', daayiniigo, Ch'ík'eh chagháshé shich'í' nihikáh le', doo t'aaqzhí' daahinólta' da; bíí ga'adaat'eehíí Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanlií, niigo.

¹⁷ Da'aníigo gádaanohwildishnií, Dahadñ chagháshé ach'iséhúí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníí nágodn'qayúgo zhá Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliinií itah hileeh.

¹⁸ Lah nant'án Jesus nayidilkidgo gáyihnií, Ich'ígo'aahíí nht'éhi nílini, hago laq áshne'go ihí'naa doo ngonel'aq dahíí bee hinshnaa doleel?

¹⁹ Jesus gábilnií, Hat'íí bigha nnee nht'éhi shílnnií? doo hadñ nht'éé da go'íí, dala'á zhá, Bik'ehgo'ihí'nañ zhá.

²⁰ Bik'ehgo'ihí'nañ ngon'áá lé'ehíí bígoñs'í go'íí, Doo nant'í' nach'ighaa da, Doo ich'izilhee da, Doo ich'in'ííh da, Doo lé'ch'íchoo da. Kitaa la'íí kimaá ch'idnií.

²¹ Nneehíí gábilnií, Áníí nashaagé' godezt'í'go áí dawa bee ánsht'ee.

²² Jesus áí yidezts'aaná' gábilnií, Dala'á zhá doo bee ánt'éé da: tí'í, dawa níyééhií naa nahoníihgo, zhaalihíí tédaat'iyéhíí bita'inííh, áik'ehgo yaaká'yú dawahá lán ílíni níyéé doleel: áiná' yushdé', shiké' dahsináh.

²³ Áí yidezts'aaná' doo bíl gozhq' da silíí: dázhq' ízis it'ííhíí bigha.

²⁴ Doo bíl gozhq' da silíigo Jesus bígoñs'idná' gáníí, Nnee ízis da it'iinií Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliinií itah daaleehgo dázhq' bá nyee!

²⁵ Líí bighán ha'í'ahíí bená'kadé bigha'í'ányú ch'égháhgo bá nyeená' ízis it'iinií Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliinií itah hileehgo itisgo bá nyee.

²⁶ Nnee áí daidezts'aaníí gádaanií, Áiná' hadñ zhá hasdábí'dilteeh?

²⁷ Jesus gáníí, Nnee dahat'ihíta doo layole' at'éé dahíí Bik'ehgo'ihí'nañ layile'hi at'éé.

²⁸ Peter gábilnií, Nohwíí nohwíyéé dawa bich'á' dahdihikainá' níké' dahsiikai ni'.

²⁹ Jesus gánádaabilo'niid, Da'aníí gádaanohwildishnií, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliízhí' itah nííhíí bigha bigowa, bí'aad, bik'isyú, bimaá, bitaa, dagohíí bichagháshé yich'á' dahnyááyúgo,

³⁰ Án díí goldohíí biyi' áí bitisgo doo ach'idn baa na'né' doleel, la'íí lahgo náhodeszaago ihí'naa doo ngonel'aq dahíí yee hínaa doleel.

³¹ Jesus bitsilke'yu nakits'áadahíí yíí its'ákaigo gádaayihniid, Jerúsalem yúdag deikai, ákú Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íí shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, shaa k'eda'ashchiinií dawa begolne'.

³² Nnee doo Jews daanlií dahíí baa shí'dilteehgo shaa daadloh doleel, yúyahgo shiniidaagodile' la'íí shik'ídaadihizheeh doleel:

³³ Hashída'itstaas doo, la'íí daashizilhee doleel, áigé' taagi jíí hileehgo naadishdáh.

³⁴ Áiná' hat'íí niigo anííhíí doo la' yidaagots'í da: anííhíí baa ch'ananl'í'go doo bíl ídaagozí da.

³⁵ Jesus Jériko k'ad yaa higháhná', la' nnee bináá ágodini ídókeedgo itín bahyú sidaa:

³⁶ Nách'olseehí yidezts'aqago, Hat'íí láq ágodzaa, niigo na'idikid lé'e.

³⁷ Áik'ehgo gádaabich'iníí, Jesus, Názarethgé' gólíni, kúk'e higaal.

³⁸ Áik'ehgo nádidilghaazhgo gáníí, Jesus, David bíYe' nílini, shaa ch'onbáah.

³⁹ La' ádn náseehíí bíl daadestehgo, Godnch'áad, daabilnií, áiná' da'tiségo dilwosh, gáníigo, David bíYe' nílini, shaa ch'onbáah.

⁴⁰ Jesus nnyáágo, Yushdé' bíl dołkáh, nií: bit'ahzhí' nyááná' nayidilkidgo

⁴¹ Gáyihnií, Hat'íí lá ná áshle' hánt'íí gá? Nnee bináá ágodinií gábilnií, SheBik'ehñ, desh'íigo anáshíde'.

⁴² Jesus gábilnií, Nínáá nágodleeh, ni'odla' nht'éégo anániidlaa.

⁴³ Dagoshch'í' go'íí nasdlíigo biké' dahiyaa, Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ahénzigo: áik'ehgo nnee dawa daayiltsaqaná' Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ahédaanzí lé'e.

19

¹ Jesus Jériko'yú ch'ínyáá lé'e.

² Ákú la' nnee Zacchéus holzéhi, tax bich'í' nadaahi'niíhíí da'tiséyú sitíni, ízis it'íni golíí lé'e.

³ Jesus holzeehn yiltséh há't'í; áiná' n'nee daahijzhgé' bíí ałch'íséhíí bighą ch'éh histsééh nzi lé'e.

⁴ Áík'ehgo náseełí yádn nádilwodgo Jesus ch'égháh doleelyú gashdla'á nan'áhi yiká'zhí' hayáá.

⁵ Jesus áígee nyáána' hadag déz'íiná' gábilnii, Zacchéus, dáhale gódał ch'íunáh; díí jii nich'í' hasta' deyáá.

⁶ Áíge' dáhalego gódał ch'ínádaago yaa bil gozhógo gowayú yil onát'aazh.

⁷ N'nee áí daayiltsáana' bída'iltahgo gádaanii, N'nee doo bik'ehyú át'éé dahń yaa hasta' oyáá.

⁸ Zacchéus nnyáago Jesus gáyilnii, ShiNant'a', dawahá shiyééhí ilní'gé' tédaat'iyééhí baa hishnił; áiná' dahat'íhíta bee bich'í' nashich'a'yúgo, díídn dábitisyú da'ágánaołaągo bich'í' nanádhishnił.

⁹ Jesus gábilnii, Díí jii behasdách'igháhíí kogee naháztaanił bee bá goz'ąą, Zacchéus áldó' Abraham bich'ą'gé' bí'dishchini at'éego.

¹⁰ Shíí, n'nee k'ehgo Niyááhíí, n'nee ch'a'onezdeehí biká daadesh'ii la'íí hasdáhishniłhíí bighą niyáá.

¹¹ N'neehíí idaayést'sągo Jesus ilch'ígót'aahgo na'goni'íí yee bil nanádaagołni', Jerúsalemýú dá'azhá hígháhíí bighą, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań nant'aa doleelí dagoshch'í' ch'í'nah áile' daanzhíí bighą.

¹² Łah n'nee ízigo at'éhi nzaadyú óyáá, nant'án ábi'dilne'go, áíge' nádáhgo.

¹³ N'nee gonenan bánada'iziidíí, Yushdé', daayilniiidgo, bestso pounds holzéhi dała'ągo daant'íígee yita'iznił gáyilniigo, Díí zhaaliłhí bígowáhgo ádaake', danánsdzaazhí'.

¹⁴ Áiná' n'nee áígee daagolíníí daabich'ólaahíí bighą ch'iníí nadai'aahíí biké' odais'a' gádaaniigo, Díí n'neehń doo nohwinant'a' hileeh hádaahiit'ii da.

¹⁵ Nant'án ábi'delzaagé' nádzáago, Shánada'iziidí zhaali baa daasiłilíí yushdé' shá daabiłdohnił, nii lé'e, dała'á daant'íígee zhaali da'kwíí ádaizlaahí bígonsłhíí bighą.

¹⁶ Da'iltse' baa nyááhń gábilnii, Shinant'a', nizhaaliłhíí gonenan itisyú ányaiłda.

¹⁷ Áík'ehgo gáyilnii, Nłt'éego shána'izíidí, nłt'éeyú ándaaz láą: da'ayáhá ndi nłt'éego shá ánałahíí bighą gonenáago kłh goznili bá nant'áago ánishle'.

¹⁸ Iké'gee nanádzááhń gáńíí, Shinant'a', nizhaaliłhíí ashdla' itisyú ányaiłda.

¹⁹ Áík'ehgo gáyilnii, Nihíí ashdla'go kłh goznili bá nant'áa doo.

²⁰ Ła' nanádzáago gáńíí, Shinant'a', kóh nizhaali, bil isíidigo ná síłné' ni':

²¹ N'nee doo begónedząą dahi nłłjłhíí bighą nénásdzid: hat'íí doo ninne' dahíí dahnné', hat'íí doo k'edíłlaa dahíí náhigéésh.

²² Nant'ánhíí gábilnii, Dáni niyati'íí bee ch'é'édént'ąą, nch'ą'go shána'izíidí. N'nee doo begónedząą dahí nshłłigo bígońłj, doo ni'niné' dahíí nádishné'hi, la'íí doo k'edíłlá dahíí náhishgeeshi:

²³ Hat'íí bighą áiná' shizhaaliłhíí doo shá ha'ánłil da, kú nánsdzaago bínągodzaahíí bil hanańil doleel ni'?

²⁴ N'nee bit'ahyú nadaaziiníí gáyilnii, Bizhaali bich'ą' nadaadołniłgo n'nee bizhaali gone-nanhní baa daanołnił.

²⁵ (Nohwinant'a', án la' al'íná' gonenan bíyéé, daabiłnii.)

²⁶ Gádaanołhwiłdishnii, Dakówa hat'íí kiyééhíí kaa nado'né' doleel; la'íí doo hat'íí kiyéé dahíí, kiyéé lé'e ndi kich'ą' nadido'né' doleel.

²⁷ Áiná' díí daashich'ólaahíí, doo binant'a' hishłeeh hádaashit'ii dahíí, kú shidáhýú ndaa-holt'e'go shínaát nadaaktseed.

²⁸ Jesus ąął nagosni'ná' ádn dahiyaa wá'yú Jerúsalemýú.

²⁹ Běthphage la'íí Běthany k'ad yaa híghána', dzil Olives holzéhi si'ąagee nyáána' bitsilke'yu naki oyił'a',

³⁰ Gáyilniigo, Ti'í, nohwádnýú gotahýú doł'aash; dáha'alaashgee túlgayé zhaazhé da-hast'ógo baa noł'aash, t'ah doo hwahá hadń yiká' dahndaahi da: áí k'e'ol'adgo kú nánołqqs.

³¹ Dahadń, Hat'íí bighą k'e'ol'ad? nohwiłniiyúgo, gábilđidołnił, NohwiNant'a' hát'íígo áhiit'ii.

³² Doł'aash, yilnii n'íí dahazh'aazh, áík'ehgo Jesus dá ábilnii n'íí k'ehgo túlgayé zhaazhé yaa n'áazh.

³³ K'edaayi'adná' n'nee áí túlgayé bíyéhihi gádaabiłnii, Hat'íí bighą túlgayé zhaazhé k'e'ol'ad?

³⁴ Gádaayihii, NohwiNant'a' hát'íígo áhiit'ii.

³⁵ Áíge' túlgayé zhaazhé Jesus yaa daizłqzgo bidiyágééhí biká' dahdaihezníłná' Jesus yiká' dainesdaa.

³⁶ Bil hígaalyú bádnyú n'nee bidiyágé yídaagosteel lé'e.

³⁷ Jerúsalem yú k'ad yaa higháhgo, dził Olives holzéhi si' aagé' hayaa iditingee biké' náseełí ízigo ána'ol'íłhí daayiltsaahí bighá bil daagozhógo Bik'ehgo'ihí'nań ya'ahédaanzigo nádaadidilghaazhgo gádaañii nkegonyaa:

³⁸ Ízigo Nant'án, nohweBik'ehń bizhi' yee higaahn ba'ahégosini at'éé: yaaká'yú ilch'í'gont'éé, da'tisé goz'aágee idindíin.

³⁹ Nnee bináál ágot'íłdú la' Phárisees daanlíni Jesus gádaayilñii, ilch'ígó'aahí nłíni, níké' nólseełí, Doo daagonłch'aad da, daabilñii.

⁴⁰ Áiná' gádaayilñii, Ái doo daagonłch'aad dayúgo dá tséé ndi nádaadidilghaash go'íinohwıldishñii.

⁴¹ Ahánégé' higaahná' křh gozníli yiltsaágo yaa hichag.

⁴² Gáníigo, Díi jii ndi hat'íi bee niyi' ilch'í'gont'éé doleełí bígónłs'yúgo nł'éé doleeł ni'! Áiná' naa ch'anal'í.

⁴³ Ník'edaanníłhí ninaa leedaagodigeedgo leezh ninaa leedn'aago doo hwaa ch'ígót'i' da doleełí bich'í' goldoh.

⁴⁴ Nkinádaanidł'eeh doo, ni la'íi nichagháshé niyi' daagolínii; doo la' hayú tséé ilk'idaanasdláago ádaanile' da; Bik'ehgo'ihí'nań naa nyáána' doo bígónłs'j dahíi bighá.

⁴⁵ Da'ch'okqałh goz'aá yune' Jesus ha'ayáago ákone' baa nada'iniłhí ch'íinihiyood nkegonyaa lé'e;

⁴⁶ Gádaayilniigo, Díinko bek'e'eshchii, Shikřhíi křh biyi' da'ch'okqałhí át'éé, áiná' nohwihíi daan'íhíi bigowá ádaagosolaa lqa.

⁴⁷ Dawa jii da'ch'okqałh goz'aá yune' ilch'ígó'aah lé'e. Okqałh yedaabik'ehi la'íi begoz'aanii ye'ik'eda'ılchihí la'íi nnee itisgo nadaandeehi daabizilhee hádaat'ii.

⁴⁸ Ndi doo hago ádaabile' da: nnee nł'éégo bich'í' ídaayést's'aahí bighá.

20

¹ Lah da'ch'okqałh goz'aá yune' Jesus nnee yil ch'ígó'aahgo nł'éégo na'goni'íi yaa nagolñi'go okqałh yebik'ehi itisyú nadaandeehi, begoz'aanii ye'ik'eda'ılchihí, la'íi Jews yánazini baa hikaigo,

² Gádaabilñii, Hadń bik'ehgo ánant'íłł, nohwil nagolñi', hadń naa godin'áágo ánt'íłłh

³ Jesus gádaabilñii, Shíi aldó' dała'á nanohwıldishkid; ái shil nadaagolñi':

⁴ Ya' John baptize ádaagole'íi yaaká'gé'go née, dagohii nnee bich'á'gé'go née?

⁵ Eł yádaakti'go gádaahłd'i'ñii, Yaaká'gé'go daan'nihiyúgo gánohwıldiniłh, Áiná' hat'íi bighá doo daaholdlqa dá láni?

⁶ Áiná', Nnee bich'á'gé'go, daan'nihiyúgo: nnee nohwil ledaats'ılne': John da'anii Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi nłii ni' daanzihíi bighá.

⁷ Áik'ehgo, Doo baa nadaagolñi' da, daañii.

⁸ Jesus gánábildo'niid, Shíi aldó' hadń bik'ehgo ánasht'íłłi doo nohwil nagoshñi' da.

⁹ Jesus díi ilch'ígót'aahgo na'goni'íi yee nnee yil nanagolñi' nkegonyaa; La' nnee dasts'aa k'eidnláago bá yinádaadéz'ini yá ch'igohe't'aqaná' lahyú ni' goz'aqayú óyáá, ákú sidaago nzaad begodigháhyú.

¹⁰ Da'nest'áágee ngonyáago la' bána'iziidi bidasts'aa bá yinádaadéz'ini yich'í' oyił'a', binest'á' la' bá náyiné'go: áiná' dasts'aa bá yinádaadéz'inihíi nbída'eshtłzhná' dá dílkqoqho onádaabis'a'.

¹¹ Bána'iziidi la'ihí onaayil'a': án aldó' nyída'eshtłzhgo yiniidaagodezlaaná' dá dílkqoqho onádais'a'.

¹² Áigé' taagígee onaayil'a': án aldó' yinída'desniłhgo ch'ídaist'e'.

¹³ Dasts'aa hentíinií bíyéłhí, Hago ashle'? nii. Shiye' shil nzhónihí dish'aa: án zhá daayiltsaágo daidnłs'j doleeł shj.

¹⁴ Áiná' dasts'aa yinádaadéz'ini án daayiltsaáqaná' gádaahłd'i'ñii, Díi dasts'aa hentíinií bíyéé doleełí át'éé: halqa, daazokdee, áigé' bíyéé doleeł n'íi daanohwiyéé doleeł.

¹⁵ Áik'ehgo dasts'aa hentíinií yiyi'gé' ch'ídaist'e'go daizes-hj. Áiná' dasts'aa hentíinií bíyéhi hago ádaabile'shá'?

¹⁶ Ái nádáhgo dasts'aa bá yinádaadéz'íi n'íi naitseedná' dasts'aa hentíinií la'ihí yá ch'ínagohet'aah. Nnee ái daidezts'aqaná' gádaanniid, Begolñeh hela'.

¹⁷ Áiná' yinel'íigo gádaabilñii, Áiná' díi bek'e'eshchiinií hat'íi golzeego ágolzee, Tséé křh ádaagole'íi yó'odaisne' n'íi, ilhagon'áágee da'ıltsé si' aanii silij?

¹⁸ Dahadń ái tséé yiká' nágo'yúgo bizéigo ábile'; áiná' dahadń ái tséé biká' naltq'yúgo ik'án k'ehgo ábile' doleeł.

¹⁹ Da'áígeeg begoz'aanú ye'ik'eda'ilchíhi la'í okqah yedaabik'ehi itisyú nandeehí, ilch'ígót'aahgo na'goni'i yee hadzii n'í bíi ádaabiñiigo yídaagolsihí bighq ha'ádaít'e' hádaat'íi, ndi nnee da'la'adzaahí yédaaszii'.

²⁰ Daabinel'íigo anadaal'izi bich'í' odais'a', nnee nzhóni ádaadil'íigo, Jesus biyati'íi bee daahiljizh daanzigo, nant'ánchañ baa daanlteehgo baa ya'iti' doleelgo.

²¹ Áík'ehgo nabídaadilkidgo gádaabiñii, Ilch'ígó'aahí, nlt'éégo yáñti', la'í da'áígeeg ilch'ígón'aahgo bídaagonlzi, nnee doo la' itisgo síñti' da, dawa nich'í' dálet'ee, Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í'zhinéé goz'aanú da'aníigo baa ilch'ígón'aah:

²² Ya' Caesar bich'í' nadaach'iniilgo begoz'aa née, dah dó'nol'i?

²³ Áíná' nadaach'aahí yígótsigo gádaabiñii, Hat'íi bighq yashti'íi bee daasholjizhgo ádaashikohñii?

²⁴ Zhaali, penny holzéhi, la' shaa no'aaahgo nesh'íi. Hadn be'ilzaa, hadn bizhi' biká' dahgoz'aa? Caesar biyéhi laq, daabiñii.

²⁵ Jesus gánádaabildo'niid, Caesar biyéehí Caesar baa daanoñii, áíná' Bik'ehgo'ihí'nañ biyéehí Bik'ehgo'ihí'nañ baa daanoñii.

²⁶ Nnee biñáál' Jesús aníihí doo bee daahiljizh at'éé da: áíná' t'aaqzh' hanadzihí baa bíl diyadaagot'eego, doo hat'íi daañii da lé'e.

²⁷ Áíge' la' Sádducees daanlíni, nanezna' n'íi doo naadiikáh da daañii, Jesus yaa hikaigo nabídaadilkid,

²⁸ Gádaaniigo, Ilch'ígó'aahí, Moses gáníigo nohwá k'e'eshchíi lé'e, La' nnee bik'isn bi'aad yich'á' daztsaqayúgo, bichagháshé doo la' dayúgo, nneeh bik'isn n'íi bi'aad yil nnádo'neelgo bik'isn n'íi chagháshé bá ágodolñii, niigo.

²⁹ Lah nnee ilk'isn gosts'idi daanlíi lé'e: áí da'íltshéhi nnáágo bichagháshé doo la' dago daztsaq.

³⁰ Bik'isn nakigeehí isdzánhíi yil nnaná'náágo bichagháshé doo la' dago dananástsqá.

³¹ Taagigeehí addó' isdzánhíi yil nnaná'náágo dananástsqá; gosts'idihíi dawa da'ágánádaadzaa: bichagháshé doo la' dago nanezna'.

³² Dá'iké'yú isdzánhíi addó' daztsaq.

³³ Áík'ehgo nanezna'gé' naach'idikáhgee hayíi bi'aad doleei, ilk'isyú gosts'idihíi dawa yil nadaaznaaná'?

³⁴ Jesus gádaabiñii, Nnee díi ni'gosdzán biká' nakaihí nnádaakse', ndaagohiniilgo nnádaakse':

³⁵ Áíná' yaaká'go yil da'otagihíi nanezna'gé' naadikaigo doo nnádaakse' da, doo ndaago-hiniilgo nnádaakse' da:

³⁶ Doo nanánne' da: Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'a yaaká'yú daagolínii k'ehgo daagolji; naadikaihíi itah daanliigo, Bik'ehgo'ihí'nañ bichagháshé daanlii.

³⁷ Nanezna'íi naadiikáhgo Moses, ch'il yaa nagosni'íi bee nohwich'í' dá'ígóziigo ágolaa, gáníigo, Bik'ehgo'ihí'nañ, Abraham yokqahñ, da'án Isaac, Jacob áldó' yokqahñ, yihniigo yozhii.

³⁸ An doo nanezna'íi yokqahñ nlii da, daahinaahí zhá: nnee nanezna' ndi Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee t'ah daahinaa.

³⁹ Áíge' begoz'aanú ye'ik'eda'ilchíhi la' gádaabiñii, Ilch'ígó'aahí, nlt'éégo hándzii.

⁴⁰ Áí bikédé'go nnee daaste'go doo hadn nabínánkid da.

⁴¹ Jesus gánádaabildo'niid, Hago'at'éégo, Christ David biye' nlii, daach'ini áíná'?

⁴² David dabíi naltsoos Psalms holzéhi biyi' k'e'eshchíi gáníigo, Bik'ehgo'ihí'nañ she-Bik'ehñ gáyilñiiid, Shigan dihe'nazhinéégo síndaa,

⁴³ Nik'edaannihíi ni'isna' ashle'go nikel't'áahyú niñilzhí'.

⁴⁴ David, sheBik'ehñ biñiigo bozhíi, áík'ehgo hago'at'éégo biye' nlii áíná'?

⁴⁵ Nnee dawa bídaayéstsqágo Jesus bitsilke'yu gádaayihñii,

⁴⁶ Begoz'aanú ye'ik'eda'ilchíhi baa daagonolsaq, áí bidiyagé daanneezihii daagoljiigo nakaigo, la'í na'hiniih nadaagoz'ayú bich'í' ádaach'iniigo zhá bíl daagozhóq, la'í Jews ha'ánátséh nagozñil yune' nnee yánazini dahnádinbhyú itah dahnaháztqágo, la'í da'adaqgee nnee ízigo ádaat'eehíi dahnádinbhyú zhá itah dahnaháztqágo bíl daagozhóq.

⁴⁷ Áí isdzáné itsaa daanlíni bigowa yich'á' nádaagohi'aa la'íi daazhógo ádaaniigo nzaad gont'igo da'okqah: áí itisgo biniigonht'éégo bándagodot'aal.

21

¹ Jesus hadag déz'íigo nnee ízis da'tiiníi zhaali biyi' ohilkaadíi biyi' yuyaa bizhaali odaayihikaadgo yiltsaq.

² Áíge' isdzáné itsaa nliini tét'iyéhi zhaali naki doo ílji le'at'éhi oyilkaadgo yiltsaq.

³ Áík'ehgo gáníí, Da'aniigo gádaanoḡwĩdĩshñii, áí itsaa tét'iyéhií nnee dawa zhaali odaiheskaadí bitisigo zhaali oyiłkaad:

⁴ Nnee ízis da'it'iiníí bizhaali Bik'ehgo'ihinañ yaa daayiniigo zhaali biyi' ohilkaadí biyi' yuyaa odaiheskaad: áiná' itsaahn tét'iyé ndi bizhaali da'ái zhá goyiłini oyiłkaad.

⁵ Nnee la' da'ch'okąąh goz'aanií tsée dénzhónéhi la'íí dawahá dénzhónéhi ndaayihezñilíí be'ágołzaahi yaa yadaakti'ná' Jesus gáníí,

⁶ Díí daoł'iiníí tsée ilká' dahnagozñilíí doo la' ilká' dahnast'ąą da doleel, dawa nanehilkaad doleel.

⁷ Áík'ehgo nabídaadikidgo gádaabiñii, Ilch'ígó'aahíí, da'os'ah ágonéhi, dawa be'ágone'go hat'íí bee bígózi doleel?

⁸ Áík'ehgo gábiñii, Ádaa daagonoldzą, nnee la' ch'a'onoholt'e' hela': ląągo shizhi' yee daahikáh doleel, Shii Christ nshłi; alk'iná' Christ nádaalı biká' ngonyáa, daaniigo: áí biké' dahdolkáh hela'.

⁹ Áíge' nagonłkaadí la'íí ilch'i' nadaagont'ogii baat'idaanolsi ndi doo ndaaldzid da: áí itse begolne'hi at'éé; ndi nnágodáhíí doo dagoshch'i' begolne' da.

¹⁰ Áíge' gánadaabildo'niid, Nnee iltah at'éégo hadaazt'i'ii ilch'i' nanágonłkaad doleel, la'íí nnee dał'a' binant'a' daagolínihíí aldó' ilch'i' nanágonłkaad doleel:

¹¹ Da'adzaayú ízigo ni' nagohi'naa doleel, shiná' góyééhií benagowaa doo, la'íí nadaagont'ogii iltah at'ééhií benadaagowaa doleel; dázhó négodzidíí la'íí godiyiñgo be'ígóziníí yaak'gé'go bee ádaagot'ii doleel.

¹² Áí dawa t'ah doo hwahá begolne' daná' nnee daanoḡwĩtsoodgo nohwiniidaagodile' doleel, Jews ha'ánáshéhií bich'i' ođanoḡwĩt'e' doleel, la'íí ha'ádaanoḡwĩłkaad doo, la'íí shizhi' bee daanoḡwĩch'ozhíhií bighą ízigo nant'án la'íí nant'ánchañ biyahzhi' nádaanoḡwĩt'e' eeh doo, nohwaa yadaakti'go.

¹³ Dząągee shá nadaagołni' doleel.

¹⁴ Doo itse hat'íí dishñii shíhií baa natséskees dago nohwini' ładaale':

¹⁵ Shii yati' nohwaa hishnił doo, góyąągo ádaanoḡwĩsh'ii doleel, hayii nohwaa dahdaagoz'aanií doo noḡwitisgo hanádaadziih dago, doo nohwaa daagodiit'aah dago.

¹⁶ Dá daanoḡwítáa, nohwímaa, noḡwík'isyú, noḡwík'íí, la'íí noḡwít'eké ndi nohwaa yada'iti'go ndaanoḡwinił doleel; la'íí ádaaniigo nohwí la' nádaanoḡwĩłtseed doleel.

¹⁷ Shizhi' bee daanoḡwĩch'ozhíhií bighą nnee dawa noḡwík'edaannił doleel.

¹⁸ Da'ágát'éé ndi noḡwitsits'in biká'gé' noḡwitsizilíí dał'a' ndi doo ch'a'odeel da doleel.

¹⁹ Daagoyéego noḡwĩch'i' na'idziid ndi hadag ádaanołt'ee, áík'ehgo noḡwiyi'siziinií bídaagowa'.

²⁰ Jerúsalemyú silááda bińaa leednt'i'go daoł'iiyúgo, daagołchọqhií biká' ngonáhgo bídaagonolsi doo.

²¹ Nnee Judéa gołzeeyú daagolíníí dzil naz'aanií yich'i' okeeh doo; Jerúsalem yune' daagolíníí ch'inókáh; la'íí da'dányú daagolíníí Jerúsalem yune' dako ha'aokáh hela'.

²² Ilk'inágodildọqhií goldoh biká' ngowaa, baa k'e'eshchiinií dawa begolne' doleel.

²³ Áígee goldohíí daaltsaanií la'íí isdzáné mé' daabilbe'íí bá góyéé doleel! Ni'gosdzán biká' góyéégo nagowaa doo, díí hat'íí áígee biniidaagodidolnii.

²⁴ Besh be'idiltishé bee nabi'ditseed doo, la'íí nnee iltah at'éégo hadaazt'i'ii bi'isna' daanłi doo: doo Jews daanłi dahii Jerúsalem yiká' nakai doleel, doo Jews daanłi dahii ąął bengonyaazh'i'.

²⁵ Ch'ígona'ái, t'é'gona'ái, la'íí ts'łsqósé biyi' godiyiñgo be'ígóziníí hit'ii doo; ni'gosdzán biká' nnee iltah at'éégo hadaazt'i'ii hat'íí bighą ánágot'ii doo yidaagołsi dago bitah góyéégo nagowaa doo; túnteel la'íí túnteel nádidáhíí diyat'éégo ánił doleel.

²⁶ Ni'gosdzán biká' hago ágonéh shíhií bik'e' nnee natsídaalyiz doleel: yaagé' benagowodii ndi nah'i'naa doo.

²⁷ Áígee ániłta shii, nnee k'ehgo Niyááhíí, yaak'os biyi'gé' shinawod bee, la'íí dázhó shich'ą'idindłáádgo náshdałgo daashidołtseeł.

²⁸ Díí benagowaaahíí bee nkegonyaaná' hadag yaa daanołt'ąągo hadag daadel'ii; hasdanoḡwĩd'iñiił biká' ngonyááhíí bighą.

²⁹ Ilch'ígót'aahgo na'goni'ii yee yił nagolni'; Fig bitsinú la'íí tsł dawa daanoł'ii;

³⁰ Bit'ąą nádaagodeleego daal'ii'na' k'ad shii nágodleehgo bídaagonolsi.

³¹ Da'áik'ehgo áí be'ádaagone'ii goldohgo daal'ii'na' Bik'ehgo'ihinañ nant'aahii biká' nagowaago bídaagonolsi doo.

³² Da'anií gádaanoḡwĩdĩshñii, Díí daaknolt'iiłi doo noḡwee ch'ígonáh da, díí ádaanoḡwĩdéniiđi dawa begolzaago zhá'

³³ Yáa la'íí ni'gosdzán biłgo bech'ígonáh doleel, áiná' shiyati'ii doo bech'ígowáh da doleel.

³⁴ Ídádaadesól'íi, daazhógo anákeelíi, bíl nádaagodiysisíi, la'íi ni'godzán biká' ágot'eehíi doo bee ádaanoht'ee da le'; ágádaanoht'eyügo dánohwinats'ááná' ái bijíi dánko bee nohwiká ngododaah at'éé.

³⁵ Ái bijíi be'ijzhé iljzhíi k'ehgo nnee dawa ni'godzán biká' daagolíníi bee biká' ngowáh.

³⁶ Áik'ehgo dákozhá daado'íi la'íi da'okqah, áik'ehgo nohwidziilíi nohwá ágolzaahíi bee ái ágone'íi dawa bich'á'zhí' ádaahne' doleel, la'íi shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, shidázhí' daadoksíi.

³⁷ Dajíi biigha Jesus da'ch'okqah goz'qá yune' ilch'ígó'aah; t'é'gohíi dzil Olives golzéhi si'qayú bee náilkáhyú onadáh lé'e.

³⁸ Dázhó t'albí nnee dawa da'ch'okqah goz'qayú nihikáh lé'e, bídaayésts'qayú.

22

¹ Bán benilzoolé da'ádihgo bán álzaahi daadaaníi, bitis hagowáh n'íi bee bíná'goníihgo holzéhi alhánégé' begogaaí.

² Okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi la'íi begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi Jesus dáhago'at'éégo daayizilheego ch'éh yiká daadéz'íi; nnee yédaaldzidhíi bighá.

³ Áigé' Judas, Iscáriot holzéhi, Satan bihiyáá, áni nakits'adáhi itah nlini.

⁴ Judas dahnyaago okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi la'íi bisiláada yánadaant'aahíi hago'at'éégo Jesus ch'íyí'aah doleelíi yaa yil yádaati'.

⁵ Ái yaa bíl daagozhógo zhaali la' baa daach'iné'go ndaagoch'is'qá lé'e.

⁶ Judas bíl dávik'ehgo hago'at'éégo Jesus ch'íyí'aahíi yiká déz'íi, nnee dala'at'ééhíi doo la' daná'.

⁷ Bán benilzoolé da'ádihgo bán álzaahi daadaaníi bijíigee ngonyáá, dibelíi zhaazhé zedjíigo Bik'ehgo'ihí'nañ baa hi'né', bitis-hagowáh n'íi bee bíná'goníihgo.

⁸ Jesus Peter la'íi John oyi'l'a' gáníigo, Bitis-hagowáh n'íi bee bíná'goníihgo da'adaaníi nohwá ilch'í'gole', da'iidáqá doleelgo.

⁹ Áigé' gádaabilnii, Hayú ná ilch'í'gohiidle' hánt'íi?

¹⁰ Jesus gádaabilnii, Kíh gozníl yune' ha'al'aashgee la' nnee tús tú beyo'áhi nohwaa higháh doleel; hayíi goz'qá yune' ha'agháhi biké' ha'al'aash;

¹¹ Áigee bigowá gollíníi gáyildohíi, Ilch'ígó'aahíi gáníinii, Gosta' nakaahíi hayú bágoz'qá, ákóne' bitis-hagowáh n'íi bee bíná'godíihgo shitsilke'yu bíl da'ashqá doleel?

¹² Áik'ehgo ik'ehyú dahnágost'qá yune' alk'iná' dawa siníli bíl nkáh doleel; ákóne' nohwá ilch'í'gole'.

¹³ Ákú ó'áázh, áik'ehgo Jesus da'ádaabilnii n'íi k'ehgo yaa n'áázh: áigee bitis-hagowáh n'íi bee bíná'godíihgo da'adaaníi ilch'í'daizlaa.

¹⁴ Da'adqágee ngonyáágo bitsilke'yu bílgo dahdinezbñ lé'e.

¹⁵ Gádaayíinii, Doo hwahá shiniigodilne'é díi bitis hagowáh n'íi bee bíná'goníihgo da'adaaníi dázhó nohwíl daashqá hásh't'íi ni'.

¹⁶ Doo naanáshdájá da, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee goz'qayú díi bee bíná'goníihíi be-golzaago zhá, nohwíldishnii.

¹⁷ Idee yee náidnkáqo ya'ahénzigo oskáqdgé' gáníi, Díi nádaado'aahgo daanohtíigee la' da'oldlqah:

¹⁸ Gánohwíldishnii, Kogé' godezt'igo dasts'aa bitoohíi doo naanáshdlájá da, Bik'ehgo'ihí'nañ nant'aa doleelíi begodeyaago zhá.

¹⁹ Áigé' bán náidn'áqo ya'ahénzigo oskáqdná' ilk'ídaizné'go bitsilke'yu yitaizniih gáníigo, Díi shits'í'at'éé, nohwaa hi'né'hi: díi be'ánadaant'íi, bee shinádaadohíihgo.

²⁰ Da'áik'ehgo aldó' da'ch'iyááníi bikédé'go idee beda'iskaaníi náidnkáqo gáníi, Díi idee besikaníihíi shidil nohwá idijooíi bee ánidégo Bik'ehgo'ihí'nañ la'íi nnee bílgo lángont'aahi at'éé.

²¹ La' ch'íshí'aahíi kú bíl ishqá, biká'da'adáné yiká' dahdésnii.

²² Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, dá shá ngolchíinii shegodolnii: áiná' ch'íshí'aahíi bá góyéé doleel!

²³ Bitsilke'yu nahídaadilkidgo nkegonyaa, gádaahíldi'niigo, Hadn nohwitahyú nlini ágáne'?

²⁴ Lada'dit'áh nkegonyaa, Nohwitahyú hadn itisgo at'éhi baa ch'inii doo? daahíldi'nii lé'e.

²⁵ Jesus gádaabilnii, Doo Jews daanlíi dahíi ízisgo binadaant'a'íi isná ádaayisíigo yá nadaant'aah; la'íi nnee yánadaant'aahíi ich'odaaníhi daaholzee.

²⁶ Ái k'ehgo doo ádaanoht'ee da: nohwitahyú la' itisgo at'ééhíi dá'íké'yú nagmaahíi ga'at'éé le'; itisgo nandeehíi kánada'iziidíi ga'at'éé le'.

²⁷ Hayíihíi itisgo at'ééhíi, biká'da'adáné yich'í' dahsdáhihíi néé, ya' bána'iziidhíi néé? Biká'da'adáné yich'í' dahsdáhihíi go'íi. Áiná' shihíi nohwá na'iziidhíi k'ehgo nohwitah nshíi.

²⁸ Góyéégo shich'í' nagowaa ndi nohwíi da'akú shíl daanolíi ni':

²⁹ Beshik'eh doleeíi shiTaa shaa gon'áanii k'ehgo, benohwik'eh doleeíi nohwaa dinsh'aah;

³⁰ Nansht'aayú ná'ishdijíhíi nohwíl da'ashqá doleeí, la'íi nant'án dahsdaagee dah-nadaasóttáq doleeí, Israel nakits'ádah hat'í'íi bá nadaanol't'aah doleeí.

³¹ Simon, Simon, ch'íidn nant'án, Satan holzéhi, nánohwidiniil hanoh'íi, t'oh naghái ch'í'ch'í'íhíi k'ehgo ádaanohwidoliilgo:

³² Áiná' ni ná oséqaad ni', ni'odl'á'íi doo bee yó'ogonáhgo da: shich'í' nnándzaago nik'isyú nldzilgo ánádaandle'.

³³ Peter Jesus gáyihíi, SheBik'ehí, nil ha'ánshteeshgo, nil shidizideego ndi alk'iná' naa ádinsht'aq.

³⁴ Jesus gánábildo'niid, Peter, tazhik'áne doo hwahá ádí'niih daná' taadn, Án doo bígonsí da, shíldiniil, nildishnií.

³⁵ Jesus gádaabihíi, Nohwibestso bizis la'íi izis bena'iltinií la'íi nohwiikee ik'e'anhíi da'ádjigo odaanohwil'a ná, ya' dahat'íhíta bídaanol'díh lá néé? Doo hat'íi da, daabihíi.

³⁶ Áigé' Jesus gádaabihíi, K'adíi hadn bibestso bizis la'íi izis bena'iltinií gólíinií daidoné': hadn bibéshbe'idiltishé da'ádiníi bí'íicho baa nahó'niihgo la' nayó'niíhí.

³⁷ Díi bek'e'eshchiinií dá be'áshi'dilne' goz'aq, nohwikidishnií, Begoz'aanii doo yikisk'eh ádaat'ee dazhí' bíl da'ch'ótag lé'e: hat'íi baa shak'e'eshchiinií dawa begolne'go goz'aq.

³⁸ Bitsilke'yu gádaabihíi, NohweBik'ehí, díi'íi, kúnko bésh be'idiltishé naki silaa. Jesus gáníi, Dá'aq.

³⁹ Da'ch'iyáágé' ch'ínyáágo dzií, Olives holzéhi, si'qayú onadáhií k'ehgo áku onázza; bitsilke'yu biké' onákai.

⁴⁰ Akú nyáayú gádaabihíi, Nakída'dintaahí bídaanol'dzil doleeíi bighá da'ólkaq.

⁴¹ Tséé bee its'idesne'i hayú nalt' shíhíi dávik'ehyú yich'á' nyáayú hilzhiizhgo okqah gánígo,

⁴² ShiTaa, ni hánt'íyú ánágot'ílyúgo, díi hishdíq doleeíi shich'á'zhí' áne': áiná' shíi doo beshik'eh da, ni zhá benik'eh.

⁴³ Yaaká'gé' Bik'ehgo'íhí'nañ binal'a'a bíl ch'í'nah adzaago, nldzilgo ánábiidlaa.

⁴⁴ Dázhó biniigodelzaago dázhó nldzilgo okqah lé'e: áik'ehgo bidíhíi biká'zhí' dasta'go ni'yú nahikaad.

⁴⁵ Okqahgé' nádiidzaago bitsilke'yu, doo bíl daagozhóo dahíi yik'e da'ihsho, yaa nyáágo,

⁴⁶ Gádaayihíi, Hat'íi bighá da'ólhosh? Nádołkángo, nakída'dintaahí bídaanol'dzil doleeíi bighá da'ólkaq.

⁴⁷ Jesus t'ah yakti'ná' nnee baa nántsáq lé'e, nnee Judas holzéhi, nakits'ádahíi bíl itah nílinií, bádñ higaako, Jesus yit'ahzhí' nyáágo yizts'os lé'e.

⁴⁸ Jesus gábihíi, Ya' shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, shizaa nint'aqago ch'íshíi'aah néé?

⁴⁹ Jesus yit'ahzhí' naziinií hago ágone' shíhíi bíl ídaagozigo gádaanii, NohweBik'ehí, ya' bésh be'idiltishé bee da'ntish néé?

⁵⁰ Okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni binal'a'áhi la' yóntizhgo dihe'nazhinéégo bijaa naidnigizh lé'e.

⁵¹ Jesus, Dákozhi' áshle', daabihíi lé'e. Án bijaa'íi yedelniigo náyilzii.

⁵² Áigé' Jesus okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi, la'íi siláada yánadaant'aahíi, la'íi nnee yánaziinií nádaabiditeehgo baa hikaihíi gádaayihíi, Ya' bésh be'idiltishé la'íi tsj be'idiltishé dahdaanolniilgo nánoksáq néé, in'íhíi daach'itsoodhíi k'ehgo?

⁵³ Dawa jji da'ch'okqah goz'aq yune' nohwitah nashaa ni', ndi doo hago ádaashole' da ni': k'adíi bee nohwik'eh, godíhíi bee nohwinawod gozlii.

⁵⁴ Áigé' daayiltsoodgo onádaizt'e'go okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni bikíhyú yil hikai. Peter da'anahgé' iké' higaal.

⁵⁵ Okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni bikíh binaa lé'dit'íh yune' íhí'gee dedaach'idishjeego ch'íidinezbií, Peter áku itah nezdaa.

⁵⁶ Isdzán na'iziidií Peter k'ozhí' nezdaago yiltsáq, yine'íyigo gáníi, Díi nneehíi Jesus yil na'aash ni'.

⁵⁷ Áiná' Peter isdzánhíi gáyihíi, Dah, áñ doo bígonsí da.

⁵⁸ Áigé' dét'íhé hik'e la' nnee biiltsáqago gánábildo'niid, Ni áldó' áí itah níli. Áiná' Peter nneehíi gáyihíi, Doo áí itah nshlii da.

⁵⁹ Dala'á lenádihikeez hak'e la'íhíi gánábildo'niid, Da'aníigo díi nneehíi Jesus yil níli ni'; Gáileegé' nneehi níli.

⁶⁰ Áiná' Peter nneehíi gánáyildo'niid, Shíi hat'íi niigo ánnii shíhíi doo bígonsí da. T'ah yakti'go tazhik'áne ánnii.

⁶¹ Áik'ehgo Jesus Peter yich'í' nanesne'go yinel'íid. Peter Jesus, Tazhik'áne doo hwahá ád'niih daná' taadn, Doo bigonsí da, shikdimniil, bilnii n'íi yénálniil.

⁶² Áigé' ch'ínyáago dázhó doo bil gozhó dago hichag lé'e.

⁶³ Nnee Jesus yinádaadéz'iinihi baa daadloh la'íi ndaabinhaal lé'e;

⁶⁴ La'íi bináa nada'ist'igo biniiyú nádainks'íná' nayídaadilkid gádaaniigo, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yáñti'yúgo, hadn'íninks'í shíhi nohwił nagólni'.

⁶⁵ Dayúweh ncho'go yich'í' yádaakti'go daayoch'íid lé'e.

⁶⁶ Hayilkááyú nnee báyaníi, okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi, la'íi begoz'aaníi ye'ik'eda'ikchíhi dała'adzaagé' yánádaaltihíi bich'í'yú Jesus odaist'e'ná' gádaabilnii,

⁶⁷ Ni Christ nílii nées? nohwił nagólni', Áiná' Jesus gádaabilnii, Shíi nohwił nadaagoshni'yúgo doo daasholdlaq da doleeł go'íi:

⁶⁸ La'íi shíi nanohwíadaashidkiyúgo doo shich'í' hanádaadoldziil da, doo ch'ínádaashido'aa da go'íi.

⁶⁹ Kogé' godezt'igo Bik'ehgo'ihí'nañ binawodi dihe'nazhinéego shíi nnee k'ehgo Niyááhii dahnshdaa doleeł.

⁷⁰ Dawa gádaabilnii, Ya' Bik'ehgo'ihí'nañ biye' nílii nées? Áik'ehgo gádaayihii, Da'áigee ádaasholdni.

⁷¹ Hat'úshq' bighq' la' nnee baa yánánalti' doleeł? Alk'iná' dabíi bizé' yee ánniidhíi daadesiits'aa, daanii.

23

¹ Nnee dała'adzaahíi dawa nádiikaigo Pílate bich'í'yú Jesus yil onaksáá.

² Áigé' baa dahdaago'aa nkegonyaa, gádaaniigo, Díni nneehñ déncho'ého ilch'ígó'aahgo nnee ch'a'oyihilkaad, Caesar doo bich'í' nadaahoñniil da, nohwiłnii la'íi, Shíi Christ, izisgo nant'án nshíi, nii.

³ Pílate Jesus nayidilkid gáyihniigo, Ya' ni Jews izisgo binant'a'í nílii nées? Da'áigee ánnii, bilnii, Jesus.

⁴ Pílate okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi, la'íi nnee dała'at'éehíi yich'í' hadziigo gánii, Díni nneehñ doo nagont'og ye'at'éé dago bigosílsíid.

⁵ Ndi dayúweh gádaanii, Gálileegé' ilch'ígó'aah godeyaa lé'e, Jews daagoljige nnee dahot'éhé yil daagoshkish, áigé' kú bengonyaa.

⁶ Pílate díi yidezts'aaná' na'ódiilkid gániiigo, Ya' díni nneehñ Gálileegé' nagháhi nées?

⁷ Hérod yánant'a'íi yiyi' naghaa lágo yigolsíid, áigé' Hérod bich'í' obidol'aad, Hérod k'adíi Jerúsalemyú naghaa lé'e.

⁸ Hérod Jesus yilts'aaná' dázhó yaa bil gozhó: láqago baat'ínzihíi bighq' doo ániná' yiltséh hát'íi da lé'e; godiythgo áná'ol'íihíi la' hostséh nzigo.

⁹ Áik'ehgo na'ódiilkidgo nzaad godeyáa ndi Jesus doo hat'íi bilnii da.

¹⁰ Okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi la'íi begoz'aaníi ye'ik'eda'ikchíhi bit'ah nazji, baa dahdaagoz'aaníi yee nawode ádaaniigo.

¹¹ Hérod la'íi bisiláadáhíi Jesus yaa daadlohgo yedaarndit'íih lé'e, áigé' dázhó nnt'éégo yik'e da'ílaago Pílate bich'í'yú onádais'a'.

¹² Hérod la'íi Pílate díi dabí'íltésáná' dázhó doo ilch'í' at'éé da n'íi, ánita ái bijii ilt'eké silii lé'e.

¹³ Pílate okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi la'íi nadaant'aahíi la'íi nnee dała'áyílaago,

¹⁴ Gáyihni, Díni nneehñ nnee ch'a'oyihilkaad daadoñniigo shaa bil nolkaihí nohwináál nahódełkid ndi baa yádaakti'ihíi doo da'aniigo dago bi'at'e' nnt'éégo bigosílsíid:

¹⁵ Hérod bich'í'yú odaanohwił'a' ni'; áiná' Hérod díi k'ehgo bigolsíid: doo hat'íi yighq' zidee bik'eh da, doo hago ánat'íil da.

¹⁶ Áik'ehgo habí'íltsaasgé' ch'ínánshteel.

¹⁷ (Da'adaqagee kogo goz'aa lé'e, nnee la' ha'ásitini bich'í' ch'ínálteel.)

¹⁸ Nnee dáta' nádidighaazhgo, Ái nneehñ yúwehyú, Barábbas nohwá ch'ínánlteeł, daanii lé'e:

¹⁹ (Nnee Barábbas holzéhi kñh goznílii biyi' nant'án agohet'aa nkegonyaa, la'íi nnee nastseedhíi bighq' ha'ábi'dolt'e'.)

²⁰ Nnee dała'adzaahíi Pílate bich'í' hananádzii, Jesus ch'ínáyilteel hat'íiigo.

²¹ Áiná' nnee dawa daadilwoshgo gádaanii, Tsí'ílna'áhi bíhokálgo zodéé, tsí'ílna'áhi bíhokálgo zodéé.

²² Taadngee Pílate gánádo'niid, Hat'íi bighq', hat'íi bee ncho'go adzaago? Shíi díni nneehñ doo hat'íi yighq' datsaah dago bigosílsíid: áik'ehgo habí'íltsaasgé' ch'ínánshteel.

²³ Áiná' nnee dała'at'ééhíí nawode daadilwoshgo gádaanii, An tsj'ihna'áhi bíhołkałgo dasaah dábik'eh: daadilwoshíí bee nnee dała'at'ééhíí la'í k'qahqah yebik'ehi itisyú nadaandeehí itis okai.

²⁴ Áik'ehgo Pílate nnee dahádaat'iinií begolne'go ngon'áá.

²⁵ Nnee nant'án agohet'aa nkegonyaa n'íí, nnee nastseedhíí bighq ha'ábi'dolt'e'ihíí ch'ináinłtj, nnee nádaabokeedhíí bighq: áigé' Jesus nneehíí dahádaat'ijyú ádaabile'go yaa yidin'áá.

²⁶ Silááda Jesus yil dahnasááyú la' nnee Simon holzéhi, Cyrénége' gólíni, k'edolzaagé' nadáli yiká ádaanłidgo tsj'ihna'áhi yiká' dahdaistaq, án Jesus bine'gé' yá yogheelgo higaat.

²⁷ Nnee dázhq lqágo biké' nalseel, isdzané aldó' Jesus yaa chał daadilwosh lé'e.

²⁸ Jesus bich'i' adzaago gádaabihni, Isdzané Jerúsalemgee daagonłni, doo shíí shaa daalchag da, dánohwíí la'íí nohwichagháshé baa daalchag.

²⁹ Isdzané doo da'ılchii dahíí, bibishch'id biyi' doo mé' daagoleeh dahíí, doo daabi'dilbe' dahíí biyaa daagozhó' doleel, daach'ididoonłií dahadı' bijii biká' ngowáh.

³⁰ La'íí gádaanii doleel, Dzil nchaa'i, nohwiká'zhi' nahigeeh le'; ch'ínálk'idíí, nohwik'i goziid le'.

³¹ Ch'ıl daadotł'izhná' díí ye'ádaadzaayúgo, náhisgáyúgo hii hago ágone'?

³² La' nnee naki ncho'go ádaadzaahíí bilgo kil onazáá lé'e, nadaaki'ditseeđyú.

³³ Akú Cálvary golzeeyú kil nánzqáyú tsj'ihna'áhi bídaahaskal, nnee ncho'go ádaadzaahíí aldó', Jesus ba'ashhahgé' dá'a'an, la' dihe'nazhinéégo, la'íí be'eshganzhinéégo.

³⁴ Jesus gáníí, ShiTaa, díí ncho'go ádaat'ijhíí bighq baa nádaagodín'aah; doo yidaagolsi da go ádaat'ij. Áigé' bidiyághéhi ilta'isniigo yighq da'diljol.

³⁵ Nnee bit'ahgé' nazijgo daabineł'j. Nant'án daanliinií aldó' Jesus yaa yádaalti'go yaa daadłoh gádaaniigo, La' nnee hasdádaayiniilná' bíí aldó' hasdá'adólteeh le'at'éhi, bíí Christ, Bik'ehgo'ih'i'nañ habiłtinií nlijyúgo.

³⁶ Silááda aldó' bedaanit'ijhgo nk'ózhi, vinegar holzéhi, bich'i' dahyída'oltsi lé'e,

³⁷ Gádaabihniigo, Ni Jews izisgo biNant'a'i nlijyúgo, dani hasdá'ánlteeh.

³⁸ Jesus bik'ehgee Greek, Latin, la'íí Hebrew k'ehgo k'e'eshchij lé'e, gágołzeego, Díí JEWS IZISGO BINANT'A'I NLIJ.

³⁹ Nnee ncho'go ádaadzaahíí, áigee tsj'ihna'áhi yidaayiskalıí dała'á beńdit'ijhgo gábihni, Christ nlij lé'eyúgo hasdánohwiléh, la'íí ni aldó' hasdá'ánlteeh.

⁴⁰ Áiná' la'ihíí áí ániłhíí gáyihni, Ya' doo Bik'ehgo'ih'i'nañ beńldzid da, ni aldó' dákoh niniigonł'éé, dáleł'eego nohwá ngot'áá?

⁴¹ Nohwíí da'ánohwidilne' dábik'ehyú ánohwi'delzaa: áiná' díí nneehń doo nagont'og ye'at'éhi da.

⁴² Áigé' Jesus gáyihni, SheBik'ehń, nant'ááyú nyaago shénálnih doleel.

⁴³ Jesus gábihni, Shíí da'aniigo gánłidshni, Díí jji dázhq gózhq goz'qayú shil nlij doleel.

⁴⁴ Dáha'iz'aqgé' taagi nehenkéégo dahot'éhé godilłil gozlij lé'e.

⁴⁵ Ch'igona'ái bich'á'idindinií ásdjid, kqih biyi' da'ch'okqahíí biyi' yune' daadintsoozii ik'edláad lé'e.

⁴⁶ Jesus nádidilghaazhgo gáníí, ShiTaa, shiyi'sizinií naa nshné': díí yee ánnidná' dá'iké'yú nádeyol.

⁴⁷ Silááda yánant'aahi díí ánágot'jidíí yiltsqaná' Bik'ehgo'ih'i'nañ yich'i' ahénzigo gáníí, Da'aniigo díí nneehń nnee nłt'éhi nlij lé'e.

⁴⁸ Nnee daadéz'ijgo lqágo dała'adzaahíí dawa ánágot'jlıí daayiltsqago bijiiłáhzh'i' nádainłt's'íná' onáskai.

⁴⁹ Jesus yidaagolsinií dawa la'íí isdzané Gálileegé' biké' hikai n'íí anahgé' nazijgo díí ánágot'jlıí daayiltsqá lé'e.

⁵⁰ La' nnee Joseph holzéhi, nnee yánadaaltihíí itah nłni; nnee nłt'éhi, dábik'ehyú át'éhi nlij.

⁵¹ (Nnee yánadaaltihíí nadaagoshchijgo ánáda'ol'jidíí Joseph doo hwaa itah ánat'ıd da:) án Jews daanłni bikqih goznil Arimathéa golzeegé' gólíni; Bik'ehgo'ih'i'nañ nant'aa doleehíí ya'ohi lé'e.

⁵² Díí nneehń Pílate yich'i' oyáá, Jesus bits'ihíí yiyókeedgo.

⁵³ Tsj'ihna'áhi yiká'gé' nanáidnłijgo nak'q'ligaihi yik'iyidesdiz, áigé' tsébi'i'ángo ágołzaa yune' nyinłt'j lé'e, doo hwahá hadń ákone' nnilteehe da.

⁵⁴ Jews daagonsinií bijii bee nkegonyaago ilch'i'golne'íí bijii lé'e.

⁵⁵ Isdzané Gálileegé' Jesus yil hikaiłhíí tsébi'i'áayú Joseph yiké' hikaigo Jesus bits'ihíí hago'at'éégo nnilłt'j shijhíí daayiltsqá lé'e.

⁵⁶ Onákaiyú ikqolchini la'íí ik'ah yil ilch'i'daizlaa; áigé' Jews daagodnłsinií bijii hádaayol, dąngot'qá lé'ehíí k'ehgo.

24

1 Ái iskaq̄ hik'e godilziníi bijii dážhó t'albigo tsébi'i'ányú hkaqolchini ilch'i'daizlaa n'íi odaizné, la'í aldó' yil hikai.

2 Tsébi'i'ányú hikaigo tséé daadin'áq̄ n'íi yó'olyiz lé'e.

3 Ákóne' ha'ákaigé' Jesus nohweBik'ehñ bits'íhíi doo hwaa da lé'e.

4 Hayúshq̄' daanzina' n'nee naki bidiyagé dážhó bik'enadidlaadi bit'ahgé' nazii silii:

5 Isdzané tsidaadolyizgo hayaa ádaadzaa nt'éego n'neehíi gádaabiñii, Hat'íi bighq̄ hiñáhi nanezna'íi bitahyú hádaadel'íi?

6 Án doo hwaa da, naadiidzaa: t'ah Gálileeyú naghaaná' gádaanohwiñii n'íi bénádaañiih shj,

7 Shíi, n'nee k'ehgo Niyááhíi, n'nee binchó' daagolíníi baa shich'ilteehgo tsj'ihna'áhi biká' dastsaah, áiná' taagi jii hileehgo naadiishdáh.

8 Áik'ehgo ái ánií n'íi yénádaalñiih.

9 Tsébi'i'áigé' nákaíyú lats'ádahíi la'íi la' Jesus biké' hikahíi aldó' bil' nadaagosni'.

10 Mary Mágdalene, Jóanna, la'íi Mary, James bimaá, la' isdzané bilgo nadaal'a'á díi yil nadaagosni'.

11 Ndi daazhógo ádaañii daanzigo doo daayodlq̄ da.

12 Áiná' Peter nádiidzaago tsébi'i'ányú nádilwod; hayaa adzaago ákóne' déz'íid, nak'q̄ ligai n'íi daazhógo sinilgo yiltsq̄. áik'ehgo t'aqzhj' gowayú onádzaa, hagoshq̄' ágodzaa nzigo.

13 Da'áí bijii' la' naki dilt'eego Jerúsalemhíi da'dányú gots'idi dahgostq̄'yúshigotah, Emmáus golzeeyú dezh'aazh.

14 Díi ánágot'íihíi dawa yaa hñ nagolñi'go goldoh.

15 T'ah yádaalt'go hñ nagolñi' nt'éego Jesus bit'ah nyáágo bil' dahiskai.

16 Áiná' dainei'íi ndi hadñ át'ínií doo bídaagolsjii da alzaa lé'e.

17 Jesus gádaabiñii, Hat'íilá baa hñ nagolñi' goldoh, doo nohwil' daagozhógo dago?

18 Da'á'á, Cléopas holzehihíi, gábiñii, Ya' dání zhá Jerúsalemýú asta'nyáhi, ánií áígee ánágot'íihíi doo bígonstj da née?

19 Hago ágolzaahi áldohñii? ñii, Jesus. Áik'ehgo gánádaabi'ldo'ñii, Jesus, Názareshgé' n'ínihi, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi, dážhó ízisgo áná'ol'íihí, biyati' n'kdzili, Bik'ehgo'ihí'nañ la'íi n'nee dawa binááhihi áhñ'ñii.

20 Án dánohwíi nohwi'okq̄ah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi la'íi nohwá nadaant'aahíi bángot'aahgo bidizideego ndaistj, áigé' tsj'ihna'áhi yiká' daizes-hjii:

21 Áiná' nohwíi Israel hadaasiit'íi hasdánohwiñii lq̄á daandzi: n'íi díi ánágot'íihí n'íi yúshd'é' taagi jii silii.

22 Nohwitahgé' la' isdzané nohwil' díyadaagot'eego ádaanohwizlaa, án dážhó t'albina' tsébi'i'ányú okai lq̄á;

23 Ndi Jesus bits'íhíi ákú doo hwaa da lq̄ágo, t'aqzhj' nakai gádaañiiigo, Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á yaaká'gé'hi nohwich'í' ch'í'nah ádaadzaago gádaanohwiñii, Jesus hiñaa.

24 Ła' bil' nahikahíi tsébi'i'ányú okai, isdzané da'ádaañii n'íi k'ehgo yaa hikai: ndi Jesus doo hwaa daayiltsq̄ da.

25 Áigé' Jesus gádaabiñii, Nohwíi n'nee doo daagoyáni daano'ínihi, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íi nadaagosni'íi doo dáhah daaholdlq̄ah da:

26 Christ áik'ehgo biniigodilñe'go áigé' yee ízisgo at'éehíi baa godidot'aalgo dávik'eh lq̄á née?

27 Mosesgé' godezt'ígo Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íi ádaañiihíi dawa, la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'eda'ashchiinií dahot'éhé dabíi baa k'e'eshchiinií hat'íi golzeego ágolzeehíi yil nadaagosni'.

28 Gotah dezh'aazh n'íyú dák'ad nikáh: Jesus bádñ dayúweh dahiyaa nt'éego,

29 Níi nahátq̄ le', daabiñiiigo nádaabokq̄ah; alk'iná' o'í'áq̄, k'ad t'é' goleeh, daabiñii. Áik'ehgo yil ha'ákaiyú yil naháztaq̄.

30 Da'iyáq̄go bil' dinezbiñgo bán náidn'aq̄go ya'ahéznigo oskaq̄dná' ilk'íyíné'go baa daizné'.

31 Áníta áígee hadñ át'íi shíhíi nzhogo daayiltsq̄; nt'éego Jesus dádainei'íizhí' yit'q̄ tsídaazghal.

32 Gádaahídi'ñii, Nohwijii dážhó dilt'hi' ngonoligo at'éé, itínyú nohwich'í' yalti'ná', án Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'eda'ashchiinií hat'íi ñigo aníhíi baa nohwil' nagolñi'ná'.

33 Áigé' dagoshch'í' nádiit'aazhgo Jerúsalemýú onát'aazh, ákú lats'ádahíi la'íi n'nee la' ishhaah da'ádaat'eego baa n'áázh,

34 Nt'éego gádaabiñii, NohweBik'ehñ da'anii naadiidzaa lq̄, Simon bich'í' ch'í'nah ádilzaa aldó'.

³⁵ Nñee ání n'áázhíí itínyú hago ágodzaahíí, la'íí hago at'éégo Jesus bán ilk'íyíné'gee yinádaagoszǵǵíí yaa nadaagosni'.

³⁶ Gádaaniiná' Jesus dabíí áí bitah sizǵǵi silǵǵigo gádaayihnií, Hch'ǵǵont'ééhíí bee nohwich'ǵǵi goz'ǵǵá le'.

³⁷ Ndi bíl díyadaagodzaago tsídaadesyiz, ch'iidn daahiiltsǵǵá daanzigo.

³⁸ Jesus gádaabihnií, Hat'íí bighǵǵ tsídaadoǵyiz? Hat'íí bighǵǵ na'ódikidíí nohwiini' biyi' begoz'ǵǵá?

³⁹ Shigan la'íí shikee daané'ǵǵi, da'anii shíí ásh'ǵǵi: shídaadoǵnih, áík'ehgo bídaagonolsǵǵih; ch'iidn bits'í la'íí bits'in doo golǵǵi da go'ǵǵi, daal'ǵǵi go'ǵǵi nkoh, shíí shits'í la'íí shits'in golǵǵi.

⁴⁰ Ánniidná' bigan la'íí bikee yil ch'í'nah áyíílaa.

⁴¹ Dázhǵǵ bíl daagozhǵǵǵǵ la'íí bíl díyadaagot'ee ndi t'ah doo da'odlǵǵá daná' Jesus gádaabihnií, Dahat'íhíta hidaǵǵhíí la' daasohné' néé?

⁴² Lǵǵ sit'éédhíí la'íí gosnih yaa daizné'.

⁴³ Náidnné'go bináál' yiyǵǵá lǵ'e.

⁴⁴ Áíge' gádaayihnií, T'ah nohwil nshǵǵiná' díí bee nohwil nadaagosisni' go'ǵǵi, Moses ngon'ǵǵá lǵ'e'ehi shaa k'e'eshchiinií, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íí k'eda'ashchiinií, psalms holzéhi ndi, biyi' dábegolne' goz'ǵǵá, daanohwikdishnií ni'.

⁴⁵ Áíge' Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiinií hat'íí niigo aníí shǵǵhíí bíl ídaagozǵǵigo ádaabizlaago,

⁴⁶ Gádaabihnií, Shíí Christ nshǵǵini, shiniigodilne'go taagi jǵǵ hileehgo naadiishdáh golzeego shak'e'ashchǵǵi, áík'ehgo dávik'ehyú ágodzaa:

⁴⁷ La'íí Jerúsalemgé' godezt'ǵǵo shizhi'íí bee yá'iti' nñee dahot'éhé hadaazt'í'íí bitahyú, bidaancho'íí yich'ǵǵ'zhǵǵí' ádaane'go bincho'híí bighǵǵ baa nádaagodit'aah golzeego.

⁴⁸ Díí daal'ǵǵi go'ǵǵi ákoh baa nadaagolni'.

⁴⁹ ShiTaa nohwaa yiné'go ngon'áání nohwaa dishné': Jerúsalem yuné' nahísóltǵǵá, yaaká'gé' nawodíí bee nohwaa ngonyáázhi'.

⁵⁰ Áíge' Jesus Jerúsalemgé' binadaal'a'á yil ch'ékai, Béthanyzhǵǵi, yádn ninyáágo, áígee hadag yaa dilniigo yá da'oskǵǵá, Nohwiya gozhǵǵǵǵ doleel, nií.

⁵¹ Yá da'oskǵǵádná' yich'ǵǵ' yaa'ká'yú hadag be'ogoyáá.

⁵² Binadaal'a'á daaboskǵǵádgé' Jerúsalemyú onákai, dázhǵǵ bíl daagozhǵǵǵǵo:

⁵³ Bik'ehgo'ihí'nañ bich'ǵǵi' ahédaanzǵǵigo da'ch'okǵǵáh goz'ǵǵá yuné' dáda'okǵǵáh nt'éé lǵ'e.

THE GOSPEL ACCORDING TO JOHN

1 Dantsé godeyaadá' Yati' golíí lèk'e, Yati' Bik'ehgo'ihì'nañ yil nlií, Yati'íí Bik'ehgo'ihì'nañ nlií.

2 Yati'íí dantsé godeyaadá' Bik'ehgo'ihì'nañ yil nlií.

3 Án dawahá áyíílaa; án doo hak'i dayúgo dawahá álzaahí doo álzaa le'at'ée da.

4 Ihì'naahí biyi' golíí; áí ihì'naahíí nnee yee daago'íí.

5 Got'íiníí godíihíyú idindláád; godíihíí got'íiníí doo yitis nlií da.

6 Bik'ehgo'ihì'nañ nnee John holzéhi yides'a'.

7 Án Begot'ínihíí nnee yil nagolní'go nyáá, bíí bee nnee dawa da'odlaqá doleeelgo.

8 John doo Begot'íiníí nlií da, áídá' Begot'íiníí yaa nagolní'go nyáá.

9 Da'aníí Begot'ínihíí nnee ní'gosedzáń biká' daagolíníí dawa bee daayo'íí.

10 Án ní'gosedzáń nneehíí yitah silíí, án ní'gosedzáń áyíílaa, ndi ní'gosedzáń biká' nneehíí doo bídaagolsí da lèk'e.

11 Dabíí áyíílaahíí yaa nyáá, áídá' dabíí hat'í'ihíí doo hádaabit'íí da.

12 Áídá' hadíí hádaabit'íiníí, daabosdláqá, Bik'ehgo'ihì'nañ bichagháshé daaleelgo yaa goden'áq:

13 Áí nádaagoslíiníí doo nnee hadaazt'í'íí bee da, doo kots'ihíí bee da, doo nnee bits'á'dí'go da, áídá' Bik'ehgo'ihì'nañ bits'á'dí' nádaagoslíí.

14 Yati'íí nnee silíígo nohwitahyú gólíí lèk'e, dawahá ye'at'éhíhi bílgoch'oba'íí lá'íí da'aníí ágot'éhi nlií, (Bik'ehgo'ihì'nañ biYe' da'á'áhi nliíhíí bighá ízisgo at'éégo bits'á'idindláád, áí bits'á'idindláádíí daahihíítsáq ní'.)

15 John baa nagolní'go nádidilghaazh lèk'e gáníígo, Dín ádishníí ní, ágádéniid n'dá', Shiké'dí' hígháhíí dashínté golííhíí bighá shitisgo at'éé.

16 Dawahá yegoyííhíiníí nohwaa hí'né', bílgoch'oba'íí daliké'go nohwaa hí'níí.

17 Bik'ehgo'ihì'nañ yegos'aaníí Moses bíláhyú ngot'aq lèk'e, áídá' bílgoch'oba'íí hik'e da'aníí ágot'éhi Jesus Christ yil nyáá.

18 Doo hadín Bik'ehgo'ihì'nañ yo'íí da; biYe' da'á'áhi Bik'ehgo'ihì'nañ ádíbóltá'ihí, án zhá ch'í'nah áyíílaa.

19 Jerúsalem golzeedí' okáqah yedaabik'ehí hik'e Lévítes daanlínihi Jews daanlíni odaabis'a', Hadín láq ánt'ee? daabííniigo nabídaadiikidá' John gáníí lèk'e,

20 Shíí doo Christ ánsht'ee da, doo nayil'í'go da da'aníigo ádaa nagolní'.

21 Áídí' nayíndaadiikid, Hadín ánt'ée gá? Elías nííí née? Dah, doo án nshíí da, níí lèk'e. Bik'ehgo'ihì'nañ binkááyú na'íziidihíí, ya' áí nííí née? Dah, nííigo hadzii.

22 Gánádaayildo'niid, Áídá' hadín ánt'ée gá? Nohwíl nagolní'go hadín daanohwides'a'íí bíl nadaagohíilní'. Hant'é nniigo ádaa nagolní'?

23 Áídí' gáníí, NohweBik'ehí bádíhyú íkch'ígodezdohgo ádaahle', dishníigo shíí da'igolííyú dílwoshi nshíí, Esáias, Bik'ehgo'ihì'nañ binkááyú nada'íziidi áníí n'íí k'ehgo.

24 Nnee na'ídaadiikidihíí Phárisees daanlíni daabin'a'.

25 Nabídaadiikidgo, Doo Christ nííí dadá', lá'íí doo Elías dagohíí Bik'ehgo'ihì'nañ binkááyú na'íziidihíí nííí dadá', nt'é bighá baptize ánt'íí? daaníí.

26 John bich'í' hadzii, Shihíí tú bee baptize ash'íí: áídá' lá' nohwitahyú sizíí, doo bídaagonsí dahi;

27 Da'án shikédí' hígháhíí shitisgo at'éhi, biket'óol k'e'ish'adgo ndi doo bik'eh sííí da.

28 Áí Bethábara golzeeyú Jórdan túnííhíí hanaayú ágodzaa, John baptize ágole'gee.

29 Iskáq hik'e John Jesus bich'í' hígaalgo yo'íigo gáníí, Daadeh'íí, díbehíí bíZhaazhé Bik'ehgo'ihì'nañ biyéhi áídí' hígaal! Án ní'gosedzáń biká' nnee binch'íí da'ííí yíchííh.

30 Dín ádishníí ní' gádéniid n'dá', Nnee lá' shikédí' hígháh, án dashínté gólííhíí bighá shitisgo at'éé.

31 Dashíí ndi doo bígonsí da ní: áídá' Israel hat'í'í bíl ch'í'nah ágolne'híí bighá tú bee baptize ádaagoshle'go níyáá.

32 John yaa nagolní'go gáníí, Holy Spirit yaaká'dí' hawú k'ehgo Jesus yich'í' nke'enííhgo biká' dahnezdaago hish'íí.

33 Shíí ndi doo bígonsí da ní: áídá' hadín tú bee baptize ádaagoshle'go shides'a'n shich'í' gáníid ní', Hadín Holy Spirit yaaká'dí' bich'í' nke'enííhgo biká' dahnezdaago hí'íiníí, án Holy Spirit bee baptize ádaagole'íí á't'éé.

34 Díí híítsáq hik'e baa nagosisní', Dín da'aníí Bik'ehgo'ihì'nañ biYe' láq, dishníigo.

³⁵ Iskaq̄ hik'e John bitsilke'yu naki yił nadaazı';

³⁶ Jesus higaalyú ndaineł'ı'go gánııd, Daadeh'ıı, dibeł'ıı biZhaazhé, Bik'ehgo'ihı'nań biyéhi!

³⁷ John bitsilke'yu nakihıı ágánııgo daabidezts'aq̄go Jesus yiké' dahizh'aazh.

³⁸ Jesus t'aq̄zhı' déz'ııgo biké' hi'ashgo yiktsaq̄go gáyihıı, Hant'é biká hanohtaago aht'ıı? Áık'ehgo gádaanı, Rábıı, (İch'ııgó'aahıı golzeego ágolzee,) hayú gonlıı?

³⁹ Jesus gádaabiıı, Yushdé' áku dokángo bıgonokııı. Áık'ehgo yił okaigo hayú sidaahıı yıdaagokıııd, t'ahbıdı' gonenádn ledihikeęyú nákaigo, áku dá yił naháztaq̄ lek'e.

⁴⁰ Nınee nakihıı John áııhıı daidezts'aanı, Jesus yiké' ó'áázhıı dała'a Andrew holzee, Simon Peter bik'isnhi.

⁴¹ Andrewhıı ntsé bik'isn Simon holzéhi yaa nyáago gáyihıı, Messıas baa nt'áázh, áı Christ golzeego ágolzee.

⁴² Áıdı' Simon Jesus yaa yił n'áázh. Jesus Simon yinel'ıı hik'e gáyihıı, Simon, Jona biye' rılıni, Céphas honlzéé doleeł, tséé golzeego ágolzee.

⁴³ Iskaq̄ hik'e Jesus Gálileeyú deyaago, Philip yaa nyáago, Shiké' hııáá, yiııı.

⁴⁴ Andrew la'ıı Peter Bethsáida golzeedi' na'aash, la'ıı Philip aldó' áıdı' naghaa.

⁴⁵ Philip Nathánael yaa nyáago gáyihıı, Jesus, Joseph biye', Názaředı'ı' gólını baa nkai, Bik'ehgo'ihı'nań yegos'aanı biyi' Moses bak'e'eshchıı lek'e'ehi, Bik'ehgo'ihı'nań binkáayú nada'iziıdı n'ıı aldó' bak'eda'ashchıı lek'e'ehi.

⁴⁶ Nathánael gábiııı, Hant'é nzhoonıı Názaředı'ı' behagowáshq̄? Philip gánábıldo'ıııd, Áku dot'aashgo bıgonokııı.

⁴⁷ Jesus Nathánael bich'ı' higaalgo yo'ııgo gánıı, Da'anıı Israel hat'ı'ıı nlıni kudı' higaal, doo k'ize'át'ehi da.

⁴⁸ Nathánael gábiııı, Hagot'éégo shıgonokııı? Jesus gábiııı, Philip doo hwahá niká áııı dadá', fig ch'il bit'ááhyú síndaago nish'ıı nı'.

⁴⁹ Nathánael gábiııı, Ni ich'ııgó'aahıınııı, Bik'ehgo'ihı'nań biYe' rılıı lq̄; Israel hat'ı'ihı ízısgo biNant'a' rılıı lq̄.

⁵⁰ Jesus gábiııı, Fig ch'il bit'ááhyú síndaago nish'ıı nıkdishııı n'ıı bighq̄ shondlaq̄ née? Díı bitısgo ágot'ehi hı'ıı doleeł.

⁵¹ Jesus gánábıldo'ıııd, Da'anıı, da'anııgo gánohwıkdishııı, Shıı, nınee k'ehgo Niyááhıı, yáa ıłts'á'áııehgo shik'ehdı' Bik'ehgo'ihı'nań binal'a'a yaaká'yú daagolıııı hadagodı' hayaago ııdenánádkahgo daah'ıı doleeł.

2

¹ Taagi hıleełıı bıııı Gálıleełıı biyi' Cána golzeegee ni'ı'neh; áku Jesus bąđhi itah lek'e'.

² Jesus aldó' bitsilke'yu bıłgo ni'ı'nehııyú daabi'dokeed.

³ Dasts'aa bitoo ásdıııd'á' Jesus bąđ gábiııı, Dasts'aa bitoo ásdıııd.

⁴ Jesus gábiııı, Shımaa, hago laq̄ ánishléhgo áıııı? Shągoz'aanıı doo hwahá bengowáh da.

⁵ Bąđ nada'iziıdıı gáyihıı, Hant'é daanochwııııyú dakú ádaat'ıı doleeł.

⁶ Áıgee túı tséé álzaahi gostán sıııı, Jews daanlıni daagos'aq̄hıı k'ehgo yee táda'dıgııı bighq̄, túııı dała'ágo nadin dagohıı tádn gallons dáıık'eh lek'e.

⁷ Jesus gádaabiııı, Túııı tú bee hada'doııı. Áık'ehgo dáhalk'ııgo hada'desbı.

⁸ Jesus gánádaabiıldo'ıııd, La' hakaahgo bik'ehgo da'ıdaanıı bich'ı' dohkaah. Áık'ehgo odaıskaq̄.

⁹ Bik'ehgo da'ıdaanıı tú dasts'aa bitoo sıııııı yızlıh, hadı' hıdııd shıııı doo yıgólıı dago, (nada'iziıdıı tú hadaiziıdıı zhá yıdaagokııı ndihıı,) bik'ehgo da'ıdaanıı nınee niınehıı yıká áııııdgo,

¹⁰ Gáyihııı, Nınee dawa da'ıdaq̄ débegonyaago dasts'aa bitoo nzhónihıı ntsé yita'ıkaah; áıdı' dahádaat'ıızhı' da'odlaq̄d' doo nzhq̄o dahıı yita'ıkaah: áıdá' niıhıı dasts'aa bitoo nzhónihıı áıııta bıtasııkq̄.

¹¹ Áı Jesus dantsé godiyııgo adzaa, Gálılee biyi', Cána golzeegee, áık'ehgo ízısgo ye'at'ehıı bee bıgozıııd; áıdı' bitsilke'yu daabosdlaq̄ lek'e.

¹² Díı bıkedı'go Capérnaum golzeeyú bıı hik'e bąđ, bik'ısyú la'ıı bitsilke'yu yił okai; áku da'akwııı bedahıskaq̄.

¹³ Bitıı-hagowáh n'ıı bıná'godııııgo Jews daanlıni da'ıyq̄hıı bıká' ngonyáago Jesus Jerúsalemyú óyáá.

¹⁴ Áku da'ch'okq̄q̄ goz'q̄q̄ yıııe' nınee la' magashi, dibeł'ıı, hawúcho baa nadaahııııı, la'ıı zhaalı ııkáh ch'ıdaiıııııı bınasdzııd yaa naháztaq̄go yıká nnyáá.

¹⁵ Tl'óól ilkénásgisíí il'áyílaago dawa, dibelíí, magashita bilgo da'ch'okqah goz'aa biyi'dí' ch'ínihiyood; la'íí zhaali ilkáh ch'ídaihniíhi bizhaalihí yayinkáá, áidí' zhaali yiká' ilkáh ch'ínadaíniíhí naz'aanií nanyihesgo'.

¹⁶ Áidí' hawúcho baa nadaahniíhií gáyílnniid, Díihí ch'ídaahohniik; shiTaa bikíhí k'ih biyi' na'niíhi ádaagole' hela'.

¹⁷ Nikíhí dázho godilzinií begoz'aa doleelgo dázho hást'íhí bigha shidizidee, golzeego bek'e'eshchiinií bitsilke'yu yínadaalnií.

¹⁸ Áidí' Jews daanlíni gádaabiñni, Nt'é godiyíhgo be'ígóziníí nohwil ch'í'nah ánle', díí ánánt'íhí bigha?

¹⁹ Jesus gádaabiñni, Díí k'ih biyi' da'ch'okqahíí aal nanádaagoñniigo, taagi jii hileehgo ánágoshdle'.

²⁰ Jews daanlíni gábiñni, Díí k'ih biyi' da'ch'okqahíí ágolne'go dizdin gostán legodzaa, áidá' nihúshá' taagi jii hileehgo ánágodle'?

²¹ Ndi bíí bits'íhi k'ih biyi' da'ch'okqahíí k'ehgo yaa yaltí'.

²² Jesus daztsaaadí' naadiidzaadá' bitsilke'yu nt'é nii n'íí yínadaalnií; áik'ehgo Bik'ehgo'íhi'nañ biyati' bek'e'eshchiinií la'íí Jesus ánií n'íí daayosdlaad lèk'e'.

²³ Jerúsalem golzeeyú bitis-hagowáh n'íí bee bíná'godiniíhgo da'ídaanií bijii, Jesus akú itah niíigo nnee l'áago daabosdlaad, godiyíhgo áná'ol'íhíí daayiktsaaqadá'.

²⁴ Áidá' Jesus nneehíí doo yada'ohlíí da, nnee dawa yígóshíhí bigha.

²⁵ Doo hadín nnee ye'at'éehíí baa bíl nagoln'i' bik'eh da; dabíí nnee ye'at'éehíí dawa yígóshíhí bigha.

3

¹ Nnee Phárisees daanliinií itah níni, Nicodémus níholzéhi, Jews binant'a' níni lèk'e'.

² Án tl'é'yú Jesus yaa nyáago gáyílnni, Ni, Ilch'ígó'aahíí níni, doo hadín godiyíhgo áná'ol'íhíí ánt'íhíí áyóléh át'éé da, Bik'ehgo'íhi'nañ yil niíyúgo zhá: áí bigha Bik'ehgo'íhi'nañ bits'á'dí' ilch'ígó'aahíí nííigo bídaagonl'zj.

³ Jesus gábiñni, Da'anii, da'aniigo gánikdishnií, Nnee nágosdliiyúgo zhá Bik'ehgo'íhi'nañ bilakt'áhgee daanliinií itah niíí doo.

⁴ Nicodémus gábiñni, Hagot'éégo nnee nágodleeh, báyan silíidá'? Ya' komaa bibishchid bih nách'idáhgo nágoch'idleeh néé?

⁵ Jesus gáníí, Da'anii, da'aniigo gánikdishnií, nnee tú bee la'íí Holy Spirit bee nágosdliiyúgo zhá Bik'ehgo'íhi'nañ bilakt'áhgee goz'aa yune' ha'agah.

⁶ Kots'íí bee gozliinií kots'íí át'éé, áidá' Holy Spirit bee gozliinií spirit at'éé.

⁷ Doo nií díyagot'éé da le', Nágoch'idleeh, nídkishniíhí bigha.

⁸ Nyolíí da'adzaayú nyol, áí dints'agdá' hadí' nyolíí, hayúgo nyolíí doo bígonl'sj da; dawa Holy Spirit bee nádaagosdliinií ágádaat'éhi at'éé.

⁹ Nicodémus gábiñni, Hagot'éégo laa ágoñnihi?

¹⁰ Jesus gábiñni, Ni Israel hat'íí yil ch'ígó'aahíí nííidá', díishá' doo bígonl'sj da?

¹¹ Da'anii, da'aniigo gánikdishnií, néé bídaagonl'zinií zhá baa yádaahíilti', hant'é daahiit'inií zhá baa nadaagohilnií; áidá' baa nadaagosilni'íí doo nádaagodoh'aah da.

¹² Ni'gosdzán biká' ágot'eehíí baa nohwil nagosisni' ndi doo shondlaa dadá', yaaká'yú ágot'eehíí baa nohwil nagoshni'yúgo hagot'éégo shondlaa?

¹³ Doo hadín yaaká'yú bíl ogoyáá da, shíí nnee k'ehgo Niyááhíí zhá, yaaká'dí' nkeniyáá, yaaká'yú gonshíí.

¹⁴ Moses da'igolííyú tl'iish dahyidniíhí k'ehgo, shíí aldó' nnee k'ehgo Niyááhíí dahshidi'dolteel:

¹⁵ Hadín shosdlaaqdihíí ihí'naa doo ngonel'aa dahíí yee hínaa doleehíí bigha.

¹⁶ Bik'ehgo'íhi'nañ ni'gosdzán biká' nnee dázho bíl daanzhohíí bigha biYe' dala'áhi yaa yinkíí, áik'ehgo dahadín bosdlaaqdihíí doo da'ííí hileeh da, áidá' ihí'naa doo ngonel'aa dahíí yee hínaa doleel.

¹⁷ Bik'ehgo'íhi'nañ biYe' ni'gosdzán biká'zhí' nkeyinl'a'íí ni'gosdzán biká' nnee doo yil ch'ígóweh doleehíí bigha nkeyinl'a' da, áidá' ni'gosdzán biká' nnee bíí bee hasdádokaahíí bigha.

¹⁸ Hadín bosdlaaqdíí doo bíl ch'ígódeeh da: áidá' hadín doo bosdlaaq dahíí ilk'idá' bíl ch'ígódini at'éé, Bik'ehgo'íhi'nañ biYe' dala'áhi doo yosdlaaq dahíí bigha.

¹⁹ Díí bigha nnee bíl ch'ígódih, begot'inií ni'gosdzán biká' begonyáá, áidá' nnee doo got'inií bíl daanzhoh da, chagohleel zhá bíl daanzhoh, ncho'go ádaat'eehíí bigha.

²⁰ Dahadín ncho'go at'éé lèk'eyúgo, got'inií bíl ncho', bí'at'e' ncho'íí doo bígozih hat'íí dahíí bigha, doo got'íyú ch'égháh hát'íí da.

²¹ Hadín nht'éégo at'ééhíí, bi'at'e'íí Bik'ehgo'ihí'nañ ye'at'éégo bígozjìh doleelhíí bigha got'jìyú ch'égháh.

²² Ái bikéd'ígo Jesus, bitsilke'yu bilgo, Judéa golzeeyú okai; baptize ádaagole'go akú dét'ihézhì' yil naháztàq lèk'e.

²³ John addó' Aenon golzeeyú baptize ágot'jì, Sálímhíí bit'ahyú, akú tú lqá'híí bigha: áígee nnee nehaskaigo baptize ádaasaa.

²⁴ Doo hwahá John ha'ánteeh dadá'.

²⁵ John bitsilke'yu la'íí Jews daanlíni la' okqáqzhìnéégo táko'digisíí yaa ládaagodit'áh nkegonyaa.

²⁶ Áidí' John yaa hikaigo gádaayihíí, Ilch'ígó'aahíí nílni, nnee Jórdan túnlínií hanaayú bíl na'aash n'íí, baa nagolní' n'íí, án kú naghaa, baptize ádaih'jìgo nnee dawa bich'jì' nihikáh.

²⁷ Áik'ehgo John gáníí, Nnee doo hant'é yót'jì át'éé da, yaaká'dí' baa hi'né'yúgo zhá.

²⁸ Nohwíí shidaanosjìgo, Shíí doo Christ nshjì da, dishnìí n', dabíntégo bido' aadíí nshjì.

²⁹ Ishkiin niinéhíí na'ilíhn yil niinéhíí, bíí niinéhi at'éé: niinéhíí bit'ekéhíí, bíyést's'áqgo sizjìgo, bizhíí yidits'ago dázhó bíl gozhóq: áí k'ehgo shíí aldó' dázhó shìl gozhóq síjì.

³⁰ Bíí itisgo bá godigháh, áidá' shihíí t'áqzhì' shá godigháh.

³¹ Hadín yaaká'dí' nkenyááhíí dawa yitisgo nlij: hadín ni'gosedzáñ biká'gee nliiníí ni'gosedzáñ ye'at'éé, áik'ehgo dá ni'gosedzáñ biká' ágot'eelíí zhá yaa yaht'i: hadín yaaká'dí'go nkenyááhíí dawa yitisgo nlij.

³² Án nt'é yo'iiníí, nt'é yidezts'aaníí, áí dawa yaa nagolní'; áidá' doo hadín bosdlaqad da.

³³ Nohwíí yaa nagosni'íí bosdlaqadíí, Bik'ehgo'ihí'nañ dá'aníí lqá niigo yiká' iskal.

³⁴ Hadín Bik'ehgo'ihí'nañ bides'a'íí Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' yee yaht'i: Bik'ehgo'ihí'nañ Holy Spirit doo yídaanel'áqgo baa yiné' da.

³⁵ Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' bíl nzhqoggo dawa yebik'ehgo yaidin'áq.

³⁶ Dahadín Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' yosdlaqadíí, ihí'naa doo ngonel'áq dahíí yee hínaa doo: dahadín doo yosdlaqad dahíí ihí'naa doo yilt'séh da; áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ bihashke' biká'zhì' siné'.

4

¹ John biké' hikaahíí bitisgo Jesus biké' anátseehíí áyidedlaago, la'íí baptize ádaayizlaago Phárisees daanlíni ya'ikodaanzjìgo Jesus yígolsjìdá'.

² (Da'ágát'éé ndi Jesus doo baptize áit'jì da, bitsilke'yu zhá.)

³ Judéadí' Gálíleeyú naadesdzaa.

⁴ Dá Samáriayú zhá bá ch'ígót'í lèk'e.

⁵ Áígee kìh goznilyú rýáá, Sýchar golzéhi, ni' Jacob biye', Joseph holzéhi, yaa gon'áq n'íí bit'ahgee goz'áni.

⁶ Áígee Jacob bitúhahidleez goz'áq. Jesus higaałgo isk'áhnyááyú hiyaago túhahidleezgeee dahnezdaa.

⁷ Isdzán, Samáritan nílni, tú haileehyú rýáá: Jesus, Tú shá ná'ílsjìh, bíhñii.

⁸ (Bitsilke'yuhíí kìh goznilyú hidán nadaihilñiihyú okai.)

⁹ Isdzán Samáritan nílnihíí gábilñii, Hant'é lq bigha ni, Jew nílni, shíí Samáritan nshlíni tú shidókeed? Jews daanlíni Samáritans daanlínií doo ilch'jì'ádaat'ee da.

¹⁰ Jesus gábilñii, Hant'é Bik'ehgo'ihí'nañ kaa yiné'íí, la'íí hadín, Tú shá ná'ílsjìh, niñiihíí bígonksjìyúgo shí'ókkeed doleel ni', áik'ehgo tú bits'á'dí' ihí'náhi naa nizíid doleel ni'.

¹¹ Isdzán gábilñii, Doo nt'é bee tú haleeh da, túhahidleez híí yúyah: áidá' hadí' tú bits'á'dí' ihí'náhi nádnziid?

¹² Nisha' Jacob, bits'á'dí' daadihe'na'i, bitisgo ánt'ee? án díí túhahidleez nohwá ágólaago, bits'á'dí' bíí la'íí bichagháshé la'íí bimagashi da'idlqá ni'.

¹³ Jesus gánábildo'niid, Dahadín díí tú yodlaaníí dibá' nánádleeh:

¹⁴ Áidá' dahadín tú baa nsiidgo yodlaaníí doo dibá' nánáodleez at'éé da; tú baa nsiidíí túhahidleez k'ehgo biyí'dí' tú hanáníljí doleel, dayúweh ihí'naa doo ngonel'áq dayú níljí doleel.

¹⁵ Isdzán gánábildo'niid, Díí tú áhñiihíí la' shaa nzíid, doo dibá' nánáshdleezgo da, la'íí doo kú nánshdáhgo tú hanáhishdleez dahíí bigha.

¹⁶ Jesus gábilñii, Ti'í, níqá' biká' nádnádhgo bíl nánt'aash.

¹⁷ Isdzán, Shiká' da'ádjh, bíhñii. Jesus gánábildo'niid, Shiká' da'ádjh, nñiihíí da'aníí ánnii:

¹⁸ Níká' ashdla'adá' k'adyúgo bíl na'aashíí doo níqá' at'éé da: díí da'aníí ánnii.

¹⁹ Isdzán gábilñii, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi níljígo bígoslsjìd.

²⁰ Daanohwitaa n'íí díí dzilíí biká' da'okqah ni'; áidá' nohwihíí, Jerúsalemýú zhá nnee da'okqahgo bá goz'áq, daadohñii.

²¹ Jesus gánábíldo'niid, Isdzán, shondlqá, dahagee díí dziíhí biká'yú, dagohíí Jerúsalemýú shiTaa doo daahohkqáah da doleel.

²² Nohwíí nt'é daahohkqáah shíhíí doo bídaagonoŋsɿ da: néehíí nt'é daahohiikqáah shíhíí bídaagonlɿ; hasdách'igháhíí Jews daanliiníí bits'á'dí' benagowáhi.

²³ Kodí' begoldoh, da'aniigo da'okqáahíí biyi'siziiníí bee da'aniigo shiTaa daayokqáah doleehíí kú begoz'aní at'éé: shiTaaahíí ágát'éégo da'okqáahíí yiká déz'íí.

²⁴ Bik'ehgo 'ihí'nañ spirit nliɿ, hadín daabokqáahíí biyi' siziiníí bee da'aniigo daabokqáahgo dávik'eh.

²⁵ Isdzán gábilñii, Messías, Christ holzéhi, hígháhgo bígonsɿ: án nýáágo dawa nohwíl nagolñi' ndi at'éé.

²⁶ Jesus gábilñii, Shíí nich'í' yashti'ihíí án ánsht'ee.

²⁷ Áik'ehgo bitsilke'yu nákaigo isdzán bich'í' yahtí'híí bighá bíl díyadaagot'ee lék'e: áidá' doo la' gánñiid da, Nt'é bighá na'ídníkíd? dagohíí, Nt'é bighá bíl ich'í' yáñti'?

²⁸ Áik'ehgo isdzán bitús da'akú si'aqadá' kɿh goznilyú onálwodgo nnee yíl nadaagolñi',

²⁹ Yushdé', nnee dahot'ehé ánsht'íidíí yaa shíl nagosni'íí daahotshéh: áñshá' Christ at'íí?

³⁰ Áik'ehgo kɿh goznildí' dahnádnzqá, bich'í' dahdeskaigo.

³¹ T'ah daahiikááhdá' Jesus bitsilke'yu nádaabokqáah, NohwiNant'a', ináá, daabilñiigo.

³² Áidá' gádaabilñii, Hidán hishaaníí doo bídaagonoŋsɿ da.

³³ Bitsilke'yu gádaalikidí'ñii, Hadín la' hidán baa yiné'?

³⁴ Jesus gádaabilñii, Shin'á'u dabíí hát'íyú ánsht'íllgo, la'íí binasdzid bá laashk'ego shihidán át'éé.

³⁵ T'ah díí'í daahiit'íh yidziishá' int'aqzhí', daadohñii? Nohwíl nagoshñi', hadag ádaahnéhgo daadeh'íí; ilk'idá' daadiigaago da'ildlaadgee nkonyaa.

³⁶ Hadín ildlaadíí nest'án dáta'áile'go ihí'naa doo ngonel'áni bich'í' nahi'ñiik: áik'ehgo k'e'dileehíí la'íí ildlaadíí bílgo dála' bíl daagozhóq doleel.

³⁷ Díí beha'odziihíí da'aníí ágolzee, La' k'e'dilee, la'íí ildlaad.

³⁸ Doo k'edaadisolaá dagee daahóldlaadyú nohwidél'a': nnee la'í k'ednláhi, binasdzid n'íí daahisoldlaad.

³⁹ Isdzán, Ánsht'íid n'íí dawa yaa shíl nagosni', niíhíí bighá kɿh goznildí' Samáritans daanlíni lqáago Jesus daayosdlqáad lék'e.

⁴⁰ Samáritans daanlíni baa hikaigo, Dakú síndaa, daabilñii: da'áígee sidaago naki beiskqá.

⁴¹ Biyatí'híí bighá dayúwehégo lqáago nádaabosdlqáad;

⁴² Áí isdzánhíí gádaayilñii, K'adíí doo dáníyati' zhá bighá da'osiidlqáad da, danéé da'disiit'qáahíí bighá, la'íí da'aníí ni'gosdzan biká' nneehíí hasdáyiniíhíí, áí Christ nliigo bídaagonlɿ.

⁴³ Nakiskqá hik'e Gálileeyú onanádzaa.

⁴⁴ Jesus ádaanagoñi'go gánñiid, Bik'ehgo 'ihí'nañ binkááyú na'iziidi dabíí bini'yú doo hadín bidñsini at'éé da.

⁴⁵ Gálileeyú nýááadá' Gálileeyú daagolíníí bíl daagozhóqgo k'édaabilñniid, Jerúsalemýú da'idáqgee ánat'íid n'íí dawa daayo'íí n'íí bighá: bíí áldó' da'idáqyú naaskai ni'go.

⁴⁶ Áidí' Gálilee biyi' Cána golzeeyú Jesus nádzáá, tú dasts'aa bitoo áyíllaa n'yú. Áígee nant'án la' biye' nñih lék'e, Capérnaum golzeegee.

⁴⁷ Áí nneehíí Jesus Judéadí' Gálileeyú nýáágo ya'ikonziidá' yaa nýáágo náyoskqáad, Shiye' nánlziihyú nñáh, yilñiigo, dak'azhá datsaahi.

⁴⁸ Jesus gábilñii, Godiyíhgo be'idaagozini la'íí ízigo ánágot'íllíí daah'íyúgo zhá da'ohdlqá.

⁴⁹ Nant'ánhíí gábilñii, Shigowayú nñáh, shizhaazhé doo hwahá datsaah dadá'.

⁵⁰ Jesus gábilñii, Nádnáh; niye' hínaa, nt'éé násdlíí. Nnee Jesus ániíhíí yosdlqáadgo dahnasdzáa.

⁵¹ T'ah nádaakdá' bánada'iziidíí bídááh hikaigo bíl nadaagolñi', Niye' hínaa, daabilñiigo.

⁵² Nneehíí na'ídníkíd, Da'kwíí bik'ehenkéézda' t'aqzhí' bá nágodesdzaa lán? bíñiigo. Gádaabilñii, Adáqadá' hayaazhí' dála'á bik'ehenkéézda' nezgai n'íí bits'á' gonyáá ni'.

⁵³ Bitaa yígólsɿ, da'ái bik'ehenkééz n'dá' Jesus, Niye' hínaa, bíñii ni': áik'ehgo osdlqáad, la'íí bikíh yuñe' naháztaaníí dawa áldó' da'osdlqáad.

⁵⁴ Jesus Judéadí' Gálileeyú nýááadá' díí nakígee godiyíhgo adzaa lék'e.

5

¹ Díí bikéd'go Jews daanlíni da'iyáqahíí begonyááadá', Jesus wá'yú Jerúsalemýú óyáá.

² Jerúsalemýú dibelíí nahinih goz'aaníí bahgee túdahskqá lék'e, Hébrew biyatí'í k'ehgo Bethésda golzéhi, áígee ashdla'yú chagosh'oh nagoz'qá.

³ Áígee iltah at'éégo kah yaa nakaihíí lqáago, bínáá ádaagodini, doo nakai dahi, daadi'ilihíí áldó', tú dihi'náhíí yiba' íla'at'éé.

⁴ Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á yaaká'dí'hi lahgee túdahskaaní yeh nadáhgo tú nádihi'ná: tú dehes'naago hadíi ntsé téh hiyááhí, nt'é yaa naghaa láshj n'íi nádzii.

⁵ Nnee la' tadin tsebíi bíl legodzaago kah yaa naghaago áígee sitti lék'e.

⁶ Jesus bo'íidá' dásitíigo n'zaad ogoyááhí yígó'sigo gábiñii, Ya' nándzii hánt'íi née?

⁷ Nnee kah yaa naghaahí gábiñii, Tú nahi'naagee doo hadíi téh shíkteeh da: dá doo téh hisháhé dashínté la' téh nádáh.

⁸ Jesus gábiñii, Nádnáh, biká'síntíihíí dahnádnmé'go dahnádnáh.

⁹ Nneehí dagoshch'í' nádziigo yiká' sitti n'íi dahnáydínmé'go dahnasdzáá: áí Jews daagodn'siníi bijíi lék'e.

¹⁰ Áik'ehgo Jews daanlíni nnee nádziihíi gádaayihíi, Díi godilzinií bijíi: biká'ntéhií anané'go doo begoz'áq da.

¹¹ Áik'ehgo gábiñii, Nnee náshilzihíi gáshílníid, Biká'síntíihíí dahnádnmé'go dahnádnáh.

¹² Áidí' nabídaadiíkid, Nnee daat'éhi, Biká'síntíihíí dahnádnmé'go dahnádnáh, nílñiiid?

¹³ Nnee nádziihíi hadíi nábilzii shíhíi doo yígó'si da: áígee nnee lqá'dá' Jesus lahýugo oyáá lék'e.

¹⁴ Díi biké'dí'go da'ch'okáqah goz'áq yune' Jesus nnee nádzii n'íi yaa nyáágo gáyihíi, Nt'éé násiídlíi gádnii áko: ncho'go ánao'ne' hela', ágánándzaayúgo dánkó da'tiségo nich'í' nágodiidáh.

¹⁵ Nneehíi Jews daanlíni yaa nyáágo, Náshidilzihíi Jesus at'íi, daayihíi.

¹⁶ Díi daagodn'siníi bijíi adzaahíi bighá Jews daanlíni Jesus yaa yádaakti'go daizilhee hádaat'íi.

¹⁷ Áidá' Jesus gádaabiñii, ShiTaa t'ah na'iziid, shí aldó' na'isiid.

¹⁸ Godilzinií bijíi begoz'aaníi doo yikásk'eh at'éé dahíi bighá, la'íi Bik'ehgo'ih'i'nañ shiTaa yihíigo Bik'ehgo'ih'i'nañ yil dála' nliíigo ádilzihíi bighá Jews daanlíni dayúwehégo daabizilhee hádaat'íi.

¹⁹ Jesus gánádaabiñii, Da'aníi, da'aníigo gádaanoñwíidishíi, Shíi, Bik'ehgo'ih'i'nañ biYe' nshíinií, dashí zhá doo nt'é laoshéh át'éé da, shiTaa ánat'íiigo hish'íinií zhá: shiTaa ánat'íiíi k'ehgo shíi aldó' ánasht'íi.

²⁰ ShiTaa shíi biYe' nshíinií dázho bíl nshqo, dabíi ánat'íiíi dawa shíi ch'í'nah áyísi: díi bitisgo ána'ol'íiíi shíi ch'í'nah áile'gee nohwíi díyadaagot'ee doleeí.

²¹ ShiTaa nanezna'íi nádaayihíiñahíi k'ehgo shíi, biYe' nshíinií, aldó' hadíi hásh't'íinií nádaabihishñah doleeí.

²² ShiTaa nnee doo la' yángo áah da, shíi, biYe' nshíinií, dawa bándaaagosh'a'go shaidin'áq:

²³ Nnee dawa shiTaa daayidn'síhíi k'ehgo shíi, biYe' nshíinií, aldó' daashidn'si doleeíhíi bighá adzaa. Hadíi doo shidn'si dahíi shiTaa shides'a'n aldó' doo yidn'si da.

²⁴ Da'aníi, da'aníigo gádaanoñwíidishíi, Hadíi shiyati' yidits'agíi, la'íi shin'a'n yodlaaníi, ih'i'naa doo ngonel'áq dahíi yee hiñaa doleeí, án doo bíl ch'ígódeeh da; án da'itsaahdí' ch'ínyáá, ih'i'naazhí'go.

²⁵ Da'aníi, da'aníigo gádaanoñwíidishíi, Nanezna'íi shíi, Bik'ehgo'ih'i'nañ biYe' nshíinií, shizhíihíi daidíts'íh doleeí baa gowáh, ík'idá' kú begoz'áq: hadíi áí daidezts'aaníi daahínaa doleeí.

²⁶ ShiTaa ih'i'naa dabíi biyi' nliíihíi k'ehgo, shíi, biYe' nshíinií, aldó' ih'i'naa dashíi shiyi' nliíigo shaa godin'áq;

²⁷ Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi nshíihíi bighá nnee bá ndaaagosh'a'go shiTaa shaa godin'áq.

²⁸ Doo nohwíi díyadaagot'ee da le': leyi' nazníilíi dawa shizhíi daidezts'áqgo nádiikáhíi baa gowáh,

²⁹ Áí nádiikáhíi nte'égo ádaadzaa n'íi yaaká'yú dahazhí' daahínaa doleeí; áidá' ncho'go ádaadzaa n'íi bíl ch'ígódeeh.

³⁰ Dashíi shik'ehgo doo nt'é áoshéh át'éé da: diists'sagíi k'ehgo aayashti': dashíi hásh't'íinií doo be'ánsht'ee da, áidá' shiTaa shides'a'n dabíi há't'íinií zhá be'ánsht'eehíi bighá aayashti'íi dábi'k'eh.

³¹ Dashíi ádaa nagoshni'yúgo, ádaa nagoshni'íi doo da'aníi da.

³² La' shaa nagolni'íi gólíi; áí shaa nagolni'íi da'aníigo bígonsi.

³³ John bich'í' oda'sol'a', án da'aníigo shaa nagosni'.

³⁴ Da'aníigo shaa na'goni'íi doo nnee bits'á' d' da: áidá' hasdánohwidíiñil doleeíhíi bighá ágánoñwíidishíi.

³⁵ John dilti'íi hik'e bits'á'idindláádíi k'ehgo at'éé lék'e: áik'ehgo bits'á'idindláádíi biyi' dé't'íh nohwíi daagozhqo'ghgo ádaasoht'íid.

³⁶ John shaa nagosni'íi bitisgo shaa na'goni'íi gólíi: na'idziidíi shiTaa laashle' doleeígo shaa yidin'áaníi, áí ánasht'íiigo shiTaa shides'a'go shaa nagolni'.

³⁷ ShiTaa shides'a'n dabíi shaa nagolni'. Bizhíihíi doo hak'i daadesolts'áq da, ánoliníi doo hak'i daaholts'áq da.

³⁸ Biyati'íi doo nohwiyi' golíí da: shíi shin'a'íi doo daashohdláa dahíi bighá.

³⁹ Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'eshchiiníi nzhóogo daahohshíi; áí biláhyú dahazhí' daahii'naa doleel daanohsigo: da'ái shaa nagolní'.

⁴⁰ Ndi doo shich'i' nohkáh hádaah't'íi da, dahazhí' daahinohnaa doleelgo.

⁴¹ Nnee shídnksíhíi doo biká désh'íi da.

⁴² Nohwidaagonsí, Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíl daanzhooníi doo lá' be'ádaanoht'ee da.

⁴³ Shí'Taa bizhí'íi bee niyáá ndi doo hádaashoh't'íi da: áídá' lá'i dabíi bizhí'íi yee nyááyúgo, áń zhá hádaah't'íi doo.

⁴⁴ Dánohwíi daahinoosiníi hádaah't'íidá', Bik'ehgo'ihí'nañ dała'áhi bits'á'dí' idilziníi doo hádaah't'íi da, áídá' hagot'éégo da'ohdláa?

⁴⁵ Shí'Taa bináál nohwik'izhí' dish'aah doo daanohsí da le': Moses nohwik'izhí' dez'áa, bada'ohlíi n'íi.

⁴⁶ Moses daahohdláayúgo shíi daashohdláa doleel ní', shaa k'e'eshchíihíi bighá.

⁴⁷ Áídá' bíi k'e'eshchiiníi doo daahohdláa dayúgo, hagot'éégo shiyati'íi daahohdláa áídá'?

6

¹ Díi bikédí'go Jesus túsikaaníi, Gálilee golzéhi, da'ái Tibérias golzéhi, hanaayú onanázzaa.

² Áígee nnee láágo biké' onaksáá, godiyíhgo áná'ol'íihíi kah yaa nakaihíi yá ánat'íihíi daayo'íigo.

³ Jesus dzilyú háyáá, akú bitsilke'yu yil dinezbí.

⁴ Bitis-hagowáh n'íi bee bíná'godíníhgo Jews daanlíni da'iyááhíi biká'ngonyáa.

⁵ Jesus déz'íigo nnee láágo bich'i' náseeelgo yiltsáqádá' Philip gáyihíi, Hagot'éégo bán nadaahíilniih, díi nnee dawa da'iyáágo?

⁶ Díi áníihíi daazhógo Philip bebígozihgo ánniid: dabíi hagot'éégo áile' yígólsí ndi.

⁷ Philip gábihíi, Zhaali, penny holzéhi, naki gonenadín bán bee nahaznii ndi dała'á ntíigo ayáhago bita'isné' ndi, doo bínenol'áa at'éé da.

⁸ Bitsilke'yu dała'á Andrew holzéhi, Simon Peter bik'isnhi, gábihíi,

⁹ Kú lá' ishkiin bán díjolé ashdla'i barley alzáhi yisné', lóg naki bilgo: áídá' hagot'éégo dawa bínel'áa, nnee lánihíi?

¹⁰ Jesus bitsilke'yu gáyihíi, Nnee dinohbíh, daabíldohíi. Tí'oh dázho láágo lék'e. Áík'ehgo nnee dinezbí, ashdladn doo náhóltagyú áhołáni shí.

¹¹ Áígee Jesus bán náidné'go ya'ihénzigo oskáqádá', bitsilke'yu yaa daizné', áídá' bitsilke'yu nnee nadaaháztaaníi yitada'iznii; lógíi áldó' da'ái k'ehgo, dá daabílhwiizhí'.

¹² Dawa náda'isdíigo, bitsilke'yu gádaayíhíi, Ch'ékaadíi nádaahóhá, doo lá' da'ílii huleehgo da.

¹³ Áík'ehgo áal nádaiehzlaago táts'aa nakíts'adah hadaidesbí, bán ashdla'i bits'á'dí' ch'ené'íi, nnee yí'oh da'iyááhíi.

¹⁴ Nneehíi Jesus godiyíhgo adzaahíi daayiltsáqádá' gádaanii, Áń da'aníi Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú Na'iziidihíi, ní'gosdzán biká'zhí' hináhi.

¹⁵ Jesus nnee dabízhá daabik'ehgo dak'azhá binant'a' ádaabidléhgo yígólsíidá', dasahn dzilyú ch'a'onánóot'íi.

¹⁶ O'í'ááyú bitsilke'yu túsikáayú onánakai,

¹⁷ Akú tsina'eehíi yeh hikaigo túsikaaníi hanaayú bíl dahda'n'eel, Capérnaum golzeeyú. Godíhíi gozliidá' Jesus doo hwahá baa hináh da.

¹⁸ Tú nádidáh, adíid nyolhíi bighá.

¹⁹ Taagi dagohíi díí'í shí dahgostoyú bíl oda'is'eeldá', Jesus tú yiká' tsina'eehíi yich'i' higaalgo daayiltsáq: áík'ehgo tsídaadesyiz lék'e.

²⁰ Áídá' Jesus gádaabíhíi, Shíi ásh't'íi, doo ndaaldzid da.

²¹ Áídá' bíl daagozhóogo tsina'eehíi beh nínáh, daabílníid: dagoshch'i' ní'zhí' bíl nda'iz'eel, deskai n'yú.

²² Iskáa hik'e nnee túsikaaníi hanaayú naháztaaníi akú tsina'eehíi dała'á zhá si'áa n'go daayo'íi, lá'íi Jesus bitsilke'yu tsina'eehíi yeh hikaiyú doo itah yeh hiyaa da, áídá' bitsilke'yu dasahndi okaigo daayo'íi.

²³ (Jesus bán ya'ihénzigo oskáqádíi bikédí'go, bán daach'iyáá n'gee bahyú Tibérias golzeedí' tsina'eehíi ndaahaz'eel:)

²⁴ Áík'ehgo nnee Jesus lá'íi bitsilke'yu doo hak'i dago yídaagólsíidá', dabíi tsina'eehíi yeh heskaigo, Capérnaum golzeeyú bíl oda'iz'eel, Jesus yika daantaago.

²⁵ Túsikaaníi hanaadí' baa hikaidá' gádaabíhíi, lch'ígo'áahíi, dadá' kú n'nyaa?

²⁶ Jesus bich'i' hadzii, Da'aníi, da'aníigo gádaanohwíldishnii, Doo godiyíhgo ánasht'íihíi daah'íi n'íi bighá shúka daanohta da, bán bee náda'soldíid n'íi zhá bighá ádaah't'íi.

²⁷ Doo hidán da'ílíí hileehíí bighá nada'ohsiid da, hidán dahazhí' íhi'naazhí' nnel'aaahíí zhá hádaah't'íí, shíí nnee k'ehgo Niyááhíí nohwaa nshné': Bik'ehgo'íhi'naán shiTaa, biyéé nshlíígo shebígózhígo shiká' izka.

²⁸ Áídí' gádaabihíí, Hago ádaahíí'ne'go Bik'ehgo'íhi'naán binasdzíidíí nadaahiidziid?

²⁹ Jesus gádaabihíí, Díí k'ehgo Bik'ehgo'íhi'naán bá na'idziidí at'éé, áń shíí shides'a'ń daashohdláqgo.

³⁰ Áík'ehgo gádaabihíí, Godiyíhgo be'ígóziníí daat'éhi nohwíl ch'í'nah ánle'go daahiiltséhgo daanohiidláq doleel? Íltah áná'ol'ííhíí daat'éhi án'íí?

³¹ Bits'á'dí' daadihe'na'íí da'ígolííyú manna daayiyáq leh lék'e: díínko bek'e'eshchiiníí k'ehgo, Yaaká'dí' bán kaa daizné'go daach'iyáq.

³² Jesus gánádaabikdó'niid, Da'aníi, da'aníigo gádaanochwíldishníi, Yaaká'dí' bán nohwaa hi'né' n'íí doo Moses nohwaa daizné' da; shiTaa yaaká'dí' bán da'aníihi nohwá da'dihiné'.

³³ Yaaká'dí' nkenyááhíí Bik'ehgo'íhi'naán bits'á'dí' bánhi at'éé, áń ní'godszáń biká' nneehíí íhi'naa yaa yiné'.

³⁴ Gádaabihíí, NohweBik'ehń, díí bánhíí dayúweh nohwá dihíí'né' le'.

³⁵ Jesus gádaabihíí, Shíí bán be'íhi'naahíí nshlíí: dahadíń shaa nyááhń doo shiná' holeeh at'éé da; shodláqhń doo dibá' holeeh at'éé da.

³⁶ Ík'ida' gádaanochwíldéniid, Daashoh'íí ndi doo daashohdláq da.

³⁷ ShiTaa shaa yíníííí dawa shaa hikáh; dahadíń shaa nyááhń doo yó'osht'e' at'éé da.

³⁸ Yaaká'dí' n'yáá, doo dashíí hásh't'ííyú ánásht'ííłgo da, ndi shin'a'ń dabíí hát'ííyú ánásht'ííłgo n'yáá.

³⁹ Díínko shiTaa shin'a'ń hát'íí, shaa yínííí doo la' shich'a'otlíish da, áídá' nnágodzaahíí bijíí dawa nádaabihishńah doleel.

⁴⁰ Díínko shin'a'ń hát'íí, hadín shíí, biYe' nshlíiníí, sho'íiníí la'íí shodlaaníí íhi'naa doo ngonel'áq dahíí yee hínaa doleel: áík'ehgo nnágodzaahíí bijíí nábihishńah doo.

⁴¹ Yaaká'dí' bán nke'né'íí nshlíí, níihíí bighá Jews daanlíni baa daanet'íí lék'e.

⁴² Áí gádaahíldí'nií, Díń la' Jesus, Joseph biye', báq bitaa bíłgo bídaagonzhíí át'íí ya'? Hagot'éégo, Yaaká'dí' n'yáá, níi áídá'?

⁴³ Áík'ehgo Jesus gádaabihíí, Doo shaa daaneht'íí da.

⁴⁴ Doo hadín shaa nowáh át'éé da, shiTaa shin'a'ń shich'í' ábúlaayúgo zhá: nnágodzaahíí bijíí nábihishńah doleel.

⁴⁵ Bik'ehgo'íhi'naán binkááyú nada'iziidí binaltsoos biyi' k'e'eshchíí gáníígo, Dawa Bik'ehgo'íhi'naán bí ch'ídaago'aah doleel. Dahadíń shiTaa yidezts'áqgo bits'á'dí' ígo'aaníí shaa hína.

⁴⁶ Da'ágát'éé ndi doo hadín shiTaa yo'íí da, shíí bits'á'dí' nshlíiníí zhá shiTaa yíłtsáq.

⁴⁷ Da'aníi, da'aníigo gádaanochwíldishníi, Shodlaaníí íhi'naa doo ngonel'áq dahíí yee hínahi at'éé,

⁴⁸ Bán be'íhi'naahíí nshlíí.

⁴⁹ Bits'á'dí' daadesona'íí da'ígolííyú manna daayiyáq n'íí nanezna'.

⁵⁰ Díínko bán yaaká'dí' nke'né'hi at'éé, nnee yiyáqgo doo datsaa.

⁵¹ Shíí bán hínaahíí, yaaká'dí' nkenyááhíí nshlíí: dahadíń díí bánhíí yiyáqyúgo dahazhí' hínaa doleel: ní'godszáń biká' nnee bán yee daahínaa doleelgo baa daanshné'íí shitsí' at'éé.

⁵² Jews daanlíni łahada'dit'áhgo gádaahíldí'nií, Hagot'éégo díí nneehíí bitsí' nohwaa yiné'go daahiidaq?

⁵³ Jesus gádaabihíí, Da'aníi, da'aníigo gádaanochwíldishníi, Shíí nnee k'ehgo Niyááhíí shitsí' daahsaqgo, la'íí shidíl daahdláqyúgo zhá íhi'naahíí nohwiyi' gólíí.

⁵⁴ Hadín shitsí' yiyaaníí la'íí shidíl yidlaaníí íhi'naa doo ngonel'áq dahíí yee hínahi at'éé; nnágodzaahíí bijíí nábihishńah doleel.

⁵⁵ Shitsí' da'aníi hidán át'éé, la'íí shidíl da'aníi hidlaaníí át'éé.

⁵⁶ Hadín shitsí' yiyaaníí la'íí shidíl yidlaaníí shiyi' gólíí, bíí áldó' biyi' gonshlíí.

⁵⁷ ShiTaa hínahi shin'a'ń k'ehgo, la'íí shiTaa bee hínshńaahíí k'ehgo hadín shiyaaníí shee hínaa doleel.

⁵⁸ Áń bán yaaká'dí' nke'né'hi at'éé: doo daanochwítáa n'íí manna daayiyáq ndi nanezna' n'íí k'ehgo da: hadín díí bán yiyaaníí dahazhí' hínaa doleel.

⁵⁹ Capérnaum golzeegeee ích'ígó'aahgo ágánniid, Jews ha'ánáséh goz'áq yune'.

⁶⁰ Łáqágo biké' hikaahíí áí daidezts'áqadá' gádaaníi, Dázhó doo bígózí dahí yee aníí; hadín áí yígółsí?

⁶¹ Biké' hikaahíí Jesus aníihíí yaa yída'íltahgo yígółsí, áík'ehgo gádaabihíí, Díí ádishníihíí doo nohwíl daabik'eh da nées?

⁶² Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, dabíntsé sídáá n'yú shíł onágodzaago daashoh'ííyúgo, nt'é daadohnií?

⁶³ Spirit-híí íhi'naa aayiné'hi at'éé; kots'ihíí doo nt'é áile' da: yati' bee nohwich'í' hasdziihíí spirit hik'e íhi'naahíí át'éé.

⁶⁴ Áídá' nohwitahyú la' doo da'ohdlaa da. Jesus dantsé ilch'ígó'aah godeyaadá' hadíí doo daabodlaa dahíí, la'íí hadín ch'íbido'aah yígólsí.

⁶⁵ Áík'ehgo gánád'níí, Díí bigha gádaanohwíldéniid, Doo hadín dabíí bik'ehgo shaa hináh da, shiTaa bik'ehyúgo zhá.

⁶⁶ Díí bikédí'go bike' hikaah n'íí lágógo t'aaqzhí' ádaadzaago, doo dayúweh yíl nakai da lék'e.

⁶⁷ Jesus bitsilke'yu nakits'áadahíí gádaayihíí, Nohwíí áldó' shits'á' dahdohkáh néé?

⁶⁸ Simon Peter gábilhíí, NohweBik'ehíí, hadín bich'í' nkáhgo áídá'? Dani zhá yati' dahazhí' be'ihí'naahíí bee yáníí'.

⁶⁹ Ni Christ, Bik'ehgo'ihí'nañ hináhi biYe' nííígo, daahosiidlaadgo da'aniigo bídaagonlzi.

⁷⁰ Jesus gánádaabíldo'niid, Nohwíí nakits'áadah hoht'eehíí hanohwiñil, ndi nohwitahyú dala'á ch'iidn nlií.

⁷¹ Áí Judas Iscariot, Simon biye' ayihíí: án nakits'áadah itah nliíni ch'íbido'aah nlií.

7

¹ Díí bikédí'go Jesus Gálileeyú anádaa: Judéayú doo naghaa da, Jews daanlíni daabizilheego hádaat'ííhíí bigha.

² Jews daanlíni t'ohdahskán yune' náda'idííhíí biká' ngonyáa.

³ Jesus bik'isyú gádaabilhííniid, Kodí' dahnnáhgo Judéayú nííhíí, ákú níké' hikaahíí áná'íl'ííhíí daayiltséh doleehíí bigha.

⁴ Nnee shígózi' le' nziníí doo dánant'í'ego ánát'ííí da. Díí baa nannaayúgo, ni'godzán biká' nnee bíl ch'í'nah ádníí.

⁵ Bik'isyú ndi doo daabodlaa da.

⁶ Jesus gádaabilhííni, Shíí t'ah doo shaa gowáh da: áídá' nohwíí zhá da'ádzagee nohwaa gowáh.

⁷ Ni'godzán biká' nnee nohwíí doo nohwik'edaanníih da; déncho'go ánádaat'ííí dishniigo baa nagoshni'híí bigha shíí zhá shik'edaanníih.

⁸ Dánohwíízhá da'idáayú dohkáh: shíí t'ah doo shaa gowáh dahíí bigha doo dak'ad da'idáayú déyáa da.

⁹ Ágánníidá' da'akú Gálilee golzeeyú sidaa lék'e.

¹⁰ Bik'isyú da'idáayú okaihíí bikédí'go, bíí áldó' dánant'í'ego akú óyáa.

¹¹ Da'idáagee Jews daanlíni biká daadéz'íígo, Ánhíí hayú? daabilhííni.

¹² Nnee bitahyú lágógo baa daanet'íí lék'e: la', Nnee nht'éhi nlií, daaníidá' la'íí, Dah, nnee ch'a'oyilkaadi nlií, daaníí.

¹³ Áídá' Jews daanlíni yédaaldzidhíí bigha doo ch'í'nah baa yádaalti' da.

¹⁴ Da'idáahíí da'ihní'yú goldohdá' Jesus da'ch'okáqah goz'ayú óyáago ilch'ígó'aah.

¹⁵ Jews daanlíni bíl diyadaagot'ee gádaaniigo, Hagot'éégo díí nneehíí dawahá yígólsí, doo óltagyú nayaa dadá'?

¹⁶ Jesus gádaabilhííni, Ich'ígonsh'aahíí doo dashíí ádishníí da, shin'á'n ániíhíí át'éé.

¹⁷ Nnee la' Bik'ehgo'ihí'nañ dáhat'ííhíí ánát'ííí hat'ííyúgo, ilch'ígonsh'aahíí Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á' dí'hi at'éé, dagohíí dashínik'ehgo yashti'íí yígólsí doleel.

¹⁸ Dahadín dabínik'ehgo yahti'íí dabíí ízisgo ádestííí hat'ííí: áídá' hadín bin'á'n ízisgo ágot'eehíí yá hát'íínií, án da'aníí ánií, áík'ehgo án biyi' lé'gochoohíí da'áqíh.

¹⁹ Ya' Moses begoz'aaníí yee doo nohwá ngon'áq da néé? Áídá' doo la' bikísk'eh ádaanoht'ee da. Nt'é bigha daashizolhee hádaaht'íí?

²⁰ Nneehíí gádaabilhííni, Ch'iidn niyi' golíí lágá: hadín nizilhee hat'ííí?

²¹ Jesus gádaabilhííni, Dalán áná'íl'íídgee nohwíí diyadaagot'ee ní'.

²² Moses círcumcise ádaanohwidilne'go yee nohwá ngon'áq; (ndi Moses doo bits'á'dí' begodeyaa da, daanohwitaa n'íí bits'á'dí';) áík'ehgo godilziníí bijíí nnee círcumcise ádaahle'.

²³ Godilziníí bijíí Moses yegos'aaníí doo k'ích'idzís da doleehíí bigha nnee círcumcise alzaayúgo, godilziníí bijíí nnee bits'í dawa nht'éégo ánashdlaahíí bigha shich'í' hadaashohkee néé?

²⁴ Doo da'ánoliníí zhá bee aayádaalti' da, áídá' da'aníí ágot'eehíí bee aayádaalti' le'.

²⁵ Jerúsalemgee nnee la' gádaaníí, Díí daayizilheego hádaat'iiníí shí yá'?

²⁶ Án kú doo biini' hah dago yahti'go naghaa, áídá' doo nt'é daayihíí da. Nant'án daanlíni díí da'aníí Christ nííígo yídaagolsííí shí.

²⁷ Áídá' díí nnee hadí' naghaa shíhíí bídaagonlzi: Christ nyáago hadí' naghaa shíhíí doo hadín yígólsí da doleel.

²⁸ Áík'ehgo Jesus da'ch'okaqah goz'aa yuñe' ilch'ígó'aahgo gáníí, Shídaagonotsi, la'íí hadí' nashaahíí bídaagonotsi: doo dashíí hásh't'íígo niyáá da, shin'á'n' da'aníi, án doo bídaagonotsi da.

²⁹ Shíí bígonsi; shin'á'go bits'á'dí' n'yááahíí bigha.

³⁰ Áík'ehgo ha'ádaabilt'e' hádaat'íi: ndi doo daabiltsood da, doo hwahá bidizi' deehíí biká' ngwah dahíí bigha.

³¹ Nnee láágo daabosdláágo gádaanii, Christ nyáágo, díí nnee godiy'ihgo áná'ol'íííí bitisgo áná'ol'íííí dolee' née?

³² Phárisees daanlíni nnee ágát'éégo baa yádaakti'go ba'íkodaanzíídá', okaqah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi la'íí Phárisees daanlíni bílgo aasiníííí bich'í' odais'a', daabiltsoodgo.

³³ Jesus gádaabihíi, Dé't'íhézhi' t'ah nohwil nashkai, ádí' shin'á'n' bich'í' nádésdzá.

³⁴ Shíka daanohtaa ndi doo shaa nohkáh át'éé da: hayú n'yááyú doo nohkáh át'éé da.

³⁵ Jews daanlíni gádaakí'dí'níi, Díí nnee hayú doo baa nkáh dayú deyaago anii? Jews daanlíni doo Jews daanlíí dahíí bitahyú íktanáhosaa n'íí yich'í' deyaayú, doo Jews daanlíí dahíí yil ch'ídaago'aahgo aníí shí?

³⁶ Nt'é níígo anii, Shíka daanohtaa ndi doo shaa nohkáh át'éé da: la'íí, Hayú n'yááyú doo nohkáh át'éé da?

³⁷ Da'ídaaníí bennágódahíí bijíi, nnee láágo íla'adzaahíí bijíi, Jesus hizí'dá' adíí hadziigo, Dahadíí dibá' síl'ííh' shich'í' nowángo odlaq, níi.

³⁸ Dahadíí shodlaqah' biyi'dí' tú hínáhi hájíí dolee', Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiníí k'ehgo.

³⁹ (Díí k'ehgo Holy Spirit yaa ya'kti', án hadíí daabodlaaníí bee baa godot'aal: Holy Spirit doo hwahá hadíí baa det'aah dadá', Jesus ízigo ye'at'ééhíí doo hwahá ch'í'nah ábí'dííne' dahíí bigha.)

⁴⁰ Nnee láágo díí yati'íí daidezts'aa'dá' gádaanníid, Díí da'aníi Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú Na'íziidíí át'íí láá.

⁴¹ La'íí gádaanii, Díí da'aníi Christ nlií láá. La'íí gádaanii, Ya' Christ Gálileedí' hígháhgo lán?

⁴² Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiinííshá' gáníí, Christ David hat'íí bits'á'dí' golee, Bétlehem golzeedí' hígháh, David golíí lèk'egee?

⁴³ Áík'ehgo áígee Jesus bigha nnee ílts'á'kai.

⁴⁴ La' daabiltsood hádaat'íi ndi doo daabiltsood da.

⁴⁵ Aasiníííí okaqah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi la'íí Phárisees daanlíni bílgo yaa nákaigo gádaabihíi, Nt'é bigha doo daaholtsood da?

⁴⁶ Aasiníííí gádaabihíi, Doo la' nnee díí nneehíí k'ehgo ya'kti' da.

⁴⁷ Phárisees daanlíni gánádaabikdo'niid, Ya' nohwíí áldó' nohwich'í' na'deshch'a' née?

⁴⁸ Ya' la' nant'án daanlíni dagohíí Phárisees daanlíni daabosdláq née?

⁴⁹ Áídá' díí nneehíí begoz'aaníí doo yídaagotsi dahíí ncho'íí bee bá ha'odzii.

⁵⁰ Nicodémus, Phárisees itah níni, (lah t'é'yú Jesus yaa nyáá lèk'e n'íí,) gádaabihíi,

⁵¹ Bedaagosíi' aaníí k'ehgo ya' nnee dá doo daadihíits'íhé, la'íí dá doo ánat'íííí bídaagonól'íhé baa yáhiilti' née?

⁵² Áík'ehgo gánádaado'niid, Ya' ni áldó' Gálileedí' nannaa née? Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiníí biyi' díí'íi, áík'ehgo bígonsííh ndi at'éé: Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'íziidi doo la' Gálileedí' hígháh golzee da.

⁵³ Áídí' nnee dawa bigowayú nnáheskai lèk'e.

8

¹ Jesus dzií Olives golzeeyú óyáá.

² Dázho t'ahbí da'ch'okaqah goz'aa'yú nádzáá lèk'e, akú nnee dawa baa íla'adzaa; áík'ehgo nezdaago bilch'ídaago'aah.

³ Begoz'aaníí ye'ík'eda'ílkíhíi hik'e Phárisees daanlíni bílgo isdzán la' baa yil hikai, án nant'í' nagháago bígoz'íí lèk'e; áík'ehgo isdzánhíí íh'í'zhí' ndaist'e'dá',

⁴ Jesus gádaayíhíi, Ilch'ígó'aahíí, díí isdzánhíí nant'í' nagháago, da'aníí ánat'íííígo bígoz'íí.

⁵ Ágádaat'íiníí bíl ndaats'ínoh'e' le'gá, níigo Moses nohwee ngon'áq ní', begoz'áni biyi': níhíí ánníiyúgo nt'é níi?

⁶ Nayídaantaahgo ágádaayíhíi, dáhagot'éégo izadaahilt'e' daanzigo. Jesus hayaa adzaago bigan yee lèzh yiyi'yú k'e'eshchíí lèk'e, doo yidezts'aa da hik'ehgo.

⁷ Dayúweh nahódaadíkíidgo Jesus hizí'go gádaabihíi, Nohwitaahyú la' bincho' da'ádíhíí ntsé idoh'e'.

⁸ Áígee hayaa ánádaago bigan yee lèzh yiyi'yú k'ená'eshchíí lèk'e.

⁹ Nnee díí daidezts'aa'dá' bincho' daagolíníí yídaagotsííidgo, bá'yándí' áníi nagháhíyú onáhezkaí: áík'ehgo Jesus dasahn ch'íntízh, isdzán bádíhgee síziiníí bílgo.

¹⁰ Jesus hadag adzaago isdzán zhá sziigo yiltsaago yich'i' hadzii, Isdzán, nnee nchọ' daanihíhí hayú okai? Ya' doo la' nnee nił ch'igonyí da?

¹¹ Isdzánhí gábilnii, SheBik'ehń, doo hadín da. Jesus gánábildo'niid, Shíí ndi doo nił ch'igonoshheeh at'éé da: ti'i, nchọ'íi bee ánao'ne' hela'.

¹² Łah Jesus nnee gánadaayildo'niid, Shíí ni'gospdzán biká' nnee begot'iiní nshłji: dahadín shiké' higaahń doo chagoheelyú higaahń da doleel, áidá' ihí'naa be'idindláadí bíyé doleel.

¹³ Phárisees daanlíni gádaabilnii, Dani zhá ádaa nagolnii; ádaa nagolnii'íi doo da'anii da.

¹⁴ Jesus gábilnii, Dashíí ádaa nagoshni' ndihíí ádaa nagoshni'íi da'anii: hadí' níyááhíí la'íi hayú déyááhíí bígonsihíí bigha; áidá' nohwihíí hadí' níyááhíí la'íi hayú déyááhíí doo bídaagonołsi da.

¹⁵ Nohwihíí nnee k'ehgo zhá aayadaakti'; shihíí doo hadín baa yashti' da.

¹⁶ Áidá' shíí aayashti'yúgo, aayashti'íi da'aniihi: shíí doo dasahn aayashti' dahíí bigha, shíí la'íi shiTaa shin'a'n bílgo aayáhiilti'.

¹⁷ Bedaagosoł'aanii biyi' nnee naki dátekt'éégo yaa nadaagolnii'yúgo da'anii golzeego dahgoz'aa.

¹⁸ Dashíí ádaa nagoshni', la'íi shiTaa shin'a'n áldó' shaa nagolnii'.

¹⁹ Áik'ehgo gádaabilnii, NiTaahíí hayú? Jesus gánadaabildo'niid, Shíí doo shídaagonołsi da, shiTaa ndi doo bídaagonołsi da: shídaagonołsiyúgo shiTaa áldó' bídaagonołsi doleel ni'.

²⁰ Jesus zhaali ikch'i'nihi'niil goz'aa yune' anii, da'ch'okaah goz'aa yune' ich'igó'aahgo: áidá' doo hadín bíltsod da laa; bidizi'deehíí doo hwahá biká' ngowáh dahíí bigha.

²¹ Jesus gánadaabildo'niid, Shíí dahdisháh, ch'éh shiká daadeh'ii doleelgo t'ah nchọ'go ánádaah't'iiigo nanohne' doleel: hayú déyááyú doo nohkáh át'éé da.

²² Jews daanlíni gádaanii, Hayú déyááyú doo nohkáh át'éé da, niíhíshá, dabíí ádizikdeego anii née?

²³ Áidí' gádaayihii, Nohwíí yáá bitł'áahd'í' nahkai; shihíí yaaká'dí' nashaa: nohwíí díí ni'gospdzán biká' nnee daanohłji; shihíí doo ni'gospdzán biká' nnee nshłji da.

²⁴ Ái bigha, T'ah nchọ'go ánádaah't'iiigo nanohne', daanohwilkishnii: án nshłiiní doo daahohdłaa dayúgo, t'ah nchọ'go ánádaah't'iiigo nanohne' doleel.

²⁵ Áik'ehgo gánadaabildo'niid, Hadín ląá ánt'ii? Jesus gádaabilnii, Dantsé nohwil nago-sisni'dá' ánsht'ee daanohwilkishnii n'ii, da'án ánsht'ee.

²⁶ T'ah ląágo nohwich'i' hasdziih godziih, ląágo nohwaa yádaashti' doleel: áidá' shin'a'n da'aniiigo, án shil nagosni'íi zhá ni'gospdzán biká' nnee baa bíł nagoshni'.

²⁷ Jesus biTaa baa yałti'íi doo yídaagołsi da.

²⁸ Jesus gánadaabildo'niid, Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, dahdaashołteehdá, án nshłjihíí bídaagonołsi ndi at'éé, dashíí shínik'ehgo doo nt'é áshle' da; áidá' shiTaa shil ch'igon'áanii bee yashti'.

²⁹ Shin'a'n t'ah bíł nshłji: shiTaa doo hwahá dasahndi yó'oshilt'e' da; dávik'ehn dá bíł bik'ehyú ánasht'iił.

³⁰ Ágáníigo yałti'gee ląágo daabosdłaad.

³¹ Jews daanlíni Jesus daayosdłaadíi gádaayihii, Shiyati'íi dayúweh bikisk'eh ádaanoht'eeyúgo da'anii shiké' hikaahíí daanohłji;

³² Áik'ehgo da'anii ágot'eehíí bídaagonołsi doleel, áidí' da'anii ágot'eehíí ch'ídaanohwińiił.

³³ Gádaayihii, Abraham hat'íi'íi daandlíni ádaant'ee, doo hadín bi'isna' daasiidłji da: áidá' hagot'éégo ánnłhi, Ch'ídaanohwide'niil, nniihíí?

³⁴ Jesus gádaabilnii, Da'anii, da'aniiigo gádaanohwilkishnii, Dahadín nchọ'go ánat'iił nchọ'íi yisna' nłji.

³⁵ Isna' nliiní doo dahazhi' binant'a' bigową yune' golłi da: áidá' biye'híí zhá dahazhi' bigową yune' golłi.

³⁶ Áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań biYe' ch'ídaanohwiz'nilyúgo, da'aniiigo ch'ídaanohwi'des'nil.

³⁷ Abraham hat'íi' daanohłjiigo nohwígonsi; da'ágát'éé ndi daashizołhee hádaah't'ii, shiyati'íi doo hak'i nohwiyi' bá goz'aa dahíí bigha.

³⁸ Shíí shiTaa bits'á'dí' bigoł'aa hii bee nohwich'i' yashti': nohwihíí nohwitaa bits'á'dí' bídaagonoł'aa hii ánádaah't'iił.

³⁹ Áidí' gádaabilnii, Abraham bits'á'dí' daadihe'na'. Jesus gádaabilnii, Abraham bichagháshé daanohłjiyúgo Abraham at'íiní k'ehgo ánádaah't'iił doleel ni'.

⁴⁰ Áidá' k'adíi daashizołhee hádaah't'ii, shíí da'anii ágot'eehíí Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' disiits'áni baa nohwil nagoshni': díi doo Abraham ye'at'éé da ni'.

⁴¹ Nohwíí nohwitaa ánat'iił k'ehgo ádaah't'ii. Áidí' gádaabilnii, Néé nant'í' na'ildeehíí doo bits'á'dí' daagosiidłji da; néé nohwitaa dała'á, ái Bik'ehgo'ihí'nań.

⁴² Jesus gádaabiñii, Bik'ehgo'ihinañ daanohwiTaa nliyyúgo, nohwil daanshoq doleel ni': Bik'ehgo'ihinañ bits'á'dígo niyááhíí bigha; doo dashínik'eh niyáá da, Bik'ehgo'ihinañ shin'a'.

⁴³ Nt'é bigha'shiyati'íí doo bídaagonokş da? Shiyati'íí doo ídaayelts'ąą hádaaht'íí dahíí bigha.

⁴⁴ Daanohwitaa, ch'iidn nant'an, án hat'í'íí daanohlíí, áik'ehgo nohwitaa ncho'go hat'ííhíí k'ehgo ádaaht'íí: dantsé godeyaadi' nnee naitseedi nlií, bíí la'íí da'anii ágot'eehíí doo nahínt'og da, da'anii ágot'eehíí doo la' biyi' golíí dahíí bigha. Lé'íichoogo yakti'dá' dabíí ye'at'éhi yee yakti': lé'íichóhi nliigo, lé'íichoohíí bitaa nlií.

⁴⁵ Áidá' shíí da'anii ádishñiihíí bigha doo daashohdlaą da.

⁴⁶ Hadín la' déncho'go ánásht'ííhíí ch'íshinoh'áah? Áidá' da'anii ádishñiiyúgo, nt'é bigha doo daashohdlaą da?

⁴⁷ Dahadín Bik'ehgo'ihinañ bíyééhíí Bik'ehgo'ihinañ biyati'íí yidést'sąą: Bik'ehgo'ihinañ doo bíyéé daanohlíí dahíí bigha doo ídaayelts'ąą da.

⁴⁸ Jews daanlíni gádaabiñii, Samáritan nílni, ch'iidn niyi' golíni, daanilññiihíí da'anii ádaan'ñii shj ya'?

⁴⁹ Jesus gáníí, Ch'iidn doo shiyi' golíí da; áidá' shiTaa dinilş, nohwihíí doo daashidinokş da.

⁵⁰ Nnee daashidnşinií doo biká désh'íí da: dala'ánhíí zhá'ái yiká déz'íí, án aayanáltih doleel.

⁵¹ Da'anii, da'aniiigo gádaanohwíkdishñii, Dahadín shiyati' yikisk'eh at'ééhíí, da'itsaahíí doo yo'íí da doleel.

⁵² Jews daanlíni gánádaabildo'niid, K'adií nídaagosíilzjíd, ch'iidn niyi' golííhíí. Abraham daztsąą, la'íí Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidíí nanezna; áidá' ni áññii, Dahadín shiyati' yikisk'eh at'ééhíí da'itsaahíí doo yoljñ at'éé da, nñii.

⁵³ Ya' ni nohwitaa Abraham daztsąą n'íí bitisgo ánt'éhi née? Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidíí nanezna' n'íí akdó': hadín láą ánsht'ee nñzj?

⁵⁴ Jesus gábiñii, Shíí ádidinsziyúgo, ádidinszihíí doo nt'é da: shidi'dilzihíí shiTaa at'éé; án Bik'ehgo'ihinañ daahohiikąąhñ, daabildohñii:

⁵⁵ Áidá' nohwíí án doo bídaagonokş da; shíí zhá' án bígonsj: Doo án bígonsj da, dishñiiyúgo, nohwíí k'ehgo lé'ishchóhi yishleeh: áidá' shíí án da'aniiigo bígonsj, biyati'íí bikisk'eh ánsht'ee.

⁵⁶ Nohwitaa Abraham n'íí shee hayilkaahíí yiktséngo bíl gozhqó ni': áí yiktsądá' bíl gozhqó ni'.

⁵⁷ Jews daanlíni gádaabiñii, Doo hwahá ashdladin nil légodáh dadá', hagog'éégo Abraham hí'íí lán?

⁵⁸ Jesus gádaabiñii, Da'anii, da'aniiigo gádaanohwíkdishñii, Abraham dabintségo shíí ánsht'ee.

⁵⁹ Áik'ehgo tséé nádaayiheslaago daaboñe' nt'éégo Jesus bits'ąą ndest'jídgo, da'ch'okąąh goz'ąadı' nnee biyi'dí' ch'ínádzaa.

9

¹ Jesus higaalyú nnee biñáá ágodjngo gozlíni sidaago yiltsąą lék'e.

² Bitsilke'yu nabídaadilkid, NohwiNant'a', hant'é bigha díí nneehíí biñáá ágodjngo gozljí? Hadín ncho'go adzaa, díí nneehíí née, dagohíí bąą hik'e bitaa née?

³ Jesus gádaabiñii, Díí nneehíí, la'íí bąą hik'e bitaa doo ncho'go ádaadzaa da: áidá' Bik'ehgo'ihinañ áná'ol'ííhíí bee ch'í'nah alñe'híí bigha at'éé.

⁴ T'ah got'jídá' shin'a'n binasdzíidíí áshle': t'é'gohíí doo hadín na'iziid da.

⁵ T'ah ni'gosdzán biká' nashaadá' ni'gosdzán biká' nnee begot'iinií nshj.

⁶ Ágáñniidá' ni'zhj' hadnzhéégo bizhígíí leezh yil naidiziidgo nnee biñáá ágodinihíí biñáágo yídezhizh,

⁷ Gábiñiiigo, T'i, tá'ngisyú nñáh, túsikáni biyi', Silóam holzéhi, (Hil'a' golzeego ágolzéhi.) Áik'ehgo nneehíí tá'digisyú óyáá, áidí' go'jigo nadzá.

⁸ Nnee bit'ahd' daagolínií, la'íí biñáá ágodjhdá' daabo'j' n'íí gádaañii, Díí nneehíí idókeedgo sidaan'íí ya'?

⁹ La'íí gádaañii, Án át'j'í: la'íí, Án ga'anolini at'j'í, daañii: bíí, Shíí ást'j'í, nñii.

¹⁰ Áik'ehgo, Hagot'éégo nináá nágosdlj' daabiñii.

¹¹ Gáníí, Nnee, Jesus holzéhi, gosht'ish áyílaago, shináá yídezhizhdá' gáshilñniid, T'i, tá'ngis, túsikaąyú Silóam holzéhi: áik'ehgo ákú óyáágo ta'désgiz, áidí' shináá nágosdlj'.

¹² Ánhíí hayú? daabiñii. Doo bígonsj da, nñii.

¹³ Nnee biñáá ágodjñ n'íí Phárisees daanlíni yaa yil hikai.

¹⁴ Jews daagodnşinií bijj' Jesus gosht'ish áyílaago nnee biñáá nágosdlj' lék'e.

¹⁵ Phárisees daanlíni nabídaadiikid, Hagot'éégo nináá nágosdlíi? Gádaayihni, Jesus gosht'ish shináá yídezhizh, áidí' ta'désgizgo gosh'íi násisdlíi.

¹⁶ Phárisees daanlíni la' gádaañii, Díi nneehíi doo Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'hi da laa, godilziníi bijíi doo godnłsı dahíi bigha. La'íi gádaañii, Hagot'éégo nnee Bik'ehgo'ihí'nañ doo yidnłsı dahíi godiyihgo aná'ol'íi? Áik'ehgo bigha ilts'á'kai.

¹⁷ Nnee bináá ágodih n'íi gánádaayikdo'niid, Nihíi nináá anágodlaahíi nt'é bilnñii? Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'izíidi at'íi bildishni, nii.

¹⁸ Jews daanlíni nnee bináá ágodih n'íi bináá nágosdlíihíi doo daayodlaa dago báá hik'e bitaa yiká anñidgo,

¹⁹ Nayídaadiikid, Ya' díi nohwizhaazhé bináá ágodihgo gozłíi dohnii n'íi née? Hagot'éégo go'íi k'adíi?

²⁰ Báá hik'e bitaa gádaabiñii, Díi nohwizhaazhé at'éégo bígonłzı, bináá ágodihgo gozłíi ni':

²¹ K'adíi hagot'éégo go'íi, hadíi bináá anágodlaahíi doo bígonłzı da: an goyaq silíi; nahódaadolkiid: dabíi adáyalti' le'.

²² Báá hik'e bitaa Jews daanlíni yédaaldzidhíi bigha ádaañii lék'e: dahadíi, Christ at'íi, niigo baa nagolñi'yúgo Jews ha'análséhdí' ch'élt'e'go ilk'idá' ndaagoz'aa lék'e.

²³ Ái bigha báá hik'e bitaa ágadaañniid, An goyaq silíi; nahódaadolkiid.

²⁴ Nnee bináá ágodih n'íi yiká anádo'niidgo, Bik'ehgo'ihí'nañ zhá ba'ihénnzi: díi nneehíi Bik'ehgo'ihí'nañ doo yidnłsı dago bídaagonłzı, daañii.

²⁵ Nneehń gáníi, Bik'ehgo'ihí'nañ doo yidnłsı da shíhíi, yidnłsı shíhíi doo bígonsı da: da'ágát'éé ndi dała'á zhá bígonsı, shináá ágodih n'íi, k'adíi gosh'íi.

²⁶ Phárisees daanlíni gánádaabikdo'niid, Hagot'éégo aníllaa? Hagot'éégo nináá ná anágodlaa? ²⁷ Nneehń gádaabiñii, Ik'idá' nohwił nagosisni' ndi doo daashidolts'aa da ni': nt'é bigha nohwił nanágosni'? Ya' nohwił addó' biké' hikaahíi daahleeh née?

²⁸ Áidí' dénch'ého bich'í' yádaakt'go gádaañii, Ni zhá biké' higaahíi níłi dagá; néehíi Moses biké' hikaahíi daandlıi.

²⁹ Bik'ehgo'ihí'nañ Moses yich'í' yakti' n'go bídaagonłzı: áidá' díi nneehíi hadí' naghaa shíhíi doo bídaagonłzı da.

³⁰ Nneehń gánádaabikdo'niid, Hagot'éégo hadí' naghaa shíhíi doo bídaagonłsı da, áidá' shináá shá anágodlaa.

³¹ Hadíi Bik'ehgo'ihí'nañ doo daayidnłsı dahíi doo bídaayésts'aa dago bídaagonłzı: áidá' dahadíi Bik'ehgo'ihí'nañ yokáahíi, la'íi an dábil bik'ehgo anát'íi híi Bik'ehgo'ihí'nañ biyésts'aa.

³² Ni'gosdzán álzaad' yushd'ı' godezt'i'go nnee bináá ágodihgo gozłíi n'íi go'íi nasdlíi t'ah doo golzee da.

³³ Díi nneehíi doo Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí' dayúgo, doo nt'é áyóléh at'éé da.

³⁴ Gádaabiñii, Ncho'íi zhá bil gosinílinihi, nohwił ch'ídaagons'h'aah nihó'ni née? Áik'ehgo Jews ha'análséhdí' ch'ídaabist'e'.

³⁵ Ch'ídaabist'e'íi Jesus ya'ikonziidá' baa nyáágo gábiñii, Ya' Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' hondlaa née?

³⁶ Nneehń gáníi, Hadíihíi baa shıł nagolñi', sheBik'ehń, áik'ehgo hoshdlaa doleel.

³⁷ Jesus gábiñii, Ik'idá' h'íi, nich'í' yakti'íi an at'íi.

³⁸ Nneehń, SheBik'ehń, noshdlaa, nii. Áidí' yoskaqad.

³⁹ Jesus gáníi, Aayá'iti'híi bigha ni'gosdzán biká'zhí' niyáá, hadíi doo daago'íi dahíi daago'íi nádaadleehíi bigha; áidá' hadíi daago'íinií bináá ádaagodih daaleeh.

⁴⁰ Áíge Phárisees daanlíni la' bit'ahyú nadaaziinií díi daidezts'aaqad' gádaabiñii, Ya' née aldó' nohwináá ádaagodih née?

⁴¹ Jesus gánádaabikdo'niid, Nohwináá ádaagodihyúgo nohwincho'íi ádih doleel ni': áidá' k'adíi, Daagoihit'íi, daadohni; áik'ehgo nohwincho'íi t'ah be'ádaanoht'éé.

10

¹ Da'anii, da'aniiigo gádaanohwildishni, Dahadíi dibelíi ha'anánihi ch'ígót'i'dí' doo ha'anádah dadá' lahyúgo yitisyú ha'anádahíi, an in'íihi dagohíi aayihí'niiki nlii.

² Hadíi ch'ígót'i'dí' ha'anádahíi dibelíi nanyoodi nlii.

³ Ch'íná'itih yaa sidaahn ná bó'o'itih; an bidibelíi yich'í' aníigo daidits'ag: dabíi bidibelíi bizhi' yee yich'í' aníigo ch'iyihiniil.

⁴ Dabíi bidibelíi ch'iyihiniikdá', yádih dahdigháh, áik'ehgo dibelíi biké' dahnádiłséh: bizhihíi yídaagolsıhíi bigha.

⁵ Nnee doo yídaagolsı dahíi doo yiké' dahdikáh da, daazhógo bits'á' dahnádiłséh; an bizhihíi doo yídaagolsı dahíi bigha'

⁶ Ái Jesus bil ch'ígó' aahgo ádaabiñniid; áidá' nt'é niigo anii shíhíi doo bil ídaagozı da.

⁷ Jesus gánadaabikdo'niid, Da'anii, da'anii go gádaanohwildishnii, Shíi ch'ígót'i'í nshlji, dibelji ha'ána'nilgee.

⁸ Dashíntse híkaihií dawa da'in'íhií la'íi aadaayihí'niíhií daanlji; áí dibelji doo daabidits'ag da.

⁹ Shíi ch'ígót'i'í nshlji: hadín shíi shinkáayú ch'ínyááhií hasdádogaak, áík'ehgo ha'ánadáhií' ch'ínadángo da'iyáq doleel.

¹⁰ In'íhií in'íhií bigha nadáh, la'íi na'iltseedhií bigha, dawahá da'ílií yilchiihií bigha: shihíi kó'ihí'na' daagolji doleelhií bigha niyáá, dázho bitisyú ch'ída'izkaadyú ihí'naahíi bee daach'ihinaa doleel.

¹¹ Shíi dibelji nanyoodii nlt'éhi nshlji: dibelji nanyoodii nlt'éhi bi'ihí'na' ndi bidibelji yá nyiné'.

¹² Hadíi na'iziidíi, doo dibelji nanyoodii nlii dahíi, doo dibelji biyéé dahíi, ma'cho higaal go yo'íidá' dibelji yits'á'yúgo nádilwo'i; áík'ehgo ma'chohií dibelji la' yil ndaadeel, la'íhií náholsééh.

¹³ Na'iziidíi daazhógo na'iziidhií bigha, dibelji doo yaa bil goyéé dahíi bigha yits'á' nádilwo'.

¹⁴ Shíi dibelji nanyoodii nlt'éhi nshlji, shidibelji bídaagonsi, shiyéehíi shídaagonsi.

¹⁵ ShíiTaa shígósihií k'ehgo shíi aldó' shíiTaa bígonsi: shí'ihí'na'íi dibelji bá ndiishné'.

¹⁶ Shidibelji lahyúgo ha'ánsiil: áí aldó' bil námishkáh, áí shizhihií daidiits'ih doleel; áí dala'ázhí' nádeeh, dibelji nanyoodii dala'á hileeh.

¹⁷ Shí'ihí'na'íi nniishné', nádiishné' doleelgohií bigha shíiTaa bil nshoq.

¹⁸ Doo hadín shits'á' náidoné' át'éé da, dashínik'eh ndiishné'. Dashii shinawodíi bee ndiishné', dashii shinawodíi bee nádiishné'. Díi shíiTaa yee shá ngon'áq ni'.

¹⁹ Díi yati'híi bigha Jews daanlíni ilts'á'kai.

²⁰ Láágo gádaaníid, Ch'iidn biyi' golji, biini' ádih; nt'é bigha hídaayohts'áq?

²¹ La'íi gádaaníid, Ch'iidn biyi' golíinií doo díi k'ehgo yafti' da go'íi. Ya' ch'iidn nnee bináá ágodiníi yináá yá ánágodle' néé?

²² Haigo Jérusalemgee da'ch'okaqah goz'aaníi Bik'ehgo'ihí'na' ba' its'ágót'áq bee bínágoniihgo da'idáqgee ngonyáá.

²³ Da'ch'okaqah goz'aqgee Solomon bich'ínágohin'áq yune' Jesus anádaal lék'e.

²⁴ Jews daanlíni baa ía'adzaago gádaabihii, Da'os'ahzhí' láq nohwil nagoln'go ánt'ee? Christ níífyúgo dabigóziigo nohwil nadaagoln'.

²⁵ Jesus gádaabihii, Nohwil nadaagosisni' ni', ndi doo daashohdláq da: shíiTaa bizhi' bee áná'esh'ílií dabigóziigo yee shaa nagoln'.

²⁶ Áidá' doo shidibelji daanohlji dahíi bigha doo daashohdláq da.

²⁷ Shidibelji shizhihií daidits'ag, áí bídaagonsi, áí shiké' anákah:

²⁸ Ihi'naa doo ngonel'áq dahíi baa daasiiné'; doo da'ílií daaleeh dago doo hadín shilák'e hayoniil at'éé da.

²⁹ ShíiTaa shainilíi dawa yitiso at'éhi nlii; doo hadín shíiTaa bilák'e hayoniil yínel'áq da.

³⁰ Shíi hik'e shíiTaa bilgo dala'á ndlji.

³¹ Jews daanlíni tséé nádaayiheslaa, yee daabolne'go.

³² Jesus gádaabihii, ShíiTaa bits'á'dí' nlt'éégo áná'ol'íhií doo alch'idn nohwil ch'í'nah ashlaa da; hadíhií bigha nádashidoone'?

³³ Jews daanlíni gádaabihii, Nlt'éégo áná'íli'íhií bigha doo nádaanilne' da; áidá' Bik'ehgo'ihí'na' dénchog'go baa yánti'híi bigha; ni nnee líni Bik'ehgo'ihí'na' áná'íli'íhií bigha.

³⁴ Jesus gádaabihii, Dilzini daanohlji nohwildéniid, golzeego nohwá begoz'aaníi biyi' bek'e'eshchiji shj ya'?

³⁵ Bik'ehgo'ihí'na' biyati' baa daasné'íi nnee dilzini daihiiigo yozhiiyúgo, Bik'ehgo'ihí'na' biyati' bek'e'eshchiinií doo k'ihzhí' ngot'áq dago;

³⁶ Ya' shíi shíiTaa its'á'shiíntúgo ní'gosdzán biká'zhí' nkeshin'a'íi, Bik'ehgo'ihí'na' nchog'go baa yánti', daashíldohnií néé; Bik'ehgo'ihí'na' biYe' nshlji, dishnihií bigha?

³⁷ ShíiTaa ánat'íhií k'ehgo doo ánasht'íi dayúgo, doo daashohdláq da.

³⁸ Áidá' be'ánasht'íi yúgo, doo daashohdláq da ndi, ánasht'íhií daahohdláq; áí bee shíiTaa shiyi' golíhií, la'íi shíiTaa biyi' gonshíhií bídaagonotsi, la'íi daahohdláq doleel.

³⁹ Áí bigha daabiltsoodgo ch'éh ánáadaabil'ji; ndi bits'á' hach'iyáá.

⁴⁰ Áidá' Jesus Jórdan túlíinií hanaayú onaanázzaa, John dantsé baptize ágóláa goz'áqzhí'; akú nagháa.

⁴¹ Nnee láágo baa heskaigo gádaanii, John doo godiyihgo áná'ol'íhií áyílaa da: ndi John díi nnehií yaa nagoln' n'íi dawa da'anii lék'e.

⁴² Áík'ehgo áígee láágo daabosdláq.

11

1 Béthany golzeegee nnee la', Lázarus holzéhi, nniih lèk'e, áí kịh goznilgee Mary la'íi bik'isn Martha daagoljii.

2 (Án Maryhii Jesus ik'ah yik'i yaa yiziidgo bitsizil bee bikee yá k'eyildee n'íi, án bilah Lázarus holzéhi nniih.)

3 Lázarus bilahkii Jesus yich'í' yati' bá ot'áá, NohweBik'ehń, nił nzhóni nniih, daayilniigo.

4 Jesus yidezts'aqáda' gánii, Dii nniihii doo datsaahgo at'éé da, áidá' Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo ye'at'ééhi ch'í'nah alnéhgo ágot'ii, la'íi Bik'ehgo'ihí'nań biYe' ízisgo ye'at'ééhi ch'í'nah hileeh doleehii bigha.

5 Jesus, Martha hik'e bik'isn la'íi Lázarus bilgo bil daanzhoq.

6 Lázarus nniihgo ya'ikonziida', da'akú sidaago naki bee náyisqaq lèk'e.

7 Ái bikéda'go Jesus bitsilke'yu gádaayilni, Judéayú náadóokáh.

8 Áidá' bitsilke'yu gádaabilni, NohwiNant'a', da'ániidego Jews daanlíni nił ndaazilmé'go hádaat'ii ni'; ndi ya' akú nádiidzaa nées?

9 Jesus gánadaabildo'niid, Ya' dala'a jii doo nakits'adah lénadihikos da nées? Dahadiń jiihii yiyi' naghayúgo, doo hayaa nageeh at'éé da, dii ni'gosdzán biká' begot'iinii yo'iihii bigha.

10 Dahadiń t'é'yú higaalyúgo hayaa nageeh, biyi' yune' begot'iinii ádihi bigha.

11 Ániidii bikéda'go gánadaayildo'niid, Nohwi'eké Lázarus ilhosh; ch'ínansiidyú déyáa.

12 Bitsilke'yu gádaabilni, NohweBik'ehń, Lázarus ilhoshyú nlt'éé nádleeh gádnii.

13 Jesus, Lázarus daztsaq, niigo anii: áidá' bitsilke'yuhii hánayołgo ilhoshgo áyilni lə́a daanzi lèk'e.

14 Jesus ániita ch'í'nah ádaagozlaa, Lázarus daztsaq, niigo.

15 Da'ohdlaq doleehii bigha doo akú nashaa dahii nohwá shil gozhóq; ndi halqa bich'í'yú dookáh.

16 Thomas, Dídymus holzéhi, itsilke'yu yił daanlíni gádaayilni, Néé áldó' akú dookáh, Jesus bil nadaan'ne' doleelgo.

17 Lázarus ik'idá' le'sitiiigo dii'í bee yisqaqyú Jesus nyáa lèk'e.

18 Jerúsalemđi' nakidn dahgostq'yú shj Béthany goz'áq:

19 Áidi' Jews daanlíni lə́ago Martha hik'e Mary bilah n'íi bigha bidag yádaakti'go baa heskai.

20 Martha Jesus higháhgo ya'ikonziigo dagoshch'í' yich'í' ch'ínyáago yaa nyáa, Mary kịh yune' sidaada'.

21 Martha Jesus gáyilni, SheBik'ehń, kú síndaayúgo shilah doo daztsaq da doleel ni'.

22 K'ad ndi dant'éhéta Bik'ehgo'ihí'nań bíhónkeedii naa yiné'go bigonsi.

23 Jesus gábilni, Nilah naadidodaal.

24 Martha gábilni, Nnágodzaahii bijii nách'idikáhgee naadidodaalgo bigonsi.

25 Jesus gábilni, Shii shilahyú nnee naadidokaah, shii ihí'naahi nshjii: dahadiń shodlaqyúgo daztsaq ndi, hinaa nádodleel:

26 Dahadiń hinaago shodlaani doo datsaah at'éé da. Ya' dii hondlaq nées?

27 Martha gábilni, Ha'oh, sheBik'ehń: Christ, Bik'ehgo'ihí'nań biYe' ni'gosdzán biká' hígháhi níłigo hoshdlaq.

28 Gániiida' onázzaago dant'éhego bik'isn Mary gáyilni, Ilch'ígó'aahii kú nyáago nokéed.

29 Mary áí yidezts'aqáda' dagoshch'í' nádiidzaago yich'í' oyáa.

30 Jesus Martha baa nyáa n'íígee t'ah sidaago, doo hwahá kịh goznilyú hígháh da.

31 Jews daanlíni bidag yádaakti'go kịh yune' yił naháztqa n'íi Mary hwéheego nádiidzaago ch'ínyáahii daayo'iiigo yiké' dahiskai, Lázarus le'sitiiyú hichagyú deyaa shj, daanii lèk'e.

32 Mary, Jesus sidaayú nyáada' yiltsaago yiyahzh'í' hayaa adzaa gániiigo, SheBik'ehń, kú síndaayúgo shilah doo daztsaq da doleel ni'.

33 Jesus Mary la'íi Jews daanlíni yił hikai n'íi bilgo daachago yo'iiida' biyi'siziini doo bil gozhóq da lèk'e,

34 Áik'ehgo gánii, Hayú ndaasotjii láni? NohweBik'ehń, yushde' akú dii'ii, daabilni.

35 Jesus hichag lèk'e.

36 Jews daanlíni, Dážhó bil nzhq lèk'e! daanii.

37 Áidi' la' gánadaado'niid, Nnee bináa ágodini déz'iiigo ányiidlaa n'íi, dii nnee áldó' doo datsaah dago áyílaa doleel láń shj ya'?

38 Jesus bidayi' Chad nadesdzaago, Lázarus le'sitiiyú nyáa. Tsébi'i'án yune' sitjii, tséé binásgee daaden'áago.

39 Jesus gánii, Tséé yó'odaah'aah. Nnee daztsaanii bilah Martha gábilni, SheBik'ehń, k'adii nchq' siljii go'jii, dii'í yisqaqáda' daztsaq n'íi bigha.

40 Jesus gábilni, Ondlaqyúgo Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' ízisgo ágot'eehii híłtséh doleel, ya' doo ágánidéniid da lá nées?

⁴¹ Áik'ehgo daztsaaníi sitíjgee tséé binásgee daaden'aaníi yó'odaiz'aa. Jesus hadag déz'íidá'gáníi, ShiTaa, shidints'agíi na'ihénsi.

⁴² Dábik'ehh shidints'ago bígonsi, ndi kú nnee nadaazihíi bighá ádéniid, shin'a'íi daayo-dlaa doleehíi bighá.

⁴³ Ágánniidá' adíid yiká aníi, Lázarus, aadi' ch'ínáh, yíhni.

⁴⁴ Nnee daztsaa n'íi bigan la'íi bikee nadik'á' bik'ídaadesdizgo; binii áldó' nadik'á' bik'ídesdizgo ch'inyáá. Jesus gádaabiñni, K'eda'oh'ad, áik'ehgo dowáh.

⁴⁵ Áidi' Jews daanlíni lágago Mary yil hikai n'íi, Jesus adzaahíi daayo'íigo daabosdlaaq lèk'e.

⁴⁶ Áidá' la', Phárisees daanlíni yich'i' okaigo, Jesus anát'íidíi yaa yil nadaagosni'.

⁴⁷ Áik'ehgo okaah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi hik'e Phárisees daanlíni bílgo nnee yanádaalhiíi íla'ádaizlaago gádaayihni, Hago lágá ádaahi'ne'? Díi nneehíi godiyihgo aná'ol'íhíi lágago anát'íil.

⁴⁸ Dayúweh díi k'ehgo anát'íihyúgo nnee dawa dánko daabodlaaq doleehi at'éé; la'íi Romans daanlíni nalséehgo nohwi'okaa goz'aaníi la'íi nohwini'íi nohwaa daagohet'aah.

⁴⁹ Áidi' ái ádaanniidíi la', Cáiaphas holzéhi, ái legodzaahíi biyi' okaah yebik'ehi da'tiséyú sitíni gádaabiñniid, Doo nt'é bídaagonolsi da,

⁵⁰ Nnee dala'á nnee dawa yá datsaahgo zhá nzhoo, áik'ehgo zhá Jews daanlíni dawa doo da'ílii hileeh da, ái doo nohwil bídaagozi da lágá.

⁵¹ Díi doo dabnik'ehgo aníi da: ái legodzaahíi biyi' okaah yebik'ehi da'tiséyú sitíigo, Jesus Jews daanlíni yá datsaah doleehíi dabíntsé yaa nagolni'.

⁵² Doo Jews daanlíni zhá bá datsaah da, ndihíi Bik'ehgo'ih'i'nañ bichagháshé dawa ílts'á'yú nadaakaihíi dala'ázh'i' análnéehgo áldó' bá datsaah doleehi.

⁵³ Ái bijíidí' godezt'igo hagot'éégo Jesus daayizilheehíi yee nadaagoshchíi.

⁵⁴ Ái bighá Jesus doo dayúweh Jews daanlíni bitah ch'í'nah naghaa da; ndi áidi' da'igolíyú ba'ashhahgee goz'áni biyi' kíh gozni' Ephraim golzeeyú óyáá, áígee bitsilke'yu yil naháztaq.

⁵⁵ Bitis-hagowáh n'íi bee biná'godiníhgo Jews da'iyáahíi bich'i' goldohdá', Jews daanlíni lágago okaah zhínéégo ílch'i' ádaach'idilne'híi bighá íl'anidi' Jerúsalem yúdag oheskai.

⁵⁶ Da'ch'okaa goz'aa yune' nadaazi'go Jesus yiká daadéz'igo gádaahíidí'ni, Nt'é daanojsi, da'idaayú hínáh doleehi shi ya'?

⁵⁷ Okaaah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi la'íi Phárisees daanlíni, dahadíi Jesus hayú naghaahíi yígólsiyúgo bíl nadaagolni'go yá ndaagoz'aa, daayiltsoodhíi bighá.

12

¹ Bitis-hagowáh n'íi bee biná'godiníhzh'i' gostán yilkaah godzihdá' Jesus Béthanyú riyáá, Lázarus daztsaaqá'dí' náyihilna' n'íi golíyú.

² Áígee o'í'ááyú bá áda'ch'izlaago Martha koch'i' ndaahazkaa, Lázarus itah bíl da'ch'iyaa lèk'e.

³ Mary ik'ah lán ílini, spikenard holzéhi, dala'á dahdidleego Jesus bikee biká'zh'i' yaa yiziidgo bitsizil yee k'eyilée: kíh yune' ik'ah líkagolchiníi dahot'éhé godideznag.

⁴ Áidá' Judas Iscáriot, Simon biye', Jesus bitsilke'yu itah níni, ch'íbido'aahíi gáníi,

⁵ Zhaalihíi tét'iyéhií bitah'i'niihíi bighá nt'é bighá díi ik'ah doo taagi gonenadín penny izlíigo nahazni da?

⁶ Díi aníihíi doo tédaat'iyéhií yaa bíl goyéégo anii da; ndi in'íhi nliihíi bighá anii, bestso bizis nayi'aago bestso biyi' odaach'ihilkaadíi náyihiniil.

⁷ Jesus gáníi, Ch'ík'eh at'íi: leeh shi'dilteehíi bijíi doleehíi bighá da'áik'ehgo nainé' nzhoo.

⁸ Tédaat'iyéhií dábik'ehh nohwitahyú nadaakai; shihíi doo dábik'ehh nohwitahyú nashaa da doleehi.

⁹ Jews daanlíni lágago Jesus áku naghaago yídaagołsigo baa náńsáá, doo dá Jesus zhá bighá da, Lázarus daztsaaqá'dí' náyihilna' n'íi daayiltséhií bighá áldó'.

¹⁰ Áidá' okaah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi Lázarus áldó' zideego doleehíi yaa nadaagoshchíi;

¹¹ Bíi bighá Jews daanlíni lágago Jesus daayosdlaaqdo bits'á' daheskaihíi bighá zideego hádaat'íi.

¹² Ái iskaa hik'e nnee lágago da'idaayú híkaihíi Jesus Jerúsalemíi hígháhgo ya'íkodaanzíidá',

¹³ Ch'il, palm holzéhi, bits'adaaz'aahíi daayonilgo, yidááhzh'i' deskaigo nádaadilghaazhgo gádaani, Hosánna: Israel hat'íi bíNant'a' nlini, Bik'ehgo'ih'i'nañ bizhi' yee higaahíi bits'á'dí' gózhó' le'.

¹⁴ Jesus túlgayé bizhaazhé yaa nyáágo yiká' dahnezdaa; dá bek'e'eshchiini k'ehgo,

¹⁵ Doo néndzid da, Sion bizhaazhé níni: níni'íi, niNant'a' higaal, túlgayé bizhaazhé yiká' dahsdaago, nii.

16 Jesus bitsilke'yu dantségee doo bil'idaagozi da: ndi Jesus izisgo ye'at'éehii ch'i'nah ágolzaadá, díi bak'e'eshchii n'íi la'íi ábi'dilzaahii yínadaalnii.

17 Jesus Lázarus daztsáadi' náyihilna'go tsébi'i'í'ándi' ch'ínáah yiln'niid n'dá' n'nee bináá'ánágot'jil' n'íi yaa nadaagosni'.

18 Godiyihgo ágodzaahii ya'íkodaanzihii bigha n'nee Jesus yidááhzhí' onaksáá.

19 Áik'ehgo Phárisees daanlíni gádaahídi'nii, Doo hagot'éego ládaahodle'go da laq; daadeh'íi, ni'gosdzán biká' n'nee dawa biké' dahnádnksáá.

20 N'nee Greeks daanlíni la' itah náánsáá, da'idaqágee da'ch'okaqahúy.

21 Ái Philip yaa hikai, Gálílee biyi' Bethsáida golzeedi' gólíni, áik'ehgo gádaabihii, Jesus daahihíiltseh hádaahiit'íi.

22 Philip Andrew yil nagolni'yú óyáá: Andrew, Philip yil o'áázhgo Jesus yil nadaagosni'.

23 Jesus gádaabihii, Shíi, n'nee k'ehgo Niyááhíi, izisgo be'ánsht'eehii ch'i'nah hileehii bee biká' ngonyáá.

24 Da'anii, da'aniigo gádaanohwildishnii, T'oh naghái biyigé doo leezh biyi' onehezdeego daztsáa dayúgo da'ágát'éé nt'éé: áidá daztsáayúgo zhá binest'á' láq hileeh.

25 Dahadíni bi'ihí'na' bil'íllíhii bi'ihí'na' bits'á' da'íllí hileeh; áidá' dahadíni díi ni'gosdzán biká'gee bi'ihí'na' doo bil'íllí dahii ihí'naa doo ngonel'áq dahii yee hínaa doo.

26 Dahadíni shá na'iziidyúgo shiké' higaal le'; hayú nashaayú ákú shá na'iziidii ákó' nagháa doleel: dahadíni shá na'iziidii shiTaa bidnshii at'éé.

27 Shiyi'sizini doo bil'anii da k'adíi; nt'ésha' dishniih? ShiTaa, díi shich'í' ágonéhií bits'á' hasdáshíftteeh, dishniih n'ee? Dah, díi shich'í' ágonéhií bigha niyááhi at'éé.

28 ShiTaa, izisgo nizhi'íi ch'i'nah ánlé'. Áik'ehgo yaaká'di' hadziihii gán'niid, Ik'idá' izisgo nizhi'íi ch'i'nah áshlaa ni', áik'ehgo ch'i'nah ánáánshle'.

29 N'nee bit'ahgee nadaaziinii la' ái daidezts'áqgo gádaanii, Ides'nih: la'íi gádaanii, Bik'ehgo'ihí'na' binal'a' yaaká'di'hi bich'í' hadzii.

30 Jesus gán'íi, Díi hadziihii doo shíi shigha da, nohwii nohwichá' ánniiid.

31 K'adíi díi ni'gosdzán biká' ágot'eehii baa yá'iti': áik'ehgo ni'gosdzán binant'a' ch'idolt'eel.

32 Shíi ni'dí' ts'ídag dahshidi'diiltjyúgo n'nee dawa ích'í'go ashdléh.

33 Hagot'éego datsaah doleehii bebígózhíi bigha ágánniiid.

34 N'nee gánádaado'niid, Begoz'aanii biyi', Christ dahazhí' golíi, golzeego n'ee daasidiits'áq: nt'éé bigha, N'nee k'ehgo Nyááhíi ts'ídago dahbidi'dolteel, n'ni áidá'? N'nee k'ehgo Nyááhíi n'niihíi hadín álnnii?

35 Jesus gádaabihii, Be'idindláadíi dé't'íh'ézhí' t'ah nohwá begot'íi. Be'idindláadíi t'ah golíidá' bee nahkai, dahyúgo godilhiíi nohwitis hileeh: dahadíni godilhiiyú nagháahii hayúgo higaahii doo yígólsi da.

36 Be'idindláadíi t'ah nohwá begot'íidá', be'idindláadíi daahohdláq, áik'ehgo idindláadíi bichagháshé daadoleel. Jesus díi yee hadziidá' yits'á' nyáágo yits'áq nádest'íid lék'e.

37 Godiyihgo áná'ol'íllíi láqgo bináá'áyíllaa ndi t'ah doo daabodlq da:

38 Esáias, Bik'ehgo'ihí'na' binkááyú na'iziidi gán'niid n'íi begolne'hii bigha ágodzaa, NohweBik'ehni, nadaagosii'níi hadín yosdlqad? La'íi hadín nohweBik'ehni bigan binawodíi bil'ch'i'nah alzaa?

39 Ái bigha doo da'odlq da, Esáias gánádo'niidhii bigha.

40 Bináá'ádaagodi'ngo, la'íi bijii daant'izgo áyíllaa; dahyúgo bináá' yee daayo'íi, la'íi bijii bee bil'idaagozi, áik'ehgo shich'í' ádaane'go nádaasziih doleel.

41 NohweBik'ehni bits'á'idindláadíi yo'íidá' yaa ya'ti'go Esáias ágánniiid lék'e.

42 Da'ágát'éé ndi nant'an daanlíni láqgo Jesus daayosdlqad ndi Phárisees daanlíni yédaaldziidgo doo ch'i'nah yaa nadaagolni' da, Jews ha'ánáshéndi' ch'ínohwidinedzoodhi at'éé dánko daanzigo:

43 Bik'ehgo'ihí'na' bil' nzhonúi doo dázhó hádaat'íi dadá' n'nee bil' nzhonúi zhá itisgo hádaat'íi.

44 Jesus hadíid hadziigo gán'niid, Dahadíni shodlqahii doo shíi zhá shodlqá da, áidá' shíni'a'n ákó' yodlqá.

45 Hadín sho'inií shíni'a'n yo'íi.

46 Be'idindláadíi nshíigo ni'gosdzán biká'zhí' niyáá, dahadíni shodlqahii doo godilhiiyú nagháa le' at'éé da.

47 Dahadíni ádishniihii yidits'agdá' doo yikisk'eh at'éé dahii, án doo baa yashti' da: ni'gosdzán biká' n'nee doo baa yashti'go niyáá da, hasdáshishniigo niyáá.

48 Dahadíni doo háshit'íigo shiyati' doo nágodi'aah dahii baa ya'ti'íi golíi: yati' bee yási'ti'íi nnágodzaahii bijii baa ya'ti' doleel.

⁴⁹ Doo dashínik'eh yásílti' da, shiTaa shin'a'n nt'é dishniigo yashti'íí, nt'é dishniigo hasdziihí shá ngon'áá.

⁵⁰ Díí bígonsí, hadín biyati' bikísk'eh at'ééhíí ihí'naa doo ngonel'áá dahíí yee hínaa doleek: áik'ehgo shiTaa áshíniihíí bikísk'eh yashti'.

13

¹ Bitis-hagowáh n'íí bee bíná'godiníhgo da'idááhíí dabíntsé, Jesus ní'gosdzán yits'á' biTaa yich'í' nádiidáhíí biká' ngonyáágo yígótsídá', ní'gosdzán biká' biké' hikaahíí bíl nzhqoogo dángonyáázhi' bíl nzhqo.

² O'í'ááyú da'ch'iyááda' Simon biye', Judas Iscáriot holzéhi, Jesus ch'íbidí'aahgo ilk'idá' ch'iidn nant'án natsíbilkeesgo ábítsí;

³ Jesus biTaa dawa baidin'áágo yígótsí, la'íí Bik'ehgo'ihí'naán yits'á'dí' n'yaá, Bik'ehgo'ihí'naán yich'í' nádesdzaago áldó' yígótsí;

⁴ Áik'ehgo da'iyáádi' nádiidzaago iká' bí'íhíí ídaa yidiltsooz; ádíí' niibek'e'ildéhé náidnltsoozgo ídinásti'.

⁵ Betádígísé biyi'zhí' tú yaa yiziidgo, bitsilke'yu bikee yá tádaizgizd' niibek'e'ildéhé binasti' n'íí bee yá k'edaayíldéh nkegonyaa.

⁶ Ádíí' Simon Peter baa gonyáágo gábilni, SheBik'eh'n, ya' shikee shá tánángis nées?

⁷ Jesus gábilni, Nt'é bighá asht'ínií k'adyúgo doo bígonsí da, ndi bígonsíhí ndi at'éé.

⁸ Peter gábilni, Shikee doo shá tánógis at'éé da. Jesus gánábildo'níid, Níkee doo ná tásígiz dayúgo, doo níl gonsht'íí da.

⁹ Simon Peter gábilni, SheBik'eh'n, doo shikee zhá shá tánángis da, shigan hik'e shitsits'in áldó' shá tánángis.

¹⁰ Jesus gábilni, Dahadín ténálth'íí bikee zhá táyigis bik'eh, áik'ehgo dásizíí nt'éégo tánágiz: nohwíí tádaano hwidésigiz, ndi doo dánohwigha da.

¹¹ Hadín ch'íbidí'aahíí yígótsíhíí bighá ágánníid, Doo dánohwigha tádaano hwidésigiz da.

¹² Ááł bikee yá tádaizgizgo iká' bí'íhíí ánágodlaa, ádíí' dahnézdaago gádaabilni, Nohwá ásdzaahíí bídaagonóksí nées?

¹³ Ikh'ígó'aahíí la'íí nohweBik'eh'n daashíldohníi: da'áígeé ádaadohníí áí; án nshlíhíí bighá.

¹⁴ Shíí nohweBik'eh'n la'íí nohwíl ch'ígó'aahíí nshíni nohwiikee nohwá tádaasigiz: áik'ehgo nohwíí áldó' nohwiikee látádaahgisgo dávik'eh.

¹⁵ Be'ol'íí doleelíí nohwináá áshláa, áik'ehgo nohwíí áldó' ágádaah'tíí le'.

¹⁶ Da'aníi, da'aníigo gádaano hwíldishni, Na'iziidíí doo binant'a' yitísigo at'éé da; hadín hil'a'íí bin'a'íí doo yitísigo at'éé da.

¹⁷ Díí bídaagonóksígo, be'ánádaah'tíílyúgo nohwíl daagozhóq doleek.

¹⁸ Doo dánohwigha nohwaá yashti' da: hadíí hanohwínií bígonsí: ndi Bik'ehgo'ihí'naán biyati' bek'e'eshchínií begolne' doleelíí bighá, Hadín bán bíl hishaaníí shich'í' got'ííh.

¹⁹ Doo hwhá begolne' dadá' baa nohwíl nagoshni', áik'ehgo be'ágodzaago da'án nshlíhígo daahohdłá doleek.

²⁰ Da'aníi, da'aníigo gádaano hwíldishni, Dahadín del'a'n náidnltíyúgo, shíí áldó' náshidilteeh; hadín náshidnltíhíí shin'a'á áldó' náidilteeh.

²¹ Jesus ágánníidá' biyi'siziinií doo bíl gozhóq dago, nagoln'igo gáníí, Da'aníi, da'aníigo gádaano hwíldishni, Nohwíí la' ch'íshinoh'aah doleek.

²² Hadííshq' áyilnií daanzígo bitsilke'yu nádaaliné'íí.

²³ Bitsilke'yu la', Jesus bíl nzhónihi, Jesus bitílzhi' bínentíí lèk'e.

²⁴ Áik'ehgo Simon Peter áí nayi'izhgizhgo gáyihi, Nahódn'kíid, hadín áyilnií áí?

²⁵ Bitílzhi' bínentínií Jesus gáyihi, SheBik'eh'n, hadín átnnií áí?

²⁶ Jesus gáníí, Ee'sí'áágo baa dish'ahíí, án áldishni. Yee'iz'áago Judas Iscáriot yaa yin'áá, Simon biye'.

²⁷ Ee'ist'ááhíí náidn'ááda' ch'iidn nant'án, Satan holzéhi beh hiyáá. Jesus gábilni, Nt'é ánlé'íí dahale ánlé'.

²⁸ Da'iyáago naháztaaníí nt'é bighá ágábilniidíí doo la' yígótsíid da.

²⁹ Judas zhaali bizis nayi'aahíí bighá Jesus ágábilni, daanzí láą, Da'idaaníí bá hidán nayíniigo, dagohíí, Tédaat'iyéhií nt'éhéta yaa daayiné', yo'niigo aníí láą daanzí.

³⁰ Judas ee'ist'ááhíí náidn'ááhíí bikédí'go dagoshch'í' ch'ínyáa; ádíí' t'é' gozłíí.

³¹ Ch'ínyááda' Jesus gáníí, K'adíí shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí ízigo be'ánsht'eéhíí ch'í'nah alne', Bik'ehgo'ihí'naán ízigo ye'at'ééhíí shíí shee ch'í'nah alne'.

³² Áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'naán ízigo ye'at'ééhíí shíí shee ch'í'nah alzaayúgo, Bik'ehgo'ihí'naán áldó' ízigo be'ánsht'eéhíí dabíí ch'í'nah ádolíí, dagoshch'í' ch'í'nah ádolíí.

³³ Shichagháshé, dé't'íhézhi' t'ah nohwíl nashkai. Shiká daadeh'íí doleek; Jews daanlíni ádaabildéniidíí k'ehgo nohwíí áldó' gánohwíldishni, Hayú déyááyú doo nohkák at'éé da.

³⁴ Begoz'aanii áníidéhi bee nohwá ngonsh'aah, hił daanojhooqo; dashíí shił daanojshooqhií k'ehgo nohwíí áldó' hił daanojhooqo doleel.

³⁵ Díí bee shiké' hikaahíí daanojhiigo nnee dawa yídaagołsi doleel.

³⁶ Simon Peter gábiñii, SheBik'ehń, hayú dínyaa? Jesus gábiñii, Hayú déyááyú k'adyúgo doo shiké' ńńáh da; áídá' ikédí'go shiké' ńńáh doleel.

³⁷ Peter gábiñii, SheBik'ehń, nt'é bighá k'adyúgo doo níké' disháh da? Shíí niğhą dasiitsąą ndi dábi'eh.

³⁸ Jesus gábiñii, Ya' shíí shighą dantsaah née? Da'anii, da'aniigo gánikdishñii, Tazhik'áne doo hwahá áñiih dadá', taadn doo bígonsi da shiññiih ndi at'éé.

14

¹ Doo nohwíí natsídaahiltó' da le': Bik'ehgo'ihí'nań daahohdłąą, shíí áldó' daashohdłąą.

² ShiTaa goliiyú ląągo nohwiba' goz'ąą: doo ágát'éé dayúgo doo nohwíł nagoshñi' da doleel ni'. Ákú nohwá ilch'i'goshléhyú déyáá.

³ Ákú nohwá ilch'i'goshłaadá' nánshdáhgo t'ąązh'i' nohwíł nádishkáh; hayú sídááyú nohwíí áldó' ákú nasółtaą doo.

⁴ Hayú déyááyú bídaagonłsi, itíñhíí áldó' bídaagonłsi.

⁵ Thomas gábiñii, NohweBik'ehń, hayú dínyaa' doo bídaagonłzi dadá' hagot'éégo itíñhíí bídaagonłzi?

⁶ Jesus gábiñii, Shíí itíñhíí nshłi, da'anii ágot'eehíí, la'íí ihí'naahíí nshłi: shíí shinkááyú zhą shiTaa yaa higháhi at'éé.

⁷ Shiđaagonłsiyúgo shiTaa áldó' bídaagonłsi doleel ni': kodí' godezt'i'go bídaagonłsi, la'íí daahłtsąą.

⁸ Philip gábiñii, NohweBik'ehń, niTaa nohwíł ch'í'nah áñle', áik'ehgo nohwíł dádaabik'eh.

⁹ Jesus gábiñii, Philip, ya' nohwíł nashkaigo ńzaad ogoyááda' t'ah doo shígonłsih da née? Hadín sho'íinú shiTaa yo'ii: áídá' nt'é bighá, NiTaa nohwíł ch'í'nah áñle', nñii?

¹⁰ ShiTaa biyi' gonshłi, la'íí shiTaa shiyi' golii doo hondłąąh da née? Yati' bee yashti'íí doo dashínik'eh yashti' da: shiTaa shiyi' goliińií áńásht'iihí dabii áńayol'ii.

¹¹ ShiTaa biyi' gonshłiigo, la'íí shiTaa shiyi' goliiigo shondłąąh: dagohíí áńásht'iihí zhą bighá shondłąąh.

¹² Da'anii, da'aniigo gádaanojshikishñii, Hadín shodlaanii áńásht'iihí k'ehgo áńat'iił doleel; áńásht'iihí bitisgo ndi áńat'iił doo; shíí shiTaa bich'i' nádésdzáhí bighá.

¹³ Shizhi' hohshiiigo nt'éhéta daahónkeedii nohwá łashle', shiTaa ízigo ye'at'ééhí biYe' bee ch'í'nah ádolñiil doleelgo.

¹⁴ Shizhi' hohshiiigo dant'éhéta daahónkeedyúgo nohwá łashle'.

¹⁵ Nohwíł daanshooqyúgo bengoni' áání bikisk'eh ádaanoht'ee.

¹⁶ ShiTaa hoshkąąh doleel, áik'ehgo la' Kich'oniihí nohwaa naadit'aah, án dahazhi' nohwíł nlii doleel.

¹⁷ Áń Spirit da'anii ágot'éhi ch'í'nah áile'hi; da'án ni'gosedzán biká' nnee doo hagot'éégo nágodí'aah da, doo daayo'ii da, doo yídaagołsi dahíí bighá: áídá' nohwíł bídaagonłsi; nohwíł nlii, la'íí nohwiyi' goliihí bighá.

¹⁸ Nohwits'ą' nádésdzáágo doo dasahndi ádaanoht'ee da doleel: áídí' nohwich'i' nádishdáál.

¹⁹ Dé't'ihézh'i' ni'gosedzán biká' nnee doo nádaashiktséh da; da'ágát'éé ndi nohwíł daashohtséh: shíí hinshnaahí bighá nohwíł áldó' daahinoñaa doleel.

²⁰ Ái bijii shíí shiTaa biyi' nshłi, nohwíł shiyi' daanołhi, shíí nohwiyi' daanshłiíhí bídaagonłsi doleel.

²¹ Hadín bengoni' áání yígółsiyo yikisk'eh at'ééhíí, án bił nshoo: hadín bił nshooní shiTaa bił nzhóni at'éé, áik'ehgo án shił nzhooqo bich'i' ch'í'nah ádinszi doleel.

²² Judas, doo Iscariot dahi, gábiñii, NohweBik'ehń, nt'é bighá ni'gosedzán biká' nnee doo bich'i' ch'í'nah ádnđlél dadá', née zhą nohwich'i' ch'í'nah ádnđlél doleel?

²³ Jesus gábiñii, Nnee bił nshooqyúgo shiyati'íí yikisk'eh at'éé doleel: shiTaa bił nzhooq doleel, áik'ehgo baa nt'aashgo bił daagondlii doleel.

²⁴ Hadín doo bił nshooq dahíí shiyati'íí doo yikisk'eh at'éé da: yati' daadohts'agii doo dashíí shiyati' at'éé da, shiTaa shin'a'n biyati' at'éé.

²⁵ Díí ágot'eehíí bee nohwich'i' yásłti', t'ah nohwitahyú nshłiđá'.

²⁶ Kich'oniihí, Holy Spirit holzéhi, shizhi' biláhyú shiTaa nohwich'i' daidi'paa doleehí dawa nohwíł ch'ígó'aah doleel, nohwíł nagosisñi'íí dahot'éhé binádaañiihgo ánohwíłsi doleel.

²⁷ Ilch'i'gont'ééhíí nohwaa nshné', ilch'i'gont'ééhíí shits'ą'dí' begoz'ánihí nohwaa daanshné': doo ni'gosedzán bits'ą'dí' ágot'eehí k'ehgo nohwaa daanshné' da. Doo nohwíí natsídaahiltó' da le', doo nédaakdzid da le'.

²⁸ Gádaanohwíldéniidí daadisots'áq, Deyáadí' nohwaa náshdáh doleeł. Nohwił daanshoq lek'eyúgo nohwíł daagozhóq doleeł ni', shiTaa bich'í' nádésdzá dishniihí bighá; shiTaa shítisgo at'éhi nlii.

²⁹ Doo hwahá begolne' dadá' nohwíł nagosisni', be'ágodzaadá' da'ohdłáq doleełhí bighá.

³⁰ Kodí' godezt'igo doo ląągo nohwich'í' yádaasht' da: díí ni'gosdzán binant'a' higaahí bighá, án doo shebik'eh da.

³¹ Ni'gosdzán biká' nnee shiTaa shíł nzhóqgo yídaagołš doleełhí bighá, shiTaa shá ngon'áání k'ehgo ánásh'íł. Daohsijh, hikaah le'.

15

¹ Shí dasts'aa dahnanlsé'í da'aniihí nshlii, shiTaa hí dahnanlsé'í nł'éeego áyílsinií nlii.

² Shits'ádaaz'aahí doo nest'a' áile' dahí dawa shits'áyiniil: áidá' shits'ádaaz'aahí nest'a' áile'í náyigeesh, nest'án dayúweh ląągo áiléh doleełhí bighá.

³ Nohwíł ilk'idá' yati' bee nohwich'í' yásiti'í bee daanohwidilkpood.

⁴ Shiyi' daanohlii, shí alđó' nohwiyi' nshlii. Its'ádaaz'aahí doo dabızhá nest'a' áyóléh át'ée da, bá'ó'áhi yiyi' nliiyúgo zhá; nohwíł alđó' nest'a' doo ádaahle' da, shiyi' daanohliiyúgo zhá.

⁵ Shí dasts'aa dahnanlsé'í bá'ó'áhi nshlii, nohwíł shits'ádaaz'aahí daanohlii. Dahadíń shiyi' nliinií, la'í biyi' nshliinií, án nest'a' ląągo áiléhí nlii; shí da'ánshdijhyúgo doo nt'é ádaahléh át'ée da.

⁶ Nnee la' doo shiyi' nlii dayúgo, its'ádaaz'aahí la' yó'olt'e'go náhasganhí k'ehgo yó'obí'dilt'e'; nnee ái its'ádaaz'aahí lenádaihezlaago k' biyi' odaiskaadgo nlii.

⁷ Shiyi' daanohliiyúgo, shiyati' nohwiyi' begoz'aqyúgo, dahádaah'ti'ihí daahóhkeedgo nohwá ádaadolniil.

⁸ Nohwinest'a' ląągo ánadaal'ijlii bee shiTaa izisgo at'éehí ch'í'nah ábi'dilzi; áik'ehgo da'aniigo shiké' hikaahí daanohlii.

⁹ ShiTaa bíł nshóqhi k'ehgo nohwíł shíł daanohshoq: dayúweh shíł daanohshoq le'.

¹⁰ ShiTaa yegos'aaní bikisk'eh ánsht'eego dávik'eh bíł nshóqhi k'ehgo bengoni'áání bikisk'eh ádaanoht'eeyúgo, dávik'eh shíł daanohshoq doleeł.

¹¹ Shits'á'dí' kol'ijóóni nohwiyi' daagol'í doleełgo, la'í dážhó nohwíł daagozhóq doleełhí bighá be'ánohwíldéniid.

¹² Díńko bengoni'áni at'ée, Shíł daanohshooní k'ehgo nohwíł alđó' híł daanohjoq doleeł.

¹³ I'ijóóni díł bitisgo at'éhi doo hadíń ye'at'ée da, nnee bí'ihí'na' bit'eké yá nyiné'í.

¹⁴ Bengoni'áání be'ádaanoht'eeyúgo shít'eké daanohlii.

¹⁵ Kodí' godezt'igo doo dayúweh shá na'iziidí daanohwíłdishniigo daanohwoshí da; na'iziidí binant'a' anát'ijlii doo yígółš da: áidá' shít'eké daanohwíłdishniigo daanohwoshí; shiTaa bits'á'dí' disii'ts'áq'í dawa nohwíł igóziigo ashlaahí bighá.

¹⁶ Nohwíł doo hadaasisokti da, shíł hanohwiheńil, nest'a' ánadaal'ijlyú dahdohkángo nohwaa godini'áq, ái nest'a' daagol'í nt'ée doleełgo; áik'ehgo dant'éhéta shizhi' bíłáhyú shiTaa bídaahóhkeedyúgo, nohwaa yidoné'hi at'ée.

¹⁷ Díńko nohwá ngoni'áq, híł daanohjoq le'.

¹⁸ Ni'gosdzán biká' nnee nohwik'edaannihiyúgo, nohwik'edaannihií dabíntse shik'edaanniigo bídaagonołš.

¹⁹ Ni'gosdzán biká' ágot'eehí bich'í'zhinéé daanohliiyúgo, ni'gosdzán biká' nnee dabíł bich'í'zhinéehí bíł daanzhóni at'ée; áidá' ni'gosdzán biká' ágot'eehí doo bich'í'zhinéé daanohlii da, ndi bits'á' nohwiníł, ái bighá ni'gosdzán biká' nnee nohwik'edaannihi.

²⁰ Nohwich'í' hasdzi n'í bínádaahni, Na'iziidí doo binant'a' yitiso at'ée da, nohwíłéniid. Shiniidaagodezlaayúgo, nohwíł alđó' nohwiniiidaagodile'; ádishniihí yikisk'eh ádaat'ee lek'eyúgo, nohwíł alđó' ádaadohniihí yikisk'eh ádaat'ee doleeł.

²¹ Shizhi'hí bighá díł dahot'éhé ye'ádaanohwile', shides'a'ń doo yídaagołš dahí bighá.

²² Doo niyáago bich'í' yádaasht' dayúgo, doo ncho'go ádaadzaa da doleeł ni'; k'adíł bincho'í bighá doo nt'é yik'ídaagodi'áh da.

²³ Dahadíń shik'ennihi shiTaa alđó' yik'ennihi.

²⁴ Bitahyú aná'ol'ijlii doo hwahá hadíń áile'hi ashłaa dayúgo, doo ncho'go ádaadzaa da doleeł ni': k'adíł shíł hik'e' shiTaa bíłgo daanohwíłtsąqgo nohwik'edaanni.

²⁵ Dabíł bich'í' begoz'aaní biyi' k'e'eshchiinií, Doo nt'é bighá shik'edaanni da, golzeego dahgoz'aaní begolne'go anágot'ijł.

²⁶ Kich'onihí, án shiTaa bits'á'dí' nohwich'í' dish'aa doleełhí nyáago, Holy Spirit da'ani ágot'éhi ch'í'nah áile'hi, shiTaa yits'á'dí' nliini, án shaa nagolni' doleeł.

²⁷ Nohwíł alđó', dantsé godezt'í'dí' nohwíł nashkaihi bighá shaa nadaagołni' doleeł.

16

¹ Doo t'aqzhí' nanánohohdéh da doleełhí bighá díł dawa bee nohwich'í' yádaashti'.

2 Jews ha'ánátséhdí' ch'ídaanohwinihiyood doleel: la'íi dahadíni nohwizes-hiiníi Bik'ehgo'ihí'nañ bá ásh't'íi nzi doleelíi baa gowáh.

3 Ái shiTaa doo yídaagótsi da, shíi ndi doo shídaagótsi dahíi bighá ánadaat'íi doleel.

4 Díi baa nohwíl nagosisni'íi baa gonyáágo, bínádaañnih doleelíi bighá nohwíl nagosisni'. Ilch'ígónsh'aahgo godeyaadá' díi doo baa nohwíl nagosisni' da ni', t'ah nohwíl nashkai n'íi bighá.

5 K'adíi shides'a'n bich'í' deyaáa; áidá' doo la', Hayú dínyaa? daashildohniigo nashídaadołkid da.

6 Díi baa nohwíl nagosisni'híi bighá nohwíi biyi' doo nohwíl daagozhóo da daasolii.

7 Da'ágát'ée ndi da'anii go ánohwíldishni; dahdisháhíi nohwá nzhqo: doo dahdiyaa dayúgo, Kich'oníihíi doo nohwaa hináh da; áidá' óyááyúgo zhá nohwich'í' dish'aa doo.

8 Án'nyáágo nchq'go ágot'eehíi, nzhqo go ágot'eehíi, la'íi aayá'iti'íi ni'gospdzán biká' nnee yil ch'í'nah ádaile' doo.

9 Doo daashodlqá dahíi bighá nchq'go ágot'eehíi bil ch'í'nah ádaile' doleel;

10 ShiTaa bich'í' deyaágo doo nádaashołtséh dahíi bighá nzhqo go ágot'eehíi bil ch'í'nah ádaile' doleel;

11 Díi ni'gospdzán binant'a' baa yá'iti'híi bighá aayá'iti'íi bil ch'í'nah ádaile' doleel.

12 L'áágo t'ah nohwich'í' yashti' ndi k'adíyúgo doo nohwíl ídaagozi da.

13 Áidá' Spirit da'anii ágot'éhi ch'í'nah áile'hi nohwaa nyáágo, da'anii ágot'eehíi dawa nohwá yígótsi doleel: doo dabnik'eh yakti' da doleel; nt'éhéta yidits'agii zhá yaa yakti' doo: la'íi begoldohíi nohwil ch'í'nah ádoliił.

14 Shits'á'dí'go be'ágot'eehíi náidiiné'go, yaa nohwíl nagolni' doleelíi ízisgo be'ánsht'eehíi nohwíl ch'í'nah ádoliił.

15 ShiTaa bits'á'dí'go be'ágot'eehíi dawa shiyéhi at'ée. ái bighá shits'á'dí'go be'ágot'eehíi náidiiné'go nohwíl ch'í'nah ádoliił, déniid.

16 Dét'íhézhi' doo nádaashołtséh da: áidí' dé't'íhézhi' nanádaashołtséh, shiTaa bich'í' deyaáhíi bighá.

17 Bitsilke'yu la' gádaahídi'nii, Dét'íhézhi' doo nádaashołtséh da: áidí' dé't'íhézhi' nanádaashołtséh: la'íi, ShiTaa bich'í' deyaáhíi bighá, daanohwílníihíi, nt'é niigo anii?

18 Gádaanii, Nt'é niigo anii, Dét'íhézhi', níihíi? Néé doo bídaagonlzi da nt'é niigo aniihíi.

19 Jesus nabídaadilkid hádaat'íigo yígótsigo gádaabílnii, Dét'íhézhi' doo nádaashołtséh da: áidí' dé't'íhézhi' nanádaashołtséh, dishniihíi bighá nahídaadołkid née?

20 Da'anii, da'anii go gádaanohwíldishni, Daahchag, la'íi chaal ádaanoht'eedá' ni'gospdzán biká' nnee bil daagozhóo doleel; doo nohwíl daagozhóo da doleel, áidá' doo nohwíl daagozhóo dahíi nohwíl daagozhóo nádaadodleel.

21 Isdzán ilchiigo doo bil gozhóo da, ilchiige ngonyááhíi bighá: áidá' ishchíihíi bikédí'go, ni'gospdzán biká'zhí' nnee yishchíihíi yaa bil gozhóo go, nniih n'íi doo yinálniih da.

22 Áik'ehgo doo nohwíl daagozhóo da k'adíi: ndi nádaanohwíłtságo nohwíl daagozhóo doleel, doo hadín nohwíl gozhóoníi nohwíłts'á' náidoné' at'ée da.

23 Ái bijii doo nashídaadołkid da doleel. Da'anii, da'anii go gádaanohwíldishni, Nt'éhéta shiTaa shizhi' biláhyú bídaahóhkeedíi nohwaa daayiné' doleel.

24 Doo nt'é shizhi' biláhyú daahóhkeed da ngoheyaa: da'óhkeedgo nohwaa hi'né', áik'ehgo dázhó nohwíl daagozhóo doleel.

25 Díi ilch'ígót'aahgo na'goni'íi bee nohwíl nagosisni': ndi ilch'ígót'aahgo na'goni'íi dee bee yánti' da. 26 Dawa bígonlsgo k'adíi bídaagosilzjid, doo hadín nanódkid bik'eh da: díi bee Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí' nyáago daanosidlqad.

26 Ái bijii shizhi' biláhyú da'óhkeed doleel: shiTaa nohwá hoshkqah doo daanohwíłdshniigo da:

27 ShiTaa dabíi bil daanohshqo, nohwíl daanshqohíi bighá, la'íi shiTaa bits'á'dí' níyáago daahosodlqad dhíi bighá.

28 Shíi shiTaa bits'á'dí' ni'gospdzán biká'zhí' nkeniyáa: k'adíi ni'gospdzán bits'á'dí' shiTaa bich'í' nádésdzá.

29 Bitsilke'yu gádaanii, Áníta dabígózi go yánti', ilch'ígót'aahgo na'goni'íi dee bee yánti' da.

30 Dawa bígonlsgo k'adíi bídaagosilzjid, doo hadín nanódkid bik'eh da: díi bee Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí' nyáago daanosidlqad.

31 Jesus gádaabílnii, Áníta da'osodlqad née?

32 Isaq, íltahosohkaigo danohłt'ige go wayú onáhasohkaidá', shizhá dasahndi ch'ídishtlish doleelíi baa gowáh, ilk'idá' biká' ngonyáa: ndi doo dasahndi ch'ínitłizh da, shiTaa bil nash'aashíi bighá.

³³ Shíi shiláhyú ilch'i'gont'éehíi be'ádaanoht'ee doleełhíi bigha díi bee nohwich'i' hasdzii. Ni'goszán biká' góyéego nagowaahíi biyi' nahkai: áidá' nohwil daagozhóq le'; ni'goszán biká' ágot'eehíi bitis silíi.

17

¹ Jesus díi aqł ánniidá' yaaká'yú déz'jigo gánii, ShiTaa, baa gowáh n'íi biká' ngonyáá; shíi, niYe' nshliinií, ízigo be'ánsht'eehíi ch'i'nah áne'go, shíi áldó' ízigo ánt'éehíi ch'i'nah ánshe'.

² Daahinaahíi dawa beshik'ehgo shá ngoñ'aa, hadíi shaa daadín'aaqahíi dawa dahazh'i' ihí'naahíi baa daadínsh'aa doleełgo.

³ Díinko dahazh'i' ihí'naahíi át'éé, danizhá Bik'ehgo'ihí'naa da'aníhi níllíhíi nídaagołs'i, la'íi shíi, Jesus Christ shínn'á'íi, áldó' shídaagołs'i doleeł.

⁴ Ni'goszán biká' ízigo be'ánt'éehíi ch'i'nah ánishłaa: na'idziid shaa dín'aa n'íi aqł ashłaa.

⁵ ShiTaa, k'adíi ni'goszán t'ah doo álne' dadá' ízigo níl be'ánsht'ee n'íi bee dani ízigo be'ánsht'eehíi ch'i'nah áne'.

⁶ Ni'goszán biká' nnee bitahdí' la' shaa nínilíi bich'i' nizhi' bígózigo ashłaa: níyéé daanlii ni', shaa nínil; niyati' yikisk'eh ádaat'ee.

⁷ Dawahá shaa dín'aaqahíi ni nits'á'dí'go yídaagołs'i.

⁸ Yati' shaa dín'aaqahíi bee bich'i' yádaasikt'i; ái nádaidnne', nits'á'dí' níyááhíi da'aníigo yídaagołs'i, la'íi shínn'á'íi daayosdłaad.

⁹ Bá da'oshkqaq: ni'goszán biká' nneehíi doo bá da'oshkqaq da, áidá' hadíi shaa nínilíi zhá bá da'oshkqaq; ái níyéé daanliihíi bigha.

¹⁰ Shíyéehíi dawa níyéé, níyéehíi dawa shíyéé; áik'ehgo ái bee ízigo be'ánsht'eehíi ch'i'nah áshí'delzaa.

¹¹ K'ad doo ni'goszán biká' nashaa da doleeł, áihíi ni'goszán biká' nakai, shihíi nich'i' dahnádishdáh. ShiTaa diyini, hadíi shaa nínilíi nizhi' binawodíi bee daahóntaq', dała'á ndliihíi k'ehgo dała'á daanlii doleełgo.

¹² Ni'goszán biká' t'ah bíl nashkaidá', hadíi shaa nínilíi nizhi' binawodíi bee daahóshat' ni'; binádaadesh'jigo doo la' ch'a'otłizh da, ndi da'ílii hileeh yá gozlíni zhá, Bik'ehgo'ihí'naa biyati' bek'e'eshchiinií begolne'híi bigha.

¹³ K'ad nich'i' nádesdzá; shíl gozhóónii dážhó bee bíl daagoyilshóq doleełhíi bigha díi ni'goszán biká'zh'i' bee yashti'.

¹⁴ Niyati'íi baa bíl nadaagosisni'; ni'goszán biká' ágot'eehíi doo be'ánsht'ee dahíi k'ehgo ni'goszán biká' ágot'eehíi doo be'ádaat'ee dahíi bigha ni'goszán biká' nnee bik'edaanlii.

¹⁵ Ni'goszán bits'á'nníi doo dishniigo oshkqaq da, áidá' ncho'íi bits'á'go ádaanksi, dishniigo oshkqaq.

¹⁶ Ni'goszán biká' ágot'eehíi doo be'ánsht'ee dahíi k'ehgo ni'goszán biká' ágot'eehíi doo be'ádaat'ee da.

¹⁷ Da'aníihíi nits'á'dí' begoz'aanií bee hadaañle': niyati' da'aníhi.

¹⁸ Ni'goszán biká'zh'i' shidíni'á' n'íi k'ehgo, bíi ni'goszán biká'zh'i' odaal'a'.

¹⁹ Bíi bigha godiyini be'ánsht'eego ádishdle', bíi áldó' da'aníhi bee hadaadilne' doleełhíi bigha.

²⁰ Doo dabíi zhá bá da'oshkqaq da, hadíi díi nnee biyati'híi bigha daashodłaq doleełhíi áldó' bá da'oshkqaq;

²¹ Ái dawa dała'á daanlii doleełgo; ni shiTaa nílinihíi shiyi' nlii, la'íi niyi' nshliihíi k'ehgo bíi áldó' dała'á daanliigo nohwiyi' daanlii doleeł: shínn'á'go ni'goszán biká' nnee daayodłaq doleełhíi bigha.

²² Ízigo be'ánsht'eehíi shaa íné'íi baa daasiiné'; dała'á ndliihíi k'ehgo dała'á daanlii doleełhíi bigha:

²³ Shíi biyi' daanshliigo, ni shiyi' nliigo, díi nnee dážhó nłt'éégo ádaabile'go dała'á daanlii doleeł; áik'ehgo ni'goszán biká' nnee shidíni'á'go yídaagołs'i doleeł, la'íi níl nshqohíi k'ehgo níl daanzhóqhíi áldó' yídaagołs'i doleeł.

²⁴ ShiTaa, hadíi shaa nínilíi hayú nashaayú bíl daanshlii doleełgo hasht'jii; áik'ehgo ízigo be'ánsht'eehíi shaa íné'íi daidołtsééł, ni'goszán doo hwahá nni't'aa dadá' níl nshqó lək'ego.

²⁵ ShiTaa, dážhó nłt'éégo ánt'éehíi, ni'goszán biká' nnee doo nídaagołs'i da lək'e: ndi shíi nígons'i, la'íi díi nneehíi shínn'á'go yídaagołs'i.

²⁶ Nizhi' baa bíl nadaagosisni', baa bíl nanádaagosni' doleeł; il'ijóni bee níl nshooníi biyi' daagołlii doleeł, la'íi biyi' daanshlii doleełhíi bigha.

18

¹ Jesus ágánniidá' bitsilke'yu bílgo tú da'ayáhago níni, Cédron golzéhi, hanaa deskai, áigee dégózónégo goz'aaqzh'i' yil okai.

² Judas, ch'íbf'aahíí, áldó' dégózhónégo goz'aaníí yígólsí: Jesus lahgee akú bitsilke'yu yil onákah lék'e.

³ Ákú siláada la'íí aasinilíí, okqah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi hik'e Phárisees odais'a'ihíí, kò'nalbaahíí, kò'diltshíí la'íí benagonlkaadíí daayonilgo Judas yil hikai.

⁴ Jesus díí bee bich'í' ágonéhií dawa yígólsigo áí nneehíí yich'í' nyáágo gádaayihíí, Hadín biká hadaanohtaa?

⁵ Nneehíí gádaabihíí, Jesus, Názarethdí' gólíni. Shíí án ánsht'ee, níí, Jesus. Judas, ch'íbf'aahíí, áldó' itah sizíí lék'e.

⁶ Shíí án ánsht'ee, daabihníí dá' dagoshch'í' t'áqzhí' deheskaigo ní'zhí' nanehezdee.

⁷ Jesus gánádaabikdo níí, Hadín biká hadaanohtaa? Jesus, Názarethdí' gólíni, nádaado níí.

⁸ Jesus gánadí níí, Shíí án ánsht'ee, daanohtwíldé níí: shíí shiká hadaanohtaayúgo, díí nneehíí ch'ík'eh nádókáh:

⁹ Nnee shaa níí doo la' shaa ch'a'okáad da, áníí ní'íí begolne'híí bighá aníi.

¹⁰ Simon Peter, besh be'idiltshé naitííhíí hayidziígo, okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni yána'iziidíí biya dihe'nazhíéégo naidnigizh. Na'iziidíí Málkas holzéhi.

¹¹ Jesus Peter gáyihíí, Nibízh be'idiltshé bizis biyi' onántíí: shííTaa idee yee sha'ikaahíí hishdlaq ndí at'éé.

¹² Ádí' siláada la'íí binant'a' la'íí aasinilíí Jews odais'a'íí Jesus daayitsoodgo hídaayist'óo,

¹³ Ádí' dantsé Ánnas holzéhi bich'í' odaizlóz; án Cáiaphas baadaaní, Cáiaphas-híí áí legodzaahíí biyi' okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíí lék'e.

¹⁴ Cáiaphas Jews daanlíni yich'í' yaltí'go gánníid lék'e, Nnee da'á nnee dawa yá datsaahgo zhá nzhóo.

¹⁵ Simon Peter Jesus yiké' óyáá, bitsilke'yu la'íí áldó': án okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni bígólsigo kíh yune' Jesus yil ha'a'aazh.

¹⁶ Ádá' Peter dáádítíhgee sizíí. Ádí' Jesus bitsilke'yu la'íí, okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni yígólsini, ch'ínyáágo, isdzán dáádítíh yaa sitíni yich'í' hadziigo Peter yil ha'a'aazh.

¹⁷ Isdzán dáádítíh yaa sitíni Peter gáyihíí, Ní áldó' la'íí áí nneehíí bitsilke'yu itah níí nsí. Dah, shíí doo áí nshíí da, níí, Peter.

¹⁸ Nada'iziidíí la'íí aasinilíí gozk'azíí bighá deda'deshjeedgo nádaaniildziígo kò'zhí' nadaazi: Peter áldó' itah nániildziígo sizíí lék'e.

¹⁹ Okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni Jesus biké' hikaahíí la'íí ilch'ígó'aahíí yaa nabíidíkid lék'e.

²⁰ Jesus gábihíí, Ní'gosdzán biká' nnee ch'í'nah bich'í' yádaashtí' ní; Jews ha'ánátséh nagoz'áq yune', la'íí da'ch'okqah goz'áq yune' dábík'ehn ilch'ígonsh'aah ní, Jews daanlíni íla'ánádaat'íhgee; doo nt'é nash'í'go yashtí' da ní.

²¹ Nt'é bighá nashidíí ádá'? Hadíí daashidezts'aaníí nt'é daabildé níí yídaagólsí: áí nahódaanííkid.

²² Ágánníidá' aasinilíí la', Jesus bit'ahdí' sizíni, bonlts'í, gáníígo, Ya' áík'ehgo okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni bich'í' yách'íltí' née?

²³ Jesus gábihíí, Doo bik'ehgo hasdzii dayúgo baa shíí nagolní': ádá' da'ániigo hasdziiyúgo nt'é bighá shónts'í?

²⁴ Ánnas, Jesus íest'óogo Cáiaphas, okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni, bich'í' oyi'á' ní.

²⁵ Simon Peter nániildziígo sizíí lék'e. Gádaabí'ch'íni, Ní áldó' la'íí bitsilke'yu níí daandzi. Dah, shíí doo án nshíí da, nádo níí.

²⁶ Okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni yána'iziidíí la', án Peter yijaa naidnigizh níí bik'íí níni, gáníí, Ní née, dégózhóné goz'áqgee áí nneehíí bíl nish'íí ní'?

²⁷ Peter, Dah, nádo níí; áígee tazhik'áné ánníid.

²⁸ Cáiaphas bíkíh goz'áqdí' yána'itíhé yune' Jesus odaizlóz: dázhó t'ahbí lék'e; Jews daanlíni ákóne' ha'áíkaiyúgo bitis-hagowáh níí bee bina'godíníhgo da'ídaqgee doo itah daahíidlee da, okqah zhíéégo doo ilch'í'daandléh dahíí bighá daanzigo, doo ha'akáh da lék'e.

²⁹ Áík'ehgo nant'án, Pilate holzéhi, bich'í' ch'ínyáágo gádaabíhíí, Áí nneehíí hago láq adzaago bíl nohkai?

³⁰ Jews gádaabíhíí, Doo nch'og' adzaa dayúgo doo naa bíl nokáh át'éé da.

³¹ Pilate gánadí níí, Dánohwíí bedaagosó'aaníí bee baa yádaatí'. Jews daanlíni gánádaadí níí, Nnee zideego begoz'aaníí doo bee daagosíil'áq da.

³² Jesus hagog'éégo datsaah doleehíí dabíí yaa nagolní' níí begolne'go ánágot'íí.

³³ Pilate yána'itíhé yune' onanádzaago, Jesus yich'í' hadziigo gáyihíí, Ya' níí Jews ízigo bíNant'a' nííí née?

³⁴ Jesus gábihíí, Ya' danínik'eh ánníí née, dagohíí la'íí ágádaashííniigo níí nadaagolní'híí bighá ánníí née?

³⁵ Pílate gáníí, Ya' shúí Jew nshíí gá? Dani bíl hánt'i'íí lá'íí ni'okáqah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi shaa daanidez'áq: hago ándzaa áídá'?

³⁶ Jesus gábilíí, Beshik'ehíí doo díí ni'gosdzán biká' begoz'áq da: beshik'ehíí díí ni'gosdzán biká' begoz'áqyúgo, Jews daanlíni doo baa shi'deltíí dahíí bighá shinadaal'a'á nadaagonkaad doleel'ni': níí beshik'ehíí díí ni'gosdzán doo bits'á'dí' begoz'áq da.

³⁷ Pílate gábilíí, Nant'án nllíí lájá ya'? Jesus gábilíí, Da'áígee ánníí, Nant'án nshííhíí. Da'aníí ágot'eehíí baa goshní' doleel'ehíí bighá gosilíí, lá'íí áí bighá ni'gosdzán biká'zhí' niyáá. Nnee daantíígee da'aníí zhíneé ádaat'eehíí shiyati' yidits'ag doo.

³⁸ Pílate gánábíldí'nníí, Da'aníí ágot'eehíí nniíhíí nt'é golzeego ágolzee? Díí ánníidá' Jews daanlíni yich'í' ch'ínánádzáago gádaayíínníí, Díí nneehíí doo hago adzaa dago bigosíííí.

³⁹ Bitis-hagowáh níí bee bíná'godíníhgo da'idaagee nnee lá' nohwá ch'ínálteehego daagosól'áq: áík'ehgo Jews ízísigo bíNant'a' nohwá ch'ínánssteeh née?

⁴⁰ Nanádaadilghaazhgo gádaaíí, Díí nneehíí dooda, Barábbas zhá nohwá ch'ínánsteeh. Barábbas-híí in'ííhi nllíí lék'e.

19

¹ Pílate aníigo Jesus habí'oltsaz.

² Silááda ch'íl diwozhi nánihezwodgo nant'án bich'ah k'ehgo alzaahi bik'edaidez'áq lék'e, lá'íí diyágé lichíí dot'í'zhi bá ádaagozlaa,

³ Áídí' bich'í' hayaa ánádaat'íígo, Gozhó'le', Jews ízísigo bíNant'a' nllíni daaníidá' daayoíts'í.

⁴ Pílate ch'ínánádzáago nnee gádaayíínníí, Kúnko, doo hago adzaa dago bigosíííí, áí bidaagonosí doleel'ehíí bighá nohwich'í' bíl ch'ínánsht'aazh.

⁵ Áík'ehgo Jesus ch'íl diwozhi bich'ahdá' bí'íhíí nneezi lichíigo dot'í'zhi golíígo ch'ínyáá. Pílate gádaabíínníí, Kú nneehíí sizíí nko!

⁶ Okáqah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi lá'íí aasiníí daabíts'áqadá' nádaadilghaazh, Tsí'ílna'áhi bíhólkaigo zodéé, tsí'ílna'áhi bíhólkaigo zodéé, daaníigo. Pílate gánádaabíldí'nníí, Dánohwíí tsí'ílna'áhi bídaahólkaigo daazól'hée: shúí doo hago adzaa dago bigosíííí.

⁷ Jews daanlíni gádaabíínníí, Da'áík'ehgo nohwá goz'áni bikísk'eh datsaah dávik'eh, Bik'ehgo'íhi'na'á biYe' ádí'ííhíí bighá.

⁸ Pílate díí yidezts'áqadá' dayúwehégo bíini' háh silíí;

⁹ Yáná'itíhí yune' ha'ánánádzáago Jesus gáyíínníí, Hadí' nannáhi? Ndi Jesus doo bich'í' hadzii da.

¹⁰ Áík'ehgo Pílate gábilíí, Ya' doo shich'í' handziih da née? Ya' ch'ínáninssteehego dagohíí tsí'ílna'áhi bíni'dilkaigo beshik'ehíí doo bigóns'í da née?

¹¹ Jesus gábilíí, Doo shenik'eh da doleel'ni', yaaká'dí' doo naa godet'áq dayúgo: áí bighá hadín naa shink'íínníí itísigo ncho'go adzaa.

¹² Áídí' Pílate ch'ínábílteeh hat'íí: ndí Jews daanlíni nádaadilghaazhgo gádaaíí, Díí nnee ch'ínánsteehyúgo doo Caesar bit'eké nllíí da: dahadín ízísigo nant'án ádí'íínníí Caesar yits'á'zhí'go na'ídiltee.

¹³ Díí yidezts'áqadá' Jesus yíl ch'ín'áázhgo Pílate yánáltíhíí biká'asdáhá yiká' dahnezdaa, áí Pavement golzeegee ánágot'ííí, Hebrew k'ehgo Gábatha golzéhi.

¹⁴ Bitis-hagowáh níí bee bíná'godíníhíí bá ílch'í'golnéhíí bíjíí, gostán bik'ehenkéézyú shí: Pílate Jews daanlíni gádaayíínníí, Kú nohwíNant'a' sizíí nko!

¹⁵ Áídá' nádaadilghaazh, Zodéé, zodéé, tsí'ílna'áhi bíhólka. Pílate gánádaabíldí'nníí, Ya' nohwíNant'a' tsí'ílna'áhi bíhíshálkaigo zis-héé née? Okáqah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi gádaaíí, Caesar zhá nohwinant'a' nllíí.

¹⁶ Áídí' Pílate Jews daanlíni yaa daabístíí, tsí'ílna'áhi yídaabíłkaigo. Áík'ehgo Jesus nádaidnt'e'go yíl onalsáq lék'e.

¹⁷ Jesus dabíí bits'ílna'áhi yogheelgo, itsits'in si'áni, golzeego ágolzéhi goz'áqzhí' bíl nánázáq, áí Hebrew k'ehgo Gólgotha golzee:

¹⁸ Akú Jesus tsí'ílna'áhi yídaayískál, lá'íí nnee naki áldó' ba'ashhahdí' tsí'ílna'áhi bídaabi'deskal, Jesus ílní'gee dahdaístííidá' nneehíí dá'í'an dahshteezh.

¹⁹ Pílate k'e'eshchíí, JESUS NÁZARETHDÍ' GÓLÍNI JEWS ÍZÍSGO BINANT'A' NLÍNI, golzeego dahgoz'áni tsí'ílna'áhi yiká' yíyískál.

²⁰ Jews daanlínníí lájágo k'e'eshchíínníí daayozhí'; Jesus tsí'ílna'áhi bíheskalíí kíh gozníííí da'áhnégo goz'áq: áík'e'eshchíínníí Hebrew, Greek, lá'íí Latin k'ehgo k'e'eshchíí lék'e.

²¹ Jews bí'okáqah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi Pílate gádaayíínníí, Jews bíNant'a' nllíí, doo ágóléh da; Jews bíNant'a' nshíínníí go ágóléh.

²² Pílate hanádzii, Nt'é ágoshlaahíí ílk'idá' ágoshlaa, níí lék'e.

²³ Silááda Jesus tsí'ílna'áhi yídaaiskalá'dá, bídiyágéhíí dííyú ílk'ídaizníl, dántíííígee dala'á bíyéégo; íká'íhíí doo hadíłkad da: ndí dahot'éhé bída'zhí' ngont'í'go híst'ool.

²⁴ Áík'ehgo gádaahíldi'nii, Díí doo k'ad ndaahiidzooos da, daazhógo bighá da'doljoolgo, hadín gonesnaahíí biyéé doleeł: díínko Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí begolné'go ánágot'íí, Shidiyágéhií ilta'is'nii, shi'íihíí bighá da'diljool. Áík'ehgo silááda díí ye'ánadáát'íí.

²⁵ Jesus ts'ílna'áhi bíbideskaahí ba'ashhahgee báá la'íí báá bik'isn, Mary, Cléophas bi'aad, la'íí Mary Mágdalene nazjii l'ék'e.

²⁶ Jesus báá hik'e bitsilke'yu dala'á bíł nzhónihíí ba'ashhahgee nazjigo yiltsáqadá', báá gáyihíí, Shimaa, kú nizhaazhé!

²⁷ Áídí' bitsilke'yu dala'á siziiníí, Kú nima! yilnii. Áídí' godezt'i'go yil onát'aazh, bitsilke'yu bigowayú.

²⁸ Díí bikédí'go Jesus dawa ałal zaahíí yígótsigo, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí begolné'go gáníí, Dibá' séljii.

²⁹ Áígee nk'ózhi, vinegar holzéhi, ts'aa bee sikaq: tú daayilt'o'íí vinegar yee daiz'aqádí' tsj nnezi hýssop holzéhi, bílátahgee yaa dahdaiz'aqago, Jesus bizé'zhí' dahyida'nłtsii.

³⁰ Jesus vinegar yits'óqzdá' gáníí, Ałal alzaa: áídí' hayaa onot'aqádá' dabíí biyi'sizini be'ogoyáágo áyíllaa l'ék'e.

³¹ Ilch'i'golne'íí bijjii l'ék'e, áí godilziníí bijjii (dážhó nzhooqo godilzihgo), Jews daanlíni kots'í tsj'ílna'áhi biká' dahnaztjigo doo bíł dádaabik'eh dahíí bighá bijád daahotjigo nanáhó'núíí, daayihniigo Pilate nádaayoskaqad.

³² Áík'ehgo silááda hikaigo Jesus ba'ashhahdí' tsj'ílna'áhi bídaahiskaahí dantséhií bijád daayihesti', la'íhíí áldó'.

³³ Áídá' Jesus yaa hikaigo, ilk'idá' daztsáqago yidaagotsjdhíí bighá yijád doo daayihesti' da.

³⁴ Silááda la' ba'ask'eh yuńe' besh nneezíí oylgeed, áídí' dagoshch'i' díł la'íí tú bíł ha'ijool.

³⁵ Áí yo'íihń yaa nagoln'i', na'goni'íí da'anii; da'aniiigo nagoln'i'go yígótsi, nohwíí áldó' da'ohdłaa doleełgo.

³⁶ Díí be'ánágot'íí Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí, Bits'in doo la' k'e'iltqod da doleeł, niihíí begolné'go ágodzaa.

³⁷ Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí la'íí áldó' gánadí'nii, Hadín yighátsi'nłgeedíí án daineł'jii doleeł.

³⁸ Díí bikédí'go Joseph, Arimathéadí' gólíni, Jesus yits'á'dí' ígoł'aahíí nłlíni, dánant'i'ego Jews daanlíni yénáldzidhíí bighá, án Jesus bits'íhíí yiyókeed: áík'ehgo Pilate baa godin'áq. Akú nýáágo Jesus bits'íhíí naidnne'.

³⁹ Nicodémus áldó', t'é'yú Jesus yaa nyáá n'íí, jeeh nch'íí, myrrh holzéhi, aloes bíł nadesdziidi, dala'á gonenadín dahdidlee'í shj yogheelgo nyáá.

⁴⁰ Jesus bits'íhíí nádaidnne'go nak'a'ligaihi yik'idaidesdz, hikagolchiníí bílgo, Jews daanlíni nnee ledaihinííhíí k'ehgo.

⁴¹ Tsj'ílna'áhi bíheskalgee dégózhóné goz'aq: áí biyi' tsébi'i'án ánídéhi goz'aq, doo hwahá hadín ákóne' nnilteełi da.

⁴² Jews daanlíni ilch'i'golne'íí bijjiihíí bighá, la'íí tsébi'i'án da'alhánédí' goz'aqahíí bighá Jesus bits'í ákóne' ndaizné' l'ék'e.

20

¹ Godilziníí bijjii Mary Mágdalene, t'ahbi, t'ah godilhíldá' tsébi'i'ányú Jesus le'sitjii n'íígee nyáá, n'éege tséé daadin'áq n'íí yó'ot'aqago yiltsáq.

² Áídí' nádlwod, Simon Peter hik'e Jesus bitsilke'yu la'íí, Jesus bíł nzhoo n'íí, yilgo yaa hılwodgo gáyihíí, NohweBik'ehń tsébi'i'ándí' ch'ídaistjii l'áq, hayú ndaistjii shíhíí doo bídaagolnzi da.

³ Áík'ehgo Peter hik'e Jesus bitsilke'yu la'íhíí bílgo ch'ín'áázhgo tsébi'i'ányú ó'áázh.

⁴ Dala' nátsidnłteeł: ndi bitsilke'yu la'íhíí Peter yaa dlwod, tsébi'i'ányú dantsé hılwod:

⁵ Ts'yaa adzaago ákóne' déz'jido nak'a'ligaihií zhá akú sinilgo yiltsáq, ndi doo ha'ayáá da.

⁶ Simon Peter ákú nýáá dábike', án tsébi'i'án yuńe' ha'ayáágo nak'a'ligaihií zhá sinilgo yiltsáq.

⁷ Nak'a'ligai bitsits'in bik'idesdz n'íí dasahn hisdisgo anahyú siné', doo nak'a'ligai la'íhíí bíł sinil da.

⁸ Bitsilke'yu la'í' tsébi'i'ányú dantsé hılwodíí áldó' ha'ayáágo yiltsáqago osdłaqad.

⁹ Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí, Daztsáqadí' naadiidáh doleeł, niihíí doo hwahá bíł ídaagozjiih da.

¹⁰ Áídí' bitsilke'yu bigowayú onát'aazh.

¹¹ Mary tsébi'i'ángee hichago sizjii: hichagdá' ts'yaa adzaago tsébi'i'án yuńe' déz'jii,

¹² Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'dí'hi naki bídiyágé daahigaihi, Jesus bits'í siné' n'íígee sikeego yiltsáq, la' nés'aq n'íígee sidaago, la'íí dés'eez n'íígee.

¹³ Gádaabiññii, Isdzán, nt'é bighą nchag? Mary gábiññii, SheBik'ehń nádaidntjii ląą, hayú ndaistjii shjńú doo bigonsj da.

¹⁴ Ágánniidá t'ąqzhj' adzaago Jesus sizjigo yiltsąą, ndi Jesus at'jńhú doo yigolsjđ da.

¹⁵ Jesus gábiññii, Isdzán, nt'é ląą bighą nchag? Hadín biká dńńj? Ái n' goz'aanńi dęgózónęgo ágósinńi át'jń ląą nzjgo gáyjññii, Jesus bits'ńhń náđńtjii lęk'eyúgo, hayú nńtjii shjńhń shjł nagolńi', áik'ehgo nadishné'.

¹⁶ Jesus, Mary, biññii. Mary leđidzaago Hebrew k'ehgo, Rabbóni, biññii; shjłch'ígó'aahń golzeego ágolzee.

¹⁷ Jesus gábiññii, Shedinołchid hela'; doo hwahá shiTaa bich'j' dahńádishdáh dahńi bighą: áidá' shik'isyú bich'j' nnąhgo shá bił nadaagolńi', ShiTaa, nohwńi áđđ' nohwńiTaa, Bik'ehgo'ńh'ńań hoshkąąń, nohwńi áđđ' Bik'ehgo'ńh'ńań daahohkąąń bich'j' náđęsdzá.

¹⁸ Áik'ehgo Mary Mągdalene Jesus bitsilke'yu yaa nyáągo gádaayiññii, NohweBik'ehń hish'jđ, áidń' ábiññii n'ńi yil nadaagosńi'.

¹⁹ Da'ái bijjđ o'ń'ąąyú, godilzinńi bijjđ, Jesus bitsilke'yu ńa'adzaa lęk'e, Jews daanńni yędaaldzidhńi bighą dááđńhńi da'dentąđá' Jesus bitahyú sizjigo daayiltsąą, nt'éęgo gábiññii, lłch'j'gont'ęéhńi bee nohwich'j' goz'ąą le'.

²⁰ Ágánniidá' bigan ńa'ńi ba'ask'ehgeehńi yil ch'ń'nah áyńłaa. Bitsilke'yu beBik'ehń daayiltsąąđá' bił daagozhąđ.

²¹ Jesus gánađaabiłđo'ńiđ, lłch'j'gont'ęéhńi bee nohwich'j' goz'ąą le'. ShiTaa shides'a'ńi k'ehgo nohwńi áđđ' daanohwidish'aa.

²² Ágánniidá' yiká'zhj' deyołgo gádaayiññii, Holy Spirit nohwaa det'ąą:

²³ Dahadńń binchą'ńi bighą baa nágodenoh'ąąńi, ái binchą'ńi baa nágodet'ąą; dahadńń binchą'ńi bighą doo baa nágodenoh'ąą dahńi, binchą'ńi t'ah yegoyjđ.

²⁴ Thomas, nakits'ádańi itah nńni, Dídymus holzėhi, Jesus nyááđá' doo áįęe itah sidaa da lęk'e.

²⁵ Bitsilke'yu ńa'ńhńi bił nadaagolńi', NohweBik'ehń daahńiltsąą, daabiññiigo. Thomas gąńńi, Bigan biyi' bęsh bikisk'eh nagoz'ąąńi hish'jđyúgo zhá, bęsh odaaz'aa n'ńi yune' nadishńiigho, ńa'ńi ba'ask'ehgeę o'ń'án yune' nadishńiighyúgo zhá oshđłąą doleel.

²⁶ Tseńi yiskąą hik'e Jesus bitsilke'yu kń yune' naháztąą lęk'e, k'adńi Thomas biłgo: áįęe dááđńhńi da'dentąđá' ndi Jesus ákone' bitahyú sizjigo nanádaayiltsąągo gábiññii, lłch'j'gont'ęéhńi bee nohwich'j' goz'ąą le'.

²⁷ Áidń' Thomas gáyjññii, Dząą bedenńińhgo shigan nńńj; yushđe' dahdenńińhgo sha'ask'ehgeę o'ń'ánńi nabik'ńińińh; doo odłąą dahńi doo nńńjgo da, onđłąą le'.

²⁸ Thomas gábiññii, SheBik'ehń, Bik'ehgohinshńań nńńj ląą.

²⁹ Jesus gábiññii, Shi'jńhńi bighą shosńđłąąđ: hadńń doo sho'jđ da ndi shodlaanńi biyaa gozhąđ doo.

³⁰ Jesus bitsilke'yu bińáál godiyjńhgo áná'ol'jńhńi ląągo áyńłaa, ńa' dńi naltsoosńi biyi' doo bak'e'eshchjđ da:

³¹ Áidá' Jesus, Christ nńj, ńa'ńi Bik'ehgo'ńh'ńań biYe' nńj daahohđłąą doleelęgo; áidń' daahohđłąągo bizh'ńi biláhyú daahinońnaa doleelńi bighą dńi bak'e'eshchjđ.

21

¹ Dńi bikęđ'go tńsikaanńi Tibėrias golzėhi bahgeę Jesus bitsilke'yu yich'j' ch'ń'nah áná'delzaa; dńi k'ehgo ch'ń'nah áná'delzaa.

² Simon Peter, Thomas, Dídymus holzėhi, Nathánael, Gáńileę biyi' Cánageę golńi, Zėbedeę biye'ke, ńa'ńi Jesus bitsilke'yu naki dawa dańa' naháztąą lęk'e.

³ Simon Peter gádaabiññii, Ha'ishleehyú dęyáá. Yil nakaińi gádaabiññii, Néę áđđ' ákú nń nkáh. Dahiskaigo dagoshch'j' tsina'eeńi yiyi' okai; ái bit'ė' doo nt'é hadaizlee da.

⁴ Hayolkaadá' Jesus táąąyú sizjđ; áidá' bitsilke'yu Jesus at'ńńi doo yidaagoljđ da.

⁵ Jesus gádaabiññii, Shichągháshė, łóg ńa' hadaasoleę néę? Dah, daabiññii.

⁶ Gánađaayılđo'ńiđ, Tsina'eeńi dihe'ńazhńięęgo łóg behaidlehe' nanest'ńlińi tędaalkaad, áik'ehgo ńa' hadaahleeh. Áidń' ái tędaalkaad nt'éęgo łóg dázhą ląąńi bighą doo hagot'ęęgo hadaiłjđ bik'eh da.

⁷ Bitsilke'yu dańa'á Jesus bił nzhónińi Peter yich'j' gąńńi, NohweBik'ehń át'jđ ląą. Simon Peter hadńń át'ńńi yaa idezts'ąąđá, na'idziđ bighą bi'ńi áđayidiltsooz n'ńi ánągodlaago tayi' yáńi'ag.

⁸ Jesus bitsilke'yu ńa'ńhńi, łóg behaidlehe' nanest'ńlińi łóg bee halk'ńłgo daidolshoolgo, tsina'eeńi yee hikai, (doo anahđ' táts'á ngont'j' da, dańa'á gonenadńń da'des'ęezyú shj.)

⁹ Táts'á haskaidá' tsidilđtń'go, łóg ńa'ńi bán biłgo kọ'ká' sinilgo daayiltsąą.

¹⁰ Jesus gádaabiññii, Łóg hadaasoleę'ńi ńa' deda'nohńił.

¹¹ Simon Peter, tsina'eehí yiyi' oyáágo, lóg behaidlehé nanest'ólihíí lóg nchaahíí bee halk'ilgo tábaazhí' nyidentshóód, lógúí dala'á gonenadín biká'yú ashdladin taagi: lóg dázhó ląá ndi lóg behaidlehé nanest'ólihíí doo odláád da.

¹² Jesus gádaabilnii, Yushdé' da'ohsaa. Bitsilke'yu daaste'go doo la', Hadín ant'íí? daabilnii da, beBik'ehń át'íígo yídaagołsııdhiı bigha.

¹³ Ádí' Jesus bán náidmné'go bita'izné', lóg aldó'.

¹⁴ Díí bilgo taadn Jesus bitsilke'yu yich'í' ch'í'nah ádelzaa, daztsaađı' naadiidzaahıı bikedı'go.

¹⁵ Aađ da'iyaađá' Jesus Simon Peter gábilnii, Simon, Jonas biye' nłını, ya' díí bitisgo nił nshođ néé? Peter gábilnii, Ha'oh, sheBik'ehń; shıł nzhóónıı bígonłsı. Jesus gánádo'nıid, Shidibelıı shá biza'hinıı.

¹⁶ Nakidngee Jesus gánábıldo'nıid, Simon, Jonas biye' nłını, nił nshođ néé? Peter gábilnii, Ha'oh, sheBik'ehń, shıł nzhóónıı bígonłsı gádnii. Jesus gánábıldo'nıid, Shidibelıı shá biza'hinıı.

¹⁷ Taadngee gánábıldo'nıid, Simon, Jonas biye' nłını, nił nshođ néé? Peter doo bił gozhóđ da, taadn, Nił nshođ néé? biłnıidhiı bigha. Áık'ehgo Peter gábilnii, SheBik'ehń dáwa bígonłsı gádnii; shıł nzhóónıı bígonłsı. Jesus gánábıldo'nıid, Shidibelıı shá biza'hinıı.

¹⁸ Da'anıı, da'anııgo gánıkdishnii, Anıı nannaadá' dani ák'ená'idléehgo, dahánt'ııyú nanna ni'; hastiin sınıııgohıı ıłts'á' dahdnııhdá', la' n'ıı ná ágole'go, doo hánt'ıı dayú nidılteeh doo.

¹⁹ Díí Jesus yee ánıid, da'itsaah daat'éhi Peter yee datsaahgo Bik'ehgo'ihı'nań ízisgo ye'at'éehıı ch'ı'nah ádolnııgo. Ágánıidá' Peter, Shiké' hınáát, yıłnii.

²⁰ Peter t'aazhı' déz'ııđgo, Jesus bitsilke'yu bił nzhónihıı biké' hıgaalgo yıltsaa; án da'iyaađ n'ııgee Jesus bitıldı' yınent'ııdá', SheBik'ehń, hadııhıı ch'ı'na'ah doleeł? nıid lęk'e.

²¹ Peter biłtsaađá' Jesus gábilnii, SheBik'ehń, láı npeehń hago anneh áıdá'?

²² Jesus gábilnii, Hasht'ııyúgo nánisdzaazhı' hınaa, hant'é nanınl't'og áızhı'? Nkú shiké' hınáát!

²³ Áı bitsilke'yu dala'á doo datsaah da, ch'ıııihıı Jesus yıł nakaihıı bitah didezdlaad: ndi Jesus, Doo datsaah da, doo biłnıid da; daazhógo, Hasht'ııyúgo nánisdzaazhı' hınaa, hant'é nanınl't'og áızhı', biłnıidá'.

²⁴ Da'án, doo datsaah da, daatch'ıııihıı bińáát díí dawa ánágot'ıı lęk'ehıı yaa nagolnı'dı' yak'e'eshchıı aldó': yaa nagosnı'ıı da'anııgo bıdaagonłzı.

²⁵ La'ıı ląágo aldó' Jesus ánát'ııđ; áı dawa naltsoos bee álzaayúgo, ni'gosdzán biká' doo hayú bá goz'aa da doleeł shı nsı.

THE ACTS OF THE APOSTLES

¹ Theophilus nílni, alk'iná' Jesus ánát'íhíí lá'íi íkch'ígó'aah nkegonyaahíi dawa naltsoos biká' ashlaa,

² Binadaal'a'á hahesnílíí Holy Spirit binkááyú bíl ch'ídaagoz'áqaná' yaaká'yú onádzazhí' áí naltsoos biyi' baa nagosisni':

³ Jesus biniigodelzaahíi bikédé'go dizdin yiskaaníi biyi' binadaal'a'á bich'í' ch'í'nah ánádíl'íih, da'aníi hinaago yídaagolsíhíi bighá, lá'íi Bik'ehgo'íhi'nañ bilakt'áhgee bégóz'aaníi bich'í' zhínéégo ágot'éhíhíi baa yíl nadaagolní':

⁴ T'ah yíl naháztaqaná' gádaabílníi, Jerúsalem bich'á' daadołkáh hela' shiTaa aníhíi begolzaazhí', áí baa nohwíi nagosisni' n'íi.

⁵ John da'aníi tú bee baptize áil'íi ní'; áiná' nohwíi da'kwíi yiskáqgo Holy Spirit bee baptize ádaanohwí'dolníiil.

⁶ Łaahikayú nayídaadilkid gádaaniigo, NohweBik'ehń, ya' dák'ad Israel hat'íi dabíi naalidziidgo ánánde' née?

⁷ Áíge' Jesus bich'í' hananádzii, Hagee ágone'íhíi nohwíi doo hago'at'éégo bídaagonołsı bik'eh da, shiTaa zhá yebik'ehi at'éé.

⁸ Holy Spirit nohweh hiyáágo nohwinawod goleeh: áígee Jerúsalemýú, Judéayú, Samáriayú lá'íi ní'gosedzán nánel'aayú shaa nadaagolní' doleeh.

⁹ Aał yaa hadzii'íi bikédé'go binadaal'a'á t'ah daineł'íigo dahbi'didiltıigo yaak'os biyi' yune' bíl ogyoáá.

¹⁰ Bíl ogyoáyú binadaal'a'á t'ah daadéz'ıigo nnee naki bidiyáge daaligaihi bit'ahgé' daahizi'go;

¹¹ Gádaabílníi, Gálileegé' nnee daanołni, hat'íi bighá yaaká'yú daadel'ıı? Díi Jesus yaaká'yú nohwich'á' onábi'doltıigo daal'íinií da'á k'ehgo nádodaal dahagee.

¹² Áíge' binadaal'a'á dzil Ólivet golzeegé' Jerúsalemzhi' nákaí, áí da'átháni, Jews daagodnłsiníi bijıi oná'ıldahíi ga'áhosahyú goz'aq l'é'e.

¹³ Nákaíyú dák'ehéyú nágot'aq yune' onákai, áígee Peter, James, John, Andrew, Philip, Thomas, Barthólemew, Matthew, James, Alphéus biye', Simon Zelótes, lá'íi Judas, James bik'isn, naháztaq.

¹⁴ Kóne' áí dawa isdzáné lá', Mary, Jesus bimaá, lá'íi Jesus bik'isyú bílgo dała'á daabiini'go da'okaqah l'é'e.

¹⁵ Áiná' Jesus daayodlaaníi dała'an gonenadínhíi biká'yú nadin shı dała'adzaagee Peter da'ihı'gé' hizi'go gánıi,

¹⁶ Nnee daanołni, shik'íiyú, Judas, Jesus ha'ádaizt'e' n'íi yágo'íinií, doo hwahá ágone' daná' Holy Spirit David binkááyú yałti'go baa nagolní' n'íi, áí Bik'ehgo'íhi'nañ biyati' bek'e'eshchiinií baa nagolní'íi begolne'hi at'éé.

¹⁷ Judas nohwitah nłıigo bíi bílgo Jesus bá nada'iidziidgo baa godet'aq ní'.

¹⁸ Áí nnee nchq'go adzaahıi bidená bich'í' nahesnílíi bee ní' nagoheśnii', áíge' ts'iyaa nago'go bibid desdohgo bich'í' haago'.

¹⁹ Díi Jerúsalemgee daagolíinií dawa yídaagolsıgo ní'ihíi dabíi biyati' k'ehgo Akéldama daayihıi, áí Díl Nı'goz'áni golzeego ágolzee.

²⁰ Naltsoos Psalms holzeehıi biyi' gát'éégo bek'e'eshchıi, Golıı n'íígee dénehq'ého yó'ogolne'go, doo hadn gólıı da doleeh: lá'íi, Na'iziid n'íígee lá' nnánólteeh.

²¹ Jesus nohwitahyú naghaná' nnee lá' bíl nahikai ní',

²² John nnee baptize ádaı'ííge' godezt'ı'go Jesus nohwich'á' onábi'doltıızhı', áí nneehıi lá' hanábi'doltéeh, án Jesus naadiidzaahıi yo'íinií bíi áldó' bíl baa nadaagohıilní' doleeh.

²³ Áík'ehgo naki hadaizlaa, Joseph, Bársabas holzéhi, iké'yú bizhi'íi Jústus holzee, lá'íi Matthías bílgo.

²⁴ Áígee da'okaqahgo gádaanii, NohweBik'ehń, ní nnee bijıi dawa bígonłsı, díi nnee naki halzaahıi hayıi hánłtiinií nohwıl ch'í'nah áne',

²⁵ Judas dabíi bá goz'aayú dahdidogaalgo, ná na'iziid n'íi, ninal'a'á nłıi n'íi yich'á'zhı' adzaa, áík'ehgo nnee hánłtiinií áígee nnaltéeh doleeh.

²⁶ Dahadn halteehıi bee bígozıhıi ádaizlaa, áík'ehgo Matthías haltıı: án nadaal'a'á itah silıı, lats'adah zhágo ní'.

2

¹ Péntecost-hıi bijıi Jesus daayokaqahıi dała'á daabiini'go dałahágee dała'adzaa.

² Dahíko yaaká'gé' nawode ích'iidhí k'ehgo áhíts'áágo naháztaq yuñe' dahot'éhé ben-gonyáá.

³ Kq' izaad ga'at'éhi ílts'á'go adzaago da'á daantíigo biká'zhí dahílt'igo bíl ch'í'nah ádelzaa.

⁴ Holy Spirit bee baa daagodes'áago yati' iltah at'éhi yee yádaati'go nkegonyaa, Holy Spirit ái k'ehgo yádaabiylti'.

⁵ Áiná' Jews daanlíni Bik'ehgo'íhi'nañ daidnlsíni, ni'godsán nánel'áagé' Jerúsalemýú nádaagosdle' lé'e.

⁶ Díí baa ch'íniiná' nnee láágo da'á adzaago hago láq ágodzaa daanzí, da'á daantíigo bíí biyati' yee yádaati'go da' dezts'áq hii bigha.

⁷ Dázhq bíl díyagodzaago gádaahídníi, Sqa'a, aisha' dawa Gáleeegé' nneehíí ádaañii?

⁸ Áiná' hago'at'éégo dánohwíí daanohwiya'tíí yee yádaati'go daadiits'ag?

⁹ Párthians, Medes, Élamites, la'íí nnee Mesopotámia, Judéa, Cappadócia, Póntus, Asia,

¹⁰ Phrygia, Pamphylia, Egypt la'íí Líbya Cyréne binaayú il'angé' jedaadiltíni, la'íí Romegé' dé't'ih hasta' hikaihi, Jews la'íí nnee Jews bi'okáqhíí k'eh da'okáqh daazlíni,

¹¹ Cretes la'íí Arábians daanlíni, dánohwíí daanohwiya'tíí yee yádaati'go Bik'ehgo'íhi'nañ ízigo ánát'ííhíí yaa nádaagolní'go daadiits'ag.

¹² Áik'ehgo dawa bíl díyadaagodzaa la'íí hago láq ágodzaa daanzígo gádaahídníi, Dííshq' hago ánágot'ííhíí?

¹³ La'íí daazhógo déyaadaadlohgo gádaañii, Díí nneehíí wine ánidéhi daayodláago ádaañii.

¹⁴ Áiná' Peter íats'adáhíí yíl daahizí'go nnee da'á adzaahíí yich'í' hadzii, Nnee Judéagé' la'íí Jerúsalemgee daagonóhíni, díí ádishníihíí nlt'éégo hódáayisóts'áago nohwíl ídaagoz'í le'.

¹⁵ Díí nneehíí bíl nádaagodi'yis ádaanolsí ndi doo ágát'éé da, ánaazhá ngost'ái bik'ehenkééz la'.

¹⁶ Áiná' Joel, Bik'ehgo'íhi'nañ binkááyú na'iziidi n'íí díí ánágot'ííhíí dabí'ílt'sená' yaa nagosní' ni' gánñiidgo;

¹⁷ Bik'ehgo'íhi'nañ gáníí, Ikék'eh nnágodzaayú be'ágodoníí, nnee dawa shiSpirit baa daadish'a' doleel: nohwiye'ke la'íí nohwitsi'ke dawa ágodoníihíí shá yaa nádaagolní' doleel, nnee ánií nakaiyehíí bíl ch'í'nah ádaagol'íí doleel, hastiyúhíí nádaayee' doleel:

¹⁸ Áí benagowaaná' nnee shánada'iziidií la'íí isdzané shánada'iziidií shiSpirit baa daadish'a' doleel; áik'ehgo ágodoníihíí shá yaa nádaagolní' doleel:

¹⁹ Yáá biyi' ízigo ánágot'ííhíí ch'í'nah ádeshlíí, ni' biká' godiyíhgo be'ígóziníí, áí díí, kq', la'íí líd aad k'ehgo at'éégo aldó' ch'í'nah ádeshlíí:

²⁰ Dá doo nohweBik'eh' nadáhíí bijíí, dázhq gonlt'ééhíí bijíí biká' ngowaa daná' ch'ígona'áihíí díhíí doleel, t'é'gona'áihíí díí doleel:

²¹ Áiná' hadn Bik'ehgo'íhi'nañ bizhi'tíí yee yiká' ániíh' hasdádogaal.

²² Israel hat'ííí daano'íni, díí yati'íí ídaayesóts'áq; nohwíí bídaagonolsí go'íí, Jesus Názarethgé' nlníni, Bik'ehgo'íhi'nañ nohwináát Jesus binkááyú ízigo áná'ol'ííhíí la'íí godiyíhgo be'ígóziníí ánáyo'íígo nohwich'í' bee bigóziigo áyíílaa:

²³ Áí Jesus-híí Bik'ehgo'íhi'nañ dabínt'sé yaa natsekeesgo yaa nagoshchíígo nohwaá híílt'íigo nnee begoz'aanií doo yikisk'eh ádaat'ee dahíí nohwíí ádaabíldohíigo tsí'íhna'áhi yídaayiheskałgo daayizes-híí:

²⁴ Áiná' Jesus nezgaigo da'itsaahíí Bik'ehgo'íhi'nañ nláhyú áyíílaaná' nábihil'na': da'itsaahíí doo dayúweh botq' bik'eh dahíí bigha.

²⁵ David Jesus yaa nagolní'go gáníí, SheBik'eh' dawahn shádnýú hish'íí; shinawod shá ágóts'íhíí bigha shigan díhe'nazhínéégo nlií:

²⁶ Áí bigha shíjii bíl gozhóq la'íí sizaa gozhóqgo yashti'; la'íí án zhá ba'oshíígo shits'í hanayol doleel:

²⁷ Shiyi'siziiníí ch'íidntahyú doo nyinoné' at'éé dahíí bigha, Dílzini Nlíni níyééhíí díkdzidihíí bich'á'zhí' ánsí doleel.

²⁸ Hago'at'éégo ch'íhinaa doleehíí shíl ch'í'nah ánílaa; shíl nliígo dázhq shíl gozhóqgo áshíts'í.

²⁹ Nnee daano'ínií, shik'íyú, bich'á'gé' daagosíidlíni David holzéhi, doo siste' dago da'aniigo baa nohwíl nagoshní', daztsáago ích'í'nnílt'íí ni', ích'í'nnílt'íí n'íí díjii t'ah dzáqgee begoz'áq.

³⁰ David Bik'ehgo'íhi'nañ binkááyú na'iziidií nlií ni', la'íí Bik'ehgo'íhi'nañ bit'l'a dah-díidliígo gábihn'iid, Nich'á'gé' hadaakishchiníí la', Christ holzéhi, benik'eh n'íí yebik'ehgo ádishlíí, nniigo yígóts'í;

³¹ Áik'ehgo áí dabí'ílt'sé yígóts'ígo Christ nábi'díhil'na'híí baa nagolní' gánñiidgo, Biyi'siziiníí ch'íidntahyú doo yó'oyone' da, la'íí bits'íhíí doo díkdzid da.

³² Díí Jesus-híí Bik'ehgo'íhi'nañ nábihil'na'híí daanohwigha nohwináát ágodzaa.

³³ Ízigo at'éégo ábi'delzaago Bik'ehgo'ihinañ bigan dihe'nazhinéégo sidaago, la'í Holy Spirit higháh doleehí bi'Taa bee bángon'áago díí daal'íhí la'í daadohts'agí bíí áyíílaa.

³⁴ David yaaká'yú doo bíl ogoyáá da; ndi dabíí gáníí, Bik'ehgo'ihinañ sheBik'ehñ gáyihniid, Shigan dihe'nazhinéégo síndaa,

³⁵ Ni'ina'í benik'eh silíígo níketl'áahyú ninínilzhí'.

³⁶ Áí bighá Israel hat'í'í dawa da'aniigo díí yídaagotsí le', Jesus-híí tsí'ína'áhi bídaahesotkal n'íí Bik'ehgo'ihinañ nohweBik'ehñ, Christ nliígo nohwá áyíílaa.

³⁷ Nnee díí daidezts'aaná' bíl daagoshch'ii' lé'e, áigé' Peter la'í la' nadaal'a'áhií yich'í' gádaanii, Nnee daanolnií, nohwik'íyú, hago ádaahii'ne'?

³⁸ Peter gádaabínií, Nohwinchó'íí bich'á'yúgo ádaahe'go da'á daanohtíígeee Jesus Christ bizhi' bee baptize ádaanohwi'dolne', nohwinchó'íí nohwá da'izlíí alne'híí bighá, áik'ehgo Holy Spirit bee nohwaa godit'aah doleel.

³⁹⁻⁴⁰ Nohwíí díí bee nohwángot'aq la'í nohwíí nohwich'á'gé' daahidíchiíhí, la'í doo daanohwik'íí dahíí áldó' bángot'aq, dahadn Bik'ehgo'ihinañ nohweBik'ehñ ich'í' yojííhí.

⁴¹ Hadíí bíl daagozhó'ogo biyati' nádaidné'íí baptize ádaabi'deszaa: da'ái bíjii nnee taadn doo náhótag dayú shí Jesus daayodlaaníí yedikai.

⁴² Áí nnee nadaal'a'á bee bíl ch'ídaago'aahí, la'í híl daanliígo, bán nihi'né'íí, la'í okqáhií dayúweh ndzilgo yaa nakai.

⁴³ Dala'á daantíígo daidnliigo ndaaldzid: ízigo ánágot'ííhí la'í godiyíngo be'ígóziníí nadaal'a'á binkááyú bee ánágot'íí.

⁴⁴ Jesus daayodlaaníí dawa dala'hágeee naháztáq, dawahá dala'házhí' daabiyéégo;

⁴⁵ Daabiyéehí baa nadaahazniigo hadíí yídaadimí yitaada'iznií.

⁴⁶ Dajii bíiigha dala'á daabiini'go da'ch'okqáq goz'aq yune' dala'ánat'ííh, bíl daagozhó'ogo, doo ích'í' yaa daagoch'í'go da daabigowayú hí náda'idííh lé'e.

⁴⁷ Bik'ehgo'ihinañ yich'í' ahédaanzigo nnee dawa bíl dádaabik'ehgo ádaat'ee lé'e. Áigé' la'í Bik'ehgo'ihinañ binkááyú hayíí hasdákihíí dajii bíiigha ináhihah lé'e.

3

¹ Ha'iz'aagé' hayaazhí'yú Peter la'í John bílgo da'ch'okqáq goz'aqyú dezsh'aah lé'e.

² Nnee dágozliíge' doo naghaa dahi dajii bíiigha da'ch'okqáq goz'aaníí ch'íná'it'íhí Dénzhóné holzéhi bahgee nnádaach'íltééh lé'e, da'ch'okqáq goz'aq yune' ha'áhihahíí yídókeedgo;

³ Peter la'í John bílgo da'ch'okqáq goz'aq yune' hi'ashgo yiltsáqago, Dahat'íhíta shaa nohné', niigo yídókeed.

⁴ Peter la'í John bílgo nnee sitiinií da'as'ah daayiné'ííiná' Peter gáníí, Nohwííh'íí.

⁵ Nnee sitiinií hat'íhíta shaa daayiné' nziigo yinel'íí.

⁶ Áiná' Peter gáníí, Shihíí beshhigaihí la'í óodo doo la' nashné' da; ndi hat'íí bigonshlií'íhíí naa nshné': Jesus Christ Názairethgé' gólíni bizhi' binkááyú nádnnahgo dah nnáh.

⁷ Bigan dihe'nazhinéé yiltsoodgo hadag ábíílaa: dagoshch'í' bikee la'í bikegod bílgo ndzil daazlií.

⁸ Hadag yáhlíwodgo hizí', áigé' dahnyaagé' da'ch'okqáq goz'aq yune' Bik'ehgo'ihinañ yich'í' ahénzigo higaal la'í yáhilwo'go Peter la'í John bílgo yil okai.

⁹ Higaahná' Bik'ehgo'ihinañ yich'í' ahénzigo nnee dawa daabo'íí:

¹⁰ Da'ch'okqáq goz'aaníí ch'íná'it'íh Dénzhóné holzéhi bahgee idókeedgo sitii n'íí át'íígo nnee yídaagotsí: áik'ehgo hago at'éégo bich'í' ágodzaahíí daanzigo bíl díyadaagot'ee lé'e.

¹¹ Nnee doo nagháhi da n'íí Peter la'í John bílgo dayúweh yotá'ná' nnee láágo bich'í' nádníígo bíl díyadaagot'eego baa dala'adzaa ch'íná'ogohin'á'geee, Sólomon's holzéhi.

¹² Peter nnee dala'adzaahíí yiltsáaná' yich'í' yatti' gáníígo, Israel hat'í'í daanolni, hat'íí bighá nohwíí díyadaagot'ee? Hat'íí bighá dánohwíí nohwinawodíí bee dagohíí dánohwíí njo'ohíí bee díí nneehíí naghaago ánáhiidlaa daanohtíígo da'os'ah daanohwine'íí?

¹³ Bik'ehgo'ihinañ Abraham, Isaac, Jacob la'í bich'á'gé' hadaahidélchííhíí daayokqáhn, biYe' Jesus ízigo at'éégo áyíílaa; Pílate baa daadeso'aqago ch'ínábíílteeh hat'íí, ndi nohwíí, Doo hádaahiit'íí da, daadohnií, Pílate bínááí.

¹⁴ Dilzini, Nt'éégo Ánat'ííhí, Doo hádaahiit'íí da, daabíldo'niiná', Nnee yizes-híni nohwá ch'ínánohteeh, daabíldo'nií ni'.

¹⁵ Áigé' Ihí'naa yeBik'ehñ daazesolhííiná', án Bik'ehgo'ihinañ daztsáagé' nábihil'na'; áí dawa nohwinááí ánágot'íí ni'.

¹⁶ Da'án bizhi' yodlaqago díí nnee daaf'iinií la'í bídaagonolsinií ndzilgo ánábiidlaa: bí'odla'íí díí nneehíí doo hayú baa dahgoz'aq dago ánábiidlaa, daanohwigha nohwinááí.

¹⁷ Shik'íyú, doo bídaagonolsiyú ádaaldzaa dago bígonsí, nohwá nadaant'aahíí áldó'.

¹⁸ Áiná' díí k'ehgo Christ biniigodilné doleeł, niíhíí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidií dabí'íłtsená' yaa nadaagolní' n'íí Bik'ehgo'ihí'nań ye'íłaa.

¹⁹ Áík'ehgo nohwinch'ó'íí bich'á'yúgo ádaańne', áígé' Bik'ehgo'ihí'nań bich'í' dahdolkáh, áík'ehgo nohwinch'ó'íí nohwá k'ená'íldéh, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bich'á'gé' nohwił gozhóóníí begoldoh ndi at'éé;

²⁰ Áígé' Jesus Christ nohwich'í' náidił'aa doleeł, án alk'iná' baa nohwił na'gosńi' ni':

²¹ Áń ni'gosdzán alzaagé' yushdé' godezt'igo Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi daadilzini dabí'íłtsená' yaa nagolní' n'íí begolne'go dawahá ilch'í'nágodle'húí begonyaażhí' yaaká'yú gólíí.

²² Moses daanohwitaa n'íí da'aniigo gáyihńniid, Nohwik'ííyú bitahgé' Bik'ehgo'ihí'nań nohwe Bik'eh'ń binkááyú Na'iziidií nohwá hailteeh, shíí hashilítínií k'ehgo; án ádaanohwiłniíhíí dawa nń'éégo idaayesółts'áą doleeł.

²³ Díí k'ehgo doleeł, dahadń áí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú Na'iziidií doo íyést'sáą dahń nńee bitahgé' da'izłíí doleeł.

²⁴ Samuel gólíígé' yushdé' godezt'igo Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidií dawa yádaakti' n'íí díí biííyúgo ánágot'ííhíí dabí'íłtsé yaa nadaagolní' ni'.

²⁵ Nohwíí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi n'íí bich'á'gé' hadaaliłsholchij, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań Abraham bich'í' hadzii, Nich'á'gé' daakideshchiinihíí la' binkááyú ni'gosdzán biká' il'angé' ledaadilchiinihíí dawa biyaa gozhóó doleeł, niigo daanohwitaa n'íí yil lángodest'áą n'íí nohwá begolne'.

²⁶ Bik'ehgo'ihí'nań biYe', Jesus, hayih'íígo da'íłtsé nohwich'í' oyił'a' ni', dala'á nołtjigo nch'ó'go ágot'eehíí bich'á'yúgo ádaanoł'eego nohwiya gózhóó doleełhíí bighá nohwich'í' oyił'a' ni'.

4

¹ Peter la'íí John biłgo nńee t'ah yich'í' yádaakti'ná' okáąh yedaabik'ehi, siláada da'ch'okáąh goz'aaníí yináadaadé'ini binant'a' la'íí Sáducees daanlíni baa hikai,

² Áí hadaashkee lé'e, Peter la'íí John biłgo nanezna'íí Jesus binkááyú naadiikáh doleeł, daaniigo, nńee yil ch'ídaago'aahíí bighá.

³ Nńee hadaashkee n'íí Peter la'íí John biłgo daayiltsoodgo ha'ánezhteezh iskaążhí': alk'iná' o'í'ááhíí bighá.

⁴ Da'ágát'éé ndi nńee láągo Peter la'íí John biłgo biyati' daidezts'aaníí daayosdláąd; ashldladn doo náhółtag dayú shj da'osdláąd.

⁵ Iskaą hik'e Jews binadaant'a'íí, Jews yánazini la'íí begoz'aaníí ye'ik'eda'íłchihí Jerúsalemyú dala'adzaa,

⁶ Okáąh yebik'ehi da'tiséyú sitini, Ánnas holzéhi, Cáiaphas, John, Alexándér, la'íí okáąh yebik'ehi da'tiséyú sitini bik'íí dawa akd'ó' dala'adzaa lé'e.

⁷ Díí nńeehíí Peter la'íí John biłgo da'ahn'gee daayineskeego nayídaadilkid, Hat'íí binawod, hadń bizhi' bee díí ádaakdzaa?

⁸ Peter, Holy Spirit bił nłjigo yábiiłt'igo gádaabiłni, Nńee bánadaanoł'aahíí la'íí Israel hat'íí bínasooziinií,

⁹ Nńee doo nagháhíhíí bich'osii'n'íí, díí nńee hago at'éégo nábi'dilziihíí bighá díí jii nanohwídaadołkidyúgo:

¹⁰ Nohwíí la'íí Israel hat'íí dawa bídaagonok'sj le', Jesus Christ, Názarethgé' gólíni, ts'íłna'áhi bídaahesokál n'íí, daztsáągé' Bik'ehgo'ihí'nań nábihil'na' n'íí, án bee díí nńee nń'éé nasdljigo nohwídaahyú sizj.

¹¹ Díí tséhií k'ih ádaagole'íí daanołini y'ó'odaasońe' n'íí ilhagon'aagee da'íłtsé si'aaníí silj.

¹² Áń ba'ashhahyú doo hadń hasdákołteełhíí gólj da, díí yáa das'aaníí bit'ááhíí hízhiłhíí bee hasdáhikáh doleełhíí dala'á ndi doo ni' biká' nńee baa nádet'áą da.

¹³ Peter la'íí John biłgo nńee doo da'ółtag dahi, débaagoch'oba'íí daanljii ndi doo bił daagoyéé dago yádaakti', nńee nadaant'aahíí yídaagoł'sjldgo bił díyadaagot'ee; áík'ehgo Jesis yil nakai n'íí yinádaagoł'sjii.

¹⁴ Nńee nábi'dilziihíí bit'ahgé' sizjigo daayo'ííhíí bighá doo hat'íí nádaado'niid da.

¹⁵ Áiná' Peter la'íí John biłgo ch'inoł'aash daayihńniidná', dasahn ilch'í' yádaakti',

¹⁶ Díí nńeehíí hago ádaahiidle'? Godiyłhgo ágodzaahíí binkááyú ágodzaago Jerúsalemyú daagolínií dawa yídaagoł'sj; nohwíí doo daahohiıdłáą da daan'niihíí doo bik'eh da, daaniigo.

¹⁷ Nńee bitahyú doo dayúwehyú dididlaadgo da, halaą gádaabikdo'niih, Áń bizhi'íí bee hadń bich'í' yánáhółti' hela'.

¹⁸ Áík'ehgo yushdé' daayihniigo, Jesus bizhi' bee yánáhółti' hela' dagohíí ilch'inánágonol'aah hela', daabiłniigo bándagoz'áą.

19 Áiná' Peter la'íí John bílgo gádaabíñni, Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee nohwíí nohwich'í' idílt's'áago née, dagohíí Bik'ehgo'ihí'nañgo née, hayíí dábí'ehíí bendaagono'aaah.

20 Nohwíí hayíí hiit'íiníí la'íí dihiits'agíí baa nagohiilñi'hi at'ée.

21 Nnee nadaant'aahíí, Jesus baa yánáhólti' hela', nádaabiko'niidná' nádólt'aash daabíñniid; nnee dawa ágodzaahíí bigha Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ahédaanzígo doo hago at'éeego ádaile' da.

22 Nnee nábi'dilzihií dízdinhíí bitisyú bíl'égodzaahi.

23 Peter la'íí John bílgo ch'ínat'áázhná' yíl nakai n'íí yich'í' onát'aazhgo okqah yedaabik'ehi yánadaant'aahíí la'íí Jews yánazini ádaabíñni n'íí yaa nadaagosni'.

24 Ái daidezts'aaná' Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' da'okqahgo gádaañni, NohweBik'ehíí, yáa, ni'goshzáñ, túnteel la'íí daabiyyi' daagolíníí dawa Bik'ehgo'ihí'nañ níl'ígo áñlaa;

25 David, nánal'a'á, binkááyú yánkt'igo gánñi ni', Hat'íí bigha doo Jews daanlji dahíí hadaashkee, la'íí nnee dawahá doo begolne' dahíí yaa natsidaakees?

26 Ni'goshzáñ biká' íziso nant'án daanliiníí ilk'izhí' ádaadzaa, la'íí nnee yánadaant'aahíí dala'adzaa, Bik'ehgo'ihí'nañ la'íí Its'ántíni, Christ holzéhi, bílgo yich'í' náda'nziidgo.

27 Da'aníigo, niYe' Dilzini, Jesus, Its'ántíni, yich'í' náda'nziidgo Hérod la'íí Póntius Pilate, doo Jews daanlji dahíí, la'íí Israel hat'íí bílgo dala'adzaa,

28 Nigan binawodíí la'íí niini' be'ágodonííí dab'íltse bengón'qa n'íí yee ádaane'go dala'adzaa.

29 K'adíí nohweBik'ehíí, nowhenadaago'aahíí hóyínlts'áq, áík'ehgo nánada'idziidíí niyati' doo daasite'go bee yádaahiilti' dago bidag ádaant'eego ádaanohwinkíí,

30 Dahdnlñlgo na'íziih; la'íí niYe' Dilzini, Jesus, bizhi'íí binkááyú godiyñgo be'ídaagoziníí la'íí íziso ánágot'íñíí ánán'íñ le', da'okqahgo daañni.

31 Aqá da'oskaqdáná' dala'adzaagee godihes'naa; áigé' Holy Spirit bee baa daagodes't'áago Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' doo daaste'go yee yádaalti' da lé'e.

32 Nnee l'áago da'osldáqdíí biini' dala'á, bíjíí dala'á nasdlji: daabiyéehíí doo dasahn shíyéé daanzí da; ndi dawahá dalaházhí' daabiyéé lé'e.

33 Nadaal'a'á dayúweh beBik'ehíí Jesus daztsáagé' naadiidzaahíí dázhó nlt'éeego yaa nadaagolní', Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí zhá bitisgo biká'zhí' at'ée daazlji lé'e.

34 Tédaat'iyéhií bitahyú doo la' da silji: hayíí bini' dagohíí bikñh daagolíníí baa nadaago-hezñigo, bich'á'gé' daayist'íidíí

35 Nadaal'a'á bádngée ndaayiheszñil: áigé' hayíí tédaat'iyéhií hat'íí yidaadiníí daant'íígee yitah da'izñii.

36 Joses, nadaal'a'á Bárnabas bizhi' bá ádaizlaahi, (Kodag yałti'íí ye'at'ehi golzeego ágolzee,) Cýprusgé' Levi hat'íí nílni,

37 Ni' bíyéehíí baa nagohezñigo zhaali baa hi'né'íí nadaal'a'á bádngée nyiné'.

5

1 Áiná' nnee la', Ananíás holzéhi, bí'aad, Sapphíra holzéhi, bílgo ni' baa nadaagohezñii,

2 Bi'aad yígólsigo zhaali baa hi'né'íí la' t'aqzhí' yotá'ná' la' zhá nadaal'a'á bádngée nyiné' lé'e.

3 Áík'ehgo Peter gáníí, Ananíás, hat'íí bigha ch'íidn nant'án, Satan holzéhi, naníkaago Holy Spirit bich'í' nashínch'a', ni' bich'á'gé' zhaali naa hi'né'íí lahzhí' t'aqzhí' hón'tágo nnné'?

4 Doo hwahá nahíñnií daná' níyéé ni' ya? Nahezñiihíí bikédé'go zhaali naa hi'né'íí dání benik'eh ni' ya? Hago at'éeego tsídínkeezgo díí bee ándzaa? Doo nnee bich'í' nashínch'a' da, Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' nashínch'a'.

5 Díí yati'íí Ananíás yidezts'aaná' nágo'go daztsáq: nnee dawa yaat'ídaanzhíí tsídaadesyiz.

6 Nnee áníí nakaiyéhií nádikago ch'íd bíl daizdis, áigé' ch'adaabizyíyú lehdaabistíí.

7 Áigé' taadn leđihikeezyú shí nnee daztsaaníí bí'aad ágodzaahíí doo yígólsí dago ha'ayáa.

8 Peter gáyihñii, Shił nagolní', gáholáqgo izljiigo ni' nohwaa nagohezñii née? Áigé' gáníí, Ha'aa, akohgo izlji.

9 Peter gánábildo'niid, Hat'íí bigha Bik'ehgo'ihí'nañ biSpirit nabínołtaahgo bich'í' godeso'áq? Isáq, níka' lehdaistiiníí ch'ígót'í'yú nadaazí, áí ni áldó' ch'ídaaníteeh.

10 Áík'ehgo dagoshch'í' Peter bádnyú nágo'go daztsáq: nnee áníí nakaiyéhií ha'ákaigo isdzán daztsáqgo yídaagolsíid, áigé' ch'adaabizyíyú bíka' le'sitíí n'íí bahgee lehdaistíí.

11 Nnee da'osldáqdíí dala'ánat'íñíí tsídaadesyiz lé'e, la'íí hayíí yaat'ídaanzhíí áldó' tsídaadezyiz.

12 Nnee bitahyú godiyñgo be'ídaagoziníí l'áago, la'íí íziso ánádaagot'íñíí nadaal'a'á binkááyú ánágot'íñ; (Sólonon bich'ínágoñin'áqgee dala'á daabiini'go dala'ánat'íñ).

13 Jesus doo daayodl'áq dahíí ndaaldzidgo doo yéhikai da ndi nnee nlt'éeego baa natsidaakees.

14 Nnee dayúweh l'áago la'íí isdzáné bílgo Jesus daayodlaanií yénáhikai;

15 Áik'ehgo daanezgaihíí da' intinyú ch'ínadaí'niłgo biká' da' astiné la'íi ch'id biká' nazhjeed, Peter higaalgo bichagosh'oh zhá ndi biká'zhí' áone' daanzigo.

16 Jerúsalem binaayú kih nagoznılge' aldó' nnee ląágo daanezgaihíí la'íi nnee spirits daanchó'íi biyi' daagolínii yil nihikáh, aí dawa nádaadzih lé'e.

17 Okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni yil nakaihií dábiłgo (Sádducees daanlíni,) dázhó hadaash-keego,

18 Nadaal'a'á daayiltsoodgo ha'ána'ılka'a' yune' ha'ádaiskaad lé'e.

19 Tí'é'yú Bik'ehgo'ihina'nañ binal'a'á yaaká'gé'hi ha'ána'ılka'ágee ch'ína'it'ihíi yá ch'íntáágo ákú yil ch'íkai, áige' gábiłnii,

20 Tí'i, da'ch'okqah goz'ąyú dołkáh, áige' nasozįigo díi nt'éeego ihinaahíi baa yati'íi dawa nnee baa bil nadaagolnii'.

21 Díi daidezts'ąnán' hayılkaalyú da'ch'okqah goz'ąq yune' ha'ákaigo bil ch'ídaago'aah. Okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni yil nakaihií ıłgo hikaigo nnee yánadaaltihíi la'íi Israel hat'Ti yánaziinií dala'áyiłnaan' ha'ána'ılka'á'yú nadaal'a'á yıká o'ı'a'.

22 Áiná' aasitíni ha'ána'ılka'á'yú okai, n'íi nadaal'a'á n'íi doo hwaa da lé'e, áige' nákaigo nadaagosni',

23 Gádaaniigo, Ha'ána'ılka'á'yú nt'éeego o'ogęęzná' aasitíni dáadıťhgee t'ah nazįinán' baa nkai ndi ch'ídaasitąq hik'e doo hadn' ákone' naháztaą da laą.

24 Okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni la'íi siláada da'ch'okqah goz'aaníi yináadaadz'ini binant'a' la'íi okqah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi díi daidezts'ąnán' hagosha' at'éeego laą dayúweh bá daagowáh daanzį lé'e.

25 Ła' nyáago gádaabiłnii, Nnee ha'ádaasolkaad n'íi da'ch'okqah goz'ąq yune' nazįi, nnee yil ch'ídaago'aahgo.

26 Áik'ehgo siláada da'ch'okqah goz'aaníi yináadaadz'ini la'íi binant'a' nadaal'a'á yıká okaigé' dánt'ehgo yil nakai: nnee tsée' bee daanohwiłnė' doleełhi at'ée' daanzigo ndaaldzidhií bigħa.

27 Yil nakainán' nnee yánadaaltihíi naháztaągee yil hikai baa yá'iti'híi bigħa: áige' okqah yebik'ehi dá'tiséyú sitíni nabídaadilkid,

28 Gáníigo, Díi yizhíłhíi bee ilch'ínagono' aah hela', daanohwiłn'niigo nohwá ndaagosii't'ąq ni', n'íi kú lá Jerúsalem dágoz'ąq nt'éeego bil ch'ínágonot'aah, la'íi aí nnee zesdiinií nohwíi nohwik'izhi' daadoł'ągo ádaat'įi.

29 Peter la'íi nadaal'a'á la'ihíi ıłgo hadaasdziigo gádaanii, Nohwíi Bik'ehgo'ihina'nañ da'áníyú ádaant'eego dábił'eh, doo nnee da.

30 Jesus tsj'ılna'áhi bidaahesolkałgo daazesolhii n'íi daanohwitaa n'íi Bik'ehgo'ihina'nañ daayokąqhn' daztsąągé' nábiłil'na'.

31 Án Nant'án la'íi Hasdá'ıniłnii niigo Bik'ehgo'ihina'nañ ábiłlaago bigan dihe'nazhinéego dahbinesdaa ni', Israel hat'ıi binchó'i bich'ą'zhį'go ádaile'go binchó'ıi bich'ą'gé' baa nádaagodet'ąqhií bigħa.

32 Díi ánągot'įiłi daahiit'įigo baa nadaagohiłnii'; Holy Spirit aldó' yaa nagolnii', aí Holy Spirit-híi hayíi Bik'ehgo'ihina'nañ biyati' yikisk'eh ádaat'eehii yaa daidez'ąq ni'.

33 Yánadaaltihíi aí daidezts'ąnán' bil daagoshch'igo, nadaitseed hádaat'įigo yendaagoshchii lé'e.

34 Áiná' Phárisee la' nnee yánadaaltihíi itah nłini, Gamáliel holzéhi, begoz'aaníi ilch'ıgó'aahi, nnee dawa nt'éeego baa natekeesi hizį'go, Díi nneehíi det'łhė'zhį' nłahýú ch'ınókáh, nniid;

35 Áiná' gáníi, Israel hat'ıi daanołni, díi nnee hago ádaale'ıi baa daagonołsąq.

36 Doo ániiná' nnee la' Theúdas holzéhi izisgo at'ehi ídeshchįigo nnee ląágo dįigo nanadínyú shj' béhikai ni': án zesdįigo bikisk'eh ádaat'ee n'íi dawa ıltanáhosąqgo begoldoh n'íi doo hat'ıi da silįi ni'.

37 Ái bikédé'go Judas, Gáıleegé' gólini, nnee tax nahi'niłi doleełhií bigħa daaholtag ni'ná' nyáá, án aldó' nnee ląágo its'áinił: án aldó' daztsąq, áige' bikisk'eh ádaat'ee n'íi dawa ıltanáhosąq ni'.

38 K'adıi gánohwiłdishnii, Díi nneehíi doo baa nalkai da, doo nadaanołt'og da: díi begoldohíi nnee bich'ą'gé' bee ánągot'įi lé'eyúgo, doo hat'ıi da hileeh:

39 Áiná' Bik'ehgo'ihina'nañ bich'ą'gé' lé'eyúgo doo bengowáh ádaale' at'ée' da; nohwíi dánko Bik'ehgo'ihina'nañ bich'ı' nadaagonołkaadgo nohwígózi.

40 Nnee yánadaaltihíi Gamáliel anıiłhií bil dádaabik'ehgo nadaal'a'á yushdé' daayıniigo ánakai, áige' Jesus bizhi'ıi bee yánánalı' hela', daabiłniiná' ndaabinestsaz, áige' onádaabis'a'.

41 Áik'ehgo yánadaaltihíi yich'ą' dahnaskai, Jesus bizhi'híi bigħa ádaayagosjhyú ádaats'izlaa lé'e ndi Bik'ehgo'ihina'nañ binadzahgee nt'éeego ádaat'eego yıdaagołshii bigħa bil daagozhó lé'e.

⁴² Dajji biigha da'ch'okqah goz'qa yuñe' la'íi daagowayú Jesus Christ yaa nadaagolñi'go yaa ich'ídaago'aah lé'e.

6

¹ Áiná' Jesus daayokqahíi láágo silíiná' Jews daanlíni Greek biyati' yee yádaalti'íi doo bíl daagozhógo Hebrews daanlíni gádaayilñiid, Dajji biigha ch'iyán na'ñiigee nohwii nohwitahyú isdzáné bika' nanezna'ihíi doo yich'í' zhiñéé ádaat'ee da lé'e.

² Áik'ehgo nakits'adáhií nnee Jesus daayokqahíi dawa yushdé' daayilñiid, áigé' gádaayilñii, Ch'iyán nadaahii'ñiíhi bigha Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' baa nadaagolñi'íi doo k'ihzhí' ndaagont'aa bik'eh da.

³ Áik'ehgo, nohwik'íyú, nnee gots'idi, nñ'éégo baa yádaalti'íi, Holy Spirit ye'ádaat'eehíi, daagoyáanii nohwitahgé' hadaahñii, áí nnee díi na'idziidíi yedaabik'ehgo ádaahiidle'.

⁴ Áiná' nohwii dágodest'í'yú da'ohiikaqah la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' baa yádaahiilti' doleel.

⁵ Ádaanihií nnee dawa bíl dádaabik'eh: áik'ehgo Stephen dázhó ndzilgo odláni, Holy Spirit ye'at'éhi, Philip, Prókorus, Nicánor, Tímon, Pármenas, la'íi Nicolás, Jews bi'okqahíi yenyáhi, Antiochgé' gólíni, hadaihezníl.

⁶ Áí hadaisñiíi nadaal'a'á yidázhí' yil nñikaigee yiká' ndaadesñiigo yá da'oskaqad.

⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' dayúweh begodeyaago Jerúsalemgee Jesus daayokqahíi láágo bínáhiikai; okqah yedaabik'ehi áddó' láágo odlaanii yikísk'eh ádaat'ee lé'e.

⁸ Stephen, dázhó ndzilgo odláni, Holy Spirit bee binawod golíni, ízisgo ánaagot'íiíi la'íi godiyihgo be'ídaagozinií nnee bitahyú ye'ána'ol'íi.

⁹ Nnee la', Líbertines daaholzéhi, la'íi Cyrénegé' la'íi Alexándriagé' daagolíni, la'íi nnee Ciliciagé' la'íi Asiagé' nakaihi ha'ánáshéhi bitahgé' Stephen yil ládaadit'ah nkegonyaa.

¹⁰ Áiná' Stephen goyáágo la'íi Holy Spirit yábiyilti'go nneehíi doo la' bitisgo hadziid da lé'e.

¹¹ Áik'ehgo nnee la' yich'í' na'daaheznílgo gáyilñii, Nadaach'aago Stephen baa yádaalti', áik'ehgo gádaanii, Moses la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ nchọ'go yaa yakti'go daadihiits'ag.

¹² Áigé' nnee Stephen yik'edaanñiíhií, Jews yánazíni, la'íi begoz'aanii ye'ik'eda'ílkhíhi, la'íi nnee dawa hadaashkee ádaizlaago Stephen yaa hikaigo daayiltsood, áigé' nnee yánádaaltihíi yil yaa hikai.

¹³ Nnee nadaach'áhi yil hikai, áik'ehgo gádaanii, Díi nneehíi díi godiyihgo goz'aanii la'íi begoz'aanii dawahn nchọ'go yaa yakti';

¹⁴ Gániigo daadihiits'ag, Jesus Názarethgé' gólíni díi godilzihgo goz'aanii nagohilkaad, la'íi Moses nohwa yengon'áa n'íi laho ányáidle'.

¹⁵ Nnee yánádaaltihíi dawa Stephen da'is'ah daine'íiigo binii Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'gé'hi biniihií k'ehgo at'éégo daayiltsaq.

7

¹ Okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni gábiñii, Ádaanikh'iníhií da'anii née?

² Stephen gánii, Nnee daanoñni, shik'íyú, nnee báyan daanoñni, shídaayesóltts'aa; nohwitaa n'íi Abraham, doo hwahá Chárranyú ngoleeh daná' Mesopotámiaiyú gólíi ni'ná' Bik'ehgo'ihí'nañ bich'á'idindláad n'íni bich'í' ch'í'nah ádelzaa,

³ Áigee gábiñniid, Niní' la'íi nik'íi bich'á' dahnnángo ni' níl ch'í'nah áshle'yú nñáál.

⁴ Áik'ehgo Abraham Kaldéans biní'gé' dahnyaago Charran golzeegee golíi lé'e: bitaa daztsaana' díi ni' biyi' daagonolizhi' Bik'ehgo'ihí'nañ bik'ehgo onágóde' lé'e.

⁵ Áiná' ni' biyéehíi doo la' baa gon'áa da, doo ndi dálahndi nch'idel'eezgo da: áiná' bichagháshé doo la' da ndi bíi la'íi bich'á'gé' daahideshchiiniíhi daabiyéé doleelgo yángon'áa lé'e.

⁶ Bik'ehgo'ihí'nañ Abraham bich'í' hananádziigo gánniid, Nich'á'gé' daahideshchiinií ni' doo yidaagolsi' da n'íi yiyi' daagolíi doleel; áigee nnee ni' daabiyéehíi isná ádaabidle'go díidn gonenadín legodzaazhi' biniidaagont'ée doleel.

⁷ Nnee isná ádaabislaahíi biniiidaagodishle' doleel; áí bikédé'go áigé' ch'ékángo dzaqgee daashokqah doleel, nii lé'e, Bik'ehgo'ihí'nañ.

⁸ Áigé' Bik'ehgo'ihí'nañ circumcísion bee Abraham yil lángot'aa: áik'ehgo Abraham biye' Isaac gozliigo tsebií behiskaanií bijii circumcise ayíllaa; áigé' Isaac biye' Jacob gozlii; Jacobhií biye'ke nakits'adah daagozlii, áí bich'á'gé' nakits'adahyú nnee hat'í' silíi.

⁹ Jacob biye'kehíi daabidizhé Joseph daayolch'íi'go, yik'edaanñiigo Egyptyú baa nadaaheznii: áiná' Bik'ehgo'ihí'nañ bíl nliigo,

¹⁰ Bich'í' nadaagont'ogíi bigha dawa yich'á' bintíi, áigé' Pháraoh, Egypt yánant'aahíi, yil nzhoggo la'íi binadzahgee goyáágo Bik'ehgo'ihí'nañ ábilsí; Pháraohíi Egypt dahot'éhé la'íi bikíh biyi' daagolínií yánant'aago ábíllaa.

11 Egypt la'íí Cánaanyú dahot'éhé shiná' góyéégo daagodeyaa: áígee daanohwitaa n'íí bich'iyá' n'íí bich'á' ádaasdjidgo biniidaagont'ée lé'e.

12 Eegytyú nadá' gólíí lǎágo Jacob yaat'inzjíná' daanohwitaa n'íí da'íltse ákú odais'a' lé'e.

13 Iké'gee nanákainá' Joseph, Daanohwik'isn nshjíí n'íí shíí ánsht'ee, daayihniigo bídaagolsjíd; la'íí Joseph bik'íí Pháraoh yígólsjíd.

14 Áíge' Joseph bitaa la'íí bik'íí dawa bílgo gosts'idin ashdlá' hilt'eego yiká'o'í'á',

15 Áík'ehgo Jacob Eegytyú o'íníl, ákú Jacob daztsáq, la'íí daanohwitaa n'íí áldó' da'ílké'go nanezna',

16 Áí dawa Síkemyú onádaiheznílgo ilch'í'ndaahi'níil goz'áq yune' da'ílké'go ledaaahasníl, áí goz'aaníí Abraham Síkem biye' Émmor biye'ke bich'á'gé' zhaali bee nagohesníi ni'.

17 Bik'ehgo'ihí'nań Abraham bángon'áq n'íí begolne'íí ahánégé' goldohná' Abraham bich'á'gé' daahideshchiinihíí Eegyptee lǎq siljíí lé'e.

18 Áíná' Eegytyú la' nant'án nanásdlíí, án Joseph doo yígólsj da lé'e.

19 Áń nohwíí hahiit'í'í yik'edaanníih lé'e, la'íí daanohwitaa n'íí gádaayihniigo bándaagoz'áq, Mé' daagozljíhíí da'izljíyú ch'ídaahołkaadgo da'akú nanne' le'.

20 Áíge' Moses gozljígo dǎzhó dénzhóné lé'e, án bitaa goljí yune' nadaach'ílteego taagi daahitǎq:

21 Áíge' da'izljíyú ch'ídaach'ístjíyú Pháraoh bitsi' nábinłtjigo dabíí bizhaazhé k'ehgo yíhlna'.

22 Eegytyú daagolíníí bigoyá'íí dawa Moses bíl ch'et'áqgo dǎzhó nłt'éeégo yaltí' la'íí nłt'éeégo ánat'jil siljí.

23 Moses dizdin bíl łegodzaaná', shik'íyú Israel hat'í'í bich'í' dosháh nzi lé'e.

24 Áík'ehgo la' inaghanaghaago yiltsáqgo, án yik'izhí' onálwodgo yil nałts'ihgo daztsáq:

25 Shíí hat'í'í biniidaagont'éeéhíí biyi'gé' Bik'ehgo'ihí'nań shich'onjigo bíl ch'ídishkaahíí yidaagolsj shj níí lé'e; ndi doo bídaagolsj da.

26 Iskáq hik'e dabíí hat'í'í naki ilch'í' dahnádilwo'go yiká'ńyáá, nkenágoheltqod nziqo gádaayihni, Iłk'isyú nokdljíná' hat'í'í bighǎ ihł'đohłh'?

27 Áíná' ba'ashhahgé' gólíni doo bik'ehyú ánáyo'jil dahn Moses k'ihzhí' yenyilná' gáníí, Hadń nohwinant'a' la'íí nohwaa yaltí'í áníłlaago ánt'jil?

28 Adaqáná' nnee Eýgýtian nłíni zinłhłjłhíí k'ehgo shíí áldó' shiziniłhéé née?

29 Díí áníłhíí bighǎ Moses dabíí hat'í'í yich'á' halwodgo Mádiangee goljí ngohéyáá, áígee biye'ke naki gozljí.

30 Áíge' dizdin łegodzaa bikédé'go Dzil Sína holzéhi bínaayú da'izljíyú ch'il diltł'í biyi'gé' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'gé'hi bich'í' ch'í'nah ádelzaa.

31 Moses yo'jíná' bíl díyagot'ee lé'e: ilhánégo yineł'jigo nyáá hik'e Bik'ehgo'ihí'nań bich'í' hadzií,

32 Gáníigo, Shíí daanita n'íí Bik'ehgo'ihí'nań daayokǎqhn nshłj, Abraham, Isaac la'íí Jacob Bik'ehgo'ihí'nań daayokǎqhn nshłj. Moses tsídolyizgo diltłdgo doo ázhj' nádést'jíd da.

33 Bik'ehgo'ihí'nań gábılńi, Nikee ádaandlee: ni' biká' sńziimí ni' godiyini at'ée.

34 Eegytyú shichǎgháshé biniidaagont'éeégo hish'j, áí hish'jigo ik'ídaadi'níihíí dists'ag, áík'ehgo áí bich'á' nshniilyú níyáá. Tí'í, dák'ad Eegytyú nideł'a'.

35 Dadií Moses Israel hat'í'í doo hádaabit'jigo gádaani n'íí, Hadń nohwinant'a' la'íí nohwaa yaltí'í áníłlaa? Da'ái Moses n'íí Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'gé'hi ch'il biyi'gé' bich'í' ch'í'nah ádelzaa n'íí binkááyú Bik'ehgo'ihí'nań bides'a', nant'án nłjigo la'íí Israel hat'í'í biniidaagont'éeéhíí yich'á' yúníłgo bides'a'.

36 Áí Moses n'íí izisgo ánágot'jilíí la'íí godiyihgo be'ídaagozinií Eegytyú la'íí Red Seayú ánat'jil ni'ná' Eegypté' ch'ínilgo da'izljíyú nanalse'go dizdin łegodzaa.

37 Da'ái Moses-híí Israel hat'í'í gádaayihni ni', Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú Na'iziidi hileehgo nohwik'íyú bitahgé' Bik'ehgo'ihí'nań nohweBik'ehń nohwá habilteeh, shíí hashłłtłhíí k'ehgo; án hódaayesółts'áq.

38 Da'izljíyú ha'ánáłséh n'ná', díí Moses-híí Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'gé'hi Dzil Sína holzeeyú bich'í' yaltí' n'íí la'íí daanohwitaa n'íí bigizhgee yaltí'í nłjigo yati' hináhi nohwá baa hi'né' ni':

39 Áń daanohwitaa n'íí doo bídaayést'sáq hádaat'jil da ni', doo hádaabit'jil da, áíná' Eegytyúgo nádiikáhíí zhǎ bijjígé' hádaat'jil lé'e.

40 Aaron gádaayihni, Hat'íhíta daahoiikǎqahíí nohwá áńle', áí nohwá go'jil doleel: díí Moses Eegypté' ch'ínohwinł n'íí hago adzaa shłhíí doo bídaagolnzł da.

41 Áíná' magashi bizhaazhé be'łlzaa'í ndi ádaizlaago dahat'íhíta yiyaa odaayihniłgo daayokǎq, dabíí ádaizlaahíí yaa bíł daagozhóqgo.

42 Áík'ehgo yáá biyi'gé' dawaháhíí daayokǎqgo Bik'ehgo'ihí'nań dabiini'zhí' ch'ídaabiznł; Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi n'íí binaltsoos biyi' k'e'eshchłjłhíí k'ehgo, Israel

hat'i'i daanolini, da'izliiyú dizdin nohwee ledaagosdzaa n'ná' magashi bizhaazhé, dibeñí bizhaazhéta nadaaltseedíi la'íi dahat'íhíta shaa daaholmii lá née?

⁴³ Gowáogolgai biyi' Mólok holzéhi daayokaqáhií nadaanil, la'íi daaholkaqáhií Rémphan holzéhi bits'íksosé k'ehgo be'ilzaahíí aldó' nadaanil, díi be'ilzaago ádaasolaahíi daaholkaqágho: áik'ehgo Bábylon bitisyú ch'ínokáhgo ánohwishlé'.

⁴⁴ Daanohwitaa n'íi gowáogolgai biyi' da'okáqáhi Bik'ehgo'ihí'nañ yil daanliigo bebígózini da'izliiyú goz'áq, áí hago'at'éégo alnéhíi Bik'ehgo'ihí'nañ Moses yil ch'í'nah áyíilaahíi k'ehgo alzaa.

⁴⁵ Daanohwitaa n'íi Jesus bá nant'aago Bik'ehgo'ihí'nañ doo Jews daanlii dahíi bá ch'íneheyoodná' gowáogolgai biyi' da'okáqáhií ni' daabiyéé gozliiyú daistsoozgo hikai, áí doo Jews daanlii dahíi David dánant'aa silíizhi' Bik'ehgo'ihí'nañ daanohwitaa n'íi dábidáhgee ch'ídaaniheyood;

⁴⁶ David Bik'ehgo'ihí'nañ yil nzhqo silii, áik'ehgo Jacob Bik'ehgo'ihí'nañ yokaqáhn yiyi' golíi doleehíi bá ágóshlé' nzi lé'e.

⁴⁷ Ndi Sólomon holzéhigo Bik'ehgo'ihí'nañ k'ih yiyi' goliíni bá ágólaa.

⁴⁸ Áiná' Da'tiséyú At'éhi k'ih dá nnee bigan yee ádaizlaahi doo yiyi' golíi da; Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidíi gánii n'íi k'ehgo,

⁴⁹ Yaaká'yú goz'aaníi biká'dah'asdáhá biká'gé' nansht'aahíi át'éé, ni'godzánhíi biká' dahnádes'isíi át'éé: k'ih hago'at'éhi shá ágóle'? níi lé'e Bik'ehgo'ihí'nañ: hayúshá' hanasólo áiná'?

⁵⁰ Aishá' shiganíi doo dawa bee ashlaa da lé'e?

⁵¹ Doo nohwee daagondlii dahi, nohwijií la'íi nohwijeyi' doo círcumcise ádaano't'e'i dahíi k'ehgo doo daagodinólsini da, dawahn Holy Spirit bich'á'zhí'go ádaano't'ee, daanohwitaa n'íi ánádaat'íi n'íi k'ehgo nohwíi aldó' ánádaat'íi.

⁵² Hagee daanohwitaa n'íi Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íi doo yiniidaagodezlaa da? Nt'éégo Ánat'íihi yígháhíi dabí'ítséná' yaa nadaagoln'íi nadaistseed; áí Nt'éégo Ánat'íihi nyee'íi biyi'zhí' ch'ídaasoltíigo daazesolhii:

⁵³ Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á yaaká'gé'hi begoz'aaníi nohwaa daidez'áq ndi doo bikísk'eh ádaano't'ee da.

⁵⁴ Nnee da'adzaahíi Stephen ániíhií daidezts'áqaná' dázho bíl daagoshch'ii'go biwoo nádaagai.

⁵⁵ Áiná' Stephen, Holy Spirit ye'at'éégo, yaaká'yú dezghalgo Bik'ehgo'ihí'nañ bich'á'idindláadíi la'íi Jesus Bik'ehgo'ihí'nañ díhe'nazhinéégo sizíigo yiltsáq,

⁵⁶ Áigé' gánii, Yáá ích'á' adzaago yaaká'yú nnee k'ehgo Nyááhn Bik'ehgo'ihí'nañ díhe'nazhinéégo sizíigo hish'íi.

⁵⁷ Nádaadidilghaazhná' bijeyi' ndaadeshchidgo dawa bich'í' nádnkii.

⁵⁸ K'ih goznílii bich'á'yú ch'ídaabist'e'go nyída'isne': tséé yee da'dilniíhií bidiyágé nnee áni nagháhá, Saul holzéhi, dées'eezgee ndaayihezníi.

⁵⁹ Stephen t'ah nyída'íne'ná' gániiigo oskáqad, Jesus sheBik'ehí, shiyi'siziinii nádnmé'.

⁶⁰ Hayaa adzaago nawode gániiid, SheBik'ehí, díi nchó'íhií dákoh bik'izhi' ádaaholé hela'. Ánniidná' daztsáq.

8

¹ Stephen daabizilheehíi Saul da'áigee bíl dávik'eh lé'e. Áigé' godeyaago Jesus daayokaqáhií Jerúsalemgee ha'ánáshíií biniiidaagon't'éégo inaghanakai begodeyaa; áik'ehgo dawa ítanáhosáqo Judéayú la'íi Samáriayú oheskai, nadaal'a'á zhá da'akú naháztaq lé'e.

² Nnee daagodnlsini Stephen dát'eego yaa daachagná' ledaistíi.

³ Áiná' Saulhíi Jesus daayokaqáhií dayúweh binaghanakai, gowáhií da'á'á gon'áqgo nantaago, nnee la'íi isdzáné daayiltsoodgo ha'áyiikaad lé'e.

⁴ Jesus daayokaqáhií íltanáhosáq n'íi dahot'éhé anákahyú yati' baa gozhóni yaa nadaagoln'i.

⁵ Philip Samáriayú óyáá, áí biyi' k'ih goznilgee Christ yaa yil nadaagoln'i.

⁶ Nnee láqgo Philip ya'ti'ihíi daidezts'áqgo la'íi godiyíhgo ánágot'íihií ye'ánat'íihií daayiltsáqgo, ániíhií dalet'eego yaa natsidaakeesgo bídaayésts'áq lé'e.

⁷ Spirits daanchó'i nnee láqgo biyi' daagolíi n'íi daadilwoshná' biyi'gé' hanáhesáq, la'íi láqgo daadi'il n'íi la'íi doo nadaakai da n'íi nádaabi'dilzihi.

⁸ Áik'ehgo áí k'ih goznilgee dázho kol daagozhóqo lé'e.

⁹ Áí k'ih goznilgee nnee la' Simon holzéhi dabí'ítséná' nnee Samáriayú daagolínií daabo'n'i'go k'izéyoníi golíi lé'e, nnee ízigo at'éhi ádil'íigo:

¹⁰ Án nnee dawa bídaayésts'áq, nnee doo ízigo ádaat'ee dahíi, nnee ízigo ádaat'eehíi ndi gádaaniigo, Díi nnee Bik'ehgo'ihí'nañ binawod bíl nlii láq.

11 Daabo'ni'go n̄zaad ogoyaahí bigh̄a n̄nee yédaaldzidgo daayidn̄si lé'e.

12 Áiná' Philip, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaní nlt'éego baa na'goni'íí la'íí Jesus Christ bizhi' daayozhúigo yaa nagoln̄i'go n̄nee la'íí isdzáné daayosld̄aḡgo baptize ádaaszaa.

13 Simon dabií ndi osld̄aḡgo baptize ábi'delzaa: áigé' Philip yil dahizh'aazhgo godiyihgo be'idaagozinií la'íí izisgo áná'ol'ííhí yiltsaḡgo bil diyagot'ee lé'e.

14 Jerúsalemgee nadaal'a'á n̄nee Samáriayú daagolíníí Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' nádaagodn̄'áḡ yaat'ídaanzjíná' Peter la'íí John bilgo bich'í' odais'a':

15 Ákú n̄'áázhná' Holy Spirit baa daadót'aah daanzjigo yá da'oskqaḡ:

16 (BeBik'ehñ Jesus bizhi' bee baptize ádaaszaa ndi doo hwahá hadn̄ la' Holy Spirit bee baa godet'aah da lé'e.)

17 Peter la'íí John bilgo biká' ndaadelniigo Holy Spirit bee baa daagodest'áḡ.

18 Nadaal'a'á n̄nee yiká' ndaadezniigo Holy Spirit bee baa daagodest'áḡhíí Simon yiltsaḡná' nadaal'a'á zhaali yaa náiné',

19 Gánígo, Shíí addó' díí beshik'ehgo shaa godinot'aah, áik'ehgo dáhayíí biká' ndaadeshniíhí Holy Spirit baa daadit'aah doleeł.

20 Áiná' Peter gábilnií, Bik'ehgo'ihí'nañ bich'á'gé' aahi'né'íí nahashniíhí n̄n̄zjhií bigh̄a nizhaalihíí dábil da'izljíí n̄leeł.

21 Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee nijí doo bik'ehyú át'ée dahíí bigh̄a díí ánáhiit'ííhí doo hwaa ná goz'áḡ da.

22 Nincho'íí bich'á'yúgo áñne'go onkqaḡ, áik'ehgo nijí biyi'gé' dénchq'égo tsidínkeezíí da'izlíné da'ánádolnií.

23 Ncho'go ágot'eehíí zhá niyi' begoz'áḡgo nincho'íí h̄nest'p̄go bígosííj̄id.

24 Áik'ehgo Simon gádaabihnií, Áshikd̄olniíhí doo shich'í' be'ágoñe' dahíí bigh̄a Bik'ehgo'ihí'nañ shá honokqaḡ.

25 Peter la'íí John bilgo daayo'íí' n'íí yaa nadaagosni', la'íí Jesus biyati'íí yaa yil nadaagosni'ná' Jerúsalemýú onát'aazh; nát'aashyú Samária biyi' gotahyú yati' baa gozhóni yaa nadaagoln̄i'go ánágoldoh.

26 Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'gé'hi Philip yich'í' hadziigo gáyilnií, Dahnnáḡgo yagiyú n̄máh, Jerúsalemgé' Gázazhí' intinhií bich'í'go, da'izljíyú.

27 Nádiidzaago dahiyaa: áigé' n̄nee Ethiopian eunuch n̄l̄ni, isdzán Cándace holzéhi, Ethiopians yánant'aahíí yiké'gee sitini, dawahá lán̄ il̄ni Cándace biyééhií yebik'ehi, Jerúsalemýú okáḡyú n̄n̄gaage'.

28 T'áqzhí' nádaal'lé'e, bitsinaghái bijad nakihíí yiyi' dahsdaago Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi n'íí, Esáias holzéhi, binaltsoos yozhíí goldoh.

29 Holy Spirit Philip gáyilnií, Tsinagháihií ahánégo bich'í' n̄n̄h.

30 Áik'ehgo Philip bich'í' nádilwodgo Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi n'íí, Esáias holzéhi, binaltsoos yozhííhíí yidezts'áḡgo gáyilnií, Ya' áí hónzhihií bígonshí' n̄ee?

31 Ethiopian gáníí, Hago'at'éego bígonsíni, dahadn̄ shil ch'ígó'aahyúgo zhá go'íí? Hasi-ínáḡgo shi't'ahgé' dahndaa, nií.

32 Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiinií díí k'ehgo an̄hi yozhíí lé'e, Dibełj̄i zideeyú ch'olq̄sú k'ehgo, dagohíí dibełj̄i bizhaazhé bilshéhií yádn̄gee sitj̄igo doo hat'íí níí dahíí k'ehgo bizé' doo ilch'á' ágole' da:

33 Ádaayágosj̄yú ádaizlaagé' dá doo nzhógo baa yá'iti' da: hadn̄shá' bich'á'gé' daakheshchiiniíhí yaa nagoln̄i'? Ni'gosdzán bich'á'gé' bi'ihí'na' nádi'né', niigo.

34 Áigé' n̄neehñ Philip gánábildo'niid, Nánoshkqaḡ, díí Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi n'íí ániíhíí hadn̄ áilniíhíí? Dabíí ádaayalti' n̄ee, dagohíí n̄nee la' yaa yalti' n̄ee?

35 Áik'ehgo da'ái Bek'e'eshchiinií biyi'gé' Philip yalti' n̄kegonyaago Jesus yaa yil nagoln̄i'.

36 Ch'okahyú tú bich'í' dahch'idikaigo n̄neehñ gáníí, Kú tú lá' laḡ; hat'íí bigh̄a doo baptize áshí'dilne' da doleeł?

37 Philip gáníí, Nijíí dawa bee onld̄aḡyúgo ágáni'dilne'. N̄neehñ gábilnií, Jesus Christ Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' n̄lijgo hoshld̄aḡ.

38 Tsinaghái n̄nólghed, n̄niid: áigé' tú yiyi' o'áázhgo Philip n̄neehñ baptize áyíílaa.

39 Tú biyi'gé' hanát'aazhgo Bik'ehgo'ihí'nañ biSpirithíí dagoshch'í' Philip onábíitj̄i: n̄nee Ethiopian n̄l̄ni doo hwaa nábiltsaḡ da, ndi bil gozhógo dahiyaa.

40 Philip Azótusgee náhiiltsaḡ: áigé' k̄ih̄ nagoznilyú yati' baa gozhóni yaa nagoln̄i'go naghaa, áigé' Caesaréa golzeezhí' n̄nyaa.

9

1 Saul, Jesus daayokqaḡhíí nagont'og yá h̄at'íígo la'íí naotseed yo'núigo okqaḡ yebik'ehi da'tiséyú sitini yaa nyáá,

² Áígeé gáyíñnií, Damáscusgee Jews ha'ánálséhií bich'í' naltsoos shá áńle', áík'ehgo nnee la'íi isdzané hayíi Jesus yikísk'eh daahikahíi la' baa niyááyúgo hídaasht'óqgo Jerúsalemyú shinaghadokah.

³ Áígeé' Saul Damáscus golzeehíi bit'ahyú higaalgo, dahíko yaaka'gé' bich'í' nke'idindláád l'é'e:

⁴ Áígeé hayaa nágo'ná' yati' yidezts'aa l'é'e, gáńúigo, Saul, Saul, hat'íi laq bigħa shini-igonnt'éege áshińsi?

⁵ Saul gáńíi, Hadń áńt'íi, shiNant'a'? Áígeé' nohweBik'ehń gábiñni, Shiniigonnt'éege áshińsinihií shíi ást'íi, Jesus honszéhi: tsjik'íihíi bee níts'i'ishgo'yúgo dayúweh t'aaqzhí' hóńtalyúgo dayúweh dání ídída'nñi'.

⁶ Saul bił díyagot'eego dithidgo gáńíi, SheBik'ehń, hat'íi áshléhgo hánt'íi? Jesus gábiñni, Náńdáhgo kĭh goznilyú nńah, áku hat'íi áńléhií baa nił na'goni' ndi at'ée.

⁷ Nnee yil hikah n'íi doo hadaadzii dago nazjina' yati' daidits'ag ndi doo hadń daayo'íi da l'é'e.

⁸ Saul ni'gé' nádiidzaago bińáá ich'á'ágolaa ndi doo go'íi da l'é'e: áík'ehgo bigan daach'otq'go Damáscusyú odaach'izlqoz.

⁹ Doo go'íi dago taagi be'iskaq, dáshina' la'íi dádíba'.

¹⁰ Damáscusgee nnee Jesus yokaqahń Ananías holzéhi goljii l'é'e; án Jesus bił ch'í'nah ágóláago, Ananías, biłni. Ananías gáńíi, Kú sidáá, sheBik'ehń.

¹¹ Jesus gábiñni, Náńdáhgo kĭh bigizhyú itń Ts'ígodezdqoh golzeegee nńah, áígee nnee Saul holzéhi, Tarsusgé' gólíni, Judas goljigege biká na'ńńkid: áígee án okaqah laq.

¹² Áígee nnee Ananías holzéhi ha'ayáágo, go'íi nádleeh doleełhíi bigħa ndelniigo Saul bił ch'í'nah ágolzaa l'é'e.

¹³ Ananías gábiñni, SheBik'ehń, án nneehń Jerúsalemgee nnee daanokaqahíi nyeego yini-idaagodezlaahíi baat'insí ni'.

¹⁴ K'adíi án kú hígháhgo hayíi nizhi'íi yeda'okaqahíi hídaikt'o'go baa godet'aa l'é'e, okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi ádaanigo.

¹⁵ Jesus gábiñni, Ti'i: án ich'á'ńńitńni at'ée, shá na'iziidgo doo Jews daanlii dahíi, ízisgo nadaant'aahíi, la'íi Israel hat'íi shizhi'íi yidaagols'íi áléh doleełgo:

¹⁶ Shíi shigha hago'at'éege biniidaagonk't'ée doleełhíi baa bił ch'í'nah ágoshle'.

¹⁷ Áík'ehgo Ananías dahiyaago kĭh yune' ha'ayáá; Saul yiká' ndelniina' gáńíi, Shik'isń, Saul, Jesus nohweBik'ehń, itinyú yushde' híńááńá' nich'í' ch'í'nah ádelzaahń, gon'íi náńdleeh doleełgo, la'íi Holy Spirit bee nagodet'aago nich'í' shides'a'.

¹⁸ Dagoshch'í' bińáá biká' siltssooz siljii l'é'e n'íi yó'ózhóódogo go'íi násdljii. Áígeé' nádiidzaago baptize ábi'delzaa.

¹⁹ Áígeé' iyaqago nalwod nasdljii. Damáscusgee Jesus daayokaqahíi yil naháztqago da'kwíshí behiskaq.

²⁰ Dagoshch'í' Jews ha'ánálséh nagozńil yune' Saul, Christ Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nlii, niigo yaa nagolni'.

²¹ Nnee daabidezts'aa'íi dawa bił díyadaagot'eego gádaañni, Díńshá' nneehń Jerúsalemgee nnee Jesus bizhi' daayozhúigo da'okaqahíi naistseedń á't'íi; ái bigħa kú nýáá ni', hídaikt'o'go okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi yich'í' yil dikáhgo?

²² Áina' Saul dayúweh ndzilgo yałt'igo Jesus da'anii Christ nlii laq, niigo Jews Damáscusgee daagolfinii doo bich'í' hanádaasdzii dago áyílaa.

²³ Łáágo hiskaanii bikéde'go Jews daanliinii Saul daizilheego ndaagoshchijj:

²⁴ Áina' ndaagoshchiińi Saul yegolsjii ni': daabizilhee hádaat'ijigo dajjii biigha, dat'l'é' biigha kĭh goznilií binaayú leda'dilt'ihgege dááda'dit'ihíi nzhógo yinádaadéz'íi;

²⁵ Áina' Jesus daayokaqahíi t'lé'yú leda'dilt'ihíi bitis yuyaa gódań ch'ídaabíleeh, táts'aa yiyi' dahsdaago.

²⁶ Saul Jerúsalemyú nýáána' Jesus daayokaqahíi yedigháh há't'íi ndi bédaaldzid l'é'e, da'anii Jesus yokaqahń siljii ndi doo daabodlaq dahíi bigħa.

²⁷ Áina' Bárnabas Saul édeidit'ijigo nadaal'a'a yaa yil n'áázhgo gáńúigo yaa nagolni', Díń nneehń higaalyú Jesus yo'ijigo bich'í' yałt'í' ni', la'íi Damáscusgee doo biini' hah dago Jesus yá sizjigo yaa yałt'í' ni'.

²⁸ Áígeé' Jerúsalemyú da'adzaayú yil nkedikai.

²⁹ Áígee doo biini' hah dago Jesus yá sizjigo yaa yałt'í', Jews daanliinii Greek biyati' yee yádaakt'íi yich'í' yałt'í' go yil lahadaadit'áhná' daabizilhee hádaat'íi l'é'e.

³⁰ Ái odlá' bee ilk'íyú yidaagolsjiińá' Caesaréayú yil hikai, áígeé' Tarsusyú onádaabis'a'.

³¹ Áik'ehgo Jesus daayokaqahgo ha'ánálséhií Judéayú, Gálileeyú, Samáriayú daagolíníí bíl nkenádaagodez'áago hadag bá nádaagodeyaa lé'e, áí Bik'ehgo'ihí'nañ daidnłsigo dayúweh bá daagowángo, la'í Holy Spirit bidag ádaat'eego, dážhó ląá siljį.

³² Peter gotah anádaalgo Jesus daayokaqahíí Lýdda golzeeyú daagolíníí aldó' yaa nyáá.

³³ Ákú nnee Enéas holzéhi yaa nyáá, di'ílhíi bighą sitjįgo tsebii legodzaahi.

³⁴ Peter gáyihii, Enéas, Jesus Christ nánilzihi: nádndángo nitsesk'eh ilch'i' nándle'. Áigé' dagoshch'i' Enéas nádiidzaa.

³⁵ Áik'ehgo Lýddagee daagolíníí la'í Sárongee daagolíníí daayiltsąągo Jesus yich'i' da-haskai.

³⁶ Áigé' Jóppa golzeegee isdzán Jesus yokaqahń góljį, Tábitha holzéhi. Tábitha golzeeyú Dórcas golzeego ágolzee: án nł'éeego at'ehi, tédaat'iyehíi yich'onłhi.

³⁷ Áiná' án yóiyahgo ndezgaa'go daztsąą, áigé' bits'i' tádaizgizgo ik'éhéyú kih dahnágost'ąą yune' ndaistjį lé'e.

³⁸ Lýdda golzeehíi Jóppa dábit'ahyú goz'ąą, áik'ehgo Jesus daayokaqahíi Peter akú naghaago yaat'idaanzjįgo nnee naki yich'i' odais'a' nádaayokaqahyú, Doo nt'ángo da, dák'ad akú nńáh, daabilniigo.

³⁹ Áigé' Peter dagoshch'i' yil onákaigo ik'éhéyú kih dahnágost'ąąyú yil okai. Ákone' itsaahíi Peter yit'ahgé' daachago nazjį, íicho la'í diyágé Dórcas t'ah hınaaná' áyılıaa n'íi dahdaayıniigo.

⁴⁰ Áiná' Peter dawa ch'inołkáh yilnıidgo, ch'ékainá' Peter hishzhıizhgo oskaqad; áigé' its'i' siné'zh'i' déz'ıidná' gánıi, Tábitha, nádndáh. Áik'ehgo ch'ıngalho Peter yiltsąąná' nádiidzaago nezdaa.

⁴¹ Yich'i' dahdidilniigo náidnłqos; áigé' Jesus daayokaqahíi la'í itsaa daanliinií dawa yushdé' daayilnıidgo gádaabilniı, Kú Tábitha náhi'na'.

⁴² Jóppagee dahot'éhé baa godidezdlaadgo láníhi Jesus daayosldąad.

⁴³ Jóppa golzeegee Peter, Simon ikágé yildzahn yil sikeego doo alch'idé hiskaq da.

10

¹ Caesaréa golzeegee nnee Cornélius holzéhi, siláada dalán gonenadın Italian band holzéhi yinant'a' nłni, góljį lé'e.

² Án nneehń godnłsıni, la'í yil naháztaanıi bílgo Bik'ehgo'ihí'nañ daidnłsı lé'e, tédaat'iyehíi yich'i' odaagohıjáhı, la'í Bik'ehgo'ihí'nañ dá yokaqah nt'ehi.

³ Ha'iz'ąągé' hayaazh'i' taagi ledihikeezıyushı Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'gé'hi bíl ch'ı'nah ádelzaa, áı baa nyáágo, Cornélius, bilnıid.

⁴ Yinel'ıidná' tsidolyizgo gánıi, Hat'ıi ląáhi, shıNant'a'? Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'áhiı bich'i' hadziigo gábilniı, Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee ni'okaqahı la'ı nıłgoch'oba'ı bíl nela'.

⁵ Nnee Jóppa golzeeyú daadnł'áá, Simon da'án Peter holzéhi, yil nánókáh:

⁶ Simon ikágé yildzahn yil sikee, bigową túnteel sikaanıi bit'ahyú goz'ąą: hago áıne' shıhıi yaa nıł nagolni'.

⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á bich'i' yati' n'ıi da'azhı' ásdjıidná' Cornélius binal'a'á naki yich'i' ánıid, siláada godnłsınihi dawahn nai'ı'ıhi aldó'.

⁸ Áik'ehgo bíl ch'ı'nah ágolzaahı dawa yaa yil nadaagolni'ná' Jóppa golzeeyú odais'a'.

⁹ Áigé' hiskaq hik'e odais'a' n'ıi kih gozıliı yich'i' alhánego hikahná' ha'iz'ąązhı' godeyaayú Peter kih biká'yú okaqah lé'e.

¹⁰ Dážhó shıná' siljįgo dahat'ıhıta hoshąą nzı: áiná' áda'ılne'ná' nt'éeego bíl ch'ı'nah ágolne'go nágodıidzaa,

¹¹ Yaaká'gé' bich'i' ilch'ą' ágodzaago yiltsąą, hat'ıishiı lıgaihi bich'i' bíl nkegonyáá, nadik'ą' lıgaihi k'a'at'ehi, djıgé' daayotą'go ni'zhı' yil nkedaistsooz:

¹² Áı biká'gee ba' iltah at'ehi, dzilká'yú daagolıni, ch'osh la'ı dló' nadaakaigo yiltsąą.

¹³ Yaaká'gé' yati' yidezts'ąą gánıigo, Peter, nádndáh; la' naktseedgo nnáá.

¹⁴ Áiná' Peter gánıi, SheBik'ehń, doodah, da'izlıné dagohıi doo daahidąągo nohwá goz'ąą dahıi doo hwaá hishaq da.

¹⁵ Yati'ıi náyidezts'ąą gánıigo, Bik'ehgo'ihí'nañ nł'éeego áyılıahıi doo da'izlıné bilnıiıi bik'eh da.

¹⁶ Díi k'ehgo taadn da'ilké'go bich'i' ágodzaa: áigé' nadik'ą' lıgaihiıi yaaká'yú bíl onágodzaa.

¹⁷ Peter, shıl ch'ı'nah ágolzaahıı hagosha' ágot'eego shich'i' ágot'ıid, nzıná' nnee Cornélius daades'a' n'ıi hikai, Simon hayú góljį? daanıigo na'ódaadılkidgo ch'ı'ıtınyú nazı.

¹⁸ Ya' Simon, Peter aldó' bizhi'ń kú sidaa née? daanıigo na'ónadaadılkid.

¹⁹ Peter bich'i' ágodzaahıı t'ah yaa natsekeesgo Holy Spirit gábilniı, Nnee taagi nıka daantaago kú hikai.

²⁰ Nádndángo gódah ch'ínnáh. Bìl nádńkáh, doo t'áqzhì' nt'éégo da: shíí kú odaasì'á'í at'ée.

²¹ Áik'ehgo Peter nnee Cornélius odais'a' n'íi yich'ì' gódah ch'ínyáágo gádaayihni, Nnee bíka daanoltaahíí shíí ásh't'íí. Hat'íi bighá kú nokkai?

²² Gádaabiñni, Cornélius, silááda dalán gonenađín yinan't'a' nłını, nnee bi'at'e' nzhóni, Bik'ehgo'ihì'nañ yidńsini, Jews dawa nt'éégo baa yádaaht'í, Bik'ehgo'ihì'nañ binal'a'á dilzini yaaká'gé'hi bich'ì' hadziigo níká idol'áá ñiigo, bigowayú ñnángo niyati' yidits'íhyú.

²³ Áik'ehgo Peter, Ha'alkáh, yihniđ, áigé' da'akú bedaiskáq. Iskáq hik'e Peter yil onákai, la'íi la' odla' bee ilk'isyú daanliini Jóppagé'hi aldó' itah onákai.

²⁴ Áigé' náiskáqgee Caesaréa golzeeyú hikai. Áigee Cornélius bik'íyú la'íi daabit'ekéhií dala'áyílaago biba' naháztáq.

²⁵ Peter t'ah bich'ì' higaalná' Cornélius bidedeswodgo biyahzhì' hayaa na'ádolt'e'go yokáqah nágođiđzaa.

²⁶ Áiná' Peter nábidnłozgo, Hizjì: shíí aldó' dání k'ehgo nnee nshłını ánsht'ee, biłñii.

²⁷ Ikh'ì' yati'go ha'a'ááz, áigee ląágo biba' dala'ách'ít'ée go yiltsáq.

²⁸ Peter gádaayihni, Nnee Jew nłını nnee lahgo hadaazt'íi yil na'aashgo, dagohíi yich'ì' onadáhgo doo bee bá goz'áq da nohwíi bídaagonońs; ndi shíi Bik'ehgo'ihì'nañ gáshihniigo shil ch'í'nah áyílaa, Nnee da'izłjì ádaat'ee, dagohíi dénch'og'go ádaat'ee, doo daabiłñni da.

²⁹ Ái bighá shíká odaaso'á'ná' doo t'áqzhì' ánsht'eego da, dagoshch'ì' niyáa: k'adíi nanohwídishkid, hat'íi bighá shíká odaaso'á' ląá?

³⁰ Cornélius gábiłñni, Dji'í hiskaqaná' dákogee in'áqzhì' dáshiná' oshkqah ni; áigé' ha'iz'áqgé' hayaazhì' taagi ledihikeezyú oshkqah nt'éégo nnee bidiyágé bich'á'í dindládi shich'ì' sizjì ni,

³¹ Gáshihniđ, Cornélius, Bik'ehgo'ihì'nañ ni'okáqahíi yidezts'áq, la'íi tédaat'iyéhií baa ch'onba'íi yee ninálñiih.

³² Áik'ehgo nnee Jópá golzeeyú daadn'áágo Simon, da'án Peter holzéhi, yil nánókáh; Simon, ikágé yildzahn, yil sikee, bigowá túnteel sikaaníi bit'ahyú goz'áq: án nyáágo nich'ì' yati' doleel.

³³ Ái bighá dagoshch'ì' níká o'íl'aad ni; nlt'éégo ándzaago nyaa. K'adíi daanohwigha dala'ánt'ee, Bik'ehgo'ihì'nañ binadzahgee, Bik'ehgo'ihì'nañ hago'at'ée go nángon'áq shíhíi dawa daadnts'íhíi bighá.

³⁴ Peter yati' nkegonyaago gánñiđ, Bik'ehgo'ihì'nañ nnee daleł'eego yaa natsekees bigosil'sjìđ:

³⁵ Nnee iltah at'ée go hadaazt'íi daant'jìgee dahadń Bik'ehgo'ihì'nañ yidńsiníi la'íi nlt'éégo at'ée hi Bik'ehgo'ihì'nañ bił dábik'ehi at'ée.

³⁶ Bik'ehgo'ihì'nañ biyati' Israeł hat'íi bich'ì' bił o'ol'a'íi bídaagonońs, Jesus Christ binkááyú nkegohen'áágo yá'iti': (án dawahá yebik'ehń nłjì.)

³⁷ Da'ái yati'íi John, Baptize ádaanohwi'dolne', ñiigo yaa yati'íi bikédé'go Gálilee golzeegé' Judéa dahot'éhé biyi' baa na'goni'go bídaagonońs dishñi;

³⁸ Bik'ehgo'ihì'nañ Jesus Názareth golzeegé' gólíni, Holy Spirit la'íi binawodíi bee baa godin'áágo its'áyinkłjì: áigé' nlt'éégo ánat'jìlgo ánádaal lé'e, la'íi ch'iidn yisná ádaabilsini n'íi nádaiziih; Bik'ehgo'ihì'nañ yihłjìhíi bighá.

³⁹ Jews daabini'yú la'íi Jerúsalemý dawa ye'ánat'jìhíi nohwíi nohwińáál ánagot'jìk; án tsj'ihna'áhi yídaayiheskalgo daizes-hjì:

⁴⁰ Áiná' áigé' taagi jji hileehgo Bik'ehgo'ihì'nañ nábihil'na'ná' ch'í'nah hit'jìgo ábílaa;

⁴¹ Doo nnee dawa bich'ì' da, áiná' nohwíi daahihıltséh doleelgo Bik'ehgo'ihì'nañ hadaanohwihezniłi nohwich'ì' Jesus daztsáqgé' naadiidzaahíi bikédé'go bił da'iidáq n'íi Bik'ehgo'ihì'nañ nohwich'ì' ch'í'nah hit'jìgo ábílaa.

⁴² Jesus gánohwihniigo nohwá ndaagoz'áq, Yati' baa gozhóni nnee baa bił nadaagohni', la'íi bich'ì' gáshildolñiih, Daahinaahíi la'íi nanezna'íi yaa Yati' doleelgo Bik'ehgo'ihì'nañ haiyilt'jì.

⁴³ Bik'ehgo'ihì'nañ binkááyú nada'iziidi n'íi dawa án yaa nadaagoln'igo gádaanñiđ, Án bizh'íi bee dahadń bodłáqgo ba'olihń binch'og'íi da'izłné doleel.

⁴⁴ Peter t'ah díi yaa yati'go hayiđ daidezts'aaníi dawa Holy Spirit bee baa daagodest'áq.

⁴⁵ Círcumcise ádaabi'deszaahíi bitahgé' Jesus daayodlaaníi Peter yil hikaihíi bił díyadaagodzaa, ái nnee doo Jews daanłini da ndi Holy Spirit bee baa daagodest'áqahíi bighá.

⁴⁶ Holy Spirit-híi yati' la'íi yee yádaaht'igo ádaabilsigo la'íi, Bik'ehgo'ihì'nañ bich'ì' ahédaandzi, daanñiigo daidezts'áq. Áik'ehgo Peter gáníi,

⁴⁷ Hadń díi nnee dánohwíi k'ehgo Holy Spirit bee baa daagodest'aaníi doo tú bee baptize ádaabi'dilne' bik'eh da nzi?

⁴⁸ Áik'ehgo Jesus Christ bizh'ì' bee baptize ádaanohwi'dolñiđ, ñiigo yee yágon'áq. Áigé' gádaabiłñni, Da'kwíi hiskaqzhì' kú nohwitahyú sínda.

11

¹ Nadaal'a'á la'íí Jesus bee ilk'íyú daanliíní Judéayú daagolíní, doo Jews daanlii dahíí Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' áldó' nádaagodn'áqgo yaat'idaanzí.

² Áik'ehgo Peter Jerúsalem yúdag onanádzaago nnee círcumcise ádaaszaa zhiñéé daanliíní doo bíl daabik'eh dago

³ Gádaabiñii, Nnee doo círcumcise ádaaszaa dahi bíl da'ináá ląá.

⁴ Áik'ehgo Peter hago'at'éégo ánádaagot'íiñi ilk'é' nyiñilgo yaa yil nadaagolñi' nkegonyaa gáníigo,

⁵ Jóppa golzeeyú sídáágo oshkąąhgo shil ch'í'nah ágolnéh nkegonyaa: Hat'íishí lğaihi shich'í' bíl nkegonyáá, nadik'ą' lğaihi dñigé' daayotą'go shich'í' yil nkedaistsoozgo hiltśąą:

⁶ Da'as'ah neł'įdgo ái bik'ą'gee ba' iltah at'éhi, dziłk'ą'yú daagolñi, ch'osh la'íí dłó' nadaakaigo hiltśąą.

⁷ Yati' desiits'ąą gáníigo, Peter, nádndáh, nałtseedgo nnáá.

⁸ Áiná' gádėniid, SheBik'ehń, doodah, da'izliné dagohíí doo daahiidaągo nohwá goz'ąą dahíí doo hwaa izaashné'í at'éé da.

⁹ Yati'íi yaak'ą'gé' gánáshido'niid, Bik'ehgo'ihí'nañ nłt'éégo áyílaahíí doo da'izliné bíłñii bik'eh da, ñii.

¹⁰ Díi k'ehgo taadn da'ilké'go shich'í' ágodzaa: áigé' nadik'ą' lğaihií yaak'ą'yú bíl onágodzaa.

¹¹ Áigé' dagoshch'í' nnee taagi Caeseréa golzeegé' shich'í' hil'aad ląąhi shaa hikai.

¹² Holy Spirit gáshłñniid, Ákú bíl nádńkáh, doo t'ąązh'í' nt'éégo da. Odlą' bee ilk'isyú daanliíní gostán áldó' bílonáhikai, áigee nkaigo nneehíí bigową yune' ha'áhiikai:

¹³ Áik'ehgo nohwil' nagosni' hago'at'éégo bigową yune' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaak'ą'gé'hi sizįigo yiltśąągo gábılñniid, Nnee la' Jóppa golzeeyú daadn'áá, Simon, da'án Peter holzėhi, yil nánókáh;

¹⁴ Án ni la'íí bíl nahántaaníí bíłgo yati' bee hasdádokahíí yaa nił nagodolñii.

¹⁵ Áik'ehgo bich'í' yádaashti' nágodiidzaago Holy Spirit bee baa daagodest'ąą, ntsé godeyaaná' nohwaa daagodest'ąą n'íi k'ehgo.

¹⁶ Jesus ánií n'íi, John tú zhą yee baptize ádaayizłaa; ndi nohwíí Holy Spirit bee baptize ádaanohwi'dolnił, nohwilñii n'íi bėnashniih.

¹⁷ NohweBik'ehń Jesus Christ daahosiidłąądná' Bik'ehgo'ihí'nañ Holy Spirit nohwaa daizné'í bíi áldó' da'ái k'ehgo baa daizné'yúgo, shíi doo hat'íi bee inshłi dago, doo doodah dishñii da ni'.

¹⁸ Ái daidezts'ąąná' doo hat'íi ndaado'ñii da, áiná' Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ahédaanzįgo gádaanií, Áik'ehgo nnee doo Jews daanlii dahíí áldó' binch'í' yich'ą'zh'í' ádaasdaazyúgo ihí'naa doo ngonel'ąą dahíí Bik'ehgo'ihí'nañ baidin'ąą.

¹⁹ Stephen zesdłiñi bikédé'go Jesus daayokąąhíí biniidaagodeszaahíí bighą ılch'ą'yú oheskaihií, la' Pheníce golzeezh'í', la'íi Kýprus golzeezh'í', la'íi Antioch golzeezh'í' oheskai, dá Jews daanliíní zhą Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' yee yich'í' yádaakti'go.

²⁰ La'íi nnee Kýprus golzeegé' la'íi Cyréne golzeegé' daagolíníí Antioch golzeeyú hikainá' nnee Greek biyati' yee yádaakti'íi yich'í' yádaakti', Jesus nohweBik'ehń yaa yil nadaagolñi'go.

²¹ Bik'ehgo'ihí'nañ yil daanliigo nnee ląągo da'osłłąądgo Bik'ehgo'ihí'nañ yich'í' dahaskai.

²² Jesus daayokąąhíí Jerúsalemgee ha'ánátsėhií ái yaat'idaanzįgo Bárnabas Antiochyú odais'a'.

²³ Ákú nyááyú Bik'ehgo'ihí'nañ bíłgoch'oba'íi ye'ánat'íiñi yiltśąągo bíl gozhóó lé'e, Nohwi'odłą' nłdzilgo bee nasolsįigo nohweBik'ehń doo bich'ą'zh'í' ánádaaholne' da, daayilñiigo yidag yádaakti'.

²⁴ Bárnabasń nnee nłt'éhi nlii, Holy Spirit ye'at'éhi, la'íi bi'odłą' nłdzili: áik'ehgo nnee ląągo Bik'ehgo'ihí'nañ daayosłłąąd.

²⁵ Áigé' Bárnabas Társus golzeeyú Saul yika ntaayú óyáá:

²⁶ Ákú yaa nyáágo Antiochyú yil nat'áázh. Áigee Jesus daayokąąhíí yil ha'ánátsėhgo dala'á lęodzaa, áik'ehgo nnee ląągo yil ch'ídaagoz'ąą. Antiochgee Jesus daayokąąhíí da'iltśé inashood daahosze'.

²⁷ Ái benagowaaná' nnee Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yádaakti'íi Jerúsalemgé' Antiochzh'í' hikai.

²⁸ Ái la' Ágabus holzėhi hizį'go, Holy Spirit yábiyilti'go, Ni' gosdzán dahot'éhé shiná' góyéégo begodigháh, ñniid: Cláudius Caesar nant'án nliiná' díi begolzaa.

²⁹ Inashood daantįigee dayídaanel'ąągee Jesus bee bik'íyú Judéayú daagolíní bich'odaahi'ñii daanzįgo biini' ladaizłaa:

³⁰ Gádaadzaago Bárnabas la'íi Saul yaa daizné'gé' Judéayú inashood yánaziíníi yich'í' odaizné'.

12

- ¹ Ái benagowaaná' Hérod nant'án nliigo ínashood la' yiniidaagonksj nkegonyaa.
- ² Ái bik'ehgo James, John bik'isn, besh be'idiltishé bee zesdji.
- ³ Ái Jews daanliinií bil dádaabik'ehgo yígolsjdná', Peter aldó' ha'alt'e'go yee nagoshchji lé'e. (Bán benilzoolé da'ádihgo bán alzaahi daach'iyáqaná' díí be'ánágot'jil.)
- ⁴ Áik'ehgo Peter Hérod bik'ehgo daayiltsoodgo ha'adaist'e', áigé' siláada djí'go sinili bináadaadéz'jigo baa neltji; Bitis-hagowáh bee biná'godiníhgo bikédé'go nnee bináál ch'ínádishteel nzigo.
- ⁵ Peter ha'ána'ilka' yune' ásitjiná' Bik'ehgo'ihinañ bich'i' ínashood ha'ánáshéhí dá bá da'okqah nt'éé lé'e.
- ⁶ Iskaq hik'e Hérod Peter ch'ínádishteel nzi lágo, ndi da'ái bit'é' besh hishbizhíí naki bee líbi'destl'oggo siláada naki bigizhyú alhosh: siláada la'ihíí dáádítihgee yináadaadéz'jil lé'e.
- ⁷ Dahjko Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á yaaká'gé'hi ch'í'nah ádelzaago ha'ásitji yune' ididez-laad: Peter bi'ask'ehyú bedelchidgo, Dahale nádndáh, bilnñiid. Besh hishbizhíí bigan bee lest'óq n'íí nanehesdee.
- ⁸ Áigé' Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á gánábildo'nñiid, Nidiyagé ánágodle'go áde'it'ó, la'íí níkee na'astl'óné bee ná'n'ées: áik'ehgo ágádzaa. Áigé' gánábildo'nñiid, Iká' ninasti'íí idinánitihgo shiké' nñáh.
- ⁹ Áigé' ch'ínyáágo yiké' dahiyaa; Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á ánat'jilíí da'anii bich'i' ánat'jilíí doo yígolsj da; áiná' daazhógo shil ch'í'nah ágodzaa nzi lé'e.
- ¹⁰ Siláada yinádéz'iinií iltséhíí la'íí iké'geehíí yitis ch'ín'áázhná' kih gozníí bich'i'zhí'go besh dáádítihí yaa n'áázh; áí dabínik'eh ch'ínkééz: áigé' ch'ín'áázhgo kih bigizhyú itn yune' o'áázh; áigee dagoshch'i' Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á bich'á' onádzaa.
- ¹¹ Peter dabii idínágozjídgo gánñiid, Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á shich'i' yil'aadgo, Hérod bila'tl'áhgé' la'íí Jews daanliinií hago áshidilne'go ndaayolíí n'íí yich'á' ch'íshintihgo bígosiljíd.
- ¹² Díí yígolsjdná' John, da'án Mark holzéhi, bima Mary bigowayú óyáá; áigee lqágo dala'adzaago da'okqah lé'e.
- ¹³ Peter ch'í'itinyú dáádítihí nñinests'igo it'eedn, Rhoda holzéhi, dáádítihyú nyáá.
- ¹⁴ Peter bizhiihí yígolsjídgo dá doo yá ch'í'itinhé bil gozhóqogo ha'ánálwodgo, Peter dáádítihgee sizji, niigo nnee ákóné' naháztaaní yil nadaagosni'.
- ¹⁵ Niini' ádijh née! daabilnñiid. Áiná' dayúweh ágáníí. Gánádaabildo'nñiid, Binádidzolíí zhá benagowaa.
- ¹⁶ Áiná' Peter dayúweh dáádítih nñinlts'i: áigé' bá ch'í'ida'iztqágo daabiltsaqaná' bil díyadaagot'ee lé'e.
- ¹⁷ Dant'éhe naháztaq doleelhií bigha nabída'igizh, áigé' hago'at'éégo Bik'ehgo'ihinañ ha'ána'ilka'gé' ch'ibinliinií yaa nagosni'. Áigé' gánñiid, Díí ágodzaahíí James la'íí odlá' bee nohwik'íiyú baa bil nadaagosni'. Áigé' dahnyaago lahýúgo onanádzaa.
- ¹⁸ Hayilkaq hik'e siláada bitahyú ch'inií hadndláád, Peter hago adzaa, daaniigo.
- ¹⁹ Áigé' Hérod bika ntaa ndi doo hwaa baa nyaa da, áik'ehgo siláada yináadaadéz'ji n'íí baa yá'iti'go natseedgo yándaagoz'áq. Áigé' Judéagé' Caesaréayú óyáágo da'áigee sidaa lé'e.
- ²⁰ Hérod, Tyre la'íí Sídongee nnee daagolíinií yich'i' hashkee: Blástus, Hérod yánal'a'á, t'eké ádaisdlaago dalaházh'i' dala'adzaago Hérod yaa hikai, nkegohen'áq le', daaniigo yich'i' yádaakti', nant'án bini' bich'á'gé' zhá da'iyáqahíí bigha.
- ²¹ Áik'ehgo ch'í'idaagoz'aaníí bijji Hérod nant'án k'ehgo ik'e'idlaago nant'án dahsdaa n'gee dahnezdaago nnee hikaihií nt'éégo yich'i' yakti'.
- ²² Áik'ehgo nneehíí, Díí bich'i' da'ch'okqahñ bizhiihí áñíí, doo nnee da! daaniigo ndaadidilghaazh.
- ²³ Hérod, Bik'ehgo'ihinañ zhá daach'idnlsini at'éé, doo nii dahíí bigha dagoshch'i' Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á yaaká'gé'hi kah bik'izh'i' áyíílaa: áigé' ch'osh bitsj daiyáqago bizes-híí.
- ²⁴ Áiná' Bik'ehgo'ihinañ biyati'íí dayúweh didezlaadgo nchaa silji.
- ²⁵ Bárnabas la'íí Saul bilgo, bigha daades'a' n'íí qal'ádaizlaaná' Jerúsalemgé' John, da'án Mark holzéhi, yil nakai.

13

- ¹ Antiochgee ínashood ha'ánáshéhí Bik'ehgo'ihinañ binkááyú yádaakti'íí la'íí ilch'ídaago'aahíí, áí Bárnabas la'íí Símeon, Niger holzéhi, Lúcius, Cyrénegé' gólíni, Mánaan, Hérod nant'án yil daahina'ú, la'íí Saul itah ha'ánákah lé'e.

² Dáshíná' Bik'ehgo'ihí'nań daayokaqáhná' Holy Spirit gábilńii, Bárnabas la'íi Saul shá nada'iziidgo bich'í' ádéńiid n'íi shá its'ánole.

³ Áik'ehgo dáshíná' náda'oskaqádná' Bárnabas la'íi Saul yiká' ndaadesńii, áigé' odais'a'.

⁴ Áigé' Holy Spirit odaabis'a'go Seléuciayú n'áázh; áigé' Cýprusyú bil oda'iz'eel.

⁵ Sálamisge n'áázhná' Jews ha'ánálséh nagoz'áq yune' Bik'ehgo'ihí'nań biyati' yaa yádaakti': John bich'odańii lé'e.

⁶ Páphos golzeegee ni' tayi' dahgoz'áni yiká' ch'in'áázh; áigee nnee Bar-Jesus holzéhi, Jew nlíni, bena'ich'aahíi iltah at'éégo áná'ol'íi, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziid ádil'inihi, Paul la'íi Bárnabas baa n'áázh lé'e.

⁷ Áń nnee góyáni, nant'án nlíni, Sérgius Paulus holzéhi yil n'áázh; áń Bik'ehgo'ihí'nań biyati'íi yidits'ih hát'íi bighá Bárnabas la'íi Saul yiká'ii'a'.

⁸ Áiná' Bar-Jesus, da'án Élymas holzéhi, (Élymas golzeeh níi bena'ich'aahíi iltah at'éégo áná'ol'íi golzeego ágolzee) nant'án dńnko odlaq huleeh nzihíi bighá Bárnabas la'íi Saul yidáhzhí' yakti' lé'e.

⁹ Áiná' Saul, (da'án Paul holzéhi) Holy Spirit yábiyilti'go da's'ah yine'íi,

¹⁰ Áigé' gáyilńii, Ni, ch'iidn bik'ehgo áń'íni, dawahn nnee bich'í' nach'áhi, dawahn nchq'go áń'téhi, nń'éégo ágot'eehíi dawa doo nil nzhq' dahi, Bik'ehgo'ihí'nań bich'í' ts'ígodesq'oh itinhií digizgo áńsini, doo dayúweh ágánt'íi da le'.

¹¹ K'adíi Bik'ehgo'ihí'nań nich'í' ná'diziidgo dét'ihézhí' nináá ágodihgo ch'ígona'ái doo hí'íi da nleeh. Dagoshch'í' biná'oh golbaa gozlii, áigé' godihíi bik'egonyáá; áik'ehgo hadń bilq'osń yíka nantaa nágodiidzaa.

¹² Áigé' nant'án ánágot'íi yó'íiná', Bik'ehgo'ihí'nań biyati' yee bil ch'ígót'aah n'íi baa yil díyagot'eego osdlaq.

¹³ Paul yil nakaihíi bilgo Páphosgé' bil oda'iz'eel, ni' Pamphýlia golzeehíi biyi' Pérga golzeehí' hikai: áigé' John bich'á' Jerúsalemyú onádzaa.

¹⁴ Áigé' Pérgagé' yúweh ni' Pisidia golzeehíi biyi' Antioch golzeeyú onanáka, Jews daagodńsinií bijii ha'ánálséh goz'áq yune' ha'ákaigé' dahdinezbił.

¹⁵ Begoz'aanií la'íi Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi n'íi biyati' daayozhiihíi bikédé'go Jews ha'ánálséhíi binadaant'a' bich'í' oda'is'a' gádaaniigo, Nnee daanońni, shik'íiyú, yati' la' nnee bich'í' bidag yádaakti' lé'eyúgo dák'ad ágádaadołńii.

¹⁶ Áik'ehgo Paul hizi'go na'igizhná' gánii, Israel hat'i'i daanońni, Bik'ehgo'ihí'nań daadi-nońsini, idaayesółts'áq.

¹⁷ Díi Isreal hat'i'i Bik'ehgo'ihí'nań daayokaqáhn daanohwitaa n'íi hayiheznilgo ni' Egypt, doo daabiyéhi biyi' daagolii n'ná' nnee ízisgo ádaat'eego áyílaa ni', la'íi binawod bee ni' Egyptgé' ch'íinil ni'.

¹⁸ Dénch'go ádaat'ee ndi yinádéz'iggo da'izliyyú dizdinhíi hagee bil legodzaa.

¹⁹ Ni' Cánaan golzeegee nnee gosts'idyú hat'i'i doo hat'íi dago áyílaaná' bini' n'íi Israel hat'i'i dala'á daantúigee biyéé doleehíi bebigozihihíi yá áyílaago ni' yá ik'idaahosdzog.

²⁰ Ái bikédé'go aayádaaltihíi bánadaant'aago bá ágóláa, díidn nonenadínyú ashdladin legodzaayú shi, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi, Samuel holzéhi, nyáázhi'.

²¹ Áigé' ízisgo nant'án daayokeed; áik'ehgo Saul, Kish biye', Benjamin hat'íi nlíni, Bik'ehgo'ihí'nań baa destúigo bánant'aago dizdin legodzaazhi'.

²² Áń k'ihzhí' nnáńt'íná' David nant'án ánálzaa; áń díi k'ehgo áńiigo yaa nagolni', David, Jesse biye'híi shíi dávik'ehyú at'ééhíi la'íi dáhasht'íiyú ánat'íi bígosłsliid.

²³ Díi nnee bich'á'gé' hadaałshch'inihíi bitahgé' Bik'ehgo'ihí'nań ngon'áńii k'ehgo Israel hat'íi bá Hasdá'iiniihíi bá yiltii, áń Jesus holzee:

²⁴ Doo hwahá Jesus highán daná' John, Nohwinch'íi bich'á'zhi' ádaahne'go baptize ádaanohwi'dolne', niigo Israel hat'íi dawa yich'í' yakti' lé'e.

²⁵ John binasdziiid k'ad aq'á áile'ná' gánii, Hadń at'íi daashidołńii? Shíi doo áń ást'íi da. Ndi shikédé'go higháhiihíi biket'óol k'e'ish'adgo ndi doo bik'eh sitii da.

²⁶ Nnee daanońni, shik'íiyú, Abraham hat'íi daanońni, la'íi nohwitahgé' Bik'ehgo'ihí'nań daadinóńsini, hasdách'ikáhíi baa na'gon'íi nohwíi nohwich'í' alzaa.

²⁷ Jerúsalemyú daagoliińi binadaant'a' dábilgo Jesus doo yinádaagolzi da, la'íi Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi ádaani n'íi, godilziníi bijii dawahn náhóji n'íi doo bil idaagozi dahíi bighá ádaani n'íi begolzaa, da'itsaahíi bee bá ndaagoz'áqgo.

²⁸ Hat'íi bighá daayizihéehíi doo yidaagoksí da, ndi Pílate nádaayokaqá, zilhéé daayilniigo.

²⁹ Bek'e'eshch'inií aq'á begolzaaná' ts'ílna'áhi biká'gé' godah ch'ínadaiztiigo, tsébi'i'áń yune' ilch'índaizti.

³⁰ Ndi daztsaqagé' Bik'ehgo'ihí'nań nábihil'na':

³¹ Áíge' lǎágo iskaágo hayíi Gálileegé' Jerúsalemzhí' yil hikaihií yich'í' ch'í'nah ánádil'íi l'é'e, áí k'adyúgo binááí ánágot'íidíi nnee yil nadaagolní'.

³² Yati' baa gozhóni baa nohwil nadaagolní', bich'á'gé' hadaahinelt'aaníi Bik'ehgo'ihí'nañ bángon'áá n'íi k'ehgo,

³³ Jesus nábi'dihil'na'íi, nohwíi bichagháshé daandliiníi nohwá ye'ílaa; psalm nakígee addó' biyi' gánúgo k'e'eshchíi, Shi'Ye' nílii, díi jüügé' nitaa silíi.

³⁴ Doo dildzid nanádeleh dago daztsáagé' náyihil'na'íi yaa nagolní'go gáníi, Da'aniigo David bángoni'áaníi nohwíi nohwaa nshné'.

³⁵ Psalm lá'íi addó' biyi' gánadí'ni, Dilzini Nlíni níyééhií dildzidíi doo bee bángon'áah da.

³⁶ Davidhií naghaa n'ná' habinolt'ílii bá Bik'ehgo'ihí'nañ yighá bin'á'íi aál áyílaahíi bikédé'go, David daztsáago bik'íi n'íi le'sinilíi bitahyú nbi'deltíi l'é'e, áík'ehgo ndzid;

³⁷ Ndi Bik'ehgo'ihí'nañ nábihil'na'íi doo ndzid da.

³⁸ Áí bighá nnee daanołni, shik'íiyú, bidaagonolsj le', díi nneehñ baa nohwil nagolní', binkááyú dénchó'go ádaanoł'ee n'íi nzhooníi bee nohwaa nágodit'aahíi bighá:

³⁹ Hayíi án yodlaqhñ dahahá biyi'gé' nt'éégo ch'íibúteehee at'éé, áiná' Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníi Moses binkááyú ni'né'í doo dawa bee ch'íkółteehee at'éé da.

⁴⁰ Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi ágádaani n'íi doo bee nohwich'í' ágonéh da doleehíi bighá baa daagonolsáq;

⁴¹ Sáq, aadaadłohíi daanołni, nohwil díyadaagot'ee, doo haada daadołeł: nohwíi yólkaahíi biyi' hat'íhíta ashłé', áí ashłé'íi lá' nohwil nagolní'yúgo ndi doo daahółłáq da.

⁴² Jews daanliiníi ch'ínákainá' doo Jews daanlii dahíi, Ik'é'gee godilzinií bijii da'áík'ehgo nohwil nanádaagodołnih, daabiłniigo nádaabokáqah.

⁴³ Áík'ehgo dala'ách'it'ééhií aál tanách'osaqaná' Jews daanlii lá'íi Jews bi'okáqhíi yédikaihíi daidnłsini lǎágo Paul lá'íi Bárnabas yiké' dahiskai; áí bich'í' yádaakti' lá'íi, Bik'ehgo'ihí'nañ bilgoch'oba'íi dayúweh nt'éégo baa hólkaah, daabiłniigo bidag yádaakti'.

⁴⁴ Áíge' godilzih hik'e kñh gozñilgee nneehíi dásdozhá dawa dala'adzaa, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' idaayést'sáayú.

⁴⁵ Jews daanlii nnee dala'at'ééhií daayiltsaqaná' dázhó da'olch'íid l'é'e, Paul ániłhií doo áígee da, daanií lá'íi nchó'go yaa yádaakti'.

⁴⁶ Paul lá'íi Bárnabas doo biini' hah dago gádaani, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati'íi nohwíi iłtsé nohwich'í' bee ya'iti'go dábił'eh: ndi daanołhií k'ihzhí' bídaasoyilgo dahazhí' ihí'naahíi doo bik'eh sitii da daanołsı dago, ádándaagosolt'áqhíi bighá doo Jews daanlii dahíi bich'í'go dahsiikai.

⁴⁷ Ágáníigo nohweBik'ehñ nohwá ngon'áá, Doo Jews daanlii dahíi bá idindláadıi níliigo haníłtíi, ni'gosdzán náhen'áayú nnee íłtah at'éégo hadaazt'íi ninkááyú hasdákáh doleel.

⁴⁸ Doo Jews daanlii dahíi díi daidezts'aqaná' bil daagozhógo Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' ya'ahédaanzı l'é'e: dahazhí' daahinaa doleelgo nábidihesdlaahíi dawa da'osdłáqad.

⁴⁹ Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' Antioch binaayú dáhot'éhé didesdlaad l'é'e.

⁵⁰ Ndi Jews daanlii isdzána daagodnłsini nt'éégo bídaagozini, lá'íi nnee nant'án daanlii áku daagolínii biini' yá ádaagozlaa, Paul lá'íi Bárnabas binıdaagododle', daaniigo, áík'ehgo daabini'gé' ch'idaayineyood.

⁵¹ Bikee leezh yaa daayilháal, doo hádaabich'it'íi dahíi nnee bee bígózihíi bighá, áíge' Icóniumyú onanát'aazh.

⁵² Hayíi da'osdłáqđi bijii dawa yee bil daagozhó, lá'íi Holy Spirit ye'adaat'ee l'é'e.

14

¹ Icónium golzeegee Paul lá'íi Bárnabas bilgo Jews ha'ánátséh goz'áq yune' ha'a'áazhgo yádaakti', áík'ehgo nnee lǎágo da'osdłáqad, lá' Jews daanlii, lá' Greeks daanlii.

² Áiná' Jews doo da'odlaq dahíi, doo Jews daanlii dahíi yil daagozhkishgo odlá' bee ilk'íiyú daanliiníi bich'í' nchó'go natsıdaakeesgo ádaizlaa.

³ Da'áígee sikeego nzaad ogoyaa, doo biini' hah dago Bik'ehgo'ihí'nañ yá yádaakti' l'é'e, áík'ehgo godiyihgo be'ígözini lá'íi izisgo áná'ol'ílii Paul lá'íi Bárnabas binkááyú Bik'ehgo'ihí'nañ ánát'íiigo biyati' yee bilgoch'oba'íi da'anií at'éégo bígózıgo áyílaa.

⁴ Áígee nnee daagolínii ilk'ékai; lá' Jews daanliiníi yil daagost'íid; lá'íi Paul lá'íi Bárnabas yil daagost'íid.

⁵ Doo Jews daanlii dahíi lá'íi Jews daanliiníi bindaant'a' bilgo binı'da'dihłh lá'íi nbída'ihne'go ndaagozhchíi.

⁶ Áí yıdaagołsıdná' Lýstra lá'íi Dérbe, Lycaónia biyi' kñh nagozñilyú lá'íi binaayú dahtsıdinkíi.

⁷ Ákú yati' baa gozhóni yaa nadaagolní'.

⁸ Lýstra golzeegee nnee di'ılıhi sidaa l'é'e, dágozłjıná' dasa'go doo nagháhi da:

- ⁹ Án Paul yafti'go yidits'ag: Paul da'as'ah binef'ígo bi'odla' golígo nádziigo bígošjíd,
¹⁰ Áik'ehgo, Nádnáhgo hizjì, bihii. Nnee di'íln dáah nádihtahgo dahiyaa.
¹¹ Nnee dala'at'éehíi Paul adzaahíi daayiltsáqná' Lycaonia biyati'íi yee nádaadidilghaazhgo gádaani, Daadinlziníi nohwich'í' nken'áash, nnee k'ehgo nohwitahyú anát'ash.
¹² Bárnabaš Júpiter daayihii; Paulhíi, itisgo yafti'híi bighá Mercúrius daayihii.
¹³ Kìh gozníli bádngée kìh biyi' Júpiter bich'í' da'ch'okáahíi goz'áá lé'e; áígee Júpiter bich'í' okáah' yebik'ehú magashi la'íi ch'íl hishbizhgo alzaahíi ch'é'íitiinzhí' la'ádaizlaa, magashihíi natseedgo Paul la'íi Bárnabas okáahgo baa hi'níi nziigo, nnee dala'adzaahíi binadzahgee.
¹⁴ Áiná' nadaal'a'á, Paul la'íi Bárnabas, díi yaat'ídaanzigo doo bíl daanzhógo dago ák'e nada'íhidzjiz nágodiidzaago, nnee dala'at'éehíi yitah anákeel'lé'e, nawode gádaaniigo,
¹⁵ Nnee daanolíni, hat'íi lǎá bighá ágádaakt'íi? Nohwíi áldó' nohwíi k'ehgo nnee ndlíni ánt'ee; daazhógo ádaat'éhi bich'á'zhí' ádaah'ne'ná' Bik'ehgo'íhi'nañ hináhi daahokkáah le', án yáá, ni'gosdzán, túnteel la'íi dawa biyi' daagolínihíi áyílaahi at'éé:
¹⁶ Án doo ániná' nnee ítah at'éégo hadaazt'íi dabiini'yú nadaakeego áyílsj'lé'e.
¹⁷ Da'ágát'éé ndi be'ígózi doleeíi dawahn nohwich'í' ch'í'nah áyílsj, nlt'éégo nohwich'í' at'éé, nanágotl'íhgo la'íi ná't'íhgo nohwá ágótsj, ch'í'yaná la'íi ílgoyíshóóníi bee hwoi daandjigo ánohwílsj áldó'.
¹⁸ Ái gánniidgo magashi nastseedgo bee daahohiikáah daanzj n'íi t'áqzhí' ádaadzaa, ndi dásdozhá begolzaa.
¹⁹ Jews daanlíni Ántiochgé' la'íi Icóniumgé' hikaihíi nnee la' yíini' yá ádaagozlaago Paul leyída'isne'go, daztsáq lǎá daanzigo kìh goznìl bitisýú ch'ídaideshood.
²⁰ Áiná' ínashood binaayú nazjigo, nádiidzaago kìh goznìl yune' onanádzaa: áíge' iskáq hik'e Dérbeyú ó'áázh, Bárnabas bílgo.
²¹ Ái kìh goznilyú yati' baa gozhóni yaa nadaagoln'i'go lǎágo da'osdlǎádná' Lýstra, Icónium la'íi Ántioch golzeeyú t'áqzhí' onákai,
²² Ínashood ndzilgo ádaile'go, yidag yádaakti'go, Dayúweh da'odlǎá le', daayihiiigo, la'íi, Nyé'í daadihiits'ago zhá Bik'ehgo'íhi'nañ bilakt'áhgee daanliini' itah daahiideeh, daayihiiigo áldó'.
²³ Dáshiná' da'okáahgo ínashood ha'ánátséhií dawago yánazini yá hadaiheznilná' Bik'ehgo'íhi'nañ yada'ohíihíi yaa yidin'áá.
²⁴ Pisidia yiyi' ch'ín'áázhná' Pamphýliagee n'áázh.
²⁵ Pérgatee Bik'ehgo'íhi'nañ biyati' yee yádaakti'gé' Attália golzee yuyaa onaná'aazh.
²⁶ Áíge' Ántiochyú t'áqzhí' bíl onada'iz'eel, áíge' odaach'is'a' ni', áíge' binasdzidiíi ǎqł ladaizlaahíi Bik'ehgo'íhi'nañ bílgoch'oba'íi yee baa daagodest'áq ni'.
²⁷ Ákú nakainá' ínashood dala'adzaago hago'at'éégo Bik'ehgo'íhi'nañ binkááyú nada'iziidií dawa yaa yil nadaagoln'i', la'íi doo Jews daanlij dahíi odlǎago yá yil ch'ída'iztaaníi áldó'.
²⁸ Da'áígee ínashood yil naháztǎago ízaad godeyaa.

15

- ¹ La' nnee Judéa golzeegé' hikaigo odlǎ' bee ík'íyú daanlíni yil ch'ídaago'aah, Moses yegos'aaníi bik'ehgo circumcise ádaanohwi'deszaayúgo zhá hasdálkáh, daaniigo.
² Paul la'íi Bárnabas díi yaa yádaakti'go díyat'eego yil lahada'dit'áh, áik'ehgo Paul la'íi Bárnabas, la'íihíi áldó' Jerúsalem yúdag nadaal'a'á la'íi ínashood yánazini díi baa nahódaidíikidyú dólkah, daayihiiigo hadaiznil.
³ Ínashood ha'ánátséhií daabides'a'go dahdiikai; doo Jews daanlij dahíi Jesus yich'í' dahaskaihíi yaa nadaagoln'i'go Phenice la'íi Samária golzeeyú ch'íkai: odlǎ' bee ík'íyú daanliinií dawa yaa bíl daagozhógo.
⁴ Jerúsalemýú hikainá' ínashood ha'ánátséhií, nadaal'a'á la'íi ínashood yánazini bílgo yaa hikaihíi ba'ahédaanzigo hago'at'éégo Bik'ehgo'íhi'nañ binkááyú nada'iziidií dawa yaa yil nadaagoln'i'.
⁵ La' ínashood Phárisees zhinéégo daagot'íinií daahizj'go gádaanniid, Da'anii circumcise ádaal'íigo dávik'eh, la'íi Moses yegos'aaníi bik'isk'eh ádaanoht'eego daan'niigo bándaaagosit'áq.
⁶ Nadaal'a'á la'íi ínashood yánazini díi yaa yádaakti'híi bighá dala'adzaa.
⁷ Nzaad godeyaaago lahada'dit'áhná' Peter hizj'go hadzii, Nnee daanolíni, shik'íyú, dá'ak'íná' yati' baa gozhóni, Jesus baa yati'íi, shíi shinkááyú doo Jews daanlij dahíi daidits'ago Jesus daayodlǎá doleeigo Bik'ehgo'íhi'nañ nohwitahgé' hanáshíitj'í ni'.
⁸ Bik'ehgo'íhi'nañ daakojíi dawa yígósiini Holy Spirit nohwíi nohwaa daadest'aaníi k'ehgo bíi áldó' baa daadest'áqgo bíl'ijóóníi yee yil ch'í'nah áyílsj;
⁹ Nohwíi la'íi bíi bílgo dálet'eego nohwaa natsekeesgo bi'odlǎ' bee bijíi nlt'éégo ánádaisdlaa.

¹⁰ Áík'ehgo hat'íí bigħa nohwíí la'íí daanohwitaa n'íí ch'éh ádaahiil'íí n'íí, Jesus daayodláni doo Jews daanlii dahíí ladaile'go ádaakt'íigo Bik'ehgo'ihí'nañ nabídaanohtaa?

¹¹ Jesus Christ nohweBik'ehñ dážhó biłgoch'oba'íí bee hasdáhíí'niíigo bíí áldó' da'áik'ehgo hasdákángo dahohiidlaa.

¹² Nnee dała'adzaahíí dawa doo hat'íí daahilts'ag daná' Bárnabas la'íí Saul yídaayésts'aa, hago'at'éego doo Jews daanlii dahíí bitahyú Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú godiyihgo ánağot'ííhíí la'íí izisgo ána'ol'ííhíí ánađa'ol'íí n'íí yaa nadaagoln'i' l'é'e.

¹³ Aađ hadaasdziina' James hadziigo gánniid, Nnee daanołini, shik'íyú, shídaayełts'áa:

¹⁴ Simeon gáñíí ni', Da'itśená' doo Jews daanlii dahíí Bik'ehgo'ihí'nañ bizhi' yee da'okaqahgo hayinií doleełhíí bigħa yaa nyáá l'é'e.

¹⁵ Dáleht'eego Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íí yaa nadaagosni'; díí k'ehgo k'e'eshchíí ni',

¹⁶ Díí bikédé'go nádishdaalgo David bich'á'gé' hadaaliśhchinihíí nadaant'ángo ánađashdle', k'ih ánağoch'idle' lehií k'ehgo; nagohezgo' n'íí dawa nágodisłt'íí, ni' éego nnágodisł'aa:

¹⁷ Nnee la'ihíí áldó' Bik'ehgo'ihí'nañ hádaabit'íí doleełhíí bigħa, la'íí doo Jews daanlii dahíí shizhi' bee daahojíhíí áldó', nií nohweBik'ehñ, díí dawa ána't'ííhíí.

¹⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ ni'gosdzán ágólzaagé' yushdé' godezt'í'go binasdziidíí yígolsi' ni'.

¹⁹ Áí bigħa shíí díí k'ehgo shil' dábik'eh, doo Jews daanlii dahíí Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' dahnáhikáhíí doo hat'íí bigħa bich'í' nadaagont'og bik'eh da:

²⁰ Díí zhá bee bich'í' k'eda'ilchii, Beda'okaqahíí nastseedgo nadn'ái yaa hi'niil' n'íí doo daalsaa da, doo nant'í' nach'ikái da, la'íí dawahá bize'da'ist'ooníí la'íí diłhíí áldó' doo daalsaa da.

²¹ Doo ániná'gé' godezt'í'go k'ih nagozñilíí dawagee hadñ Moses yaa nadaagoln'íí gólíí, Jews daagodñsiníí bijíí Jews ha'ánáśéh nagoz'aa yuñe' Moses binaltsoos dawahn nádaahojíí.

²² Nadaal'a'á, ínashood yánazini, la'íí ínashood ha'ánáśéhíí dawa biłgo dabíí bitahyú nnee hádaihezñilgo Ántiochyú Paul la'íí Bárnabas yił daides'a'go bił dádaabik'eh; áik'ehgo Judas, Bársabbas holzéhí la'íí Silas, ínashood bitahyú nnee ádn nazinihíí:

²³ Naltsoos díí k'ehgo k'e'eshchiinií yił odais'a': Odlá' bee nohwik'íyú daandłini, nadaal'a'á, la'íí ínashood yánazini biłgo, nohwíí doo Jews daanlii dahíí, Ántiochyú, Sýriayú, Ciliciayú odlá' bee nohwik'íyú daanołini, Gozhóó, daanohwiłn'nií.

²⁴ Doo hadñ ágádaabiln'nií da ndi, nohwich'á'gé' la' yati' yee nanohwinłt'oggo, Círcumcise ádaanołwi'dilne', la'íí Jews bich'í' begoz'aanií yikísk'eh ádaanoł'tee, daanohwiłniigo nohwini' nadaidezgeedíí baat'ídaandzi ni':

²⁵ Áik'ehgo dała'áhiidzaaná' nnee la' hadaahii'niil, áí Paul la'íí Bárnabas, nohwil' daanzhóni, ákú bił nádaadn'aago daanohwigħa nohwil' dádaabik'eh.

²⁶ Díí nneehíí dásdozhá daabi'distseed, Jesus Christ nohweBik'ehñ bizhi' bee daabich'ozhiihíí bigħa.

²⁷ Áik'ehgo Judas la'íí Silas díí naltsoosíí bił daadel'a', dá díí bek'e'eshchííhíí k'ehgo dabíí nohwil' nadaagodolñih.

²⁸ Holy Spirit la'íí nohwíí nohwil' dádaabik'eh, doo nohwá nyéé dago, dá díí zhá bee nohwá ndaagosii't'aa;

²⁹ Beda'okaqahíí nastseedgo nadn'ái yaa hi'niil' n'íí, la'íí dił, la'íí dawahá bize'da'ist'ooníí doo daalsaa da, doo nant'í' nach'ikái da áldó': díí bich'á'zhí' ádaanoł'teego nzhqo. Da'ái zhá nohwich'í' k'eda'shiilchíí.

³⁰ Dahdes'a'ná' Ántioch golzee yuyaa okai: ákú hikainá' ínashood dała'ádaizlaaná' naltsoosíí yaa daistsooz:

³¹ Bek'e'eshchiinií daayozhi'ná', áí bee hadag ádaat'eehíí bigħa bił daagozhóó.

³² Judas la'íí Silas, dabíí Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yałti' daanliigo, odlá' bee bik'íyú ląągo yich'í' yádaakti', la'íí ndzilgo bi'odlá' goleełhíí bigħa yidag yádaakti' l'é'e.

³³ Dét'ihézhí' naháztaq hik'e odlá' bee bik'íyú nadaal'a'á bich'í' onádais'a', bił daagozhóógo.

³⁴ Áiná' Silas, Dákú sídáá ndizhqo, nniid.

³⁵ Paul la'íí Bárnabas áldó' Ántiochyú sikee, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' yee ilch'ídaago'aahgo la'íí yaa nadaagoln'i'go, la'ihíí áldó' ląągo ágádaat'íí ni'.

³⁶ Da'kwíí hiskaanií ch'ígoyáá hik'e Paul Bárnabas gáyilñii, Noo', t'aaqzhí' nádot'aash k'ih gozñil n'íyú, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' baa nagohiilñi' n'íyú, odlá' bee nohwik'íyú baa nanádaanołaa hagosħa' ádaat'ee.

³⁷ Bárnabasñ John, da'án Mark holzéhí, yił dikáh hát'íí.

³⁸ Ndi Paulín doo yil dikáh há't'í da, dabí'íłtséná' Pamphýliagee bich'á' t'ąqzhí' ádeheltíi ni', doo dayúweh bich'odaaniigo yil okai da ni'.

³⁹ Ái bighá la', Ch'ík'eh, miná' la'íi, Dah, niigo yighá díyat'eego lahadit'áh, ái bighá ilk'é'áázh: Bárnabasn Mark bílgo bíł oda'iz'eel, Kýprus golzeeyú;

⁴⁰ Paulín Silas hayit'íigo dahn'áázh, odlá' bee bik'íyú, Bik'ehgo'ihí'nań bílgoch'oba'íi nohwil daanlii, daabilniigo.

⁴¹ Áik'ehgo Síria golzeeyú la'íi Cilícia golzeeyú ínashood ha'ánátséhi bí'odlq' nkdzil hileehíi bighá akú ch'in'áázh.

16

¹ Áigé' Paul Dérbeyi nanadzaa, Lýstrayú aldó': áigee Jesus yodláni sidaa lé'e, Timothy holzéhi, isdzán odláni Jew nłini bima; áiná' bitaahíi Greek nlii:

² Án Lýstragee la'íi Icóniumgee odlá' bee ilk'íyú daanliini nł'éégo baa yadaakti'.

³ Paul Timothy yil di'aash hat'íigo círcumcise ábílaa, bitaa Greek nliigo Jews akú daagolíni dawa yidaagokshíi bighá.

⁴ Kih nagozniyú hikahná' Jerúsalemgee nadaal'a'á la'íi ínashood yánazini begoz'aanií bá ádaizlaahíi bek'e'eshchíni baa daistsooz, yikisk'eh ádaat'ee doleehíi.

⁵ Áik'ehgo ínashood ha'ánátséhi bí'odlq' nkdzil daasilíi, la'íi dajii biigha bínáhkah lé'e.

⁶ Holy Spirit, Asia biyi' doo Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bee yadaakti' da, bíhniigo Phrygia la'íi Galátaiyúgo ch'ékai.

⁷ Mýsiayú hikainá' Bithýniayú dikáh nł'éégo Holy Spirit doo hádaabist'íi da.

⁸ Áik'ehgo Mýsiahií ch'ékaigo Tróasyú hikai.

⁹ T'é'yú Paul bíł ch'í'nah ágolzaa: nnee Macedóniagee golíni sizii; án gábilniigo nábokqah, Yushdé', kú Macedóniayú ínhágo nohwich'onni.

¹⁰ Bíł ch'í'nah ágodzaaná' dagoshch'í' Macedóniayú nkáh daaniidzi, yati' baa gozhóni, Jesus baa yati'íi, baa nadaagohiilni'go Bik'ehgo'ihí'nań ánohwiłnií lqá daandzigo.

¹¹ Áik'ehgo Tróasé' ts'ígozdqh Samothráciazhí' nohwil dahdez'eel, isqáq hik'e Neápolisúy nohwil naada'iz'eel;

¹² Áigé' Philíppizhí' ohiikai, ái Macedónia biyi' itisgo kih goznili, Rome yebik'ehi: kú naháatqágo da'kwíi hisqáq.

¹³ Jews daagodnsinií bijii túnlíni bahgee kih goznilgé' ch'ínkai, akú náda'ch'okqáq goz'áq; áigee dinebigho isdzáné nihikáhíi bich'í' yadaahiilni' ni'.

¹⁴ Isdzán Lydia holzéhi, Thyatiragé' gólíni, nak'q' lichiigo dot'izhíi baa nahinihń, Bik'ehgo'ihí'nań yokaqahń, nohwidezts'áq: án Bik'ehgo'ihí'nań bijii ilch'á' áyílaago Paul ániłhií nł'éégo yidezts'áq.

¹⁵ Án la'íi yil naháztaanií bílgo baptize ádaabi'delzaaná' nádaanohwokqáqho gánohwiłnií, NohweBik'ehń da'anii yodlqágo daashidołniyúgo, shigowayú nahísótqáq. Dayúweh yushdé' daanohwiłniyú ohiikai.

¹⁶ Náda'ch'okqáq goz'áqyú hiikaahná' it'eedn, ch'iidn biyi' golíigo o'íiń, biyisnahíi zhaali yá ágole'n nohwaa nyáa:

¹⁷ Án Paul la'íi nohwíi nohwiké' naghaa, dilwoshgo gániigo, Díi nneehíi Bik'ehgo'ihí'nań da'tiséyú at'éhi bánada'iziidií ádaat'ee, hago'at'éégo hasdách'igháhíi yaa nohwil nadaagolni'i.

¹⁸ Da'ágánat'íigo lqágo isqáq. Ái Paul yik'etsézdjidgo t'ąqzhí' adzaago spirit nchq'íi gáyihni, Jesus Christ bizhi'íi bee gánikishnií, Biyi'gé' hannáh. Áik'ehgo dagoshch'í' hayáa.

¹⁹ Biyisnahíi zhaali yá ádaile' n'íi bich'á' ásdjidgo yidaagokshidná' Paul la'íi Silas yil ndaazdeelgo na'hinih goz'áqyú nadaant'án biyahzhí' ndaideshood,

²⁰ Áigé' nant'ánchań daanliinií yaa yil hikaigo gádaayihni, Díi nneehíi, Jews daanlíni, kú nadaagont'ogo nadaago'aa,

²¹ Bi'at'e'íi nohwíi Romans daandlíni nádaagodiit'aago doo nohwá goz'áq dahíi yee ilch'idaago'aah, ái bikisk'eh ádaant'eego doo nohwá goz'áq da.

²² Áigé' nnee lqágo dala'adzaahíi bik'i dahishjeed; áigé' nadaant'aahíi Paul la'íi Silas bidiyagé baa nadaihezdzižzná' habída'ıltsaasgo bá ndaagoz'áq.

²³ Aasiłilíi nádaabinestszná' ha'ána'ılka' yune' ha'ádaabisdeel, bena'igese nai'niłi gádaayihniigo, Nł'éégo bináadaadn'íi:

²⁴ Ágábilniłhií bighá da'ihni'yú ha'ána'ılka' yune' da'obiláa, bikee o'í'án yune' odaadés'eezgo ádaabizlaago doo nahi'naa da.

²⁵ Áigé' t'é'ís'ahyú Paul la'íi Silas Bik'ehgo'ihí'nań daayokqáqho la'íi ya'ahédaanzigo da'do'aalqo ha'áshijeedií daabidezts'áq lé'e.

²⁶ Dágosile ni' godihes'naago, ha'áná'ilka'á biká' goz'aanú dihes'naago dagoshch'í' dáádítih dawa ch'ída'ezkëez, la'í' bësh hishbizhí' be'ídaahest'óó n'í' k'eda'os'nah.

²⁷ Bena'igésé nai'níli' ch'ínádzidná' ha'áná'ilka'á bidáádítíhí' ch'ída'astaqágo yo'íigo ha'áshijeedí' hahizkí' lq nziigo bësh be'idiltishé hayiidzú'zgo idizildee niizíi.

²⁸ Áiná' Paul nádidilghaazhgo gáníi, Ín'í'dólníh hela': daanohwigha t'ah kú naháatqá.

²⁹ Bena'igésé nai'níli', Kò' shaa no'áa, niigo ha'alwod, áiná' tsidolyizgo ditidná' Paul la'í' Silas yiyahzhí' nágo',

³⁰ Áigé' yil ch'ékainá' gádaayihíi, Hago ashñéhgo hasdáshidilteeh?

³¹ Gádaabihíi, Jesus Christ nohweBik'ehñ hondlqayúgo hasdánilteeh, la'í' bil nahántaaníhí' aldó'.

³² Áigee án la'í' yil naháztaanihí' dawa Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bee yich'í' yádaalti'.

³³ Da'ái bit'é' binída'desñihgee bá tádaizgiz; áigé' dagoshch'í' án la'í' yil naháztaaní' dawa baptize ádaabi'deszaa.

³⁴ Bigowayú yil onákaiyú yá da'dezné', áigé' án la'í' yil naháztaaní' dawa Bik'ehgo'ihí'nañ daayosdlqadhí' bighq bil daagozhó' lq'e.

³⁵ Got'í' gozljíná' nant'án iké'gee siníli' aasiníli' akú odes'a', Nñeehí' ch'ínánót'aash, daanñigo.

³⁶ Bena'igésé nai'níli' ádaanihí' Paul yil nagosni' gáníigo, Nant'án iké'gee siníli' ína', ch'ínánót'aashgo: áik'ehgo ch'ínót'aashgo nohwil gozhó'ogo nádot'aash.

³⁷ Áiná' Paul gábihíi, Nohwí' Romans ndlíni dá doo nohwaa yá'iti'é nñee bináát nohwida'ashfízh, ha'áná'ilka'á yuñe' ha'ádaanohwisdeel; ya' k'adí' dánant'í' ch'ínánohwiléé néé? Dah; dabí' kú nókángo ch'ídaanohwinoléé.

³⁸ Aasiníli' dí' yati'í' nant'án iké'gee siníli' yil nadaagosni': áí Paul la'í' Silas Romans daanlíni yídaagolsjídna' ndaaldzid.

³⁹ Áik'ehgo akú hikaigo nt'éégo yich'í' hanádaasziiná' ch'ínádaabizlaago, Kìh goznílgé' ch'ínót'aash, daabihíi.

⁴⁰ Áik'ehgo ha'áná'ilka'gé' ch'ínát'aazh, áigé' Lydia bigowayú ó'áázh: odlq' bee bik'íyú daanlíni daayo'í'na' yidag yádaalti'na' onát'aazh.

17

¹ Áigé' Amphípolisíyú la'í' Apollóniayú ch'ékainá' Thessaloníayú nanákai, akú Jews ha'ánálséh goz'qá lq'e:

² Ákóne' Paul ha'ayáá, da'át'íhí' k'ehgo, áigee Jews daagodnlsini' bijíi Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiini' yaa yándaaltihgo taadn godilzih.

³ Christ biniigodelzaaná' dzatsaqgé' naadiidzaahí' dá'í'ehyú adzaa, daayihíigo nt'éégo ch'í'nah ádaayílsigo yaa yádaalti'; áigé' gádaayihíi, Dí' Jesus baa nohwil nagosni'í' Christ nlii.

⁴ Áik'ehgo la' da'osdlqadgo Paul la'í' Silas yíhikai; Greeks daagodnlsini' lqágo, isdzáné itisyú nandeehí' doo alch'ídé aldó' ádaadzaa da.

⁵ Áiná' Jews daanlíni da'olch'í'gdgo nñee nch'go nadaakaihí' dala'ádaizlaago nñee áigee daagolíní' yil daagolkizh, Jason bigowq ch'ída'isdzjiz, Paul la'í' Silas nñee dala'adzaahí' bich'í' ch'ídaanendzood daanzigo.

⁶ Doo hwaa da yídaagolsjídna' Jasongo la'í' odlq' bee ilk'íyú daanlíni aldó' la' bilgo nadaant'án bidázhí' ndaineyood, daadilwoshgo gádaaniiná', Dí' nñeehí' ní'gosdzán biká' dahot'éhé daagolkizhgo na'aash n'í' kú n'áázhgo,

⁷ Jason k'íyó'ní' lq'e: nant'án la'ihí' nlii, Jesus holzéhi, daanñigo, áí dawa Caesar yegos'aaní' doo yikisk'eh ádaat'ee da.

⁸ Nñee dala'adzaahí' la'í' nant'án daanlíni dí' daidezts'qaná' doo bil dá'í'eh da.

⁹ Jason la'ihí' bilgo ídánada'hes'nílná' nañdaabines'í'.

¹⁰ Odlq' bee ilk'íyú daanlíni t'í'eyú Paul la'í' Silas Beréayú odais'a': akú n'áázhná' Jews ha'ánálséh goz'qá yuñe' ha'a'áázh.

¹¹ Jews áigee daagolíní' Jews Thessaloníagee daagolíní' bitisgo nt'éégo natsídaakees lq'e, Jesus baa na'goni'í' dázhó hádaat'íigo nádaidnné'go Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiini' dajíi biigha yitah daadéz'íigo daayozhí' lq'e, Jesus baa na'goni'í' da'aníi shj daanzigo.

¹² Áí bighq lqágo da'osdlqad; isdzáné Greeks daanlíni itisyú nandeehí' doo alch'ídé da, nñee aldó' lqágo da'osdlqad.

¹³ Áiná' Thessaloníagé' Jews daanlíni Beréagee Paul Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' yee yakti'í' yídaagolsjídgo, akú nántsáqgo, Beréagee daagolíní' yil daagoshkizh lq'e.

¹⁴ Áik'ehgo odlq' bee ilk'íyú daanlíni dagoshch'í' Paul túnteel bich'í'go odais'a': Silas la'í' Timothy dá'áigee sikeená'.

¹⁵ Paul yil okaihií Áthenszhí' yil niikai: t'aaqzhí' nádesh't'aazhná' Paul gábilni, Silas la'í Timothy dagoshch'í' shaa no'aash le'gá shá bíldohii.

¹⁶ Paul Áthensgee biba' sidaaná' beda'aszaahí bich'í' da'ch'okqahí dážhó láágo yo'íigo biyi'siziinií doo bíl gozhóo da.

¹⁷ Ák'ehgo Jews ha'ánáséh goz'aa yune' Jews daanlíni la'í nnee daagodnlsini yil lahada'dit'áh, la'í na'inih nagoz'aa yil dajji biigha nákaahí áldó' yil lahada'dit'áh.

¹⁸ Igoyá' yaa nakaihií, la' Epicuréans daaholzéhi, la'í Stoics daaholzéhi baa hikai. La' gádaani, Díi bizaagolánihií láá hat'íi niih? La'ihú, Bich'í' da'ch'okqahí doo bígózí dahi yaa nagolní' ngonolní, daanii, Jesus yaa nagolní' la'í nanezna'íi naadiikahí yaa nagolní'hí bigha.

¹⁹ Daabiltsoodgo dahisk'id Areópagus golzeeyú yil hikai gádaayilniigo, Áníidégo ilch'ígót'aahí baa nohwíl nagolní'.

²⁰ Hat'íishí doo bígózí dahi baa nagolní'go da'nts'ag: ái bídaagonlzi hádaahiit'íi.

²¹ (Athensgee dasa' daagolíníi la'í nízaadgé' daagolíi n'íi dawa daazhógo na'goni' áníidéhií yaa nadaagolní'go dagohí yídaayést'aaqgo naháztáa.)

²² Paul dahisk'idgé' Mars golzeeyú siziigo gání, Athensgee daagonolíni, dážhó nohwíl daagodiyih láágo bigosílsiid.

²³ Hishgaalyú dawahá daahołqahí daanesh'íi, la'í da'olkaqahgee DILZINI DOO BÍGÓZINI BICH'Í' golzeego k'e'eshchiinií hish'íi ni'. Ák'ehgo daahołqahí doo bídaagonolzi dahí baa nohwíl nagoshni'.

²⁴ Bik'ehgo'ihí'nań ni'gosdzán la'í dawahá biká' daagolíníi áyílaahn yaaká'yú la'í ni'gosdzán bílgo yeBik'ehń nliigo da'ch'okqah nagoz'aani nnee áyílaahí doo yiyi' golíi da.

²⁵ Doo hat'íi yidn nlii dahí bigha dawahá nnee ádaizlaahí doo bee daach'okqah da, dabíi nnee dawa ihí'naahí, nádídzohí la'í dawahá yá ágólsíhí bigha.

²⁶ Nnee dała'á bich'á'gé' nnee iltah at'éégo hadaazt'íi ni' gosdzán biká' dahot'éhé gólíigo yá áyílaa, la'í hazhí' daahinaahí la'í hayú daagolíníi yá ngon'áa;

²⁷ Bik'ehgo'ihí'nań yiká daadéz'íi doleełhí bigha, baa deshaal daanzigo, dat'éé ndi dała'á ntiiigo doo nohwich'á' nízaadyú gólíni at'éé da,

²⁸ Bee daahin'naa, la'í bee nadaahiikai, la'í binkáayú daagondlii; nohwitahgé' biyati' nzhónihíi la' gádaanihií k'ehgo, Nohwíi da'anii bichagháshé daandlii.

²⁹ Nohwíi Bik'ehgo'ihí'nań bichagháshé daandliigo, nnee dábiini'ihíi yee Bik'ehgo'ihí'nań ádaile', óodo dagohí beshligai, tséeta bee nlt'éégo be'ilzaahí áyílaahí k'ehgo doo baa natsidaahiikes da le'.

³⁰ Nnee Bik'ehgo'ihí'nań doo yídaagoksí daná' binchó'íi doo yineł'íi da ni': ndi k'adíi Bik'ehgo'ihí'nań nnee dahot'éhé gádaayilniigo bá ndaagoz'aa, Nohwinchó'íi bich'á'yúgo ádaal'ne'.

³¹ Nnee háyiltínií ni'gosdzán biká' nnee dábiik'ehgo yaa yakti' doleełgo la'a jii ngon'áahí bigha; ái da'anii ágodoníiíi da'ái nnee daztsaaqé' náyihil'na'íi bee nnee dawa yígólsigo áyílaa.

³² Nanezna'íi naadiikahí yaa da'dezts'aaqna' la' baa daadloh lé'e; la'í, Baa nohwíl nanagolní' ndi at'éé, daanii lé'e.

³³ Ák'ehgo áigé' Paul ch'inyáa.

³⁴ Nnee la' bíhikaigo da'osdlaqad: Dionýsius, Areópagite nliini, la'í isdzán Dámaris holzéhi, la'ihú bílgo áldó'.

18

¹ Díi bikédé'go Paul Áthensgé' dahnyaago Córinthgee nyáa.

² Áígee Áquila, Jew nliini, Póntusgé' gólíni yaa nyáa, ái bi'aad Priscilla bílgo da'ánihi Italygé' n'ááz, (Jews daanlíni Romegee daagolíníi, Daanohwigha ch'ínólká, niigo Cláudius ngon'áahí bigha,) ák'ehgo Paul yaa nyáa.

³ Paul áldó' gowałogai ágole'íi nliigo yil daagolíigo yil nada'iziid lé'e: (ái gowałogai ádaile'íi daandlii.)

⁴ Jews daagodnlsinií bijii dawahn ha'ánáséh goz'aa yune' Paul Jews daanlíni la'í Greeks daanlíni yich'í' yánadaaltihgo biini' yá ádaagozlaa.

⁵ Silas la'í Timothy Macedóniagé' n'áázhná' Paul dá yakti' nt'éé, Jesus, Christ nlii, niigo Jews daanlíni yil nadaagolní'.

⁶ Jews daanlíni doo hádaabit'íi dahí bigha dénchó'ého bidázhí' yádaakti'ná' Paul bidiyagé yilháalgo gádaabilni, Dáhaago ádaaldzaa lé'eyúgo dánohwíi nadaanohwinkt'og; shíi doo nashinkt'og da: kodé' godezt'i'go doo Jews daandlii dahí bich'í' dahdishán.

⁷ Áigé' dahnyaago nnee Jústus holzéhi, Bik'ehgo'ihí'nań yokqahń, bigowayú óyáa; ái gowałhíi Jews ha'ánáséh goz'aani dábit'ahgé' goz'aa lé'e.

⁸ Crispus, Jews ha'ánálséh yinant'a' nlíni, yíl naháztaaníi dawa Jesus daayosdlaḡḡ; la'íi Córinthgee daagolíníi Paul biyati' daidezts'aḡḡn' da'osdlaḡḡḡo baptize ádaasaa.

⁹ Áigé' t'é'yú Jesus Paul bíl ch'í'nah ágóláago gábilni, Doo nénldzid da, yáñiti', doo t'aḡzhi' ánt'éé da:

¹⁰ Shíi nil nshlḡḡo nḡee doo la' nni'dolnḡh at'éé da: dzáḡḡee shichagháshé lḡḡo daagolḡḡ.

¹¹ Áik'ehgo áigee golḡḡo daládn legodzaagé' gostán dahitaḡḡ, nḡee bitahyú Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' yee ilch'igo'aah lé'e.

¹² Áigé' Akéyagee Gállio nant'án nliḡn'á' Jews daanlíni ledikaigo Paul yich'í' nanakḡḡ, áik'ehgo yáná'itihéyú yíl hikai,

¹³ Gádaaniḡo, Díi nneehú begoz'aaníi doo yikísk'eh at'éé dago, Bik'ehgo'ihí'nañ daayokḡḡḡo nḡee biini' yá ádaagoléh.

¹⁴ Paul k'ad hadziḡh nt'éégo Gállio Jews gádaayihni, Nch'ogo ánágot'ḡḡl dagohíi nyeeeyú ádzaahíi baa yádaakti'yúgo nohwíyést's'áḡḡo dávik'eh doleeḡ ni', Jews daanoḡni:

¹⁵ Áiná' yati', hizhíi la'íi benagosol'aaníi zhá baa lahada'dolt'áhíi bighayúgo, dánohwíi nadaanoḡwinḡt'og; shíi díi k'ehgo ágot'eehú doo baa yashti' at'éé da.

¹⁶ Áik'ehgo yáná'itihégé' ch'íyineñyood.

¹⁷ Greeks daanlíni dawa Sósthenees, Jews ha'ánálséhíi yinant'a', yíl ndaazdééḡo yánáltihíi dahnándaahíi bádnḡee nyída'ashtlzh. Gállio ánágot'ḡḡdíi doo yich'í' zhinéé at'éé da ni'.

¹⁸ Díi bikédé'go Paul da'áigee sidaago nzaad ogoyáá, áigé' odlḡ' bee bik'íyú daanlíni yich'á' bíl o'í'éeḡ Síryayú, Priscilla la'íi Áquila bilgo; Cenchréagee bitsizil yilshééḡ; godnḡsḡgo ngon'áḡ n'íi bighá.

¹⁹ Áigé' Éphesusyú hikai, áigee Priscilla la'íi Áquila sikeená' yich'á' óyáá: áiná' bíhíi Jews ha'ánálséh goz'aḡ yune' oyáágo Jews daanlíni yich'í' yádaakti' lé'e.

²⁰ Da'aḡahzhí' síúdaa, daabilniiná', Dah, niigo,

²¹ Yich'á' dahnanásdzaa, gáyihniigo, Okḡḡḡo da'idaḡyú dázhó disháh hásh't'íi, Jerúsalemýú: Bik'ehgo'ihí'nañ há't'íyúgo nohwa nádishdáál. Áik'ehgo Éphesusgé' bíl oná'í'éeḡ.

²² Caesaréayú bíl na'n'éelná' inashood ha'ánálséh yúdag óyáágo dé't'ihézhí' yíl yádaakti' lé'e, áigé' yagi Ántiochyú onanádzaa.

²³ Dé't'ih ákú sidaa hik'e dahnaadiidzaa, lahýúgo onanádzago Galátia la'íi Phrygia golzeeyú ch'ínyáá, inashood dawa bi'odlḡ' nḡdzil ánádaidle'go.

²⁴ Jew nlíni, Apóllos holzéhi, Alexándriayú gólíni, Éphesusyú nyáá; dázhó nḡ'éégo yalti', Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiinií nḡ'éégo yígótsi.

²⁵ NohweBik'ehú bikísk'eh ch'ogaakíi nḡ'éégo baa bíl ch'ígot'áni; bijíi yune' dílti'go, dawahn nohweBik'ehú yaa yalti'go ilch'igó'aah lé'e, John baptize ábi'delzaahíi zhá yígótsi ndi.

²⁶ Án Jews ha'ánálséh goz'aḡ yune' doo biini' hah dago yalti' nkegonyaa; Priscilla la'íi Áquila daabidezts'aḡn'á' dasádnýú yíl okaigo Bik'ehgo'ihí'nañ bikísk'eh ch'ogaakíi nḡ'éégo doo hidziḡh dago bíl ch'ídaago'aah lé'e.

²⁷ Akéyayú shíl ido'eel nzíná' odlḡ' bee bik'íyú daanlíni, Apóllos akú deyaa, ndaadoḡteeh le'gá, daayihniigo inashood Akéyagee daagolíníi yich'í' k'eda'ashchijí: akú nyááná' inashood ilgoch'oba'íi bee da'osdlaḡḡdíi nḡ'éégo yich'onii lé'e.

²⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiinií bee Jesus, Christ nliḡ, bíl ch'í'nah ádaayilḡḡo nḡee biináá' Jews daanlíniíi yíl lahada'dit'áhgo biini' yá ádaagolaa.

19

¹ Apóllos Córinthgee sidaaná' Paul ni' bidazhiḡéégo ch'ínyáágo Éphesusyú nyáá; ákú inashood la' yaa nyáágo,

² Gádaayihni, Ya' Holy Spirit bee nohwa daagost'aḡ lánée da'osodlaḡḡdná'? Gádaani, Dah, Holy Spirit nliinií doo hwa baat'idaandzi da.

³ Paul gáyihni, Hat'íishá' bikísk'eh baptize ádaanoḡwi'deszaa lḡḡ? John ilch'igó'aahíi bikísk'eh, daani.

⁴ Paul gánádo'niid, John, Nohwinch'íi bich'á'zhí' ádaalḡe'go baptize ádaanoḡwi'dolḡe', niigo nḡee baptize ádaile' ni', Shiké'gé' hígháníi, Jesus holzéhi, daahoḡdlḡḡ, daayihniigo.

⁵ Díi daidezts'aḡn'á' Jesus nohweBik'ehú bizhi' bee baptize ádaabi'deszaa.

⁶ Áigé' Paul biká' ndaadesniigo Holy Spirit bee baa daagodest'aḡḡo yati' la'íi yee yádaakti', la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yádaakti' lé'e.

⁷ Nḡee nakits'ádah shí hilt'ee lé'e.

⁸ Áigé' Paul Jews ha'ánálséh goz'aḡ yune' onadáḡo doo biini' hah dago yalti'go taagi dahitaḡḡ, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníi yaa yalti'go la' biini' yá ádaagolaa.

⁹ Áíná' la' t'aaqzhí' na'ádi'nilgo doo da'odlaa da lé'e, áí dala'at'ééhíí binaál' Jesus bikisk'eh da'ch'okahíí nch'og yaa yádaalti', áí bigha Paul, inashood bilgo, yich'á' dahdikaigo, Tyránmus holzéhi bida'oltag yune' dajji biigha ilch'í' yánadaalti.

¹⁰ Díí k'ehgo ádaat'jigo naki legodzaa; áík'ehgo Asia biyi' daagolíníí dawa, Jews daanlíni la'íí Greeks daanlíni Jesus nohweBik'ehíí biyati' daidezts'aa.

¹¹ Bik'ehgo'ihí'nañ Paul binkááyú íziso áná'ol'jilíí doo hwa hit'jii dahi ye'ánát'jilíí.

¹² Bájyo dagohíí itil sitzoozé Paul bich'á'gé' daanezgaihíí bich'í' onádaach'iniil, áík'ehgo kah yaa nakaihíí nádaabi'dilziil, la'íí nnee spirits nch'og'í biyi' daagoljii n'íí hahikáh.

¹³ La' Jews daanlíni dá nakai nt'éhi nnee biyi'gé' spirits nch'og'í hadainiyoodíí daanlíni, Jesus nohweBik'ehíí bizhi' yee ádaanigo spirits nch'og'í hadainiyood daanzigo gádaayihíí, Jesus, Paul yaa yakt'i'ihí, bee ná ngoni'áá.

¹⁴ Jews bi'okaqah yedaabik'ehi yánant'a'í, Sceva holzéhi, biye'ke gosts'idihíí ádaat'jii dá lé'e.

¹⁵ Áíná' spirit nch'og'í gádaabihií, Jesus bígonsj, Paul aldó' bígonsj; nohwíí hadn' ádaalt'jii shj'?

¹⁶ Nnee spirit nch'og'í biyi' golínihíí nnee gosts'idi yich'í' yaahilwodgo dawa yich'í' dah-nadilwo'go yitis siljii, áík'ehgo gowaqé' dádaachigi bini'da'dezniigo ch'ínkjií.

¹⁷ Éphesusgee daagolíníí, Jews daanlíni la'íí Greeks daanlíni díí yídaagolsjindá' dawa tsídaadesyiz lé'e; áík'ehgo Jesus nohweBik'ehíí bizhi' nnee dawa daidnlsj nkegonyaa.

¹⁸ Nnee láágo da'osdláadií neheskaigo nch'og'og ánádaat'jilíí n'íí yaa nadaagoln'í.

¹⁹ Bena'ch'aahíí ye'ánadaat'jilíí n'íí la' binaltsoos dala'ádaizlaago nnee dawa binaál' daidnli: áí da'izljiíhíí daayoltaq hik'e zhaali béshligaihíí ashldadin doo náhóltagyú da'izlíni lé'e.

²⁰ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' dayúweh bínágodaaigo itisgo at'éé siljii.

²¹ Díí ánágot'jidií bikédé'go Holy Spirit bik'ehgo Paul Jerúsalemyú déyáágo Macedóniyú la'íí Akéyayú ch'idishaal nziigo gánií, Ákú déyááhíí bikédé'go Romeyú aldó' dishaal.

²² Áíge' bich'odaanihíí naki, Timótheus la'íí Erástus Macedóniyú odes'a'; bíí Asiayú dé't'ihézhí' sidaa lé'e.

²³ Áíná' Jesus bikisk'eh da'ch'okaqahíí nnee dénch'og'og yaa hago'áá nkegonyaa.

²⁴ La' nnee Demétrius holzéhi, béshligaihíí yitsidi níni, kíh biyi' Diána daach'okaqahíí béshligai bee be'ilzaago áile'í, án béshligai daayitsidií láágo yich'í' nadaahi'niil lé'e;

²⁵ An' áí nnee la'íí da'ágát'éégo binasdziidíí bilgo dala'áyíílaago gádaayihíí, Shik'isyú, díí nada'izdiidíí bich'á'gé' íziso da'it'jilíí bídaagonolsj.

²⁶ Díí daal'jii la'íí daadozts'ag, Dawahá bich'í' da'ch'okaqahíí nnee ádaile'íí doo bich'í' da'ch'okaqah bik'eh da, niigo Paul, nnee láágo biini' yá ádaagozlaago nohwich'á'yúgo ádaadzaa, doo dá Éphesus zhá da, Asia biyi' dák'azhá dahot'éhé aldó'.

²⁷ Díí nohwinasdziidíí nohwich'á' daayilch'og; doo áí zhá da, ndi Diána, isdzán bich'í' daach'okaqahíí íziso at'éhi, kíh biyi' daach'okaqahíí doo iljii da hileeh, áí Asia dahot'éhé la'íí ni'gosdzán biká' nnee dawa daabokaqah n'íí bich'á'gé' íziso gos'ánihíí bech'ígowáh doleeí.

²⁸ Díí daidezts'aa'ná' díyat'eego bádaagozhchjigdo nádaadidilghaazh, Éphesusgee daagolíníí daayokaqahíí, Diána holzéhi, íziso at'éhi níni at'éé, daaniigo.

²⁹ Áík'ehgo kíh goznilgee godikish gozlijigo, dala'ánách'it'jilíí goz'aa yune' nádnkji, Paul yil nakaihi Géius la'íí Aristárkus, Macedóniag'og daagolnii, ákóne' odaideshoodgo.

³⁰ Paul nnee láágo dala'adzaahíí bitahyú digháh há't'jii ndi yil nakaihií, Dah, daabihií.

³¹ Asiagee nant'an, Paul bit'eké daanlíni, aldó' bich'í' o'íl'a', Dala'ánách'it'jilíí goz'aa yune' donah hela', daabihiigo nádaabokaqah.

³² Nnee la' kogo ádaaniiná' la'íí lahgo ádaanií: áígee godikish; hat'íí bigha dala'ádaach'idzaahíí la' doo yídaagolsjindá da lé'e.

³³ Nnee la' Alexándér holzéhi, Jews daanlíni, Nohwá hadziil, daabihiigo ádnyú nadaabi-zlqos. An' na'ígizh, nnee yich'í', Jews daanlíni bá yashit' nziigo.

³⁴ Ndi Jew nlijigo yídaagolsjindá' dála't'ohe, Éphesusgee daagolnii daayokaqahíí, Diána holzéhi, íziso at'éhi níni at'éé, daaniigo daadilwoshgo nakidn ledihikéqez.

³⁵ Áíge' kíh goznílií begoz'aanúí yek'e'eshchíni nnee dala'at'ééhíí, Doo hago'aa da, yilniidná' gádaayihíí, Éphesusgee daagonohíni, díí kíh goznilgee daagolíníí, Diána, íziso at'éhi, daayokaqahgo hadn' doo yígótsj da? La'íí be'ilzaahíí Júpiter bich'á'gé' nalt'og'í daayokaqahgo aldó' hadn' doo yígótsj da?

³⁶ Díí doo da'aníi da doo hadn'nií le' at'éé dahíí bigha doo daagonolch'aad dago dávik'eh, doo nats'ikees dahíí doo ádaalt'jii da.

³⁷ Díí nnee kú daanenoyoodíí dilzilgo nagoz'aanúí doo daih'ch'og da, la'íí isdzán be'ilzaahi daahohiikaqahíí doo nch'og'og yaa yádaalti' da.

³⁸ Áík'ehgo Demétrius la'íí da'itsidi yil nada'iziidíí dahadn' yaa yádaalti'go hádaat'jiiyúgo, yáná'itihé ch'í'otaa, la'íí aayádaalti'íí góljii, ákú laa yádaalti' dávik'eh.

³⁹ Dayúweh la' hádaalt'íyúgo nnee yándaaltihíi ilch'í' hilnéh ndi at'éé.

⁴⁰ Díi jii be'ánágot'íidhíi bighá nohwaa yáda'iti' ngólníi, hat'íi baa daagonch'aadihíi doo lá' da.

⁴¹ Díi yee gánniidná' nnee dała'at'ééhíi, Nádaadokáh, yihniid.

20

¹ Godikish n'íi aqhá', Paul ínashood yushdé' daayihniidná' yinádaadezhchid, áigé' yich'á' Macedóniyú dah nadiidzaa,

² Macedónia biyi' daagolíníi yitaaghaago yidag yádaalti'ná' Greeceyú nyáá.

³ Áku taagi bedahitaa. Jews daanlíni benadaago'aaná' Síriayú bil naadez'eel nt'éégo Macedóniyúgo ch'ínánóshdáh nzi lé'e.

⁴ Sópater Beréagé' gólíni, Aristárkus la'íi Secundus, Thessalonícagé' daagolíni; Gáiuu, Dérbege' gólíni, la'íi Timótheus; Tíkakus la'íi Tróphimus, Asiagé' daagolíni, ái dawa yil deskai.

⁵ Ái Tróasyú okaigo áigee nohwiba' naháztaqá lé'e.

⁶ Bán benilzoolé da'áidhgo bán alzaahi daahi'daa ni', áigé' Philíppigé' Tróaszhí' ashdla'i nohwee daizkqá nohwil dah'o'olgo; áigee naháatqágo gots'idi nohwee daizkqá.

⁷ Godilzíníi bijii ínashood da'okqáhgo da'iyáqágo dała'adzaaná' Paul iskqá dahnádishdáh nzi go dá yil yádaalti'go t'é'ís'ah.

⁸ Dá'ík'ehyú dahnágost'áqyú dała'adzaa yune' ik'ah kq'i láqágo daadilt'h' lé'e.

⁹ Áku nnee áni nagháhi Éútikus holzéhi biká'got'íné daadentáágeee dahsdaago iilhaazh: Paul dá yahti' nt'éégo nneehíi gódah ch'ínenlóol, ái taagi nágot'áqgé' lé'e, áigé' daztsqágo nádainlt'ii lé'e.

¹⁰ Áik'ehgo Paul gódah ch'ínyáágo hayaa adzaago yinazhchidná' gáníi, Doo hago nohwil ádaagot'ee da le'; t'ah hínaa.

¹¹ Paul wá'yúdag onázzaaná' bán yehesdlaadgo da'iyáá, áigé' yil ilch'í' yánádaalti'go nzaad ogoyáá gost'íidzhí', áigé' yich'á' dahnadiidzaa.

¹² Nnee áni nagháhá gódah ch'ínenlóol n'íi hínaago yil onákai, dázhó bil daagozhógo.

¹³ Paul dabí'ítsé tsina'eelí si'áqyú nkaigé' Ássosyú nohwil da'des'eel, áku nkaigo Paul tsina'eelí yiyi' dahndáah doleel, daandzigo: Paul dáni' áku higháhgo ngonkchíhíi bighá.

¹⁴ Ássosgeee nohwaa nyáaná' tsina'eelí yeh hiyáágo Mityléneyú bil nohwil da'iz'eel.

¹⁵ Áigé' nohwil dahna'iz'eelgo iskqá hik'e Chíos ba'ashhahyú nohwil ch'ida'iz'eel; áigé' iskqá hik'e Sámasyú nohwil nada'iz'eel, áigé' Trogyliumgeee dét'ih naháatqá; iskqá hik'e Milétusyú nohwil nada'iz'eel.

¹⁶ Paul Asiahíi biyi' doo nzaad begodigháh dahíi bighá Éphesus bitis bil ch'ida'ieelgo ngon'áá: dávik'ehyúgo Péntecost-híi bijii Jerúsalemyú dáhah híkáhíi bighá.

¹⁷ Paul Milétusyú sidaago Éphesusyú ínashood yánazíni, Kú nólkáh, daabilniigo o'í'a'.

¹⁸ Áku hikainá' gádaayihni, Da'íltse Asiagee nyááagé' godezt'i'go dawahn hago'at'éégo nohwitahyú gonshíi n'íi bídaagonoksi,

¹⁹ Dá shaa goch'oba'go, lahgee shináá túnalíiná' Jews daanlíni shenadaago'aahíi bee shich'í' nagont'ogo Bik'ehgo'ihí'nañ bá na'isiid ni':

²⁰ Dawahá nohwá nzhooníi doo la' t'áqzhí' ánsj dago baa nohwil nadaagoshni'go nohwil ch'í'nah ashlaa ni', dała'ánádaalt'íyú la'íi daagotahyú,

²¹ Jews la'íi Greeks daanlíni, Nohwinch'íi bich'á'zhí'go ádaal'ne'ná' Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í'go ádaal'neh, la'íi Jesus Christ nohweBik'ehñ daaholdlqágo bada'olíi, dishniigo baa bil nadaagoshni' n'íi áldó' bídaagonoksi.

²² Áik'ehgo k'adíi Holy Spirit nashihíinaa'go Jerúsalemyú nádésdzá, áku shidáhyú goz'áq doleehíi doo bígonsj da:

²³ Ndihií ha'ánssteeh la'íi shiniigont'éé doleehíi shiba' goz'áqgo Holy Spirit shil nanágonih, k'ih nagozniilyú nashaayú.

²⁴ Áiná' ái doo shil hago'at'éé da, shi'ihí'na'íi doo shil ilíi da, shil gozhógo shinasdziid lashlé zhá hásh't'íi, la'íi yahti' Jesus nohweBik'ehñ shaa yiné'íi Bik'ehgo'ihí'nañ bil goch'oba'íi nt'éégo baa na'goni'íi aqá baa nagoshni'go hasht'íi.

²⁵ Nohwíi nohwitahyú Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgeee begoz'aaníi baa nagoshni'go nashaa n'íi doo nádaashoktséh dahíi bígonsj.

²⁶ Áik'ehgo díi jii gádaanohwidishni, Doo da'dolts'ag daná', ch'a'onesoldeeyúgo doo hat'íi nashinolt'og da.

²⁷ Doo la' t'áqzhí' ánsj dago Bik'ehgo'ihí'nañ nohwá ngon'ááníi dawa baa nohwil nadaago-sisni'híi bighá.

²⁸ Ádaa daagonokɗaɗa, la'íi ínashood dawa bá daagonoksaɗa. Bik'ehgo'ihina'na'naa daayokaɗaɗa ha'ána'séhií dabíi yee yist'iidíi Bik'ehgo'ihina'na'naa bá da'dolné'; áí bináadaafe'íigo Holy Spirit ádaanohwizlaa.

²⁹ Díi bígonsi, nohwich'á' dahdiyaa'hií bikédé'go nnee ba'cho bégodzidi ga'adaat'éhi nohwitahyú híkáhgo ínashood ndi k'izédaidihinií doleel.

³⁰ Nohwíi nohwitahyú ndi nnee la' yati' doo da'anii dahíi yee yadaalti' nkegoniigháh, ínashood daanlíni bich'á'zhí' yaa da'niigo, bíigo bikísk'eh dahikáh doleel.

³¹ Áí bighá ádaa daagonokɗaɗa, t'é' biigha la'íi jji biigha dá godezt'i' nt'éégo taagi legodzaazhi' shináá túnáíjina' dala'á noit'igo nohwił ch'ígonsh'aah n'íi bináadaa'niih.

³² K'adií, shik'íyú, Bik'ehgo'ihina'na'naa biyati' biłgoch'oba'íi baa nohwinshnií, áí yati'íi daanokɗilgo ádaanohwile', la'íi Bik'ehgo'ihina'na'naa báhadaadeszaahíi bitahyú nohwiyéé doleelii nohwaa yiné'go yinel'aa.

³³ Beshigaihií, óodo, dagohíi diyágé la' daabiyéehíi doo ádá hasht'íi da.

³⁴ Nohwíi bidaagonosi, dashíi ídee hinsh'naa ni', la'íi bił nashkaihií dawahá bá ádaagonsi ni'.

³⁵ Díi k'ehgo nada'oksiidgo doo daanokɗil dahíi bich'odaaniigo dábiik'eh nohwił ch'í'nah ashlaa, la'íi Jesus nohweBik'ehni gánii n'íi bináadaa'niihgo nohwił ch'ígonsh'aah ni', Dahadn hat'íi kaa yiné'yúgo áí doo dá baa gozhó' da, áiná' dahadn hat'íi baa ch'iné'yúgo, áí zhá itisgo baa gozhó'.

³⁶ Díi aal yee yałti'ná' hilzhiizhgo dawa yił da'oskaɗ.

³⁷ Dawa daachagna' Paul yinádaazhchidgo daazts'os,

³⁸ Doo nádaashoktséh da, nihií bighá itisgo doo bił daagozhó' da. Áíge' tsina'eelii si'ayúy yił nakai lé'e.

21

¹ Áíge' bich'á' nohwił da'iz'eelna' Cóos golzeezhi' ts'ígozdoh nohwił oda'iz'eel, iskaɗ hik'e Rhodes golzeezhi', áíge' Pátara golzeezhi'.

² Phenécia tsina'eelii dez'íli lá'á baa nkaigo beh hiikaigo nohwił dahna'iz'eel.

³ Áíge' Cýprus golzeehii nohwe'eshganzhinéégo hit'íi silijina' nohwił ch'ída'iz'eel Sýriazhi', Tyreego nohwił nda'iz'eel: áíge' tsina'eelii yogheelii nahi'nihií bighá.

⁴ Ínashood baa nkaigo áíge' gosts'ti nohwee da'izkɗa: áí Holy Spirit yadaabihiti'go Paul, Jerúsalemyú donáh hela', daabi'niigo.

⁵ Gosts'idihii aal nohwee nyíi'ká'ána' dahnádihiikai; ínashood dawa bi'aad la'íi bichagháshé biłgo kih goz'niíi bich'á'zhí' bił ch'inkai: áku tábaayú daahihiiłzhiizhna' da'osiikaɗ.

⁶ Bik'ehgo'ihina'na'naa nohwił daanlii doleel, daa'ni'niina' tsina'eelii beh hiikainá' bihiíi gowayú onákai.

⁷ Tyregé' Ptolemáishzi' nohwił da'iz'eel, áíge' odlá' bee nohwik'íyú bił ilch'í' yadaahiiti'go dala'á jji bił naháataɗ.

⁸ Iskaɗ hik'e Paul bił nahiiikahii Caesarázhi' nohwił onáda'iz'eel; áíge' Philip, Jesus yá nagoln'í, gosts'idi ha'niíli itah nliini; bigoway yune' ohiiikaigo bił naháataɗ.

⁹ Bitsi'ke doo ndaanee dahíi dí'i, áí Bik'ehgo'ihina'na'naa binkááyú yadaalti' lé'e.

¹⁰ Áíge' naháataɗgo dá'anah godeyaago Bik'ehgo'ihina'na'naa binkááyú yałti'i, Ágabus holzéhi, Judagé' nyaá.

¹¹ Nohwaa nyaágo Paul biziz náidnlaago dabíi bikee la'íi bigan hiyist'í'onna' gánniid, Holy Spirit gánii, Jerúsalemgee Jews daanlíni nnee díi sis biyéehii díi k'ehgo hidaabił'ohgo doo Jews daanlii dahíi yaa daabił'téh doleel.

¹² Díi da'disiits'á'ána' nohwił la'íi nnee áíge' daagolínii biłgo Paul, Jerúsalem yúdag donáh hela', daabił'niigo nádaahohiikaɗ.

¹³ Paul gánniid, Hat'íi bighá daalchago shijii nihiigo ádaanołsi? Shii Jesus nohweBik'ehni bizhi'hií bighá Jerúsalemyú ha'anshteel, la'íi dastaahgo ndi shii dábiik'eh.

¹⁴ Ch'éh ádaa'niíi hik'e gádaade'niid, NohweBik'ehni hat'í'niíi bikísk'ehyú ágodonii.

¹⁵ Díi bikédé'go ilch'í' da'siidlaago Jerúsalem yúdag ohiiikai.

¹⁶ Ínashood la' Caesaréage' daagolíni bił ohiiikai, áí Mnáson, Cýprusgé' gólíni, doo ániná' ínashood silíni, bigowayú bił nkai, án bił naháataɗ.

¹⁷ Áíge' Jerúsalemyú nkainá' odlá' bee nohwik'isyú baa nkaihií bighá nohwa'ahédaanzii'.

¹⁸ Iskaɗ hik'e Paul bił ha'áhiikai James bich'í'; áíge' ínashood yánazini dala'adzaa.

¹⁹ Ilch'í' yadaalti'ná' Paul binkááyú doo Jews daanlii dahíi bitahyú Bik'ehgo'ihina'na'naa hat'íi áyílaahii dala'ágo ilké' gon'á'ágo yaa yił nadaagosni'.

²⁰ Díi daidezts'á'ána', NohweBik'ehni izisgo at'éhi niíi, daanii, áíge' Paul gadaayilniid, Isaa, nohwik'isn, Jews daanlíni bitahgé' lá'ágo doo náhółtagyú da'oslaɗaɗ; áí dawa Jews bich'í' begoz'aanii dázhó nk'éégo yikísk'eh ádaat'ee:

²¹ Áiná' naat'ídaanzí, Jews daanlíni doo Jews daanlíj dahíi bitahyú daagolínihíi, Moses nohwí ch'ídaagos'aanú yó'odaado'aaago nohwichagháshé doo circumcise ádaal'íj da, la'íi nohwí'at'e' doo bikísk'eh ádaanoht'ee da, bilh'niigo bil ch'ídaagoon'áh, nídaagotsíid.

²² Hago'at'éégošh'á ádaahii'ne? Nnee l'áágo dala'ane' dolee: kú nyaahii yaat'ídaanzíj go'íj.

²³ Ái bighá ádaanin'niihíi k'ehgo áne': nohwitahyú nnee díj'i godnksinií yich'í hadaagodile'go ndaagoz'áá lé'e;

²⁴ Ni aldó' godínsigo bil ilch'í da'doklé'go bil nkáhgo ákú bá nadahíníil, bitsits'in ligaigo daihshéhií bighá: díi bee nnee dawa bich'í' bígózi dolee, naat'ídaanzí n'íi doo da'anii da, ndi begoz'aanú bikísk'eh ánt'ée.

²⁵ Áiná' doo Jews daanlíj dahíi da'osdlaqadíi bich'í' naltsoos ádaasiidlaa gádaan'niigo, Ágádaat'eehíi doo be'ádaanoht'ee da nzhoq, áiná' beda'okáahíi nastseedgo nadn'ái yaa hi'niihí, la'íi díi, la'íi dawahá bize da'ist'oonú doo daalsáq da, doo nant'í' nach'ikai da aldó'.

²⁶ Áik'ehgo Paul nnee díj'ihíi yíl okaigo iskáq hik'e godnksigo yíl ilch'í'áda'desdlaaná' da'ch'okáqah goz'áq yune' yíl okai, godnksigo ilch'í'ádaach'idle' áqł bengowáhíi bebígoziíhíi bighá, la'íi dala'á ntíigo dahat'ihíta Bik'ehgo'ihí'nañ bá baa hi'né'híi aldó' bebígoziíhíi bighá.

²⁷ Gosts'idiskaanú k'azhá áqł bengowáhná' Jews Asiagé' daagolíníi da'ch'okáqah goz'áq yune' Paul daayiltsáqaná' nnee dawa yíl daagoshkishgo Paul yíl ndaazdeelgo,

²⁸ Nádaadidilghaazhná' gádaan'niid, Israel hat'íi daanołni, nohwich'odaan'ni: Díi nneehú nnee dahot'éhé yíl ch'ígó'aah ánágoldoh, Israel hat'íi la'íi begoz'aanú la'íi díi goz'aanú bich'á'yúgo ádaanoht'ee, daayihniigo: dayúwehyú Greeks daanlíni aldó' da'ch'okáqah goz'áq yune' yíl okaigo díi godiyíhgo goz'aanú daayilch'ooq.

²⁹ (Dab'íiltsená' k'ih goznilyú Tróphimus, Éphesusgé' gólíni, yíl na'aashgo daabo'íj ni'go, áñ Paul da'ch'okáqah goz'áq yune' yíl o'ááz daanzíj ni'.)

³⁰ K'ih goznilgee nnee daagolini dawa godikish nagodiidzaa ni', áigé' ilch'í' nádnkíigo dala'adzaa ni': áigé' Paul yíl ndaazdeelgo da'ch'okáqah goz'áqgé' ch'ídaabist'e'ná' ch'íná'it'ihíi dagoshch'í' daada'deztáq ni'.

³¹ Daabizilhee nkegonyaaná' silááda binant'a' Jerúsalem dahot'éhé godikish goz'íigo yaat'ínzi:

³² Áik'ehgo dagoshch'í' silááda la'íi binadaant'a' bilgo nnee dala'adzaahíi yich'í' gódah ch'ínkíj: ái nnee daayiltsáqaná' Paul nyída'iz-haal n'íi dákehégo ádaaijíd.

³³ Áigé' silááda binant'a'íi Paul yaa nyaágo biltsoodgo, Besh hishbizhíi naki bee hibi'dolt'oh, ni; áigé', Hadn'át'íj, hat'íi hago áyíilaa? niigo yiká na'ód'fkid.

³⁴ Nnee dala'at'ééhíi la' kogo ádaaniina' la'íi lahgo ádaanii: áik'ehgo godn'ch'aadhíi bighá ch'éh yígolsíjigo at'íigo, Silááda sínilyú bil dokáh, nniid.

³⁵ Gódah ch'í'tiinzhí' nyáána' nnee l'áágo dala'at'ééhíi hadaashkeehíi bighá silááda dah-daabin'kíj.

³⁶ Nnee dala'at'ééhíi daadilwoshgo biké' náseeł, Daazołhee, daaniigo.

³⁷ Paul k'ad silááda sinil yune' yíl ha'akáhná' silááda binant'a'íi gáyihni, Nich'í' hasdziih néé? Silááda binant'a'íi gáníi, Greek biyati' bee yán'ti' néé?

³⁸ Ni Egyptgé' nnee nílini néé, da'ík'ehená' nnee godikishgo díj'dn doo náhóltagyú nada'iltseedú da'igozlijyú oyinił n'íi ni néé?

³⁹ Paul gáníi, Shíi Jew nshlíj, Cilícia biyi' ízisgo k'ih gozníli Társum golzeege' gonshłni: nánoshkáqah, ch'ík'eh nnee bich'í' hasdziih.

⁴⁰ Silááda binant'a', Ch'ík'eh hadziih, yihniidná' Paul gódah ch'í'tiingé' dahsizíigo nnee dala'at'ééhíi yich'í' na'ígizh. Doo hat'íi náhists'áq daná' Hebrew biyati' bee yich'í' yałi' nkegonyaa.

22

¹ Nnee daanołni, shik'íyú, la'íi nibáyán daanołni, nohwinaál'áda hasdziihíi ídaayesóts'áq.

² (Hebrew biyati'íi yee hadziigo da'dezts'áqaná' dayúwehégo doo hat'íi náhists'áq da: Paul gánniid.)

³ Shíi Jew nshlíj, Cilícia biyi' k'ih gozníli Társum golzeegeé gosilíj, ndi dzaagee díi k'ih goznilgee shi'dihiiłna', begoz'aanú daanohwitaa yikisk'eh ádaat'ee n'íi Gamáiel holzéhi shił ch'ígon'áq, nohwíi ádaanoht'eehíi k'ehgo nłdzilgo Bik'ehgo'ihí'nañ bá síz'íi ni'.

⁴ Nnee la'íi isdzané Jesus yikisk'eh daayikahíi hidaashł'o'go ha'ána'ılka'á yune' odaahiskaad ni', biniigonł'éégo ádaansj, dak'azhá hishhaqo.

⁵ Díi ánat'íidíi okáqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni la'íi nnee yándaaltihíi shídaagolsj: ái bik'isyú daanlíni, Damáscusyú daagolínihíi, bá naltsoos shaa daiznił, áik'ehgo ákú níyáá, Jesus yikisk'eh daayikahíi áigee daagolíníi hidaashł'o'go Jerúsalemýú bil nshkáh, biniidaagodilne' doleełhíi bighá.

⁶ Damáscusyú dak'azhá nsháhgo ha'iz'áqyú shj, dahjko yaaká'gé' shich'í' nke'idindláád.

7 Áígee hayaa nago'ná' yati' gáshĩnũigo idisiits'áá, Saul, Saul, hat'íí ląá bighą shini-gionł'éeego áshĩnł'sj?

8 Áík'ehgo gádėniid, Hadń ánt'j, shiNant'a'? Gánáshĩkdo'niid, Shiniigonł'éeego áshĩnł'sinihíí shíí ásh't'j, Jesus, Názarethg'e' gonshłni.

9 Błł hishkaahíí addó' nke'dindłáádíí daayiltsąą ndi izhii shich'j' yałti'íí doo daidezts'ąą da.

10 Áík'ehgo gádėniid, Hago ląá áshne', sheBik'ehń? Jesus gáshĩnłniid, Nádndáhgo Damáscusyú nńáh; áku hat'íí ánlėhíí ąął baa nłł na'goni' ndi at'ée.

11 Dážhđ lįaigo nke'idindłáádhií bighą doo gosh'j' da siljigo błł hishkaahíí Damáscusyú odaashizłqoz.

12 Ła' nńee Ananías holzėhi, begoz'aaníí yikisk'eh nłjigo Bik'ehgo'ih'i'nań yidnł'sini, Jews áígee daagolĩnii dawa nłł'éeego baa yádaakt'i,

13 Áń shaa nyáágo shit'ahgee hizj'go gáshĩnłniid, Shik'isn Saul, go'j' nándleeh. Áík'ehgo dagoshch'j' gosh'j' násisdłjigo Ananias yłłtsąą.

14 Gánáshĩkdo'niid, Bik'ehgo'ih'i'nań, nohwitaa n'íí daayokąąhń, hat'íinii bígonsj doleelgo haniłj, Nłł'éeego Anát'jłł hłłtsėhgo, łá'íí bizhiihíí dints'jhggo.

15 Hat'íí h'íinii łá'íí hat'íí dints'agú nńee dawa án bá baa błł nagolńi' doleel.

16 Áík'ehgo hat'íí biba' síndaa? Nádndáhgo nohweBik'ehń bizhi' bee bich'j' ánniigo baptize áni'dolnėh, áík'ehgo ninchq'j' yó'o'eeł.

17 Jerúsalemýú nánsdznaaná' da'ch'okąąh goz'ąą yune' oshkąąh nt'éeego shłł ch'j'nah ágolzaago,

18 Gáshĩnũigo hłłtsąą, Dahale, Jerúsalemg'e' dagoshch'j' ch'j'ínáh: shaa błł nadaagolńi'íí doo hádaat'j' da doleehíí bighą.

19 Áík'ehgo gádėniid, SheBik'ehń, Jews ha'ánátsėh nagoz'ąą dahot'ėhé daanodłaaníí ha'áná'łlka'á baa hıńł, łá'íí nbída'nłłhaal n'íí dabíí yıdaagol'sj:

20 Ła'íí Stephen, ná nagolńi'íí nłłni, bidłł idezjoolná' bit'ahg'e' sízjigo shłł dábik'eh ni', hayíí daabizis-hiinihíí iká' daabi'íhíí bá binádeš'j' ni'.

21 Áíge' gánáshĩkdo'niid, Dahnnáh: nzaadyú doo Jews daanłj dahíí bich'j' nideł'a'.

22 Nńee dala'adzaahíí bídaayėsts'ąą lė'e, ndi díí yee ánniindná' nádaadilghaazhgo gádaannıid, Yúwehyú, daazolhee: nńee ga'at'ėhihíí ni'gosdzán biká' doo hınaa bik'eh da.

23 Nádaadilghaazhgo iká' daabi'íhíí dahnadai'ah, łá'íí łeezh hadag daiki',

24 Áík'ehgo silááda binant'a' da'tisėyú sitini, Silááda sinilyú błł nołkáh, błłniid, łá'íí habıda'olhaałgo nahódaadolkid, hat'íí bighą baa daadilwoshíí bígonozjłh.

25 Áiná' lıdaabist'łłpná' Paul silááda dala'á gonenadın binant'a'í bit'ahgee siziinii gáyıłnıid, Nńee Roman nłłni doo baa yá'iti'í habi'jłhaałgo ná goz'ąą née?

26 Silááda binant'a'í díí yidezts'ąąná' silááda binant'a' da'tisėyú sitini yich'j' oyáágo gáyıłnii, Hago áńne'go lán? díń nńeehń Roman nłłni ląą.

27 Áík'ehgo silááda binant'a'íí Paul yaa nyáágo gáyıłnii, Shłł nagolńi', ya' Roman nłłj née? Paul gánıí, Ha'aa.

28 Silááda binant'a'í gánádo'niid, Roman nshłłnií ląągo bighą nahanłłhi at'ée. Paul gánıí, Shíí dá Roman nshłjigo gosłłni ánsht'ee.

29 Áík'ehgo k'ad nabídaadilkid n'íí bich'á' nádnkij: łá'íí silááda binant'a'í áldó', Paul hłłhist'łoonii, Roman nłjigo yígol'sjđhíí bighą tsídolyiz.

30 Iskąą hik'e silááda binant'a'í hat'íí bighą Jews daanłni baa dahdaagoz'aaníí da'anii yígol'sjłh hat'jigo, k'ena'b'ahná' okąąh yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi łá'íí yándaaltihı, Dala'áńnėh, daayıłnıid, áík'ehgo Paul yłł gódh ch'í'áázhgo yándaaltihıí biyahzh'j' yłł nn'áázh.

23

1 Paul yándaaltihíí da'as'ah yineł'jđdná' gánıí, Nńee daanołni, shik'isyú, díí jįzłh' ngont'iggo Bik'ehgo'ih'i'nań shinel'jigo nt'éeego ánásh't'jłł bígonsjigo hinshńaa.

2 Okąąh yebik'ehi da'tisėyú sitini, Ananias holzėhi, bit'ahgee naziinii, Bizadaalts'j, daayıłnii.

3 Áík'ehgo Paul gábıłnii, Dá'iká'gee zhá lįaigo ánálzaahi nłłni, Bik'ehgo'ih'i'nań nłł hayaa nałts'j go'j: begoz'aaníí bee shaa yánłti'go dahsíndaa née, áiná' begoz'aaníí doo bikisk'eh ánt'ée dago nik'ehgo shi'dolts'j?

4 Bit'ahgee naziinii gádaabıłnii, Bik'ehgo'ih'i'nań bi'okąąh yebik'ehi da'tisėyú sitini nchq'go baa yánłti' née?

5 Paul gánádo'niid, Shik'isyú, okąąh yebik'ehi da'tisėyú sitini nłj ląáhíí doo bígonsj da ni': nohwíí nohwihat'íí binant'a' doo nchq'go baa yádaakt'i' da le', nıigo bek'e'eshchj.

⁶ Nnee la' Sádducees daanliigo la'íí Phárisees daanliigo Paul yígolsjiddná', yándaaltihíí yich'i' gáníí, Nnee daanoíni, shik'isyú, shíí Phárisee nshíí, Phárisee níni biye' nshíí: nanezna'íí naadiikáh hoshdlááhíí bighá shaa yá'iti'.

⁷ Díí ánniidná' Phárisees daanliiníí la'íí Sádducees daanliiníí lahada'dit'áh nkegonyaa: áik'ehgo nnee dala'at'éehíí nakiyú ilk'ékai.

⁸ Sádducees, Nanezna'at'áa doo naadiikáh da, Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'gé'hi dagohíí spirit ta doo la' góljí da, daaníi: áiná' Phárisees daanliiníí, Ái góljí, daaníi.

⁹ Áik'ehgo nawode hagoldog: begoz'aanú ye'ik'eda'alchíhi Phárisees yíl daagot'iiníí daahiz'igo gádaanii, Díni nneeh' doo hat'íí nchó'íí ye'adzaa dago bídaagosilzjíd: spirit dagohíí Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'gé'hi bich'i' yakti' lé'eyúgo, doo Bik'ehgo'ihí'nañ bich'i' nadaagonlkaad da ndizhóq.

¹⁰ Lahada'dit'áh níí hagowáh nkegonyaaná' siláada binant'a' Paul dánko ilk'ídaach'idzjís he'at'éé nzigo, siláada, Ákú dołkáhgo baa hadaanołteehgo nołyahyú bíł nádokáh, daayilnii.

¹¹ Iskaqá t'é'e hik'e Jesus Paul bit'ahgee sizjinná' gáníí, Paul, bidag ánt'éé: Jerúsalemyú shaa nagosiinni'híí k'ehgo Romeyú áldó' shá nagoln'í' doleel.

¹² Jjí gozljinná' Jews daanliiníí la' ndaagoshchjigo, Paul daayizes-hjizhí' doo da'iyáqago, doo da'idlqáago ádándaagost'áq.

¹³ Ndaagoshchiniiníí dizdin bitisyú hilt'ee lé'e.

¹⁴ Okqah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi la'íí Jews yánazini yich'i' okaigo gádaayilnii, Nldzilgo ádándaagosit'áq, Paul daazeldjizhí' doo da'iidqá dago.

¹⁵ Áik'ehgo nohwíí la'íí yándaaltihíí bílgo siláada binant'a'i bich'i' ch'inni daado' aah nohwaa yíl nołkáhgo, daytweh na'ídaadołkid k'a'at'éégo: nohwíí ak'iná' biba' naháatqá, daazildeego dénohwit'ah dahiyaago.

¹⁶ Paul daazilheego yiba' naháztaaníí Paul bilah bizhaazhé yaat'inzjinná' Paul siláada sinilyú yich'i' oyáago yíl nagosni'.

¹⁷ Áik'ehgo Paul siláada dala'á gonenadín binant'a' la' yushdé' yilnii go gáyilnii, Díni nnee ánií naghahn siláada binant'a' da'tiséyú sitini bich'i' bíł n'áash: yíl nagoln'í' hat'ííhíí bighá.

¹⁸ Siláada binant'a' yaa yíl n'aazhná' gáníí, Paul, ha'ásitini yushdé' shilniiidgo, Díni nnee ánií naghahn hat'íí shj nldishnii nilniiigo bich'i' bíł n'áash, shilnii.

¹⁹ Áik'ehgo siláada binant'a' dasahn nabidíkid yune' obiiłóqz, Hat'íí baa shil nagoln'í' go láń? bilnii.

²⁰ Paul bidá'áhn gáníí, Jews daanlíni iskaqá nnee yándaaltihíí bich'i' Paul bíł n'aash daanln'ni, daaniiigo ndaagoshchjii, nt'éégo baa na'ódkidí k'a'at'éégo.

²¹ Áiná' baa godeno'áah hela': nnee dizdin bitisyú hilt'éégo daazilheego yiba' naháztaq, Paul daizes-hjizhí' doo da'iyáqago, doo da'idlqáago nldzilgo ádándaagost'áq: áik'ehgo, Ha'aa, nniiníí yiba' naháztaq.

²² Áik'ehgo siláada binant'a' nnee ánií naghahn, Shil nagosiinni'íí hadn bíł nagoln'í' hela', yilniiidná', Nádnádá, yilniiid.

²³ Áigé' siláada dala'á gonenadín binant'a' naki yushdé' yilniiidgo gáyilnii, Siláada naki gonenadín, la'íí hji bee siláada daanliiníí gots'idin, la'íí siláada bésh yee nadaagonlkaadíí naki gonenadín dagoshch'i' Caesaréayú dahnádiiséhgo áhléh, t'é'ego ngost'ái bik'ehenkééezgo;

²⁴ Paul áldó' hji bíł hiltéhií bá ilch'i'holéh, áik'ehgo Félix, nant'ánchañ, baa bíł nołkáh.

²⁵ Díí k'ehgo ániigo Félix yich'i' k'e'eshchjii:

²⁶ Shíí Cláudius Lysias nshlíni Félix nant'ánchañ, Ízigo ánt'éhi, Gozhóq, nldishniiigo nich'i' k'e'eshchiih.

²⁷ Díni nneeh' Jews daanlíni la' daabiłtsoodgo nabizilhee nt'éégo Roman nnee nlii lqáhíí bigosilzjiddgo siláada kú bíł nshkaigo bich'á' ndaadihiiłtjii.

²⁸ Hat'íí bee baa dahgost'aaníí bigonsi hasht'jigo bá yándaaltihíí baa bíł ni'áazh.

²⁹ Dabii yenahas'aaníí bik'izhí' baa dahgost'áq lqáago bigosilzjidd, ndi ha'ásitinií dagohíí da'itsaahí doo la' bee bángot'áq da.

³⁰ Díni nneeh' zideego yaa ndaagoshchiniiníí baa shil nagosni'ná' dagoshch'i' nich'i' o'a', hayíi baa dahdaagoz'aaníí nináál baa nadaagodolnih bildishniiigo bándaaagosit'áq. Da'ái zhá nich'i' k'e'shilchjii.

³¹ Áik'ehgo siláada ádaabiłdo'niidhí k'ehgo t'é'yú Antipatrisiyú Paul yíl okai.

³² Iskaqá hik'e siláadahíí sinilyú nákaína' hji bee siláada daanliiníí Paul yúweh yíl okai:

³³ Ái Caesaréayú hikainá' nant'ánchañ naltsoos yaa daistsooz, Paul áldó' yaa yíl hikai.

³⁴ Naltsoosíi yozhi'ná', Ni' hat'íí gołzéhi biyi' gonlíni, niigo Paul nayidíłkid. Ciliciagé' góljíigo yígolsjiddná',

³⁵ Gáyilnii, Naa dahdaagoz'aaníí hikaigo naa yashti' ndi at'éé. Hérod yánáltih goz'áqgee Paul siláada binádaadéz'jigo ngon'áq.

24

¹ Áíge' ashdla'iskaaniú bikédé'go okqah yebik'ehi da'tiséyú sitini, Ananías holzéhi, la'íi Jews yánazini bílgo hayaayú hikai, nnee, Tertúllus holzéhi, bá yádaakti'go yil hikai, án Paul bee baa dahgost'aaniú nant'ánchañ yaa yil nagolni' doleełgo.

² Paul yiká ánniidná' Tertúllus baa dahgo'aa nkegonyaa gánúigo, Nighá nohwini' ilch'i'gont'ée, la'íi nohwitahyú nchq' n'íi nlt'éégo ánándlaa,

³ Ái dawahn la'íi dahayú ba'ahédaandzi, Félix, ízigo árit'éhi.

⁴ Nilgoch'oba'go ayáhágo nich'i' hasdziihú idinlts'aago nánoshkqah.

⁵ Díi nneehñ baa nagont'ogii nliigo bídaagosilziid, Jews daanlíni ni' dahot'éhé biká' daagolínii yil daagolizh, la'íi Nazarénes daanlii zhinéégo yásizini bídaagosilziid:

⁶ Da'ch'okqah goz'qá yune' golchqoh nt'éégo bíl ndaasiideel: nohwíi benagosil'aaniú bee baa yádaasiikti' doleeł ni'.

⁷ Ndi Lýsias, siláada binant'a'n, nohwaa nyáágo hagoshkéhégo nohwilák'e hayidziiz ni'.

⁸ Baa dahdaagoz'aaniú naa hikáhgo, nniigo ngon'áá: dá ni nahidúlkidgo hat'íi bighá baa dahdaagosii't'aaniú dawa bigonksiih doleeł.

⁹ Jews daanlíni áldó' díi ániihii da'anii ániú daanniid.

¹⁰ Nant'ánchañ nab'i'igizhná' Paul yalti' nkegonyaa gánúigo, Doo alch'idn legodzaa dago díi hat'íi bá yánáltihii nliigo bígonsihii bighá shil gozhóogo ninadzahgee ádá hasdziih:

¹¹ Díi bigónsih, nakits'ádah iskaqaná' Jerúsalem yúdag oshkqahyú niyáá ni'.

¹² Áígee da'ch'okqah goz'qá yune', la'íi Jews ha'ánáséh goz'qá yune', la'íi kih goznilyú la' bíl laha'disht'áhgo doo hadñ sho'ii da ni', la'íi nnee bíl daagodikishgo doo hadñ sho'ii da ni':

¹³ Shaa dahgoz'aaniú daazhógo ágolzéhi.

¹⁴ Áiná' díi nich'i' ádá nagoshni', Jesus bikisk'eh da'ch'okahii, okqah bee sahngo na'ádi'nilií daabikd'niihii, ái itah nshii, bich'á'ge' nnee silíniú Bik'ehgo'ihinañ daayokqah lé'e n'íi hoshkqah, begoz'aaniú bee nohwá ngot'qá n'íi la'íi Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi n'íi bek'e'eshchiinii dawa hoshdláq:

¹⁵ Nlt'éégo ádaat'eehii la'íi doo dávik'ehyú ádaat'ee dahii nanezna'gé' naadiikáh doleeł ái nnee yiká daadez'iihii shii áldó' Bik'ehgo'ihinañ binkááyú biká désh'ii.

¹⁶ Áíge' dawahn Bik'ehgo'ihinañ la'íi nnee áldó' daashine'iiigo nlt'éégo ánásht'iiigo bígonsi doleełhii bighá ndzilgo nabik'íisiid.

¹⁷ Da'kwii legodzaahii bikédé'go tédaat'iyehii hat'íihita baa daanshné'go, la'íi Bik'ehgo'ihinañ hoshkqahgo hat'íihita baa nshné'go bíl nit'íi bich'i' násdzaa.

¹⁸ Díi bee ánásht'iiiná' da'ch'okqah goz'qá yune' godnlsigo ilch'i' áde'dinshdlaago, doo shinaayú nnee láágo dala'adzaa da, doo godnch'áad dago Jews daanlíni la' Asiagé' daagolínii shaa hikai ni'.

¹⁹ Ái hat'íihita bee shaa dahdaago'aayúgo nináál shaa dahdaago'aago kú hikáhgo dávik'eh.

²⁰ Dagohii yándaaltihii shaa yádaakti' n'ná' hago'at'éégo nchq'go ánát'iidii shídaagosii'dii, nnee kú nich'i' hikaiihii yaa nadaagolni'go dávik'eh,

²¹ Díi dala'á zhá doo bíl dávik'eh da ni', bitahyú szíigo nádidishghaazhgo gádéniid n'ná', Nanezna'íi naadiikáhii hoshdláqahii bighá díi jii nohwinaál shaa yá'iti'.

²² Ái Félix yidezts'aqaná', Jesus bikisk'eh da'ch'okahii nlt'éégo yigolsihii bighá gánii, Dét'ihégo Lýsias, siláada binant'a'íi, kú niyáágo bá ngonsh'aa ndi at'éé.

²³ Áíge' siláada gonenadín binant'a'íi gáyihii, Paul binadíni'ii, ndi lahgee dabii hát'íiyú naghaa le', la'íi bit'eké baa nákah nnizhqq, hat'íihita yidn nliiniú baa nádainé'go nnizhqq.

²⁴ Da'kwii iskaaniú bikédé'go Félix bi'aad Drusilla, Jew líni, yil n'ázhgo Paul yiká o'ii'a', áik'ehgo Christ ch'odlaqahii yaa yalti'go daidezts'aq.

²⁵ Dávik'ehyú ánach'ot'iihii, la'íi ádaagoch'idzaaniú, la'íi yunááyú kaa yá'iti'íi yaa yalti'go Félix ditidgo tsidolyizgo gánii, Dák'ad yúwehyú dahnnáh, dahagee dávik'ehgee níká ánadeshne' ndi at'éé.

²⁶ Ndi yiká oná'il'aa nt'éégo ilch'i' yalti', Paul ch'ínanshteehii bighá zhaali shaa yiné' shi nzi lé'e.

²⁷ Naki legodzaahii ch'igóyáána' Félix nant'ánchañ n'íige Pórcius Féstus nant'ánchañ silii; áik'ehgo Félix Jews daanlíni bíl dádaabik'ehyú ashne' nzigo Paul dáha'ásitii nt'ééna' óyáá.

25

¹ Féstus ni' yánant'aa doleełii biyi' nyáána' taagiskaaniú bikédé'go Caesaréagé' Jerúsalem yúdag oyáá.

² Okqah yedaabik'ehi da'tiséyú sitini la'íi Jews daanlíni ádn nazínihií Paul bee dahdaagost'aaniú Féstus yaa yil nadaagolni'ná nádaayokqah,

³ Paul Jerúsalemyú dol'áá, daabiinniid, higaalgo daayizilheego ndaagoshchiinná'.

⁴ Áiná' Féstus gánniid, Paul, Caesaréayú t'ah bi'dotq' ni', shii dákadégo ákú nádésdzá.

⁵ Áík'ehgo nohwitahyú nohwá nadaant'aahíí bíl nádóshkáh, áígee nñeehn nchọ'go adzaayúgo ch'ík'eh baa nadaagolní'.

⁶ Féstus itah sidaago nonenan bitisyú iskaqá, áígé' Caesaréayú onádzaa; ákú iskaqá hik'e yánáltihíí dahnándaahgee dahnezdaago, Paul yushdé' bíl nołkáh, nñiid.

⁷ Ákú nyááná' Jews Jerúsalemgé' hikaihíí bīnaayú nadaazjī, daazhógo ágolzeego, Doo ach'idn dénchọ'go adzaa da, daabihñiigo baa dahdaagoz'ąą.

⁸ Paul ádá hadzii gáníigo, Jews yenagos'aaníí, dagohíí da'ch'okąąh goz'aaníí, dagohíí Caesar ndi doo hago ashłaa da.

⁹ Áíná' Féstus, Jews daanlíni bíl dádaabik'ehyú áshñéh nzigo Paul gáyihñii, Ya' Jerúsalem yúdag nñángo ákú shīnáát' naa dahgoz'aaníí bighą naa yá'ití' hánt'jī nēe?

¹⁰ Paul gáníí, Caesar bá yánáltihíí bidáhgee sizjī, da'áígee shaa yá'ití'go dábik'eh: Jews daanlíni doo dénchọ'go ánásh't'jīl dahíí nł'éeego bigonłsī.

¹¹ Nchọ'go ánásh't'jīl lé'eyúgo hat'íí bighą dastsaahgo ásdzaayúgo dastsaahíí doo bich'ą' ch'a'oshgheed at'ée da; bighą shaa yá'ití'í doo hat'íí dayúgo, doo hadn Jews daanlíni yaa shaa dino'aa at'ée da. Caesar shaa yałti'go hasht'jī.

¹² Áík'ehgo Féstus, yíl nant'án daanlínií ilch'j' yádaaltí'ná' Paul gáyihñii, Caesar naa yałti' hánt'jī, áík'ehgo án bich'j' nñáh doleel.

¹³ Da'kwíí iskaaníí ch'ígóyááná' Agrippa, ízigo nant'án nłini, la'íí Berníce bílgo Féstus, kozh'j' nant'án siljīhíí bighą, Caesaréayú yaa n'áázh.

¹⁴ Ákú sikeego láągo bedaizkaqá' Féstus Agrippa Paul yaa yíl nagosñi' gáníigo, Nñee la' dá ha'ásitjī nt'éeená' Félix onádzaa ní'.

¹⁵ Jerúsalemýú sídááná' Jews bí'okąąh yebik'ehi itisyú nadaandeehi la'íí Jews yánazini, áí nñeehn yaa shłl nadaagosñi', Bá ngonon'aah, daanñiigo.

¹⁶ Gádaabildéñiid, Nñee baa dahgost'aaníí hayíí baa dahdaagoz'aaníí doo baa yádaaltí'ego, la'íí baa dahgost'ąąhíí bighą dá doo ádá hadziihé yó'olt'e'go Romans daanlínií doo áík'ehgo daagoz'ąą da.

¹⁷ Áík'ehgo baa dahdaagoz'aaníí kú hikainá' doo nt'ah nsigo da, iskaqá hik'e yánáltihíí dahnándaahgee dahnidáągo, Yushdé' nñeehn bíl nołkáh, déñiid.

¹⁸ Baa dahdaagoz'aaníí daahizí'ná' nchọ'go ánágot'jīhíí bee baa dahdaago'aa shj niizjī', ndi doo hwaa da:

¹⁹ Dabíí daabí'okąąhíí yaa lahadá'dit'áh la'íí nñee la' Jesus holzéhi daztsąą n'íí Paul yaa nagolñi'yúgo, T'ah hñaa, niihíí akdó' yaa lahadá'dit'áh.

²⁰ Díí k'a'at'éeñíí hago'at'éeego baa yashtí' shjñíí doo bigonłsī dago, Jerúsalemýú nñáh hánt'jī nēe, ákú naa yá'ití'yú? bíldéñiid.

²¹ Áíná' Paul gáshihñiid, Augústus, nant'án da'tiséyú sitíni zhą shaa yałti'go hasht'jī, áík'ehgo Caesar bich'j' ol'a'zh'j' bīnádaadel'jī, daabildéñiidgo bá ndaagosí'ąą.

²² Agrippa Féstus gáyihñii, Nñeehn dabíí yałti'go dists'jñ hasht'jī. Féstus gáníí, Iskaqągo nts'jñ ndi at'ée.

²³ Iskaqą hik'e Agrippa la'íí Berníce bílgo baa da'olnñigo n'áázh, siláada yánadaant'aahíí la'íí kīh goznilgee nñee itisyú nadaandeehíí bílgo dała'ánách'it'jñ goz'ąą yun'e' yíl onalsąą, áígé' Féstus bik'ehgo Paul yíl ha'ákai.

²⁴ Féstus gáníí, Agrippa, ízigo nant'án nłini, la'íí kú neheskaihíí daanohwigha, díí nñeehn daal'jī ako, dząągee Jews daagolíníí dawa la'íí Jerúsalemýú daagolíníí akdó' daadilwoshgo gádaashihñii, Díí nñeehn doo hñaa bik'eh da.

²⁵ Áíná' bighą da'itsaahíí doo la' yee adzaa da láągo bigosłsījīd, la'íí dabíí gáshihñiid, Augústus, nant'án da'tiséyú sitíni shaa yałti'go hasht'jī, áík'ehgo ákú bich'j' dish'aago ngoní'ąą.

²⁶ Áíná' shinant'a' bich'j' doo hat'íí baa bek'e'eshchii da. Áí bighą nohwaa bíl ni'áázh, ni zhą Agrippa, ízigo nant'án nłini, naa bíl ni'áázh, áík'ehgo nahídaadelkidíí bikédé'go shinant'a' hat'íhíta baa bich'j' k'e'eshchii doleel.

²⁷ Ha'ásitiinií hat'íí bee baa dahgost'aaníí doo bígoziné dago de'a'go doo shłl bik'eh da, shíí.

26

¹ Agrippa Paul gáyihñii, Ádá hadziihgo naa godet'ąą. Áík'ehgo Paul na'ígizhná' ádá hadzii, gáníigo:

² Agrippa, ízigo nant'án nłini, Jews daanlínií yee shaa dahdaagoz'aaníí dawa díí jñi nínáát' bee ádá hasdziihíí baa shłl gozhóó:

³ Jews daanlíni bí'at'e' la'íí lahadá'dit'áhíí nł'éeego bigonłsīhíí bighą: nł'éeego shíyínlts'ąą, nánoshkaqąh.

4 Jerúsalemgee bil nít'í'í daagolíní bitahyú ishkiin nshkí ni', áigé' yushdé' godezt'i'go hago'at'éego hinshnaahí Jews daanlíni dawa yídaagolsj.

5 Doo ání shídaagolsj da ni', shá hadaadziih hádaat'íyúgo, Phárisee nliigo, Phárisees daandliiní nohwi'okqaḥ itisgo daidnksiní yikísk'eh hinaa ni', daashíni doleel ni'.

6 Daanohwitaa n'íi Bik'ehgo'ihí'nañ bándaaogoz'aa n'íi hoshdlaḥhí bigha shaa yá'iti'go kú sízj:

7 Díi Bik'ehgo'ihí'nañ ngon'áání begolne'go nohwíi nakits'ádahyú hahiit'i'íi dájji biigha dát'é' biigha ndzilgo Bik'ehgo'ihí'nañ daahohikaḥ. Díi oshdlaaní Jews daanlíni shaa dahdaagoz'aa, Agríppa, ízigo nant'án nliini.

8 Bik'ehgo'ihí'nañ nanezna'íi naadaayihil'nahí hat'íi bigha doo daaholdlaḥ hádaat'íi da?

9 Jesus, Názareshgé' gólíni, bizhi' bich'á'zhj'go dashíi ánásh't'íiigo dábi'k'eh nsj ni'.

10 Áik'ehgo Jerúsalemyú ágásdzaa: okqaḥ yedaabik'ehi yánadaant'aahíi bik'ehgo Jesus daayokqaḥíi lqágo ha'áhálkaad ni'; la'íi natseedgo bándaaogot'a'íi, Ha'aa, dishniigo bá da'isoh ni'.

11 Jews ha'ánáséh nagoz'aa yune' lahgee biniidaagodinsj ni', Jesus nchog'go yaa yádaalti'go ádaashle' ni'; la'íi dázho bik'edaadinshniigo doo Jews daanlii dahíi bikh' hagoznilyú ndi biniidaagodinsj ni'.

12 Ágánásh't'íiigo okqaḥ yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi shaa daagodez'aa, Ti'i ákú nḥáh, daashlnniidgo Damásusyú óyáá.

13 Ízigo nant'án nliini, hishaalyú ha'iz'aaḡo shíi la'íi bil hishkaahí bilgo nohwinaayú ch'ígona'ái be'idindláadí bitisgo yaaká'gé' nohwich'í' nke'dindláád ni'.

14 Daanohwigha hayaa nandeená' Hebrew biyati' k'ehgo yati' gáshlnniigo idisiits'áq, Saul, Saul, hat'íi lqá bigha shiniigont'éeḡo áshiñs? Tsjik'íihíi bee nits'ishgo'yúgo dayúweh t'ázhj' hónalyúgo dayúweh dáni ídáda'nhi'.

15 Gádéniid, Hadn ánt'íi, shiNant'a'? Gáshlnniid, Shiniigont'éeḡo áshiñsinihíi shíi ásh't'íi, Jesus honszéhi.

16 Nádnáhgó hizji: díi bigha nil ch'í'nah ádeshdlaa, shá na'iziidgo hanilt'íi, hago'at'éego shíntsaaní la'íi hat'íi nil ch'í'nah ádidishliikíi shá baa nagoln'í doleelgo;

17 Jews daanliiní la'íi doo Jews daanlii dahíi áldó' bich'á' niishteeh, doo Jews daanlii dahíi bich'í' nidish'aa,

18 Bináá got'íigo ánádaadle'go chagolheelgé' idindiinzhi' ánáda'ne'go, la'íi Satan nadaabílaahí bich'á'yúgo Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' ánáda'ne'go bincho'íi bich'á'zhj' ádaile', la'íi daasholdlaḥhíi bee hadaadeszaahíi bitah daanlii doleelhíi bigha bich'í' nidish'aa.

19 Áik'ehgo Agríppa, ízigo nant'án nliini, díi yaaká'gé' shíi ch'í'nah ágolzaahíi da'áshlnniiyú ásdzaa:

20 Damásusyú daagolíníi íltsé, áigé' Jerúsalemyú daagolíníi, la'íi ni' Judéa dahot'éhé biyi'yú daagolíníi, la'íi doo Jews daanlii dahíi áldó' gádaaldishni, Nohwincho'íi bich'á'yúgo ádaah'ne'go Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' ánádaah'ne', la'íi nohwincho'íi bich'á'yúgo ádaakzaahíi dábel't'eego ánádaat'íi.

21 Díi bigha Jews daanliini da'ch'okqaḥ goz'aa yune' shíi ndaazdeelgo daashizilheego ch'éh ádaat'íid ni'.

22 Díi jji'zhj' ngont'i'go Bik'ehgo'ihí'nañ shich'onniigo kú sízj, nnee doo ízigo ádaat'ee dahíi, ízigo ádaat'eehíi bilgo Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íi la'íi Moses be'ágone' daanlii n'íi zhá baa nagoshni'go gádaabildishni:

23 Christ biniigodilne' doleel, la'íi da'íltsé daztsaaḡé' naadiidáhíi nlii doleel, be'idindíníi Jews daanliiní la'íi doo Jews daanlii dahíi yil ch'í'nah áyil'sj doleel.

24 Ágáníigo ádá yakti'ná' Féstus nawode gánniid, Paul, niini' édjh lqá; lqágo ígon'aaaní niini' édjhgo áníílaa lqá.

25 Paul gánádo'niid, Féstus, ízigo ánt'éhi, doo shiini' édjh da: da'anii ágot'eehíi shiini' golíigo baa yashti'.

26 Ízigo nant'án nliini, díi baa yashti'íi bígon'sj, doo hat'íi t'ázhj' be'ánsht'ee dago nich'í' yashti'; díi dahot'éhé bígon'sj; doo la' nagont'i' dayú ba'ánagot'íidhíi bigha.

27 Agríppa, ízigo nant'án nliini, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íi hondlaḥ née? Hondlaḡo nígon'sj.

28 Agríppa Paul gáyihni, Ínashood hishleehego dásdozhá shiini' shá ágonlaa.

29 Paul gánádo'niid, Doo dásdozhá da, da'anii odláni nlii doleel, doo dáni zhá da, áiná' díi jji' daasidezts'aaní dawa da'ánsht'eehíi k'ehgo ágát'ée doleel, dishniigo Bik'ehgo'ihí'nañ hoshkaḥ, díi hishi'dest'ooníi zhá dahgo.

30 Paul ánniida' ízigo nant'án, la'íi nant'ánchañ, la'íi Bernice la'íi yil naháztaaní bilgo nádiikai.

³¹ K'ihzhij' yú niikaigo gádaahídi' nni, Díni nneehń bighą datsaahí dagohí bighą ha'á'istiinií doo ye'ánát'jíd da laą.

³² Agríppa Féstus gáyihni, Díni nneehń ch'ínádzá doleel ni', Caesar doo yaa ádet'ąą dayúgo.

27

¹ Italyú nohwił dahdez'eelgo nagot'ąąná' Paul, la' ha'áshijeedí bilgo siláada dalán gonenadin binant'a', Július holzéhi, bińádaadéz'jii doleelgo baa ni'nii, áń siláada Augústus yánant'aahí itah nlii.

² Tsina'eelí Adramýttiumgé' Asia bitábąą zhińééyú k'ad des'éli bih hiikaigo nohwił dahda'n'eel; Aristárkus, Macedónia biyi' Thessalonícagé' gólíni, bił dekaí.

³ Iskaą hik'e Sídon golzeegee nohwił nda'iz'eel; áígee Július Paul yaa ch'oba'go, Nit'eké bich'j' nńahgo nt'éege ádaanił le', biłniiid.

⁴ Áíge' nohwił dahnáda'n'eelna' Kýprus bit'ahyú isht'agonch'iidyú nohwił ch'ida'iz'eel, nohwich'j'go nńh'iidhí bighą.

⁵ Cilícia la'íi Pamphýlia bit'ahyú túnteel biyi' nohwił ch'ida'iz'eel, áíge' Lýcia biyi' kįh gozníli Mýra golzeezh'j' nohwił nda'iz'eel.

⁶ Áígee siláada gonenadin binant'a' tsina'eel Alexándriagé'ihí Italyú dez'éli yaa nyáągo, Beh holkáh, nohwiłniiid.

⁷ Dátąądego nohwił da'o'olgo doo alch'ídn nohweda'iskaą da, nohwich'j' nagont'ogo, ni' táyi' dahgoz'áni Cnidus golzéhi bit'ahzh'j' nohwił ch'ida'iz'eel, nńh'iidhí bighą doo dayúweh nohwił da'o'ol bik'eh dago Salmóne bitis Crete bit'ahyú isht'agonch'iidyú nohwił ch'ida'iz'eel;

⁸ Nohwich'j' nagont'ogo tábąą zhińéé nohwił da'o'olgo Fair Havens golzeezh'j' nohwił nda'iz'eel, kįh gozníi Laséa golzeehí bit'ahyú.

⁹ Nohwich'j' nagont'ogii bighą, la'íi daagodnłsigo dáshina' da'ch'okaąhí alkiná' bitis ch'ígoyááhí bighą il'o'ohí bégózdí ni', áik'ehgo Paul gádaabiłnii,

¹⁰ Shik'isyú, díi bígonsj', nohwił da'o'olyú tsina'eelí la'íi daayogheelí bich'j', nohwił dó' nohwich'j' nadaagont'og doleel.

¹¹ Áiná' siláada gonenadin binant'a'ń, o'ohí yebik'ehń la'íi tsina'eelí bíyéé gólíni zhá óyést'ąą, áiná' Paulń doo óyést'ąą da.

¹² Tsina'eelí nná'olgee doo nohwehai bik'eh dahí bighą ch'iląągo gádaanii, Nohwił da'o'ol le', dáhago'at'éege Pheníceyú niikáh, áígee nohwehai doleel, daanzigo; Pheníce ái Crete biyi' goz'ąą, áígee tsina'eelí nna'ol northwestzh'j'go la'íi southwestzh'j'go ch'ígót'i'.

¹³ Hayaagé' tąądego nńh'iidná', nohwá úts'íid daanzigo, bésh ndaazíi tsina'eelíi bee dahast'ó n'íi ihnádaiz'ąąná' Crete bibahyú bił ch'ida'iz'eel.

¹⁴ Dér'ihék'e tsina'eelí hńch'j'cho bił hayaa, Euroclýdon holzéhi.

¹⁵ Nawode desch'iidhí bighą tsina'eelí doo hńch'j'dázh'j' dahdi'eel da, dabiini'yú dez'eel lé'e.

¹⁶ Ni' táyi' dahgoz'áni alch'íséhi, Cláudia golzéhi, bit'ahyú isht'agonch'iidyú nohwił ch'ida'iz'eelgo tsina'eelí alch'íséhií da'ónanta tsina'eelí nchaahí bit'ahyú ndaiz'ąą:

¹⁷ Áíge' tsina'eelí nchaahí biká'yú dahdaiz'ąąná' bésh hishbizhíi nchaahí tsina'eelíi bik'ídesdz; gosht'ishcho yédaaldzidgo gowąolgai biká' dastsoozíi nadaayinktsoozná' nńh'iidíi zhá bee dez'eel.

¹⁸ Nawode nohwił ilch'ą' nách'ihíi bighą iskaą hik'e tsina'eelí yoghélihi la' yó'odaiskaad;

¹⁹ Nakiskaą hik'e tsina'eelí benadziidi dabii yó'odaiskaad.

²⁰ Ch'ígona'ái la'íi ts'íłsoqsé doo hwaá bee got'jii dago doo alch'ídeskaą da, la'íi díyat'éege nohwił ilch'ą' nách'ih, áik'ehgo doo hago'at'éege hasdáhiikáh da laą daandzj' ni'.

²¹ Dá doo da'iyáné nzaad begodeyaaná' Paul ihń'gé' hizjigo gánii, Shik'isyú, shich'j' ídaayesóts'ąąyúgo, Cretegé' doo nohwił dahda'n'eel dayúgo, doo díi k'ehgo nohwich'j' nadaagont'og da doleel ni', la'íi doo hat'íi ch'a'oné' da doleel ni'.

²² Áiná' gádaanołdishni, Bidag ádaanołt'ee le': doo la' daaholtsaah at'ée da, tsina'eelíi zhá da'ízljii hileeh.

²³ T'p'éná' Bik'ehgo'ihí'nań, bíyéé nshljii la'íi hoshkaąhń, binal'a'á yaaká'gé'hi shit'ahgé sizzjigo,

²⁴ Gáshilniiid, Paul, doo niini' hąh da le'; Caesar bidáhgee sínzjii doleel: la'íi bił nił da'o'ohí dawa daahinaahgo Bik'ehgo'ihí'nań naa godin'ąą.

²⁵ Áik'ehgo shik'isyú, bidag ádaanołt'ee le': Bik'ehgo'ihí'nań hoshdlaąhíi bighą da'ášilniihíi k'ehgo ágone'go bígonsj'.

²⁶ Áiná' ni' táyi' dahgoz'aanií biká'gee yónohwi'dilkaad doleel.

²⁷ Díí'ts'áadah ilkaahíí bit'lé' túnteel Ádria holzéhi biyi'gé' tsina'eelíí bíl ilch'á' nnáihniiná' t'é'ís'áhyú shí nada'í'eehíí ní' bich'í'yú nohwíl da'n'eel daanzí l'é'e;

²⁸ Áík'ehgo hayaa tú yída'nes'áadgo nadin ilk'í'ch'idesniih, k'a'áhosah lágo yídaagolsíid: yunáásyú tú yínada'nes'áadgo k'adíí ashdla'áadah ilk'í'ch'idesniih k'a'áhosah.

²⁹ Dánko tséé biká' hí'eehíí bighá bíl daagoyé'égo bésh ndaazíí tsina'eelíí bedahast'óníí díí'í nkedeznil, tsina'eelíí biké'ńnáá yúyaa, áiná' jii' gólee, daaniigo da'okáah.

³⁰ Nadaa'eehíí tsina'eelíí biyi'gé' hahiikeeh daanzigo, tsina'eelíí alch'íséhíí téh daayi-heznil, bésh ndaazíí tsina'eelíí bádnge' nkedaa'yiniíí ádaagodil'jigo,

³¹ Paul silááda la'íí silááda gonenadin binant'a'íí gáyihni, Díí nneehíí dá tsina'eelíí biyi' naháztáayúgo zhá daahónaa.

³² Áík'ehgo silááda tsina'eelíí alch'íséhíí bedahdaahest'ooníí daayiheshgizhgo bíl odaagohez'eel.

³³ K'ad haíkkaahyú Paul nádaayokáahgo gádaayihni, Da'olsáago nzhog, nda'olíggo dáshiná' díí'ts'áadahyú nohwíyokaa.

³⁴ Áík'ehgo nádaanochwokáah, da'olsáa, áí bee daanołdzilgo; nohwitsizíl da'á'á ndi doo nohwich'á' ch'a'odeel da.

³⁵ Díí yee ánniidná' bán náidnné'go dawa bińááí Bik'ehgo'íhi'na' áshogod yihniigo oskáqdná' ilk'íyíłdlaáadgo yiyáq nágodiidzaa.

³⁶ Áík'ehgo nnee la'ihíí yidag ádaat'eego dabíí alód' da'iyáq.

³⁷ Daanochwihago naki gonenadin iká'yú gosts'idin gostán hiil't'ee, tsina'eelíí biyi'.

³⁸ Náda'isdjijzhí' da'iyáqna' t'oh naghái téh daayeskaadgo tsina'eelíí dá'adzóle siljii.

³⁹ Got'jii gozljina' ní'híí doo yídaagolsí da: ndi tú ónáníkáágo ténagohjii'áq daayo'jii, áígee nohwíl ndaanó'eeł daanzj.

⁴⁰ Áík'ehgo bésh ndaazíí tsina'eelíí bee dahast'ó' n'íí daazhógo yó'odaiskaadgo be'anáhot'aalíí bit'ól k'eda'iz'ahgo, la'íí tsina'eelíí bit'a' bádñ zhinéehíí hadag ádaizlaago ńch'iid bich'í'go tábaqzhí' bíl nda'iz'eel.

⁴¹ Ndi tú lednlijígee tsina'eelíí lehígo'go doo nahi'naa da siljii, biké'dinnáágé'íí tú nádidáhíí nbihezti'.

⁴² Ha'áshjeedíí la' nada'dilkoh daanzigo, silááda nadaabitseedgo ndaagoshchjii,

⁴³ Áiná' silááda gonenadin binant'a'ń Paul doo zidee hat'jii dago, Dah, bilniid; Hayíí nada'olkó'íí tsina'eelíí bitisyú'an odaoljágo táts'áda'olkoh, daayihni:

⁴⁴ La'íí gáyihni, Tsj nteelíí la'íí tsina'eelíí baa nahastó'íí bee hanaazhí' nada'olkoh. Áík'ehgo dawa ní'zhí' nádaaheskaí.

28

¹ Tásts'áskainá' ní' táyi' dahgoz'aaníí Melíta golzee lágo bidaagosiilzjii.

² Nnee áígee daagolíníí k'ídaanzigo deda'deshjeedná', Yushde' nádaanołdziil, daanochwihniid, nagoltih nkegonyaa, la'íí gozk'azíí bighá.

³ Paul chizh la' náyihezlaago dayinńilná' t'íiish bik'asda' golini ndoogo áíge' hayáágo Paul bigan baa dahisdeel.

⁴ Nnee áígee daagolíníí t'íiishíí Paul bigangé' nahitjigo daayiltáqaná' gádaahíid'ni, Díí nneehíí nnee naiktseedíí níni láq, túnteel bich'á'gé' hína' ndi, doo hínaa bik'eh dahíí bighá datsaah.

⁵ Áiná' Paul t'íiishíí dá kó' biyi'zhí' nayíit'e'ná' Paul doo hago adzaa da.

⁶ K'ad nilzool shí daabo'niigo, dagohíí datsaah shí daanzigo biba' naháztáa; ndi ńzaad godeyaago doo hago adzaa dago daayo'jina' biini' lahgo ánádaizlaago, Diyin nlii' láq, daanzj.

⁷ Ní' táyi' dahgoz'áayú daagolíníí binant'a', Públius holzéhi áígee la' bini' l'é'e; án k'ínoho'niigo bigowayú taago nohweskaq.

⁸ Públius bitaa yóiyahgo nezgaigo chan dílé yaa naghaago sitjii: Paul baa nyáágo biká' ndelniiná' bá oskáqadgo nábi'dilziih.

⁹ Ágágodzaaná' nnee táyi' dahgoz'áayú daagolíníí la'ihíí kah yaa nakaihíí nehaskaigo nádaabi'dilziih:

¹⁰ Daanochwidńsigo dawahá nohwá daayihheznil; la'íí k'ad nohwíl da'dez'eelná' dawahá bídaandinihíí tsina'eelíí yih daiheznil.

¹¹ Taagi nohwedahitáqaná' tsina'eelíí áígee behaihi, Alexándriagé'ihíí, Cástor la'íí Póllux beda'aszaahi bádngee nazjigo ádaaszaago bíl nohwíl da'dez'eel.

¹² Sýracuse nohwíl nda'iz'eelgo áígee taagi nohweskaq.

¹³ Áíge' nohwíl léda'n'eelgo Rhégium nohwíl nda'iz'eel: áíge' iskaq hik'e hayaagé'go dezch'iidgo iskaq hik'e Putéoliyú nohwíl nda'iz'eel:

¹⁴ Ákú odlá' bee nohwik'íyú baa nkaigo, Nohwił nahísóltąq le', daanohwiłniigo, bil naháatąq gots'idiskąq: áigé' Romeyú ohiikai.

¹⁵ Odlá' bee nohwik'íyú ákú daagolíní hiikahgo nohwaat'ídaanzjíná' Ápiai Forum lá'íi Three Taverns golzeeshí' nohwiba' hikai; ái Paul yiksqáná' Bik'ehgo'ihí'nań ya'ahénziigo bil gozhógo hadag adzaa.

¹⁶ Romeyú nkainá' siláada binant'a' ha'áshjeedíi bináadaadéz'iiníi binant'a' yaa nńil: ndi Paulhíi dasahn goljigo baa godel'aq, siláada lá' bináadéz'jigo.

¹⁷ Taagiskąqáná' Paul Jews áigee daagolíníi yánazini, Dala'alneh, daayihni: dala'adzaaná' gádaayihni, Nnee daanohni, shik'íyú, Jews daanliiníi dagohíi daanohwitaá n'íi bl'at'e' doo hago ashlaa da ndi, Jerúsalemgé' ha'ásitjigo niyáágo Romans daanliiníi baa shi'deltj.

¹⁸ Shaa yádaakti'ná' bighą dastsaahtíi doo lá' dahíi bighą ch'inádaashilteeh hádaat'jii ni'.

¹⁹ Ndi Jews daanliiníi ái doo hádaat'jii dago, Caesar shaa yahti' hasht'jii, dishni lẹ'e, bil ní't'íi doo hat'íi bee baa dahdaagosh'aa da ndi.

²⁰ Áik'ehgo Israel hat'íi bángot'aahíi bighą díi besh hishbizhíi bee lishi'dest'qohíi bighą dala'ánohwishlaa, nohwines'jigo, nohwich'j' yashti'go:

²¹ Gádaabihniid, Judéage' naltsoos naa nagoln'i'go doo lá' nohwaa hi'ńil da, lá'íi nohwik'íyú áigé' kú neheskaihíi doo lá' naa naagoln'i' da, doo lá' nchog'go naa yahti' da.

²² Dahot'éhé díi okąq bee sahngo na'ádi'ńilihíi baa ya'ti'go bídaagonłzi: ni hago'at'éégo baa natsínkeesíi daadihiits'jł hádaahit'jii.

²³ Bángot'aaníi bijjii nnee ląágo Paul dásidaayú dala'adzaa; t'albigé' o'i'ąązhí' Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníi nkt'éégo yaa nagosni', Moses yegos'aaníi lá'íi Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidíi k'eda'ashchiiníi bich'ą'gé' Jesus yaa nagosni'go biini' yá ádaagole'go nzi.

²⁴ Ła' yaa yahti'íi daayosdłąq, lá'ihíi doo daayosdłąq da.

²⁵ Łahada'dit'áhgo Paul dalán yee hananádzii'ná' onákai, Esáias, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi n'íi, Holy Spirit binkááyú daanohwitaá n'íi da'aniigo gáyilniid,

²⁶ Díi hat'íi bich'j' nńáhgo gádaabihniih, Daadołts'ag ndi doo nohwil ídaagołzi da doleel; daanel'jii ndi doo da'anii daal'jii da doleel:

²⁷ Díi nneehíi biini' daanyee' daazljii, doo da'diits'ag da daazljii, lá'íi daaneshch'il daazljii; doo ágádaat'ee dayúgo bináa yee daago'jii doleel ni', bijeyi' yee da'diits'ag doleel ni', lá'íi biini' yee bil ídaagołzi doleel ni', áik'ehgo shich'j' ádaane'go nádaasdziih doleel ni'.

²⁸ Díi bídaagonolsj le', Bik'ehgo'ihí'nań bich'ą'gé' bee hasdách'igháhíi doo Jews daanljii dahíi bich'j' ol'a', nohwildishni, áihíi ídaadést'sąq ndi at'éé.

²⁹ Díi yee hadziiná' Jews daanliiníi dązhó łahada'dit'áhgo onákai.

³⁰ Paul ákú kłh yighą na'ihiniłjii yiyi' goljigo naki łegodzaa, lá'íi baa hikáhíi dawa ya'ahénzi ni',

³¹ Doo nan'j' dago, nnee doo lá' tsibildjii dago Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníi yaa nagoln'i' ni', lá'íi Jesus Christ nohweBik'ehń yaa ilch'igó'aah ni'.

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE ROMANS

1 Shíí, Paul, Jesus Christ bána'isiidi, áń binal'a'a nshłjigo shich'í' ánniid, la'íi Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' yati' baa gozhónihíi baa nagoshńi'híi bigħa its'áshí'doltjii,

2 (Da'ái Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziid n'íi binkááyú yalti'go dabintsé yengon'áq, áí godiyihgo Bek'e'eshchiiníi biyi' bek'eda'ishchjii lék'e.)

3 Áí yati' baa gozhóni Bik'ehgo'ihí'nań biYe' Jesus Christ nohweBik'ehń yaa nagolńi', áń nnee k'ehgo nyaágo David linolt'jii nłj;

4 Jesus Christ daztsaqđi' naadiidzaahíi bee Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nłjigo ch'í'nah alzaa, Holy Spirit bits'á'dí' binawod goljigo:

5 Holy Spirit biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' ilgoch'oba'íi shaa det'áq, binal'a'a nshłjii doleelgo, áik'ehgo Jesus bizhi'íi ba'ihégosj doleelhíi bigħa baa nagoshńi'go, nnee iltah at'éégo hadaazt'íi daabodlaqħgo bikísk'eh ádaat'eego ashle':

6 Nohwíi áddó' Jesus Christ biyéé daanołhıi doleelgo nohwich'í' ánniid:

7 Daanołhıgha Romeyú daanołhıinıi nohwich'í' k'e'eshchii, Bik'ehgo'ihí'nań bil daanołshoqgo báhadaadeszaahıi daanołhıjigo nohwich'í' ánniid: Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa la'íi Jesus Christ nohweBik'ehń bilgoch'oba'íi la'íi bits'á'dí' ilch'ı'gont'éehıi bee nohwich'í' goz'áq le'.

8 Dantsé Jesus Christ binkááyú daanołhıgha Bik'ehgohınshnań nołhıgha ba'ihénsı, nohwi'odla' ní'gosdzán biká' dahot'éhé baa ch'ıniıhıi bigħa.

9 Bik'ehgo'ihí'nań, biYe' baa yati' nł't'éhi baa nagoshńi'go, shıjıi biyi'dí' bána'isiidıi da'ákozhá nohwá oshkaqħ nt'éé shá yıgól'sj;

10 Díıno bigħa dá oshkaqħ nt'éé, Bik'ehgo'ihí'nań bik'ehgo áńıta dáħago'at'éégo nł't'éégo nohwaa deshááı.

11 K'azhá daanołhıwıst'séh, nt'é Holy Spirit bits'á'dí' shaa hı'né'ıi la' nohwaa nshné'hıi bigħa, áı bee nłdzilgo daahodohsjıl doleelgo;

12 Díı ádışhıni, nohwiı hik'e shıi bilgo nohwi'odla' dała'azhı' ildeńáágo bee hadag ádaalınlzı doleel.

13 Shik'ııyú, doo alch'ıdndi nohwich'ı' disháh hásh't'ııgo nı' bídaagonoksjigo hasht'ıı, doo Jews daanljıi dahıi la'ihıi bitahıyú nnee Bik'ehgo'ihı'nań bich'ı' hosilbáqħıi k'ehgo nohwiıahıyú áldó' la' hodishbjııhıi bigħa, (ndı nashi'dınl't'ogo t'ahkó goldoh.)

14 Greeks daanliinıi hik'e nanidı' nnee daanliinıi áddó', daagoyáħıi hik'e doo daagoyáqıi dahıi áldó' shaa hadais'aahıi k'ehgo t'ah Christ baa bil nagoshńi'go shá goz'áq.

15 Áik'ehgo ilk'ıdá' yati' baa gozhóni nohwił nagoshńi'go dázhó hásh't'ıı, Romeyú nadaahısohtaanıı ndi.

16 Christ baa yati' baa gozhóni doo bik'e ıdaayánsdzı da: áı Bik'ehgo'ihı'nań binawodıi biláhyú behasdách'ıgháhi at'éé, da'odlaanıı dawa bá, Jews daanliinıi dantsé, la'ıi Greeks daanliinıi áldó'.

17 Áı yati'ıi biyi' Bik'ehgo'ihı'nań bits'á'dı' nnee bich'ı' dáıık'ehıyú áı't'éehıi ch'ı'nah alzı, odla' begodeyaadı' odla' bengont'ızhı': bek'e'eshchiinıi gánııhıi k'ehgo, Hadıı dáıık'ehıyú áı't'éehıi odla' zhá yee hınaa doleel.

18 Nnee Bik'ehgo'ihı'nań doo daidnısjıi dahıi la'ıi ncho'ıı ye'ánaadaat'ııhıi dawa yich'ı' Bik'ehgo'ihı'nań bihashke' yaaká'dı' ch'ı'nah alzı, áı ncho'ıı ye'ánaadaat'ııhıi yee da'anıı ágot'eehıi t'áqzhı' ádaayılsj;

19 Bik'ehgo'ihı'nań bebigózi doleelıi ch'ı'nah alzaago yıdaagoısj, Bik'ehgo'ihı'nań dabıi bil ch'ı'nah áyılshıi bigħa.

20 Nı'gosdzán alzaadı' godezt'ı'go Bik'ehgo'ihı'nań ye'at'éhi doo hit'ıı dahıi nł't'éégo bıgózi, dahazhı' binawod golıııı, la'ıi Bik'ehgo'ihı'nań nliinıı nt'é áyılaahıi bebigózi; áı bigħa áı nnee ncho'go ánaadaat'ııhıi doo nt'é bee bich'ı' ch'ıdaagonowáh áı't'é da:

21 Bik'ehgo'ihı'nań yıdaagoısj ndi doo daidnısjıi da, doo ya'ihédaanzı dahıi bigħa doo nt'é bee bich'ı' ch'ıdaagonowáh áı't'é da; áıdá' da'ılınégo natsıdaakees, la'ıi bııni' doo goyáqıi dahıi godılhıı begoz'áq daasiljıi.

22 İdıł daagodzaqgo doo daagoyáqıi da daasiljıi.

23 Nnee datsaahı, la'ıı dló', la'ıı dawahá bıjad díı'ıgo nadaakahıı la'ıı nada'nagıı yeda'ıle'go daayokaqħ lék'e; áı bee Bik'ehgo'ihı'nań doo datsaah dahi bits'á'dııdláadıı hik'e díı kogan be'ádaaszaahı bilgo ildeńáágo ch'ıdaızıl.

24 Áı bigħa bıjıı yune' ncho'go zhá natsıdaakeesgo dázhó ncho'ıı bich'ı' Bik'ehgo'ihı'nań yó'odaabidez'áq, daabits'hıı ildeńáágo doo daidnısjıi da:

²⁵ Bik'ehgo'ih'i'nañ bits'á'dí da'anii ágot'eehíi hik'e lé'ilchoohíi bilgo iddenáago ch'idaiznil, la'íi Bik'ehgo'ih'i'nañ áyílaahíi zhá daidnlsigo daayokáqhdá' bíihíi doo daach'okqah da; Bik'ehgo'ih'i'nañ zhá dahazhí' ba'ihégoş. Doleelgo at'éé.

²⁶ Ái bigha bits'í bee idaayágosiyú ánadaat'íií hádaat'íiíhí bich'í' Bik'ehgo'ih'i'nañ yó'odaabidez'aa: isdzané nnee bá álzaa n'íi isdzané dabíi híi idaayágosiyú ánadaat'íií:

²⁷ Da'áik'ehgo aldó' nnee isdzané bá álzaa n'íi k'ihzhí' ádaizlaago, dabíi ilch'í' biini' daama'; nnee dabíi híi idaayágosiyú ánadaat'íií, ái bigha nda'ílsiihíi dabíi ích'í' nadaayi'niil, ái da'áigee dávik'eh.

²⁸ Bik'ehgo'ih'i'nañ doo dayúweh yídaagolsi hádaat'íi dahíi bigha dázho binatsekes daanchoyíi yich'í' Bik'ehgo'ih'i'nañ yó'odaabidez'aa, doo ánách'ot'íií dahíi ye'ánadaat'íií doleelgo;

²⁹ Doo bik'ehyú ágot'ee dahíi behadaalk'íl, la'íi nant'í' na'idaahíi, ncho'go ánadaat'íiíhí, dawahá dayúwehégo idáhádaat'iinií, da'o'ni'íi; la' biyéehíi idáhádaat'iinií aldó' behadaalk'íl, la'íi its'izilheehíi, lahadaadit'áhíi, nadaach'aahíi, bi'at'e' ncho'íi, la'íi ch'inií daaniihíi aldó' behadaalk'íl;

³⁰ La' yinída'diñilngo ch'inií daanii, Bik'ehgo'ih'i'nañ yik'edaanniih, doo hadín daidnlsí da, idaa da'odlíigo dabíi idaa yádaalti', dabíi ncho'íi ádaile'go yídaago'aah, daabishchíi n'íi doo daidits'ag da,

³¹ Doo daagoyáá da, doo da'ádaaniiyú ádaat'ee da, doo hadín bíl daanzhoq da, doo hadín yaa nádaagode'aah hádaat'íi da, doo bíl daagoch'oba' da:

³² Bik'ehgo'ih'i'nañ nnee ágánadaat'íiíhí da'itsaahíi bee yándaagoz'áago yídaagolsi ndi, doo dabíizhá ágánadaat'íií da ndi nnee ágánadaat'íiíhí bíl dádaabik'eh.

2

¹ Ái bigha nnee nílini, ni hadín ánt'ee shíhíi, nnee la' baa yáñti'yúgo doo nt'é bee nlt'éégo nich'í' ch'ígonowáh at'éé da; nnee la' baa yáñti'yúgo dani idil ch'ígondeehi at'éé, ni dó' da'ágánt'eehíi bigha.

² Díinko bídaagonzi, ágánadaat'íiíhí Bik'ehgo'ih'i'nañ dávik'ehgo bándago'aah.

³ Áik'ehgo nnee nílini, dani aldó' ágánt'íidá' ágánadaat'íiíhí baa yáñti'yúgo, ya' Bik'ehgo'ih'i'nañ doo nángo'aah da doleel rúñzi gá?

⁴ La'íi Bik'ehgo'ih'i'nañ bílgoch'oba'íi la'íi nidag at'éehíi hik'e nzaadyú nágoho'aahíi ch'ida'izkaadíi doo bíl óntag da go'íi; Bik'ehgo'ih'i'nañ bílgoch'oba'íi nincho'íi bits'á'zhí' hínáágo nelnááhíi doo bígonşí da gá?

⁵ Áidá' níjii nt'izíi bigha la'íi nincho'íi doo bits'á'zhí' ánéh hánt'íi dahíi bigha, dani goyé'íi bee ích'í'godnt'áah, Bik'ehgo'ih'i'nañ bihashke' yil ch'í'ítíihíi bíjijzhí'; ái bíjii dabíi dávik'ehyú at'éégo nángo'aahíi ch'í'nah áidoliil;

⁶ Bik'ehgo'ih'i'nañ nnee dala'á daantúígee da'ánadaat'íií n'íi dávik'ehgo biyaa gozhóónii dagohíi biniidaagodile'íi yich'í' nahíniil:

⁷ Hadíi nlt'éégo ánadaat'íiíhí yich'í' dahdaandoh nlt'éégohíi Bik'ehgo'ih'i'nañ bits'á'dindláádíi la'íi bíl dávik'eh doleelíi, la'íi dahazhí' ih'i'naahíi yiká daadéz'iinií, ih'i'ná doo ngonel'aa dahíi Bik'ehgo'ih'i'nañ baa daidí'aah:

⁸ Áidá' lahadaadit'ángo lanakaihíi, la'íi da'anii ágot'eehíi doo yikisk'eh ádaat'ee da ndi ncho'go ágot'eehíi yikisk'eh ádaat'eehíi Bik'ehgo'ih'i'nañ bihashke'íi bee biniidaagodilne'.

⁹ Nnee dala'á daantúígee ncho'go ánadaat'íiíhí bich'í' goyéé'go godigháh, la'íi biniidaagont'ee doleel, Jews daanliinií ntsé, doo Jews daanlií dahíi aldó';

¹⁰ Áidá' dala'á daantúígee nlt'éégo ánadaat'íiíhí Bik'ehgo'ih'i'nañ bits'á'dindláádíi bíyéé doleel, bíl dávik'eh doleel, la'íi ilch'í'daagont'eehíi bíyéé doleel, Jews daanliinií ntsé, doo Jews daanlií dahíi aldó':

¹¹ Bik'ehgo'ih'i'nañ binadzahgee nnee doo la' itisgo yistíi da.

¹² Hadíi Jews bich'í' begoz'aanii doo bit'ááhyú ádaat'ee dago ncho'go ánadaat'íiíhí begoz'aanii doo bee bándago'aah da ndi da'ílii daaleeh; áidá' begoz'aanii bit'ááhyú ádaat'eego ncho'go ánadaat'íiíhí begoz'aanii bee bándago'aah;

¹³ (Ái begoz'aanii dédaidits'agíi zhá doo Bik'ehgo'ih'i'nañ binadzahgee dávik'ehyú ádaat'ee da, ndi begoz'aanii yikisk'eh ánadaat'íiíhí zhá dávik'ehyú ádaat'ee daabild'i'nií doleel.

¹⁴ Doo Jews daanlií dahíi Jews bich'í' begoz'aanii doo yídaagolsi da ndi dabíi ye'ádaat'eehíi bik'ehgo'ih'i'nañ begoz'aanii ániíhíi yikisk'eh ádaat'eego Jews bich'í' begoz'aanii doo yídaagolsi da ndi begoz'aanii dabíi idá ádaislaa:

¹⁵ Begoz'aanii bíjii yune' dahgoz'aanii ch'í'nah ádaayísi, nt'é nlt'éehíi dagohíi ncho'íi dabíi yídaagolsi, la'íi binatsekesíi lahgo ányodliil, lahn nlt'éégo ánsht'ee ni' daanzí, áidá' lahnhií ncho'go ánsht'ee ni' daanzigo;)

¹⁶ Nñee Bik'ehgo'ih'i'nañ yándaago'aahíí bijíí yati' baa gozhóni baa nagoshñi' n'íí áñíhíí k'ehgo bi'at'e' nadain'íí n'íí Jesus Christ biláhyú yándaago'aah doleel.

¹⁷ Jew nildí'niíhíí, begoz'aaníí bikísk'eh ánsht'eego dávik'ehyú ánsht'ee núnzi, la'íí Bik'ehgo'ih'i'nañ bee ída'óndlii,

¹⁸ Án há't'íníí bígonsj núnzi, la'íí begoz'aaníí bee níl ch'ígot'áahíí bighá hadíí dázhó n't'éégo ágot'eehíí zhá níl dávik'eh,

¹⁹ Bínáá ágodiníí yágo'inií nshlíí núnzigo, la'íí godilhiíí biyi' nakaihíí bá'índinláadíí nshlíí núnzigo ída'óndlii,

²⁰ Jews bich'í' begoz'aaníí biyi' il'ígóziníí la'íí da'aníí ágot'eehíí begoz'áahíí bígonsj'dá' doo daagoyáá dahú bíl ch'ídaagon'áah, la'íí mé' daanlííhíí k'ehgo doo hwahá yádaagolshíí dahú bíl ch'ídaagon'áah.

²¹ Ni, la' bíl ch'ídaagon'áahíí nílni, dani ídíl ch'ígot'áah née? Doo da'noh'ííh da nniigo il ch'ígon'áahdá' in'ííh née?

²² Doo nant'í' nahkai da nniigo il ch'ígon'áahdá' nant'í' nanña née? K'eda'ashchín níl nch'ó'dá' áí daach'okáahgo nagoz'áayú nanñaago in'ííh née?

²³ Ni, begoz'aaníí bee ída'óndliihíí, begoz'aaníí doo bikísk'eh ánt'éé dahú bighá Bik'ehgo'ih'i'nañ doo níl ilíí da go'íí.

²⁴ Bik'ehgo'ih'i'nañ biyati' bek'e'eshchiiníí áñíhíí k'ehgo doo Jews daanlíí dahú bitahyú Bik'ehgo'ih'i'nañ bizhi'íí nch'ó'go baa yá'iti', nohwíí nohwígá.

²⁵ Begoz'aaníí bikísk'eh ánt'ééyúgo circumcise áni'delzaahíí ná ilíí: áídá' begoz'aaníí doo bikísk'eh ánt'ee dayúgo doo circumcise áni'delzaa dahú k'ehgo ánt'éé.

²⁶ Da'áik'ehgo nñee la' doo circumcise ábi'delzaa da ndihíí begoz'aaníí áñíhíí k'ehgo at'ééyúgo, doo circumcise ábi'delzaa da ndi circumcise ábi'delzaahíí k'ehgo bíl otag ya'?

²⁷ Nñee bits'í bee doo circumcise ádaabi'delzaa da ndi begoz'aaníí yikísk'eh ádaat'ee'yúgo, ni, begoz'aaníí bek'e'eshchiiníí bígonsj ndi doo bikísk'eh ánt'éé dahú ya' doo ch'í'nah ádaaniile' da née?

²⁸ Nñee Jew nliigo gozlií ndi doo áí zhá bighá Bik'ehgo'ih'i'nañ binadzahgee da'aníí Jewhi nlií da; la'íí nñee bits'í zhá circumcise ábi'delzaahíí doo Bik'ehgo'ih'i'nañ binadzahgee da'aníí circumcise ábi'delzaa da:

²⁹ Áídá' bijíí biyi'dí' Bik'ehgo'ih'i'nañ yidnlsiníí, án da'aníí Jewhi nlií; la'íí bijíí yun'e' circumcise ábi'delzaahíí da'aníí circumcise ábi'delzaahi at'éé, biyi' siziiníí Bik'ehgo'ih'i'nañ bíl goyilshóógo áile'híí bighá, doo begoz'aaníí áñíhíí zhá bighá da; hadín ágát'ééhíí doo nñee zhá n't'éégo baa yádaati' da, áídá' Bik'ehgo'ih'i'nañ binadzahgee n't'éé.

3

¹ Áik'ehgo Jew nílni n't'éé bee itisgo at'éé? Circumcise áko'delzaahíí hant'é ilíí?

² Dawa bee dázhó ilííhi at'éé: dantségee Jews daanliiníí Bik'ehgo'ih'i'nañ biyati' baa daadest'áahi at'éé.

³ La' doo da'odlqá dayúgoníí? Ya' doo da'odlqá dahú bighá Bik'ehgo'ih'i'nañ doo da'áich'iniiyú át'éhi at'éé da née?

⁴ Dah, da'aníí doo ágát'éé da: nñee daantúíígee léda'ilchoo ndi Bik'ehgo'ih'i'nañ da'anííhíí nliigo bígózí le'; bek'e'eshchiiníí Bik'ehgo'ih'i'nañ yich'í' yati'go gáníí, Dávik'ehyú ánt'éégo niyati' bee nígózí doleel, la'íí dahagee dahadín ni'iltahyúgo bitis nlnléel, níi.

⁵ Áídá' doo bik'ehyú ádaant'ee dahíí Bik'ehgo'ih'i'nañ dávik'ehyú át'ééhíí ch'í'nah áyílsiyúgo hant'é daan'nií? Bik'ehgo'ih'i'nañ bidenáago nohwiniidaagodile'yúgo, ya' áí bighá doo bik'ehyú nohwich'í' at'éé da daan'nií née? (Ágádishniigo ní'gosdzán biká' nñee k'ehgo yashití'.)

⁶ Dah, da'aníí doo ágát'éé da: Bik'ehgo'ih'i'nañ doo bik'ehyú át'éé dayúgo, hagot'éégo ní'gosdzán biká' nñee yándaago'áah doleel?

⁷ Lé'ishchoohíí Bik'ehgo'ih'i'nañ da'aníigo at'ééhíí ch'í'nah áyílsigo ízigo at'ééhíí áí bee bígózíyúgo, n't'éé bighá shíí nshch'ó'híí k'ehgo shaa yati'go shángo'áah?

⁸ (La' nñee nohwini'daadilniíhgo nohwaa ch'í'nií daaníí.) Nt'ééhíí bengowáhíí bighá nch'ó'go ádaaht'íí le', daan'niigo nohwá ádaagozlaa. Nñee ádaanohwiniíhíí bándagont'aahíí dávik'eh.

⁹ Áik'ehgo hago'at'éé? Ya' née Jews daandliiníí itisgo shinjéed née? Dah, doo ágát'éé da: nñee dawa, Jews daanliiníí la'íí doo Jews daanlíí dahú nch'ó'íí bi'isna' daanlíigo ilk'ídá' ch'í'nah ádaasiidlaa;

¹⁰ Bek'e'eshchiiníí gáníí, Doo hadín dávik'ehyú át'éé da, dah, da'á'á ndi doo la' da:

¹¹ Doo hadín bíl ígózí da, doo hadín Bik'ehgo'ih'i'nañ yiká déz'íí da.

¹² Dawa k'ihzh'í'go ádaasdzaa, dawa doo da'ilíí da daasilíí; doo hadín n't'éégo ánat'íí da, dah, da'á'á ndi doo la' da.

¹³ Bidayi' hii nnee le'sitiihi biil ch'i'otaqahi k'ehgo at'ee; bizaadii bee k'izeda dilteehgo yadaalti; ch'osh bik'asda' yee na'iltseedhi bizé' yune' benagoz'aa:

¹⁴ Yati' be'okaaahi la'ii yati' koni'daadihii'ii bizé' bee hadaalk'ii:

¹⁵ Da'dizohéélzhí' daadijaadgo daahikéeh:

¹⁶ Hayú nadaakayú biké'dinááyú da'ikchophii hik'e iniidaagodile'ii benagoz'aa:

¹⁷ Nkegohen'áanii begoz'aa hii doo yidaagolsi da:

¹⁸ Bik'ehgo'ihina doo daidnlsj da, doo yaa natsidaakees da, nii, bek'e'eshchiinii.

¹⁹ Jews bich'i' begoz'aanii ániihii nnee da'ái bit'ááhzhí' ádaat'eehii yich'i' ániigo bidaagonlzi: áik'ehgo nnee daantúígee doo hagot'éégo ídaa yánádaalti' da doleel, la'ii ni'godzáni biká' nnee dawa Bik'ehgo'ihina binadzahgee doo dávik'ehyú ádaat'ee dago bándaaogo'áah doleel.

²⁰ Nnee doo la' Jews bich'i' begoz'aanii yikisk'eh ánat'iihii zhá bighá Bik'ehgo'ihina binadzahgee dávik'ehyú at'ee da: begoz'aanii ániihii bighá ncho'go ánach'ot'iihii bigoch'isj.

²¹ Nnee Jews bich'i' begoz'aanii doo yikisk'eh at'ee da ndi hagot'éégo Bik'ehgo'ihina binadzahgee dávik'ehyú at'ee doleelii k'adii nohwil ch'i'nah alzaa, áí doo ánidá' begoz'aanii bek'e'eshchiinii baa na'goni', la'ii Bik'ehgo'ihina binkááyú nada'iziid n'ii yaa nadaagosni';

²² Díinko yaa nadaagosni', Jesus Christ ch'odlaago Bik'ehgo'ihina binadzahgee dávik'ehyú ách'it'ée, da'odlaanii dawa ágádaat'ee; nnee la' doo lahgo at'ee da, dawa dáelt'ee:

²³ Nnee dawa ncho'go ádaadzaago Bik'ehgo'ihina íziso ye'at'éhii dáych'i' nihikáh;

²⁴ Áidá' bincho'ii bits'á'zhí' Christ Jesus ch'inádaihil, áik'ehgo Bik'ehgo'ihina baa daach'oba'go dávik'ehyú ádaat'éhi daayihii, doo nt'é bighá nahi'nii da:

²⁵ Bik'ehgo'ihina Jesus zideego bidihii bee nnee bincho'ii yá nahi'nii doleelgo yil'áad, áí daayodlaago bincho'hii bighá baa nágodet'aa doleelgo; áí bighá Bik'ehgo'ihina dávik'ehyú at'éehii nnee bich'i' ch'i'nah alzaa, áni nzaadyú bádaagoho'aalgo nnee ncho'go ánadáat'iidii doo yil'oltag da;

²⁶ Bik'ehgo'ihina dabii dávik'ehyú at'éehii díí goldohii biyi' nnee bich'i' ch'i'nah alne'go, dishnii: dabii dávik'ehyú at'éhi nliigo ch'i'nah alne'go, la'ii dahadii Jesus yodlaqahi dávik'ehyú at'ee yilnii at'ee.

²⁷ Ídaa ch'odliigo yách'ilti'ii hayú begoz'aa? Doo hayú begoz'aa da. Hant'é bighá? Ya' dakó nlt'éégo ánach'ot'iihii bighá Bik'ehgo'ihina binadzahgee dávik'ehyú ách'it'ée née? Dah, ki'odla'ii zhá bighá.

²⁸ Áik'ehgo díí bidaagosiiilzid, nnee Jews bich'i' begoz'aanii doo yikisk'eh at'ee da ndi bi'odla'hii bighá Bik'ehgo'ihina dávik'ehyú at'éhi biihii.

²⁹ Ya' Bik'ehgo'ihina Jews daaniinií zhá daabokaqahii nlii née? Doo Jews daanlii dahii ákód' daabokaqahii nlii ya'? Ha'oh, doo Jews daanlii dahii ákód':

³⁰ Bik'ehgo'ihina náa' dála'á nlii, áik'ehgo nnee circumcise ádaabi'deszaahii bi'odla'hii bighá Bik'ehgo'ihina dávik'ehyú ádaat'éhi daabihii doleel, la'ii doo circumcise ádaabi'deszaa dahii ákód' bi'odla'hii bighá dávik'ehyú ádaat'éhi daabihii doleel.

³¹ Ágádaan'niigo begoz'aanii doo líí dago ádaahiidle' née? dah, da'anii doo ágát'ée da, áidá' begoz'aanii ndzilgo ádaanzli.

4

¹ Áik'ehgo Abraham, bits'á'dí' daadihe'na'ii, nt'é daan'niigo baa nadaagohiilni' doleel?

² Abraham dabii nlt'éégo ánat'iihii bighá Bik'ehgo'ihina dávik'ehyú at'éhi yilnii lék'eyúgo, áí bighá ída'odlii doleel ni'; ndi doo Bik'ehgo'ihina binadzahgee ágát'ée da lék'e.

³ Bik'ehgo'ihina biyati' bek'e'eshchiinii nt'é nii? Abraham Bik'ehgo'ihina yosdlaqad, áik'ehgo bi'odla'hii bighá dávik'ehyú at'éégo bá hótág lék'e, nii.

⁴ Hadíni na'iziidi bich'i' na'niihii doo baa ch'oba'go nahi'nii da, ndi binasdziidhii bighá bich'i' nahi'nii.

⁵ Áidá' Bik'ehgo'ihina doo bik'ehyú ádaat'ee dahii ch'ináyihiiniihii at'ee, hadíni án yodlaqahi bi'odla' bee dávik'ehyú at'éégo bá hótág, doo nlt'éégo ánat'iihii bighá da.

⁶ Da'áik'ehgo nnee doo nlt'éégo ánat'iihii bighá da Bik'ehgo'ihina dávik'ehyú at'éégo bá yóttagii biyaa gozhógo David ákód' yaa k'e'eshchii.

⁷ Gáníigo, Hadíni doo bik'ehyú ánaadaat'ii dahii bighá baa nádaagodest'aa, la'ii bincho'ii bá k'e'oldeehii biyaa daagozhó le'.

⁸ Nnee bincho'ii nohweBik'ehni doo bá yóttag dahii biyaa gozhó le', nii, David.

⁹ Ya' nnee circumcise ádaabi'deszaahii zhá ágát'ée go biyaa gozhó le' bildi'nii née? Doo circumcise ádaabi'deszaa dahii ákód' née? Abraham bi'odla'hii bighá dávik'ehyú at'éégo bá hótág lék'e daan'ni.

¹⁰ Dadá' bich'i' ágot'éhi? Doo hwahá circumcise ábi'dilne' dadá' née? Née bikédí'go née? Doo bikédí'go da, áidá' doo hwahá circumcise ábi'dilne' dadá'.

¹¹ Abraham circuncise ábi'deszaahí biká'skaahí k'ehgo bi'odla'íí bee dávik'ehyú át'éehíí bebigózi, áidá' doo hwahá circuncise ábi'dilne' dadá' bi'odla' golíí ní; da'odlaaní dawa doo circuncise ádaabi'deszaa da ndi bitaa nlii doleelgo; áí áldó' dávik'ehyú ádaat'eehíí bá daahótáag doleehíí bighá:

¹² Nnee circuncise ádaabi'deszaahí áldó' bitaa nlii, áí doo dá circuncise ádaabi'deszaahí zhá bighá da, ndi nohwíTaa Abraham bi'odla'íhí yikísk'eh hikahí bighá áldó', án doo hwahá circuncise ábi'dilne' dadá' bi'odla' golííní áldishníi.

¹³ Bik'ehgo'íhi'nań Abraham la'íí bits'á'dí' hadaakínolt'aaní ní'godszań daabiyéé doleelgo yee bángon'áá ní', ndi doo begoz'aaní yikísk'eh ádaat'eehíí bighá da, bi'odla'íí biláhyú dávik'ehyú ádaat'eehíí bighá.

¹⁴ Bik'ehgo'íhi'nań yegos'aaní yikísk'eh ádaat'eehíí zhá Bik'ehgo'íhi'nań yágon'áání daabiyéé doleehyúgo, odla'íhíí da'íliné hileeh, la'íí Abraham bángont'áání doo lííí da hileeh:

¹⁵ Begoz'aaní golííyúgo nnee doo yikísk'eh ádaat'ee dahíí yiniidaagodile': begoz'aaní da'áđihyúgo begoz'aaní bíl nach'íghaahí áđih.

¹⁶ Áí bighá da'odlaaní zhá, Bik'ehgo'íhi'nań bílgoch'oba'íí biláhyú, Abraham bángont'áání daabiyéé doleeh; Abraham bits'á'dí' hadaakínolt'aaní dawa Bik'ehgo'íhi'nań Abraham yágon'áání daabiyéé doleeh; doo hadíí begoz'aaní daayotá'híí zhá da, ndi Abraham k'a'at'éego da'odlaaní áldó'; án daanohwigha da'ohiidlaaní daanohwitaa nlii.

¹⁷ (Bik'ehgo'íhi'nań Abraham gáyihniigo bek'e'eshchíí, Nnee íltah at'éego hadaazt'íí bitaa nííígo ánishtaa, yíhnií,) Abraham Bik'ehgo'íhi'nań yodlaáhií bighá áyihniigo yágon'áá lék'e, Bik'ehgo'íhi'nań, nanezna' n'íí nádaayihil'nahíí, la'íí doo daagolíí da n'íí daagolíígo ádaile'íí nlíni:

¹⁸ Abraham hastiin nliigo doo bá ichii da ndi Bik'ehgo'íhi'nań yodlaágo án bits'á'dí' t'ah nyoholíí, Nits'á'dí' ląá doleeh, bíldo'niidhíí k'ehgo nnee ląágo íltah at'éego hadaazt'íí bitaa nlii doleelgo.

¹⁹ Abraham da'á gonadín hak'e shíí bílegodzaago bits'í daztsáahí k'ehgo adzaa, la'íí bi'aa, Sarah, doo íchii da, ágát'éé ndi Abraham áí doo yaa natsekees da, áidá' bi'odla' doo t'aqzhí' bágodeyaa da lék'e:

²⁰ Bik'ehgo'íhi'nań bángon'áání doo t'aqzhí' natsíná'ikeesgo yodlaá da; áidá' Bik'ehgo'íhi'nań ya'ihénzigo bi'odla'íí ndzil silíí;

²¹ Bik'ehgo'íhi'nań hadíí yee bángon'áání ye'ile'go yínel'aahíí Abraham da'anii yígolsí lék'e.

²² Áik'ehgo bi'odla' golííhíí bighá Bik'ehgo'íhi'nań dávik'ehyú át'éhi yíhnií.

²³ Áidá' áyihniíhíí doo dabíí zhá bee bá k'e'eshchíí da;

²⁴ Ndi néé áldó' nohwá bek'e'eshchíí, néé Jesus nohweBik'ehń daztsáad' naadiidzaago ábílaahíí daahohiidlaaní áldó' nohwá hótáag doleeh;

²⁵ Jesus nohwí'at'e' ncho'híí bighá zesdji, ch'ínánohwiniíhíí bighá naadiidzaago ábi'delzaa.

5

¹ Áik'ehgo da'osiidlaáđhíí bighá nohwincho'íí bits'á'zhí' ch'ínánohwiniigo Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú Bik'ehgo'íhi'nań nkegoheń'áání yee nohwinel'íí:

² Jesus biláhyú nohwí'odla'íí bee Bik'ehgo'íhi'nań bílgoch'oba'íí goz'áá yune' hah'agóót'í'go nohwá alzaa áldó', áí biyi' yune' nasiidzji, la'íí Bik'ehgo'íhi'nań ízisgo ye'at'éehíí lahđí' nohwíyéé doleehíí ndaahóndliigo baa nohwíl daagozhóó.

³ Doo da'ái zhá da, Christ bighá nohwiniidaagont'ée ndi baa nohwíl daagozhóó; koni-igonlt'éehíí kóni' k'eh ách'ílsiníí ákótsíhíí bídaagonzíhíí bighá;

⁴ La'íí kóni' k'eh ách'ílsiníí ko'at'e' nlt'éego áyílsí, la'íí ko'at'e' nlt'éehíí Bik'ehgo'íhi'nań ízisgo ye'at'éehíí lahđí' kóyéé doleehíí nch'ohíígo ákótsí:

⁵ La'íí Holy Spirit nohwaidin'áání biláhyú Bik'ehgo'íhi'nań bíl daanjóohíí nohwííí be-halk'íhíí bighá áí ndaahóndliíhíí begolne', áik'ehgo doo baa yádaandzı da doleeh.

⁶ Doo hagot'éego ích'odaahi'nií dadá', Bik'ehgo'íhi'nań t'ah doo daadinlzı dadá', da'áígee biká' ngonyáágo Christ nohwá daztsáá.

⁷ Nnee dávik'ehyú át'éehíí ndi doo hadín yá datsaah at'éé da; dagohíí la' nnee nlt'éego at'éehíí yá datsaah shíí.

⁸ Áidá' t'ah ncho'go ádaant'eedá' Christ nohwá daztsáá, áí bee Bik'ehgo'íhi'nań bíl daan-jóohíí nohwíl ch'í'nah áyílaa.

⁹ Áik'ehgo bidíí bee Bik'ehgo'íhi'nań binadzahgee dávik'ehyú ádaant'ee daasiidliigo, da'aniiigo án binkááyú Bik'ehgo'íhi'nań bihashke'íí bee nohwiniidaagodilne' doleeh n'íí bits'á'nohwide'nií.

¹⁰ T'ah Bik'ehgo'ih'i'nañ bi'ina' daandljiidá' biYe' daztsaahíí bee bil k'íí nádaasiidlii lék'eyúgo, áí bitisgo bil k'íí daasiidliigo biYe' nohwiyi' hinaahíí bighá hasdánohwiido'níil.

¹¹ Doo áí zhá da, Jesus Christ nohweBik'ehñ biláhyú Bik'ehgo'ih'i'nañ baa nohwil daagozhó, da'án biláhyú Bik'ehgo'ih'i'nañ bil k'íí nádaasiidlii.

¹² Díí k'ehgo nko ágót'íid, nnee dała'á, Adam holzéhi, bee ni'gosdzán biká' nchó'íí la'íí nchó'íí biláhyú da'itsaahíí bengonyáá; áík'ehgo nnee dawa da'itsaahíí bee bich'í' godeyaa, nnee dawa nchó'go ánádaat'íihíí bighá:

¹³ (Bik'ehgo'ih'i'nañ yegos'aaníí doo hwahá alne' dadá' nchó'íí ni'gosdzán biká' benagowaa, ndi begoz'aaníí da'ádíhyú nnee nchó'go ádáát'íid ndi doo bándaaagot'a' da.

¹⁴ Áídá' Adam dehezna'dí' Moses naghaazhí' da'itsaahíí bik'ehgo nagowaa lék'e, nnee Adam íksiihí k'ehgo doo da'íksiih da ndi; Adam da'itsaah zhínéégo nnee dawa yá sizzí lék'e, ndi la' dogaal doleekíí ih'i'ná zhínéégo nnee dawa yá hizí'.

¹⁵ Bik'ehgo'ih'i'nañ daazhógo kainé'íí doo Adam íksiihí bil lék'ee da: nnee dała'á, Adam holzéhi, íksiihí bighá nnee láágo da'itsaahíí bee bich'í' godeyaa, áídá' áí bitisgo Bik'ehgo'ih'i'nañ bilgoch'oba'íí la'íí áí biláhyú kainé'íí, nnee dała'á Jesus Christ holzéhi biláhyú, nnee láágo ih'i'naahíí yaa daidez'áq.

¹⁶ La'íí daazhógo kaa hi'né'íí doo áí nnee nchó'go adzaa n'íí áile'íí bil lék'ee da: áí nnee dała'á íksiihí bil ch'ígódeehgo áile', ndihíí láágo nda'hesiidá' daazhógo kaa hi'né'íí Bik'ehgo'ih'i'nañ binadzahgee dávik'ehyú ádaach'it'éégo áile'.

¹⁷ Áík'ehgo nnee dała'á, Adam holzéhi, íksiihí bighá da'itsaahíí bik'ehgo nagowaa, áí nnee dała'á binkááyú; áí bitisgo nnee dała'á, Jesus Christ holzéhi, binkááyú nnee Bik'ehgo'ih'i'nañ bilgoch'oba'íí dázhó ch'ída'izkaadíí daayit'íih, la'íí dávik'ehyú ágot'eehíí daazhógo kainé'íí áddó' daayit'íih, áík'ehgo dawahá yitis daanliigo daahinaa doleel.)

¹⁸ Áík'ehgo nnee dała'á íksiihí bighá nnee dawa baa yá'iti'go bil ch'ígódeeh; la'íí nnee dała'á dávik'ehyú át'éehíí biláhyú Bik'ehgo'ih'i'nañ binadzahgee nnee dawa dávik'ehyú ádaat'eego daahinaa doleel, áí Bik'ehgo'ih'i'nañ daazhógo nnee yaa daidez'áni at'éé.

¹⁹ Nnee dała'á doo áldi'niiyú át'éé dahíí bee láágo doo bik'ehyú ádaat'ee da daasilí, da'áík'ehgo nnee dała'á áldi'niiyú át'éehíí bee láágo dávik'ehyú ádaat'eego ádaadolniil.

²⁰ Jews bich'í' begoz'aaníí bengonyáágo nda'íksiihíí láq silíí. Áídá' nda'íksiihíí láq silííyú Bik'ehgo'ih'i'nañ bilgoch'oba'íí itisgo láágo begoz'áq:

²¹ Nda'íksiihíí bighá da'itsaahíí bik'ehgo nagowaa lék'e, da'áík'ehgo dávik'ehyú ágot'eehíí bee Bik'ehgo'ih'i'nañ bilgoch'oba'íí bik'ehgo nagowaa, la'íí nnee Jesus Christ nohweBik'ehñ biláhyú ih'i'ná doo ngonel'áq dahíí yee daahinaa doleel.

6

¹ Nt'é daan'nii doleel áídá'? Ya' Bik'ehgo'ih'i'nañ bilgoch'oba'íí láágo begoz'áq doleelhií bighá nchó'íí dayúwehyú baa nahiikai doleel née?

² Dah, da'anii doo ágát'éé da. Hagot'éégo nohwinchó'íí bich'í' dasiitsáqadá' dayúwehyú nchó'íí biyi' nahiikai doleel?

³ Ya' díí doo bidaagonlzi da née? Daanohwigha baptize ádaanohwi'deszaahíí Jesus Christ bil dała'á daasiidliigo, baptism bee án bil dasiitsáqahi at'éé.

⁴ Áík'ehgo lebi'doltiíhí k'ehgo baptism bee bil dasiitsáqád' bíí bil lenohwido'níil: áík'ehgo nohwiTaa binawodák'a'at'éhi bee Christ daztsáqád' naadiidzaahíí k'ehgo néé áldó' nohwe'ina' áníidégo ánáldaahíí bikisk'eh hiidaalgo dávik'eh.

⁵ Áík'ehgo Jesus bil dała'á daasiidliigo bil dasiitsáqadá' dabíí daztsáqád' naadiidzaagee áldó' dała'á bil daandlii doleel:

⁶ Díínko bidaagonlzi, nohwinchó'íí be'ádaant'eehíí dawa bil ch'íhideeh doleelgo, la'íí nchó'íí doo dayúweh bi'isna' daandlii da doleelhií bighá nchó'íí be'ádaant'ee n'íí tsí'íma'áhi biká' Christ bil binohwi'deska.

⁷ Hadíí daztsáqahíí nchó'íí doo dayúweh bi'isna' nlii da.

⁸ Néé Christ bil dasiitsáqáyúgo, bil daahin'naa doleelgo daahohiidlaq:

⁹ Christ daztsáqád' naadiidzaago doo dananátsaah dago bidaagonlzi; da'itsaahíí doo dayúweh botq' da.

¹⁰ Jesus nchó'go ágot'eehíí bighá daztsáq, daalandigege aqł layilaago: áídá' hinaahíí Bik'ehgo'ih'i'nañ zhínéégo hinaa.

¹¹ Da'áík'ehgo ídaa natsídaahkees, nohwíí áldó' nchó'go ágot'eehíí bich'í' dasohtsáq, áídá' Jesus Christ biláhyú Bik'ehgo'ih'i'nañ bá daahinohnaa.

¹² Áí bighá nohwits'í datsaahíí doo nchó'íí bich'í' bil ch'í'nótiíhí hela', ágádaanoht'eehyúgo nchó'íí nohwebik'eh doleel, nohwits'í nchó'go hádaat'iiníí doo bikisk'eh ádaanoht'ee da le'.

¹³ Nohwits'í doo la' ndi bee nchó'go ágot'eehíí bich'í' bídaalnaa da le', doo bee nchó'go ádaanoht'ee da le': áídá' nnee nanezna'dí' naadiikaihíí k'a'at'éégo nohwinchó'híí bighá

nanesona' ndi k'adií hasdáhkaigo daahinohnaa, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' ídídaal'naa le', la'íí nohwits'í dawa Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' bídaalnaa le', áí bee dávik'ehyú ádaanoht'ee le'.

¹⁴ Begoz'aaní doo nohwelik'eh da, áída' Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí nohwelik'ehi at'éé: áík'ehgo nchq'íí doo dayúweh nohwelik'eh da le'.

¹⁵ Hago'at'éé áída'? Begoz'aaní doo nohwelik'eh da, áída' Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí nohwelik'ehí' bighá ya' dayúweh nchq'go ánádaahiit'íí' nées? Dah, da'aníi doo ágát'éé da.

¹⁶ Ya' díinko doo bídaagonolsí da nées? Hadiín bikisk'eh ádaanoht'ee doleelíí bighá baa ídaadesoht'áayúgo, áí bánada'ohsiidhi at'éé; nchq'íí baa ídaadesoht'áayúgo da'itsaahí nohwidahyú begoz'áq, áída' Bik'ehgo'ihí'nañ baa ídaadesoht'áayúgo dávik'ehyú ágot'eehíí nohwidahyú begoz'áq.

¹⁷ Áída' Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihégoş, lah nchq'go ágot'eehíí bánada'ohsiid ni', ndi yati' bee nohwil' ch'ígót'áání nohwíí'í' bikisk'eh ádaanoht'ee daasolíí.

¹⁸ Áík'ehgo nchq'íí doo hago't'éégo be'ádaanoht'ee da daasolíí'íí' bighá dávik'ehyú ágot'eehíí bánada'ohsiidíí daasolíí.

¹⁹ Yati' dabígózinéhi bee yashtí', doo áík'ehgo yashtí' dayúgo doo nohwil' ígózí da doleel ni': nohwits'í la' bee nchq'go na'idáhi la'íí nchq'go ágot'eehíí dayúweh ilk'edaahit'íí' bich'í' ídídaal'naa ni'; k'adií da'ágát'éégo nohwits'í dawa bee dávik'ehyú ágot'eehíí bich'í' ídídaal'naa le', áík'ehgo nlt'éégo hadaanohwidiléh doleel.

²⁰ Nchq'go ágot'eehíí bánada'ohsiidá' dávik'ehyú ágot'eehíí doo hago't'éégo be'ádaanoht'ee da ni'.

²¹ Anádaaht'íí' k'adií bik'ee ídaayádaanoht'íí' nt'é bee daasoht'íí' d? Ágádaat'eehíí áqłgee da'itsaahí begoz'áq.

²² Áída' k'adií nchq'íí doo hago't'éégo be'ádaanoht'ee da, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ bánada'ohsiidíí daasolíí, áík'ehgo nlt'éégo hadaanohwidile', áí áqłgee yaaká'yú dahazhí' ihí'naahí begoz'áq.

²³ Konchq'íí da'itsaahí bidená nahi'níil, áída' Bik'ehgo'ihí'nañ dahazhí' ihí'naahí kaidoné', Jesus Christ nohweBik'eh' biláhyú.

7

¹ Shik'íyú, (begoz'aaní bídaagonolsini nohwich'í' k'e'eshchii,) begoz'aaní nnee dánehena'zhí' yebik'ehgo bídaagonolsí.

² Isdzán bika' t'ah hínaago yiké'zhí' nliigo begoz'áq; áída' bika'íí daztsáayúgo dábiini'yú at'éé híleeh.

³ Áík'ehgo bika'íí hínaadá' la' nnee yil naná'nááyúgo, nant'í' naghaa daayilni doleel: áída' bika' daztsáayúgo dábiini'yú at'éé; áík'ehgo la' nnee yil naná'nááyúgo doo nant'í' naghaa da.

⁴ Áík'ehgo shik'íyú, Christ daztsáahí bighá nohwíí bíl dála'á daasolíigo begoz'aaní doo nohwenábik'eh dago bich'í' dasohtsáq; la'ihí bíyéé daanoht'íí doleelgo, án daztsáadí' naadiidzáhi nlii, áík'ehgo nlt'éégo ágot'eehíí Bik'ehgo'ihí'nañ bá ádaahiidle'.

⁵ Nchq'go be'ádaant'eehíí nohweBik'ehgo daahí'naadá' begoz'aaní nchq'go hádaahiit'íinií nohwiyi' hizi'go áyílaahí nohwits'í yi' na'iziid ni', áík'ehgo nchq'go ánádaahiit'íí' bighá da'itsaahí bee nohwich'í' goz'áq ni'.

⁶ Jews bich'í' begoz'aaní bí'isna' daandliigo nohwotá' n'íí bits'á'zhí' nane'na'go, k'adií begoz'aaní bits'á'zhí' ch'inánkai; doo begoz'aaní ilk'idá' bek'e'eshchíí n'íí nanohwíáágo Bik'ehgo'ihí'nañ bá nada'idziid da, áída' Holy Spirit nanohwíáágo nada'idziid.

⁷ Nt'é daan'nií doleel áída'? Begoz'aaní nchq'íí bíl dálet'ee nées? Dah, da'aníi doo ágát'éé da. Begoz'aaní da'ádíhyúgo nchq'íí doo bígonsí da doleel ni': begoz'aaní, Doo dawahá ídáhánt'íí da le', doo shihnií dayúgo, dawahá ídáhánt'íí' doo bígonsí da doleel ni'.

⁸ Áí bengot'áání, Doo dawahá ídáhánt'íí da le', shihniigo dayúwehégo ídáhásht'íígo áshíílaa. Begoz'aaní ániíhíí doo hwahá bígonsí'í' dadá' nshchq'yúgo ndi doo bígonsí dahíí bighá nchq'íí shich'í' daztsáni k'ehgo at'éé ni'.

⁹ Lah begoz'aaní doo bígonsí dago hínshnaa ni': áída' bengot'áání bígosí'síidá' nchq'íí híina', áík'ehgo nchq'íí baa nannaayúgo ndizohí' at'éé shihniigo shizes-híí' k'ehgo at'éé.

¹⁰ Áík'ehgo bengot'áání, da'ái ihí'naahí shainé' doleel n'íí, da'itsaahí shá áyílaago bígosí'síid.

¹¹ Bengot'áání nashíáágo nchq'íí shich'í' nazhch'a', la'íí bee shidizesdii.

¹² Áík'ehgo begoz'aaní dilzih, la'íí bengot'áání dilzih, dávik'ehyú at'éé, la'íí nlt'éhi at'éé.

¹³ Áík'ehgo ya' áí nlt'éhíhíí da'itsaahí shá áyílaa nées? Dah, da'aníi doo ágát'éé da. Áída' nehí'síidá' begoz'aaní doo bikisk'eh ánsht'ee da ni', áík'ehgo begoz'aaní da'itsaahí

shángot'áá, nchọ'íí da'anii nchọ'íí át'éégo bígózj doleehíí bighá begoz'aanú alzaa; áík'ehgo bengot'áání biláhyú nchọ'íí dázhọ itisyú nchọ'go hileeh.

¹⁴ Begoz'aanú yaaká'dí'hi at'éégo bídaagonlzi: áídá' shíí nchọ'go be'ánsh't'eehíí bighá nchọ'íí bich'j' nashí'dehezni.

¹⁵ Nt'é bighá ánásht'ííhí doo bígosn̄j da: doo hasht'ííyú ánásht'íí da; áídá' shíí nchọ'íí be'ánásht'íí.

¹⁶ Doo hasht'ííyú ánásht'íí dago begoz'aanú bee nshchọ'íí bígosíínd, áík'ehgo begoz'aanú anííhí nlt'éé ląá, dishni.

¹⁷ Áík'ehgo doo dashíí ánásht'íí da, ndi nchọ'i shiyi' golííníí ánát'íí.

¹⁸ Doo nlt'ééhí shiyi' golíí dago bígosn̄j (dashíí she'at'e'íí áldishni): dávik'ehyú ánsht'eego hasht'íí ndi be'ánásht'ííhí doo hagot'éégo be'ánash'ne' da.

¹⁹ Nt'ééhí be'ánásht'ííhí doo hasht'ííhí doo be'ánásht'íí da: áídá' nchọ'íí doo hasht'íí dahíí zhá be'ánásht'íí.

²⁰ Doo hasht'ííyú be'ánásht'íí dayúgo doo dashíí ánásht'íí hasht'íígee nchọ'íí shiyi' golííníí ánát'íí.

²¹ Díínko be'ánsh't'eego bígosíínd, nlt'ééhí be'ánásht'íí hasht'íígee nchọ'íí shidáhgee be-goz'ąą.

²² Shíjii yune' Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aanú nlt'éé, idídish'ni:

²³ Áídá' ídidistsąągo díínko bígosíínd, shits'í nchọ'go hádaat'ííníí shinatsékees nlt'ééhí yil nagonkaad, áík'ehgo shiyi'yú nchọ'íí bí'sna' nshíígo áshílsj.

²⁴ Nnee débaagoch'oba'ihí nshíni ląą! Díí shíjii biyi' nchọ'íí shizil'heehíí hadíín yits'ą'shítteeh?

²⁵ Bik'ehgo'ihí'nań zhá, Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú ląá, áí bighá Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihénsj. Áík'ehgo dashíí shinatsékeesíí bee Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aanú bikísk'eh ánsht'ee; áídá' shits'í be'ánsh't'eehíí nchọ'íí zhá bikísk'eh ánsht'ee.

8

¹ Áík'ehgo k'adíí Christ Jesus biyi' daanlíni, bighá bíl ch'ígódeeh doleehí da'ádih, áí doo bí'at'e' nchọ'íí yikísk'eh ádaat'ee da, áídá' Holy Spirit zhá yikísk'eh ádaat'ee.

² Christ Jesus biyi' nshíígo, Holy Spirit behinshnaahíí binawodíí nchọ'íí binawodíí bee dastsah doleel' n'íí yits'ą' shíntj.

³ Jews bich'j' begoz'aanú nchọ'go be'ádaant'eehíí bighá doo nalwod da silj, áík'ehgo begoz'aanú doo áyóléh át'éé da n'íí Bik'ehgo'ihí'nań áyílaa, án dabíí biYe' nohwits'í nda'íksihí k'ehgo at'éégo nohwinchọ'híí bighá yin'á'a, áík'ehgo nchọ'íí nohwits'í yiyi' golííníí bíl ch'ígódeeh doleelgo bángot'ąą:

⁴ Néé doo nohwi'at'e' nchọ'íí bikísk'eh ádaant'ee da, áídá' Holy Spirit zhá bikísk'eh ádaant'eehíí bighá begoz'aanú dávik'ehgo anííhí bikísk'eh ádaant'ee.

⁵ Hadíí dabíí bí'at'e' yikísk'eh ádaat'eehíí bits'í hádaat'ííníí zhá yaa daabiini'; áídá' Holy Spirit yikísk'eh ádaat'eehíí Holy Spirit hádaat'ííníí yaa daabiini'.

⁶ Ko'at'e' nchọ'íí bikísk'ehyú ágot'eehíí baa koni'íí da'itsaahíí bee ká goz'ąą; áídá' Holy Spirit bikísk'ehyú ágot'eehíí baa koni'íí ihí'naahíí la'íí ilch'j' gont'ééhíí bee ká goz'ąą.

⁷ Hadíí bí'at'e' nchọ'íí yikísk'ehyú ágot'eehíí yaa biini'íí Bik'ehgo'ihí'nań yik'enníih: Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aanú doo ye'at'éé da, da'anii doo áonéh át'éé da.

⁸ Áík'ehgo hadíí dabíí bí'at'e'íí yikísk'eh ádaat'eehíí doo hagot'éégo Bik'ehgo'ihí'nań yil daagoyilshóni at'éé da.

⁹ Áídá' nohwíí doo nohwi'at'e' nchọ'íí bikísk'eh ádaanoht'ee da, áídá' Holy Spirit yikísk'eh ádaanoht'ee, Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit da'anii nohwiyi' goljyúgo. Nnee la' Christ biSpirit doo da'anii biyi' golj dayúgo, án doo Christ bíyéé nlij da.

¹⁰ Christ nohwiyi' goljyúgo, nohwits'í nanne' ndi Holy Spirit biláhyú daahinohnaa, dávik'ehyú ádaanoht'eego ánohwilaahíí bighá.

¹¹ Jesus daztsąądí' naadiidzaago áyílaahíí biSpirit nohwiyi' goljyúgo, Christ daztsąądí' naadiidzaago áyílaahíí biSpirit nohwiyi' golííníí biláhyú nohwits'í dastsah doleehíí áldó' hínaago ánáidle'.

¹² Áí bighá, shik'ííyú, doo nt'é bighá nohwi'at'e' nchọ'íí bikísk'eh ádaant'ee da.

¹³ Dánohwíí nohwi'at'e' bikísk'eh ádaanoht'eeyúgo nanohne': áídá' nohwi'at'e' nchọ'íí Holy Spirit bee nadaaktseedyúgo da'anii daahinohnaa.

¹⁴ Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit nadaabiilaahíí dawa, áí da'anii Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé daanlíni ádaat'ee.

¹⁵ Holy Spirit biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé daasiidlij, áík'ehgo k'adíí doo isnah bi-nant'a' yédaaldzidhíí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bédaahiildzid da, áídá', Ábba, shiTaa, daabíln'ni.

¹⁶ Bik'ehgo'ihinañ bichagháshé daandljiigo nohwijíi yune' Holy Spirit dabíi nohwil nadaagolní':

¹⁷ Bichagháshé daandljiyúgo Bik'ehgo'ihinañ biyéehíi nohwiyéé doleeł, néé hik'e Christ bilgo; Christ bil nohwiniidaagonł't'éé l'ek'eyúgo, dabíi bil dała' ízigo be'adaant'eego ádaanohwi'dolñiil.

¹⁸ Yunáásyú baa gozhóóníi nohwádjihyú goz'aaníi ch'í'nah ádolñiil, ái baa natseskeesgo díi jjiigo nyee'í biyi' nashaahíi doo shil hago'at'éé da.

¹⁹ Dawa Bik'ehgo'ihinañ áyílaahíi Bik'ehgo'ihinañ bichagháshé da'aníi biyéégo ch'í'nah ádolñiil dážó yiká daadéz'jjiigo biba' ádaat'ee.

²⁰ Dawahá alzaahíi doo nt'é da'ílii dago alzaa, doo hádaat'jjihi bighá da, áidá' ágádaat'eego Bik'ehgo'ihinañ bándagoz'áa, ágát'éé ndi díinko Bik'ehgo'ihinañ nyohíi;

²¹ Dawahá alzaahíi da'ílii hileeh di'nii ndi bits'á'zhí' hasdádokah, Bik'ehgo'ihinañ bichagháshé baa gozhóó doleełgo da'itsaahíi yits'á'káhi k'ehgo dawahá alzaahíi aldó' da'ílii hileehíi yits'á'dokah.

²² Dawa alzaahíi dała' bil na'dini'go ik'idi'nii, díi jji t'ah ágát'éégo bídaagonłzi.

²³ Áidá' doo ái zhá da, néé dó', Bik'ehgo'ihinañ bichagháshé daandljiigo ch'í'nah ádaanohwi'dolñiilgo nohwits'í la'í ánal'neh doleełi biba' ádaant'eedá' ik'ida'n'nii, néé Holy Spirit nohwiyi' na'iziid nkegonyaahíi ndi ik'ida'n'nii.

²⁴ Díi nt'éhi ndaahóndliigo hasdánohwi'do'nil: nt'éhi ch'o'jjiyúgo doo nt'é bighá nnach'ódlíi da: hadín nt'éhéta yiltsaqyúgo nt'é bighá dayúweh nyihoóhi doleeł?

²⁵ Áidá' nt'éhéta doo daahii'ti dahíi ndaahóndliiyúgo, hada'ólñiigo biba' ádaant'ee.

²⁶ Ágát'éégo doo daandzil dagee Holy Spirit nohwich'oniih: nt'é bighá da'ohiikaqah doleełi doo bídaagonłzi da ndi Holy Spirit dabíi nohwá okqah, néé ch'éh ádaan'nihi bighá ik'eda'n'niigo.

²⁷ Holy Spirit nnee Bik'ehgo'ihinañ báhadaadeszaahíi yá okqah, Bik'ehgo'ihinañ hát'jjihi k'ehgo okqahíi bighá Bik'ehgo'ihinañ, kojii yune' nantaahíi, Holy Spirit binatsekesií yígósi.

²⁸ Díinko bídaagonłzi, hadíi Bik'ehgo'ihinañ bil daanzhooníi, lá'íi dabíi ngonłchjiigo yiká ádaanñiidi dawa dała' nt'éégo bá ádaalne'go áyísi.

²⁹ Bik'ehgo'ihinañ nnee biyéé doleełi dabintségo yidaagósi, ái biYe' yedaalt'éégo ádaabidilne'go dabintsé yengon'áa, biYe' bik'isyú láágo bíi dantsé nagháa doleełhi bighá.

³⁰ Bik'ehgo'ihinañ biyéé doleełi dabintsé yidaagósiníi yiká ádaanñiidi: yiká ádaanñiidi bincho'íi yits'á'zhí' ch'ínadaayiznil: lá'íi ch'ínadaayizniil ilch'i'daabi'dolñiigo yágon'áa.

³¹ Áik'ehgo nt'é daan'nii áidá'? Bik'ehgo'ihinañ bil daagohii'tjiyúgo, hadínshá' nohwich'i' na'iziidgo nohwáa gonñee doleeł?

³² Bik'ehgo'ihinañ dabíi biYe' ndi doo t'áazhi' yotá' dago daanohwigha nohwá nyink'tínií, da'án bil dała' dawahá daazhógo nohwainé' go'jji.

³³ Nnee Bik'ehgo'ihinañ yita'hazlaahíi hadín nt'é yik'izhi' yidi'aah? Bik'ehgo'ihinañ dávik'ehyú ádaat'ehi yilñiidi at'éé.

³⁴ Hadín nohwil ch'ídaagógheehgo nohwándaago'aah áidá'? Christ Jesus doo nohwándaago'aah da, án nohwá daztsáa, áidí' daztsáadi' naadiidzaa, án Bik'ehgo'ihinañ bigan dihe'nazhinéégo dahsdaa, da'án aldó' nohwá ná'okqahi at'éé.

³⁵ Hadínshá' Christ bil daanjóohíi yits'á'zhí' ánohwile'? Doo hadíi da go'jji. Ya' nyee'í biyi' hiikahíi Christ bil daanjóohíi yits'á'zhí' ánohwile' née, ya' nohwich'i' nagont'ogii née, ya' nohwiniidaagonł't'éehíi née, ya' shiná' góyéé'íi née, ya' nohwidiyágé ádjihi née, ya' r'godzidií née, dagohíi ya' besh be'idilthishé bee nohwidizideehíi née?

³⁶ Bek'e'eshchiinií gániiigo, Niyéé daandljihi bighá nadaanohwi'ditseedgo o'í'áah; dibelji' natseedgo bágoz'qahíi k'ehgo nohwá natsidaats'ikees.

³⁷ Dah, díi dawa bee nohwich'i' ánágot'jji ndi, Christ bil daanjóohíi biláhyú doo adzáyú itisgo daagonel'naa da.

³⁸ Da'aníi bígonsi, doo nt'é Bik'ehgo'ihinañ bil daanjóohíi yits'á'zhí' nohwinoníi at'éé da, da'itsaahíi ndi, ihinaahíi ndi, Bik'ehgo'ihinañ binal'a'a yaaká'yú daagolínií ndi, spirits ncho'íi binadaant'á'íi ndi, spirits binawodíi ndi, dák'ad be'ágot'eehíi ndi, yunáasdi' nohwich'i' goldohíi ndi,

³⁹ Yudahyú ágot'eehíi hik'e yuyahyú ágot'eehíi ndi, nt'éhéta alzaahíi ndi, díi dawa doo Bik'ehgo'ihinañ bil daanjóohíi yits'á'zhí' nohwinoníi at'éé da, Christ Jesus nohweBik'ehí biláhyú Bik'ehgo'ihinañ bil daanjóo.

9

¹ Christ binadzahgee da'aníi ádishnii, doo l'élishchoo da, da'aníi ádishniigo Holy Spirit shijii yune' shil nagolní',

² Doo shìl gozhòq da, shìjii dážhòq n̄iih nt'ée.

³ Bígonedzayúgo shik'íiyú, bíl hat'íí, hasdakáh doleehíí bighà Christ bits'á'dí' shìl ch'ígódeeh ndi nzhòq doleel ni':

⁴ Áí Israel hat'íí daanlji; Bik'ehgo'ihí'nañ bichagháshé daanljiigo baa daagodest'aa, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'idindláadii yil daanlji, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ bíl lándaaagost'aa, yegos'aanii ákód' baa daidez'aa, hagog'éégo da'okáah doleehíí baa daadest'aa, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ nlt'éégo ágot'eehíí nohwíyéé doleel daayihniigo yaa daagodez'aa;

⁵ Israel hat'íí ilk'idá' n̄nee n'íí, Bik'ehgo'ihí'nañ hadaabideznilíí, bits'á'dí' hadaainolt'aa, áí bits'á'dí' Christ gozljiigo n̄nee silji, áñ dawa yitis n̄lji, Bik'ehgo'ihí'nañ n̄lji, dahazhí' ba'ihégošl le. Doleelgo at'éé.

⁶ Bik'ehgo'ihí'nañ Israel hat'íí yángon'áanii doo edelniigo baa natsekees da. Israel holzéhi bits'á'dí' hadaainolt'aanii Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee doo dawa da'anii Israel hat'ííhií daanlji da:

⁷ La'íí Bik'ehgo'ihí'nañ Abraham bits'á'dí' hadaainolt'aanii doo dawa hadaiheznil da: áídá' Abraham gáyiln̄niid, Niye' Isaac bits'á'dí' hídeshchiiníí zhá nichagháshé bíldi'n̄ii doleel.

⁸ Díínko áldishn̄ii, Abraham bits'á'dí' hadaainolt'aanii doo áí zhá bighà Bik'ehgo'ihí'nañ bichagháshé bíl otág da: áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ Abraham yángon'áanii bik'ehgo' hadaainolt'aanii, áí da'anii bichagháshé bíl otág.

⁹ Bik'ehgo'ihí'nañ gánúgo Abraham yángon'áá, Kodí' lenágozdaago kú nánszdaago ni'aa, Sarah, bizhaazhé ishkiin golji doleel, n̄ii lèk'e.

¹⁰ Doo áí zhá da; áídá' Rebecca ákód' n̄nee, Isaac holzéhi, bits'á'dí' daadihe'na'i, yá hiltsaq silji.

¹¹ (Bik'ehgo'ihí'nañ dabíí bik'ehgo n̄nee hadaayiniil, doo ánádaat'ijlhií bighà da, áík'ehgo Rebecca bichagháshé doo hwahá daagoleeh dadá', la'íí doo hwahá nlt'éégo dagohíí nchò'go ánádaat'iji dadá', Bik'ehgo'ihí'nañ Isaac hayiltji bighanigoljihií begolne' doleelgo.)

¹² Rebecca bíl nagosi', Dantsé nagháhihií iké'yú naghaaahí binal'a'a n̄lji doleel.

¹³ Bek'e'eshchiiníí gánúgo, Jacob shìl nzhòq ni', áídá' Esauhií doo hasht'íí da ni'.

¹⁴ Nt'é daan'n̄ii áídá'? Ya' Bik'ehgo'ihí'nañ doo dávik'ehyú á't'éé da née? Dah, da'anii doo ágát'éé da.

¹⁵ Bik'ehgo'ihí'nañ Moses gáyiln̄ii, Hadíí hádaasht'íiníí baa daach'oshba' doleel, la'íí hadíí hádaasht'íiníí baa tídaasht'íi doleel, n̄ii.

¹⁶ Áík'ehgo n̄nee nt'é hát'íiníí dagohíí n̄nee binawodíí doo bighà Bik'ehgo'ihí'nañ habitji da, ndi bílgoch'oba'íí ch'í'nah hileehíí bighà.

¹⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ biyat'íí biyi' Pháraoh gáyiln̄ii, Shinawodíí ninkááyú hit'íi doleehíí bighà, la'íí ní'gosdzán biká' dágoz'aa nt'éégo shizhi' bígózj doleehíí bighá nant'aago ániishlaa, n̄ii.

¹⁸ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ dabíí hát'íigo la' yaa ch'oba', áídá' la' bíjii nlt'izgo ádaile'.

¹⁹ Gáshin̄nii áídá', Nt'é bighà Bik'ehgo'ihí'nañ t'ah n̄nee nchò'go ánat'ijlgo yik'izhí' dí'aah? Bik'ehgo'ihí'nañ nt'é hát'íiníí doo hadíí hago áyoléh á't'éé da.

²⁰ Dah, n̄nee zhá ílíní, hagog'at'éégo Bik'ehgo'ihí'nañ t'aqzhí' bich'í' yánáultih? Ábi'deszaahíí ábílaahíí, Nt'é bighà gát'éégo áshiinlaa, yiln̄ii doleel née?

²¹ N̄nee gosht'íish tús áile'íí gosht'íish da'á' á sitlégi yee tús ílíníhií áile', la'íí da'ái bee tús doo ílji dahíí yee áile', ya' áí doo áile'go goz'aa da née?

²² Bik'ehgo'ihí'nañ bihashke'íí la'íí binawodíí ch'í'nah áile' hat'íigo n̄nee bíl ch'ígódeeh doleel n'íí yá daagoho'aalgo n̄zaad godeyaa lèk'eyúgohíí, nt'é daan'n̄ii áídá'?

²³ La'íí dabíí bits'á'dí' izisgo ágot'eehíí ch'í'nañ áile'íí bighà hadíí áí izisgo ágot'eehíí dabintsé yá ílch'í'golaahíí yaa ch'oba'.

²⁴ Néé da'ái daandlji, nohwíka ádaan̄niidíí, doo Jews daanliiníí yitahdí' zhá da, ndi doo Jews daanlji dahíí yitahdí' ákód'.

²⁵ Osee holzéhi binaltsoos biyi' Bik'ehgo'ihí'nañ gáníí, Doo shichagháshé daanlji da n'íí shichagháshé bildishn̄ii doleel, la'íí, Doo shìl daanzhòq da n'íí shìl daanzhòq bíldishn̄ii doleel.

²⁶ La'íí, Shichagháshé doo daanohlji da, yiln̄ii n'gee, da'áígee, Bik'ehgo'ihí'nañ hūnaahíí bichagháshé daanlji bíldi'n̄ii doleel, n̄ii.

²⁷ Esaias ákód' Israel hat'íí yaa yádaalt'igo gáníí lèk'e, Israel bits'á'dí' hadaainolt'aanii túnteel bahyú sáihíí k'ehgo lqá' ndi ayáhago zhá hasdádokah:

²⁸ NohweBik'ehí'nañ dávik'ehí'nañ ánat'ijlgo binasdzíidíí aq'á'le' doleel, doo nt'ahgo da, áñ ní'gosdzán biká' n̄neehíí bándaaagot'áanii dáhahgo bándaaagot'aahgo áile', n̄ii ni'.

²⁹ Esaias dabíntsedá' gánádo'niidgo, Bik'ehgo'ihí'nañ n̄nee doo náholtagyú biNant'a'íí doo bichagháshé ayáhago nohwá ánásiid dayúgo, Sódomee daagolíníí k'ehgo ádaant'ee doleel ni', la'íí Gomórrah alzaahíí k'ehgo ádaanohwi'deszaa doleel ni', n̄niid.

³⁰ Nt'é daanⁿⁱⁱ áídá? Doo Jews daan^{lii} dahíí dábik'ehyú ádaat'ee dolee^{íi} doo yiká ádáat'íid da ndi Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee dábik'ehyú ádaat'ee daasilíi, bi'odla' daagol^{íi} bigha.

³¹ Áídá Israel hat'i'íi begoz'aaní biláhyú dábik'ehyú ádaat'ee dolee^{íi} yiká ádáat'íid ndi áí begoz'aaní yikísk'eh ádaat'eego ch'éh ádáat'íid.

³² Nt'éshá' bigha? Doo bi'odla'íi yee yiká ádáat'íid dahíí bigha, áídá' begoz'aaní bikísk'eh ádaant'eeyúgo dábik'ehyú ádaant'ee dolee^{íi} daanzigo ch'éh yiká ádáat'íid. Áí Christ doo daayodlaa dahíí bigha tséé bigha nach'igeehíi dainezta^{íi} k'ehgo ye'ádaat'ee lèk'e;

³³ Bek'e'eshchiiníi biyi' Bik'ehgo'ihí'nañ gáníigo, Isaá, Sion gee tséé bigha nach'igeehíi, tséé ts'iztaigo nach'ikaadíi nsh'aah: hadíiñ bodlaq^{íi} doo hant'é yik'e' ídaayándzì dolee^{íi}, nii.

10

¹ Shik'íiyú, shijíi yune' dážhó hásh^{íi}, Israel hat'i'íi hasdádokahgo, la'íi áí bigha Bik'ehgo'ihí'nañ náhoshk^{íi}.

² Díí bígonsígo baa nagoshní', Bik'ehgo'ihí'nañ yich'í' dahdaand^{íi} hodaat'íi ndi hagot'éégo bich'í' ách'ít'ée^{íi} doo yídaagol^{íi} da.

³ Hagot'éégo Bik'ehgo'ihí'nañ nnee dábik'ehyú áile'íi doo yídaagol^{íi} dago, dabíi dábik'ehyú ídaadilne'go yiká ádáat'íidgo, hagot'éégo Bik'ehgo'ihí'nañ nnee dábik'ehyú áile'íi doo yaa ídaadest'áq da.

⁴ Christ ch'odlaayúgo doo dayúweh Jews bich'í' begoz'aaní bikísk'eh ách'ít'ée^{íi} bigha dábik'ehyú ách'ít'ée da, áídá' nnee dala'á daantíige^{íi} Christ daayosdlaq^{íi} Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee dábik'ehyú át'ée dolee^{íi}.

⁵ Begoz'aaní bikísk'eh at'éehíi bee dábik'ehyú ágot'eehíi Moses yee k'e'eshchíigo gáníi, Nnee begoz'aaní yikísk'eh anát'íi^{íi} da áí yee hínaa doo.

⁶ Odla'íi bee dábik'ehyú ágot'eehíi Moses yee k'ena'ashchíigo gáníi, Nijíi biyi' yune' doo gáníi da, Hadíinshá' yaaká'yú digháh? (Christ ádí' bíl godah ch'ínant'ashgo:)

⁷ La'íi doo gáníi da, Yuyahgo o'í'án yuyaa hadíinshá' digháh? (Christ daztsaq^{íi} t'áqzhí' yil nat'aashgo.)

⁸ Áídí' bek'e'eshchiiníi nt'é níi? Yati'íi nt'ahdí' nlii, dá nize' yune', la'íi nijíi yune' ndi begoz'áq, nii: áí yati'íi ko'odla' bee hasdách'ighah, áí zhá baa yáhiilti';

⁹ Nizé'dí', Jesus sheBik'eh^{íi} hoshdlaq, nniyúgo, la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ Jesus daztsaq^{íi} náyihílna'íi nijíi yune' hondlaayúgo hasdánáh dolee^{íi}.

¹⁰ Nnee bijíi yune' odlaayúgo dábik'ehyú át'éégo ábi'delzaa; la'íi bizé'dí' oshdlaq níigo hasdayááhi at'éé.

¹¹ Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiníi gáníi, Hadíiñ bodlaq^{íi} doo hant'é yik'e' ídaayándzì da dolee^{íi}.

¹² Jews daanliiníi la'íi Greeks daanliiníi dátekt'ee, Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee doo la'íi lāhgo ádaat'ee da: nohweBik'eh^{íi} dala'á nnee dawa yeBik'eh^{íi} nliigo, hadíi bich'í' ch'oba' ádaan^{íi} bílgoch'oba'íi ch'ída'izkaadíi yaa yin'é'.

¹³ Áik'ehgo hadíi nohweBik'eh^{íi} bizhi'íi yozhúigo yich'í' ch'oba' ánniidíi hasdádogaal.

¹⁴ Áñ hagot'éégo yich'í' ádaan^{íi}, doo hwahá daayodlaq^{íi} dadá? Hagot'éégo daayodlaq^{íi}, áñ doo hwahá ya'íkodaaniiz^{íi} dadá? Hagot'éégo daidits'íh, doo hadíi bíl nadaagol^{íi} dadá?

¹⁵ Hagot'éégo bíl nadaagol^{íi}, la'íi daabi'dol'aadgo zhá? bek'e'eshchiiníi gáníigo, Dahadíi yati' baa gozhóni, bee nkenágheltoq^{íi}, yaa yati'go higaahí ba'ihégo^{íi}, áñ nt'éégo ágot'eehíi nnee yaa bíl gozhó^{íi} dolee^{íi} yaa nadaagol^{íi}!

¹⁶ Ndi doo dawa yati' baa gozhóni yikísk'eh ádaasdzaa da. Esaias gáníihíi k'ehgo, Nohwe-Bik'eh^{íi}, hadíi bíl nagosiilni'íi yodlaq áídá?

¹⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' dihiits'ago zhá nohwi'odla' golee^{íi}, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' baa nohwil na'goni'go zhá dihiits'ag.

¹⁸ Áídá' na'ídishkid, Ya' doo daidests'áq da née? Ha'oh, daidests'áq, ni'gosdzán biká' dāgoz'áq nt'éégo baa na'goni'íi begoz'áq, ni'gosdzán náhin'áqyú biyati' daats'idests'áq.

¹⁹ Áídá' naná'idishkid, Ya' Israel hat'i'íi doo bíl ídaagoz^{íi} da lèk'e' née? Dantsé Moses gáníi, Lāhgo hat'i'íi, nnee doo bíl da'otag da daabikh'iníihíi bee daanohwilch'olch'íigo ádaanohwishle', la'íi hat'i'íi doo daagoyáq da daabikh'iníihíi bee hadaashonkeego ádaanohwishle'.

²⁰ Áídí' Esaias doo biini' hāh dago Bik'ehgo'ihí'nañ yá yati'go gáníi, Nnee doo shiká hadaantaa da n'íi shídaagosíid; doo shiká nada'ódíikid da n'íi bíl ch'í'nah ádishdlaa.

²¹ Áídá' Israel hat'i'íi gáyihíi, Nnee doo daashidits'ag dahíi la'íi shidánzhí' yádaakt'íi bich'í' íts'á' dahdideshníigo o'í'aah.

11

¹ Áík'ehgo na'ídishkid, Ya' Bik'ehgo'ihí'nañ bichagháshé yó'oyilkaad née? Dah, da'anii doo ágát'ée da. Shíí áldó' Israelite nnee nshlji, Abraham bits'á'dí'go hashidolchji, Benjamin hat'í'í bits'á'dí' gosilji.

² Bik'ehgo'ihí'nañ bichagháshé dabíntse yídaagolsiní doo yó'oyilkaad da. Ya' biyati' bek'e'eshchiiní Elias yaa nagoln'í doo bídaagonoksí da née? Bik'ehgo'ihí'nañ yokáqahgo Israel yaa yafti'go gáníí,

³ SheBik'ehn, nnee binkááyú na'izíidí nadaistseed, la'íí naa hi'né'íí biká' dahi'niihi nagoz'qá n'íí tadaayoznil; dashízhá isdziih, la'íí shidizideego nadaagolchi, nii.

⁴ Áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ nt'é biihii? Nnee gosts'idi doo náhóltagyú ídá'ásítsiid, doo Baal be'ilzaahí yich'í' nádaahilzhish dahíí.

⁵ Áík'ehgo díí goldohí biyi' nnee Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'go da'ayáhágo ídá'áyiidlaago hayihezníí.

⁶ Bílgoch'oba'íí bee hayiheznilyúgo, doo nlt'éeego ánádaat'ííhíí bighá da: doo ágát'ée dayúgo Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí yunáásyú doo ílji da doleel. Áídá' nnee nlt'éeego ánát'ííhíí bighá hayiniilyúgo doo bílgoch'oba'híí bighá da: doo ágát'ée dayúgo nlt'éeego ánát'ííhíí yunáásyú doo ílji da doleel.

⁷ Hago'at'éeego áídá'? Israel hat'í'í yiká hádaat'íiní ch'éh yighá ádáát'íid; hayiheznííí zhá nádaidné', áídá' la'ihíí bináá ádaagodsíid.

⁸ (Bek'e'eshchiiní gánííhíí k'ehgo, Bik'ehgo'ihí'nañ áí da'alhoshgo nakaihíí k'ehgo natsidaakeesgo ádaabizlaa, bináá doo yee daago'íí dago, bijeyi' áldó' doo yee da'dits'ag dago;) díí jji t'ah ágádaat'ee.

⁹ La'íí David gáníí, Bíl daagonedljiigo da'iyáqahíí bee bánakí'í'áágo daabiljizh le', nt'éhéta bidáh siné'go yitis hakaadhíí k'ehgo, da'ái bincho'íí bee bich'í' nanáhi'niihle'.

¹⁰ Bináá doo nzhógo yee daago'íí dago alnéhgo doo daago'íí da le', biyil ndaazíí bighá dahazh'í' da'isk'id le'.

¹¹ Na'ónádishkid áídá', Ya' Israel hat'í'í nanihezdeehíí doo nádaahidzji da née? Dah, da'anii doo ágát'ée da: ndi nanihezdeehíí biláhyú doo Jews daanlji dahíí hasdákaí, Israel hat'í'íí hasdách'ikaihíí danéé zhá daanzigo dayúweh yiká hádaat'íí doleelhíí bighá.

¹² Israel hat'í'íí nanihezdeee n'íí biláhyú n'í'gosdzán biká' nnee da'it'ííyúgo, la'íí ch'éh ádáát'íidí biláhyú doo Jews daanlji dahíí da'it'ííyúgo, áí bitisgo Israel hat'í'íí dawa Bik'ehgo'ihí'nañ yich'í' ninábide'niihíí biláhyú nnee dawa da'it'íí doleel.

¹³ K'adií doo Jews daanohlji dahíí nohwich'í' yashti', shíí doo Jews daanlji dahíí bich'í' shí'dol'aadgo shinasziidíí íljiigo ánsj:

¹⁴ Dáhago'at'éeego bíl da'la' hat'í'íí hasdách'ikaihíí danéé zhá daanzigo dayúweh yiká hádaat'íígo ádaashle'go la' hasdádokah.

¹⁵ Israel hat'í'íí yó'olkaadíí biláhyú n'í'gosdzán biká' nnee Bik'ehgo'ihí'nañ bíl k'íí nádaasdljiyúgo, áí Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' ninábide'niihííshá' hago'at'ée? Da'itsaahdí' nádaahi'nahíí k'ehgo at'ée.

¹⁶ Ná'ast'oodgee dantsé bido'né'ihíí Bik'ehgo'ihí'nañ baa nané'íí diyjhyúgo, ná'ast'oodíí dawa áldó' diyj: la'íí ch'il bikeghad diyjhyúgo, bits'ádaaz'aahíí áldó' diyj.

¹⁷ Jews daanliiníí ch'il olive holzeehíí k'ehgo ádaat'ee; ch'il olive holzéhi bits'ádaaz'aahíí la' nehestoyúgo, áíd' ní, doo Jew nííí dahíí, ch'il olive da'ííjyú hadajeehíí k'ehgo ánt'éhi, áí naheshch'íizhgee onáni'dotsiiyúgo, áík'ehgo olive bikeghad yenoseehíí ni áldó' bee nanlwodgo bee nkséelyúgo;

¹⁸ Olive bits'ádaaz'aahíí doo bich'í' ída'óndlii da. Ída'óndliiyúgo binálnih, ni ikeghadíí doo nee hináa da, áídá' bíí bee hináá.

¹⁹ Ya' gánííí née, Shíí áígee onáshí'doltsiihíí bighá its'ádaaz'aahíí nahestoy'?

²⁰ Da'anii ágát'ée, ndi áí doo da'odlqá dahíí bighá nahestoy', áídá' nihíí ni'odlq' zhá bee sínzji. Áík'ehgo doo bee ída'óndlii da, áídá' nzhógo godínsj:

²¹ Bik'ehgo'ihí'nañ doo t'áqzh'í' at'ée dago its'ádaaz'aahíí nayiheztoy', áík'ehgo ídaa gondzqá, ni áldó' dánkó ágánidolli at'ée.

²² Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí la'íí bihashke'íí baa natsííkees: nanihezdeehíí bihashke' yiká'zh'í' áile'; áídá' nihíí naa ch'oba', bílgoch'oba'íí da'áík'ehgo biyi' hináályúgo: áídá' doo ágánt'ée dayúgo ni áldó' yó'onidí' aah.

²³ Jews daanliiníí, doo da'odlqá dahíí doo dayúweh ye'ádaat'ee dayúgo, ch'il olive biyi' onádaabi'ditsiih: Bik'ehgo'ihí'nañ zhá áík'ehgo ádaabile'go yik'e sitji.

²⁴ Olive da'ííjyú hadajeehíí bits'á' nanideshgizhdá' ch'il olive nlt'éehíí biyi' onánidotsiiyúgo, ch'il olive nlt'éehíí dabíí bits'ádaaz'aahíí nahestoy' n'íí biyi' onádaatsiihíí itisgo doo bá nyee da.

²⁵ Shik'íyú, doo ídaa da'ohdlí da doleelgo díí doo bígózí da n'í bídaagonoksih hádaanohwist'íi, Israel hat'íí lahzhí' doo daago'íi da daasilíi, doo Jews daanlíi dahíi dawa ha'ádokahíi begolzaazhí'.

²⁶ Áik'ehgo Israel hat'íí dawa hasdádokah: bek'e'eshchiiníi gánígo, Siondí' Hasdá'iiniilíi dogaał, án Jacob hat'íí doo Bik'ehgo'ihí'nań daidnłsı da n'í daidnłsıgo ádaabidoliil:

²⁷ Bincho'íi baa nádaagodesi'áádá', da'ái ilk'idá' bándaaagosii'áá n'í yinádaalniih doleel, nii.
²⁸ Yati' baa gozhóni nádaagonoh'aahíi bighá Bik'ehgo'ihí'nań Israel hat'íí k'ihzhí' ádaizlaa: áidá' daabitaa n'í hadaiyihezniilíi bighá Israel hat'íí bíl daanzhoq.

²⁹ Bik'ehgo'ihí'nań nt'éhéta kaa yiné'yúgo, dagohíi koká ánniidyúgo doo lahgo áná'ne' da.
³⁰ Lah Bik'ehgo'ihí'nań doo daahohdlaq da ni', áidá' k'adii Israel hat'íí doo da'odlaq dahíi biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íi nohwaa daadest'áq:

³¹ K'adii Israel hat'íí doo da'odlaq da, áik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íi nohwaa daadest'aanií biláhyú bíi áldó' Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íi baa daadidot'aal.

³² Bik'ehgo'ihí'nań nnee dawa doo da'odlaq dahíi yich'í' ndaayinil, dawa yaa ch'oba' doleelgo.

³³ Bik'ehgo'ihí'nań bigoyá'íi hik'e' bíl ígózinií bilgo láágo ch'ída'izkaad! Hagot'éego nnee yich'í' godi'aahíi doo hagot'éego ba'ch'iilkáah da, bí'at'e'íi doo hagot'éego bígózı da!

³⁴ Hadíńshá' nohweBik'ehń binatsekeesií yígółsı? Hadíńshá' nabineztaqad?

³⁵ Dagohíi hadíńshá' nohweBik'ehń dant'éhéta yaa yiné', t'áqzhí' dant'éhéta baa náyiné' doleehíi bighá? Doo hadíi da.

³⁶ Dawa bits'á'dí' daagolíi, la'íi dawa biláhyú daahinaa, la'íi dawa bá daahinaa, án dahazhí' ba'ihégosı doo. Doleelgo at'éé.

12

¹ Shik'íyú, Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'híi bighá nádaanohwoshkáq, dant'éhéta natsedgo Bik'ehgo'ihí'nań baa daach'iné'híi k'ehgo nohwíi t'ah daahinohnaadá' nohwits'ihíi hadaadesdzago baa daadenoh'aah, ái Bik'ehgo'ihí'nań bíl gozhóq, áik'ehgo daadinoksiigo daahohkáqago dávik'eh.

² Díi ní'godszań biká' doo bik'ehyú ágot'ee dahíi doo be'ádaanoht'ee da: áidá' dawa bee nohwinatsekeesií ániidégo ánál'ne'go lahgo ádaanoht'ee le', áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań nohwá hat'íinií nlt'éego at'éehíi, bíl goyilshóóni, la'íi dážhó nzhooníi bídaagonoksih.

³ Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íi biláhyú báyashti'go shaa godet'áq; áik'ehgo dala'á notíigee gádaanohwíldishni, Doo itisgo ídaa daagonohdzáqgo dala'á notíigee Bik'ehgo'ihí'nań odla' daholáqago nohwainé'íi dávik'ehgo ídaa natsídaahkees.

⁴ Nohwits'í dala'á ndi láayú henláá ndi doo dala' dálet'eego nada'iziid da:

⁵ Da'ágát'éego néé hiidlaq ndi its'í dala'á k'ehgo ádaant'ee, Christ bíl dala'á daandlíigo, la'íi its'í dala'á ndi láayú henlááhíi k'ehgo daandlíigo ích'odaahíi'ni.

⁶ Nt'éhéta Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íi nohwainé'íi íltah ádaat'ee; Bik'ehgo'ihí'nań nohwinkááyú yakti' nohwaa det'áayúgo haláq nohwí'odla' daholáqago nohwainé'íi dávik'ehgo bee yádaahiilti' le':

⁷ La' bich'odaahii'niigo nohwaa det'áayúgo haláq ágánadaahiit'íi le'; hadíi ích'ígót'aahgo baa det'áayúgo nlt'éego ích'ígó'aah le':

⁸ Hadíi idag yakti'go baa det'áayúgo áik'ehgo nnee yidag yakti' le'; hadíi dawahá nayinihíi doo yaanchí' dago nayinih le'; hadíi dawahá yebik'ehíi nlt'éego nabi'dintl'og le'; la'íi hadíi la' yaa ch'oba'íi yaa bíl gozhóqgo ádaanoht'ee le'; dáda'ohkáq, nt'éé le'.

⁹ Da'anii nohwí'ijoo le', doo daazhógo da. Ncho'go ágot'eehíi bik'edaadinohni; nzhooníi zhá ndzilgo daahinohtá'.

¹⁰ Líl daanojoo le', ilk'íyú líl daanjoo'íi k'ehgo; daahidinoksiigo nnee la'íi ntsé sitíigo ádaanoksi le':

¹¹ Doo nohwíł daagoyéé'go nada'ohsiid da; Holy Spirit nohwíi yune' dilth'go ádaanohwíł le'; nohweBik'ehń bá nada'ohsiid;

¹² Nohwádihyú nlt'éehíi ndaahóndliihíi bighá nohwíł daagozhóq le'; nohwini-idaagonlt'éeyúgo bidag ádaanoht'ee le'; dáda'ohkáq, nt'éé le';

¹³ Bik'ehgo'ihí'nań daayokáqahíi hant'é yíđih daanliinií bitaadaahni; nohwista' nakáhíi baa nohwíł daagozhóq le'.

¹⁴ Nohwik'edaannihií biyaa gozhóq le' daadohniigo bá da'ohkáq; doo yati' bee daahokáal da.

¹⁵ Bíl daagozhóónií dába'ashhah nohwíł daagozhóq le', la'íi daachagíi áldó' dába'ashhah daachag le'.

¹⁶ Dálet'eego natsídaahkees. Doo itisgo ádaadisoł'nil da, débaagoch'oba'ihíi doo bináal ídaadokkáq da. Doo ídaa natsídaahkees da le'.

¹⁷ Dahadín doo bik'ehyú ádaanohwizlaa dayúgo doo iké'déna ágánadaahdle' da. Nnee dawa binadzahgee dawahá nlt'éehíí zhá baa nahkai le'.

¹⁸ Bigonedzqá lèk'eyúgo nnee dawa nkegohen'áágo bił daagonohłji.

¹⁹ Shił daanohshóni, hadín doo bik'ehyú ádaanohwizlaa dayúgo, doo k'enaahné' da, áidá' Bik'ehgo'ihí'nań nohwá k'ena'né'í biba' goz'ąągo ádaagonońsı le': gánııgo bek'e'eshchji, Goyéego koch'ı' godish'aahi ńshst'ee, ik'ensahné' ndi at'éé, nohweBik'ehń ńńı.

²⁰ Áı bighą, nik'ennıhıhı shıńá' silııyúgo bá'ńné'; dibá' silııyúgo tú bá ná'ńsııh: áık'ehgo ágánt'ııyúgo bitsit'á' tsiid dahnásıkaahı k'ehgo ńńle'.

²¹ Nchọ'ıı doo nohwıtıs hıleeħ da le', áidá' nlt'éehıı bee nchọ'ıı bitıs daahleeħ.

13

¹ Nnee dała'á daantııgee nadaant'aahıı bikısk'eh ádaat'ee le'. Bik'ehgo'ihı'nań nadaant'aahıı dawa yebik'eh: nadaant'aahıı binawodıı Bik'ehgo'ihı'nań yengon'ąą.

² Áı bighą hadın nadaant'aahıı yıt's'ą'zhı' at'éehıı Bik'ehgo'ihı'nań yegos'ńńıhıı doo yikısk'eh at'éé da: áı idánaagot'a'hi at'éé.

³ Nnee nlt'éégo ńánaadaat'ııhı nadaant'aahıı doo yédaaldzıd da, nchọ'go ńánaadaat'ııhı zhá nadaant'aahıı yédaaldzıd. Ya' nant'ń doo béńldzıd hant'ıı da née? Nlt'éégo ńńant'ııł, áık'ehgo nzhọgo naa yaıtı' doleeł.

⁴ Ninant'a' ná nlt'éé doleełhıı bighą Bik'ehgo'ihı'nań yá na'ızıid. Nchọ'go ńńant'ııłyúgo béńldzıd; doo da'ııłızhı' bésh be'ıdılthıshé dahyotııł da: ńń Bik'ehgo'ihı'nań yána'ızıidgo nnee doo bik'ehyú ńńat'ııł dahıı Bik'ehgo'ihı'nań bıhashke' yik'ızhı' áıle'.

⁵ Áı bighą nadaant'aahıı bikısk'eh ádaanoht'ee le', Bik'ehgo'ihı'nań bıhashke' doo bits'ą'zhı' ńánaadaht'ııhıı zhá bighą da, áidá' nlt'éégo ńánaadaht'ııłgo idıdaagonońzhıı bighą áđđ'.

⁶ Da'áı bighą tax nadaahohńıı: tax bich'ı' nadaahi'ńııhıı Bik'ehgo'ihı'nań yánada'ızıidıı daanłıgo áı nayik'ıda'ızıid.

⁷ Áı bighą bich'ı' nada'ohńıı le'at'éehıı dawa bich'ı' nada'ohńıı: tribute bich'ı' nadaahohńıı le'at'éehıı tribute bich'ı' nadaahohńıı; tax bich'ı' nadaahohńıı le'at'éehıı tax bich'ı' nadaahohńıı; hadıı bédaaldzıd le'at'éehıı bédaaldzıd; hadıı daadınıksı le'at'éehıı daadınokıı.

⁸ Nnee doo ła' naa hayıł'áa da le', ıı'ıjóónıı zhá łaa hadaasoł'aa le': hadın ła' bił nzhọhıı Bik'ehgo'ihı'nań yegos'aanıı yikısk'eh at'éé.

⁹ Begoz'aanıı gńńı, Doo nant'ı' nach'ıghaa da, Doo nach'ıltsee da, Doo ich'in'ııh da, Doo lé'ch'ıhchoo da, Doo dawahá idáhách'ıt'ıı da; áı begoz'aanıı ła' áđđ' dawa ńńáhi'ńııgo díıńko begoz'ąą, Nit'ahdı' gólıńıı nił nzhọ le', dáńı idıł njóhıı k'ehgo.

¹⁰ Hadın bit'ahdı' gólıńıı bił nzhoońı doo yıń'ıdılńıh da; áı bighą kol ııjóónıı begoz'aanıı ye'ııláa.

¹¹ Ła'ıı goldohıı bídaagonońsı, K'adıı da'ohshodı' ch'ıńádaanohdzıidıı biká' ngonyáa, hasdánohwidı'ńııhıı ahńńıdı' begoz'ąą, dantsé da'osiıdłąđá' n'ıı bitısgo.

¹² T'é'hıı k'ad bech'ıgonáh, k'ad haıłkáah: haląą, áı bighą chagoheł zhıneégo ágot'eehıı nohwıt's'ą'zhı' ádaahıidle', ła'ıı bésh diyágé idındłáđ zhıneégohıı ik'e daahıidleeh.

¹³ Nlt'éégo hııdaal le', ıııgo ch'ogaaahıı k'ehgo: doo nchọ'ıı bee nohwıl daagonedłıgo da, doo nohwıl nągodeyısıgo da, doo nant'ı' nahııdaago da, nchọ'ıı doo bich'ı' t'ąązhı' áh'ıt'ée dahıı doo be'ádaant'ee da, doo ıık'edaan'ńııhıgo da, ła' bıy'éehıı doo idáhádaahııt'ııgo da:

¹⁴ Nohwıt's'ı nchọ'go hádaat'ıınıı doo bee da'ohłe' dahıı bighą doo nohwıııı yune' nchọ'ıı bágoz'ąągo ádaanońsı da, áidá' bésh diyágé benagonłkaadı bıyı' nasoziıhıı k'ehgo Jesus Christ nohweBik'ehń bıyı' nasoziı.

14

¹ Hadın bı'odłá' doo nđzil dahıı bich'ı' daanohshọ le', doo bił ładaadoht'ąhgo da.

² Nnee ła' bı'odłá' gólıńıı hidán da'adzaahıı yıyąą, áidá' ła' bı'odłá' doo nđzil dahıı hidán hadaajeehıı zhá yıyąą.

³ Nnee hidán dawa yıyąąhıı ła' nnee doo dawa yıyąą dahıı doo da'ılınégo yaa natsekes da le'; ła'ıı nnee doo dawa yıyąą dahıı ła' nnee dawa yıyąąhıı áđđ' doo da'ılınégo yaa natsekes da le': bıı áđđ' Bik'ehgo'ihı'nań nábıńtını at'éé.

⁴ Nihıı hant'é ńıııgo ła'ı yána'ızıidıı baa yáńttı'go? Binant'a'ıı nlt'éégo yána'ızıidyúgo dá na'ızıid doleeł, doo nlt'éégo yána'ızıidıı ch'ıńált'e'. Binawod bá ágołzı doo, Bik'ehgo'ihı'nań zhá binawod gółııgo sizııgo ábıle'.

⁵ Nnee ła' ła'ıı ła'ıhıı yıtısıgo yıdńsı: ła'ıı dawa dałekt'eego yıdńsı. Nnee dała'á daantııgee doo bił nagokıgo yaa natsekes da le'.

⁶ Hadın ła'ıı yıdńsıhıı nohweBik'ehń yıdńsıgo at'ıı; hadın ła'ıı doo yıdńsı dahıı bıı áđđ' nohweBik'ehń yıdńsıgo at'ıı. Hadın hidán dawa yıyąąhıı nohweBik'ehń yıdńsıgo yıyąą,

Bik'ehgo'ihinaan ya'ihenzigo; nnee doo dawa yiyaa dahii addo' nohweBik'ehni yidnisiigo at'ii, bii do' Bik'ehgo'ihinaan ya'ihenzigo iyaa.

⁷Nnee hinaayugo doo dabii idebik'ehgo hinaa da, datsaahyugo doo dabii bik'ehgo datsaah da.

⁸Daahin'naayugo nohweBik'ehni daanohwinea'jigo daahin'naa; daahiitsaahyugo nohweBik'ehni daanohwinea'jigo daahiitsaah: aik'ehgo daahin'naa ndi dagohii daahiitsaah ndi nohweBik'ehni biyee daandlii.

⁹Dii bigha Christ daztsaa, aadi' naadiidzaago naahina, nanezna'ii hik'e daahinaahii bilgo yeBik'eh doleelgo.

¹⁰Nt'e bigha nohwik'isyu baa yadaakti? Nt'e bigha nohwik'isyu da'ilinigo baa natsidaahkees? Nee Christ ndaago'a go dahsdaagee daanohwigha bich'i daahidzihi doleel.

¹¹Bek'e'eshchiinii ganiigo, NohweBik'ehni gani, Da'anii hinshnaago da'anii gadishnii, dakowa kogod bee shich'i daach'ilzhiish, dakowa kozé' bee Bik'ehgo'ihinaan ba'ihedaach'inzi doleel, nii.

¹²Aik'ehgo daanohwigha daa'a daantjige e Bik'ehgo'ihinaan bich'i idaa nadaagohilni' doleel.

¹³Ái bigha kodí' godezt'igo doo laa yadaahiilti' da le': dii k'ehgo nko nohwiini' laadaahiidle', doo nohwik'iyu yigha nadokahi badihyu begoz'aa go adaahiidle' da, dagohii dant'eheta yeni'isihii doo badihyu begoz'aa go adaahiidle' da.

¹⁴Dii bigonji, Jesus nohweBik'ehni shil igozigo ashisi, hidani doo ncho' da; aida' hadini hidani ncho' nzihii bii bich'i' ncho'.

¹⁵Nt'e nnaahii bigha nik'isn bini'nihiyugo doo koljooonii be'ant'ee da. Nt'e nnaahii nnee la' bee bil ch'igonoghéh hela', an Christ ba daztsani at'ee.

¹⁶Nt'eheta nt'ee nzi ndi, dencho'ego baa ya'iti'yugo, doo be'anaadaah'jil da le':

¹⁷Bik'ehgo'ihinaan bilakt'ahgee itah ch'iljiyugo, doo nt'eheta ch'iyaa'ni la'ii ch'idlaahii zha bigha da; aida' Holy Spirit binkaa'yu dabik'ehyu ach'it'ehii, la'ii kil nkegohen'aa'hi, la'ii kil gozhohii bigha itah ch'iljihi at'ee.

¹⁸Hadini dii ye'at'ego Christ yana'iziidii, Bik'ehgo'ihinaan bil dabik'eh, nnee addo' bil daadaabik'eh.

¹⁹Aik'ehgo halaa nt'eheta nkegohen'aa go ayisini biká hadaahit'ji le', la'ii nt'eheta daanldzilgo be'adaahide'ii biká hadaahit'ji le'.

²⁰Doo nt'eheta daahsaahii bigha Bik'ehgo'ihinaan binasdzidi daalchogh da. Hidani dawa nt'ee; ndi hadini nt'eheta yiyaa'ni bigha la' nanakaadyugo, ai yee ni'isiih.

²¹Its' nnaahii dagohii wine ndlaahii dagohii dahago anant'jilhi bigha nik'isn nanakaadyugo, dagohii nt'eheta ncho'go anant'jilgo abile'yugo, dagohii nt'eheta bigha bi'odla' doo ndzil dago abile'yugo doo be'anant'jil dago nzho.

²²Ni'odla' ndzil nee? Bik'ehgo'ihinaan binadzahgee nt'ego ant'ehii bigonji le'. Hadini aik'ehgo anant'jil doo idangot'aa dago biyaa gozhohi doleel.

²³Hadini biini' nakigo da'adaahii yiyaa'ni, ai bigha idangot'ani at'ee, doo bi'odla' ye'at'ii dahii bigha: doo ki'odla' be'anach'ot'jil dahii ncho'go anach'ot'jil at'ee.

15

¹Nee nohwi'odla' daanldzilii, hadini biini' nakigo bi'odla' doo daanldzil dahii bich'odaahii'ni le', doo danee idaa natsidaahiikeesii bigha da.

²Aida' nee daa'a daantjige nohwit'ahdi' daagolfinii ba nt'ee doleelii baa natsidaahiikees le', bi'odla' ndzil hileehii bigha.

³Christ ndi doo dabizha idaa natsekes da ni'; bek'e'eshchiinii biyi' biTaa gayilnii, Hadini bee daanich'o'ni' n'ii shik'izhi' nasdlii, nii.

⁴Doo anida' Bik'ehgo'ihinaan biyati' bek'e'eshchiinii bee nohwil ch'igot'aa'ni bigha alzaa, nohwi'odla' ndzilgo aile'go hadah daanohwisiigo, nohwadihyu nt'ehi goz'aanii ndaahondlii doleehii bigha alzaahii at'ee.

⁵Bik'ehgo'ihinaan, koni' k'eh ach'isiigo la'ii ko'odla' ndzilgo ayisini, dalet'eego natsidaahkeesgo nohwaa daidino'ah, Christ Jesus be'adaanoht'eego:

⁶Aik'ehgo nohwinatsekes daa'ago, nohwiati' daa'ago Bik'ehgo'ihinaan, Jesus Christ nohweBik'ehni biTaa'ni, ba'ihedaano'ni doleel.

⁷Christ k'inoho'niihi k'ehgo k'idaah'ni, aik'ehgo nnee Bik'ehgo'ihinaan ya'ihedaanzj doleel.

⁸Ganohwidishnii, Jesus Christ nnee circumcise adaabi'deszaahii binal'a'a silji, Bik'ehgo'ihinaan bits'a'di' da'anihi baa bil ch'inaah agoleho, la'ii daanohwita' n'ii Bik'ehgo'ihinaan nt'ee bee yangon'aani begolne' doleelgo:

⁹ La'íi doo Jews daanliji dahíi Bik'ehgo'ihina'na' bilgoch'oba'íi ya'ihedaanzí doleełgo; bek'e'eshchiinií gáníigo, Díi bighá doo Jews daanliji dahíi naa bil nadaagoshni', la'íi nizhi' baa idish'aalgo na'ihensj doleeł.

¹⁰ Gánadí'nii, Doo Jews daanołhji dahíi, Bik'ehgo'ihina'na' bichagháshé bil nohwil daagozhóó le'.

¹¹ La'íi gánadí'nii, Doo Jews daanołhji dahíi dawa, nohweBik'ehn' ba'ihedaanołsi le'; nnee dawa aldó' ba'ihedaanołsi le'.

¹² Esaías aldó' gáníi, Ch'il bikeghad bits'á'dí' hanajéedíi k'ehgo Jesse bits'á'dí' hanádaaolchiinií dała'á doo Jews daanliji dahíi ya nant'aa doleełi hígáh; án doo Jews daanliji dahíi bada'ohi doleeł.

¹³ Holy Spirit binawod biláhyú nł'ehi nohwádijhyú goz'aanií ndaahohłíhíi itis odaazliji doleełhi bighá Bik'ehgo'ihina'na', nł'éełhi ndaahohłígo ádaanołwile'íi, daahohłáago kol gozhóónií la'íi ilch'i'gont'éełhi nohwee halk'ıl le'.

¹⁴ Shik'íyú, nł'éełhi be'ádaanoł'eego, dázhó daagonohsaago nohwígonsi, la'íi il ch'ídaagonohł'aahgo bídaagonoł'áq.

¹⁵ Da'ágát'ée ndi doo šiini' hah dago la' nohwich'i' bek'e'shilchíi, binádaadołh doleełgo, Bik'ehgo'ihina'na' bilgoch'oba'íi shik'izhi' áyílaahíi bighá.

¹⁶ Okáqah yedaabik'ehi Bik'ehgo'ihina'na' yánada'iziid n'íi k'ehgo Jesus Christ bá na'isiidgo Bik'ehgo'ihina'na' bits'á'dí' yati' baa gozhóni doo Jews daanliji dahíi bil nadaagoshni', áik'ehgo doo Jews daanliji dahíi Holy Spirit bee hadaadelzaago Bik'ehgo'ihina'na' baa nánsnhiłgo naidiinił doleeł.

¹⁷ Bik'ehgo'ihina'na' bána'isiidhi bighá Jesus Christ biláhyú ída'oshłíi.

¹⁸ Christ shiláhyú ánát'íłhi zhá doo šiini' hah dago baa nagoshni' doleeł, shinkááyú doo Jews daanliji dahíi Bik'ehgo'ihina'na' biyati'íi yikisk'eh ádaat'eego ádaayısi, shinkááyú yakti'go hik'e' ánát'íłgo, la'íi

¹⁹ Godiyihgo be'ígóziníi hik'e' ígozigo ánágot'íłhi Christ shinkááyú ánát'íłgo, la'íi Bik'ehgo'ihina'na' biSpirit binawodíi shinkááyú na'iziidgo Jerusalemđi Ilirikamzhi' daagotahyú Christ nł'éeego baa na'goni'íi qal baa yásiłti' ni'.

²⁰ Áik'ehgo Christ doo bigózi dayú yati' baa gozhóni baa yashti'go nabik'í'isiid ni', Christ ilk'idá' bigóziyú baa yashti'yúgo, la' nnee kih bit'áah si'aanií áyílaahíi biká'gee na'ishti'íłhi k'ehgo ashne' doleeł ni'.

²¹ Áidá' bek'e'eshchiinií gáníigo, Hadín doo hwahá baa bil nagoni' dahíi bil ch'í'nah daaleeh: hadín doo hwahá ya'ikodaanzí dahíi yidaagołsi doo, nii.

²² Áik'ehgo yashti'go nashi'dint'ogú bighá ch'eh nohwich'i' dishángo asht'ji ni'.

²³ Áidá' k'adii dzaagee doo hayú yánánashtih dago, la'íi doo akh'idé łegodzaa da nohwich'i' disháh hásh'íigo,

²⁴ Spainyú déyáago nohwini'gee ch'Inshángo daanołwidistseełi hásh'íi, áigeé det'ihézhí' nohwil daagozhóógo nahétaq hik'e' Spainyú naadesdzaago shich'odaadołhnił nsj.

²⁵ K'adii Jerusalemýi Jesus daayokáqahíi bich'odaashnihiyú déyáa.

²⁶ Macedóniayú la'íi Akéyayú daagolínihíi bil daagozhóógo Jerusalemgee Jesus daayokáqahíi tédaat'iyéłhi zhaali yich'i' ádaile'.

²⁷ Da'anii yaa bil daagozhóógo ádaile'; ái da'anii baa hadais'áhi daanliji. Áigeé Jesus daayokáqahíi yaaká'dí' begoz'áni daabiyeéłhi lahzhí' doo Jews daanliji dahíi yaa daizné'hi bighá ni'godsza' biká'gee nandeełhi la' yee yich'odaaniihgo dávik'eh.

²⁸ Díi qal ashlaago zhaali bá lenáhesdlaahíi baa daadeni'áago nohwaa deshaał, Spainyú déyáago.

²⁹ Nohwaa níyáago Christ nł'éeego baa na'goni'íi bee gozhóóni ch'ída'izkaadgo bee nohwaa nsháhił bigonsi.

³⁰ Ái bighá shik'íyú, Jesus Christ nohweBik'ehn', la'íi Holy Spirit bee il daanjohíi bighá nánohwoshkqah, Bik'ehgo'ihina'na' shá nádaahohkqahgo dała' nohwil dahdaanshdoh le'.

³¹ Áik'ehgo Judéagee doo da'odłáq dahíi doo hago ádaashile' dago shá da'ohkqah; la'íi zhaali Jerusalemgee Jesus daayokáqahíi bá íla'ashlaahíi yaa bíldaagozhóógo nádaidoné'go aldó' shá da'ohkqah;

³² Áik'ehgo Bik'ehgo'ihina'na' bik'ehgo shilgozhóógo nohwaa nsháh, la'íi nohwigotahgee det'ih nohwista' nshángo nohwil hanasól.

³³ Bik'ehgo'ihina'na' be'ilch'i'gont'éełhi nohwil nliji le'. Doleełgo at'ée.

16

¹ Nohwilah, Phoebe holzéhi, bá nohwich'i' k'e'eshchii, Cenchréagee ha'ánásełhi yitahyú na'iziidih:

² Án Jesus daayokaqáahí k'ehgo nohweBik'ehñ biláhyú k'ídaahoh'ñii, lá'íi shich'odaahñiih nohwilñiiyúgo bich'odaahñiih: án lániih yich'odaazni', shíí áddó' shich'ozni'.

³ Priscilla hik'e Áquila, Christ Jesus biláhyú shich'odaahñii, Gozhóó, shá daabildohñii.

⁴ Ái shighá goyéégo bich'í' nadaagoyaa, dásdozhá shighá nanezna', ái ba'ihénsj; lá'íi hayú doo Jews daanlji dahíi ha'ánátséhií nagozñilyú ínashood dawa ya'ihédaanzj áddó'.

⁵ Ái bigowayú ínashood da'okaqángo íla'ánát'íiíi dawa áddó', Gozhóó, shá daabildohñii. Epenétus, dázho shíi nzhónihíi, Gozhóó, shá daabildohñii, án Akéyayú dantsé Christ yich'í' dahiyáhi.

⁶ Mary, Gozhóó, shá daabildohñii, án nyeeego nohwá na'iziid ni'.

⁷ Andronikas hik'e Junia, bíl hat'íihi, bíl ha'áshjéd n'íi, Gozhóó, shá daabildohñii, ái Jesus binadaal'a'á itah daanlji, daach'ínsíni ádaat'ee, ái dashíntsé Christ yich'í' dah hizh'ázi at'éé.

⁸ Ámplias, nohweBik'ehñ biláhyú shíi nzhóni, Gozhóó, shá daabildohñii.

⁹ Úrbane, Christ biláhyú nohwich'odaahñii, lá'íi Stákis shíi nzhóni, Gozhóó, shá daabildohñii.

¹⁰ Apéles, Christ bíl dábi'ehi, Gozhóó, shá daabildohñii. Aristobúlus yíi daagolíníi áddó', Gozhóó, shá daabildohñii.

¹¹ Heródion, bíl hat'íihi, Gozhóó, shá daabildohñii. Narcíssus yíi daagolíníi, nohwe-Bik'ehñ daayokaqáahí, Gozhóó, shá daabildohñii.

¹² Tryfina hik'e Tryfósa, nohweBik'ehñ yánada'iziidi, Gozhóó, shá daabildohñii. Pérsis, bíl daach'izhóni, nohweBik'ehñ lqángo yána'iziidi áddó', Gozhóó, shá daabildohñii.

¹³ Rufus, nohweBik'ehñ habilitíníi, Gozhóó, shá daabildohñii, án báqáhií, shíi áddó' shimaa bikhishñii, Gozhóó, shá daabildohñii.

¹⁴ Asýncritus, Phlégon, Hérmes, Pátrobas, lá'íi Hérmes, Gozhóó, shá daabildohñii, nohwik'isyú yíi nakaihií áddó'.

¹⁵ Philólogus hik'e Julia, Nérius hik'e bilah, Olýmpas lá'íi Jesus daayokaqáahí yíi nakaihií dawa, Gozhóó, shá daabildohñii.

¹⁶ Daagodinolsjgo daalohts'qs le'. Christ daayokaqángo ha'ánátséhií nagozñilíi, Gozhóó, daanohwilñii.

¹⁷ Shik'íiyú, nadaanohwoshkqáq, hadín nohwil ch'ígon'áqáhií yídaago'áq n'íi délahgota nohwil ch'ídaago'áahgo ílch'ínohwiníiíi lá'íi nohwich'í' daagodiikshíi, daat'éhi ádaat'íi shíiíi bídaagonolsjigo bits'á zhí' ádaanoht'ee.

¹⁸ Ágádaat'eehií Jesus Christ nohweBik'ehñ doo yánada'iziidihi at'éé da, daabibid zhá yaa natsidaakees; ái nlt'éégo ádaañii ndihíi, lá'íi nzhóqgo hanádaadzih ndihíi doo daagoyáq dahíi k'izédaabidiniil.

¹⁹ Bik'ehgo'ihí'nañ bikisk'eh ádaanoht'eehií nnee dawa yídaagolsjhií bighá nohwaa shíi gozhóó; áidá' nlt'éégo ágot'eehií zhá bich'í' daagonohsáqgo, lá'íi ncho'qgo ágot'eehií doo bídaagonolsj dago hasht'íi.

²⁰ Bik'ehgo'ihí'nañ be'ílch'í'gont'ééhií dak'adégo Satan nohwá yaa gonñeego bíledaadol'éés. Jesus Christ nohweBik'ehñ bílgoch'oba'íi bee nohwich'í' goz'áq le'. Doleelgo at'éé.

²¹ Timotheus, bíl na'isiidíi, lá'íi Lúcius, Jason, lá'íi Sosípater, bíl hat'íihi, Gozhóó, daanohwilñii.

²² Shíi, Tértius, díi naltsoosíi Paul bá k'e'shikchínihi, nohweBik'ehñ biláhyú, Gozhóó, nohwildishñii.

²³ Gáius goljjege sidáá, dzaqagee ínashood íla'ánát'íiíh, án, Gozhóó, daanohwilñii. Erástus, dzaq kñh goznilgee zhaali yaa sidaahíi, lá'íi Quártus, nohwik'isn, áddó', Gozhóó, daanohwilñii.

²⁴ Jesus Christ nohweBik'ehñ bílgoch'oba'íi daanohwigha bee nohwich'í' goz'áq le'. Doleelgo at'éé.

²⁵ Yati' baa gozhóni baa nagoshñ'íi, ái Jesus Christ baa na'goni'íi bikisk'ehyú Bik'ehgo'ihí'nañ nohwinawod nohwá ánágodléhi at'éé; ni'gosdzán alzaadi' yushdí' godezt'í'go na'goni' doo bígózj da n'íi, ái Jesus Christ baa na'goni'íi, bee ch'í'nah silji.

²⁶ Ái k'adií bígózjgo alzaa, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íi bek'e'eshchiinií k'ehgo nnee íltah at'éégo hadaazt'í'íi dawa bíl na'goni', daayodlqángo yikisk'eh ádaat'ee doleelhií bighá, ái Bik'ehgo'ihí'nañ doo benogowáh dahi yegos'aanií bik'ehgo at'éé:

²⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ, án zhá goyánihi, Jesus Christ biláhyú dahazhí' ba'ihégojí le'. Doleelgo at'éé.

THE FIRST EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE CORINTHIANS

¹ Shíí, Paul, Jesus Christ binal'a'á nshlǵigo Bik'ehgo'ih'nañ háshit'ǵigo shi'dokéed, la'íí nohwik'isn Sosthenes,

² Inashood Corinthgee ha'ánátséhií bich'í' k'e'iilchii, áí Christ Jesus biláhyú godilzǵigo ádaat'eego ádaabi'deszaa, Bik'ehgo'ih'i'nañ báhadaadeszaahíí daaleehgo daabi'dokéed, la'íí dahot'éhé Jesus Christ nohweBik'ehñ bizhi' biláhyú daayokaqahíí dawa bich'í' k'e'iilchii, áñ dabíí beBik'ehñ la'íí néé nohweBik'ehñ nǵij:

³ Bik'ehgo'ih'i'nañ nohwiTaa hik'e Jesus Christ nohweBik'ehñ bits'á'dí' ilgoch'oba'íí la'íí ilch'í'gont'éehíí bee nohwich'í' goz'aa le'.

⁴ Bik'ehgo'ih'i'nañ bilgoch'oba'íí Jesus Christ biláhyú nohwaa yiné'híí bigha dá bik'ehñ oshkaqahgo nohwá ba'ihénsi;

⁵ Áñ dawahá yee nohwich'onii, yati' yee nohwich'onii, nohwigoyá' ndi nohwá ágótsi;

⁶ Áík'ehgo Christ baa nadaagohiilni'íí nohwhitahyú ndzilgo áyítsi:

⁷ Áík'ehgo yaaká'dí' nohwaa hi'né'íí doo la' binohdǵih da; Jesus Christ nohweBik'ehñ nadáhíí biba' ádaanoht'eedá':

⁸ Bik'ehgo'ih'i'nañ nołdzilgo ánohwisǵi doleel danágódzáázhí', áík'ehgo Jesus Christ nohweBik'ehñ nadáhíí bijǵi doo nt'é bee nohwaa dahgoz'aa da doleel.

⁹ Bik'ehgo'ih'i'nañ da'ánííyú át'éé, áñ biYe' Jesus Christ nohweBik'ehñ bil hǵi daanohtǵigo nohwich'í' ánniid.

¹⁰ K'adíí nánohwoshkaqah, shik'ííyú, Jesus Christ nohweBik'ehñ bizhi' biláhyú dálelt'eego yádaakti' doleelgo, nohwhitahyú doo ilts'á' ádaanoht'ee da doleelgo: áídá' nohwiini' dálelt'eego la'íí dálelt'eego natsídaahkeesgo dahaházhí' be'ádaanoht'ee le'.

¹¹ Shik'ííyú, ilch'í' nanádaagonołkaad laq, Klóe yil naháztaanií shil nadaagolni'.

¹² Gádishniigo ádishnií, la', Shíí Paul zhinéé nshlǵi; la'íí, Shíí Apółłos zhinéé nshlǵi; la'íí, Shíí Céphas zhinéé nshlǵi, la'íí, Shíí Christ zhinéé nshlǵi, daadohnií laq.

¹³ Ya' Christshá' dákwiíhi daahohiikaqah née? Ya' Paul tsǵi'lna'áhi nohwá bíheskał née? Ya' Paul bizhi' bee baptize ádaanoht'ee deszaa née?

¹⁴ Bik'ehgo'ih'i'nañ ba'ihénsi, doo la' baptize ádaanoht'ee deszaa da, Críspus hik'e Gáius zhá;

¹⁵ Baptize ánohwishlaayúgo dánko dahadín gánii, Dabíí bizhi' yee baptize ágoł'íí.

¹⁶ Áídá' Stéphanas bil daagolíníí baptize ashlaa aldó': ba'ashhah la' baptize ashlaa shǵií doo bígonsǵi da.

¹⁷ Christ doo baptize ash'ǵigo shin'a' da, áídá' yati' baa gozhóni baa nagoshni'go shin'a': doo yati' goyáanií bee yashti' da, áík'ehgo yashti'yúgo dánko tsǵi'lna'áhi baa na'goni'íí doo nt'é áile' da doleel ni'.

¹⁸ Tsǵi'lna'áhi baa na'goni'íí ch'á'onehezdeehíí bich'í'yúgo déba'odlohé; áídá' néé hasdáhiikałhíí nohwich'í'yúgo Bik'ehgo'ih'i'nañ binawod at'éé.

¹⁹ Bek'e'eshchiinií gáníigo, Nnee daagoyáni bigoyá' da'ádǵigo ádaashle' doleel, nnee bil ídaagozinií aldó' doo bil ídaagozǵih dago ádaashle' doleel.

²⁰ Nnee goyáni n'íí hayú lán? Begoz'aanií ye'ik'e'ilchíhi n'íí hayú lán? Ni'gosdzán biká' ágot'eehíí ye'agodet'áhi n'íí hayú lán? Díí ni'gosdzán biká' igoyá'íí, Bik'ehgo'ih'i'nañ doo nt'é dago áyílaahi at'éé.

²¹ Bik'ehgo'ih'i'nañ góyáágo ngonkǵií lék'ehíí k'ehgo ni'gosdzán biká' nnee dabíí bigoyá'íí bee Bik'ehgo'ih'i'nañ ch'éh yídaagołsǵih, áídá' yati' baa gozhóni yaa yati'íí, ni'gosdzán biká' nnee bich'í'yúgo doo nt'é da ndi, biláhyú da'odlaanií hasdáhi'niilgo Bik'ehgo'ih'i'nañ ngon'áq.

²² Jews daanlíni godiyǵigo be'ígóziinií yiká hádaat'íí, la'íí Greeks daanlíni kogoyá' zhá yiká daadéz'íí:

²³ Áídá' néehíí Christ tsǵi'lna'áhi bíheskałíí baa nadaagohiilni', áí Jews daanlíni bidáh sizǵi, Greeks daanlíni bich'í'yúgo déba'odlohé;

²⁴ Áídá' Bik'ehgo'ih'i'nañ bich'í' ádaanniidií, Jews daanlíni la'íí Greeks daanlíni dawa yich'í'yúgo Christ, Bik'ehgo'ih'i'nañ binawodíí at'éé, la'íí Bik'ehgo'ih'i'nañ bigoyá' at'éé.

²⁵ Bik'ehgo'ih'i'nañ bigoyá'íí, ni'gosdzán biká' nnee bich'í'yúgo déba'odlohé ndi, nnee bigoyá'íí yitísigo goyáq; ni'gosdzán biká' nnee bich'í'yúgo Bik'ehgo'ih'i'nañ doo nalwod da ndi, nnee binawodíí yitísigo nalwodhi at'éé.

²⁶ Shik'ííyú, Bik'ehgo'ih'i'nañ nohwich'í' ádaanniidií baa natsídaahkees; doo hołaaqgo nnee bigoyá' bee daagonohsaa da, doo hołaaqgo dák'a'ádaanoht'ee da, doo hołaaqgo ízisigo ágot'ee zhinéego gosolǵi da:

²⁷ Ndi Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán biká' nt'é doo góyáá dahí hayihezníl, daagoyáání ídaayádaandzigo áile'hí bighá; la'í Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán doo daandzil dahí hayihezníl, nadaal-wodí ídaayádaandzigo áile'hí bighá;

²⁸ Ni'ngosdzán biká' doo ízigo ádaat'eego daagozliiní, la'í daach'ich'olaahí Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán doo begonáh dahí hayihezníl, dzaagee begoz'aaní doo nt'é dago ch'í'nah áile'hí bighá;

²⁹ Áik'ehgo nnee doo la' Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán binadzahgee ída'odlí da dolee.

³⁰ Áídá' Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán Christ Jesus bíl dala'á daano'hí, án biláhyú Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán daagondzágo ádaano'hizlaa, dá'ík'ehyú ádaant'ee, la'í godilz'igo ádaant'eego ádaano'hizlaa, án biláhyú áldó' hanádaano'hizlaa'nil;

³¹ Bek'e'eshchiiní gáníhí k'ehgo, Hadín ída'odlíhí nohweBik'eh'ni'ngosdzán yee ída'odlí le'.

2

¹ Shik'íyú, nohwa niyáádá' Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán biká' yati' d'enzhóné la'í kogoyá'í doo bee nohwich'í' yashti'go niyáá da.

² Áídá' nohwil nashkai n'dá' Jesus Christ zhá, ts'í'na'áhi biheska' n'í, baa yashti'go shiini' lasha'ni', la'íhí doo nt'é da.

³ Doo ndzil dago, nesdzidgo, la'í d'ázh' desht'ídgo nohwil nashkai ni'.

⁴ Shiyati'í la'í na'goshni'í nnee goyáni biyati' ích'í' góltsódi doo bee yashti' da ni', ndi Holy Spirit na'izidgo la'í binawod ch'í'nah áns'igo yashti' ni'.

⁵ Áik'ehgo nohwi'odla' nnee bigoyá'í bich'í'zhinéego doo bada'ohlí dago, ndi Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán binawodí bada'ohlí.

⁶ Nohwita'hyú nnee Holy Spirit bee báyán daasiliiní bich'í' igoyá' bee yádaahiilti', doo dí goldhí bits'á'dí' igoyá'í da, la'í ni'ngosdzán biká' nadaant'aahí bigoyá'í doo bee yádaahiilti' da, áí doo nt'é daaleh da:

⁷ Áídá' Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán bigoyá' doo bígóz'í da n'í, nanl'í'í bee yádaahiilti', áí Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán dabintséda' ngonch'í'igo yengon'áá l'ek'ehí, áí bee Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán bits'á'dí' anáyeti'ini' biyi' bíl daandlí dolee'hí bighá;

⁸ Áí dí ni'ngosdzán biká' nadaant'aahí doo la' yígó'sí da: yídaagó'siyúgo nohweBik'eh'ni'ngosdzán bits'á'dí' dindláad níni ts'í'na'áhi doo yídaagó'ka' at'éé da.

⁹ Bek'e'eshchiiní gáníhí k'ehgo at'éé, Konáá doo yo'í dahí, kojaa doo idits'ag dahí, la'í nnee bíj'í yune' doo hwahá be'ogowáh dahí, Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán hadí yí daanzhooní yá la'ílaa, níi.

¹⁰ Áídá' Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán biSpirit bee nohwich'í' ch'í'nah áyílaa: Holy Spirit dawahá yinel'í, Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán bits'á'dí' doo bígóz'í dahí ye'at'éehí ndí.

¹¹ Hadín nnee níni'í nnee ye'at'éehi' yígó'sí? Nnee biyi'siziiní zhá; da'áik'ehgo Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán ye'at'éehi' nnee doo la' yígó'sí da, dabí biSpirit zhá.

¹² Áik'ehgo ni'ngosdzán biká'gee spirit benagowahí doo nohwa hi'né' da, ndi Holy Spirit Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán bits'á'dí'hi nohwa hi'né'; dant'éhéta Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán nohwa ch'oba'go nohwa yiné'í bidaagonz'í dolee'hí bighá.

¹³ Áí áldó' bee yádaahiilti', doo yati' nnee bigoyá' ích'í'g'ó'aahí bee da, ndi yati' Holy Spirit nohwil ch'í'g'ó'aahí bee yádaahiilti'; Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán bits'á'dí'go ágot'eehí yaaká'dí' yati'í bee nt'éégo ch'í'nah ágo'iidle'.

¹⁴ Áídá' nnee Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán biSpirit doo ye'at'éé dahí Bik'ehgo'ihina'na'ni'ngosdzán biSpirit bits'á'dí' ágot'eehí doo náidiné' da: bí bich'í'iyúgo déba'odlohé: doo yígono'sí at'éé da, Holy Spirit binká'yú zhá yígó'síhí bighá.

¹⁵ Ndi hadín Holy Spirit ye'at'éehi' dawahá yígó'sí, áídá' dabí nnee doo Holy Spirit ye'at'éé dahí doo yígó'sini' at'éé da.

¹⁶ Hadínshá' nohweBik'eh'ni'ngosdzán binatsekesí yígó'sí, bíl ch'í'g'ó'aah dolee'go? Doo hadín da. Áídá' n'ee Christ binatsekesí bidaagonz'í.

3

¹ Shik'íyú, Holy Spirit be'ádaanoht'eehí k'ehgo doo nohwich'í' yáoshti' at'éé da ni', ndi ni'ngosdzán be'ádaanoht'eehí k'ehgo, ánígo ínashood daasol'íhí bighá mé' daano'híhí k'ehgo nohwich'í' yashti' ni'.

² Ibe' nohwá náda'sil'síhíhí k'ehgo yati' dabígóziní bee nohwich'í' yashti' ni', its'í'í dah, áí yati' nyee'í at'éé: doo hwahá bidaagonol'síhí dahí bighá doo bee nohwich'í' yashti' da ni', dak'ad ndi doo bidaagonol'sí da.

³ T'ah ni'ngosdzán biká' ágot'eehí be'ádaanoht'ee, doo Holy Spirit be'ádaanoht'ee da: nohwita'hyú la' bíyé'hí ídáhádaht'í, ích'í' daashohkee, la'í íts'á'zhí' daahohkah, áí bighá

t'ah ni'godszań biká' ágot'eehíí be'ádaanoht'ee, la'íí ni'godszań biká' nneehíí k'ehgo t'ah nadaahkai go'íí.

⁴ La' gáníídá', Shíí Paul zhińéé nshíí; la'íí, Shíí Apollos zhińéé nshíí, nii; áík'ehgo ni'godszań biká' ágot'eehíí be'ádaanoht'ee go'íí.

⁵ Paulhúshá' hadín? Apollosíshá' hadín? Nada'iziidíí biláhyú da'osodlaqadíí zhá ndlíí, nohweBik'ehń néé daantíígee binasdzidíí nohwaa din'ááhíí k'ehgo na'idziid.

⁶ Shíhíí k'ediiláá, Apollosíí yiyaa naná'ntłshish: ndi Bik'ehgo'ihí'nań deshjeedgo áyíílaa.

⁷ Áík'ehgo hadín k'e'dileehíí dagohíí hadín naná'ntłshíí doo nt'é nlíí da; ndi Bik'ehgo'ihí'nań deshjeedgo áile'íí zhá.

⁸ K'e'dileehíí la'íí naná'ntłshíí bílgo dálekt'ee: la'íí nnee daantíígee binasdzidíí bidená bich'í' nahi'níil.

⁹ Néé Bik'ehgo'ihí'nań dała' bíl nada'idziidíí daandlíí: nohwíí Bik'ehgo'ihí'nań k'e'nlááhíí la'íí nayik'í'iziidíí daanołhíí, Bik'ehgo'ihí'nań bikíh yit'í'ihí k'ehgo ádaanoht'ee.

¹⁰ Nnee góyáni k'ih ágole'íí k'ih bit'ááh ledn'aahíí áile', ágát'éego shíí Bik'ehgo'ihí'nań bílgoch'oba'íí shaa yiné'íí bik'ehgo nohwi'odla' bit'ááh ledn'aahíí ashlaa, áidí' nnee la' yiká' hadag yit'í'ih. Áídá' nnee daantíígee hagot'éégo ágole'íí yaa goyáá le'.

¹¹ Nohwi'odla' bit'ááh ledn'aahíí ik'ídá' ágolzaa, áíhíí Jesus Christ, nnee doo la' ánágódle' at'éé da.

¹² Dahadín díí it'ááh ledn'aahíí biká' ágole'íí, óodo, béshligai, tséé ląá ílíni, ndilchi', t'oh, dagohíí t'oh náhesgani yee hadag ágole'yúgo;

¹³ Nnee daantíígee binasdzidíí ch'í'nah alne' doleeł: kaa yá'iti'íí bijíígee kə' bee ch'í'nah hileeh; nnee daantíígee binasdzidíí hago'at'ééhíí kə' bee bígozih doleeł.

¹⁴ Nnee la' hadag ágolaahíí t'ah goz'ąayúgo, bidená bich'í' nahi'níil doleeł.

¹⁵ Áídá' nnee la' binasdzidíí ąąhliđ lék'eyúgo, nt'é bich'í' nahi'níil le'at'éé n'íí baa ch'a'one': ndi bíhíí hasdábidilteeh, kə' biyi' ch'ínyááhíí k'ehgo.

¹⁶ Bik'ehgo'ihí'nań bikíh biyi' daach'okąąhíí daanołhíni ádaanoht'eehíí, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit nohwiyi' golj'íhíí bídaagonołsı' ya'?

¹⁷ Nnee la' Bik'ehgo'ihí'nań bikíh biyi' daach'okąąhíí déncho'go áyíílaa lék'eyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań da'ííhí hileehgo ábile' doleeł, Bik'ehgo'ihí'nań bikíh biyi' daach'okąąhíí godiyíhíí bighá, áí k'íhíí nohwíí daanołhíí.

¹⁸ Nnee doo la' ích'í' nach'aa da le'. Nohwitahyú nnee la' ni'godszań bigoyá' ye'at'éé ngolnıí lék'eyúgo, áí doo nt'é yígósinıí k'ehgo ádódle', áík'ehgo goyáá hileeh.

¹⁹ Díí ni'godszań biká' igoyá'íí Bik'ehgo'ihí'nań bich'í'yúgo déba'odlohé at'éé: bek'e'eshchíinií gáníí, Nnee daagondzáą daanzinií nadaach'aago nadaagokchi'íí bee Bik'ehgo'ihí'nań daabíljizh.

²⁰ La'íí gánádi'nii, NohweBik'ehń nnee daagondzáą daanzinií binatsekeesıí yígósi, doo nt'é bee alne' dago.

²¹ Áí bighá nnee doo la' bada'ohíí da le': dawahá nohwíyéhí ádaat'ee;

²² Paul, dagohíí Apollos, Cephas, dagohíí ni'godszań, ihí'naahíí, dagohíí da'itsaahíí, dawahá k'adíí daagolnı, dagohíí dawahá begonáhi, dawa nohwíyéhí ádaat'ee.

²³ Áídá' Christ bíyéé daanołhíí; Christ-híí Bik'ehgo'ihí'nań bíyéé nlíí.

4

¹ Christ yánada'iziidíí la'íí Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' doo bígózi da n'íí nt'éégo dainel'íígo yaa nadaagolnı'íí daandlíígo nohwaa nats'íikees le'.

² Áík'ehgo nnee nada'iziidíí binant'a' da'ábíniiyú ánat'íígo goz'ąą.

³ Nohwíí shaa yádaakti'yúgo, la'íí nnee aayanáltihíí shaa yałti' ndi, doo shıł hago'at'éé da; shıí ndi doo ídaayashti' da.

⁴ Déncho'égo asdzaahíí doo bígonsı' da, ndi áí bighá nt'éégo shich'í' ch'ígowáh doo dishnıi da: áídá' nohweBik'ehń zhá shaa yałti'.

⁵ Áí bighá doo hwahá biká' ngowáh dadá' doo aayádaakti' da, nohweBik'ehń nádzáągo zhá, án dawahá godíhíhíí biyi' nan'í' n'íí got'íizhı' ch'í'nah áidolił, la'íí nnee bijíí yune' yaa natsídaakesıí ch'í'nah áidolił: áík'ehgo nnee daantíígee nt'éégo ánádaat'íí lék'eyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań, Nt'éégo ánádaat'íí ni', daabílnii doleeł.

⁶ Shik'íyú, shıí hik'e Apollos bílgo nohwe'ídaagono'faah doleełgo nohwich'í' ádaayásiłti'; bek'e'eshchíinií áni'íhíí bitisgo nnee doo baa natsídaahkees da doleełgo, la'íí nohwíí nnee doo dała'á bee ídaada'ohdlíídá' la'íhíí nohwıl daancho' da doleełgo.

⁷ Hagot'éégo ląá łahgo ánt'éégo sínlíí? Nt'é ląá níyéhí doo naa hi'né'hi da lán? Naa hi'né' lék'eyúgo, nt'é bighá ída'óndlíi? Doo naa hi'né'hí k'ehgo ląá ánt'ee.

⁸ Ik'idá' dawahá daanohwíyéeé ya', ik'idá' hadaanoldzil ya', nant'an k'ehgo nadaanoht'aa, daanohwidhí ndi: nadaanoht'aahí dázhó hásh'tíí, néé aldó' nohwíl nadaant'aa doleelhí bighą.

⁹ Néé, Jesus binal'a'a daandliiní, Bik'ehgo'ihí'nań iké'yú ch'ínohwinil shí nsi, nnee natseedgo bándagost'ąhí k'ehgo: ni'godszań biká' daagolíní, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'a yaaká'yú daagolíní, la'í nnee dawa daanohwinel'ígo ádaanoht'eeszaa.

¹⁰ Néé Christ bighą nnee déba'odlohé daandlií, nohwihí Christ binkááyú daagondzą daanoht's; néé doo daandzil dahí k'ehgo nohwaa nats'ikees, nohwihí nadaanlwod daanoht's; nohwí nnee daanohwidn's, néehí daanohwich'ich'olaa.

¹¹ Dii jii t'ah shiná' la'í dibá' daandlií, nohwidiyágé ádaadhí, da'adzaayú nanohwida'dindzil, nohwigową ádaagodhgo da'íli nahiikai;

¹² Danéé nohwigan bee nada'idziid: daanohwoch'iid lęk'eyúgo bá da'ohiikąh; nohwini-idaagont's ndi bich'í dahdaandlöh:

¹³ Nchọ'go nohwaa yádaakt'í biyaa gozhó' doleelí bá hádaaht'í: ni'godszań biká' dawahá nchọ'í ch'í'ideehí daandlií k'ehgo nohwaa nats'ikees, dii jii ndi nohwíl ch'ídaagosdínihí k'ehgo nohwaa nats'ikees.

¹⁴ Dii doo bik'ee ídaayádaanohdzihí bighą nohwich'í k'e'eshchii da, áidá' shichągháshé shil daanzhooní daanohliigo nohwíl ch'ídaagons'h aahí bighą ádaanoht'ishni.

¹⁵ Christ bá nohwíl ch'ídaago'aahí gonenan doo náhóltag dayú góljishą' ndi nohwitaahtí daka'a: Christ Jesus baa yati' baa gozhóni baa nohwíl nagoshni'go nohwitaa sílji.

¹⁶ Ái bighą nádaanoht'okąh, shedaal'í le'.

¹⁷ Ái bighą Timotheus, nohweBik'ehń biláhyú shizhaazhé shil nzhogo ba'oshíhi, nohwich'í' ol'a, Christ biláhyú shi'at'e'íi bínadaagonozigo áidoliil, dáhot'éhé ha'ánázehyú be'ích'ígosh'aahí k'ehgo.

¹⁸ Doo nohwaa higháh da daanzihí bighą la' ídaada'odlii.

¹⁹ Ndi dét'ihégo nohwaa nsháh doleel, nohweBik'ehń hāt'íyúgo, áik'ehgo ái nnee ídaada'odliihí doo biyati' zhá bigonsih da, ndi binawod góljyúgo bigonsih.

²⁰ Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaní doo dayati' zhá yee ch'í'nah hit'í da, bina-wodíi yee ch'í'nah hit'í.

²¹ Hadihí be'ánsht'eego hádaaht'í? Gish be'idilt'ishé hishtijigo nohwaa nsháh née, dagohí shil daanohshogo doo hashishkee dago nohwaa nsháh née?

5

¹ Nohwitaahyú nant'í' na'ildeehí be'ádaanoht'eego nohwaa ch'ínii, agat'éégo nant'í' na'ildeehí nnee Bik'ehgo'ihí'nań doo daayokąh dahí bitahyú ndi doo hak'e begoz'ą da, kotaa bi'aahí ko'aago.

² Dázhó ídaadokąh laą, baa daahchag le'at'éhi, dii ye'ánat'íihí nohwitahdí' ch'ilt'é' doleel ni'.

³ Doo nohwitaahyú nashaa da ndi dashiini' zhá bee nohwitaahyú nshlii, áik'ehgo shináál ánagot'íihí k'ehgo ik'idá' dii nnee ánát'íidí baa yásilt'.

⁴ Jesus Christ nohweBik'ehń bizhi'íi bee íla'ádaanoht'eeyú, doo shináál da ndi shiini' bee shináálhí k'ehgo, Jesus Christ nohweBik'ehń binawod nohwíl nliigo,

⁵ Nnee ágádzahí Satan baa daadinoh'aah, bits'í biní'dinil doleelhí bighą, áik'ehgo biy'iziinií hasdągháh doleel, Jesus nohweBik'ehń nadáhí bijji.

⁶ Ídaada'ohdliihí doo nzhogo da. Ya' bání benilzoolé da'ayáhago ik'áan nást'óodíi dahot'éhé daabíndisohíshą' doo bídaagonsj da née?

⁷ Nchọ'go ánadaaht'íihí nohwitaahyú begoz'aaní bání benilzoolé doo ániidá' n'íi yó'odaahné'hí k'ehgo yó'odaagodoh'aah, áik'ehgo ániidégo ná'ist'oodhí k'ehgo daaleh, bání benilzoolé da'ádihgo bání alzaahí k'a'ádaanoht'ee doleel. Bitis-hagowáh n'íi bee bínadaaht'íihígo dibel'í bizhaazhé zesdijihí k'ehgo Christ nohwá zesdij lęk'e:

⁸ Áik'ehgo halą, lenágodágo náda'idíihí da'áik'ehgo begoz'ą le', bání benilzoolé doo ániidá' be'alzaahí doo daahidą dago, dagohí bání benilzoolé k'ehgo natsekes o'ni'hí la'í nchọ'go ágot'eehí bil alzaahí doo daahidą dago; áidá' bání benilzoolé dá'ádihgo bání alzaahí nádaahidíih le', ái bání n't'éégo la'í da'aniigo nats'ikeesi golzeego ágot'inihi.

⁹ Nant'í' nakaihí doo bil nahkai da, nohwildishniigo nohwich'í k'e'eshchíj ni':

¹⁰ Áidá' nant'í' nakaihí, dawahá dayúwehégo ídáhadaat'iiní, daan'íihí, dagohí k'e'eshchíi daayokąhí doo ínashood daanlii dahí doo ádádishni da; ái ádádishni lęk'eyúgo, ni'godszań bits'á' nohkáhyúgo zhá doo bil nahkai da doleel ni'.

¹¹ Áidá' gánohwidishniigo nohwich'í k'e'eshchii, Nnee la' ínashood daayilniihí nant'í' naghaa lęk'eyúgo, dagohí dawahá dayúwehégo ídáhát'íiní, k'e'eshchíi yokąhí, yati'

ye'okáahí, da'idlaa nt'ééhií, dagohíí aháda'i'níihíí nlií lèk'eyúgo, doo bíl nahkai da; ágádaat'eehíí doo bíl daohsáa da.

¹² Hant'é nashinł'ogo yánáltihíí ádish'íigo doo ínashood daanlií dahíí baa yashti' doleeł? Ínashood daanliiníí zhá baa yádaakti'go goz'aa.

¹³ Doo ínashood daanlií dahíí Bik'ehgo'ihí'nań zhá yánáltihíí nliigo yaa yádaakti'. Áík'ehgo nnee ncho'go ánát'íihíí nohwits'á' nokteeh.

6

¹ Nohwíí la' dahagot'éégo ílch'í' gosof'aa lèk'eyúgo, doo ídaa yágosí dago doo ínashood daanlií dahíí binadzahgee laa yałti' née, ínashood daanliiníí binadzahgee zhá laa yałti' le'at'éhi?

² Ínashood daanliiníí dahagee ni'gosdzán biká' nnee yaa yádaakti' doleełíí doo bídaagonosł da née? Ni'gosdzán biká' nnee baa yádaakti'íí nohwidáhyú begoz'aa dá, da'ayáhágo goz'áníihí baa yádaakti'go doo bik'eh shohjeed da ya'?

³ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíni baa yádaakti'íí nohwidáhyú begoz'aaníí doo bídaagonosł da gá? Áí ndi baa yádaahiłti'dá' ni'gosdzán biká' zhińéégo ágot'eehíí nł'éégo baa yádaahiłti' go'íí.

⁴ Díí ni'gosdzán biká' zhińéégo dant'éhé bighá laa yádaakti' lèk'eyúgo, nnee ínashood daanlií doo daidnłsł dahíí yaa yádaakti'go hanádaahnł née?

⁵ Díí bik'ee ídaa yádaanołdzigo ánohwishle'go ánohwildishnii. Ya' nnee góyááníí nohwitahyú doo la' da née? Doo la' bik'isyú líl dahnagos'agee yaa yałti' doleełíí yik'eh sitłł da née?

⁶ Áída' nnee la' bik'isn bílgo laa yałti'go, aayánáltihíí doo ínashood daanlií dahíí binadzahgee laa yałti'.

⁷ Áík'ehgo nohwitahyú dázhó dégocho'go goz'aa, aayánáltihíí binadzahgee laa yádaakti'híí bighá. Áída' nt'é bighá doo ch'ík'eh ánánohwi'łł da? Nt'é bighá doo ch'ík'eh nohwich'í' nadaach'aa da?

⁸ Áída' nda'olsiíh, Christ bíláhyú nohwik'isyú ndi doo bik'ehyú ádaał'íí da, bich'í' nadaach'aa.

⁹ Doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníí doo itah bíyéé daaleeh dago doo bídaagonosł da gá? Nohwich'í' na'doch'aa hela': iké' na'idaahíí, k'eshchíí daayokáahíí, nant'í' nakaihíí, nnee daanliiníí nnee yílgo doo bik'ehyú ádaat'íí dahíí,

¹⁰ Da'n'íihíí, dawahá dayúwehégo ídáhádaat'íiníí, da'idlaa nt'ééhií, yati' yeda'okáahí, la'íí ahada'i'níihíí, díí dawa Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníí doo itah bíyéé daaleeh da.

¹¹ Nohwíí la' ágádaanołt'ee ni': áída' Jesus nohweBik'ehń bizhi' bee la'íí Bik'ehgo'ihí'nań daahohiikáahíí biSpirit bíláhyú taadaanołwi'desgiz, bá hadaanołwi'deszaa, la'íí dábił'ehyú ádaanołt'ee daanołhwíłdo'nií.

¹² Dawahá shá bíl ch'í'otaa ndi doo dawa bee shich'ogo'nií da: dawahá shá bíl ch'í'otaa ndi doo la' ích'í' shiltsood da áshi'dilne' da.

¹³ Hidán nohwibid bá át'éé, la'íí nohwibid hidán bá át'éé: ndi Bik'ehgo'ihí'nań da'ála doo nt'é dago áłléh doleeł. Nohwits'íhíí doo nant'í' na'ídahíí bá át'éé da, ndi nohweBik'ehń bá át'éé, la'íí nohweBik'ehń binawodíí nohwits'í' bá át'éé.

¹⁴ Bik'ehgo'ihí'nań nohweBik'ehń naahi'na'go áyíłaa, née áłdó' binawod bee naadaahi-híí'nahgo ádaanołhwíłéł.

¹⁵ Ya' nohwits'í' Christ bíl dałá'á daanliigo at'ééhií doo bídaagonosł da gá? Áík'ehgo ya' Christ bíl dałá'á nliiníí isdzán nant'í' nagháhi bíl dałá'á ádíshłléłh née? Dah, da'aníí doo ágát'éé da doleeł.

¹⁶ Ya' nnee la' isdzán nant'í' nagháhi ya'ádidilt'íigo isdzánhíí bíl bits'í' dałá'á nadleełíí doo bídaagonosł da gá? Gáníigo dahgoz'aa, Nakihíí bits'í' dałá'á nádodleeł.

¹⁷ Áída' hadíí nohweBik'ehń ya'ádidilt'íihíí spirit dałá'á át'éé.

¹⁸ Nant'í' na'ídahíí bits'á' nadohkeeh. Nnee ni'íłsiíh la'íhíí doo bits'í' yee ni'íhłsiíh da; áída' dahadíí nant'í' nagaahíí bits'í' yee ni'íhłsiíh.

¹⁹ Ya' nohwits'íhíí Holy Spirit nohwiyi' golíiníí bikłłh biyi' daach'okáahíí ádaat'eehíí doo bídaagonosł da gá? Nohwits'íhíí Bik'ehgo'ihí'nań nohwaa yiné'íhi at'éé, doo daanołwíí nohwíyéhi ádaanołt'ee da go'íí.

²⁰ Łán izłłigo nadaanołwi'dehezniíhíí ádaanołt'ee: áí bighá Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo at'ééhií ch'í'nah ádaanołsł, nohwits'íhíí la'íí nohwiyi'siziiníí bee, áí Bik'ehgo'ihí'nań bíyéé.

7

¹ Baa shich'í' k'eda'shołchłł n'íí bee nohwich'í' k'e'ná'ishchii: Nnee doo nannee dayúgo bá nł'éé.

² Áídá' dánko nant'í' nakáhíí bighą nnee dała'á daantíígee dabíí bi'aa golíí le', la'íí isdzáné dała'á daantíígee dabíí biką' golíí le'.

³ Isdzán biką' yíl nteesh hat'ííyúgo nneehíí doo dah níi da le': la'íí nnee aldó' da'áik'ehgo bi'aa áidolií.

⁴ Isdzán doo dabíí bik'ehgo ánat'ííí da le', ndi biką' bik'ehgo: nnee addó' da'áik'ehgo doo dabíí bik'ehgo ánat'ííí da le', ndi bi'aa bik'ehgo.

⁵ Doo ích'í' a'nohchí' da, dahagee dáshiná' ohkqaahgeeyúgo zhá daazhógo ngonoh'aah; áí bikédí'go íaa naht'aash, doo ágáhoht'ííí dayúgo dánko nohwits'í yiká hát'ííí doo bidag ánoht'ee da doleehíí bighą Satan nanohwintaah doleel.

⁶ Díí nohwíl ch'ínsh'aahíí bighą nohwich'í' yashti', doo bee nohwá ngonsh'aahgo da.

⁷ Shíí ánsht'eehíí k'ehgo nnee dawa aldó' ádaat'eego hasht'íí. Áídá' nnee dała'á ntíígee bi'at'e'íhíí Bik'ehgo'íhi'nań bits'á'dí' begoz'ąą, la' nadaaneedá' la'íhíí doo nadaanee dago.

⁸ Áík'ehgo doo nadaanee dahíí la'íí isdzáné itsaa daanlííí gádaabikdshńii, Shíí k'ehgo doo nadaahnee da ndizhọ.

⁹ Áídá' na'í'neehíí bich'í' doo ích'idildíh dayúgo, ch'ík'eh nadaach'ínéh ndizhọ: nach'íneehíí shich'í'yúgo doo nt'éé da ndi na'í'neehíí bidáhzhí' ch'ííyúgo dánko nant'í' ch'idigháhíí itisgo doo nzhọ da.

¹⁰ Áídá' nadaaneehíí gádaadshńii, doo shíí da, nohweBik'ehń gáyihńii, Isdzán biką' yíl ílk'ínáot'aash hela'.

¹¹ Áídá' yíl ílk'ínát'aazh lék'eyúgo, daazhógo naghaa le', dagohíí biką' yaa nánódáh: la'íí nnee bi'aa yíl ílk'ínáot'aash hela'.

¹² La'íhíí shíí gádaadshńii, nohweBik'ehń doo gáníí da, La' nnee Christ biláhyú nohwik'isn, bi'aa doo da'odlaą da ndi, biką' odláni yíl golíígo bíl dábik'ehyúgo, yó'ayót'e' hela'.

¹³ La'íí isdzán odláni biką' doo odlaą da ndi yíl golíígo bíl dábik'ehyúgo yó'ayót'e' hela'.

¹⁴ Nnee doo odlaą dahíí bi'aa bi'odla'íhíí bighą Bik'ehgo'íhi'nań bits'á'dí'go hakodilne'íí bee bich'í' goz'ąą, la'íí isdzán doo odlaą dahíí biką' bi'odla'íhíí bighą Bik'ehgo'íhi'nań bits'á'dí'go hakodilne'íí bee bich'í' goz'ąą aldó': áík'ehgo nohwichagháshé da'ch'odlaązhí' bíl da'otag doleel, doo ágát'éé da lék'eyúgo doo da'ch'odlaązhí' bíl da'otag da doleel ní'.

¹⁵ La' doo odlaą dahíí nádilwod lék'eyúgo ch'ík'eh nádilgheed. Christ biláhyú nohwik'isn dagohíí nohwilah, bi'aa dagohíí biką' bits'á' nnyááyúgo doo daabihest'łqo da, áídá' Bik'ehgo'íhi'nań, Nkegoheń'ąągo nahkai, daanohwíhńii.

¹⁶ Isdzán, ínashood nííni, díí baa natsííkees, ninkááyú ní'aa dánko hasdábí'didołteel. Nnee, ínashood nííni, díí baa natsííkees, ninkááyú ní'aa dánko hasdábí'didołteel.

¹⁷ Nnee daantíígee Bik'ehgo'íhi'nań baa daagodez'ąąhíí k'ehgo hikaah le', nohweBik'ehń bich'í' ánniidíí k'ehgo yikísk'eh hikaah le'. Ádishńiiigo ínashood ha'ánálséh nagozńiií dawa baa goni'ąą.

¹⁸ Nnee la' Bik'ehgo'íhi'nań bich'í' ánniidá' ílk'idá' círcumcise ábi'delzaa lá née? Áí shidíí doo k'ena'óshdéh nzi da le'. Nnee la' Bik'ehgo'íhi'nań bich'í' ánniidá' doo círcumcise ábi'delzaa da lá née? Áń círcumcise ábi'dolne' hela'.

¹⁹ Círcumcise áko'delzaahíí dagohíí doo círcumcise áko'delzaa dahíí doo hago'at'éé da, Bik'ehgo'íhi'nań yengon'ááníí bikísk'eh ách'ít'éeyúgo zhá ílíí.

²⁰ Nnee daantíígee Bik'ehgo'íhi'nań bich'í' ánniidá' nt'é binasdziid lán shí n'íí dayúweh nayik'í'iziid le'.

²¹ Ya' nich'í' ánniidá' isnáh nííni lá née? Áí doo níí hago'at'éé da le': ndi ná ch'í'otąą lék'eyúgo ch'ínánádáh.

²² Dahadíń nohweBik'ehń bich'í' ánniidá' isnáh níí ndi, nohweBik'ehń binadzahgee doo isnáh nííni at'éé da: áídá' dahadíń bich'í' ánniidá' doo isnáh níí da ndi, Christ bi'isna' sílíí.

²³ Łán izlíígo nadaanohwi'dehezńiihi ádaanoht'ee; nnee zhá bi'isna' nádaahdleeł hela'.

²⁴ Shik'ííyú, nohwich'í' ánniidá' daanohtíígee hagoť'éégo nohwich'í' goz'ąą lék'eyúgo, da'ágádaanoht'eego Bik'ehgo'íhi'nań bíl daanołhíí le'.

²⁵ K'adíí ch'ík'íí doo hwahá nneh dahíí baa yashti', doo nohweBik'ehń yegos'aaníí bee da, ndi nohweBik'ehń bílgoch'oba'íí shaa yiné'go shada'olíígo áshíílaahíí bighą bee yashti'.

²⁶ Nagont'ogíí bengonyááhíí bighą dahadíń da'at'éehíí k'ehgo naghago bá nzhọ shí nsj.

²⁷ Ya' nannee née? Hagot'éégošą' bíl k'ínasht'aazh doo nńzi da. Ya' doo nannee da née? Doo isdzán biká díń'íí da le'.

²⁸ Áídá' nńpaayúgo, doo isíńtsii da; la'íí na'ílíhń nńááyúgo doo isíih da. Áídá' hadíí híł nnádaasaaníí ní'gosdzán biká' nagont'ogíí bee bich'í' nagoz'ąą doleel: áí bits'á'zhí' daanohwoshtą' hasht'íí.

²⁹ Shik'íyú, goldohgo nohwá ngont'aaní hileehgo ayáhágo godziih, nohwíldishniigo ádishni: áik'ehgo kodí' godezt'ígo hadíí bi'aa daagolíní, bi'aa doo daagolíí dahíí k'ehgo ádaat'ee le', bi'aa doo nohweBik'ehú bitisgo yaa natsídaakes dago;

³⁰ Hadíí daachagíí doo daachag dahíí k'ehgo ádaat'ee le', nt'é bighá daachagíí doo itisgo yaa natsídaakes dago; hadíí bíl daagozhóoní doo bíl daagozhóq' dahíí k'ehgo ádaat'ee le'; hadíí nada'ihniíhí doo nt'é daabiyéehí k'ehgo ádaat'ee le';

³¹ La'íí hadíí ní'goszán biká' ágot'eehíí nabik'í'iziidíí, doo áí zhá nabik'í'iziidhí k'ehgo ádaat'ee da le', díí ní'goszán biká' benagowaahí bech'igowáhi at'éehíí bighá.

³² Doo nohwiini' ląá dago nohwá hásh't'íí. Hadíí doo nañee dahíí nohweBik'ehú bich'í' zhinéégo ágot'eehíí zhá yaa natsekeesgo, nohweBik'ehú hagot'éégo yíł goyíłshóq'ogo áile'íí yaa natsekees:

³³ Áídá' nñee nañeehíí ní'goszán bich'í' zhinéégo ágot'eehíí zhá yaa natsekees, hagot'éégo bi'aa yíł goyíłshóq'ogo áile'go yaa natsekees.

³⁴ Isdzán nañeehíí hik'e isdzán doo nañee dahíí bíłgo doo let'ee da. Isdzán doo nañee dahíí nohweBik'ehú bich'í' zhinéégo ágot'eehíí yaa natsekees, hagot'éégo bits'í hik'e biyi'siziiní godilzihgo at'éégo áyíłš doleełgo: áídá' isdzán nañeehíí ní'goszán bich'í' zhinéégo ágot'eehíí yaa natsekees, hagot'éégo biká' yíł goyíłshóq'ogo áile'íí yaa natsekees.

³⁵ Díí daanohwíí nohwá nzhoggo yashtí'; doo nohwishjizhgo da, ndi nohwá nt'éehíí bighá, doo nakigo nohwiini'go da nohweBik'ehú bá nada'ohsiidhí bighá.

³⁶ Nñee la' bitsi' doo nniinéh hát'íí dahíí bighá, doo sitsi' bich'í' nt'éégo ánsht'ee da, nzi' lėk'eyúgo, la'íí na' ilíłn bayánzhi' dahiyaayúgo, la'íí na'í'neehíí bá nt'éé nziyúgo, áí doo hago'at'éé da, doo nch'og'o ánat'íłł da, ch'ík'eh nniinéh ndi nzhog.

³⁷ Áídá' nñee la' nkdzilgo tsidezkeezgo, la'íí doo nt'é daabini'ayúgo, dabíí hát'íiníí yitis nliigo, bitsi' doo nniinéh dago biini' layiiláa lėk'eyúgo nt'éégo adzaahi at'éé.

³⁸ Áik'ehgo nñee bitsi' la' nñee yaa yintííyúgo nt'éégo adzaa; áídá' doo la' nñee yaa yintíí dayúgo itisgo nt'éégo adzaa.

³⁹ Isdzán biká' daníhí'náázhi' begoz'aaníí bee líbi'dezt'og'og', ndi biká' daztsayúgo daazhógo naghaa, dabíí hát'íiníí yíł niinéh doleeł; nohweBik'ehú bíł dábi'ehyúgo zhá.

⁴⁰ Ndi itsaa nliiníí doo nnaná'náa dayúgo zhá bíł gozhóq' shí nsí; Bik'ehgo'ihí'nañ biSpirit áik'ehgo nashísiyilkees shí nsí.

8

¹ K'e'eshchín daach'okqahgo hidán baa hi'níil n'íí baa yashtí': daanohwigha hidán doo godiyih dago bidaagonlzi. Ndi shí itisgo gonsaq' ch'inziyúgo itisgo da'ich'idolteek, áídá' ilgoch'oba'íí inashod nkdzilgo ábile'.

² Dahadín shí itisgo gonsaq' ch'inziníí, bigoch'íłš le'at'éhi doo la' bigoch'íłš da.

³ Áídá' dahadín Bik'ehgo'ihí'nañ bíł nzhogoyúgo, án Bik'ehgo'ihí'nañ bígólš.

⁴ Áik'ehgo k'e'eshchín daach'okqahgo hidán baa hi'níil n'íí daach'iyaqahíí baa yashtí', k'e'eshchín doo da'aníi hínaa dago bidaagonlzi, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ dała'á zhá gólíiníí áldó' bidaagonlzi.

⁵ Yaaká'yú la'íí ní'goszán biká'yú dant'éhéta daach'okqahíí, gods daaholzehi, ląá ndi, (bich'í' daach'okqahíí ląágo, la'íí nadaant'án ląágo daagolíí ndi.)

⁶ Néé Bik'ehgo'ihí'nañ dała'á nohwá gólíí, nohwiTaa, án bits'á'dí' dawa daagolíí, la'íí án bá daahin'naa; la'íí nohweBik'ehú dała'á gólíí, Jesus Christ, án binkááyú dawa daagolíí, la'íí án binkááyú daahin'naa.

⁷ Da'ágat'éé ndi inashod doo dawa áí yidaagolš da: áídá' kú begonyaaazhi' la' k'e'eshchín zhá daach'okqahíí yidaagolš ní'; áí hidán godiyihgo at'éé daanzigo hidán k'e'eshchín daach'okqahgo baa hi'níil n'íí daayiyayúgo, yunáásyú itisgo doo daankdzil nazíí da daaleeh.

⁸ Doo hidán Bik'ehgo'ihí'nañ bit'ahgo nohwinoníí at'éé da: daahiidaayúgo doo áí bighá Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee itisgo daanjoq' da, dagohú doo daahiidaq' dayúgo doo áí bighá Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee itisgo daancho' da.

⁹ Áídá' ídaa daagonhdzaq', nohwi'odla' daankdzilhí bighá hidán k'e'eshchín baa hi'níil n'íí daahohyayúgo, dánko nñee bi'odla' doo daankdzil dahíí la' nageehgo ádaahle'.

¹⁰ Ni, hidán doo godiyihgo at'éé da bigonšini, k'e'eshchín náda'okqahé yune' mnaago nñee la', bi'odla' doo nkdzil dahíí no'íiyúgo, dánko doo hago'at'éé ląá nzigo bíí áldó' yiyaq' doleeł;

¹¹ Áik'ehgo shí itisgo gonsaq' nńzihíí bik'izhi' áí nñee bi'odla' doo nkdzil dahíí dánko ch'at'otizh, án Christ biláhyú nik'isnhi, Christ bá daztsáni.

¹² Nohwik'isn bi'odla' doo nkdzil dago doo bik'ehyú ágot'eehíí dábi'ehyú at'éé nzigo ádaabinolšgo bich'í' nch'og'og'o ánádaah't'íłłgo Christ bich'í' nch'og'og'og' ánádaah't'íłł hileeh.

¹³ Áík'ehgo hidán hishqaáhií bigha shik'isn nanago'yúgo, dánnágódzáázhí' doo itsí' náoshdaá at'éé da, shik'isn doo nanashgéeh hasht'íí dahíí bigha.

9

¹ Ya' doo Christ binal'a'a itah nshlíí da gá? Ya' doo dawahá shá bíl ch'í'otaa da gá? Ya' doo Jesus Christ nohweBik'ehí biláhyú shinasdziid daanohtíí da gá?

² La' bich'í' doo Christ binal'a'a nshlíí dayúgo, nohwíí nohwich'í' áí nshlíí go'íí: nohwe-Bik'ehí biyati' bee nohwich'í' yashti' n'íí biláhyú hasdánohwido' nílhií bigha Christ binal'a'a nshlíígo shígózi.

³ Díí bee ádáyashti', hadín nashídkidyúgo:

⁴ Ya' néé Christ binal'a'a daandliiníí da'íidaago doo nohwá goz'aa da gá?

⁵ Ya' isdzán inashood daanlíni bíl ndaan'nehgo bíl nahiikaigo doo nohwá goz'aa da gá, la' nadaal'a'ihíí, nohweBik'ehí bik'isyú, hik'e Céphas ádaadzaahíí k'ehgo?

⁶ La'íí ya' shíí hik'e Barnabas zhá behihí'naahíí bigha doo na'idziid da ndi doo hago'at'éé dagoo nohwá goz'aa gá?

⁷ Hadín dabíí na'iznilgoshá' siláada nlií? Hadín dahts'aa k'eidnláago binest'á'íí doo yiyaa dashá? Hadín dibelíí yinádez'íinií bibe' doo yidlá dashá?

⁸ Ya' dashíí zhá ádishnii gá? Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníí áldó' áníí go'íí.

⁹ Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníí Moses binkááyú nohwich'í' alzaahíí gáníígo bek'e'eshchíí, Ich'ihgee magashi t'oh nagháí nyí'í'eesíí doo bize' na'ik'eh da, nii. Ya' díí dá magashi zhá yaa natsekeesgo aníí néé?

¹⁰ Dagohíí néé nohwaa natsekeesgo aníí néé? Da'aníí nohwá bek'e'eshchíí: nnee nágodzjíííí nest'án nyoholíígo nágodzjíí, la'íí ilch'ihíí áldó' t'oh nagháí nyoholíígo at'íí.

¹¹ Áík'ehgo nohwhahyú Holy Spirit bits'á'dí' nt'ééhií bee nohwíí ch'íidaagosíit'áadá', ní'gostzán biká' nandehíí nohwaa daanohté'yúgo, ya' nohwíí dik'eh ádaagot'ee néé?

¹² La' nnee dant'éhéta bídaandíhíí nohwaa daanohté' daanohtííniigo bá goz'aa'yúgo, ya' nééhií doo ágádaan'niigo nohwá goz'aa da gá? Da'ágát'éé ndi doo hak'í ída'ónkeed da ní', Christ baa yati' baa gozhóni bídáhgee doo nadaagont'og da doleehíí bigha dawahá bidag ádaant'ee.

¹³ Kíh biyi' da'ch'okáahíí biyi' dílzíhgo ádaagot'eehií nayik'ída'iziidíí hidán Bik'ehgo'ihí'nañ baa hí'niíhíí lahzhí' daayiyáahíí ya' doo bídaagonolsí da néé? La'íí dawahá beda'okáahíí biká' dahí'niilgee nada'iziidíí hidán Bik'ehgo'ihí'nañ ágee baa hí'niíhíí lahzhí' daayiyaa áldó'.

¹⁴ Áík'ehgo hadín yati' baa gozhóni yaa nadaagoln'íí da'ái yits'á'dí' yedaahinaago nohwe-Bik'ehí bndaagoz'aa.

¹⁵ Shíí áldó' díí bee shá goz'aa ndi doo hak'í be'asdzaa da: k'adíí doo ágádaashohk'e' dishniigo nohwich'í' k'e'eshchíí da: doo shich'í' nahi'niilgo da yati' baa gozhóni baa yashti'go be'ánsht'eehií shits'á' náidoné' at'éé da, dahyúgohíí shíná' shizes-híí ndi nzhoo.

¹⁶ Yati' baa gozhóni baa nagoshn'í' ndi doo áí bigha ída'oshldíí da: áí na'idziidíí shaa det'aaahíí bigha dáshíni'aa'yú áshíéhgo, yati' baa gozhóni doo baa nagoshn'í' dayúgo goyééhií bee shich'í' goz'aa!

¹⁷ Díí na'idziidíí dashíí hást'íígo ánásh't'ííyúgo, bigha shich'í' nahi'niil: áí dá' dashíí doo hasht'íí da ndi ashle'yúgo, díí na'idziidíí shaa det'aaahíí bigha ashle'.

¹⁸ Nt'é shich'í' nahi'niil áí dá? Díínko, Christ baa yati' baa gozhóni baa nagoshn'í' dá' doo áí bigha nahi'niil da, áík'ehgo yati' baa gozhóni yaa yaht'íí nshlíígo, áí bigha shich'í' nahi'niilgo shá begoz'aa ndi doo be'ánásh't'íí da.

¹⁹ Nnee doo la' binal'a'a nshlíí da ndi, nnee dawa binal'a'a nshlíígo ádeshdlaa, nnee láágo Christ bich'í'go honshbííhíí bigha.

²⁰ Jews daanliiníí bich'í' Jew nneehíí k'ehgo ádeshdlaa, Jews daanlíni Christ bich'í'go honshbííhíí bigha; Jews bich'í' begoz'aaníí yikisk'eh ádaat'eehií k'ehgo ádeshdlaa, begoz'aaníí yikisk'eh ádaat'eehií Christ bich'í'go honshbííhíí bigha;

²¹ Jews bich'í' begoz'aaníí doo yikisk'eh ádaat'ee dahíí k'ehgo ádeshdlaa, begoz'aaníí doo yikisk'eh ádaat'ee dahíí Christ bich'í'go honshbííhíí bigha. (Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníí doo bikisk'eh ánsht'ee da doo dishnii da, ndi Christ yegos'aaníí be'ánsht'ee.)

²² Doo daanldzil dahíí bich'í' doo ndzil dahíí k'ehgo ádeshdlaa, doo daanldzil dahíí Christ bich'í'go honshbííhíí bigha: nnee dawa bich'í' dabíí k'ehgo á'densíí ní', dahagot'éégo la' hasdakáh doleehíí bigha.

²³ Áík'ehgo be'ánásh't'íí, yati' baa gozhónihíí bigha, áí bits'á'dí' shíí áldó' nohwíígo itah shiyaa gozhóó doleehíí bigha.

²⁴ Ihanách'idikahgee dawa hadíí ilhandeskaihií da'á aadilwodíí gonléé goz'aaahíí doo bídaagonolsí da néé? Áík'ehgo daagonohéehíí bigha nádohkeeh.

²⁵ Itah nagolzehíi dawahá bee ídaagodzaq, ch'ah hobíihíi daayołbíihíi bigha. Ái ch'ah hobíihíi da'sah hichqphi ndi ágádaat'íih; áidá' néehíi doo hichqphi daahonłbíihíi bigha ádaahiit'íih.

²⁶ Áik'ehgo hayú na'idzogú doo bígonsj dahíi k'ehgo doo hishwoł da; na'ínłts'iníi da'adzaayú dilts'íihíi k'ehgo doo dists'ih da:

²⁷ Áidá' shits'í hát'íinií dawa baa gonsaq, na'ínłts'íihíi k'ehgo shits'í ts'iyaa bíł onasts'í beshik'ehíi bigha; doo ágásht'íihíi dayúgo yati' baa gozhóni baa yásitihíi bikédí'go dánko shíi ndi ch'ínashi'dilt'e'.

10

¹ Shik'íyú, díi bídaagonłsj hasht'íi, daanohwitaa n'íi dawa yaak'os yitl'áah naseel lək'e, la'íi túnteel yiyi' ch'inálsáq lək'e;

² La'íi dawa yaak'os yitl'áah la'íi túnteel yiyi' ch'inálsáqgee baptize ádaako'deszaahíi k'ehgo binant'a', Moses holzéi, yilgo dala'á daazłj;

³ La'íi dawa yaak'á'dí hidánéhi daayiyáq lək'e;

⁴ La'íi dawa tsee biyi'dí' tú hálíni daayidłaq lək'e; Bik'ehgo'ihí'nań ái túhíi tsee biyi'dí' hálíjgo áyíłaa, Christ ái tseehíi k'ehgo at'éé: Christ ái nneehíi dá'aanákahyú yil daanłj lək'e.

⁵ Áidá' láni Bik'ehgo'ihí'nań doo yil daagoyłshqó da lək'e: áik'ehgo da'igolłyú neznaago ádaabi'deszaa.

⁶ Díi ánágot'íih n'íi yee nohwł ch'ígó'aahíi bigha ánágot'íih lək'e: ái nnee nchq'go ágot'eehíi hádaat'íi lək'e'ehíi k'ehgo doo hádaahiit'íi da dolee'ehíi bigha.

⁷ Ái la' k'eshchín daayokqah lək'e'ehíi k'ehgo doo ádaanoht'ee da le'; bek'e'eshchiiníi gáníihíi k'ehgo, Nnee dah dinezb'ihgo da'iyáq, la'íi da'idłaq, áid'í' náádikaahgo gotaał lək'e.

⁸ La' nant'í' nakai lək'e'ehíi k'ehgo halaq doo ágádaant'ee da le', nadiin taadn doo náhóltagyú hilt'eego dala'á jii neznaa lək'e.

⁹ La' Bik'ehgo'ihí'nań nayidaantaah lək'e'ehíi k'ehgo halaq née doo Christ nabídaantaah da le', ágádaaszaahíi bigha ch'osh bik'asda' daagoláni nadaabistseed.

¹⁰ La' Bik'ehgo'ihí'nań yaa daanet'íihíi k'ehgo doo ádaanoht'ee da le', ágádaaszaahíi na'altseedíi nadaabistseed.

¹¹ Ái yee nohwł ch'ídaago'aahíi bigha bich'í' ádaagosdzaa; la'íi nohwá bek'e'eshchij, bits'á'dí' bídaagonł'aah doleełgo, née begoldohíi bengont'íi bee nohwaa gonyáa.

¹² Áik'ehgo hadnł sızj nziłj ídaagodzaq le', dánko nadokahlíi bigha.

¹³ Nnee dawa dalahágo at'éégo nabídaadintaah, nohwíi aldó' da'áik'ehgo nanohwídaadintaah: áidá' Bik'ehgo'ihí'nań da'áníyú at'éé, áik'ehgo nt'é doo dánohwik'eh dahíi bee doo nanohwínotaaah at'éé da; ndi nanohwí'dintaahíi biyi'dí' ch'ígót'igo nohwá ágoléh, bich'í' dahdaanólqoh doleełgo.

¹⁴ Ái bigha, dážhó shł daanohshóni, k'eshchín daach'okqahíi bits'á'zh'igo ádaahne'.

¹⁵ Nnee daagoyáni bich'í' yashti'híi k'ehgo nohwich'í' yashti; daanohwíi díinko baa natsídaahkees.

¹⁶ Idee biyi' siziidíi bee daach'okqahíi ba'ihédaandzigo da'ohiikaahdá' daahiidłaqhíi, ya' ái doo Christ bidil bee itah daandłj da gá? Bani nadaahíi'né'dá' nádaahidíihíi, ya' ái doo Christ bits'íi bee itah daandłj da gá?

¹⁷ Bani dala'áhíi k'ehgo née hiidłaq ndi dala'á daandłj, bani dala'áhíi nádaahidíihíi bigha.

¹⁸ Israel hat'íi'íi ánádaat'íihíi baa natsídaahkees: Bik'ehgo'ihí'nań daach'okqahgo baa hi'níili lahzh'í' náadaiihíi, ya' do ái bee itah daanłj da gá?

¹⁹ Nt'é dishnii áidá'? K'e'eshchín da'aníihíi nłj née? Hidán k'e'eshchín baa hi'níiliíi godiyih née?

²⁰ Dah, ndi gádishnii, doo Bik'ehgo'ihí'nań daayokqah dahíi hant'é daayokqahíi yaa ndaahíniłłíi ch'iidn yaa daahíniłłíi, doo Bik'ehgo'ihí'nań da: doo ch'iidn bitah daanohłj hasht'íi da.

²¹ NohweBik'ehń bi'ide' bee da'ohdłaqdá' lahyúhíi ch'iidn bi'ide' bee doo hagot'éégo da'ohdłaq da: dilzłhgo nohweBik'ehń bíł da'ohsąqdá' lahyúhíi ch'iidn doo hagot'éégo bíł da'ohsąq da.

²² Ya' nohweBik'ehń nohwich'í' hashkeego ádaanzłj née? Ya' née bitisgo nadaanłwod née?

²³ Dawahá shá bíł ch'í'otąq ndi doo dawa bee shich'ogo'nii da: dawahá shá bíł ch'í'otąq ndi doo dawa shi'odłq'íi ndzilgo áile' da.

²⁴ Doo dakózhá nt'éhi idáhách'it'íi' da le', áidá' nnee la'íi nłt'éhi bá hách'it'íi' le'.

²⁵ Dant'éhéta its'í' nanáhi'niihgee nahíniłłíi daahsąq, hishąq shj, dagohíi doo hishąq da shj daanohsłgo doo biká'na'ídaadołkidgo da:

²⁶ Ni'godsán la'íi biká' daagolániíi dawa nohweBik'ehń bíyéehíi bigha dawa daahiidaągo dávik'eh.

²⁷ Nnee doo da'odlaq dahii la' shigowayú íinááyú nnaah nohwihnií lèk'eyúgo, la'íí akú nohwiini'yúgo, nt'éhéta nohwich'í' nniikááhíí daahsaa, hishaq shí, dagohíí doo hishaq da shí daanohsigo doo biká na'íadaadokidgo da.

²⁸ Áídá' la', Díí hidán k'e'eshchín baa hi'nili at'éé, nohwihniiyúgo, daohsaa hela', nohwil nagoln'ííí ríbigah, la'íí ch'iyaaqgo doo dávik'eh da nzhíí bighā: ni'godszań la'íí biká daagoln'ííí dawa nohweBik'ehń bíyéehíí bighā dawa daahiidaaqgo dávik'eh:

²⁹ Ch'iyaaqgo doo dávik'eh da nzhíí bighā doo dishniigo ádishnií da, áídá' nnee nií nagoln'íí ch'iyaaqgo doo dávik'eh da nzhíí bighā: gánnií shí, Hidán dawa shá bíl ch'í'otaqáda' nt'é bighā la' nnee hidán doo dawa bíl ch'í'otaqá dahii shaa néit'íí?

³⁰ Bik'ehgo'ihí'nań shaa ch'oba'go nt'éhéta hishaqáda', nt'é bighā ba'ihénsigo hishaq n'ííhí bighā ncho'go shaa yá'íí' nnií shí.

³¹ Áídá' gánohwidishnií, Da'ohsaaqgee la'íí dant'é ádaahleehgee Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihégoší doleehíí bighā ádaaht'ííh.

³² Jews daanliinií hik'e doo Jews daanlií dahii, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań daayokaqahgo ha'ánátséhií nohwiighā nanánóhdeh hela':

³³ Shíí dawa ánásh'tííhíí bee nnee dawa bíl goyilshóó hásh'tíí, doo dashíí zhá nt'ééhií ídáhásh'tíí da, ndi láni nt'ééhií bá hásh'tíí, yee hasdáadokah doleelgo.

11

¹ Shíí Christ be'esh'ííhíí k'ehgo nohwíí aldó' sheda'ol'íí le'.

² Shik'íyú, nohwa'ihédaansí, dawa bee shénaadaahniíhíí bighā, la'íí nt'é nohwil ch'í'íní'áq n'íí dánohwíl nagosisni'íí k'ehgo t'ah bikísk'eh ádaanoht'eehíí bighā.

³ Áídá' díí bidaagonáshíí hasht'íí, Christ nnee daantíígee yá sizíigo bitsits'inhíí k'ehgo nlií; la'íí nneehíí isdzáné yá sizíigo bitsits'inhíí k'ehgo nlií; la'íí aldó' Bik'ehgo'ihí'nań Christ yá sizíigo bitsits'inhíí k'ehgo nlií.

⁴ Nnee nlíni bitsits'in doo bina'deńtsóozdá' okaqahyúgo, dagohíí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yahtí'yúgo, bitsits'in doo yidnłsí dago ánát'ííh.

⁵ Áídá' isdzáné bitsits'in doo bina'deńtsóoz dago okaqahyúgo, dagohíí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yahtí'yúgo, bitsits'in doo yidnłsí dago ánát'ííh: áí isdzán bitsits'in hılzheedhíí k'ehgo at'éé.

⁶ Áik'ehgo isdzán doo bitsits'in bina'deńtsóoz dayúgo bitsizil k'ínógéesh: áídá' isdzán bitsizil k'égizhgo dagohíí hılzheedgo yik'ee ídaayándzıyúgo bitsits'in bina'deńtsóoz le'.

⁷ Nnee nlíni bitsits'in doo bina'deńtsóoz bik'eh da, Bik'ehgo'ihí'nań be'ilzaahíí nliigo ízigo ye'at'ééhií ch'í'nah áyılshíí bighā: áídá' isdzánhíí nnee ízigo ye'at'ééhií ch'í'nah áyılshí.

⁸ Nnee doo isdzán bits'á'dí' alzaa da; ndi isdzánhíí nnee bits'á'dí' alzaa.

⁹ La'íí nnee doo isdzán bá ábi'delzaa da; ndi isdzánhíí nnee bá ábi'delzaa.

¹⁰ Áí bighā isdzán bitsits'in bina'deńtsóoz bik'eh, áí biká' yidits'agíí bebígózíhíí bighā, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'dí' daagoln'íí daabo'ííhíí addó' bighā.

¹¹ Ágát'éé ndi, nohweBik'ehń binadzahgee nnee doo hagot'éégo hileeh da, isdzán da'ádíhgo, la'íí isdzán aldó' doo hagot'éégo hileeh da, nnee da'ádíhgo.

¹² Isdzán nnee bits'á'dí' ábi'delzaa, da'ágát'éégo nnee isdzán bits'á'dí' goleehgo ábi'delzaa; ndi dawahá Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' daaleehi ádaat'ee.

¹³ Dánohwíí díí nzhogo baa natsídaahkees: ya' isdzán bitsits'in doo bina'deńtsóoz dago Bik'ehgo'ihí'nań yokáqhíí dávik'eh nées?

¹⁴ Da'ádaant'eehíí bee nohwil ch'ígót'aah, nnee bitsizil nneezyúgo yik'ee ídaayándzı.

¹⁵ Áídá' isdzán bitsizil nneezií bee ba'olnłhi at'éé: bitsizilíí bitsits'in bik'eńtsóoz doleelgo baa hi'né'.

¹⁶ Áídí' nnee la' díí bighā lahadaadit'áh hádaat'ííyúgo, díínko bee bíl nadaagoln'í, ádishnií n'íí k'ehgo ádaant'ee, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań daayokaqahgo ha'ánátséhií dawa aldó' yikísk'eh ádaat'ee.

¹⁷ Áídá' díí bee nohwil nagoshni'íí nt'éégo ánadaaht'ííh doo hagot'éégo nohwildishnií da, íla'ánáht'ííhíí bits'á'dí' doo nt'éé daahleeh da, da'ítisgo ncho' daahleeh.

¹⁸ Dantsé baa yashit'íí díínko, inashood da'okaqah yune' íla'ánáht'ííhgee ilts'á'yú daahohkahgo nohwa'íkonsi; áshilniíhíí lahzhí' hoshdláq.

¹⁹ Hadíí da'anii da'odlaanií nohwitahyú bebídaagozi doleehíí bighā ilts'á'yú daahohkahíí nohwitahyú begoz'áq doo.

²⁰ Dalahágee íla'ánáht'ííhgee nohweBik'ehń doo da'anii dilzıhgo bá da'ohsaa da go'íí.

²¹ Áídá' da'ídaqgee dahale dánohwíí nohwi'idánéhi daahsaaqgo nohwa'íkonsi, nnee la' doo hwahá da'iyaa dadá': áí bighā la' shiná' daanlií, la'ihíí láqgo da'idlaq.

²² Ya' nohwiigowā nagoz'áq yune' doo da'ohsaa da gá? Dagohíí Bik'ehgo'ihí'nań daayokaqahgo ha'ánátséhií doo bíl da'otag da nées, la'íí nohwitahyú tédaat'iyéhií

ídaayádaandzigo ádaahle' née? Nt'é nohwildishñii áidá? Ya' díí bighą nohwa'ihénsigo yashti' doleeł gá? Dah, doo áík'ehgo nohwaa yashti' da.

²³ Nohwitaahyú nashaadá' nohwil ch'ígon'áá n'íi nohweBik'ehñ shil ch'ígon'áni at'éé, áí díínko, Jesus nohweBik'ehñ yik'edaanñihí bílák'edaabistíidá, da'ái bit'é'gee bán náidn'ąq:

²⁴ Áidí' ya'ihéngigo oskaqadá' ilk'edaizné'go gánñiid, Nkóh, daohsąq; díí shits'í át'éé, nohwá nehesto'i: díí bee shínáadaadoñihgo ánádaah'íil.

²⁵ Da'iyaaní bikédí'go da'ágát'éégo idee beda'iskaaní náidnkąągo gánñiid, Díí idee besikaaní shidil bee ánidégo Bik'ehgo'ihinañ hik'e nnee bilgo lángot'aaní át'éé: náda'ohdljhee bee shínáadaadoñihgo ánádaah'íil.

²⁶ Díí k'ehgo bán nádaahdljhee, la'íi díí k'ehgo idee bee náda'ohdljhee, nohweBik'ehñ daztsaaní ch'í'nah ádaanołs, nádzáázhi'.

²⁷ Áí bighą hadín doo godnłs dago díí bán yiyąyúgo, dagohíi díí nohweBik'ehñ bi'ide' bee idląyúgo, nohweBik'ehñ bits'í la'íi bidil yich'í' nihesíi.

²⁸ Áík'ehgo nnee dawa ídinel'jigo zhą bán yiyąą la'íi idee bee idląą le'.

²⁹ Hadín doo dábik'ehyú át'éé dadá' iyąyúgo la'íi idląyúgo, áí bee dabíi góyéégo ich'í'godot'áá, da'añii nohweBik'ehñ bits'í doo yidnłs dahíi bighą.

³⁰ Áí bighą nohwitaahyú láni doo nadaalwod da la'íi kaa yaa nakai, la'íi láni da'ihosh.

³¹ Néé da'añii idaadinel'jii lęk'eyúgo doo nohwaa yá'iti' da doleeł.

³² Áidá' nohwaa yá'iti' lęk'eyúgo nohweBik'ehñ nohwil ch'ídaago'aahgo nohwini-idaagodnłs, ni'godszań biká' nnee doo bil nohwil ch'ígódeeh da doleełhi bighą.

³³ Áí bighą, shik'íyú, da'ohsąągee íla'ánah'íihyúgo íhba' nasóohtąą.

³⁴ Nnee la' shiná' silii lęk'eyúgo gowayú iyąą le'; áík'ehgo íla'ánah'íihíi doo nohwil ch'ígódeeh da. La' biká nadaashídołkidi n'íi nánsdzáągo hasht'egodeshłil.

12

¹ Shik'íyú, k'adíi Holy Spirit bits'ą'dí' kaa hi'né'íi hagot'éégo at'éé shíhíi bídaagonołsñih hasht'íi.

² Bik'ehgo'ihinañ doo daahohkąąh dadá' k'e'eshchíi doo yádaakti' dahi daahohkąąhgo ch'a'onálsąą ni'íi bídaagonołs.

³ Áí bighą díí bídaagonołsñih dážhó hasht'íi, nnee la' Bik'ehgo'ihinañ biSpirit binkááyú yakti'yúgo doo Jesus bil ch'ígodini at'éé ñii da go'jii: la'íi nnee la' Holy Spirit binkááyú yakti'yúgo zhą Jesus nohweBik'ehñ nłjii ñii.

⁴ Holy Spirit bits'ą'dí' kaa hi'né'íi íltah at'éé ndi Holy Spirit dała'áhi at'éé.

⁵ Bik'ehgo'ihinañ bá na'idziidíi íltah ádaat'ee ndi nohweBik'ehñ dała'áhi.

⁶ Íltah at'éégo nnee Bik'ehgo'ihinañ yá nada'iziid, ndi Bik'ehgo'ihinañ dała'áhi nnee bíyéehíi dawa biláhyú íltah at'éégo na'iziid.

⁷ Nnee daantjige Holy Spirit binkááyú na'iziidíi baa daagodet'ąq, nnee dawa bá nzhọq doleełgo.

⁸ Áík'ehgo la' Holy Spirit binkááyú yati' góyáni baa daagodet'ąq; la'ihíi da'ái Spirit-híi binkááyú yati' bee koł ígózini baa daagodet'ąq;

⁹ La'ihíi odłą' bee daagodet'ąq, da'ái Spirit binkááyú; la'ihíi da'ái Spirit binkááyú ná'hilziihgo baa daagodet'ąq;

¹⁰ La'íi godiyihgo áná'ol'jiiigo baa daagodet'ąq; la'íi Bik'ehgo'ihinañ binkááyú yádaakti'go; la'íi spirits hago at'éhíhíi yidaagołsigo; la'íi Holy Spirit binkááyú yati' doo bígózł dahíi yee yádaakti'go; la'íi yati' doo bígózł dahíi ñiigo aníhíi yaa nanádaagołni'go baa daagodet'ąq;

¹¹ Díí dawa Spirit dała'áhi bits'ą'dí' kaa daahi'né, da'ái Spirit-híi dáhat'jige nnee daantjige yaa daagode'a'.

¹² Kots'í dała'a ndi ląyú henláá, la'íi ląyú henláá ndi kots'í dała'áhi at'éé: Christ aldó' da'ágát'éé.

¹³ Áík'ehgo Holy Spirit dała'áhi bee daanohwigha dała'ázhi' baptize ádaanohwi'deszaa, Jews daandliini dagohíi doo Jews daandlii dahíi, isnáh daandliini dagohíi doo isnáh daandlii dahíi; Holy Spirit dała'áhihi bits'ą'dí' daahiidłąągo ádaanohwi'deszaa.

¹⁴ Kots'í dała'áhi ląyú henláá, doo dała'a zhą da.

¹⁵ Kokeehíi, Shíi doo kogán nshłj dahíi bighą doo kots'í itah nshłj da, ñii lęk'eyúgo, ya' doo kots'í itah nłj da gá?

¹⁶ La'íi kojaahíi, Shíi doo koñaa nshłj dahíi bighą doo kots'í itah nshłj da, ñii lęk'eyúgo, ya' doo kots'í itah nłj da gá?

¹⁷ Kots'íhíi dawa koñaa nłjyúgo hagot'éégo ch'idits'ag? Kots'íhíi dawa koñaa nłjyúgo hagot'éégo ich'ikchijh doo?

¹⁸ Áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ dabíí há't'íhíí k'ehgo kots'í ląąyú henlááhíí daanné'gee kots'í bee hadaadeszaa.

¹⁹ Kots'í bits'ádaadehezlaahíí dala'áyúgo, hagot'éeego its'í hileeh áídá'?

²⁰ Áídá' kots'í ląąyú henláá ndi kots'íhíí dala'áhi.

²¹ Áík'ehgo kónaahíí doo hagot'éeego koganhíí, Doo hánesht'íí da, yíłñiih da; la'íí kotsits'inhíí doo hagot'éeego kokeehíí, Doo hánesht'íí da, yíłñiih da.

²² Doo ágát'ée da, kots'í ląąyú henlááhíí doo nalwod da ngolñiihíí ákóné' itah nłiigo zhą kots'í gólji:

²³ Nohwits'í ląąyú henlááhíí la' dá'ich'í'go baa natsídaahiikees ndi, áí la'ihíí bitisgo nł'éeego bíł da'ónłtag; nohwits'í ląąyú henlááhíí doo hagot'éeego nel'íí bígonedzaą dahíí dayúwehyú nł'éeego bíł da'ónłtag.

²⁴ Áídá' nohwits'í ląąyú henlááhíí daadilkọọhyú hit'jigo alzaahíí doo bíł da'ónłtag da: áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ dawa dala' ladaayizñil, doo bíł da'ónłtag dahíí dabíí nł'éeego áyítsi;

²⁵ Áík'ehgo nohwits'í ląąyú henlááhíí doo ilk'edaadi'ñiih da doleeł; áídá' nł'éeego ádaaħilzi doleełgo Bik'ehgo'ihí'nañ dala'ázhí' ladaayizñil.

²⁶ Áík'ehgo dala'á biniigonł'ée lék'eyúgo dawa ył biniidaagonł'ée; dagohíí dala'á daach'idnłsi lék'eyúgo dawa yaa bíł daagozhó doleeł.

²⁷ Áík'ehgo nohwí itah Christ bits'í daanołłji, la'íí dala'á daanołłjige ląąyú henlááhíí daanołłji.

²⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ díí k'ehgo ínashood daanliiníí bitahyú nyiirñil lék'e, dantségee bindaal'a'á daanłiigo, nakigeehíí binkááyú yádaakti'go, taagigeehíí ilch'ígó'aahgo, iké'geehíí godiyihgo ána'ol'jilgo, ná'ilziihgo, ich'onniigo, nant'an daanłiigo, la'íí Holy Spirit binkááyú yati' doo bigózi dahíí yee yádaakti'go.

²⁹ Ya' dawa Bik'ehgo'ihí'nañ bindaal'a'á daanłji née? Ya' dawa binkááyú yádaakti' née? Ya' dawa ilch'ígó'aahíí daanłji née? Ya' dawa godiyihgo ána'ol'jil née?

³⁰ Ya' dawa nná' daahliizihgo baa godet'aą née? Ya' dawa Holy Spirit binkááyú yati' doo bigózi dahíí yee yádaakti' née? Ya' dawa nt'é niigo aníhíí yaa nanádaagolni'go baa godet'aą née?

³¹ Áídá' Holy Spirit bits'á' d' kaa hi'né'íí itisgo at'éehíí zhą hádaaht'íí le': áídí' díínko itisgo ágot'éhi nohwil ch'í'nah ágóshléh.

13

¹ Nnee daanliiníí nł'éeego yádaakti'íí la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolínihíí biyati' bee yashti'sha' ndi, shil'ijóóníí da'ádihyúgo besh dilwoshé áhilt'sagií, dagohíí besh be'idot'alé lidiidilgo áhilt'sagií k'ehgo ánsht'ee.

² Bik'ehgo'ihí'nañ shinkááyú yakti'íí shaa godet'aąshą' ndi, nt'é doo bigózi da n'íí dawa bigonsishą' ndi, dawa shil'igózi'sha' ndi, la'íí shi'odla'íí bee dzil ląshł godihí'niil lék'e ndi, shil'ijóóníí da'ádihyúgo shíí doo nt'é nshłji da.

³ Dawa shiyéehíí tédaat'iyéhií baa hishñil'sha' ndi, la'íí shidi'didlidgo baa idinsht'aą lék'e ndi, shil'ijóóníí da'ádihyúgo shíí doo nt'é bee hisht'íí da.

⁴ Kol'ijóóníí nyéé lék'e ndi nzaadzhí' bidag ách'it'ée, la'íí kol' goch'oba'; la' biyéehíí doo idáhách'it'íí da; doo ida'ch'odlií da, doo ich'idilkąąh da,

⁵ Kol'ijóóníí doo nchọ'go ách'it'íí da, doo dashlzhą ch'inzi da, doo dagóshch'í' bągoch'ilchłh da, doo dénchọ'ego baa nats'ítsikees da;

⁶ Doo nchọ'go ágot'eehií baa kol' gozhó doo, áídá' da'anii ágot'eehií zhą baa kol' gozhó;

⁷ Dawa bidag ách'it'ée, dawa ch'odlaą, nł'éeehíí dawa nch'olii, dawa bich'í' dahch'idnłdọh.

⁸ Kol'ijóóníí doo áđiłh da: yunáasyú ágone'íí baa nagolni' lék'e ndi bech'igonáh; Holy Spirit binkááyú yati' doo bigózi dahíí bee yách'ilti' lék'e ndi bengowáh; bee kol' igózinii bech'igowáh.

⁹ K'adii lązhzi' zhą bídaagonłzi, hik'e yunáasyú ágone'íí lązhzi' zhą baa nadaagohiilni'.

¹⁰ Áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ ngonłchłhíí dawa lązaagee, doo dayúweh lązhzi' zhą bídaagonłzi da doo, áídá' dawa nohwil'idaagozi doleeł.

¹¹ Chągháshé nshłłđá' chągháshé k'ehgo yashti' ni', chągháshé k'ehgo doo gonsáą dago natsésekes ni': áídá' nnee silji hik'e chągháshé k'ehgo ánsht'ee n'íí shits'a' bee yó'ogoyáá ni'.

¹² K'adyúgo kát'íné doo nzhọogo biyi' got'íí dahíí biyi' daadet'íhíí k'a'at'ée, áídá' biká' ngonyáago daakiné'íhíí k'ehgo nzhọogo got'íí doleeł: k'adyúgo lązhzi' zhą bigonsi, áídá' biká' ngonyáago dawa bigonsi doleeł, dashii shigózi'hií k'ehgo.

¹³ Áík'ehgo ki'odla', hik'e nł'éeehíí nch'oholhíí, la'íí kol'ijóóníí bíłgo, díí taagihíí begoz'aą; ndi kol'ijóóníí itisgo at'éé.

14

¹ Ii ijóóníí be'ádaanoht'eego biká hádaaht'íí, la'íí Holy Spirit bits'á'dí' kaa hi'né'íí hádaaht'íí, ndi Bik'ehgo'ihí'nañ nohwinkááyú yakti'íí itisgo hádaaht'íí.

² Hadín Holy Spirit binkááyú yati' doo bigózi dahíí yee yakti'íí doo nnee yich'í' yakti' da, ndi Bik'ehgo'ihí'nañ zhá yich'í' yakti': nnee doo la' yigótsi dago; áidá' doo bigózi dahíí biyi'siziiníí yee yaa yakti'.

³ Áidá' hadín Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yakti'íí nnee yich'í' yakti', nnee bi'odla' ndzilgo áile' doleełgo, la'íí yidag yakti'go, la'íí yil goyilshóógo ánádaahidle'go.

⁴ Hadín yati' doo bigózi dahíí yee yakti'íí dabíí bi'odla' ndzilgo áile', áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yakti'íí inashood ha'ánáséhíí bi'odla' ndzilgo ádaile'.

⁵ Daanohwigha Holy Spirit nohwinkááyú yati' doo bigózi dahíí yee yakti'go hádaanoht'íí, ndi Bik'ehgo'ihí'nañ nohwinkááyú yakti'íí itisgo nohwá hásh'íí: hadín Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yakti'íí hadín yati' doo bigózi dahíí nt'é niigo anííhíí yaa nanáoln'i'yúgo zhá nt'éé, inashood ha'ánáséhíí bi'odla' ndzilgo áile' doleełhíí bighá.

⁶ Shik'ííyú, Holy Spirit shinkááyú yati' doo bigózi dahíí yee yakti'go nohwá níyááyúgo, doo nt'é bigonóksih at'éé da, Bik'ehgo'ihí'nañ shil ch'í'nah áyílaahíí nohwil ch'í'nah ádaashle'yúgo zhá, dagohíí bigonóksih nohwil nagoshni'yúgo zhá, dagohíí Bik'ehgo'ihí'nañ shinkááyú yakti'yúgo zhá, dagohíí nohwil ch'ígonsh'aahyúgo zhá.

⁷ Be'idaadot'áté, áí tsjólta la'íí béshts'óqséta, doo daahinaa da ndi anííhíí dits'ag, áidá' doo áígee aníí dayúgo, hagot'éégo nt'é idot'áléhíí bídaagoch'íksí'?

⁸ La'íí siláada bibeshdilwoshé doo áígee aníí dayúgo, hadínshá' nagonkaadhíí bighá ilch'í'íidile'?

⁹ Nohwihíí ágádaanoht'ee, yati' doo bigózi dahíí bee yádaakti'yúgo, hagot'éégo nt'é daadohniíhíí yádaagósi doleeł? Daazhógo da'íllízhí' yádaakti'.

¹⁰ Ni'godsán biká' yati' ílth at'éégo doo álch'idé da sha' ndi, dawa bigóziigo yádaakti'.

¹¹ Áík'ehgo yati' doo bigonósi dayúgo, nnee anííhíí nnee lahgo hadaazt'í' híí k'ehgo bich'í' ánsht'ee doleeł, la'íí da'áík'ehgo shich'í' at'éé doleeł.

¹² Áík'ehgo nohwíí Holy Spirit bits'á'dí' kaa hi'né'íí dázhó hádaaht'íígo, inashood ha'ánáséhíí bi'odla' ndzilgo ádaile'íí itisgo hádaaht'íí, áík'ehgo bee nada'ohsiid.

¹³ Áík'ehgo hadín Holy Spirit binkááyú yati' doo bigózi dahíí yee yakti' lèk'eyúgo, nt'é niigo anííhíí yaa nanáoln'i'híí bighá okqah le'.

¹⁴ Yati' doo bigózi dahíí bee oshkqah lèk'eyúgo, shiyi'siziiníí okqah ndi nt'é dishniigo ádishniíhíí doo bigonósi dago, doo shiini' bee oshkqah da.

¹⁵ Hagolá ashne' áidá'? Shi'yisiziiníí bee oshkqah, la'íí bigonósiigo oshkqah áldó; shiyi'siziiníí bee idish'aal, la'íí bigonósiigo áldó idish'aal.

¹⁶ Dagohíí niyi'siziiníí zhá bee Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihénzj'yúgo, nnee Christ doo hwahá nt'éégo yigótsiid dahíí onkqahgo ánniíhíí doo yigótsi dadá', hagot'éégo, Da'anii doleełgo at'éé, nii doleeł?

¹⁷ Nt'éégo ihénzjigo onkqah ndi nidits'agíí doo bich'odaasíní' da.

¹⁸ Daanohwigha nohwitiggo Holy Spirit shinkááyú yati' doo bigózi dahíí yee yakti'go Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihénj:

¹⁹ Ágát'éé ndi inashood ha'ánáséhgeee goneznán doo náhótag dayú yati' doo bigózi dahíí bee yashti'shá' ndi, yati' ashdla' yádaagósiníí nnee la' bee bil ch'ígonsh'aahíí bighá bee yashti'íí itisgo shil nt'éé.

²⁰ Shik'ííyú, nohwil ídaagozi zhinéégo doo chagháshé k'ehgo zhá be'ádaanoht'ee da le': áidá' ncho'íí zhinéégo mé'híí k'ehgo be'ádaanoht'ee, nohwil ídaagozi zhinéégo nnee báyan daasiljhií k'ehgo be'ádaanoht'ee le'.

²¹ Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníí biyi' gáníigo bek'e'eshchíí, Nnee biyati' lahgo at'éhi, la'íí nnee nanid'íí biyati' bee díí nneehíí bich'í' yashti' doo; ágát'éé ndi doo daashidits'ag da doleeł, nii, nohweBik'ehí.

²² Áík'ehgo Holy Spirit binkááyú yati' doo bigózi dahíí godiyihgo be'ígóziníí át'éé, áí da'odlaaníí doo bá alzaa da, áidá' doo da'odlaq dahíí bá alzaa: ndi Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yati'íí doo da'odlaq dahíí doo bá alzaa da, áidá' da'odlaaníí bá alzaa.

²³ Áík'ehgo inashood dawa íla'adzaadá' dawa yati' doo bigózi dahíí yee yádaakti' lèk'eyúgo, la'íí nnee la' Christ doo hwahá nt'éégo yádaagótsiid dahíí, dagohíí doo da'odlaq dahíí hah'ákaiyúgo, Nohwiini' ádaadih, daanohwihii doleełgo'íí.

²⁴ Áidá' dawa Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yádaakti' lèk'eyúgo, la' nnee doo odlaq dahíí, dagohíí Christ doo hwahá nt'éégo yigótsiid dahíí hah'ayááyúgo, bincho'íí bil ch'í'nah áile', la'íí yá'ti'íí yidezts'áqhíí bighá idiné'íí doo:

²⁵ Áík'ehgo bijíi biyi' nainí'í n'íi ch'í'nah áyílaago, Bik'ehgo'ihí'nañ yich'í' hishzhiihgo yokqah doleel, Da'aníi Bik'ehgo'ihí'nañ nohwil nlii lá, niigo.

²⁶ Hagolá ádaahne' áidá, shik'íyúy? Íla'ánáht'íhgee daanoht'ígeee la' ido'aal, la' ilch'ígó'aah, la' Holy Spirit binkááyú yati' doo bigózi dahíi yee yalti', la' bil ch'í'nah ágólziigo yaa nagolní', la' yati' doo bigózi dahíi nt'é niigo aníihíi yaa nanágołni'. Ái dawa ínashood ndzilgo nazíi doleehíi bighá ánádaht'íjil le'.

²⁷ Nnee la' yati' doo bigózi dahíi yee yádaakti' lək'eyúgo, naki dagohíi taalt'éeego zhá begoz'aa, ái bitisgo dah, dáiké'go yádaakti' le'; la'íi nt'é niigo aníihíi dała'á yaa nanágołni' le'.

²⁸ Áidá' nt'é niigo aníihíi yaa nanágołni'íi doo hak'í dayúgo, doo yádaakti' dago nht'ée, ha'ánázéh yuñe', ich'í' yádaakti'go zhá, la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ yalt'í' yádaakti'go nht'ée.

²⁹ Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yádaakti'íi naki dagohíi taalt'éeego yádaakti' le', la'ihíi nt'é daaniigo yádaakti'íi yaa natsidaakes le'.

³⁰ La' itah dahsdaahíi nt'éhéta Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí' bil ch'í'nah alzaayúgo, dantsé yalti'íi dant'éheego at'ée le'.

³¹ Áík'ehgo daanoht'ígeee Bik'ehgo'ihí'nañ nohwinkááyú yalti'íi nohwá bil ch'í'otaa, dáiké'go, daanoht'ígeee bídaagono'aah doleelgo, la'íi daanoht'ígeee nohwil daagoyilshóq doleelgo.

³² Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yádaakti'íi ídaa daagodzaago dáik'eh.

³³ Godikishíi doo Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'hi at'ée da, áidá' nkegohen'áanií zhá, Bik'ehgo'ihí'nañ bá hadaadeszaahíi, ínashood daanliinií, ha'ánálséhgee ágágot'ee.

³⁴ Ha'ánázéh yuñe' isdzáné dant'éheego ádaat'ee le': doo ákóne' yádaakti' dago bágoz'aa; da'dits'ago bágoz'aa, begoz'aanií áldó' aníihíi k'ehgo.

³⁵ Dant'éhéta yídaago'aah hádaat'íyúgo yil nadaanneehíi gowayú nayídaadikid le': isdzáné ha'ánázéh yuñe' yádaakti'yúgo bik'e'idaayágoši.

³⁶ Ya' ádishniíhíi doo nohwil dáik'eh da née? Ya' Bik'ehgo'ihí'nañ biyati'íi nohwíi nohwits'á'dí' begodeyaahi daanoht'ígeee née? Dagohíi dánohwízhá nohwaa hi'né'í daanoht'ígeee née?

³⁷ Nnee la' Bik'ehgo'ihí'nañ shinkááyú yalti', dagohíi Holy Spirit be'ánsht'ee nzíyúgo, nohwich'í' k'e'eshchiíhíi nohwe Bik'eh'no yegos'ánihi at'éehíi yígósi doleel.

³⁸ La' nnee díi doo yígósi hát'íi dahíi, dayúwehégo doo yígósi da le'.

³⁹ Áík'ehgo shik'íyúy, Bik'ehgo'ihí'nañ nohwinkááyú yalti'íi dážhó hádaht'íjil, la'íi Holy Spirit nohwinkááyú yati' doo bigózi dahíi bee yalti'íi dah doo daabildohnií da.

⁴⁰ Ha'ánázéh yuñe' doo godikish dago la'íi ilch'í'daagodinósiigo goz'aanií k'ehgo ánádaht'íjil le'.

15

¹ K'adíi shik'íyúy, yati' baa gozhóni nohwich'í' baa nagosisni' n'íi nohwil ch'í'nah ánánashdle'; ái nágodoh'aa n'íi, ái bee ndaasozi;

² Da'ái bee hasdánohwidi'niil, baa nohwil nagosisni' n'íi bínadaahníihgo daahonoht'á'yúgo; doo ágádaanoht'ee dayúgo doo da'aníigo da'osoht'á'ad da.

³ Yati' shaa hi'né'íi itisgo at'éhi nohwaa daasiné' ni', gánohwíldéniidgo, Christ nohwinch'í' bighá daztsaa, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiinií k'ehgo;

⁴ Áidí' lehíiltíjil, taagi hileehíi bijíi naadiidzaa, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiinií k'ehgo.

⁵ Áidí' Céphas bo'íi lək'e, áidí' binal'a'á nakits'adáhií áldó' daabo'íi lək'e:

⁶ Ái bikédí'go nohwik'isyú, ínashood daanliinií, ashdla' gonenadíi bitisyú dała' daabo'íi lək'e; ái dásdozhá dawa díi jii t'ah daahinaa, áidá' la' da'ilhaazh.

⁷ Ái bikédí'go James bo'íi lək'e; áidí' nadaal'a'á dawa áldó'.

⁸ Da'iké'yú shíi áldó' hiłtsaa ni', doo gonshleeh dagee gosilíihíi k'ehgo.

⁹ Nadaal'a'á dawago shíi doo bil otag dahíi nshlii, nal'a' hii k'ehgo doo shido'jii bik'eh da, Bik'ehgo'ihí'nañ daayokaaqho ha'ánálséhíi góyéego bich'í' nagosh'áá lək'ehíi bighá.

¹⁰ Bik'ehgo'ihí'nañ bilgoch'oba'íi bee ánsht'eehíi k'ehgo ánsht'ee: bilgoch'oba'íi bee shaa godet'aanií doo daazhógo shainé' da; áidá' da'des'a'íi dawa bitisgo nyeeego nasíziid: áidá' doo shíi ásh't'íi da, Bik'ehgo'ihí'nañ bilgoch'oba'íi shíi nliinií á't'íi.

¹¹ Ágát'ée ndi shíi dagohíi la' da'des'a'íi nohwich'í' yádaakti' ndi, díi k'ehgo yádaahíilti'go da'osoht'á'ad.

¹² Christ daztsaa'dí' naadiidzaago baa na'goni'dá, hagot'éeego nohwitahyú la', nanezna'íi doo naadikáh da, daadohnií?

¹³ Nanezna'íi doo naadikáh dayúgo Christ doo naadiidzaa da:

14 La'íí Christ doo naadiidzaa dayúgo, nohwił nadaagohiilni'íí doo ilíí da silíí, la'íí nohwiłodla'íí aldó' doo nt'é da silíí.

15 Nanezna'íí doo naadikáh dayúgo Bik'ehgo'ihí'nań doo Christ naadiidzaago áyíílaa da, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań baa léda'ılchoogo nohwígózi, Bik'ehgo'ihí'nań Christ naadiidzaago áyíílaa, daan'niihíí bighą.

16 Nanezna'íí doo naadikáh da lék'eyúgo, Christ aldó' doo naadiidzaa da:

17 La'íí Christ doo naadiidzaa dayúgo, nohwiłodla' doo ilíí da; áík'ehgo nohwinçó'íí t'ah biyi' nahkai.

18 Áík'ehgo Christ bił dała'á daanliigo da'ılhaazhíí aldó' ch'a'ondéeh.

19 Dadií ni'gospdzán biká'gee daahin'naago zhá Christ bee nlt'éégo ágot'eehíí ndaahóndliiyúgo, néé nnee dawa bitisgo dénohwaagoch'oba'é.

20 Áídá' da'anii Christ daztsąqadı' naadiidzaa, da'ılhoshíí bitahdí' dantsé naadiidzáhi nlii.

21 Áík'ehgo nnee dała'á biláhyú da'itsaahi bengonyááhíí k'ehgo nnee dała'á biláhyú nanezna' n'íí naadikáh doo.

22 Adam bits'ą'dí' nnee dawa nanne'híí k'ehgo Christ bił dała'á daanliinií dawa nadaahi'naa doleel.

23 Áídá' nnee dała'á daantúíígee naahikáh doleel, Christ dantsé naadiidzaahíí nlii; áí bikédí'go Christ daabiyéehíí aldó' naadikáh, dabíí nádzáágo.

24 Nadaant'aahíí dawa, la'íí yedaabik'ehgo binawod daagolíí n'íí dawa Christ da'íílii yilçhiihíí bikédí'go, áń bilalt'áhgee begoz'ąą n'íí bi'Taa, Bik'ehgo'ihí'nań, yainádi'aahdá' goldohíí bengodogaal.

25 Christ be'ina'íí dawa bikelt'ááh nni'nılzhí' yebik'eh doleeli at'éé.

26 Da'ík'é'yú be'ina' da'íílii yilçhiihíí áí da'itsaahi.

27 Bik'ehgo'ihí'nań dawahá Christ bikelt'ááhzhí' nyinńil. Áídá', Dawahá bikelt'ááhzhí' nni'nıl, niidá' hadíí bikelt'ááh dawahá nyinńilíí doo itah nlii dahíí nlt'éégo bígózí.

28 Dawahá biyahzhí' alzaada', Bik'ehgo'ihí'nań dawahá biYe' biyahzhí' áyíílaa n'íí biYe' aldó' dabíí biyahzhí' ádedlaa, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań dawa yebik'eh doleel.

29 Doo ágát'éé dayúgo, daztsáni bá baptize ádaabi' – dilne'íí nt'é bighą ádaat'íi? Nanezna'íí doo naadikáh dadá' nt'éshą' bighą bá baptize ádaabi'dilne'?

30 La'íí nt'éshą' bighą dawa jii da'o'aalgee négodzidíí bidahzhí' nasiidzj?

31 Shik'íiyú, Christ Jesus biláhyú nohwee shıl gozhóóhíí bighą gánohwiłdshńii, Dawa jii da'itsaahíí bee shich'ı' goz'ąą.

32 Nnee ni'gospdzán biká' zhińeehíí yádaalti'híí k'ehgo yashti'go gádishńii, Dzilká'yú begódzidi daagolíínií Ephesusgee bił nadaagonshkaad lék'eyúgo, nt'é bee hisht'jii, nanezna'íí doo naadikáh dadá'? La' gádaanńii, Halaą da'idaą le', da'idlaą le': hiskąą dahiitsaahíí bighą.

33 Nohwich'ı' nadoch'aa hela'; nnee daançó'ihíí bił nach'ikaiyúgo nlt'éégo ách'it'ééhíí yilçhóqoh.

34 Ch'inádaanohdzid, nlt'éégo ihí'naahíí baa nánohkáh, nçhó'go ánadaahne' hela'; nohwhitahyú la' Bik'ehgo'ihí'nań doo yídaagolsı da: bik'ee idaayaadaanohdzı doleehíí bighą ádaanohwiłdshńii.

35 Áídá' nnee la' na'ıdaadiikid, Hagot'éégo nanezna' n'íí naadikáh? Bits'ı hago'at'éhi yee naadikáh doleel? daanńigo.

36 Ni, nnee doo gonyáni, nt'éhéta k'edińlaahíí ntsé datsaahíí k'ehgo alne'yúgo zhá hajéeh:

37 Hant'é hajéedíí doo áí ga'at'éhi k'edińlaa da, k'edilzií zhá k'edińlaa, t'oh naghái dagohíí laho at'éhihíí shj:

38 Hant'é hajéedíí Bik'ehgo'ihí'nań dabíí hát'jyú áile', áík'ehgo k'edilzií dała'á n'ąągo hajéédo iltah at'éégo ánołigo áile'.

39 Its'ı doo dawa lelt'ee da: la' nnee bits'ı, la'íí dawahá nadaakaihíí, la'íí lóg, la'íí dló' aldó'.

40 Its'ı la' yaaká'yú daagolíí, la'ihíí ni'gospdzán biká' daagolíí: yaaká'yúhíí be'ízisgo at'éhi doo ni'gospdzán biká'yúhíí be'ízisgo at'éhi lelt'ee da.

41 Ya'ái dásahngo bits'ą'dindláád, t'é'gona'ái dásahngo aldó' bits'ą'dindláád, ts'ıłsıpsé dásahngo bits'ą'dindláád; ts'ıłsıpsé dała'á n'ąągo laho at'éégo bits'ą'dindláád.

42 Nanezna' n'íí naadikáhíí aldó' ágát'éé. Its'ı k'edilzií k'ehgo lehi'né'íí hichóqoh, its'ı laho at'éhi yee naadikáh, doo daahichóqohi da.

43 Its'ı doo ilíigo lehi'né' n'íí ízigo at'éégo nádidángo alne': doo nalwodgo lehi'né' n'íí binawod gołjigo nádidángo alne'.

44 Dá ni'gospdzán biká'gee kots'ihihíí lehi'né' n'íí yaaká'dí'go kots'ihihíí bee nách'ididáh. Kots'ı ni'gospdzán biká'gee gołjii, la'íí yaaká'dí'go kots'ı gołjii.

45 Gánńigo bek'e'eshçhij, Dantsé nnee alzaahíí Adam holzéhi hińaa silij; Adam iké'yúhíí spirit be'ihí'naahíí silij.

⁴⁶ Áídá' its'í yaaká'dí' gólínní doo ntsé begonyáá da, ndi its'í ní'gosdzán biká' gólínní ntsé begonyáá, áníta its'í yaaká'dí' gólínní begonyáá.

⁴⁷ Dantsé nñee alzaahi ni'gosdzán bits'á'dí' nllíj, leezh bee alzaa: ik'égee nñeehí yaaká'dí' nyáá, áń nohweBik'ehń nllíj.

⁴⁸ Ní'gosdzán biká' nñee leezh be'ádaaszaahí, dantsé nñee leezh be'alzaahí k'ehgo ádaat'ee: la'í yaaká'yú daagolínní, nñee yaaká'dí' nyááhí k'ehgo ádaat'ee.

⁴⁹ Nñee leezh be'alzaahí k'a'ádaandlǐigo daagosidǐlǐhí k'ehgo yaaká'dí' nñee áldó' k'a'ádaandlǐj doleel.

⁵⁰ Shik'íyú, díí nohwił nagoshńi', nñee daanliinní bits'í hik'e dił biłgo Bik'ehgo'ihí'nań bilahť'áhgee daanliinní doo itah daaleeh da; its'í nanne' doleelí ihí'naa doo ngonel'ąą dahí doo bíyéé daaleeh at'éé da.

⁵¹ Isąą, doo bigózi da n'í nohwił ch'í'nah ashle'; doo daanohwigha da'iilwosh da doleel, áídá' lahgo ádaant'eego ánohwi'dilne' doleel,

⁵² Dagozhch'í, ch'inesk'ohí k'ehgo, ik'é'yú beshdilwoshé ánniidgee: beshdilwoshé áńi doleel, la'í nanezna' n'í its'í doo hichqohí bee naadikángo ádolniił, la'í néé lahgo ádaant'eego ánohwi'dilne' doleel.

⁵³ Díí its'í hichqohí its'í áníidéhi doo hichqoh dahí ik'eyidleeh doleel, la'í díí its'í datsaahí its'í áníidéhi doo datsaah dahí ik'eyidleeh doleel.

⁵⁴ Áík'ehgo díí its'í hichqohí doo hichqoh dahí ik'eyiidlaago, la'í díí its'í datsaahí doo datsaah dahí ik'eyiidlaago, gánigo bek'e'eshchiinní begolne' doleel, Da'itsaah n'í baa goneznaago doo nt'é da silíj.

⁵⁵ Da'itsaahí nłini, ninawod bee nohwichąą n'í hayú begoz'ąą? Da'itsaahí nłini, gonłnéé n'í hayú goz'ąą?

⁵⁶ Nohwinchq'uhí bighą da'itsaahí nalwod; la'í begoz'aanú biláhyú nchq'ú nalwod.

⁵⁷ Áídá' Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihégoş, áń nohweBik'ehń Jesus Christ biláhyú da'itsaahí baa daagonłnééngo ánohwile'.

⁵⁸ Ái bighą, shik'íyú, shł daanohshóni, nłdzilgo nasozij, doo bits'á' daadiho'nángo da, da'ákozhą láągo nohweBik'ehń bá nada'ohsiid, nohweBik'ehń biláhyú bá nada'ohsiidí doo da'ílinéhi at'éé dago bídaagonokshí bighą.

16

¹ K'adí nñee Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahí zhaali bá ndaahohńiíhí bee nohwich'í' yashtí': Galatiayú inashood ha'ánáshéhi gábildishńii n'í k'ehgo nohwí áldó' ágádaahne'.

² Godilziní bijij dábik'ehń dała'á nohtǐjee Bik'ehgo'ihí'nań danel't'eego bee nohwich'ozni'hí k'ehgo zhaali la' k'ihzhí' ndaahohńigo ilch'í' ndaahohńiił, áík'ehgo níyáágo doo zhaali ndaahohńiił da doleel.

³ Áík'ehgo akú níyáágo nñee la' nzhqo daadohńiíhí naaltsoos baa daanohńiił, ái zhaali baa daasoné'íi Jerusalemyú daidiiné'hí bighą akú daadish'aał.

⁴ Shí áldó' akú disháh dábik'ehyúgo, akú bił dishkah.

⁵ Macedóniayú ch'ínsháh shj: Macedóniayú ch'ínsháhgo nohwaa deshaal.

⁶ Akú dét'ihézhí' nohwił nahashtą shj, dagohí da'akú sheehai shj, áík'ehgo dahayú dahnáádishdáhyú bee shich'odaahńii doleel.

⁷ Akú ch'ínsháhgo doo dét'ihézhí' nohwistsééh háshť'íi da, áídá' nohweBik'ehń háť'íyúgo nohwił nahashtą háshť'íi.

⁸ Pentecost bengonyáázhi' Éphesusgee siidáa doo.

⁹ Nł'éeego na'isiidí dahot'éhé bee shá ch'íntąą, la'í shich'í' nadaagonłkaadí láą.

¹⁰ Timótheus nohwaa nyáágo doo neldzidgo ádaanołş da le': nohweBik'ehń binasdzidií nayik'í'iziid, shí na'isiidhí k'ehgo.

¹¹ Doo hadín da'ílinégo baa natekees da le': áídá' bich'odaahńigo bił gozhqógo shich'í' dowáh: bíi hik'e shik'isyú la' áldó' shaa hikáhí nhoshlí.

¹² Nohwik'isn Apollos holzéhi, nohwik'isyú la' biłgo nohwaa hikáh dážhó háshť'íi ndi k'adyúgo doo digháh háť'íi da; ndi bá ch'ígót'í' gozłłigo nohwich'í' digháh ndi at'éé.

¹³ Daadeh'íi, nohwi'odł'íi bee nłdzilgo nasozij, býán k'ehgo ádaanoht'ee, nadaawodgo nadaasozij le'.

¹⁴ Dawa ánádaahť'íił hł daanohjqqo ánádaahť'íił le'.

¹⁵ Shik'íyú, Stéphanas bigową dągoz'ąą nt'éeego Akéyatee dantsé da'osdląągo bídaagonokş, la'í inashood daanliinní yináadaadé'łigo yaa ádaadest'ąą.

¹⁶ Nñee ágádaat'eehí hik'e nohwich'odaanńiíhí, la'í Bik'ehgo'ihí'nań bánada'iziidí dawa daadoht's'ago nánohwoshkąąh.

¹⁷ Stéphanas hik'e Fortunátas la'í Akéyas hikaihí baa shł gozhqó: nohwí doo nohkáh dagee ái hikai.

¹⁸ Shiyi'siziiníí hanáyolgo ádaashiilaa, la'íí nohwíí aldó' ágádaanohwislaa: n̄nee ágádaat'eehíí daadinolsigo ba'ihédaanohsɿ.

¹⁹ Asiagee ínashood ha'ánátséhií dawa, Gozhóó, daanohwiñii. Áquila hik'e Priscilla la'íí bigowa yune' ha'ánátséhií aldó' dawa nohweBik'ehñ binkááyú, Gozhóó, daanohwiñii.

²⁰ Christ biláhyú nohwik'íiyú daanliiníí dawa, Gozhóó, daanohwiñii. Daagodinolsigo daalohts'os le'.

²¹ Shíí, Paul, Gozhóó, nohwikdishñiihíí dashíí shigan bee k'eshikchíí.

²² N̄nee la' doo Jesus Christ nohweBik'ehñ bił nzhqo dayúgo, bił ch'ígodíni at'éé. Nohwe-Bik'ehñ nánidáh.

²³ Jesus Christ nohweBik'ehñ biłgoch'oba'íí bee nohwil goz'ąą le'.

²⁴ Christ Jesus binkááyú shł ijóóníí bee nohwich'í' goz'ąą le'. Doleelgo at'éé.

THE SECOND EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE CORINTHIANS

¹ Shíí, Paul, Bik'ehgo'ihí'nañ bik'ehgo Jesus Christ binal'a'á nshlíni, la'íí nohwik'isn Timotheus holzéhi bílgo, Bik'ehgo'ihí'nañ daayokaqahíí Corinthgee ha'ánátséhíí bich'í' k'e'iilchíí, ínashood daanliiníí dawa Akéya biyi' dahot'éhé daagolíníí bílgo:

² Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa, Jesus Christ nohweBik'ehí bílgo bílgoch'oba'íí la'íí bits'á'dí' ílch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'áq le'.

³ Bik'ehgo'ihí'nañ, Jesus Christ nohweBik'ehí bíTaa, ba'ihégoşí le', án bits'á'dí' aatét'íí begoz'áq, Bik'ehgo'ihí'nañ dawa bee hadag ánágodle'íí;

⁴ Án góyéégo nohwich'í' nagowaagee hadag ádaanochwíşí, nnee dant'éhéta bee bich'í' nadaagont'ogyúgo hadag ánádaahiidle'híí bighá, danéé Bik'ehgo'ihí'nañ hadag ádaanochwíşíhíí bee hadag ánádaahiidle'go.

⁵ Christ bílgo dánohwiniigonk't'éé nt'ééhíí k'ehgo Christ nǎdzilgo hadag da'ánohwíşí nt'éé.

⁶ Néé nohwiniigodilne' lék'eyúgo, hadag ádaanoht'ee doleelhíí la'íí hasdánohwiniil doleelhíí bigháhi at'éé, áí nohwiniigonk't'ééhíí k'ehgo nohwíí ák'dó' nohwiniigonk't'ééhíí bee hadag ádaanoht'eego ádaanochwíşí, la'íí néé hadag ánohwi'dilne' lék'eyúgo hadag ádaanoht'ee doleelhíí la'íí hasdánohwiniil doleelhíí bigháhi at'éé.

⁷ Nǎdzilgo nohwaa da'óndlii, díínko bígonlzhíí bighá, néé nohwiniigodilne'híí k'ehgo nohwíí ák'dó' nohwiniigodilne' ndi Bik'ehgo'ihí'nañ hadag ádaanochwíşíhíí k'ehgo nohwíí ák'dó' Bik'ehgo'ihí'nañ hadag ádaanochwíşí doleel.

⁸ Christ bíláhyú nohwik'íyú daano'híni, Asiayú góyéégo nohwich'í' nagoyaahíí bídaagonlşí háhiit'íí, dázhó góyéégo nohwich'í' nagoyaahíí bighá nohwinawod dásdozhá asdǎjǎgo daahiitsaah láq níidzǎj:

⁹ Da'itsaahíí bee nohwá ngot'áq níidzǎj, áidá' danéé doo ída'óndlii da, ndi Bik'ehgo'ihí'nañ nanezna'íí nádaayihíí'na'íí ba'óndlii doleelhíí bighá nohwich'í' ágodzaa.

¹⁰ Án góyéégo da'itsaahíí yits'á' nohwinil áidí' yits'á' nánohwiniil: la'íí ágánánohwidle' doleelgo ba'óndlii;

¹¹ Nohwíí ák'dó' nohwi'okaqahíí bee nohwich'odaahnii, áík'ehgo nnee láqgo nohwaa da'oskaqǎdgo hagot'éégo Bik'ehgo'ihí'nañ nohwich'ozni'íí nnee láqgo ba'ihédaanzǎj doleel.

¹² Díí baa nohwilgozhóq, díínko nohwíí yune' bígonlzi, ni'gosdzán biká' nnee bitahyú la'íí itisgo nohwíí nohwitahyú Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee da'ániigo, doo daazhógo da ánáhiit'íí, doo ni'gosdzán biká'dí' igoyá'íí bee da, Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí binkááyú ánáhiit'íí.

¹³ Daahohshííhíí la'íí dá bee nohwil ídaagoziníí zhá baa nohwich'í' k'e'iilchii; áí dahot'éhé baa nohwil ídaagozǎj doleelgo hasht'íí;

¹⁴ Ilk'idá' lahzhí' nohwidaagonlşí n'íí k'ehgo, áík'ehgo néé nohwaa nohwil gozhóqohíí k'ehgo nohwíí ák'dó' nohwaa nohwil gozhóq doleel, Jesus nohweBik'ehíí nádáhií bijǎj.

¹⁵ Áí da'ániigo bígonşíhíí bighá ntsé nohwaa nsháhgo ni', nakidn nohwil daagoyilshóq doleelgo;

¹⁶ Macedóniayú hishaalyú la'íí t'aqzhí' náshdaalgo nohwaa nsháhgo ni', áidí' Judeayú shich'odaahniiigo disháhgo ni'.

¹⁷ Ya' daazhógo ádishniigo ágádishnii lá néé? Ya' ni'gosdzán biká' nnee k'ehgo nagoshchi' néé, ya' shíí nagokigo, Ha'oh, la'íí, Dah, dishnii néé?

¹⁸ Dah, áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ da'anii nííhíí k'ehgo doo nohwil nagokigo, Ha'oh, la'íí, Dah, nohwi'n'ni da.

¹⁹ Silvánus la'íí Timotheus hik'e shíí bílgo Bik'ehgo'ihí'nañ biYe', Jesus Christ, nohwitahyú baa nohwil nadaagosilni'íí doo bíí nagokigo, Ha'oh, la'íí, Dah, nii da, áidá' án dábi'ehni, Ha'oh, nii.

²⁰ Dábik'ehni Bik'ehgo'ihí'nañ nt'éé niigo yengon'áqadá' Christ, Ha'oh, da'anii nii ni', la'íí án binkááyú, Doleelgo at'éé, daan'nii, Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihégoşí doleelgo.

²¹ Bik'ehgo'ihí'nañ néé hik'e nohwíí bílgo Christ bíl dála'á daandlǎjigo nǎdzilgo ánohwişíhi at'éé, la'íí da'án hadaanochwíílaahi at'éé;

²² Án nohwiká' da'izka'híí k'ehgo biyéé daandlǎjigo nohwííógizgo áyíílaa, la'íí nohwíí biyi' Holy Spirit nohwaidin'áq, áí Bik'ehgo'ihí'nañ nohwi'niigo yengon'áanii begolne'go ch'í'nah hileeh.

²³ Díí da'anii ádishniigo Bik'ehgo'ihí'nañ shá yígóşigo biká' ádishnii, doo nohwil daagozhóq dago ánohwishle' doo hasht'íí dahíí bighá doo hwahá Corinthyú náshdáh da.

²⁴ Doo nohwe'odlá' bee nant'aa'hí k'ehgo nohwaa natsídaakhees da, áidá' nohwil daagozhóq doleelgo nohwil nada'idziid; nohwi'odlá'íí ilk'idá' nalwod.

2

¹ Nohwaa nánáshdáhgo doo nohwil daagozhóógo ádaanochwishle'go da shiini' lashlaa.

² Doo nohwil daagozhóógo ánochwishlaayúgo hadiin' lã shil gozhóógo áshile', nohwíi zhá gónko doo nohwil daagozhóógo ánochwishlãa n'íi?

³ Ái bighã áik'ehgo nohwich'í' k'eshilchíí, nohwaa niyáágo nohwíi shil daagoyilshóó le'at'éhi doo shiini' bídaadohíihgo da; díi da'anii nohwá bígonsj, nt'é baa shil gozhóóníi nohwil ák'dó' baa nohwil daagozhóó doleel.

⁴ Nohwiche'í' k'e'shilchíídá' doo shil gozhóó da ni', shííj doo nkehen'áá da ni', la'íi hishchag ni'; doo nohwiini' daadishniihíi bighã da, áidá' dážhó shil daanochwíígo baa nohwil nagoshni'híi bighã.

⁵ Dahadíita biní'nniihyúgo, doo dashízhá shich'í' at'íi da, áidá' daanochwigha nohwich'í' at'íi, ndi doo yóiyáhgo da, doo ídaagoshi'a'go ádishnii hasht'íi da.

⁶ Nnee ágát'ééhíi lãágo nolt'eego biníidaagodohlãa n'íi da'áigee dávik'eh.

⁷ Áik'ehgo bich'í' ánadaahne'go binchó'híi bighã baa nádaagonoh'aahgo hadag ádaanołs, doo ágádaanoht'ee dayúgo, dánko dážhó itiségo ts'iyaa ábile'.

⁸ Áik'ehgo nohwil daanzhooníi bil ch'í'nah ádaahle'go nádaanochwoshkãh.

⁹ Nt'é nohwil déniiidíi bikísk'eh ádaanoht'ee shí bígonsíihíi bighã nohwich'í' k'e'shilchíí.

¹⁰ Dahadíi nchó'híi bighã baa nádaagonoh'aahíi shíi ák'dó' baa nágodinsh'aah: dant'éhéta baa nádaagoni'ááyúgo nohwíi nohwighã asht'íi, Christ binadzahgee.

¹¹ Doo ágádaant'ee dayúgo dánko ch'iidn nant'án, Satan holzéhi, nohwitis hileeh: hagot'éego nohwich'í' na'íziidíi bídaagonłz.

¹² Troasyú Christ baa yati' baa gozhóni baa yashti'yú níyáádá' nohweBik'ehú shá ch'íntáá,

¹³ Áidá' shik'isn Titus ákú doo hak'í dahíi bighã shiyi'siziini' biyi' doo ilch'í'gont'éé da ni'; áik'ehgo áidí' bits'á' dahdiyaago Macedóniayú dahnaadiisdzaa.

¹⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihégosj, án dákózhá Christ binkááyú nagon'nehgo ánohwilsi, la'íi nohwinkááyú bígozigo ádilz, ái hikãgolchíihíi k'a'at'éégo da'adzaayú benagowaa.

¹⁵ Hadíi hasdákáhíi la'íi doo hasdákáh dahíi bitahyú Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' Christ yee hikãgolchíihíi k'a'at'éégo ndlij.

¹⁶ Hadíi doo hasdákáh dahíi bich'í'yúgo golchiníi da'itsaah áidoliíhíi k'a'at'éégo ndlij; áidá' hadíi hasdákáhíi bich'í'yúgo hól golchiníi ihí'naa áidoliíhíi k'a'at'éégo ndlij. Hadíi lãá díi yinel'ãá?

¹⁷ Lãágo Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' doo da'anii ádaaniigo yaa yádaakti', áidá' née doo ágánt'ee da; née Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' da'aniiigo baa yáhiilti', Bik'ehgo'ihí'nañ nohwina'go, da'án binadzahgee Christ binkááyú yáhiilti'.

3

¹ Ya' nohwich'í' ídaayánahiilti'go godeyaa née? Ya' naltsoos née nlt'éégo nohwaa nagolnii'íi hádaah'tíi née, dagohíi nohwits'á'dí' la' naltsoos ágát'ééhíi háhiit'íi née, la' ágádaat'íihíi k'ehgo?

² Nohwíi naltsoos nlt'éégo nohwaa nagolnii'ík'a'at'éégo ádaanoht'ee, nohwíiíi biká' bek'e'eshchíi, nnee dawa daayozhíigo yídaagolsj.

³ Nohwíi naltsoos Christ yaa nagolnii'íi née áhiidlaahíi daanochwíigo bígozi, doo ink bek'e'eshchíi da, ndihíi Bik'ehgo'ihí'nañ hínáhi biSpirit bek'e'eshchíi, doo tsée nteelii' biká' da, ndihíi nnee daabíiíi biká' k'e'eshchíi.

⁴ Christ binkááyú Bik'ehgo'ihí'nañ ba'óndliihíi bighã án'nii:

⁵ Dant'é biníiil'ãahíi doo née nohwits'á'dí' benagowaa da; áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ zhá bits'á'dí' benagowáhi at'éé;

⁶ Án ánídého nohwá ngon'áání baa nagohiiln'i'go biníil'ãago ánohwilaa; doo yati' bee nohwá ngon'áání zhá baa yáhiilti' da, áidá' nt'é níigo aníihíi yaa yáhiilti', Holy Spirit nohwinkááyú yakti'go: Jews bich'í' begoz'aaníi da'itsaahíi bee nnee bángot'ãá, áidá' Holy Spirit-híi nnee ihí'naa yaa daidí'aah.

⁷ Begoz'aaníi tsée biká' k'e'eshchiini' da'itsaahíi áile' ndi dážhó bits'á'dindláádgo ben-gonyáá, áik'ehgo Israel hat'íi Moses binii' bits'á'dindláádíi bighã ch'éh daayinel'íi, bits'á'dindláádíi bech'ígonáh doleel ndi;

⁸ Ái ndi ágádaago, Holy Spirit binkááyú begoz'aaníi dážhó itisgo bits'á'dindláád doleel go'íi.

⁹ Da'itsaah áile'go begoz'aaníi bits'á'dindláád lèk'eyúgo, dávik'ehyú áile'go begoz'aaníi itisgo bits'á'dindláadi at'éé.

¹⁰ Da'aniiigo begoz'aaníi lah bits'á'dindláád n'íi, k'adíi doo bits'á'dindláád da silíi, la'íi bitisgo bits'á'dindláádíi bighã.

¹¹ Begoz'aanú bech'ígonyáá n'íí bits'á'dindláád lèk'eyúgo, doo bech'ígowáh dahíí bitisgo bits'á'dindláád go'íí.

¹² Áí ndaahóndliigo dabígó'zigo yáhiilti':

¹³ Doo Moses k'ehgo yáhiilti' da, áí Israel hat'i'i nt'é bits'á'dindláádíí édíihíí doo daayiktséh dago biniizhí' nná'ítsos:

¹⁴ Daabiini' bee doo daago'íí da silíí; áík'ehgo díí jii ndi doo ánídá' Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e bíí bilgo lángon'áni daayozhíigo binatsekeesíí biná'isti' n'íí t'ah da'ágát'ée; áí Christ binkááyú zhá yó'oltsoos.

¹⁵ Díí jii ndi Moses binaltsoos daahojíigo binatsekeesíí t'ah biná'isti' k'a'at'éego t'ah doo yídaagolsíí da.

¹⁶ Da'ágát'ée ndi nohweBik'ehñ bich'í' ách'idzaayúgo konatsekees biná'isti' n'íí k'ihzhí' yó'oltsoos.

¹⁷ NohweBik'ehñ Holy Spirit at'ée: hayú nohweBik'ehñ biSpirit nliígee daanohwigha nohwíl ch'i'otáa.

¹⁸ Daanohwigha, nohwinií doo bináda'isti' dago, kát'iné biyi'zhí' daadinéel'íihíí k'a'at'éego nohweBik'ehñ bits'á'dindláádíí daanéel'íí, áík'ehgo áñ bits'á'dindláádíí nohwits'á'dindláádgo daahiidleeh, dayúweh nohwá goldohgo, áí nohweBik'ehñ biSpirit bits'á'dí' begonáh.

4

¹ Áík'ehgo díí na'idziidíí Bik'ehgo'ihí'nañ bilgoch'oba'híí bighá nohwaa dain'áágo nyee ndi dahndòh;

² Nadaant'ígo ncho'go ágot'eehíí doo be'ánt'ee da, doo lé'uilchoogo nahiit'aash da, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' doo bee nahüich'aa da; ndi biyati' da'aníihíí ch'i'nah ánzí, áík'ehgo nnee dala'á daantíigo Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee da'áígee yáhiilti'go yídaagolsí.

³ Yati' baa gozhóni baa nagohiiln'i'íí hadín bich'í' bená'isti'yúgo, doo hwahá hasdákáh dahíí zhá bich'í' bená'isti'hi at'ée:

⁴ Ní'gosdzán biká' ágot'eehíí yebik'ehi, ch'i'idn nant'án, doo da'odlāa dahíí biini' yileda'istsooz, Christ, Bik'ehgo'ihí'nañ ye'at'éhi da'áiyihíí ye'at'éhi, baa na'goni'íí bits'á'dindláádíí doo bee bich'í' got'íí hileeh dahíí bighá.

⁵ Doo néé ídaanagohiiln'i' da, Christ Jesus nohweBik'ehñ n'ííni zhá baa nagohiiln'i'; áídá' néehíí nohwá na'idziidíí ndlíí, Jesus bighá.

⁶ Bik'ehgo'ihí'nañ, Chagolheelyune' idindláád le', nniidíí nohwííí yune' odaadezdlaad, Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dindláádíí bídaagonzííhíí bighá, áí Jesus Christ biníí biká'zhí' hit'íí.

⁷ Néé tus gosht'ish be'alzaahíí k'ehgo ánt'ee ndi áí lán ílínihíí nohwiyi' golíí, ínawod dážhó k'a'at'éhi doo néé nohwits'á'dí' da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'hi bigó'zí doleel'híí bighá.

⁸ Ít'at'at'ée'dí' nohwich'í' nagont'og ndi doo hayaa ánohwile' da; hagot'éego ánágot'íí shíhíí doo bídaagonzíí da ndi biyah daandòh;

⁹ Nohwiniigodnksí ndi doo yó'onohwidi'aah da; nkínohwidest'e' ndi doo nohwizes-híí da;

¹⁰ Jesus bi'ihí'na'íí nohwiká'zhí' hit'íí doleel'híí bighá, Jesus adzaahíí k'a'at'éego néé ndi dávik'ehñ da'itsaahíí bee nohwich'í' goz'áa.

¹¹ Nohwits'íí dadotsaahíí ndi Jesus bi'ihí'na' bee ch'i'nah doleel'híí bighá t'ah hin'naa ndi Jesus bighá nohwidi'zodeelgo baa nohwidi'det'áa.

¹² Áík'ehgo Jesus baa yáhiilti'híí bighá da'itsaahíí bee nohwich'í' goz'áa, áídá' áí bighá nohwihíí ihí'naahíí nohwaa gode'aa.

¹³ Osisdlaqádhíí bighá bá yashti', níigo k'e'eshchíí; néé áldó' da'ágát'éeego ohíidlāa, áík'ehgo ágá'dí'niigo bá yáhiilti';

¹⁴ Díí bígonzíí, hadín Jesus naadiidzaago áyíílaa n'íí, néé áldó' Jesus bilgo nádihiikáh ánohwile' doleel', áídá' dabíí binadzahgee nnohwidòñíí, nohwíí bilgo.

¹⁵ Ádaagodzahíí dawa nohwíí nohwiqhā ádaagodzaa, Bik'ehgo'ihí'nañ bilgoch'oba'íí an'odaazííhíí nnee bitahyú dayúweh nokseelgo ba'ihégosiníí áldó' dayúweh nokseel doleel', Bik'ehgo'ihí'nañ dážhó ba'ihégosí doleelgo.

¹⁶ Áí bighá doo hayaa ánohwile' da; nohwits'íí ndihit'ood ndi dajíí bígha nohwiyi'siziiníí ániidégo ánáñíí.

¹⁷ Dèt'íh nohwich'í' nadaagont'ogíí dážhó nohwaa gozhóóníí doo ngonel'áa dahi dawahá bitisgo at'éhi nohwá ích'í'yile';

¹⁸ Dawahá hit'iiníí doo néel'íí dadá' doo hit'íí dahíí zhá néel'íí: dawahá hit'iiníí bech'ígowáh; áídá' doo hit'íí dahíí dahazhí' begoz'áa.

5

¹ Díínko bídaaonlzi, ni'gosdzán biká' nohwits'í bee gowa'ogolgai k'ehgo biyi' daagondliiní nankaadgo, gowa' doo kogan be'alzaa dahí, Bik'ehgo'ihí'na' áyílaahí, yaaká'yú dahazhí' goz'áni nohwá goz'áq.

² Kogee dí' nohwits'í bee nahiikaidá' ik'edaan'nií, yaaká'yú biyi' daagondlii' doleekí bídi' daandliigo ik'edaahihidléh hádaahiit'íigo:

³ Ik'eda'iidlaayúgo dádaakchiigo doo daanohwi'diltséh le'at'éé dahí bighá hádaahiit'íi.

⁴ Dí' nohwits'í gowa'ogolgai k'a'at'éhi t'ah biyi' daagondliigo, nohwich'í' badaagont'ogí bighá ik'edaan'nií: nohwits'í diyagé k'a'at'éégo doo ídaadihi'niilgo da, ndi dayúweh nohwik'ena'izlaa hádaahiit'íi' bighá, áik'ehgo'ihí'naahí da'itsaahí yidag hadogáá.

⁵ Bik'ehgo'ihí'na' dabíí áí bighá ích'í'nohwilaa, la'í Holy Spirit nohwaidin'áq, áí bee Bik'ehgo'ihí'na' ík'idá' ánniidí da'anii begolne'go nohwil'ch'í'nah hileeh.

⁶ Áí bighá dávik'ehn bidag ádaant'ee, nohwits'íhí nohwigowáhí k'ehgo t'ah biyi' daagondliigo nohweBik'ehn doo bíl daagondliigo bídaaonlzi ndi:

⁷ (Nohwi'odla'í zhá bee hiikaah, doo daahiit'íinií bee da:)

⁸ Bidag ádaant'ee, nohwildishnií, nohwits'í bits'á'dí' dahdiniikáhgo nohweBik'ehn bíl ndaagondleehgo dázhó hádaahiit'íi.

⁹ Áik'ehgo nohwits'í biyi' daagondliiyúgo, dagohí bits'á'yú daagondliiyúgo, Bik'ehgo'ihí'na' bíl daagoyihilzhog doleehí bighá nada'idziid.

¹⁰ Daanohwigha Christ bidázhí' nkáhgo nohwaa ya'ti' doleek; nohwits'í biyi' daagondliidá' ánádaahiit'íi' n'í dávik'ehgo daanohwich'í' nahi'niil, nt'éehí dagohí nch'íita.

¹¹ Áik'ehgo nohweBik'ehn bégódzidí bígonlzi' bighá nnee bich'í' yáhiilti'go biini' bá ádaagohiideeh; hago ánt'eehí Bik'ehgo'ihí'na' yígóls; nohwí áldó' nohwijí naz'áqad' nohwidaagonols' shí.

¹² Néé doo daazhógo nohwich'í' ídaayanáhiilti' da, áidá' nohwee ída'ohí doleehí bighá nohwich'í' k'e'iilchií, áik'ehgo nnee koká'yú hago ádaanolinií zhá yee ídaada'odlí, áidá' kojí yune' begoz'áni' doo yee ídaada'odlí dahí bich'í' t'áqzhí' hanádaahdzii doleehí bighá nohwich'í' k'e'iilchií.

¹³ Nohwiini' ádi' k'a'ánondliiyúgo Bik'ehgo'ihí'na' bá áhiit'íi: nohwiini' golíyúgo nohwí nohwighá áhiit'íi.

¹⁴ Dala'á, nnee dawa yá daztsáq; áik'ehgo nnee dawa nanezna'hi at'éé bídaaonlzi' bighá Christ bíl íjóní nanohwiilaa:

¹⁵ Áí nnee dawa yá daztsáq, hadí' hínaahí doo dayúweh dabíí ídáhi'naa da doleelgo, áidá' hadí' bá daztsáqad' naadiidzaahí yá hínaa doleelgo.

¹⁶ Áí bighá kodí' godezt'i'go nnee doo la' nnee at'éé zhinéégo baa natsihiikes da: Christ nnee zhinéégo at'éégo baa natsihiikes ni' ndi, doo dayúweh nnee zhinéégo baa natsihiikes da.

¹⁷ Áik'ehgo hadí' Christ yil' dala'á nasdlí' lék'eyúgo, nnee ánidégo ánábi'delzaa: dabíntédá' ye'at'éé n'í qal' bech'ígoyáá; dawahá ánidégo ánalzaa go'íi.

¹⁸ Dí' dawa Bik'ehgo'ihí'na' bits'á'dí' begoz'áq, án Jesus Christ biláhyú bik'íí ánádaanohwisdlaa, la'í nnee hik'e Bik'ehgo'ihí'na' bíl ík'íí nádaasdlí' baa nagohiilni'go nohwaa godin'áq.

¹⁹ Díínko átdishnií, Bik'ehgo'ihí'na' Christ biláhyú nnee ni'gosdzán biká' daagolínií bik'íí ánáyidlaa, doo binch'í' bá yil' otag dago; la'í nnee bik'íí ánáyidle'í baa nagohiilni'go nohwaa godin'áq.

²⁰ Áik'ehgo Christ binal'a'á ndliigo, Bik'ehgo'ihí'na' nohwinkááyú nádaanohwokaqah: Bik'ehgo'ihí'na' bik'íí nádaahdeeh, nohwil'niigo Christ bá yáhiilti'go nánohwihiikaqah.

²¹ Christ biyi' daahidleehgo Bik'ehgo'ihí'na' dávik'ehyú at'éehí be'ádaant'ee doleehí bighá Bik'ehgo'ihí'na' Christ, doo nch'og'go at'éé n'í, néé nohwinch'í' biká'zhí' áile'go nch'og'go at'éégo áyílaa.

6

¹ Néé áldó', Bik'ehgo'ihí'na' bíl na'idziidí ndliigo, bíl goch'oba'í doo da'íljzhí' nádaadohné' da le', nohwil'niigo nánohwihiikaqah.

² (Bik'ehgo'ihí'na' gání, Yati' baa gozhóni nágodn'aahí níl ch'í'otaaqee nidesiits'áq, hasdách'igháhí bijí' nich'osiini' ni', ni: isáq, dák'ad begoz'áq; dí' jii hasdách'igháhí nohwá begoz'áq.)

³ Doo hadí' nohwighá nakaadgo da Bik'ehgo'ihí'na' bá na'idziid, bá na'idziidí doo hadí' yik'ígodi'áh da doleehí bighá:

⁴ Áídá' néé Bik'ehgo'ihí'nañ bá na'idziidíí dáhot'éhé bee nlt'éégo ánt'eego nohwígózi, nyéé ndi bidag ánt'ee, nohwich'í' nadaagont'og ndi, nyéé' nts'ag ndi, goyéégo nohwich'í' nagowaa ndi,

⁵ Hagee hánohwí'dinltsaas ndi, ha'ánánohwidilka' ndi, nohwik'i dahnádzaa ndi, nyeeego na'idziid ndi, doo ilwosh dagee, shiná' góyéeé ndi bidag ánt'ee;

⁶ Dilkqohgo ádinlzihíí bee Bik'ehgo'ihí'nañ bá na'idziidíí nlt'éégo ánt'eego nohwígózi, nohwíl'ígóziníí bee, bágohíi' aahlíí bee, nohwílgoch'oba'yíí bee, Holy Spirit bee, doo ádinl'yíí dago nohwíl'ijóóníí bee nlt'éégo ánt'eego nohwígózi,

⁷ Yati' da'aníihíí áhn'níi, Bik'ehgo'ihí'nañ binawodíí bee hin'naa, nlt'éeé zhínéégo be-nagonlkaadíí nohwigan dihe'na zhínéégo dahiitjilíí la'yíí nohwe'eshgan zhínéégo dahiitjilíí bee Bik'ehgo'ihí'nañ nlt'éégo bá na'idziidgo nohwígózi,

⁸ Hagee nnee daanohwidnlsígee dagohíí doo daanohwidnlsíí dagee, nnee nlt'éégo nohwaa yádaakt'í'gee dagohíí dénch'ogo nohwaa yádaakt'í'gee nldzilgo nasidzií; nahich'aahíí k'ehgo nohwaa natsídaakees ndi da'aníihíí be'ánt'ee;

⁹ Doo nohwígózi da ndi la'ihíí nlt'éégo nohwídaagolsí; k'azhá dahiitsaah ndi hin'naa láq; nohwíní' daadezníh ndi doo nanohwí'distseed da;

¹⁰ Doo nohwíl'gozhóq da ndi nohwíjii' biyi'dí' dábik'ehn nohwíl'gozhóq; tén'tiyéé ndi nnee láqgo hádaakdzilgo áidle'; nohwíyéeé da'ádlhgo ndi da'anii dawahá nohwíyéeé.

¹¹ Corinthgee daagonhíinií, doo nt'é nohwits'á' nan'líí dago nohwich'í' yáhiilti', nohwíjíidí' dawa bee nohwich'í' bíl ch'y'ótaq.

¹² Néé nohwíjii' yune' nohwíí nohwá goz'aa, áídá' nohwíí nohwíjii' yune' doo néé nohwá goz'aa da.

¹³ (Shichagháshé bich'í' yashtí' hii' k'ehgo nohwich'í' yashtí',) néé nohwíjii' nohwich'í' ílts'á' át'éeé, áik'ehgo bidenágo nohwíí aldó' nohwíjii' nohwich'í' ílts'á' ádaahle'.

¹⁴ Doo da'odlaq dahíí hik'e da'odlaqahíí doo bíl hidaanohwí'dest'oo da le': dábik'ehyú át'ééhií la'yíí doo dábik'ehyú át'éé dahíí hagot'éégo líl t'eké daanlíí? la'yíí idindláadíí hik'e chagohéelíí hagot'éégo dala'á nllíí?

¹⁵ Hagot'éégo Christ la'yíí ch'iidn nant'án dálekt'eego natsídaakees? Hagot'éégo odlqahíí la'yíí doo odlqahíí dahíí dala' natsídaakees?

¹⁶ Kíh' biyi' Bik'ehgo'ihí'nañ daach'okqahíí la'yíí k'e'eshchín' hagot'éégo dálekt'ee? Nohwíí Bik'ehgo'ihí'nañ hináhi bikíhíí k'ehgo daanohljí; Bik'ehgo'ihí'nañ gáníí, Shíí' áí biyi'gonshljí, la'yíí bitahyú anáshdaa; shíí Bik'ehgo'ihí'nañ nshlínihí daashokqah doleel, áí shichagháshé daanljí doleel.

¹⁷ Áí bighá bitahdí' hahkáh, sahnogo nahkai, níi, nohweBik'ehn, dant'éhéta nch'oyíí doo baa nahkai da; áik'ehgo nánohwidishníil,

¹⁸ Shíí nohwíTaa nshljí doo, nohwíí shíye'ke la'yíí shitsi'ke daanohljí doo, níi, nohwe-Bik'ehn, Dák'a'at'éhi.

7

¹ Shíí daanohshóni, áí nohwá ngot'aaadá', halaq nohwits'í la'yíí nohwíyí'siziiníí yilchqohíí dawa idaadihiilkqohgo bits'á'yú nihíikáh le', áídí' Bik'ehgo'ihí'nañ bédáaahíldzido daadinlziigo íhch'í' da'índle'.

² Nohwíjii' biyi' nohwá goz'aaqgo ádaahle'; doo hadín' bich'í' dénch'ogo ásiidzaa da, doo hadín' dénch'ogo áhiidlaa da, doo hadín' bich'í' nahíich'aa da.

³ Díí doo nohwik'idish'áhíí bighá adishníi da; Nohwíjii' biyi' daanohljí, dala' da'uitsaah doleelgo la'yíí dala' daahin'naa doleelgo, ílk'idá' nohwíkdishníi ní'.

⁴ Doo shiiní' hah' dago nohwich'í' yashtí', dážhó nohwaa da'oshlíí: nohwighá bidag ánsht'ee, néé nohwich'í' goyéégo nagowaa ndi dážhó shíí gozhóq.

⁵ Macedóniyá níit'aazhdá' nohwits'í doo hanáyoł da ní', ílch'idi' nagont'og ní'; nohwinaadyú nagonlkaad ní', la'yíí nohwíjii' biyi' néhiildzid ní'.

⁶ Da'ágát'éeé ndi Bik'ehgo'ihí'nañ, doo kol' daagozhóq dahíí kol' daagozhóqgo ánadaakodle'yíí, Titus nyaáhií bee nohwíl'gozhóqgo ánánohwiidlaa;

⁷ Doo án'nyááhíí zhá bee da, áídá' án' nohwaa bíl gozhóqgo ádaasolaahíí bee; shaa ch'íná' daasoljígo, chaał nahkaigo, la'yíí shaa daanohwiini'go Titus yaa nohwíl' napolní'dá' dážhó ítisgo shíí gozhóq ní'.

⁸ Naltsoos nohwich'í' ágoshlaa níí bighá det'ihézhí' doo nohwíl' daagozhóq dago bigosílsíid, áí bighá doo shíí gozhóq da ní': da'ágát'éeé ndi k'adíí doo shíí hago'at'éeé da.

⁹ K'adyúgo baa shíí gozhóq, doo nohwíl' daagozhóq da níí doo bighá da, áídá' doo nohwíl' daagozhóq dago nch'og'go ánadaah'tjíí níí bits'á'zhí'go ánadaasodzaahíí bighá; doo nohwíl' daagozhóq da níí Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí', áik'ehgo doo nt'é nohwits'á'ne' da, nohwich'í' k'e'shílch'íhíí bee.

¹⁰ Doo koł gozhóq dahíí Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'hi konch'ó'íí bits'á'zhí' ách'íné' ákole', áik'ehgo hasdách'ígháh, doo koł gozhóq dago ánakodle' da: áidá' ní'gosdzán biká' ágot'eehíí zhínéégo doo koł gozhóq dahíí izil'héhi at'éé.

¹¹ Doo nohwíl daagozhóq da n'íí, Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'hi, ídaagonohdzaago ádaanochwizlaahíí baa natsídaahkees, doo hadín hagot'éégo bíł daagosol'áq da hádaah't'íigo ádaanochwizlaa, nch'ó'íí bik'ee daasholch'íigo, Bik'ehgo'ihí'nań bédaaldzidgo daadinolsigo, shídih daanoht'íigo, dážhó baa daanozwiini'go, la'íí doo bik'ehyú at'éé dahíí biniidaagodol'éhgo ádaanochwizlaa! Dawa bee doo nohwaa dahgosit'áq dago bígózi.

¹² Naltsoos nohwich'í' k'e'shíłch'íí da, dagohíí nnee doo bik'ehyú at'éé dahíí doo án bighá nohwich'í' k'e'shíłch'íí da, dagohíí nnee doo bik'ehyú bich'í' at'éé dahíí bighá, áidá' Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dážhó nohwaa daanozwiini'go bídaagonolsí doleehtíí bighá nohwich'í' k'e'shíłch'íí.

¹³ Áí bighá nohwíí nohwíl daagozhóq'íí bighá née áldó' nohwíl gozhóq'igo ánohwi'deszaa: la'íí áí bitisgo Titus biyi'siziinií nohwaa bíł nágoj'opd'íí bighá née áldó' dážhó nohwíl gozhóq'igo ánohwi'deszaa.

¹⁴ Nohwaa da'osh'íigo Titus bíł nagoshni'íí doo bik'ee ádaayánsdzí da; áidá' dawa baa nohwíl nagoshni'íí da'aniigo ádishni'íí k'a'at'éégo nohwaa da'osh'íigo Titus bíł nagoshni'íí áldó' da'aniigo bígózi.

¹⁵ La'íí hagot'éégo da'ániyú ádaahdzaa, la'íí hagot'éégo nohwiini' daaháqgo daadoht'idgo nohwaa nyaá yénáln'íí bighá bijíí biyi'dí' itisgo bíł daanooshqo.

¹⁶ Áí bighá dawa bee nohwaa da'osh'íí bighá shíł gozhóq.

8

¹ Shik'íiyú, Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íí Macedóniayú ínashood ha'ánálséhií baa godet'aaníí bídaagonolsigo háhiit'íí;

² Doo alch'idéyú bich'í' nadaagont'ogíí bee nabída'dintaahgee dážhó bíł daagozhóq'igo, la'íí dážhó tédaat'iyé ndi bijíí biyi'dí' ich'odaazni'go ndaizné'.

³ Díńko bá baa nagoshni', dáyídaanel'áqzhí' la'íí itisgo ndi ich'odaaniigo ndaizné', dabíí hádaat'íigo;

⁴ Nádaanochwokáq'ahgo gádaanochwínií, Díí ndaasii'né'íí nádohtné'go ínashood la'ihíí bee bich'ohniíh.

⁵ Ndaayiné' shí'ndzi n'íí bitisgo ndaizné', dantsé Bik'ehgo'ihí'nań bik'ehgo nohweBik'ehń yaa ídaadest'áq, áígeehíí née áldó' nohwaa ídaadest'áq.

⁶ Áik'ehgo tédaat'iyéhií bá zhaali lená'idlaago na'ídzii'díí nohwitahyú Titus yegodez'áni, da'áik'ehgo nohwitahyú lanle', bilh'nií.

⁷ Dawa bee itisgo nanohdee, da'ohdlaaníí bee, nlt'éégo yádaakti'íí, nohwigoyá' golíinií, nyee ndi hohkaahíí, la'íí nohwíl daanjooníí bee, áik'ehgo díí ich'odaahniíhgo ndaanohtné'íí bee áldó' itisgo nanohdee le'.

⁸ Doo bídaanochwink'ohgo nohwich'í' k'e'eshchii da, ndi la' nyeeego nayik'ída'iziidíí baa nohwíl nagoshni'go, nohwíí áldó' be'ágádaah't'eeyúgo, áí bee da'anií nohwíl da'ij'óq shíhíí bígoz'ííh.

⁹ Jesus Christ nohweBik'ehń dážhó bilgoch'oba'íí bídaagonolsí, án dážhó háldzil ndi nohwhíq'at'iyé silíj, tét'iyéhií biláhyú nohwíí hádaaldzil daahkeeh doleełgo.

¹⁰ Díí baa natséskeesíí nohwíl ch'ínish'aah: díńko nohwá nlt'éé, dala'á legodzaadá' be-godeyaa n'íí áq'á ádaahle', begodeyaa dá' dážhó hádaah't'íigo ádaah't'íí.

¹¹ K'adíí áq'á ádaahléh; baa nohwíl daagozhóq'igo begodigháhií k'ehgo baa nohwíl daagozhóq'igo áldó' áq'á ádaahléh: nt'é daanochwiyéé shíhíí k'ehgo ndaanohtné'.

¹² Nnee dabíí hát'íhíí bighá nyiné'yúgo, bíyéé shíhíí k'ehgo nyiné'íí Bik'ehgo'ihí'nań bíł dá'ík'eh; nnee bíyéé da'ádihyúgo Bik'ehgo'ihí'nań doo nt'é yokeed da.

¹³ La'ihíí biyíl da'ázolé doleełgo, áidá' nohwíí nohwiyíl daandaaz doleełgo doo dishniigo ádishnií da:

¹⁴ Áidá' la'ihíí biyíl nohwiyíl dálekt'ee doleełgo dishniigo ádishnií, k'adíí nohwiyéé láq'ago, la'ihíí yídih daanliinií áí bee bich'odaahniíh, áidá' dahagee nt'é bídih daanoht'íyúgo, bíyééhií bee nohwich'onáda'niíh áldó'; áik'ehgo dawahá dálekt'ee:

¹⁵ Díńko bek'e'eshchíí. Hadín láq'ago lenáyehezlaa ndi doo la' ch'ekáad da; hadín da'ayáhágo lenáyehezlaa ndi doo yídih níł da, nií.

¹⁶ Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihégojí, dánohwaa shiini'híí k'ehgo Titus nohwaa biini'go ábíllaahíí bighá.

¹⁷ Titus doo náhoihiikáq'ahíí zhá bighá nohwich'í' deyaa da; áidá' dabíí dážhó hát'íigo nohwich'í' deyaa.

18 La' nohwik'isn Titus bil nohwich'i' del'a', án inashood ha'ánálséhií dahot'éhé bitahyú yati' baa gozhóni yaa yalti'go dážhó nlt'éégo bigózinihi;

19 Doo da'ái zhá bighá nohwich'i' del'a' da, áidá' inashood ha'ánátséh nagoznílí bil anáhiikaahgo hádaabistií, díí lch'onúigo na'idziidí nohweBik'ehú ba'ihégosihí bighá nabik'ida'idziid, la'íí lch'odaahnúigo hádaah't'íhí nnee bil ch'í'nah ádaagodle'go ádaahiit'íí;

20 Díí zhaali láágo lenádaahiláhií hagit'éégo nadaahii'niihí bighá doo hadín nohwaa dahgo'aa hádaahiit'íí da:

21 Doo nohweBik'ehú binadzahgee zhá da, áidá' nnee dawa binadzahgee áldó' dábik'ehyú ádaahii'ne'go hádaahiit'íí.

22 Nohwik'isn la'ihíí áldó' bil nádaadel'a', án doo alch'índi nabinántaahgo láágo nlt'éégo ánát'íhgo bigosilz'íid, án k'adíí díí na'idziidí nayik'íziidgo dážhó hát'íí, bestso ndaahohnílgo nohwígonsihí bighá.

23 Hadín Titus yiká na'idilkidyúgo, án shich'onúihí át'éé, nohwá na'idziidí át'ee: la'íí hadín nohwik'isyúhí yiká na'ídaadilkidyúgo, iltah at'ééyú inashood ha'ánálséh nagoznílí bá nal'a'á daanlji, áí bee Christ ba'ihégoş.

24 Áík'ehgo dabíí bináál la'íí inashood ha'ánátséh nagoznílí daabináál nohwil'ijóóníí bil ch'í'nah ádaahle', la'íí nt'é bighá nohwaa óndliihí da'aníihi at'éé áldó' bil ch'í'nah ádaahle'.

9

1 Inashood bich'odaahii'niihí doo bee nohwich'i' k'e'eshchii da ndi nzhqo:

2 Ik'ídá' hádaah't'iiní bigonsi, áí bighá nohwaa da'oshlígo Macedóniayú daagolíníí gádaakdishnii, Dała'á legodzaadá' Akéyagee daagolíníí ilk'ídá' bestso lenádaanúigo begodeyaa ni', daakdishnii; áík'ehgo ich'odaahniih dážhó hádaah't'íhí bighá ágádaane' hádaat'íí nkegonyaa.

3 Ágát'éé ndi shik'isyú nohwich'i' dáál'aad, nohwaa da'óndlii n'íí doo da'íljizh'i' da doleehí bighá; da'ádaakdishnii n'íí k'ehgo ilk'ídá' bestso ndaahozoni shi:

4 Doo ágádaanoht'ee dayúgo, Macedóniad' bil nishkaigo doo ilch'í'daasolaa dayúgo, nohwee ida'óndlii n'íí néé (hik'e nohwíí bilgo) bik'ee idaayádaanzí doleel.

5 Áí bighá dábik'ehyú ádishniiigo shik'isyú shádih nohwich'i' daash'aa, t'ah bidáhdá' ndaanoht'éé, dabintsé ndaadeso'aa n'íí, ndaahohníl doleelgo, áík'ehgo nohwijíidí dážhó hádaah't'íigo ndaahohníl, doo baa daanoht'ígo ndaanoht'éé go da.

6 Gánohwíldishnii, Hadín ayáhágo k'e'dileehí ayáhágo inlt'áahi at'éé; áidá' hadín láágo k'e'dileehí láágo inlt'áahi at'éé.

7 Nnee daantúígee biini' layiilaago ntsínkéézí k'ehgo nyinoné'; doo nohwil' goshch'iigo da, dagohí doo bídaanoht'inyo'go da: hadín bil gozhógo nyiné'ú Bik'ehgo'ihí'nañ bil nzhqo.

8 Bik'ehgo'ihí'nañ dawahá nlt'ééhí láágo nohwá áile'go yínel'aa; bídh daanoht'iiní láágo dábik'eh nohwá áyíş doleel, nlt'éégo na'idziidyú dawa láágo bich'odaahniih doleelgo:

9 Gánúgo bek'e'eshchii, Dahot'éhé nayiniih; tédaat'iyéhi yich'onii; nlt'éégo at'ééhí dahazh'i' begoz'aa, nii.

10 Bik'ehgo'ihí'nañ, k'ediléhí k'edilyí yaa yiné'íí, da'án bání nohwainé'go daahşaa, áidí' k'eda'ólááhi láágo hadaajeehgo áile', da'án nlt'éégo ádaah't'ehí láágo nohwá inlt'aa doleelgo áile':

11 Dawahá bee hádaaldzilgo Bik'ehgo'ihí'nañ ánohwidoliil, áík'ehgo láágo ich'odaahniih doleel, áí Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihégosinií áidoliil, néé nohwiláhyú.

12 Díí zhaali ndaahohnílihi inashood hant'é yídaadih shíhí baa daado'ne', áidá' doo áí zhá da, ndi bitisyú an'odaazlíhí k'ehgo áldó' nnee láágo áí bighá Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ihédaanzí doleel.

13 Zhaali ndaahohnílií bee Christ baa yati' baa gozhóni nohwil' da'anúigo bikisk'eh ádaanoht'eehí nohwígóş doleel, áí bighá la'íí dabíí hik'e nnee dawa bilgo doo alch'ídn bich'odaasoni' dahíí bighá nnee bich'odaasoni'íí Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ihédaanzí doleel;

14 Áí nneehí Bik'ehgo'ihí'nañ bilgoch'oba'íí dážhó nohwijí biyi' golíhí bighá nohwá da'okáqhgo nohwaa daabiini' doleel.

15 Bik'ehgo'ihí'nañ nohwainé'íí doo hagit'éégo baa nagoch'olni' at'éé dahíí dážhó ba'ihégoş.

10

1 Shíí Paul, Christ isht'egodnt'éégo la'íí dawa yich'i' nzhqo go at'ééhí k'ehgo ánsht'ee go nánohwoshkaq; la' shaa yádaakt'igo gádaanii, Nohwináályúgo dážhó histe', áidá' doo nohwináál dayúgo zhá doo histe' da, daashihii:

² Áídá' nohwaa nánísdaago nohwińáályúgo doo nohwich'í' siste'go ádaashole' dago nádaanochwoshkaqah, nnee la' ni' gosdzán biká' zhińéego be' ádaant'eego nohwaa natsídaakeesí doo bich'í' siste' da doleełhí' k'ehgo.

³ Ni' gosdzán biká' nahiikai ndi doo nnee nadaagonkaadhí' k'ehgo nagonlkaad da:

⁴ (Benagonlkaadí' doo nnee zhińéego da, áídá' Bik'ehgo'ihí' nań binawodí' biláhyú nadaalwod ncho'í' binawodí' bíl goz'aqgee da'ílí' yilchii;)

⁵ Dénch'ého natsíts'ikeesgo k'izé'ich'idilteełhí' da'ílí' hilchii, nnee idaada'odlíigo Bik'ehgo'ihí' nań bígonsí daaniłhí', daazhógo ádaaniigo bits'á'zhí' ádaabiksiní' aldó' da'ílí' hilchii, la'í' natsígokeesí dawa Christ daidits'ag doleełgo áhiidle';

⁶ Daanołhidohts'ag daasoljídá', doo daanołwidits'ag dahí' dawa biniidaagondléhgo ndaagoshiilchj.

⁷ Dant'éhéta biká'dí'go hit'iini' zhá daanel'j'í née? Dahadí' Christ biyééhí' nliigo idaanałseesýgo, dí' yaa tsínádókees, Christ biyééhí' nliłhí' k'ehgo née aldó' Christ biyéé ndli.

⁸ Ndzilgo nadaasozjigo ádaanołwidilne', doo hayaa ádaanołwiłsigo dahí' bigħa nohwe-Bik'ehń benohwik'ehgo ánołwilaa: á' dážhó baa ida'oshłigo díyat'éego baa yashti' ndi doo idaayánsdzjłh da doleeł.

⁹ Naltsoos nohwich'í' k'e'eshchiini' bee doo tsínahwidishees hasht'j'í da.

¹⁰ Dí' k'ehgo nko ádaashłch'ini, Naltsoos yee nant'aago la'í' nalwodgo áile'; áídá' nohwitahýú naghaayúgo ye'at'ééhí' doo nalwod da, biyati'í' doo nt'é da, daashłch'ini.

¹¹ Nnee dí' k'ehgo áńilhí' dí' yídaagolsjłh, doo akú nahit'aash dadá' nohwich'í' k'e'ılchijhí' k'ehgo áhi'ne' doleeł, akú nt'aashgo.

¹² Hadí' nt'éego idehshjeedgo idaayádaati'í' doo itah daandliigo háhiit'j'í da, dagohí' doo bíl kishhah áhi'ne' ndi háhiit'j'í da: dabí' binatsekeesí yee idenáago idida'nel'aqəgo, la'í' idenáago kishhah ádaane'go doo daagoyáq da.

¹³ Nohwá nagoz'aaní' bitisgee doo bee ida'ondliigo idaayáhiilti' da doleeł, áídá' nagoz'aaní' Bik'ehgo'ihí' nań nohwaidin'áanı' zhá biyi' na'idziid doleeł, á' itah daanołhji.

¹⁴ Nohwí' daagonohjlyú dantsé nohwaa nt'aazh, Christ baa yati' baa gozhóni baa nohwil nagohiilni' ni'; á' k'ehgo nohwá nagoz'aaní' itah daanołhjiigo, nohwich'í' det'aazhyúgo nohwá nagoz'aaní' doo bitisyú det'aazh da:

¹⁵ Nohwá nagoz'aaní' bitisyúhí', nnee la' binasdzidií, doo bee ida'ondliigo idaayáhiilti' da; áídá' nohwí' odlá' nchaá hileehgo nohwitahýú na'idziidi' ndiis'éhgo nihóndli,

¹⁶ Ágát'éeyúgo nohwitisyú ni' nagoz'aaní' aldó' biyi' yati' baa gozhóni baa yáhiilti' doleeł, nnee la' binasdzidií danohwintsé alzaa lə shjłhí' doo bee ida'ondliigo da.

¹⁷ Hadí' ida'odlíigo yakti'í' nohweBik'ehń zhá ye'ida'odlí' le'.

¹⁸ Nnee nt'éego idaanałolni'í' doo daach'idnłsłhi at'éé da, áídá' nnee nohweBik'ehń bíl dá' b'ehí' zhá.

11

¹ Ayáhago lóshgogo yashti' k'a'at'éé ndi nohwich'í' yashti'í' nyee ndi bidag ádaanoht'eego hasht'j'í: nánohwoshkaqah, bidag ádaanoht'ee.

² Nohwá'ihóshni, Bik'ehgo'ihí' nań nohwineł'j'ihí' k'ehgo: na'ilíh bi'at'e' nzhoní' doo hwahá nińéhi biká' dała' á' doleełhí' k'a'at'éego Christ biyéé daadołhełhí' bigħa ilk'idá' baa nołwidini'áq.

³ Áídá' Eve t'íish bich'í' nazhch'a'go k'izé'bidestj'í n'í' k'ehgo, Christ da'aniigo nohwil nzhəgo n'í' yits'á'zhí' ádaanołwile' nol' nsigo shiini' hah.

⁴ Dahadí'na Jesus la'ihí yaa yánánál'ti'go nohwaa nyááyúgo, dagohí' spirit nohwaa det'aq n'í' lahgo at'éhi la' nohwaa det'aqyúgo, dagohí' yati' baa gozhóni nagodo'aq n'í' lahgo at'éhi náagodo'aqyúgo, nohwil dádaabik'eh nol' nsj.

⁵ Christ binal'a'á dážhó itisgo ádaat'eego baa natsídaahkees ndi, doo dá' bich'í'ége nshłjigo natseskees da.

⁶ Doo bígonedzəqəgo yashti' da ndi, nt'é baa yashti'í' bígonsj; dí' dawahá bee nohwil ch'í' nah ásiidlaa.

⁷ Bik'ehgo'ihí' nań biyati' baa gozhóni doo bigħa nahi'niil dago baa nohwil nagosini' hii bigħa, nohwil itisgo ádaanołwiłs doleełgo shí' idaagoch'iyoshba'í' bee isih née?

⁸ Nohwá na'isiid doleełhí' bigħa inashood ha'ánátséhi' nagozni' la'ihí' zhaali bits'á' nádaadiné' ni'.

⁹ Nohwitahýú sídáádá' nt'éhéta bíđh nshłj'í ndi doo hadí' bee nanilt'og da ni': ndi Macedóniad' shik'isyú shich'odaani' ni': á' k'ehgo doo nt'é bee nanohwinilt'og da ni', á' dí' doo dayúweh nanohwintł'og hasht'j'í da.

¹⁰ Christ bits'á'dí' da'anii ágot'eehíí shiyi' golííhí bighá gádishnii, Akéya golzeehíí biyi'yú díí ídaanagoshni'íí doo hadín yida'dinotííh at'ée da.

¹¹ Nt'é bighá? Ya' doo shíł daanohshoqohíí bighá da gá? Bik'ehgo'ihí'nañ shá yígótsí, shíł daanohshoqgo.

¹² Áídá' áí nneehíí, danée nada'idziidhí k'ehgo nada'idziid daaníihíí, doo da'anii dago ádaanii da ch'í'nah ashle'híí bighá hagot'ée go ánásh't'ííhíí dayúweh ágánásh't'íí dooleeł.

¹³ Nnee ágádaat'ííhíí doo da'aniiigo Bik'ehgo'ihí'nañ bá daades'a'ihíí daanlíí da, nnee k'izédaidiniigo nada'iziid, Christ binal'a'á gol'íigo ádaadilzi.

¹⁴ Doo bighá nohwil diyagot'ee da le'; ch'iidn nant'án, Satan holzéhi, ndi Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú gólííníí bits'á' dindláádhíí k'ehgo ánádil'íí.

¹⁵ Díí doo nt'é bighá kol'íyagot'ee le'at'ée da, ch'iidn bánada'iziidíí ndi nk'ée zhinéego nada'iziidíí gol'íigo ádaadilzi; áí ncho'go ánádaat'ííhíí bighá dáncho'go bee nnádaagodáh.

¹⁶ Gánádaanohwíldish'nii, Doo hadín lógohi sho'níí da le'; áí k'ehgo natsidaahkees ndi hódashohts'áq, shíí áddó' dé't'íh ídeshkqāhgo yashti' le'.

¹⁷ Díí baa hasdzíihí doo nohweBik'ehnyegos'āqgo hasdzii da, lógohíí k'ehgo dážhó ídeshkqāhgo yashti'.

¹⁸ Nnee láqgo ni'godsán biká' ágot'eehíí yee ídaadilkqāhgo yádaakti', shíí áddó' ídeshkqāhgo yashti' doleel.

¹⁹ Nohwíí, dážhó daagondzāq daanohsigo, lódaagohíí nohwil daagozhóqgo hódāayesóts'āq.

²⁰ Hadíí nnee isnáh ádaanohwinlzi ndi, bestso nohwits'á' ndāayihiniil ndi, nohwits'á' ndā'íláh ndi, itiséyú ídehéstíí ndi, dagohíí nohwit'á yizka' ndi bidag ádaanoht'ee.

²¹ Néé ágáhiit'ííyúgo doo bínldzil da ni' dishniigo ídaa yánsdzí. Áídá' dahadín doo daaste' dago nt'éhéta yee ídaadilkqāhgo yee yádaakti'yúgo, (lógohíí k'ehgo yashti',) shíí áddó' doo siste' dago ídeshkqāhgo bee yashti'.

²² Ya' Hebrews daanlíí née? Shíí áddó' áí nshlíí. Ya' Israel hat'í'i daanlíí née? Shíí áddó' áí nshlíí. Ya' Abraham bits'á'dí' hanádaanolt'ííhíí daanlíí née? Shíí áddó' áí nshlíí.

²³ Ya' Christ yánada'iziidíí daanlíí née? Shíí dágóts'iidgo bá na'isiid (koni' áđíhíí k'ehgo yashti'); daabinasdzíidíí bitisgo nyeego na'isiid ni', doo holtag dago hashídohtsaz, daabitisgo da'ákozhá ha'ánashi'dilt'eeh, doo alch'índi dásdozhá daashizes-híí da ni'.

²⁴ Ashldladn Jews daanlíí dízdin doleelzhí' dala'á áđíhgo hashída'astaz ni'.

²⁵ Taadn tsj bee hashída'is-haal ni', ladntsée yee daashoht' ni', taadn tsina'eehíí shíł nango' ni', dala'á t'é' dala'á jíí da'íliné biká' shíł dahna'eeł ni';

²⁶ Dábik'ehn daadisha'yú, túdaanlííyú négodzidíí begoz'āq, da'in'ííhíí bighá négodzid, dashíí hat'í'í bits'á'dí' négodzid, doo Jews daanlíí dahíí bits'á'dí' négodzid, kíh gozníł yune' négodzidíí begoz'āq, da'igolííyú négodzidíí begoz'āq, túnteel sikaqayú négodzidíí begoz'āq, shik'ísyú daanlíí ádaagodil'ini bits'á'dí' négodzid;

²⁷ Nyeego na'isiidhíí bighá dážhó hiyaago la'íí shíłna'diinii'go, dadesh'íigo iilkáhgo, shíná' náshdleehgo la'íí dibá' náshdleehgo, da'ákozhá doo ishāq dago, la'íí gozk'azíí biyi' diyágé da'áđíhgo nashaa ni'.

²⁸ Áí la'ihíí shich'í' ánágot'íid bílgo dábiká'zhí' dawa jíí ínashood ha'ánátséhíí í'aniyú nagozníłíí baa shiini'go nashaa.

²⁹ Nnee la' doo nkdzil da née? Shíí áddó' ba'ashhah doo nkdzil da. Nnee la' ncho'go at'íigo ábiile' née? Áí bighá shá góchíidgo bich'í' niidoo.

³⁰ Ída'oshdlíigo yashti'yúgo, doo nkdzil dahíí bíł ch'í'nah daaleehíí ída'oshdlíigo baa yashti' doleel.

³¹ Jesus Christ nohweBik'ehñ biTaa, Bik'ehgo'ihí'nañ, áí dahazhí' ba'ihégozini, doo leshchoo dahíí shá yígótsí.

³² Damáscusyú nant'ánchaañ, ízigo nant'án Áretas holzéhi yiké'gee sitíni, bik'ehgo kíh gozníłi Damascus holzéhi binaadyú asiníłíí yinádaadez'íí, shíí daashíłsood doleelgo:

³³ Áídá' táts'aa biyi' dahsidáágo kíh gozníłíí binaadyú ledit'ííhíí biyi' ch'í'f'ányú ba'ashhah yúyaa gódañ ch'íshíleego bits'á' hasht'ag.

12

¹ Ída'oshdlíigo yashti'íí dábik'eh, doo bits'á'dí' nt'é isht'íid da ndi. NohweBik'ehñ shíł ch'í'nah ágótsiníí, la'íí shíł ígózigo áshílaahíí baa nagoshni' doleel.

² Nnee la' Christ biyéehíí bígonsí, áñ djí'ts'adah legodzaada' yaaká'yú taago nágost'āqayú hadag bíł ogoyáá; (bits'í beego shí, dagohíí bits'í áđíhgo shí, doo bígonsí da: Bik'ehgo'ih'nañ yígótsí.)

³ Áí nneehíí (bits'í beego shí, dagohíí bits'í ádíhgo shí, doo bígonsí da; Bik'ehgo'ihí'nañ zhá yígótsí;)

⁴ Ní' gozhóóyú, paradise golzeeyú, hadag bíl ogoyáádá' yati' doo hagot'éégo baa nagoch'olní' at'éé dahi, yati' nnee doo yee yakti' goz'áa dahi yidezts'áa.

⁵ Áí nneehíí ba'oshlíígo yashti' doleeł: áídá' shíí doo ída'oshdlíígo yashti' da doleeł, doo bíníldzil dahíí zhá bee ída'oshdlíígo baa yashti' doleeł.

⁶ Ída'oshdlíígo yashti' niizíí ndi doo shiini' ádíhgo ádishniih da; da'anii ádishniihíí bighą: áídá' doo ágádishniih da, shi'at'e' yo'inií dagohíí shidits'agíí bitsiyú nnee doo la' yee shaa natsekees da doleełhíí bighą.

⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ doo alch'ídn shíł ígózígo áshíílaa da, áík'ehgo doo bee itisgo ídeshkąąh dahíí bighą nt'éhéta diwozhi shighán'áahíí k'ehgo shits'í baa dahgoz'ąągo alzaa, Satan bits'á'dí' shich'í' yil'aadi dáshich'í' nagont'og nt'éégo, doo itisgo ídeshkąąh da doleełhíí bighą.

⁸ Díí bighą nohweBik'ehń taadn ch'éh ch'oba' áldéniid ní', Shits'á' begonowáh, dishniiigo.

⁹ Áídá' gáshihíí, Shíłgoch'oba'íí ná bínél'ąą: doo bíníldzil dagee shinawodíí ninkááyú itisgo ch'í'nah alzi. Áí bighą doo bíníldzil dahíí bee ída'oshdlíígo shíł gozhóógo yashti' doleeł, Christ binawodíí shiká'zhí' doleełhíí bighą.

¹⁰ Doo bíníldzil da lék'e ndi, goláníyú ánadaashík'ido'niil ndi, nt'é hást'íinií bínshdjh ndi, shiniidaagonłsi ndi, shich'í' goyéégo nagowaa ndi, Christ bighą díí bee shich'í' nagowaayúgo baa shíł gozhóó: doo bíníldzil dagee Christ binawodíí bee nanshwod.

¹¹ Biini' ádíhíí yakti'híí k'ehgo yashti' ní' nohwíí bídaashinohso'go ánsht'ee ní': nohwíí nt'éégo shá yádaakti' le'at'éhi: doo nt'é inshíí da ndi nadaal'a'á la'ihíí ízigo ádaat'eego baa natsídaahkeesíí ndi doo dábič'í'éege ánsht'ee da.

¹² Nohwitaahyú nashaadá' dawa bidag ánsht'ee ní', godiyihgo be'ígóziníí, doo ágondzjijyú, la'íí ízigo ánagot'ííhíí bee ánát'íidíí bee da'anii Bik'ehgo'ihí'nañ shides'a'go bídaagonłsi.

¹³ Ínashod ha'ánánsłe la'ihíí nt'é bee iké'zhí' daasolii? Shíí doo nt'é nohwíhóshkeed da ní', áí zhá bee iké'zhí' daasolii. Díí bighą shaa nágodenoh'aa.

¹⁴ Díí taadngee ilk'idá' nohwich'í' naadishdáh; doo nt'é bee nohwíhóshkeed da doleeł: doo nt'é nohwíyééhií bighą asht'íí da, nohwíí zhá nohwichą asht'íí: chągháshé báą hik'e bitaa doo yá na'noníi bik'eh da, ndi bíí bichągháshé yá na'noniiigo dábič'eh.

¹⁵ Shíł gozhóógo nohwichą shíyééhií nohwá nnishné', dashíí ndi nohwá na'ídihishniił: itisgo shíł daanohshóphíí bighą nohwíí da'ich'í'go nohwíł daanshóq ndi.

¹⁶ Da'aniiigo doo nt'é nohwíhóshkeed da ní', áídá', Nohwich'í' lé'ishchoogo ndaanohwiltsood ní', daashíldohnií ląa.

¹⁷ Ya' dahadíí nohwich'í' onádaash'aahíí bee nohwahani'isdzood née?

¹⁸ Titus akú nnáh bíldishnii ní', nohwik'isn dala'á bíł ol'a'. Ya' Titus nohwahani'isdzood née? Ya' shíí ánsht'eehíí k'ehgo doo Titus at'éé da lán gá? Ya' shíí ást'íí ní' k'ehgo doo Titus at'íí da lán née?

¹⁹ Díí án'niihíí bee ídáyahíilti'go áhiit'íí daanohsji née? Christ bíyéé ndliigo Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee án'ni: nohwíł daanohshóni, daanoldzilgo ádaanohwidle' doleełgo áhiit'íí.

²⁰ Hagoshą' ádaanoht'ee le' nsíhíí doo bee ágádaanoht'eego nohwaa nsháh hást'íí da, nohwíí áldó' doo ndaashohíhíí k'ehgo nohwaa nsháh hádaashoht'íí da shí: ladaadaoht'áh, dawahá ídáhadaaht'íí, ilch'í' hadaashohkee, itis hishłeeh daanohsi, hída'oktah, ch'nií daadohnii, ídaadokąąh, la'íí nohwíł daagokish doleeł nolj nsigo shiini' hąh:

²¹ Nohwaa nánsdzaago Bik'ehgohinsnañ nohwichą ídaayánsdzigo áshíłs doleeł nolj nsi, nohwitaahyú lani nchó'go na'ídaago, nant'í' nakaigo, la'íí nchó'íí doo yich'í' t'ąązhí' at'éé dahíí yee nda'ílsiihíí doo hwahá yits'á'zhí' ánadaa'ne' dahíí bighą doo shíłgozhóó da doleeł nolj nsigo shiini' hąh.

13

¹ Díí nohwich'í' nanáshdaahíí bíłgo taadn hileeh. Kaa dahgost'ąyúgo naki dagohíí taagi bínáál ánagot'íidíí da'ádaaniihíí bee bígózi.

² Nakidngee nohwaa niyáádá', nnee nda'ílsiih níí, la'ihíí áldó', gádaabíldéniid, Nohwaa nánsdzaa lék'eyúgo doo t'ąązhí' siití dago nohwiniidaagonłt'éégo ánohwishłe'; k'adíí doo hanshk'í da ndi da'ágát'éégo ánadaabíldish'ni:

³ Christ shinkááyú yakti'go bee bídaagonłsjiíhíí hádaaht'ííhíí bighą ágádishnii, Christ nanohwik'í'iziidgee nkdzil, nohwiyi' binawod goljí.

⁴ Áí doo ndzil dago tsj'ihna'áhi yiká' daztsąą ndi Bik'ehgo'ihí'nañ binawodíí yee hínaa. Née áldó' bíł dala'á daandliigo doo daandzil da ndi Bik'ehgo'ihí'nañ binawodíí bee nanohwik'í'ídzidgo Christ bíł daahii'naa doleeł.

⁵ Ídaadinił'íí, nohwi'odłá' daahohtá' shí; ídaadinohtáh. Jesus Christ nohwiyi' gołíígo doo bídaagonołsí da néé? Nānohwídintaahí bah nandeeýugo Christ doo nohwiyi' gołíí da bídaagonołsíh.

⁶ Néé nanohwídintaahí doo bah nandéh dahí bídaagonołsíh ndi at'ée.

⁷ Doo nda'oksih da doleełgo Bik'ehgo'ihinań nohwá hoshkaqah; néé doo nł'éeego nohwígóziłhí bighá ádishni da, áídá' nohwí nł'éeéhí be'ádaanoht'ee doleełgo, néé nanohwídintaahí bah nandéh ngolní ndi.

⁸ Da'anii ágot'eehí doo hagot'éeego bich'í na'idziid da, áídá' bá na'idziidyugo zhá.

⁹ Néé doo daanldzil dadá' nohwí nohwinawod daagolíí lək'eyugo nohwił daagozhóq; ła'íí dázhó nł'éeego ádaanoht'eego nohwá háhiit'ijgo ohiikqah.

¹⁰ Doo hanshk'í da ndi díí bek'e'eshchii, nohwaa nánsdzaago doo inniigo bee nohwich'í yashiti' da doleełhí bighá; nohwi'odłá' dayúweh nohwá binikseełgo hasht'íí, doo hayaa ádaanohwıksı dago nohweBik'ehń beshik'ehgo áshíílaa.

¹¹ Shik'íyú, díí bee qal nohwich'í k'e'shiłchíí. Christ biláhyú nłdzilgo daanołseeł le', hadag ádaanoht'ee le', nohwiini' dała'á le', ła'íí nkegohen'áqgo daagonohłí le'; áik'ehgo Bik'ehgo'ihinań, il'ijóóní ła'íí ilch'í'gont'éeéhí bits'á'dí'hi, nohwił nłí le'.

¹² Daagodinolsigo daalohts'os le'.

¹³ Inashood dawa, Gozhóq, daanohwılñii.

¹⁴ Jesus Christ nohweBik'ehń bilgoch'oba'íí, Bik'ehgo'ihinań bil'ijóóní, ła'íí Holy Spirit bil dała'á ánohwıshíí bee nohwich'í' goz'qá le'. Doleełgo at'ée.

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE GALATIANS

¹ Shíí Paul, des'a'í nshíí, (doo nnee shides'a'go da, doo nnee bik'ehgo da, áídá' Jesus Christ la'í Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíTaa zhá bik'ehgo, án Jesus daztsáádí' naadiidzaago áyíílaahi;)

² Shíí hik'e odlá' bee shik'isyú bíl nashkaihí dawa, Galátiagee inashood ha'ánátséh nagoznílí bich'í' k'eda'iilchii:

³ Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíTaa hik'e Jesus Christ nohweBik'ehí bílgoch'oba'íí la'í bits'á'dí' ílch'í'gont'éeéhíí bee nohwich'í' goz'áá le',

⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíTaa bik'ehgo nohwinchó'híí bighá Jesus n'ídelítí, díí nchó'go nagowaahíí yits'á' nohwinííí doleelgo:

⁵ Kodí' hik'e dahazhí' Bik'ehgo'ihí'nañ dázhó ba'ihégoşí le'. Doleelgo at'ée.

⁶ Nohwiká ánniido Christ bílgoch'oba'íí biyi' onohwiníí n'íí dagoshch'í' bits'á'zhí' ádaasohdzaahí, la'íí yati' baa gozhóni'lahgo at'éhi bich'í'go daahosohkaihíí baa shíí díyagot'ée:

⁷ Díí ba'ashhahyú yati' baa gozhóni' doo la' nanást'áá da; áídá' nnee la' nohwił nadaagokigo ádaanoahwile'hi la'íí Christ n't'éeego baa na'goni'íí lahgo ádaile'go hádaat'íí.

⁸ Áídá' néé dagohíí yaaká'dí' nal'a'á ndi yati' baa gozhóni' baa nohwił nadaagosiiñ'íí lahgo at'éeego nohwił nagolñi'yúgo, án góyéego bángodot'aal.

⁹ Da'ádaade'niid n'íí k'ehgo gánádish'niih, Nnee la' yati' baa gozhóni' nádaagodo'áá n'íí lahgo at'éeego yaa nohwił nagolñi'yúgo, án góyéego bángodot'aal.

¹⁰ Ágádishniigo ya' nnee bíl daanshóq hileeh néé, néé Bik'ehgo'ihí'nañ zhá bíl nshóq hishleehe néé? Ya' nnee bíl daagoyíłshóógo hasht'íí gá? Dah, t'ah nnee bíl daagoyíłshóógo hasht'ííyúgo doo Christ bá na'isiidgo at'ée da.

¹¹ Áídá' shik'ííyú, yati' baa gozhóni' baa nagoshñi'íí doo nnee bik'ehgo alzáhi at'ée dahíí bidaagonolsííhgo hasht'íí.

¹² Doo nnee bits'á'dí' nádiine'í at'ée da, doo shíí ch'et'áá da, áídá' Jesus Christ shíí ch'í'nah áyíílaahi bee bigosííşíid.

¹³ Jews daanlíni bí'okáqahíí bikísk'eh ánsht'ee n'íí ba'íkodaanohşí, Bik'ehgo'ihí'nañ daayokáqahíí ha'ánátséhíí nyeego biniidaagonl't'éeego shinagha nakai ni', da'ííí hishchiigo ch'éh át'ííid:

¹⁴ Jews daanlíni bí'okáqah bikísk'eh ánsht'eedá' dashíí bíl hat'í'ihíí bíl dátedaahonsdzaahi bitisgo gonsáá ni', bits'á'dí' hadaaainelt'áni bí'at'e' bikísk'eh ánsht'eego dázhó hásh't'íí ni'.

¹⁵ Áídá' doo hwahá goshlee dadá' Bik'ehgo'ihí'nañ hashííttíí, la'íí shaa ch'oba'íí bee shiká ánniídá',

¹⁶ BiYe' shíí ch'í'nah áyíílaa, nnee doo Jews daanlíí dahíí bitahyú baa nagoshñi' doleelhíí bighá shiká ánniíd; áídá' doo hadííí dagoshch'í' baa bíl nagoshñi' da ni':

¹⁷ La'íí Jerúsalemyú dashíínt'éeego Jesus binadaal'a'áhií doo bich'í' oyáá da; áídá' Arabiayú oyáá ni', áídá' Damáscusyú nánsdzaa.

¹⁸ Áídá' taadn legodzaago Jerúsalemyú Peter bich'í' oyáá, ákú ashdla'á dah bíl sheiskáq.

¹⁹ Jesus binadaal'a'á la'ihíí dała'á zhá hish'íí ni', nohweBik'ehí bik'isn, James holzéhi.

²⁰ Bik'ehgo'ihí'nañ shá yígóşí, doo lé'ishchoo dago díí bee nohwich'í' k'e'eshchiíhíí.

²¹ Áí bikédí'go ni' Síria la'íí Cilicia daagolzeeyú n'yáá;

²² Judeagee ha'ánázehé nagoznííí Christ daayokáqahíí doo hwahá daashíłtséh dadá':

²³ Díí zhá shaa ch'iniigo daidezts'áá, Án nohwiñiidaagodeláa n'íí, odlá' da'ííí yíłchíígo ch'éh át'íí n'íí, da'án k'adií da'ái odlá' n'íí yaa yánáltih láq, ch'inií.

²⁴ Áík'ehgo shíí shighá Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ihédaanzí lék'e.

2

¹ Áídá' díí'ts'adah legodzaago Jerúsalemyú Bárnabas la'íí Titus bíl onanáshkai.

² Jerúsalemyú nádishdáh doleelíí shíí ch'í'nah alzaago onásdzaa, doo Jews daanlíí dahíí bitahyú yati' baa gozhóni' baa yánáshtihíí ákú baa nadaagosisni', nnee n't'éeego daach'idnłsinií zhá dasahndi' baa bíl nadaagosisni', doo ágásdzaa dayúgo dánko da'ííízhí' na'isiidhi at'ée, dánko da'ííízhí' na'sízidí doleelhi at'ée.

³ Ákú Titus holzéhi bíl nash'aashi, Circumcise ánidolne', doo hak'í daabilñniid da, Greek lííí ndi:

⁴ Nnee la' nohwił'isyú ádaadil'iinií hah ádaabidines'íid, áí Jews bich'í' begoz'aaníí bee isnáh daandlíí n'íí Christ bits'á' nohwiñilhíí yídaagoşííhgo, isnáh ánádaanoahwile'go hah ádaanest'íid:

⁵ Áí doo hódáayéelts'aa da ni', dét'ihézhí' ndi; yati' baa gozhóni da'aníihíí dayúweh nohwitahyú begoldoh doleelhií bigha.

⁶ Nnee daach'idnksinií, (ágádaat'eeshá' ndi doo shíł hago'at'éé da: Bik'ehgo'ihí'nañ nnee dawa dátek'eego yaa natsekees:) áí nnee nlt'éégo baa ch'iníihíí dúi baa yashti'íí doo hak'í la' baa dahnágóst'áá golzeego shíł nagolni' da:

⁷ Ndihií Peter, nnee circumcise ádaabi'deszaahíí bich'í' yati' baa gozhóni yaa yánáltihgo baa det'áahíí k'ehgo shíí, nnee doo circumcise ádaabi'deszaa dahíí bich'í' yati' baa gozhóni baa yánáshtihgo shaa det'áago yídaagosíid;

⁸ (Bik'ehgo'ihí'nañ, Peter nnee circumcise ádaabi'deszaahíí bich'í' yides'a'dá' binkááyú na'iziidíí, da'án shíí áldó' shinkááyú na'iziid, doo Jews daanlií dahíí bich'í' yánáshtihgo;)

⁹ Áík'ehgo James, Céphas, la'íí John, nldzilgo bi'okaqah yee ínashood yit'ááh naziinií k'ehgo baa natsí'gokeesíí, Bik'ehgo'ihí'nañ bilgoch'oba'íí shaa det'áahíí yídaagosíidá', bíł dala' daasi-idliigo Barnabas hik'e shíí h' lál'edaadelniigo gádaanohtwínií, Nohwíí doo Jews daanlií dahíí bich'í' noh'aash, née circumcise ádaabi'deszaahíí bich'í' dekaí.

¹⁰ Díí zhá gánádaanohtwíldo'niid, Tédaat'iyéhií binádaahtíih; áí shijíí dawa bee biká hásh'tíí ni'.

¹¹ Áídí' Peter Ántiochyú nyaadá' doo bik'ehyú adzaa dahíí bigha dábiníizhí' áldéniid ni'.

¹² James odais'a'íí t'ah doo hikáh dadá', Peter doo Jews daanlií dahíí yíł da'iyáq: áidá' áí nneehíí hikaidá' t'áqzhí' áinzigo its'á'ideltíí, circumcise zhínéégo daanliinií yénáldzidhíí bigha.

¹³ Áídí' Jews daanliini la'ihíí Peter adzaahíí bigha bíí áldó' t'áqzhí' ádaasdzaa lék'e, Barnabas ndi itah ágát'éé silíí.

¹⁴ Áí nneehíí yati' baa gozhóni biyi'dí' da'aníihíí doo bikísk'eh ádaat'ee dahíí bigósíisíidá' dawa binááí Peter gáldéniid, Ni, Jew nííí ndi doo Jews daanlií dahíí ádaat'eehíí k'ehgo ánt'ééyúgo, doo Jews k'ehgo da, hant'é bigha doo Jews daanlií dahíí dábiní'áayú Jews ádaat'eehíí k'ehgo ádaanoht'eego nlt'éé, daabilnii lág?

¹⁵ Doo Jews daanlií dahíí doo bik'ehyú ádaat'ee da, áidá' née, Jews daandliigo daagosiidliníí, doo áí k'ehgo ádaant'ee da.

¹⁶ Díí bídaagonzi, doo Jews bich'í' begoz'aanií bikísk'eh ánách'ot'íihíí bigha Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee dávik'ehyú ách'it'éé da, áidá' Jesus Christ ch'odlqahíí zhá bigha: áík'ehgo danéé ndi Jesus Christ daahosiidlaq, Christ daahohiidlqahíí bigha Bik'ehgo'ihí'nañ dávik'ehyú ádaat'éhi daanohtwínií doleelgo, doo begoz'aanií bikísk'eh ánádaaht'íihíí bigha da: nnee doo la' begoz'aanií yikísk'eh ánát'íihíí bigha Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee dávik'ehyú át'éé da.

¹⁷ Áidá' Christ bílahyú nlt'éégo ádaat'ee daanohtwí'idi'nií hádaaht'íidá', née Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aanií doo bikísk'eh ádaat'ee dago nohwigoz'íidýúgo, ya' áí bigha Christ ncho'íí bich'í' nohwelnaá née? Dah, da'anii doo ágát'éé da.

¹⁸ Dant'éhéta yó'odii'áago baa yashti' n'íí nlt'éégo baa yánáshtih lék'eyúgo, shíí nnee iksiihi nshíigo shígózi.

¹⁹ Jews bich'í' begoz'aanií doo bikísk'eh ánásht'ee dahíí bigha begoz'aanií bich'í' dasitsáá, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ zhá bich'í' hinshnaa.

²⁰ Tsí'ihna'áhi biká' Christ bíł dasitsáá, ndi hinshnaa; áidá' doo shíí hinshnaa da, Christ shiyi' golíigo án bee hinshnaa: k'adíí shits'íí bee nashaahíí Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' hoshdláago bee nashaa, án bíł nshógo bi'ihí'na' shá nyiné'go shá daztsáq.

²¹ Bik'ehgo'ihí'nañ bilgoch'oba'íí bee Christ nohwaintíinií doo da'íí hosh'níí da: Jews bich'í' begoz'aanií bee nnee dávik'ehyú ádaat'ee daasilííyúgo, Christ daztsáqahíshá' doo ílíí da hileeh.

3

¹ Galatiagee daagonohíni, doo daagonohsáq dahíí, hadíí lág k'izénohwídezilgo da'aníigo ágót'eehíí doo bikísk'eh ádaanoht'ee da daasolíí? Nohwíí nohwinadzahgee Jesus Christ tsí'ihna'áhi bíheska' n'íí, ya' yati' bee doo nohwíł ch'í'nah alzaa da lán gá?

² Díí zhá nanohtwídaadishkid, Ya' Jews bich'í' begoz'aanií bikísk'eh ádaanoht'eehíí bigha Holy Spirit nohwaa daadest'áq née, née yati' baa gozhóni daadohts'ago daahohdlqahíí bigha née?

³ Nt'é bigha áík'ehgo doo daagonohsáq da? Ya' Holy Spirit bee ínashood daasolíí, n'íí k'adíí dánohwíí ánádaaht'íihíí bee hadaanohtwí'deszaa née?

⁴ Ya' da'ííízhí' lágó goyéégo nohwich'í' nagoyaa lán gá? Da lán shí go'íí.

⁵ Bik'ehgo'ihí'nañ Holy Spirit nohwaa daizné'íí, la'íí nohwitahyú godiyihgo ánát'íííí, ya' Jews bich'í' begoz'aanií bikísk'eh ádaanoht'eehíí bigha ánát'íííí née, née yati' baa gozhóni daadohts'ago daahohdlqahíí bigha ánát'íííí née?

⁶ Da'anii nohwí'odlǎ'hií bighǎ. Ágát'éégo Abraham Bik'ehgo'ihí'nañ yosdlaǎd, áik'ehgo bi'odlǎ'hií bighǎ dábik'ehyú á't'éégo bá hótáǎg lǎk'e.

⁷ Ái bighǎ dǎi bídaagonǎsǎ le', nnee bi'odlǎ' daagolíníí ái da'anii Abraham bichǎǎgháshe daanliǎ.

⁸ Doo Jews daanliǎ dahíí Christ daayodlaǎǎhií bighǎ binchǎ'íi yits'ǎ'zhǐ' Bik'ehgo'ihí'nañ ch'ínádaabidoníí dabintséda' Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiníí ch'í'nah alzaa, ái dabintséda' yati' baa gozhóníí Abraham bich'í' yá'iti' gáníígo, Nnee iltah at'éégo hadaazt'íí dawa ni ninkááyú biyaa gozhóǎ doleel, níi.

⁹ Áik'ehgo nnee Christ daayodlaǎǎhií hik'e Abraham, Bik'ehgo'ihí'nañ yodlaǎǎhií, bílgo biyaa daagozhóníí at'éé.

¹⁰ Áidá' Jews bich'í' begoz'aaniií bikísk'eh ádaant'eeyúgo zhǎ dábik'eh daanzini dawa bíl ch'ídaagosdini ádaat'ee: gáníígo bek'e'eshchíí, Nnee daantíígee begoz'aaniií naltsoos besi'aaniií doo yikísk'eh ádaat'ee dahíí, la'íí doo ye'ánát'íí dahíí bíl ch'ígodini at'éé.

¹¹ Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee nnee doo la' Jews bich'í' begoz'aaniií yikísk'eh at'ééhií zhǎ bighǎ dábik'ehyú á't'ééhií nt'éégo bigóǎ, bek'e'eshchiiníí gánííhií bighǎ, Hadín dábik'ehyú á't'ééhií odlǎ' zhǎ yee hiñaa doleel.

¹² Jews bich'í' begoz'aaniií, da'ohdlaǎyúgo zhǎ hasdahkáh, doo nohwínií da, áidá' gánohwínií, Begoz'aaniií áñííhií bikísk'eh ádaanoht'eeyúgo dahazhǐ' daahohnaa doleel.

¹³ Jews bich'í' begoz'aaniií bee bíl ch'ígodini bits'ǎ'zhǐ' Christ bidííhií yee nadaanohwihesnií, dabíí nohwá bíl ch'ígodííhií silíí, gáníígo bek'e'eshchííhií bighǎ, Hadín tsǐ'ílna'áhi biká'dí' nahitííhií bíl ch'ígodini at'éé, níi.

¹⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ Abraham yá hadzii n'íí Jesus Christ biláhyú doo Jews daanliǎ dahíí aldó' daabiyéé doleelhií bighǎ adzaa; la'íí néé Jews daandlínií, doo Jews daanliǎ dahíí bílgo nohwí'odlǎ' binkááyú Holy Spirit, nohwa'det'ǎǎ n'íí, daanohtííyéé doleel.

¹⁵ Shik'ííyú, nnee ánádaat'ííhií baa nohwíí nagoshní'go nohwíí ch'í'nah ashle'; nnee la' bíy'ééhií la' yaa yidin'ǎǎgo naltsoos bee niltsoozíí doo hadín yiká' nnánótíí at'éé da, dagohíí yinádogo aah at'éé da.

¹⁶ Abraham la'íí bits'ǎ'dí' hadaaikhííhií ba'det'aaniií bee bich'í' ha'odzii. Hadaaikhííhií láǎgo doo níi da, áidá' dala'á zhǎ ba'det'ǎǎ, níi, ái Christ.

¹⁷ Díínko áldishníí, Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e Abraham bílgo la'det'aaniií Christ biláhyú Bik'ehgo'ihí'nañ nkdzilgo áyíílaa, áidí' dǐí'í gonenadínhií biká'yú tadin legodzaa bikédí'go Bik'ehgo'ihí'nañ Abraham bits'ǎ'dí' hadaaishchiiníí yágon'ǎǎ lǎk'e; ndi ái yágon'áaniií Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e Abraham bílgo la'det'ǎǎ n'íí doo yiká' nnánótíí at'éé da, ái Abraham ba'det'aaniií bee bich'í' ha'odzii n'íí doo da'ííhií yótlchíí á't'éé da.

¹⁸ Abraham bits'ǎ'dí' hadaaishchiiníí yágon'áaniií bikísk'eh ách'í'éégo hasdách'igháhyúgo, Abraham ba'det'aaniií doo bits'ǎ'dí' da, áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ Abraham ya'den'ǎǎ n'íí zhǎ bee hasdách'igháh, ái Christ bee hasdách'igháh golzee go ágolzee.

¹⁹ Áik'ehgo begoz'aaniií nt'é bighǎ alzaa? Nnee doo bik'ehyú ánádaat'íí dahíí ái yee yidaagosǐhií doleelhií bighǎ, Abraham bits'ǎ'dí' hadaaishchiiníí dala'á zhǎhií ba'det'aaniií hǐgháh doleelzhǐ', Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaniií Abraham hat'ííi dǎt'íhǎzhǐ' yit'ááh nakai doleelgo yágon'ǎǎ; Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á yaaká'dí'hi begoz'aaniií yee nohwaa ndaagoz'ǎǎ, la'íí nnee hik'e Bik'ehgo'ihí'nañ bigizhgee sizini binkááyú nohwaa daizné'.

²⁰ Ighizhee sizinií doo dala'á yigizhgee sizíí da, nakíyúgo zhǎ yigizhgee sizíí, ndi Bik'ehgo'ihí'nañ Abraham dasahndí yich'í' hadzii.

²¹ Áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaniií ya' Abraham bits'ǎ'dí' hadaaishchiiníí ba'det'ǎǎ n'íí yókáál néé? Dah, da'anii doo ágát'éé da: begoz'aaniií be'ihí'naago nohwainé' lǎk'e'yúgo, ái begoz'aaniií bikísk'eh ádaant'eeyúgo dábik'ehyú ádaant'ee doleel ní'.

²² Áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiníí gáníí, Nnee dawa nchǎ'go ágot'eehií ha'ábisnǐl, níi, áik'ehgo Jesus Christ daayodlaǎǎhyúgo zhǎ Bik'ehgo'ihí'nañ ch'ídaabidoníígo ba'det'ǎǎ n'íí begolne'.

²³ Áidá' Christ daahohiidlaǎgo hasdáhiikáhií t'ah doo nohwá ch'í'ótǎǎ hileeh dadá', begoz'aaniií nohwelik'ehgo ádaant'ee ní', odlǎ'íí nohwá ch'í'ótǎǎ silíízhǐ'.

²⁴ Begoz'aaniií lah nohwíí ch'í'ótǎǎ aahíí nlíí ní', Christ bich'í' nnohwínií doleelgo, áñ daahohiidlaǎǎhií bighǎ Bik'ehgo'ihí'nañ ch'ínádaanohtíí doleelgo.

²⁵ K'adíí odlǎ' nohwá ch'í'ótǎǎ silíígo ích'í'ótǎǎ aahíí doo dayúweh nohwelik'eh da.

²⁶ Christ Jesus daahohdlaǎǎhií bighǎ daanohtíígo Bik'ehgo'ihí'nañ bichǎǎgháshe daanohtíí.

²⁷ Nohwíí baptize ánohwí'deszaahíí bee Christ bíl dala'á daasolííyúgo, diyágé ádaagoch'idle'hií k'ehgo Christ ádaagosohdlaa.

²⁸ Jew nlíí dagohíí Greek nlíí doo daadohtíí da, isnáh nlíí dagohíí doo isnáh nlíí da, nnee nlíí dagohíí isdzán nlíí doo daadohtíí da; daanohtíígo Christ Jesus bíl dala'á daanohtíí.

²⁹ Christ biyéé daanoŋhijyúgo, Abraham bits'á'dí hañnolt'aaníí daanoŋhij, Bik'ehgo'ihí'nañ Abraham ya'den'áá n'íí nohwich'í' begolzaa.

4

¹ Díinko áldishnii, chaḡhášhé la' bitaa biyééhíí biyéé doleel ndi t'ah doo nnyééhdá' isnáh nliíhíí k'ehgo at'ée, bitaa biyééhíí dawa yebik'eh doleel ndi;

² Áídá' biłch'ígó'aahíí la'íí biyéé doleelíí yebik'ehíí biñadéz'íí, hagee bitaa yee bāngon'áázhi'.

³ Da'ágát'éeego née chaḡhášhé k'ehgo daandliídá', díí ni'goszán biká' ágot'eehíí zhiñéego dantsé ilch'ígót'aahíí isnáh ádaanoŋwilsj ni'.

⁴ Áídá' dábiik'eh ngonyáágo, Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' yides'a' lèk'e, án isdzán bishchíí, Jews bich'í' begoz'aaníí bit'ááhzhí' gozlií,

⁵ Nnee áí begoz'aaníí isnáh ádaabisiñíí bidikíí bee nanáyihilniigo ch'ínáyiniíft doleelgo gozlií, née Bik'ehgo'ihí'nañ bichaḡhášhé daandlií doleelgo.

⁶ Bik'ehgo'ihí'nañ bichaḡhášhé daanoŋhijhíí bighá, biYe' biSpirit nohwijíí yune' yides'a', Abba, shiTaa, niigo.

⁷ Áí bighá doo dayúweh isnáh nííí da, ndi Bik'ehgo'ihí'nañ bizhaazhé nííí; bizhaazhé níííyúgo Bik'ehgo'ihí'nañ biyééhíí Christ biláhyú níyéé doleel.

⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ doo hwahá bídaagonosjñh dadá', bich'í' da'ch'okáḡhíí daazhógo ádaat'ehi daahokkáḡhgo bi'isna' daanoŋhij ni'.

⁹ Áídá' k'adíí Bik'ehgo'ihí'nañ bídaagosksjídá', án nohwídaagolsjídá' áldishnii, hant'é bighá dá ni'goszán biká' ágot'eehíí zhiñéego dantsé ilch'ígót'aahíí t'áazhi' bich'í' ánádaahne? Áí doo ndzil da, la'íí da'ílinéhi ádaat'ee, áí bi'isna' daanoŋhijgo hánádaaht'íí née?

¹⁰ Lahgee godilzigo yolkaalíí, lahgee dahnáyit'íhíí, lahgee goldohíí, lahgee lenágodáhíí daadinolsj láá.

¹¹ Da'íljízhí' nohwitahyú na'isiid ni' nsjigo láágo natseskees.

¹² Shik'ííyú, ánsht'eehíí k'ehgo ádaanoht'ee doleelgo nádaanoŋwoshkáḡh; shíhíí da'ádaanoht'eehíí k'ehgo ánsht'ee: Doo hagee shich'í' ncho'go ádaahdzaa da ni'.

¹³ Dantsé yati' baa gozhóni bee nohwich'í' yashti'dá' shits'í baa dahgoz'áḡgo nohwaa niyáágo bídaagonosj.

¹⁴ Shits'í baa dahgoz'aaníí bee nanohwí'dintaah ndi, doo da'ílinégo ádaasho'níí da, doo shits'á'zhí' ádaasohdzaa da; áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'dí'híí k'ehgo nádaashidoltíí, Christ Jesus nádaadoltííhíí k'ehgo nádaashidoltíí.

¹⁵ Akú sidáádá' nohwil daagozhóq n'íí ya' doo binádaakñih da née? Dzḡḡ nohwaa nagoshni', bígonedzḡḡyúgo dánohwíí nohwiñáá hadaasohñilgo shaa daasohñil doo ni'.

¹⁶ Da'anii ádishñiigo nohwich'í' yashti'híí bighá ya' nohwik'edaadinshñiigo ádishñii daanoŋhij née?

¹⁷ Áí nneehíí, nohwil ch'ídaago'aahgo ádaadil'iiníí, nlt'éeego nohwich'í' yádaaht'í' ndi, doo da'anii nohwá nlt'ée da; áí bee shits'á' nohkáḡhgo ánohwile'go, bíí zhiñéego ádaanoht'ee daahleehíí bighá ádaanoŋwihñii.

¹⁸ Áídá' da'anii nlt'éeego ágot'eehíí bighá nnee nlt'éeego nohwich'í' yádaaht'ííhíí nzhqo, dábiik'ehn, doo dashíí nohwil nashkaigee zhá da.

¹⁹ Shichaḡhášhé daanoŋhíí, isdzán ilchíígo bił nádi'nñiíhíí k'ehgo nohwá shiniinágonlt'ée, Christ bi'at'e'íí beádaanoht'ee daasolijzhí',

²⁰ Nohwíí nohwaa shil nagokihíí bighá dák'ad hadó' akú nohwil daanshlií le' nsj, áik'ehgo iltaht'éeego bee nohwich'í' hadaasdzi' doleel ni'.

²¹ Shil nadaagohni', nohwíí, Jews bich'í' begoz'aaníí be'ádaanoht'ee hádaaht'iiníí, begoz'aaníí áñíhíí doo bídaagonosj da gá?

²² Díík'ehgo nko bek'e'eshchíí, Abraham biye'ke naki lèk'e, dała'á isdzán isnáh nliníhíí bizhaazhé, la'ihíí isdzán doo isnáh nlini dahíí bizhaazhé bilgo.

²³ Isdzán isnáh nliníhíí bizhaazhéhíí chaḡhášhé dandaagohileehíí k'ehgo gozlií, áídá' doo isnáh nlini dahíí bizhaazhéhíí Bik'ehgo'ihí'nañ da'áñíhíí k'ehgo begolnégo gozlií.

²⁴ Díí da'anii ánágot'ííhíí bee nohwil ch'ígót'aahíí ádaat'ee: díí isdzáné nakihíí Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e nnee lángot'áá lèk'ehíí nakiyú ágot'ehi yá nazji; dała'á Agar holzéhi, chaḡhášhé isnáh daaleehíí nyilchíí, án dzil Sinai golzeegee ngot'aaníí yá sizini.

²⁵ Agar holzéhi Arabia biyi' dzil Sinai yá sizji, án dakú ni' biká' Jerúsalemhíí yaa nagolni', án bichaḡhášhé bilgo isnáh daanlinihíí.

²⁶ Áídá' Jerúsalem yaaká'yúhíí doo isnáh nlií da, áí née daanoŋwimaa nlií.

²⁷ Gáñíígo bek'e'eshchíí, Nil gozhóq le', doo ilchíí dahíí nílini, nichaḡhášhé da'ádinihí; nil gozhóqogo nnlwosh, doo nil nádi'diñií dahíí: isdzán biká' da'áđini n'íí isdzán biká' golni n'íí bitisigo bichaḡhášhé láá.

²⁸ Shik'íyú, Abraham ba'det'aa n'í k'ehgo Isaac gozlii, néé aldó' da'ái k'ehgo Abraham bichagháshé daandlii.

²⁹ Áidá'go ágot'eehí k'ehgo, chagháshé ndaagoleehí k'ehgo bi'dizhchiiní, Holy Spirit binawodíí bee bi'dizhchiiní yiniigodnisi, dák'ad ndi da'ágát'ee.

³⁰ Áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' hant'é níí gá? Gánígo bek'e'eshchii, Isdzán isnáh nlíni bizhaazhé bílgo ch'ínenyóod; isnáh nlíni yishchínihí bitaa bíyééhí doo bíyéé hileeh da, isdzán doo isnáh nlíni dahíi bizhaazhéhí zhá bíyéé hileeh.

³¹ Áik'ehgo shik'íyú, néé isdzán isnáh nlíni doo bichagháshé daandlii da, isdzán doo isnáh nlíni dahíi bichagháshé daandlii.

5

¹ Christ ch'ínánohwiñilhíi bighá ndzilgo nasozii, Jews bich'í' begoz'aaní doo bee isnáh náhdleehgo da, doo t'aa'zhí' bee ik'ínádaahogisgo da.

² Shíí Paul gánohwídkishnii, Circumcise ádaanohwi'deszaa lék'eyúgo, nohwíí Christ doo nohwíí daant'é da.

³ Nnee dala'á daanohtíígee circumcise ádaanohwi'deszaahíi gádaanohwídkishnii, Jews bich'í' begoz'aaní dážhó dawa bikísk'eh ádaanoht'eego goz'aa, doo lahzhí' zhá da.

⁴ Nohwíí dahadíta begoz'aaní bikísk'eh ánsht'eehíi bighá Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee dábi'ehyú ánsht'ee daanohsiní, Christ nohwich'í'yúgo doo nt'é dago ádaanojs; Bik'ehgo'ihí'nañ bílgo'oba'íi doo hádaaht'íi dago bits'á'zhí' ádaahdzaa.

⁵ Néé Holy Spirit biláhyú daanohwi'odlq' bee dábi'ehyú ádaant'ee doleeíi nohwá laalnéhíi ndaahóndliigo biba' ádaant'ee.

⁶ Jesus Christ bíl dala'á ch'ilíyúgo, circumcise áko'deszaa dagohíi doo circumcise áko'deszaa da ndi doo hago'at'éé da; áidá' ko'odlq'íi kol'íjóníi bee ch'í'nah hileehíi zhá íjii.

⁷ Ihách'ideskaihí k'ehgo nlt'éégo hohkeel ni'; hadín láq' nohwíí godishkish lán, da'aníi ágot'eehíi doo dayúweh bikísk'eh ádaanoht'ee da k'adíi?

⁸ Hant'é k'ihzhí' ádaanohwizlaahíi Bik'ehgo'ihí'nañ nohwich'í' ánniidíi doo bits'á'dí'gohi at'éé da.

⁹ Bán benilzoolé da'ayáhágo ik'áán nást'ódíi dahot'éhé daabíndiisohíi k'ehgo doo nzhoq dahíi da'ayáhágo bitah dench'aadgo dawa daayilchqoh.

¹⁰ NohweBik'ehí biláhyú nohwaa da'oshíi, lahgo ilch'ígót'aahíi dá baa nateskeesíi k'ehgo nohwíí addó' baa natsidaahkeesgo doo nádaagodoh'aah da doleel: hadín nohwíí daagodikishíi, án baa yádotih.

¹¹ Shik'íyú, circumcise ádaanohwi'dolne' dishniiigo nashaa lék'eyúgo, doo shiniidaagoch'inisi le'at'éé da. Ágádishniiigo nashaa lék'eyúgohíi, tsí'ina'áhi doo baa yashti' le'at'éé da, áik'ehgo Jews daanliiníi doo dayúweh shich'í' hadaashkee le'at'éé da.

¹² Hadín nohwíí daagodikishíi nohwits'á'zhí' nó'níií dadó'.

¹³ Shik'íyú, dawa bíl ch'í'ótáahíi bich'í' nohwíí'dokeed ni'; áidá' doo áí bighá nchq'go ánádaahíi'íigo nohwá bíl ch'í'ótáq' daanojs da, ndi líl daanojhó'ogó líl ch'ódaahnii.

¹⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ yegoz'aaní dawa díinko yati' dala'áhi bee laazaa; Nit'ahd'í' gólíiníi níl nzhoq le', dání ídíl njqohíi k'ehgo.

¹⁵ Áidá' dat'ógo ilch'í' daadoighashyúgo, ilch'í' nadaagonokaa'yúgo, ídaa daagonohdzaa, dánko aq'á daaloighal ako.

¹⁶ Díí gánohwídkishnii, Holy Spirit bee hohkaah le', áik'ehgo nohwits'í nchq'go hádaat'iiníi doo beda'ol'íi da.

¹⁷ Ko'at'e' nchq'íi Holy Spirit yich'í' nagonkaad, la'íi Holy Spirit ko'at'e' nchq'íi yich'í' nagonkaad: díi doo ilch'í' le't'ee da; áí bighá doo dahádaaht'íyú ánádaaht'íi'íi da.

¹⁸ Holy Spirit nadaanohwiyaayúgo, Jews bich'í' begoz'aaní doo bit'áahyú ádaanoht'ee da.

¹⁹ Ko'at'e' nchq'íi díinko bebígozjii, nant'í' na'idaahíi, iké' na'idaahíi, nchq'go natsits'ikeesíi, nchq'íi doo bich'í' t'aa'zhí' ách'í't'éé dahíi.

²⁰ K'e'eshchíníi daach'okáahíi, ígongaashíi, ik'ech'iníiíhíi, la'ch'ídit'áhií, dawahá idáhách'it'iiníi, ha'ishkeehíi, ilch'í' nagoch'inlkaadíi, ilts'á'zhí' ádaach'it'eehíi, la'íi da'aníi ágot'eehíi yits'á'zhí'go ilch'ídaago'aahíi,

²¹ La' bíyééhíi idáhách'it'iiníi, its'izilheehíi, kol' nágodeyisíi, nchq'íi baa goch'inliiníi, la'íi díi ba'ashhah aldó' nchq'go ánádaat'íhíi: da'áda' baa nohwíí nadaagosisni' n'íi baa nohwíí nanádaagoshni', díi ye'ánaadaat'íhíi Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaní doo bíyéé daaleeh da.

²² Áidá' nest'q' ch'il yiká' nánt'íhíi k'ehgo díinko Holy Spirit bits'á'dí'go begoz'áni at'éé, kol' íjóníi, kol' gozhóóníi, kol' nkegohen'áaníi, bágoch'oho'aahíi, dawa bich'í' ch'izhóóníi, ko'at'e' nlt'ééhíi, kégondliidíi,

²³ Kojíi yune' isht'egodnt'éeéhíí, ídaa goch'idzaaníí: ágádaat'eehíí begoz'aaníí bits'á'dí' doo bándagot'aa da.

²⁴ Christ bíyéeé daanliiníí bí'at'e' nchq'ihíí bíl daanzhóogo yiká hádaat'íí n'íí tsí'ihna'áhi yídaayeskahíí k'ehgo yó'odaizné'.

²⁵ Holy Spirit bee daahin'naayúgo, da'án bee hiikaah le'.

²⁶ Doo itisyú ídaaéltíí da le', doo nchq'íí bich'í' daahil'aa da le', doo la' bíyéeéhíí ídáhádaahiit'íígo nchq'og' laa natsídaahiikees da le'.

6

¹ Shik'ííyú, nnee la' doo bik'ehyú adzaa dayúgo, nohwíí, Holy Spirit bee nasoziiiníí, áń baa daach'ohba'go bich'í' yádaakti'go t'aaqzhí' nlt'éeégo nkenánoholteeh; ni áldó' dánko áík'ehgo nanidí'notaahi at'éeéhíí baa natsííikees.

² Nyeego nohwich'í' nadaagowaagee kíl ch'odaahníí le', áí bee Christ yegos'aaníí beda'ol'íí doleel.

³ Nnee doo nt'éhi k'a'at'éeé da ndi, doo sihgo ánsht'ee da, nziyúgo, ích'í' nach'áhi at'éeé.

⁴ Áída' nnee dała'á daantíígee ye'ánát'ííhíí hago'at'éeéhíí ídine'íí le', áík'ehgo dabíí bí'at'e' nzhóoyúgo, áí yaa bíl gozhóq' doleel, doo la'í nnee ye'ánát'ííhíí bighá da.

⁵ Nnee dabíí biyíl dahyoweéhíí k'ehgo nnee daantíígee bí'at'e' doo nzhóq' dayúgo dabíí nabílt'og.

⁶ Hadín Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa bíl ch'ígót'aahíí, bíyéeéhíí nlt'éhíhíí dawa lahzhí' hadín bíl ch'ígó'aahíí yaa yihińil le'.

⁷ Doo ích'í' nadaahch'aa da le'; Bik'ehgo'ihí'nań doo hagot'éeégo bich'í' na'ich'áhi at'éeé da: nnee nt'é k'edileehíí da'ái náyihigéshi at'éeé.

⁸ Hadín bí'at'e' nchq'íí yee k'edileeyúgo ídíl ch'ígódeehi at'éeé; áída' Holy Spirit yee k'edileeyúgo Holy Spirit bits'á'dí' yaaká'yú dahazhí' ihí'naahíí yink'áni at'éeé.

⁹ Nzhóogo ánádaahiit'ííhíí doo bik'e' hííkáh da le': dayúweh ágádaahiit'ííyúgo nlt'éeégo da'inlt'aa.

¹⁰ Áík'ehgo nohwá ch'ígót'aa dá' halaq' nnee dawa bich'í' nlt'éeégo ánádaahiit'íí le', ndi nnee Bik'ehgo'ihí'nań daayodlaq'go bichagháshé daanliiníí itisgo ádaanzl'í le'.

¹¹ Díí nchaago k'e'eshchiiníí dashíí nohwich'í' k'eshíkhíni daah'íí.

¹² Nnee dabíí zhá nlt'éeégo daabine'íígo hádaat'íiníí circumcise ádaanozwi'dolnéh daanozwińii; Christ bitsí'ihna'áhi yaa yádaakti'yúgo dánko biniidaagonlt'éeé doleehíí bighá ádaanozwińii.

¹³ Dabíí circumcise ádaabi'deszaa ndi begoz'aaníí doo dawa yikísk'eh ádaat'ee da; áída' nohwíí da'ádaanozwińiiigo circumcise ádaanozwi'deszaahíí yee ídaa da'odlíigo yádaakti'híí bighá circumcise ádaanozwi'dolníigo hádaat'íí.

¹⁴ Doo nt'é bee ída'oshdlíigo yashti' da, Jesus Christ nohweBik'ehń tsí'ihna'áhi yiká' daztsaqahíí zhá bee ída'oshdlíigo yashti'go Bik'ehgo'ihí'nań áshíls le', áí bee ni'gosdzán biká' ágot'eehíí daztsaqahíí k'ehgo shich'í' at'éeé, la'íí shíí áldó' ni'gosdzán biká' ágot'eehíí dasiitsaqahíí k'ehgo bich'í' ánsht'ee.

¹⁵ Christ Jesus bíl dała'á daanohtííyúgo, circumcise ádaanozwi'deszaayúgo, dagohíí doo circumcise ádaanozwi'deszaa dayúgo, doo íl'íí da, ndi áńidégo ánádaanozwi'deszaahíí zhá íl'íí.

¹⁶ Díí ádshńiihíí yikísk'eh daahikáhíí Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' ílch'í'gont'éeéhíí la'íí bílgoch'oba'íí bee yich'í' goz'aa le', áí da'aníí Israel hat'ííí daanlíigo Bik'ehgo'ihí'nań bichagháshé daanlíí.

¹⁷ Kodí' godezt'ígo díí bighá doo hadín nashínt'óg da le': ílk'ída' Jesus nohweBik'ehń bighá shid shiká'zhí' hit'íí.

¹⁸ Shik'ííyú, Jesus Christ nohweBik'ehń bílgoch'oba'íí daanozwiyi' yune' begoz'aa le'. Doleelgo at'éeé.

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE EPHESIANS

1 Shíi Paul, Bik'ehgo'ihí'nañ bik'ehgo Jesus Christ binal'a'á nshlíni, ínashood Ephesus golzeegee daagolíníi, áí Christ Jesus daayodlqágo biyéé daanliiníi, bich'í' k'e'eshchii:

2 Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa la'íi Jesus Christ nohweBik'ehñ bílgoch'oba'íi la'íi bits'á'dí' ílch'í'gont'éeéhíi bee nohwich'í' goz'áq le'.

3 Jesus Christ nohweBik'ehñ biTaa, Bik'ehgo'ihí'nañ, ba'ihégoş, án yaaká'yú nagoz'áqgee nohwíyi'siziiníi bá gózhóqgo dawa nohwainé', Christ biláhyú:

4 Án biláhyú ni'gosdzán doo hwahá nni't'aa dadá' Bik'ehgo'ihí'nañ hanánohwezñil, bináát godilzigo ádaant'eego doo nt'é bee nohwaa dahgoz'áq da doleelgo:

5 Bichagháshé daandlíi doleelgo hanánohwidi'ñilgo nohwá ngonlchíi, Jesus Christ biláhyú, áí nohwá hát'íjgo yaa bíl gozhóq,

6 Ízigo bílgoch'oba'íi ba'ihédaandzi doleelgo, áí nohwiká'zhí' áyílaago, biYe' bíl nzhóni biláhyú:

7 Án bidilíi bee ncho'íi bits'á'zhí' nanánohwi'diheznii, nohwincho' n'íi bighá nohwaa nágodet'áq, Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íi ch'ída'izkaadíi bik'ehgo;

8 Áí ch'ída'izkaadgo nohwiká'zhí' áyílsj, daagondzáqgo la'íi dawahá bídaagonlzigó ánohwílsj;

9 Bik'ehgo'ihí'nañ hát'íjníi doo bigózi da n'íi nohwił ch'í'nah áyílaa, da'án bíl gozhóqgo hat'íjníi k'ehgo án ngonlchíi:

10 Goldohíi biká' ngonyáágo yaaká'yú ágot'eehíi la'íi ni'gosdzán biká' ágot'eehíi dawa Christ yebik'ehgo dala' áile':

11 Án biláhyú áldó' nt'é nohwiyéé doleelíi nohwaa det'áq, dabíi hát'íjgo dawa layi'íjníi k'ehgo nohwádíhyú nohwá ngonlchíi:

12 Néé dantsé Christ daahosiidlaqadíi, nht'éégo daahii'naahíi bighá Bik'ehgo'ihí'nañ ízigo ye'at'éhi nnee daayidnlsj doleelgo.

13 Nohwił áldó' yati' da'anihi, yati' baa gozhóni bee hasdánohwezñili daasidohts'áqadá' daahohdlaq ni': daahohdlaqadá' Holy Spirit bee nohwángon'áq n'íi bee nohwiká' izkaalíi k'ehgo bee nohwígózi,

14 Áí bee Christ bidilíi bee nohwá nayihesñii n'íi nohwiyéé silíjzhí', nt'é yengon'áq n'íi da'aniigo nohwiyéé doleelgo bídaagonlzi, án ízigo ye'at'éhi ba'ihégoş doleelgo.

15 Áí bighá Jesus nohweBik'ehñ daahohdlaqgo, la'íi ínashood dawa nohwił daanzhóqgo ba'ikonizjidá',

16 Da'ákozhá Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' nohwa'ihénsj, nohwá da'oshkqáqh;

17 Bik'ehgo'ihí'nañ, Jesus Christ nohweBik'ehñ yokáqahíi, Jesus biTaa ízigo ye'at'ééhíi, daagonohsáqgo ádaanohwile'go nohwá oshkqáq, la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ dabíi nohwił ch'í'nah ádidle'go bídaagonósj doleelgo áldó' oshkqáq:

18 Nht'éégo ágot'eehíi daahohíi doleelíi bighá nohwiká' ánníidíi bídaagonósj doleelgo, la'íi ínashood daanliiníi bílgo ízigo ágot'eehíi behaldzili nohwiyéé doleelíi áldó' bídaagonósj doleelgo nohwíjii yune' nohwił ch'í'nah ágótsj doleelíi bighá nohwá oshkqáq,

19 La'íi Bik'ehgo'ihí'nañ binawod ch'ída'izkaadgo, binawod ízigo at'éhi bee na'iziidhíi k'ehgo, néé daahohiidaaníi nohwá siné'go bídaagonósj doleelíi bighá nohwá oshkqáq;

20 Bik'ehgo'ihí'nañ binawodíi bee Christ daztsáqadí' naadiidzaago áyílaadá' yaaká'yú bigan dihe'nazhiinéé dahyinesdaa,

21 Spirits binadaant'a'íi, spirits binawodíi, dak'a'at'ééhíi, la'íi yedaabik'ehíi dawa bitisgo, doo díi goldohíi zhá biyi' da, ndi yunáásyú goldoh doleelíi áldó' biyi', ítah at'éégo daabizhí' daawójiíhíi dawa bitisgo sitíjgo áyílaa:

22 Dawahá yebik'ehgo bilatt'ááh nyiné', la'íi ínashood dawa yá sizíjgo bitsits'inhíi k'ehgo at'éégo áldó' ábílaa,

23 Ínashood dawa, Christ bee dala'á daanliiníi, bits'ínlíjgo bełalzaa, án bee dawa ítah at'éégo layi'íjñ.

2

1 Begoz'aaníi doo bikísk'eh ádaanoht'ee dahíi bee, la'íi nohwincho'íi bee nanesona' n'dá' Bik'ehgo'ihí'nañ nádaahoh'na'go ánohwílaa;

2 Nohwincho'íi biyi' ni'gosdzán biká' ágot'eehíi zhá bech'ígót'í'yú bikísk'eh hohkaah ni', spirits daancho'íi binant'a', án Bik'ehgo'ihí'nañ doo daidits'ag dahíi bitahyú na'iziidíi bikísk'eh hohkaah ni':

³ Néé aldó' lahn' bitahyú nahiikai ni', nohwi'at'e' ncho'go hat'íiní bikísk'eh ádaant'eego, nohwits'í, nohwinatsekees bílgo hat'íyú ádaant'ee ni'; da'áik'ehgo gosiidlji dá' ncho'go ádaant'ee n'íí bighá Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiniigodilé'íí nohwich'í' begoz'ąą ni', nnee la'íí ádaat'eehíí k'ehgo.

⁴ Áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ, bílgoch'oba' ch'ída'izkaadhi, dážhó bíl daanjoo lęk'ehú bighá,
⁵ Nohwincho'íí bee nane'na' n'dá' Christ bíl dała'á daasiidlji go daahii'naago ánánohwidlaa, (bílgoch'oba'íí bee hasdákai;)

⁶ Bíl dała' naadihiikaigo ánohwilaa, la'íí Christ bíláhyú yaaká'yú nagoz'ąągee bíl naháatąągo ánohwilaa:

⁷ Áik'ehgo yunaásyú goldohíí biyi' Bik'ehgo'ihí'nañ Christ Jesus bíláhyú nohwaa ch'oba'go, bílgoch'oba'íí ch'ída'izkaadhi ch'í'nah áidolił.

⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí bee hasdákai, nohwi'odla'íí bíláhyú; doo dánohwíí ádaant'íí da: Bik'ehgo'ihí'nañ bits'ą'dí' nohwaa hi'né'hi at'éé:

⁹ Doo nohwinasdziidíí bee da, áik'ehyúgohíí dánko nnee la' ída'odlíí hileeh.

¹⁰ Bik'ehgo'ihí'nañ nanohwik'ída'iziidíí daandlji, Christ Jesus bíláhyú nt'éégo ánádaahiit'íí doleełgo ánohwilaa, áik'ehgo bikísk'eh hiidaal doleełgo Bik'ehgo'ihí'nañ nohwá ngonłchji lęk'e.

¹¹ Ái bighá díí bėnadaahiih, doo Jews daanohłji dago daagosolji, circumcise ádaabi'deszaahíí, doo circumcise ádaanohwi'deszaa dahi daanohwiłnii, ái circumcisonhíí nnee bigan zhá bee kots'í nabik'ísdziidi;

¹² Áidá' Christ doo bídaagonłsį da ni', nanidí' daanohłji go doo Israel hat'í'í daanohłji da, Bik'ehgo'ihí'nañ nt'é yee yágon'ąą n'íí doo nohwíí nohwá da ni', doo hayú nohwá ch'ígót'í' da ni', ni'gosdzán biká' nahkai ndi Bik'ehgo'ihí'nañ doo bíl daanohłji da ni':

¹³ Lah'n' izaadyú daanohłji ni', ndi k'adíí Christ Jesus bíyéé daasolji go, Bik'ehgo'ihí'nañ bit'ahgo ánádaanohwidlaa, Christ bidííííí bee.

¹⁴ Án nohwá ilch'í'gont'éehíí nłji, da'án Jews daandliiníí la'íí doo Jews daanohłji dahíí dała'á ádaanohwizlaa, la'íí nohwigizhgee bighá ilts'ą'zhí' ádaant'ee n'íí k'ihzhí' áyíłlaa, nohwigizhgee tséé bee ilt'í'ni k'ihzhí' áyíłlaahí k'ehgo;

¹⁵ Begoz'aaníí biyi' iltah at'éégo bikísk'eh ádaant'ee n'íí bighá ilk'edaadin'nii n'íí Christ bits'íí bee k'ihzhí' áyíłlaa; áidí' nnee naki n'íí dała'á ánáyíłlaahí k'ehgo néé Christ bee dała'á ánánohwidlaa, áik'ehgo nkegohen'ąą nágosłji.

¹⁶ Néé naki hat'í'í daandlji n'íí tsj'ılna'áhi bíláhyú dała'á daasiidlji go, Bik'ehgo'ihí'nañ bíl k'íí nádaasiidlji, áik'ehgo ilk'edaadin'nii n'íí ąął bengonyáa:

¹⁷ Nzaadyú daanohłji n'íí, ilhánégo daandljiłhíí bílgo Jesus nkegohen'áaníí yaa nohwł nagolni'go nyáá.

¹⁸ Án bighá daanohwigha Holy Spirit dała'áhi bíláhyú nohwiTaa bich'í' ha'áhiikáhgo ha'ágót'í'go nohwá alzaa.

¹⁹ Ái bighá k'adíí doo lahdí' nnee daanohłji da, doo nnee lahgo hat'í'í daanohłji da, áidá' nnee Bik'ehgo'ihí'nañ báhadaadeszaahíí bíl dała'á hat'í'í daasolji, Bik'ehgo'ihí'nañ bichągháshé daasolji;

²⁰ Jesus binadaal'a'á la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziid n'íí kįh bit'ááh ledn'aahíí k'ehgo daanłji go, biká' nohwi'dest'í'ihí k'ehgo ádaanoh't'ee, Jesus Christ dabíí hágon'áágee tséé dantsé s'í'ani nłji go;

²¹ Án bíláhyú dągoz'ąą nt'éégo ładaasnłgo alne', nohweBik'eh'n bíláhyú godiyłhgo kįh biyi' da'ch'okąąhíí goleeł:

²² Án bíláhyú nohwíí aldó' itah nohwi'dest'í', Bik'ehgo'ihí'nañ yiyi' ngolėehíí bighá ágolne', Holy Spirit bíláhyú.

3

¹ Ái bighá shíí Paul, Jesus Christ bighá, la'íí nohwíí aldó' doo Jews daanohłji dahíí nohwighá ha'ásit'íí,

² Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí nohwł ch'í'nah ashł'go shaidin'áaníí ba'ikodaanohłsį lán shi:

³ Doo bígózį da n'íí shłł ch'í'nah áyíłlaago shłł igozłid; (ilk'idá' ayáhágo nohwich'í' bek'eshiłchłji go nohwł nagosłsni' ni';

⁴ Ái daahohshíígee Christ ye'at'éehíí doo bígózį da n'íí bígosłsłjídíí nohwíí bídaagonłsį doleeł.)

⁵ Ái doo ánídá' goldohíí biyi' ni'gosdzán biká' nnee doo hwhá bíl ch'í'nah ádaalne' da ni', áidá' k'adíí Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á la'íí binkááyú yadaakt'í'í daandilziłhíí Holy Spirit bee bíl ch'í'nah ádaagoszaa;

⁶ Doo Jews daanliji dahii, Jews daanliinii bilgo Bik'ehgo'ihinaan bits'adi' agot'eehi dala' daabiyee doleel, dala' Christ bil dala'a daanliigo bits'i dala'a daanlii doleel, la'ii Bik'ehgo'ihinaan Jews daanliinii yangon'aaanii Christ bilahyu yati' baa gozhoni bee doo Jews daanlii dahii aldó' daabiyee doleelgo bil ch'inah adaagosaa:

⁷ Ai yati' baa gozhoni baa yashti'go ashi'delzaa, Bik'ehgo'ihinaan bilgoch'oba'ii shaa yine'ii bee, binawodii shinkaayu na'iziidgo.

⁸ Nnee Bik'ehgo'ihinaan bahadaadeszaahii doo izisgo at'ee dahii dawa shii dabich'i'gee siitii ndi doo Jews daanlii dahii bitahyu Christ bee nohwiyaa daagozhonii doo bigonolsiih at'ee dahii baa yashti'go Bik'ehgo'ihinaan bilgoch'oba'ii shaa det'aa;

⁹ La'ii Bik'ehgo'ihinaan Christ bilahyu dawa ayilaahii, ni'godzaan alzaadi' yushdi' godezt'i'go ngonchiinii doo bigozigo ayilsa da n'ii, hagog'ee go at'eehi shii nnee dawa bil ch'inah ashle'go shaa det'aa;

¹⁰ Aik'ehgo inashood dawa Christ bee dala'a nlini bilahyu spirits binadaant'a'ii la'ii binawodii yaaka'yú nagoz'aggee Bik'ehgo'ihinaan bigoyá' iltah at'ehi yidaagolsi doleel,

¹¹ Ai dahazhi' goz'ani Bik'ehgo'ihinaan yengon'aaanii bik'ehgo layiilaa, Christ Jesus nohwe-Bik'ehn bilahyu:

¹² An daahohiidlaago doo daasite'go da, doo nidaaahildzidgo da Bik'ehgo'ihinaan bich'i' ha'ahiikahgo nohwa ha'agot'i'.

¹³ Aik'ehgo nohwigha goyee go shich'i' nagoyaaahii bigha doo hayaa adaanoht'ee da le', ai bee lan da'nohlii.

¹⁴ Dinko bigha Jesus Christ nohweBik'ehn biTaa bich'i' hishzhizh,

¹⁵ An bichaghahé yaaka'yú daagoliiinii hik'e ni' biká'yú daagoliiinii dawa bee daaholzéhi,

¹⁶ Da'an izisgo ye'at'ehi ch'ida'izkaadhii bik'ehgo biSpirit bee nohwiyi'siziinii nalwodgo nohwa aile' doleelgo nohwa daahoshkaah;

¹⁷ Nohwi'odla' bee Christ nohwiji' biyi' yune' golii le'; aik'ehgo il'ijoonii bee nohwikeghad golii go ndzilgo sozii go,

¹⁸ Nohwi inashood dawa bilgo Christ bil'ijoonii nanigodi', ts'ingodi', ts'idagodi', ts'iyaa go adaahosahii bee nohwil bigoz' doleelgo;

¹⁹ La'ii Christ bil'ijoonii, be'igoz' yitis nel'aa ndi, bidaagonolsi doleelgo, aik'ehgo Bik'ehgo'ihinaan ye'at'ehi dawa bee adaanoht'ee doleelgo nohwa da'oshkaah.

²⁰ Daahokeedii la'ii natsidaaahikeesii dawa bii zha yitis nel'aa go aile', binawodii nohwiyi' na'iziidhii k'ehgo,

²¹ Dabii zha Christ Jesus bilahyu, goldohii dawa biyi', inashood daanliinii dawa ya'ihedaanzgo daayidnisi doleel, doo nagont'i'go da. Doleelgo at'ee.

4

¹ Aik'ehgo shii, nohweBik'ehn bigha ha'asitiinii nanohwoshkaah, nohwika anniidii bikisk'eh ndzilgo hohkaah le',

² Idaa daagoch'iyolba'go, nohwiji' yune' isht'egodnt'ee go, nzaad badaagohoh'aa le', hi daanojhoo go ilch'i' hadag adaanoht'ee le';

³ Holy Spirit bee dala'a daaanolisigo ilch'i'gont'eehi be'adaanoht'ee doleelgo nyee go nabik'ida'ohsiid.

⁴ Christ bilahyu dala'a daanohtii, Holy Spirit akdo' dala'a, da'aik'ehgo akdo' daanohtii ihinaa doo ngonel'aa dahii ndaahohii doleelgo nohwika anniid;

⁵ NohweBik'ehn dala'a, nohwil'odla' dala'a, nohwibaptism dala'a,

⁶ Bik'ehgo'ihinaan dala'a, daanohtii nohwiiTaa, an dawa yitigo nlini, dawa yi' nlini, daanohtii nohwii' golini.

⁷ Bik'ehgo'ihinaan bilgoch'oba'ii iltah at'ehi dala'a daantii'gee nohwaa daizne', Christ nohwainé'ii k'a'aholaa go.

⁸ Aik'ehgo gadi'ni, Wá'yú bil onágodzaada' isnah daanlii n'ii la'ago yadih onádaago, nnee yaaka'di'go yaa daagodez'aa lek'e.

⁹ (Wá'yú bil onágodzaa ch'iniiyugo, lahn' aidi' ni'godzaan yuyaa bil nkegoniyahi lan shi.)

¹⁰ Bil nkegoniyahii da'an yaaka'yuhii nzaadyú dabitiséyú bil onágodzaahi at'ee, aq' laile' doleehii bigha.)

¹¹ Bik'ehgo'ihinaan nnee yaa daizne'ii iltah adaat'ee: la' binal'a'a daanliigo yaa daagodez'aa; la' binkaayu nada'iziidgo; la' yati' baa gozhoni yaa nadaagolnigo; la'ii la' inashood yinaadaadz'ii go bil ch'idaago'ahgo;

¹² Inashood hadaadeszaago nt'ee go Bik'ehgo'ihinaan ya nada'iziid doleelgo, yati' baa gozhoni baa na'goni' doleelgo, la'ii inashood dawa Christ bits'i' nliinii ndzilgo adaille'go baa daagodez'aa;

¹³ Áík'ehgo daanohwigha nohwí'odlǎ' bee daǎ'á daahiidleeh, Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nǎ'éego bídaagonǎ'jǎh, nnee báyáń hileehí k'ehgo nées Christ bits'í daandǎ'jǎgo ń bee báyáń daahiidleehgo Christ ye'at'éehí dawa be'ádaant'eego daahiidleeh:

¹⁴ Doo dayúweh chaǎhášhé daanǎ'jǎhí k'ehgo ádaant'ee da le', iltah at'éégo ilch'ígót'aahí bee doo ilts'ǎ' nohwíl ńáǎgoyol da le', nnee nadaach'áhi léda'ólchoogo ilch'ídaago'aahí yee nohwík daadihésbǎh, k'izé' daanohwidíteeh hádaat'ínií, ái doo ídaayílt'sǎǎ da le':

¹⁵ Áídá' hǎ daanǎ'jǎgo da'aníi ágot'eehí bee yádaahiilti' le', kotsits'in kots'í yebik'ehí k'ehgo Christ nohwelik'ehgo bíl daǎ'á daandleehego ń biláhyú daandǎ'zéé le':

¹⁶ Nohwits'í ǎǎgo ǎghadaadit'aahí lá'í its'id bee daalótǎ'í góǎ'í, dawa nǎ'éego nadaalǎ'ziidýgo nǎ'éego daandzeel, áǎt'éégo nées Christ bits'íhí daandǎ'jǎgo dabí bee daalótǎ', lá'í hǎ daanǎ'jǎni bee nées Christ bits'íhí daandǎ'jǎni nchaa daahiidleeh.

¹⁷ NohweBik'ehń biláhyú hasdziihgo gánohwídkishńi, Kod'í godezt'igo doo Jews daanǎ'jǎ dahí da'ílinégo natsídaakeesgo hikaahí k'ehgo doo hohkaah da le',

¹⁸ Binatsekeesí yee doo daago'ǎ da, doo bíl ídaago'ǎ dahí bigǎ Bik'ehgo'ihí'nań bits'ǎ'dí' ihí'naahí yits'ǎ'zhí' ádaat'ee, bíjǎ biyi' chagolheel benagoz'aahí bigǎ:

¹⁹ Bíjǎ nǎ'iz silǎgo nchǎ'í doo yich'í' t'ǎzhí' ádaat'ee dago yaa ádaadest'aǎ, nchǎ'go ńádaat'ǎhí zhǎ bíl daanǎ'ee daasilǎ.

²⁰ Áídá' nohwíhí áǎgot'eehí doo Christ bits'ǎ'dí' bídaago'aǎ da;

²¹ Da'aníi ba'ikodaanohsǎ ǎǎ'eyúgo, Jesus biláhyú da'aníi ágot'eehí nohwíl ch'ídaagoz'aǎ ǎǎ'eyúgo:

²² Doo ńíidá' nchǎ'í be'ádaanoht'ee n'íi yó'odaagodoh'aah, ái k'izé'idílteehgo nchǎ'í zhǎ hǎt'ǎgo da'íliní hileeh;

²³ Nohwinatsekeesí, nohwiyi'siziiní bílgo ńíidégo nohwá ńáolne';

²⁴ ńíidégo be'ádaanoht'eehí ádaagohdle', ái Bik'ehgo'ihí'nań k'ehgo dávik'ehyú ńá'éego lá'í da'aníi dílǎ'gho alzaa.

²⁵ Áík'ehgo léda'ólchoohí yó'odaagodoh'aah, daǎ'á nohtǎ'geee nohwit'ahd'í daagolíní da'aníi ágot'eehí yee hǎ nadaagohí': nnee bits'í daǎ'á ndi ǎǎyú henláahí k'ehgo nées iltah ńá'éego ádaant'ee ndi daǎ'á hahíit'í.

²⁶ Dahagee hadaashohkeegee dénchǎ'égo ágot'eehí yeh noholt'é' hela': hadaashohkeehí bíl ya'ái owáh hela':

²⁷ Ch'iidn nant'ń doo bá goz'aǎgo ádaagonolsǎ da le'.

²⁸ Hadíń in'ǎhí doo dayúweh in'ǎh da le': áídá' dabí bigan yee nǎ'éego na'iziid le', hadíń nǎ'é yidǎ ńíiní lá' yaa yiné' doleehí bigǎ.

²⁹ Yati' nchǎ'í doo lá' nohwizé'dí' behagohigháh da le', áídá' yati' nǎ'ehi zhǎ, hadag ádaakole' doleelgo, hadí daidits'agí bee biyaa gozhǎ' doleehí bigǎ.

³⁰ Bik'ehgo'ihí'nań biHoly Spirit doo bíl gozhǎ' dago doo ádaanolsǎ da le', ń bee nohwíká'iskal, ch'ínánohwi'ńíhí bíjǎ'zhí'.

³¹ Nohwíl daagoshch'íhí, nohwínágoch'íhí, hadaashohkeehí, hagoǎohí, nchǎ'go yádaahí'í, lá'í da'oh'ńi'go natsídaahkeesí dawa bee nohwits'ǎ' gonogháh:

³² Łaadaach'ohba' le', łaatédaah'ti le', Bik'ehgo'ihí'nań Christ bigǎ nohwinchǎ'íhí bigǎ nohwaa nágodez'aahí k'ehgo nohwí aldó' ła nádaagodenoht'aah le'.

5

¹ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bichǎghášhé bíl daanzhónihí daanohǎ'jǎgo Bik'ehgo'ihí'nań beda'ol'ǎ;

² Christ bíl daanǎ'jǎhí k'ehgo hǎ daanohǎ'jǎgo hohkaah, ń hǎgólchiní Bik'ehgo'ihí'nań daach'okǎ'gho baa h'ńé'hí k'ehgo zesǎ'jǎgo Bik'ehgo'ihí'nań nohwá ya'ádet'aǎ.

³ Áídá' nant'ǎ' na'idaahí, nchǎ'go natsíts'ikeesí, dawahá dayúwehégo ídáhách'it'ínií, daǎ'á ndi doo bída'ol'tah da, ńashood Bik'ehgo'ihí'nań bá hadaadeszaago doo áǎdaat'ǎ' bik'eh da;

⁴ ǎkógo yati'í, yati' da'ílinéhí, dawahák'e ách'ńíhí doo ádaadohńi bik'eh da: áídá' Bik'ehgo'ihí'nań ahíy'e daabíldohńiigo nǎ'ée.

⁵ Dí bídaagonolsǎ, hadíń nant'ǎ' nagaahí, nchǎ'go at'éehí, dawahá dayúwehégo ídáhát'ínií, ái da'íliné daayokǎ'ghí, ń Christ bilatt'áhgee begoz'aaní, da'ái Bik'ehgo'ihí'nań bilatt'áhgee begoz'aaní doo itah bíyéé da doleel.

⁶ Dahadíń biyati' da'ílinéhí izanoht'é' hela': ái bigǎ dabí zhǎ daabik'ehí Bik'ehgo'ihí'nań biniigodilé'í yiká'zhí' áile'.

⁷ Áík'ehgo áǎdaat'eehí doo itah daanohǎ'jǎ da le'.

⁸ Łah chagolheel zhíné daanohǎ'jǎ ni': k'adyúgo nohweBik'ehń binkááyú idindláád zhíné daasolǎ: áík'ehgo got'ńi biyi' hikahí k'ehgo hohkah;

⁹ (Holy Spirit nnee nayik'i'iziidyúgo, nlt'éégo ágot'eehíí, dábik'ehyú ágot'eehíí, la'íí da'aniigo ágot'eehíí biyi' begoz'aago áile';)

¹⁰ NohweBik'ehñ hant'é bil goyilshóq' doleehíí bídaagonoksjih.

¹¹ Doo chagoheel zhiñéégo da'ilinégo ánádaat'ijihíí k'ehgo ánádaat'ijil da, áidá' ágánátog'ijihíí nnee bil ch'í'nah ádaanoksjigo bígózj le'.

¹² Nagont'iyú ánádaat'ijihíí bích'iltahyúgo ndi bik'ee ídaayágosj.

¹³ Dawahá ch'í'nah alzaahíí idindláádíí bee bígózj: dawahá hit'iiníí idindláádíí bee hit'ij.

¹⁴ Áik'ehgo gánúgo dahgoz'aq, Ihoshíí, ch'ínándzíd, dasíntsáqdí' nádndáh, Christ níká'zhí' idindláádgo áile'.

¹⁵ Hagot'éégo hohkahíí baa daagonohsaa, nnee doo daagoyáq' dahíí doo k'ehgo da, áidá' daagoyáni hikahíí k'ehgo hohkah,

¹⁶ Díí yolkaahíí biyi' doo nzhoq' dahíí zhá begoz'aahíí bighá goldohíí iljigo ádaanoksj.

¹⁷ Ídaa daagonohdzaq le', nohweBik'ehñ nohwá hát'íiníí bídaagonoksjih.

¹⁸ Wine nohwil nádaagodo'his hela', áí dénchq'go kodilteehi at'éé; áidá' Holy Spirit nohwee hadaalk'ílggo ndzilgo bee nasozij le';

¹⁹ Siníí Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' biyi'dí'hi, Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihégosiníí, la'íí ínashood biyinií bee ilch'í' da'doh'aal le', nohwil daagozhóq'go nohwijíí biyi'dí' nohweBik'ehñ bich'í' da'doh'aal le';

²⁰ Dábik'ehñ Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíTaa bich'í' dawahá ba'ihédaanohsj le', Jesus Christ nohweBik'ehñ bizhi' biláhyú;

²¹ Bik'ehgo'ihí'nañ daadinoksjigo daakhidohts'ag le'.

²² Isdzáné daanohíinií, daanohwiká' daadohts'ag le', nohweBik'ehñ daadohts'agíí k'ehgo.

²³ Nnee bi'aa yá sizijigo bi'aahíí bitsits'ini at'éé, Christ ínashood dawa yá sizijigo bitsits'ini at'ééhií k'ehgo: ínashood daanliinií dawa Christ bits'í nlijgo áí hasdá'iiníí at'éé.

²⁴ Áik'ehgo ínashood dawa Christ daidits'agíí k'ehgo isdzáné daanliinií ádó' dawahá bee bika' daidits'ag le'.

²⁵ Da'aníí ínashood daanliinií lqá' ndihíí Christ biláhyú dala'á at'éé, Christ áí bil nzhoq'go ya'idet'aahíí k'ehgo nnee daanohíinií, daanohwi'aa nohwil daanzhoq' le';

²⁶ Tú bee taats'idígisií k'ehgo áí ínashood dala'á at'ééhií Christ biyati' yee taayigisgo ídáhaidile'híí bighá ya'idet'aq,

²⁷ Doo hayú dinojizhgo da, doo hayú baa dahts'idilhilgo da, dant'éhéta dénchq'ehíí da'ádjh; áidá' dilzihgo, dánlt'éé nt'éégo, bits'á' dindláád silijgo ídaayi'ne' doleehíí bighá ya'idet'aq.

²⁸ Da'ágát'éégo nnee bi'aa bil daanzhoq' le', dabíí bits'ihíí k'ehgo. Hadiñ bi'aa bil nzhooníí dabíí idil njóni at'éé.

²⁹ Nnee doo la' dabíí bits'í bil nchq' da; áidá' nlt'éégo áyílsigo bil nzhoq'go yinádéz'ij, nohweBik'ehñ ínashood dawa dabíí bee dala'á nlijgo bits'í k'ehgo at'éhi ágát'éégo áyílsj,

³⁰ Néé dala'á daantijgee Christ la' bits'í daandijihíí bighá, bits'í hik'e bits'in k'ehgo.

³¹ Áí bighá nnee bitaa hik'e báj bilgo yits'á' dahdigháhgo bi'aa yihigháh doleel, áik'ehgo naki dilt'ee n'íí dala'á nádeleh doleel.

³² Díí dázhq' doo bígózini at'éé da: Christ hik'e ínashood lqá' ndihíí Christ biláhyú dala'á at'éhi ádishñii.

³³ Áidá' dala'á daanohtijgee gádaanohwíldishñii, Nohwi'aa nohwil daanzhoq' le', dabíí idil njq'ohíí k'ehgo; la'íí isdzáné bika' daayidnksj le'.

6

¹ Chagháshé daanohlíni, nohwitaa nohwimaa bilgo daadohts'ag le', nohweBik'ehñ bil dala'á daanohíihíí bighá: ágádaanoht'eego nlt'éé.

² Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníí dawa bitahyú dantsé nt'éhéta nohwá ádishñil nohwilñiidíí díinko dahgoz'aq, Nitaa nimaa bilgo dinksj le';

³ Áik'ehgo niyaa gozhóq' doleel, ni'gospdzán biká' nzaadyú hinnáá doleel.

⁴ Nnee daanohíinií, nohwichagháshé doo bil daadohtehgo bídaagoyolchij da: áidá' nohweBik'ehñ bik'ehgo nohwichagháshé doo dábik'ehyú ádaat'ee dagee bich'í' yádaaht'igo bil ch'ídaagonoh'aahgo bihoñaa.

⁵ Nada'ohsiidíí, ni'gospdzán biká' bánada'ohsiidíí da'aníyú ádaanoht'ee, daadohtlidá' nohwiini' daháhgo, nohwijíí da'at'éhé bee, Christ bá nada'ohsiidíí k'ehgo;

⁶ Doo bánada'ohsiidíí binadzahgee zhá ágádaanoht'ee da, doo nnee bil daagonolshóq'ohíí zhá bighá da; áidá' Christ bánada'ohsiidíí daanohíijigo nohwijíidí' Bik'ehgo'ihí'nañ dahát'ijyú ádaanoht'ee;

⁷ Nt'éhéta ádaal'iinií Bik'ehgo'ihí'nañ bá ádaal'ijihíí k'ehgo nohwil daagozhóq'go ádaal'ij, doo nnee bá ádaal'ijihíí k'ehgo da:

⁸ Díí bídaagonoŋsɪ, n̄nee n̄t'éeŋo adzaayúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ da'áík'ehgo n̄t'éeŋo bich'í' nahínił, isnáh n̄liinił dagohí doo isnáh n̄lji dahí.

⁹ Nohwíí nant'an daanoh̄niinił, nohwá na'iziidił da'áík'ehgo bich'í' ádaanoht'ee le', doo dayúweh goyéeŋo bee nadaagoh'aa da: nohwíí áldó' nohwiNant'a' yaaká'yú gólji bídaagonoŋsɪ; án doo n̄nee il'anigo yaa natsekees da.

¹⁰ Iké'yúhí, shik'yíyú, nohweBik'ehñ dák'a'at'ehi binawodíí bee n̄dzilgo nasozji.

¹¹ Běsh diyágé Bik'ehgo'ihí'nañ nohwainé'í dawa ádaagohdle', ch'iidn nant'an nohwich'í' nach'aagee n̄dzilgo nasozji doleehí bighą.

¹² Doo n̄nee daanliinił bich'í' nadaagonkaad da, áídá' spirits binadaant'a'í, binawodí, díí n̄'gosdzán biká' chagoheehí binadaant'a'í, la'í spirits daanchə'í yúdahyú gólmi bich'í' nadaagonkaad.

¹³ Áí bighą běsh diyágé Bik'ehgo'ihí'nañ nohwainé'í dawa ádaagohdle', nagont'ogú biji nasozji doleehí bighą, áík'ehgo ąął ádaasolaago t'ah nasozji doleel.

¹⁴ Da'anii ágot'eehí bee nohwizis ádaagohdle'go nasozji, la'í dábik'ehyú ágot'eehí bee běsh nohwitil naztąągo ádaagohdle';

¹⁵ Yati' baa gozhóni bee nkegohen'ąąhí nohwee bee hadaadeszaa le';

¹⁶ Da'itiséyú nohwi'odł' bee nohwinadłh dahdaadohtji, áí bee k'aa' diłł'i ch'iidn nant'an yidił'ohí daanohtsees doleel.

¹⁷ Áídí' běsh ch'ah bee hasdá'ıldehi ádaagohdle', la'í běsh be'idiltishé Holy Spirit nohwainé'í dahdaadohtji, áí Bik'ehgo'ihí'nañ biyati'hi at'ée:

¹⁸ Holy Spirit biláhyú dáda'ohkąąh nt'ée, nohwijiđí' dahot'éhé bee da'ohkąąhgo Bik'ehgo'ihí'nañ bída'dohkeed, daadeh'jigo ínashood dawa doo hagee ngont'igo da bá da'ohkąąh;

¹⁹ Shíí áldó' shá da'ohkąąh, Bik'ehgo'ihí'nañ yati' shizayinił le', doo siste' dago yati' baa gozhóni biyi'dí' doo bígózı da n'í ch'í'nah ádaashle' doleelgo,

²⁰ Shíí, yati' baa gozhóni bee nagoshni'go shi'dol'aadhí bighą dahshi'dest'oggo ha'ásítj; doo siste' dago dayashti' le'at'éeehí k'ehgo yashti' doleel shá da'ohkąąh.

²¹ Hago ánasht'jli la'í hago ánsht'eehí bídaagonoŋsɪ doleelgo Tíkikas, nohwik'isn nohwil daanzhóni, begondlji go nohweBik'ehñ yána'iziidi, dawa yaa nohwil nagolni' doleel:

²² Án nohwich'í' hił'áad, hago ádaant'eehí bídaagonoŋsɪ doleehí bighą, áík'ehgo nohwijił yil daagoyilshóq doleel.

²³ Ik'yíyú daanliinił ilch'igont'éeehí bee bich'í' goz'ąą le', la'í il'ijóónił odlá' bilgo áldó' bee bich'í' goz'ąą le', áí dawa Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa, Jesus Christ nohweBik'ehñ bilgo bits'ą dí'hi at'ée.

²⁴ Jesus Christ nohweBik'ehñ da'anii bil daanzhooní dawa Bik'ehgo'ihí'nañ bilgoch'oba'í bee bich'í' goz'ąą le'. Doleelgo at'ée.

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE PHILIPPIANS

¹ Shíí Paul lá'íí Timótheus bílgo Jesus Christ bánaidziidí, ínashood dawa Philippi golzeegee daagolníhíí bich'í' k'e'íilchíí, ínashood yínádaadéz'íiníí lá'íí tédaat'yehíí nlt'éegeo áyísiníí addó' bich'í' k'e'íilchíí:

² Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa lá'íí Jesus Christ nohweBik'ehñ bílgoch'oba'íí lá'íí bits'á'dí' ílch'í'gont'éeéhíí bee nohwich'í' goz'áq le'.

³ Dahagee nohwínáshníihgee nohwiğhą Bik'ehgo'ihí'nañ hoshkąqñh ba'ihénsi,

⁴ Dábik'ehñ daanohwiğha nohwá oshkąqñhge shíł gozhóógo nohwá oshkąqñh,

⁵ Yati' baa gozhóni dantsé daadesots'ąqđí' dıí jįįzhí' bee shich'odaahńiigo ngohenyááhíí ba'ihénsi;

⁶ Dıí nlt'éegeo bígonsi, nohwıjıı biyi' nlt'éegeo nanohwik'í'iziid nkegonyaahıı Jesus Christ nádáhıı bijįį ąqł laile' doleel:

⁷ Shıjıdı' shıł daanohshóqñhıı bighą daanohwiğha dıí k'ehgo nohwaa natseskees dábik'eh; ha'ásıtıđá' lá'ıı yati' baa gozhóni yashti'go bá sızıđá' shıı hik'e nohwıı addó' lahdı' Bik'ehgo'ihı'nañ bílgoch'oba'ıı bee nohwıká'zhı' at'ée.

⁸ Jesus Christ bits'á'dı'go í'ıjónııı bee shıł daanoh shóqgo daanohwiğha nohwaa ch'ına nshlıınıı Bik'ehgo'ihı'nañ shá yıgólı.

⁹ Dıı bighą nohwá oshkąqñh, nohwıl ıdaagozıgo lá'ıı daagonohsąqgo nohwıl'ıjónııı dązhó ch'ıda'ızkaadyú nohwá bınąghıdáh;

¹⁰ Áık'ehgo nlt'éegeo ągot'eehıı zhą nohwıl dábik'eh doleel; lá'ıı nohwıjıı bıł da'anıigo doo nohwaa dahdaagoz ąq dago daahınohńaa doleel, Christ nádáhıı bijįįzhı';

¹¹ Áık'ehgo Bik'ehgo'ihı'nañ ızıgo at'éeéhıı ch'ı'nah hıleehego, lá'ıı an ba'ihégozı doleelhıı bighą dábik'ehyú ádaanoht'eego Jesus Christ binawodııı bee nlt'éegeo aná'ol'ıııı an'odaazlıigo anádaaht'ııgo nohwá oshkąqñh.

¹² Shik'ııyú, shich'ı' ągódzaahıı yati' baa gozhóni yunáásyú be'ánagon'ąq doleelhıı bighą shich'ı' ągódzaahıı bıdaagonolsı hasht'ıı;

¹³ Áık'ehgo Christ bighą ha'ásıtıjıhıı siláada ızıgo nant'an yánada'ızıidıı lá'ıı nnee dahot'ehé dádaagolıı nlt'éegeo shıdaagolsıđ;

¹⁴ Ha'ásıtıjıhıı bighą nohweBik'ehñ bılahıyú shik'ısyú daanlıınıı ląągo bı'odłą daanłzil daasilıı, áık'ehgo Bik'ehgo'ihı'nañ bıyati' da'ıtısgo doo nédaaldzıd dago, lá'ıı doo bıını' daaháh dago yee yádaaktı'.

¹⁵ Ląągo shıdaayést'sąqñhıı bighą shik'edaannıihgo, dagohıı ilch'ı' nadaagonłkaadgo nnee lá' Christ yaa nadaagolnı'; lá'ıhıı nlt'éegeo shaa natsıdaakeesgo Christ yaa nadaagolnı'.

¹⁶ İlch'ı' nadaagonłkaadgo Christ yaa nadaagolnı'ıı daazhógo ádaanıı, ha'ásıtıı ndi dayúweh shich'ı' nagont'og le' daasho'ńıigo:

¹⁷ Áıdá' lá'ıhıı bıł daanohshóqñhıı bighą Christ yaa nadaagolnı', yati' baa gozhóni bá sızıgo nshı'deltıjıhıı yıdaagolsıhıı bighą.

¹⁸ Hago'at'éegeo áıdá'? Doo hago'at'ée da, da'ádzayú ndi, daazhógo ádaanıigo ndi, dagohıı da'anıigo ádaanıigo Christ baa na'gonı'; áık'ehgo shıı shıł gozhóó, lá'ıı dayúweh shıł gozhóó doleel.

¹⁹ Nohwi'okąqñhıı lá'ıı Jesus Christ bıSpirit shich'onııhııı bee shıyaa gozhóó doleelgo bígonsi, ²⁰ Doo ıdaayánsđzı da doleel, áıdá' doo shıını' háh dago shıts'ı bınkááyú Christ ba'ihégozı n'ıı k'ehgo dák'ad ndi ba'ihégozı doleelıı shıjıı dawa bee hasht'ııgo bıkadésh'ıı, t'ah hınshnaadá' dagohıı dasııtsąq ndi.

²¹ Shıı hınshnaayúgo Christ bá hınshnaa, dasııtsąqyúgohıı ihı'naa doo ngonel'ąq dahıı hisht'ııh.

²² Dayúweh hınshnaayúgo Bik'ehgo'ihı'nañ bá na'ısiidıı bınest'ą' gollıhıı k'ehgo dayúweh ıdaagowa': áıdá' hadıı nágodısh'aahıı doo bígonsı da.

²³ Dıı nakıgo goz'aanıı dązhó baa natséskees, dahdısháhgo Christ bıł hıshłeehıı dązhó hásh't'ıı; áı ıtısgo shıł nzhóq:

²⁴ Áıdá' dayúweh hınshnaahıı ıtısgo nohwá nzhóq.

²⁵ Áık'ehgo dıı bígolsıjıđ, dayúweh hınshnaago daanohwiğha nohwıl daagonshıjı doleelgo, nohwı'odłą' nđzilgo lá'ıı bee nohwıl daagozhóógo dayúweh nohwá daagowahıı bee nohwich'odaashńıı doleel;

²⁶ Áık'ehgo nohwaa násdzaahıı bighą Jesus Christ bınkááyú shaa nohwıl daagozhóó doleel.

²⁷ Dáhagot'éégo shich'í' godeyaayúgo, Christ nlt'éégo baa na'goni'í' bikísk'eh ádaanoht'eego ádaanolsi: áik'ehgo nohwaa niyáágo nohwish'í'í, dagohíí doo nohwaa niyáá da ndi, dálekt'eego natsídaahkeesgo la'íí. dala'á daanozwiini'go yati' baa gozhóni ch'odlaaníí bá ndzilgo nasozíjgo, la'íí ndzilgo bá nada'ohsiidgo nohwa'ikonsi doleeł;

²⁸ Nohwik'edaanníhíí doo bédaaldzid da: áí bee díinko yídaagolsi, áí da'ííí daadoleelíí ádaat'ee, nohwíhíí hasdákhaihíí ádaanoht'ee, áí Bik'ehgo'íhí'nañ bits'á' d'í'hi.

²⁹ Christ daahohdlaágo nohwaa godet'aa, áídá' doo daáí zhá da, bá nohwini-idaagonlt'éégo áldó' nohwaa godet'aa;

³⁰ Shíí la'íí nohwíí dálekt'eego nohwí'odla' bee nadaagonlkaad, ágát'éégo nagonshkaadíí daashoh'íí ni', la'íí t'ah nagonshkaadíí sha'íkodaanohsi.

2

¹ Áik'ehgo Christ bíl dala'á daandíjhií bee bidag ádaant'eego, la'íí híl daanjóphíí bee híl goyilshógo, la'íí Holy Spirit bíl daandíjgo, laadaach'oba'go,

² Nohwinatsekes dala'á ádaanolsi, dálekt'eego híl daanojhógo le', dala'ágo natsídaahkees, nohwiini' dala'á le', áí bee shíł gozhógo ádaashinolsi.

³ Laanahkaihíí dagohíí itisgo ádesoh'nííí doo nohwitahyú begoz'aa da le'; áídá' daanohtíjgee ídaa daagoch'yolba'go nnee la' nohwitísigo nlt'éégo baa natsídaahkees le'.

⁴ Dala'á daanohtíjgee doo daanozhwízhá ídaa natsídaahkees da, nnee la'íhíí áldó' baa natsídaahkees le'.

⁵ Christ Jesus binatsekesíí be'ádaanoht'ee le':

⁶ Án Bik'ehgo'íhí'nañ nlií ndi Bik'ehgo'íhí'nañ yil dala'á nliígo doo yota' da ni':

⁷ Áídá' áí íts'á' zhí' áyíídaago kána'iziidhíí át'ééhíí k'ehgo ya'ídet'aaago nnee bits'í yee gozlií.

⁸ Áídá' nnee k'ehgo niyáágo ídaagoch'yolba'go Bik'ehgo'íhí'nañ yikísk'eh at'éégo da'itsaah yune' ch'ínyáá lék'e, tsí'ílna'áhi biká'.

⁹ Áí bighá Bik'ehgo'íhí'nañ dázhó da'itíséyú binesdaa, la'íí hizhihíí dawa bitísigo at'éhi bizhi' bá áyíílaa:

¹⁰ Áik'ehgo yaaká'yú la'íí ni'gosdzán biká'yú, ni'gosdzán bitl'áahyú gólíííí áldó', dawa bich'í' daahilzhiish doleeł, Jesus bizhi' hójíjgee;

¹¹ La'íí hadíí yádaaltí'íí daantíjgee Jesus Christ dawa yeBik'ehñ nlií daani doleeł, Bik'ehgo'íhí'nañ nohwíTaa ba'ihégojí doleełhíí bighá.

¹² Áik'ehgo shíł daanozhóni, doo dáshináát zhágo da, ndi k'adíí doo shináát dadá' ndi, dávik'ehn da'dohts'ag n'íí k'ehgo, Bik'ehgo'íhí'nañ daadinolsigo daadohtíidgo daanohwíí hasdánohwíí'ndííí ladaahle'go nabik'ída'ohsiid le':

¹³ Bik'ehgo'íhí'nañ bíl goyilshóóníí hádaaht'íjgo la'íí be'ádaanoht'eego ánohwíłshíí bighá nohwíyí' na'iziid.

¹⁴ Doo nt'é bee nadaadoht'íí dago, la'íí doo lahadaadoht'áh dago baa nahkai le':

¹⁵ Áik'ehgo doo nohwaa dahgosit'aa dahíí la'íí doo ncho'go natsídaahkees dahíí, Bik'ehgo'íhí'nañ bichagháshé doo nt'é bighá nohwíł daach'íteh dahíí bee ch'í'nah ídaadinolzi, nnee daancho'go ádaat'eehíí la'íí dabíí zhá daabik'ehgo ádaat'eehíí bitahyú ni'gosdzán biká' nohwits'á' dindláád;

¹⁶ Yati' be'íhí'naahíí nnee dawa bich'í' bíl dahdaadohí; áik'ehgo doo ch'éh itah nniyáá dahíí bighá, la'íí doo da'íljízhí' na'siziid dahíí bighá shíł gozhógo doleeł. Christ nádáhíí bíjíí.

¹⁷ Bik'ehgo'íhí'nañ nt'éhéta baa hí'né'híí k'ehgo nohwí'odla' baa hiné'dá' shíí baa ídesh't'aaago shidíł áldó' baa hiné'yúgo, baa shíł gozhógo doleeł, la'íí daanozhwígha nohwa'ashhahdí' shíł gozhógo doleeł.

¹⁸ Da'áíhíí bighá nohwíł áldó' nohwíł daagozhógo le', sha'ashhahdí' nohwíł daagozhógo le'.

¹⁹ Jesus nohweBik'ehñ ba'oshíígo dák'adégo Timótheus nohwich'í' dish'aa, nohwa'íkodaaniisíjhií shíł goyilshógo doleełhíí bighá.

²⁰ Dzaágee án zhá dala' bíl natséskees, án zhá nohwá nlt'ééhíí hát'íí.

²¹ La'íhíí dabíí nadaabi'dint'ogíí zhá yaa natsídaakees, Jesus Christ binasdziidíí doo yaa natsídaakees da.

²² Ndihíí Timótheus nlt'éégo ánát'íjgo bídaagonolsi, nnee biye'híí k'ehgo yati' baa gozhóni itah bee yáhiilti'go shich'ozni'.

²³ Hagoshá' shich'í' ágot'ee doleełhíí bigosíłsídgo, dagoshch'í' nohwich'í' dish'aa doleeł.

²⁴ La'íí shíí áldó' dé't'íhého nohwich'í' dishágo nohwe Bik'ehñ ba'oshíí.

²⁵ Epaphrodítus, shik'isn, bíl na'isiidi, la'íí Bik'ehgo'íhí'nañ bá siláada bíl nshlíni, nohwich'í' nádish'aago dávik'eh shí nsí, án shich'í' daadisoł'a' n'íí, áik'ehgo hadíí bídhí nshlíniíí shaa yihíniłgo shich'ozni'.

²⁶ Án nohwaa ch'íná silíí, la'íí nniíhgo ba'íkodaanozhíhíí bighá biini' l'áá.

²⁷ Yóiyahgo nñiih ni', dasdozhá daztsaa, áidá' Bik'ehgo'ihina'naa baa ch'ozbaad; doo dabíi zhá da, shíi áldó' shaa ch'ozbaad, doo ágát'ée dayúgo doo shíi gozhóqó dahíi da'itiségo doo shíi naagojoo da doleel ni'.

²⁸ Áik'ehgo dážhó hásh't'íigo nohwich'í' de'la', nádaaho'tsaa'gee nohwil daagozhóqó doleel, áik'ehgo shíi dá shíi dégots'íid doleel.

²⁹ Ái bighá nohweBik'ehni biláhyú dážhó nohwil daagozhóqógo nádaado'tteeh; nnee ágádaat'eehíi daadinoksí;

³⁰ Án Christ yána'iziidhíi bighá dasdozhá daztsaa, bi'ihina'na' doo yaa bíl goyéé dago, hagog'ée'go shich'odaahni doleel n'íi qal shá áyíílaa.

3

¹ Iké'zhí'go shik'íyú, nohweBik'ehni biláhyú nohwil daagozhóqó le'. Da'ái baa nohwich'í' k'ena'ishchihíi doo shá nyee da, nohwíi nohwá nzhoo.

² Gósé k'ehgo daanliini baa daagonohsaa, nch'ogo ánaadaat'íihíi baa daagonohsaa, hadíi bikágé nailgésí, la'íi nohwikágé nadaaho'tgées daanohwihíihíi áldó' baa daagonohsaa.

³ Néé da'anii circumcise ádaabi'deszaahíi daandlii, Holy Spirit binkááyú Bik'ehgo'ihina'naa daahohiikaqah, Christ Jesus zhá baa da'ondlii, danéé nohwí'at'e'íi doo bee ídaa da'ohiidlii da.

⁴ Áidá' shíi bighane golíigo ída'oshdlíi. Nnee la' nt'é yee ída'odlíiyúgo, shíi itisgo at'ééhíi bighá ída'oshdlíi:

⁵ Gosilíidí' tsebíiská'ágo circumcise áshi'delzaa ni', Israelite nshlíni, Benjamin hat'íi bits'á'dí', Hebrew nshlíigo shimaa hik'e shítáa bílgo Hebrew daanlii ni'; Bik'ehgo'ihina'naa yegos'aaníi baa yách'ilti'yúgo bikisk'eh ánsht'eego Pharisee nshlíi ni';

⁶ Jews da'okaqahíi dahot'éhé bee oshkaqahíi baa yách'ilti'yúgo, ínashood daanliini bini-idaagonlt'ée'go ádaansí ni'; Bik'ehgo'ihina'naa yegos'aaníi bik'ehgo dá'ík'ehyú ánsht'eehíi baa yách'ilti'yúgo, doo shaa dahgoz'aa da ni'.

⁷ Ndihií áí dawa bee sist'íid n'íi Christ bighá shich'í' doo nt'é da nasdlíihíi k'ehgo baa natseskees.

⁸ Christ Jesus sheBik'ehni bígonsíihíi dážhó íl'íihíi bighá dawahé'íi shich'í' doo nt'é da nasdlíi: án bighá dawahé'íi k'ihzhí' nyiiné'híi bighá bíl ch'ígódéehíi k'ehgo bíl oshtag, bidená Christ hisht'íi doleehíi bighá.

⁹ La'íi Christ bíl dála'á nshlíigo shígózi doleehíi bighá, doo Jews bich'í' begoz'aaníi bikisk'eh ánsht'eehíi bighá dashíi dá'ík'ehyú ánsht'ee da, áidá' Christ hoshdláqahíi binkááyú zhá dá'ík'ehyú ánsht'ee, áí dá'ík'ehyú ách'ít'ééhíi Bik'ehgo'ihina'naa bits'á'dí'hi at'éé, ko'odla'íi bee:

¹⁰ Christ bígonsíihíi hasht'íi, la'íi binawodíi daztsaa'dí' naadiidzaahíi bee ch'í'nah alne'íi bígons'h'aa áldó', ba'ashhahdí' shiniigonlt'ée doleelgo, la'íi án datsaahdá' át'ée n'íi k'ehgo ánsht'eego hasht'íi;

¹¹ Hagog'ée'go bígonedzaayúgo zhá nanezna' n'íi naadiikáhgee shíi áldó' itah deshlee'go hasht'íi.

¹² Shíi doo hwahá bee shaa gonáh da, doo hwahá dážhó nzhoo hishlee' da, ndi ágánsht'ee doleehíi bighá dayúweh baa hishaal, Christ yighá hashíit'íniíi laashle' doleelgo.

¹³ Shik'íyú, shíi áí doo hwahá laashle' dago bígonsí: áidá' shiké' ínaáyú ágot'eehíi baa yishnahdá' dála'ágo goz'áni zhá baa hishaal, shádíhyú ágot'eehíi zhá bich'í' dahnsdhogho,

¹⁴ Ngont'í'gee na'desdzogíi bich'í' hishwoí, áí Bik'ehgo'ihina'naa Christ Jesus biláhyú yaaká'dí'go bighá nohwich'í' aníihíi honshbíihíi doleehíi bighá.

¹⁵ Áik'ehgo halaa, Holy Spirit bee bayán daasiidliiniíi shíi ánsht'ee dishníihíi k'ehgo baa natsidaahiikes le': áidá' dant'éhéta lahgo baa natsidaahkeesyúgo Bik'ehgo'ihina'naa nohwil ch'í'nah áile' ndi at'éé.

¹⁶ Ágát'ée ndi ilk'ída' bídaago'siilziidíi nkzilgo daahóntá'go bikisk'eh ádaant'ee le'.

¹⁷ Shik'íyú, dála' daanohlíigo shedaal'íi, nohwíi bikisk'eh ihina'naahíi nohwá ádaasiidlaa, áiyikisk'ehyú ádaat'eehíi daane'íigo bídaagonoksí le'.

¹⁸ (Nnee láni Christ bits'í'ina'áhi yik'edaanníihgo nadaakahíi baa nohwímanágosh'nihi, k'adíi shináátú ná'íidá' nagoshni':

¹⁹ Áí bendaagoyaago da'ílii daadoleel, bibidíi binant'a' ádaayíisí, bik'ee ídaayágo'sí doleel n'íi yee ídaada'odlíi, ní' gosdzán biká' ágot'eehíi zhá yaa daabiini'.)

²⁰ Áidá' néé nohwini'íi yaaká'yú goz'aa, áidí' Hasdánohwiniíiíi Jesus Christ nohweBik'ehni nádáhíi bikádaadét'íi:

²¹ Dawa dabíi yebik'ehgo áyíisigo binawodíi yee yínel'áqahíi k'ehgo, nohwits'í baagoch'oba' n'íi dabíi bits'í bits'á'díndíihíi k'ehgo lahgo ánaáidle' doleel.

4

1 Áík'ehgo shik'íyú, dážhó shíl daanohshóni, nohwaa ch'íná nshlǽj, baa shíl gozhóni daanohlǽj, nohwí ch'ah hobǽhí k'ehgo hosilbáahí shá daanohlǽj, dážhó shíl daanohshóni, nohweBik'ehń biláhyú ndzilgo nasozǽj.

2 Euódias nánoshkáah, Síntiki áldó' nánoshkáah, nohweBik'ehń biláhyú nohwiini' lè't'ee le', dishniigo.

3 Dani nil naki disht'éhi, ni áldó' nánoshkáah, díi isdzáné bich'odaannih, ái yati' baa gozhóni baa na'goni'gee bil nada'isiid ni'; Clément holzéhi hik'e la'ihí bil nada'isiid n'íi áldó' bilgo, dawa naltsoos be'ihí'náhi biyi' bizhi' dahnazog'áa.

4 Dábik'ehn nohweBik'ehń biláhyú nohwíl daagozhó'le': ágánánohwíldish'ni, Nohwíl daagozhó'le'.

5 Dawa bich'i' daanohshooní nnee nohwá yídaagolsj le'. NohweBik'ehń alhánédí' nádaal.

6 Doo nt'é bigǽ nohwiini' lǽá da le'; áidá' ihédaanohsigo dawa bigǽ Bik'ehgo'ihí'nań nádaahokǽah, nt'é hádaah'tiini bil nadaagońi'go bídaahokkeed.

7 Áík'ehgo ilch'i'gont'ééhí Bik'ehgo'ihí'nań kaa yin'e'íi bigoch'ílsini bitisgo at'éhi nohwíjii hik'e nohwintatsekeesii biyi' golǽgo nlt'éégo áyilsj, Christ Jesus biláhyú.

8 Iké'yuhí, shik'íyú, nt'éhéta da'aníihí, nt'éhéta dílzini, nt'éhéta dábik'ehyú át'ééhí, nt'éhéta doo nchó' zhinéé dahí, nt'éhéta dážhó nzhooní, nt'éhéta nlt'éégo baa ch'iniihí; dážhó nlt'ééyúgo, ba'ihégoşj bik'ehyúgo, díi baa natsídaahkees.

9 Shits'á'dí' bídaagosolsjigo nádoné'íi dawa, shits'á'dí' da'desots'áa n'íi áldó', la'íi be'ánsht'eehí daah'íi n'íi, díi k'ehgo ádaanoht'ee le': áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań ilch'i'gont'ééhí kaa yin'e'íi nohwíl nlii doleel.

10 NohweBik'ehń binkááyú dážhó shíl gozhó, k'adíi áníta zhá shaa nohwíl nádaagoyéé; da'anii shaa nohwíl daagoyéé ni', ndi doo hagot'éégo bídaane'áa da ni'.

11 Doo nt'é bídiń nshlǽj dishni da; hagot'éégo hinshnaahí shíl da'ákoşgo bígo'áa.

12 Débaagoch'oba'ágo hinshnaahí bigosílsj, dawahá shich'i' ch'ída'izkaadgo hinshnaahí áldó' bigosílsj: da'ázaayú la'íi dawa bee, ná'ch'ildǽhí la'íi shiná', dawahá ch'ída'izkaadíi la'íi dawahá bídiń nshlǽhí baa shíl ch'ígót'áa.

13 Christ shinawod shá ágólsini biláhyú dawa ashléhgo bínensh'áa.

14 Ágát'éé ndi shich'i' nagont'ogee shich'odaasoni'íi nlt'ééyú ádaahdzaa.

15 Áidá' Phílippígee daagonhíni, yati' baa gozhóni dantsé begodeyaago Macedóniadí' dahdiyaaadá', inashood ha'ánátséh nagoznilí doo la' shich'ozni' da, nohwí zhá shich'odaasoni', idenágo ládaadihí'né'íi zhinéégo.

16 Thessaloníca golzeegee sídaadá' ndi bídiń nshlǽhí bigǽ zhaali bee shich'onádaahnih ni', doo dálandi zhá da, nakidn ni'.

17 Doo nt'é shaa hi'né' hásh'tíhí bigǽ dishni da: lǽágo nohwá ínagodáhgo nohwich'i' goldohí zhá nohwá hásh'tí.

18 Bídiń nshlǽj n'íi shaa hi'né' dážhó bitisgo lǽágo: da'áígee dáshik'eh, shich'i' ádaasolaa n'íi Epaphrodítus shainil, ái Bik'ehgo'ihí'nań baa bi'niilí líkagolchini at'éégo dá bil bik'eh, bil gozhógo náidné'hi at'éé.

19 Bik'ehgohinshnań nt'é bídiń daanohíni Christ Jesus dawa ch'ída'izkaadgo hágoldzilíi bee nohwá ágoléh.

20 Bik'ehgo'ihí'nań da'ái nohwíTaa ba'ihégoşj le', dahazhi' doo ngonel'áa dayú. Doleelgo at'éé.

21 Inashood daantǽígee Christ Jesus biláhyú, Gozhó, shá daabíldohni. Nohwik'isyú bil naháshtaaní, Gozhó, daanohwíhni.

22 Inashood dawa, Gozhó, daanohwíhni, Caesar yíl daagolíni ái zhá bitisgo.

23 NohweBik'ehń Jesus Christ bígoch'oba'íi daanohwígha bee nohwich'i' goz'áa le'. Doleelgo at'éé.

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE COLOSSIANS

¹ Shíi Paul, Bik'ehgo'ihinañ bik'ehgo Jesus Christ binal'a'a nshíni, la'íi nohwik'isn Timótheus bílgo,

² Colósse golzeegee inashood daanliinií la'íi Christ biláhyú nohwik'íyú bada'óndliihí bich'í' k'e'iilchii: Bik'ehgo'ihinañ nohwitaa, Jesus Christ nohweBik'ehñ bílgo bílgoch'oba'íi la'íi bits'á'dí' ilch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'áq le'.

³ Bik'ehgo'ihinañ, Jesus Christ nohweBik'ehñ biTaa, nohwichá ba'ihéndzigo dá bik'ehn nohwá ohiiqáq,

⁴ Christ Jesus daahohdlaágo la'íi inashood dawa nohwil daanzhógo ba'ikondzihií bighá,

⁵ Yaaká'yú nohwiba' goz'aanií ndaahohíhií bighá ágádaanoht'ee; áí ndaahohíhií yati' baa gozhóni, yati' da'aníhi bee ilk'idá' daadesots'áq ni';

⁶ Áí yati'íi nohwitahyú didezdláadhí k'ehgo ni'gosdzán dágoz'áq nt'éego didezdláad; nohwíi daadesots'áqgo Bik'ehgo'ihinañ bílgoch'oba'íi da'anígo bídaagonolsíhií bíjijidí' godezt'igo nt'éego ádaanohwoliíhií k'ehgo bíi aldó' nt'éego ádaabolií:

⁷ Áí yati'íi Épaphras holzéhi, nohwil nzhóni, bíl na'idziidi, bits'á'dí' bídaago'áq, án nohwá Christ yána'iziidi ba'óndliihí nlii;

⁸ Án Holy Spirit biláhyú nohwil'ijóónií aldó' baa nohwil nagoln' n'.

⁹ Áí bighá áí ba'ikonihidziinií bíjijidí' godezt'igo aldó' dá nohwá ohiiqáq nt'éego godeyaa, Bik'ehgo'ihinañ nohwá hát'íinií bídaagonolsíhií bighá daagonohsáq, la'íi yaaká'dí'go i'ígóziníi dawa bee nohwil ídaagozigo ánohwiléngo nohwá ohiiqáq;

¹⁰ NohweBik'ehñ dá bíl bik'ehyú hohkaahgo, la'íi ánádaht'íhií dawa bee bíl daagonohsáqgo, nt'éego bá nada'ohsiidgo nest'a' ch'il yiká' nant'íhií k'ehgo nt'éego da'noht'íi, la'íi Bik'ehgo'ihinañ baa nohwil'ígóziníi no'see'go aldó' nohwá ohiiqáq;

¹¹ Bik'ehgo'ihinañ ízigo binawodíi dawa bee daano'ldzilgo, áí bee nohwil daagozhóqo nee ndi bidag ádaanoht'eego bádaagohoh'aalgo;

¹² La'íi Bik'ehgo'ihinañ nohwitaa ba'ihédaanohsigo nohwá háhiit'íigo ohiiqáq, án bits'á'dindláadíi biyi' inashood bíyee dolee'íi neé aldó' nohwiyeé dolee'go ládaanohwelaa:

¹³ Án chago'heel binawodíi bits'á'zhí' nohwinildí' biYe' bíl nzhónihi bilakt'áhgee daanliinií yitah nohwinil:

¹⁴ Án bidíhií bee nohwinchó'í bits'á'zhí' nanánohwi'dihesnií, nohwinchó'íhií bighá nohwá nágodet'aahgo:

¹⁵ Án Bik'ehgo'ihinañ doo hit'íi dahñ ye'at'éhi da'áiyihí ye'at'éé, dawahá álzaahíi dabíntségo gozlini:

¹⁶ Án dawahá áyílaa, yaaká'yú ágot'eehí la'íi ni'gosdzán biká'yú ágot'eehí, hit'íinií la'íi doo hit'íi dahí, nant'án dahnazdaahí, dawa yedaabik'ehí, spirits binadaant'a'íi, la'íi inawodíi ndi; dawahá án biláhyú alzaa, la'íi bá alzaa:

¹⁷ Án dawahá dabíntsé nlii, dawahá án bee daalotá'.

¹⁸ La'íi inashood dawa bits'íhií k'ehgo nliigo, án bitsits'inhí k'ehgo yebik'ehi nlii: án dantsé godeyaa'íhií nlii nanezna'íi bitahdí' dantsé náhi'na'í nlii; dabíi zhá dawa bee da'tiséyú nlii dolee'go.

¹⁹ BiTaa dabíi ye'at'éhi dawa Christ biyi' golíigo bíl dá bik'eh;

²⁰ La'íi tsj'íma'áhi biká'gee bidíi idezjoolíi bee nkegohen'áanií nohwá goz'áqgo áyílaago, ni'gosdzán biká' ágot'eehí dawa la'íi yaaká'yú ágot'eehí dawa Christ bee Bik'ehgo'ihinañ dabíi ách'í' nt'éego ánáyidle'go aldó' bíl dá bik'eh.

²¹ Áidí' nohwíi lah nchó'go ánádaht'íhií bighá Bik'ehgo'ihinañ bits'á'zhí' ádaanoht'ee ni', la'íi nohwinatsekeesií bee bik'edaadinohnií ni', ndi k'adíi bik'íi ánádaanohwidlaa

²² Christ bits'í daztsaaníi bee; áik'ehgo nohwíi hadaanohwideszaago, doo nt'é bee nohwá dahgoz'áqgo da, doo hagog'éego nohwil iditehgo da, Christ Bik'ehgo'ihinañ binadzahgee daanohwidiyoksjil:

²³ Dayúweh da'ohdlaqáhií bee nalwodgo ndzilgo nasozjyúgo, hasdách'ígháhií yati' baa gozhóni nohwil nadaagoln'íi ndaahohíhií doo bits'á'zhí' ádaahne' dayúgo, Christ Bik'ehgo'ihinañ binadzahgee ágát'éego daanohwidiyoksjil; áí yati' baa gozhóni daadesots'aanií yáa bitl'ááhgee nee dawa bee bich'í' yá'iti'íi; áí yati' baa gozhóni baa nagoshni'go shíi, Paul, hashí'doltji;

²⁴ K'adíi nohwá shiniigonk't'éehí baa shil gozhóq, inashood dawa, Christ bits'íhií k'ehgo níni, yá biniigodilne'íi t'ah la' édjhií shíi shits'í biniigonk't'éehí bee laashle':

²⁵ Ínashood dawa, Christ bits'íhíí k'ehgo n'líni, bá na'isiidgo hashi'doltjji, áí na'idziidíí Bik'ehgo'íhi'nań nohwichá shaidin'áá, Bik'ehgo'íhi'nań biyati' dawa baa nagoshni'go;

²⁶ Áí doo bígózi da n'íí doo ánídá' goldohíí la'íí daahinolt'ííhíí bits'á'zhí' nan'í' n', ndi k'adíí nnee Bik'ehgo'íhi'nań báhadaadeszaahíí bíl ch'í'nah ádelzaa:

²⁷ Áí bich'í' Bik'ehgo'íhi'nań doo Jews daanljíí dahíí bitahyú doo bígózi da n'íí dázhó lán ílíni bígózi go áile'go ngon'áá, áí Christ nohwi'í' goljji, áń nohwi'í' goljji go Bik'ehgo'íhi'nań baa gozhóyú itah daahleehgo ndaaholhíi at'éé:

²⁸ Christ Jesus biláhyú nnee da'á'á daantjige Holy Spirit bee bayán daazljigo Bik'ehgo'íhi'nań bich'í' bíl nkáh doleehíí bighá Christ baa nagohilni', nnee da'á'á daantjige baa daahii'njigo, la'íí dawa bee daagondzaago bíl ch'ígont'aahgo:

²⁹ Áí bighá dázhó na'isiid, Christ Jesus binasdziidíí nalwodgo shinkááyú na'iziidíí bee dahnsdoh.

2

¹ Dázhó nohwaa shiini'híí bídaagonoksigo hasht'íí, Laodicéa golzeeyú daagolíníí áldó', la'íí nnee dawa doo hwahá daashiłtséh dahíí ndi baa shiini';

² Bijií hadag ádaanzigo bíl daanjooníí bee daakotá'go bá hást'íí, la'íí doo bíl nagoki dago bíl'ígóziníí ch'ída'izkaad doleelgo, Bik'ehgo'íhi'nań nohwiTaa, lahn' doo bee bígózi da n'íí, áí Christ at'éhi, yidaagoksijhgo bá hást'íí;

³ Igoya' la'íí il'ígózi lán ílíni áń bilakt'ázhí' begoz'áá.

⁴ Doo hadíí yati' k'izé'idilteehíí bee nohwich'í' nach'aa da doleehíí bighá ádishnií.

⁵ Doo shits'íhíí bee nohwił nshljíí da ndi shispirit bee nohwił nshljíí, áík'ehgo dawa daagodinoksigo goz'áahíí k'ehgo ádaal'ijigo, la'íí Christ ndzilgo daahohdlaago bígonsiníí baa shil gozhóó.

⁶ Christ Jesus nohweBik'ehń nádaagodo'áá dá' daahosohdlaqádhíí k'ehgo bikísk'eh hohkaah le':

⁷ Áń bee nohwiķeghad goljji go bee daanołseel le', la'íí nohwił ch'ígót'áahíí k'ehgo nohwi'odla' nalwod holeehgo dázhó ba'ihédaanołs le'.

⁸ Ídaa daagonohdzaq, dá ni'gosedzáń biká'gee kogoya'íhi, la'íí yati' da'íílnéhi k'izé'idilteehíí yee isnáh ádaanhodléh hela', áí dá nnee bí'at'e' n'íí ye'ádaat'éhi, dá ni'gosedzáń biká'ágot'eehíí zhá bee ilch'ígót'aah n'íí, doo Christ ye'ádaat'éhi da, nnee ágát'éégo ilch'ídaago'aahíí baa daagonohsáq.

⁹ Bik'ehgo'íhi'nań ye'at'éhi dawa Christ biyi' goljji.

¹⁰ Áń, spirits binadaant'a'íí hik'e binawodíí dawa yánant'aahń, bíl da'á' daanołhijigo hadaanołhwi'deszaa:

¹¹ Áń biyi' daanołhijigo áldó' nohwií circumcison doo nnee bigan bee alzaa dahíí bee circumcise ádaanołhwi'deszaa, Christ biláhyú circumcise ádaanołhwi'deszaahíí bee nohwií ncho'go be'ádaanołt'ee n'íí dawa nohwaidnńilí at'éé.

¹² Bik'ehgo'íhi'nań, Christ daztsáqd' naadiidzaago áyílaahíí, binawod bada'ohíhíí bighá baptism bee Christ bíl lenohwido'ńil, da'áí bee áldó' bíl naadołhkaí.

¹³ Nohwií ncho'go be'ádaanołt'eego la'íí doo circumcise ádaanołhwi'deszaa dago nanesona' lék'e, ndi nda'hołsihíí dawa yee Bik'ehgo'íhi'nań nohwaa nágodin'áágo Christ bíl daahinołnaago ánaanołwidlaa;

¹⁴ Christ tsj'ílna'áhi biheskaldá' Bik'ehgo'íhi'nań yegos'aaníí doo bikísk'ehyú ádaanołt'ee dahíí bighá naltsoos nohwee nniltsooz n'íí Bik'ehgo'íhi'nań tsj'ílna'áhi yiheskalgo k'ihzhí' áyílaa;

¹⁵ Áí bee spirits binadaant'a'íí la'íí binawodíí yitis silijigo ch'í'nah hit'ijigo áyílaago yaa nágonesa.

¹⁶ Áí bighá da'ákołhayú dahadíń hadíí daahsaaníí bee nohwída'íltah hela', dagohíí godiyiníí bijjii dagohíí dahnáyit'íhíí dagohíí Jews daagodnłsiníí bijjii, daadinoksigo nohwiłnií hela':

¹⁷ Áí yunáásyú ágodoníi bichagosh'oh zhá ádaat'ee; áídá' da'ániíhíí Christ be'ágodoníi.

¹⁸ Da'ákołhayú hadíń, ídaagołch'iyolba'go noligo, Bik'ehgo'íhi'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíníí daahohkqaq le', daanołhwiłniyúgo daadohts'ag hela', áń daaholbjił le' at'éé n'íí nohwich'í' nawoch'aa hela', nnee ágát'éehíí shil ch'í'nah ágolzaa niíhíí, dabíí bí'at'e' ncho'híí k'ehgo binatskeesíí bee doo nt'é bighá doo sihgo at'éé dahi at'éé.

¹⁹ Nnee ágát'éehíí Christ, ínashood dawa yebik'ehgo Bitsits'in nliiníí, doo yotá' da; ínashood dawa Christ bits'í nlij, áík'ehgo Christ bits'í ndzilgo áyíłs, áí dásjzj nt'éégo ilghadaadit'aaníí hik'e its'id bee hdaadest'ooogo Bik'ehgo'íhi'nań nołseelgo áyíłs.

²⁰ Dá ni'gosedzáń biká'ágot'eehíí dantsé baa ilch'ígót'aah n'íí bits'á'zhí' Christ bílgo nanesona' lék'eyúgo, nt'é bighá t'ah ni'gosedzáń biká'ágot'eehíí nohwebik'ehgo daahinołnaahíí k'ehgo díńko begoz'aaníí bikísk'eh ádaanołt'ee?

²¹ (Bínlchi'ela'; nli'hela'; dahnné'ela');

²² Ái dawa da'ílíi daaleeh;) ái begoz'aaníi dá nnee yegos'áni, nnee bits'á'dí'go ilch'ígót'aahíi ádaat'ee.

²³ Ái ánádaach'it'íhíi goch'iyáágo noligo dá hádaach'it'íigo da'ch'okqah, idaagoch'iyolba'go noligo, la'íi kots'íi bini'ch'idilnli'igo da'ch'okqah; ái dázhó doo lííi dadá' dá kots'ihíi zhá bíi lííi.

3

¹ Christ bíi naadohkai lék'eyúgo, Christ yaaká'yú Bik'ehgo'ihí'nañ dihe'nazhinéégo dahs-daahíi bits'á'dí'go ágot'eehíi zhá hádaaht'íigo bikádaadeh'íí le'.

² Yaaká'dí'go ágot'eehíi zhá baa nohwiini' le', doo ni'gospdzán biká' ágot'eehíi da.

³ Ni'gospdzán biká' ágot'eehíi bits'á'zhí' nanesona', Bik'ehgo'ihí'nañ biyi' nohwi'ina'íi nádes'íí, Christ bílgo.

⁴ Christ, nohwi'ina' nliinií, chí'nah nasdlíigo nohwíi aldó' bíi nohwits'á'dindláágo daanohwidoltseel.

⁵ Ái bighá ni'gospdzán biká' nchó'go ágot'eehíi hádaaht'iinií nohwíi biyi' daagolíinií daazohée; nant'í' nahkaihií, nchó'zhinéégo be'ádaanoht'eehíi, nohwits'í nchó'go hat'íinií, nchó'go natsídaahkeesíi, la'íi dawahá dayúwehégo ídáhádaaht'iinií, ái da'íliné daayokqahíi át'ée, ái dawa daazohée:

⁶ Ái nchó'go ágot'eehíi bighá nnee dabíi zhá daabik'ehíi Bik'ehgo'ihí'nañ bihashke'íi bee bich'í' goldohi at'ée:

⁷ Eahn' ái k'ehgo nohwíi aldó' nahkai ni', ái k'ehgo daagonohíi n'dá'.

⁸ Áidá' k'adíi díinko dawa yó'odaagodoh'aah; hadaashohkeehíi, nohwágochíihií, da'oh'ni'íi, nchó'go aayádaalti'íi, yati' dénchó'ehi yee yádaalti'íi, dawa yó'odaagodoh'aah.

⁹ Doo ánidá' nchó'íi be'ádaanoht'ee n'íi, la'íi nchó'go ánádaaht'íí n'íi bílgo yó'odaasohné'dá' doo ilch'í' léda'olchoo da;

¹⁰ Ánidégo be'ádaanoht'eehíi ánádaagohdlaa, ák'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ ánohwilaahíi dayúwehégo bídaagonoksíi, la'íi bedanoht'eego ánádaanoht'wíle':

¹¹ Ágádaach'it'eehíi nnee Greek níini dagohíi Jew níini, circumcise ábi'delzaahíi dagohíi doo circumcise ábi'delzaa dahíi, lahdí' nnee dagohíi Síthian holzéhi, isnáh níini dagohíi doo isnáh níini dahíi doo íl'ánigo baa natsíts'íikes da, áidá' Christ zhá dawa yebik'eh, la'íi áñ biyi' dawa da'á'á daanlíi.

¹² Áik'ehgo nohwíi, Bik'ehgo'ihí'nañ hadaanoht'wezníigo báhadaadeszaahíi daanohlíni la'íi bíi daanohshóni, ííánádaago'íhíi k'ehgo díinko ádaagohdle': dawa bich'í' chí'izhóóníi, kol goch'oba'íi, idaagoch'iyolba'íi, kojíi yune' isht'egodnt'éehíi, la'íi bágoch'oho'aahíi ádaagohdle';

¹³ Ich'í' bidag ádaanoht'ee, nnee la' nnee yíi h'íktahyúgo laa nádaagodenoht'aah: Christ nohwinchó'híi bighá nohwaa nágodin'áahíi k'ehgo nohwíi aldó' laa nádaagodenoht'aah.

¹⁴ Díi dawa bitisgo íl'íjóníi ádaagohdle', ái dawahá daahotá'go dawa laile'.

¹⁵ Áidí' Christ bits'á'dí' ilch'í'gont'éehíi nohwíi biyi' yebik'eh le', da'á'á nádaasohdlíigo ái bich'í' nohwíi áñniid níi; la'íi ihédaanoht'le'.

¹⁶ Christ biyati' chí'ída'izkaadgo nohwiyi' golíigo baa bíi nádaagoht'ígo bigoyá'íi dawa bee bíi chí'ídaagohht'aah; la'íi nohwíi biyi'dí' nohweBik'eh'ni bich'í' ihédaanoht'ígo da'doh'aal, síníi Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' biyi'dí'hi, Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihégoosíníi, la'íi ínashood biyinií bee da'doh'aal.

¹⁷ Dá yádaakt'í shí ndi, dant'éhéta baa nahkai shí ndi, dawahá Jesus nohweBik'eh'ni bizhi' bíláhyú ánádaaht'íí le', dabíi bíláhyú Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa bich'í' ihédaanoht'ígo.

¹⁸ Isdzáné daanohlíni, daanohwiká' daadohts'ag le', ágádaanoht'eego nohweBik'eh'ni bíi dábi'eh.

¹⁹ Nnee daanohlíni, daanohwi'aa nohwi' daanzhógo le', doo bich'í' nohwi' daagoshch'ii da le'.

²⁰ Chagháshé daanohlíni, nohwitaa, nohwimaa bílgo da'ánohwi'niyú daadohts'ag le': ái nohweBik'eh'ni bíi goyíshóó.

²¹ Nnee daanohlíni, nohwichagháshé doo bíi daadohtehgo bídaagoyólchíi da, ágádaanoht'eeyúgo dánko hayaá ádaat'ee daaleeh.

²² Nada'ohsiidíi, ni'gospdzán biká' bánada'ohsiidíi da'ánohwi'niyú ádaanoht'ee le'; doo bánada'ohsiidíi binadzahgee zhá ádaanoht'ee da, doo nnee bíl'daagookshóhíi zhá bighá da; áidá' nohwíi da'at'éhé bee, Bik'ehgo'ihí'nañ daadinohsíi bighá ádaanoht'ee:

²³ Dant'éhé baa nahkai shíhíi dahot'éhé bee baa nahkai le', nohweBik'eh'ni bá ashle' daanoht'ígo, doo nnee zhá bá ashle' daanoht'ígo da;

²⁴ Nada'ohsiidíi bighá nohwíyée doleelíi nohweBik'eh'ni nohwaidoné' doleelgo bídaagonsíi: Christ nohweBik'eh'ni bá nada'ohsiidíi bighá.

²⁵ Áídá' hadín doo bik'ehyú át'éé dahíí binchó'íí zhá bich'í' nanáhi'níik: Bik'ehgo'ihí'nań nńee doo il'anigo yaa natskees da.

4

¹ Nant'án daanohńni, nohwánada'iziidíí bich'í' dá bik'ehyú ánádaaht'íí, la'íí doo il'anigo baa natsídaahkees da le'; nohwíí addó' yaaká'yú nohwiNant'a' golíigo bídaagonoksj.

² Dá da'ohkaqah nt'éé, ihédaanoosigo daadeh'íí;

³ Néé addó' nohwá da'ohkaqah, Bik'ehgo'ihí'nań nohwá ch'ígót'igo nohwá be'ágodolińhíí bighá, Christ baa na'goni'i doo bigózi da n'íí, bighá ha'ásítííníí, baa yáhiilti' doleełgo:

⁴ Áí nńee bich'í' ch'í'nah ashle'go baa yashti' le'at'ééhíí k'ehgo baa yashti' doleełgo shá da'ohkaqah.

⁵ Doo da'odlaq dahíí bitahyú ídaa daagonohdzaago nadaahkai, goldohíí íłjigo ádaanoosigo.

⁶ Dábik'ehn nohwił goch'oba'go yádaaht'i, íshíj k'ehgo bee nohwiyaht'i daadik'qshgo nńee daantjjeegé hagog'éego bich'í' hahdziihíí bídaagonoksj doleełgo.

⁷ Hago ánsht'eehíí dawa Tíkikas yaa nohwił nadaagolni' doleeł, án nohweBik'ehń biláhyú nohwik'isn nohwił daanzhóni, Bik'ehgo'ihí'nań yána'iziidi begondlįjhi, bíl dała' na'isiidi nłj:

⁸ Áń nohwich'í' de'áad, hago ádaanoht'ee shíhíí yígoksjhíí bighá, la'íí nohwíjii yil daagoyilshóq doleełgo;

⁹ Onésimus, shik'isn shil nzhóni, begondlįjhi, addó' nohwich'í' de'áad, án nohwitahd' nłj. Dzaagee ánágot'jhi dawa yaa nohwił nadaagolni' doleeł.

¹⁰ Aristárkas, bíl ha'áshítézi, Gozhóq, daanohwińni, Marcus addó', Bárnabas bilah bizhaazhé nłni, (án ik'idá' la' nohwił nadaagosni' n': nohwaa nyaayúgo bich'í' k'íí daanohdzj le'gá.

¹¹ La'íí Jesus, Justus holzéhi, addó', Gozhóq, daanohwińni. Áí zhá nńee circumcise ádaabi'deszaahíí bitahyú Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'ánihíí bá bíl nada'isiid, áí shil daagoyilshóq.

¹² Épaphras, nohwitahd' nłni, Christ yána'iziidi, Gozhóq, daanohwińni; án dá bik'ehn bíjii dawa bee nohwá okqah, nđzilgo nasozjigo, Bik'ehgo'ihí'nań nohwá hát'ííníí be'ádaanoht'eego, ikh'í' daanohwidilne' doleełgo nohwá okqah.

¹³ Díí bá bigonsj baa nagoshni', dázhq nohwaa daabiini'go, la'íí Laodicéayú daagolíníí, Hierápolisúyú daagolíníí addó' yaa daabiini'.

¹⁴ Luke, izee nłni, nohwił daanzhóni, Demas bílgo, Gozhóq, daanohwińni.

¹⁵ Christ biláhyú ik'isyú Laodicéayú daagolíníí, Gozhóq, shá daabildohnii, la'íí Nímphas addó', inashod bikj yuńe'íla'ánádaat'jhi bílgo, Gozhóq, shá daabildohnii.

¹⁶ Díí naltsoos nohwitahyú hojídá' Laodicéayú ha'ánázéh yuńe' addó' hojii le'; nohwíí addó' Laodicéad' naltsoosíí addó' daahohshíí.

¹⁷ Arkípas shá gádaakdohnii, Hant'é nohweBik'ehń nasdziidi naa yin'íí áńle' le'gá, doo dahgo da.

¹⁸ Shíí Paul, dashíí shigan bee, Gozhóq, nohwich'í' k'e'eshchii. Ha'ásítííníí bínádaahjiih. Bik'ehgo'ihí'nań bílgoch'oba'íí bee nohwich'í' goz'ąq le'. Doleełgo at'éé.

THE FIRST EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE THESSALONIANS

¹ Shíí Paul, Silvánus, la'íí Timótheus bílgo, Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíTaa la'íí Jesus Christ nohweBik'ehñ biláhyú Thessalonícagee ínashood ha'ánáséhíí bich'í' k'eda'iilchii: Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíTaa la'íí Jesus Christ nohweBik'ehñ bílgoch'oba'íí la'íí bits'á'dí' ílch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'áq le'.

² Dábik'ehñ Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' nohwa'ihédaandzigo nohwá da'ohiikaqah.

³ Nohwi'odlq'híí bighq nht'éégo ánádaaht'ííhíí, nohwíl ijóohíí bighq nyeeego nada'ohsiidíí, la'íí Jesus Christ nohweBik'ehñ nádáhíí ndaahohííhíí bighq dayúweh dahdaanołóhíí Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíTaa daahohiikaqahgee dábik'ehñ bínádaaahíilniih;

⁴ Shik'ííyú, Bik'ehgo'ihí'nañ bíl daanohshóni, Bik'ehgo'ihí'nañ hanánohwehesnilgo bídaagonlzi.

⁵ Yati' baa gozhóni baa nohwíl nadaagohiilni'dá' doo yati' zhá bee nohwich'í' yádaahiilti' da ni', ndi yati' binawod golíígo Holy Spirit nohwinkááyú yati', áidí' da'aníihí bídaagosolzi; nohwitahyú nahíikaidá' nohwíí nohwich'í' hago ánádaaht'íí' lán shí n'íí bídaagonolzi.

⁶ NohweBik'ehñ hik'e néé bílgo nohwedaanoht'ee daasolzi; doo alch'ídéyú nohwich'í' nagont'og da ndi, Holy Spirit binkááyú nohwíl daagozhóqogo yati' nádaagodo'áq:

⁷ Áik'ehgo Macedóniagee la'íí Akéyagee Jesus daayodlaanií dawa nohwíí nohwí'at'e' daine'íígo nohwikisk'eh ádaat'ee daasilíí.

⁸ Macedóniagee la'íí Akéyagee nnee nohwits'á'dí' Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' yídaagosolzi, doo da'áígee zhá da, ndi ílts'á'yú aldo' Bik'ehgo'ihí'nañ daahohldlqahíí bígozi; áí bighq doo hago't'éégo nt'é daan'nií bik'eh da.

⁹ Hago't'éégo nohwaa nkaihíí dabíí nohwaa nadaagolni', la'íí nohwíí k'e'eshchín bits'á'zhí' ádaasohdzaago Bik'ehgo'ihí'nañ hináhi hik'e da'aníihí bá nada'ohsiid;

¹⁰ La'íí án bíYe' yaaká'dí' nádáhíí biba' ádaanoht'eego nohwaa nadaagolni', án dazt-sáqdi' naadiidzaago áyíílaa, Jesus holzéhi, Bik'ehgo'ihí'nañ hashkeego nohwiniidaagodiléhíí yits'á' nohwiníli at'éé.

2

¹ Shik'ííyú, doo daazhógo nohwaa nkai dahíí nohwíí bídaagonolzi:

² Philippí golzeegee ík'idá' ncho'go nohwich'í' na'isdziidgo nohwiniidaagodeszaa bídaagonolzi, ndi áí bíkédí'go nnee nohwich'í' nada'iziid ndi Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú doo bédaahiildzid dago Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' baa gozhóni baa nohwíl nadaagosíilni'.

³ Ich'í'gont'aahíí doo lé'ichoohíí bits'á'dí'go da, la'íí doo ncho'go nats'í'ikeesíí bits'á'dí'go da, doo nnee bich'í' nahich'aago da:

⁴ Áidá' yati' baa gozhóni baa nadaagohiilni'go Bik'ehgo'ihí'nañ bíldábik'ehgo nohwá ngon'áq, áik'ehgo nnee doo bíl daagoyilzhóqogo da, áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíjii' nayíntaahíí zhá bíl goyilzhóqohíí bighq yati' baa gozhóni baa nadaagohiilni'.

⁵ Nohwíí nohwá bídaagonolzi, doo daazhógo ádaan'niigo yati' baa gozhóni bee nohwich'í' yádaahiilti' da, doo dawahá ídáhádaaht'íígo bíl yaa na'síiltsooz da: áí Bik'ehgo'ihí'nañ nohwá yígótsi:

⁶ Doo nnee daanohwidnlsíhíí bíká daadéet'íígo da, doo daanohwidinolsigo da, la'íí aldo' doo daanohwidnlsigo da, Christ binal'a'á daandlííhíí bighq nohwída'dokeed le'at'éhi, áidá' doo ágádaan'nií da, áik'ehgo doo nadaanohwint'og da.

⁷ Áidá' nohwitahyú nahíikaidá' nht'éégo ádaanohwinzi ni', isdzán bichqagháshé nht'éégo áyííshíí k'ehgo:

⁸ Dázhó nohwíl daanohshóohíí bighq Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' baa gozhóni baa nohwíl nadaagohiilni', ndi doo áí zhá da, danéé nohwaa ádaadint'aah, nohwik'íí daandzihíí bighq.

⁹ Shik'ííyú, nada'iidziid n'íí, góyéégo nohwich'í' nadaagowaa n'íí bínádaaahíilni: Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' baa gozhóni baa nohwíl nadaagohiilni'dá' doo nadaanohwint'og da doleelhíí bighq t'é'gee hik'e jíígee nada'iidziid ni'.

¹⁰ Akú, Jesus daahohldlqahíí, nohwitahyú nahíikai n'dá' daagodinlziigo ádaant'eego, dábik'ehyú ádaant'eego, la'íí doo hadín nt'é nohwik'izhí' yidi'aah dago ádaant'ee ni' nohwá bídaagonolzi, Bik'ehgo'ihí'nañ aldo' nohwá yígótsi:

¹¹ Díí aldo' nohwá bídaagonolzi, nnee bichqagháshé yich'í' yádaakt'íí k'ehgo, néé aldo' dala'á notíígo nohwíl daagozhóqogo ádaanohwidle' ni', la'íí nohwíl ch'ídaagosit'áq ni',

¹² Bik'ehgo'ihí'nañ bik'eh sohtíígo daahinohnaa le', daanohwíln'niid, án bilakt'áhgee la'íí bits'á'dindláadíí goz'áq yuñe' daanohwókéed.

¹³ Díí áldó' bighá Bik'ehgo'ihina'na'ń dába'ihédaandzı nt'éé, Bik'ehgo'ihina'na'ń biyati' baa nohwıl nadaagohiilni' n'ıı nádaago'ąądá', doo nnee biyati'hiı k'ehgo da ndi da'anii Bik'ehgo'ihina'na'ń biyati'hiı bighá nádaagodo'ąą, áı yati' daahohdlaąhıı nohwiyi' nt'éégo na'iziid.

¹⁴ Nohwıı, shik'ııyú, Judéayú Christ Jesus binkááyú Bik'ehgo'ihina'na'ń daayokaąhgo ha'ánáséhiı bedaanoht'ee daasolııı, áı Jews daanliinıı biniidaagodnıshıı k'ehgo nohwıı áldó' nohwitahyú daagolıınıı nohwiniidaagodnıı.

¹⁵ Jews daanliinıı bik'ehgo Jesus nohweBik'ehń zesdjiı, Bik'ehgo'ihina'na'ń binkááyú nada'iziid n'ıı áldó' nadaaitseed, la'ıı néé nohwiniidaagodnıı; áı Bik'ehgo'ihina'na'ń doo yilgoyilshóq da, la'ıı nnee dawa yich'ı' nada'iziid:

¹⁶ Doo Jews daanliı dahıı bich'ı' yádaahiilti'go hasdáka'ń dolee'hiı doo hádaanoht'ı' dahıı bighá dabıı bincho'ıı káago ádaayoliıt; áık'ehgo ániıta Bik'ehgo'ihina'na'ń hashkeego biniidaagodiléhıı biká'zhı' ádaile'.

¹⁷ Shik'ııyú, dé't'ıh nohwits'á' ohiıkai, k'adıı doo daahiit'ıı da ndi nohwııııı bee da'á' daandliı, la'ıı k'azhá nádaanoht'ıshé.

¹⁸ Áık'ehgo ch'éh nohwich'ı' nádnkáhgo ádaahiit'ıı, shıı Paul, doo ałch'ıdndi nohwich'ı' nádishdáh háshıt'ıı, ndi ch'ıidn nant'án t'ąazhı' daanoht'ı.

¹⁹ Jesus Christ nohweBik'ehń nádzáago bına'ál nt'éshı'ń ndaahóndlii? Nt'éshá' bighá nohwıl daagozhóq dolee? Nt'éshá' bighá dant'é hóbııhıı nohwaa hit'áah doo? Nohwıı nohwiąh go'ıı.

²⁰ Nohwıı nohwiąh ıdaada'óndlii, la'ıı nohwıı nohwiąh nohwıl daagozhóq.

3

¹ Dázhó nohwa'ıkodanhiidzıı hádaahiit'ııhıı bighá dasahndi Athensgee siikeehıı nohwıl dáıık'eh;

² Áık'ehgo Timótheus, nohwik'ısn, akú odaasiil'a', áń Bik'ehgo'ihina'na'ń yána'iziidi, Christ baa yati' baa gozhóni baa yádaahiilti'go bıł nada'ıdziidi, áń nohwi'odla'ı' ndzilgo ádaanoht'ı'go la'ıı nohwidag yaıt'ı'go nohwich'ı' odaasiil'a':

³ Goyéégo nohwich'ı' nagowaahıı bighá nnee doo la' bi'odla'ı' yits'á'zhı' anpe' da dolee'hiı bighá nohwich'ı' odaasiil'a': dánohwıı bıdaagonııı goyéégo nohwich'ı' nagowaago nohwá goz'ąą.

⁴ Da'anii akú nohwıl naháataądá' nohwıl nadaagohiilni' n', goyéégo nohwich'ı' nagowaa dolee'go; áı begolzaago bıdaagonııı.

⁵ Na'ıntaahıı dánko nanohwıneztaąd nolı dant'éhéta bee, áık'ehgo nohwitahyú nohwinas-dziidıı da'ıııızhı' hılee'ń nolı nsgo dázhó nohwa'ıkoniııı hasht'ııgo nohwi'odla'ıı bıgonıııhıı bighá la' nohwich'ı' o'la'.

⁶ K'adıı Timótheus nohwits'á'dı' nohwaa nadzáago nohwi'odla'ıı, nohwıl'ıjónıı bıłgo dázhó nt'éégo yaa nohwıl nagolni', nt'éégo dáıık'eh'ń nohwinádaa'ıııhıı laą, la'ıı néé k'azhá nádaanoht'ıshéı k'ehgo nohwıı k'azhá nádaanoht'ıshégo nohwıl nagolni':

⁷ Áık'ehgo shik'ııyú, néé nohwich'ı' nadaant'ogee la'ıı góyéégo nohwich'ı' nagowaagee nohwıı nohwiąh nohwıl nádaagojoo, nohwıı nohwi'odla'ııhıı bighá:

⁸ K'adıı da'anii daahin'naa, nohweBik'ehń binkááyú ndzilgo nasoziıhıı bighá.

⁹ Bik'ehgohin'naahıı binadzahgee dázhó nohwiąh nohwıl daagozhóq, áık'ehgo hagot'éégoshá' Bik'ehgo'ihina'na'ń nohwiąh ba'ihédaandzı dolee?

¹⁰ T'ę'gee hik'e jııgee dáda'ohiıkąh nt'éé, nádaanoht'ıshé hádaahiit'ııhıı bighá, nohwi'odla'ıı la' t'ah doo be'ádaanoht'ee da shııhıı nt'éégo nohwá ánalne'go hádaahiit'ıı.

¹¹ Bik'ehgo'ihina'na'ń dabıı, áń nohwiTaa lıni, la'ıı Jesus Christ nohweBik'ehń, nohwich'ı' nkáhıı nohwá ilch'ı'gole' ndi á'é.

¹² Lıł daanoht'ııı la'ıı nnee dawa nohwıl daanzhoonıı nohweBik'ehń dayúweh nohwá ıgohıgháhgo áyılıı le', néé nohwich'ı' ádaant'eehıı k'ehgo:

¹³ Jesus Christ nohweBik'ehń nnee báhadaadeszaahıı yil nakáhgo, Bik'ehgo'ihina'na'ń nohwiTaa binadzahgee nohwııııı doo baa dahgoz'ąą dago, la'ıı ncho'ıı da'adıhgo godilzıhgo ánoht'ı' dolee'hiı bighá ágádaanoht'ee.

4

¹ Díı áldó', nohwik'ııyú, nádaanoht'ııhıı, la'ıı Jesus nohweBik'ehń bıláhyú nohwidag yádaahiilti', nohwıl ch'ıdaasiit'ąhıı bıkısk'ehyú ádaanoht'ee le', la'ıı Bik'ehgo'ihina'na'ń bıł daagonıshóqgo dayúwehyú ágádaanoht'ee le'.

² Jesus nohweBik'ehń nohwinkááyú yati' bıkısk'eh ádaanoht'eego nohwıl ch'ıdaasiit'ąhıı bıdaagonııı.

³ Bik'ehgo'ihina'na'ń hadaanoht'ıı'go hádaanoht'ıı, doo nant'ı' nahkaigo da:

⁴ Dala'á notíígee nohwits'ihíi daadinoksígo, la'íi nchọ'íi doo bee ándaah't'íi dago ídaa daagonohdzáa;

⁵ Doo Jews daanlii dahíi, Bik'ehgo'ih'i'nań doo yídaagoksí dahíi, ádaat'íi'íhíi k'ehgo nchọ'go hádaat'íinií doo baa ádaadihoht'aah da:

⁶ Nnee doo nt'é bee la'ih'i yich'í' na'iziid da le': díi k'ehgo doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi dawa nohweBik'ehń yiniidaagodile'go ik'idá' h' daanohjọogo nohwił nadaagosilni'.

⁷ Bik'ehgo'ih'i'nań doo nchọ'go ádaat'ee doleełgo daanohwokéed da, áidá' daagodinlzi doleełgo daanohwokéed.

⁸ Hadíi díi yati'íi doo ílłi dago yaa natsekeesíi, doo nnee yich'í' at'éé da, áidá' Bik'ehgo'ih'i'nań, Holy Spirit nohwaa daidez'aanií, án doo ílłi dago yaa natsekees.

⁹ Bik'ehgo'ih'i'nań dabíi ik'idá' h' daanohjọogo nohwił ch'idaagoz'áa: áik'ehgo nohwik'isyú nohwił daanzhọogo doo hagot'éego ágánánohwildish'niigo nohwich'í' k'e'eshchii bik'eh da:

¹⁰ Macedóniagee nohwik'isyúhíi da'anii dawa nohwił daanzhọo; dayúweh ágádaanoht'eego nádaanohwohiikaqah;

¹¹ La'íi nkegohen'áágo daagonohliigo bídaagono'laah, nohwinasdziiidíi dánohwíi nádaanohwiłt'og le', dánohwíi nohwigan bee nohwinasdziiidíi ádaat'íi le', ádaanohwił'nií n'íi k'ehgo;

¹² Ágádaanoht'eeyúgo doo nohwitahyú daanlii dahíi daanohwidnłs doleeł, la'íi doo nt'é bídjh ádaanoht'ee da doleeł.

¹³ Shik'íyú, da'ihshošíi hago'ádaat'ee shíhíi bídaagonoksíjhg hasht'íi, doo daachgag da doleełhíi bighą, dahazh'í' ih'i'naa doo ndaayolií dahíi daachagii k'ehgo.

¹⁴ Jesus daztsáadi' naadiidzáhi daahohiidłayúgo, da'ái k'ehgo akdó' hadíi Jesus daayo-đłago da'ihshošíi Bik'ehgo'ih'i'nań Jesus bilgo yil nakáhi at'éé.

¹⁵ Díi nohweBik'ehń ádaanohwiłniigo ágádaanohwił'nií, nohweBik'ehń nádzáago néé t'ah daahin'naago kú naháataanií nanezna'íi doo dabintsé nkáh da.

¹⁶ NohweBik'ehń ádiid hadodzihgo dabíi yaaká'dí' bíl nkegowáh, Bik'ehgo'ih'i'nań binal'a'á yaaká'yú da'tiséyú sitinihíi hadziigo, Bik'ehgo'ih'i'nań béshdilwoshé yee ánniidgo: áígee Christ daayodłago nanezna'ihíi da'ítsé naadikáh:

¹⁷ Áidí' néé t'ah daahin'naago kú naháataanií, ái bíl dala' yaak'os biyi'zh'í' nánohwidí'do'nił, áígee nohweBik'ehń baa nkáh, áidí' godezt'igo dahazh'í' nohweBik'ehń bíl daandlii doleeł.

¹⁸ Ái bighą díi yati'íi bee ildag yádaalti' le'.

5

¹ Shik'íyú, hagee goldohíi, hagee yokkaahíi Jesus nádaahíi doo bighą nohwich'í' bek'e'eshchii da.

² Dánohwíi ik'idá' nt'éégo bídaagonoksí, nohweBik'ehń nádaahíi bijii in'íi'íhíi t'é'go nagmaahíi k'ehgo nadáh.

³ Nkegohen'áá, daaniidá' isdzán bizhaazhé goleehego bíl nádi'dinihíi k'ehgo dágosile goyéego goldohíi bee baa godogaal; doo bee bits'á' gónáhgo da.

⁴ Áidá' nohwíi shik'íyú, doo chagołheelyú nahkai da, áik'ehgo ái bijii'íhíi doo in'íi'íhíi k'ehgo bee nohwaa godogaal da.

⁵ Nohwíi dawa idindláad zhiinéego, jii zhiinéego ádaanoht'ee: doo t'é' zhiinéego da, doo chagołheel zhiinéego ádaant'ee da.

⁶ Ái bighą haląą, doo da'iilwosh da le', la' ádaat'eehíi k'ehgo, áidá' daadéet'íigo ídaa daagondząą le'.

⁷ Hadíi da'ihshošíi t'é'go da'ihsho, hadíi bíl nádaagodeyisíi t'é'go bíl nádaagodeyis.

⁸ Áidá' néé, jii zhiinéego daandliinií, haląą, ídaa daagondząą le', nohwi'odłá' la'íi nohwi'ijónii bésh nohwił naztąahíi k'ehgo ádaagohiidle' le'; hasdáhiikáhíi ndaahóndliihíi bésh ch'ahíi k'ehgo ádaagohiidle' le'.

⁹ Nohwiniidaagodile'íi Bik'ehgo'ih'i'nań doo nohwá hát'íi da, áidá' nohweBik'ehń Jesus Christ biláhyú hasdánkaahgo nohwá ngon'áá,

¹⁰ Án nohwá daztsąahíi bighą daahin'naa dagohíi nane'na' ndi dabíi bíl daagondlii doleeł.

¹¹ Ái bighą dayúweh nohwił daagozhọogo ádaalinolziigo hadag ádaalinolzi le', ik'idá' ágádaanoht'eehíi k'ehgo.

¹² Nohwik'íyú, díinko nádaanohwohiikaqah, nohwitahyú nada'iziidíi nohweBik'ehń biláhyú nohwá naziiigo nohwił ch'idaago'aahíi daadinoksí le';

¹³ Nada'iziidhíi bighą daadinoksígo nohwił daanzhọo le'. Nkegohen'áanií nohwitahyú begoz'ąą le'.

14 Shik'íiyú, bíl daagoyéhíí, nada'ohsiid daabíldohñii, bijíí doo nǎdzil dahíí bidag yádaati', doo nǎdzilgo nazíí dahíí bich'odaahñii, la'íí nñee dawa bich'í' nǎt'éégo ádaanoht'ee, daano hwilñii.

15 Dahadíń doo bik'ehyú ádaano hwizlaa dayúgo doo iké'déńá ágánádaahdle' da, áídá' ílch'í' nǎt'éégo ádaanoht'ee, la'íí nñee dawa bich'í' nǎt'éégo ádaanoht'ee.

16 Dá nohwil daagozhóǵ nǎt'éé le'.

17 Dá da'ohkqah nǎt'éé le'.

18 Dawahá bighá ihédaano hş: díí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań nohwá hát'íí, Jesus Christ biláhyú.

19 Holy Spirit doo t'aqzhí' daahonohta' da.

20 Bik'ehgo'ihí'nań binkaáyú yałt'íí, yaa yádaati'íí doo da'ílinégo baa natsídaahkees da.

21 Dawa ntsé bídaanohtáh; nǎt'éégo ágot'eehíí nǎdzilgo daahonohta'.

22 Áídá' doo bik'ehyú ágot'ee dahíí dawa bits'á'zhí' ádaanoht'ee le'.

23 Bik'ehgo'ihí'nań, bits'á'dí' ílch'í'gont'ééhíí, dabíí hadaano hwidóle'; nohwispirit-híí, nohwiyi'siziinií, nohwits'í bílgo dahot'éhé doo hagot'éégo nohwaa dahnagoz'qǵ dago no-hweBik'ehń Jesus Christ nádaalzhi' Bik'ehgo'ihí'nań ádaano hwilş doleelgo nohwá oshkqah.

24 Nohwiká ánniidń da'áńiiyú át'ehi nliǵ, áń dawa łayile'.

25 Shik'íiyú, nohwá da'ohkqah.

26 Nohwik'íiyú dawa daagodinolşigo daahohts'os le'.

27 NohweBik'ehń shinkaáyú gádaano hwilñii, Díí naltsoosíí nohwik'íiyú, ínashood daanlíni, dawa bich'í' daahohshíí.

28 NohweBik'ehń Jesus Christ bílgoch'oba'íí bee nohwich'í' goz'qǵ le'. Doleelgo at'éé.

THE SECOND EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE THESSALONIANS

¹ Shíí Paul, Silvánus, la'íí Timótheus bílgo, Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa la'íí Jesus Christ nohweBik'ehñ bíláhyú Thessalonícaagee ínashood ha'ánálséhíí bich'í' k'eda'íilchii:

² Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa la'íí Jesus Christ nohweBik'ehñ bílgoch'oba'íí la'íí bits'á'dí' ílch'í'gont'éeéhíí bee nohwich'í' goz'áq le'.

³ Shík'íyú, dávik'ehñ Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' nohwa'ihédaandzi doleelgo at'ée, áí dávik'eh, nohwi'odla' nchaa hooel, la'íí dala'á notíígee dayúweh líl daanohjooohíí bighá;

⁴ Áík'ehgo ínashood Bik'ehgo'ihí'nañ daayokaqahgo ha'ánálséhíí nagoz'áq yuñe' nohwa da'óndliigo nohwa nadaagohiilni', íltah at'éeego bee nohwich'í' nada'idziidgee la'íí nohwich'í' nadaagont'ogee bidag ádaanoht'eehíí la'íí nohwi'odla' nldzilgo bee nasozííhíí bighá;

⁵ Díí bee Bik'ehgo'ihí'nañ dávik'ehyú nohwa yalt'go bigózi, bíí bilatt'áhgee goz'áq yuñe' ohkáhíí bik'ehgo sohtíígo nohwił ołtag, áí bá nasozííhíí bighá nohwiniidaagont'ée:

⁶ Díínko Bik'ehgo'ihí'nañ bíl dávik'eh, hadíí nohwich'í' nada'iziidíí, da'ágat'éeego Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'go bich'í' naná'hí'núlí at'ée;

⁷ Áídá' nohwił nohwich'í' nadaagont'ogíí la'íí néé bílgo dala' hadá'hiidzoł doleel, Jesus nohweBik'ehñ binal'a'á yaaká'yú daagolini, dák'a'adaat'ehi bílgo yaaká'dí' yíl ch'í'nah ádelzaahíí bijíí.

⁸ Hadíí Bik'ehgo'ihí'nañ doo yídaagolsí da lán shíhíí, hadíí Jesus Christ nohweBik'ehñ nt'éeego baa na'goní'íí doo yíkisk'eh ádaat'ee da lán shíhíí, Bik'ehgo'ihí'nañ kq' dahdinahíí biyí' yiniidaagodoliik:

⁹ Doo nnágot'í' dago biniidaagodilne'go bíl ch'ígódeeh, nohwe Bik'ehñ la'íí binawod bits'á'dindláádíí bits'á' bida'dentáqago biniidaagodilne';

¹⁰ Nádáhíí bijíí hadíí báhadaadeszaahíí binkááyú Christ ízísigo ye'at'éeéhíí ch'í'nah alne', la'íí daabosdlaqadíí dawa bíl díyadaagot'ee doleel, (baa nohwił nadaagosiiñi' n'íí daayosdlaqadíí bighá).

¹¹ Díínko bighá dávik'ehñ nohwá da'ohiikaqah, Bik'ehgodaahíí'naahíí nohwíká ánniidíí bik'eh sohtíígo nohwił ołtag doleel, la'íí nt'éeego ágot'ee zhinéego hádaah'tiiníí la'íí nohwi'odla' bee nada'ohsiidíí dabíí binawodíí bee nohwá laidoliik:

¹² Áík'ehgo nohwiłáhyú Jesus Christ nohweBik'ehñ bizhi' ba'ihégosí doleel, la'íí nohwił addó' Jesus bíláhyú nohwa'ihégosí doleel, Bik'ehgodaahíí'naahíí la'íí Jesus Christ nohweBik'ehñ bílgoch'oba'íí bik'ehgo.

2

¹ Nohwik'íyú, Jesus Christ nohweBik'ehñ nádáhíí la'íí bich'í' íta'ádaahi'ne' doleelíí baa yádaahiilt'go nánohwohiikaqah,

² Spirit at'ée daach'iniihíí bee, yati' bee, dagohíí naltsoos nohwits'á'dí' daach'iniihíí bee, Christ nádáhíí bijíí ílk'idá' bee nohwa gonyáá ba'íkodaanohsiyúgo, doo nohwił nagoki da le', doo láqago natsídaahkees da le'.

³ Doo hagot'éeego nnee la' nohwich'í' nach'aa da le': áí bijíí doo hwaa baa gowáh da, ntsé nnee lání nanánihidéh doleelgo zhá, la'íí nnee dázhq nchq'í ye'at'ehi ch'í'nah hileeh, án da'íííí hileeh doleelgo goz'áq le'.

⁴ Áñ Bik'ehgo'ihí'nañ daabidí'niihíí la'íí dawahá daach'okaqahíí dawa yich'í' na'iziidgo yitísigo ídéstíí doleel, Bik'ehgo'ihí'nañ daach'okaqah goz'áq yuñe' Bik'ehgo'ihinañ ídikí'niigo dahsdaa doleel.

⁵ Ya' doo bínádaaħniih da, t'ah nohwił nashkaidá' díí baa nohwił nagoshni' ni'?

⁶ Dázhq nchq'í ye'at'ehi t'ah nt'é t'áqzhi' botá'íí bídaagoonłs, ch'í'nah alne'íí t'ah doo hwahá biká' ngonáh da.

⁷ Nchq'go ágot'eehíí doo bigózi da n'íí ílk'idá' na'iziid: t'áqzhi' botá'íí k'ihzhí' alzaazhí' t'áqzhi' botá' doleel.

⁸ Áníta dázhq nchq'í ye'at'ehi ch'í'nah hileeh, án nohweBik'ehñ biyol bee bidizolheel, nádaalgee bits'á'dindláádíí bee bidizolheel:

⁹ Áí nchq'í ye'at'ehi, ch'íidn nant'án, Satan holzéhi, higháhgo ábile', án binawod golíigo godiyíhgo be'ígóziníí la'íí ízísigo áná'ol'ííhíí k'ehgo áná'ol'íí ágodil'íí doleel,

¹⁰ Áí nchq'í ye'at'ehihíí na'ich'aaahíí yíl higháh, áí bee nnee nadaach'aa doleelgo; áí nneehíí da'aníí ágot'eehíí bíl daanzhooyúgo hasdakáh le'at'ehi, doo hádaat'íí dahíí bighá da'íííí hileeh.

¹¹ Doo hádaat'íí dahíí bighá Bik'ehgo'ihí'nañ natsekees k'izé'idilteeheeí biká'zhí' ádaile', áik'ehgo lé'ichoohíí daayodlqá doleel:

¹² Áik'ehgo nnee da'aníí ágot'eehíí doo daayodlqá dago nchq'go ágot'eehíí bíl daanzhooníí dawa ch'iidn bikq' dilti' yuyaa bándaagodat'aal.

¹³ Shik'íyú, Bik'ehgo'ihí'nañ bíl daanohshóni, Holy Spirit hadaanohwiheznilgo la'íí da'aníí ágot'eehíí daahohdlaago dantsé godeyaadá' Bik'ehgo'ihí'nañ hasdánohwiniigo nohwá ngon'áá, áí bighá dávik'ehn nohwighá Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihédaandz' doleelgo at'éé:

¹⁴ Jesus Christ nohweBik'ehn bits'á'dindláádíí bíl daanohwiyéé doleelgo yati' baa gozhóni bee nohwich'í' yádaahiilti'íí bee nohwiká ánníid.

¹⁵ Áik'ehgo shik'íyú, ndzilgo nasozíí, nohwiyaati' bee dagohíí nohwinaltsoos bee nohwíl ch'et'ááníí daahohotq'.

¹⁶ Jesus Christ nohweBik'ehn dabíí, Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa bílgo, bíl daanjooohíí, la'íí bílgoch'oba'íí biláhyú dávik'ehn hadag ádaanohwilsiníí la'íí nzhq'ogo ágot'eehíí nihóndliigo ádaanohwilsiníí,

¹⁷ Áí nohwííí yupe' nkegohen'áágo ádaanohwíí, la'íí nlt'éégo ánádaht'íí hik'e nlt'éégo yádaakti' doleelgo nadaanołwogdo ádaanohwile'.

3

¹ Iké'yúhíí, shik'íyú, nohwá da'ohkaah, nohweBik'ehn biyaati'íí dagoshch'í' dahot'éhé nnee bitah dididlaadgo ya'ihédaanz' doleelgo, akú nohwitahyú ágot'eehíí k'ehgo bá da'ohkaah;

² La'íí nnee dabíí zhá bik'ehgo ádaat'eehíí, la'íí doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí bits'á' nohwide'niil doleelgo bá da'ohkaah áldó: nnee doo dawa bi'odlq' daagoljíí da.

³ NohweBik'ehn da'áníyú at'éhi nlií, áñ ndzilgo nasozíigo ánohwíí, la'íí nchq'íí bits'á'zhí' ánohwíí.

⁴ Hadíí bee nohwá ndaagosiit'áahíí bikisk'eh ádaanoht'ee, la'íí dayúweh begoldohgo ágádaanoht'ee doleelgo nohweBik'ehn biláhyú nohwaa da'óndlii.

⁵ NohweBik'ehn nohwíí dawa bee Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíl daanzhoq' ánohwíí le', la'íí bidag ádaanoht'eego Christ biba' ádaanoht'eego ánohwíí le'.

⁶ Shik'íyú, Jesus Christ nohweBik'ehn bizhi' biláhyú ndzilgo nohwich'í' hahiidziigo gádaanohwíí'nií, Nohwik'isn, inashood nliini, doo na'iziid dahíí, nohwíl ch'idaagosiit'aaníí doo yikisk'eh at'éé dahíí bits'á'zhí'go ádaanoht'ee.

⁷ Dánohwíí bídaagonóíí, nohwedaanoł'eego nzhqo: nohwitahyú nahiikaidá' néé nada'idziid ni';

⁸ Dá doo bich'í' nadaahi'niíle doo hadín bíl da'iidaqá da ni'; áidá' t'é'gee hik'e jiiígee nyeeego nada'idziid ni', doo la' nadaanohwíí'og da doleehíí bighá:

⁹ Doo nohwá goz'áá dahíí doo áí bighá ágádaahiit'íí da, ndi nohwedaanoł'ee doleehíí bighá nohwínaáádaahiit'íí ni'.

¹⁰ Nohwitahyú nahiikaidá' gádaanohwíí'nií ni', Hadín doo na'iziid dahíí doo iyáq da le'.

¹¹ Nohwíí la' doo nlt'éégo ádaanoht'ee dago nohwa'ikodaandz', doo nada'ohsiid dago, doo nohwidildoo dahíí nadaanohwíí'og laq.

¹² Nnee ágádaat'eehíí Jesus Christ nohweBik'ehn biláhyú ndzilgo bich'í' hahiidziigo gádaahn'niigo bidag yádaahiilti', Nlt'éégo nada'ohsiidgo dánohwíí nohwihidán daahsáq.

¹³ Nohwíí shik'íyú, nlt'éégo ádaanoht'eehíí bik'e hohkáh hela'.

¹⁴ Díí naltsoosíí biyi' nohwiyaati'íí nnee la' doo yikisk'eh at'éé dayúgo, áí nneehíí dabíídaagonohsigo bits'á'zhí' ádaanoht'ee, áí bighá ídaayándz' doleel.

¹⁵ Ágát'éé ndi doo bik'edaadinohniigo baa natsídaahkees da, ndi nohwik'isnhíí k'ehgo bich'í' yádaakti'go bíl ch'idaagonoh'aah.

¹⁶ NohweBik'ehn, bits'á'dí' ilch'í'gont'éehíí, dabíí dávik'ehn dawa dawa bee ilch'í' gont'éehíí nohwiká' áyíí le'. Daanohwigha nohweBik'ehn nohwíl daanlií le'.

¹⁷ Shíí Paul, Gozhóq, daanohwikishniigo dashíí shigan bee k'e'eshchii, díí k'ehgo shinaltsoos dawa biká' daasdoh: áí k'ehgo k'e'eshchii.

¹⁸ Jesus Christ nohweBik'ehn bílgoch'oba'íí daanohwigha bee nohwich'í' goz'áá le'. Doleelgo at'éé.

THE FIRST EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO TIMOTHY

¹ Shíí Paul, Bik'ehgo'ihí'nañ Hasdánohwiñilíí, la'íí Jesus Christ nohweBik'ehñ shendaagoz'qahíí bighq̄ binal'a'á nshl̄ij̄; Jesus Christ biláhyú ihí'naa doo ngonel'q̄q̄ dahíí ndaahóndlii;

² Timothy, odlq̄' bee da'añii shiye' n̄l̄ini, bich'í' k'e'eshchii: Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa la'íí Jesus Christ nohweBik'ehñ bilgoch'oba'íí la'íí bits'á'dí' aatét'íí la'íí ilch'í' gont'éehíí bee nich'í' goz'q̄q̄ le'.

³ Macedóniayú déyáadá' ánildénii n'íí k'ehgo nanánoshkq̄q̄hgo gánánikdish'n̄ii, Éphesus golzeeyú sindaadá' la' n̄neehíí lahgo at'éégo ilch'ígó'aahíí doo bee ilch'ídaagonoh'aah da le', ndzilgo daabiln̄ni,

⁴ Yati' daazhógo alzaahíí la'íí hadín hadaak̄inest'aanii doo q̄q̄lzhí' baa na'gozñi' dahíí doo ídaayelts'q̄q̄ da le', daabiln̄nií aldó', áí lq̄q̄go lahadaagoch'idit'áhgo áile', áí Bik'ehgo'ihí'nañ kángon'áanii doo layolé' át'éé da, áí ko'odlq̄' zhá bee laile'.

⁵ Áídá' kojíí biyi' nzhq̄q̄go, n̄t'éégo ánách'it'íí bilgoch'ílsigo, la'íí da'añii ch'odlq̄q̄híí bighq̄ ko'íj̄q̄ doleelgo ko' ch'ídaagont'aah:

⁶ Áí la' n̄nee k'ihzhí' ádaasdaago lahadaadit'áhíí doo nt'é be'alnéhi yaa yádaakt'íí daasilij̄;

⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'áni yaa ilch'ídaago'aahíí daanl̄ij̄go hádaat'íí; ndihíí nt'é daanl̄ihíí la'íí nt'é ndzilgo yaa yádaakt'íí doo yídaagols̄i da.

⁸ Áídá' begoz'aanii n̄t'éhi áile' bídaagonz̄i, dávik'ehyú ilch'ígót'aahyúgo, la'íí bikisk'eh ánadaach'it'íí hyúgo;

⁹ Díí aldó' bídaagonz̄i, begoz'aanii n̄nee dávik'ehyú ádaat'eehíí doo bá álzaa da, ndi hadíí doo begoz'aanii yikisk'ehyú ádaat'ee dahíí bá álzaa, doo da'dits'ag dahíí, Bik'ehgo'ihí'nañ doo daidn̄s̄i dahíí, nchq̄'go ádaat'íiníí, doo bíldaagodiyl̄h dahíí, n' biká' nandeehíí zhá bíldaanzhóq̄híí, bitaa hik'e báq̄ nadaitseedíí, la'íí n̄nee nadaitseedíí bá álzaa,

¹⁰ La'íí nant'í' nakaihíí, n̄nee dabíí ilch'í' biini' daamba'íí yee ídaadilchóq̄híí, n̄nee ch'a'odaayihiyeehíí, léda'ilchoohíí, yáná'ti' yune' nadaach'aahíí, la'íí dahadínta da'añii ilch'ígót'aahíí yits'á'zhí' ádaat'eehíí, áí dawa begoz'aanii bá álzaa;

¹¹ Áí da'añii ilch'ígót'aahíí Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí' baa gozhóni, biyati' n̄t'éhi ba'ihégosini at'éé, áí baa nagoshñi'íí shaa godet'q̄q̄.

¹² Christ Jesus nohweBik'ehñ bich'í' ihéns̄i, áñ díí bighq̄ bínensh'q̄q̄go áshíílaa, sha'ohííhíí la'íí bána'isiidgo áshíílaahíí shil'oltago ba'ihéns̄i;

¹³ Shíí dabintségo Jesus nchq̄'go baa yashit' ní', biniigodesh̄laa ni', la'íí hoshch'iid ni': áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ shaa ch'ozbaad, doo bígons̄i dayú, la'íí doo oshdlq̄q̄ dayú ásh̄t'íí l̄ék'ehíí bighq̄.

¹⁴ NohweBik'ehñ bilgoch'oba'íí shich'í' an'odaazl̄ij̄, odlq̄' la'íí il'íj̄oóníí Christ Jesus biláhyú nohwíyeehíí aldó' shich'í' an'odaazl̄ij̄.

¹⁵ Díí ágolzeehíí da'añii ágolzéhi, n̄nee dawa daayodlq̄q̄go dávik'eh, Christ Jesus n̄nee nchq̄'go ánadaat'ííhíí hasdáyihinihíí bighq̄ ni'godszañ biká'zhí' nyáá; shíí áí itah dázho itisgo nchq̄'íhíí nshl̄ij̄ ni'.

¹⁶ Shíí dantsé shiláhyú Jesus Christ dázho shágoho'aahíí ch'í'nah áile'híí bighq̄ Bik'ehgo'ihí'nañ shaa ch'ozbaad, áik'ehgo bikédí'go hadíí da'odlq̄q̄hgo ihí'naa doo ngonel'q̄q̄ dahíí yee daahinaa doleehíí aldó' yágoho'aal doleehíí shágoho'aal n'íí bee bígóz̄i doleehíí bighq̄ Bik'ehgo'ihí'nañ shaa chozbaad.

¹⁷ Áik'ehgo ízisgo Nant'án, dahazhí' golínihi, doo datsaah dahi, doo hit'íí dahi, Bik'ehgo'ihí'nañ dabízhá goyánihi, doo ngonel'q̄q̄ dayú dahazhí' daabich'idn̄s̄i la'íí dázho ba'ihédaach'inz̄i le'. Doleelgo at'éé.

¹⁸ Timothy shiye', dabintségo Holy Spirit binkááyú naa yakti' n'íí k'ehgo naa godensh'aahgo gánikdishñii, Áí naa nagolñi' n'íí k'ehgo n̄t'éégo nagonikáad le';

¹⁹ Ní'odlq̄' ndzilgo hóntq̄', la'íí n̄t'éégo ánánt'ííhíí ádígonl̄z̄i le'; la' bi'odlq̄' doo daayotq̄' dago daabi'odlq̄' doo nt'é da silij̄, tsina'eehíí nihiltq̄q̄dhíí k'ehgo:

²⁰ Áí Hyméneus la'íí Alexander daaholzéhi itah; áí Bik'ehgo'ihí'nañ doo nchq̄'go yaa yádaakt' dago yídaago'aah doleehíí bighq̄ ch'iidn nant'án, Satan holzéhi, bich'í' bídéchid, yiniidaagodilñe' doleelgo.

2

¹ Áik'ehgo dantségee, n̄nee dawa yá da'dohkéedgo, yá náda'ohkq̄q̄hgo, Bik'ehgo'ihí'nañ yil daanl̄ij̄go yá da'ohkq̄q̄hgo, la'íí ba'ihédaanohsigo yá da'ohkq̄q̄h le', daanohwildishñii;

² Ízigo nadaant'aahíí hik'e nnee yedaabik'ehíí dawa bá da'ohkaah le'; nkegohen'áago k'ídaaón'niigo daahii'naa doleel'íí bigha, Bik'ehgo'ihí'nañ bikísk'eh ádaant'eego la'íí dawa daadinlziggo.

³ Ágát'ée go da'ohiikaahíí Bik'ehgo'ihí'nañ Hasdánohwiñíí bíl n't'ée la'íí bíl dábik'eh;

⁴ Áñ nnee dawa hasdáyihinií hik'e da'anii ágót'eehíí yídaagołsı hat'ıı.

⁵ Bik'ehgo'ihí'nañ dala'á nliı, Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e nnee bigizhgee siziiniı dala'á, áñ Jesus Christ, nnee siljiıgo nyáhi;

⁶ Áñ nnee dawa ádaidet'áago yá nada'iznil, nnee binch'ıı yits'áyiniııgo, Bik'ehgo'ihí'nañ ngon'áá n'ıı biká' ngonyáágo ch'ıı nah silji.

⁷ Áí baa yánashti'go hik'e bá shides'a'go, la'ıı doo Jews daanliı dahi odlá' hik'e da'anii ágót'eehíí bíl ch'ııgonsh'aahgo háshi'doltıı; (Christ biláhyú da'anii ádishniı, doo lé'ishchoogo da.)

⁸ Áí bigha dahayú nnee da'okáahgo hasht'ıı, bíl daagodiııhgo bigan ts'ıdag yee dah-daadolniı, doo hadaashkeego da, la'ıı doo biini' nakigo da.

⁹ Isdzáné daanliıni áldó' da'ákohego ik'eda'asdlaa le', doo ídaada'odliıgo da, la'ıı biini' daagoljiıgo ídaa daagodzaga; doo dábıtsizil zhá binasdzııdgo da, doo óodo hik'e dilkoqhé la'ıı diyagé lán ilíniı yee ik'ena'asdlaa go da;

¹⁰ Áídá' n't'ée go ánádaat'ııhıı yee ik'eda'asdlaa le', (ágádaat'ııhıı isdzáné Bik'ehgo'ihí'nañ bikísk'ehyú ádaant'ee daaniıhıı dábik'eh.)

¹¹ Isdzán nliıni dant'éheego ıgo'aah le', idits'ago.

¹² Isdzán doo la' nnee yiı ch'ııg'ó'aahgo baa godensh'aah da, nnee doo yá nant'aa da doleel' áldó', ndi dant'éhee at'ée le'.

¹³ Adam dantsé ábi'delzaa, Evehıı ikédı'go ábi'delzaa.

¹⁴ Bich'ı' na'dishch'a'ıı doo Adamhıı da, áídá' isdzánhıı bich'ı' na'dishch'a'go Bik'ehgo'ihí'nañ, Dah, bilniıhıı dáyıtsıyú ádzaa.

¹⁵ Ágát'ée ndi isdzáné daanliıni ilchiigo biniıgodılne' ndi dá yiı ch'ııhıkáh, dayúweh da'odlaago, dawa bíl daanzhoogo, bíl daagodiııhgo, la'ıı biini' daagoljiıgo daahinaayúgo.

3

¹ Díı da'anii ágolzéhi, Nnee la' inashood yınádéz'iiniı binasdzııdıı hárt'ııyúgo aí na'idziid n't'ehi hat'ıı.

² Inashood yınádéz'iiniı, bishop holzéhi, doo hagot'ée go baa dahgosit'aa dahıı nliı le', bi'aa dala'áhi, ádaagodzaga, biini' golniı, bi'at'e' n't'ehi, bista' nakáhıı bíl nzhóni, la'ıı n't'ée go ilch'ııg'ó'aahıı nliı le';

³ Doo idlaa dahıı, doo dagoshch'ı' bágochııh dahıı, bestso doo yidáhzhı' nliı dahıı; áídá' kóni' k'ehgo at'éehıı, nzhogo at'éehıı, doo dawahá ídáhát'ıı dahıı nliı le';

⁴ Áñ bigowagee bichagháshé n't'ée go yá nant'aa le', bichagháshéhıı daabidits'ago, la'ıı daabidnııgo;

⁵ (Nnee bichagháshé doo n't'ée go yá nant'aa dayúgo, hagot'ée go Bik'ehgo'ihí'nañ daayokáahgo ha'ánáshéhıı n't'ée go áyıtsı doleel'?)

⁶ Doo áni inashood siljiıhıı da, ágát'ehi nliıyúgo, itısdó da'ıdolteełgo ída'odliı lék'eyúgo, dánko ch'ııidn nant'án bángot'áahıı k'ehgo bángodot'aal.

⁷ Dayúwehyú áldó' doo inashood daanliı dahıı n't'ée go yaa nadaagolnı'ıı nliı le', doo ágát'ehi nliı da lék'eyúgo, dánko baa dahgot'aah doleel', ch'ııidn nant'án biljizh yune' odotlısh.

⁸ Tédaat'ııyehi n't'ée go ádaayıısinıı, deacons daaholzéhi, áldó' biini' daagoljiı le', doo nakıyú yádaaktı' dahıı, bestso doo yidáhzhı' nliı dahıı daanliı le';

⁹ N't'ée go ánádaat'ııı yídaagołsıgo ilch'ııg'ót'aahıı da'ohiıdlaanıı doo bigózi da n'ıı daayota' le'.

¹⁰ Áí áldó' dantsé nabıda'dintaah le'; áídı' doo baa dah daagost'áni da lék'eyúgo, deacons daanliı doleel'.

¹¹ Da'ágát'ée go daabi'aahıı biini' daagoljiı le', doo ch'ııniı daanıı dahıı daalıı le', ídaa daagodzaga dawa bee daagondliı le'.

¹² Deacons daanliıni bi'aa dala'á le', bichagháshé la'ıı bigowagee dawa n't'ée go yá nant'aa le'.

¹³ Deacons daanliıgo n't'ée go nada'iziıdıyúgo, nnee n't'ée go baa natsıdaakesihıı la'ıı Christ Jesus bits'á'dı' odlá'ıı doo biini' daaháh dago yá sızıhıı daayosbaa.

¹⁴ Dé't'ııhego nich'ı' hisháál doleel'ıı bikádesh'ııgo díı nich'ı' k'e'eshchıı:

¹⁵ Ndi doo hwahá da lék'eyúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ bichagháshé bitahyú hago'at'ée go n't'ée go ách'ı't'éehıı bigónsııhıı bigha nich'ı' k'e'eshchıı; áí Bik'ehgo'ihí'nañ hináhi daayokáahgo ha'ánáshé at'ée, áí da'anii ágót'eehıı bee bıyah tsı n'áhi k'ehgo la'ıı bee nıdzıgo begoz'áni at'ée.

¹⁶ Bik'ehgo'ih'i'nañ bee da'ohiidlaqahi dážhó doo bigózi da n'íi da'anii daan'nii, doo hadín yigha na'idílkidgo da: Bik'ehgo'ih'i'nañ nnee k'ehgo nyáá, Holy Spirit biláhyú dábik'ehyú át'ééhi ch'í'nah alzaa, Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'a yaaká'yú daagolínii daabo'jii, doo Jews daanlii dahii bich'í' yádaach'ilti', ni'godszañ biká'zhí' bi'dodlaq, izisgo idindláadii biyi' yúdag obi'doltii lèk'e.

4

¹ Holy Spirit dábígózi go gánii, Iké'yú goldohyú la' odla' yits'á'zhí' ádaane' doleel, spirits k'izéda'dilteehii la'íi ch'iidn bits'á'dí' ilch'ígót'aahii hódáyests'aa;

² Ágát'éégo ilch'idaago'aahii inashood idaadil'ijgo léda'ilkhoo; binatsekeesii bésh sidogii bee bida'dinlidihi k'ehgo ádaat'ee, áik'ehgo nt'éégo ádaat'eehií dagohii doo nt'éégo ádaat'ee dahii doo yidaagolsi da siliji;

³ Ágát'éégo ilch'idaago'aahii nnonéhela' daayilnii, la' hidán doo daahsaq da, daayilnii aldó', áidá' Bik'ehgo'ih'i'nañ ái hidánhií áyíilaago nnee da'anii ágót'eehií yidaagolsigo daayodlaanii ya'ihédaanzigo daayiyaqúgo Bik'ehgo'ih'i'nañ bil dábik'eh.

⁴ Bik'ehgo'ih'i'nañ áyíilaahii dawa daan't'éé, áik'ehgo doo k'ihzhí' ádaile'go da, áidá' ya'ihédaanzigo daayiyaqúgo dábik'eh:

⁵ Bik'ehgo'ih'i'nañ biyati'íi hik'e okaqahi bee nzhogoo alzaahii bighá.

⁶ Jesus bee nohwik'íyú daanlíni díi ilch'ígót'aahii bee bich'í' yánántihyúgo, Jesus Christ nt'éégo yána'iziidií nlii doleel, yati' daahohiidlaqahi la'íi nt'éégo ilch'ígót'aahii bikisk'eh hináhií bee nndzilgo áni'sj doo.

⁷ Yati' Bik'ehgo'ih'i'nañ doo bik'eh dahii, la'íi saan yati' daazhógo ádaagole'íi doo óyints'aa da: Bik'ehgo'ih'i'nañ k'ehgo ánt'éé doleelhií bighá idinántaahgo bigon'áah.

⁸ Kots'í nldzil doleelhií bighá idínách'intaahii ayáhago ilíi, áidá' Bik'ehgo'ih'i'nañ k'ehgo ách'it'éé doleelgo idínách'intaahgo bigoch'il'aahii, ái dážhó dawa bee ilíi, díi ih'i'naahii biyi' nt'éégo nohwa ngon'áq, la'íi iké'gee ih'i'naahii biyi' aldó'.

⁹ Díi ágolzeehii da'anii ágolzéhi, nnee dawa daabodlaqúgo dábik'eh.

¹⁰ Ái bighá nada'iidziid, la'íi nch'ogoo nohwaa yádaakti'hii bighá nohwiniidaagont'éé, da'anii Bik'ehgo'ih'i'nañ hináhi bada'ondliigo, án nnee dawa hasdáyihiníi nlii, dahadii da'anii go daabodlaanii zhá itisgo.

¹¹ Díi ádishniihií nldzilgo ádaahnii, la'íi bee ilch'ígon'áah.

¹² Ánií nan'naahii bighá doo sínte' da le'; niyati'íi, ni'at'e'íi, ni'j'j'j'ónii, ninatsekeesii, ni'odla'íi, ni'jii biyi' nzhonnií bee nt'éégo ánt'éé le', da'odlaanii nedaa'jii doleelgo.

¹³ Akú níyáázhí' Bik'ehgo'ih'i'nañ biyati' nnee bich'í' dayúweh daahónzhii, baa yáánti', la'íi bee ilch'ígon'áah.

¹⁴ Dabintségo inashood yánaaziinií níká' daadesniidá' niyi' goljii doleelgo naa hi'né'íi dayúweh bee na'iziid le'.

¹⁵ Ánidishniihií dá baa natsínkees nt'éé; ái dá sínzjii nt'éégo ánánt'jii le'; áik'ehgo dayúwehégo ná goldohii nnee dawa daano'jii doleel.

¹⁶ Ídaagondzáq, ilch'ígon'áahii baa gonyáq: ái k'ehgo dayúwehégo ánánt'jiiyúgo hasdánnáh, hadín nidits'agii aldó' hasdádogaal.

5

¹ Báyan'lnii doo bil ntéh da, áidá' nitaa'lnii k'ehgo baa natsínkeesgo bidag yánti'; nnee ánií nakaiyeehií ník'isyú k'ehgo bidag yánti';

² Sáan daanlíni nimaa k'ehgo ádaahón'niih, dilkqohgo ádinlziigo isdzáné ánií nakaiyeehií nilahkii k'ehgo ádaahón'niih.

³ Sáan itsaa daanlíni, doo hagt'éégo bich'ogoo'nii dahii daadínsigo bich'onnií le'.

⁴ Sáan itsaa'lnii bichagháshé, dagohii biwóyeta, bich'ineta daagoliiyúgo, ái bigowágee Bik'ehgo'ih'i'nañ k'ehgo ih'i'naahii yidaago'aah le', áik'ehgo bishchiinií bidená nanáda'ahi'nií le'; ái Bik'ehgo'ih'i'nañ bil nt'éé la'íi bil dábik'eh.

⁵ Itsaa'lniihií, dasahndi nagháhi, Bik'ehgo'ih'i'nañ ya'olii go dayúweh na'okeedgo na'okaqah, t'é'gee la'íi jii'gee.

⁶ Áidá' gonediíhií zhá hádéz'jiihií, hináa ndi daztsáni k'ehgo at'éé.

⁷ Díi nldzilgo bee bil ch'ígon'áah le', áik'ehgo doo baa dahdaagot'aah da doleel.

⁸ Dahadín bik'íi, dabii bichagháshé zhá itisgo, doo nt'éégo ayíisj da lèk'eyúgo, doo oshdláq da nihií k'ehgo at'éé, doo odlaq dahii bitisgo nch'ogoo adzaa.

⁹ Isdzáné la' doo hwahá gostádin bil legodzaa dahii, itsaa daanlíni, doo itah bizhi' bá ágólé' da, la'íi biká' dala'á n'íyúgo zhá itah bizhi' bá ágólé'.

¹⁰ Nt'éégo binasdzidií bee baa na'goni' le', chagháshé daayinesaqúgo, baa hasta' nách'ikah hat'jiiyúgo, inashood bikee yá tádáigisyúgo, bich'í' goyéégo nadaagowahii

yich'odaaniiyúgo, la'íí na'idiizid daanzhooníi dawa nayik'íiziid lèk'eyúgo itah bizhi' bá ágóle'.

¹¹ Áídá' itsaa áníi nakaiyeehíí doo itah bizhi' bá ágóle' da: áí dánko nniinéh hádaat'íigo Christ yits'á'zhí' ádaane';

¹² Áík'ehgo dantsédá' Bik'ehgo'ihí'nañ bá na'isiid doleeł daanii n'íí k'ihzhí' ndaizné'húí bighá biniidaagodilnéhíí bee bándagoodot'aal.

¹³ Gotahkaigo daazhógo anákeehíí yídaago'aah aldó'; doo áí zhá da, ch'inii daanii la'íí dawahá yaa yádaakti', doo bidildoo dahíí ndi, doo yaa yádaakti' da le'at'éé n'íí ndi yaa yádaakti'.

¹⁴ Áík'ehgo díí hásh't'íí, itsaa áníi nakaiyehíí nnádaalse' le', bichagháshé ádaagole', bigowa n't'éégo ádaayílsí, áík'ehgo nohwits'á'zhí' ádaat'eehíí doo nohwaa ch'inii ádaile' da doleeł.

¹⁵ Ílk'idá' la' Satan yich'í'go ádaasdzaa.

¹⁶ Nnee la' dagohíí isdzán ínashood nlíni bik'íí itah itsaa nliyyúgo yich'onii le', ínashood daanliiníí doo nadaabint'og da doleełhíí bighá; áík'ehgo itsaa daanlíni doo hagot'éégo bich'ogo'nii dahíí yich'odaanii doleeł.

¹⁷ Ínashood yánadaaziiníí n't'éégo yikísk'eh nadaaziiníí nakidn da'ágánelt'eego daidínsigo bich'í' na'ihinií, hadín yánadaaltihíí la'íí ilch'ígó'aahíí nayik'í'ida'iziidíí da'áí zhá itisgo.

¹⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiníí gáníí, Magashii t'oh nagháí hay'íil'eesdá' bizé' doo bik'en'áah da. La'íí aldó' gáníí, Hadín na'iziidíí bich'í' na'í'niilgo goz'áq.

¹⁹ Ínashood yásizíni baa dahgosit'aahíí doo óyénlts'áq da le', naki dagohíí taagi hilt'eego daayo'íí lèk'eyúgo zhá.

²⁰ Nchó'go ánádaat'íilíí dawa bináá'í bil ntéh, la'ihíí biini' daaháh doleełhíí bighá.

²¹ Bik'ehgo'ihí'nañ la'íí Jesus Christ nohweBik'ehíí, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníí bitahasdlaahíí binadzahgee nawode bee gáníidishnií, Díí baa nich'í' yashti' n'íí bénánliihgo baa nan'naa, nnee doo da'á' itisgo níl nzhóq da, doo il'anigo baa natsínkeesgo da.

²² Bik'ehgo'ihí'nañ biyati'íí yee yánáltih doleełgo nnee da'adza'íí doo dagoshch'í' biká' ndenhihíí da; nnee nchó'go adzaahíí doo bil da'á' ánt'éé da; dilkóphgo ádinlí.

²³ Kodí' godezt'í'go doo tú zhá nidláq da, áídá' ayáhágo dahts'aa bitoo nidláq, nibid bich'í' nzhóq'íí bighá, la'íí da'á'kózhá dinníihíí bighá.

²⁴ Nnee la' ch'í'nah nda'ílsiih, áík'ehgo dagoshch'í' baa yá'iti' doleeł; áídá' la'ihíí binchó'íí doo dagoshch'í' daahiiltséh da.

²⁵ Da'ágát'éégo nnee la' n't'éégo ánát'íilíí bik'izhí' hit'íí; doo hit'íí da ndi, doo hagot'éégo nádil'íí da.

6

¹ Isnáh daanliiníí binant'a' daanliiníí daidínsí le'; doo ágádaat'íí dayúgo Bik'ehgo'ihí'nañ bizhi' la'íí bee ilch'ígót'aahíí doo dilzí dago ádaile'.

² La' binant'a' ínashood daanliiyúgo, odlá' yee bik'isyú daanliihíí bighá doo yitisyú ádéstíí da le', áídá' na'ídziidíí bee bich'odaaniihíí ínashood Bik'ehgo'ihí'nañ bil daanzhooníí daanliihíí bighá dayúweh n't'éégo yá nada'iziid le'. Díí dawa ilch'ígón'áah, la'íí bee bidag yádaantí'.

³ La' nnee lahgo ilch'ígó'aah lèk'eyúgo, la'íí Jesus Christ nohweBik'ehíí biyati' da'aníihíí la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ k'ehgo be'ách'ít'éégo ilch'ígót'aahíí doo bil dávik'eh da lèk'eyúgo;

⁴ Án doo nt'é yígótsí da ndi ídilkaqah, la'íí na'ídikid la'íí agodit'áhií zhá bil n't'éé, áí la' bíyéehíí ídáhách'it'íiníí áile', la'íí ilch'í' nagonkaadíí, dénchó'égo aaya'it'íí, la'íí nchó'go laadaagoch'odliihíí aldó' áile',

⁵ Nnee ágádaat'eehíí biini' daachóqodgo da'anii ágot'eehíí bits'á'zhí'go ádaasdzahíí dayúweh lahadaadit'áh, daazhógo Bik'ehgo'ihí'nañ k'ehgo ách'ít'ééhíí bee ich'it'íí daanzí: ágádaat'eehíí doo bil nahkai da.

⁶ Ndihií Bik'ehgo'ihí'nañ k'ehgo ách'ít'ééhíí la'íí kol dávik'ehyú ch'ihinaahíí da'anii bee láágo ich'it'íí.

⁷ Doo nt'é ní'gosdzán biká' bil daagosiidlíí da, áídá' da'aniiigo daan'niigo doo nt'é ch'ídaan'né' da doleeł.

⁸ Nohwihidán la'íí nohwi'íí daagolíihíí bighá nohwíl daagozhóq le'.

⁹ Áídá' hádaakdzil hádaat'iiníí nabídaadintaahíí la'íí bának'í'í'áahíí yee nihidéh, la'íí doo daagoyáq dago la'íí íní'da'dilni'go nchó'go hádaat'iiníí yee nihidéh, áí daabíichóq, la'íí da'itsaahíí begoz'áq yune' odaabiikaad.

¹⁰ Bestoo bidáhzhí' ch'íilíihíí nchó'go ágot'eehíí dawa bikeghad at'éé: áí la' ídáhádaat'íigo odlá' yits'á'zhí' ádaane', la'íí láágo doo bil daagozhóq dahíí yee íní'da'dilni'.

¹¹ Ndihií ni, Bik'ehgo'ihí'nań bána'iziidíí nłini, ágádaat'eehíí dawa bits'ánlyeed; dávik'ehyú áńt'ée le', Bik'ehgo'ihí'nań be'ánt'ée le', ni'odla' goljji le', ni'ijóó le', níni' k'eh áńsı, la'íi nijji yune' isht'egodnt'ée le'.

¹² Nohwi'odla' bá nagonkkaad le', dahazhı' ihı'naahıı ndzilgo hótą', áı bich'ı' ni'dokéed ni', áidı' ch'ıláni bińáál ni'odla' bee háńdzii ni'.

¹³ Díí nawode bee ágánikdishıı, Bik'ehgo'ihı'nań dawahá daahi'naago áyılınıı binadzahgee, la'íi Christ Jesus, Pontius Pilate holzėhi bińáál bi'odla' nt'éeógo yee hadzii n'íi áldó binadzahgee;

¹⁴ Díí begoz'aaníı bikısk'eh áńt'ée, doo hayú naa daats'idiłhıl dago, doo naa dahgosit'aah dago, Jesus Christ nohweBik'ehıı nádzáázhı'.

¹⁵ Áı bijji biká' ngonyáágee Bik'ehgo'ihı'nań ch'ı'nah áıle' ndi at'ée, áń zhá Nant'an baa gozhóónıı, izisgo nant'ánhıı bitisgo Nant'an, yedaabik'ehıı bitisgo yeBik'ehıı;

¹⁶ Ihı'naa doo ngonel'aq dahıı da'án zhá bits'á'dı'hi at'ée, áń idindláadıı yiyi' goljji, doo hadıń ákóne' nowáhi at'ée da; áń doo hak'e nnee bo'ji da, doo daabołtsėh at'ée da: áń dahazhı' dilzı le', la'íi dahazhı' dawa yebik'eh le'. Doleelgo at'ée.

¹⁷ Nnee ni'gosdzán biká' hádaakdzilıı gádaabiłnıı, Doo itisgo idaadisolnil da le', la'íi yee hádaakdzilıı dá doo ba'olnıızhı' doo ba'olıı da le', áidá' Bik'ehgo'ihı'nań hińáhi bada'olıı le', áń bilgoch'oba'go dawahá nohwił dávik'ehyú doleełıı ch'ıda'izkaadgo nohwaa yihinıı.

¹⁸ Nt'éełıı baa nahkai le', daabiłnıı, ląágo nt'éeógo ánádaaht'ıı, la'íi nohwıyéehıı la'dı' nadaahııh, la'íi ich'odaahıı le'.

¹⁹ Kih bit'ááh led'nahıı ndzilıyúgo kihıı ndzilgo goz'aq, da'áık'ehgo nt'éeógo ánádaaht'ıılyúgo yunáásyú goldohyú ndzilgo nasozji doleeł, áık'ehgo ihı'naa doo ngonel'aq dahıı bee daahinońnaa doo, daabiłnıı.

²⁰ Timothy, bee na'osdli'ıı baa gonyáá, yati' Bik'ehgo'ihı'nań doo bik'eh dahıı, la'íi yati' da'ılınıgo nadaagoch'ııaahıı bits'á'zhı' áńt'ée, la'íi ıgoł'aqgo bi'ıgóziniı ga'anolini, Bik'ehgo'ihı'nań biyati' bits'á'zhı' ilch'ıgót'aahıı, áldó bits'á'zhı' áńt'ée.

²¹ La' áı i'ıgóziniı daayodlaqgo da'anıı odla'ıı yits'á'zhı' ádaane'go nda'ahıısih. Bik'ehgo'ihı'nań bilgoch'oba'ıı bee nich'ı' goz'aq le'. Doleelgo at'ée.

THE SECOND EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO TIMOTHY

¹ Bik'ehgo'ih'i'nañ bik'ehgo shíí Paul, Christ Jesus binal'a'á nshlíni, Christ Jesus biyi' ih'i'naahíí nohwá ngon'áání bik'ehgo,

² Timothy, shiye' dázhó shíl nzhóni, bich'í' k'e'eshchii: Bik'ehgo'ih'i'nañ nohwiTaa, Christ Jesus nohweBik'ehñ bílgo bílgoch'oba'íí, la'íí bits'á'dí' aatét'íí la'íí ilch'í'gont'éeeníí bee nich'í' goz'áá le'.

³ Nt'éeego ánásh't'ííllgo bígonsígo, daashitaa n'íí ádaadzaa n'íí k'ehgo Bik'ehgo'ih'i'nañ bá na'isiid; áñ ba'ihénsígo shi'okáahíí bee nínádishnílgo, t'é'gee hik'e' jiiígee dá'oshkaah nt'ée;

⁴ Nínáá tú n'íí bínáshníilgee k'azhá nániistséh, dázhó naa shíl gozhógo doleel'íí bighá;

⁵ Dantsé niwóyé, Lois, áídí' nimaa, Eunice, da'aníi bí'odl'á'íí bínádishníl, hik'e' ni áldó' odlá' da'ágát'éhi niyi' begoz'áágo bígonsí go'íí.

⁶ Áí bighá díí bínáshníl hásh't'íí, níká' ndinshníidá' niyi' golíí doleel'go Bik'ehgo'ih'i'nañ naa yiné' n'íí k'ó' nádn't'laadgo dílt'í' h'íí k'ehgo dáhínaa nt'éeego ání'sí.

⁷ Bik'ehgo'ih'i'nañ nohwiini' háhgo natsekees doo nohwaidin'áá da; áídá' natsekees nalwodíí, kol'í'j'óóníí, la'íí ídaagondzáání nohwaidin'áá.

⁸ Áík'ehgo nohweBik'ehñ baa nagolní'go doo bik'e' ídaayándz'í da, shíí áñ bighá ha'ásít'íí níí áldó' shaa nagolní'go doo bik'e' ídaayándz'í da: áídá' níí áldó', Bik'ehgo'ih'i'nañ binawodíí bee, yati' baa gozhónihíí bighá nyee'í niniigon't'ée le';

⁹ Áñ hasdánohwiheznil, la'íí godiyíhgo bá na'ídz'iidgo hanohwiheznil, nt'éeego ánádaahit'íí h'íí doo bighá da, áídá' dabíí bighanigol'íí h'íí la'íí bílgoch'oba'íí h'íí bighá, áí Christ Jesus bee nohwaidin'áá l'ék'e, ní'g'osdz'áñ doo hwahá begodigháh dadá';

¹⁰ Áí k'ad'íí ch'í'nah silíí, Jesus Christ Hasdánohwiheznil'íí hit'íí silíí h'íí bee; áñ da'itsaahíí nohwá yó'oyiné', la'íí ih'i'naahíí la'íí doo da'itsaah dahíí yati' baa gozhóni bee got'í'zh'í' nyiné':

¹¹ Áí yati' baa gozhónihíí baa yánásh'tihgo, la'íí doo Jews daanlíí dahíí bich'í' yides'a'íí la'íí bíl ch'í'g'ó'aahíí nsh'íígo hásh'í' dolt'íí.

¹² Áí bighá goyéé'go shich'í' nagowaa, ndi doo ídaayánsdz'í da, had'íí hosisdla'ad'íí bígonsí h'íí bighá, la'íí nt'ée bee ba'oshlí h'íí Jesus nadáhíí bíj'í'zh'í' sh'á yínádéz'íígo yínel'áágo bígonsí.

¹³ Yati' baa gozhóni shits'á'dí' ídesíníts'áá'íí ágádishníí n'íí k'ehgo h'ón't'á, Christ Jesus bíl dala'á nííj'igo odlá' hik'e' í'í'j'óóníí bee h'ínáá'íígo.

¹⁴ Nt'éeego ágot'eehíí naa h'í'né' n'íí, Holy Spirit nohwiyi' golíí níí bee nt'éeego bí'ad'íí'íí.

¹⁵ Asia golzeed'í' daagolíníí dawa shits'á'zh'í' ádaasdz'aa bígonsí, Phygéllus la'íí Hermógenes áldó' itah.

¹⁶ NohweBik'ehñ Onesíphorus bichagháshé bílgo yaa ch'oba' le'; áñ da'ílháné shíl gozhó'ogo ánásh'í'íí, besh hishbizh'íí bee daashidest'í'og'íí ndi doo yik'e' ídaayándz'í da:

¹⁷ Áídá' Romeyú nagmaad'á' dázhó shikáhantaago shaa nyáá.

¹⁸ Áík'ehgo nohweBik'ehñ nadáhíí bíj'íí baa ch'oba' doleel; áñ Éphesus golzeeyú doo áltch'ídé shá áyíílaa n'íí nt'éeego bígonsí.

2

¹ Áík'ehgo shiye' nílnihíí, niyi'siziiníí nanlwod le', Christ Jesus bílgoch'oba'íí nainé'íí bee.

² Nnee l'áágo bí'ad'á' ílch'í'goni'áání, níí áldó' nnee bada'óníí h'íí bíl ch'í'gon'áahgo, bíí áldó' nnee la'í'ihíí yíl ch'í'idaago'aah le'.

³ Jesus Christ bisiláada nt'éeeníí nííj'igo lahd'í' nyé'í niniigon't'ée le'.

⁴ Had'íí nagon'kaad'íí, siláada abíílaahíí yíl goyílsh'og'íí doleel'go hat'íí h'íí bighá doo siláada zh'íné'ego ágot'ee dahíí doo nanábim't'og'íí at'ée da.

⁵ Had'íí nadaagolzeé'ee itah nííj'igo, begoz'aaníí bik'isk'ehyú at'ée'yúgo zh'á gon'neego ch'ah hob'íí h'íí baa dot'aal.

⁶ K'e'dileehíí nyee'go na'iz'iidíí, dantsé inot'íí h'íí bí'yéé doleel'go goz'áá.

⁷ Ádishníí h'íí baa natsín'kees; áík'ehgo nohweBik'ehñ dawa níí íg'ó'z'igo ánilé'.

⁸ Jesus Christ bínásh'níí, áñ David bits'á'dí'go nííni dazts'á'ad'í' naadiidzaa, yati' baa gozhóni baa nagoshní' h'íí k'ehgo:

⁹ Áí yati' baa gozhóni bighá shiniigon't'ée'ego besh hishbizhi bee da'shidehest'í'og'íí ndi, nch'og' at'ínihi k'ehgo; ndihíí Bik'ehgo'ih'i'nañ biyati'íí doo l'est'í'og'íí da.

¹⁰ Nnee Bik'ehgo'ih'i'nañ yitahaslaahíí áldó' Christ Jesus binkááyú hasdáyidooníígo bits'á'í'ndíí láad'íí bí'yéé doleel'íí bighá dawa bee shich'í' ágot'ee ndi bich'í' dahns'h'og'íí.

¹¹ Díí ágolzeehíí da'aníí ágolzéhi: Jesus bíl nane'na' l'ék'eyúgo bíl nádaahíí'naa doo áldó':

¹² Nohwiniigonkt'éé lèk'eyúgo bił nadaant'á doleeł: áidá' doo bídaagonzj da daabih'n'iinyúgo, bíí aldó' doo nohwígonsj da nohwíhii doleeł.

¹³ Néé doo da'ohiidlaq da lèk'e ndi, bihíi t'ah da'ágát'éégo da'ánííyú át'éé: ánííhíi doo lahgo at'éégo nádleeł da.

¹⁴ Ánikdishniihíi nnee bił nanádaagoní, áidí' nohweBik'ehń binadzahgee ndzilgo gádaabiłnii, Yati' da'íliné doo bighá lahada'дохт'áh da le', ái doo nk't'éé holeeh at'éé da, ndihíi ódaayésts'aanił daabilchqohii zhá hileeh.

¹⁵ Nlt'éégo baa nannáh, Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee nlt'éégo ánt'éé doleełhii bighá, na'iziidíi doo ídaayándzj bik'eh dahíi níjji le', yati' da'aníihíi dábik'ehyú bee ilch'ígon'áah le'.

¹⁶ Yati' Bik'ehgo'ihí'nań doo bik'eh dahíi la'íi da'ílinégo nagoch'ijaahii doo óyénkts'ąq da: ái dayúweh doo daach'idnłsį dago ádaakolił.

¹⁷ Ái biyati'ii kóod kots'í yiyąqhíi k'ehgo at'éé: Hyménus la'íi Philétus daaholzéhi, ái ágádaat'ee itah;

¹⁸ Ái da'anii ágot'eehii yil ndaahilsih, naneznadí' naach'idíikáhíi ilk'idá' bech'ígonyáa daanigo; áik'ehgo láni bi'odla' yil nadaagogesgeed.

¹⁹ Bik'ehgo'ihí'nań baa ilch'ígót'aahii ndzilgo begoz'ąq, kįh bitł'áah iz'aanii ndzilgo si'ąqhíi k'ehgo, díi k'ehgo nkó biká' dahgoz'ąq, NohweBik'ehń hadíi bíyéehii yígółsį, la'íi, Hadíi Christ bizhi' yozhíihii doo bik'ehyú ágot'ee dahíi yits'ą'zhį' at'éé le'.

²⁰ Nnee halzilii bigową yune' doo ts'aa óodo la'íi bésh ligai bee ádaaszaahii zhá sińil da, tsj la'íi leezh bee ádaaszaahii aldó' sińil; la' nlt'éégo bighanigoliłigo ádaaszaa, la'ihii da'ádaahii bighá ádaaszaa.

²¹ Dahadíi ái ncho'go ágot'eehii yits'ą'zhį' at'éégo dilkoqohgo ádilziyúgo, ts'aa nlt'éégo bighanigolinihii k'ehgo ábi'dolniił, Bik'ehgo'ihí'nań bá hadelzaago, áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bił nlt'éégo yil na'iziid doleeł, nlt'éégo na'ídziiid dawa bighá ilch'í'hiłzaa.

²² Ncho'go ágot'eehii áni nakaiyehii hádaat'ini bits'ą'zhį'go ánnéh: áidá' dábik'ehyú ágot'eehii, odla', kol'ijóonii, la'íi ilch'ígont'éehii be'ánt'éé, bijii biyi' daagogzhóonii nohwe-Bik'ehń yich'į' ádaaniihii bił hikán.

²³ Doo goyąą dago, doo nt'é yígółsį dago na'ídikiidíi doo bił laha'dnt'áh da, ágádaat'eehii ilch'į' hadaashkeego ádaabiléhgo bigonłsį.

²⁴ NohweBik'ehń yána'iziidíi doo hashkeego goz'ąq da; áidá' nnee dawa yich'į' nzhoonii, la'íi nlt'éégo ilch'ígo'aahii, la'íi bíni' k'eh nlił le'.

²⁵ Bits'ą'zhį' ádaat'eehii yich'į' nzhqogo yil ch'ígo'aah le'; Bik'ehgo'ihí'nań, ncho'go ágot'ee n'ii yits'ą'zhį' ádaabile' ndi at'éé shj, áik'ehgo da'anii ágot'eehii yidaagółsį ndi at'éé;

²⁶ Áik'ehgo yidaagodółsįł, ch'iidn nant'an ániiyú ánádaat'įłhii bighá isnáh ádaabisdlaadá' daabishjizh n'ii yiyi'dí' hadokah doleeł shj aldó'.

3

¹ Díi aldó' bígonłsį le', nnágodáhyú négodzidił begodigháh doleeł.

² Nnee dabízhá idil daanjóó doleeł, bestso ídáhádaat'įi doo, ída'odliigo ídaayádaakti' doo, ídaadilkaqah doo, ncho'go aayádaakti' doo, bizhchiinii doo daidits'ag da doo, doo ihédaanzj da doo, doo bił daagodiyyih da doo,

³ Doo k'ídaanzj da doo, ádaaniihii doo ádaane' da doo, daazhógo aadahdaago'aa doo, ncho'ii yisna' daanlił doo, bédagaodzid doo, nnee nzhqogo ádaat'eehii bił daancho' doo,

⁴ Nada'ich'aahii daanlił doo, dabízhá daabik'eh doo, itisgo na'ídi'nił doo, Bik'ehgo'ihí'nań bił daanzhóq le' at'éhi gonedliinii zhá itisgo bił daanzhóq doo;

⁵ Dábiká'yú zhá inashood daanliłgo Bik'ehgo'ihí'nań binawod doo biká'zhį' daahit'įi da: nnee ágádaat'eehii bits'ą'zhį' ánt'ee.

⁶ Ái bitahyú nnee la' nadaach'áhi daanliłgo gotahyú nadaakaigo isdzáné doo daagoyąą dahíi, ncho'ii láągo ye'ádaat'éhi, isnáhgo ádaile'go ádaaniihii da'anii daanzigo ádaile', ái dabii itah at'éégo ncho'go natsekesii ch'a'odaabihnił,

⁷ Dábik'ehń ídaagoł'aah, ndihii da'anii ágot'eehii ch'éh yidaagoł'aah.

⁸ Jánnes la'íi Jábres daaholzéhi Moses yich'į' nadaagonkaad ádaat'ee n'ii k'ehgo, ái nneeihii da'anii ágot'eehii yich'į' nadaagonkaad, ái biini' daancho'go odla' yits'ą'zhį' ádaat'ee.

⁹ Áidá' doo láągo ládaayile' da: Jánnes la'íi Jábres doo goyąą dahíi nnee dawa bich'į' ch'í'nah ádaaszaa n'ii k'ehgo, ái nnee doo daagoyąą dahíi aldó' dawa bich'į' ch'í'nah ádaadolnił.

¹⁰ Áidá' shii shígosińsįd, ilch'ígonsh'aahii, she'at'e', bighá hinshnaahii, she'odla', nzaadyú bągohish'aahii, shii ijóonii, shini' k'eh áńksinił, bígonłsį,

¹¹ Shini'goch'idile' n'ii, la'íi góyéé'go shich'į' nagowaa n'ii, Ántioch la'íi Icónium la'íi Lýstra daagolzeeyú shich'į' ágodzaa n'ii; shini'daagoch'idile' n'ii bitis siliihii dawa bígonłsį: ái dawa biyi'dí' nohweBik'ehń ch'ishinktił.

¹² Da'aniiḡo gádishnii, nnee dawa Bik'ehgo'ihinañ bikísk'ehyú, Christ Jesus binkááyú daahinaa hádaat'iinii bini'daagoch'idile' doleel.

¹³ Áidá' nnee daanch'o'íi la'íi k'izéda'dikteehíi dayúwehégo ádaañiil, nadaach'aago la'íi dabíi aldó' bich'i' nadaadi'ch'aa.

¹⁴ Áidá' nihíi, bígon'áq n'íi la'íi ndzilgo osíndlaqdíi dayúweh be'ánt'ée, hadíi bits'á'dí' bígon'aañií bínáñiihgo;

¹⁵ La'íi Bik'ehgo'ihinañ biyati' bek'e'eshchiiníi godilzini hosíndlaqadgo hagot'éégo Christ Jesus binkááyú hasdánnáhií níl ch'ígó'aahíi t'ah áñt's'ísédá' bígosíntsiid aldó' bínáñiih.

¹⁶ Bik'ehgo'ihinañ biyati' bek'e'eshchiiníi dawa nnee Bik'ehgo'ihinañ binkááyú k'eda'ashchíi, ái ilch'ígót'aahíi bee ilíi, konch'o'íi kól ch'í'nah alne'íi bee, ilch'i'kole'íi, la'íi dávik'ehyú ágot'eehíi kól ch'ígó'aahíi bee ilíi:

¹⁷ Ái bee nnee Bik'ehgo'ihinañ bíyéehíi ilch'i'ilne', la'íi nlt'éégo ánádaat'íihíi dawa yitis nel'áq doleel.

4

¹ Áik'ehgo Bik'ehgo'ihinañ la'íi Jesus Christ nohweBik'ehñ, hit'iiḡo nadzáágo nant'aa doleehíi, daahinaahíi hik'e nanezna'íi yádótihi, áñ binadzahgee gánikdishnii;

² Bik'ehgo'ihinañ biyati' bee yáñti'; doo ngonángo da, da'adzaayú bíl ch'í'ida'it'i'yú la'íi doo bíl ch'í'ida'it'i' dayú; nch'o'ḡo ágot'eehíi ch'í'nah áñt's'i, bíl daadnténgo bidag yáñti', nyee ndi dayúweh bágo'áángo bíl ch'í'gon'áah.

³ Nnee da'anii ilch'ígót'aahíi dázho doo hádaat'ii dago bengodogaak; áidá' yati' da'ílinéhií dabíi bí'at'e' nch'o'íi bik'ehgo yíká na'ódaayit's'i'ḡo, ái bíl ch'í'idaago'aahíi yíká daadéz'ii doleel;

⁴ Da'anii ilch'ígót'aahíi yit's'á'zh'i'ḡo ndaalyis doleel, yati' daazhógo ágolnéhi zhá hádaat'ii doleel.

⁵ Áidá' nihíi dawahá bich'i' idaagondzáq, nyéé'go nich'i' nagowaa lék'e ndi bich'i' dahndóh, yati' baa gozhóni baa yáñti'ḡo na'izíid, na'izíid nainé' n'íi lanléh.

⁶ Shi'ilk'ídá' da'itsaahíi k'ad baa shi'dilteeh, k'ad dah disháhií kodí' begoz'áq.

⁷ Shi'odla'híi bighá nlt'éégo nagonelkáad, ilhach'idikáhgee hishwóhíi k'ehgo nasdziid shaa hi'né'hi dawa lashaá, da'anii odla'íi ilch'ígon'áq:

⁸ K'adií dávik'ehyú ách'it'éehíi bighá ch'ah hobíihíi shá k'ihzh'i' nni't'a, ái nohweBik'ehñ dávik'ehyú át'éégo kaa yánáltihíi shaa yí'aah, nadáhií bijji: doo dashizhá shaa hit'aah da, nohweBik'ehñ ch'í'nah ádilne'íi bíl daanzhóḡo yíká daadéz'iinii dawa yaa daayiníi aldó'.

⁹ Dáhadniihgo shaa nnáh:

¹⁰ Démas holzéhi yó'oshilt'e', díi ni'gosdzáñ biká' ágot'eehíi bíl nzhóḡo Thessaloníca golzeeyú óyáá; Créscens holzéhi Galátia'yú óyáá, Titus holzéhi Dalmátia'yú óyáá.

¹¹ Luke zhá kú sidaa. Dahagee nnáhgee Mark bíl n'ásh: áñ shinasdziidíi bee dázho shich'oníhi at'éé.

¹² Tíkikas holzéhi Éphesus'yú ol'a'.

¹³ Áidí' dínyaago shi'íicho Tróas golzeeyú Cárpus bigowáḡe niiltsooz n'íi shá nltsoós, naltsoos aldó', ikágé biká' k'eda'ashchíiḡo ádaaszaa n'íi, ái dázho hásh't'íi.

¹⁴ Alexándér holzéhi, béshlitsogi nayiziidi, dázho nch'o'ḡo áshíllaa: nohweBik'ehñ áñ anát'íihíi bich'i' na'iniil ndi at'éé:

¹⁵ Ni aldó' áñ baa gonyáq; nohwiyati' yich'i' nagonlkaad ni'.

¹⁶ Dantsé shaa yá'ti'dá' doo hadíi sha'ashhah sizij da ni', nnee dawa yó'odaasidez'áq ndi, Díi nch'o'íhií doo biká'zh'i' daaleeh da, dishniiḡo Bik'ehgo'ihinañ bá náhoshkqah.

¹⁷ Da'ágát'ée ndi nohweBik'ehñ sha'ashhah sizij ni', shinawod shá ágólsgo; yati' dawa yidaagodolsij, la'íi doo Jews daanlij dahíi dawa daididots'ij doleehíi bighá: áik'ehgo ndóicho bizé'dí' háshi'dolt'íi ni'.

¹⁸ NohweBik'ehñ nch'o'ḡo ádaat'íihíi dawa bits'á'dí' hashilteeh ndi at'éé, áidí' yaaká'yú yebik'ehíi bengonyázh'i' shinádez'ii doleel: áñ dázho ba'ihégo'si le' doo ngonel'áq dayú dahazh'i'. Doleelgo at'éé.

¹⁹ Prísca hik'e Aquila daaholzéhi, Gozhóq, shá bíhñii, Onesíphorus bichagháshé bílgo aldó'.

²⁰ Erástus holzéhi t'ah Corinthgee sidaa: Tróphimus holzeehíi Milétum golzeeḡee nñiihgo sit'ídá' dahdiyáá ni'.

²¹ Dáhadniihgo doo hwahá hai nágodleeh dadá' shaa nnáh. Eubúlus, Púdens, Línus, la'íi Claudia daaholzéhi, Gozhóq, daaniñii, odla' bee nohwik'íiyú dawa aldó'.

²² Jesus Christ nohweBik'ehñ niyi'siziinii yil nlij le'. Bílgoch'oba'íi bee nohwich'i' goz'áq le'. Doleelgo at'éé.

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO TITUS

¹ Shíi Paul, Bik'ehgo'ihí'nañ bána'isiidíi la'íi Jesus Christ binal'a'á nshlíni k'e'eshchii; díinko bighá shides'a', nnee Bik'ehgo'ihí'nañ yitahaslaahíi bi'odla' nǎdzil doleełgo la'íi dayúwehego da'anii ágot'eehíi yídaagoksih doleełgo, ái bee nnee Bik'ehgo'ihí'nañ yikísk'eh ádaat'eego alne';

² Ái bee dahazhí' ihí'naahíi yiká daadéz'íi, ái Bik'ehgo'ihí'nañ, doo lé'ılchóhi da, yee nohwá ngon'áá lék'e, ni'godszań doo hwahá nni't'aa dadá';

³ Áik'ehgo baa gonyáágee biyati' yaa yánáltihíi yee ch'í'nah ágólaa, áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ Hasdánohwińiilíi yengon'áágo biyati' baa yashti'go shaa det'aa;

⁴ Titus bich'í' k'e'eshchii, nohwi'odla' dala'áhiíi bee shiye' nłini: Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa la'íi nohweBik'ehń Jesus Christ Hasdánohwińiilíi bíłgoch'oba'íi la'íi bits'á'dí' aatét'íi la'íi ılch'í'gont'éeéhíi bee nich'í' goz'áá le'.

⁵ Díi bighá Crete golzeegee nnińitíi ni', dawahá doo ılch'í'hilzaa dahíi ılch'í'nle'go, kįh nagozńilíi dawago inashood yá nazíi doleełíi hahíńií, áńikdishińii n'íi k'ehgo:

⁶ Ái nnee doo hagot'éeego baa dahdaagosit'aa dahi daanłii doo, bi'aa dała'áhi, bichágháshé da'odlaągo, ncho'íi dagohíi doo daadits'ag dahíi doo daabiłdi'ńii dahi zhá hahíńií.

⁷ Inashood yinádéz'iinií, bishop holzéhi, Bik'ehgo'ihí'nañ yána'iziidíi nłiigo doo hagot'éeego baa dahgosit'aa dahíi, doo dabízhá bik'eh dahíi, doo hashkee dahíi, doo idlaą dahíi, doo dagoshch'í' bągochíi dahíi, bestso doo yidáhzhí' at'ée dahíi nłii le'.

⁸ Bahasta' nakahíi bíł nzhoníi, nnee daanł'éeéhíi bíł nzhoníi, biini' golińii, dávik'ehyú at'éeéhíi, godńisinií, dabíi ádaagodzanií nłii le'.

⁹ Bíł ch'ígót'áá n'íi k'ehgo yati' ba'olńiilíi nǎdzilgo yota' le', áik'ehgo da'anii ılch'ígót'aahíi bee nnee yidag yati' doleeł, la'íi yits'á'zhí' ádaat'eehíi da'anii ılch'ígót'aahíi yil ch'í'nah ágole' doleeł.

¹⁰ Nnee lani yati' yil nakaihi, yati' da'ılıńe la'íi k'ize'ıdikeehíi yee yádaakti', circumcise ádaanohwi'dolne', daanohwińiilíi itisgo:

¹¹ Nnee ágádaat'eehíi doo dayúweh yádaakti' dago ádaabi'dilne'go dávik'eh; ái nneehíi doo bee ılch'ígót'aah bígonedzaą dahíi bestso hádaat'ıińií bighá yee ılch'ıdaago'aahgo nnee bichágháshé bíłgo yil nadaagodesgeed.

¹² La' itah nłini, yunáásyú ágońe'íi báyo'iinií gánií, Creteđi' daagolíni dávik'ehń léda'ılchóhi, dziłk'á'yt daagolíni bégózdíi k'ehgo ádaat'ehi, bíł daagoyé'go daadichinií daanłii, ńii.

¹³ Díi yaa nagolńi'íi da'anii. Áik'ehgo bíł daadntéh, da'anii ılch'ígót'aahíi zhá daayodlaą doleełíi bighá;

¹⁴ Jews daanłini yati' daazhógo ádaagole'íi, la'íi nnee da'anii ágot'eehíi yits'á'yúgo ádaat'eehíi yendaagos'aaníi doo daidits'ag da doleełíi bighá bíł daadntéh.

¹⁵ Nnee biini' daanzhoníi nł'éeego ágot'eehíi zhá yaa natsidaakees: áidá' daancho'íi la'íi doo da'odlaą dahíi ncho'go ágot'eehíi zhá yaa natsidaakees; biini' daachqođgo nt'ée nł'éeego at'ée dagohíi ncho'go at'ée doo yídaagoksi da daasilii.

¹⁶ Bik'ehgo'ihí'nañ bídaagonłzi daanii ndi ánádaat'ıińií bee doo hádaat'ıi dago bígozi, bik'edaach'inniih, la'íi doo da'dits'ag da, la'íi nł'éeego ánádaat'ıińií dawa doo yik'eh shiieed da.

2

¹ Áidá' nihíi, dawahá da'aniiigo ılch'ígót'aahíi bikísk'eh ılch'igon'áah:

² Nnee bádaayáńhií gádaabińńii, Nohwiini' daagolıi le', daanohwich'idńsi le', idaa daagonhdzaą le', nohwi'odla', la'íi nohwi'ıjoońii, la'íi nohwini' k'eh ádaanolsinií bee nǎdzilgo nasozıi le'.

³ Isdzané bádaayáńhií gádaabińńii, Nohwii' áldó' nt'ée ánádaat'ıińií bee Bik'ehgo'ihí'nañ daadinoksi le', doo ch'inií daanhiíi daanohłii da le', idlaąhii doo bik'e isnáh daanohłii da le', nzhoníi zhá bee ılch'ıdaagonoh'aah le'.

⁴ Isdzané ánií nakaiyehíi biini' daagolıigo bika' la'íi bichágháshé bíł daanzhoągo yil ch'ıdaagonoh'aah le'.

⁵ Daagoyáágo, biini' la'íi ánádaat'ıińií daanzhoągo, gowa zhá yaa daabiini'go, bika'ıi daidits'ago, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' doo ncho'go baa yati' da doleełíi bighá, ái dawa yil ch'ıdaagonoh'aah, daabińńii.

⁶ Nnee ánií nakaiyehíi áldó', Nohwiini' daagolıi le', daabińńii.

⁷ Dawahá bee nł'éeego ánách'ot'ıińií bikísk'eh ch'ogaahíi bee ch'í'nah ádinłzi le': da'áigee ılch'igon'áah, gonyáágo la'íi da'anii áńniigo,

⁸ Yati' dábik'ehíí doo bee naa dahgosit'aa dahíí bee yáñti'; hadín yits'á'zhì' at'ééhíí yik'e ídaayándzì doo, doo hagot'éégo nchò'íí yee naa yalti' dahíí bighà.

⁹ Na'iziidíí daanohíni, nohwinant'a' daadohts'ag le', la'íí dawahá ádaahle'gee nohwinant'a' bíl dábik'ehyú ánádaaht'íí le', daabiññii; doo nohwinant'a' t'qazhì' bich'ì' yánádaakti'go da;

¹⁰ Doo da'noh'ííh da, dawahá bee nohwaa daach'ohííh ch'í'nah ádaanołs; dawahá bee Bik'ehgo'ihí'nañ Hasdánohwiñíí baa ích'ígót'aahíí nzhòqgo nohwik'izhì' hit'íí doleelíí bighà, daabiññii.

¹¹ Bik'ehgo'ihí'nañ bíłgoch'oba'íí bee nnee dawa hasdákáh doleelgo bich'ì' ch'í'nah alzaa.

¹² Áí Bik'ehgo'ihí'nañ doo bikísk'eh íhi'naa dahíí la'íí n'gosdzán biká' dawahá nchò'íí hádaahiit'íiníí yó'odaant'aahgo bee nohwíl ch'ígót'aah, la'íí dúí n'gosdzán biká'gee daagondzàqgo, dábik'ehyú ádaant'eego, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ bikísk'eh daahii'naa doleelgo nohwíl ch'ígót'aah;

¹³ Bik'ehgo'ihí'nañ ízigo at'éhi la'íí Jesus Christ Hasdánohwiñíí bits'á'idindláadgo ch'í'nah hileehíí bikádaadéet'íí, áí ndaahóndliigo nohwiyyaa gozhòq;

¹⁴ Áñ bidíííí bee nanánohwesniigo nchò'íí dawa bits'á'dí' hanánohwihes'nilíí bighà Jesus nohwá n'ádeltií, la'íí biyéé daahiídleehgo nasdziid nlt'ééhíí bich'ì' dahdaanldòh doleelgo nohwinchò'íí da'ádíhgo ádaanohwilééhíí bighà áldó' nohwá n'ádeltií.

¹⁵ Díí bee bíl nadaagoln'í, bidag yáñti', dawahá bee ník'ehgo bíl daadntéh. Nnee doo la' hayaa ánóle' hela'.

3

¹ Binant'a' la'íí daabik'ehíí da'ádaaniyyú ádaat'eego yínádaalñiihgo ádaanłs, binadaant'a' daadits'ago, la'íí nlt'éégo ánádaat'ííhíí dawa dagoshch'ì' ádaile'go,

² Doo hadín nchò'go yaa yádaakti'go da, doo ích'ì' hadaashkeego da, áidá' nzhòqgo ádaat'eego, la'íí nnee dawa bich'ì' nlt'éégo ádaat'eego yínádaalñiihgo ádaanłs.

³ Néé áldó' doo daagondzàq da ní', doo daadihiits'ag da ní', nohwich'ì' na'deshch'a' ní', nchò'íí biká hágot'íiníí la'íí gonedliiníí ílta' at'ééhíí bik'eh isnáh daandlií ní', iyodaandzigo daahii'naa ní', la' biyééhíí ídáhádaat'íí ní', nnee bik'edaan'niih ní' la'íí ík'edaadin'niih ní'.

⁴ Áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ Hasdánohwiñíí nnee yaa ch'oba'íí la'íí bíl daanzhooníí ch'í'nah síljídá',

⁵ Nohwaa ch'oba'go hasdánohwiñil, doo nlt'éégo ánádaahiit'ííhíí bighà da, áidá' nohwinchò'íí nohwá nal'eeldá' nadaagosídlíí, la'íí Holy Spirit áníidégo ánádaanohwisdlaa, áí bee Bik'ehgo'ihí'nañ hasdánohwiñil;

⁶ Bik'ehgo'ihí'nañ, Jesus Christ Hasdánohwiñíí bíláhyú Holy Spirit ch'ída'izkaadgo nohwaa daidez'qà;

⁷ Áík'ehgo bíłgoch'oba'íí bee dábik'ehyú ádaanoht'ee nohwíñniidgo, dahazhì' íhi'naahíí bee daahin'naa doleelíí ndaahóndlii.

⁸ Díí ágolzeehíí da'anii ágolzéhi, díí ádishñiihíí dayúweh baa yánánltihgo hasht'íí, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ daayosdláqadíí nlt'éégo ánádaat'ííhíí dayúweh ye'ánádaat'íí doleel. Áí nlt'éé la'íí nnee bá nzhòq.

⁹ Doo daagoyáq dago laha'dit'áhíí, hadaashchiiñíí baa na'goni'íí, bíl nadaagoonkaadíí, la'íí begoz'qahíí bighà hadaashkeego laha'dit'áhíí doo baa nannáá da; áí doo íííí da, doo nt'é bee alnéh da.

¹⁰ Nnee dabíí hát'íyyú odlaaníí nakidn bich'ì' yásíñti'dá', doo nidits'ag dayúgo yó'odn'áah;

¹¹ Nnee ágát'ééhíí da'anii ágót'eehíí yits'á'zhì' dahiyaago, doo bik'ehyú át'éé dago, dabíí ídángot'áni at'éé bígonłs.

¹² Ártemas dagohíí Tikikas nich'ì' de'la'dá' dáhadnłñihgo Nicópolisyú shaa nñáh: akú shehaigo ngoni'áq.

¹³ Zénas, begoz'áni nlt'éégo yígółsini, la'íí Apółos bíłgo dahdi'aashyú bich'oniihgo doo nt'é yídih daanlií da le'.

¹⁴ Bíl ínashood daandliiníí nlt'éégo nada'iziidgo yídaago'paa le', áík'ehgo dabíí ídeedaahi'naa, la'íí dawahá yídih daanliiníí yich'odaanii doleel.

¹⁵ Nnee bíl nahashtááníí dawa, Gozhòq, daanliñii. Bíl dała' da'ohíidłqago bíl daanjooníí, Gozhòq, shá bíññii. Daanohwigha Bik'ehgo'ihí'nañ bíłgoch'oba'íí bee nohwich'ì' goz'qà le'. Doleelgo at'éé.

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO PHILEMON

¹ Shíí Paul, Jesus Christ bigha ha'ásítini, la'íí Timothy nohwik'isn, Philémon, dázhó nohwil nzhóni, bíl nada'idziidi, bich'í' k'e'iilchii,

² La'íí Ápphia nohwil nzhóni, Arkípas, Christ bigha bíl siláada daandlíni, la'íí ínashood nigowagee íla'ánát'íihíí áldó' bich'í' k'e'iilchii:

³ Bik'ehgo'ihí'nañ nohwitaa la'íí Jesus Christ nohweBik'ehñ bílgoch'oba'íí la'íí bits'á'dí' ílch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'áá le'.

⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihénsí, dávik'ehñ nénáshñiih oshkqahgee,

⁵ Jesus nohweBik'ehñ la'íí ínashood dawa níl daanzhóogo bada'ónliigo na'íkonsíhíí bigha Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihénsí;

⁶ Ní'odlq'íí baa nagolní'go Christ bíyéé daandlíihíí bigha nít'éégo ágot'eehíí daanohwíyééhíí dawa nñee dayúweh yídaagołsı doleel, dishedniigo ná'oshkqah.

⁷ Níl'íj'óhíí bigha dázhó nohwil gozhóq, bidag ánt'ee áldó', shik'isn, ínashood bíjii yuñe' bíl daagozhóqo ánadaasíníílaahíí bigha.

⁸ Áík'ehgo Christ bíláhyú doo siste' dago, Dávik'ehyú ánléh, nildishniigo nich'í' hasdzii doleel ní',

⁹ Ndihíí shíl nzhóq'íí bigha nánoshkqah, shíí Paul, nñee báyaán sílíni, k'adíí Jesus Christ bigha ha'ásítini.

¹⁰ Shizhaazhé, Onésimus, bá nánoshkqah, án ha'ásítíígo odlq' bee shizhaazhé k'ehgo baa natséskees síljí:

¹¹ Doo ánídá' nich'í'go doo íljí da ní', ndihíí k'adíí nich'í'go la'íí shíí áldó' shich'í'go lán ílíni síljí:

¹² Dázhó shijíí sí'áqadí' shíl nzhóni nich'í' nádél'a'; áík'ehgo naadnłteeh:

¹³ Dashíí bíl sikeego shíl gozhóq doleel ní', yati' baa gozhónihíí bigha ha'ásítíígee ni dahdá' shich'onii doleel ní':

¹⁴ Ndihíí hago ánasht'íihíí doo níl nít'éé dayúgo, doo ágashne' da, shaa ch'onba'íí doo bíniso'go da, áídá' dáni hánt'íjyúgo zhá.

¹⁵ Dasa' naa nadáhíí bigha dé't'ih nits'á' dahnyaa lán shj;

¹⁶ Doo dayúweh ní'isna'híí k'ehgo baa natsínkees da, áídá' áí bitisgo ník'isn níl nzhóq'íí k'ehgo baa natsínkees; shíí ndi áík'ehgo baa natséskees, nihíí shitisgo áík'ehgo baa natsínkees, nohweBik'ehñ bíláhyú ník'isn nlijí.

¹⁷ Nít'ekéhíí k'ehgo shíl ónłtagyúgo, naashídnłteehíí k'ehgo án naadnłteeh.

¹⁸ Doo bik'ehyú nich'í' at'éé da lék'eyúgo, dagohíí naa hayil'ááyúgo, áí shíí shiká'zhí' ánle';

¹⁹ Shíí Paul, dashíí naltsoos ash'íj, dashíí na'hishñii: nihíí niyi'siziiníí da'anii bee shaa hánt'aa ndi, áí doo bí'ishtah da.

²⁰ Da'anii, shik'isn, nohweBik'ehñ bíláhyú shíl gozhóqo áshííle', Christ bíláhyú shijíí yuñe' ágoniidégo ánáshííde'.

²¹ Díí nich'í' k'e'eshchiihíí bikísk'eh ánnéngo nígonsí, la'íí bitisgo ndi ánnéngo nígonsí.

²² Shíí áldó' akú hayú nshdaayú shá ílch'í'gole': shá da'ohkqahíí bíláhyú ch'ínánshdáhgo nohwaa nánshdáh nsj.

²³ Épaphros holzéhi, Christ Jesus bigha bíl ha'áshítézi, Gozhóq, nohwilñii;

²⁴ Marcus, Aristárkas, Demas, la'íí Lucas daaholzéhi, bíl nada'isiidi, áldó' ágádaanohwíñii.

²⁵ Jesus Christ nohweBik'ehñ bílgoch'oba'íí bee niyi'siziiníí bich'í' goz'áá le'. Doleelgo at'éé.

THE EPISTLE TO THE HEBREWS

¹ Doo ánídá' Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidí bíláhyú daanohwítáa n'íí doo akch'ídn íltah at'éégo yich'í' yaltí' da lèk'e,

² Áídá' díí iké'yú yolkaahí biYe' binkááyú nohwich'í' yaltí', án dawahá bíyéé doleełgo nyíntíni, án binkááyú áldó' nígósdzán áyílaahi;

³ Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'idíndláádíí bee án áldó' bits'á' idíndláád, lá'íí Bik'ehgo'ihí'nań ye'at'éhi da'áiyihíí ye'at'éé, biyati' nalwodíí bee dágoz'áq nt'éégo nlt'éégo áyíłsigo hadag áyíłs; dabízhá nohwínchq' íí nohwá yidnkkódá', da'ítisé goz'áqyú Íziso At'éhi bigan dihe'nazhinéégo dahnesdaa;

⁴ Christ, Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nlihií bighá bizhi' baa yin'áq, bizhi'íí Bik'ehgo'ihí'nań binal'á'a yaaká'yú daagolíníí daabizhi'íí ndi bitisgo at'éé; da'ágát'éégo dabíí yaaká'yú nadaal'a'a bitisgo at'éégo ábi'delzaa.

⁵ Bik'ehgo'ihí'nań binal'á'a yaaká'yú daagolíníí doo hak'í' lá' gáyíłmniid da go'íí, Shiye' níłí, díí jíídí' nítaá síłíí. Lá'íí doo hak'í' gánniid da áldó', Bitaa nshlíí doleeł, bíłhíí shiye' nlií doleeł.

⁶ Lá'íí dantsé gozłínihíí nígósdzán biká'zhí' nanáides'a'go Bik'ehgo'ihí'nań yaa yaltí'go gáníí, Shinal'a'a yaaká'yú daagolíníí dawa daabokáqah le'.

⁷ Bik'ehgo'ihí'nań binal'á'a yaaká'yú daagolíníí yaa yaltí'go gánádo'niid, Binadaal'a'a spirítis daanliigo ánáyiidlaa, bá nada'iziidí kq' dahdinahíí daanliigo ánáyiidlaa.

⁸ Áídá' biYe'híí gáyíłnií, Bik'ehgo'ihí'nań níłíníí, doo ngonel'áq dayú dahazhí' nant'áa doleeł; dážhó nlt'éégo nant'áa.

⁹ Nzhqogo ágot'eehíí níl nzhqo, nchq'go ágot'eehíí níl nchq'; áí bighá Bik'ehgo'ihí'nań, Bik'ehgohinnáahíí hadín níl nakaihíí bitisgo níl goyíłshóhíí bee hanidílaa.

¹⁰ Lá'íí gánábíldo'niid, NohweBik'ehń, ní dantsé godeyaadá' nígósdzán níń'áq; yááhíí nigan bee ánlaa.

¹¹ Áí bech'ígowáh; nízah' da'áik'ehgo ánt'éé; áí dénchq' daaleeh, diyágé dénchq' hileehíí k'ehgo;

¹² Áí ch'id íłhanéilzaahíí k'ehgo íłhaníłéeh doleeł, lá'íí łahgo ádaat'ee daaleeh: áídá' níhíí da'ágánt'éé, lá'íí doo ngonel'áq dahíí bee híłn'áa doleeł, yihíí.

¹³ Áídá' binal'á'a yaaká'yú daagolíníí doo hak'í' lá' gáyíłmniid da go'íí, Shigan dihe'nazhinéégo síndaa, ní'ina'íí níkełt'áahyú níńíłzhí'.

¹⁴ Áí dawa yaaká'dí' nadaal'a'áhíí daanliışh'á, nńee hasdádokahíí yínádaadéz'íí doleełgo odaas'a'ihí?

2

¹ Áí bighá nt'é daadisiits'aaníí dawa baa daagondzáqgo dávik'eh, dahyúgohíí danko baa daadihí'nah.

² Bik'ehgo'ihí'nań binal'á'a yaaká'yú daagolíníí binkááyú hasdzihií da'aníí dážhó nldzilgo, lá'íí nchq'go ádaach'ít'eehíí lá'íí doo da'ch'idits'ag dahíí da'ái bee koch'í' nanáhi'niłgo;

³ Hagot'éégo bits'á' hahiikeeh, hasdách'igháhíí ítisgo nlt'ééhíí doo hádaat'íí dayúgo; áí hasdách'igháhíí nohweBik'ehń dantsé ánniíd ní, áídí' hadín daabi'dists'aaníí áldó' da'aníí daaníigo yaa nohwíl nanádaagolní';

⁴ Bik'ehgo'ihí'nań áldó' da'aníí niigo godiyíłgo be'ígóziníí ch'í'nah ágóláa, íziso áná'ol'íłhíí, íltah at'éégo godiyíłgo áná'ol'íłhíí áldó', lá'íí dabíí bik'ehgo Holy Spirit kainé'íí bee hasdách'igháhíí yaa nanágonlí'.

⁵ Nígósdzán begonáhíí baa nagohiilní'íí Bik'ehgo'ihí'nań binal'á'a yaaká'yú daagolíníí doo yedaabik'eh doleełgo yaa godin'áq da.

⁶ Łah dahgoz'áqgee lá' gáníigo yaa nagolní', Nńee daat'éégo nt'é bighá baa natsínkees nt'éé, nńee nlińíí daatéégo nt'é bighá bináđín'íí?

⁷ Ninal'a'a yaaká'yú daagolíníí dé't'íhézhi' dábičh'í'yú át'éégo ánlaa; íziso at'éégo lá'íí daach'idnłsigo bá ágonlaa, nant'ánch'ah bik'edín'áqahíí k'ehgo, lá'íí dawahá ánlaahíí yebik'ehgo nłtíí;

⁸ Dawahá yebik'ehgo bit'áahyú nńné' ní'. Dawahá yebik'ehgo nyíntíídá', dałá'á ndi doo ágodíłgo da yebik'ehgo nyíntíí ní'. Áídá' k'adíí dawahá yebik'ehíí doo hwahá daahiłtséh da.

⁹ Áídá' Jesus daanéel'íí, Bik'ehgo'ihí'nań binal'á'a yaaká'yú daagolíníí dé't'íhézhi' dábičh'í'yú át'éégo alzaa, Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí bee nńee dałá'á daantíígee bá

da'itsaahí yilíh doleelgo biniigonnt'éégo daztsaq; áí bigha nant'ánch'ah bik'edot'qahí k'ehgo ízigo at'éégo la'íi daach'idnksigo bá ágolzaa.

¹⁰ Bik'ehgo'ihí'nañ bigha dawahá daagolíníi, dawahá áyílaahíi bichagháshé lágago bits'á'idindláad goz'aa yune' ha'áyihiiniigo, hasdách'ighahíi begodeyaago yebik'ehíi bini-gidilnehíi bee dázhó nnt'éégo ábidoliigo dávik'eh.

¹¹ Hadile'íi la'íi hadaadeszaahíi da'á'á yits'á'dí' daanlii: áí bigha doo yik'e ídaayándzigo shik'íyú daayihíi,

¹² Gáníigo, Shik'íyú naa bíl nadaagoshní' doo, daanokaqahíi íla'at'ééyú na'ihénsigo ha'dish'aah.

¹³ Áidí' gánádo'niid, Dabízhá ba'oshlíi. Áidí' hananádzii, Kúnko, shíi hik'e chagháshé Bik'ehgo'ihí'nañ shaa yinilíi bíl daanshíi.

¹⁴ Áik'ehgo áí chagháshéhíi bidil hik'e bits'í daagolíníi k'ehgo bíi áldó' ágádelzaa; bíi datsaahíi bee, da'itsaah yebik'ehíi, ch'íidn nant'án, da'íiíi dolchiil doleehíi bigha;

¹⁵ La'íi hadíi da'itsaah yeneldzidhíi bigha bi'ihí'na' danes'qádzhi' isnah daanliinií hasdáyidoniigo.

¹⁶ Da'aniigo Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníi ye'ádaat'éhi doo ye'at'éégo ádelzaa da; áidá' Abraham bits'á'dí hadaakshchiinií ye'at'éégo ádelzaa.

¹⁷ Áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ bá na'idziidgee okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni bílgoch'oba'go la'íi begondlíidgo hileehíi bigha bik'isyú ye'at'éhi dawa bee ábidilne'go dávik'eh, nnee bincho'íi bá bidil yee nahiniil doleelgo.

¹⁸ Dabíi biniigodelzaagee nabídinestáqdhií bigha, hadíi nabída'dintaahíi yich'odaanlii at'éé.

3

¹ Áí bigha shik'íyú, Bik'ehgo'ihí'nañ báhadaadeszaahíi daanohlíni, yaaká'dí' itah nohwiká ániidíi, Christ Jesus, da'ohiidláq daahiidleehíi bigha des'a'íi níni, la'íi nohwi'okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni nzhóqgo baa natsídaahkees;

² Án habik'ínií begondlíidgo yá na'iziid, Moses Bik'ehgo'ihí'nañ bichagháshé nnt'éégo yinádéz'iinií k'a'at'éégo.

³ Kíh ágole'íi kíh ágolzaahíi bitisgo daach'idnksíhíi k'ehgo Moses bitisgo Jesus daach'idnksíhíi yik'eh sitíi.

⁴ Kíh da'á'á gon'áago nnee la' ádaagozlaahi at'éé; áidá' Bik'ehgo'ihí'nañhíi dawahá áyílaahi at'éé.

⁵ Moses Bik'ehgo'ihí'nañ yána'iziidi nliigo, Bik'ehgo'ihí'nañ bigowá biyi' nnt'éégo na'iziidgo yunáasyú ch'í'nah doleehíi dabintséda' yaa nagolní' lék'e;

⁶ Áidá' Christ-híi Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' nliigo Bik'ehgo'ihí'nañ bigowá dágoz'aa nnt'éégo nnt'éégo yinádéz'íi; dangont'i'zhí' doo nohwiini' háh dago la'íi nohwiil daagozhóqgo yaaká'yú dahazhí' ihí'naahíi ndaahóndliihíi daahóntá'yúgo, néé Bik'ehgo'ihí'nañ bichagháshé itah daandlíi.

⁷ Áí bigha Holy Spirit gáníhíi k'ehgo ádaanoht'ee, Díi jii biyati'íi daadohts'ago,

⁸ Da'igolíyú Israel hat'i'íi nabídinestáqd n'dá' Bik'ehgo'ihí'nañ doo bikisk'eh ádaadzaa da n'íi k'ehgo doo nohwíi ntl'izgo ádaanoht'ee da le':

⁹ Áígee daanohwitaa n'íi nashídaanestáqdogo shídaagolsíid, dizdin legodzaahíi biyi' íltah at'éégo ánásh'tíhíi daayiltsaq.

¹⁰ Áí bigha áí daahinolt'íhíi doo baa shíi gozhóq dago gádéniid, Dávik'ehn bijíi biyi'dí' ndaahiksíi, shikisk'eh ch'ogaahíi doo yidaagolsí da.

¹¹ Áí bigha shágóchíidgo shít'a dahdidishniidá' gádéniid, Shihá'idzoł yune' doo okáh át'éé da.

¹² Áik'ehgo ídaa daagonohdzaa, shik'íyú, dah lék'eyúgo ncho'íi hik'e doo odláq dahíi nohwíi yune' bengonyáa lék'eyúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ hiñáhi dánko bits'á' dahdidohkahi at'éé.

¹³ Dawa jii íldag yádaakti', díi jii t'ah nohwich'í' bíl ch'í'otáqadá'; dah lék'eyúgo ncho'íi k'ize'idilteehíi bee dánko nohwíi ntl'iz hileeh.

¹⁴ Dantsé Christ bada'osiidli'íi danes'qádzhi' daahóntá'yúgo Christ ye'at'éhi bee itah daahiidleeh;

¹⁵ Gánohwid'niidá', Díi jii biyati'íi daadohts'ago doo nohwíi ntl'izgo ádaanoht'ee da le', Israel hat'i'íi Bik'ehgo'ihí'nañ doo yikisk'eh ádaadzaa da n'íi k'ehgo.

¹⁶ La' daidezts'áqadá' doo yikisk'eh ádaat'ee da ni', áidá' Moses Egyptdí' ch'innílii doo dawa ágádaadzaa da lék'e.

¹⁷ Daa daat'éhi Bik'ehgo'ihí'nañ doo bíl gozhóq dago ádaayiltsigo dizdin legodzaa lán? Nnee ncho'go ánádaat'íigo da'igolíyú nanezna' n'íi shí ya'?

¹⁸ Daa daat'éhi bich'i' Bik'ehgo'ih'i'na'na' bit'l'a dahdidilniiidá' gán'niid, Shihá'idzo'l yune' doo ohkáh át'éé da? Doo da'odlqá dahíi zhá áyihii.

¹⁹ Áik'ehgo bídaagonzí, doo da'odlqá dahíi bighá doo ákóne' okáhgo da.

4

¹ Ái bighá halqá baa daagondzqá le', dah lék'eyúgo Bik'ehgo'ih'i'na'na' bihá'idzo'l yune' nkáh dolee'go nohwaa det'qá n'íi t'ah bil ch'í'otqáda', nohwíi lá' dánko dábiich'i' ndohkahi at'éé.

² Yati' baa gozhóni bee nohwich'i' yá'iti'; daanohwitaa n'íi aldó' bich'i' yá'iti' ndi daidezts'aaníi doo daayosdlqá dahíi bighá doo bich'odaazni' da.

³ Hadíi da'osiidlaqá dhíi zhá ái há'idzohíi yune' ohiikáh, ái há'idzohíi Bik'ehgo'ih'i'na'na' ániigo gán'niid, Shágóchiidgo shit'l'a dahdidishniiidá' gádéniid, Shihá'idzo'l yune' doo okáh át'éé da: níi'goszán nniit'áqadá Bik'ehgo'ih'i'na'na' anát'íi hii qáq lalzaa ndi ánniid.

⁴ Lahgee gosts'idiskaanú bijjíi yaa yalti'go dahgoz'qá gán'niigo, Gosts'idiskaanú bijjíi Bik'ehgo'ih'i'na'na' binasdziiid n'íi ní'inzíidgo hanayo'l lék'e.

⁵ Áidá' kú dahnágost'qá gán'niigo, Shihá'idzo'l yune' doo okáh át'éé da.

⁶ Áik'ehgo lá' t'ah ákóne' okáhíi bá goz'qá; áidá' nnee dantsé bich'i' yá'iti' n'íi doo daayosdlqá dahíi bighá doo hak'e ha'ákai da:

⁷ Áik'ehgo nzaad ogoyááhíi bikédí'go lah jji Bik'ehgo'ih'i'na'na' nnágon'áq, David binkááyú gán'niidgo, Díi jji biyati'íi daadohts'ago doo nohwíi n't'izgo ádaanohts'i da le'.

⁸ Há'idzohíi Jesus bee baa daagodez'qáyúgo, bikédí'go Bik'ehgo'ih'i'na'na' lah jji doo gán'adí'niid da dolee'ni'.

⁹ Ái bighá Bik'ehgo'ih'i'na'na' bichagháshé daanliini' há'idzohíi t'ah bá goz'qá.

¹⁰ Dahadíi há'idzohíi yune' ha'ayááhíi dabíi binasdziiid n'íi ní'inzíid, Bik'ehgo'ih'i'na'na' binasdziiid n'íi ní'inzíidhíi k'ehgo.

¹¹ Ái bighá halqá, ái há'idzohíi yune' ha'áhiikáhíi bich'i' dahdaandqoh le', doo ágáhiit'íi dayúgo, doo da'odlqá da n'íi k'ehgo dánko nanádnkaahi at'éé.

¹² Bik'ehgo'ih'i'na'na' biyati'íi hiináhi lá'íi dázhqó nalwodi at'éé, besh be'idiltishé dá'ílt's'q' deniihíi bitisgo deníni at'éé, dagózhqó yuyahyú na'gizh, koyi'siziinií, kospirit lenehenlááyú, lá'íi ihadaadi' aanií iwól lenehenláágee, akú aná'ogish, konatsekeesi lá'íi kojií biyi' ágot'eehíi kol ch'í'nah áyílsj.

¹³ Níi'goszán biká' daahinaahíi dala'á ntíígee Bik'ehgo'ih'i'na'na' doo bits'qá nant'í'hi at'éé da, áidá' bil ilk'idaandqohíi doo nt'é binadzahgee bil le'eskaad dago, dawahá bil ch'í'nah daanljí.

¹⁴ Áik'ehgo Jesus, Bik'ehgo'ih'i'na'na' biYe', yaaká'yú bil onágodzaahíi, nohwí'okáqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni ízigo at'éhi nohwá sziigo, halqá da'ohiidlaqá daan'niihíi ndzilgo daahóntá' le'.

¹⁵ Nohwí'okáqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni doo nadaanlwod dagee nohwaa tét'ii; nanohwínáda'dintaahíi k'ehgo bíi aldó' dawa bee nabí'dinestáqá ndi doo hak'e ní'isii da.

¹⁶ Ái bighá halqá doo t'qazhi' daashiijeed dago Bik'ehgo'ih'i'na'na' bilgoch'oba'íi dahsdaagee nnáhiikah le', nohwaa nách'obah dolee'go, lá'íi dawahá doo bídaanel'qá dagee bilgoch'oba'íi bee nohwich'onii dolee'go.

5

¹ Okáqah yebik'ehi da'tiséyú siiníi dala'á ntíígee nnee bitahdí' haltínihií, Bik'ehgo'ih'i'na'na' zhinéégo ágot'eegée nnee yá sziigo, Bik'ehgo'ih'i'na'na' ye'okáqah dant'éhéta yaa yihiniigo, lá'íi ncho'go anáchi'ot'íi hii bighá ye'okáqahíi nayíltseedgo yaa yihiniigo nniiltjí.

² An hadíi doo goyáqá dahíi lá'íi doo ndzilgo daahikáh dahíi yaa ch'oba'go nayik'í'iziidgo yígótsj; dabíi ndi doo ndzil dago bich'i' nágodidáhíi bighá.

³ Áik'ehgo nnee nda'iksiihíi bighá ye'okáqahíi nadaaitseedgo Bik'ehgo'ih'i'na'na' yaa hiiniihíi k'ehgo bíi ndi ní'ílsiihíi bighá ágánát'íi hii goz'qá.

⁴ Nnee doo lá' dabíi ízigo at'éégo okáqah yebik'eh nliigo ha'íidilteeh da, áidá' Bik'ehgo'ih'i'na'na' habíltííyúgo zhá, Aaron hayíltíi hii k'ehgo.

⁵ Áik'ehgo Christ aldó' dabíi ízigo at'éégo okáqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni hileegee doo ha'idoltjí da, áidá' hadíi, ShiYe' níi, díi jji níi nitaá síi, bilniiidíi an habíltíi.

⁶ Lahgee dahnágost'qágee gábilniiid, Melkizedek okáqah yebik'eh n'íi k'ehgo doo ngonel'qazhi' okáqah yebik'ehi níi.

⁷ Christ níi'goszán yiká' naghada' dázhqó chaal okáqahgo bináá tú nadaazljí lék'e, da'itsaahíi bits'q'zhi' hasdábiiteeh yínel'qahíi náyoqáqahgo yich'i' okáqah, áik'ehgo Bik'ehgo'ih'i'na'na' yidnksíhíi bighá bidiits'ag;

⁸ Bik'ehgo'ih'i'nań biYe' nlii ndi goyéego bich'i' nagoyááhíí bee biTaa anúhíí yikísk'eh at'éego yígólsíj;id;

⁹ Áik'ehgo dázhó nlt'éégo ábi'delzaago hadíí daabi'dits'agíí hasdách'igháhi doo ngonel'ąą dahíí begodeyáhi silíj;

¹⁰ Áń, Melkízedek n'íí k'ehgo okąąh yebik'ehi da'tiseyú sitíni nlii doo, biłniigo Bik'ehgo'ih'i'nań habiltíí.

¹¹ Áń ląągo baa nadaagohiilni' ndi nohwił nagoch'ilni'híi nye, doo nlt'éégo daadohts'ag da daasoljiihíi bighą.

¹² K'adyúgo ilch'ígó'aahíí daanołhii le'at'éhi, da'ágát'éé ndi Bik'ehgo'ih'i'nań biyati' dabígózinéhií dahadíí nohwił ch'inágonot'áah; mé' k'ehgo ibe' zhą daidlaaníí nádaasohđii, daanesoyąą ndi hidán nlt'izíi doo daahsąą da ląą.

¹³ Dała'á daantjigo hadíí ibe' zhą yidlaaníí dábi'ehyú ágot'ee zhińéégo ilch'ígót'aahíí doo nlt'éégo yígólsj da, mé' k'ehgo at'éehíi bighą.

¹⁴ Áídá' hidán nlt'izíi bádaayánhíi bá álzaa, ái nlt'éégo ánádáát'jiihíi bighą hadíí nzhooníi hik'e hadíi nchọ'íi yídaagólsj;id.

6

¹ Ái bighą haląą, Christ baa ilch'ígót'aahíi dantséhií godezt'i'dí' yunáásyú dahnádihiikáhgo bádaayán bil ch'ígót'aahzhj'go dahdihiiikáhgo nohwi'odłą' nkdzil hileeh; ánádaahiit'jiihíi da'ílinéhií bits'ą'zhj' ádaahii'ne'dá' nohwi'odłą' bee Bik'ehgo'ih'i'nań bich'i' dahsiikáhíi kłh bit'ááh ni't'aahíi k'ehgo at'éé, áik'ehgo it'ááh nda'sit'aaníi k'ehgo doo dayúweh ái zhą bee ilch'ídaagont'aah da le'.

² Okąąh k'ehgo tach'idígisií, okąąh k'ehgo koká' ndaach'idilniihíi, nanezna'íi nádikáhíi la'íi Bik'ehgo'ih'i'nań nnee dahazhí' yándaago'a'íi, ái zhą bee doo dákozah ilch'ídaagont'aah da le'.

³ Bik'ehgo'ih'i'nań yee nohwaa godin'ąáyúgo, bádaayán bil ch'ígót'aahíi k'ehgo ilch'ídaagont'aah.

⁴ Nnee yati' baa gozhóni łahn yídaagólsj;id n'íi, yaaká'dí' kaa hi'ne'íi daizliłh n'íi, Holy Spirit baa godet'ąą n'íi,

⁵ Bik'ehgo'ih'i'nań biyati' nlt'éhi, la'íi binawodíi bee ízigo ánágot'jiihíi yunáásyú begoz'aaníi daizliłh n'íi,

⁶ Bits'ą'zhj' ádaadzaa lék'eyúgo doo hagot'éégo binchọ'íi yits'ą'zhj' ánádaa'ne'zhj' bil nnách'ikáhi at'éé da; bijii yune' Bik'ehgo'ih'i'nań biYe' tsj'ılna'áhi biká'zhj' yínádaayiheskał la'íi baa yágosjgo ánádesdlaahíi bighą.

⁷ Ni' biká' nanágotłhgee łedihich'aadi' hadíí nlt'éégo ádaayilinií bá hajéedyúgo, Bik'ehgo'ih'i'nań bits'ą'dí' baa gozhóónii hileeh:

⁸ Áídá' hosh hajéedyúgo ni'híi yó'odit'aah, dénchọ'go bá ha'idziizhí' zhą bá goz'ąą; didlidzhj' zhą bá onágót'í'.

⁹ Nohwił daanołshóni, áik'ehgo yádaahiilti' lék'e ndi, nohwiłhíi doo áik'ehgo ádaanoht'ee dago nohwídaagosilj;id, hasdách'igháhií bil goz'áni be'ádaanoht'ee.

¹⁰ Bik'ehgo'ih'i'nań dábi'ehyú at'éégo, bá nada'ohsiidíi doo yaa dińah da, la'íi bizhi'íi nohwił nzhọqhií bighą bichągháshé bich'odaasoni'íi ái alđó' doo yaa dińah da; ái t'ah ágádaaht'jii.

¹¹ Dińko nohwá hádaahiit'jii, dała'á notjige da'áik'ehgo ágádaaht'jigo doo nohwił nagoki dago yaaká'yú dahazhí' ih'i'naahíi ndaahołi le', nohwi'ih'i'na' bengonyáázhi'.

¹² Áídí' doo nohwił daagoyéé da le', áídá hadíi bi'odłą' daagoljigo la'íi nye ndi yil dahildóhgo Bik'ehgo'ih'i'nań bąngon'áaníi biyéé doleelíi beda'ot'jii le'.

¹³ Bik'ehgo'ih'i'nań Abraham yich'j' hadziigo yąngon'ąądá', dabíi bitisgo at'éehíi doo la' dahíi bighą dabíi bee bit'a dahdidilniigo,

¹⁴ Gábilniid, Da'anii dayúweh niyaa gozhọq doleelgo ánihosh'ni, la'íi nits'ą'dí' ląągo hanálinolt'jigo ádishil.

¹⁵ Áik'ehgo Abraham nzaad godezt'i'go yidag at'éédá' nt'é bee bąngot'aaníi begolzaa lék'e.

¹⁶ Nnee da'anii dabíi bitisgo at'éehíi biláhyú bit'a dahnádaadilni: hagee łahada'dit'áhgee da'anii ch'niigo kot'a dahch'idilniiyúgo łahada'dit'áh n'íi bengonáh.

¹⁷ Áik'ehgo Bik'ehgo'ih'i'nań, nnee yee yąngon'áaníi bá begolne'íi yenagoshchiinií doo łahgo ánáidle' dago dábigózigo bil ch'í'nah áyilj hat'jigo, ái da'anii ániigo bit'a dahdidilni ni':

¹⁸ Áik'ehgo Bik'ehgo'ih'i'nań nnee nt'é yee yąngon'ąągo, la'íi da'anii ániigo bit'a dahdidilniigo, ái naki goz'ánihi doo łahgo ánáidle' da; ái bee hadag ánohwi'dilj, néé Bik'ehgo'ih'i'nań bit'ááhzhj' daatsidihiiłhíi hasdáhiikáhíi nohwáđihyú begoz'aaníi ndaahóndliihíi nlt'izgo daahóntą' doleelgo:

¹⁹ Ái ndaahóndliihíí bigha yaaká'yú godiyihgo goz'aa yune' bigizhgee da'denbáálíí bine'yú beha'ágót'i'i:

²⁰ Jesus ádqh ákóne' nohwá ha'ayáá, áí Melkízedek okqah yebik'eh n'íí k'ehgo okqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni silíj.

7

¹ Melkízedek holzéhi, Salem golzeegee ízisgo nant'án nliini, Bik'ehgo'ihí'nañ da'tiséyú át'éhi bi'okqah yebik'ehi nlií lék'e; áí Abraham ízisgo nant'án daanlíni yich'i' nagonkaadgo yaa gonesnaadí' nádaakdá' yidedeyaago, Niyaa gozhóó le', yihniid;

² Áígee ayihe'nílií goneznányú ilk'i'nílií dala'ágo sinílihií Abraham Melkízedek yaa yinil ni'; dantségee bizhi'íí, Bii nant'aahíí bits'á'dí' nlt'éégo ágot'éhi, golzeege ágolzee, iké'geehíí, Salemgee ízisgo Nant'án, áí, Bii nant'aahíí bits'á'dí' ilch'i'gont'éhi, golzeege ágolzee;

³ Bitaa, báádoo bigózi da, yits'á'dí' dihezna'íí la'íí hadí' dihezna'dí', hazhí' neheña'zhí' áldó' doo bigózi da; áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' k'ehgo dahazhí' okqah yebik'ehíí nlií.

⁴ Díí baa natsídaahkees, áí nneehíí dázhó dák'a'at'éhi lék'e, Abraham, bits'á'dí' daadihe'na'i, ayihe'nílií goneznányú ilk'i'nílií dala'ágo sinílií yaa yinil lék'e.

⁵ Levi bits'á'dí' hadaashchiinií bitahdí' okqah yedaabik'ehi ádaabi'deszaahíí, bik'íí daanlíni bíyééhií goneznányú ilk'i'nílií dala'ágo sinílií, tithes holzéhi, bich'i' nadaayiniígo begoz'aaníí bikisk'eh bánagoz'aa lék'e, bik'íí daanlíni áldó' Abraham bits'á'dí' hadaashchiíí ndi:

⁶ Áídá' Melkízedek, Levi bits'á'dí' hadaashchiinií doo bitahdí' nlií da ndi Abraham tithes yaa yihiniil lék'e, la'íí Abraham Bik'ehgo'ihí'nañ ba'den'áqahíí Melkízedek, Niyaa gozhóó le', bilniid.

⁷ Díínko doo baa lahach'it'áhi at'éé da, dahadíí itisgo at'ééhií, da'ích'i'go at'ééhií, Niyaa gozhóó le', yihni at'éé.

⁸ Díí jiyúgo nnee nanne'go bágoz'aaníí tithes bich'i' nadaahi'niil, áídá, Melkízedek t'ah hínaadá', dahazhí' hínaago baa na'goni'íí, tithes bich'i' nadaahi'niil.

⁹ Gádishnií le'at'éhi, Levi, tithes bich'i' nahi'niihíí, Abraham Melkízedek tithes yich'i' nayiheznílií bee tithes nayiheznílií ga'at'éé.

¹⁰ Melkízedek Abraham yidedeyaadá', Levi itah nliinií ga'at'éé, doo hwahá goleeh da ndi Abraham bits'á'dí'go hínaahíí bigha.

¹¹ Áik'ehgo Levi hat'íí bitahdí' okqah yedaabik'ehíí bee dawa nlt'éé silíj lék'eyúgo, (áígee Jews daanliinií begoz'aaníí bee bánagot'aa ni',) hant'é bigha okqah yebik'ehíí la' nanádleeh, Melkízedek bik'ehgo at'éhi, doo Aaron at'ééhií k'ehgo da?

¹² Okqah yebik'ehi dabintségo golínií k'ihzhí' nanálteeh lék'eyúgo hagog'éégo goz'aaníí áldó' lahgo anánalne'hi at'éé.

¹³ Hadíí díí bee baa na'goni'íí lahgo hat'íí silíj, áí hat'íí bitahdí' dant'éhéta be'okqahíí Bik'ehgo'ihí'nañ baa ch'iniil goz'aaqgee doo la' na'iziid da.

¹⁴ NohweBik'ehíí Juda hat'íí nliígo bigózi; áí hat'íí Moses doo hak'i yaa hadzii da ni', okqah yedaabik'ehi yaa nagosni'dá'.

¹⁵ Díínko dayúwehyú nlt'éégo bigózi, okqah yebik'ehi Melkízedek k'ehgo at'éhi nanásdlíí,

¹⁶ Áí doo ni'gosdzán biká' begoz'aaníí bik'ehgo okqah yebik'ehi silíj da, áídá' ihí'naa doo ngonel'aa dahíí binawodíí bik'ehgo okqah yebik'ehi silíj.

¹⁷ Áí baa na'goni'go gáníí, Doo ngonel'aa dazhí' okqah yebik'ehi nlií, Melkízedek okqah yebik'eh n'íí k'ehgo.

¹⁸ Begoz'aa n'íí doo nldzil dago, doo nt'é bee análnéh dago k'ihzhí' bengot'aa.

¹⁹ Begoz'aa n'íí doo nt'é nlt'éégo layiilaa da ni', áídá' itisgo nlt'éhi begodeyaa, áí bee Bik'ehgo'ihí'nañ alhánégo bit'ahgo daahiidleeh.

²⁰ Bik'ehgo'ihí'nañ bit'á' dahdidilniihíí zhá bee Jesus okqah yebik'ehi silíj:

²¹ (La'í okqah yedaabik'ehihíí Bik'ehgo'ihí'nañ doo bit'á' dahdidilniigo okqah yedaabik'ehi daasilíj da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ bit'á' dahdidilniigo Jesus okqah yebik'ehi silíj; Bik'ehgo'ihí'nañ gábilniid, Shiini' doo lahgo anáshdle' da doleelgo shit'á' dahdidishniigo gádishnií, Doo ngonel'aa dazhí' okqah yebik'ehi nlií, Melkízedek okqah yebik'eh n'íí k'ehgo:)

²² Áik'ehgo aníidégo nohwángot'áaníí, Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e Jews daanliinií bilgo lángot'aa n'íí bitisgo nlt'éhi, Jesus bee nohwá hizí'.

²³ Okqah yedaabik'eh n'íí nanne'go doo dayúweh okqah yebik'ehi daanlií dahíí bigha láqgo daanlií ni':

²⁴ Áídá' Jesus dahazhí' hínaago dahazhí' okqah yebik'ehi nlií.

²⁵ Áí bigha bíí binkááyú Bik'ehgo'ihí'nañ yaa hikáhíí dāngonel'aaqzhí' hasdáyihinií, dávik'ehn yá ná'okqahgo dahazhí' hínaa.

²⁶ Okaḗh yebik'ehi da'ágát'éhi nohwá nht'ée, dilzini, doo k'izé'át'éhi da, dážhó nht'éhi, nchó'go ádaat'eehíi yits'á'zhí' nlíni, yaaká'yú ágot'eehíi bitisyú íziso at'éeḡo ábi'delzaahi;

²⁷ Ái okaa yebik'eyi da'tiséyú daanlíni dawa jji, ntsé dabií nchó'go ánádaat'ííhí áidí' nnee nchó'go ánádaat'ííhí bighá dant'éhéta nadaitseedgo yeda'okaḗhgo Bik'ehgo'ihí'nañ baa nanádaahi'niil, áidá' Jesus doo ágánát'ííhí bik'eh da, dabií Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ideltííidá' dalañdigege dawa layiilaahí bighá.

²⁸ Nnee doo daanldzi dago nda'ílsiih ndihíi okaḗh yebik'ehi da'tiséyú daanlíni daaleehgo begoz'aaní bik'ehgo hahi'niil; áidá' begoz'aaní bikédí'go bengonyáágo Bik'ehgo'ihí'nañ bit'fa dahdidilñihgege ánniidíi k'ehgo bi'Ye' haltíi, án hadelzaa dahazhí'.

8

¹ Baa yádaahiilti'íi díinko ádaaldi'ni: Okaḗh yebik'ehi da'tiséyú sitíni ágát'éhi nohwá nlii, án yaaká'yú íziso At'éhíhi nant'áago dahsdaagee dihe'nazhinéégo dahnezdaa;

² Yaaká'yú godiyihgo goz'aaní, gowałgai biyi' da'ch'okaḗhíi da'aníihíi án yiyi' na'iziid; ái biyi' da'ch'okaḗhíi Bik'ehgo'ihí'nañ ngonáni, doo nnee ngon'áni da.

³ Okaḗh yebik'ehi da'tiséyú daanlíni dala'á ntíigege Bik'ehgo'ihí'nañ dant'éhéta baa hiné'go la'íi dant'éhéta nadaitseedgo ye'okaḗhgo baa hiñiilgo hahi'niil: ái bighá díi okaḗh yebik'ehíihíi áldó' nt'éhéta Bik'ehgo'ihí'nañ yaa yiné'hi at'ée.

⁴ Díi ni'godsán biká' nagaahyúgo doo okaḗh yebik'ehi nlii da doleeł ni', begoz'aaní bik'ehgo okaḗh yedaabik'ehi ilk'idá' Bik'ehgo'ihí'nañ yeda'okaḗhíi yaa daayihniñiíhíi bighá:

⁵ Ái yaaká'yú da'ch'okaḗhgo goz'aaní bil dátekt'eego yiyi' nada'iziid, yaaká'yú ágot'eehíi bichagosh'ohíi k'a'at'ée: Moses k'ad gowałgai biyi' da'ch'okaḗhíi ngo'áahdá' Bik'ehgo'ihí'nañ bil ch'ígó'aahgo gábihniid, Dzil biká'yú be'elzaago nil ch'í'nah ashlaa n'íi da'áik'ehgo ádníiil.

⁶ Okaḗh yedaabik'eh n'íi binadaasdziiid n'íi bitisgo at'éeḡo Jesus baa det'aa, Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e Jews daanlíni bil lángot'aa n'íi k'adíi la'íihíi itisgo at'éhi Jesus bee nohwá hizi', ái lángot'aa n'íi yee nohwágon'aa n'íi k'adíi itisgo at'éhi bengot'aa.

⁷ Dantsé lángot'aa n'íi ilch'í'zaa lék'eyúgo, iké'geehíi doo bánagóst'aah da doleeł ni'.

⁸ Israel hat'íi doo dawahá nht'ée áiléh dago Bik'ehgo'ihí'nañ yígóssíidá' gánniid, Israel hat'íi Judah hat'íi bilgo ánnidégo bánadaagonsh'aahíi begonáh ndi at'ée:

⁹ Bits'adí' daadihezna' n'íi bádiñ hishaalgo Egypt golzeedí' bil ch'inánlséhiíi bijíi bángone'áá n'íi doo ga'at'éhi da; áidá' bángone'áá n'íi doo dayúweh ye'ádaat'ee dahíi bighá doo dayúweh binádaadesh'íi da ni', ni, Bik'ehgo'ihí'nañ.

¹⁰ Ái bech'ígóyááhíi bikédí'go Israel hat'íi bil lánadaagonsht'aah doleeł gádishniigo, Begosil'ááníi biini' biyi' odaahishniil doleeł, la'íi bijíi biká' ádaagoshle' doleeł, Bik'ehgo'ihí'nañ bá nshíi doleeł, la'íi bíi shichagháshé doleeł:

¹¹ Nnee dala'á ntíigege bit'ahdi' góllíni la'íi bik'isn doo yił ch'ídaago'aah da doleeł, Bik'ehgo'ihí'nañ bigónsi, daaniiigo: nnee dawa, doo íziso ádaat'ee dahíi la'íi íziso ádaat'eehíi shídaagóssi doleełhíi bighá.

¹² Doo bik'ehyú ánádaat'ííhí da ndi baa ch'oshba' doleeł, nda'ílsiihíi la'íi nchó'go ánádaat'ííhí doo dayúweh binádaashniih da doleeł, ni, Bik'ehgo'ihí'nañ.

¹³ Ánnidégo lángont'aaní begodeyaa, nniidá' dantséhiíi k'ihzhí' nniiné'. Nt'é k'ihzhí' nniiné'híi la'íi sá'á hileehíi bech'ígowáhi at'ée.

9

¹ Dantségee lángont'aaní ndi hagog'éeḡo Bik'ehgo'ihí'nañ ch'okaḗhíi dahgoz'aa, la'íi ni'godsán biká'gee da'ch'okaḗh goz'aaní góllí lék'e.

² Gowałgai biyi' da'ch'okaḗhíi alzaa; dantsé goz'aa yune' ik'ah k'ó'íi biká' dahnásit'áhíi, la'íi biká'idáné, la'íi bán Bik'ehgo'ihí'nañ bidáhgee nna'né'ihíi biká' dah siñil, ái godiyihgo goz'áni holzee.

³ Nakígee dáádíltosíi bine'zhinéégo biyi' da'ch'okaḗhíi nágot'aa, ái da'tiséyú godiyihgo goz'áni holzee;

⁴ Ái biyi' its'aa óodo be'alzaahi biyi' hikágolchini didlidíi si'aa, la'íi tsjhón dahot'éhé óodo biká' alzaahi Bik'ehgo'ihí'nañ bengon'ááníi besi'áni áldó' si'aa, ái biyi' tús óodo be'alzaahi bán manna holzéhi biyi' siné'hi, la'íi Aaron bigish bihitsoo gozlíni, la'íi tséé nteelíi Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaní biká' dahgoz'áni siñil ni';

⁵ La'íi bit'a' góllíni óodo be'alzaahi bits'á'idindláádíi tsjhón nel'aađi' nadaazj, ái Bik'ehgo'ihí'nañ bilgoch'oba' begoz'aaní biká'zhí' bit'a' bitisgo odaaheznilgo; ái k'adíi doo dawa nht'éeḡo baa nadaagohiilni' bik'eh da.

⁶ Ái dawa ilch'í'hilzaadá' okaḗh yedaabik'ehi gowałgai dantsé goz'aa yune' onakáh, Bik'ehgo'ihí'nañ da'ch'okaḗh zhinéégo nada'iziidgo.

7 Áídá' iké'gee nágot'aq yuñe' okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni zhá da'á lenágodáhgee ákóne' onadáh, díl da'ádih lék'eyúgo doo hagot'éégo ákóne' owáh da; áí díhí Bik'ehgo'ihí'nañ yich'i' nnáyikáhgo ye'okaqah, dabíí ídá'okaqah la'íí nnee nda'iksíihíí yá ná'okaqah:

8 Áí bee díinko Holy Spirit bíl ch'í'nah áyíílaa, gowałgai biyi' da'ch'okaqahíí dantséhíí t'ah goz'aqadá', yaaká'yú godiyihgo goz'aaníí da'aníihíí ha'ágot'í'íí doo hwahá ch'í'tíih da:

9 Áí benagowaadá' áí gowałgai biyi' da'ch'okaqah n'íí yaaká'yú da'aníí da'ch'okaqah goz'aaníí be'elzaa lék'e; áígee nt'éhéta yeda'okaqahíí nadaitseedgo Bik'ehgo'ihí'nañ yaa nádaayihí'niil lék'e ndi hadín áík'ehgo okaqahíí doo hagot'éégo nlt'éégo ábile' da, doo hagot'éégo nlt'éé ch'íleehíí yígolsíih da;

10 Díí dahgoz'áníhíí da'ch'iyaaníí, da'ch'idlaaníí, da'okaqahgo tá'dígis yee íltah ánáda'ol'íihíí ní'gosdzán biká' ágot'éhi ye'ánáda'ol'íihíí dahgos'aq lék'e, dawahá nlt'éé hileeh ben-gonyáázhi'.

11 Áídá' Christ, okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni nliigo, nzhoggo ágot'éhi begonáhíí yil nyáá, yaaká'yú da'ch'okaqah goz'aq itisgo at'éhi, itisgo nlt'éhi, doo nnee áyíílaa dahi, ní'gosdzán biká'gee doo nt'é bee alzaa dahi yiyi' okaqahíí yee bik'eh;

12 Áí godiyihgo goz'aq yuñe' Christ da'ándi ha'ayáá gee dawa layíílaa, doo gant'ízé bidíhí, magashi zhaazhé bidíhíí ha'ayííkáá da, dabíí bidíhíí bee hasdách'ígháhi doo ngonel'aq dahíí nohwá ágóláa.

13 Dóoli bidíhí, gant'ízé bidíhí, la'íí magashi zhaazhé bi'aadihíí bi'íkh'íih nnee dancho'íí biká' nas'níhíí hadakodile' lék'eyúgo;

14 Dázhó itisgo Christ, doo hayú baa daats'idíhíí dago Holy Spirit dahazhi' nliiníí biláhyú Bik'ehgo'ihí'nañ yaa ídedet'aqahíí, án nohwinatsekeesíí nohwá náidiilkpoh, áík'ehgo doo nt'é bee alnéh dahíí doo dayúweh beda'ol'íí da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ hínáhihíí bá náda'dohsiid.

15 Díí bighá Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e nnee bíl lángot'aaníí áníidéhi Christ nohwá sizíiníí nlií, án daztsaaníí bee lángot'aaníí dantséhi begoz'aaníí doo yíkisk'eh ádaat'ee dahíí hasdáyihíniil, hadíí yich'i' aníihíí bíyéé nyidin'ááníí doo ngonel'aq dahíí yaide'aah doleehíí bighá.

16 Hadín bíyéé gólíiníí hadín nt'é yaidi'aahíí naltsoos yá áyíílaa lék'eyúgo, hadín áyíílaahíí daztsaqyúgo zhá bíyéé doleel.

17 Áí naltsoos áyíílaahíí daztsaqadá' begodolníí; áídá' hadín áyíílaahíí t'ah hínaayúgohíí naltsoos doo nt'é da.

18 Bik'ehgo'ihí'nañ nnee dantsé yángoñ'ááníí díl begodeyaa lék'e.

19 Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníí dágon'aqágee Moses nnee dawa yaa yil nagosni'dá' magashi zhaazhé la'íí gant'ízé bidíhí, tú bíl nadesziidgo, ighaa lichí'i dasdisgo ádaaszaahíí, ch'íl hísop holzéhi beda'ístl'oggo díl bee naltsoos la'íí nnee dawa yiká' yíltá',

20 Gáníígo, Bik'ehgo'ihí'nañ nohwá ngon'ááníí ílk'idá' begodeyaahíí díí díhí be'ígózi.

21 Da'ágát'éégo Moses gowałgai biyi' da'ch'okaqahíí la'íí its'aa beda'okaqahíí dawa díhí biká' yíltá'.

22 Begoz'aaníí bik'ehgo dásdozhá dawahá díl bee hadaadelzaa; doo nt'é ye'okaqahíí zesdijj da lék'eyúgo koncho'híí bighá doo kaa nágoter'aahi at'éé da.

23 Yaaká'yú goz'aaníí k'ehgo yeda'í'íiníí ágát'éégo hadaadelzaago dávik'eh; áídá' yaaká'yú ágot'eehíhíí nt'é yedaokaqahíí áí bitisgo nlt'éhíhíí behadaadelzaago dávik'eh.

24 Godiyihgo goz'aaníí nnee ádaagozlaahi yaaká'yú da'aníí godiyihgo goz'aaníí be'elzaahíí yuñe' Christ doo ha'ayáá da; áídá' yaaká'yú goz'aq yuñe' zhá ha'ayáá, k'adíí áígee Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee nohwá sizíi:

25 Okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni doo dabíí bidíhí dahíí yozikgo godiyihgo goz'aq yuñe' da'á lenágodáhgo onadáh, áídá' Christ doo ágát'íí da, doo Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ánádidit'áh da;

26 Ágánát'íih lék'eyúgo ní'gosdzán alzaadí' yushdí' godezt'í'go biniinágodil'íih doleel ní': áídá' goldohíí ngonyáágee dalahndígee datsaahíí bee ncho'íí yaa gonnee doleelgo nyáá.

27 Nnee dalahndí datsaahgo bágoz'aq, áí bikédí'go baa ya'ítí'go:

28 Áík'ehgo Christ dalahndí Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ídelíj, nnee láágo bincho'íí yá daidigheehgo; iké'gee nadáh doleel, doo ncho'híí bighá da, áídá' bikáadaadz'íiníí hasdáyiniilgo.

10

1 Ádíhyú nlt'éégo goz'aaníí Jews bich'i' begoz'aaníí doo da'aníí begoz'aq da, bichagosh'oh k'a'at'éégo zhá, áí bichá hadíí dalenágodáhgee yeda'okaqahíí nadaitseedgo Bik'ehgo'ihí'nañ yaa nádaayihí'niilíí begoz'aaníí doo hadaadeszaago ádaabole' at'éé da.

2 Ágádaayúgo doo dayúweh baa hi'ne' da doleel ní'; da'okaqahíí dalahndígee hadaadeszaayúgo bincho'íí ádíhgo yidaagotsj doleel ní'.

³ Áídá' áí yeda'okaqáhíí nadaitseedgo Bik'ehgo'ihí'nañ baa nádaahi'niíhíí dálenágodáhgee nnee bincho'íí yénaadaaniíhgo ádaabitsí.

⁴ Dóoli la'íí gantl'ízé bidil koncho'íí doo yó'íiné' át'ée da.

⁵ Áí bighá Christ ni'godszañ biká' nyáadá' gánniid, Ye'okaqáhíí natseedgo naa hi'niíhíí la'íí dant'éhéta ye'okaqáhgo naa hi'niíhíí doo hánt'íí da, áídá' shits'í shá ánláa:

⁶ Didlidgo nich'í' nihi'niíhíí, la'íí koncho'híí bighá na'itseedgo naa hi'niíhíí doo baa nil gozhóq da, nniid.

⁷ Áík'ehgo gádéniid, Bik'ehgo'ihí'nañ, hadíí hánt'ííniíí lashléhgo niyáá (naltsoos yisdísíí biyi' shaa k'e'eshchííhíí k'ehgo.)

⁸ Gánniid, Begoz'aaníí bik'ehgo na'itseedgo naa hi'niíhíí, dant'éhéta ye'okaqáhgo naa hi'niíhíí, didlidgo nich'í' nihi'niíhíí, la'íí koncho'híí bighá naa hi'niíhíí doo hánt'íí da, doo baa nil gozhóq da, nniid bikédí'go

⁹ Gánádo'niid, Bik'ehgo'ihí'nañ, hadíí hánt'ííniíí lashléhgo niyáá. Iké'yú nohwá ngot'áaníí begodigháhíí bighá Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e Jews daanliinií bílgo dantsé lángot'áq n'íí k'ihzhí' ngoden'áq.

¹⁰ Bik'ehgo'ihí'nañ bik'ehgo Jesus Christ dalahndigege dawa layiilaago bits'íhíí Bik'ehgo'ihí'nañ yaa ideltííhíí bee hadaanohwídezlaa.

¹¹ Okáqah yedaabik'ehi dála'á ntíígee dawa jíí Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' zhíneégo na'ídzidií nada'izíidgo nadaazi, dáhant'é nadaitseedgo bidilíí yeda'okaqah; da'ágádaat'íí ndi koncho'íí doo yó'íiné' át'ée da:

¹² Áídá' Christ dalahndigege Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ídel'tíí: nohwincho'íí yá daztsáqahíí bikédí'go dahazhí' Bik'ehgo'ihí'nañ dihe'nazhíneégo dahnezdaa;

¹³ Kodí' godezt'í'go bik'edaannííhíí bikeht'ááhzhí' nni'nilzhí' yiba' sídaa.

¹⁴ Dalahndi Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ídel'tííhíí bee nnee hadaadeszaahíí dányonyáázhí' dázhó nlt'éege áyíílaa.

¹⁵ Holy Spirit áí nohwíl ch'í'nah ágól'sí, gánniidgo,

¹⁶ Áí yólkaakíí bikédí'go díí ngot'aaníí nnee bíl ádaashle' doleel, níí, Bik'ehgo'ihí'nañ; begosí'áaníí bíjíí biyi' odaahishniil, la'íí bíini' biká' ádaagoshle' doleel;

¹⁷ Bincho' n'íí la'íí doo bik'ehyú ádaat'ee da n'íí doo dayúweh bínáshniih da doleel.

¹⁸ Koncho'híí bighá kaa nágodet'áayúgo doo dayúweh koncho'híí bighá be'okaqáhíí Bik'ehgo'ihí'nañ baa ch'íiné' da.

¹⁹ Áí bighá shik'ííyú, itisgo godiyíhgo goz'áq yune' doo daasiite' dago Jesus bidilíí biláhyú ha'áhiikáh le'.

²⁰ Da'denbáálíí ílk'índlaadgo binkááyú Jesus nohwá ch'ígót'í'í ágóláa, áníidégo la'íí hináhi, da'denbáálíí dishniigo Jesus bits'í dishniigo ádishnií;

²¹ Áíd' Bik'ehgo'ihí'nañ bichagháshé bí'okaqah yebi k'ehi da'tiséyú sífíni nohwá silíí;

²² Áík'ehgo nohwííí díl biká' hista'go ncho'go ánáhiit'íí n'íí nohwá nádikqóqdo, la'íí tú nzhóni nohwits'íí bee tánásizgo, haláq nohwííí dawa bee doo nohwíl nagokí dago da'ohiidláqgo Bik'ehgo'ihí'nañ athánégo bí'tah daahqódleeh.

²³ Haláq doo nohwiini' nakigo da yaaká'yú dahazhí' ihí'naahíí ndaahóndliihíí nldzilgo daahóntá'go dayúweh baa nadaagohiilni' le'; hadíí nohwá ngon'áaníí da'aníigo aníí;

²⁴ Laa daanohwiini' le', líl daanjóq doleelgo la'íí nlt'éege ánádaahit'íí doleelgo íldag yádaahiilti' le':

²⁵ Ha'ánázéhyú íla'ánáhiit'ííhíí doo t'áqzhí' bits'á' shííjéed da le', nnee la' ágádaat'ííhíí k'ehgo; áídá' íldag yádaahiilti' le': ahánédi' goldohgo bídaagonolsída' dayúweh íldag yádaakti'.

²⁶ Da'aníí ágot'eehíí bídaagosíilzídá' ncho'go bídaagonl'íí ndi be'áhiidzaayúgo nohwincho'híí bighá doo dayúweh nohwá na'ágodit'ángo goz'áq da,

²⁷ Áídá' bee kaa yá'ití'íí dázhó bégódzidi, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ bihashke' kq' k'ehgo dílt'íí bik'edaannííhíí daabidííhíí zhá nohwá goz'áq.

²⁸ Hadíí Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníí Moses binkááyú ni'né'í doo yíkisk'eh at'ée da n'íí, nnee naki dagohíí taagita binadzahgee ánágot'ííí yaa nadaagolni' l'ék'eyúgo, doo hadíí yaa ch'oba' dago zesd'íí l'ék'e:

²⁹ Áík'ehgo hadíí Bik'ehgo'ihí'nañ bíYe' doo nt'é dago áyílsigo yiká' nayaahíí, la'íí díl bee Bik'ehgo'ihí'nañ nnee yángon'áaníí nldzilgo alzaahíí, díl bee hadelzaahíí, doo yidn'sj dahíí, la'íí Holy Spirit bits'á' dí' ilgoh'oba'íí begoz'aaníí ncho'go áihniihíí, nnee Moses binkááyú begoz'aaníí doo yíkisk'eh at'ée dahíí bighá zesd'ííhíí bitisgo goyéégo bich'í' godigháhgo bágoz'áq shí daano'h'sj née?

³⁰ Gánniidíí bídaagonl'íí, Goyéégo koch'í' godish'aahi ánsht'ee, shíí ík'enash'né' ndi at'ée, níí, Bik'ehgo'ihí'nañ. Gánádo'niid, Nnee Bik'ehgo'ihí'nañ bíyééhíí yaa yakti'go yándaago'a' doleel.

³¹ Bik'ehgo'ihí'nañ hináhi bilák'e ch'intíizhyúgo négódzidi.

³² Bínádaaḥñiih, doo ánídá' Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'go nohwíjii yuñe' odaadezdlaadá' góyéégo nohwich'í' nagowaago nohwiniigodelzaa ndi bich'í' dahdaanołdoh ni';

³³ Lahgee nnee daanohwinel'íígee daanihóch'íid la'íí góyéégo nohwich'í' nagowaa ni'; lahgee biniidaagonł'ééhíi bich'odaahñiihgo nohwíi adó' nohwiniigonł'ée ni'.

³⁴ Ha'ásít'íidá' shaa tídaah'ti ni', la'íí nohwíyéé n'íi nohwaa hayi'ñii ndi nohwíł daagozhó' ni', yaaká'yú nohwíyééhíi itisgo nł'éhíi, la'íí doo ngonel'ąą dahíi gółíigo bídaagonokšihíi biğą.

³⁵ Ái biğą Bik'ehgo'ihí'nañ bada'ohíhíi doo bits'á'zh'ígo ánáhñe' da, daahonohtą'yúgo nzhooníi nohwich'í' nanáhi'ñii.

³⁶ Nohwíni'k'eh ádaanosł le', áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ áñíhíi ádaahdzaadá' nohwa'det'aaníi nohwíyéé doleel.

³⁷ Dét'ihégo hadíni hígáhíi dogaał, dáhah dogaał.

³⁸ Hadíni dábi'ehyú á't'ééhíi odlá zhá yee hiñaa doo, áidá' nnee t'ąqzh'í' at'ééhíi shiyi'siziinií doo baa bił gozhó' da doleel.

³⁹ Ndi neé t'ąqzh'í' ádaat'eego ch'a'ondéh zhiñééhíi doo itah daandłi da, áidá' hadíi da'odłąągo biyi'siziinií hasdákáh zhiñééhíi itah daandłi.

11

¹ Bench'ohóhíhíi da'anii begolne'go bigózi, la'íí hadíi doo hit'ii dahíi da'anii á't'éégo bigózi, ái odlá' golzeego ágolzee.

² Doo ánídá' bádaayán n'íi daabi' odlá' gółíhíi biğą nł't'éégo baa ch'inií lék'e.

³ Ni'goszán Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bik'ehgo ádaalzaago nohwi'odłá' gółíhíi biğą bádaagonłzi, áik'ehgo dant'éhéta hit'inií doo hit'ii dahíi bee ádaasaa.

⁴ Bi'odłá' gółíhíi biğą Abel, Cain bitisgo nł'ehi Bik'ehgo'ihí'nañ yaa nainé', Abel baa nainé'íi Bik'ehgo'ihí'nañ yaa nagolni'go, Da'áígee ándzaa, ñii lék'e; ái bee Abel daztsąą ndi t'ah nohwich'í' yakti'.

⁵ Bi'odłá' gółíhíi biğą Énoch da'itsaahíi doo yígodokšil dahíi biğą yaaká'yú onábi'doltii; doo hak'í nádaach'ot'ii da, Bik'ehgo'ihí'nañ onábít'iihíi biğą; doo hwahá nábid'dilteeh dadá' Bik'ehgo'ihí'nañ yil goyilshó'go baa ch'inií lék'e.

⁶ Ko'odłá' da'ádihyúgo Bik'ehgo'ihí'nañ doo hagot'éégo bił goch'inłshó' da: hadíni Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' nsháh nziyúgo da'anii Bik'ehgo'ihí'nañ gółígo yosdłąągo zhá yich'í' nigháh, la'íí hadíni nzhó'go haintaahíi nł't'éégo ágot'eehíi biyéé áidoliłgo yosdłąągo zhá yich'í' nigháh.

⁷ Bi'odłá' gółíhíi biğą Noah hagot'éégo godegháhíi doo hwahá yígołših dahíi Bik'ehgo'ihí'nañ bił ch'í'nah ágolaago tsídolyiz, áik'ehgo bichągháshé hasdáyiñiiłhat'íhíi biğą tsina'eełii áyíłaa; ái bee ni'goszán biká' nnee nch'p'go ádaat'eehíi ch'í'nah áyíłaa, la'íí ko'odłá' hii biğą nł't'éégo ách'it'ééhíi biyéé silii.

⁸ Bi'odłá' gółíhíi biğą Abraham la' ni' nágot'aayú biyéé doleel'yi obi'dol'a'dá' bikisk'eh adzaago oyáá, hayú deyaa shíhíi doo yígółsi da ndi.

⁹ Bi'odłá' gółíhíi biğą ni' baa got'ąą n'yú dé't'ihézh'í' Isaac la'íí Jacob biłgo gowąłgai yee daagolii, ni' doo yídaagółsini n'íi yiká' daagoliihíi k'ehgo; Abraham baa det'ąą n'íi da'ái Isaac la'íí Jacob baa daadest'ąą.

¹⁰ Abraham báđihyú yaaká'yú kii nagozniłi bit'ááhgo izł't'ini golínií yiká' déz'ii, ái kii nagozniłi bik'ehgo'ihí'nañ nagoshch'iiigo ágólaa.

¹¹ Bi'odłá' gółíhíi biğą Sarah ndi binawod gołziigo hiltśąą silii, áidá' bił legodzaahíi bitisyú ch'ígóyáá ndi bi'ime' gołzi, hadíni baa yidin'ąhíi ya'ohíhíi biğą.

¹² Áik'ehgo nnee dala'á hastiin siliiigo k'azhą datsaahi ga'ánołi ndi bits'á'dí' hadaakishchiinií yáa biyi' ts'ikšpsé la'íí tábąhyú sái dahđjahíi ga'áhołąągo daagołzi, doo nách'otąą at'éé dayú.

¹³ Ái dawa t'ah da'odłąągo nanezna', baa daadest'aaníi doo hwahá begolne' da ndi bi'odłá' bee ízaadzhi' daayo'iiigo yaa bił daagozhó'go begolne'go yídaagołsi lék'e, áik'ehgo gádaañniid, Ni'goszán biká' nahiikai ndi nnee doo bigózini daandłi, dá nakai nt'éhi.

¹⁴ Ágádaañiihíi bee nł't'éégo ndaagoléehíi yiká' hadaantaago bigózi.

¹⁵ Ni' yits'ą' dahđikai n'íi dá yaa natsidaakees nt'ééyúgo t'ąqzh'í' nakáhgo bá ch'í'otąą doleel ni'.

¹⁶ Áidá' k'adíi yaaká'zh'í'go ndaagoléehíi hádaat'ii: ái biğą Bik'ehgodaahí'nañ biłdi'niigo Bik'ehgo'ihí'nañ doo bik'e ádaayándzi da, akú kii gozniłi bá ilch'í'golaahíi biğą.

¹⁷ Bi'odłá' gółíhíi biğą Abraham, da'anii bi'odłá' biğą nabíđnezłąądá', Isaac Bik'ehgo'ihí'nañ yaa yinłii, Abraham bee det'ąą n'íi biye' dala'áhi Bik'ehgo'ihí'nañyá yizilhee nkegonyaa,

¹⁸ Án yaa yaŋti'go Bik'ehgo'ihinañ Abraham gáyinniid, Isaac binkááyú nits'á'dí handóot'íi:

¹⁹ Abraham Bik'ehgo'ihinañ nnee daztsaa ndi náhi'naago ánáidélh yígólsí, áik'ehgo biye' daztsaa'dí nábi'dihil'na' ngonoligo baa naltíi.

²⁰ Bi'odla' golííhí bigha Isaac, Jacob la'í Esau bich'í' ágone'íi yee yá oskaqadgo, Nohwiya gozhó'le', yínniid.

²¹ Bi'odla' golííhí bigha Jacob datsaahdá' Joseph biye'ke naki da'al'ango yá da'oskaqad; la'í bigish bik'izhí' hayaa at'éedá' Bik'ehgo'ihinañ yoskaqad.

²² Bi'odla' golííhí bigha Joseph datsaahdá' Israel hat'íi dahdekáh doleeíi t'ah bidáhdá' yígólsigo yaa nagolní' lék'e; la'í bits'in hago ádolnííhí yee yágon'áá lék'e.

²³ Daabi'odla' golííhí bigha, Moses gozjíídá' bitaa hik'e báá bílgo mé' dénzhonéhi nliíhí bigha nadaayinl'í'go taagi daahitaa; nant'an yengon'áání doo yédaaldzid da lék'e.

²⁴ Bi'odla' golííhí bigha Moses báyañ silíigo, Pháraoh bitsi'hí bizhaazhé bíl idi'niigo doo hat'íi da lék'e;

²⁵ Ncho'go ágot'eehíi begonedlííhí dé'íh itah at'éhi k'íhzhí' nayiné' lék'e, nnee Bik'ehgo'ihinañ bíyéehíi biniidaagonl't'éézhí'go itah nágodin'áá lék'e;

²⁶ Bik'ehgo'ihinañ bits'á'dí bich'í' nahi'niíhí yiká déz'íigo, Christ bigha bik'edaach'iniíhí Egypt biyi'gee hágaldzil goz'aaníi yitigo ilíigo yaa natsekees.

²⁷ Bi'odla' golííhí bigha Egyptdí' halwod, nant'an hashkee ndi doo yénáldzid da: doo ch'o'íi dahíi yo'ííhí k'ehgo nyeehíi yich'í' dahndóh.

²⁸ Bi'odla' golííhí bigha Moses bik'ehgo dáádítíhí yiká díl yíta', la'í bitis-hagowáh golzéhi ágolzaa, chágháshé dantsé nakaihí naitseedí nliínií Israel hat'íihí bichágháshé dantsé nakaihí doo naitseed da doleeíhí bigha.

²⁹ Daabi'odla' golííhí bigha Israel hat'íi k'íh goznílií Jériko golzeegee binaad tséé histl'inií ledn'aahíi dála'a jíigo dalahn lenadiśéh gots'idiskáqzhí', áik'ehgo gots'idiskáqahíi bíjii áqá nandéeh lék'e.

³⁰ Daabi'odla' golííhí bigha Israel hat'íi k'íh goznílií Jériko golzeegee binaad tséé histl'inií ledn'aahíi dála'a jíigo dalahn lenadiśéh gots'idiskáqzhí', áik'ehgo gots'idiskáqahíi bíjii áqá nandéeh lék'e.

³¹ Ráhab, isdzán nant'í' nagháhi n'íi, bi'odla' golííhí bigha anadaal'izi baa n'áázhgo nzhónigo yich'í' ádzaago, doo da'odlaq dahíi natseedee doo itah zedjíi da lék'e.

³² Nt'é baa nanagoshni' doleeí? Gídeon, Bárak, Sámson, Jéphthah, David, Samuel áldó', la'í Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidi n'íi bílgo dawa baa nagoshni' hasht'íi ndihíi doo bínel'áa da:

³³ Ái daabi'odla' golííhí bigha lahgo nnee hat'íi daayisnaa, dávik'ehyú ádaasaa, bángot'áq n'íi bich'í' begolzaa, ndóicho bizé' bá ilch'í' ágolzaa,

³⁴ Kó' doo sidog dago bá álzaa, bésh be'idiltíshé doo bee naztseed da, doo nadaalwod da ndi nadaalwod daasilíi, nagonlkadgee k'a'ádaat'ee daasilíi, la'í yil nadaagonlkadíi bik'e dahtsádnkíi.

³⁵ Isdzáné bits'á' nanezna' n'íi bá nádaabi'dihil'na'go baa na'níi; la'ihíi dahazhí' ihinaahíi yenaadiikáhíi itisgo nlt'éégo yidaagólsíhí bigha doo daazhógo benádaadichiid hádaat'íi dago goyéégo bich'í' godest'áqgo naztseed:

³⁶ La'ihíi baa daach'odloh, la'íi dá habída'ch'íltsaas nt'éé, la'ii hidaach'istl'óq, la'íi ha'ádaach'ist'e':

³⁷ La'ihíi daach'omé', la'ihíi ilk'ídaabidich'iish, la'ihíi nabídaadi'nestaqad, la'ihíi bésh be'idiltíshé bee naztseed; la'ihíi dibelíi hik'e gant'íizé bikágé bidiyágé yee nakai lék'e; tédaat'iyégo, nyéé'i daidits'ago, la'íi biniidaagodeszaago;

³⁸ Ái nneehíi ni'gosdzán biká' nneehíi bitisgo da'ilíi: da'igoljíiyú la'íi dzilyú, dziil bini'í'ányú la'íi ley'í' da'o'ányú nakai lék'e.

³⁹ Ái dawa daabi'odla' golííhí bigha nlt'éégo baa na'goni' ndi baa det'áq n'íi doo hwahá begolne' da lék'e:

⁴⁰ Néé Bik'ehgo'ihinañ nohwá'díhyú itisgo nlt'éhi yaa nohwá nagoshchíi, da'ádaandíhyúgo ái doo hadaabi'dilne' da.

12

¹ Nnee láni doo náhóltagyú nohwinaadyú nzhóqgo daanohwinel'íigo, nt'é ndaazgo daahi-ideeíi halaa nlázhí' ndaano'né', la'íi ncho'íi dayúweh be'ánáhiit'ííhí nlázhí' ndaano'né' áldó', áidí' bidag ádaant'eego Bik'ehgo'ihinañ nohwá ngon'ááníi bikisk'eh hiikeel le',

² Jesus, nohwi'odla' begodeyáhi la'íi áqá laile'i halaa án zhá bich'í' daadéet'íi le'; án gozhóníi bá'díhyú goz'áqahíi bigha ts'íilna'áhi biká' biniigodelzaa ndi yidag at'éégo yitis

siliŋ, bik'e idaayagosŋo dahstŋi ndi doo bil hago'at'ée da, ádí' Bik'ehgo'ihinañ nant'aago dahsdaagee dihe'nazhinéégo dahnezdaa.

³ Nnee ncho'go ádaat'eehú bich'ŋ' nada'idziid ndi yitis siliiniú, áñ baa natsidaahkees le', dah lèk'eyúgo dánko hohkáh hileeh, la'í nohwinatsekees doo ndzil da hileeh.

⁴ Ncho'í bich'ŋ' nadaagonokkaad ndi doo hak'i dil nohwiká' ndaashchii da.

⁵ La'í chagháshé baa de'níhí k'ehgo nohwa de'nú n'í baa daadisonah, gánígo, Shiye', Bik'ehgo'ihinañ doo ach'idéyú ánáno'íŋ dayúgo, nt'ée go baa natsiákees, la'í Bik'ehgo'ihinañ nil destehyúgo nanákaad hela'.

⁶ Bik'ehgo'ihinañ hadí bil daanzhooní ni'íksiihí bighá yiniidaagodnŋs, yil ch'ígó'aahí bighá, bizhaazhé náidnktŋhí da'a' nt'ííge n'íksiihí bighá nádaintsas.

⁷ Bik'ehgo'ihinañ nda'olsiihge nohwinidaagodnŋsiyúgo, bichagháshé daanohŋhí bighá ágádaanohtŋs; hadíni biye' golíni, biye' yiniigodnŋs, yil ch'ígó'aahí bighá.

⁸ Ádá' nda'olsiihge Bik'ehgo'ihinañ nohwil ch'ígó'aahí bighá doo nohwininágodil'íh dayúgo yútashchín nliini k'ehgo ádaanoht'ee, doo da'anii bichagháshé daanohŋi da, nnee dawa doo da'dits'ag dayúgo bil ch'ídaago'aahgo yiniidaagodnŋs.

⁹ Ádí' ni'goszán biká'gee daanohwitaahí nt'ée go nohwil ch'ídaago'aahgo nohwinidaagodnŋsigo daadinlz; yaaká'dí'go nohwiTaahí itisgo daadinlzigo bikísk'eh ádaant'eego nt'ée go'í, ák'ehgo zhá nt'ée go daahin'naa.

¹⁰ Ni'goszán biká' nohwitaahí dabí hádaat'íyú dé't'íhézhí' hagee nda'iilzihgee zhá ádaanohtŋhí, ádá' yaaká'dí'go nohwiTaahí nohwá nt'ée hí bighá ágádaanohtŋs, áñ godiyini ye'at'ée hí k'ehgo néé áldó' godiyini be'ádaant'ee hileehí bighá.

¹¹ Kol ch'ígó'aahgo áko'íiniú doo kol gozhógo ákóŋs dago kol na'dini' ndi bikédí'go hadíni baa bil ch'ígó'áaniú nt'ée hí biyi' nolseelgo binest'a' golíhí k'ehgo ilch'ŋ'gont'ée hí be'at'ée go hileeh.

¹² Ák'ehgo nohwigan nadaahezdaahí hadag ánádaahle', nohwigod daaditidí nt'iz ánádaahle'.

¹³ Ádí' ilk'idézdh intínhí biká' ch'inohkáh, hadíni na'nihodí doo ch'a'odoka da doleehí bighá; ádá' nalwod nasdlígo dahnadidáh.

¹⁴ Nnee dawa bil t'eké daanohŋgo, la'í dázho nt'ée go ádaanoht'eego dahdaanohtŋ, doo ágádaach'it'ee dayúgo Bik'ehgo'ihinañ doo hago't'ée go ch'ítséh da:

¹⁵ Ídaa daagonohdzaá, dánko Bik'ehgo'ihinañ bilgoch'oba'í dábich'ŋ' ndohkahi at'ée; dánko kol goshch'íhí bikeghad nohwiyi' bengonyaáyúgo ndéeságo nagont'og hajéégo, áí bee láni daabilchog;

¹⁶ Ídaa daagonohdzaá, dánko nant'ŋ' nagmaahí nohwitahyú hileeh, dagohí Esau holzéhi, dantsé nagmaahí bighá Bik'ehgo'ihinañ bits'á'dí' bíyéé doleel n'í daháñdi iyaahí bighá baa na'haznihi k'ehgo dánko Bik'ehgo'ihinañ doo yidnŋs dahí nohwitah hileeh.

¹⁷ Bidaagonŋs, Esau ágázdaahí bikédí'go Bik'ehgo'ihinañ bits'á'dí' nt'ehi bíyéé siliŋ doleel n'ííge, Dah, bildo'niid; hichago yókeedgo ná'okqah ndi doo hago't'ée go lahgo ányáidléh da lèk'e.

¹⁸ Doo díinko bich'ŋ' neheshkai da, dzil da'anii si'ánihí, ko' bee dilth'í, dagohí godíhí, chagotheelí, yat'ógo nyolhí,

¹⁹ Besh dilwoshé áñihí, bizhii áñihí, áí bizhii daidezts'aani, Doo dayúweh nohwich'ŋ' yáñti' da, daayíniigo nádaayokqah lèk'e, doo bich'ŋ' neheshkai da:

²⁰ (Tsétahgo nakaihi ndi dzilí yidahi'naayúgo bil nda'tsilne'go dagohí k'aa bee nabidi'tseedgo goz'aá, niigo yee hadzii n'í doo hago't'ée go yidag ádaat'ee da lèk'e:

²¹ Daayo'í n'í dázho bégódzidhí bighá Moses gání lèk'e, Dázho nésdzidgo dishtid.)

²² Ádá' díinko bich'ŋ' neheshkai, dzil Sion golzéhi, la'í Bik'ehgo'ihinañ bikhí gozníli yaaká'yú goz'áni Jerúsalem holzéhi, la'í Bik'ehgo'ihinañ binal'a'a yaaká'yú daagolíni lenáhihséhi,

²³ Dantsé daagozliini yaaká'yú bizhi' ádaagoszaahí bil daagozhógo ha'ánáshí, Bik'ehgo'ihinañ nnee dawa yaa yakti'go yándaago'a'ihí, la'í yaaká'yú nnee nt'ée go ádaat'eehí hadaadeszaahí bispirits bich'ŋ' neheshkai,

²⁴ La'í Jesus, Bik'ehgo'ihinañ hik'e nnee bilgo lángot'aaniú ánidéhi nohwá sizini, la'í dil kok'e hilta'í, Abel bidíni yitigo nt'ée go ágot'eehí yaa nagolni' áldó' bich'ŋ' neheshkai.

²⁵ Bik'ehgo'ihinañ, nohwich'ŋ' yakti'í, doo dah daadohni dago baa daagonhsaq: ni'goszán biká'gee bich'ŋ' yakti'í, dah yikniidí doo hago't'ée go bits'á' hakee da lèk'e, ák'ehgo yaaká'dí' nohwich'ŋ' yakti'íhí hodaayelst'aá doo hádaat'í dayúgo, itisgo doo bits'á' haokee at'ée da:

²⁶ Da'áda' bizhiihí bee ni'goszán nagoh'naa, k'adyúghí gánígo ngon'áá, Yunáasyú goldohgo daháñdi doo ni'goszán zhá nagohish'naa da, yáá áldó' nagohish'naa doleel.

²⁷ Án ágánniidíí, Yunáásyú goldohgo dakahndí, hadíí alzaahíí nadaaha'naahí k'ihzhí' níí'né', golzeego ágolzee, áík'ehgo hadíí doo hagot'éégo díhí'náh dahíí zhá godziih doleel.
²⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee nohwiiníigo doo hagot'éégo k'ihzhí' nohwiinííí dahíí bighá halaqá ba'ihédaandzi le', áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ daadnlzigo la'íí bédaaahildzidgo bíl daagohilzhóógo bá nada'iidziid le':
²⁹ Bik'ehgodaahin'nañ kọ' ndi'ilk'áhi nlíni at'éé.

13

¹ Ik'ísó híl daanjóohíí k'ehgo dayúweh híl daanojjo le'.
² Nnee doo bídaagonoksiníhí nohwaa hikaiyúgo baa daa ch'ohba'go baa daayonah hela': nnee la' ágádaadzaago Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á yaaká'dí'hi doo yídaagoşí dago yá da'dezné' lék'e.
³ Ha'ánshijeedíí bínádaañíih, bíl ha'ánshojeedhíí k'ehgo; hadíni bits'í biniidaagonk't'éehíí bínádaañíih, nohwíí áldó' nohwits'í gólíigo bedaaahinoñaa.
⁴ Na'í'neehíí nnee dawa daayidnşí le', doo ilts'á' nant'í' na'aashgo da: ch'a'o'í'néhíí la'íí nant'í' nakaihí Bik'ehgo'ihí'nañ yaa yádaalti'go yándaago'áah.
⁵ Bestso doo bidáhzhí' ádaanoht'ee da le'; nt'éhéta ayáháhi nohwíyé lék'e ndi baa nohwíl daagozhóó le': Bik'ehgo'ihí'nañ gánohwiñniid, Doo nits'á' dahdosháh at'éé da.
⁶ Áík'ehgo doo t'ázhí' daasitií dago gádaan'nií, NohweBik'ehñ shich'onlíhí nlij, nnee hago ádaashidolihíí doo bee nésdzid da.
⁷ Nohwá naziinií bínádaañíih, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bee nohwich'í' yádaalti' n'íí: da'odlaqahí k'ehgo da'ohdlaq le', nt'é ádaizlaahíí baa natsídaahkees.
⁸ Jesus Christ, adaqá'd' at'éehíí k'ehgo díí jji t'ah ágát'éé dahazhí' ágát'éé.
⁹ Yati' íltah at'éégo, yati' doo bigózini da k'izédaanoht'ee helá': Bik'ehgo'ihí'nañ bilgoch'oba'íí bee kojíidí' ko'odla' n'alwodgod áyíşigo nt'éé, doo hagot'éégo ch'iyáqahíí bee da, áí bikísk'eh ánáda'ch'o'íjil ndi doo nt'é bee ádaach'izlaa da.
¹⁰ Jews bich'í' begoz'aanií bit'áahyú daanliinií da'ch'okqah goz'agee Bik'ehgo'ihí'nañ baa naltéehíí la' áígee nada'iziidíí daayiyáago dávik'eh; áí na'idziidíí bee Bik'ehgo'ihí'nañ nohwá ch'ígót'í' daanzí; áídá' Christ tsí'ílna'áhi biká' nohwá daztsáqahíí bighá néé Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' nohwá ch'ígót'í'. Nnee Jews bich'í' begoz'aanií zhá yikisk'eh ádaat'eehíí doo áík'ehgo bágoz'áq da.
¹¹ Magashi, dibelíí, gant'izéta nnee nda'íşiihíí bighá nadaistseedá' bidihíí okqah yebik'ehi da'tiséyú sitini da'ch'okqah goz'áq yune' áyikaah, áídá' bits'íhíí k'ih goznílií anahyú daayidihíí lék'e.
¹² Áík'ehgo Jesus áldó', dabíí bidihíí bee nnee hadaadilne' doleehíí bighá k'ih goznílií binaadyú ledn'aahíí dáadit'íhíí anahyú biniigodelzaa.
¹³ Áík'ehgo néé áldó' nnee Jesus daayo'ni' n'íí k'ehgo daanoht'ee'ni'go bidag ádaant'eego halaqá da'anahyú bich'í' dokáh.
¹⁴ Dzaqágee doo nohwá dahazhí' daagondlij goz'áq da, áídá' dahazhí' daagondleehíí biká daadéet'íí.
¹⁵ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ dákozhá baa náda'né'ihíí k'ehgo Jesus binkááyú dayúweh daahohiikaqahgo ba'ihédaandzi le', bizhí' ba'ihégoşigo behagohiigháh le'.
¹⁶ Nt'éégo ádaanoht'eego la'íí nohwíyéehíí íltahon'niigo baa daayohñah hela': áí k'ehgo baa náda'né'ihíí Bik'ehgo'ihí'nañ yaa bíl gozhóó.
¹⁷ Hadíni nohwá naziinií bikísk'eh ádaanoht'eego hayú ádaaniyú ádaanoht'ee le', nohwiyi'siziinií yinádaadé'íhíí bighá; áí Bik'ehgo'ihí'nañ nohwá yíí nanágodohíhí at'éé bíl daagozhóógo ádaat'iyúyúgo nt'éé, áídá' doo bíl daagozhóó dayúgo doo nohwá nzhoq da.
¹⁸ Nohwá da'ohkqah: nt'éégo ádaahiit'íigo bídaagonlzi, dawa ánádaahiit'ííhíí bee da'aníigo ánádaahiit'íígo hádaahiit'íí.
¹⁹ Shá da'ohkqah doleelgo itisgo nánohwoshkqah, dák'adégo nohwaa nádishdaahíí bighá.
²⁰ Bik'ehgo'ihí'nañ, bits'á'dí' nkegohen'áánií, Jesus nohweBik'ehñ daztsáqad' naadiidzaago áyíílaa, bidihíí nohwá ngon'áánií dahazhí' ndziligoo bee áile'íí biláhyú: nanyoodíí bidibelíí nt'éégo yinádéz'íhíí k'ehgo Jesus, Nanyoodíí ízisgo at'éhi, bichágháshé nt'éégo yinádéz'íí.
²¹ Bik'ehgo'ihí'nañ hadaanoht'ee', áík'ehgo nt'é bíl dávik'ehíí dawa nt'éégo baa nahkaigo, binadzahgee hant'é bíl dávik'ehíí nohwiyi' na'iziid le', Jesus Christ binkááyú; án dázhó ba'ihégoş le', doo ngonel'áq dayú dahazhí'. Doleelgo at'éé.
²² Nánohwoshkqah shik'íyú, Díí ádaanoht'ee'niidíí doo bik'edaasho'ch'iigo da ndaagohoh'aah: ayáhágo bee nohwich'í' k'eshilchíí.
²³ Nohwik'isn Timothy ch'ínadzáá láq; dé't'ihégo nyáá lék'eyúgo, akú bíl nánsht'aashgo nádaanoht'ee'niidíí ndi at'éé.

²⁴ Nohwá naziiníí dawa, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé dawa, Gozhóó, shá daabildohńii. Ítalyú daagolíníí, Gozhóó, daanohwihńii.

²⁵ Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí bee nohwich'ı' goz'ąą le'. Doleelgo at'éeé.

THE GENERAL EPISTLE OF JAMES

¹ Shíí James, Bik'ehgo'ihí'nañ la'íí Jesus Christ nohweBik'ehñ binal'a'á nshñni, nnee nakits'adahyú hat'i'i ilch'á'yú odaagohele'ihíí nohwich'í' k'e'eshchii, Bik'ehgo'ihí'nañ nohwił nliį le', nohwildishñii.

² Shik'íyú, iltah at'éego nohwich'í' nagont'ogyúgo, baa nohwil daagozhó le';

³ Díí bidaagonolsigo, nohwi'odla'íí nayíntaahgo nyee ndi dahdaanoldph daaleeh.

⁴ Áí dayúweh nohwiyi' na'iziid le', áik'ehgo nohwi'at'e' nzhooníí zhá be'ádaanoł't'ee doleel, doo hat'íí bee dábich'í'go da.

⁵ Nohwitahyú dahadñ doo goyáá dayúgohíí Bik'ehgo'ihí'nañ yiyókeed le', áik'ehgo baa hi'né' doleel; Bik'ehgo'ihí'nañ dánzhóq at'éego nnee dawa daazhógo yaa yiné'hi at'éé.

⁶ Áñ nneehñ odlaago añíí le', doo biini' nakigo da: dahadñ biini' nakihñ, nch'iigo túnteel nádidáhíí k'ehgo at'éé.

⁷ Nnee ágát'éhñ nohweBik'ehñ bich'á'gé' doo hat'íí ich'í' nyohodlíí da le'.

⁸ Nnee biini' nakihíí doo bígózigo nagháhi at'éé da.

⁹ Nnee ádaagoch'iyołba'n Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee ízisgo at'éego ábi'delzaahíí bigħa bíł gozhóq le':

¹⁰ Áiná' nnee ízis it'íñ ádaagoch'iyołba'go ábi'delzaahíí bigħa bíł gozhóq le': t'oh dénzhonehíí ánádaasdiđhíí k'ehgo bee ch'ígowáh doleelhíí bigħa.

¹¹ Ch'ígon'a'ái sidogo hagháhgo, t'oh yinilñéehgo dénzhonehíí nandéh, áik'ehgo dénzhone n'íí áđhi: áí k'a'at'éego nnee ízis it'íñ t'ah dá it'ígo bech'ígonáh doleel.

¹² Nnee nabidí'nestaąđ lé'e ndi aął yitis ch'ínyááhñ biyaa gozhóni at'éé: nabidí'nestaąđíí aął yitis ch'ínyáágo dahazh'í' ihí'náhi, nnee Bik'ehgo'ihí'nañ bíł daanzhóni yaa yiden'áanıí, baa didot'aal, gonneegee ch'ah hobjiihí k'ehgo.

¹³ Nnee la' nabidí'nestaąđ lé'eyúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ nashínestaąđ, doo nii da le': Bik'ehgo'ihí'nañ doo nchó'íí bee nahóntaah goz'ąą da, la'íí áñ doo hadñ nayíntaah da:

¹⁴ Nnee daant'íígee dénchó'go ágot'eehíí yiká hát'íínií, ídibiłtso'go nabidintaah.

¹⁵ Dénchó'go ágot'eehíí hágot'iinií iltsąą hileehíí k'ehgo nchó'íí yilchii: áígé' nchó'íí nchaa sil'igo da'ítsaahíí yilchii.

¹⁶ Shik'íyú, shil daanołshóni, nda'olsii hela'.

¹⁷ Dawahá nht'ééhíí la'íí dawahá nzhooníí yaaká'gé' nohwaa hi'né'hi at'éé, Bik'ehgo'ihí'nañ idindláadıí Áyílaahñ bich'á'gé' nke'né', áñ doo lahgo áná'dol'íli da, hat'íhita léhidáhgo chagosh'oh nágodleehíí doo áí k'a'at'éé da.

¹⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ dabii hát'ígo dawahá daahinaago áyílaahíí bitahgé' da'íłtsé nest'án begodeyaahíí k'ehgo biyati' da'aníhi bee nádaagosiidliįgo ánohwilaa.

¹⁹ Áik'ehgo shik'íyú, shil daanołshóni, nnee daant'íígee nht'éégo íyést'sąą le', yati' t'aązh'í' goz'ąągo, la'íí ha'ashkeehíí t'aązh'í' goz'ąągo:

²⁰ Nnee bihashke'híí Bik'ehgo'ihí'nañ binzhó'íí doo áile' da.

²¹ Áí bigħa nchó'zhinéego ágot'eehíí la'íí doo bik'ehyú ágot'eehíí dawa k'ihzh'í' ndaanomé'ná, yati' nohwi'íí biyi' k'ená'dilzéhíí nohwi'íí yune' isht'egodnt'éégo nádaagodoł'aah, áí nohwiyi'siziinií hasdáyiñilgo yinel'ąą.

²² Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' da'aníyú ádaanoł't'ee le', doo daazhógo dédaadołts'ago da, doo ách'í' nadaalch'aago da.

²³ Dahadñ yati' daazhógo yidits'agn' doo yikisk'eh at'éé dahñ, nnee la' biká'got'íné biyi' binii' da'at'ééhíí yinel'íhíí k'ehgo at'éé:

²⁴ Áñ nneehñ ádinel'íid hik'e dahiyaa, áígé' dagoshch'í' ánołih n'íí yaa yisñah.

²⁵ Dahadñ Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníí dážhó nht'éhi, begoz'aaníí nnee ch'ínyáyihi'níli, biyi' déz'iinií dayúweh yaa higaahñ, doo daazhógo íyést'sąągo dagoshch'í' yaa yinah daná', yati' yikisk'eh at'ééhñ, áñ nneehñ dawahá áile'íí bee biyaa gozhóq doleel.

²⁶ Dahadñ nht'éégo oshkąąah zniná' biyati' doo yaa goyáąągo yakti'n ách'í' nach'aa, áñ nneehñ bi'okąąhíí doo bá begolne' da.

²⁷ Chagháshé bitaa la'íí bimaa ádaadiníí, la'íí isdzané itśaa daanliinií bich'í' nadaagont'ogíí bich'och'iniigo bitaach'ighaago, la'íí ni'gosdzán biká'gee nchó'go ágot'eehíí doo hayíí be'ách'ít'éégo da, áí Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa'n biñáái okąąah da'aníihi, la'íí dánzhóq at'éhi at'éé.

2

¹ Shik'íyú, Jesus Christ nohweBik'ehń, bich'á'idindíni, daaholdlaago nnee doo il'anigo baa natsídaalkées.

² Nnee la' óodo bee bigan bik'en'áné gólíni, la'íi bidiyágé nht'éhi bik'ísilaago dala'adzaagee ha'ayááyúgo, la'íi nnee tét'iyéhi bidiyágé dénch'ó'ehi yee ha'ayááyúgo:

³ Nnee bidiyágé nht'éhíhí zhá bich'í' ádaanoht'eego ágádaabildohńi, Dzágé' nht'éégee dahńdaa; áiná' nnee tét'iyéhíi ágádaabildohńi, Da'áígee sínz'íi, dagohíi, Shikeeyú ndaa:

⁴ Ágádaanoht'eeyúgoshá' la' dá'ich'í'go, la'íi itisgo lanatsídaalkées, nch'ó'go natsídaalkéesgoshá' aayádaalti'ihíi daaleeh?

⁵ Shik'íyú, shíi daanołshóni, idaayesółts'aq, Bik'ehgo'ihí'nań ni'gosdzán biká' ágot'ee zhínégo tédaat'iyéhíi da'odlaqahíi yee ízigo da'it'íi doleełgo haiyińil, la'íi bilakt'áhgee begoz'aaníi daabíyéé doleełgo haiyińil, ái Bik'ehgo'ihí'nań yił daanzhooníi yaa goden'áq.

⁶ Áiná' nohwíi tédaat'iyéhíi doo bil da'oltag da laq. Nnee ízis it'iiniśhą' isná daanohtwidil'íi? Da'ái yána'iti'hé yuńe'shą' odaanohtwinihiyood?

⁷ Da'ái nht'éégo bee nohwí'đojłhíśhą' dénch'ó'go yaa yádaalti'?

⁸ Nant'an yegos'aaníi Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníi gánúígee, Na'ashhahgé' gólínińi níl nzhq' le', dáníi idil'ńj'óhíi k'ehgo, niihíi da'aníi bikísk'eh ádaanoht'eeyúgo nht'éé:

⁹ Áiná' nnee il'anigo baa natsídaalkéesyúgo nch'ó'go alt'íi, begoz'aaníi yitis hadaadiltaalíi k'ehgo ádaalt'íi bídaagonokś.

¹⁰ Dahadń begoz'aaníi dawa yikísk'eh at'éé ndi dala'ágo iłsihiyúgo, begoz'aaníi dawa yiłsih hileeh.

¹¹ Ch'a'o'néhíi bee ańéh hela', niihíi, Dahadń zolhée hela', nii áldó'. Ch'a'o'néhíi doo bee áldzaa daná' dahadń zeezohńi lé'eyúgo, begoz'aaníi yitis hadiltaalíi nleeh.

¹² Begoz'aaníi nnee ch'ínáyihí'ńińi nnee bee baa yáda'iti' doleełíi k'ehgo yádaalti', la'íi ái k'ehgo ádaanoht'ee.

¹³ Doo bil goch'oba' dahń doo baa goch'oba' dago baa yá'iti' doleeł; áiná' ilgoch'oba'íi aayá'iti'íi yee itisgo at'éé.

¹⁴ Shik'íyú, nnee la', Oshdlaq, niiná' Bik'ehgo'ihí'nań biyati' doo yikísk'eh at'éé dayúgo, hat'íi yit'íi áiná'? Ya' ái odlaqahíi hasdábilteeh née?

¹⁵ Kok'isn dagohíi kolah bidiyágé éđłhńá' daj'íi biigha dáshńá'naghaaná',

¹⁶ Nohwíi la' bich'í' gádołńiyyúgo, ilch'í'gont'éehíi bee nanńaa, sínzilgo, la'íi násínłđiđgo nanńaa; áiná' dawahá yidn nłłhíi doo baa nné' dayúgo; hat'íi bee nzhq'?

¹⁷ Áik'ehgo ko'odla' zhá gól'íyúgo, doo bikísk'eh ách'it'éé dayúgo, doo hat'íi ká áile' da, daztsáni k'a'at'éé.

¹⁸ Dahadń gánúí doleeł, Ni ondlaq, áiná' shihíi shi'odla' yikísk'eh ánasht'íih: ondlaqahíi shíi ch'í'nah áńle' yikísk'eh ánt'íińi da'áđihgo, áik'ehgo shíi oshdlaqahíi yikísk'eh ánasht'íińi bee níl ch'í'nah áshle'.

¹⁹ Bik'ehgo'ihí'nań dala'á nłłigo hondlaq; ái nht'éé: ch'iidn daanlíni áldó' da'odlaqána' ndaaldzidgo daaditłid.

²⁰ Áiná' nnee doo goyáq dahi nłni, ko'odla' gól'íi ndi doo bikísk'eh ách'it'éé dayúgo doo begolne' da, daztsáni k'a'at'éé, ya' ái doo bígonokś da née?

²¹ Hat'íhíta be'okaqahíi biká' dahi'ńińłgee Abraham, nohwitaa n'íi, biye' Isaac Bik'ehgo'ihí'nań yaa yintłńńá'shą', ánat'íiđińi bee Bik'ehgo'ihí'nań, dávik'ehyú at'éhi bilńńiđ?

²² Bigosńńiđ née, bi'odla'íi la'íi yikísk'eh at'éehíi dala' na'iziđ, bi'odla'íi yikísk'eh at'éehíi bee łalzaa.

²³ Áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníi, Abraham Bik'ehgo'ihí'nań yos-đlaqđ, áik'ehgo bi'odla'ńi bighą dávik'ehyú at'éégo bá hótą, nii lé'ehíi begolzaa: áígee Bik'ehgo'ihí'nań bit'eké daabilch'iniigo daach'ozhíi lé'e.

²⁴ Áik'ehgo bídaagosolśiđ, doo bi'odla' zhá bee Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee nnee dávik'ehyú at'éé da, áiná' yikísk'eh ádaat'eehíi áldó' bee Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dávik'ehyú at'éé.

²⁵ Da'ágát'éégo Ráhab, isdzán nant'í' nagháhi n'íi, ch'inińi nai'aahíi ha'áyúlaa, áíge' łahyúgo ch'ínadais'a'ná', ánat'íiđińshą' bee dávik'ehyú at'éé bilđo'ńiđ?

²⁶ Kots'í koyi'sizińińi áđihyúgo daats'iztsaq, ái k'a'at'éégo ko'odla', bikísk'eh ách'it'éehíi áđihyúgo, doo hat'íi ká áile' da.

3

¹ Shik'íyú, hołqągo ilch'ígó'aahíi daaleeh hela', ilch'ídaagont'eehíi itisgo nyeeego nohwaa yá'iti' doleeł bídaagonolśihíi biighą.

² Daanohtwigha łąągo ndaahilziłh. Dahadń yałti'gee doo iłsih dahń nnee dázhó nht'éhi nłłi, nht'éégo áyíłś, bits'í dawa da'áńiyyú ánat'íił.

³ Lúí bizaa'áh bá ádaagohiidle' nohwik'ehgo nagmaahúí bighá; áík'ehgo bits'í dawa bee daahiidlo'.

⁴ Tsina'eelíí aldó' baa natsídaalkées, dážhó nchaá ndi, la'íí nawode n'ch'iidíí aná'ol ndi, benal'eelíí dážhó áich'íséhi bee na'il'eelíí dahát'ííyú yidi'íeel.

⁵ Da'ágát'éeego kozaadíí áich'ísé ndi ízisgo ágot'eehíí yee áda'odlíigo yaht'. Gochaago godnlch'il goz'áni kó' alch'íséhi bee bikó' do'níl láá!

⁶ Kozaadíí kó' do'níilí k'a'at'ée, ni'godszań biká' nchó'íí dawa bik'ehyú á'téhi k'a'at'éeego nohwits'í biyi' itah nlii; kots'íhíí dawa yilchqoh; ch'iidn bikó' dilti'íí bich'á'gé' kó' bee bikó' do'níigo ch'idehezna'gé' nch'ihenna'zhí' yikó' da'dinil.

⁷ Tsétahgo daagolíníí íltah at'éhíhíí, dló', t'íish, túnteel biyi' daagolíníí daabi'dilzhqo, ni'godszań biká' nnee daabilshqo:

⁸ Áíná' doo hadń kozaad yolshqoh at'ée da: nchó'go doo nehe'náhi at'ée da, la'íí dážhó bik'asda' nchó'.

⁹ Kozaad bee Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa'n áshqod daabiln'nii; da'ái bee nnee, Bik'ehgo'ihí'nań k'ehgo ádaaszaahi, yati' bee daahónkaal.

¹⁰ Da'ái kozé'íí bich'á'gé' yati' nt'éhi la'íí yati' nchó'í bee hagohiigháh. Shik'ííyú, díí doo ágát'ée da le'at'éhi.

¹¹ Ya' ni'gé' túhállíígee tú nzhqohíí la'íí tú nk'qozhíí dala' halíí née?

¹² Shik'ííyú, ya' tsj. figs holzéhi, olives náyint'í, dagohíí dasts'aa figs náyint'í née? Áí k'a'at'éeego tú nk'qozhíí hállíígee tú nzhooní doo hállíí da.

¹³ NohwitaHyú hadń goyáágo bil ígózí? Bi'at'e' nt'éehíí be'ánat'ííhí ch'í'nah áyísl'e', igoyá' doo t'aqzhi' yána'iti' dahíí ye'at'ée.

¹⁴ Nohwíjíí yune' nohwíl daagoshch'íí'go dánohwízhá nt'éehíí ádá hádaakt'ííyúgo, la'íí dashízhá itisgo ánsht'eego daanołsiyúgo, doo ádaa da'oldíí da le', doo ách'inqiyyú ách'ine' dayúgo lé'ilchoohi at'ée.

¹⁵ Ídiigo ch'ídznaaní doo yaaká'gé' nke'né' da, dá ni'godszań biká' benagowaahi, dakó ko'at'e'íí bik'ehgo, ch'iidn binant'a' bich'á'gé'hi at'ée.

¹⁶ Dabízhá nt'éehíí ádá há't'íhíí, la'íí dashízhá itisgo ánsht'eego nzíhíí golííígee doo nkego-hen'áá da doleeł, la'íí nchó'go ágot'íhíí dawa begoz'áq.

¹⁷ Áíná' yaaká'gé' igoyá'íí díí k'ehgo at'ée, dážhó nt'ée, bíl nkegohen'áá, dawa bich'í' ch'ízhqó, doo ádíł k'a'ách'ít'ée da, dážhó koł goch'oba', la'íí nt'éeego ánada'ch'ol'íígo, doo í'anigo baa nach'itsikeesgo da, doo koká' zhá gózhóqo da.

¹⁸ Nnee nkegohen'áágo ádaagosińí k'eda'díle'go dávik'ehyú ách'ít'éeéhíí binest'á' goleeł.

4

¹ Hat'íí bighá ílch'í' nadaagonołkaad, la'íí nohwitaHyú ílch'í' hadaashkeed? Nohwiyi' dawahá nchó'íí biká hádaakt'iiníí nohwiyi' ílch'í' na'íziidhíí bighá go'íí.

² Hat'íhíta nchó'íí ch'éh hádaakt'ííhíí bighá nada'oltseed: hat'íhíta naaniyú daabiyéehíí ádá hádaakt'ííná' doo nádaadoh'é' dahíí bighá ílch'í' hadaasholkeed, la'íí ílch'í' nadaagonołkaad: doo daaholkeedgo da'olkaqah dahíí bighá doo nádaadoh'é' da.

³ Dánohwízhá ádá hádaakt'ííhíí biká da'olkaqahíí bighá doo nohwaa hi'né' da. Ágát'éeego da'olkaqahíí doo bik'eh da.

⁴ Nant'í' nakaiyíí k'a'at'éeego ádaanoł't'éhi, ni'godszań biká' ágot'eehíí nohwíl daanzhóyúgo Bik'ehgo'ihí'nań yik'edaanńiíhi ádaanoł't'ee, ya' doo bídaagonołs'í da née? Áík'ehgo dahadń ni'godszań biká' ágot'eehíí zhá bíl nzhooníí Bik'ehgo'ihí'nań yik'ennńiíhi ádílné'.

⁵ Ya' Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí áńiíhíí doo bighani golíí dago gáníí daanołs'í née, Ya' Holy Spirit nohwiyi' golííńí nchó'íí há't'íí née, dawahá ádá há't'íí née? Dah, da'aníi doo ágát'ée da.

⁶ Áíná' Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íí itisgo nohwaa daihiné'. Áí bighá gáníí, Ádaa da'odlííhíí Bik'ehgo'ihí'nań bich'á'zhí' at'ée, áíná' ádaa goch'yolba'íí Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íí bee daayich'oníi.

⁷ Áí bighá Bik'ehgo'ihí'nań baa ádaa deinol't'aah. Ch'iidn nant'an bidah ádaanoł't'ee, áík'ehgo nohwich'á' nádilyeed.

⁸ Bik'ehgo'ihí'nań alhánégo bit'ahgo daanołíí, áík'ehgo bíí aldó' alhánégo nohwit'ahzhí' nílni at'ée. Nchó'go ádaanoł't'eehíí, nohwigan tádaal'gis: nnee biini' nakihíí daanołni, nohwíjíí daanzhóqo go ádaale'.

⁹ Doo nohwíl daagozhqó dago daalkhag, chaał nahisółtaq le': nohwídlloh n'íí daalkhago ánadaaldle', nohwíl gozhóoníí doo nohwíl aníi dago ánadaaldle'.

¹⁰ NohweBik'eh'ń binadzahgee ádaa daagoch'olba', áík'ehgo hadag ádaanohwile'.

¹¹ Shik'ííyú, doo aayanáltihíí ádaado'íígo dénchó'égo laa yádaakt'í da. Hadń bik'isn y'íltahyúgo, dagohíí bik'isn dénchó'égo yaa yahti'yúgo, Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí y'íltah

la'íi dénchọ'ého yaa yalti': Bik'ehgo'ih'i'nań yegos'aanú baa yáńti' lé'eyúgo, begoz'aanú doo yikísk'eh áńt'ee da, áńá' aayalti' ihú nńj.

¹² Begoz'aanú áyílaahú dala'á nńj, da'án aldó' hasdáhíníhú yínel'aa, la'íi da'ílú yíłchiiigo yínel'aa; áńá' hat'íi nńj nńzigo aayanáltihú ádn'íjigo nnee la'ihú baa yáńti'go?

¹³ Sáá'a, nohwí gádaadońhíi, Díj jii dagohí iskaą ákú kii gozńlyú nkáh, akú dala'á no-hwelegodáh, nada'ílni la'íi nohwa nada'iińigo, áik'ehgo bestso nohwá ígowáh, daadońhii:

¹⁴ Ndi iskaą ágonéhi doo bídaagonońs daná' ádaadońhii. Nohwi'ih'i'na' hat'íi át'ée? Áád nahinago dé't'ih hiltsehgé' da'ádihii k'ehgo ádaanołt'ee.

¹⁵ Áńá' gádaadońhii nłt'ée, NohweBik'ehń hat'íjyúgo daahii'naa doleel, áik'ehgo díi ádaahidle', dagohí ái ádaahidle', daadońhii.

¹⁶ Doo ágádaadońhii dayúgo ádaa da'oldlíigo yádaalti': ágát'ée go yá'ti'íi nchọ'íi át'ée.

¹⁷ Dahadń áígee ách'ít'ée hii yígóńs ndi doo ágát'ée dahń nchọ'íi bá hileeh.

5

¹ Sáá'a, ízis da'ok't'iiní, daalchag la'íi daadołwosh, iniigodilńéhíi bee nohwiká' ngowáhíi bighá.

² Bee ízis da'ok't'iiní daanłdzid, la'íi nohwidiyágéhi doolee daayiyaa.

³ Nohwi'odo la'íi béshligai daadichii; ái bidichiihú nohwaa nagolń' doleel, ái kọ' dilt'í' hii k'ehgo nohwit'j' yiyaa doleel. Dawahá lán da'íjiihú iké'yú náhiikaahii bighá ikh'í' nadaa-sohé'.

⁴ Sáá'a, daanohwini' biyi' ihigeshgo nnee nada'iziidí daayóbił n'íi t'aaqzhí' bich'á' daahónok'á'íi nohwich'á' daadilwosh: nnee daahigeshíi daachagii Bik'ehgo'ih'i'nań, nnee doo náhółtagyú biNant'a'íi, yidezts'aa.

⁵ Ni'gosdzán biká' ízis da'ok't'iiní la'íi gonedliiní zhá bee daahinońnaa ni'; ádeenisok'ah, magashi bidinesk'ahgo siideehii k'ehgo, k'adiń na'itseedii biká' ngonyáa.

⁶ Nnee dávik'ehyú át'ée hii zideego bá nadaagoso'aa go daazesolhii; do nohwidag at'ée dago.

⁷ Áik'ehgo shik'íyú, nohweBik'ehń nadázhzhi' biba' nohwil nkedaagohez'aa le'. Sáá'a, k'edileehii ni'gosdzán bich'á'gé' nest'á' lán ilini bił nkegohen'ágo yiba' sidaa, da'ítsé la'íi iké'zhí'go nanágołtaqzhí'.

⁸ Nohwí addó' nohwil nkedaagohez'áa le'; nohwijii nłdzilgo ádaale': nohweBik'ehń nadáhgee ngowáhíi bighá.

⁹ Shik'íyú, doo lida'ok'tah da, doo nohwá ndaago'aah da doleehii bighá; sáá'a, ndaago'a'íi ch'é'itiingee sizii.

¹⁰ Shik'íyú, Bik'ehgo'ih'i'nań binkááyú nada'iziidí nohweBik'ehń bizhi' bee yádaalti' n'íi, biniidaagonłt'ée hii bił nkedaagohez'aa hii nohwil ch'ídaago'aahgo bikísk'eh ádaanołt'ee le'.

¹¹ Sáá'a, nłdzilgo nazii n'íi bił daagozhóónii baa natsidaahiikes. Job holzéhi nłdzilgo sizii n'íi baat'ídaanońs, biniidaagodelzaahii bikédé'go nohweBik'ehń baa nách'ozbaadíi yidaagońs; nohweBik'ehń dázhó aat'íi la'íi bił goch'oba'hi at'ée.

¹² Shik'íyú, díńko bee itisgo ádaanołt'ee le', doo yaaká' bee nohwit'a dahnádaadidońhii da, doo ni'gosdzán bee da, doo la'ihii bee da; áńá', Ha'aa, daadońhii go da'anii ádaadońhii le'; dahyúghii dánko nohwa yá'ti' doleel.

¹³ Nohwihayú la' biniigonłt'ée néé? Áń okqah le'. La' bił gozhó néé? Bik'ehgo'ih'i'nań ya'ahéńzigo ido'aal le'.

¹⁴ Nohwihayú la' nezgai néé? Ínashood yánazini yiká ádaanii le'; ái nohweBik'ehń bizhi'íi binkááyú ik'ah yil yedilńhigo bá da'okqah le'.

¹⁵ Áik'ehgo odlaągo okqahii bee nezgahii nadzih, áik'ehgo nohweBik'ehń hadag áńábidolhii; la'íi nchọ'go adzaa lé'eyúgo, binchọ'íi bá da'izlíne áńádońhii.

¹⁶ Nda'oksihii baa hii nadaagońi', la'íi ikdenáago láda'okqah, áik'ehgo nádaanołhii dilziih. Nnee dávik'ehyú at'ée hii bijii dawa bee okqahgo dázhó bedelńi.

¹⁷ Elías nnee dá nohwí k'a'at'ehi nlii lé'e, áń, Doo nagolhii da le', niigo bijii dawa bee oskaą: áik'ehgo ni'gosdzán biká' dá doo nagolhii táadn legodzaagé' gostán dahiitaa.

¹⁸ Áigé' ná'oskaądgo yaaká'gé' nkegonłt'aa, áik'ehgo ni'gosdzán biká' nest'á' nádaagođłjii.

¹⁹ Shik'íyú, nohwihayú la' da'anii ágot'ee hii yich'á' nyááyúgo, la' t'aaqzhí' yil nnat'áazhyúgo;

²⁰ Díńko yígolhii le', nchọ'go at'íhń bi'at'e' nyihesiigé' dahadń t'aaqzhí' yil nnat'áazhí, áń da'itsaah bich'á'gé' biyi' siziinii hasdábidolteel, áik'ehgo nchọ'íi ląągo yilegodihozil.

THE FIRST GENERAL EPISTLE OF PETER

¹ Shíí Peter, Jesus Christ binal'a'á nshlíni, nnee nanidí daanliigo ilts'á'yú Póntus, Galátia, Cappadócia, Asia, la'íí Bithýnia daagolzeeyú odaagoheles'ihíí bich'í' k'e'eshchii,

² Nohwíí, Bik'ehgo'ihí'nań nohwíTaa dabíntse nohwídaagoksígo hanohwiheznił, la'íí Holy Spirit hadaanohwidezlaago, Jesus Christ bikísk'eh ádaanoht'eego, la'íí bidil bee nohwik'í daidikta' doleelgo hanohwiheznił: Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íí la'íí bits'á'dí' ilch'í'gont'ééhíí dayúwehégo bee nohwá ígohigháh le'.

³ Bik'ehgo'ihí'nań, Jesus Christ nohweBik'ehń biTaa, ba'ihégoší le', áń bilgoch'oba'íí an'odaazliinií bee Jesus Christ daztsaądí' naadiidzaahíí biláhyú áńidégo nádaagosiidlii, áik'ehgo yaaká'yú gozhóónií ndaahóndliihíí doo nohwits'á' bech'í'gowáh dago bika daadéet'íih.

⁴ Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' daanohtwíyée doleeli, doo da'ílií hileeh dahi, doo hichqoh dahi, doo bech'í'gonáh dahi, yaaká'yú nohwá nano'níí,

⁵ Nohwí'odla' golíihíí bighą Bik'ehgo'ihí'nań binawod bee nt'éégo nohwińádéz'íi, hasdáhiikahíí ąął lazaazhi', áí nohwá ilch'í'ılzaago nnágodzaago ch'í'nah ádolnił.

⁶ Áí bighą, k'adií dé't'ihézhí' iltah at'éégo nanohwí'dintaahgo nohwiniidaagont'ée lék'e ndi dážhó nohwil daagozhóq:

⁷ Nanohwí'dintaahíí bee nohwí'odla' nńdzil shíhíí nabi'dintaah; óodo kq' bee bitádil'eel, óodo da'ílií hileeh, áidá' nohwí'odla'íí óodo bitisigo ilíi; áik'ehgo nohwí'odla' nńdzil bigóziyúgo, Jesus Christ nádzáágo nohwa'ihéndziigo, daanohtwidńsigo, la'íí nohwits'á' idindláád doleel.

⁸ Christ doo hwahá daahołtshé da ndi nohwil daanzhóq; k'adií áń doo daah'íi da ndi daahohdlaągo nohwil daagozhóq, nohwil gozhóónií doo hagot'éégo baa na'goni' dago yaaká'yú idindláádii k'a'at'ée:

⁹ Dayúweh nohwí'odla' bee nasoziiyúgo nohwiyi'siziinií hasdakáh.

¹⁰ Áí hasdách'igháhíí bee Bik'ehgo'ihí'nań nohwa ch'oba' doleelí, dabíí binkááyú nada'iziidi n'íi yaa nadaagosni'; áí hasdách'igháhíí yiká na'ódaadikid, la'íí dážhó yidaagolsíih hádaat'íigo nadaayılkaah lék'e:

¹¹ Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi n'íi Christ biSpirit daayigoyılíni dabíntsedá' Christ biniigodilne'íi yaa nagosni', la'íí bikédí'go bits'á' idindláádii áldó' yaa nagosni', áik'ehgo hagot'éégo ágodoniłíi, la'íí da'os'ah ágodoniłíi yiká na'ódaadikid lék'e.

¹² Holy Spirit yaa nagosni' n'íi, doo áí goldohíí biyi' áńagot'íił da doleelgo, áidá' díi goldohíí biyi' ágone' doleelgo Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi n'íi bich'í' ch'í'nah ágolzaa, áik'ehgo k'adií da'ái bee nohwil na'goni', nnee Holy Spirit yaaká'dí' nkenł'a'íi biláhyú yati' baa gozhóni yee nohwich'í' yadaati'íi, da'ái yee nohwil nanádaagolni', áí Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagoliińi yidaagolsíihgo hádaat'íi.

¹³ Áí bighą nohwiini' ladaahle', idaa daagonohdzaą le', Jesus Christ nádzáágo Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íí nohwiyéé doleelí dąngont'izhi' ndaahołi;

¹⁴ Chągháshé da'dits'agíi k'ehgo ádaanoht'ee le', Bik'ehgo'ihí'nań doo hwahá bídaagonolsíih dadá' nchq'í' zhá hádaah'íi n'íi doo dayúweh be'ádaanoht'ee da le':

¹⁵ Áidá' Bik'ehgo'ihí'nań, nohwich'í' áńniidíí, godilziigo at'ééhíí k'ehgo nohwíí áldó' nohwí'at'e'íi dawa bee daagodinolsi le';

¹⁶ Gáníigo bek'e'eshchijihíí bighą, Shíí dilzinihíí nshíi; áik'ehgo nohwíí áldó' daagodinolsi le'.

¹⁷ Bik'ehgo'ihí'nań doo hadíń yik'izhi' at'éégo da, nnee daantíigeeg hagot'éégo ádáat'íidíi yee yándaago'a', áń nohwíTaa daabilđohniigo nádaahohkąąhyú bédaakdzidgo daadinołsi le', ni'gosdzán bika' daagonohłidá':

¹⁸ Díi bídaagonolsi le', doo áńidá' daanohtwítáa n'íi bi'at'e' nohwil ch'idaiz'ąą n'íi doo nt'é da, áidá' áí biyi'dí' nanánohwí'diheznii, Beshłigai la'íí óodo da'ílií hileehi doo bee nanánohwí'diheznii da;

¹⁹ Áidá' Christ bidil lán ílińi bee, áń dibelłi bizhaazhé doo baa dahgoz'áni da, doo hayú baa daats'idilhił dahíi k'a'at'éégo nlii:

²⁰ Áń ni'gosdzán doo hwahá nni't'aa dadá' habi'doltii, áik'ehgo da'iké'yú ngonyáágee nohwá ch'í'nah alzaa,

²¹ Christ biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań daahohdlaą; Christ daztsaądí' Bik'ehgo'ihí'nań naadiidzaago ábíılaa, la'íí bee bits'á' idindláádii baidin'ąą, áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań daahohdlaągo bits'á'dí' nt'ééhíí ndaahołi doleel.

²² Doo daazhógo da, áídá' da'aniigo nohwik'isyú nohwil daanzhógo doleelgo Holy Spirit biláhyú da'anií ágot'eehíí bikísk'eh ádaanoht'eehíí bee nohwiyi'siziinií nzhóqgo ádaahlaa, áík'ehgo nohwijííd' dázhó hł daanojhógo le':

²³ Da'ílií hileehi doo bee áníidégo nádaagosohdlíi da, áídá' doo da'ílií hileeh dahi bee nádaagosohdlíi. Bik'ehgo'ihí'nań biyati' hínáhi la'íí dahazhí' begoldohi bee nádaagosohdlíi.

²⁴ Nnee dawa t'oh k'ehgo ádaat'ee, la'íí nnee zhinéégo izisgo ágot'eehíí ch'íl dénzhonéhíí k'ehgo ádaat'ee. T'ohúí daanilné, la'íí ch'íl dánzhonéhíí n'íí nanihidéh:

²⁵ Áídá' nohweBik'ehń biyati' dahazhí' begoldohi at'éé. Díí yati'íí bee nohwich'í' yáná'itihíí, yati' baa gozhóni at'éé.

2

¹ Da'oh'ni'íí, nadaachch'aahíí, nzhóni ádaadol'iinií, la' bíyééhíí ídáhádaaht'iinií, la'íí nchó'go yádaaht'íí dawa k'ihzhí' ndaagodinoh'aahgo,

² Mé' áníí gozlíni ibe' yidíh daanlíihíí k'ehgo, Bik'ehgo'ihí'nań biyati', ibe' nlt'éhi, bídíh daanojhíí, bee daanokseel doleelhíí bighá:

³ NohweBik'ehń bílgoch'oba'íí ilk'idá' daasolíhgo.

⁴ Áń bich'í' nnohkáh, áń tséé hínaahíí k'ehgo nlií, nnee doo hádaabit'íí da ndi lán ílíigo Bik'ehgo'ihí'nań habíltíi.

⁵ Nohwíí áldó' tséé hínáhi daanojhíihíí k'ehgo kíh godiyini doo hit'íí dahíí nohwee ágolne', okáqah yedaabik'ehíí daadilzini daahleehgo, Bik'ehgo'ihí'nań baa h'niíhíí k'ehba'ihédaanhsígo daahohkáqah, áí Jesus Christ biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bíl dábík'eh.

⁶ Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiinií biyi' gáníí, Isáq, Siongee hágon'áágee tséé dantsé si'aanú nniish'aah, lán ílíigo haktíni, áí tsééhíí Christ nlií: áík'ehgo dahadání boslqáadíí doo hant'é yik'e ídaayándzı da doleel, nií.

⁷ Áí bighá áń daahohdlaaníí nohwich'í' lán ílíí: áídá' doo da'odlqá dahíí bich'í'go tséé kíh ádaagole'íí yó'odaisne'í n'íí hágon'áágee dantsé si'aanú silíi.

⁸ Doo da'odlqá dahíí yséé bighá nach'igeehíí, tséé ts'iztalgo nach'ikaadíí silíi, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' doo daach'idits'ag dahíí bighá nach'iniidéh; díí yee bángon'qáhi ádaach'it'ee.

⁹ Áídá' Bik'ehgo'ihí'nań, godíhíldí' dabíí bits'á'dí' díyat'éégo idindláádzhí' nohwiká ániíidíí, izisgo ye'at'ééhíí ch'í'nah ádaanoksí doleelhíí bighá nohwíí daakinolt'ííhíí hanohwí'diheshílii ádaanoht'ee; nadaant'án okáqah yedaabik'ehíí daanojhíí, nohwinant'a' dala'áhií daanojhíigo daagodinosini, Bik'ehgo'ihí'nań bíyéé daanojhíí:

¹⁰ Lahn doo Bik'ehgo'ihí'nań bíyééhíí daanojhíí da, n'íí k'adíí bíyéé daanojhíí: lahn Bik'ehgo'ihí'nań doo nohwaa ch'oba' da, n'íí k'adíí nohwaa ch'oba'.

¹¹ Shíl daanoahshóni, díí ni'goshdán biká'zhí' nanidí' nakaihíí la'íí dé'ihézhí' kú nakaihíí k'ehgo daanojhíigo, nádaanoahwoshkáqah, nohwits'í bich'í' zhinéégo nchó'í zhá hádaaht'iinií bits'á'zhí' ádaanoht'ee, nohwíí yune' nlt'éhíhíí nchó'íí bich'í' nagonlkaad;

¹² Doo Jews daanlíí dahíí binadzahgee nohwí'at'e' nlt'éégo ádaanoksí: áík'ehgo doo bik'ehyú ánádaaht'íí da, daaniigo nohwída'ltah ndi nlt'éégo ánádaaht'ííhíí daayo'íigo Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihédaanzı doleel, áń baa nyááhíí bijíi.

¹³ NohweBik'ehń bíyéé daanojhíihíí bighá nnee yenagos'aaníí dawa bikísk'eh ádaanoht'ee: izisgo nant'án, áń izisgo at'éhi nliigo daadohts'ag;

¹⁴ Nant'ánchań daanliinií áldó' daadohts'ag, áí doo bik'ehyú ánádaat'íí dahíí bini-idaagodilne'go, la'íí dábík'ehyú ánádaat'ííhíí nlt'éégo ánádaaht'íí daayilniigo izisgo nant'án nohwich'í' yí'aa.

¹⁵ Díí Bik'ehgo'ihí'nań nohwá hát'íí, dábík'ehyú ádaaht'iinií bee nnee doo daagoyáá dahíí, nt'é yaa yádaaht'íí doo yidaagoksí dahíí, doo nt'é daani dago ádaahle':

¹⁶ Jews bich'í' begoz'aaníí doo dayúweh bi'isna' daanojhíí da; da'ágát'éé ndi dawa nohwá bíl ch'í'otáqahíí doo nohwinchó'íí bíl yaa nadaasohtsooz da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań bánada'ohsiidíí daanojhíigo daahinohnaa.

¹⁷ Nnee dawa daadinoksí le'. Odlá' bee nohwik'isyú daanliinií nohwil daanzhógo le'. Bik'ehgo'ihí'nań daadinoksígo bédaakdzid le'. Ízisgo nant'anhíí daadinoksí le'.

¹⁸ Nada'ohsiidíí, nohwinant'a' daanliinií dawa bee daadinoksígo daadohts'ag; daanzhooníí la'íí doo hago ádaat'íí dahíí doo áí zhá da, áídá' hadaashkeehíí áldó' daadohts'ag.

¹⁹ Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee nlt'éégo ách'ídzaago ídégoch'ilziyúgo, áídá' doo nchó'go ách'ídzaa da ndi koniigodilne'go nye'í ch'idits'ago bidag ách'it'ééyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dábík'ehyú ách'it'éé.

²⁰ Nchɔ'go ádaahdzaahí bighá nohwiniigodelzaahí bidag ádaanoht'eeyúgo, ya' áí Bik'ehgo'ihí'nañ bí nzhɔq nee? Dah. Áídá' dábik'ehyú ádaaht'íí ndi nohwiniigodelzaago bidag ádaanoht'eeyúgohíí, áí Bik'ehgo'ihí'nañ bí nzhɔq.

²¹ Ágát'éégo nohwiniidaagont'éehíí bighá Bik'ehgo'ihí'nañ nohwich'í' ánniid: Christ nohwá biniigodelzaa, áík'ehgo shedaanoht'ee le', nohwíhíí:

²² Án doo nchɔ'go adzaa da, nach'aago yá'iti'í doo bizé'dí' diits'ag da:

²³ Án nnee yati' bee daabokáál ndi bíí doo t'áqzhí' yati' yee okáál da: án biniigodelzaa ndi goyéégo nohwich'í' godish'aah doo níi da; ndihíí Bik'ehgo'ihí'nañ dábik'ehgo aayati'ihíí yaa idet'áá lèk'e:

²⁴ Án nohwinchɔ'íí dabíí bits'í ída'áyiidaago tsj'ílma'áhi yiká' daztsáá, néé nohwinchɔ'íí bich'í' dasiitsááqáá' dábik'ehyú ágot'eehíí bich'í' daahin'naa doleelíí bighá: nohwá habi'doltsazíí bighá nohwinchɔ'íí bits'á'zhí' nádaahdzii.

²⁵ Dibehíí ch'a'onalsááhíí k'ehgo ádaanoht'ee ní; k'adíí t'áqzhí' dibehíí Nanyoodihíí baa nánohkai, án Christ nliígo nohwi'yí'siziinií Yínádéz'iinií nlií.

3

¹ Da'ágát'éégo isdzáné daano'híni, nohwiká' daadohts'ag; áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ biy-ati' doo yikisk'eh ádaat'ee dayúgo, doo nt'é daabíldohníi da ndi, nlt'éégo ádaanoht'eehíí bee da'odlqá daaleehgo daahonolbíhí doleek;

² Nt'éégo ánádaaht'íílgo la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ daadinolsígo daayo'íhíí bighá da'odlqá daaleeh.

³ Doo nohwiká'yú zhá ídaadolzhɔq da, daazhógo nel'íhíí bighá doo nohwitsizil íltah at'éégo daashbizh da le', la'íí dawahá óodo ádaaszaahí doo nohwaa dahnaznílgo da, la'íí diyágé lán ílínií doo nohwik'isilaaago da:

⁴ Áídá' nohwíjii yune' nlt'éégo ágot'eehíí bee dénzhonégo ádaahle', nohwíjii yune' isht'edaagodnt'éégo, la'íí dant'éheego be'ádaanoht'eego, áí be'ídaadolzhooníí doo da'íííí daaleeh dahi, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee lán ílíni.

⁵ Da'ágát'éégo doo ánidá' isdzáné daagodnlsinií Bik'ehgo'ihí'nañ yaa da'olhííí ídaadilzhɔq lèk'e, biká' daidits'ago:

⁶ Sarah ágát'éégo Abraham yidits'ag lèk'e, shinant'a' yihniigo: da'osodlqádhíí bighá án bich'eke'yú k'ehgo daasolíí, nlt'éégo ádaanoht'eeyúgo, la'íí doo nt'é bik'e nadaalyiz dayúgo.

⁷ Da'ágát'éégo nnee daano'híni, nohwí'aa baa natsídaahkeesgo bíl daagonohíí, bits'í doo ndzil dahíí bighá daadinolsí. Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí nohwí'ihí'na' nohwá ágolsinií da'ánohla nohwíyéehíí bighá; áík'ehgo da'ohkqáhgee doo nohwich'í' nagont'og da.

⁸ Da'iké'yú goz'aanií, daano'hwigha nohwinatsekees dala'á ádaanołs, laa daach'ohba' le', odlá' bee ík'isyú daano'híígo híl daano'hjɔq le', nohwíjii'í' nohwíl daagoch'oba' le', k'édaanołs le':

⁹ La' doo bik'ehyú ádaano'hwizlaa dayúgo doo iké'déná' ágánádaahdle' da, daano'hwóch'iid lèk'eyúgo doo t'áqzhí' daahóhch'iid da: áídá' gozhóóníí bá hádaaht'íí; díí bighá Bik'ehgo'ihí'nañ nohwich'í' ánniid bídaagonolsí, la'íí áí bee gozhóóníí nohwíyéé doleek.

¹⁰ Hadííí ihí'ná bíl nzhonolí, la'íí nlt'éégo biyolkaal hat'íinií, án doo nchɔ'go yahti' da le', doo lé'íchoo da le':

¹¹ Án nchɔ'íí yits'á'zhí' anne'go nlt'éehíí ye'at'íí le'; ích'í'gont'éehíí yiká hat'íígo ndzilgo yikádéz'íí le'.

¹² NohweBik'ehí nnee dábik'ehyú ádaat'eehíí yik'ídéz'íí, áí bi'okqáhíí yíyést's'áá: áídá' nnee doo bik'ehyú ánádaat'ííí dahíí yits'á'zhí'go dahnot'aal.

¹³ Nt'éégo ádaanoht'eedá', hadííshá' nohwiní'dihíí?

¹⁴ Dánzhɔqgo zhá ágot'eehíí bighá nohwiniidaagont'éé ndi, nohwá gózhɔq doo: nnee nohwik'edaanníhíí doo bédaakdzid da, doo nohwíl nadaagont'og da le';

¹⁵ Áídá' nohweBik'ehí, Bik'ehgo'ihí'nañ nliígo, nohwíjii yune' daadinolsí le': nlt'éehíí nohwádíjhyú goz'aanií nohwíjii biyi' yune' nda'olhííí nnee la' yighá nanohwidííkidíyúgo, hagog'éégo bich'í' hahdzihíí t'ah bíntsé bídaagonolsí le', t'áqdégo la'íí daadinolsígo baa nadaagolmí' le':

¹⁶ Nt'éégo ánádaaht'íílgo ídádaagososíílgo, Christ bíláhyú nohwí'at'e' nlt'éé ndi léda'ííchoogo nchɔ'go ánádaat'ííí daano'hwííhíí ídaa yádaandzj doleek.

¹⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ bik'ehgoyúgo nlt'éégo ánádaaht'ííí ndi nohwiniidaagont'éehíí dábik'eh, áídá' nchɔ'go ánádaaht'ííí zhínéehíí bighá nohwiniidaagont'éeyúgohíí doo nzhɔq da.

¹⁸ Christ dalahndí nohwinchɔ'íí bighá biniigodelzaa, án dábik'ehyú at'éehíí doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí yá biniigodelzaa, Bik'ehgo'ihí'nañ yaa nohwinííhíí bighá, bits'í zhá zesdij, áídá' biyi'sizini doo zesdij da, áí bee naadiidzaa:

¹⁹ Áí bee spirits ha'áshijeedyú nyáágo yich'í yati';

²⁰ Áí spirits-hí doo ánídá' dabízhá daabik'eh ndi Bik'ehgo'ihí'nañ bágoho'aal lèk'e; Noah hínaadá' tsina'eelíí áile'dá' tsina'eelíí biyi' tsebíí hilt'eego zhá hasdákaí, tú biláhyú.

²¹ Áí túhíí tú bee baptize ánohwí'delzaago Jesus Christ daztsáqádí' naadiidzaahíí biláhyú hasdáhiikahíí bee nohwíl ch'í'nah ágolzaa, (baptism doo koká' chiníí nail'eelgo ágolzee da, áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee dávik'ehyú ách'ít'éeego idégoch'ílsigo ágolzee.)

²² Christ yaaká'yú onádzago Bik'ehgo'ihí'nañ bigan dihe'nazhinéego dahsdaa; Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolííní, la'íí yedaabik'ehíí, la'íí spirits binawodíí dawa daabidíts'ago ádaabi'deszaa.

4

¹ Christ bits'í bee nohwá biniigodelzaahíí k'ehgo nohwíí áldó' binatsekeesí k'a'at'éeego nohwinatsekeesíí ádaahle'go nohwíí áldó' bá nohwiniigodilne'go dávik'eh: hadíín bits'í bee biniigodelzaahíí nchọ'íí yits'á' nyáá;

² Áík'ehgo nehena'zhí' kots'í zhínéego nchọ'íí ánádaat'ííhíí doo yaa biini' da, áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ hát'ííníí zhá ánat'íígo yaa biini' doleel.

³ Bik'ehgo'ihí'nañ doo daayokáqah dahíí bíl daanzhọqo ánádaat'ííhíí k'ehgo ánádaahiit'íí n'íí aqł bech'ígoyáá; díínko be'ánádaahiit'íí n'í: nchọ'íí doo bich'í' t'áqzhí' ádaant'ee da ní', nohwits'í zhínéego nchọ'íí zhá hádaahiit'íí ní', nohwíl nádaagodeyis ní', da'iidlqágo daagodnlch'aad ní', da'iidlqágo nohwíl daagonedlíí ní', la'íí da'ílinéhíí daahohiikáqah ní':

⁴ Bíl nchọ'go ánádaat'íí n'íí, k'adíí nchọ'go ánádaat'ííyú doo bíl aanáhkeel dahíí bighá nohwída'iltah:

⁵ Bik'ehgo'ihí'nañ, nnee daahínaahíí hik'e nanezna'íí bílgo ílk'idá' yaa yati'go siziiníí, binááí áí nneehíí ánádaat'íí n'íí dabíí ídaa nadaagoln'í doleel.

⁶ Nnee nanezna' n'íí t'ah daahínaadá' nt'é bighá yati' baa gozhóni bee bich'í' ya'ítí? Yati' baa gozhóni daayodlqágo biyi'siziiníí Bik'ehgo'ihí'nañ yíl daadoleelhíí bighá, dabíntsedá' góyéego bándagost'qá ndi.

⁷ Ágot'eehíí dawa k'ad bengonáh: áí bighá nohwiini' daagolíígo, ídaa daagonohdzaqágo da'ohkáqah le'.

⁸ Díínko itisgo begoz'áni, dázhó híl daanojhọq le': í'íjóníí nohwitah begoz'aqyúgo, la' ní'íksiih ndi nohwíl'íjóníí áí bee bíl ya'istsooz.

⁹ Idenáágo hasta' nahkáh, doo bik'e daashokh'íigo da.

¹⁰ Nnee bána'iziidíí nt'é biyéehíí yá yínádez'íigo yita'íníhíí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí dala'íí daanojíígee nohwaa daizné'íí íltah ádaat'eehíí bee híl ch'odaahnííh.

¹¹ Nnee la' yati'yúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á' dí'íí zhá yee yati' le'; nnee la' ich'oníiyúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ nldzilgo ábítsigo ich'oníí le': Jesus Christ biláhyú Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihégojí doleelgo, áí dázhó ba'ihégojí le', la'íí dawa yebik'eh le', doo ngonel'qá dayú dahazhí'. Doleelgo at'ée.

¹² Shíl daanozhóni, nohwí'odlq' bee bígodzjíhgo nanohwíntaahi nyé'í bee nohwich'í' godeyaayúgo, dilidgo nñihíí k'ehgo, doo nohwíl díyadaagot'ee da le', doo ágonzjíyú bee shich'í' ágodzaa doo daanohsj da le':

¹³ Ndi Christ biniigodelzaagee nohwíí áldó' itah daanojhííhíí bighá nohwíl daagozhóq le'; áík'ehgo áñ bits'á'íidindláadíí ch'í'nah alzaago dázhó nohwíl daagozhóq doleel.

¹⁴ Christ bizhi'híí bighá nchọ'go nohwaa yádaach'ilti'yúgo, nohwá gózhóni at'ée; Bik'ehgo'ihí'nañ biSpirit, bee bits'á'íidindláadíí, nohwiká'zhí' nliíhíí bighá: nchọ'go nohwaa yádaati'íí Bik'ehgo'ihí'nañ nchọ'go yaa yádaati', áidá' nohwich'í' zhínéego Bik'ehgo'ihí'nañ dázhó ba'ihégojí.

¹⁵ Áidá' nohwiniidaagonl't'éyúgohíí, nnee naitseedíí doo daanojhíígo da le', in'íhíí dagohíí nchọ'go at'ííníí, dagohíí doo bidíldoo dahíí nabíntl't'ogíí áldó' doo daanojhíígo da le'.

¹⁶ Áidá' nnee la' Christ yodlqáhíí bighá biniigonl't'éyúgo doo yik'e ídaayándzı da le'; áidá' áí bighá Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ihénzı le'.

¹⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ nnee yándaago'aah doleelíí biká' ngonyáá, bichagháshéhíí dantsé begodigháh: dantsé nohwegodeyaa lèk'eyúgo, nnee Bik'ehgo'ihí'nañ baa nt'éeego na'goni'íí doo yikisk'eh ádaat'ee dahíí hagot'égoshq' bendaagonáh doleel?

¹⁸ Nnee dávik'ehyú ádaat'ehi nyeego hasdákaí lèk'eyúgo, áidá' nnee doo daagodnlsj dahíí la'íí nchọ'go ádaat'ííníí hagoshq' ádaane'?

¹⁹ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ hát'íígo biniidaagonl't'éehíí nzhọqo ánádaat'íígo biyi'siziiníí Bik'ehgo'ihí'nañ yaa daide'aahgo binádaadéz'íí le', áñ dawa áyílaahíí la'íí da'áñíyú at'ehi nlií.

5

¹ Nohwitaahú ínashood yánaziiní daanoñlíni, nohwich'í' yashti', shíí aldó' áí itah nshlíj, Christ biniigodelzaahíí hish'íjgo baa nagoshní', ła'íí íziso at'ééhíí ch'í'nah alne' doleehíí shíí itah nshlíj doleeł; díínko nádaanoñwoshkaḡ:

² Ínashood daanliiníí, Bik'ehgo'ihí'nañ bidibeljíí daanlíjgo bá da'dohné'go binádaadeh'íí, doo bídaanoñwí'dindzo'go da, ndi hádaaht'íjgo; doo bestso bighḡ da, ndi nohwíl daanzhoḡhíí bighḡ ánádaaht'íj;

³ Ínashood Bik'ehgo'ihí'nañ daanliiníí bedaanoñwik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ nohwaa daidez'aaníí doo nant'án ádaadol'íjgo binádaadeh'íí da, ndi nt'éeḡo ádaanoht'eego nohwedaat'ee doleehíí bighḡ.

⁴ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ bidibeljíí Nanyoodíí itisgo at'éhi ch'í'nah silíjgo, yaaká'yú ch'ah hobjíhíí bits'á'idindláádíí, doo da'íííí hileeh dahi, nohwaa dot'aal doleeł.

⁵ Da'ágát'éeḡo áníí nahkaiyehíí, ínashood yánazini daadinoksíjgo daadohts'ag le'. Daanoñwigha ídaa daagoch'iyolba'go daañohts'ago ła'nada'ohsiid le': Bik'ehgo'ihí'nañ nnee ídaa da'odlíhíí yits'á'zhí' áyíłsı, áídá' bíłgoch'oba'íí bee ídaa daagoch'iyolba'íí yich'odaanii.

⁶ Áík'ehgo ídaa daagoch'iyolba'go ádaadinolzíjgo Bik'ehgo'ihí'nañ binawodíí bit'ááhzhí' ádaanoht'ee le', áídí' dabíí há't'íjgee hadag daanoñwidolteeł:

⁷ Nohwich'í' nadaagont'ogíí dawa Bik'ehgo'ihí'nañ baa daidenoh'aah; án zhḡ nohwaa bíł goyéé.

⁸ Ncho'go nohwich'í' na'iziidíí, ch'iidn nant'án, ndóicho áńíjgo k'azhá iyáágo anál'isíí k'ehgo nohwitaahú leehidáhíí bighḡ nohwiini' daagoljí le', ídaa daagonohdzḡḡ:

⁹ Nohwí'odłḡ nkdzilgo án bidag ádaanoht'ee, odlḡ' bee nohwik'íyú ni'gosdzán biká' da'áík'ehgo goyéégo bich'í' nadaagowaa bídaagonoksíjgo.

¹⁰ Bik'ehgo'ihí'nañ, dawa bee nohwaa daach'oba'íí, dahazhí' íziso ágot'éhi goz'áayú Christ Jesus bíláhyú nohwich'í' ánníid, áík'ehgo dé't'ihézhí' nohwiniidaagodilne'íí bikédí'go nt'éeḡo hadaanoñwidile', daanołdzilgo ła'íí nohwinawod goljíjgo doo t'áqzhí' nnádotłish dago ádaanoñwile'.

¹¹ Áń doo ngonel'ḡḡ dayú dahazhí' íziso at'éé le', dahot'éhé yebik'eh le'. Doleełgo at'éé.

¹² Silvánus, nohwik'isn begondlíídíí bígonsini shich'oníjgo shíí da'ayáhágo nohwich'í' k'e'shíłchíí ni', Bik'ehgo'ihí'nañ bíłgoch'oba'íí da'at'ééḡee baa nohwíl nagoshní', nkdzilgo bee nasozíjgo nohwidag yashti'.

¹³ Bábylongee ínashood ha'ánátséhíí, Gozhóḡ, daanoñwíłñii, danohwíí Bik'ehgo'ihí'nañ hanánoñwihesñilhíí k'ehgo bíí aldó' hanádaabides'ñil; ła'íí shiye' Márcus holzéhi aldó', Gozhóḡ nohwíłñii.

¹⁴ Łil daanoñjḡḡgo daagodinoksíjgo daañohts'qs le'. Christ Jesus bíyéé daanoñliiníí ilch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'ḡḡ le'. Doleełgo at'éé.

THE SECOND GENERAL EPISTLE OF PETER

¹ Shíí Simon Peter, Jesus Christ yána'iziidíí lá'íí binal'a'a nshíini, Bik'ehgo'ihí'nañ dábik'ehyú át'éehíí biláhyú hik'e Jesus Christ Hasdánohwitteehíí biláhyú bi'odlq' daa golíiníí bich'í' k'e'eshchíí, áí bi'odlq' hik'e néé nohwi'odlq' ílíni bíl dátelt'ee:

² Bik'ehgo'ihí'nañ lá'íí Jesus Christ nohweBik'ehñ bídaagonolsiníí biláhyú Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí lá'íí bits'á'dí' ílch'í' gontéehíí dayúwehyú bee nohwich'í' ígohigháh le'.

³ Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'idindláádíí hik'e binzhq'íí yich'í' nohwiká ánniidíí bídaagosilzjíd, áí biláhyú dabíí binawodíí bee dabíí bik'ehgo dábik'ehyú daahin'naago bídaanel'áago ádaanohwizlaa:

⁴ Áñ biláhyú ízisgo hik'e íljígo nohwaa hi'né'íí nohwaa det'áq; áí bee ni'godszán biká' nnee ncho'í zhá hádaat'ííhíí bighq' daagolchqo'íí bits'á'zhí' hasdádohkah, lá'íí Bik'ehgo'ihí'nañ ye'at'éehíí k'ehgo be'ádaanoht'ee doleel.

⁵ Áík'ehgo dázho dahdaanołdohgo dawa bee nohwi'odlq', nlt'éégo ihí'naahíí bílgo da'ílké' nndaahní; nlt'éégo ihí'naad'í nohwil'ígoziníí áldó';

⁶ Lá'íí nohwil'ígozdí' ídaa gonohdzaaníí áldó'; ídaagonohdzaqdí' nohwíni' k'eh ádaanołsiníí áldó'; lá'íí nohwíni' k'eh ádaanołsídí' Bik'ehgo'ihí'nañ bikisk'eh ádaanoht'eehíí áldó';

⁷ Lá'íí Bik'ehgo'ihí'nañ bikisk'eh ádaanoht'eedí' k'eh k'ehgo laadaach'ohba'íí áldó'; lá'íí k'eh k'ehgo laadaach'ohba'dí' nohwil'íjóóníí bílgo.

⁸ Áí dawa nohwiyi' begoz'áago dayúweh nohwiyi' nolseełyúgo, nohweBik'ehñ bídaagonolsiníí bee doo da'íliné daahinohnaa dago nest'á' ch'il yiká' nant'íhíí k'ehgo nlt'éégo ánadaaht'ííhíí daanoł'íí doleel.

⁹ Áídá' hadín díf ye'adíhíí bínáá ágodíhíí k'ehgo at'éé, doo anahyú go'íí da, lah bincho'íí bá k'é'ol'eel n'íí yaa yiznah.

¹⁰ Áí bighq' nko, shik'íyú, nohwiká ánniidgo hanohwezñilíí nlt'éégo ádaanoht'eehíí bee ch'í'nah ádaanołsigo dahdaanołdoh; díf dawa be'ádaanoht'eeyúgo doo nahkaad at'éé da:

¹¹ Áík'ehgo Jesus Christ nohweBik'ehñ, Hasdánohwíñilíí bilatt'áhgee goz'aaníí dahazh'í nohwich'í' bíl ch'í' dotjíl.

¹² Áík'ehgo díf dawa ílk'idá' bídaagonolsí ndi, lá'íí da'ániigo nohwil' ch'ídaagost'ááníí bee nadaasozjíd ndi dayúweh bínáadaadołhíí hásh't'íí.

¹³ T'ah hínshnaadá' díf bínáadaałhííhgo ádaanołwíñshíí shíl dábik'eh;

¹⁴ K'adégo dastsaałgo bígonsíhíí bighq', Jesus Christ nohweBik'ehñ shíl ch'í'nah ágolaahíí k'ehgo.

¹⁵ Lá'íí nohwits'á' dasiitsááhíí bikédí'go díf dawa dábik'ehñ bínáadaałhíí doleel'íhíí bighq' ádaanołwíłdshíí.

¹⁶ Jesus Christ nohweBik'ehñ binawodíí lá'íí nádaahíí baa nohwil' nadaagosilñi'dá', doo nach'áhágo na'goni'íí baa nadaagohíilñi' da, áídá' Jesus bits'á'idindláádíí danéé nohwiñáá bee daahit'ííhíí baa nadaagohíilñi'.

¹⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa bits'á'dí' dílzini' lá'íí anáyet'iiníí bee Jesus haidiinlaa, yaaká'dí' idindláádíí bits'á'dí' lá' hadzii'go gánñiid, Díínko shíYe' shíl nzhóni, áñ baa shíl gozhq'.

¹⁸ Díf yaaká'dí' ánniidíí daadihiits'ag, dził dílzini biká' áñ bíl nahiikaidá'.

¹⁹ Áí bee Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yádaakt'íí ádaanii n'íí da'ániigo nohwich'í' alzaa; áí yatí'í kq' godíhíí yune' dílti'hiik'ehgo at'éehíí nzhógo baa natsídaahkeesgo nlt'éé, ya'ái k'azhá hagházhí', lá'íí ts'íłsqosécho hagházhí', áík'ehgo daanołwíjii' yune' be'idindláád doleel:

²⁰ Ntsé díf nohwil' ídaagozj' le', Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiníí biyi'dí' yunáásyú ádaagone'íí baa na'gozñi' n'íí doo lá' nnee dabízhq' binatsekeesíí bee ch'í'nah áile' at'éé da.

²¹ Doo áníidá' Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yádaakt'í' n'íí doo dabíí hádaat'íyú yádaakt'í' da: áídá' nnee hadaabi'deszaahíí Bik'ehgo'ihí'nañ yánada'iziidi, Holy Spirit yá daabiyilti'go yádaakt'í' ni'.

2

¹ Áídá' nnee bitahyú Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidíí ádaadil'íjgo nakai ni', da'ágát'éégo nnee Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' yaa ích'ídaago'aah ádaadil'íjgo nohwitahyú nakai doleel, ích'ígót'aahíí nnee da'ílií dadesñilíí léda'íłchoogo nohwil' ch'ídaago'aahgo nakai doleel, áí nohweBik'ehñ bidíhíí bee nadaabihesñii ndi áñ doo bídaagonłzj' da daayilñii doleel, áík'ehgo biká' ngonyáágee dabíí dagoshch'í' da'ílií daaleehíí yee ách'í' daagodit'aah doleel.

² Áík'ehgo nchọ'go ánádaat'íjǐhí nnee lą́ągo yíkisk'eh daahikáh doleeh; dénchọ'go ágádaat'eehí bighą da'anii ágot'ee zhínéehí nchọ'go yaa yádaakti' doleeh.

³ Dawahá dayúwehégo ídáhádaat'jigo nach'aago yati'íi bee nohwee hádaadzil daaleeh doleeh: áí doo ánídá' góyéégo bá ndaagost'ąą n'íi t'ah ílǐ, la'íi bíl ch'ígodeehíi biba' t'ah bą́goz'ąą.

⁴ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolínii nchọ'go ádaadzaa n'íi biniidaagodilne'íi doo t'ąązhí' yotą' da, áídá' ch'iidn biko' dilti' yuyaa obi'dolkaad lék'e, chagotheel dą́zhọ́ díhíłgo oda't'án yuyaa bésh hishbizhíi bee bídaast'ọ́ogo igoziso baa yá'ti'zhí' ákúyaa biba' ish'teni'nil;

⁵ Doo ánídá' ni'gosdzán biká'gee nnee biniidaagodilne'íi Bik'ehgo'ihí'nań doo t'ąązhí' yotą' da, ndi ni'gosdzán biká'gee doo daagodnǐs dahii bíl tú idesjoolgo áyíłaadá' Noah, dávik'ehyú ágot'eehíi yaa yakti'ihí bíłgo tsebii hilt'eego hasdáyíłnǐl lék'e;

⁶ La'íi Bik'ehgo'ihí'nań kǐh goznǐl, Sódóm la'íi Gomórrah daaholzéhi, da'íłii daaleehgo yilch'igonyíi, ilch'ii zhá silǐjzhí', áík'ehgo yunáásyú nnee Bik'ehgo'ihí'nań doo daagodnǐs da doleehíi áí kǐh goznǐłiı́i hagot'eehí bich'í' daagodigháhíi bee bíl ídaagozǐ;

⁷ Áídá' Lot, nnee dávik'ehyú át'ehi, hasdáyíłtǐi, án nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahii dą́zhọ́ nchọ'go bi'at'e'íi yaa nant'og lék'e:

⁸ (Lot, dávik'ehyú át'ehi, áí nnee yitahyú gólǐídá', begoz'aanii doo yíkisk'eh ádaat'ee dahii yo'jigo la'íi yidits'ago, bits'ą'dí' bijii dą́zhọ́ bíl na'dini' dawa jii.)

⁹ Áík'ehgo nohweBik'ehń nnee Bik'ehgo'ihí'nań yíkisk'eh ádaat'eehíi nabidintaahyúgo, hagot'éeego binkááyú ch'éyíníłhíi yígółsǐ, áídá' nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahii Bik'ehgo'ihí'nań nnee yándaago'aahii bijjizhí' biba' ádaayıłsigo yígółsǐ, biniidaagodilne' doleehgo:

¹⁰ Nnee bits'í nchọ'go hádaat'iinii yíkisk'eh daahinaahii, la'íi binadaant'a'íi doo daidits'ag dahii, Bik'ehgo'ihí'nań hagot'éeego itisgo yiniidaagodile'go yígółsǐ. Áí ídaa da'odłigo ádaat'ii, la'íi dabízhá daabik'eh, yaaká'yú daagolínii daach'idnǐsini doo biini' daahą́h dago nchọ'go yaa yádaakti'.

¹¹ Áídá' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíni, binawodii hik'e binldzilii itisgo ádaat'ehi, doo la' da'okáągo nohweBik'ehń binadzahgee baa dahdaago'aah da.

¹² Ndi áí nneehii dzilká'yú gólíini k'a'ádaat'ee; áí dzilká'yú gólíini doo natsídaakees da, dabínik'eh ánádaat'jǐhí zhá ye'ádaat'ee, bíl nda'dideelgo natseedhii bighą daagozłj: áí nneehii doo yídaagołsǐ dahii dénchọ'go yaa yádaakti'; áí dabii nchọ'go ánádaat'jǐhíi bighą da'íłii daaleeh doleeh;

¹³ Doo bik'ehyú ádaat'ee dahii bighą biniidaagonk'éeehii bich'í' nadaahi'niil, got'jigo daagodnǐch'aadii gonedłj daanzǐ. Da'ikchọ́híi la'íi bik'e ídaa yágosini daanłj, bíl da'ohsą́gee nohwich'í' nadaach'aahii yee ídaa da'odłj;

¹⁴ Nant'í' na'idahii zhá hadaadéz'jǐ, nchọ'go ánádaat'jǐhíi doo ádaıłsǐh da; biini' doo daanldzil dahii k'izé'daidihinił: dawahá hádaat'iniı́i ladaile'go dą́zhọ́ yídaagołsǐ; bíl ch'ídaagodeehgo bá ha'odzihi ádaat'ee:

¹⁵ Nt'éeego ágot'eehii bits'ą'zhí' dahdikaigo ch'a'okai; Bálaam, Bósor biye', anát'jǐhíi k'ehgo yíkisk'eh ánádaat'jǐ, án doo bik'ehyú adzaa dahii bighą bich'í' nahi'niil bíl nzhọ́ léké;

¹⁶ Áídá' nchọ'go anát'jǐhíi bighą ndzilgo bich'í' ha'odzi: túlgayé doo yakti' da n'íi nnee bizhiihíi bee bich'í' hadziigo Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidin'íi doo goyą́ą dayú ane' n'íi áisjǐd.

¹⁷ Áí nnee Bik'ehgo'ihí'nań biyati' ilch'ídaago'aahgo ádaadil'ini, leyí'dí' tú hadaazłj n'íigege tú áđihí k'ehgo ádaat'ee, yaak'os bíl nadaagoyolhii k'ehgo ádaat'ee; áí aad nahinagii k'ehgo godilhíi báđjhyú dahazhí' bą́goz'ąą.

¹⁸ Ídaa da'odłigo yati' nchaahii yee yádaakti'go nnee nda'ıksiihgo daahinaahii bitahdí' dánane yits'ą'h eskaihi k'izébidihinił, bits'í nchọ'íi zhá hádaat'jigo, la'íi nchọ'íi doo yich'í' t'ąązhí' ádaat'ee dago k'izébidihinił.

¹⁹ Dawa bee nohwich'í' bíl ch'ída ntǐh daabilniı́i ndi dabii nchọ'íi bi'isna' daanłjídá' ádaanii: hant'é nnee bidag hagháhíi, da'ái bi'isna' hileeh.

²⁰ Jesus Christ nohweBik'ehń, Hasdánohwiiniłi, yídaagołsiniı́i bee ni'gosdzán biká'gee nchọ'go ágot'eehii bits'ą'dí' haheskaihi bikédí'go, da'ái nchọ'íi bee ák'ınanáda'ist'ọ́ogo, áí bitis nádaasłjiiyúgo, ntsédá' ádaat'ee n'íi bitisgo nchọ'go ádaat'eego nádaadleeh.

²¹ Dávik'ehyú ágot'eehii doo yídaagołsǐ dago zhineehii doo bá nt'ée da, ndi yídaagołsı́đđi bikédí'go dilzłhgo bengot'aanii baa daadest'ąą n'íi yits'ą'zhí' ádaasdaa zhínéehii itisgo doo bá nt'ée da.

²² Da'anii goyą́ągo yati'íi gáníhíi k'ehgo ádaat'ee, Góse dabii bikwih n'íi yaa nadáhgo néıdaą; la'íi góchi táną́sizihi gosht'ish yiyi' nanáhasghal, niı́.

3

¹ Díí nakidn nohwich'í k'ená'ishchíi, shíł daanohshóni; díí naltsoos da'ála biyi'dí ilk'idá' bídaagonolsí n'íi nohwił ch'í'nah ánáshdle' ' bínádaańhiigo nht'éeego baa natsídaahkees doleelgo:

² Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi daagodńsini yunáásyú ádaagone'ihí yaa nadaagolńi' n'íi bínádaańhiih doleelgo, la'íi nohweBik'ehń Hasdánohwińińi' binal'a'á daandlińi' nohwinkááyú yegos'aaníi akdó' bínádaańhiih do leelgo nohwich'í' k'ená'ishchíi:

³ Díí ntsé bídaagonolsí le', iké'yú yolkáayú okqah yaa daadlohíi dabíi nch'ogo hádaat'íiníi ye'at'éeego nadaakai doo,

⁴ Ái gádaańi doo, Da'os'ah laq Jesus nadáhíi begoz'aq? Doo ánídá' daanohwítáa n'íi nanezna'dí' godezt'ígo dawahá alzaadá' ágot'ee n'íi k'ehgo t'ahágot'ee, daaníi doleel.

⁵ Díńko doo yínádaańhiih hádaat'íi da, doo ánídá' yáa Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bee alzaago golíi ni', ni'gosdzán aldó', ái tú bits'á'dí' gólíi, la'íi tú bee alzaa:

⁶ La'íi ái túhíi bee ni'gosdzán n'íi tú bíł idezjoolgo, ni'gosdzán biká' dawahá ásdjíd:

⁷ Da'ái Bik'ehgo'ihí'nań biyati'íi bee yáa la'íi ni'gosdzán bílgo díi jji t'ah golíińhi didld doleelgo biba' goz'aq, Bik'ehgo'ihí'nań nnee yándaago'aahíi bijíi'zhí', la'íi nnee Bik'ehgo'ihí'nań doo yikísk'eh ádaat'ee dahíi da'ílii daaleehzhí' biba' goz'aq.

⁸ Díi dala'á baa yonah hela', shíł daanohshóni, nohweBik'ehń dala'á jji, doo náhóltag dayú legodzaahíi k'ehgo yaa natsekees, la'íi doo náhóltag dayú legodzaahíi, dala'á jji k'ehgo yaa natsekees.

⁹ Nnee la' nohweBik'ehń yengon'ááníi doo laile' da daanzí ndi da'aniigo laile'; nzaadyú nohwá goho'aal, doo hadíi da'ílii hileeh hat'íi da, áidá' nnee dawa bincho'íi yits'á'zhí' ádaane'go hat'íi.

¹⁰ In'íhíi t'é'yú nadáhíi k'ehgo nohweBik'ehń ngon'áq'ahíi bijíi biká' ngonyáágo, yáa yat'éeego áhíłts'ago bech'ígonáh, la'íi dawa be'alzaahíi kq' dážhó sidogi bits'á'ńdoogo hiyíh, ni'gosdzán la'íi biká'gee nnee ádaizlaahíi dawa aldó' nnádik'áh.

¹¹ Díi dawa da'áizhí' ádjíhíi bighá, nnee hago'at'ehi daanohjíi doleelgo baa natsídaahkees, daagodinolsigo, la'íi Bik'ehgo'ihí'nań bikísk'eh ádaanoht'eeo,

¹² Bik'ehgo'ihí'nań ngon'áq'íi bijíi ndaahohlíigo la'íi bikádaadeh'íigo, ái bijíi biká' ngonyáágo yáa ditláadgo, hiyíhgo edjíh, la'íi yáa hik'e ni'gosdzán be'alzaahíi kq' dážhó sidoogo bits'á'ńdoogo hiyíh.

¹³ Áidá' néehíi, nohwá ngon'ááníi bik'ehgo yáa ánídéhí la'íi ni'gosdzán ánídéhí bikádaadéet'íi, ái biyi' dávik'ehyú ágot'eehíi zhá begoz'aq doleel.

¹⁴ Ái bighá, shíł daanohshóni, ágát'éeehíi bikádaadeh'íigo, dahdaanołdohgo nkegohen'ááníi be'ádaanoht'eeo, doo hayú nohwaa daats'idíhíł dago, la'íi doo nohwaa dahgoz'aq dago nohweBik'ehń daanohwidołtséel.

¹⁵ La'íi nohweBik'ehń dayúweh kágoho'aahíi bighá hasdách'igháhíi ká ch'í'otaq daanohsigo nht'ée; Paul, nohwik'isn nohwił daanzhóni, akdó' bigoyaq' baa det'aqahíi bik'ehgo, da'áik'ehgo nohwich'í' k'eda'ashchíi.

¹⁶ Binaltsoosíi dawa biyi' díi yaa nagolńi'; ái biyi' la' nyeehi ye'aníhíi doo bígózí da; ái yati'íi nnee doo bíł ídaagozı dahíi, bi'odla' doo nłdzil dahíi, nádaayogisgo; la' Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'eda'ashchíińi akdó' ágádaayí'íi, ágádaat'íińi bee dabíi ídił ch'í'idaagodéeh.

¹⁷ Ái bighá nohwíi, shíł daanohshóni, dabíntse díi bídaagosolsíidhíi bighá ídaa daagonohdzaq, doo ídaa daagonohdzaq dayúgo, dńko nnee daancho'íi nda'ísihíi bee da'aníi ágot'eehíi yits'á'zhí' ádaanohwile', áidí' nłdzilgo nasozíi n'íidí' nadohkahi at'ée.

¹⁸ Áidá' Jesus Christ nohweBik'ehń, Hasdánohwińińi', dayúweh bídaagonolsigo bíłgoch'oba'íi binkááyú daanołseel le'. K'adíi la'íi dahazhí' án ba'ihégoš le'. Doleelgo at'ée.

THE FIRST GENERAL EPISTLE OF JOHN

¹ Dantsé godeyaadá' n'líni, áń daadesiits'aaní, nohwińáá bee daahiit'iiní, daahihíilt-saaní, nohwigan bee nabik'ídaaden'niihí, áń Yati' be'ihí'ńáhi, Christ n'lii;

² (Ihi'naahí ch'í'nah alzaa, áń daahihíiltsaa, baa nadaagohiilni', ihi'naa doo ngonel'aa dahí, nohwiTaa yíl n'líni, nohwich'í' ch'í'nah alzaahí nohwił baa nadaagohiilni';)

³ Daahihíiltsaaní la'í daadesiits'aaní nohwił baa nadaagohiilni', nohwił áldó' nohwił híl daanjoo doleełhí bigha: nohwiTaa la'í biYe', Jesus Christ, bił da'anii híl daandlii.

⁴ Dázhó nohwił daagozhóq doleełhí bigha díi nohwich'í' baa k'eda'ilchii.

⁵ Díinko Christ bits'á dí' daadesiits'aa, áik'ehgo nohwił nadaagohiilni', gádaanoihw'niigo, Bik'ehgo'ihí'nań idindláadí n'lii, godihíli dízhó doo la' biyi' goljí da.

⁶ Godihíli biyi' nahiikaidá', bił híl daandlii daan'niiyúgo léda'ilchoo, da'anii ágot'eehú doo bikisk'eh ádaant'ee da:

⁷ Áidá' Bik'ehgo'ihí'nań idindláadí yiyi' n'liihí k'ehgo néé áldó' idindláadí biyi' nahi-ikayúgo, híl daanjoo, áik'ehgo biYe' Jesus Christ bidilí nohwinchó'íi dawa nohwa yidikqoh.

⁸ Nohwinchó'íi da'áđih daan'niiyúgo, ích'í' nadaahiich'aa, áik'ehgo da'anii ágot'eehí nohwiyi' da'áđih.

⁹ Nohwinchó'íi baa nanádaagohiilni'yúgo, Bik'ehgo'ihí'nań nohwinchó'híi bigha nohwa nágođe'aah, áń da'áníyú át'ée, dávik'ehyú át'ée, áik'ehgo doo bik'ehyú ádaasiidzaa dahí dawa nohwa nai'ee.

¹⁰ Doo hak'i nchó'go ádaahidzaa da daan'niiyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań lé'íchóhi n'liigo ádaahidle', áik'ehgo biyati'íi doo nohwiyi' goljí da.

2

¹ Shichagháshé, díi nohwich'í' k'e'eshchii, doo hak'i nchó'go ádaah'íi da doleełhí bigha. Ndi dahadíń nchó'go adzaayúgo, nohwiTaa yich'í' nohwa yati'íi goljí, Jesus Christ, dávik'ehyú át'ehi:

² Áń nohwinchó'híi bigha bidilí idezjoolíi yee na'aznilhi n'lii: doo danée zhá da, ni'godzán dágoz'aa nt'éego biká' n'nee binchó'íi áldó' bá.

³ Christ yengon'áaní bikisk'eh ádaant'ee'yúgo zhá áń bídaagonzihíi bee nohwił ídaagozi.

⁴ Dahadíń, Shíi áń bígonsi, niidá' áń yengon'áaní doo bikisk'eh át'ée dahí, lé'íchóhi n'lii, da'anii ágot'eehí doo biyi' goljí da.

⁵ Áidá' dahadíń Bik'ehgo'ihí'nań biyati' yikisk'eh át'ée híl nzhooníi dayúweh n'dzil hileehí bigha lalzaa: díi bee da'anii biyi' daandliigo nohwił ídaagozi.

⁶ Dahadíń, Christ biyi' nshlí, niihí, higaal' n'í k'ehgo higaal'go dávik'eh.

⁷ Shik'íiyú, begoz'aaní doo ánídehi bee nohwich'í' k'e'eshchii da, áidá' begoz'aaní doo ánídá'hi, doo ánídá' bídaagonksini. Doo ánídá'hi begoz'aaní, yati' baa gozhóni dantsé daadesots'aa dí' godezt'igo daadohts'agi át'ée.

⁸ Áidá' godihíli bech'igonyáadá' da'anii idindláadí k'adíi be'idindláadhí bigha begoz'aaní ánídehi át'ée, Christ biláhyú da'anii, nohwił áldó' nohwich'í' da'anii: ái begoz'aaní bee nohwich'í' k'ená'ishchii.

⁹ Dahadíń, Idindláadí biyi' nashaa, niidá' bik'isn yik'enniihyúgo, áń t'ah godihíli yiyi' nagháhi át'ée.

¹⁰ Dahadíń bik'isn bił nzhooníi, idindláadí yiyi' goljí, áik'ehgo bigha nach'igeehí da'áđih.

¹¹ Áidá' bik'isn yik'enniihí godihíli yiyi' goljí, godihíli yiyi' nagháhi át'ée, hayú deya shíhí doo yígósi da, godihíli bináa áyisdiidhí bigha.

¹² Shichagháshé, Christ bizhi'íi biláhyú nohwinchó'híi bigha nohwa nádaagost'aa híi bigha nohwich'í' k'e'eshchii.

¹³ N'nee báyan' daanołhíni, Bik'ehgo'ihí'nań, dantsé godezt'igo golíni, bídaagonksihíi bigha nohwich'í' k'e'eshchii. N'nee áni nahkaihi, nchó'i n'liih' bitis daasolijhíi bigha nohwich'í' k'e'eshchii. Chagháshé daanołhíni, nohwiTaa bídaagonksihíi bigha nohwich'í' k'e'eshchii.

¹⁴ N'nee báyan' daanołhíni, dantsé godeyaadí' godezt'igo golíni bídaagonksihíi bigha nohwich'í' k'eshichíi ni'. N'nee áni nahkaihi, nadaanołwodíi, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' nohwiyi' goljíhí, la'í nchó'i n'liih' bitis daasolijhíi bigha nohwich'í' k'eshichíi ni'.

¹⁵ Ni'godzán biká' ágot'eehí, dagohí ni'godzán biká' nandeehí doo nohwił daanzhóo da le'. Dahadíń ni'godzán biká' ágot'eehí bił nzhóoyúgo, nohwiTaa bił'ijóni doo biyi' goljí da.

¹⁶ Ni'goszán biká' be'ágot'eehíi dawa, kots'í nchq'i hat'íiníi, konáa bee nts'i'íksihíi, kóhi'na' be'ida'ch'odlíihíi, díi dawa doo nohwíTaa bits'á'dí' da, ni'goszán bits'á'dí'hi ádaat'ee.

¹⁷ Ni'goszán la'íi nchq'go hách'it'íiníi bech'ígowáh: áidá' hadín Bik'ehgo'ihí'nañ dahát'íyúy ánát'íihí dahazhí' golíi.

¹⁸ Shichagháshé, nnágodzaahíi biká' ngonyáa: Christ yich'í' nagonkaadíi hináh doleelíi ba'ikodaanohsj; ik'idá' Christ yich'í' nadaagonkaadíi láágo neheskai; áí bee nnágodzaahíi biká' ngonyáa bídaagonlj.

¹⁹ Áí nohwits'á' dahiskai ni', áí doo bíl daandlj dahíi bigha nohwits'á' dahiskai; bíl daandlj lék'eyúgo, t'ah bíl nahíikai doo ni': áidá' nohwits'á' oheskai, áí bee bígózj, doo bíl daandlj dago.

²⁰ Áidá' nohwíi Holy Spirit nohwiyi' golíi, áik'ehgo dawa nohwíi ídaagoj.

²¹ Da'aníi ágot'eehíi doo bídaagonolj dahíi bigha nohwich'í' k'e'eshchíi da, áidá' bídaagonolshíi bigha, la'íi lé'ichoohíi doo la' da'aníi ágot'eehíi bits'á'dí' dago bídaagonolj.

²² Hadín lé'ílchóhi nlij? Jesus doo Christ nlij da, níihíi, án lé'ílchóhi nlij. Bik'ehgo'ihí'nañ doo nohwíTaa at'éé da, níihíi la'íi, Christ doo Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' at'éé da, níihíi Christ bich'í' nagonkaadíi nlini at'éé.

²³ Hadín, Christ doo Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' at'éé da, níihíi Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíTaa doo yígósj da: áidá' hadín, Christ Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' at'éé, níihíi Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíTaa aldó' yígósj.

²⁴ Yati' baa gozhóni dantsé daadesots'áadi' godezt'ígo daadesots'aaníi dayúweh nohwiyi' golíi le'. Ágádaah'tíyúgo Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíTaa la'íi biYe' da'á' bíl daanohljíi doleel.

²⁵ Ihí'naa doo ngonel'áa dahíi yaaká'yú bee daahinohnaa doleel, nohwíkníidgo nohwá ngon'áa.

²⁶ Dahadín k'ízénohwidilteeh hádaat'íiníi díi baa nohwich'í' k'eshíkhíi ni'.

²⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ Holy Spirit nohwiká'zhí' áyíílaa, t'ah nohwiyi' golíi, doo hadín nohwíi ch'ídaago'aah da ndi nzhqo: da'án dawa nohwíi ch'ígó'aah, án da'aníi, doo lé'gochoo da, dánohwíi ch'ígon'ááhíi k'ehgo Christ biyi' daanohljíi le'.

²⁸ Shichagháshé, án biyi' daanohljíi; áik'ehgo án hiltshéhi bíjji doo bédaahildzid dago nasiidzji doleel, nyáágee doo bináái ídaa yádaandzj dago.

²⁹ Bik'ehgo'ihí'nañ dávik'ehyú at'éégo bídaagonoljyúgo, nnee daantíjgee da'áígee ánádaat'íihíi Bik'ehgo'ihí'nañ bichagháshé ádaat'eego bídaagonolj.

3

¹ Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíTaa ntsoláa bíl daanjoo, bichagháshé daanohwíi'niigo: ni'goszán biká' nnee doo bídaagolj dahíi bigha néé aldó' doo nohwídaagolj da.

² Shíi daanohshóni, k'adíi Bik'ehgo'ihí'nañ bichagháshé daandlj, hago ádaant'ee doleelíi doo whahá bígozjij da: ndi díi bídaagonlj, án hiltshéhi bíjji án ga'ádaant'ee doleel; da'át'éehíi k'ehgo daadidiiltséh doleelíi bigha.

³ Nnee daantíjgee áik'ehgo Jesus yich'í' biini' tédaat'íyúgo, Jesus dázhq nzhqohíi k'ehgo nzhqogo ádilzj.

⁴ Dahadín doo bik'ehyú at'éé dahíi, Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníi aldó' doo yee ílsl da: doo bik'ehyú ágot'ee dahíi Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníi doo be'ch'ílsj dahíi at'éé.

⁵ Díinko bídaagonolj, Jesus nohwinchq'íi yó'oyidi'aahgo nyáa; la'íi nchq'íi doo la' ye'at'éé da.

⁶ Dahadín án biyi' nliníi doo nchq'go at'íi da: la'íi dahadín nchq'go at'íiníi doo hak'í biltsáa da, doo bígósj da.

⁷ Shichagháshé, hadín nohwich'í' naoch'aa hela': dahadín da'áígee ánát'íihíi dávik'ehyú at'éé, Bik'ehgo'ihí'nañ dávik'ehyú at'éehíi k'ehgo.

⁸ Dahadín nchq'go ánát'íihíi ch'íidn nant'án bits'á'dí'hi at'éé; ch'íidn nant'án godeyaadí' godezt'ígo nchq'go at'íi. Ch'íidn nant'án ánát'íihíi ídóldíihíi bigha Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' nyáa.

⁹ Dahadín Bik'ehgo'ihí'nañ bizhaazhé nliníi doo nchq'go at'íi da; Bik'ehgo'ihí'nañ ye'at'éhi biyi' nlijhíi bigha: doo hago'at'éégo nchq'go at'íi da, Bik'ehgo'ihí'nañ bizhaazhé nlijhíi bigha.

¹⁰ Díi Bik'ehgo'ihí'nañ bichagháshé dagohíi ch'íidn nant'án bichagháshé bee bígózj doleel: dahadín doo dávik'ehyú at'éé dahíi, la'íi doo bik'ísn bíl nzhqo dahíi doo Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'hi at'éé da.

¹¹ Díi na'goní'íi yati' baa gozhóni dantsé daadesots'áadi' godezt'ígo daadesots'áahíi at'éé, daanohwígha kíl daanjoo go dávik'eh.

¹² Doo Cain k'ehgo ádaant'ee da, ncho'í nliíhí yits'á'dí' nliigo bik'isn náizesdij. Nt'é bighá yizes-híí? Dabíí bi'at'e' ncho'dá' bik'isn dávik'ehyú át'éehíí bighá.

¹³ Shik'íyú, ni'godsán biká' nnee nohwik'edaanníhyúgo, doo nohwil díyadaagot'ee da le'.

¹⁴ Nohwik'isyú nohwil daanzhóohí bighá da'itsaah bits'á'dí' ihí'naazhí' daasiikaihí bidaagonlji. Dahadín doo bik'isn bíl' nzhóo dahíí, da'itsaahí yiyi' goljí.

¹⁵ Dahadín bik'isn yik'enníhí ik'idá' nnee yizes-hííhí k'ehgo at'éhi at'éé: dahadín nnee yizes-hííhí 'ihí'naa doo ngonel'áq dahíí doo yee hínaa dago bidaagonlji.

¹⁶ Jesus bi'ihí'na' nohwá nyinné'íí bee Bik'ehgo'ihí'nañ bíl'ijóóníí bidaagonlji: áik'ehgo néé addó' nohwí'ihí'na' nohwik'isyú bá ndaan'né' dávik'eh.

¹⁷ Dahadín ni'godsán biká' be'ihí'naahíí dawa yigoyííídá', bik'isn tét'iyéégo yígótsi ndi doo yaa ch'oba' dayúgo, hagog'éégo Bik'ehgo'ihí'nañ bíl'ijóóníí bijíí biyi' goljí?

¹⁸ Áidá' shichagháshé, da'aniigo híl' daanjóogo ílch'odaahí'nii le', doo daazhógo ádaan'niigo da, doo daazhógo baa nadaagohílni' da.

¹⁹ Díí bee da'anií ágót'eehíí bits'á'dí' daandliigo bidaagonlji dooleel, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee nohwííí biyi' nkegohen'ááníí begoz'áq doleel.

²⁰ Nohwííí yune' doo bik'ehyú ádaant'ee da daandziyúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ nohwííí bitisgo at'éehíí dawa yígótsi.

²¹ Shił daanohshóni, nohwííí yune' dávik'ehyú ádaant'eehíí bidaagonlziyúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee doo ndaahíildzid da.

²² Áik'ehgo nt'éhéta bidaahónkeedíí nohwaa yiné', ngon'ááníí bikisk'eh ádaant'ee, la'íí dábil bik'ehyú ádaant'eehíí bighá.

²³ Díínko ngon'áni at'éé, BiYe', Jesus Christ, daahohdláq le', la'íí híl' daanohjoo le', Bik'ehgo'ihí'nañ nohwá ngon'ááhíí k'ehgo.

²⁴ Hadín Bik'ehgo'ihí'nañ ngon'áni yikisk'eh at'éehíí, Bik'ehgo'ihí'nañ biyi' goljí, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ yiyi' goljí. Holy Spirit nohwaa daizné'íí bee Bik'ehgo'ihí'nañ nohwííí goljígo bidaagonlji.

4

¹ Shił daanohshóni, spirits doo dawa daahohdláq da, áidá' spirits bidaanohtahgo bidaagonljiíh, Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí' daanlií shíhíí, dagohíí doo bits'á'dí' daanlií da shíhíí: Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi ádaadil'ini lágago ni'godsán biká' niheskaihíí bighá.

² Díí bee Bik'ehgo'ihí'nañ biSpirit bidaagonlji: Spirit daantúííge, Jesus Christ nnee k'ehgo nyáá, níihíí Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí' nliíni at'éé:

³ Áidá' spirit daantúííge, Jesus nnee k'ehgo nyáá, doo níí dahíí doo Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí' nliíni at'éé da: díí Christ bich'í' nagonkaadíí bispírit at'éé, hígháhgo ba'íkodaanohtsi n'íí; da'ái ik'idá' ni'godsán yiká' nlií.

⁴ Shichagháshé, Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'hi daanohlií, áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi ádaadil'ini bitis daasolji: nohwííí goljíhíí ni'godsán biyi' goljíhíí bitisgo at'éehíí bighá.

⁵ Ni'godsán bits'á'dí' daanlií: áí bighá ni'godsán biká' ágót'eehíí yaa yádaakti', áik'ehgo ni'godsán biká' nnee daabidits'ag.

⁶ Néé Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'hi daandlií: dahadín Bik'ehgo'ihí'nañ yígótsinií nohwidits'ag; áidá' dahadín doo Bik'ehgo'ihí'nañ yits'á'dí'hi nlií dahíí doo nohwidits'ag da. Díí bee spírit da'aniíhíí nlií shíhíí, dagohíí spírit lé'íkchoohíí nlií shíhíí bidaagonlji.

⁷ Shił daanohshóni, híl' daanjoo le': il'ijóóníí Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'hi at'éé; dahadín bíl'ijóóníí Bik'ehgo'ihí'nañ bizhaazhé nliíni at'éé, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ yígótsi.

⁸ Dahadín doo bíl'ijoo dahíí, doo Bik'ehgo'ihí'nañ yígótsi da; Bik'ehgo'ihí'nañ il'ijóni nliíhíí bighá.

⁹ Díí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ bíl'ijóóníí nohwil ch'í'nah alzaa, Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' dala'áhi ni'godsán biká'zhí' nkeyin'á', án bee daahin'naa doleelgo.

¹⁰ Díínko il'ijóóníí at'éé, doo néé Bik'ehgo'ihí'nañ nohwil daanzhóohíí bighá da, ndi bíí bíl' daanjóohíí bighá biYe' nohwá yin'á', bidilíí bee nohwinch'ohíí bighá nohwá nahiníí doleelgo.

¹¹ Shił daanohshóni, Bik'ehgo'ihí'nañ dázhó bíl' daanjóohíí bighá, néé addó' híl' daanjoo le'.

¹² Doo hak'í hadín Bik'ehgo'ihí'nañ yo'íí da. Néé híl' daanjóoyúgo Bik'ehgo'ihí'nañ nohwííí goljí, nohwil nzhooníí dayúweh ndzil' hileehíí bighá lalzaa.

¹³ Díí bee Bik'ehgo'ihí'nañ biyi' daagondliigo, la'íí bíí nohwííí goljígo bidaagonlji, dabíí biSpirit nohwaa yiné'íí bighá.

¹⁴ Nohwííí Ta biYe' ni'godsán biká' nnee hasdáyiíníígo yin'á'íí daahihíiltsáqago baa daagohílni'.

¹⁵ Dahadín, Jesus Bik'ehgo'ihí'naán biYe' at'éé, ñihíí Bik'ehgo'ihí'naán biyi' golíí, bíí addó' yiyi' golíí.

¹⁶ Bik'ehgo'ihí'naán bíl daanjooníí bídaagonlzi lá'íí daahohiidlaq. Bik'ehgo'ihí'naán í'ijóni nlii; áík'ehgo hadín í'ijóni yiyi' golíí, Bik'ehgo'ihí'naán yiyi' golíí, lá'íí bíí addó' Bik'ehgo'ihí'naán biyi' golíí.

¹⁷ Áí bighá nohwíl'ijóóníí ñdzilgo nohwá lalzaa, Bik'ehgo'ihí'naán ñnee yándaago'aahíí bijíí doo daasiite' dago nasiidzjii doleelgo ní'gospdzán biká' daagondlji ndi áñ ye'at'ééhíí néé addó' be'ádaant'eehíí bighá.

¹⁸ Hadín bíl'ijóóníí doo neildzid da; í'ijóóníí lalzaahíí bee négodzidíí nain'j: hadín neildzidíí biniigodilne'. Hadín neildzidíí bíl'ijóóníí doo lalzaa da.

¹⁹ Bik'ehgo'ihí'naán dantsé bíl daanjoghíí bighá nohwíl daanzhogo.

²⁰ Dahadín, Bik'ehgo'ihí'naán shíl nzhogo, ñiidá' bik'isn yik'enniihyúgo, áí lé'ííchóhi nlii; dahadín bik'isn yo'íni ndi doo bíl nzhogo dadá', hagot'éégo Bik'ehgo'ihí'naán, doo yo'íí dahíí, bíl nzhogo doleel?

²¹ Díí Bik'ehgo'ihí'naán nohwá ngon'áni at'éé, Dahadín Bik'ehgo'ihí'naán bíl nzhooníí bik'isn addó' bíl nzhogo le'.

5

¹ Ñnee daantíígee Jesus, Christ nliigo yodlaaní, Bik'ehgo'ihí'naán bizhaazhé nlii; áík'ehgo dahadín nohwíTaa bíl nzhooníí, bizhaazhé addó' bíl nzhogo.

² Bik'ehgo'ihí'naán nohwíl daanzhogo, ngon'ááníí bikísk'eh ádaant'eejúgo, áí bee Bik'ehgo'ihí'naán bichagháshé nohwíl daanzhogo bídaagonlzi.

³ Bik'ehgo'ihí'naán ngon'ááníí bikísk'eh ách'ít'ééhíí, áñ kol' nzhóni at'éé: áñ ngon'ááníí bikísk'eh ách'ít'ééhíí doo nyee da.

⁴ Dahadín Bik'ehgo'ihí'naán bizhaazhé nliiníí ní'gospdzán biká' ágot'eehíí yitis nlii; nohwí'odla'íí bee ní'gospdzán biká' ágot'eehíí bitis daandlji.

⁵ Hadín ní'gospdzán biká' ágot'eehíí yitis nlii? Dahadín Jesus Bik'ehgo'ihí'naán biYe' nliigo yodlaaníí zhá.

⁶ Jesus Christ tú hik'e díí bílgo bee nyáá, doo dá tú zhá bee da; tú hik'e díí bílgo bee nyáá. Holy Spirit da'anii nliihíí bighá da'aniiigo baa nagolní'.

⁷ Taagi yaaká'yú da'aniiigo baa nadaagolní', nohwíTaa, hik'e Yati' nliini, lá'íí Holy Spirit: áí taagihíí dala'áhi at'éé.

⁸ Taagi ní'gospdzán biká' da'aniiigo baa nadaagolní', Holy Spirit, hik'e tú, lá'íí díí taagihíí dálet'eego ádaanii.

⁹ Ñnee nadaagolní'íí hódáayélt's'áq, áidá' Bik'ehgo'ihí'naán nagolní'íí itisgo ádaanzigo hódáayélt's'áqgo nt'éé: áí nagolní'íí dabíí biYe' yaa nagolní'íí á't'éé.

¹⁰ Dahadín Bik'ehgo'ihí'naán biYe' yodlaaníí, dabíí da'anii na'goni'go yígótsj: dahadín Bik'ehgo'ihí'naán doo yodlaq dahíí, lé'ííchoogo áyítsj; biYe' yaa nagolní'íí doo yodlaq dahíí bighá.

¹¹ Díínko yaa nagolní'íí á't'éé, Bik'ehgo'ihí'naán íhi'naa doo ngonel'áq dahíí nohwaa daidez'áq, díí íhi'naahíí biYe' yiyi' golíí.

¹² Dahadín Bik'ehgo'ihí'naán biYe' yigoyííhíí íhi'naa doo ngonel'áq dahíí yee hínaa; dahadín Bik'ehgo'ihí'naán biYe' doo yigoyíí dahíí doo áík'ehgo hínaa da.

¹³ Díí k'e'eshchiiníí nohwíí, Bik'ehgo'ihí'naán biYe' daahohdlaaníí nohwich'í' k'e'eshchíí; íhi'naa doo ngonel'áq dahíí bee daahinohnaa bídaagonótsj doleelhíí bighá, lá'íí Bik'ehgo'ihí'naán biYe' bizhi' dayúweh daahohdlaq doleelgo.

¹⁴ Díínko bee bada'óndlii, nt'éhéta biká' da'ohiikaqah, bíí hát'íiníí bik'ehgoyúgo, nohwid-its'ag:

¹⁵ Nt'éhéta biká' da'ohiikaqahgee nohwidits'ago bídaagonlziyúgo, biká' da'ohiikaqahíí daasiit'jídgo bídaagonlzi.

¹⁶ Dahadín bik'isn ncho'íí doo bighá da'itsaah dahíí ye'at'jigo yo'ííyúgo, yighá okáqah le', áík'ehgo ncho'íí doo bighá da'itsaah dahíí ye'ádaat'íiníí Bik'ehgo'ihí'naán íhi'naahíí bá baa daide'aaah doleel. Ncho'híí bighá da'itsaahíí gólíí: áí bighá hadín okáqah le' doo dishníi da.

¹⁷ Doo bik'ehyú ánách'ot'jii dahíí dawa ncho'íí á't'éé: áidá' ncho'íí doo bighá da'itsaah dahíí gólíí.

¹⁸ Dahadín Bik'ehgo'ihí'naán bizhaazhé nliiníí doo ncho'go at'jii dago bídaagonlzi; Bik'ehgo'ihí'naán biYe' nt'éégo bistíí, áík'ehgo ncho'íí nliihíí doo bilhí'náh dago ábitsj.

¹⁹ Bik'ehgo'ihí'naán bits'á'dí' daandljiigo bídaagonlzi, áidá' ní'gospdzán dágoz'áq nt'éégo ncho'íí nliihíí yebik'eh.

²⁰ Bik'ehgo'ihí'naán biYe' nyáágo nohwíl ídaagozigo ádaanohwizlaahíí bídaagonlzi, Bik'ehgo'ihí'naán da'anii nliini bídaagonlzi doleelgo; dabíí da'anii nliini biyi' daagondlji,

biYe', Jesus Christ biyi' daagondlii. Díí Bik'ehgo'ihí'nań da'aníhi, la'íi' ihí'naa doo ngonel'aq dahíi' át'ée.

²¹ Shichaǵháshé, nadn'ái bee daach'okqahíi' bits'á'zhí' ádaanoht'ee. Doleelgo at'ée.

THE SECOND GENERAL EPISTLE OF JOHN

¹ Shíí, ínashood básízíní, isdzán Bik'ehgo'ihí'nań bita'hazlaahíí, bichagháshé bílgo bich'í' k'e'eshchíí, áí da'aníigo shíł daanzhóq, doo shí zhá da, nnee da'aníi ágot'eehíí yídaagołsiníí dawa ákdó;

² Da'aníi ágot'eehíí nohwíjii' biyi' gołjii' bighá k'e'eshchíí, áí da'aníi ágot'eehíí dahazhí' nohwíł nlii' doleeł.

³ Bik'ehgo'ihí'nań nohwíTaa la'íí Jesus Christ nohweBik'ehń, nohwíTaa biYe' nłíní, bits'á' dí' aatét'íí la'íí ilch'í'gont'éehíí bee nohwich'í' goz'ąą le', da'aníi ágot'eehíí la'íí il'ijóóníí bílgo.

⁴ Nichagháshé la', nohwíTaa nohwá ngon'ąąhíí k'ehgo da'aníi ágot'eehíí yikísk'eh hikahgo baa niyááhíí bighá shíł gozhóq.

⁵ Shilah, begoz'aaníí doo áníidéhi bee nich'í' k'e'eshchíí da, áídá' yati' baa gozhóni dantsé daadesiits'ąądá' bee nohwá ngot'ąą n'íí, baa nánoshkąąh, díńko, Łił daanjóq le'.

⁶ Díí bee nohwíł'ijóóníí bígózi, Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí bikísk'eh híikahyúgo. Díńko begoz'áni, Bił'ijóóníí biyi'zhí'go hohkah le', dantsé daadesots'ąą n'íí k'ehgo.

⁷ K'izé'idilteehíí láągo ni'godszań biká'yú daadeskai, áí Jesus Christ nnee k'ehgo nyáá, doo nńi da. Hadńń doo áńńí dahíí k'izé'idilteehíí la'íí Christ bich'í' ngonłkaadíí át'ée.

⁸ Ídaa daagonohdząą, nohwitahyú nada'siidziidíí doo da'íłił daanoł'ii' da doleełgo, áídá' áí bighá nohwich'í' nahi'níł doleeł.

⁹ Dahadńń, ilch'ígonsh'aah, nńidá', Christ áńńíyú doo áńńí dayúgo, Bik'ehgo'ihí'nań doo bíł nlii' da. Áídá' dahadńń Christ áńńíyú áńńíhíí nohwíTaa hik'e biYe' bílgo yił nłíní at'ée.

¹⁰ Hadńń nohwaa nyáągo díí ilch'ígot'aahíí doo yee nohwich'í' yałt' dayúgo, nohwigową yune' nohwíł ha'áowáh hela', doo k'ėbidohnńi da:

¹¹ Hadńń k'eyiłńiilńi nch'q' na'iziidíí yich'onńi at'ée.

¹² Łąągo nohwich'í' k'e'eshchíí hasht'ii' ndihíí doo naltsoos biká' la'íí bek'e'echíhé bee nohwich'í' k'e'eshchíí hasht'ii' da, ndi nohwaa nsháhgo daalıit'ii'go ilch'í' yádaahíilti'íí zhá háshł'ii', áík'ehgo zhá dawa bee nohwíł daagozhóq doleeł.

¹³ Nídee Bik'ehgo'ihí'nań bita'hazlaahíí bichagháshé, Gozhóq, daanıłńi. Doleełgo at'ée.

THE THIRD GENERAL EPISTLE OF JOHN

- ¹ Shíí, ínashood básízíni, Gaius shìl nzhóni bich'í' k'e'eshchii, án da'aníigo shìl nzhòq.
- ² Shìl nzhóni, niyi'siziiníí dá nlt'éeé nt'éeégo át'éeéhíí k'ehgo dawa ná nzhòqgo la'íí doo nígol'íh dago ná hásh't'íí.
- ³ Nohwik'isyú la' kú hikaigo, da'aníi ágot'éhi bikísk'eh hínáátgo yaa nadaagolní'híí bighá dázhó shìl gozhóq.
- ⁴ Odlá' bee shichagháshé daanlíni da'aníi ágot'eehíí yikísk'eh hikaahíí ba'ikonsigo dázhó shìl gozhóq, bitisgo baa shìl gozhóóníí she'ádíh.
- ⁵ Ní, shìl nzhóni, nohwik'isyú la'íí anahtí' nadaakaihíí bich'odaanníihíí da'aníi nlt'éeégo ánt'íni at'éeé;
- ⁶ Hagot'éeégo bich'odaanníihíí ha'ánázéh yune' yaa nadaagolní': Bik'ehgo'ihí'nañ yá nada'iziidgo nadaakaihíí dahnádiikáhgee bich'odaanníigo dawa bá ladaalé'go nlt'éeégo ánt'íni at'éeé, Bik'ehgo'ihí'nañ yánada'iziidíí áí k'ehgo bá ách'ít'íígo nzhòq.
- ⁷ Christ yaa nadaagolní'híí bighá dahiskai, nnee Bik'ehgo'ihí'nañ doo daayokáqah dahíí doo nt'é yidaayokéedgo da.
- ⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ yánada'iziidíí nlt'éeégo ádaanzí le', ágádaahiit'ííyúgo néé áldó' da'aníi ágot'eehíí yánada'iziidíí bich'odaahí'níi.
- ⁹ Ínashood ha'ánátséhíí bich'í' k'eshelchíí: ndi Diótrephe, itah níni, ínashood binant'a' hishlee h nzi go ádést'íni, doo nohwídaayésts'áq da ní'.
- ¹⁰ Áí bighá shíí níyáágo bí'at'e'í bínashníih doleeł, yati' nchò'í yee nohwich'í' yaltí', daanohwoch'íidgo: áí doo bíł hwoi dago, dabíí nohwik'isyú doo yich'oníi hát'íí da, la'íí hadíí hádaat'íiníí, Dah, yíłnii, áidí' doo itah hileehi yá hát'íí da.
- ¹¹ Shìl nzhóni, nchò'íí doo be'íł'íí da, nlt'éeéhíí zhá be'íł'íí. Hadíí nlt'éeégo ánat'ííhíí Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'hi at'éeé: áidá' doo bik'ehyú ánat'ííł dahíí Bik'ehgo'ihí'nañ doo yígółs'í da.
- ¹² Demétrius nnee dawa nlt'éeégo baa yaltí', da'aníi ágot'eehíí ye'at'éhi ch'í'nah áyíłs'í, néé áldó' nlt'éeégo baa nagohíłn'í, baa nagohíłn'í'í da'aníi, bídaagonółs'í.
- ¹³ Łáágo k'e'eshchii doleeł ní', ndi bek'e'echíhé doo bee nich'í' k'e'eshchii da:
- ¹⁴ Áidá' déł'íhégo nándestsééł ndi at'éeé, hhit'íígo ilch'í' yáhiilti' doleeł. Ilch'í'gont'éeéhíí bee nich'í' goz'áq le'. Nohwit'ekéhíí, Gozhóq, daaníłnii. Akú nohwit'ekéhíí dała'á daant'íígee bizhí' daahónzhiigo, Gozhóq, shá daabiłnii.

THE GENERAL EPISTLE OF JUDE

¹ Shíí Jude, Jesus Christ bána'isiidíí, James bik'isn nshlíni, nnee Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa hadaidezlaahíí bich'í' k'e'eshchíí, áí Jesus Christ ídádaaboltá'í la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' ádaaníídi:

² Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí, la'íí bits'á'dí' ílch'í'gont'éeeníí la'íí bíl'íjóóníí dayúwehyú bee nohwich'í' ígohigháh le'.

³ Shíí daanohshóni, odlá' bíl dála'á da'ohiidlaahíí bee hasdá'ííldéhi dázhó hásh't'íígo baa nohwich'í' k'e'eshchíígo ní', áídá' odlá' nnee Bik'ehgo'ihí'nañ báhadaadeszaahíí baa daadest'áá n'íí bá nadaagonólkaad doleełgo nohwidag yashti' doleeeníí bighá nohwich'í' k'e'eshchíí.

⁴ Nohwitahyú nnee la' ha'ádaanihest'íí, áí doo áníídá' díí bighá ch'ídaagodeehgo bá nagoz'áá lék'e, nnee doo daagodnłsı dahíí, Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí k'ihzhí' ádaizlaadá' nchó'íí zhá dahot'éhé yaa ídaadest'áá lék'e, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ dala'áhi hik'e Jesus Christ nohwe-Bik'ehñ gádaabílníí, Doo án zhá da'ch'okáah at'éé da, daaníí.

⁵ Díí ílk'idá' bídaagonólş ndi bínádaañíih nohwíldishníí, nohweBik'ehñ nnee Egypt golzeedí' hayínlí n'íí bikédí'go, áí bitahyú doo da'odlāā dahíí da'íííí ádaizlaa lék'e.

⁶ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á la' yaaká'yú daagolıı n'íí dantséda' yedaabik'eh n'íí yits'á'zhí' daaheskai, áík'ehgo godíłłil yuyaa bésh hishbizhíí bee dahazhí' dahdaahest'ógo ígozisgo baa yá'it'íí bíjıızhí' Bik'ehgo'ihí'nañ bishnıı.

⁷ Sódóm la'íí Gomórrah la'íí bínaayú kıh nagoznıılíı biyi' nnee daagolıni n'íí da'ágát'éégo nant'í' na'ídaahíí yaa ídaadest'áá, la'íí ílch'í' bíini' daama', áí bich'í' nahi'niılgo dahazhí' ch'íidn bıko' dıltıı'ı yee bíniidaagodeszaa; díııko bee nnee bíl ch'ídaagot'aahi at'éé.

⁸ Da'ágát'éégo díí nnee nchó'go nadaayeeeníí bee bits'ı dalkchóh, yedaabik'ehíí doo daidnłsı da, la'íí yaaká'yú daagolıni daach'ıdnłsıni nchó'go yaa yádaakt'ı.

⁹ Mikael, Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolıniı da'tiséyú sitınihi ndi, ch'ıidn nant'an yılnagonłkaadgo Moses bits'ı n'íí bighá lahadi't'áhdá' bíini' háhgo doo yati' ye'okáalgo yaa dahgoz'áá da, áídá' gáyılnıı, NohweBik'ehñ nıł diteh ndi at'éé.

¹⁰ Áídá' díí nneehíí, nt'é doo yıdaagolş dahíí nchó'go yaa yádaakt'ı: ndi dzılká'yú gólıniı doo natsıdaakees dahíí k'a'at'éégo dabınik'eh yıdaagolşniı anádaat'ıııíı zhá ye'ádaat'ee, áí bee ídaadılchóh.

¹¹ Áı nnee bá góyéé doleeł! Cain holzéhi adzaa n'íí k'ehgo ádaadzaa, Bálaam holzéhi bich'í' nahi'niılhıı bighá nihesıı n'íí k'a'at'éégo zhaali yidázhı' ádaane'go ndaahılsııh, la'íí Córe holzéhi, Bik'ehgo'ihí'nañ yich'í' nagonłkaadgo da'íııı silııhıı k'ehgo áı da'íııı daadoleeł.

¹² Díí nneehíí Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee łı daanohjoo go náda'ohdıhıı dalkchóhgo ádaat'ııh, doo daaste' dago itisgo náda'idııh bíl náda'ohdıhııgee: yaak'os tú da'áđıhgo bíl nagoy-olhıı k'ehgo ádaat'ee; ch'ıl náhásgani binest'á' ádini, nakıdn da'ılké' náhásgani, bıkeghad dá bíl hádodzıızıı k'ehgo ádaat'ee;

¹³ Túnteel bighán hashkeego nadiidáhıı k'ehgo ádaat'ee, tú bizhol hayıl'eelhıı k'ehgo bı'at'e' bıke' ídaayágosiniı hit'ıı hıleeł; ts'ılsoqsé da'adzaayú nadaahi'nahgo dahnaznııhıı k'ehgo ádaat'ee, chagotheeł dázhó dıłhıhıı dahazhı' bá begoz'áá.

¹⁴ Adamdı' godezt'ı'go gosts'id ílké' hanátolchıııgee Énoch naghaa lék'e, án díí nneehıı yunáásyú ágone'ıı yaa nagolnı' lék'e, gánııııgo, Isáá, nohweBik'ehñ nnee báhadaadeszaahıı goneznan doo náhótııg dayú hılt'eego yıł dokah,

¹⁵ Nnee dawa yándaago'aahıı bighá hıgháh, áı nneehıı bitahyú hadıı doo daagodnłsı dahıı doo daagodnłsı dago anádaat'ııd n'ıı bíl ch'ı'nah ádaagole'go, la'ıı Bik'ehgo'ihı'nañ daayokáalgo yaa yádaakt'ı n'ıı aldó' nda'ıksıhıı bíl ch'ı'nah ádaagole'go hıgháh.

¹⁶ Díı nneehıı aadaanét'ıı, la'ıı dawahá yıda'ıltah, nchó'ı hádaat'ıiniı yıkısk'eh daahınaa; ídaa da'odlııgo yati' dázhó nchaahıı yee yádaakt'ı, daazhógo ádaanııgo yati' baa gozhóni bee nnee yich'ı' yádaakt'ı, da'ıt'ııhıı bighá.

¹⁷ Ndi shıł daanohshóni, Jesus Christ nohweBik'ehñ binadaal'a'á yunáásyú ágone'ıı dabıntséda' yaa nadaagolnı' n'ıı bınádaañııh;

¹⁸ Gádaanohwılnıı n'ıı, İké'yú goldohıı biyi' aadaadlohıı doo daagodnłsı dago nchó'ıı hádaat'ıiniı yıkısk'eh ádaat'eehıı daahıkáh doleeł.

¹⁹ Díı nneehıı da'anıı ágot'eehıı yits'á'zhı' ádaane'ıı daanlıı, nı'gosdzán bıká' ágot'eehıı yıkısk'eh ádaat'ee, Holy Spirit doo biyi' daagolıı da.

²⁰ Áídá' nohwıhıı, shıł daanohshóni, nohwı'odlā' dílzini bee nıdzııgo ádaadohde', Holy Spirit bíláhyú da'ohkáahgo,

²¹ Bik'ehgo'ihí'nań bí'ijóóníí biyi' daagonohłigo ádaadinolzi, Jesus Christ nohweBik'ehń nohwaa ch'oba'go dahazhí' ihí'naahíí nohwaide'aahíí biká daadeh'íí.

²² Áí nnee ncho'go ánádaat'ííhíí la' baa daach'ohba'go lahgo bich'í' ádaanoht'ee:

²³ Ła'ihíí bincho'íí baa daagonohsaągo, ko' biyi'dí' hadaahohdzíigo hasdádaahníí; ncho'go ánádaat'ííhíí bigħa bidiyágé bits'á' hikizhgo alzaahíí ndi nohwił daancho' le'.

²⁴ Dánkota nanánohdéh doleelíí yits'á'zhí' Bik'ehgo'ihí'nań ánohwilsigo yínel'ąą, la'íí doo nohwaa dahgoz'ąą dago dabií bits'á' idindlaádgee, bidáhzhí' dážhó nohwił gozhóągo nasozíigo ádaanohwidolíígo yínel'ąą,

²⁵ Áń Bik'ehgo'ihí'nań dała'á góyáni, Hasdánohwińiíí, ihégosiníí, ízisgo at'ééhíí, dahot'éhé yebik'ehíí, la'íí nawodíí biyéé le', dák'ad, la'íí dahazhí'. Doleelgo at'éé.

THE REVELATION OF SAINT JOHN THE DIVINE

¹ Bik'ehgo'ih'i'nañ yunáasyú hago ágonéh shíhíí Jesus yíl ch'í'nah ágólaa, Jesus bánada'iziidíí bich'í' ch'í'nah áiléhíí bigha; bána'iziidi, John holzéhi, yich'í' na'ágole'go yaaká'dí' binal'a'a John yich'í' oyiil'á':

² John, Bik'ehgo'ih'i'nañ biyati'íí, la'íí Jesus Christ hant'é ñii láñ shíhíí, la'íí hadíí dahot'éhé yo'íí láñ shíhíí yaa nagosni'.

³ Hadín yunáasyú hago ágonéhi baa na'goni'íí yozhúhíí, la'íí hadín daidezts'aaníí biyaa daagozhóó doleel, la'íí díí k'e'eshchiinií daayotá'íí aldó' biyaa daagozhóó doleel: ilk'idá' biká' nagowaahíí bigha.

⁴ Shíí, John nshlíni, Asiayú inashood ha'ánátséhií gots'idiyú nagozníli bich'í' k'e'eshchii: Nliinií, nlií n'íí, dogáti, án bits'á'dí' ilgoch'oba'íí la'íí ilch'í'gont'ééhií bee nohwich'í' goz'aa le'; la'íí Spirits gots'idi Bik'ehgo'ih'i'nañ nant'aago dahsdaagee bádhíí nadaaziinií bits'á'dí';

⁵ La'íí Jesus Christ da'aníigo aanagolní'íí, nanezna'íí bitahdí' dantsé nágoslíni, ni'gosdzán biká' nnee nadaant'aahíí yá nant'áhi aldó' bits'á'dí', ilgoch'oba'íí hik'e ilch'í'gont'ééhií bee nohwich'í' goz'aa le'. án bíl daanioogo nohwincho'íí aqal nohwá táyigiz bidíhíí bee,

⁶ Áñ nant'án ádaanohwizlaa, la'íí biTaa, Bik'ehgo'ih'i'nañ, bi'okqah yebik'ehgo ádaanohwizlaa; án dážhó ba'ahégojí le', dawa yebik'eh le', doo ngonel'aa dayú dahazhí'. Doleelgo at'éé.

⁷ Isaa, yaak'os biyi'dí' nádáh; dakówa daach'íltseh, hadín bighádaach'isgeedíí aldó': ni'gosdzán biká' nnee dahot'éhé íltah at'éégo hadaazt'ííí án yik'e natídaandlii doleel. Da'aníi. Doleelgo at'éé.

⁸ NohweBik'ehí, nliinií, nlií n'íí, dogáti, Dák'a'at'éhi, gáníí, Shíí Alpha hik'e Oméga, begodeyáhi hik'e bengont'í'í nshlíí.

⁹ Shíí John, nohwik'ísn, Jesus binkááyú nohwíl daal' nohwich'í' nadaagont'ogi, hik'e Jesus Christ bilakt'áhgee nohwíl daanshíni, la'íí nyee ndi dayúweh bíl dahikahi, ni' táyi' dahgoz'aa Pátmos holzeegee sídáá, Bik'ehgo'ih'i'nañ biyati'íí hik'e Jesus baa nagoshní'íí bigha.

¹⁰ Godilzinií bíjii Holy Spirit shiká'zhí' adzaago, shine'dí' kozhii dážhó adíid dilwoshgo disiits'áá, bésh dílwoshé ánííhíí k'ehgo,

¹¹ Gáníigo, Shíí Alpha hik'e Oméga nshlíí, dantséyúhi hik'e iké'yúhi: ádíí' gánadí'niigo, Hant'é hí'ínií naltsoos biyi' bak'e'ilchíigo Asiayú ha'ánázéhe gots'idiyú nagoznílií bich'í' ánléh; Éphesus, Smýrna, Pérgamos, Thyatúra, Sárdis, Philadélphia, Laodicéa, díí dawa bich'í' ádaanle'.

¹² Hadínshá' áshilñii nsigo t'aqazhí' nánishne'. Akú ik'ah k'oyíí biká'dahnásilt'áhi óodo be'alzaahi gots'idiyú odaaz'aago hiltsaq;

¹³ Ik'ah k'oyíí biká' dahnásilt'áhi gots'idiyú odaaz'aahíí ihní'dí' la' nnee ga'ánolini sizíí, bidiyágéhií bikets'inyú nel'aa, bizis óodo be'alzaahi dážhó nteeli bitilyú nel'aqgo bínást'í'.

¹⁴ Bitsits'in hik'e bitsizil ligai, dibelíí bighaa dážhó ligai lehií k'ehgo, zas k'ehgo ligai; binááhíí k'oyíí yaadiinahíí k'ehgo at'éé.

¹⁵ Bikeehíí bésh brass holzéhi, k'oyíí hibeeshgo dážhó bik'ena'didlaadhíí k'ehgo at'éé; bizihíí t'ú dážhó láágo díts'ag lehií k'ehgo ailt's'ag.

¹⁶ Bigan dihe'nazhinéego ts'ílsóosé gots'idi dahyoníí: bésh be'idíltishé dá'ilch'izhinéé deníni bizé'dí' há'áá; la'íí bini'íí ya'ái dážhó bits'á'idindláád lehií k'ehgo at'éé.

¹⁷ Hiltsaqadá' biyahzhí' nágo' dasiitsaqhíí k'ehgo. Ádíí' bigan dihe'nazhinéé bee shiká' ndelníh, gáníigo, Doo néndzid da; shíí dantseyúhi hik'e iké'yúhi nshlíí.

¹⁸ Shíí dasiitsaq n'íí naahí'naahíí nshlíí; saq, dahazhí' hinshnaa, Doleelgo at'éé; ch'iidntahíí la'íí da'itsaahíí bá be'igeesé nashnil.

¹⁹ Hant'é hí'ínií hik'e hago ágót'íí shíhíí, la'íí kodí' godezt'í'go hago ágóne' shíhíí bak'e'ilchíí;

²⁰ Ts'ílsóosé gots'idi shigan dihe'nazhinéego dahishnílgo hintsaaníí, hik'e ik'ah k'oyíí biká'dahnásilt'áhi óodo be'alzaahi gots'idyú odaaz'aahíí, doo baa nil ígózí dahíí bigosíntsiíh. Ts'ílsóosé gots'idihíí Bik'ehgo'ih'i'nañ binadaal'a'a ha'ánázéh gots'idi yánazini ádaat'ee: ik'ah k'oyíí biká'dahnásilt'áhi gots'idihíí ha'ánázéh gots'idihíí ádaat'ee.

2

¹ Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'a Éphesusgee ha'ánázéhií yásizini bich'í' k'e'ilchíí gáníihgo: Ts'ílsóosé gots'idi bigan dihe'nazhinéego dahyonííí, ik'ah k'oyíí biká'dahnásilt'áhi óodo be'alzaahi gots'idi yitah naghaahi gáníí,

² Ánánt'ííhí, nyee go na'izíidíí, nyee ndi bidag ánt'ééhíí bígónsì, n̄nee nchò'go ádaat'eehíí niì daanchò': la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á daandlìjì, daan̄nii ndi doo áí daanlìjì dahíí, léda'ikchoogo ádaan̄niigo bídaagosínsìjìdgo bígónsì áldó':

³ Nyee ndi bínenl'áá, la'íí bidag ánt'ee, la'íí shizhí'húí bighà nyee go na'izíid ni', t'ah doo hwahá baa nakaad dago bígónsì.

⁴ Da'ágát'ée ndi díí da'á be'ánt'ééhíí doo shìl nzhòq da, dantsédá' ni'íjòq n'íí bits'á' n̄nyaahíí bighà.

⁵ Hadí' gódah ch'ínkaad láñ shì bínánl̄niigo t'áqzhì' nádndáhgo, dantsédá' ánt'ee n'íí k'ehgo ánándléh; dahyúgohíí dagoshch'ì' naa nsháhgo, ni'ik'ah kò'íí biká'dahnásìl't'áhi naadishtìjìh, doo t'áqzhì' nádndzaa dayúgo.

⁶ Ádá' díí zhà n̄t'éhi be'ánt'ee, Nicoláitans daanl̄ini bi'at'e' niì daanchò', shíí áldó' shìl nchò'.

⁷ Hadín bijeyi' golíiníí, Spirit ha'ánázeh nagoznìlìí hant'é yìh̄niíhí yíyést's'áq le'; Hadín dawa yitis siliiníí Bik'ehgo'ihí'nañ bidázhò gózhòq goz'áq yune' ch'il be'ihí'náhi sikaadíí baa dahnaznìlìí yiyáqgo baa godidish'aal.

⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á Smýrnagee ha'ánázehíí yásizini bich'ì' k'e'ikchíí gán̄niigo; Dantséyúhi hik'e iké'yúhi n̄l̄ini, daztsáq ndi naahí'na'í n̄l̄ini gán̄nìí;

⁹ Ánánt'ííhí, nich'ì' nadaagont'og, la'íí tén't'yégo bígónsì, (ndi hánkdzil); la', Jews daandlìjì, daan̄nii ndi doo áí daanlìjì da, daazhògo ádaadil'jìgo bígónsì, áí Satan yá ála'ánat'íjìh daanlìjì.

¹⁰ K'ad bee niniigodil̄ne'íí doo béúldzid da: nohwíí la' ch'íidn nant'án ha'ánohwílkad, nanohwídaantaago; goneznan iskaqzhì' goyéé'go nohwich'ì' nagowaa doleeł: ni'odlq'íí bee sínzìjì dasínt'sáqzhì', áik'ehgo dahazhì' ihí'ná naa dish'aal, gonneegee ch'ah hobjìhíí k'ehgo.

¹¹ Hadín bijeyi' golíiníí, Spirit ha'ánázeh nagoznìlìí hant'é yìh̄niíhí yíyést's'áq le'; Hadín dawa yitis siliiníí nakidinee danáá'itsaahíí doo bee baa gowáh da.

¹² Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á Pérgamosgee ha'ánázehíí yásizini bich'ì' k'e'ikchíí gán̄niigo; Bibéshbe'idil̄tishé dá ikch'izhìnéé denini golíinííhí gán̄nìí;

¹³ Ánánt'ííhí, hayú gonl̄iníí bígónsì, Satan nant'áago dahsdaayú: shizhí'íí n̄t'ée go hóntq'go bee nan̄naa ni', Ántipas, n̄t'ée go shá át'éhihi, nohwitahyú, Satan golíyú, zesdìjìdá' ndi shondlaaníí doo yó'ogodín'áq da ni'.

¹⁴ Da'ágát'ée ndi díí zhà be'ánt'ééhíí doo shìl nzhòq da, aigee la' Bálaam ikch'ìgon'áni bíl daanzhòqgo daayotq', áí Bálak Israel hat'íi nchò'go ádaane'go doleeł yìl ch'ígó'aahgo da'okáqgo hidán nadn'ái yaa hasnìl n'íí daayiyáq doleełgo, la'íí nant'ì' nadaakaigo yìl ch'ìgon'áq.

¹⁵ Aigee áldó' la' Nicoláitans bíl ch'ídaagos'áni bíl daanzhòqgo daayotq', áí dázhò shìl nchò'í.

¹⁶ Ninchò'íí bits'á'zhì' ádn̄lne'; dahyúgohíí dagoshch'ì' naa nsháhgo sizé'dí' béshbe'idil̄tishé bee bíl nadaagonskaad.

¹⁷ Hadín bijeyi' golíiníí, Spirit ha'ánázeh nagoznìlìí hant'é yìh̄niíhí yíyést's'áq le'; Hadín dawa yitis siliiníí bán, mána holzèhi, nanl'ì' n'íí la' bá daadi'dishné', tséé' ligai bizhi' ánidéhi biká' dahgoz'áni baa dish'aal, áí dahgoz'aaníí baa hit'áaníí zhà yígótsì.

¹⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á Thyatiragee ha'ánázehíí yásizini bich'ì' k'e'ikchíí gán̄niigo; Bik'ehgo'ihí'nañ biYe', bináá kò' yaadìnahíí k'ehgo at'éhi, bikeehíí bésh, brass holzèhi, dázhò bik'ena'didlaadhíí k'ehgo at'éhi gán̄nìí;

¹⁹ Ánánt'ííhí bígónsì, ni'íjòóníí, shána'izíidíí, ni'odlq'íí, nyee ndi bidag ánt'ééhíí; ntsedá' ánánt'íjìdíí bitisgo ánánt'íjìlgo nígónsì.

²⁰ Da'ágát'ée ndi díí zhà be'ánt'ééhíí doo shìl nzhòq da, isdzán, Jézebel holzèhi, Bik'ehgo'ihí'nañ binkáayú na'izíidíí ádìldì'n̄l̄ni, shánada'iziidi nant'ì' nadaakaigo yìl ch'ígó'aah ndi doo nt'é bíl̄n̄ni da, la'íí shánada'izíidíí da'okáqgo hidán nadn'ái yaa hasnìlìí daayiyáq doleełgo yìl ch'ígó'aah ndi doo nt'é bíl̄n̄ni da.

²¹ Nant'ì' naghahíí yits'ágháhgo baa godinì'áq; ndi doo yits'ányáá da.

²² Áí bighà án d̄n̄l̄n̄go ashle', la'íí hadíí yìl nant'ì' naskaihíí dázhò góyéé'go bich'ì' nagowaago ashle', nant'ì' nakaihíí doo yits'ákáh da lèk'eyúgo.

²³ Bichágháshé nadaanne'go ashle'; la'íí ha'ánálséhíí dawa shídaagosì doleeł, shíí konatsekees yígósiníí hik'e kojíí yune' go'íiníí nshl̄jì: da'á notjìgo hant'é ádaasolaahíí dábi'k'ehyú nohwich'ì' nada'ishn̄ni doleeł.

²⁴ Ádá' nohwihíí hik'e Thyatiragee daagonh̄niíí la'ihíí, áí ikch'ígót'aahíí doo bikisk'eh ádaanoht'ee dahíí, Satan bi'at'e' k'ehgo áná'ol'ííhíí dázhò nchò'go daalch'ín̄niíhí, nohwíí la' t'ah doo hwaa bídaagonl'aah dahíí, doo nt'é be'ánadaahne' nohwíldishn̄ni da.

²⁵ Díí zhà, hant'é bee nohwíł ch'ígót'aaníí ndzilgo daahohtq', nánsdzaazhì'.

²⁶ Hadín dawahá yitis siliiníí, la'íí nnágódzáazhì' hago ánasht'ííhí bikisk'eh at'ééhíí, n̄nee binant'a' da'á'áhíí íl'aníyú nazn̄lìí yebik'ehgo baa godidish'aal:

²⁷ ShiTaa shaa godin'ááhií k'ehgo yá nant'aa doo, bésh ihíí bee; gosht'ish idee daasits'ihgo ts'iltaahíí k'ehgo ts'idoltíí.

²⁸ Ts'isqosécho baa dish'aal.

²⁹ Hadín bijeyi' golííní, Spirit ha'ánázéh nagoznílí hant'é yihííhíí yiyésts'áq le'.

3

¹ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á Sárdisee ha'ánázéhíí yásizíni bich'í' k'e'ihchíí gánñihgo; Bik'ehgo'ihí'nañ Spirits gots'idi la'íí ts'isqosé gots'idi yegoyíhíí gáníí; Ánánt'ííhíí bígonsí, hinnáágo daaníich'íníí ndi dasíntsáni ánt'ee.

² Ch'ínándzídgo, hadíí nádaagodzíihíí dák'azhá nanne'íí nalwodgo ánandle': hago ánánt'ííhíí Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee doo nzhoq da laq bígosílsíid.

³ Áík'ehgo hant'é naa hí'né' la'íí dasínts'áq láq shíhíí binánñíh, áí bikísk'eh ánt'ee, nincho'íí bits'á'zhí' ánán'ne'. Doo ch'ínándzíd dayúghíí, in'ííhi higháh téhíí k'ehgo nsháh, hagee hokosíí biyi' nsháhíí doo bígonsí da doo.

⁴ Sárdisee nnee da'akwíyé godziíh, doo hwahá bidiyágé chñh ádaile' da: áí dá ligai nt'éeego bik'enada'izlaago bíh hishkah doo: áí yik'e shijeedhíí bighá.

⁵ Hadín dawahá yitis siliíníí dá ligai nt'éeego bik'e'izlaa doo; íhi'ná naltsoosíí biká' bizhi' doo k'ená'ishdéh da doo, shiTaa hík'e binal'a'á yaaká'yú daagolíníí binadzahgee bizhi'íí hodishíí.

⁶ Hadín bijeyi' golííní, Spirit ha'ánázéh nagoznílí hant'é yihííhíí yiyésts'áq le'.

⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á Philadélfhiagee ha'ánázéhíí yásizíni bich'í' k'e'ihchíí gánñihgo; Godiyíhgo at'éhi, da'anígo at'éhi, be'ohigéésé David bíyéé n'íí naitííhi, ch'íntááyúgo doo hadín dená'ditííhi da; dagohíí de'dintááyúgo doo hadín ch'íná'ítííhi da, án gáníí,

⁸ Ánánt'ííhíí bígonsí: isáq, dáádítíh ch'í'otáqgo ná áshlaa, doo hadín dá'dinótííhi at'éé da: doo nñdzil da ndi shiyatí'íí hótáq', la'íí, Án doo bígonsí da, doo hak'í shíldínñiid da.

⁹ Satan yá ía'ánaadaat'ííhíí, Jews daandlíí, daaníí ndi doo áí daanlíí dago léda'ílchoogo ádaanííhíí; niyahzhí' hayaa ádaane'go, shíł nzhoníí yidaagósíhgo ádaashle' doo.

¹⁰ Nyee ndi bidag ánt'ee, níkdéniidíí bikísk'eh ánt'éeéhíí bighá n'í'gosdzán dahot'éhé biká' nakída'dintaahíí begowáhíí bits'á'zhí' áninsí doo, n'í'gosdzán biká' nnee nabída'dintaahíí.

¹¹ Isáq, dák'adégo nánsdaah: nt'éeego ánt'éeéhíí ndzilgo hótáq', yaaká'yú ch'ah hobííhíí níba' sí'aaníí doo hadín nits'á' náidí'aah da doleehíí bighá.

¹² Hadín dawahá yitis siliíníí Bik'ehgohinshnaahíí bikíh biyi' da'ch'okáqahíí yune' bíyahdahn'aahíí k'ehgo ashléh, dahazhí' doo ch'ínádángo da: án Bik'ehgohinshnaahíí bizhi'íí biká' ágoshle', Bik'ehgohinshnaahíí kíh nagozníli bíyéhi nt'é holzee shíhíí áldó' biká' ágoshle', áí Jerusalem áníidéhi holzee, yaaká'dí'go bee kegonáhi, Bik'ehgohinshnaahíí bits'á'dí'; dashíí shizhí' áníidéhi ndi biká' ágoshle' áldó'.

¹³ Hadín bijeyi' golííní, Spirit ha'ánázéh nagoznílí hant'é yihííhíí yiyésts'áq le'.

¹⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á Laodicéagee ha'ánázéhíí yásizíni bich'í' k'e'ihchíí gánñihgo; Doleelgo at'éé níínií, nt'éeego da'aniigo nagolní'íí, Bik'ehgo'ihí'nañ dawahá áyíílaahíí begodeyáhi gáníí;

¹⁵ Ánánt'ííhíí bígonsí, doo sínk'az da, doo síndog da: dázhó sínk'az le'at'éhi, dagohíí dázhó síndog le'at'éhi.

¹⁶ Da'ákugo síndog, doo sínk'az da, doo síndog dahíí bighá hanídíshkoh.

¹⁷ Shíí hásdzil, shiyééhíí láq, doo nt'é bínsdñh da, ádih'níí; ndi díyaant'éeé, naa goch'oba'á, tént'iyé, níñáá ágodíh, dá hínchíí doo ádígonzj dahíí bighá:

¹⁸ Ódo kq' be'alzaahi shaa nahíñíh, hánkdzil doleehíí bighá; diyágé ligaihíí ák'ihidleeh doleelgo shaa nahíñíh, dáhínchí'íí bik'e ídaa yágonzíníí doo hit'íí da doleehíí bighá; ik'ah níñáá bínzshish, nt'éeego go'íí doleehíí bighá, níkdishñíí.

¹⁹ Shíł daanzhoníí bíł daadishteh, la'íí binídaagodishle', bíł ch'ígonsh'aahgo: áík'ehgo dahñdóhgo nincho'íí bits'á'zhí' áñne'.

²⁰ Isáq, dáádítíhdi' sézíggo ninsts'í: hadín shizhíí yidezts'áqgo shá ch'íntááyúgo, ha'ádishaalgo bíł idishíí, bíł áldó' shíł idoyíí.

²¹ Shíí dawa bitis sílíggo shiTaa bíł nansht'aahíí k'ehgo hadín dawa yitis siliíníí bíł nansht'aa doleelgo baa godinsh'aah.

²² Hadín bijeyi' golííní, Spirit ha'ánázéh nagoznílí hant'é yihííhíí yiyésts'áq le'.

4

¹ Díí bikédí'go dé'íid, yaaká'yú dáádítíh ch'í'otáq láqgo híłtsáq: dantsé kozhíí bésh díł-woshíí k'ehgo aníigo disíits'áq n'íí shich'í' hananadzíí gáshíñigo, Yushdé' shich'í' hasíná, kodí' godezt'í'go hago ágonéh shíhíí nich'í' ch'í'nah ashléh.

² Dagoshch'í' Holy Spirit shiká'zhí' adzaago nant'án biká'dahsdáhi yaaká'yú dahs'aqgo hiltsaq, la' yiká' dahsdaago.

³ Án dahsdaahn tséé ílíni, jasper hik'e sardine holzéhi, ga'anolijh: nant'án biká'dahsdáhi íltsáá't'ól tséé ílíni, émerald holzéhi, ga'anolijho binazt'i.

⁴ Ái nant'án biká'dahsdáhi si'aanii binaayú nadindj'í' biká'dahsdáhi lédt'í': áígee bádaayányú nadindj'í' ligaiigo bik'e nadaahezlaago dahnaháztq; ch'ah óodo be'alzaahi bik'e daadez'aqgo.

⁵ Nant'án biká'dahsdáhi bits'á'dí' hada'didla' hik'e idi'nii la'íi kozhii daadits'ag: la'íi bidáhgee gosts'idgo daadilti', ái Bik'ehgo'ihí'nañ biSpirits gosts'idihí ádaat'ee.

⁶ Nant'án biká'dahsdáhi bidáhgee dolyíini, crystal ga'at'éhi, sikaq: la'íi binaayú djí'yú nt'éshj hináhi nadaazj, bitildí' hik'e bighánt'aadí' dá bináá zháhi.

⁷ Ái daahináhi ntséhihíí ndóicho ga'anolijh, nakigeehíi magashi bizhaazhé ga'anolijh, taagigeehíi nnee binii'hú binii'hi, djí'igeehíi itsaa na'niihíi ga'anolijh.

⁸ Ái djí'í daahináhihíi dawa bit'a' gostán daagolj: dá bináá zhá naz'áni: jjígee, t'é'gee, Dilzini, dilzini, dilzini, daañii nt'éé, Bik'ehgo'ihí'nañ nohweBik'ehñ Dák'a'at'éhi, nlij n'íi, nliinií, dogáti.

⁹ Dahagee daahináhihíi nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn, doo ngonel'aq dayú, dahazhí' hináhi, Ízigo ánt'ee, yihniigo, daidnlsigo, yich'í' ihédaanzigo,

¹⁰ Bádaayányú nadindj'í' nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn yiyahzhí' hayaa ánadaat'ij, án doo ngonel'aq dayú dahazhí' hinaahíi daayokaqángo, yaaká'yú daabich'ah daayosbaqáhií yiyahzhí' hayaa ánadaail'ijh gádaaniigo,

¹¹ NohweBik'ehñ, Ízigo ánt'ee, daanilch'iniigo bik'e síntj, daanilch'ínisigo, la'íi dawa nebik'eh daanilch'iniigo bik'e síntj: dawa ánláa, hánt'ijhíi bighq dawa daagolj, hánt'ijhíi bighq dawa alzaa.

5

¹ Nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn bigan dihe'nazhinéhi naltsoos yisdisi dahyo'algo hiltsaq, biyi' hik'e biká'dí'go k'e eshchíni, gosts'idiyú bidá'doljéé.

² Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á dázhó nalwodihí hiltsaq, án ádjíid dilwoshgo gáníi, Hadín láq naltsoos bidá'doljeegíi ch'í'ízóqsgo ílts'á' áile'go yik'e sitj?

³ Áidá' yaaká'yú, ni' biká'yú, dagohíi ni' bit'ááhyú ndi doo hadín naltsoosíi ílts'á' áile'íi dagohíi yinel'j'íi ndi yik'e sitj da.

⁴ Doo hadíi naltsoos ílts'á' áile'go yozhíhíi, dagohíi yinel'j'íi ndi yik'e sitjí dahíi bighq yat'éégo hishchag ni'.

⁵ Bádaayányúhíi dála'á gáshíni, Doo nchag da: dí'íj, Juda hat'í'íi bits'á'dí' Ndóicho, án David Bikeghadi, dawa yitis silijhíi bighq, án zhá naltsoos bidá'doljeegíi gosts'idí ch'í'ízóqsgo ílts'á' áile'íi yik'e sitj.

⁶ Akú dé'j'igdo nant'án biká'dahsdáhi hik'e nt'éshj daahináhi ihí'gee, bádaayányú bitahdí' dibeljíi biZhaazhé nliini zesdj n'íi ga'anolini sizijgo hiltsaq, án biyeshdee gosts'idihí, bináá gosts'idihí, ái Bik'ehgo'ihí'nañ biSpirits gosts'idihí ni'godzán dágóz'aq nt'éégo biká'zhí' odaas'a'i.

⁷ Án nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn bigan dihe'nazhinédí'go naltsoosíi náidmné'.

⁸ Naltsoos náidmné'dá' djí'í daahináhi la'íi bádaayányú nadindj'í' dibeljíi biZhaazhé nliini biyahzhí' hayaa ádaasdaa; daantj'ígee tsibe'idot'álé dahdaayotj, la'íi its'aa óodo be'alzaahi, dílti'go hikagolchihiniíi bee halk'íigo dah daayokaal, ái nnee Bik'ehgo'ihí'nañ báhadaadeszaahi bi'okáqáhií ádaat'ee.

⁹ Sj'í ániidéhi daido'aal gádaaniigo, Naltsoosíi náidmné'go bidá'doljeegíi ch'í'ínzóqsgo bik'e síntj: nnee í'aniyú hadaazt'í'íi, íltah at'éégo yádaakt'í'íi, nnee daanliinií, la'íi nnee binant'a' dála'áhíi í'aniyú naznilií biyi'dí' nidi'zesdjgo nidíiíi bee Bik'ehgo'ihí'nañ bá hanánohwihén'nil.

¹⁰ Nant'án daandljigo, la'íi okáqah yebik'ehi daandljigo Bik'ehgo'ihí'nañ daahoiikáqáhn bich'í' ádaanohwínláa: áik'ehgo ni'godzán biká' nadaant'aa doo.

¹¹ Dé'j'igdo nant'án biká'dahsdáhi hik'e nt'éshj daahináhi la'íi bádaayányú binaayú Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á láqgo: goneznadn doo náhóltagyú dá'ágánáholáqgo goneznadn, doo náhóltagyú áidí' doo náhóltagyú yúweh doo náhóltagyú daabizhíi daasiits'áq;

¹² Dibeljíi biZhaazhé nliini bidí'zesdj n'íi dawa yebik'ehí, há'ildzili, góyáni, nalwodi, dilzini, ba'ihégozíni, la'íi biyaa gozhóóníi baa hi'né'hú yik'e sitíni at'éé.

¹³ Áidí' yaaká'yú, ni'godzán biká'yú, ni'godzán biyi'yú, túnteel biyi'yú dahot'éhé daahinaahíi, da'adzaayú dawa daagolíníi gádaaniigo disíits'áq, Nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn la'íi dibeljíi biZhaazhé nliini doo ngonel'aq dayú dahazhí' biyaa gozhóq le', dilzj le', ba'ihégozí le', la'íi dawa yebik'eh le'.

¹⁴ Dǐǐ'i nt'eshǐ daahinaahíí, Doleelgo at'éé, daanii. Bádaayańyú nadindǐǐ'i hadín doo ngonel'aa dayú dahazhǐ' hínaahíí yiyahzhǐ' ádaaszaago daayokaqah.

6

¹ Dibelǐǐ biZhaazhé nłini naltsoos bidá'doljeegú gots'idihí dala'á ch'í'ńzǒǒzgo hıltsaa, áídá' dǐǐ'i nt'eshǐ daahinaahíí dala'á bizhiihíí idi'ńiihíí ga'áhılts'ago, Yushdé' dín'ǐǐ, shılńiiigo disiiits'áa.

² Áídá' dé'ǐǐdgo ǐǐǐgai hıltsaa: áí yiká' dahsdaahn ılǐǐh dahyotǐǐ; la'íí nant'an bich'ah baa hit'aa: án gonolneelgo gonhneeego ǐǐ bil dahiswod.

³ Nakigee idá'doljeegú ch'íná'ńzǒǒzda' nakigee nt'eshǐ hınáhihíí, Yushdé' dín'ǐǐ, shılńiiigo disiiits'áa.

⁴ Áídá' ǐǐ hchíí' ch'ínánálwod: áí yiká' dahsdaahn ni'gospdzán biká' ılch'ǐ'gont'éé n'íí náidiiné'go baa godet'aa, nnee nanáıhtseed doleelgo: la'íí bésh be'idiltish dázhǒ nchaahi baa hitaa.

⁵ Taagigee idá'doljeegú ch'íná'ńzǒǒzda' taagigee nt'eshǐ hınáhihíí, Yushdé' dín'ǐǐ, shılńiiigo didiits'áa. Dé'ǐǐdgo ǐǐ dıhıhı hıltsaa; áí yiká' dahsdaahn bedahnádidlohé dahyo'áál.

⁶ Dǐǐ'i nt'eshǐ daahinaahíí ıhı'dı' kozhıı disiiits'áa gánııgo, T'oh naghái daláhn ha'okaqago penny ıǐǐ, t'oh naghái diwozhé taadn ha'okaqago penny ıǐǐ; áídá' ik'ah hik'e wine nadaanońnıı.

⁷ Dǐǐdngee idá'doljeegú ch'íná'ńzǒǒzda' dǐǐdngee nt'eshǐ hınáhihíí, Yushdé' dín'ǐǐ, shılńiiigo disiiits'áa.

⁸ Dé'ǐǐdgo ǐǐ délibáhé hıltsaa: áí yiká' dahsdaahn Da'itsaahıı holzee, áídá' Ch'iidntahıı biké' begogáál. Ni'gospdzán dǐǐ'yú ılk'é'ńilgo dala'á biyi' bésh be'idiltishé, shıná' góyége nagowaahıı, yóıyahgo ch'ınnıihıı, hik'e ni'gospdzán biká' tsétahgo daagolıni bédaagodzıdıı bee nnee nadaayıhtseed doleelgo binawod baa daagodest'aa.

⁹ Ashdladnee idá'doljeegú ch'íná'ńzǒǒzda', be'okaqahi biká' dahnási'ńıhıı bitl'ááhgee nnee Bik'ehgo'ıhi'nań biyati'hıı hik'e yaa nadaagolńı'hıı bigha nadaabi'distseedıı biyi'sizini hıltsaa:

¹⁰ Adııd daadılwoşhgo gádaanii, NohweBik'ehń, nidılzini, da'anıihıı ńłni, da'os'ah lǐá nnee ni'gospdzán biká' daagolıni nohwıdılhıı bigha baa yánıti'go nohwá ik'enán'ńı'?

¹¹ Áídá' daantǐıgee ıǐǐgai bitaadaas'ńiiigo gádaabil'ido'ńiid, Dé't'ihézhǐ' hanádaalsoł, bil nadaal'a'ıı hik'e nohwik'ısyú nohwıı nanohwi'distseedhıı k'ehgo nabi'ditseed doleelıı nabi'distseedgo zhá.

¹² Gostángee idá'doljeegú ch'íná'ńzǒǒzda', dé'ǐǐdgo ızisgo ni'godes'naa; ya'áihıı tsiigha dıhıhı nanest'oolhıı k'ehgo dıhıhı silǐǐ, t'é'gona'áihıı dıǐ ga'ánolıh silǐǐ;

¹³ Ch'ıl, fig holzéhi, bich'ǐ' deyolgo doo hwahá nt'áa dahıı nanihezdeehıı k'ehgo ts'ılsǒsé yaadı' ni'gospdzán biká'zhǐ' náltáa.

¹⁴ Yáá naltsoos hisdisıı k'ehgo hisdis silǐıgo esdǐıd; la'íí dzıl hik'e ni' táyi' dahnagozńıı dawa lahyúgo nazńıl daasilǐı.

¹⁵ La'ıı ni'gospdzán biká' nadaant'aahi, nnee itısyú nadaandeehi, hádaaldzili, silááda itisgo nadaant'aahi, nnee nadaalwodi, la'ıı daakówa, daako'desnaahıı hik'e doo daako'desnaa dahıı ndı, dzıl bınıda'i'án yupe', tséyaa nadaach'int'ǐ'go;

¹⁶ Dzil hik'e tséé bich'ǐ' gádaach'ıniı, Nohwiká'zhǐ' ts'ıyaa ánnéhgo nádaanońwin'ǐǐh, nant'an biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn hik'e dibelǐǐ biZhaazhé nłini bihashkeehıı bits'á' nádaanońwin'ǐǐh,

¹⁷ Bihashke'hıı begodeyaahıı bigha; áık'ehgo hadın zhá shá' sizıı doleeł?

7

¹ Áı bikédı'go Bik'ehgo'ıhi'nań binal'a'á ni'gospdzánzhǐ' dǐǐ'yú nadaazǐıgo hıltsaa, ni'gospdzán biká' dǐǐ'yú nyolıı t'aqzhǐ' daayotǐ'go, ni'gospdzán, túnteel, hik'e ch'ıl doo bich'ǐ' nyol da doleełhıı bigha.

² Áídá' ya'ái hanadáhdı'go Bik'ehgo'ıhi'nań binal'a'á, Bik'ehgo'ıhi'nań hınáhi bibe'ıdimidıde yone'go naahıltsaa: án dǐǐ'i Bik'ehgo'ıhi'nań binal'a'á ni'gospdzán hik'e túnteel daayılchǒǒhgo baa daagodest'aanıı áđııd yich'ǐ' nádidılghaazhgo,

³ Gánıı, Ni'gospdzán, túnteel, hik'e ch'ılhıı daolchǒǒh hela', Bik'ehgo'ıhi'nań yánada'ızııdıı bitá'gee bídaadınihııdılgo zhá.

⁴ Da'kwıı bídaadınııdıl shǐhıı disiiits'áa: Israel biye'ke bits'á'dı' nnee hadaazt'ııı bitahdı' dala'á gonenadın iká'yú dǐǐ'i doo náhóltagyú hilt'éego bídaadınııdıl.

⁵ Juda hat'ııı bitahdı' nakıts'adah doo náhóltagyú bídaadınııdıl. Reuben hat'ııı bitahdı' nakıts'adah doo náhóltagyú bídaadınııdıl. Gad hat'ııı bitahdı' nakıts'adah doo náhóltagyú bídaadınııdıl.

⁶ Áser hat'ííí bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Néphthalim hat'ííí bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Manáesses hat'ííí bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid.

⁷ Símeon hat'ííí bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Levi hat'ííí bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Íssakar hat'ííí bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid.

⁸ Zábulon hat'ííí bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Joseph hat'ííí bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Benjamin hat'ííí bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid.

⁹ Díí bikédí'go dé'íidgo nnee doo lá' díí nnee láni yóltagyúhi daahíitsaa, binant'a' dała'áhií í'aniyú naznilií, nnee í'aniyú hadaazt'ííí, nnee daanliinií, hik'e iltah at'éego yádaat'íí dawa bitahdí', nant'an biká'dahsdáhi hik'e dibeljí bíZhaazhé nlini yidáhgee nadaazjí, dá ligai nt'éego bik'eda'izlaa, ch'il, palm holzéhi, bits'ádaaz'aaahíí dahdaayiniíigo;

¹⁰ Adjíí daadilwoshé gádaaniigo, Hasdách'igháhií Bik'ehgo'ihí'nań daahohiikaqahń, nant'an biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn, hik'e dibeljí bíZhaazhé nlini bilgo bits'á'dí' begoz'aa.

¹¹ Bik'ehgo'ihí'nań binadaal'a'á nant'an biká'dahsdáhi, bádaayaányú, hik'e díí'í nt'éshí daahinaahíí binaayú lédnt'í'go nant'an biká'dahsdáhi biyahzhí' hayaa ánádaat'íigo Bik'ehgo'ihí'nań daayokaqah,

¹² Gádaaniigo, Doleelgo at'éé: Bik'ehgo'ihí'nań daahohiikaqahń doo ngonel'aa dayú dahazhí' biyaa gozhóó le', ba'ihégoş le', góyáá le', bich'í' ihégoş le', dilzi le', dawa yebik'eh le', la'íí dák'a'at'éé le'. Doleelgo at'éé.

¹³ Bádaayaányú dała'á shich'í' gánniid, Díí bidiyagé daahigaihií, hadiń ádaat'íí? Hadi' hikaihi?

¹⁴ Gábikéniid, Ni la' bigonşí. Gánáshikdo'niid, Góyéego nagoyaahíí yitis ch'ékaihi ádaat'íí: dibeljí bíZhaazhé nlini bidilíí bee bidiyagé tadaizgizgo ligaigo ádaizlaa.

¹⁵ Áí bigha Bik'ehgo'ihí'nań biká'dahsdáhi yidáhgee nán'áá, áí daabich'okqah goz'aa yune' dawa jíí, dawa t'é' daabokaqah nt'éé: nant'an biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn bitahyú nlií doleel.

¹⁶ Doo shiná' naadaadleeh at'éé da, doo dibá' naadaadleeh at'éé da; ya'ái doo daabidilid da doleel, la'íí doo dant'éhéta bich'í' sidog da doleel.

¹⁷ Dibeljí bíZhaazhé nlini nant'an biká'dahsdáhi ihń'dí' dahsdaahn bá da'diné' doleel, tú hináhi haljíyú yádhi higaalgo yil onakáh doleel: la'íí bináá túhíí dawa Bik'ehgo'ihí'nań bá k'eda'yildéh doleel.

8

¹ Dibeljí bíZhaazhé nlini gosts'idngee idá'doljeegí ch'íná'ńzózósdá' yaaká'yú doo nt'é hiits'ag dago bin'yú hak'e nehenkééz.

² Áídí' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíníí gosts'idi Bik'ehgo'ihí'nań yidáhgee nadaazjígo bésh dilwoshé bitaas'niigo hiltşaa.

³ Áígee binal'a'á la'ihíí naanázdaa, án be'okqahi biká' dahnási'nili goz'aaqee hizi', its'aa óodo be'alzaahi biyi' dilidgo ikagolchinií dahyo'aalgo; ikagolchinií láágo baa hi'né', nnee Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahíí dawa daabi'okqahíí bil dała' álnéngo, nant'an biká'dahsdáhi báđhgee, be'okqahi biká' dahnási'nili yiká' dilti' doleelgo.

⁴ Áík'ehgo ikagolchinií bits'á'dí' hidíí, hik'e nnee Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahíí daabi'okqahíí bil dała' Bik'ehgo'ihí'nań yich'í' hadag adzaa, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á bilakt'áhdí'.

⁵ Áídí' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á kó' be'okqahi biká' dahnási'nili yiká' dilidíí la' its'aa biyi' ha'disbįhgo ni'gosdzán yiká'zhí' yaa yinił; áí dábilgo yáhiits'ag, idi'ni, hada'didla', la'íí ni' nagohi'naa.

⁶ Bik'ehgo'ihí'nań binadaal'a'á gosts'idihi bésh dilwoshé dahdaayoniíí k'ad ádaayihniigo nadaazjí.

⁷ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á dantséhihií bibéshdilwoshé áyihniidíí dábilgo hilóí hik'e kó', dil bil nadesgeedgo ni'yú náhtáá: ni'gosdzán biká' ch'il nadaan'aaahíí dawa tááyú ilk'é'nilgo dała'ághohíí qal daanlid, t'oh daadot'izhíí áldó' qal nlií.

⁸ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á nakigeehií bibéshdilwoshé áyihniidíí dábilgo nt'éhéta dzil nchaahíí ga'anolini dilti'go túnteel biyi' olgo': áík'ehgo túnteel tááyú ilk'é'nilgo dała'ághohíí dá dil zhá siljí.

⁹ Túnteel biyi' daagolíníí dawago tááyú ilk'é'nilgo dała'ághohíí qal nanezna'; tsina'eehíí dawago tááyú ilk'é'nilgo dała'ághohíí doo nt'é da siljí.

¹⁰ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á taagigeehií bibéshdilwoshé áyihniidíí dábilgo ts'isqósé nchaahi yaaká'dí' naltó', kó' k'ehgo dilti'go, áí tú daanliinií dawago tááyú ilk'é'nilgo dała'ághohíí niká' naltó', la'íí tú hadaazliinií áldó' biká' naltó'.

¹¹ Ts'isqoséhií Ikkóhi holzee: tú dawago tááyú ilk'é'daasziidgo dala'ághohí dé'ilkó silij; áik'ehgo tú dé'ilkó silijhií bigħa nnee láágo nanezna'.

¹² Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á díj'igeehí bibéshdilwoshé áyihñiidíí dábilgo ya'ái, t'égona'ái, la'íí ts'isqosé tááyú ilk'é'nílgó dala'ághohí hagoshí ádaaszaago, bits'á'daadesdiinií tááyú ilk'é'nílgó dala'ághohí dilhí silij, áik'ehgo jǰigo idindláadií tááyú ilk'é'nílgó dala'ághohí doo got'ǰi da silij, t'é'gohíí ákdo' ágát'ée lék'e.

¹³ Áidí' dé'ǰidgo Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yáá ihñ'yú na'dezniigo ádjid dilwoshgo gánǰigo hiłtsaa, Ni'gosdzán biká' zhi' daagolíníí bá góyéé doleel, bá góyéé doleel, bá góyéé doleel, Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á taagihíí bibéshdilwoshé k'ad ánádaayidi'ñiíhií bigħa!

9

¹ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á ashdlá'igeehíí bibéshdilwoshé áyihñiidíí dábilgo yaaká'dí' ní'gosdzán biká' zhi' ts'isqosé nalt'ogo hiłtsaa: o'í'án doo ni'ánihi dá bich'ígót'i'gee bá be'igéşé baa hitaa.

² O'í'án doo ni'áni dahíí ch'í'íntáá, áidí' lid yat'éégo hago', kǰ' yat'éégo dilh'íí bits'á'dí' k'ehgo; áik'ehgo ha'í'ánadí' hidíí bee ya'ái doo hit'ǰi da silij, dahot'éhégo godilhí silij.

³ Lidíí biyí'dí' na'ishchagi ní'gosdzán biká' hanaksáá: ní'gosdzán biká' tsédag histasíí binawodhíí k'ehgo binawod daagolǰigo baa daagodest'aa.

⁴ Ní'gosdzán biká' t'pohíí hik'e dant'éhéta daadot'izhíí la'íí ch'ilta daolchogh hela', bi'ido'niid; nnee Bik'ehgo'ihí'nañ bi'ídimidíid doo bitá'gee dahgoz'aa dahíí zhá.

⁵ Da'ágát'ée ndi doo nadailtseedgo baa godet'aa da, daazhógo bił nada'dini'go ádaile'go ashdladn dahitaaqzhi': tsédag histas dilshish léhií k'ehgo nñiigo.

⁶ Áí benagowaadá' nnee da'itsaahíí yiká daadéz'ǰi doo, ndi doo datsaah da doo; daosta hadó' daanzidá' dats'itsaahíí doo hak'i da doo.

⁷ Na'ishchagi híí nagonłkaadyú nádesaaquíí k'ehgo ilch'í'daasdlaa ga'ádaanolih; nant'án bich'ah óodo be'alzaahi ga'ánolini bik'edaadez'aa, daabini'íí nnee binii'íí ga'ádaanolih.

⁸ Daabitsizilíí isdzáné bitsizilíí k'ehgo ádaat'ee, daabiwoo'íí ndóicho biwoo'íí ga'ádaat'ee.

⁹ Besh bitil naztaaníí ga'at'ée; daabit'a' ádaaniihíitsinagháhi bijád nakhi yat'éégo hilwol, híí láágo badahsnílgó nagonłkaadyú dezkiǰi léhií ga'áhiłts'ag.

¹⁰ Daabitsee'íí tsédag histas bitsee'íí ga'ádaat'eehií yee daadilshish: ashdladn dahitaaqzhi' nnee yini'da'dilni'go binawod golǰi.

¹¹ Binant'a' golǰi, án o'í'án doo ni'ánihi yebik'ehi, Hebrew k'ehgo Abáaddon holzee, Greek k'ehgo Apólylon holzee.

¹² Dantsé góyéégo godeyaahíí bech'ígonyáá; isaa, nakigo t'ah góyéégo bee nohwich'í' naagoldoh.

¹³ Áidí' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á gostá'geehíí bibéshdilwoshé áyihñiidíí dábilgo Bik'ehgo'ihí'nañ bádiħgee be'okáqhi biká' dahnási'nihi óodo be'alzaahi biká'dí' iyeshdee díj'í its'ádaaz'aahíí bits'á'dí' kozhíí disii't'aa.

¹⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á gostá'geehíí béshdilwoshé dahyotǰií yich'í' gánǰigo, Tú láágo nliinií Euphrátes golzeegee díj'í Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á dahdaahist'ooni' k'eda'í'ád.

¹⁵ Áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á díj'í k'enádaabi'dost'ah, áí nnee dawa tááyú ilk'é'nílgó dala'ághohí dawa nadailtseedgo da'ái bik'ehenkéégo, da'ái bijij, da'ái bee dahitaa, da'ái légodzaa ilch'í'zilaa.

¹⁶ Siláada híí yiká'dí' nadaagonłkaadií nakidn goneznádn doo náhóltagyú da'ágánáholaaqgo goneznádn doo náhóltagyú hilt'ee: áí hilt'eego disii't'aa.

¹⁷ Díí k'ehgo híí daahiltsaa shich'í' ch'í'nah ágolzaago; híí yiká' dahnaháztaaníí besh bitil naztaaníí kǰ' hik'e tséé ilni, jácinth holzéhi, la'íí tsélikǰi ga'ánolihíí k'ehgo ánołih: híí bitsits'iníí ndóicho bitsits'iníí ga'ánolih; áidá' daabizé'dí' kǰ' hik'e lid la'íí tsélikǰi hanádinah.

¹⁸ Díí taagihíí ilk'é'nílgó dala'ághohíí bee nabi'destseed, kǰ', lid, la'íí tsélikǰi, híí bizé'dí' hanádinahíí bee.

¹⁹ Líí bizé'dí' hik'e bitsee'yí binawod golǰi: bitsee'íí ch'osh bik'asda' daagolíníí ga'at'ée, bitsits'in daagolǰigo áí bee koniidaagodile'.

²⁰ Nnee la'ihíí, díí góyéégo bich'í' godes'taaníí doo bee nadaabistseed dahíí, bigan bee nchǰ'go ádaaszaahíí doo yits'á'kai da, la'íí ch'iidn hik'e óodo, béshłigai, béshłitsog, tséé, tsǰi bee nadn'ái ádaaszaahíí daayokáqhií doo yits'á'kai da; áí nadn'áhií doo daago'ǰi da, doo da'dits'ag da, la'íí doo nadaakai dadá'.

²¹ La'íí nada'iltseedíí, ínglashií, nant'ǰi'go nakaihií, da'in'ǰi'hií ákdo' doo yits'á'kai da.

10

¹ Áídí' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á íziso at'éhi yaaká'dí' bíl nkegonyáágo naahitsaa, yaak'os bee bik'e'izlaago: íts'áát'ól bitsits'in binazt'i'go, binii'í ya'ái ga'at'éego, bijádíí kọ' k'ehgo nazjigo:

² Án naltsoos hisdisi akts'íséhi íts'áá at'éego dahyoné': bikee dihe'nazhinééhíí túnteel yiká' dés'eez, áídá' lahzhinéégo híí ní' yiká' dés'eezgo,

³ Ndoícho aníhíí k'ehgo ádííd nádíldilghaazh: nádíldilghaazhíí dábilgo gosts'idn ididesni'.

⁴ Gosts'idn ididesni'dá', k'ad ágoshlé' nt'éego yaaká'dí' kozhii gáshihniigo disiiits'áá, Gosts'idn ididesni'íí ánniidíí bidá'njáh, ágóléh hela'.

⁵ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á túnteel hik'e ní' biká' sizjigo hiłtsaaníí, hadag yaa delniíhdá', ⁶ Gánnií, Doo ngonel'áá dayú dahazhí' hínaahí, yaaká'yú la'íí biyi' daagolíníí, ní'gostzán la'íí biyi' daagolíníí, túnteel la'íí biyi' daagolíníí ádaayiilaahíí binkááyú shít'a dahdidishniíhgo gádishnií, Doo dá t'áazhí' at'éego da:

⁷ Áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á gosts'idngeehíí bíbeshdilwoshé áyíldonniíí bengonyáágo, Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'go doo bigózi da níí, yánada'iziidíí, binkááyú nada'iziidi bich'í' ánniid níí begolne'.

⁸ Yaaká'dí' kozhiihíí disiiits'áá níí shich'í' hananádzii gáníigo, Tí'i, naltsoos hisdisi íts'áá at'ééhíí Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á túnteel hik'e ní' biká' siziinií dah yoné'ihíí nádnné'.

⁹ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á baa niyáágo gáldéniid, Naltsoos hisdisíí shaa nné'. Áídí' gáshihniid, Nádné', nnáá, nibid biyi' dé'ílkó doleeł, áídá' nize' yune'híí shúgé gosnih k'ehgo golnií doleeł.

¹⁰ Áídí' naltsoos hisdisíí Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á bigan biyi'dí' nádiné'go hiyáá: sizé' yune' shúgé gosnih k'ehgo golnií: ohnágdí' shibid yuyaa dé'ílkó siljii.

¹¹ Áídí' gáshihniid, Nnee daanliinií, nnee binant'a' dála'áhíí í'aniyú nazniíí, íltah at'éego yádaakt'íí, la'íí nant'án daanliinií láágo, ádíhyú ágodonniíí bee bíl nanágołni' doo.

11

¹ Áídí' gish be'ídaanel'áahíí lók'aa ga'anolini shaa hitáágo áshíldo'niid, Nádnáh, kjh biyi' Bik'ehgo'ihí'nañ daach'okáahíí bínénf'aa, be'okáahi biká' dahnási'nií, hik'e nnee áígee da'okáahíí akdó'.

² Áídá' kjh biyi' da'ch'okáahíí dadányú tséé lédn'aahíí binol'áá hela', áí dah nzhqo, doo Jews daanljí dahi baa hi'né' híí bighá: áí kjh godiyini goznilií dizdín naki dahnáhitáazhí' yiká' nakai doleeł.

³ Naki shánagolni'í tsiigha nanest'í'óol bik'edaasilaago shá nadaagolni'go baa godish'aal, dála'á doo náhóltagyú iká'yú naki gonenadínhíí iká'yú gostádin iskaazhí'.

⁴ Díí naki ch'il, olives holzéhi, la'íí naki ik'ah kọ'íí biká' dahnásił'áhíí ní'gostzán yeBik'ehíí báđjhee nadaazjiihíí ádaat'ee.

⁵ Hadín yiníidniíhyúgo, kọ' bizé'dí' yaadináhíí bee bidilid goz'áq: hadín yiníidniíhyúgo, da'áik'ehgo bidizideego goz'áq.

⁶ Bidáhyú hago ágonéhíí yaa nadaagolni'go goldohdá' yáa yida'detjiihgo doo nanágołtjii dago baa godet'áq: la'íí tú dílgo ánádaidle', la'íí dabíí hádaat'jigege ní'gostzán biká' íltah at'éego góyéego nágodidahgo ádail'jigo baa godet'áq akdó'.

⁷ Áął nadaagosni'íí bikédí'go nt'éshí' bégodzidi, o'í'án doo ní'í'ánidí' hayáhi, yil nagonłkaadgo bitis hileehgo nadaabiłtseed doleeł.

⁸ Bits'ihíí íziso kjh goznilií biyi' intínyú shiteezh doleeł, áí íziso kjh goznilihíí Sódóm hik'e Egypt daazhógo ágágołzéhi, áígee nohweBik'ehíí tsj'ína'áhi biká' zesłjii'ni'.

⁹ Nnee daanliinií, íltah at'éego hadaazt'íí, íltah at'éego yádaakt'íí, la'íí nnee binant'a' dála'áhíí í'aniyú nazniíí bitahdí', taagidí' biní'yú iskaago nneehíí bits'ihíí daanel'jigo, doo hadín lehdañíí dago daagos'áq doleeł.

¹⁰ Nnee ní'gostzán biká'gee daagolinií áí naki shánagolni'íí góyéego bich'í' nadaagoz'áahíí bighá bíl daagozhóqo dawahá laadaayinií doleeł.

¹¹ Taagidí' biní'yúhíí bijjii beNádidzołhí Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'go biyi' nágosłjii go hínaa nádaasłjii go daahizí'; áik'ehgo hadín bináál náadiit'aazhíí tsidaadesyiz lék'e.

¹² Yaaká'dí'go kozhii ádííd gáníigo daidezts'áq, Yushé' hashoh'aash. Áídí' bik'edaannihíí daabinełjídá' yaak'os biyi' yaaká'yú bíl odaagoyaa.

¹³ Díí ágodzaahíí dábilgo, yat'éego ní'godihes'naago, kjh goznilií gonenányú ilk'é'nilyúgo dála'ázhinéé nagozgo', ní' godihes'naago gosts'idn doo náhóltagyú nnee nabi'destseed: nnee la'íí yat'éego tsidaadezyizgo Bik'ehgo'ihí'nañ yaaká'yú dahsdaahíí bich'í'go bíl daagodnyjíd.

¹⁴ Nakidn góyéego godeyaahíí bech'igonyáá; isáq, taadn góyéego goz'aanií k'ad benágodidáh.

¹⁵ Bik'ehgo'ihina'na' binal'a'á gots'idngeehíí bibéshdilwoshé áyilnñiidíí dábilgo yaaká'yú kozhii yat'éego daadilwosh gánigo, Ni'godzán biká' nnee il'aníyú binant'a' daagolíníí, nohweBik'ehú hik'e biChrist yá nant'a' silíj; doo ngonel'áq dayú dahazhí' yá nant'aa doo.

¹⁶ Bádaayá'yú nadindíí'i Bik'ehgo'ihina'na' bádhgeee dah naháztaaníí hayaa ádaasdzaaago Bik'ehgo'ihina'na' daayoskaqad.

¹⁷ Gádaaniigo, Bik'ehgo'ihina'na' nohweBik'ehú, Dák'a'ánú'éhi, nliiníí, níljí n'íí, dínáti; ilk'idá' ízigo ninawod golíigo dawa binant'a' sínlíjiihíí bighá nich'í' ihédaandzi.

¹⁸ Nnee binant'a' dala'áhií il'anigo naznilihí nich'í' hadaashkee ndi nihashkeehíí begonyáágo, nanezna'íí baa yá'iti'go, nánada'iziidíí náyadaakti'hi, nnee ná hadaadeszaahi, la'íí nizhi' daidnnsini doo ízigo ádaat'ee dahi hik'e ízigo ádaat'éhi bílgo bich'í' na'íniigo biká' ngonyáá; la'íí ni'godzán biká' na'iltseedíí naktseedgo biká' ngonyáá.

¹⁹ Áidí' yaaká'yú kjh biyi' Bik'ehgo'ihina'na' daach'okaqahíí ch'í'ótáá lèk'e, áígee Bik'ehgo'ihina'na' nohwá yengon'áni biká' dahgoz'aaníí biyi' sí'áni hit'íí lèk'e: áidá' hada'didla', kozhii dits'ag, idi'nii, ni' nagohi'naa la'íí nlóí yat'éego náltáá.

12

¹ Nt'éshí igozigo at'éhi yaaká'yú ch'í'nah silíj; isdzán ya'ái bik'esilaago, t'égona'áhií yiká' sizíigo, ts'ílsosé nakits'ádahi bitsits'inyú názt'í' alzaa lèk'e:

² Án hiltssa, k'azhá ilchiihíí bighá nñiihgo natíindli'.

³ Nt'éshí igozigo at'éhi yaaká'yú ch'í'nah nánásdlíj; t'iishcho hich'í, gots'idi bitsits'inhi, gonenán iyeshdeehi, gots'idi nant'án bich'ah bik'edaadez'áqgo.

⁴ Yáayú ts'ílsosé táayú ilk'é'níigo dala'ághoíí ni'zhi' bitsee yee nayilkáad: t'iishchohíí isdzán k'azhá ilchiihíí binásgee hizí', mé'híí gozljíyúgo hishaq nziigo.

⁵ Isdzánhíí ishkiini yishchíí lèk'e, án besh dahyotíjigo nnee binant'a' dala'áhií il'anigo naznilihí yá nant'aa hileehi: áidá' ishkiinhíí Bik'ehgo'ihina'na' hik'e biká'dahsdáhi yiká'dí' nant'aahí dagoshch'í' bich'í' hadag bíl ogoyáá.

⁶ Isdzánhíí da'igoljíyú Bik'ehgo'ihina'na' nlt'éego bá ágóláayú ot'ag lèk'e, ákú dala'á doo náhóltagyú iká'yú naki gonenadín iká'yú gostádin iskaqayú bá di'né' doleelgo.

⁷ Yaaká'yú hagonokkaad lèk'e: Míkael hik'e binadaal'a'á t'áqzhí' t'iishcho yil nadaagonkkaad; t'iishcho hik'e binadaal'a'á t'áqzhí' nanágonkkaad,

⁸ Áidá' baa daagoneznaa lèk'e; áidí' yaaká'yú doo hayú bá nágot'áq da.

⁹ Áidí' t'iishcho gódah ch'ílt'e', doo ániidá' t'iish n'íí, Ch'iidn nant'án, da'ái Satan holzéhi, ni'godzán biká'zhí' nalgo', binadaal'a'á bílgo gódah ch'élkaad.

¹⁰ Yaaká'yú ádjíid kozhiihíí disíits'áq gánigo, K'adíí Bik'ehgo'ihina'na' bits'á'dí' hasdách'igháhíí, konawod golíníí, hik'e Bik'ehgo'ihina'na' daahohiikaqahíí, la'íí biChrist yenant'aagohíí bengonyáá: hadíí nohwik'isyú yaa dahdaago'a' n'íí gódah ch'ílt'e'go, Bik'ehgo'ihina'na' bináat dawa jji, dawa t'é' yaa dahgoz'áq n'íí.

¹¹ Dibelíí biZhaazhé nlini bidíhí hik'e Bik'ehgo'ihina'na' yaa nadaagoln'íí bee yitis daasilíj; Bik'ehgo'ihina'na' yá datsaah ndi bi'ihina' doo yaa bíl goyéé da ni'.

¹² Áik'ehgo yaaká'yúhíí hik'e biyi' yune' daagonhliníí nohwil dáagozhó'le'. Ni'godzán hik'e túnteel nohwá góyéé le! Ch'iidn nant'án dázhó hashkeego nohwich'í' nkenyáá, da'anahzhí' nágodzii yígólsihíí bighá.

¹³ Áidí' t'iishchohíí ni'godzán biká'zhí' gódah ch'ílt'e' yígólsíidá' isdzán ishkiin yishchiiníí yil nándeeh.

¹⁴ Áidá' isdzánhíí itsaacho bit'á' k'ehgo bit'á' naki baa hi'níí, t'iishcho bits'á' da'igoljíyú nádiníí doleelgo, ákú dé't'ihézhí' áidí' yúwehyú da'anahzhí', áidí' yúwehyú da'ihni'zhí' bá di'né' doleelgo.

¹⁵ T'iishchohíí bizé'dí' tú yat'éego ha'ijool isdzán biké', tú yat'éego idezjoolíí k'ehgo, isdzán bíl ch'ígonon'éeł nzíhíí bighá.

¹⁶ Da'ágát'ée ndi ni'godzán isdzánhíí yich'ozni'go bizé' ilts'á' ágóláago tú t'iishcho bizé'dí' ha'ijool n'íí aqloyihnág.

¹⁷ Áidí' t'iishcho n'íí isdzán bich'í' bágóchíjigo bichágháshé la'ihíí yich'í' nágodíikaadyú óyáá, hadíí Bik'ehgo'ihina'na' yegos'aaníí daayotá'híí hik'e Jesus yaa yádaakti'híí.

13

¹ Áidí' tábaqayú sái biyi' hizí'go, nt'éshí bégodzidi túnteel biyi'dí' hagaalgo hiltssa, bitsits'in gots'idnhi, biyeshdeehíí gonenánihi, biyeshdeehíí biká'gee nant'án bich'ah bik'edaadez'áq, áidí' daabitsits'in Bik'ehgo'ihina'na' doo daidnksí dahíí bizhi' dahnagoz'áq.

² Nt'éshí bégodzidi hiltsaqahíí gidicho biká' daats'idilíhíí, leopard holzéhi, ga'anolini, biceehíí shash bikee ga'at'éhi, bizé'íí ndóicho bizé' ga'at'éhi: t'iishchohíí dabíí binawod n'íí, nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaa n'íí, la'íí dahot'éhé yebik'eh n'íí baa yidin'áq.

³ Dala'á bitsits'iníí bini'dolnih datsaah ngolníí n'íí násdzíí'go hiłtsaa: ni'gosedzán biká' nneehíí dawa nt'eshí bégodzidihíí bil diyadaagot'eego yiké' onaksáá.

⁴ Nnee t'iishcho daayokaqah, binawod n'íí nt'eshí bégodzidi yaa din'áni: la'íí nnee nt'eshí bégodzidi daayokaqah gadaaniigo, Hadínshá' nt'eshí bégodzidi ga'at'éé? Hadínshá' yil nagonkaadgo yínel'áq?

⁵ Nt'eshí bégodzidi bizé'dí' yati' ye'idilkaqahíí, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ ncho'go yaa yałti'go baa godet'áq; la'íí dizdin naki dahitaqayú nant'aago adó' baa godet'áq.

⁶ Áik'ehgo hadzii, Bik'ehgo'ihí'nañ yich'í' ncho'go hadziigo, bizhi'íí ncho'go yaa yałti'go, hik'e kih biyi' daach'okaqahíí la'íí yaaká'yú daagolíníí adó' ncho'go yaa yałti'go hadzii nkegonyaa.

⁷ Áidí' nnee Bik'ehgo'ihí'nañ báhadaadeszaahíí yich'í' nagonkaadí' bitisgo hileehgo adó' baa godet'áq: la'íí nnee iltah at'éégo hadaazt'ííí, iltah at'éégo yádaakt'ííí, nnee binant'a' dala'áhíí il'aníyú naznilií yá nant'a' hileehgo baa godet'áq.

⁸ Dawa ni'gosedzán biká' daagolíníí dala'á daantíígee, ni'gosedzán nni'taadá' dibeljí bizhaazhé nlíni zesdiiníí binaltsoos be'ihí'náhi doo hak'e bizhi' bá ágolzaa dahíí daayokaqah doleel.

⁹ Dahadíí bijeyi' golíníí íyésts'áq le'.

¹⁰ Dahadíí yisná áyil'iiníí isná ábididolniił doleel: dahadíí bésh yee izilhiiníí bésh bee bidizodeel. Ái bighá nnee Bik'ehgo'ihí'nañ báhadaadeszaahíí nyee ndi dahíłdoh le', la'íí da'odlaq le'.

¹¹ Áidí' ni'gosedzán biyi'dí' nt'eshí bégodzidi la'ihí hananádzaago hiłtsaa; dibeljí bizhaazhé biyeshdeehíí k'ehgo biyeshdee naki golíni, t'iishcho k'ehgo yałti'hi.

¹² Dantsé nt'eshí bégodzidi dá bináál yee nant'aa n'íí yee naná'idziid, la'íí ni'gosedzán hik'e ni'gosedzán biká' daagolíníí nt'eshí bégodzidi bini'dolnih datsaah ngolníí n'íí nádziihíí daayokaqahgo ábi'dilzaa.

¹³ Igoziso be'ígóziini ánáyol'íł, nnee bináál yaaká'dí' kó' gódaah ch'ínáłto'go áil'íí, ni'gosedzán biká'zhí'.

¹⁴ Dantsé nt'eshí bégodzidi bináál godiyłhgo ánáyol'íł baa godet'áq n'íí bee ni'gosedzán biká' daagolíníí ch'a'oyiníł gáyihniigo, Nt'eshí bégodzidi bésh bee bini'dolnih ndi t'ah hínaahíí be'ilzaago ádaahle'.

¹⁵ Ái be'ilzaahíí náhi'naadí' yałti'go áiléhgo baa godet'áq, la'íí be'ilzaahíí doo daayokaqah dahíí nabi'ditseedgo adó' baa godet'áq.

¹⁶ Nnee dawa, doo íziso ádaat'ee dahíí hik'e íziso ádaat'eehíí, hádaakdzilíí hik'e tédaat'iyéhií, doo isná daanłł dahíí hik'e isná daanliiníí, bigan dihe'nazhinéégo dagohíí bitá'yú bídaadinidlıdgo áile'.

¹⁷ Doo hadín baa na'inihgo dagohíí na'ihnihgo bá goz'áq da, nnee bídaadinidlıdíí zhá, dagohíí nt'eshí bégodzidi bizhi' dagohíí bizhi' behotagíí biká' dahgoz'aaníí.

¹⁸ Díinko goch'iyááyúgo zhá bígoch'íłsłh. Hadín yígósiníí, nt'eshí bégodzidi behotagíí yółtag le': nnee behotagí' at'éé, behotagíí gostádn gonenadín iká'yú gostádn gostán.

14

¹ Áidá' dé'ııdgo dibeljí bizhaazhé nlíni dzıl Sion holzéhi yiká' dahszııgo hiłtsaa, dala'á gonenadín doo náhółtagyú áidí' iká'yú dizdin díí' doo náhółtagyú yil nadaazıı, dibeljí bizhaazhé nlíni bi'Taa bizhi'íí daabitá'gee dahnagoz'áqgo.

² Yaaká'dí' kozhiihíí disiits'áq, tú nalııhíí k'ehgo, ádııd idi'niihíí k'ehgo: nnee tsıbe'idot'ále yee da'do'aałıí áhiłts'ago disiits'áq:

³ Nant'án biká'dahsdáhi, díí'í nt'eshí daahınaahíí hik'e nnee bádaayányúhíí bádıłhgee nadaazııgo sı' anıdıéhi daido'aał: gonenadín doo náhółtagyú áidí' iká'yú dizdin díí' doo náhółtagyú ni'gosedzán biká' nnee bitahdı' haná haz'nilíí zhá áı sıhıı yıgoł'aał.

⁴ Díinko doo isdzáné nant'ı'go yil naskai da: doo nt'é bee baa dahdaagost'áq da. Áı dibeljí bizhaazhé nlíni dáhayú anádaalyú yiké' anákaihíí ádaat'ee. Áı nnee bitahdı' haná haz'nil, Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e dibeljí bizhaazhé nlíni bá ntsé nest'áqahıí k'ehgo haná haz'nil.

⁵ Doo nadaach'aago yádaakt'ı' da: Bik'ehgo'ihí'nañ nant'aago dahsdaahıí bádıłhgee nadaazııgo doo hayú baa dahdaagost'áni da.

⁶ Ła' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yá'ıłnı' ts'ı'nan onııhgo naahıłtsaa, nnee ni'gosedzán yiká' daagolíníí yati' baa gozhóni doo ngonel'áq dahíí yee yil nagolnı'go, nnee binant'a' dala'áhíí il'anıgo naznilií, nnee iltah at'éégo hadaazt'ı'ıı, nnee iltah at'éégo yádaakt'ı'ıı, la'íí nnee daanliiníí yil nagolnı'go,

⁷ Ádjid yich'í' gáníí, Bik'ehgo'ihí'nań daadinoksiigo ba'ihédaanoḥsi, aayakti'gee biká' ngonyaaḥíí bigha: yáá hik'e ni'gosdzán la'íí túnteel hik'e tú hadaazliiniń dawa áyílaaḥń daaḥohkaḥh.

⁸ La' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á iké' ná'oniḥ gáníigo, Bábylon, íziso kḥ goznilií, nágo', nágo', áí nant'í' na'idaaḥíí hách't'íigo ákoléhi, nḥee iltah at'éégo hadaazt'í'íí daayidlaḥago áyílaaḥíí bigha.

⁹ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á taadngee iké' ná'oniḥgo adjid gáníí, Dahadínta nt'éshí bégodzidi, dagohíí be'ílzaaḥíí yokaḥhíí, áí bibe'idimidlidé bitá' dagohíí biganyú bee idimidlidíí,

¹⁰ Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'go koniidaagodilne'íí, doo nt'é bíl nadisdziidgo bihashke'íí idee biyi' yaa hidziidíí yidodlḥíí; Bik'ehgo'ihí'nań binadaal'a'á dilzini hik'e dibelíí biZhaazhé nlini binááí kḥ' hik'e tséliko'íí bee dázhó biniiigididoln'íí.

¹¹ Biniidaagodilne'íí bits'á'dí' hidíí hadag odihinéh, doo ngonel'aa dayú dahazhí': doo hadaayol da, jḥíí, t'é'gee ndí, díí nt'éshí bégodzidi hik'e be'ílzaaḥíí daayokaḥhíí, hadíń áí bizh'íí bee bidimidlidíí.

¹² Díńko nḥee Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaaḥíí nyee ndí dahírdḥgo bígózi: áí Bik'ehgo'ihí'nań yengon'áanı́ daayota'íí, la'íí Jesus daayodlaanı́ ádaat'ee.

¹³ Áídí' kozhíí yaaká'dí' gáshilniigo disii't'áá, Díí ágóle', Kodí' godezt'igo nohweBik'ehń daayodlaḥago nanezna'íí biyaa gozhóq doleek: Da'anii biyaa gozhóq doleek, nii, Holy Spirit, doo nanádaazidi dago hádaayol; ánádaat'íí n'íí biké' bíl ogoyáá.

¹⁴ Áídí' dé'iidgo yaak'os hígai hiltsaḥ, yaak'os yiká' dahsdaaḥíí nḥee ga'anolini, nant'an bich'ah, óodo be'alzaaḥíí, bik'edn'áá, la'íí t'oh bená'iltishé denini dahyotíígo.

¹⁵ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á la'íí da'ch'okaḥh goz'aa'dí' ch'ínyáá, yaak'os yiká' dahsdaaḥń ádjíd yich'í' dilwosh gáníigo, Nibená'iltishé bee ni'igéesh: ná'igeesḥíí ik'ida' biká' ngonyáá; ni'gosdzán biká' nest'á'í' ik'ida' daanest'aa.

¹⁶ Áík'ehgo yaak'os yiká' dahsdaaḥń bibená'iltishí yee ideshitizhgo ni'gosdzán yiká' aḥal ná'igizh.

¹⁷ Áídí' la' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú da'ch'okaḥh goz'aa'dí' ch'inánadzaa, bíí aldó' t'oh bená'iltishé denini dahyotíí.

¹⁸ Áídí' la' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á be'okaḥhíí biká' dahnási'nii goz'aa'dí' ch'inánadzaa, án kḥ' yebik'ehíí; án t'oh bená'iltishé denini dahyotíí yich'í' ádjíd gánniid, Nibená'iltishé denini bee ni'igéesh, ni'gosdzán biká' dahts'aa nanesdzií bits'á'dí' dahts'aahíí nahilgéesh, bidahts'aa daanest'aaḥíí bigha.

¹⁹ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á bibená'iltishé yee ideshitizhgo ni'gosdzán biká' dahts'aahíí nayiheshgizhđ' lenáyihezlaago dahts'aa hahigeesi gochaa'í goz'aa yuḥe' oyi-hiskaad, Bik'ehgo'ihí'nań bihashke' bengonyáágo ágodonii.

²⁰ Kḥ goznilií da'anahyú dahts'aa hahigees goz'aa'gee dahts'aa biká' nakai, áí bits'á'dí' díí halíí, hii biza'ah nel'aanı́ ga'áhosahgo díí nel'aa, nanigohíí da'la'á doo náhóltagyú áídí' iká'yú gostán gonenadín furlongs ga'áhosahgo nehenkáá.

15

¹ Áídá' be'ígóziníí, dázhó íziso at'éhi, kol díyadaagot'éhi, yaaká'yú naaḥiltsaḥ, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gosts'idihí, góyéégo nagowaaḥíí gosts'idyú at'éhi, da'iké'yúhi; Bik'ehgo'ihí'nań bihashke'íí bee nnágódáhi dahdaayokaal.

² Áídí' dolyiini náhenkáanı́ kḥ' bíl nadisdziidi ga'anolḥgo hiltsaḥ: nt'éshí bégodzidi hik'e be'ílzaaḥíí la'íí bizh'íí be'isdzohíí la'íí behotagíí yaa daagonesnaaḥíí Bik'ehgo'ihí'nań bibe'idot'áté dahdaayotíígo dolyiini náhenkáanı́ yiká'yú nadaazíí.

³ Bik'ehgo'ihí'nań yána'iziidi n'íí, Moses holzéhi, hik'e dibelíí biZhaazhé nlini biyini daido'áá, gádaaniigo, Bik'ehgo'ihí'nań nohweBik'ehń, Dák'a'ánt'éhi, ánant'ííhí íziso at'éé; nḥee ná hadaadeszaaḥíí bá Nant'ááḥíí, gosíń'aanı́ da'áííge hik'e da'anii.

⁴ Hadíńsha' doo nidńsđ da, nohweBik'ehń, hadíńsha' nizh'í' doo ya'ihenzí da? Ni zhá dilzini nlií: nḥee iltah at'éégo hadaazt'í'í dawa nich'í' níkahgo daanokaḥh doleek; nḥee hagog'éégo bá ngon'aa n'íí bee írlaahíí bigha.

⁵ Díí bikédí'go dé'iidgo, yaaká'yú gowa golgai Bik'ehgo'ihí'nań kol nliigo bee bígoch'ílsiniń biyi' yuḥe' da'ch'okaḥh goz'aanı́ ilts'á' adzaa:

⁶ Áí biyi'dí' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gosts'idihí góyéégo nagowaaḥíí yil hikai, nak'á'ligai nzhogo bik'étadndláadı́ bik'enda'izlaago, la'íí bitilyú óodo bizisgo binast'í'.

⁷ Áídí' nt'éshí daaḥinaaḥíí díí'í da'la'á Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gosts'idihí, gosts'idn idee óodo be'alzaaḥíí bitaadaasnií, áí ideehí Bik'ehgo'ihí'nań doo ngonel'aa dayú dahazhí' hiiḥaahíí bihashke' halk'íli.

⁸ Da'ch'okaqah goz'aanii Bik'ehgo'ih'i'nañ bits'á'idindláadíí hik'e binawodíí bits'á'dí' hidi bee hadezbjñ; nnee doo la' ha'aghángo yínel'áa da, gosts'idn góyéégo benagowaahíí Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á gosts'idi yíñ hikai n'íí qal' yeda'iláago zhá.

16

¹ Áídí' kíh biyi' da'ch'okaqahíí biyi'dí' kozhííhíí dílwoshgo disiiits'áá, Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á gáyíññigo, Tí'í, idee gosts'idi Bik'ehgo'ih'i'nañ bihashke' halk'ih'i biyi' siziidíí ni'gostzán biká'zhí' yadaahohkaah.

² Áík'ehgo Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á dantséhihíí bi'idee biyi' siziidíí ni'gostzán biká'zhí' yayiziidíí dábilgo dahadíí nt'éshí' bégodzidi bee bídinidííhíí hik'e be'ilzaahíí daayokaqahíí lóóđ nchó'í dážhó nñiíhi biká'zhí' ádaadzaa.

³ Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á nakidngeehíí bi'idee biyi' siziidíí túnteel biká'zhí' yayiziidíí dábilgo nnee daztsaqahíí bidíí ga'anólíhgo silíí: áídí' túnteel biyi'yú daagolíí n'íí dawa nanezna'.

⁴ Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á taadngeehíí bi'idee biyi' siziidíí tú daanlííníí hik'e tú hádaazlííníí biká'zhí' yayiziidíí dábilgo díł daasilíí.

⁵ Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á tú yebik'ehi gáníígo disiiits'áá, Da'áígee ánt'ée, Bik'ehgo'ih'i'nañ, nílni, nílni n'íí, nílni doleehí, áí k'ehgo bá ngón'áqahíí bighá.

⁶ Nnee ná hadaadeszaahíí la'íí binkááyú na'íziidí n'íí nadaaztseedgo bidíí da'dezjool, áí bighá díł daahidláqago ánádaasíndlaa; da'áí bich'í' goldoh ni'.

⁷ Áídí' la'íí, be'okaqahi biká' dahnási'níhi biyi'dí' dílwoshgo, gáníígo nádisiiits'áá, Da'aníi gáníi, Bik'ehgo'ih'i'nañ nohweBik'ehí, Dák'a'ánt'ehi, kándaaqo'aaahíí da'aníi, da'áígee at'ée.

⁸ Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á djíndngeehíí bi'idee biyi' siziidíí ya'áí biká'zhí' yayiziidgo dábilgo, nnee kó' bee daadidlidgo baa godet'áa.

⁹ Kó' dážhó sidogi bee nnee daanlid lék'e, Bik'ehgo'ih'i'nañ, díí góyéégo nagowaahíí yebik'ehí, bizhí'í nchó'go ádaayíññi: áídí' daabinchó'í doo yits'á'zhí' ánádaaszaa da, la'íí Bik'ehgo'ih'i'nañ doo daidn'íí da.

¹⁰ Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á ashldadngeehíí bi'idee biyi' siziidíí nt'éshí' bégodzidi biká'dahsdáhi yiká'dí' nant'aahíí biká'zhí' yayiziidíí dábilgo yebik'ehíí dawa díłhí silíí; nnee dážhó nñiíhíí bighá bizaa daayi'aal,

¹¹ Lóóđ hik'e bil nada'dini'híí bighá Bik'ehgo'ih'i'nañ yaaká'yú gólííníí nchó'go ádaayíññi: la'íí nchó'go ánádaat'ííhíí doo yits'á'zhí' ánádaaszaa da.

¹² Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á gostádngeehíí bi'idee biyi' siziidíí tú láqago nílníí, Euphrátes holzéhi, biká'zhí' yayiziidíí dábilgo náhísgá, ya'áí hanadáhdí'go nant'an daanlííníí bá ilch'í'golne'go.

¹³ Áídí' t'íiishcho bizé'dí', nt'éshí' bégodzidi bizé'dí', la'íí Bik'ehgo'ih'i'nañ binkááyú na'íziidíí ádíł'íni bizé'dí' taagi spirits nchó'í túshtohé ga'anolíni hahikáhgo híłtsaq.

¹⁴ Áí spirits-híí ch'íidn daanlíí, godiyíhgo ánáyol'íí, áí ni'gostzán dágoz'áa nt'éégo ízisgo nant'an daanlííníí yich'í' okaiigo dawa íla'ánáídle'go, Bik'ehgo'ih'i'nañ Dák'a'at'ehíhíí ízisgo na'diziidíí bíjii nadaagondííkaadgo.

¹⁵ In'íjhií k'ehgo nánsháh. Hadíí déz'íiníí, bidiyágé gólíígo, doo dálichíigo hidółtseel dahíí bighá, áñ biyaa gozhóq doleel.

¹⁶ Hebrew biyati'íí k'ehgo Armagédon golzeegee íla'áyíílaa.

¹⁷ Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á gosts'idngeehíí bi'idee biyi' siziidíí ts'ídag náidezñlíí dábilgo yaaká'yú kíh biyi' da'ch'okaqahíí nant'an biká'dahsdáhi bits'á'dí' kozhíí ádííjgo gáníiíd, Aqal begolzaa.

¹⁸ Áí dábilgo kozhíí adííđ áíłts'ag, idi'níí, hada'didla'; ni' yat'éégo nagohi'naa, nnee ni'gostzán biká'gee daagolíígo godeyaadí' yushdí' godezt'í'go ni' yat'éégo godiis'naa k'ehgo at'éégo doo hwaa ágoñe'í da.

¹⁹ Ízisgo kíh gozníílií taagiyú ilk'é'níí, áídí' nnee íłtah at'éégo hadaazt'í'íí bikíh nagozníílií nadaagozgo': ízisgo kíh gozníílií Bábylon holzéhi, Bik'ehgo'ih'i'nañ yinálññigo idee yat'éégo bihashke'íí halk'ih'i biyi'dí' aqal yidláqago áyíílaa.

²⁰ Ní' táyi' dahnagozníílií dawa hayúshí' ch'adaagoyáá, la'íí dzíłhí doo la' hit'íí da silíí.

²¹ Áídí' hílóí dážhó nchaahi, dala'á gonenadíí dahdidleegohíí, yaaká'dí' nnee biká' náłtáq: hílóí náłtáq nagont'og dážhó bégodzidihíí bighá nnee Bik'ehgo'ih'i'nañ nchó'go ádaayíññi lék'e.

17

¹ Bik'ehgo'ih'i'nañ binal'a'á gosts'idi, idee gosts'idi dahdaayoníílií dala'á shich'í' nyáágo gáshíññiíd, Yushdé' kú nñáh; bizhaan ízisgo nant'í' nagháhi, tú láqago íłtah at'ééyú nazkaaníí yiká' dahsdaahíí, baa ya'ítí'íí níl ch'í'nah ashle';

² Án ni'goszán biká' nnee bánadaant'aahíi yíl nant'i' nadaaskaihi, nant'i' na'idaahíi hách'it'inií bich'i' ch'idlaqahíi bee bíl nádaagodizyis.

³ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'áhíi, Holy Spirit shiká'zhí' adzaago, da'igoljyyú oshittj; áígee isdzán hiltsaq, nt'eshj bégodzidi dážhó lichí'i yiká' dahsdaago, Bik'ehgo'ihí'nañ ádaadil'inií dahot'ehé biká' dá bizhi' zháhi dahnagoz'áni, bitsits'in gots'idihidá' biyeshdee gonenáni.

⁴ Isdzánhíi lichii dot'izhi hik'e dážhó lichii bik'esilaa, óodo hik'e tséé dénzónéhi la'íi dilkqohé baa dahnaznil, la'íi óodo ideehíi, ncho'i hik'e nant'i' na'idaahi ncho'i dawa yee halk'ilgo, dahyokaal:

⁵ Bizhi'hi bitá'gee dahgoz'aq, NT'ÉSHJ DOO BÍGÓZINIÍ, BÁBYLON ÍZISGO AT'ÉHI, NANT'I' NAKAIHÍI HIK'E NT'GOSDZÁN BIKÁ' NCHO'GO ÁGOT'EEHÍI BÁÁ NLÍNI.

⁶ Nnee Bik'ehgo'ihí'nañ báhadaadeszaahi daabidihíi, hik'e inashood Jesus bigha nabi'distseedi daabidihíi bee isdzán bíl nágodizyisgo hiltsaq: hiltsaqadá' dážhó shil díyagodzaa.

⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á gáshihniid, Hant'é bigha nil díyagodzaa? Díi doo bigózi dahíi isdzán, la'íi nt'eshj bégodzidi dahbogheehíi bitsits'in gots'idi la'íi biyeshdee gonenanhi, baa nil nagoshni'.

⁸ Ái nt'eshj bégodzidi hiltsaq n'íi, nlij n'íi, k'adií da'ádjhi: o'í'án doo ni'í'áni dadí' hagháhi, da'ilíi hileehzhj': ni'goszán biká' daagolíinií, ni'goszán nmit'aadá' naltsoos be'ihí'náhi biká' daabizhi' doo hak'i dahnagoz'aq dahíi, nt'eshj bégodzidi daayiltsaqqo yaa bíl díyadaagot'ee doo, ái nlij n'íi, k'adií da'ádjhi, ndi nanadáhi.

⁹ Goyáanií bee natsekeesíi díi bíl igozjhh. Bitsits'in gots'idihíi dzilgots'idi ádaat'ee, ái isdzán yiká' dahsdáhi.

¹⁰ La'íi ízigo nadaant'aahíi gots'idi ádaat'ee: ashdla'ihíi nandee, da'á'á t'ah nant'aa, la'íi doo hwaahigháh da; án nyáágo dé't'ihézhj' nant'aa doo.

¹¹ Nt'eshj bégodzidi nlij n'íi, k'adií da'ádjhi, tsebidngee nant'aahíi át'éé, ndihíi gots'idi itah nlini. da'ilíi hileeh yune' diyaa.

¹² La'íi biyeshdee gonenáni hiltsaaníi, ízigo nant'an ádaat'ee, ndi doo hwaahá nant'án daaleeh da; áidá' da'á'á ledihikeezzhj' nt'eshj bégodzidi yíl nant'aago baa daagodest'aq.

¹³ Daabiini'íi da'á'á nádleehgo daabinawodíi hik'e yedaabik'ehíi nt'eshj bégodzidi yaa daayiné' doleek.

¹⁴ Ái dibeljí biZhaazhé nlini yíl nadaagodilkaad, ndihíi dibeljí biZhaazhé nlinihíi bitis hileeh: án nant'án daanliinií yeBik'eh'n, ízigo nant'án daanliinií biNant'a': án yíl nakaihií daabi'dokéed, habi'do'nil, nt'ée'go yiké' nakai.

¹⁵ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á gánáshil'do'niid, Tú iltah at'éégo nazkqáhi hiltsaqahíi, bizhaan biká' dahsdaahíi, ái túhíi nnee iltah at'éégo hadaazt'íi, nnee lani, nnee binant'a' da'á'áhíi í'aniyú naznilíi, la'íi nnee iltah at'éégo yádaakt'íi ádaat'ee.

¹⁶ Nt'eshj bégodzidi biyeshdee gonenanhi hiltsaqahíi, ái bizhaaníi yik'edaannih doo, yó'odaayilt' e'go dálichigo ádaile', bitsj'íi daayiyaa la'íi ko' bee daayidihid doo.

¹⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ hát'inií da'ádaane'go bijíi yune' hádaat'jigo áyílaa, daabiini'íi da'á'á ánádaidle'go, yedaabik'ehíi nt'eshj bégodzidi yaa daidi'aahgo, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati'íi dá begolzaazhí'.

¹⁸ Isdzán hiltsaaníi ízigo kih gozñili at'éé, ái ni'goszán biká' ízigo nadaant'aahíi yá nant'áhi at'éé.

18

¹ Díi bikédí'go Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á la'i yaaká'dí'hayaa higaalgo hiltsaq, dážhó binawod golinih; bits'á'idindláadií bee ni'goszán biká' got'íi silj.

² Ádjid dilwoshgo gáníi, Bábylon, dážhó ízigo at'éé n'íi nágo', nágo', áígee ch'iidn daagolj silj, spirits daanchó'i dawa áígee ndaagozle', dló' daanchó'i hik'e dló' bik'e daach'isch'ii'íi áígee ndaagozle' áldó'.

³ Bizhaan biwine bich'i' nant'i' na'idah há'it'jhhíi bee nnee iltah at'éégo hadaazt'íi bíl nádaagodizyis, nnee ízigo nadaant'aahíi bizhaaníi yíl nant'i' nadaaskai, la'íi ni'goszán biká' nnee dawahá baa nada'iniíhíi bizhaan dážhó hátdzilíi bits'á' d'í' hádaaldzil daasilj.

⁴ Áidí' la' yaaká'dí'go kozhii nádisiits'áq gáníigo, Shik'íyú, bizhaan bits'á' nohkáh, dahyúgohíi nohwíi áldó' bincho'íi be'ádaanoht'ee, la'íi bich'i' góyéégo nagowaahíi nohwíi áldó' itah doo.

⁵ Bincho'íi yaaká'yú nel'aago yaa hi'aa, Bik'ehgo'ihí'nañ án bincho'íi yénálnii.

⁶ Hago ánát'jidií k'ehgo bíi áldó' ágánádaahdle', hago ánát'jidií da'ágánáholáago nakidn bich'i' nanáda'olñii: idee biyi' ha'desbjhhíi da'ágánáholáago nakidn bá hanáda'dolbjh.

⁷ Ída'odlíigo dawahá yee bíl gonedljhhíi k'ehgo da'ágánáholáago koniigodilne' hik'e chaal na'idaahíi baa daadohne': bijíi yune' gádildi'nií, Shíi ízigo isdzán nant'áhi dahsdaahíi nshjj, doo itsaa nshjj da, chaal na'idaahíi áshqod bee shaa godogaalgo.

⁸ Áí bigha dála' jjiigo iltah at'éeego góyéego nagowaahíi bee baa godogaal, da'itsaahíi, chaal na'idaahíi, la'íi shiná' góyéhi; kq' bee bidi'dodliik: Bik'ehgo'ihí'nañ nohweBik'ehñ baa yakti'íi ízigo at'éeheeí bigha.

⁹ Ni'gosdzán biká' ízigo nadaant'aahíi yil nant'i' naskai n'íi, hik'e yil bil daagonedlii n'íi, dilidíi bits'á'dí' hidíi daayo'íidá' baa daachag doo, la'íi natídaadindli'go daachag doo.

¹⁰ Biniigodolne'íi yédaaldzidgo anahdí' nadaazii doo, gádaaniigo, Doo gozhóo da, doo gozhóo da, ízigo kñ goznil n'íi, Bábylon, dák'a'at'ée n'íi! Dala'á ledihikeezíi biyi' naa yá'iti'íi ik'idá' bengonyáa.

¹¹ Ni'gosdzán biká' nnee dawahá baa nada'inihií baa daachag doo, la'íi chaal nakai doo; nnee doo la' baa naná'ihñii dahíi bigha:

¹² Óodo, béshigai, tsée ilíni, dilkoqhé, nak'a'ligai nnt'ehi, hichii dot'i'zhi, masgágo, dázhó hichii'íi, tsj iltah at'ehi ikka daagolchinií, bichñh yee da'dilo'íi biwoo' ivory holzéhi be'ádaaszaahíi, tsj lán ilíni be'ádaaszaahíi, bésh, brass holzéhi, hik'e iron holzéhi, la'íi tsée marble holzéhi be'ádaaszaahíi,

¹³ Cinnamon holzéhi, kikaqolchini, ch'il bik'ah lán ilíni, jeeh didlidgo kikaqolchini, wine, ik'ah, ik'aán nnt'ehi, t'oh naghái, magashi, dibelji, hji, tsinagháhi bijád nakihí, daabi'des'náhi, la'íi nnee daanliinií.

¹⁴ La'íi nest'a' dázhó hánt'ii n'íi nits'á'zhí' bengonyáa, la'íi dázhó itisgo nnt'éeheeí hik'e bee ízigo ánt'éeheeí nits'á' da'ilíi silii, dahazhí' doo nahintséshgo da.

¹⁵ Nnee ái baa nada'inihií isdzánhíi bits'á'dí' hádaakdzil daasiliinií, isdzánhíi biniigodilne'íi yédaaldzidgo, daachago natídaadindli'go da'anahyú nadaazii doo,

¹⁶ Gádaaniigo, Doo gozhóo da, doo gozhóo da, ízigo kñ goznil n'íi, nak'a'ligai dázhó nnt'ehi, hik'e dot'i'zho hichii'íi, la'íi dázhó hichii'íi bee bik'e'izlaa ni', óodo, la'íi tsée ilínií, la'íi dilkoqhé bee bik'esinil ni'.

¹⁷ Dawahá bee há'ikdzil n'íi dala'á ledihikeezhí' doo nt'é da silii laq. Tsina'eelii yiká' nadaant'aahíi, dawa bil nada'i'eelii, nada'i'eelii, la'íi dahayú nada'i'eelii baa nada'inihi baa'íi nada'inihií da'anahyú nadaazii.

¹⁸ Dilidíi bits'á'dí' hidíi daayo'íigo nádaadilghaazhgo gádaanii, Díi ízigo kñ goznilií doo la' ga'at'ée da ni'!

¹⁹ Daachago natídaadindli'go bitsits'in biká'zhí' leezh daikke' gádaaniigo, Doo gozhóo da, doo gozhóo da, ízigo kñ goznil n'íi, yee hádaakdzili bitsina'eelii daagolínií yee hádaakdzil n'íi! Dala'á ledihikeezhí' doo nt'é da silii.

²⁰ Yaaká'yú daagonohíni, nadaal'a'á dilzini daanohíni, la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ nohwinkáayú nada'iziidi, nohwil daagozhóo le'; Bik'ehgo'ihí'nañ ízigo kñ goznil n'íi nohwíi nohwiqhá t'áazhí' bich'i' nanáhesnil.

²¹ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á ízigo at'ehi tsée be'ik'áhé ga'at'ehi nchaahi náidn'aqgo túnteel yiyi' oyiñé' gánúgo, Da'ágát'éeego ízigo kñ goznili, Bábylon holzéhi, ts'iltáqgo doo hagee nát'ii da doleel.

²² Tsjbe'idot'áté yee da'do'aalíi, bee dot'áté yidaagolsinií, tsjsól yee da'do'aalíi, hik'e béshdilwoshé yee da'do'aalíi dawa niyi'yú doo hagee naadiits'ih da doleel; nnee dawahá áiléhi, hagot'éeego áiléhi daanliinií, nitahyú doo hagee nát'ii da doleel; nitahyú tsée ik'aago áhiilts'agii doo hagee naadiits'ag da doleel;

²³ Nitahyú ik'ah kq'íi bits'á'idindíinií da'ádh doleel; nnee niñéheeí hik'e isdzán niñéheeí bizhii doo hagee naadiits'ih da doleel; nnee nitahyú baa na'inihií ízigo nandee ni', ni'gosdzán biká'; nitahyú iyónzinií nnee iltah at'éeego hadaazt'íi dawa ch'a'ónil ni'.

²⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ binkáayú nada'iziidi n'íi bidil, nnee Bik'ehgo'ihí'nañ bá hadaadeszaa n'íi bidil, la'íi nnee ni'gosdzán biká' nadaastseedíi dawa bidil ízigo kñ goznilií bitahyú hit'ii.

19

¹ Díi bikédí'go nnee dázhó láni yaaká'yú daadilwoshgo gádaaniigo disiiits'áq, Bik'ehgo'ihí'nañ nohweBik'ehñ ba'ihégoş le'; Hasdách'igháhíi, ba'ihégonzinií, goch'idnksinií, la'íi dawa yebik'ehíi biyéhi at'ée.

² Da'aniigo la'íi dázhó nnt'éeego aayakti'; bizhaan, ízigo nant'i' nagháhi yee ni'gosdzán yilchqodi, yaa yakti', la'íi bánada'iziidi naistseedhíi bigha yá t'aqzhí' nanáhesnil.

³ Áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihégoş le', ánádaado'niid. Áidí' lid kñ goznilií bits'á'dí'hi doo ngonel'aq dayú hahitii doleel.

⁴ Nt'éeego bádaayányú nadindii'í la'íi nt'eshj daahinaahíi díi'í biyahzhí' hayaa ádaaszaago Bik'ehgo'ihí'nañ nant'aago dahsdaayú daayokqah, gádaaniigo, Doleelgo at'ée; Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihégoş le'.

⁵ Áídí' nant'án biká'dahsdáhi bits'á'dí' kozhii dits'ag gáníigo, Bik'ehgo'ihí'nañ daahohi-ikáqah ba'ihédaanoohs' le', daanoohwigha bánada'ohsiidí, daanoohwigha daabinolsinií, doo ízigo ádaanoht'ee dahíí la'íí ízigo ádaanoht'eehíí.

⁶ Nnee dázhó láni ádaanii ga'áhihts'ago, tú dázhó yat'éégo yaahilíni ga'áhihts'ago, yat'éégo idi'níihíí k'ehgo áhihts'ago disiihts'áá, gádaaniigo, Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihégoš' le': Bik'ehgo'ihí'nañ nohweBik'ehñ dawa yebik'ehñ yee nant'aa.

⁷ Halaqá nohwil daagozhó' le', nohwil daagonehlí' le', án daadinlzi' le': dibelíí biZhaazhé nlini niñehíí biká' ngonyáágo bi'aa hileehíí ích'í'ádedlaa.

⁸ Áí nak'a'ligai dázhó nlt'ehi, doo ch'í dahi, dázhó ligaii bik'esilaa doleeigo baa godet'aa: díí nak'a'ligaiíí nnee Bik'ehgo'ihí'nañ báhadaadeszaahíí bi'at'e' nzhóni at'éé.

⁹ Nt'éégo ágáshíni, Díí bee ágóle', Hadín dibelíí biZhaazhé nlini niñáágo bá da'idáqayú daabidokéedíí biyaa daagozhó' dolee. Ágánáshíldo'niid, Díí Bik'ehgo'ihí'nañ da'aníí ánihi.

¹⁰ Áík'ehgo biyahzhí' hayaa asdzaago hosikáadi' gáshílníid, Doo ágánt'íí da: ni hik'e nik'isyú Jesus baa nadaagolní'go dala' nada'idziidí ádaant'ee: Bik'ehgo'ihí'nañ zhá honkáqah: Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yádaakt'íí Jesus baa nagolní'hi dázhó itisyú yaa nagolní' n'íí át'éé.

¹¹ Yáá íhts'á' ádzaago hílgai híhts'aa; áí yiká' dahsdaahñ Badach'olhí hik'e Da'aníhi holzee, án da'áige ná'áyalti' la'íí nlt'éégo ágot'eehíí bighá nagonkkaad.

¹² Binaahíí k'ó' yadiinahíí ga'at'éé, bitsits'in biká' nant'án bich'ah íqágo dahnaznil; bizhi' dahgoz'aa, áí nnee doo la' yígósi' da, bíí zhá yígósi'.

¹³ Íhíí díí biyi' nastsoozí bik'esilaa: án Bik'ehgo'ihí'nañ biYati' holzee.

¹⁴ Áík'ehgo yaaká'yú nadaagonkkaadíí hílgai bíí hilwohíí biké' násee, nak'a'ligai dázhó nlt'ehi, dázhó ligaii, doo ch'í dahi bik'enazlaa.

¹⁵ Bizé'dí' besh be'idilthishé deníni há'áá, áí nnee íltah at'éégo hadaazt'íí yee yihíhtsiish doo; besh dahyotíigo nant'aa doo: la'íí dahts'aa bitoo yiká' nagaahgo hayigéegéš' k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ Dák'a'at'éhi bihaskhe' bégodzidi nnee yich'í' gode'aah.

¹⁶ Bi'íí la'íí bik'aizhí' bizhi' bek'e'eshchíí, áí díí k'ehgo dahgoz'aa, ÍZIGO NANT'ÁN DAAN-LIINIÍ BINANT'A', NANT'ÁN DAANLIINIÍ YEBIK'EHÑ.

¹⁷ Nt'éégo Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'dí' hayaa gaaalgo, o'í'án doo ni'í'ánihi bá be'igéegéš' dawa yich'í' nadidilghaazh gáníigo, Yushdé', Bik'ehgo'ihí'nañ ízigo at'éhi bá da'idáqahíí baa íla'ádaahne'.

¹⁸ Ízigo nant'án daabitsí', silááda binant'a' daanlíni daabitsí', nnee ndaalwodi daabitsí', híí daabitsí', yiká' dahnaháztaaníí daabitsí', la'íí nnee dawa doo isná daanlíí dahíí hik'e isná daanlínií, doo ízigo ádaat'ee dahíí hik'e ízigo ádaat'eehíí daabitsí' daahsaa doleehíí bighá.

¹⁹ Áídí' nt'éshí bégodzidi híhts'aa, la'íí ni'gosdzán biká' ízigo nant'án daanlínií bisilááda bílgo íla'ádaasdzaa, híí yiká' dahsdaahñ bisilááda bílgo yíí nagonkkaad doleeigo.

²⁰ Nt'éshí bégodzidi yisnáh silíí, la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'izíidí ádil'íni aldó' yisnáh silíí, nt'éshí bégodzidi binaát godiyíhgo áná'ol'íígo nnee nt'éshí bégodzidi be'ídimidílé bee bídi'nididihíí, la'íí bíí át'éégo be'ílzaahíí daayokáqahíí yich'í' nazch'a'i. Díí da'ála dá daahinaago tsélk'ó' í bíí díht'go sikáni biyi' yuyaa oldeé.

²¹ La'ííhíí híí yiká' dahsdaahñ besh be'idilthishé bizé'dí' há'áahíí yee nadaistseed: áík'ehgo dló' íltah at'éehíí áí daabitsí'íí yee náda'isdíid.

20

¹ Áídí' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'dí' hayaa higaaigo, o'í'án doo ni'í'ánihi bá be'igéegéš' hik'e besh híshbizhíí nchaahi dahyoníigo híhts'aa.

² Án t'íishcho, doo áni da t'íishíí, ch'íidn nant'áni, Satan holzéhi, yíí ndééigo dala'á doo náhóltagyú legodzaazhí' híyst'óogo.

³ O'í'án yuñe' yó'olt'e' da'dentáadi' o'íígéegé, nnee íltah at'éégo hadaazt'íí yúwehyú doo ch'a'onayiniíí dahíí bighá, dala'á doo náhóltagyú legodzaazhí': áí bikédí'go dé't'íhzhí' nanánt'íh dolee.

⁴ Áídí' nadaant'áhi yiká' dahnaháztaaníí híhts'aa yiká' dahnaháztaaníí aayádaakt'ígo baa daagodeht'aa: Jesus yaa nagolní'íí hik'e Bik'ehgo'ihí'nañ biyati'íí bighá bik'os nadaahisk'i n'íí biyi' nazíí n'íí híhts'aa, áí nt'éshí bégodzidi dagohíí be'ílzaahíí doo daayoskaad dahíí, daabitá' dagohíí daabing bebidamídlidé doo bee bídaamídlid dahíí; áí daahinaa násdííígo, dala'á doo náhóltagyú legodzaazhí' Christ yíí nádaant'aah.

⁵ Lázhí' nanezna'íí doo daahinaa násdííí da, dala'á doo náhóltagyú legodzaahíí qáigo zhá. Díínko dantsé nanezna'íí naadikáhgee.

⁶ Dantsé nanezna'íí naadikáhgee hadín yitah naadiidzaahíí biyaa gozhó' hik'e bíí godiyini at'éé: iké'gee daná'itsaahíí doo hago ábile' da doo, ndi Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e Christ bí'okáqah yebik'ehíí daanlíí dolee, dala'á doo náhóltagyú legodzaazhí' yíí nadaant'aah doo.

⁷ Dala'á doo náhóltagyú legodzaahíi ɔ́ɔ́lgo Satan ha'ásitíídi' ch'ínálteeh.

⁸ Áidí' díí'yú n'i'gosdzán biká' goz'ɔ́ɔ́yú iltah at'éego hadaaz't'íi, Gog hik'e Magog daagolzeehíi, ch'ayiniilyú nagonlkaad doleehíi bighá ɪ́la'ánálné'yú hágháh: áí túnteel tábaɔ́ sáihíi k'ehgo da'áholáɔ́ doo.

⁹ N'i'gosdzán teelíi biká' dahnádnísaɔ́, nnee Bik'ehgo'ihí'nañ báhadaadeszaahíi daagoljígée binaa, hik'e kɪ́h gozníli koł daanzhóni binaa lédn't'í' silíj: áidá' yaaká'dí' kɔ' nkednɔ́go ɔ́ɔ́l daabi'ndí.

¹⁰ Áidí' ch'iidn nant'án bich'í' nashch'a'íi kɔ' hik'e tséhikɔ'í bil dilti'go sikáni biyi' yuyaa olt'e, hayú nt'éshí bégodzidi hik'e Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi ádil'iníhíi naháztáɔ́yú, áígee jji hik'e t'é'ego boyéé bich'í' nagowaa doo, doo ngonel'ɔ́ɔ́ dayú dahazhí'.

¹¹ Áidí' nant'án biká'dahsdáhi ligaihi nchaahi, hik'e yiká' dahsdaahn híltsɔ́ɔ́, án bits'á'dí' n'i'gosdzán hik'e yáá bil ogoyáá; áidí' doo hayú goz'ɔ́ɔ́ da lɛ́k'e.

¹² Nanezna'íi doo ízisgo ádaat'ee dahíi hik'e ízisgo ádaat'eehíi Bik'ehgo'ihí'nañ bidáhdí' nadaaz'go híltsɔ́ɔ́; áidí' naltsoos ílts'á' ádaadzaa: la'í naltsoos ílts'á' nanádzaa, áí naltsoos be'ihí'náhi: nanezna' n'íi hant'é ádaaszaahíi naltsoos biyi' k'e'eshchiinií bee baa yáda'ití'.

¹³ Túnteel biyi' nanezna' n'íi naadiikaigo áyíflaa: da'ítsaahdí' hik'e Ch'iidntahdí' nanezna' n'íi nanaadiikai: áidí' dawa hant'é ádaaszaa shíhíi bighá baa yáda'ití'.

¹⁴ Áidí' da'ítsaahíi hik'e Ch'iidntahíi kɔ' dilti'go sikáni biyi' yuyaa oldeel. Díinko nakidngee daná'itsaahi at'éé.

¹⁵ Áidá' dahadín naltsoos be'ihí'náhi doo hak'í bizhi' biyi' dahgoz'ɔ́ɔ́ dayúgo kɔ' dilti'go sikaaníi biyi' yuyaa olt'e'.

21

¹ Áidí' yaaká' áníidéhi hik'e n'i'gosdzán áníidéhi híltsɔ́ɔ́: dantsé yaaká'híi hik'e dantsé n'i'gosdzáníhíi bech'ígonyáá; áidí' túnteel ésdjíd.

² Shí, John, Jerúsalem áníidéhi, kɪ́h godiyini gozníli, yaaká'dí' Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí' hayaa goldohgo híltsɔ́ɔ́, na'ílíhn k'ad nniinéhgo bika' hileehíi yiba' ílch'í'ádodlaahíi ga'at'éego.

³ Yaaká'dí' kozhii ádjíd áilts'ago disíits'áɔ́ gáníigo, Isɔ́ɔ́, da'ch'okáɔ́h goz'aaníi Bik'ehgo'ihí'nañ yiyi' gólíníi nnee bitahyú goz'ɔ́ɔ́, án bil daagoljígoo nneehíi bichágháshé daanlíj doleel, Bik'ehgo'ihí'nañ dabíi yil daagoljígoo, bíi Bik'ehgo'ihí'nañ daayokáɔ́h doleel.

⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ binaá tú bá k'eda'íldéh doleel; da'ítsaahíi da'ádhí doleel, doo koł gozhóq dahíi, daach'ichagíi, daach'inniíhíi ndi da'ádhí doleel: dantsé áí begoz'ɔ́ɔ́ n'íi bech'ígyóyááhíi bighá.

⁵ Nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn gánniid, Isɔ́ɔ́, dawahá áníidégo ánáshdléh. Áidá' shíi gáshílníid, K'e'ílkhíi: díi yati'íi da'aníi la'íi ba'olnúi at'éé.

⁶ Gánáshildo'niid, ɔ́ɔ́l lalzaa. Shíi Álpha hik'e Oméga, begodeyáhi hik'e bengont'íi nshlíj. Hadín dibá' nliinú tú hínáhi halííhíi bá ná'isjiih, doo bighá nahi'niil dago.

⁷ Hadín dawahá yitis sillinií dawa bíyéé doleel; Bik'ehgo'ihí'nañ yokáɔ́h nshlíj doleel, shiye' nliíj doleel.

⁸ Áidá' dawa yee nádaaldzidíi, doo da'odlɔ́ɔ́ dahíi, nchɔ'go ádaat'eehíi, nnee nadáiltséedíi, nant'í' nakaihíi, iyodaanzhíi, nadn'ái daayokáɔ́híi, la'íi léda'ílkhoohíi dawa tsélikɔ'í bil dilti'go sikáni biyi' yuyaa bá goz'ɔ́ɔ́: áí nakidngee daná'itsaahi at'éé.

⁹ Áígee Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á gots'idihíi dala'á, its'aa gots'idi gots'idn góyéégo banagowaahíi bee halk'íhíi, yee dahikáhi shaa nyáágo, shich'í' hadzii gáníigo, Yushdé', isdzán ánií nñáhi, díbejíi bíZhaazhé níni bí'aahíi níl ch'í'nah ashlé'.

¹⁰ Áidí' Holy Spirit shiká'zhí' adzaago Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'áhií dzil dážhó nchaahi yúdahyúhi biká' oshíltj, áígee ízisgo kɪ́h gozníli, Jerúsalem godiyini, yaaká'dí' Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí' bil nkegonyáágo shíi ch'í'nah áyíflaa,

¹¹ Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'ídníldáadíi bee bits'á'ídníldáad: bits'á'ídníldáadíi tséé dážhó lán ílini, jasper holzéhi, dénkónégo binkááyú got'íjhií ga'at'éé;

¹² Áí kɪ́h goznílii binaayú lé'dit'íhíi dážhó nteel áidí' dážhó yúdahgo alzaa lɛ́k'e, nakits'ádahgo dáádítj, áí da wago Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á nadaazj, Israel nakits'ádahyú hat'í'íi daabizhi' dahnagoz'ɔ́ɔ́, dáádítjhií biká'gee.

¹³ Ya'ái hanadáhdí'go taadí' dáádítj; nahokosé dahstáadí'go taadí' dáádítj; na'íid'ahdí'go taadí' dáádítj; ya'ái onadáhdí'go aldo' taadí' dáádítj.

¹⁴ Kɪ́h goznílii binaayú lé'dit'íhíi bit'áɔ́hgo nakits'ádahgo ist'íhgo légodnt'í, díbejíi bíZhaazhé níni binal'a'á nakits'ádah daabizhi' áí biká' dahgoz'ɔ́ɔ́.

¹⁵ Shich'í' yaht'íi be'ída'nel'áqahé óodo be'alzaahi naitiih, áí kɪ́h goznílii hik'e bidáádítjhií, la'íi binaayú lé'dit'íhíi yee yí' da'nel'áqahgo.

¹⁶ Kìh goznìlìí dǐjzhì' hágodn'áá, naniigo dáne'niyú dálet'ee: kìh goznìlìí be'ida'nel'áahé yee yída'nel'áagdo nakits'ádahn doo náhóltagyú furlongs ga'áhosah. Naniigohíí, dáne'niyúhíí, hik'e ts'idagíí bílgo dálet'ee.

¹⁷ Áídí' binaayú lé'dit'íhíí áldó' yí'nes'áagdo dala'á gonenadín iká'yú dizdín dǐj'í nnee bigan ihadit'áadi' biganlataházhì' ngont'í'go, áí Bik'ehgo'íhí'nañ binal'a'á yaaká'yú gólfíníí k'ehgo at'ée.

¹⁸ Binaayú lé'dit'íhíí tsée lán ílíní, jáasper holzéhi, be'ágozlaa: kìh goznìlìí dá óodo zhá, dolyiini binkááyú got'íhíí ga'at'éhi, be'ágozlaa.

¹⁹ Binaayú lé'dit'íhíí bitl'ááh istl'iníí tsée íltah at'éhi lán da'íliníí bee dénzhónégo alzaa. Da'ítséee itl'ááh istl'iníí jáasper holzéhi be'ágozlaa; nakigeehíí sápphire holzéhi; taadngeehíí chálcedony holzéhi; dǐj'ígeehíí émerald holzéhi;

²⁰ Ashdladngeehíí sárdonyx holzéhi; gostáúgeehíí sárdius holzéhi; gosts'idigeehíí chrýsolite holzéhi; tsebigeehíí béryl holzéhi; ngost'áigeehíí tópaaz holzéhi; gonenangeehíí chrýsoprasus holzéhi; lats'áadahgeehíí jácynth holzéhi; la'íí nakits'áadahgeehíí ámethyst holzéhi be'ágozlaa.

²¹ Dáádít'íhíí nakits'ádahíí dílkóphé lán ílíní, pearl holzéhi, nakits'ádahgo be'alzaa: dala'á ntáágo pearl dala'á bíl ádaasaa: kìh goznìlìí biyi' íntíníí dá óodo zhá dolyiini binkááyú got'íhíí k'ehgo alzaa.

²² Áígee da'ch'okáah goz'aaníí doo hish'íí da: Bik'ehgo'íhí'nañ nohweBik'ehñ Dák'a'at'éhi hik'e díbejǐ bíZhaazhé nlníí bílgo dabíí da'ch'okáah goz'aaníí daanljí.

²³ Kìh goznìlìí ya'ái la'íí t'é'gona'ái da'ádǐh ndí doo daat'ée da: Bik'ehgo'íhí'nañ bits'á'idindláadíí bee got'íí, la'íí díbejǐ bíZhaazhé nlníí bee got'íhíí nljí.

²⁴ Nnee íltah at'éégo hadaazt'ííí hadíí hasdákaíhíí, áí kìh goznìlìí bits'á'idindláadíí yee nakai doo: la'íí ní'gosdzán biká' ízísigo nadaant'aahíí ízísigo ye'ádaat'eehíí hik'e daagodnlsiníí yíl níhikáh doleek.

²⁵ Bidáádít'íhíí jǐigo doo daná'detǐh da: akú t'é' ánágodǐh.

²⁶ Nnee íltah at'éégo hadaazt'íí ízísigo ye'ádaat'eehíí hik'e daagodnlsiníí yíl níhikáh doleek.

²⁷ Hadííí daanchó'íí doo hagot'éégo ha'akáh da, nchó'go ánat'íjǐí, la'íí hadíí lé'í'chóhíí áldó' doo hagot'éégo ha'akáh da: hadííí díbejǐ bíZhaazhé nlníí binaltsoos be'íhí'náhi bizhí' dahgoz'aaníí zhá ha'akáh doleek.

22

¹ Áídí' tú be'íhí'náhi dolyiini ga'at'éégo binkááyú got'íígo, Bik'ehgo'íhí'nañ hik'e díbejǐ bíZhaazhé nlníí nadaant'aago dahskeedí' háljǐgo, Bik'ehgo'íhí'nañ binal'a'á shíl ch'í'nah áyíílaa.

² Kìh goznìlìí ch'í'ítinyú íhí'yú, la'íí tú nlníííí da'alch'izhínéé nel'áago tsí'nt'áni be'íhí'náhi nádíhikáad, áí nakits'ádahyú á't'éégo nánt'íh, dádaanántíhgeee nest'á' dala'áyú át'éhi dahnándah: bit'áqahíí nnee íltah at'éégo hadaazt'ííí yee nádaadzíihi.

³ Áígee dénychó'go ágot'eehíí ánáđǐh doo: áídí' Bik'ehgo'íhí'nañ hik'e díbejǐ bíZhaazhé nlníí nadaant'aago dahskee doo; bánada'iziidíí daabokáah doleek:

⁴ Binííí daayo'íí doo; bizhí'íí bitá'gee dahnagóz'áq doo.

⁵ T'é' ánáđǐh doleek; ik'ah kó'yí la'íí ya'ái be'í'ndindláadíí doo hagot'íí da; Bik'ehgo'íhí'nañ nohweBik'ehñ dabíí bá idindládi nljí doleek: la'íí doo ngonel'áq dayú dahazhí' nadaant'aa doo.

⁶ Áídí' gánáshíldo'niid, Díí yati'íí ba'olnhi hik'e da'aníhi at'ée: Bik'ehgo'íhí'nañ nohwe-Bik'ehñ binkááyú nada'iziidí n'íí daadilzini daayokáahñ, k'ad ágonéhíí bánada'iziidíí yíl ch'í'nah ágole'híí bighá binal'a'á yaaká'dí'hi bich'í' daades'a'.

⁷ Isáq, dák'adégo nánshdaak: díí naltsoos hagot'éégo ágonéhgo benet'aaníí hadííí yíkisk'eh at'éehíí biyaa gozhóq doleek.

⁸ Shíí, John, díí ágot'eehíí disíits'áq la'íí híltsáq. Áík'ehgo disíits'áadi' híltsáqgo, Bik'ehgo'íhí'nañ binal'a'á áí shíl ch'í'nah áyíílaahi biyahzhí' hayaa asdzaago hoshkáah nkegonyaa.

⁹ Nt'éégo gáshílníid, Doo ágánt'íí da: shíí, ní, ník'isyú, Bik'ehgo'íhí'nañ binkááyú nada'iziidí, hik'e díí naltsoos biyi'dí' yati'íí yíkisk'eh ádaat'eehíí bílgo dala' nada'ídzíid. Bik'ehgo'íhí'nañ zhá onkáah.

¹⁰ Gánáshíldo'niid, Díí naltsoos hagot'éégo ágonéhgo benet'aaníí bida'denljéeh hela', biká'ngonyáahíí bighá.

¹¹ Hadííí doo dávik'ehyú át'íí dahíí, án dayúweh ye'at'íí le': hadííí dénychó'ego at'ííhíí, án dayúweh ye'at'íí le': hadííí nlt'éégo at'éehíí, án dayúweh nlt'éégo at'ée le': la'íí hadííí dílzíníí, dayúweh dílzí le'.

¹² Isáq, dák'adégo nánshdaak; koch'í' nada'ishnííhíí bíl nánshdáah, nnee dala'á ntǐigo hagot'éégo ánat'íídhíí bighá bich'í' na'ishníílgo.

¹³ Shíí Álpha hik'e Oméga nshíí, begodeyáhi hik'e bengont'i'i, dantséyúhi hik'e iké'yúhi.

¹⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaní yíkísk'eh ádaat'eehíí biyaa daagozhóó doleel, áí tsí'nt'áni be'ihí'náhi yaa dokaahgo bá goz'áq, ła'í k'ih goznilíí ch'íná'it'ihyú ch'ídokaahgo áldó' bá goz'áq.

¹⁵ Áídá' gósé, ídaanlgashi, nant'í' nakaihi, nnee nadaitseedi, nnee nadn'ái daayokaqáhi, ła'í dahadíí lé'ichoohíí bíl nzhóqgo dayúweh lé'íchoohi doo ha'ádokaah da.

¹⁶ Shíí, Jesus, shinal'a'á yaaká'dí'hi ha'ánázéh nagoznilyú díí bee nohwíí nagolní'go de'á'. David bikeghad nshíí, hik'e David bits'á'dí'hi nshíí, ts'íksoqsécho bits'á'idindíni nshíí.

¹⁷ Holy Spirit hik'e isdzán ninéhi, Yushdé', daañii. Hadíí idits'agi áldó', Yushdé', nii le'. Hadíí dibá' nliíhíí hígháh le'. Hadíí hát'ínií tú be'ihí'náhi yodlaq, doo bighá nahi'níil dago.

¹⁸ Nnee da'á' ntíígo díí naltsoos hagog'éégo ágonéhgo benet'aaní daidits'agíí gádaabikdishnii, Dahadíí díí ínágodn'áqahíí, góyéégo ágot'eehíí díí naltsoos biyi' k'e'eshchiinií, Bik'ehgo'ihí'nañ góyéégo godigháhíí bich'í' ínágodo'aal:

¹⁹ Dahadíí díí naltsoos hagog'éégo ágonéhgo benet'aaní ła' hayiné'yúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ áldó' naltsoos be'ihí'náhi biyi'dí', k'ih godiyini gozníí biyi'dí', ła'í díí naltsoos biyi' bek'e'eshchiinií biyi'dí' bíyéé zhínéehíí bits'á' hayiné' doleel.

²⁰ Díí yaa nagosní'íí gáníí, Da'aníí shíí dák'adégo nánshdaak: Doleelgo at'éé. Da'aníí Jesus, nohweBik'ehí, de'nnañ.

²¹ Jesus Christ nohweBik'ehí bílgoch'oba'íí daanohwigha nohwich'í' begoz'áq le'. Doleelgo at'éé.

Read the New Testament daily

January

date	scripture
1	Matthew 1.1-2.12
2	Matthew 2.13-3.6
3	Matthew 3.7-4.11
4	Matthew 4.12-25
5	Matthew 5.1-26
6	Matthew 5.27-48
7	Matthew 6.1-24
8	Matthew 6.25-7.14
9	Matthew 7.15-29
10	Matthew 8.1-17
11	Matthew 8.18-34
12	Matthew 9.1-17
13	Matthew 9.18-38
14	Matthew 10.1-23
15	Matthew 10.24-11.6
16	Matthew 11.7-30
17	Matthew 12.1-21
18	Matthew 12.22-45
19	Matthew 12.46-13.23
20	Matthew 13.24-46
21	Matthew 13.47-14.12
22	Matthew 14.13-36
23	Matthew 15.1-28
24	Matthew 15.29-16.12
25	Matthew 16.13-17.9
26	Matthew 17.10-27
27	Matthew 18.1-22
28	Matthew 18.23-19.12
29	Matthew 19.13-30
30	Matthew 20.1-28
31	Matthew 20.29-21.22

February

date	scripture
1	Matthew 21.23-46
2	Matthew 22.1-33
3	Matthew 22.34-23.12
4	Matthew 23.13-39
5	Matthew 24.1-28
6	Matthew 24.29-51
7	Matthew 25.1-30
8	Matthew 25.31-26.13
9	Matthew 26.14-46
10	Matthew 26.47-68
11	Matthew 26.69-27.14
12	Matthew 27.15-31
13	Matthew 27.32-66
14	Matthew 28.1-20
15	Mark 1.1-28
16	Mark 1.29-2.12
17	Mark 2.13-3.6
18	Mark 3.7-30
19	Mark 3.31-4.25
20	Mark 4.26-5.20
21	Mark 5.21-43
22	Mark 6.1-29
23	Mark 6.30-56
24	Mark 7.1-23
25	Mark 7.24-8.10
26	Mark 8.11-9.1
27	Mark 9.2-29
28	Mark 9.30-10.12

date	scripture
1	Mark 10.13-31
2	Mark 10.32-52
3	Mark 11.1-26
4	Mark 11.27-12.17
5	Mark 12.18-37
6	Mark 12.38-13.13
7	Mark 13.14-37
8	Mark 14.1-21
9	Mark 14.22-52
10	Mark 14.53-72
11	Mark 15.1-47
12	Mark 16.1-20
13	Luke 1.1-25
14	Luke 1.26-56
15	Luke 1.57-80
16	Luke 2.1-35
17	Luke 2.36-52
18	Luke 3.1-22
19	Luke 3.23-38
20	Luke 4.1-30
21	Luke 4.31-5.11
22	Luke 5.12-28
23	Luke 5.29-6.11
24	Luke 6.12-38
25	Luke 6.39-7.10
26	Luke 7.11-35
27	Luke 7.36-8.3
28	Luke 8.4-21
29	Luke 8.22-39
30	Luke 8.40-9.6
31	Luke 9.7-27

date	scripture
1	Luke 9.28-50
2	Luke 9.51-10.12
3	Luke 10.13-37
4	Luke 10.38-11.13
5	Luke 11.14-36
6	Luke 11.37-12.7
7	Luke 12.8-34
8	Luke 12.35-59
9	Luke 13.1-21
10	Luke 13.22-14.6
11	Luke 14.7-35
12	Luke 15.1-32
13	Luke 16.1-18
14	Luke 16.19-17.10
15	Luke 17.11-37
16	Luke 18.1-17
17	Luke 18.18-43
18	Luke 19.1-27
19	Luke 19.28-48
20	Luke 20.1-26
21	Luke 20.27-47
22	Luke 21.1-28
23	Luke 21.29-22.13
24	Luke 22.14-34
25	Luke 22.35-53
26	Luke 22.54-23.12
27	Luke 23.13-43
28	Luke 23.44-24.12
29	Luke 24.13-53
30	John 1.1-28

date	scripture
1	John 1.29-51
2	John 2.1-25
3	John 3.1-21
4	John 3.22-4.3
5	John 4.4-42
6	John 4.43-54
7	John 5.1-23
8	John 5.24-47
9	John 6.1-21
10	John 6.22-40
11	John 6.41-71
12	John 7.1-29
13	John 7.30-52
14	John 7.53-8.20
15	John 8.21-30
16	John 8.31-59
17	John 9.1-41
18	John 10.1-21
19	John 10.22-42
20	John 11.1-53
21	John 11.54-12.19
22	John 12.20-50
23	John 13.1-30
24	John 13.31-14.14
25	John 14.15-31
26	John 15.1-27
27	John 16.1-33
28	John 17.1-26
29	John 18.1-24
30	John 18.25-19.22
31	John 19.23-42

date	scripture
1	John 20.1-31
2	John 21.1-25
3	Acts 1.1-26
4	Acts 2.1-47
5	Acts 3.1-26
6	Acts 4.1-37
7	Acts 5.1-42
8	Acts 6.1-15
9	Acts 7.1-29
10	Acts 7.30-50
11	Acts 7.51-8.13
12	Acts 8.14-40
13	Acts 9.1-25
14	Acts 9.26-43
15	Acts 10.1-33
16	Acts 10.34-48
17	Acts 11.1-30
18	Acts 12.1-23
19	Acts 12.24-13.12
20	Acts 13.13-41
21	Acts 13.42-14.7
22	Acts 14.8-28
23	Acts 15.1-35
24	Acts 15.36-16.15
25	Acts 16.16-40
26	Acts 17.1-34
27	Acts 18.1-21
28	Acts 18.22-19.12
29	Acts 19.13-41
30	Acts 20.1-38

date	scripture
1	Acts 21.1-16
2	Acts 21.17-36
3	Acts 21.37-22.16
4	Acts 22.17-23.10
5	Acts 23.11-35
6	Acts 24.1-27
7	Acts 25.1-27
8	Acts 26.1-32
9	Acts 27.1-20
10	Acts 27.21-44
11	Acts 28.1-31
12	Romans 1.1-17
13	Romans 1.18-32
14	Romans 2.1-24
15	Romans 2.25-3.8
16	Romans 3.9-31
17	Romans 4.1-12
18	Romans 4.13-5.5
19	Romans 5.6-21
20	Romans 6.1-23
21	Romans 7.1-14
22	Romans 7.15-8.6
23	Romans 8.7-21
24	Romans 8.22-39
25	Romans 9.1-21
26	Romans 9.22-10.13
27	Romans 10.14-11.12
28	Romans 11.13-36
29	Romans 12.1-21
30	Romans 13.1-14
31	Romans 14.1-23

date	scripture
1	Romans 15.1-21
2	Romans 15.22-16.7
3	Romans 16.8-27
4	1 Corinthians 1.1-17
5	1 Corinthians 1.18-2.5
6	1 Corinthians 2.6-3.4
7	1 Corinthians 3.5-23
8	1 Corinthians 4.1-21
9	1 Corinthians 5.1-13
10	1 Corinthians 6.1-20
11	1 Corinthians 7.1-24
12	1 Corinthians 7.25-40
13	1 Corinthians 8.1-13
14	1 Corinthians 9.1-18
15	1 Corinthians 9.19-10.13
16	1 Corinthians 10.14-11.1
17	1 Corinthians 11.2-16
18	1 Corinthians 11.17-34
19	1 Corinthians 12.1-26
20	1 Corinthians 12.27-13.13
21	1 Corinthians 14.1-17
22	1 Corinthians 14.18-40
23	1 Corinthians 15.1-28
24	1 Corinthians 15.29-58
25	1 Corinthians 16.1-24
26	2 Corinthians 1.1-11
27	2 Corinthians 1.12-2.11
28	2 Corinthians 2.12-17
29	2 Corinthians 3.1-18
30	2 Corinthians 4.1-12
31	2 Corinthians 4.13-5.10

date	scripture
1	2 Corinthians 5.11-21
2	2 Corinthians 6.1-13
3	2 Corinthians 6.14-7.7
4	2 Corinthians 7.8-16
5	2 Corinthians 8.1-15
6	2 Corinthians 8.16-24
7	2 Corinthians 9.1-15
8	2 Corinthians 10.1-18
9	2 Corinthians 11.1-15
10	2 Corinthians 11.16-33
11	2 Corinthians 12.1-10
12	2 Corinthians 12.11-21
13	2 Corinthians 13.1-14
14	Galatians 1.1-24
15	Galatians 2.1-16
16	Galatians 2.17-3.9
17	Galatians 3.10-22
18	Galatians 3.23-4.20
19	Galatians 4.21-5.12
20	Galatians 5.13-26
21	Galatians 6.1-18
22	Ephesians 1.1-23
23	Ephesians 2.1-22
24	Ephesians 3.1-21
25	Ephesians 4.1-16
26	Ephesians 4.17-5.2
27	Ephesians 5.3-33
28	Ephesians 6.1-24
29	Philippians 1.1-26
30	Philippians 1.27-2.18

date	scripture
1	Philippians 2.19-3.6
2	Philippians 3.7-4.1
3	Philippians 4.2-23
4	Colossians 1.1-20
5	Colossians 1.21-2.7
6	Colossians 2.8-23
7	Colossians 3.1-17
8	Colossians 3.18-4.18
9	1 Thessalonians 1.1-2.9
10	1 Thessalonians 2.10-3.13
11	1 Thessalonians 4.1-5.3
12	1 Thessalonians 5.4-28
13	2 Thessalonians 1.1-12
14	2 Thessalonians 2.1-17
15	2 Thessalonians 3.1-18
16	1 Timothy 1.1-20
17	1 Timothy 2.1-15
18	1 Timothy 3.1-16
19	1 Timothy 4.1-16
20	1 Timothy 5.1-25
21	1 Timothy 6.1-21
22	2 Timothy 1.1-18
23	2 Timothy 2.1-21
24	2 Timothy 2.22-3.17
25	2 Timothy 4.1-22
26	Titus 1.1-16
27	Titus 2.1-14
28	Titus 2.15-3.15
29	Philemon 1.1-25
30	Hebrews 1.1-14
31	Hebrews 2.1-18

date	scripture
1	Hebrews 3.1-19
2	Hebrews 4.1-13
3	Hebrews 4.14-5.14
4	Hebrews 6.1-20
5	Hebrews 7.1-19
6	Hebrews 7.20-28
7	Hebrews 8.1-13
8	Hebrews 9.1-10
9	Hebrews 9.11-28
10	Hebrews 10.1-18
11	Hebrews 10.19-39
12	Hebrews 11.1-16
13	Hebrews 11.17-31
14	Hebrews 11.32-12.13
15	Hebrews 12.14-29
16	Hebrews 13.1-25
17	James 1.1-18
18	James 1.19-2.17
19	James 2.18-3.18
20	James 4.1-17
21	James 5.1-20
22	1 Peter 1.1-12
23	1 Peter 1.13-2.10
24	1 Peter 2.11-3.7
25	1 Peter 3.8-4.6
26	1 Peter 4.7-5.14
27	2 Peter 1.1-21
28	2 Peter 2.1-22
29	2 Peter 3.1-18
30	1 John 1.1-10

date	scripture
1	1 John 2.1-17
2	1 John 2.18-3.2
3	1 John 3.3-24
4	1 John 4.1-21
5	1 John 5.1-21
6	2 John 1.1-13
7	3 John 1.1-14
8	Jude 1.1-25
9	Revelation 1.1-20
10	Revelation 2.1-17
11	Revelation 2.18-3.6
12	Revelation 3.7-22
13	Revelation 4.1-11
14	Revelation 5.1-14
15	Revelation 6.1-17
16	Revelation 7.1-17
17	Revelation 8.1-13
18	Revelation 9.1-21
19	Revelation 10.1-11
20	Revelation 11.1-19
21	Revelation 12.1-18
22	Revelation 13.1-18
23	Revelation 14.1-20
24	Revelation 15.1-8
25	Revelation 16.1-21
26	Revelation 17.1-18
27	Revelation 18.1-24
28	Revelation 19.1-21
29	Revelation 20.1-15
30	Revelation 21.1-27
31	Revelation 22.1-21

The Pronunciation and Meaning of some of the Words in the New Testament

- Abíah** (Abáiyah) Abjiah áldó' holzee.
- Áchaz** (Éikaz) – Áhaz áldó' holzee.
- Ágar** (Éígar) – Hágar áldó' holzee.
- Areópagite** (Ariyápagait) – yánáltihíi nliihíi golzeego ágolzee.
- Baal** (Béyal)
- Bar-jóna**– Jóna biye' golzeego ágolzee.
- Bik'ehgo'ihí'nañ báh**adaadeszaahíi– ínashood daanliiníi golzeego ágolzee.
- Bitis-hagowáh**– Israel hat'i'íi Egyptgee daagolíidá' Bik'ehgo'ihí'nañ Egyptians daanliiníi yich'i' hashkeego binal'a'á yaaká'di' yich'i' oyis'a', ishikiín dantsé nakaihíi nadaaitseed doleeigo. Áidá' Israel hat'i'íi daanliiníi dááditíhíi yiká' dil yífta'yúgo bíi biye'ke doo nadaistseed da. Ái bitis-hagowáh holzee. Lenágodáhgee ái yínadaañiihgo da'iyaa. Áígee Jesus daztsáadí' naadiidzaa lék'e. Ái Easter holzee. (Acts 12:4)
- Bóoz**– Bóaz áldó' holzee.
- Caesar** (Sízar)
- Caesaréa** (Sesaríya)
- Cáíaphas** (Kéyafas)
- Cenchréa** (Senkríya)
- Cephas** (Síffas) – Peter áldó' holzee.
- Ch'ah hobíihíi**– ach'idilwodgo díi ga'at'éhi holbíi.
- Chárran** (Káran) – Háran áldó' holzee.
- Chíos** (Káiyos)
- Christ**– Bik'ehgo'ihí'nañ its'áltíni golzeego ágolzee.
- Cilíicia** (Silíshiya)
- Círcumcise** (sírkamsaiz) – Bik'ehgo'ihí'nañ bik'ehgo Jews daanliiníi ishikinihíi tse-bíi beiskaágo daabi'diigish lék'e. Díi círcumcise golzee. Shid baa dahngoz'aaníi Bik'ehgo'ihí'nañ hat'i'íi daanliigo bee bigózi lék'e.
- Cnidus** (Náldas)
- Cyréne** (Sáirínii)
- Da'íilwosh**– da'íilwosh níihíi nadaan'ne' golzeego agolzee.
- Da'ílhosh**– da'ílhosh níihíi nanezna' golzeego ágolzee.
- Dibelíi biZhaazhé**– Jesus dibelíi biZhaazhé yíhíi, nnee yá datsaahíi bighá.
- Elías**– Elíjah áldó' holzee.
- Emmor**– Hámor áldó' holzee.
- Esáias**– Isáiah áldó' holzee.
- Eunuch** (únik) – nnee doo nnádaaksé' dago ádaalne'íi eunuchs daaholzee.
- Ezékias**– Hezekíah áldó' holzee.
- Furlong**– nakidi gonenadín dahgostó'yú shí ga'áhosahgo tsebíi furlongs da'á'á mile ga'áhosah.
- Hosánna** (hozána) – Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihégoší le', golzeego ágolzee.
- Jechonías** (Jekonáiyas) – Jechoníah áldó' holzee.
- Jeremías** (Jeremáiyas) – Jeremíah áldó' holzee.
- Jéremy**– Jeremíah áldó' holzee.
- Jesus**– Hebrew biyati' k'ehgo Joshua holzee (Acts 7:45, Hebrews 4:8.)
- Jóatham**– Jótham áldó' holzee.
- Jónas**– Jónah áldó' holzee.
- Jósaphat**– Jehóshaphat áldó' holzee.
- Josías**– Josíah áldó' holzee.
- Júda, Júdas**– Júdah áldó' holzee.
- Máidian**– Míidian áldó' holzee.
- Manásses**– Manáshes áldó' holzee.
- Márcus**– Mark áldó' holzee.
- Mnáson** (Néisan)
- Néphthalim**– Náphthali áldó' holzee.
- Niger** (Nájjer)
- Noe**– Noah áldó' bek'e'eshchíi.
- Osee**– Hoséa áldó' holzee.
- Ozías** (Ozáiyas) – Uzzíah áldó' holzee.

- Pence**— pennies golzeego ágolzee. Penny golzeehíí dała'á jjiigo goneehíí golzeego ágolzee.
- Phárisees** (Férisiiz) — Phárisees daanliiníí sahngo ádaat'ee. Jews bich'ì' begoz'aaníí itisgo be'ádaant'ee, daanii lèk'e.
- Phenice** (Feníise) — Phenécia, Phoenícia (Feníshiya) áldó' golzee.
- Ptolemáis** (Toleméyas)
- Robóam**— Rehobóam áldó' holzee.
- Sadak**— Zádok áldó' holzee.
- Sádducees** (Sádusiiz) — Sádducees daanliiníí sahngo ádaat'ee. Nanezna' n'íí doo naadikáh da, daanii lèk'e.
- Sína**— Sínai (Sáiniyai) áldó' golzee.
- Sion** (Sáiyon) — Zíon (Záiyon) áldó' golzee.
- Sýchar** (Sáikar)
- Talent**— dała'á doo náhóltagyú shì bestso golzeego ágolzee.
- Timótheus**— Timothy áldó' holzee.
- Tribute**— Nñee dała'á daantúígo zhaali nadaiheznìl lèk'e, da'ch'okqah goz'aaníí bá, áí tribute golzeego ágolzee.
- Urías**— Uríah áldó' holzee.
- Zábulon**— Zébulon áldó' golzee.
- Zacchéus** (Zakíyas)
- Zeróbabel**— Zerúbbabel áldó' holzee.